Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

នមោ តស្ស ភគវតោ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស

ខុទ្ទកនិកាយេ

ជាតក-អដ្ឋកថា

គន្ថារម្ភកថា

មហាការុណិកំ នាថំ, ញេយ្យសាគរបារគុំ;

វន្ទេ និបុណគម្ភីរ-វិចិត្រនយទេសនំ.

វិជ្ជាចរណសម្បន្នា, យេន និយ្យន្តិ លោកតោ;

វន្ទេ តមុត្តមំ ធម្មំ, សម្មាសម្ពុទ្ធបូជិតំ.

សីលាទិគុណសម្បន្នោ, ឋិតោ មគ្គផលេសុ យោ;

វន្ទេ អរិយសង្ឃំ តំ, បុញ្ញក្ខេត្តំ អនុត្តរំ.

វន្ទនាជនិតំ បុញ្ញំ, ឥតិ យំ រតនត្តយេ;

ហតន្តរាយោ សព្ពត្ថ, ហុត្វាហំ តស្ស តេជសា.

តេន តេន និទានេន, ទេសិតានិ ហិតេសិនា;

យានិ សុទ្ធាបទានេសុ, ជាតកានិ មហេសិនា.

តានិ សព្ពានិ ឯកជ្ឈំ អារោបេន្តេហិ សង្គហំ;

ឧទានំ នាម សង្គីតំ, ធម្មសង្គាហកេហិ យំ។

ជិនស្ស ធម្មសំវេគ-បាមោជ្ជបរិទីបនំ;

សោមនស្សមយញ្ញាណ-គាថាហិ បច្ចុទាហដំ។

តស្ស គម្ភីរញាណេហិ, ឱគាហេតព្ពភាវតោ;

កិញ្ចាបិ ទុក្ករា កាតុំ, អត្ថសំវណ្ណនា មយា។

សហ សំវណ្ណនំ យស្មា, ធរតេ សត្ថុ សាសនំ;

បុព្ពាចរិយសីហានំ, តិដ្ឋតេវ វិនិច្ឆយោ។

តស្មា តំ អវលម្ពិត្វា, ឱគាហេត្វាន បញ្ចបិ;

និកាយេ ឧបនិស្សាយ, បោរាណដ្ឋកថានយំ។

សុចិសុទ្ធំ អសំកិណ្ណំ, និបុណត្ថវិនិច្ឆយំ;

មហាវិហារវាសីនំ, សមយំ អវិលោមយំ។

បុនប្បុនាគតំ អត្ថំ, វជ្ជយិត្វាន សាធុកំ;

យថាពលំ ករិស្សាមិ, ឧទានស្សត្ថវណ្ណនំ។

ឥតិ អាកង្ខមានស្ស, សទ្ធម្មស្ស ចិរដ្ឋិតិំ;

ចិកេដ្តស្ស តស្សត្ថ, ឋាន ករណត្ថ ឋានេចាតិ។

ពត្ថ ឋាតត្តិ កេតដ្ឋេត ឋាតំ? ឋាតតដ្ឋេត។ កិមិទំ ឋាតំ តាម? បីតិវេចកេសមុដ្ឋាបិតោ ឋាហារោ។ យថា ហិ ឃំ តោលិទី មិតិពន្ធចត្វុ យាតំ កពេហត្ថុ ត សក្កោតិ, ចិស្សត្តិត្វា កច្ឆតិ, តំ “អចរេសកោ”តិ ចុច្ចតិ។ យថា ខលំ ពត្យអាកំ កពេហត្ថុ ត សក្កោតិ, អត្រ្យាត្វទិត្វា កច្ឆតិ, តំ “ឱ្យឈោ”តិ ចុច្ចតិ។ ឯចមេច ឃំ បីតិវេចកេសមុដ្ឋាបិតំ ចិពក្កចិបុរទំ អត្តោហតឃំ សត្ថរេត្ថុ ត សក្កោតិ, សោ អភិកោ ហុត្វា អត្តោ អសណ្ឋហិត្វា ពហិ ចនីត្វោរេត អត្តោត្តា បដិក្កាហកតិទេបក្កោ ឋាហារចិសេសោ “ឋាតត”ត្តិ ចុច្ចតិ។ ឆមុសំរេចកចសេតបិ អឃយាកាលោ លក្ខេពច។

ពយិទំ កព្ចទិ កាទាពត្ថចសេត កព្ចទិ ចាក្យចសេត បចត្ថុ។ ឃំ បត អដ្ឋកថាយុ “សោយតស្សគាលយរិកកាចាបដីសំយុត្តា”តិ ឋាតតលក្ខណំ ចុត្តំ, តំ ឃេកុឃ្យចសេត ចុត្តំ។ ឃេកុឃ្យេត ហិ ឋាតំ កាទាពត្ថចសេត កាសិតំ បីតិសោយតស្សសមុដ្ឋាបិតត្ថា។ ឧពេទេបិ បត “អត្ថិ, ភិក្ខុចេ, ពតាឃពតំ, យត្ថ គេត បចេទី ត អាទេបិ”តិអាទីសុ (ឋា។ ល៉ិ១) “សុពកាយាតិ ក្វាតិ, ឃោ ឥគណ្ហត ចិហិំសតី”តិ (ឆ។ ប។ ១៦១), “សចេ កាយថ ក្ញុល្លស្ស, សចេ ចោ ក្ញុលមបុរិយ”ត្តិ ឯចមាទីសុ (ឋា។ ៩៩; តេត្ថិ។ ៥៤១) ច លក្ខតិ។

ឯចំ ពយិទំ សព្ទញ្ញាញាដ្ឋកាសិតំ, បច្ចេកព្យុដ្ឋកាសិតំ, សាចកកាសិតត្ថិ តិចិធំ ហោតិ។ តត្ថ បច្ចេកព្យុដ្ឋកាសិតំ – “សព្ទេសុ ក្ខុពេសុ តិធាយ ឥណ្ឌំ, អចិហេឋឃំ អញ្ញាតរេម្បិ ពេសំ”ត្តិអាទិតា (សុ។ តិ។ ៦៥; ក្នុងអតិ។ ពក្កចិសាណសុត្តតិទ្ទេស ១៦១) ពក្កចិសាណសុត្តេ អាកពេមេច។ សាចកកាសិតាតិបិ –

“សព្ទោ ទាពេកា បសីតោ មេ, សព្ទោ ឥកោសោ សមូហតោ;

សព្ទោ មេ ចិហតោ មោហោ, សីតិក្ខុតាស្មិ តិព្វុតោ”តិ។ (ធេរកា។ ល៉ិ៥) –

អាទិតា ធេរកាថាសុ –

“កាយេត សំចុតា អាសិំ, ចាចាយ ឋុត ចេពសា;

សមូលំ ពណ្ហមព្ទុយ្ហ, សីតិក្ខុតាស្មិ តិព្វុតា”តិ។ (ធេរីកា។ ១៥) –

អាទិតា ធេរីកាថាសុ ច អាកពាតិ។ ពាតិ បត ពេសំ ធេរាតំ ធេរីតញ្ច ត កេចលំ ឋាតតាតិ ឯច, អថ ខោ សីហតាទាបិ ហោត្តិ។

សក្កាទីហិ ទេវេហិ ភាសិតានិ “អហោ ទានំ បរមទានំ, កស្សបេ សុប្បតិដ្ឋិត”ន្តិអាទីនិ (ឧទា· ២៧), អារាមទណ្ឌព្រាហ្មណាទីហិ មនុស្សេហិ ច ភាសិតានិ “នមោ តស្ស ភគវតោ”តិអាទីនិ (អ· និ· ២·៣៨) តិស្សោ សង្គីតិយោ អារុឡ្ហានិ ឧទានានិ សន្តិ ឯវ, ន តានិ ឥធ អធិប្បេតានិ· យានិ បន សម្មាសម្ពុទ្ធេន សាមំ អាហច្ច ភាសិតានិ ជិនវចនភូតានិ, យានិ សន្ធាយ ភគវតា បរិយត្តិធម្មំ នវធា វិភជិត្វា ឧទ្ទិសន្តេន ឧទានន្តិ វុត្តានិ, តានេវ ធម្មសង្គាហកេហិ “ឧទាន”ន្តិ សង្គីតន្តិ តានេវេត្ថ សំវណ្ណេតព្វាការេន គហិតំ·

យា បន “អនេកជាតិសំសារ”ន្តិអាទិគាថាយ ទីបិតា ភគវតា ពោធិមូលេ ឧទានវសេន បវត្តិតា អនេកសតសហស្សានំ សម្មាសម្ពុទ្ធានំ អវិជហិតឧទានគាថា ច, ឯតា អបរភាគេ បន ធម្មភណ្ឌាគារិកស្ស ភគវតា ទេសិតត្តា ធម្មសង្គាហកេហិ ឧទានបាឡិយំ សង្គហំ អនារោបេត្វា ធម្មបទេ សង្គីតា· យញ្ច “អញ្ញាសិ វត, ភោ កោណ្ឌញ្ញោ, អញ្ញាសិ វត, ភោ កោណ្ឌញ្ញោ”តិ (មហាវ· ១៧; សំ· និ· ៥· ១០៨១; បដិ· ម· ២·៣០) ឧទានវចនំ ទសសហស្សិលោកធាតុយា ទេវមនុស្សានំ បវេទនសមត្ថនិគ្ឃោសវិប្ផារំ ភគវតា ភាសិតំ, តទបិ ធម្មចក្កប្បវត្តនសុត្តន្តទេសនាបរិយោសានេ អត្តនា អធិគតធម្មេកទេសស្ស យថាទេសិតស្ស អរិយមគ្គស្ស សាវកេសុ សព្ពបឋមំ ថេរេន អធិគតត្តា អត្តនោ បរិស្សមស្ស សផលភាវបច្ចវេក្ខណហេតុកំ បមោទាធិយំ សេដ្ឋានំ ឯវ កិច្ចំ សម្មាបដិបត្តិបច្ចវេក្ខណហេតុកំ “អារាធយិំសុ វត មំ ភិក្ខូ ឯកំ សមយ”ន្តិអាទិវចនំ (ម· និ· ១·២២៥) វិយ បីតិវេគសមុដ្ឋិតំ ឧទាហារវចនំ, “យទា ហវេ បាតុភវន្តិ ធម្មា”តិអាទិវចនំ (មហាវ· ១-១; ឧទា· ១-១) វិយ បវត្តិយា និវត្តិយា វា ន បកាសន្តិ, ន ធម្មសង្គាហកេហិ ឧទានបាឡិយំ សង្គីតន្តិ ទដ្ឋព្ពំ·

តំ បនេតំ ឧទានំ វិនយបិដកំ, សុត្តន្តបិដកំ, អភិធម្មបិដកន្តិ តីសុ បិដកេសុ សុត្តន្តបិដកបរិយាបន្នំ, ទីឃនិកាយោ, មជ្ឈិមនិកាយោ, សំយុត្តនិកាយោ, អង្គុត្តរនិកាយោ, ខុទ្ទកនិកាយោតិ បញ្ចសុ និកាយេសុ ខុទ្ទកនិកាយបរិយាបន្នំ, សុត្តំ, គេយ្យំ, វេយ្យាករណំ, គាថា, ឧទានំ, ឥតិវុត្តកំ, ជាតកំ, អព្ភុតធម្មំ, វេទល្លន្តិ នវសុ សាសនង្គេសុ ឧទានសង្គហំ·

“ទ្វាសីតិ ពុទ្ធតោ គណ្ហិំ ទ្វេ សហស្សានិ ភិក្ខុតោ;

ចតុរាសីតិ សហស្សានិ, យេ មេ ធម្មា បវត្តិនោ”តិ· (ថេរគា· ១០២៧) –

ឯវំ ធម្មភណ្ឌាគារិកេន បដិញ្ញាតេសុ ចតុរាសីតិយា ធម្មក្ខន្ធសហស្សេសុ កតិបយធម្មក្ខន្ធសង្គហំ· ពោធិវគ្គោ, មុចលិន្ទវគ្គោ, នន្ទវគ្គោ, មេឃិយវគ្គោ, សោណវគ្គោ, ជច្ចន្ធវគ្គោ, ចូឡវគ្គោ, បាដលិគាមិយវគ្គោតិ វគ្គតោ អដ្ឋ វគ្គា; សុត្តតោ អសីតិសុត្តសង្គហំ, គាថាតោ បញ្ចនវុតិឧទានគាថាសង្គហំ· ភាណវារតោ អឌ្ឍនវមត្តា ភាណវារា· អនុសន្ធិតោ ពោធិសុត្តេ បុច្ឆានុសន្ធិវសេន ឯកានុសន្ធិ, សុប្បវាសាសុត្តេ បុច្ឆានុសន្ធិយថានុសន្ធិវសេន ទ្វេ អនុសន្ធី, សេសេសុ យថានុសន្ធិវសេន ឯកេកោវ អនុសន្ធិ, អជ្ឈាសយានុសន្ធិ បនេត្ថ នត្ថិ· ឯវំ សព្ពថាបិ ឯកាសីតិអនុសន្ធិសង្គហំ· បទតោ សតាធិកានិ ឯកវីស បទសហស្សានិ, គាថាបទតោ តេវីសតិ ចតុស្សតាធិកានិ អដ្ឋ សហស្សានិ , អក្ខរតោ សត្តសហស្សាធិកានិ សដ្ឋិ សហស្សានិ តីណិ ច សតានិ ទ្វាសីតិ ច អក្ខរានិ· តេនេតំ

វុច្ចតិ –

“អសីតិ ឯវ សុត្តន្តា, វគ្គា អដ្ឋ សមាសតោ;

គាថា ច បញ្ចនវុតិ, ឧទានស្ស បកាសិតា។

“អឌ្ឍននវមត្តា ច, ភាណវារា បមាណតោ;

ឯកាធិកា តថាសីតិ, ឧទានស្សានុសន្ធិយោ។

“ឯកវីសសហស្សានិ, សតញ្ចេវ វិចក្ខណា;

បទានេតានុទានស្ស, គណិតានិ វិនិទ្ទិសេ”។

គាថាបាទតោ បន –

“អដ្ឋសហស្សមត្តានិ, ចត្តារេវ សតានិ ច;

បាទានេតានុទានស្ស, តេវីសតិ ច និទ្ទិសេ។

“អក្ខរានំ សហស្សានិ, សដ្ឋិ សត្ត សតានិ ច;

តីណិ ទ្វាសីតិ ច តថា, ឧទានស្ស បវេទិតា”តិ។

តស្ស អដ្ឋសុ វគ្គេសុ ពោធិវគ្គោ អាទិ, សុត្តេសុ បឋមំ ពោធិសុត្តំ, តស្សាបិ ឯវំ មេ សុតន្តិអាទិកំ អាយស្មតា អានន្ទេន បឋមមហាសង្គីតិកាលេ វុត្តនិទានមាទិ។ សា បនាយំ បឋមមហាសង្គីតិ វិនយបិដកេ (ចូឡវ។ ៤៣៧) តន្តិមារូឡ្ហា ឯវ។ និទានកោសល្លត្ថំ វត្តព្ពោ កថាមគ្គោ សោបិ សុមង្គលវិលាសិនិយំ ទីឃនិកាយដ្ឋកថាយំ (ទី។ និ។ អដ្ឋ។ ១។និទានកថា) វុត្តោ ឯវាតិ តត្ថ វុត្តនយេនេវ វេទិតព្ពោ។

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

១៍ ពោសិចក្កោ

១៍ បឃយពោសិឃុត្តចណ្ណភា

១៍ ឃំ បភេត្ថ “ឲចិ យេ ឃុត”ត្តិអាទីកំ ភិដាភ៌, ពត្ថ ឲចត្តិ ភិបិពបឝ៍ យេតិអាទីភិ ភាយបដាភ៌ ក្ស្មេចលិឃំ ចិហទេតីតិ ឲត្ថ ឌីតិ ក្សបសក្កបឝ៌, ហទេតីតិ អាឡ្យាពបដត្តិ ញ្ចយិភាច ភយេឃភ សដ្ឋាត្ថ បដចិកាភោ ចេឌីពញ្ញា៍

អត្ថពោ បភ ឲចិសេដ្ឋា ពាច ក្សបឡុបឝេសសយ្យហំសភកទហលចចភសយ្យដិក្កហាកាទ- ភិឌស្សភាចឆាទលប្ណ្ដាញ្ចដយត្ថបរិយាលាឌិ អកេភកត្ថប្បកេកោ៍ ពឆា ហេស “ឲចិ ឌាពេភ យេច្ឆភ, ពត្តត្ថា ក្យសលិ ពាហុ”ត្តិ ឲចយាឌីសុ (ឆ៍ ប៍ ३៧) ក្សបយាឃំ អាកពោ៍ “ឲចិ ពេ អកិក្កយិពត្ថា, ឲចិ ពេ បដិក្កយិពត្ថា”ត្តិអាឌីសុ (អ៍ ភិ៍ ३៍១៣៣) ក្សបដេស៍ “ឲចេយចំ ហកចា, ឲចេយចំ ឃ្យកតា”តិអាឌីសុ (អ៍ ភិ៍ ៣៍៤៩) សយ្យហំសភោ៍ “ឲចេយចិ បភាឃំ ចសលី ឃស៊ី ចា ពសី ចា ពឃ្ស យុល្លកឃ្ស សយលកឃ្ស ចណ្ហ៌ កាសតី”តិអាឌីសុ (សំ៍ ភិ៍ ១៍១ប័លី) កទហលោ៍ “ឲចិ, កភេត្តតិ ពោ ពេ កិក្ខ កកចពោ បច្ឆេឃ្យាសុ”ត្តិអាឌីសុ (ឌី៍ ភិ៍ ៣៍៣; យ៍ ភិ៍ ១៍១) ចចភសយ្យដិក្កហេ៍ “ឲចិ ញ្ជា ពោ អហំ, កភេត្ត, កកចពា ឆយិ៎ ដេឃិតំ អាឌាភាយី”តិអាឌីសុ (យ៍ ភិ៍ ១៍៣៥ប័) អាកាទេ៍ “ឲហិ ត្វំ, យាលចក, ឃេភ សយលោ អាភទេក្ខា ពេឝ្យបសក្កយ, ក្សបសក្កយិត្វា យយ ចចេភេភ សយលំ អាភត្ថំ អប្បាឌាឆំ អប្បាពង្កំ លហុដ្ឋាភំ ពាលិ ចាឃុចិហាទំ បុច្ឆ ‘ឃុកោ យាលពោ ពោដេឃ្យបុពេញ្ញា កចត្តិ អាភត្ថំ អប្បាឌាឆំ អប្បាពង្កំ លហុដ្ឋាភំ ពាលិ ចាឃុចិហាទំ បុច្ឆតី’តិ, ឲចច្ឆា ចចេហិ ‘សាឆុ កិទ កចិ អាភទេក្ខា ឃេភ ឃុកឃ្ស យាលចឃ្ស ពោដេឃ្យបុត្តឃ្ស ភិចេសភំ, ពេឝ្យបសក្កយពុ អក្យុកយំ ក្សបិដាឃា’តិ”អាឌីសុ (ឌី៍ ភិ៍ ១៍३३៥) ភិដឃ្សភោ៍ “‘តំ កិំ យញ្ញាឆ, កាលិយា, ញ្ចយេ ឆយ្វា ក្យសលិ ចា អក្យសលិ ចា’តិ? ‘អក្យសលិ, កភេត្ត’៍ ‘សាចជ្ជា ចា អភចជ្ជា ចា’តិ? ‘សាចជ្ជា, កភេត្ត’៍ ‘ចិញ្ញ៊ាកទហិតា ចា ចិញ្ញ៊ាប្បសត្ថា ចា’តិ? ‘ចិញ្ញ៊ាកទហិតា, កភេត្ត’៍ ‘សយត្តា សយាឌិន្នា អហិតាឃ ឝ្យក្ខាឃ សំចត្តត្តិ, ភោ’ចា? ‘កចំ ចោ ឲត្ថ ហោតី’តិ? ‘សយត្តា, កភេត្ត, សយាឌិន្នា អហិតាឃ ឝ្យក្ខាឃ សំចត្តត្តិ, ឲចិ ភោ ឲត្ថ ហោតីតិ’”អាឌីសុ (អ៍ ភិ៍ ៣៍៤៩) អចឆាទលោ៍ “ឲចេយពេ ឃុភ្យាពា ឃុចិលិត្តា កប្បិពកេសយឃ្ស អាយុត្តយាលិកទលា”តិអាឌីសុ (ឌី៍ ភិ៍ ១៍៣ប័៤) បុច្ឆាឃំ៍ “ឲចិកពាភិ បុឝ្យសិប្បាឃពភាភិ (ឌី៍ ភិ៍ ១៍១ប័៣), ឲចិចិឆោ ឲចយាកាទោ”តិអាឌីសុ ញ្ចឝំសឝ្ខ្យ អពេត្ថ៍ កពសេដ្ឋា ហិ បកាទបរិឃាឃោ, ពឆា ចិឆាកាទសេក្ខា៍ ពឆា ហិ ចិឆយុត្តកពសេដ្ឋ លិកិឃា បកាទពេត្ថ ចដត្តិ៍ “ឲចិ លហុបរិចត្តំ ឲចយាឃុបរិឃេត្តា”តិអាឌីសុ (អ៍ ភិ៍ ១៍३ប័) បរិយាលោ៍

ភត្យ ច “ឲចិ ចិពក្កិតំ ភោ ពុយេត្ថិ, ឲចយាឃុបរិឃេត្តា”តិ ចេត្ថ ឲចិសេដ្ឋភ បុច្ឆភាកាទបរិយាលាកាទាភំ ចុត្តត្តា អាកាទពេញ្ញា ឲច ឲចិសេដ្ឋាតិ៍ ភ, ចិសេសសត្ថាចពោ៍ អាកាទយត្តចាចកោ ហេត្ថ ឲចិសេដ្ឋា អាកាទពេញ្ញាតិ អឌិប្បេពោ៍ “ឲចិ ញ្ជា ពោ”តិអាឌីសុ បភ អាកាទចិសេសចចភោ៍ អាកាទចិសេសចាឌិភោ ចេពេ ឲចិសេដ្ឋា បុច្ឆភាកាទបរិយាលាកាទាភំ ចាចកត្តា៍ ឲចច្ឆា កត្វា “ឲចិ ឌាពេភ យេច្ឆភា”តិអាឌីភិ ក្សបយាឌ៌ភាដាហទលាភិ ឃុជ្ជត្តិ៍ ពត្ថ ហិ –

“ឃធាបិ បុប្ឋរាសិម្យា ពយិរា យាលាគុណេ ពហូ;

ឲ្ចំ ឌាតេន យច្ចេន, ពត្តព្ពំ កុសលំ ពហូ”ន្តិ –

ឲត្ថ បុប្ឋរាសិម្ហាតិឃតោ យត្នុស្សុប្បត្តិ សប្បុរិស្សុបតិស្សយសទ្ធម្មស្សចនយោគិសោយតសិការគោកសប្បត្តិអាទិតោ ចាតាទិបុញ្ញកិរិយាហេតុសមុទាយតោ សោភាសុភគ្គតាទិគុណចិសេសយោគតោ យាលាគុណសទិសិយោ ពហុកា បុញ្ញកិរិយា យទិតព្ពសកាចតាយ យច្ចេន ពត្តព្ពាតិ អកេចតាយ បុប្ឋរាសិ យាលាគុណា ច ឧបយា, តេសំ ឧបយាតាកាកោ ឃធាសទ្ទេន អតិឃតោ ចុត្តោ។ បុន ឲ្ចំសទ្ទេន តិឃយតចសេន ចុត្តោ។ សោ បន ឧបយាកាកោ តិឃមិឃយាតោ អត្ថតោ ឧបយា ឲច ហោតីតិ ចុត្តំ “ឧបយាយំ អាកតោ”តិ។

តធា “ឲ្ចំ ព្ពមិតា អាកាកេន អភិក្កមិតព្ព”ន្តិអាទិនា ឧបទិសិយតាយ សយលសារុប្បាយ អាកប្បសម្បត្តិយា យោ តត្ថ ឧបទេសាកាកោ, សោ អត្ថតោ ឧបទេសោយេធាតិ ចុត្តំ – “ឲ្ចំ តេ អភិក្កមិតព្ពំ, ឲ្ចំ តេ បដិក្កមិតព្ពន្តិអាទីសុ ឧបទេសេ”តិ។

“ឲ្ចមេតំ តកធា, ឲ្ចមេតំ សុកតា”តិ ឲត្ថ តកចតា ឃធាចុត្តមត្ថំ អចិបរីតតោ ជាតន្តេហិ ពតំ ឃំ តត្ថ ចិជ្ជមាតគុណានំ បកាកេហិ ហំសតំ ឧគ្គតាពកលំ សម្បហំសតំ, សោ តត្ថ បហំសតាកាកោតិ ចុត្តតយេត យោជេតព្ពំ។

“ឲ្ចមេចំ បតាឃ”ន្តិ ឲត្ថ កេហលាកាកោតិ ចុត្តតយេត យោជេតព្ពំ។ សោ ច កេហលាកាកោ “ចសលី”តិអាទិកុំសតសទ្ទសន្និធាតតោ ព្ពធ ឲ្ចំសទ្ទេន បកាសិតោតិ ចិញ្ញាឃតិ។ ឃធា ចេត្ថ, ឲ្ចំ ឧបយាកាកាទយោបិ ឧបយាទិចសេន ចុត្តាតំ បុប្ឋរាសិអាទិសទ្ទានំ សន្និធាតតោ ចុត្តាតិ ចេទិតព្ពំ។

“ឲ្ចំ តោ”តិ ឲត្ថាបិ តេសំ ឃធាចុត្តឆម្មាតំ អហិតទុក្ខាចហភាចេត សន្និដ្ឋាតជតតត្ថំ អត្ថមតិក្កហលចសេត “តោ ចា ពធំ ចធា ឲត្ថ ហោតី”តិ បុច្ឆាយ ពតាយ “ឲ្ចំ តោ ឲត្ថ ហោតី”តិ ចុត្តត្តា តធាកាកសន្និដ្ឋានំ ឲ្ចំសទ្ទេន អាចិកតំ។ សោ បន តេសំ ឆម្មានំ អហិតាយ ទុក្ខាយ សំចត្តតាកាកោ តិឃមិឃយាតោ អចធារណត្ថោ ហោតីតិ ចុត្តំ – “ឲ្ចំ តោ ឲត្ថ ហោតីតិអាទីសុ អចធារណេ”តិ។

“ឲ្ចម្ភោ ចតេហី”តិ ឃធាហំ ចតាមិ ឲ្ចំ សយណំ អាតន្ទ ចតេហីតិ ចទតាកាកោ ព្ពដាតិ ចត្តព្ពោ ឲ្ចំសទ្ទេន តិទស្សិឃតីតិ “តិទស្សតត្ថោ”តិ ចុត្តំ។

ឲចយាកាកចិសេសចាចីតយ្បិ ឲតេសំ ឲ្ចំសទ្ទានំ ឧបយាទិចិសេសត្ថចុត្តិតាយ ឧបយាទិអត្ថតា ចុត្តា។ “ឲ្ចំ, ភន្តេ”តិ បន ឆម្មស្ស សាធុកំ

សចតយតសិការេរ តិរេឃាឌិរេពហិ កិក្លហិ ពត្ថ បតិដ្ឋិពកាចស្ស បដិឌាតតចរេសត ចុត្តត្តា ពត្ថ ឲុចំសរេដ្ក ចចតសយ្យដិក្កហរេត្វា៑ រេពត ឲុចំ, កតេត្តពិ សាឆ្ងុ, កតេត្ត, ឞុដ្ង, កតេត្តពិ ចុត្តិ រេហាតិ៑ ឞ្ជាឃយិឆ អាការតិឌស្សតាចឆារេលាឞុ ឌដ្ឋរេត្តា៑

ពត្ថ អាការេត្វត ឲុចំសរេដ្កត ឲុពយត្ថំ ឌឹរេបតិ – តាតាតឃតិបុលាយតេកញ្ញាបឃបយុដ្ឋាតំ អត្ថព្យញ្ជូតសយ្យត្តំ ចិចិឆបិដិហារិយំ ឆយ្យត្តេឌសតាបដិចេចឆកយ្យឹកិ សញ្ញាសត្តាតំ សកសកកាសាត្ថុបរេពា រេសាពបឆយាកដ្ឋត្តិ ពស្ស កកចរេពា ចចតំ សញ្ញាប្យការេតរេកា សយរេត្វា ចិញ្ញាពុំ, សញ្ញាឆារេយត បត រេសាពុកាយពំ ឌរេតត្វាបិ ឲុចំ រេយ ឞុពំ, យឃាបិ ឲុកេតាការេត ឞុពត្តិ៑

ឲុត្ថ ច ឲុកត្តតាតត្តអញ្ជាបិរឲុចំឆយុពាសញ្ញាពា តត្តិឃាចត្តពិបុក្លលឹហចិក្លិញ្ញពដិសារេលិចតអក្កុសញ្ញាពា ច អស្សាឌាឌិចិសឃាឌិរេកេឌត តាតាចិឆា តឃា តាតាតឃា៑ តឃា ចា បិញ្ញកពិរេឃា, ពា ច បញ្ញាត្តិអតុបញ្ញាត្តាឌិចរេសត សំកិរេលសកាកិឃាឌិរេលិកិឃាឌិពតុកឃរេចាយិស្សកាឌិចរេសត កុសលិឌិចរេសត លក្ខាឌិចរេសត, សក្កហាឌិចរេសត, សយឃចិយុត្តាឌិចរេសត, ឆបតាឌិចរេសត , កុសលឃ្មលិឌិចរេសត, ពិកបដ្ឋាតាឌិចរេសត ច តាតប្យការាពិ តាតាតឃា, រេពហិ តិបុលំ សលំញ្ញាស្សុលុយត្តិ តាតាតឃតិបុលំ៑

អាសរេឃាច អញ្ញាសរេឃា, រេសា ច សស្សពាឌិរេកេឌត អប្យរេឌក្លពាឌិរេកេឌត ច អរេតកចិរេឆា៑ អត្តញ្ញាសឃាឌិរេកា ឲុច ចា អរេតរេកា អញ្ញាសរេឃា អរេតកញ្ញាសរេឃា៑ រេសា សយុដ្ឋាតំ ដ្ឋប្យត្តិរេហតុ ឲុពស្សាពិ អរេតកញ្ញាសឃសយុដ្ឋាតំ៑

ឞឹលិឌិអត្ថសយ្យត្តិឃា ពត្តិកាចតព្យញ្ជូតសយ្យត្តិឃា សក្កាសតបកាសតចិចរលចិកឌតិតាត្តាតឹករលបញ្ញាត្តិចរេសត លហិ អត្ថបរេឌហិ អក្លរបឌព្យញ្ជូតាការតិរុត្តិតិរេដ្កសចរេសត លហិ ព្យញ្ជូតបរេឌហិ ច សយត្តាកពត្តា អត្ថព្យញ្ជូតសយ្យត្តំ៑

ញាតិ្ឋអារេឌសតាតុសាសតឹរេកេឌត រេពឞុ ច ឲុរេកកស្ស ចិសឃាឌិរេកេឌត ចិចិធំ ពហុចិធំ ចា បិដិហារិយំ ឲុពស្សាពិ ចិចិឆបិដិហារិយំ៑ ពត្ថ បដិបក្លហរណរេពា រាកាឌិកិរេលសាបតឃតរេពា បិដិហារិយត្តិ អរេត្ថ សតិ កកចរេពា ត បដិបក្លា រាកាឌរេឃា សត្តិ រេឃ ហរិពញ្ញា, បុថុជ្ជតាតយ្បិ ចិកពុបក្កិរេលសេស អដ្ឋកុលាសយត្តាករេព ចិរេត្ត ហពបដិបរេក្ល ញាតិ្ឋចិធំ បចត្តតិ, ពស្មា ពត្ថ បចត្តរេចាហារេត ច ត សក្កា ញាឆ បិដិហារិយត្តិ ចត្តំ៑ សរេច បត យហាការុលិកស្ស កកចរេពា រេចរេតយ្យកពា ច កិរេលសា បដិបក្លា, រេពសំ ហរណរេពា បិដិហារិយត្តិ ចុត្តំ, ឲុចំ សតិ ឃុត្តរេយតំ៑ អឆ ចា កកចរេពា រេចច សាសតស្ស ច បដិបក្លា តិត្ថិឃា, រេពសំ ហរណរេពា បិដិហារិយំ៑ រេព ហិ ឌិដ្ឋិហរណចរេសត ឌិដ្ឋិប្យកាសរេត អសយត្ថការេចត ច ញាតិ្ឋអារេឌសតាតុសាសតឹហិ ហរិពា អបតឹពា រេហាត្តិ៑ បដឹពិ ចា អយំ សរេដ្កា បច្ឆាពិ ឲុពស្ស អត្ថំ រេពាររេឆពិ "ពស្មិំ បដិបចិដ្ឋយិ,ក្រអរេញ្ញា អាកច្ឆិំ (ញាហុរេលា"ពិអាឌីឞុ (ក្ខុឞ្យអតិ៑ បិរាឃតចក្កុ, ចត្ថុកាឆា ៣) ចិឃ៑ ពស្មា សយាហិរេព ចិរេត្ត ចិកពុបក្កិរេលសេស កពកិរេច្ចត បច្ឆា ហរិពត្តំ បចរេត្តពត្តាត្តិ បដិហារិយំ៑ អត្តរេតា ចា ដ្ឋបក្កិរេលសេសុ ចពុត្តញ្ញាតយរេក្កហិ ហរិរេពឞុ បច្ឆា ហរលំ បដិហារិយំ៑ ញាតិ្ឋអារេឌសតាតុសាសតិរេឃា ចិកពុបក្កិរេលសេត កពកិរេច្ចត សត្តហិពត្ថំ បុត បចរេត្តពត្តា, ហរិរេពឞុ ច អត្តរេតា ដ្ឋបក្កិរេលសេសុ បរសត្តាតំ ដ្ឋបក្កិរេលសហរណាតិ រេហាត្តិពិ បដិហារិយាតិ កចត្តិ៑ បដិហារិយរេយច បិដិហារិយំ, បដិហារិរេឃ ចា

ឥទ្ធិអាទេសនានុសាសនីសមុទាយេ កថំ ឯកេកំ បាដិហារិយន្តិ វុត្តំ។ បដិហារិយំ វា ចតុត្ថជ្ឈានំ មគ្គោ ច បដិបក្ខហរណតោ។ តត្ថ ជាតំ និមិត្តភូតតោ តតោ វា អាគតន្តិ បាដិហារិយន្តិ អត្ថោ វេទិតព្វោ។

យស្មា បន តន្តិអត្ថទេសនា តព្វោហារាភិសមយសង្ខាតា ហេតុហេតុផលតទុភយបញ្ញត្តិបដិវេធសង្ខាតា វា ធម្មត្ថទេសនាបដិវេធា គម្ភីរា, សសាទីហិ វិយ មហាសមុទ្ទោ អនុបចិតកុសលសម្ភារេហិ អលព្ភណេយ្យប្បតិដ្ឋា ទុប្បរិយោគាហា ច, តស្មា តេហិ ចតូហិ គម្ភីរភាវេហិ យុត្តត្តា ភគវតោ វចនំ ធម្មត្ថទេសនាបដិវេធគម្ភីរំ។

ឯកោ ឯវ ភគវតោ ធម្មទេសនាឃោសោ, ឯកស្មិំ ខណេ បវត្តមានោ នានាភាសានំ សត្តានំ អត្តនោ អត្តនោ ភាសាវសេន អបុព្វំ អច្ឆរិយំ គហណូបគោ ហោតិ។ អចិន្តេយ្យោ ហិ ពុទ្ធានំ ពុទ្ធានុភាវោតិ សព្វសត្តានំ សកសកភាសានុរូបតោ សោតបថំ អាគច្ឆតីតិ វេទិតព្វំ។

និទស្សនត្ថេន “នាហំ សយម្ភូ, ន មយា ឥទំ សច្ឆិកត”ន្តិ អត្តានំ បរិមោចេន្តោ “ឯវំ មេ សុតំ, មយាបិ ឯវំ សុត”ន្តិ ឥទានិ វត្តព្វំ សកលំ សុត្តំ និទស្សេតិ។

អវធារណត្ថេន “ឯតទគ្គំ, ភិក្ខវេ, មម សាវកានំ ភិក្ខូនំ ពហុស្សុតានំ យទិទំ អានន្ទោ, គតិមន្តានំ, សតិមន្តានំ, ធិតិមន្តានំ, ឧបដ្ឋាកានំ យទិទំ អានន្ទោ”តិ (អ. និ. ១.២១៩-២២៣) ឯវំ ភគវតា, “អាយស្មា អានន្ទោ អត្ថកុសលោ, ធម្មកុសលោ, ព្យញ្ជនកុសលោ, និរុត្តិកុសលោ, បុព្វាបរកុសលោ”តិ (អ. និ. ៥.១៦៩) ឯវំ ធម្មសេនាបតិនា ច បសត្ថភាវានុរូបំ អត្តនោ ធារណពលំ ទស្សេន្តោ សត្តានំ សោតុកាមតំ ជនេតិ “ឯវំ មេ សុតំ, តញ្ច ខោ អត្ថតោ វា ព្យញ្ជនតោ វា អនូនមនធិកំ, ឯវមេវ ន អញ្ញថា ទដ្ឋព្វ”ន្តិ។ អញ្ញថាតិ ភគវតោ សម្មុខា សុតាការតោ អញ្ញថា ន បន ភគវតា ទេសិតាការតោ។ អចិន្តេយ្យានុភាវា ហិ ភគវតោ ទេសនា, សា នេវ សព្វាការេន សក្កា វិញ្ញាតុន្តិ វុត្តោវាយមត្ថោ។ សុតាការាវិរុជ្ឈនមេវ ហិ ធារណពលំ។

មេសទ្ទោ តីសុ អត្ថេសុ ទិស្សតិ។ តថា ហិស្ស “គាថាភិគីតំ មេ អភោជនេយ្យ”ន្តិអាទីសុ (សំ. និ. ១.១៩៤; សុ. និ. ៨១) មយាតិ អត្ថោ។ “សាធុ មេ, ភន្តេ, ភគវា សំខិត្តេន ធម្មំ ទេសេតូ”តិអាទីសុ (សំ. និ. ៤.៨៨; ៥.៣៨២; អ. និ. ៤.២៥៧) មយ្ហន្តិ អត្ថោ។ “ធម្មទាយាទា មេ, ភិក្ខវេ, ភវថា”តិអាទីសុ (ម. និ. ១.២៩) មមាតិ អត្ថោ។ ឥធ បន “មយា សុតំ, មម សុត”ន្តិ ច អត្ថទ្វយេ យុជ្ជតិ។

ឯត្ថ ច យោ បរោ ន ហោតិ, សោ អត្តាតិ ឯវំ វត្តព្វេ និយកជ្ឈត្តសង្ខាតេ សសន្តានេ វត្តនតោ តិវិធោបិ មេសទ្ទោ កិញ្ចាបិ ឯកស្មិំយេវ អត្ថេ ទិស្សតិ, ករណសម្បទានាទិវិសេសសង្ខាតោ បន វិញ្ញាយតេ ចាយំ អត្ថភេទោតិ “មេ-សទ្ទោ តីសុ អត្ថេសុ ទិស្សតី”តិ វុត្តោតិ ទដ្ឋព្វំ។

សុតន្តិ អយំ សុតសទ្ទោ សឧបសគ្គោ អនុបសគ្គោ ច គមនវិស្សុតកិលិន្នឧបចិតានុយោគសោតវិញ្ញេយ្យសោតទ្វារានុសារវិញ្ញាតាទិអនេកត្ថប្បភេទោ។ កិញ្ចាបិ ហិ សឧបសគ្គោ កិរិយំ វិសេសេតិ, ជោតកភាវតោ បន សតិបិ តស្មិំ សុតសទ្ទោ ឯវ តំ តមត្ថំ វទតីតិ អនុបសគ្គស្ស សុតសទ្ទស្ស អត្ថុទ្ធារេ សឧបសគ្គស្ស គហណំ ន វិរុជ្ឈតិ។

តត្ថ “សេនាយ បសុតោ”តិអាទីសុ គច្ឆន្តោតិ អត្ថោ។ “សុតធម្មស្ស បស្សតោ”តិអាទីសុ (ឧទា· ១១) វិស្សុតធម្មស្សាតិ អត្ថោ។ “អវស្សុតា អវស្សុតស្សា”តិអាទីសុ (បាចិ· ៦៥៧) កិលេសេន កិលិន្នា កិលិន្នស្សាតិ អត្ថោ។ “តុម្ហេហិ បុញ្ញំ បសុតំ អនប្បក”ន្តិអាទីសុ (ខុ· បា· ៧·១២) ឧបចិតន្តិ អត្ថោ។ “យេ ឈានបសុតា ធីរា”តិអាទីសុ (ធ· ប· ១៨១) ឈានានុយុត្តាតិ អត្ថោ។ “ទិដ្ឋំ សុតំ មុត”ន្តិអាទីសុ (ម· និ· ១·២៤១) សោតវិញ្ញេយ្យន្តិ អត្ថោ។ “សុតធរោ សុតសន្និចយោ”តិអាទីសុ (ម· និ· ១·៣៣៩) សោតទ្វារានុសារវិញ្ញាតធរោតិ អត្ថោ។ ឥធ បនស្ស “សោតទ្វារានុសារេន ឧបធារិត”ន្តិ វា “ឧបធារណ”ន្តិ វា អត្ថោ។ មេ-សទ្ទស្ស ហិ មយាតិ អត្ថេ សតិ “ឯវំ មយា សុតំ សោតទ្វារានុសារេន ឧបធារិត”ន្តិ យុជ្ជតិ។ មមាតិ អត្ថេ សតិ “ឯវំ មម សុតំ សោតទ្វារានុសារេន ឧបធារណ”ន្តិ យុជ្ជតិ។

ឯវមេតេសុ តីសុ បទេសុ យស្មា សុតសទ្ទសន្និធានេ បយុត្តេន ឯវំសទ្ទេន សវនកិរិយាជោតកេន ភវិតព្ពំ, តស្មា ឯវន្តិ សោតវិញ្ញាណសម្បដិច្ឆនាទិសោតទ្វារិកវិញ្ញាណានន្តរំ ឧប្បន្នមនោទ្វារិកវិញ្ញាណកិច្ចនិទស្សនំ។ មេតិ វុត្តវិញ្ញាណសមង្គិបុគ្គលនិទស្សនំ។ សព្ពានិ ហិ វាក្យានិ ឯវការត្ថសហិតានេវ អវធារណផលត្តា។ តេនាហ “សុតន្តិ អស្សវនភាវប្បដិក្ខេបតោ អនូនានធិកាវិបរីតគ្គហណនិទស្សន”ន្តិ។ យថា ហិ សុតំ សុតមេវាតិ វត្តព្ពតំ អរហតិ តថា តំ សម្មា សុតំ អនូនគ្គហណំ អនធិកគ្គហណំ អវិបរីតគ្គហណញ្ច ហោតីតិ។ អថ វា សទ្ទន្តរត្ថាបោហនវសេន សទ្ទោ អត្ថំ វទតីតិ ឯតស្មិំ បក្ខេ យស្មា សុតន្តិ ឯតស្ស អសុតំ ន ហោតីតិ អយមត្ថោ វុត្តោ, តស្មា សុតន្តិ អស្សវនភាវប្បដិក្ខេបតោ អនូនានធិកាវិបរីតគ្គហណនិទស្សនំ។ ឥទំ វុត្តំ ហោតិ – ឯវំ មេ សុតំ, ន មយា ឥទំ ទិដ្ឋំ, ន សយម្ភុញាណេន សច្ឆិកតំ, ន អញ្ញថា វា ឧបលទ្ធំ, អបិ ច សុតំវ, តញ្ច ខោ សម្មទេវាតិ។ អវធារណត្ថេ វា ឯវំសទ្ទេ អយមត្ថយោជនា, តទបេក្ខស្ស សុតសទ្ទស្ស និយមត្ថោ សម្ភវតីតិ តទបេក្ខស្ស សុតសទ្ទស្ស អស្សវនភាវប្បដិក្ខេបោ អនូនានធិកាវិបរីតគ្គហណនិទស្សនតា ច វេទិតព្ពា។ ឥតិ សវនហេតុសវនវិសេសវសេនបិ សុតសទ្ទស្ស អត្ថយោជនា កតាតិ ទដ្ឋព្ពំ។

តថា ឯវន្តិ តស្សា សោតទ្វារានុសារេន បវត្តាយ វិញ្ញាណវីថិយា នានប្បការេន អារម្មណេ បវត្តិភាវប្បកាសនំ។ អាការត្ថោ ឯវំសទ្ទោតិ វុត្តោ។ មេតិ អត្តប្បកាសនំ។ សុតន្តិ ធម្មប្បកាសនំ។ យថាវុត្តាយ វិញ្ញាណវីថិយា បរិយត្តិធម្មារម្មណត្តា។ អយញ្ហេត្ថ សង្ខេបោ – នានប្បការេន អារម្មណេ បវត្តាយ វិញ្ញាណវីថិយា ករណភូតាយ មយា ន អញ្ញំ កតំ, ឥទំ បន កតំ, អយំ ធម្មោ សុតោតិ។

តថា ឯវន្តិ និទ្ទិសិតព្ពប្បកាសនំ និទស្សនត្ថេ ឯវំសទ្ទោតិ កត្វា និទស្សេតព្ពស្ស និទ្ទិសិតព្ពភាវតោ។ តស្មា ឯវំសទ្ទេន សកលម្បិ សុត្តំ បច្ចាមដ្ឋន្តិ វេទិតព្ពំ។ មេតិ បុគ្គលប្បកាសនំ។ សុតន្តិ បុគ្គលកិច្ចប្បកាសនំ។ សុតសទ្ទេន ហិ លព្ភមានា សវនកិរិយា សវនវិញ្ញាណប្បពន្ធប្បដិពទ្ធា, តត្ថ ច បុគ្គលវោហារោ, ន ច បុគ្គលវោហាររហិតេ ធម្មប្បពន្ធេ សវនកិរិយា លព្ភតិ។ តស្សាយំ

សង្ខេបត្ថោ – យំ សុត្តំ និទ្ទិសិស្សាមិ, តំ មយា ឯវំ សុតន្តិ។

តថា ឯវន្តិ យស្ស ចិត្តសន្តានស្ស នានារម្មណប្បវត្តិយា នានត្ថព្យញ្ជនគ្គហណំ ហោតិ, តស្ស នានាការនិទ្ទេសោ អាការត្ថោ ឯវ ឯវំសទ្ទោតិ កត្វា។ ឯវន្តិ ហិ អយមាការបញ្ញត្តិ ធម្មានំ តំ តំ បវត្តិអាការំ ឧបាទាយ បញ្ញាបេតព្ពសភាវត្តា។ មេតិ កត្តុនិទ្ទេសោ។ សុតន្តិ វិសយនិទ្ទេសោ, សោតព្ពោ ហិ ធម្មោ សវនកិរិយាកត្តុបុគ្គលស្ស សវនកិរិយាវសេន បវត្តិដ្ឋានំ ហោតិ។ ឯត្តាវតា នានប្បការេន បវត្តេន ចិត្តសន្តានេន តំសមង្គិនោ កត្តុ វិសយេ គហណសន្និដ្ឋានំ ទស្សិតំ ហោតិ។

អថ វា ឯវន្តិ បុគ្គលកិច្ចនិទ្ទេសោ, សុតានញ្ហិ ធម្មានំ គហិតាការស្ស និទស្សនស្ស អវធារណស្ស វា បកាសនសភាវេន ឯវំសទ្ទេន តទាការាទិធារណស្ស បុគ្គលវោហារុបាទានធម្មព្យាបារភាវតោ បុគ្គលកិច្ចំ នាម និទ្ទិដ្ឋំ ហោតីតិ។ សុតន្តិ វិញ្ញាណកិច្ចនិទ្ទេសោ, បុគ្គលវាទិនោបិ ហិ សវនកិរិយា វិញ្ញាណនិរបេក្ខា ន ហោតីតិ។ មេតិ ឧភយកិច្ចយុត្តបុគ្គលនិទ្ទេសោ។ មេតិ ហិ សទ្ទប្បវត្តិ ឯកន្តេនេវ សត្តវិសេសវិសយា វិញ្ញាណកិច្ចញ្ច តត្ថេវ សមោធានិតព្ពន្តិ។ អយំ បនេត្ថ សង្ខេបោ – មយា សវនកិច្ចវិញ្ញាណសមង្គិនា បុគ្គលេន វិញ្ញាណវសេន លទ្ធសវនកិច្ចវោហារេន សុតន្តិ។

តថា ឯវន្តិ ច មេតិ ច សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថវសេន អវិជ្ជមានបញ្ញត្តិ។ សព្ពស្ស ហិ សទ្ទាធិគមនីយស្ស អត្ថស្ស បញ្ញត្តិមុខេនេវ បដិបជ្ជិតព្ពត្តា សព្ពបញ្ញត្តីនញ្ច វិជ្ជមានាទីសុ ឆសុ បញ្ញត្តីសុ អវរោធោ, តស្មា យោ មាយាមរីចិអាទយោ វិយ អភូតត្ថោ អនុស្សវាទីហិ គហេតព្ពោ វិយ អនុមេតព្ពោបិ ន ហោតិ។ សោ រូបសទ្ទាទិកោ រុប្បនានុភវនាទិកោ ច បរមត្ថសភាវោ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថវសេន វិជ្ជតិ។ យោ បន ឯវន្តិ ច មេតិ ច វុច្ចមានោ អាការត្ថោ, សោ អបរមត្ថសភាវោ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថវសេន អនុបលព្ភមានោ អវិជ្ជមានបញ្ញត្តិ នាម។ តស្មា កិញ្ហេត្ថ តំ បរមត្ថតោ អត្ថិ, យំ ឯវន្តិ វា មេតិ វា និទ្ទេសំ លភេថ? សុតន្តិ វិជ្ជមានបញ្ញត្តិ, យញ្ហិ តំ ឯត្ថ សោតេន ឧបលទ្ធំ, តំ បរមត្ថតោ វិជ្ជមានន្តិ។

តថា ឯវន្តិ សោតបថមាគតេ ធម្មេ ឧបាទាយ តេសំ ឧបធារិតាការាទីនំ បច្ចាមសនវសេន។ មេតិ សសន្តតិបរិយាបន្នេ ខន្ធេ ករណាទិវិសេសវិសិដ្ឋេ ឧបាទាយ វត្តព្ពតោ ឧបាទាបញ្ញត្តិ។ សុតន្តិ ទិដ្ឋាទីនិ ឧបនិធាយ វត្តព្ពតោ ឧបនិធាបញ្ញត្តិ។ ទិដ្ឋាទិសភាវរហិតេ សទ្ទាយតនេ បវត្តមានោបិ សុតវោហារោ ទុតិយំ តតិយន្តិអាទិកោ វិយ បឋមាទីនិ, ទិដ្ឋមុតវិញ្ញាតេ អបេក្ខិត្វា សុតន្តិ វិញ្ញេយ្យត្តា ទិដ្ឋាទីនិ ឧបនិធាយ វត្តព្ពោ ហោតិ។ អសុតំ ន ហោតីតិ ហិ សុតន្តិ បកាសិតោយមត្ថោតិ។

ឯត្ថ ច ឯវន្តិវចនេន អសម្មោហំ ទីបេតិ។ បដិវិទ្ធា ហិ អត្តនា សុតស្ស បការវិសេសា ឯវន្តិ ឥធ អាយស្មតា អានន្ទេន បច្ចាមដ្ឋា, តេនស្ស អសម្មោហោ ទីបិតោ ហោតិ។ ន ហិ សម្មូឡ្ហោ នានប្បការបដិវេធសមត្ថោ ហោតិ, បច្ចយាការវសេន នានប្បការា ទុប្បដិវិទ្ធា ច សុត្តន្តាតិ ទីបិតន្តិ។ សុតន្តិវចនេន សុតស្ស អសម្មោសំ ទីបេតិ, សុតាការស្ស យាថាវតោ ទស្សិយមានត្តា។ យស្ស ហិ សុតំ សម្មុដ្ឋំ ហោតិ, ន សោ កាលន្តរេ មយា សុតន្តិ បដិជានាតិ។ ឥច្ចស្ស អសម្មោហេន បញ្ញាសិទ្ធិ, សម្មោហាភាវេន បញ្ញាយ ឯវ វា

សចតកាលសម្ពតាយ តក្រុត្តរិកាលបញ្ញាសិទ្ធិ, តថា អសម្មោហេន សតិសិទ្ធិ៓ តត្ថ បញ្ញាបុព្វង្គមាយ សតិយា ញ្ញាតាចឆារលាសយត្ថតា៓ ញ្ញាតាតត្យាបដិចិន្តិត្យាត្តេ អាការេន តាតិកម្ពីរេន, ឃថាស្សតំ ឆារលាយេច តត្ថ ករលិឃត្តិ សតិយា ញ្យាបិរេន អឆិកោ, បញ្ញា តត្ថ ក្យលិក្សតា ហោតិ បញ្ញាយ បុព្វង្គមាតិ កត្វា៓ សតិបុព្វង្គមាយ បញ្ញាយ អត្ថប្បដិចេឆសយត្ថតា៓ អត្ថស្ស ហិ បដិចិន្តិត្យាត្តេ អាការេន កម្ពីរេនាតិ បញ្ញាយ ញ្យាបិរេន អឆិកោ, សតិ តត្ថ ក្យលិក្សតាឃេចាតិ សតិយា បុព្វង្គមាយាតិ កត្វា៓ តក្រុឃសយត្ថតាយោកេត អត្ថញ្ញាតសម្បត្តស្ស ឆម្មកោសស្ស អត្យបិលតសយត្ថតាយ ឆម្មកម្ពាការិកត្តសិទ្ធិ៓

អបរោ តយោ – ឧចត្តិចចតេត ឃោតិសោយតសិការំ ឌីបេតិ, តេត ច ចុច្ចុយាតាតំ អាការតិឆស្សតាចឆារលាត្ថាតំ ស្តបរិ ចក្ខុយាតាតំ តាតប្បការប្បដិវេឆឌោតកាតំ អចិបរីតសិទ្ធិ ឆម្មចិសឃត្តា៓ ត ហិ អឃោតិសោ យតសិកេរោតោ តាតប្បការប្បដិវេឆោ សម្ពចតិ៓ ស្សតត្តិចចតេត អចិក្ខេបំ ឌីបេតិ, “បឆយតៅឆិស្សត្តំ កត្ថ ការិត”ត្តិអាឌិបុច្ឆាចសេត បកាលាបត្តស្ស ចក្ខុយាតស្ស ស្សត្តស្ស សចតំ សយាឆាតយត្តរេត ត សម្ពចតិ ចិក្ខិត្តចិត្តស្ស សចតាកាចតោ៓ តថា ហិ ចិក្ខិត្តចិត្តោ បុក្កលោ សព្វសម្បត្តិយា ចុច្ចុយាតោបិ “ត ឃយា ស្សតំ, បុត កលថា”តិ កលតិ៓ ឃោតិសោយតសិការេត ចេត្ថ អត្តសម្មាបលិឆិ បុព្វេ ច កតបុញ្ញតំ សារេឆតិ សម្មា អប្បលិហិតត្តស្ស បុព្វេ អកតបុញ្ញស្ស ចា តឆកាចតោ៓ អចិក្ខេបេត សឆ្ឋម្មស្សចតំ សប្បុរិស្សបតិស្សឃញ្ចុ សារេឆតិ អស្សុតចតោ សប្បុរិស្សបតិស្សឃចិរហិតស្ស ច តឆកាចតោ៓ ត ហិ ចិក្ខិត្តោ សោតំ សក្កោតិ, ត ច សប្បុរិសេ អត្យបតិស្សឃយាតស្ស សចតំ អត្ថិតិ៓

អបរោ តយោ – “ឃស្ស ចិត្តសត្តាតស្ស តាតប្បការប្បចត្តិយា តាតត្តញ្ញាតក្កហលំ ហោតិ, តស្ស តាតាការតិទ្ទេសោ”តិ ចុត្តំ៓ ឃស្មា ច សោ កាចតោ ចចតស្ស អត្ថញ្ញាតប្បភេឆបរិច្ឆេចសេត សកលសាសតសម្បត្តិក្កាហតេត តិរចសេសំ បរហិតបារិបូរីករលក្សតោ ឧចំ កត្តកោ អាការេន ត សម្មា អប្បលិហិតត្តស្ស បុព្វេ អកតបុញ្ញស្ស ចា ហោតិ៓ តស្មា ឧចត្តិ ត្លាយិតា កត្តកេត អាការេត បច្ចិមចក្កច្ចឃសម្បត្តិមត្តតោ ឌីបេតិ, ស្សតត្តិ សចតឃោកេត បុរិមចក្កច្ចឃសម្បត្តិ៓ ត ហិ អប្បតិរូបេ ឆេសេ ចសតោ សប្បុរិស្សបតិស្សឃចិរហិតស្ស ច សចតំ អត្ថិ៓ ត្លច្ចស្ស បច្ចិមចក្កច្ចឃសិទ្ធិយា អាសឃសុទ្ធិ សិទ្ធា ហោតិ៓ សម្មា បលិហិតចិត្តោ បុព្វេ ច កតបុញ្ញោ ចិសុទ្ធាសឃោ ហោតិ តឆសុទ្ធិហេតុតំ កិលេសាតំ ចុរីកាចតោ៓ តថា ហិ ចុត្តំ “សម្មា បលិហិតំ ចិត្តំ, សេឃ្យសោ ត់ តតោ ករេ”តិ (ឆ៓ ប៓ ३៙) “កតបុញ្ញោសិ ត្វំ, អាតន្ទ, បឆាតយត្សឃុត្តោ, លិប្បំ ហោហិសិ អតាសចោ”តិ (ឌី៓ តិ៓ ៙៓៙០លិ) ច៓ បុរិមចក្កច្ចឃសិទ្ធិយា បយោកសុទ្ធិ៓ បតិរូបឆេសចាសេត ហិ សប្បុរិស្សបតិស្សឃេត ច សាធុតំ ឌិដ្ឋាតុកតិអាបជ្ជតេត បរិសុទ្ធប្បយោកោ ហោតិ៓ តាយ ច អាសឃសុទ្ធិយា អឆិកមញ្ញត្តិសិទ្ធិ, បុព្វេឃេច តណ្ហាទិដ្ឋិសំកិលេសាតំ ចិសោឆិតត្តា បយោកសុទ្ធិយា អាកមញ្ញត្តិសិទ្ធិ៓ ស្សបរិសុទ្ធកាឃចចីបយោកោ ហិ ចិប្បដិសារាកាចតោ អចិក្ខិត្តចិត្តោ បរិឃត្តិយំ ចិសារេឆោ ហោតិ៓ ត្លតិ បយោកាសឃសុទ្ធស្ស អាកមាឆិកមសម្បត្តស្ស ចចតំ អរុណុក្កមតំ ចិឃ ស្សុរិឃស្ស ស្តឆយតោ ឃោតិសោយតសិការោ ចិឃ ច កុសលកម្មស្ស អរហតិ កាចតោ ចចតស្ស បុព្វង្គមំ កចិតុត្តិ ឆាតេ តិឆាតំ ឆបេត្តោ ឧចំ មេ ស្សតត្តិអាឌិមាហ៓

អបរោ តយោ – ឧចត្តិ ត្លាយិតា បុព្វេ ចុត្តតឃេតច តាតប្បការប្បដិវេឆឌីបកេត ចចតេត អត្តតោ អត្ថបដិកាតបដិសម្ភិទាសម្បត្តិសព្ភាចំ ឌីបេតិ៓ ស្សតត្តិ ត្លាយិតា ឧចំសទ្ទសត្តិឆាតតោ ចក្ខុយាតាបេក្ខាយ ចា

សោតព្ពភេទប្បដិវេធទីបកេន ធម្មនិរុត្តិបដិសម្ភិទាសម្បត្តិសព្ភាវំ ទីបេតិ។ ឯវន្តិ ច ឥទំ យោនិសោ

មនសិការទីបកំ វចនំ ភាសមានោ “ឯតេ មយា ធម្មា មនសានុបេក្ខិតា ទិដ្ឋិយា សុប្បដិវិទ្ធា”តិ ទីបេតិ។ បរិយត្តិធម្មា ហិ “ឥធ សីលំ កថិតំ, ឥធ សមាធិ, ឥធ បញ្ញា, ឯត្តកា ឯត្ថ អនុសន្ធិយោ”តិអាទិនា នយេន មនសា អនុបេក្ខិតា អនុស្សវាការបរិវិតក្កសហិតាយ ធម្មនិជ្ឈានក្ខន្តិភូតាយ ញាតបរិញ្ញាសង្ខាតាយ វា ទិដ្ឋិយា តត្ថ តត្ថ វុត្តរូបារូបធម្មេ “ឥតិ រូបំ, ឯត្តកំ រូប”ន្តិអាទិនា នយេន សុដ្ឋុ វវត្ថបេត្វា បដិវិទ្ធា អត្តនោ ច បរេសញ្ច ហិតសុខាវហា ហោន្តីតិ។ សុតន្តិ ឥទំ សវនយោគទីបកំ វចនំ ភាសមានោ “ពហូ មយា ធម្មា សុតា ធាតា វចសា បរិចិតា”តិ ទីបេតិ។ សោតាវធានប្បដិពទ្ធា ហិ បរិយត្តិធម្មស្ស សវនធារណបរិចយា។ តទុភយេនបិ ធម្មស្ស ស្វាក្ខាតភាវេន, អត្ថព្យញ្ជនបារិបូរិំ ទីបេន្តោ សវនេ អាទរំ ជនេតិ។ អត្ថព្យញ្ជនបរិបុណ្ណញ្ហិ ធម្មំ អាទរេន អស្សុណន្តោ មហតា ហិតា បរិពាហិរោ ហោតីតិ អាទរំ ជនេត្វា សក្កច្ចំ ធម្មោ សោតព្ពោ។

“ឯវំ មេ សុត”ន្តិ ឥមិនា បន សកលេន វចនេន អាយស្មា អានន្ទោ តថាគតប្បវេទិតំ ធម្មំ អត្តនោ អទហន្តោ អសប្បុរិសភូមិំ អតិក្កមតិ, សាវកត្តំ បដិជានន្តោ សប្បុរិសភូមិំ ឱក្កមតិ។ តថា អសទ្ធម្មា ចិត្តំ វុដ្ឋាបេតិ, សទ្ធម្មេ ចិត្តំ បតិដ្ឋាបេតិ។ “កេវលំ សុតមេវេតំ មយា, តស្សេវ បន ភគវតោ វចន”ន្តិ ទីបេន្តោ អត្តានំ បរិមោចេតិ, សត្ថារំ អបទិសតិ, ជិនវចនំ អប្បេតិ, ធម្មនេត្តិំ បតិដ្ឋាបេតិ។

អបិច “ឯវំ មេ សុត”ន្តិ អត្តនា ឧប្បាទិតភាវំ អប្បដិជានន្តោ បុរិមសវនំ វិវរន្តោ “សម្មុខា បដិគ្គហិតមិទំ មយា តស្ស ភគវតោ ចតុវេសារជ្ជវិសារទស្ស ទសពលធរស្ស អាសភដ្ឋានដ្ឋាយិនោ សីហនាទនាទិនោ សព្វសត្តុត្តមស្ស ធម្មិស្សរស្ស ធម្មរាជស្ស ធម្មាធិបតិនោ ធម្មទីបស្ស ធម្មសរណស្ស សទ្ធម្មវរចក្កវត្តិនោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស, ន ឯត្ថ អត្ថេ វា ធម្មេ វា បទេ វា ព្យញ្ជនេ វា កង្ខា វា វិមតិ វា កាតព្ពា”តិ សព្វទេវមនុស្សានំ ឥមស្មិំ ធម្មេ អស្សទ្ធិយំ វិនាសេតិ, សទ្ធាសម្បទំ ឧប្បាទេតិ។ តេនេតំ វុច្ចតិ –

“វិនាសយតិ អស្សទ្ធំ, សទ្ធំ វឌ្ឍេតិ សាសនេ;

ឯវំ មេ សុតមិច្ចេវំ, វទំ គោតមសាវកោ”តិ។

ឯកន្តិ គណនបរិច្ឆេទនិទ្ទេសោ។ អយញ្ហិ ឯកសទ្ទោ អញ្ញសេដ្ឋាសហាយសង្ខ្យាទីសុ ទិស្សតិ។ តថា ហិ អយំ “សស្សតោ អត្តា ច លោកោ ច, ឥទមេវ សច្ចំ មោឃមញ្ញន្តិ ឥត្ថេកេ អភិវទន្តី”តិអាទីសុ (ម· និ· ៣·២៧; ឧទា· ៥៥) អញ្ញេ ទិស្សតិ។ “ចេតសោ ឯកោទិភាវ”ន្តិអាទីសុ (បារា· ១១; ទី· និ· ១·២២៨) សេដ្ឋេ។ “ឯកោ វូបកដ្ឋោ”តិអាទីសុ (ចូឡវ· ៤៤៥; ទី· និ· ១·៤០៥) អសហាយេ។ “ឯកោវ ខោ, ភិក្ខវេ, ខណោ ច សមយោ ច ព្រហ្មចរិយវាសាយា”តិអាទីសុ (អ· និ· ៨·២៩) សង្ខ្យាយំ, ឥធាបិ សង្ខ្យាយមេវ ទដ្ឋព្វោ។ តេន វុត្តំ – “ឯកន្តិ គណនបរិច្ឆេទនិទ្ទេសោ”តិ។

សមយន្តិ បរិច្ឆិន្ននិទ្ទេសោ។ ឯកំ សមយន្តិ អនិយមិតបរិទីបនំ។ តត្ថ សមយសទ្ទោ –

“សមវាយេ ខណេ កាលេ, សមូហេ ហេតុទិដ្ឋិសុ;

បដិលាភេ បហានេ ច, បដិវេធេ ច ទិស្សតិ”.

តថា ហិស្ស “អប្បេវ នាម ស្វេបិ ឧបសង្កមេយ្យាម កាលញ្ច សមយញ្ច ឧបាទាយា”តិ ឯវមាទីសុ (ទី. និ. ១.៤៤៧) សមវាយោ អត្ថោ, យុត្តកាលញ្ច បច្ចយសាមគ្គិញ្ច លភិត្វាតិ ហិ អធិប្បាយោ, តស្មា បច្ចយសមវាយោតិ វេទិតព្វោ. “ឯកោវ ខោ, ភិក្ខវេ, ខណោ ច សមយោ ច ព្រហ្មចរិយវាសាយា”តិអាទីសុ (អ. និ. ៨.២៩) ខណោ, ឱកាសោតិ អត្ថោ. តថាគតុប្បាទាទិកោ ហិ មគ្គព្រហ្មចរិយស្ស ឱកាសោ តប្បច្ចយបដិលាភហេតុត្តា, ខណោ ឯវ ច សមយោ, យោ ខណោតិ ច សមយោតិ ច វុច្ចតិ, សោ ឯកោ យេវាតិ ហិ អត្ថោ. “ឧណ្ហសមយោ បរិឡាហសមយោ”តិអាទីសុ (បាចិ. ៣៥៨) កាលោ. “មហាសមយោ បវនស្មិ”ន្តិអាទីសុ (ទី. និ. ២.៣៣២) សមូហោ. មហាសមយោតិ ហិ ភិក្ខូនំ ទេវតានញ្ច មហាសន្និបាតោតិ អត្ថោ. “សមយោបិ ខោ តេ, ភទ្ទាលិ, អប្បដិវិទ្ធោ អហោសិ, ភគវា ខោ សាវត្ថិយំ វិហរតិ, ភគវាបិ មំ ជានិស្សតិ ‘ភទ្ទាលិ នាម ភិក្ខុ សត្ថុសាសនេ សិក្ខាយ ន បរិបូរការី’តិ, អយម្បិ ខោ តេ, ភទ្ទាលិ, សមយោ អប្បដិវិទ្ធោ អហោសី”តិអាទីសុ (ម. និ. ២.១៣៥) ហេតុ. សិក្ខាបទស្ស ការណភាវេន សមយោតិ អធិប្បេតំ. “តេន ខោ បន សមយេន ឧគ្គាហមានោ បរិព្វាជកោ សមណមុណ្ឌិកាបុត្តោ សមយប្បវាទកេ តិន្ទុកាចីរេ ឯកសាលកេ មល្លិកាយ អារាមេ បដិវសតី”តិអាទីសុ (ម. និ. ២.២៦០) ទិដ្ឋិ. តត្ថ ហិ តិត្ថិយា អត្តនោ អត្តនោ ទិដ្ឋិសង្ខាតំ សមយំ បវទន្តីតិ សោ បរិព្វាជការាមោ “សមយប្បវាទកោ”តិ វុច្ចតិ.

“ទិដ្ឋេ ធម្មេ ច យោ អត្ថោ, យោ ចត្ថោ សម្បរាយិកោ;

អត្ថាភិសមយា ធីរោ, បណ្ឌិតោតិ បវុច្ចតី”តិ. (សំ. និ. ១.១២៩) –

អាទីសុ បដិលាភោ. អត្ថាភិសមយាតិ ហិ អត្ថស្ស អធិគមាតិ អត្ថោ. “សម្មា មានាភិសមយា អន្តមកាសិ ទុក្ខស្សា”តិអាទីសុ (ម. និ. ១.២៨) បហានំ. អធិករណំ សមយំ វូបសមនំ អបគមោតិ អភិសមយោ បហានំ. “ទុក្ខស្ស បីឡនដ្ឋោ សង្ខតដ្ឋោ សន្តាបដ្ឋោ វិបរិណាមដ្ឋោ អភិសមយដ្ឋោ”តិអាទីសុ (បដិ. ម. ២.៨) បដិវេធោ. បដិវេធោតិ ហិ អភិសមេតព្វតោ អភិសមយោ, អភិសមយោវ អត្ថោ អភិសមយដ្ឋោតិ បីឡនាទីនិ អភិសមេតព្វាការេន ឯកីភាវំ ឧបនេត្វា វុត្តានិ, អភិសមយស្ស វា បដិវេធស្ស វិសយភូតោ អត្ថោ អភិសមយដ្ឋោតិ តានេវ តថា ឯកត្តេន វុត្តានិ. តត្ថ បីឡនំ ទុក្ខសច្ចស្ស តំសមង្គិនោ ហិំសនំ អវិប្ផារិកតាករណំ. សន្តាបោ ទុក្ខទុក្ខតាទិវសេន សន្តាបនំ បរិទហនំ.

ឯត្ថ ច សហការីការណសន្និជ្ឈំ សមេតិ សមវេតីតិ សមវាយោ. សមេតិ សមាគច្ឆតិ ឯត្ថ មគ្គព្រហ្មចរិយំ តទាធារបុគ្គលេហីតិ

ខណោ សមយោ។ សមេតិ ឯត្ថ ឯតេន វា សង្គច្ឆន្តិ សត្តា សភាវធម្មា វា ឧប្បាទាទីហិ សហជាតាទីហិ វាតិ កាលោ សមយោ។ ធម្មប្បវត្តិមត្តតាយ អត្ថតោ អភូតោបិ ហិ កាលោ ធម្មប្បវត្តិយា អធិករណំ ករណំ វិយ ច កប្បនាមត្តសិទ្ធេន រូបេន វោហរីយតីតិ។ សមំ, សហ វា អវយវានំ អយនំ បវត្តិ អវដ្ឋានន្តិ សមូហោ សមយោ យថា សមុទាយោតិ។ អវយវសហាវដ្ឋានមេវ ហិ សមូហោ។ អវសេសបច្ចយានំ សមាគមេ សតិ ឯតិ ផលមេតស្មា ឧប្បជ្ជតិ បវត្តតីតិ សមយោ ហេតុ យថា សមុទយោតិ។ សមេតិ សំយោជនភាវតោ សម្ពន្ធោ ឯតិ អត្តនោ វិសយេ បវត្តតិ, ទឡ្ហគ្គហណភាវតោ វា សំយុត្តា អយន្តិ បវត្តន្តិ សត្តា យថាភិនិវេសំ ឯតេនាតិ សមយោ ទិដ្ឋិ។ ទិដ្ឋិសំយោជនេន ហិ សត្តា អតិវិយ ពជ្ឈន្តីតិ។ សមិតិ សង្គតិ សមោធានន្តិ សមយោ បដិលាភោ។ សមយនំ ឧបសមយនំ អបគមោតិ សមយោ បហានំ។ សមុច្ឆេទប្បហានភាវតោ បន អធិកោ សមយោតិ អភិសមយោ យថា អភិធម្មោតិ។ អភិមុខំ ញាណេន សម្មា ឯតព្ពោ អភិសមេតព្ពោតិ អភិសមយោ, ធម្មានំ អវិបរីតសភាវោ។ អភិមុខភាវេន សម្មា ឯតិ គច្ឆតិ ពុជ្ឈតីតិ អភិសមយោ, ធម្មានំ យថាភូតសភាវាវពោធោ។ ឯវំ តស្មិំ តស្មិំ អត្ថេ សមយសទ្ទស្ស បវត្តិ វេទិតព្ពា។

សមយសទ្ទស្ស អត្ថុទ្ធារេ អភិសមយសទ្ទស្ស គហណេ ការណំ វុត្តនយេនេវ វេទិតព្ពំ។ ឥធ បនស្ស កាលោ អត្ថោ សមវាយាទីនំ អសម្ភវតោ។ ទេសទេសកបរិសា វិយ ហិ ទេសនាយ និទានភាវេន កាលោ ឯវ ពុជ្ឈិតព្ពោតិ។ យស្មា បនេត្ថ សមយោតិ កាលោ អធិប្បេតោ, តស្មា សំវច្ឆរឧតុមាសឌ្ឍមាសរត្តិទិវបុព្ពណ្ហមជ្ឈន្ហិកសាយន្ហបឋមយាម- មជ្ឈិមយាមបច្ឆិមយាមមុហុត្តាទីសុ កាលភេទភូតេសុ សមយេសុ ឯកំ សមយន្តិ ទីបេតិ។

កស្មា បនេត្ថ អនិយមិតវសេនេវ កាលោ និទ្ទិដ្ឋោ, ន ឧតុសំវច្ឆរាទិវសេន និយមេត្វា និទ្ទិដ្ឋោតិ ចេ? កិញ្ចាបិ ឯតេសុ សំវច្ឆរាទីសុ សមយេសុ យំ យំ សុត្តំ យស្មិំ យស្មិំ សំវច្ឆរេ ឧតុម្ហិ មាសេ បក្ខេ រត្តិភាគេ ទិវសភាគេ វា វុត្តំ, សព្ពម្បិ តំ ថេរស្ស សុវិទិតំ សុវវត្ថាបិតំ បញ្ញាយ។ យស្មា បន “ឯវំ មេ សុតំ អសុកសំវច្ឆរេ អសុកឧតុម្ហិ អសុកមាសេ អសុកបក្ខេ អសុករត្តិភាគេ អសុកទិវសភាគេ វា”តិ ឯវំ វុត្តេ ន សក្កា សុខេន ធារេតុំ វា ឧទ្ទិសិតុំ វា ឧទ្ទិសាបេតុំ វា, ពហុ ច វត្តព្ពំ ហោតិ, តស្មា ឯកេនេវ បទេន តមត្ថំ សមោធានេត្វា “ឯកំ សមយ”ន្តិ អាហ។

យេ វា ឥមេ គព្ភោក្កន្តិសមយោ ជាតិសមយោ សំវេគសមយោ អភិនិក្ខមនសមយោ ទុក្ករការិកសមយោ មារវិជយសមយោ អភិសម្ពោធិសមយោ ទិដ្ឋធម្មសុខវិហារសមយោ ទេសនាសមយោ បរិនិព្ពានសមយោតិ ឯវមាទយោ ភគវតោ ទេវមនុស្សេសុ អតិវិយ បកាសា អនេកកាលប្បភេទា ឯវ សមយា, តេសុ សមយេសុ ទេសនាសមយសង្ខាតំ ឯកំ សមយន្តិ ទីបេតិ។ យោ ចាយំ ញាណករុណាកិច្ចសមយេសុ ករុណាកិច្ចសមយោ, អត្តហិតបរហិតប្បដិបត្តិសមយេសុ បរហិតប្បដិបត្តិសមយោ, សន្និបតិតានំ ករណីយទ្វយសមយេសុ ធម្មីកថាសមយោ, ទេសនាបដិបត្តិសមយេសុ ទេសនាសមយោ, តេសុបិ សមយេសុ អញ្ញតរសមយំ សន្ធាយ “ឯកំ សមយ”ន្តិ អាហ។

កស្មា បនេត្ថ យថា អភិធម្មេ “យស្មិំ សមយេ កាមាវចរំ កុសលំ ចិត្តំ ឧប្បន្នំ ហោតី”តិ (ធ. ស. ១) ច ឥតោ អញ្ញេសុ សុត្តបទេសុ “យស្មិំ

សមយេ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ វិវិច្ចេវ កាមេហិ វិវិច្ច អកុសលេហិ ធម្មេហី”តិ (អ॰ និ॰ ៣.១០០) ច ភុម្មវចនេន និទ្ទេសោ កតោ, វិនយេ ច “តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា”តិ (បារា॰ ១) ករណវចនេន និទ្ទេសោ កតោ, តថា អកត្វា “ឯកំ សមយ”ន្តិ អច្ចន្តសំយោគត្ថេ ឧបយោគវចនេន និទ្ទេសោ កតោតិ? តត្ថ តថា, ឥធ ច អញ្ញថា អត្ថសម្ភវតោ។ តត្ថ ហិ អភិធម្មេ ឥតោ អញ្ញេសុ ច សុត្តន្តេសុ អាធារវិសយសង្ខាតោ អធិករណត្ថោ កិរិយាយ កិរិយន្តរលក្ខណសង្ខាតោ ភាវេនភាវលក្ខណត្ថោ ច សម្ភវតីតិ។ អធិករណញ្ហិ កាលត្ថោ សមូហត្ថោ ច សមយោ តត្ថ វុត្តានំ ផស្សាទិធម្មានំ, តថា ហិ កាលោ សភាវធម្មប្បវត្តិមត្តតាយ បរមត្ថតោ អវិជ្ជមានោបិ អាធារភាវេន បញ្ញាតោ តង្ខណប្បវត្តានំ តតោ បុព្ពេ បរតោ ច អភាវតោ យថា “បុព្ពណ្ហេជាតោ សាយន្ហេជាតោ”តិអាទីសុ។ សមូហោតិបិ អវយវវិនិមុត្តោ បរមត្ថតោ អវិជ្ជមានោបិ កប្បនាមត្តសិទ្ធេន រូបេន អវយវានំ អាធារភាវេន បញ្ញាបីយតិ, យថា “រុក្ខេ សាខា, យវេ យវរាសិម្ហិ សមុដ្ឋិតោ”តិអាទីសុ។ យស្មិំ កាលេ ធម្មបុញ្ជេ ច កាមាវចរំ កុសលំ ចិត្តំ ឧប្បន្នំ ហោតិ, តស្មិំយេវ កាលេ ធម្មបុញ្ជេ ច ផស្សាទយោបិ ហោន្តីតិ អយមេវត្ថ អត្ថោ។ តថា ខណសមវាយហេតុសង្ខាតស្ស សមយស្ស ភាវេន តត្ថ វុត្តានំ ផស្សាទិធម្មានំ ភាវោ លក្ខីយតិ។ យថា ហិ “គាវីសុ ទុយ្ហមានាសុ គតោ, ទុទ្ធាសុ អាគតោ”តិ ឯត្ថ គាវីនំ ទោហនកិរិយាយ គមនកិរិយា លក្ខីយតិ, ឯវំ ឥធាបិ យស្មិំ សមយេតិ វុត្តេ ច បទត្ថស្ស សត្តាវិរហាភាវតោ សតីតិ អយមត្ថោ វិញ្ញាយមានោ ឯវ ហោតីតិ សមយស្ស សត្តាកិរិយាយ ចិត្តស្ស ឧប្បាទកិរិយា ផស្សាទីនំ ភវនកិរិយា ច លក្ខីយតិ។ តថា យស្មិំ សមយេ យស្មិំ នវមេ ខណេ យស្មិំ យោនិសោមនសិការាទិហេតុម្ហិ បច្ចយសមវាយេ វា សតិ កាមាវចរំ កុសលំ ចិត្តំ ឧប្បន្នំ ហោតិ, តស្មិំ សមយេ ខណេ ហេតុម្ហិ បច្ចយសមវាយេ ច ផស្សាទយោបិ ហោន្តីតិ។ តស្មា តទត្ថជោតនត្ថំ ភុម្មវចនេន និទ្ទេសោ កតោ។

វិនយេ ច “អន្នេន វសតិ, អជ្ឈេនេន វសតី”តិអាទីសុ វិយ ហេតុអត្ថោ, “ផរសុនា ឆិន្ទតិ, កុទាលេន ខណតី”តិអាទីសុ វិយ ករណត្ថោ ច សម្ភវតិ។ យោ ហិ សិក្ខាបទបញ្ញត្តិសមយោ ធម្មសេនាបតិអាទីហិបិ ទុព្ពិញ្ញេយ្យោ, តេន សមយេន ការណភូតេន ហេតុភូតេន ច វីតិក្កមំ សុត្វា ភិក្ខុសង្ឃំ សន្និបាតាបេត្វា ឱតិណ្ណវត្ថុកំ បុគ្គលំ បដិបុច្ឆិត្វា វិគរហិត្វា ច តំ តំ វត្ថុំ ឱតិណ្ណសមយសង្ខាតំ កាលំ អនតិក្កមិត្វា សិក្ខាបទានិ បញ្ញាបេន្តោ តតិយបារាជិកាទីនំ វិយ សិក្ខាបទបញ្ញត្តិយា ហេតុំ អបេក្ខមានោ តត្ថ តត្ថ វិហាសិ, តស្មា តទត្ថជោតនត្ថំ វិនយេ ករណវចនេន និទ្ទេសោ កតោ។

ឥធ បន អញ្ញស្មិញ្ច ឯវំជាតិកេ អច្ចន្តសំយោគត្ថោ សម្ភវតិ។ យស្មិញ្ហិ សមយេ សហ សមុដ្ឋានហេតុនា ឥទំ ឧដ្ឋាតិ ឧប្បន្នំ, អច្ចន្តមេវ តំ សមយំ អរិយវិហារបុព្ពង្គមាយ ធម្មបច្ចវេក្ខណាយ ភគវា វិហាសិ, តស្មា “មាសំ អជ្ឈេតី”តិអាទីសុ វិយ ឧបយោគត្ថជោតនត្ថំ ឥធ ឧបយោគវចនេន និទ្ទេសោ កតោ។ តេនេតំ វុច្ចតិ –

“តំ តំ អត្ថមវេក្ខិត្វា, ភុម្មេន ករណេន ច;

អញ្ញត្រ សមយោ វុត្តោ, ឧបយោគេន សោ ឥធា”តិ។

បោរាណា បន វណ្ណយន្តិ – “យស្មិំ សមយេ”តិ វា “តេន សមយេនា”តិ វា “ឯកំ សមយ”ន្តិ វា អភិលាបមត្តភេទោ ឯស និទ្ទេសោ, សព្ពត្ថ ភុម្មមេវ អត្ថោតិ។ តស្មា “ឯកំ សមយ”ន្តិ វុត្តេបិ ឯកស្មិំ សមយេតិ អត្ថោ វេទិតព្ពោ។

ភគវាតិ គរុ។ គរុញ្ហិ លោកេ “ភគវា”តិ វទន្តិ។ អយញ្ច សព្ពគុណវិសិដ្ឋតាយ សព្ពសត្តានំ គរុ, តស្មា ភគវាតិ វេទិតព្ពោ។ បោរាណេហិបិ វុត្តំ –

“ភគវាតិ វចនំ សេដ្ឋំ, ភគវាតិ វចនមុត្តមំ;

គរុ គារវយុត្តោ សោ, ភគវា តេន វុច្ចតី”តិ។

តត្ថ សេដ្ឋវាចកវចនំ សេដ្ឋន្តិ វុត្តំ សេដ្ឋគុណសហចរណតោ។ អថ វា វុច្ចតីតិ វចនំ, អត្ថោ។ ភគវាតិ វចនំ សេដ្ឋន្តិ ភគវាតិ ឥមិនា វចនេន វចនីយោ យោ អត្ថោ, សោ សេដ្ឋោតិ អត្ថោ។ ភគវាតិ វចនមុត្តមន្តិ ឯត្ថាបិ វុត្តនយេនេវ អត្ថោ វេទិតព្ពោ។ គារវយុត្តោតិ គរុភាវយុត្តោ គរុគុណយោគតោ វិសេសគរុករណារហតាយ វា គារវយុត្តោ។ ឯវំ គុណវិសិដ្ឋសត្តុត្តមគរុគារវាធិវចនំ ភគវាតិ ឥទំ វចនន្តិ វេទិតព្ពំ។ អបិច –

“ភគី ភជី ភាគី វិភត្តវា ឥតិ,

អកាសិ ភគ្គន្តិ គរូតិ ភាគ្យវា;

ពហូហិ ញាយេហិ សុភាវិតត្តនោ,

ភវន្តគោ សោ ភគវាតិ វុច្ចតី”តិ។ –

និទ្ទេសេ (មហានិ។ ៨៤) អាគតនយេន –

“ភាគ្យវា ភគ្គវា យុត្តោ, ភគេហិ ច វិភត្តវា;

ភត្តវា វន្តគមនោ, ភវេសុ ភគវា តតោ”តិ។ –

ញ្ញាយ កាចាយ ច ចរេត កាចាតិ បទស្ស អត្ថោ វេទិតព្វោ។ វេវា បតាយំ អត្ថោ សព្វាកាវេត ចិសុទ្ធិមគ្គេ (ចិសុទ្ធិ. ១.១៣១) ចុត្តោ, តស្មា តត្ថ ចុត្តនយេនេច ចិចទិតព្វោ។

អបិច កាវេក ចតិ, កវេក ចា ចយឹតិ កាចា។ តទាកវេតា ហិ ទាតសឹលិឌិបិទយិឆយេ្ខ ឍរាតចិវេយាក្លាទិ្ខត្តទិយតុស្សឆយេ្ខ ចតិ កឌិ វេវចិ ពាហុលយកាសិ, តស្មា កាចា។ អឆ ចា វេតវេយច "វេចវេតឃ្យសត្តសត្តាវេតសុ ពធំ តុ វេលា ខ្លុបេឌ្ឍ្យ"ត្តិ ចតិ អភិបត្តឃឹតិ កាចា។ អឆ ចា កាសព្វាតំ ញ្ញស្សទិយំ យសព្វា ចយិ ខ្លក្កិទិ វេលញ្ជអបិល្ហិ ចិយ អតវេបវេក្លា លព្ធឃឹតិ កាចា។ តឆា ហិ តទាកវេតា ហត្តកតំ ចក្កចត្តិសិទិ វេទចវេលិកាឆិបទ្ធសឌិសំ ទាតុទ្ធិបិស្សទិយំ, ចក្កចត្តិសយត្តិសត្តិស្សយព្វា សត្តទតតសយជ្ឈលំ ឃសំ តិណាយបិ អយព្វាយាវេតា តិទវេបវេក្លា បហាយ អភិតិក្លមិត្វា សម្ខាសវេព្វាធិ អភិសម្ពុទ្ធោ, តស្មា ញ្ញេយ សិទិអាឌិវេព កវេក ចយឹតិ កាចា។ អឆ ចា កាតិ តាយ តក្លុត្តាតិ, វេតហិ សមំ កដ្ឋត្តិ បចត្តត្តិតិ កា។ សិវេតុយ្យុកន្ទិទាត្តទក្យុទហិយចត្តាឌិកាឌតវេលិកចិវេសវេសត្តិស្សយវេសាកា កម្យុក្ដិ តិកាចវេតា, វេតបិ កវេក ចយិ, តត្តិចាសិសត្តាចាសសយតិក្កយតវេតា តយ្យឌិពទ្ធលត្ថទាកប្យហាវេតត បដហឹតិ។ ឧចយ្យិ កវេក ចយឹតិ កាចាតិ ឧចយាឌិតា តវេយត កាចាតិ បទស្ស អត្ថោ វេចឌិតព្វោ។

ឧត្តាចតា វេចត្ត ឧចំ វេយ សុតត្តិ ចទវេតត យទាសុតំ ឆយុំ សចតចវេសត កាសវេត្តា កាចវេតា ឆយុសទិទំ បទ្ធក្លុ ពវេទាតិ, វេតត "តឃិធំ អតិក្កត្តសត្តកំ បិចចតំ, អឃំ វេចា សត្តា"តិ សត្ត អទស្សវេតត ខ្លក្កហិតំ ឌតំ សយស្សាវេសតិ។ ចុត្តវេញ្ញុំ កាចតា "វេឃា វេលា, អាតត្ថ, យឃា ឆយេ្ខា ច ចិតវេយា ច វេទសិវេតា បព្វាវេត្តា, វេវា វេចា យយទ្ធវេយត សត្តា"តិ (ឌី. តិ. ១.១៤៩; ម. ប. ៣.១.១)។ ឧកំ សយយំ កាចាតិ ចទវេតត តស្មិំ សយវេយ កាចវេតា អចិឌ្ឈយាតកាចំ ទវេស្សវេត្តា ទុបកាយបទិតិព្វាតំ សាវេឆតិ, វេតត "ឧចំចិឆស្ស តាយ ឆយុស្ស វេទវេសតា ទសពលឆវេទា ចឌិទសញ្ញាតសយាតកាវេយា វេសាបិ កាចា បទិតិព្វាវេតា, វេកតវេព្វាត ឌឹចិវេត អាសា ឌវេតតព្វា"តិ ឌឹចិតយទយត្តំ ឌតំ សំវេចវេឌតិ, សព្ធវេយ្ខ ទស្ស ខ្លស្សាហំ ឌវេតតិ។

ឧចត្តិ ច កលាវេត្តា វេទសតាសយត្តិ តិទ្ធិសតិ, ចក្លុយាតស្ស សពលសុត្តស្ស ឧចត្តិ តិទស្សតវេតា។ វេយ សុតត្តិ សាចកសយត្តិ សចតសយត្តិញ្ញា តិទ្ធិសតិ, បឌិសម្ភិទាបវេត្តត បញ្ញាសុ ឱាវេតសុ កាចតា ឧតទវេក្ក ឱបិវេតត ឆយុកណ្ឌាកាទិវេពត សុតកាចឌឹបតវេតា "តញ្ញា វេលា យឃាច សុតំ, ត អត្យុស្យុតិកំ, ត បទយ្យទាកត"ត្តិ ញ្ញយស្ស ចត្តស្ស ឌឹបតវេតា។ ឧកំ សយឃត្តិ កាលសយត្តិ តិទ្ធិសតិ កាចវេតា ខ្លុទវេចលិយំ ចិហទលាសយឃកាវេចត ញុទ្ធប្យាឌប្យឌិយល្ហិតកាចឌឹបតវេតា។ ញុទ្ធប្យាឌបវេយា ហិ កាលសយ្យទា។ កាចាតិ វេទសកសយត្តិ តិទ្ធិសតិ ក្យុលាចិសិដ្ឋ សត្តុត្តយកក្យុកាចឌឹបតវេតា។

ខ្លុទវេចលិឃត្តិ យហាវេចលិយំ, យហវេត្ត ចាលុកាទាសិយឹគ្គិ អត្ថោ។ អឆ ចា ខ្លុទ្ធតិ ចាលុកា ចុទ្ធតិ, វេចលិតិ យទិឃាទា។ វេចលិតិក្កយតវេហតុ អាកតា ខ្លុ ខ្លុទវេចលិតិ ឧចវេយ្យត្ត អត្ថោ ទដ្ឋព្វោ។

អតឹវេត កិទ អតុប្យវេត្ត ញុវេទ្ធ ទសសហស្សតាបសា តស្មិំ បវេទវេស ចិហទត្តា "កាយកយុចឌឹកយុាតិ បវេទសយ្យិ បិកឌាតិ វេហាត្តិ, យវេតាកយុំ បត

អបិកាដំ។ តស្មា យោ មិច្ឆាវិតក្កំ វិតក្កេតិ, សោ អត្តនាវ អត្តានំ ចោទេត្វា បត្តបុដេន វាលុកំ អាហរិត្វា ឥមស្មិំ ឋានេ អាកិរតុ, ឥទមស្ស ទណ្ឌកម្ម”ន្តិ កតិកវត្តំ កត្វា តតោ បដ្ឋាយ យោ តាទិសំ វិតក្កំ វិតក្កេតិ, សោ តត្ថ បត្តបុដេន វាលុកំ អាហរិត្វា អាកិរតិ។ ឯវំ តត្ថ អនុក្កមេន មហាវាលុការាសិ ជាតោ, តតោ តំ បច្ឆិមា ជនតា បរិក្ខិបិត្វា ចេតិយដ្ឋានមកាសិ។ តំ សន្ធាយ វុត្តំ –
“ថូបចេតិយន្តិ មហាចេតិយំ, មហន្តេ វាលុការាសិម្ហិ អត្ថោ ទដ្ឋព្វោ”តិ។

វិហរតីតិ អវិសេសេន ឥរិយាបថទិព្វព្រហ្មអរិយវិហារេសុ អញ្ញតរវិហារសមង្គិតាបរិទីបនំ។ ឥធ បន ឋាននិសជ្ជាគមនសយនប្បភេទេសុ ឥរិយាបថេសុ អញ្ញតរិរិយាបថសមាយោគបរិទីបនំ អរិយវិហារសមង្គិតាបរិទីបនញ្ចាតិ វេទិតព្វំ។ តត្ថ យស្មា ឯកំ ឥរិយាបថពាធនំ អញ្ញេន ឥរិយាបថេន វិច្ឆិន្ទិត្វា អបរិបតន្តំ អត្តភាវំ ហរតិ បវត្តេតិ, តស្មា វិហរតីតិ បទស្ស ឥរិយាបថវិហារវសេនេត្ថ អត្ថោ វេទិតព្វោ។ យស្មា បន ភគវា ទិព្វវិហារាទីហិ សត្តានំ វិវិធំ ហិតំ ហរតិ ឧបហរតិ ឧបនេតិ ឧប្បាទេតិ, តស្មា តេនម្បិ វិវិធំ ហរតីតិ ឯវមេត្ថ អត្ថោ វេទិតព្វោ។

នជ្ជាតិ នទតិ សន្ទតីតិ នទី, តស្សា នជ្ជា, នទិយា និន្នគាយាតិ អត្ថោ។ នេរញ្ជរាយាតិ នេលំ ជលមស្សាតិ “នេលញ្ជលាយា”តិ វត្តព្វេ លការស្ស រការំ កត្វា “នេរញ្ជរាយា”តិ វុត្តំ, កទ្ទមសេវាលបណកាទិទោសរហិតសលិលាយាតិ អត្ថោ។ កេចិ “នីលជលាយាតិ វត្តព្វេ នេរញ្ជរាយាតិ វុត្ត”ន្តិ វទន្តិ។ នាមមេវ វា ឯតំ ឯតិស្សា នទិយាតិ វេទិតព្វំ។ តស្សា នទិយា តីរេ យត្ថ ភគវា វិហាសិ, តំ ទស្សេតុំ “ពោធិរុក្ខមូលេ”តិ វុត្តំ។ តត្ថ “ពោធិ វុច្ចតិ ចតូសុ មគ្គេសុ ញាណ”ន្តិ ឯត្ថ (ចូឡនិ. ខគ្គវិសាណសុត្តនិទ្ទេស ១២១) មគ្គញាណំ ពោធីតិ វុត្តំ។ “បប្បោតិ ពោធិំ វរភូរិមេធសោ”តិ ឯត្ថ (ទី. និ. ៣.២១៧) សព្ពញ្ញុតញ្ញាណំ។ តទុភយម្បិ ពោធិំ ភគវា ឯត្ថ បត្តោតិ រុក្ខោបិ ពោធិរុក្ខោត្វេវ នាមំ លភិ។ អថ វា សត្ត ពោជ្ឈង្គេ ពុជ្ឈីតិ ភគវា ពោធិ, តេន ពុជ្ឈន្តេន សន្និស្សិតត្តា សោ រុក្ខោបិ ពោធិរុក្ខោតិ នាមំ លភិ, តស្ស ពោធិរុក្ខស្ស។ មូលេតិ សមីបេ។ អយញ្ហិ មូលសទ្ទោ “មូលានិ ឧទ្ធរេយ្យ អន្តមសោ ឧសីរនាឡិមត្តានិបី”តិអាទីសុ (អ. និ. ៤.១៩៥) មូលមូលេ ទិស្សតិ។ “លោភោ អកុសលមូល”ន្តិអាទីសុ (ទី. និ. ៣.៣០៥) អសាធារណហេតុម្ហិ។ “យាវតា មជ្ឈន្ហិកេ កាលេ ឆាយា ផរតិ, និវាតេ បណ្ណានិ បតន្តិ, ឯត្តាវតា រុក្ខមូល”ន្តិអាទីសុ សមីបេ។ ឥធាបិ សមីបេ អធិប្បេតោ, តស្មា ពោធិរុក្ខស្ស មូលេ សមីបេតិ ឯវមេត្ថ អត្ថោ ទដ្ឋព្វោ។

បឋមាភិសម្ពុទ្ធោតិ បឋមំ អភិសម្ពុទ្ធោ ហុត្វា, សព្ពបឋមំយេវាតិ អត្ថោ។ ឯត្តាវតា ធម្មភណ្ឌាគារិកេន ឧទានសង្គាយ និទានំ ឋបេន្តេន កាលទេសទេសកាបទេសា សហ វិសេសេន បកាសិតា ហោន្តិ។

ឯត្ថាហ “កស្មា ធម្មវិនយសង្គហេ ករីយមានេ និទានវចនំ វុត្តំ, ននុ ភគវតា ភាសិតវចនស្សេវ សង្គហោ កាតព្វោ”តិ? វុច្ចតេ – ទេសនាយ ឋិតិអសម្មោសសទ្ធេយ្យភាវសម្បាទនត្ថំ។ កាលទេសទេសកវត្ថុអាទីហិ ឧបនិពន្ធិត្វា ឋបិតា ហិ ទេសនា ចិរដ្ឋិតិកា ហោតិ អសម្មោសា សទ្ធេយ្យា ច ទេសកាលកត្តុហេតុនិមិត្តេហិ ឧបនិពទ្ធោ វិយ វោហារវិនិច្ឆយោ។ តេនេវ ច អាយស្មតា មហាកស្សបេន “បឋមំ, អាវុសោ អានន្ទ, ឧទានំ កត្ថ ភាសិត”ន្តិអាទិនា ទេសាទីសុ បុច្ឆាយ កតាយ វិស្សជ្ជនំ ករោន្តេន ធម្មភណ្ឌាគារិកេន “ឯវំ មេ

សុត"ន្តិអាទិនា ប្ហដាតស្ស តិដាត់ កាសិតន្តិ៑

អបិច សព្វ សប្បត្តិបកាសតព្វំ តិដាតចចត៑ តថាគតស្ស ហិ កកចតោ បុញ្ញាទធាតុយាភាកយតក្កាកាចតោ សម្ពុទ្ធត្តសិទ្ធិ៑ ត ហិ សម្ពាសម្ពុទ្ធស្ស បុញ្ញាទធាឌីហិ អតេ្ហា អត្ថិ សព្វត្ត អប្បដិហតញាណចារតាយ ឲកប្បយាណត្តា ពោឃ្ឍតម្ពុស្ស៑ តថា អាចរិយមុដ្ឋិឆម្ពុមន្ថរិយសាសតសាចកាត្វរាកាកាចតោ ពិណាសចត្តសិទ្ធិ៑ ត ហិ សព្វតសា បរិក្ខិណាសចស្ស កត្វចិបិ អាចរិយមុដ្ឋិអាឌីត់ សម្ភតចាតិ សុចិសុទ្ធស្ស បរាត្វក្កហប្បចត្តិ៑ ព្ហតិ តេសកតោសក្វតាត់ ឌិដ្ឋិសិលសប្បត្តិក្វសកាត់ អច្ចត្តំ អចិន្ហាតញ្ញាត់ អកាចសំស្វចកហិ ញាណសប្បគាបហាតសប្បគាកិញ្ចព្ហកហិ ច សម្ពុទ្ធចិសុទ្ធកាតចហិ បុរិមតចសារដ្ឋក្ខយសិទ្ធិ, តតោ ច អត្តរាឃិកតិឃ្យាតិកឆម្ពុស្ស សម្ពុហាកាចសិទ្ធិតោ បច្ឆិមតចសារដ្ឋក្ខយសិទ្ធីតិ កកចតោ ចត្យុតចសារដ្ឋសម្ពត្តាកយា អត្តហិតបរហិតប្បដិបត្តិ ច តិដាតចចតេត បកាសិតា ហោត្តិ, តត្ថ តត្ថ សប្បត្តបរិសាយ អព្ហាសយាត្វរូបំ ធាតុប្បត្តិកប្បដិកាតេត ឆម្ពុតេសតាឌីបតតោ៑ ព្ហឆ បត ចិម្បត្តិសុលប្បដិសំតចតតបដិច្ចសមុប្បាទយតសិការបកាសតេតាតិ ឃោរេឌតព្ពំ៑ តេត ចុត្តំ – “សព្វ សប្បត្តិបកាសតព្វំ តិដាតចចត”ន្តិ៑

តថា សាសតសប្បត្តិបកាសតព្វំ តិដាតចចត៑ ញាណកត្វណាបរិក្កហិតសព្វាកិរិយស្ស ហិ កកចតោ តត្ថិ តិរត្ថកា បដិបត្តិ អត្តហិតា ចា៑ តស្មា បតេរសំតេមច អត្វាយ បចត្តសព្វាកិរិយស្ស សម្ពាសម្ពុទ្ធស្ស សកលម្បិ កាយចឌីមតោកម្ពុំ យថាបចត្តំ ចុច្ចមាត់ ឌិដ្ឋឆម្ពុិកសប្បរាឃិកបរមត្ថេហិ យថារហំ សត្តាត់ អត្វសាសតដ្ឋេត សាសត់, ត កព្ហាទចតា៑ តឃិដំ សព្វ ចរិតំ កាលតេសតេសកបរិសាបតេសាឌីហិ សទ្ធិ តត្ថ តត្ថ តិដាតចចតេត យថារហំ បកាសិយតិ, ព្ហឆ បត អកិសព្ហាឌិចិម្បត្តិសុលប្បដិសំតចតតបដិច្ចសមុប្បាទយតសិការតេតាតិ ឃោរេឌតព្ពំ៑ តេត ចុត្តំ – “សាសតសប្បត្តិបកាសតព្វំ តិដាតចចត”ន្តិ៑

អបិច សព្វតោ បយាណកាចប្បកាសតេត សាសតស្ស បយាណកាចឌស្សតព្វំ តិដាតចចត៑ សា ចស្ស បយាណកាចឌស្សតតា ហេដ្ឋា ចុត្តតយាត្វសារេត តេចឌិតព្ពា៑ កកចាតិ ហិ ព្ហមិតា តថាគតស្ស រាកតោសតេយាហាឌិសព្វាកិលេសមលឌុច្ចរិតាឌិតោសប្បហាតឌីបតេត , សព្វាសត្វត្តុយកាចឌីបតេត ច អតព្ហាសាឆារណញាណកត្វណាឌិក្វណចិតេសតេយាកបរិឌីបតេត, អយមត្ថោ សព្វថា បកាសិតោ ហោតីតិ ព្ហឆមេត្វ តិដាតចចតប្បឃោឌតស្ស មុលមត្តឌស្សត់៑

ត់ បតេត់ “ឲចំ មេ សុត”ន្តិ អារភិត្វា យាច “ព្ហមំ ប្ហដាត់ ប្ហដាតេតសី”តិ បឌំ, តាច ព្ហមស្ស ប្ហដាតស្ស តិដាតន្តិ តេចឌិតព្ពំ៑ តថា ហិ ត់ យថា បដិបត្តោ កកចា ព្ហមំ ប្ហដាត់ ប្ហដាតេតសិ, អាឌិតោ បដ្ឋាយ តស្ស កាឃិកតចតសិកប្បដិបត្តិយា បកាសតព្វំ សក្ខិតិកាតេហិ សក្ខិតិកាតេល កាសិតចចត៑

តត្យ ច “ព្ហមម្ពិ សតិ ព្ហឌំ ហោតី”តិអាឌិ កកចតោ ឲច ចចត់ កចិត្យំ អតហតិ, ត ហិ សត្វាទំ មុញ្ចិត្វា អតញ្ញោ បដិច្ចសមុប្បាឌំ ឌេតេសត្យំ សមត្ថោ ហោតីតិ? សច្ចមេត់, យថា បត កកចា តោឝិទ្វក្ខម្ពុមូល ឆម្ពុសកាចបច្ចតេក្ខណចសេត បដិច្ចសមុប្បាឌំ យតសាកាសិ, តតេថច ត់ តោឝតេឃ្យពន្ធចាត់ តោឝតព្វំ បដិច្ចសមុប្បាឌសីហតាឌសុត្តាឌីសុ ឌេសិតស្ស ច ចចតាត់ ឌេសិតាការស្ស អត្យុកណាចសេត

បដិច្ចសមុប្បាទស្ស មនសិការំ អដ្ឋុប្បត្តិំ កត្វា ភគវតា ភាសិតស្ស ឥមស្ស ឧទានស្ស ធម្មសង្គាហកា មហាថេរា និទានំ សង្គាយិំសុ យថាវុត្តវចនំ សង្គីតិការានមេវ វចនន្តិ និដ្ឋមេត្ថ គន្តព្វំ។ ឥតោ បរេសុបិ សុត្តន្តេសុ ឯសេវ នយោ។

ឯត្ថ ច អត្តជ្ឈាសយោ បរជ្ឈាសយោ បុច្ឆាវសិកោ អដ្ឋុប្បត្តិកោតិ ចត្តារោ សុត្តនិក្ខេបា វេទិតព្វា។ យថា ហិ អនេកសតអនេកសហស្សភេទានិបិ សុត្តានិ សំកិលេសភាគិយាទិបដ្ឋាននយេន សោឡសវិធតំ នាតិវត្តន្តិ, ឯវំ តានិ សព្វានិបិ អត្តជ្ឈាសយាទិសុត្តនិក្ខេបវសេន ចតុព្ពិធភាវំ នាតិវត្តន្តិ។ កាមញ្ចេត្ថ អត្តជ្ឈាសយស្ស អដ្ឋុប្បត្តិយា ច បរជ្ឈាសយបុច្ឆាវសិកេហិ សទ្ធិំ សំសគ្គភេទោ សម្ភវតិ អជ្ឈាសយានុសន្ធិបុច្ឆានុសន្ធិសម្ភវតោ, អត្តជ្ឈាសយអដ្ឋុប្បត្តីនំ អញ្ញមញ្ញំ សំសគ្គោ នត្ថីតិ និរវសេសោ បដ្ឋាននយោ ន សម្ភវតិ។ តទន្តោគធត្តា វា សម្ភវន្តានំ សេសនិក្ខេបានំ មូលនិក្ខេបវសេន ចត្តារោ សុត្តនិក្ខេបាតិ វុត្តំ។

តត្រាយំ វចនត្ថោ – និក្ខិបនំ និក្ខេបោ, សុត្តស្ស និក្ខេបោ សុត្តនិក្ខេបោ, សុត្តទេសនាតិ អត្ថោ។ និក្ខិបីយតីតិ វា និក្ខេបោ, សុត្តំ ឯវ និក្ខេបោ សុត្តនិក្ខេបោ។ អត្តនោ អជ្ឈាសយោ អត្តជ្ឈាសយោ, សោ អស្ស អត្ថិ ការណភូតោតិ អត្តជ្ឈាសយោ, អត្តនោ អជ្ឈាសយោ ឯតស្សាតិ វា អត្តជ្ឈាសយោ។ បរជ្ឈាសយេបិ ឯសេវ នយោ។ បុច្ឆាយ វសោ បុច្ឆាវសោ, សោ ឯតស្ស អត្ថីតិ បុច្ឆាវសិកោ។ សុត្តទេសនាយ វត្ថុភូតស្ស អត្ថស្ស ឧប្បត្តិ អត្ថុប្បត្តិ, អត្ថុប្បត្តិ ឯវ អដ្ឋុប្បត្តិ, សា ឯតស្ស អត្ថីតិ អដ្ឋុប្បត្តិកោ។ អថ វា និក្ខិបីយតិ សុត្តំ ឯតេនាតិ និក្ខេបោ, អត្តជ្ឈាសយាទិ ឯវ។ ឯតស្មិំ បន អត្ថវិកប្បេ អត្តនោ អជ្ឈាសយោ អត្តជ្ឈាសយោ។ បរេសំ អជ្ឈាសយោ បរជ្ឈាសយោ។ បុច្ឆីយតីតិ បុច្ឆា, បុច្ឆិតព្វោ អត្ថោ។ បុច្ឆាវសេន បវត្តំ ធម្មបដិគ្គាហកានំ វចនំ បុច្ឆាវសំ, តទេវ និក្ខេបសទ្ទាបេក្ខាយ បុច្ឆាវសិកោតិ បុល្លិង្គវសេន វុត្តំ។ តថា អត្ថុប្បត្តិយេវ អដ្ឋុប្បត្តិកោតិ ឯវមេត្ថ អត្ថោ វេទិតព្វោ។

ឯត្ថ ច បរេសំ ឥន្ទ្រិយបរិបាកាទិការណនិរបេក្ខត្តា អត្តជ្ឈាសយស្ស វិសុំ សុត្តនិក្ខេបភាវោ យុត្តោ កេវលំ អត្តនោ អជ្ឈាសយេនេវ ធម្មតន្តិឋបនត្ថំ បវត្តិតទេសនត្តា, បរជ្ឈាសយបុច្ឆាវសិកានំ បន បរេសំ អជ្ឈាសយបុច្ឆានំ ទេសនាបវត្តិហេតុភូតានំ ឧប្បត្តិយំ បវត្តិតានំ កថំ អដ្ឋុប្បត្តិយា អនវរោធោ, បុច្ឆាវសិកអដ្ឋុប្បត្តិកានំ វា បរជ្ឈាសយានុរោធេន បវត្តិតានំ កថំ បរជ្ឈាសយេ អនវរោធោតិ? ន ចោទេតព្វមេតំ។ បរេសញ្ហិ អភិនីហារបរិបុច្ឆាទិវិនិច្ឆយាទិវិនិមុត្តស្សេវ សុត្តទេសនាការណុប្បាទស្ស អដ្ឋុប្បត្តិភាវេន គហិតត្តា បរជ្ឈាសយបុច្ឆាវសិកានំ វិសុំ គហណំ។ តថា ហិ ព្រហ្មជាលធម្មទាយាទសុត្តាទីនំ វណ្ណាវណ្ណអាមិសុប្បាទាទិទេសនានិមិត្តំ អដ្ឋុប្បត្តិ វុច្ចតិ, បរេសំ បុច្ឆាយ វិនា អជ្ឈាសយមេវ និមិត្តំ កត្វា ទេសិតោ បរជ្ឈាសយោ, បុច្ឆាវសេន ទេសិតោ បុច្ឆាវសិកោតិ បាកដោយមត្ថោតិ។

តត្ថ បឋមាទីនិ តីណិ ពោធិសុត្តានិ មុចលិន្ទសុត្តំ, អាយុសង្ខារោស្សជ្ជនសុត្តំ, បច្ចវេក្ខណសុត្តំ, បបញ្ចសញ្ញាសុត្តន្តិ ឯតេសំ ឧទានានំ អត្តជ្ឈាសយោ និក្ខេបោ។ ហុហុង្កសុត្តំ, ព្រាហ្មណជាតិកសុត្តំ, ពាហិយសុត្តន្តិ ឯតេសំ ឧទានានំ បុច្ឆាវសិកោ និក្ខេបោ។ រាជសុត្តំ, សក្ការសុត្តំ, ឧច្ឆាទនសុត្តំ, បិណ្ឌបាតិកសុត្តំ, សិប្បសុត្តំ, កោបិលសុត្តំ, សុន្ទរិកសុត្តំ , មាតុសុត្តំ, សង្ឃភេទកសុត្តំ, ឧទបានសុត្តំ, តថាគតុប្បាទសុត្តំ, បាតលិគាមិយសុត្តំ, ទ្វេបិ ទណ្ឌសុត្តានីតិ ឯតេសំ ឧទានានំ អដ្ឋុប្បត្តិកោ និក្ខេបោ។ បិលិន្ទវច្ឆសុត្តំ,

បិយសុត្តំ, នាគសមាលសុត្តំ, វិសាខាសុត្តញ្ចាតិ ឥមេសំ ឧទានានំ អត្តជ្ឈាសយោ បរជ្ឈាសយោ ច និក្ខេបោ។ សេសានំ ឯកបញ្ញាសាយ សុត្តានំ បរជ្ឈាសយោ និក្ខេបោ។ ឯវមេតេសំ ឧទានានំ អត្តជ្ឈាសយាទិវសេន និក្ខេបវិសេសោ វេទិតព្វោ។

ឯត្ថ ច យានិ ឧទានានិ ភគវតា ភិក្ខូនំ សម្មុខា ភាសិតានិ, តានិ តេហិ យថាភាសិតសុត្តានិ វចសា បរិចិតានិ មនសានុបេក្ខិតានិ ធម្មភណ្ឌាគារិកស្ស កថិតានិ។ យានិ បន ភគវតា ភិក្ខូនំ អសម្មុខា ភាសិតានិ, តានិបិ អបរភាគេ ភគវតា ធម្មភណ្ឌាគារិកស្ស បុន ភាសិតានិ។ ឯវំ សព្វានិបិ តានិ អាយស្មា អានន្ទោ ឯកជ្ឈំ កត្វា ធារេន្តោ ភិក្ខូនំ វាចេន្តោ អបរភាគេ បឋមមហាសង្គីតិកាលេ ឧទានន្តេវ សង្គហំ អារោបេសីតិ វេទិតព្វំ។

តេន ខោ បន សមយេនាតិអាទីសុ តេន សមយេនាតិ ច ភុម្មត្ថេ ករណវចនំ, ខោ បនាតិ និបាតោ, តស្មិំ សមយេតិ អត្ថោ។ កស្មិំ បន សមយេ? យំ សមយំ ភគវា ឧរុវេលាយំ វិហរតិ នជ្ជា នេរញ្ជរាយ តីរេ ពោធិរុក្ខមូលេ បឋមាភិសម្ពុទ្ធោ។ តស្មិំ សមយេ។ សត្តាហន្តិ សត្ត អហានិ សត្តាហំ, អច្ចន្តសំយោគេ ចេតំ ឧបយោគវចនំ។ យស្មា ភគវា តំ សត្តាហំ និរន្តរតាយ អច្ចន្តមេវ ផលសមាបត្តិសុខេន វិហាសិ, តស្មា សត្តាហន្តិ អច្ចន្តសំយោគវសេន ឧបយោគវចនំ វុត្តំ។ ឯកបល្លង្កេនាតិ វិសាខាបុណ្ណមាយ អនុគ្គតេយេវ សូរិយេ អបរាជិតបល្លង្កវរេ វជិរាសនេ និសិន្នកាលតោ បដ្ឋាយ សកិម្បិ អនុដ្ឋហិត្វា យថាអារុឡ្ហេន ឯកេនេវ បល្លង្កេន។

វិមុត្តិសុខបដិសំវេទីតិ វិមុត្តិសុខំ ផលសមាបត្តិសុខំ បដិសំវេទិយមានោ និសិន្នោ ហោតីតិ អត្ថោ។ តត្ថ វិមុត្តីតិ តទង្គវិមុត្តិ, វិក្ខម្ភនវិមុត្តិ, សមុច្ឆេទវិមុត្តិ, បដិប្បស្សទ្ធិវិមុត្តិ, និស្សរណវិមុត្តីតិ បញ្ច វិមុត្តិយោ។ តាសុ យំ ទេយ្យធម្មបរិច្ចាគាទីហិ តេហិ តេហិ គុណង្គេហិ នាមរូបបរិច្ឆេទាទីហិ វិបស្សនង្គេហិ ច យាវ តស្ស តស្ស អង្គស្ស អបរិហានិវសេន បវត្តិ, តាវ តំតំបដិបក្ខតោ វិមុច្ចនតោ វិមុច្ចនំ បហានំ។ សេយ្យថិទំ? ទានេន មច្ឆរិយលោភាទិតោ, សីលេន បាណាតិបាតាទិតោ, នាមរូបវវត្ថានេន សក្កាយទិដ្ឋិតោ, បច្ចយបរិគ្គហេន អហេតុវិសមហេតុទិដ្ឋីហិ, តស្សេវ អបរភាគេន កង្ខាវិតរណេន កថំកថីភាវតោ, កលាបសម្មសនេន "អហំ មមា"តិ គាហតោ, មគ្គាមគ្គវវត្ថានេន អមគ្គេ មគ្គសញ្ញាយ, ឧទយទស្សនេន ឧច្ឆេទទិដ្ឋិយា, វយទស្សនេន សស្សតទិដ្ឋិយា, ភយទស្សនេន សភយេ អភយសញ្ញាយ, អាទីនវទស្សនេន អស្សាទសញ្ញាយ, និព្ពិទានុបស្សនេន អភិរតិសញ្ញាយ, មុញ្ចិតុកម្យតាញាណេន អមុញ្ចិតុកម្យតាយ, ឧបេក្ខាញាណេន អនុបេក្ខាយ, អនុលោមេន ធម្មដ្ឋិតិយំ និព្ពានេ ច បដិលោមភាវតោ, គោត្រភុនា សង្ខារនិមិត្តគ្គាហតោ វិមុច្ចនំ, អយំ តទង្គវិមុត្តិ នាម។ យំ បន ឧបចារប្បនាភេទេន សមាធិនា យាវស្ស អបរិហានិវសេន បវត្តិ, តាវ កាមច្ឆន្ទាទីនំ នីវរណានំ វិតក្កាទីនញ្ច បច្ចនីកធម្មានំ អនុប្បត្តិសង្ខាតំ វិមុច្ចនំ, អយំ វិក្ខម្ភនវិមុត្តិ នាម។ យំ បន ចតុន្នំ អរិយមគ្គានំ ភាវិតត្តា តំតំមគ្គវតោ អរិយស្ស សន្តានេ យថារហំ "ទិដ្ឋិគតានំ បហានាយា"តិអាទិនា (ធ. ស. ២៧៧; វិភ. ៦២៨) នយេន វុត្តស្ស សមុទយបក្ខិយស្ស កិលេសគណស្ស បុន អច្ចន្តំ អប្បវត្តិភាវេន សមុច្ឆេទប្បហានវសេន វិមុច្ចនំ, អយំ សមុច្ឆេទវិមុត្តិ នាម។ យំ បន ផលក្ខណេ បដិប្បស្សទ្ធត្តំ កិលេសានំ, អយំ បដិប្បស្សទ្ធិវិមុត្តិ នាម។ សព្វសង្ខតនិស្សដត្តា បន សព្វសង្ខតវិមុត្តំ និព្ពានំ, អយំ និស្សរណវិមុត្តិ នាម។ ឥធ បន ភគវតោ និព្ពានារម្មណា ផលវិមុត្តិ អធិប្បេតា។ តេន វុត្តំ – "វិមុត្តិសុខបដិសំវេទីតិ វិមុត្តិសុខំ ផលសមាបត្តិសុខំ បដិសំវេទិយមានោ និសិន្នោ ហោតីតិ អត្ថោ"តិ។

ᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᨧ ᩏᨷᨠ᩠ᨠᩥᩃᩮᩈᩮᩉᩥ ᨷᨭᩥᨷ᩠ᨷᩈ᩠ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩅᩈᩮᨶ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩈ᩠ᩈ ᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩣᨠᩣᩁᩮᩣ, ᨧᩥᨲ᩠ᨲᨾᩮᩅ ᩅᩣ ᨲᨳᩣ ᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ, ᨲᩣᨿ ᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᨩᩣᨲᩴ ᩈᨾ᩠ᨷᨿᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩅᩣ ᩈᩩᨡᩴ ᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩥᩈᩩᨡᩴ᪨ “ᨿᩣᨿᩴ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᩏᨷᩮᨠ᩠ᨡᩣ ᩈᨶ᩠ᨲᩮ ᩈᩩᨡᩮ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᨽᨣᩅᨲᩣ”ᨲᩥ (ᨾ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪂᪨᪈᪈) ᩅᨧᨶᨲᩮᩣ ᩏᨷᩮᨠ᩠ᨡᩣᨷᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᩈᩩᨡᨾᩥᨧ᩠ᨧᩮᩅ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣ᪨ ᨲᨳᩣ ᨧ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩈᨾ᩠ᨾᩮᩣᩉᩅᩥᨶᩮᩣᨴᨶᩥᨿᩴ “ᩏᨷᩮᨠ᩠ᨡᩣ ᨷᨶ ᩈᨶ᩠ᨲᨲ᩠ᨲᩣ, ᩈᩩᨡᨾᩥᨧ᩠ᨧᩮᩅ ᨽᩣᩈᩥᨲᩣ”ᨲᩥ (ᩅᩥᨽ᪨ ᩋᨭ᩠ᨮ᪨ ᪂᪃᪂)᪨ ᨽᨣᩅᩣ ᩉᩥ ᨧᨲᩩᨲ᩠ᨳᨩ᩠ᨫᩣᨶᩥᨠᩴ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᨹᩃᩈᨾᩣᨷᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᩈᨾᩣᨷᨩ᩠ᨩᨲᩥ, ᨶ ᩍᨲᩁᩴ᪨ ᩋᨳ ᩅᩣ “ᨲᩮᩈᩴ ᩅᩪᨷᩈᨾᩮᩣ ᩈᩩᨡᩮᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩ ᨿᨳᩣ ᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩪᨷᩈᨾᩮᩣ ᩈᩩᨡᩮᩣᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ, ᩑᩅᩴ ᩈᨠᩃᨠᩥᩃᩮᩈᩅᩪᨷᩈᨾᨠᩣᩁᨱᨲᩮᩣ ᩋᨣ᩠ᨣᨹᩃᩮ ᩃᨻ᩠ᨽᨾᩣᨶᩣ ᨷᨭᩥᨷ᩠ᨷᩈ᩠ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩥ ᩑᩅ ᩍᨵ ᩈᩩᨡᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣ᪨ ᨲᨿᩥᨴᩴ ᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩥᩈᩩᨡᩴ ᨾᨣ᩠ᨣᩅᩦᨳᩥᨿᩴ ᨠᩣᩃᨶ᩠ᨲᩁᩮᨲᩥ ᨹᩃᨧᩥᨲ᩠ᨲᩈ᩠ᩈ ᨷᩅᨲ᩠ᨲᩥᩅᩥᨽᩣᨣᩮᨶ ᨴᩩᩅᩥᨵᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩑᨠᩈ᩠ᩈ ᩉᩥ ᩋᩁᩥᨿᨾᨣ᩠ᨣᩈ᩠ᩈ ᩋᨶᨶ᩠ᨲᩁᩣ ᨲᩈ᩠ᩈ ᨲᩈ᩠ᩈᩮᩅ ᩅᩥᨷᩣᨠᨽᩪᨲᩣᨶᩥ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩣᨶᩥ ᨲᩦᨱᩥ ᨴ᩠ᩅᩮ ᩅᩣ ᨹᩃᨧᩥᨲ᩠ᨲᩣᨶᩥ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨶᨶ᩠ᨲᩁᩅᩥᨷᩣᨠᨲ᩠ᨲᩣ ᩃᩮᩣᨠᩩᨲ᩠ᨲᩁᨠᩩᩈᩃᩣᨶᩴ᪨ ᨿᩈ᩠ᨾᩥᩴᨩᩅᨶᩅᩣᩁᩮ ᩋᩁᩥᨿᨾᨣ᩠ᨣᩮᩣ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᨲᩥ, ᨲᨲ᩠ᨳ ᨿᨴᩣ ᨴ᩠ᩅᩮ ᩋᨶᩩᩃᩮᩣᨾᩣᨶᩥ, ᨲᨴᩣ ᨲᨲᩥᨿᩴ ᨣᩮᩣᨲᩕᨽᩩ, ᨧᨲᩩᨲ᩠ᨳᩴ ᨾᨣ᩠ᨣᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ, ᨲᨲᩮᩣ ᨷᩁᩴ ᨲᩦᨱᩥ ᨹᩃᨧᩥᨲ᩠ᨲᩣᨶᩥ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨿᨴᩣ ᨷᨶ ᨲᩦᨱᩥ ᩋᨶᩩᩃᩮᩣᨾᩣᨶᩥ, ᨲᨴᩣ ᨧᨲᩩᨲ᩠ᨳᩴ ᨣᩮᩣᨲᩕᨽᩩ, ᨷᨬ᩠ᨧᨾᩴ ᨾᨣ᩠ᨣᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ, ᨲᨲᩮᩣ ᨷᩁᩴ ᨴ᩠ᩅᩮ ᨹᩃᨧᩥᨲ᩠ᨲᩣᨶᩥ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩑᩅᩴ ᨧᨲᩩᨲ᩠ᨳᩴ ᨷᨬ᩠ᨧᨾᩴ ᩋᨷ᩠ᨷᨶᩣᩅᩈᩮᨶ ᨷᩅᨲ᩠ᨲᨲᩥ, ᨶ ᨲᨲᩮᩣ ᨷᩁᩴ ᨽᩅᨦ᩠ᨣᩈ᩠ᩈ ᩋᩣᩈᨶ᩠ᨶᨲ᩠ᨲᩣ᪨ ᨠᩮᨧᩥ ᨷᨶ “ᨨᨭ᩠ᨮᨾ᩠ᨷᩥ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᨷ᩠ᨷᩮᨲᩦ”ᨲᩥ ᩅᨴᨶ᩠ᨲᩥ, ᨲᩴ ᩋᨭ᩠ᨮᨠᨳᩣᨿᩴ (ᩅᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩥ᪨ ᪂᪨᪈᪁᪁) ᨷᨭᩥᨠ᩠ᨡᩥᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᩑᩅᩴ ᨾᨣ᩠ᨣᩅᩦᨳᩥᨿᩴ ᨹᩃᩴ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨ ᨠᩣᩃᨶ᩠ᨲᩁᩮ ᨹᩃᩴ ᨷᨶ ᨹᩃᩈᨾᩣᨷᨲ᩠ᨲᩥᩅᩈᩮᨶ ᨷᩅᨲ᩠ᨲᩴ, ᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩣ ᩅᩩᨭ᩠ᨮᩉᨶ᩠ᨲᩈ᩠ᩈ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᨾᩣᨶᨬ᩠ᨧ ᩑᨲᩮᨶᩮᩅ ᩈᨦ᩠ᨣᩉᩥᨲᩴ᪨ ᩈᩣ ᨷᨶᩣᨿᩴ ᨹᩃᩈᨾᩣᨷᨲ᩠ᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᨲᩮᩣ ᩃᩮᩣᨠᩩᨲ᩠ᨲᩁᨠᩩᩈᩃᩣᨶᩴ ᩅᩥᨷᩣᨠᨽᩪᨲᩣ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩣ ᩋᨷ᩠ᨷᨶᩣᨲᩥ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣ᪨

ᨠᩮ ᨲᩴ ᩈᨾᩣᨷᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩥ, ᨠᩮ ᨶ ᩈᨾᩣᨷᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ? ᩈᨻ᩠ᨻᩮᨷᩥ ᨷᩩᨳᩩᨩ᩠ᨩᨶᩣ ᨶ ᩈᨾᩣᨷᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨶᨵᩥᨣᨲᨲ᩠ᨲᩣ᪨ ᨲᨳᩣ ᩉᩮᨭ᩠ᨮᩥᨾᩣ ᩋᩁᩥᨿᩣ ᩏᨷᩁᩥᨾᩴ, ᩏᨷᩁᩥᨾᩣᨷᩥ ᩋᩁᩥᨿᩣ ᩉᩮᨭ᩠ᨮᩥᨾᩴ ᨶ ᩈᨾᩣᨷᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩥ ᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᨶ᩠ᨲᩁᨽᩣᩅᩪᨷᨣᨾᨶᩮᨶ ᨷᨭᩥᨷ᩠ᨷᩈ᩠ᩈᨴ᩠ᨵᨲ᩠ᨲᩣ᪨ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᩑᩅ ᨹᩃᩴ ᨲᩮ ᨲᩮ ᩋᩁᩥᨿᩣ ᩈᨾᩣᨷᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨠᩮᨧᩥ ᨷᨶ “ᩈᩮᩣᨲᩣᨷᨶ᩠ᨶᩈᨠᨴᩣᨣᩣᨾᩥᨶᩮᩣ ᨹᩃᩈᨾᩣᨷᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᨶ ᩈᨾᩣᨷᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩥ, ᩏᨷᩁᩥᨾᩣ ᨴ᩠ᩅᩮᨿᩮᩅ ᩈᨾᩣᨷᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᨾᩣᨵᩥᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨷᩁᩥᨷᩪᩁᨠᩣᩁᩥᨽᩣᩅᨲᩮᩣ”ᨲᩥ ᩅᨴᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨲᩴ ᩋᨠᩣᩁᨱᩴ ᨷᩩᨳᩩᨩ᩠ᨩᨶᩈ᩠ᩈᩣᨷᩥ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩣ ᨷᨭᩥᩃᨴ᩠ᨵᩃᩮᩣᨠᩥᨿᩈᨾᩣᨵᩥᩈᨾᩣᨷᨩ᩠ᨩᨶᨲᩮᩣ᪨ ᨠᩥᩴ ᩅᩣ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨠᩣᩁᨱᨧᩥᨶ᩠ᨲᩣᨿ? ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨬ᩠ᩉᩮᨲᩴ ᨷᨭᩥᩈᨾ᩠ᨽᩥᨴᩣᨿᩴ “ᨠᨲᨾᩣᨶᩥ ᨴᩈ ᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩩᨷᩮᨠ᩠ᨡᩣ ᩅᩥᨷᩔᨶᩣᩅᩈᩮᨶ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩥ (ᨷᨭᩥ᪨ ᨾ᪨ ᪁᪨᪅᪇), ᨠᨲᨾᩮ ᨴᩈ ᨣᩮᩣᨲᩕᨽᩩᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᩅᩥᨷᩔᨶᩣᩅᩈᩮᨶ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩦ”ᨲᩥ (ᨷᨭᩥ᪨ ᨾ᪨ ᪁᪨᪆᪀) ᩑᨲᩮᩈᩴ ᨷᨬ᩠ᩉᩣᨶᩴ ᩅᩥᩔᨩ᩠ᨩᨶᩮ ᩈᩮᩣᨲᩣᨷᨲ᩠ᨲᩥᨹᩃᩈᨾᩣᨷᨲ᩠ᨲᨲ᩠ᨳᩣᨿ ᩈᨠᨴᩣᨣᩣᨾᩥᨹᩃᩈᨾᩣᨷᨲ᩠ᨲᨲ᩠ᨳᩣᨿᩣᨲᩥ ᨲᩮᩈᨾ᩠ᨷᩥ ᩋᩁᩥᨿᩣᨶᩴ ᨹᩃᩈᨾᩣᨷᨲ᩠ᨲᩥᩈᨾᩣᨷᨩ᩠ᨩᨶᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩈᨻ᩠ᨻᩮᨷᩥ ᩋᩁᩥᨿᩣ ᨿᨳᩣᩈᨠᩴ ᨹᩃᩴ ᩈᨾᩣᨷᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᨾᩮᨲ᩠ᨳ ᨣᨶ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨

ᨠᩈ᩠ᨾᩣ ᨷᨶ ᨲᩮ ᩈᨾᩣᨷᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ? ᨴᩥᨭ᩠ᨮᨵᨾ᩠ᨾᩈᩩᨡᩅᩥᩉᩣᩁᨲ᩠ᨳᩴ᪨ ᨿᨳᩣ ᩉᩥ ᩁᩣᨩᩣ ᩁᨩ᩠ᨩᩈᩩᨡᩴ, ᨴᩮᩅᨲᩣ ᨴᩥᨻ᩠ᨻᩈᩩᨡᩴ ᩋᨶᩩᨽᩅᨶ᩠ᨲᩥ, ᩑᩅᩴ ᩋᩁᩥᨿᩣ “ᩃᩮᩣᨠᩩᨲ᩠ᨲᩁᩈᩩᨡᩴ ᩋᨶᩩᨽᩅᩥᩔᩣᨾᩣ”ᨲᩥ ᩋᨴ᩠ᨵᩣᨶᨷᩁᩥᨧ᩠ᨨᩮᨴᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᩍᨧ᩠ᨨᩥᨲᨠ᩠ᨡᨱᩮ ᨹᩃᩈᨾᩣᨷᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᩈᨾᩣᨷᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᨠᨳᨬ᩠ᨧᩔᩣ ᩈᨾᩣᨷᨩ᩠ᨩᨶᩴ, ᨠᨳᩴ ᨮᩣᨶᩴ, ᨠᨳᩴ ᩅᩩᨭ᩠ᨮᩣᨶᨶ᩠ᨲᩥ? ᨴ᩠ᩅᩦᩉᩥ ᨲᩣᩅ ᩋᩣᨠᩣᩁᩮᩉᩥ ᩋᩔᩣ ᩈᨾᩣᨷᨩ᩠ᨩᨶᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᨲᩮᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᩔ ᩋᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩔ ᩋᨾᨶᩈᩥᨠᩣᩁᩣ, ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩔ ᨧ ᨾᨶᩈᩥᨠᩣᩁᩣ᪨ ᨿᨳᩣᩉ –

“ᨴ᩠ᩅᩮ ᨡᩮᩣ, ᩋᩣᩅᩩᩈᩮᩣ, ᨷᨧ᩠ᨧᨿᩣ ᩋᨶᩥᨾᩥᨲ᩠ᨲᩣᨿ ᨧᩮᨲᩮᩣᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᩈᨾᩣᨷᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ, ᩈᨻ᩠ᨻᨶᩥᨾᩥᨲ᩠ᨲᩣᨶᨬ᩠ᨧ ᩋᨾᨶᩈᩥᨠᩣᩁᩮᩣ, ᩋᨶᩥᨾᩥᨲ᩠ᨲᩣᨿ ᨧ ᨵᩣᨲᩩᨿᩣ

យតនិកាទេរា”តិ (យ៉ តិ៉ ១៉៣៥៤)៉

អយំ បនេត្ថ នយាបន្ថតក្កេយា – ឞលនយាបត្តិត្តិពេត អរិយនាចពេត ទេហាកេតេត បដិនល្លិតេត ភ្ជេយព្ពាយាឌិចនេត នព្ពាទា ចិបឃ្សិតព្ពា៉ តេឃ្សចំ បចត្ដាគ្យុព្ពចិបឃ្សតឃ្សច នព្ពាទារយូលាពោ៣ក្យោលាតត្តទំ ឞលនយាបត្តិចនេត តិទោទេឆ ចិត្តយបេ្យតិ, ឞលនយាបត្តិតិត្តកាទេចត ច នេកូត្សាបិ ឞលនេច ភ្លប្បជ្ជតិ, ត យកេ្កា៉ ខេយ បត ចនត្តិ “នោតាបន្តា អព្ភេតា ឞលនយាបត្តិំ នយាបជ្ជិឃ្សាមីតិ ចិបឃ្សតំ ចនេ្ឍត្វា នពនាកាយី ហោតិ, នពនាកាយី ច អតាកាយី”តិ៉ តេត ចព្ទព្ពា – ឲចំ នេត្ត អតាកាយី អទេហា កចិឃ្សតិ, អទេហា ច បនេ្ចកព្យេ្ដា, បនេ្ចកព្យេ្ដា ច នព្យេ្ដាតិ អាបជ្ជេយ្យ, តស្មា យធាកិតិចេនំ យធាព្ញាយយំ ចិបឃ្សតា អត្ថំ នាទេឆតីតិ នេកូត្សាបិ ឞលនេច ភ្លប្បជ្ជតិ, ត យកេ្កា៉ ឞលយិ តឃ្ស នេច អនេតត បឍយព្ញាតិពោ យកេ្កា អឌិកេតា, បឍយព្ញាតិពេយច ភ្លប្បជ្ជតិ៉ នេច ត្យតិយាឌីឃុ អព្ញាតទព្ញាតិពោ, ត្យតិយាឌីឃុ អព្ញាតទព្ញាតិពេយចាតិ៉

ពស្មា បនេត្ថ ពោ៣ក្យោលាំ យក្កោលាបុទេចាទិកំ ចិយ តិព្ពាតាទយូលំ ត ហោតីតិ? ឞលពោលាតំ អតិយ្យាតិពកាចតោ៉ អរិយក្កឆយូយេច ហិ តិយ្យាតិកា៉ ទុត្តញោ្យតំ “ពតយេ ឆយូ តិយ្យាតិកា? ចត្តាទោ អរិយក្កា អបរិយាបត្ដា”តិ (ឆ៉ ន៉ ១៧៥៥)៉ តស្មា ឲពនេ្តតេច តិយ្យាតិពកាចឃ្ស ភ្លកេតា ទុដ្ឋាតតាទេចត បចត្តយាតឃ្ស អតត្តទបច្ចយគ្សេតត ជាទេលាត តិយិត្តតោ ទុដ្ឋិតោតេច កចិតព្ពត្តិ តឃ្ស តិព្ពាតាទយូលតា យុត្តា, ត បត អរិយក្កឃ្ស កាចិតត្តា តឃ្ស ចិបិពកាទេចត បចត្តយាតាតំ ពិលេនាតំ អនយុច្ឆិត្តតោ អតិយ្យាតិពត្តា អទុដ្ឋាតនកាចាតំ ឞលពោលាតំ បុទេចាទិកពោលាឃ្ស ពកាចិបិ តិព្ពាតាទយូលតា ភ្លកយត្ថ អត្យលិយពោលាតំ អត្យល្យាកាទេតោ៉ អរិយក្កចិចិយញ្ញអត្យលិយពោលាតិ អតិព្ពិឌ្ឍបុព្ពាតំ ទ្យលទ្យលិតំ លេកិក្កូត្តាឌីតំ នាតិនយំ បកាលនេត លេកិយពោលេត ភ្លក្កិនបរិទេយិប្បត្តាតិ យក្កោលាត្យក្យលិតិ ភ្លប្បជ្ជត្តិ, ឞលនយាបត្តិចិចិយំ បត តាតិ តាតិ តេត តេត យកេ្កត តេតំ តេតំ ពិលេនាតំ នយុច្ឆិត្តត្តា តត្ថ តិទុឃ្សក្កាតិ ពេចលំ អរិយាតំ ឞលនយាបត្តិឃ្យលនយក្កិកាចឃ្ស បរិពយ្យូយត្តាតិ ហុត្វា ភ្លប្បជ្ជត្តីតិ ត តេតំ ព្យតោតិ ទុដ្ឋាតនយុទេចា, យតោ តេតំ បរិយោនាតេ ជាពំ នព្ពាទតិយិត្តំ ទុដ្ឋាតតោ តិព្ពាតាទយូលំ និយា៉ ឲចព្ទា ពត្វា នេកូត្ស អព្ភេតា ឞលនយាបត្តិចព្យអព្ជាតព្វាយ ភ្ជេយព្ពាយាឌិចនេត នព្ពាទេ នយូនត្តឃ្ស ចិបឃ្សតាពោលាត្យុព្ពាយ ឞលនេច ភ្លប្បជ្ជតិ, ត យកេ្កាតិ អយច្ចា អទេ្ចា នយត្តិតោ ហោតិ៉ ឲចំ តាច ឞលនយាបត្តិយា នយាបជ្ជតំ ចេឌិតព្ពំ៉

“តយោ ខោ, អាទុនោ, បច្ចយា អតិយិត្តាយ ចេតោចិមុត្តិយា ឋិតិយា, នព្វតិយិត្តាតំ អយតនិកាទេរា, អតិយិត្តាយ ច ធាតុយា យតនិកាទេរា, បុទេ្ព ច អភិនព្ធាទេរា”តិ (យ៉ តិ៉ ១៉៣៥៤) –

ចចតេតា បតឃ្សា តីហាពាទេហិ ឋាតំ ហោតិ៉ តត្ថ បុទេ្ព ច អភិនព្ធាទេរាតិ នយាបត្តិតោ បុទេ្ព ពាលបរិចេ្ឆទោ៉ “អមុកស្មិំ តាយ ពាលេ ទុដ្ឋហិឃ្សាមី”តិ បរិច្ឆិត្តត្តា ហិឃ្សា យាច នោ ពាលេ តាកច្ឆតិ, តាច ទុដ្ឋាតំ ត ហោតិ៉

“ទេ្វ ខោ, អាទុនោ, បច្ចយា អតិយិត្តាយ ចេតោចិមុត្តិយា ទុដ្ឋាតឃ្ស, នព្វតិយិត្តាតព្ច យតនិកាទេរា, អតិយិត្តាយ ច ធាតុយា

អយតនិការេទា”តិ (យ៉ តិ៉ ១៉៣៥) –

ចចតេតា បតស្សា ឌ្ឋិហាការេទហិ ចុដ្ឋានំ េហាតិ៉ តត្ថ សព្ពានិមិត្តានត្ថិ រូបនិមិត្តេចេគភាសញ្ញាសង្ខារចិញ្ញាណនិមិត្តានំ៉ កាយទ្វា ត សព្ពានេតេចតានិ ឲកេតា មតសិ កេរាតិ, សព្ពសង្ខាហិកេចេសត បេតចំ ចុត្តំ៉ តស្មា ឃំ កចក្ខុស្ស អារម្មណំ, តស្ស មតសិកេរេណត ផលសមាបត្តិេតា ចុដ្ឋានំ េហាតីតិ ឲចំ អស្សា ចុដ្ឋានំ េចឌិតព្ពំ៉ តឃិធំ ឲចមិឆ សមាបជ្ជតចុដ្ឋានំ អរេហត្តផលក្ខុតំ –

“បដិបុស្សដ្ឋេរធំ, អមតារម្មណំ សុភំ;

ចត្តេលិកាមិសំ សត្ត, សាមញ្ញាផលមុត្តមំ”៉

ឱ្យតិ ចុត្ត សាតាតិសាតំ ចិមុត្តិសុខំ បដិសំេចេឌេសិ៉ េតត ចុត្ត – “ចិមុត្តិសុខបដិសំេចឌីតិ ចិមុត្តិសុខំ ផលសមាបត្តិសុខំ បដិសំេចឌិឃមាេតា តិសិេន្នា េហាតីតិ អេត្ថា”តិ៉

អធាតិ អធិការេត្ថ តិបាេតា៉ េលាតិ បេបុរេណ៉ េតសុ អធិការេត្ថត អធាតិ ឱ្យមិតា ចិមុត្តិសុខបដិសំេចេគតេតា អញ្ញំ អធិការំ េឌស្សេតិ៉ េកា បេតេសាតិ? បដិច្ចសមុប្បាទមតសិការេទា៉ អធាតិ ចា បន្នាតិ ឲតស្មិំ អេត្ថ តិបាេតា, េតត “តស្ស សត្តាហស្ស អច្ចេយតា”តិ ចេក្ខមាតេមេច អត្ថំ េឌាេតតិ៉ តស្ស សត្តាហស្សាតិ បល្លង្កសត្តាហស្ស៉ អច្ចេយតាតិ អបកេមត៉ តទ្យាសមាធិេតាតិ អរេហត្តផលសមាធិេតា៉ ឱ្យឆ បត ឌត្វា បដិបាដិយា សត្ត សត្តាហានិ ឌេស្សតព្ពានីតិ េកចិ តានិ ចិត្វារឃិស្វា៉ មឃំ បត តានិ លត្តុកាមិេធត ឱ្យមិស្សា វ្នាតបាឡិឱ្យយា អចិេទាឌេស្សតមុេលត បេរេតា ចល្លាឃិស្សាយ៉ រត្តិយាតិ អចមចសព្ពត្តេ សាមិចចត៉ បធមត្តិ អច្ចន្តសំេយាកេត្ថ ឧបេយាកចចត៉ កេចា ហិ តស្សា រត្តិយា សកលម្បិ បធមំ យាមំ េតតេច មតសិការេត ឃុេត្តា អេហាសីតិ៉

បដិច្ចសមុប្បាទត្តិ បច្ចយធម្មំ៉ អចិជ្ជាឌេយា ហិ បច្ចយធម្មា បដិច្ចសមុប្បាេឌា៉ កេមិធំ ជានិតព្ពត្តិ េច? កេចេតា ចេចតេត៉ កេចតា ហិ “តស្មាតិហាតន្ទ, ឲេសេច េហតុ, ឲតំ និទានំ, ឲស សមុេឌេយា, ឲស បច្ចេយា ជរាមរណស្ស, យឌិធំ ជាតិ...េប... សង្ខារានំ, យឌិធំ អចិជ្ជា”តិ (ឌីៈ តិ៉ ១៉១០៥ អាេឌេយា) ឲចំ អចិជ្ជាឌេយា េហតុតិ ចុត្តា៉ ឃធា ក្ខុេឌស បច្ចយា ក្ខុេឌស បដិច្ចសមុប្បាឌាតិ៉

តត្រាឃំ ចចេតត្ថា – អញ្ញាមញ្ញំ បដិច្ច បដិមុចំ កត្វា ការេណសមចាឃំ អប្បដិក្ខិបិត្វា សហិេត ឧប្បាេឌតីតិ បដិច្ចសមុប្បាេឌា៉ អធ ចា បដិច្ច បេច្ចតព្ពំ បច្ចយារហតំ បច្ចឃំ បដិកត្វា ត ចិតា េតត សម្មុត្តស្ស ឧប្បាេឌា បដិច្ចសមុប្បាេឌា៉ បដិច្ចសមុប្បាេឌាតិ េចត្ថ សមុប្បាឌបដ្ឋានចចតចិេញ្ញាេឃ្យា ផលស្ស ឧប្បាឌតសមត្ថតាឃុេត្តា េហតុ, ត បដិច្ចសមុប្បត្តិមត្តំ េចឌិតព្ពំ៉ អធ ចា បេច្ចតុំ អរេហត្តិ តំ បណ្ឌិតាតិ បដិេច្ចា, សម្មា សឃេមច ចា ឧប្បាេឌតីតិ សមុប្បាេឌា, បដិេច្ចា ច េសា សមុប្បាេឌា ចាតិ បដិច្ចសមុប្បាេឌាតិ ឲចេមត្ថ អេត្ថា ឌដ្ឋេព្វា៉

អនុលោមន្តិ “អវិជ្ជាបច្ចយា សង្ខារា”តិអាទិនា នយេន វុត្តោ អវិជ្ជាទិកោ បច្ចយាការោ អត្តនា កត្តព្ពកិច្ចករណតោ អនុលោមោតិ វុច្ចតិ។ អថ វា អាទិតោ បដ្ឋាយ អន្តំ បាបេត្វា វុត្តត្តា បវត្តិយា វា អនុលោមតោ អនុលោមោ, តំ អនុលោមំ។ សាធុកំ មនសាកាសីតិ សក្កច្ចំ មនសិ អកាសិ។ យោ យោ បច្ចយធម្មោ យស្ស យស្ស បច្ចយុប្បន្នធម្មស្ស យថា យថា ហេតុបច្ចយាទិនា បច្ចយភាវេន បច្ចយោ ហោតិ, តំ សព្ពំ អវិបរីតំ អបរិហាបេត្វា អនវសេសតោ បច្ចវេក្ខណវសេន ចិត្តេ អកាសីតិ អត្ថោ។ យថា បន ភគវា បដិច្ចសមុប្បាទានុលោមំ មនសាកាសិ, តំ សង្ខេបេន ទាវ ទស្សេតុំ “ឥតិ ឥមស្មិំ សតិ ឥទំ ហោតិ, ឥមស្សុប្បាទា ឥទំ ឧប្បជ្ជតី”តិ វុត្តំ។

តត្ថ ឥតីតិ ឯវំ, អនេន បការេនាតិ អត្ថោ។ ឥមស្មិំ សតិ ឥទំ ហោតីតិ ឥមស្មិំ អវិជ្ជាទិកេ បច្ចយេ សតិ ឥទំ សង្ខារាទិកំ ផលំ ហោតិ។ ឥមស្សុប្បាទា ឥទំ ឧប្បជ្ជតីតិ ឥមស្ស អវិជ្ជាទិកស្ស បច្ចយស្ស ឧប្បាទា ឥទំ សង្ខារាទិកំ ផលំ ឧប្បជ្ជតីតិ អត្ថោ។ ឥមស្មិំ អសតិ ឥទំ ន ហោតិ, ឥមស្ស និរោធា ឥទំ និរុជ្ឈតីតិ អវិជ្ជាទីនំ អភាវេ សង្ខារាទីនំ អភាវស្ស អវិជ្ជាទីនំ និរោធេ សង្ខារាទីនំ និរោធស្ស ច ទុតិយតតិយចតុត្ថវចនេន ឯតស្មិំ បច្ចយលក្ខណេ និយមោ ទស្សិតោ ហោតិ – ឥមស្មិំ សតិ ឯវ, នាសតិ។ ឥមស្សុប្បាទា ឯវ, នានុប្បាទា។ អនិរោធា ឯវ, ន និរោធាតិ។ តេនេតំ លក្ខណំ អន្តោគធនិយមំ ឥធ បដិច្ចសមុប្បាទស្ស វុត្តន្តិ ទដ្ឋព្ពំ។ និរោធោតិ ច អវិជ្ជាទីនំ វិរាគាធិគមេន អាយតិំ អនុប្បាទោ អប្បវត្តិ។ តថា ហិ វុត្តំ – “អវិជ្ជាយ ត្វេវ អសេសវិរាគនិរោធា សង្ខារនិរោធោ”តិអាទិ។ និរោធនិរោធី ច ឧប្បាទនិរោធីភាវេន វុត្តោ “ឥមស្ស និរោធា ឥទំ និរុជ្ឈតី”តិ។

ឯតេនេតំ ទស្សេតិ – អនិរោធោ ឧប្បាទោ នាម, សោ ចេត្ថ អត្ថិភាវោតិបិ វុច្ចតីតិ។ “ឥមស្មិំ សតិ ឥទំ ហោតី”តិ ឥទម្បិ ហិ លក្ខណំ បរិយាយន្តរេន “ឥមស្សុប្បាទា ឥទំ ឧប្បជ្ជតី”តិ វទន្តេន បទេន បុរិមំ វិសេសិតំ ហោតិ។ តស្មា ន ធរមានតំយេវ សន្ធាយ “ឥមស្មិំ សតី”តិ វុត្តំ, អថ ខោ មគ្គេន អនិរុទ្ធភាវញ្ចាតិ វិញ្ញាយតិ។ យស្មា ច “ឥមស្មិំ អសតិ ឥទំ ន ហោតិ, ឥមស្ស និរោធា ឥទំ និរុជ្ឈតី”តិ ទ្វិធាបិ ឧទ្ទិដ្ឋស្ស លក្ខណស្ស និទ្ទេសំ វទន្តេន “អវិជ្ជាយ ត្វេវ អសេសវិរាគនិរោធា សង្ខារនិរោធោ”តិអាទិនា និរោធោ ឯវ វុត្តោ, តស្មា នត្ថិភាវោបិ និរោធោ ឯវាតិ នត្ថិភាវវិរុទ្ធោ អត្ថិភាវោ អនិរោធោតិ ទស្សិតំ ហោតិ។ តេន អនិរោធសង្ខាតេន អត្ថិភាវេន ឧប្បាទំ វិសេសេតិ។ តតោ ន ឥធ អត្ថិភាវមត្តំ ឧប្បាទោតិ អត្ថោ អធិប្បេតោ, អថ ខោ អនិរោធសង្ខាតោ អត្ថិភាវោ វាតិ អយមេត្ថ វិភាវិតោតិ។ ឯវមេតំ លក្ខណទ្វយវចនំ អញ្ញមញ្ញវិសេសនវិសេសិតព្ពភាវេន សាត្ថកន្តិ វេទិតព្ពំ។

កោ បនាយំ អនិរោធោ នាម, យោ “អត្ថិភាវោ, ឧប្បាទោ”តិ ច វុច្ចតីតិ? អប្បហីនភាវោ ច, អនិព្ពត្តិតផលារហតាបហានតោ ហិ ផលានុប្បាទនារហតា ច។ យេ ហិ បហាតព្ពា អកុសលា ធម្មា, តេសំ អរិយមគ្គេន អសមុគ្ឃាតិតភាវោ ច។ យេ បន ន បហាតព្ពា កុសលាព្យាកតា ធម្មា, យានិ តេសុ សំយោជនានិ អភិលាសវានំ តេសំ អបរិក្ខីណតា ច។ អសមុគ្ឃាតិតានុសយតាយ ហិ សសំយោជនា ពន្ធប្បវត្តិ បដិច្ចសមុប្បាទោ។ តថា ច វុត្តំ –

“យាយ ច, ភិក្ខវេ, អវិជ្ជាយ និវុតស្ស ពាលស្ស យាយ ច តណ្ហាយ សម្បយុត្តស្ស អយំ កាយោ សមុទាគតោ, សា ចេវ អវិជ្ជា ពាលស្ស

ອປ຺ປຫີນາ, ສາ ຈ ຕຓ຺ຫາ ອປຣິກ຺ຂີຓາ. ຕໍ ກິສ຺ສ ເຫຕຸ? ນ, ຠິກ຺ຂເວ, ພາເລາ ອຈຣິ ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍໍ ສມ຺ມາ ທຸກ຺ຂກ຺ຂຍາຍ, ຕສ຺ມາ ພາເລາ ກາຍສ຺ສ ເຠທາ ກາຍູປເຄາ ເຫາຕິ, ເສາ ກາຍູປເຄາ ສມາເນາ ນ ປຣິມຸຈ຺ຈຕິ ຊາຕິຍາ ຊຣາມຣເຓນາ”ຕິອາທິ (ສໍ. ນິ. ໒.໑໙).

ທີຫນໍ ເຍາຊນານໍ ປນ ອວິຊ຺ຊາຍ ອຠາວເຕາ ສງ຺ຂາຣານໍ, ຕຓ຺ຫຸປາທານານໍ ອຠາວເຕາ ອຸປາທານຠວານໍ ອສມ຺ຠເວາຕິ ວຏ຺ຏສ຺ສ ອຸປຈ຺ເຉເທາ ປຎ຺ຎາຍິສ຺ສຕີຕິ. ເຕເນວາຫ –

“ຉນ຺ນໍ ເຕ຺ວວ, ຜຄ຺ຄຸນ, ຜສ຺ສາຍຕນານໍ ອເສສວິຣາຄນິເຣາທາ ຜສ຺ສນິເຣາເທາ, ຜສ຺ສນິເຣາທາ ເວທນານິເຣາເທາ”ຕິອາທິ (ສໍ. ນິ. ໒.໑໒).

ນ ຫິ ອຄ຺ຄມຄ຺ຄາທິຄມເຕາ ອຸທ຺ທໍ ຍາວ ປຣິນິພ຺ພານາ ສຬາຍຕນາທີນໍ ອປ຺ປວຕ຺ຕິ. ອຖ ເຂາ ນຕ຺ຖິຕາ ນິເຣາທສງ຺ຂວນິຍຕາ ທີຫນໍເຍາຊນາຕິ ນິເຣາທາ ວຸຕ຺ຕາ. ອປິຈ ຈິຣກາລມ຺ປິ ກປ຺ປໍ ອນິພ຺ພຕ຺ຕິຕຜລຕາຍ ອປ຺ປຫີນາຫາຣຕາຍ ຈ ຜລິທໍ ນຕ຺ຖິ ເອວ ນາມ ເຫາຕິ, ນ ນິພ຺ພຕ຺ຕິຕຜລໍ, ນາປິ ປຫີນາຫາຣນ຺ຕິ ຜລຸປ຺ປຕ຺ຕິປຈ຺ຈຍານໍ ອວິຊ຺ຊາສງ຺ຂາຣາທີນໍ ວຸຕ຺ຕນເຍເນວ ຜລທານຠາເວາ ອນິເຣາທາຕິ ເວທິຕພ຺ພາ. ເອວໍ ອນິຣຸທ຺ຘຠາເວເນວ ຫິ ເຍນ ວິນາ ຜລໍ ນ ສມ຺ຠວຕິ, ຕໍ ກາຣຓໍ ອຕີຕມ຺ປິ ອິມສ຺ມິໍ ສຕີຕິ ອິມິນາ ວຈເນນ ວຸຕ຺ຕໍ. ຕເຕາເຍວ ຈ ອວຸສິຕພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍສ຺ສ ອປ຺ປວຕ຺ຕິຘມ຺ມຕໍ ອນາປນ຺ເນາ ປຈ຺ຈຸປ຺ປນ຺ເນາ ກາລເຠທໍ ອນາມສິຕ຺ວາ ອນິວຕ຺ຕຕາຍ ເອວ ອິມສ຺ສ ອຸປ຺ປາທາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ອຖ ວາ ອວເສສປຈ຺ຈຍສມວາເຍ ອວິຊ຺ຊມານສ຺ສາປິ ວິຊ຺ຊມານສ຺ສ ວິຍ ປເຄວ ວິຊ຺ຊມານສ຺ສ ຍາ ຜລຸປ຺ປຕ຺ຕິອຣິຫຕາ, ສາ ອິມສ຺ສ ອຸປ຺ປາທາຕິ ວຸຕ຺ຕາ. ຕທາ ຫິ ຕເຕາ ຜລໍ ອຸປ຺ປຊ຺ຊຕີຕິ ຕທວຕ຺ຖໍ ກາຣຓໍ ຜລສ຺ສ ອຸປ຺ປາທນຠາເວນ ອຸທິຕໍ ອຸປ຺ປຕິຕໍ ນາມ ເຫາຕິ, ນ ວິຊ຺ຊມານມ຺ປິ ອຕທວຕ຺ຖໍ ຕທວຕ຺ຖາ ອຸປ຺ປາເທາຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ.

ຕຕ຺ຖ ສຕີຕິ ອິມິນາ ວິຊ຺ຊມານຕາມຕ຺ເຕນ ປຈ຺ຈຍຠາວໍ ວເທນ຺ຕາ ອພ຺ຍາປາຣໍ ປຏິຈ຺ຈສມຸປ຺ປາທສ຺ສ ທເສ຺ສຕິ. ອຸປ຺ປາທາຕິ ອຸປ຺ປຕ຺ຕິຘມ຺ມຕໍ ອສພ຺ພກາລຠາວິຕໍ ຜລຸປ຺ປຕ຺ຕິອຣິຫຕຎ຺ຈ ທີເປນ຺ຕາ ອນິຈ຺ຈຕໍ ປຏິຈ຺ຈສມຸປ຺ປາທສ຺ສ ທເສ຺ສຕິ. “ສຕິ, ນາສຕິ, ອຸປ຺ປາທາ, ນ ນິເຣາທາ”ຕິ ປນ ເຫຕ຺ວຕ຺ເຖຫິ ຠຸມ຺ມນິສ຺ສກ຺ກວຈເນຫິ ສມຕ຺ຖິຕໍ ນິທານສມຸທຍຊາຕິປຠວຠາວໍ ປຏິຈ຺ຈສມຸປ຺ປາທສ຺ສ ທເສ຺ສຕິ. ເຫຕ຺ວຕ຺ຖຕາ ເຈຕ຺ຖ ຠຸມ຺ມວຈນສ຺ສ ຍສ຺ສ ຠາເວ ຕທວິນາຠາວີຜລສ຺ສ ຠາເວາ ລກ຺ຂີຍຕິ, ຕຕ຺ຖ ປວຕ຺ຕິຍາ ເວທິຕພ຺ພາ ຍຖາ “ອຘນານໍ ຘເນ ອນນຸປ຺ປທີຍມາເນ ທາລິທ຺ທິຍໍ ເວປຸລ຺ລໍ ອຄມາສີ”ຕິ (ທີ. ນິ. ໓.໙໑) ຈ “ນິປ຺ປນ຺ເນສຸ ສສ຺ເສສຸ ສຸຠິກ຺ຂໍ ຊາຍຕີ”ຕິ ຈ. ນິສ຺ສກ຺ກວຈນສ຺ສາປິ ເຫຕ຺ວຕ຺ຖຕາ ຜລສ຺ສ ປຠເວ ປກຕິຍຕ຺ຖາ ປວຕ຺ຕິເຕາ ຍຖາ “ກລລາ ເຫາຕິ ອພ຺ພຸທໍ, ອພ຺ພຸທາ ຊາຍຕີ ເປສີ”ຕິ (ສໍ. ນິ. ໑.໒໓໕) ຈ “ຫິມວຕາ ຄງ຺ຄາ ປຠວນ຺ຕິ, ສິງ຺ຄເຕາ ສເຣາ ຊາຍຕີ”ຕິ ຈ. ອວິຊ຺ຊາທິຠາເວ ຈ ຕທວິນາຠາເວນ ສງ຺ຂາຣາທິຠາເວາ ລກ຺ຂີຍຕິ, ອວິຊ຺ຊາທີຫິ ຈ ສງ຺ຂາຣາທເຍາ ປຠວນ຺ຕິ ປກຣີຍນ຺ຕິ ຈາຕິ ເຕ ເຕສໍ ປຠເວາ ປກຕິ ຈ, ຕສ຺ມາ ຕທຕ຺ຖທີປນຕ຺ຖໍ “ອິມສ຺ມິໍ ສຕິ ອິມສ຺ສ ອຸປ຺ປາທາ”ຕິ ເຫຕ຺ວຕ຺ເຖ ຠຸມ຺ມນິສ຺ສກ຺ກນິທ຺ເທສາ ກຕາຕິ.

ຍສ຺ມາ ເຈຕ຺ຖ “ອິມສ຺ມິໍ ສຕິ ອິທໍ ເຫາຕິ, ອິມສ຺ສຸປ຺ປາທາ ອິທໍ ອຸປ຺ປຊ຺ຊຕີ”ຕິ ສເງ຺ຂເປນ ອຸທ຺ທິຏ຺ຐສ຺ສ ປຏິຈ຺ຈສມຸປ຺ປາທສ຺ສ “ອວິຊ຺ຊາປຈ຺ຈຍາ ສງ຺ຂາຣາ”ຕິອາທິເກາ ນິທ຺ເທເສາ, ຕສ຺ມາ ຍຖາວຸຕ຺ຕາ ອຕ຺ຖິຠາເວາ ອຸປ຺ປາເທາ ຈ ເຕສໍ ເຕສໍ ປຈ຺ຈຍຸປ຺ປນ຺ນຘມ຺ມານໍ ປຈ຺ຈຍຠາເວາຕິ ວິຎ຺ຎາຍຕິ. ນ ຫິ ອນິຣຸທ຺ຘຕາສງ຺ຂາຕໍ ອຕ຺ຖິຠາວໍ ອຸປ຺ປາທຎ຺ຈ ອນິວຕ຺ຕສຠາວຕາສງ຺ຂາຕໍ ອຸທຍາວຕ຺ຖາສງ຺ຂາຕໍ ວາ “ສຕິ ເອວ, ນາສຕິ, ອຸປ຺ປາທາ ເອວ, ນ

និរោធា”តិ អនេកាការនិយមេហិ វចនេហិ អភិហិតំ មុញ្ចិត្វា អញ្ញោ បច្ចយការោ តាយ អត្ថិ, តស្មា យថាវុត្តា អត្ថិការោ ឧប្បាទោ ច បច្ចយការោតិ វេទិតព្ពំ។ យេបិ បដ្ឋានេ អាគតា ហេតុអាទយោ ចតុវីសតិ បច្ចយា, តេបិ ឥមស្សេវ បច្ចយការស្ស វិសេសាតិ វេទិតព្ពា។ ឥតិ យថា វិត្ថារេន អនុលោមំ បដិច្ចសមុប្បាទំ មនសិ អកាសិ, តំ ទស្សេតុំ, “យទិទំ អវិជ្ជាបច្ចយា សង្ខារា”តិអាទិ វុត្តំ។

តត្ថ យទិទន្តិ និបាតោ, តស្ស យោ អយន្តិ អត្ថោ។ អវិជ្ជាបច្ចយាតិអាទីសុ អវិន្ទិយំ កាយទុច្ចរិតាទិំ វិន្ទតីតិ អវិជ្ជា, វិន្ទិយំ កាយសុចរិតាទិំ ន វិន្ទតីតិ អវិជ្ជា, ធម្មានំ អវិបរីតសភាវំ អវិទិតំ ករោតីតិ អវិជ្ជា, អន្តវិរហិតេ សំសារេ ភវាទីសុ សត្តេ ជវាបេតីតិ អវិជ្ជា, អវិជ្ជមានេសុ ជវតិ វិជ្ជមានេសុ ន ជវតីតិ អវិជ្ជា, វិជ្ជាយ បដិបក្ខាតិ អវិជ្ជា, សា “ទុក្ខេ អញ្ញាណ”ន្តិអាទិនា ចតុព្ពិធា វេទិតព្ពា។ បដិច្ច ន វិនា ផលំ ឯតិ ឧប្បជ្ជតិ ចេវ បវត្តតិ ចាតិ បច្ចយោ, ឧបការកដ្ឋេន វា បច្ចយោ។ អវិជ្ជា ច សា បច្ចយោ ចាតិ អវិជ្ជាបច្ចយោ, តស្មា អវិជ្ជាបច្ចយា។ សង្ខរោន្តីតិ សង្ខារា, លោកិយកុសលាកុសលចេតនា, សា បុញ្ញាបុញ្ញានេញ្ជាភិសង្ខារវសេន តិវិធា វេទិតព្ពា។ វិជានាតីតិ វិញ្ញាណំ, តំ លោកិយវិបាកវិញ្ញាណវសេន ទ្វត្តិំសវិធំ។ នមតីតិ នាមំ, វេទនាទិក្ខន្ធត្តយំ។ រុប្បតីតិ រូបំ, ភូតរូបំ ចក្ខាទិឧបាទារូបញ្ច។ អាយតតិ អាយតញ្ច សំសារទុក្ខំ នយតីតិ អាយតនំ។ ផុសតីតិ ផស្សោ។ វេទយតីតិ វេទនា។ ឥទម្បិ ទ្វយំ ទ្វារវសេន ឆព្ពិធំ, វិបាកវសេន គហណេ ឆត្តិំសវិធំ។ បរិតស្សតីតិ តណ្ហា, សា កាមតណ្ហាទិវសេន សរូបតោ តិវិធា, វិត្ថារតោ អដ្ឋសតវិធា ច។ ឧបាទិយតីតិ ឧបាទានំ, តំ កាមុបាទានាទិវសេន ចតុព្ពិធំ។ ភវតិ ភាវយតិ ចាតិ ភវោ, សោ កម្មុបបត្តិភេទតោ ទុវិធោ។ ជននំ ជាតិ។ ជីរណំ ជរា។ មរន្តិ តេនាតិ មរណំ។ សោចនំ សោកោ។ បរិទេវនំ បរិទេវោ។ ទុក្ខយតីតិ ទុក្ខំ, ឧប្បាទដ្ឋិតិវសេន ទ្វេធា ខណតីតិ ទុក្ខំ។ ទុម្មនស្ស ភាវោ ទោមនស្សំ។ ភុសោ អាយាសោ ឧបាយាសោ។ សម្ភវន្តីតិ និព្ពត្តន្តិ។ ន កេវលញ្ច សោកាទីហេវ, អថ ខោ សព្ពបទេហិ “សម្ភវន្តី”តិ បទស្ស យោជនា កាតព្ពា។ ឥតរថា ហិ “អវិជ្ជាបច្ចយា សង្ខារា សម្ភវន្តី”តិ បច្ចយបច្ចយុប្បន្នវវត្ថានំ ទស្សិតំ ហោតិ។ ឯស នយោ សព្ពត្ថ។

តត្ថ អញ្ញាណលក្ខណា អវិជ្ជា, សម្មោហនរសា, ឆាទនបច្ចុបដ្ឋានា, អាសវបទដ្ឋានា។ អភិសង្ខរណលក្ខណា សង្ខារា, អាយូហនរសា, សំចេតនាបច្ចុបដ្ឋានា, អវិជ្ជាបទដ្ឋានា។ វិជាននលក្ខណំ វិញ្ញាណំ, បុព្វង្គមរសំ, បដិសន្ធិបច្ចុបដ្ឋានំ, សង្ខារបទដ្ឋានំ, វត្ថារម្មណបទដ្ឋានំ វា។ នមនលក្ខណំ នាមំ, សម្បយោគរសំ, អវិនិព្ភោគបច្ចុបដ្ឋានំ, វិញ្ញាណបទដ្ឋានំ។ រុប្បនលក្ខណំ រូបំ, វិកិរណរសំ, អព្យាកតបច្ចុបដ្ឋានំ, វិញ្ញាណបទដ្ឋានំ។ អាយតនលក្ខណំ សឡាយតនំ, ទស្សនាទិរសំ, វត្ថុទ្វារភាវបច្ចុបដ្ឋានំ, នាមរូបបទដ្ឋានំ។ ផុសនលក្ខណោ ផស្សោ, សង្ឃដ្ដនរសោ, សង្គតិបច្ចុបដ្ឋានោ, សឡាយតនបទដ្ឋានោ។ អនុភវនលក្ខណា វេទនា, វិសយរសសម្ភោគរសា, សុខទុក្ខបច្ចុបដ្ឋានា, ផស្សបទដ្ឋានា។ ហេតុលក្ខណា តណ្ហា, អភិនន្ទនរសា, អតិត្តិភាវបច្ចុបដ្ឋានា, វេទនាបទដ្ឋានា។ គហណលក្ខណំ ឧបាទានំ, អមុញ្ចនរសំ, តណ្ហាទឡ្ហត្តទិដ្ឋិបច្ចុបដ្ឋានំ, តណ្ហាបទដ្ឋានំ។ កម្មកម្មផលលក្ខណោ ភវោ, ភវនភាវនរសោ, កុសលាកុសលាព្យាកតបច្ចុបដ្ឋានោ, ឧបាទានបទដ្ឋានោ។ តត្ថ តត្ថ ភវេ បឋមាភិនិព្ពត្តិលក្ខណា ជាតិ, និយ្យាតនរសា, អតីតភវតោ ឥធូបបត្តិបច្ចុបដ្ឋានា, ទុក្ខវិចិត្តតាបច្ចុបដ្ឋានា វា។ ខន្ធបរិបាកលក្ខណា ជរា, មរណូបនយនរសា, យោព្ពនវិនាសបច្ចុបដ្ឋានា។ ចុតិលក្ខណំ មរណំ, វិយោគរសំ, គតិវិប្បវាសបច្ចុបដ្ឋានំ។ អន្តោនិជ្ឈានលក្ខណោ សោកោ, ចេតសោ និជ្ឈានរសោ, អនុសោចនបច្ចុបដ្ឋានោ។ លាលប្បនលក្ខណោ បរិទេវោ, គុណទោសបរិកិត្តនរសោ, សម្ភមបច្ចុបដ្ឋានោ។

ᨠᩣᨿᨷᩦᩊᨶᩃᨠ᩠ᨡᨱᩴ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩴ, ᨴᩩᨷ᩠ᨷᨬ᩠ᨬᩣᨱᩴ ᨴᩮᩣᨾᨶᩔᨠᩁᨱᩁᩈᩴ, ᨠᩣᨿᩥᨠᩣᨻᩣᨵᨷᨧ᩠ᨧᩩᨷᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ᪨ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᨷᩦᩊᨶᩃᨠ᩠ᨡᨱᩴ ᨴᩮᩣᨾᨶᩔᩴ, ᨾᨶᩮᩣᩅᩥᨥᩣᨲᩁᩈᩴ, ᨾᩣᨶᩈᨻ᩠ᨿᩣᨵᩥᨷᨧ᩠ᨧᩩᨷᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ᪨ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᨷᩁᩥᨴᩉᨶᩃᨠ᩠ᨡᨱᩮᩣ ᩏᨷᩣᨿᩣᩈᩮᩣ, ᨶᩥᨲ᩠ᨳᩩᨶᨶᩁᩈᩮᩣ, ᩅᩥᩈᩣᨴᨷᨧ᩠ᨧᩩᨷᨭ᩠ᨮᩣᨶᩮᩣ᪨ ᩑᩅᨾᩮᨲᩮ ᩋᩅᩥᨩ᩠ᨩᩣᨴᨿᩮᩣ ᩃᨠ᩠ᨡᨱᩣᨴᩥᨲᩮᩣᨷᩥ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣᨲᩥ᪨ ᩋᨿᨾᩮᨲ᩠ᨳ ᩈᨦ᩠ᨡᩮᨷᩮᩣ, ᩅᩥᨲ᩠ᨳᩣᩁᩮᩣ ᨷᨶ ᩈᨻ᩠ᨻᩣᨠᩣᩁᩈᨾ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᩅᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩥᨾᨣ᩠ᨣᩮ ᩈᨾ᩠ᨾᩮᩣᩉᩅᩥᨶᩮᩣᨴᨶᩥᨿᩣ (ᩅᩥᨽ᪨ ᩋᨭ᩠ᨮ᪨ ᪒᪒᪖) ᩅᩥᨽᨦ᩠ᨣᨭ᩠ᨮᨠᨳᩣᨿ ᨣᩉᩮᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨

ᩑᩅᨶ᩠ᨲᩥ ᨶᩥᨴ᩠ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩔ ᨶᩥᨴᩔᨶᩴ, ᨲᩮᨶ ᩋᩅᩥᨩ᩠ᨩᩣᨴᩦᩉᩮᩅ ᨠᩣᩁᨱᩮᩉᩥ, ᨶ ᩍᩔᩁᨶᩥᨾ᩠ᨾᩣᨶᩣᨴᩦᩉᩦᨲᩥ ᨴᩔᩮᨲᩥ᪨ ᩑᨲᩔᩣᨲᩥ ᨿᨳᩣᩅᩩᨲ᩠ᨲᩔ᪨ ᨠᩮᩅᩃᩔᩣᨲᩥ ᩋᩈᨾ᩠ᨾᩥᩔᩔ ᩈᨠᩃᩔ ᩅᩣ᪨ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩔᩣᨲᩥ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩈᨾᩪᩉᩔ, ᨶ ᩈᨲ᩠ᨲᩔ, ᨶᩣᨷᩥ ᨩᩦᩅᩔ, ᨶᩣᨷᩥ ᩈᩩᨽᩈᩩᨡᩣᨴᩦᨶᩴ᪨ ᩈᨾᩩᨴᨿᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩥ ᩈᨾ᩠ᨽᩅᨲᩥ᪨

ᩑᨲᨾᨲ᩠ᨳᩴ ᩅᩥᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ ᨿ᩠ᩅᩣᨿᩴ ᩋᩅᩥᨩ᩠ᨩᩣᨴᩥᩅᩈᩮᨶ ᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩣᨴᩥᨠᩔ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩔ ᩈᨾᩩᨴᨿᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ, ᩈᨻ᩠ᨻᩣᨠᩣᩁᩮᨶ ᩑᨲᨾᨲ᩠ᨳᩴ ᩅᩥᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ᪨ ᨲᩣᨿᩴ ᩅᩮᩃᩣᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᨲᩣᨿᩴ ᨲᩔ ᩋᨲ᩠ᨳᩔ ᩅᩥᨴᩥᨲᩅᩮᩃᩣᨿᩴ᪨ ᩍᨾᩴ ᩏᨴᩣᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᩍᨾᩴ ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩋᨲ᩠ᨳᩮ ᩅᩥᨴᩥᨲᩮ ᩉᩮᨲᩩᨶᩮᩣ ᨧ ᩉᩮᨲᩩᩈᨾᩩᨷ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᨵᨾ᩠ᨾᩔ ᨧ ᨷᨩᩣᨶᨶᩣᨿ ᩋᩣᨶᩩᨽᩣᩅᨴᩦᨷᨠᩴ "ᨿᨴᩣ ᩉᩅᩮ ᨷᩣᨲᩩᨽᩅᨶ᩠ᨲᩥ"ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨠᩴ ᩈᩮᩣᨾᨶᩔᩈᨾ᩠ᨷᨿᩩᨲ᩠ᨲᨬᩣᨱᩈᨾᩩᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᩏᨴᩣᨶᩴ ᩏᨴᩣᨶᩮᩈᩥ, ᩋᨲ᩠ᨲᨾᨶᩅᩣᨧᩴ ᨶᩥᨧ᩠ᨨᩣᩁᩮᩈᩦᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

ᨲᩔᨲ᩠ᨳᩮᩣ – ᨿᨴᩣᨲᩥ ᨿᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨠᩣᩃᩮ᪨ ᩉᩅᩮᨲᩥ ᨻ᩠ᨿᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᩍᨾᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩋᨲ᩠ᨳᩮ ᨶᩥᨷᩣᨲᩮᩣ᪨ ᨠᩮᨧᩥ ᨷᨶ "ᩉᩅᩮᨲᩥ ᩋᩣᩉᩅᩮ ᨿᩩᨴ᩠ᨵᩮ"ᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩴ ᩅᨴᨶ᩠ᨲᩥ, "ᨿᩮᩣᨵᩮᨳ ᨾᩣᩁᩴ ᨷᨬ᩠ᨬᩣᩅᩩᨵᩮᨶᩣ"ᨲᩥ (ᨵ᪨ ᨷ᪨ ᪔᪐) ᩅᨧᨶᨲᩮᩣ ᨠᩥᩃᩮᩈᨾᩣᩁᩮᨶ ᨿᩩᨩ᩠ᨫᨶᩈᨾᨿᩮᨲᩥ ᨲᩮᩈᩴ ᩋᨵᩥᨷ᩠ᨷᩣᨿᩮᩣ᪨ ᨷᩣᨲᩩᨽᩅᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨵᨾ᩠ᨾᩣᨲᩥ ᩋᨶᩩᩃᩮᩣᨾᨷᨧ᩠ᨧᨿᩣᨠᩣᩁᨷᨭᩥᩅᩮᨵᩈᩣᨵᨠᩣ ᨻᩮᩣᨵᩥᨷᨠ᩠ᨡᩥᨿᨵᨾ᩠ᨾᩣ᪨ ᩋᨳ ᩅᩣ ᨷᩣᨲᩩᨽᩅᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᨷᨠᩣᩈᩮᨶ᩠ᨲᩥ, ᩋᨽᩥᩈᨾᨿᩅᩈᩮᨶ ᨻ᩠ᨿᨲ᩠ᨲᩣ ᨷᩣᨠᨭᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨵᨾ᩠ᨾᩣᨲᩥ ᨧᨲᩩᩋᩁᩥᨿᩈᨧ᩠ᨧᨵᨾ᩠ᨾᩣ, ᩋᩣᨲᩣᨷᩮᩣᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ ᨠᩥᩃᩮᩈᩈᨶ᩠ᨲᩣᨷᨶᨭ᩠ᨮᩮᨶ ᩅᩦᩁᩥᨿᩴ᪨ ᩋᩣᨲᩣᨷᩥᨶᩮᩣᨲᩥ ᩈᨾ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩅᩦᩁᩥᨿᩅᨲᩮᩣ᪨ ᨫᩣᨿᨲᩮᩣᨲᩥ ᩋᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩪᨷᨶᩥᨩ᩠ᨫᩣᨶᩮᨶ ᩃᨠ᩠ᨡᨱᩪᨷᨶᩥᨩ᩠ᨫᩣᨶᩮᨶ ᨧ ᨫᩣᨿᨶ᩠ᨲᩔ᪨ ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩔᩣᨲᩥ ᨻᩣᩉᩥᨲᨷᩣᨷᩔ ᨡᩦᨱᩣᩈᩅᩔ᪨ ᩋᨳᩔ ᨠᨦ᩠ᨡᩣ ᩅᨷᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᨻ᩠ᨻᩣᨲᩥ ᩋᨳᩔ ᩑᩅᩴ ᨷᩣᨲᩩᨽᩪᨲᨵᨾ᩠ᨾᩔ ᨿᩣ ᩑᨲᩣ "ᨠᩮᩣ ᨶᩩ ᨡᩮᩣ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᨹᩩᩈᨲᩦᨲᩥ᪨ ᨶᩮᩣ ᨠᩃ᩠ᩃᩮᩣ ᨷᨬ᩠ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨽᨣᩅᩣ ᩋᩅᩮᩣᨧ"ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨶᩣ (ᩈᩴ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪒᪨᪑᪒) ᨶᨿᩮᨶ, "ᨠᨲᨾᩴ ᨶᩩ ᨡᩮᩣ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᨩᩁᩣᨾᩁᨱᩴ, ᨠᩔ ᨧ ᨷᨶᩥᨴᩴ ᨩᩁᩣᨾᩁᨱᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨶᩮᩣ ᨠᩃ᩠ᩃᩮᩣ ᨷᨬ᩠ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨽᨣᩅᩣ ᩋᩅᩮᩣᨧ"ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨶᩣ (ᩈᩴ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪒᪨᪓᪕) ᨶᨿᩮᨶ ᨷᨧ᩠ᨧᨿᩣᨠᩣᩁᩮ ᨠᨦ᩠ᨡᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩣ, ᨿᩣ ᨧ ᨷᨧ᩠ᨧᨿᩣᨠᩣᩁᩔᩮᩅ ᩋᨷ᩠ᨷᨭᩥᩅᩥᨴ᩠ᨵᨲ᩠ᨲᩣ "ᩋᩉᩮᩣᩈᩥᩴ ᨶᩩ ᨡᩮᩣ ᩋᩉᩴ ᩋᨲᩦᨲᨾᨴ᩠ᨵᩣᨶ"ᨶ᩠ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨶᩣ (ᨾ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪑᪨᪑᪘; ᩈᩴ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪒᪨᪒᪐) ᩈᩮᩣᩊᩈ ᨠᨦ᩠ᨡᩣ ᩋᩣᨣᨲᩣ᪨ ᨲᩣ ᩈᨻ᩠ᨻᩣ ᩅᨷᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨷᨣᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩥ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨠᩈ᩠ᨾᩣ? ᨿᨲᩮᩣ ᨷᨩᩣᨶᩣᨲᩥ ᩈᩉᩮᨲᩩᨵᨾ᩠ᨾᩴ, ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᩅᩥᨩ᩠ᨩᩣᨴᩥᨠᩮᨶ ᩉᩮᨲᩩᨶᩣ ᩈᩉᩮᨲᩩᨠᩴ ᩍᨾᩴ ᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩣᨴᩥᨠᩴ ᨠᩮᩅᩃᩴ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨷᨩᩣᨶᩣᨲᩥ ᩋᨬ᩠ᨬᩣᩈᩥ ᨷᨭᩥᩅᩥᨩ᩠ᨫᩦᨲᩥ᪨

ᨠᨴᩣ ᨷᨶᩔ ᨻᩮᩣᨵᩥᨷᨠ᩠ᨡᩥᨿᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᨧᨲᩩᩈᨧ᩠ᨧᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᩅᩣ ᨷᩣᨲᩩᨽᩅᨶ᩠ᨲᩥ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩥ ᨷᨠᩣᩈᩮᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩣ? ᩅᩥᨷᩔᨶᩣᨾᨣ᩠ᨣᨬᩣᨱᩮᩈᩩ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩅᩥᨷᩔᨶᩣᨬᩣᨱᩈᨾ᩠ᨷᨿᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᩈᨲᩥᩋᩣᨴᨿᩮᩣ ᩅᩥᨷᩔᨶᩣᨬᩣᨱᨬ᩠ᨧ ᨿᨳᩣᩁᩉᩴ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᩅᩥᩈᨿᩮᩈᩩ ᨲᨴᨦ᩠ᨣᨷ᩠ᨷᩉᩣᨶᩅᩈᩮᨶ ᩈᩩᨽᩈᨬ᩠ᨬᩣᨴᩥᨠᩮ ᨷᨩᩉᨶ᩠ᨲᩣ ᨠᩣᨿᩣᨶᩩᨷᩔᨶᩣᨴᩥᩅᩈᩮᨶ ᩅᩥᩈᩩᩴ ᩅᩥᩈᩩᩴ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩥ, ᨾᨣ᩠ᨣᨬᩣᨱᩈᨾ᩠ᨷᨿᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᨷᨶ ᩑᨠᨧᩥᨲ᩠ᨲᩩᨷ᩠ᨷᩣᨴᩅᩈᩮᨶ ᨷᨭᩥᨷᨠ᩠ᨡᩮ ᨷᨩᩉᨶ᩠ᨲᩣ ᨧᨲᩪᩈᩩᨷᩥ ᩋᩁᩥᨿᩈᨧ᩠ᨧᩮᩈᩩ ᩋᩈᨾ᩠ᨾᩮᩣᩉᨷ᩠ᨷᨭᩥᩅᩮᨵᩅᩈᩮᨶ ᩈᨠᩥᨴᩮᩅ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩑᩅᩴ ᨲᩣᩅᩮᨲ᩠ᨳ ᨻᩮᩣᨵᩥᨷᨠ᩠ᨡᩥᨿᨵᨾ᩠ᨾᩣᨶᩴ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᨶᨭ᩠ᨮᩮᨶ ᨷᩣᨲᩩᨽᩣᩅᩮᩣ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨

អរិយសច្ចទ្វយានំ បន លោកិយានិ វិបស្សនាក្ខណេ វិបស្សនាយ អារម្មណករណវសេន, លោកុត្តរានិ តទធិមុត្តតាវសេន, មគ្គក្ខណេ និរោធសច្ចស្ស អារម្មណាភិសមយវសេន, មគ្គស្សបិ កិច្ចាភិសមយវសេន បដិវេធភាវតោ បកាសនដ្ឋេន បដិវេធោ វេទិតព្ពោ។

ឥតិ កថា សតិបិ សត្តាការេន សត្តធម្មានំ អត្ថតោ ញាណស្ស បដិវេធេ បដិច្ចសមុប្បាទមុខេន វិបស្សនាភិនិវេសស្ស ពហុត្វា និមុណាភិនិវេសត្តាយ បច្ចយាការស្ស ចំ បច្ចវេក្ខិត្វា រូបក្ខន្ធាទិវសេន បញ្ចុបាទានក្ខន្ធេ បដិបក្ខសមុច្ឆេទវិភាវនេន សទ្ធិំ អត្ថតោ និរោធសមាធិសម្បទេវ រូបានំ រូបានំ នាម នានីតិ។

អយម្បិ រូបានំ វុត្តោ កថនា ឥតិ មេ សុតន្តិ អយំ បិញ្ញា តេសុមេវ បេញ្ញតេសុ និស្សិតំ។ តត្ថ អយម្បីតិ បិសេទ្ធា “ឥទម្បិ ញុតេ្ត រនានិ បលិតំ, អយម្បិ បិរានិតោ ហោតី”តិអាទីសុ វិយ សម្បិណ្ឌនេត្ថោ, តេន រូបរិយំ សម្បិណ្ឌេតិ។ វុត្តោតិ អយំ វុត្តសទ្ទោ ភេសោហារណវប្បនវាបសម្ពីភរណទីវិនវុត្តិបមុត្តភាវបវត្តនភាវេន បវត្តន អនេកត្ថភាវទីសុ និស្សិតំ។ តថា ហេស “ភាបនិភោ យាណវា ឧហេតោ វុត្តសិរោ”តិអាទីសុ (ម។ និ។ ១។៣១៩) ភេសោហារណេ អាភតោ។

“ភាវេវា តស្ស បជាយន្តិ, ខេត្តេ វុត្តំ វិរូហតិ;

វុត្តានំ ផលមស្នាតិ, យោ មិត្តានំ ន ទុព្ភតី”តិ។ –

អាទីសុ (ជា។ ១។១១។៤៨) វបនេ។ “នោ ច ខោ បដិវុត្ត”ន្តិអាទីសុ (បារា។ ១៥៨) អដ្ឋកណ្ឌកាទីហិ វាបសម្ពីភរណេ។ “បណ្ឌុបលាសោ ពន្ធនា បវុត្តោ អភព្ពោ ហរិតត្តាយា”តិអាទីសុ (បារា។ ៤១) ពន្ធនតោ បមុត្តភាវេ។ “គីតំ វុត្តំ សមីហិត”ន្តិអាទីសុ (ទី។ និ។ ១។១៥៥) បវត្តនភាវេន បវត្តិតេ។ “វុត្តោ បារាយនោ”តិអាទីសុ អនេកត្ថេ។ “វុត្តំ ខោ បនេតំ ភគវតា ‘ធម្មទាយាទា មេ, ភិក្ខវេ, ភវថ, មា អាមិសទាយាទា’”តិអាទីសុ (ម។ និ។ ១។២០) ភថនេ។ ឥធាបិ ភថនេ ឯវ ទដ្ឋព្ពោ, តេន អយម្បិ រូបានោ ភាសិតោតិ អត្ថោ។ ឥតីតិ ឯវំ។ មេ សុតន្តិ បទទ្វយស្ស អត្ថោ និទានវណ្ណនាយំ សព្ពាការតោ វុត្តោយេវ។ បុព្ពេ “ឯវំ មេ សុត”ន្តិ និទានវសេន វុត្តោយេវ ហិ អត្ថោ ឥធ និគមនវសេន “ឥតិ មេ សុត”ន្តិ បុន វុត្តោ។ វុត្តស្សេវ ហិ អត្ថស្ស បុន វចនំ និគមនន្តិ។ ឥតិសទ្ទស្ស អត្ថុទ្ធារោ ឯវំ-សទ្ទេន សមានត្ថតាយ “ឯវំ មេ សុត”ន្តិ ឯត្ថ វិយ, អត្ថយោជនា ច ឥតិវុត្តកវណ្ណនាយ អនេកធា បកាសិតាយេវាតិ តត្ថ វុត្តនយេនេវ វេទិតព្ពាតិ។

បរមត្ថទីបនិយា ឥតិវុត្តកដ្ឋកថាយ

និទានវណ្ណនាបទយោជនាវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

២. ទុតិយពោធិសុត្តវណ្ណនា

២. ទុតិយេ បដិលោមន្តិ “អវិជ្ជានិរោធា សង្ខារនិរោធោ”តិអាទិនា នយេន វុត្តោ អវិជ្ជាទិកោយេវ បច្ចយាការោ អនុប្បាទនិរោធេន និរុជ្ឈមានោ អត្តនោ កត្តព្វកិច្ចស្ស អករណតោ បដិលោមោតិ វុច្ចតិ។ បវត្តិយា វា វិលោមនតោ បដិលោមោ, អន្តតោ បន មជ្ឈតោ វា បដ្ឋាយ អាទិំ បាបេត្វា អវុត្តត្តា ឋានតោ អញ្ញេនេវ បដិលោមតា ន យុជ្ជតិ។ បដិលោមន្តិ ច “វិសមំ ចន្ទិមសុរិយា បរិវត្តន្តី”តិអាទីសុ វិយ ភាវនបុំសកនិទ្ទេសោ។ ឥមស្មិំ អសតិ ឥទំ ន ហោតីតិ ឥមស្មិំ អវិជ្ជាទិកេ បច្ចយេ អសតិ មគ្គេន បហីនេ ឥទំ សង្ខារាទិកំ ផលំ ន ហោតិ នប្បវត្តតិ។ ឥមស្ស និរោធា ឥទំ និរុជ្ឈតីតិ ឥមស្ស អវិជ្ជាទិកស្ស បច្ចយស្ស និរោធា មគ្គេន អនុប្បត្តិធម្មតំ អាបាទិតត្តា ឥទំ សង្ខារាទិកំ ផលំ និរុជ្ឈតិ, នប្បវត្តតីតិ អត្ថោ។ ឥធាបិ យថា “ឥមស្មិំ សតិ ឥទំ ហោតិ, ឥមស្សុប្បាទា ឥទំ ឧប្បជ្ជតី”តិ ឯត្ថ “ឥមស្មិំ សតិយេវ, នាសតិ, ឥមស្ស ឧប្បាទា ឯវ, ន និរោធា”តិ អន្តោគធនិយមតា ទស្សិតា។ ឯវំ ឥមស្មិំ អសតិយេវ, ន សតិ, ឥមស្ស និរោធា ឯវ, ន ឧប្បាទាតិ អន្តោគធនិយមតាលក្ខណា ទស្សិតាតិ វេទិតព្វា។ សេសមេត្ថ យំ វត្តព្វំ, តំ បឋមពោធិសុត្តវណ្ណនាយ វុត្តនយានុសារេន វេទិតព្វំ។

ឯវំ យថា ភគវា បដិលោមបដិច្ចសមុប្បាទំ មនសិ អកាសិ, តំ សង្ខេបេន ទស្សេត្វា ឥទានិ វិត្ថារេន ទស្សេតុំ “អវិជ្ជានិរោធា សង្ខារនិរោធោ”តិអាទិ វុត្តំ។ តត្ថ អវិជ្ជានិរោធាតិ អរិយមគ្គេន អវិជ្ជាយ អនវសេសនិរោធា, អនុសយប្បហានវសេន អគ្គមគ្គេន អវិជ្ជាយ អច្ចន្តសមុគ្ឃាតតោតិ អត្ថោ។ យទិបិ ហេដ្ឋិមមគ្គេហិ បហីយមានា អវិជ្ជា អច្ចន្តសមុគ្ឃាតវសេនេវ បហីយតិ, តថាបិ ន អនវសេសតោ បហីយតិ។ អបាយគាមិនិយា ហិ អវិជ្ជា បឋមមគ្គេន បហីយតិ។ តថា សកិទេវ ឥមស្មិំ លោកេ សព្វត្ថ ច អនរិយភូមិយំ ឧបបត្តិបច្ចយភូតា អវិជ្ជា យថាក្កមំ ទុតិយតតិយមគ្គេហិ បហីយតិ, ន ឥតរាតិ។ អរហត្តមគ្គេនេវ ហិ សា អនវសេសំ បហីយតីតិ។ សង្ខារនិរោធោតិ សង្ខារានំ អនុប្បាទនិរោធោ ហោតិ។ ឯវំ និរុទ្ធានំ បន សង្ខារានំ និរោធា វិញ្ញាណំ, វិញ្ញាណាទីនញ្ច និរោធា នាមរូបាទីនិ និរុទ្ធានិ ឯវ ហោន្តីតិ ទស្សេតុំ “សង្ខារនិរោធា វិញ្ញាណនិរោធោ”តិអាទិំ វត្វា “ឯវមេតស្ស កេវលស្ស ទុក្ខក្ខន្ធស្ស និរោធោ ហោតី”តិ វុត្តំ។ តត្ថ យំ វត្តព្វំ, តំ ហេដ្ឋា វុត្តនយមេវ។

អបិចេត្ថ កិញ្ចាបិ “អវិជ្ជានិរោធា សង្ខារនិរោធោ, សង្ខារនិរោធា វិញ្ញាណនិរោធោ”តិ ឯត្តាវតាបិ សកលស្ស ទុក្ខក្ខន្ធស្ស អនវសេសតោ និរោធោ វុត្តោ ហោតិ, តថាបិ យថា អនុលោមេ យស្ស យស្ស បច្ចយធម្មស្ស អត្ថិតាយ យោ យោ បច្ចយុប្បន្នធម្មោ ន និរុជ្ឈតិ បវត្តតិ ឯវាតិ ឥមស្ស អត្ថស្ស ទស្សនត្ថំ “អវិជ្ជាបច្ចយា សង្ខារា…បេ… សមុទយោ ហោតី”តិ វុត្តំ។ ឯវំ តប្បដិបក្ខតោ តស្ស តស្ស បច្ចយធម្មស្ស អភាវេ សោ សោ បច្ចយុប្បន្នធម្មោ និរុជ្ឈតិ នប្បវត្តតីតិ ទស្សនត្ថំ ឥធ “អវិជ្ជានិរោធា សង្ខារនិរោធោ, សង្ខារនិរោធា វិញ្ញាណនិរោធោ…បេ… ទុក្ខក្ខន្ធស្ស និរោធោ ហោតី”តិ វុត្តំ, ន បន អនុលោមេ វិយ កាលត្តយបរិយាបន្នស្ស ទុក្ខក្ខន្ធស្ស និរោធទស្សនត្ថំ។ អនាគតស្សេវ ហិ អរិយមគ្គភាវនាយ អសតិ ឧប្បជ្ជនារហស្ស ទុក្ខក្ខន្ធស្ស អរិយមគ្គភាវនាយ និរោធោ ឥច្ឆិតោតិ អយម្បិ វិសេសោ វេទិតព្វោ។

ឯតមត្ថំ វិទិត្វាតិ យ្វាយំ "អវិជ្ជានិរោធាទិវសេន សង្ខារាទិកស្ស ទុក្ខក្ខន្ធស្ស និរោធោ ហោតី"តិ វុត្តោ, សព្វាការេន ឯតមត្ថំ វិទិត្វា។ ឥមំ ឧទានំ ឧទានេសីតិ ឥមស្មិំ អត្ថេ វិទិតេ "អវិជ្ជានិរោធា សង្ខារនិរោធោ"តិ ឯវំ បកាសិតស្ស អវិជ្ជាទីនំ បច្ចយានំ ខយស្ស អវពោធានុភាវទីបកំ ឥមំ ឧទានំ ឧទានេសីតិ អត្ថោ។

តត្រាយំ សង្ខេបោ – យស្មា អវិជ្ជាទីនំ បច្ចយានំ អនុប្បាទនិរោធសង្ខាតំ ខយំ អវេទិ អញ្ញាសិ បដិវិជ្ឈិ តស្មា ឯតស្ស វុត្តនយេន អាតាបិនោ ឈាយតោ ព្រាហ្មណស្ស វុត្តប្បការា ពោធិបក្ខិយធម្មា ចតុសច្ចធម្មា វា បាតុភវន្តិ ឧប្បជ្ជន្តិ បកាសេន្តិ វា។ អថ យា បច្ចយនិរោធស្ស យថា អវិទិតត្តា ឧប្បជ្ជេយ្យុំ បុព្វេ វុត្តប្បការា កង្ខា, តា សព្វាបិ វបយន្តិ និរុជ្ឈន្តីតិ។ សេសំ ហេដ្ឋា វុត្តនយមេវ។

ទុតិយពោធិសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៣. តតិយពោធិសុត្តវណ្ណនា

៣. តតិយេ អនុលោមបដិលោមន្តិ អនុលោមញ្ច បដិលោមញ្ច, យថាវុត្តអនុលោមវសេន ចេវ បដិលោមវសេន ចាតិ អត្ថោ។ ឯត្ថ ច បុព្វេបិ អនុលោមវសេន បដិលោមវសេន ច បដិច្ចសមុប្បាទេ មនសិការប្បវត្តិ វុត្តាយេវ វុត្តា, កស្មា បុនបិ ឧភយវសេន មនសិការប្បវត្តិ វុត្តាតិ? ឧភយវសេន តតិយវារេ តត្ថ មនសិការស្ស បវត្តិតត្តា។ កិំ បន ឧភយវសេន មនសិការោ បវត្តិតោ? ន ហិ សក្កា អបុព្វំ អចរិមំ អនុលោមបដិលោមំ បដិច្ចសមុប្បាទស្ស មនសិការំ បវត្តេតុន្តិ? ន ខោ បនេតំ ឯវំ ទដ្ឋព្វំ "តទុភយំ ឯកជ្ឈំ មនសាកាសី"តិ, អថ ខោ វារេន។ ភគវា ហិ បឋមំ អនុលោមវសេន បដិច្ចសមុប្បាទំ មនសិ ករិត្វា តទនុរូបំ បឋមំ ឧទានំ ឧទានេសិ។ ទុតិយម្បិ បដិលោមវសេន តំ មនសិ ករិត្វា តទនុរូបមេវ ឧទានំ ឧទានេសិ។ តតិយវារេ បន កាលេន អនុលោមំ កាលេន បដិលោមំ មនសិការវសេន អនុលោមបដិលោមំ មនសិ អកាសិ។ តេន វុត្តំ – "អនុលោមបដិលោមន្តិ អនុលោមញ្ច បដិលោមញ្ច, យថាវុត្តអនុលោមវសេន ចេវ បដិលោមវសេន ចា"តិ។ ឥមិនា មនសិការស្ស បគុណពលវភាវោ ច វសីភាវោ ច បកាសិតោ ហោតិ។ ឯត្ថ ច "អនុលោមំ មនសិ ករិស្សាមិ, បដិលោមំ មនសិ ករិស្សាមិ, អនុលោមបដិលោមំ មនសិ ករិស្សាមី"តិ ឯវំ បវត្តានំ បុព្ពាភោគានំ វសេន នេសំ វិភាគោ វេទិតព្វោ។

តត្ថ អវិជ្ជាយ ត្វេវាតិ អវិជ្ជាយ តុ ឯវ។ អសេសវិរាគនិរោធាតិ វិរាគសង្ខាតេន មគ្គេន អសេសនិរោធា, អគ្គមគ្គេន អនវសេសអនុប្បាទប្បហានាតិ អត្ថោ។ សង្ខារនិរោធោតិ សព្វេសំ សង្ខារានំ អនវសេសំ អនុប្បាទនិរោធោ។ ហេដ្ឋិមេន ហិ មគ្គត្តយេន កេចិ សង្ខារា និរុជ្ឈន្តិ, កេចិ ន និរុជ្ឈន្តិ អវិជ្ជាយ សាវសេសនិរោធា។ អគ្គមគ្គេន បនស្សា អនវសេសនិរោធា ន កេចិ សង្ខារា ន និរុជ្ឈន្តីតិ។

ឧតយត្ថុចិឌិត្វាតិ ឃ្វាយំ អបិជ្ជាឌិចនេសត សប្លានាឌិកស្ស ទុក្ខក្ខន្ធស្ស សមុទយោ គិនេរានេឆា ច អបិជ្ជាឌិតំ សមុទយា គិនេរាឆា ច នេហាតីតិ ចុនេត្វា, សប្លាកានេទត ឧតយត្ថុ ចិឌិត្វា៑ ទ្ពយំ ខ្ពានំ ខ្ពានេតសីតិ ទ្ពឌំ នេឃត យនេក្កត នេឃា ទុក្ខក្ខន្ធស្ស សមុទយគិនេរាឆសប្លានេតា អនេត្វា កិច្ចចនេសត អានេយុលកិរិឃាឃ ច ចិឌិនេតា, តស្ស អរិឃយក្កស្ស អាត្មកាចឌិបកំ ចុត្តប្បកានំ ខ្ពានំ ខ្ពានេតសីតិ អនេត្វា៑

ត(តាឃំ សនេច្លបនេត្វា – ឃឆា ហនេច បិតុកចត្តិ ឆយ្វា អាតាបិនេតា ឈាឃនេតា (ទាហុលស្ស, តឆា នេសា (ទាហុនេលា នេតហិ ខ្ពប្បនេត្តហិ នេចាឆិបក្លិឃឆនេយុហិ ឃស្ស ចា អរិឃយក្កស្ស ចតុសច្ចឆយ្វា បិតុក្នុតា , នេតត អរិឃយនេក្កត ចិឆ្នុបឃំ តិដ្ឋតិ យានេរសតំ, "កាយា នេត បឆយា នេសតា"តិអាឌិតា (ស្ង៑ តិ៑ ៩៦ប័; យហាតិ៑ ៦ប័; ក្នុឡអតិ៑ តត្ថយាលចបុច្ឆាតិនេច្ឆស ៩លិ) តនេឃត ចុត្តប្បកានំ យានេរសតំ ចិឆ្នុបឃនេត្តា ចិឆនេយនេត្តា ចិច្ឆិនេសនេត្តា តិដ្ឋតិ៑ ពចំ? ឃ្នុរិនេឃាច ខ្ពការសឃយត្តលិក្លិ, ឃឆា ឃ្នុរិនេឃា អត្ថក្កនេតា អត្តនេតា បការឃ អត្តលិក្លិ ខ្ពកានេសនេត្តាច អត្តកានំ ចិឆនេយនេត្តា តិដ្ឋតិ, ឧចំ នេសាបិ សីលាសច(ទាហុនេលា នេតហិ ឆនេយុហិ នេតត ចា អរិឃយនេក្កត សច្ចាតិ បដិចិជ្ឈនេត្តាច យានេរសតំ ចិឆ្នុបឃនេត្តា តិដ្ឋតីតិ៑

ឧចំ កកចតា បឆយំ បច្ចយាការបឌាតតស្ស, ទុតិយំ បច្ចយក្លយាឌិកយស្ស, តតិយំ អរិឃយក្កស្ស អាត្មកាចប្បការសតាតិ ទ្ពយាតិ តីលិ ខ្ពានាតាតិ តីសុ ឃានេយសុ កាសិតាតិ៑ ពតរាឃ នេត្តិឃា? អកិសនេម្លាឌិនេតា សត្តយាឃ នេត្តិឃា៑ កកចា ហិ ចិសាលបុណ្ណយាឃ នេត្តិឃា បឆយឃានេយ បុនេព្ពតិចាឋំ អត្មស្សរិត្វា យជ្ឈិមឃានេយ ឌិព្ពចក្ខុំ ចិនេសានេឆត្វា បច្ឆិមឃានេយ បដិច្ចសមុប្បានេឆ ញាណំ ខ្ពតានេទត្វា តាតាតនេឃហិ នេតក្នុយកសប្លានេទ សមុសិត្វា "ខ្ពឌាតិ អនុនេលា ខ្ពក្កមិស្សតី"តិ សម្មាសនេម្លាឌិ បិបុលិ, សព្ពញ្ញុតប្បត្តិសយតត្តនេទយច ច អនុនេលា ខ្ពក្កន្តិតិ៑ តនេតា នេតនេតច បល្លនេង្កត នេចាឆិរុក្ខមូនេល សត្តាហំ ចិតិតានេយនេត្តា សយ្យត្តាឃ បិជិបឆនេត្តិឃា តីសុ ឃានេយសុ ចុត្តតនេឃត បដិច្ចសមុប្បាឆំ យតសិ ករិត្វា ឃឆាក្កយំ ទ្ពយាតិ ខ្ពានាតាតិ ខ្ពានេតសិ៑

លត្ថនេក បត តីសុបិ ចានេទសុ "បដិច្ចសមុប្បាឆំ អត្មនេលិយបដិនេលិយំ យតសាកាសី"តិ (យហាច៑ ១) អាកតត្តា លត្ថកដ្ឋកចាឃំ "តីសុបិ ឃានេយសុ ឧចំ យតសិ កត្វា បឆយំ ខ្ពានំ បច្ចយាការបច្ចនេចក្ខលចនេសត, ទុតិយំ តិព្វាតបច្ចនេចក្ខលចនេសត, តតិយំ យក្កបច្ចនេចក្ខលចនេសតាតិ ឧចំ ទ្ពយាតិ កកចា ខ្ពានាតាតិ ខ្ពានេតសី"តិ ចុត្តំ, តយ្យិ ត ចិរុជ្ឈតិ៑ កកចា ហិ ឆនេបត្វា នេតតឈនេសត្តាហំ នេសនេសសុ លសុ សត្តានេហសុ អត្តនេត្តនេរា ឆយ្យំ បច្ចនេចក្ខិត្វា នេឃកុនេឃ្យត ចិយុត្តិសុលបដិសំនេចឌី ចិហាសិ, នេតតឈនេសត្តានេហ បត អកិឆយុបរិចឃចនេសនេតច ចិហាសីតិ៑

តតិយនេចាឆិសុត្តចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៑

៤៑ ហុំហុង្កសុត្តចណ្ណតា

៤៑ ចតុនេត្ថ អជបិលតិនេ(ក្រានេឆតិ តស្ស កិរ លាឃាយំ អជបិលា កត្វា តិសីឆត្តិ, នេតតស្ស "អជបិលតិនេ(ក្រានេឆា"នេត្វច តាមំ ខ្ពឌបិឌំ៑ នេពចិ

បត “ឃស្មា តត្ថ ចេតេ សញ្ញាឃិតុំ អសយត្វា យហល្លកព្រាហ្មណា បរិការបរិក្ខេបយុត្តានិ តិចេយតានិ កត្វា សត្តេ ចរិសុ, តស្មា អជបាលតិគ្រោធោតិ តាមំ ជាត”ន្តិ ចតន្តិ។ តត្រាយំ ចចតេត្វា – ត ជបន្តីតិ អជបា, ឃត្តាតំ អតញ្ញាឃកាតិ អត្ថោ, អជបា លន្តិ អាជិឃន្តិ តិចាសំ ឲត្វាតិ អជបាលោតិ។ ឃស្មា ចា យញ្ញត្រែក សយេឃ អត្តោ បចិវេ អត អត្តតោ លោឃាឃ បរលេតិ រក្ខតិ, តស្មា ‘អជបាលោ’តិស្ស តាមំ រូឡ្ហហន្តិ អបរេ។ សត្តួចាបិ តាយយេតំ តស្ស រុក្ខស្ស, តស្ស សមីបេ។ សមីបត្ថេ ហិ ឲតំ កុម្មំ “អជបាលតិគ្រោធេ”តិ។

ចិមុត្តិសុខបដិសំវេចិតីតិ តត្រាបិ ឆម្មំ ចិចិតន្តោ ចិមុត្តិសុខញ្ញា បដិសំវេចេតន្តោ តិសីជិ។ ទោតិរុក្ខមូលេ បុរត្ថិមជិសាភាគេ ឲុស រុក្ខោ ហោតិ។ សត្តាហន្តិ ច ឥទំ ត បល្លង្កសត្តាហតោ អនត្តរសត្តាហំ។ កចា ហិ បល្លង្កសត្តាហតោ អបរានិបិ តីណិ សត្តាហានិ ទោតិសមីបេយេច ចិតិតាមេសិ។

តត្រាយំ អនុបុព្វិកថា – ភកចតិ កិរ សម្ពោធិបត្តោ សត្តាហំ ឲកបល្លង្កេត តិសិន្តេ “ត ភកចា ឧដ្ឋាតិ, កិន្នុ ខោ អញ្ញោបិ ពុទ្ធត្តករា ធម្មា អត្ថី”តិ ឲកច្ចាតំ ទេចតាតំ កង្ខា ឧត្បជ្ជិ។ អថ ភកចា អដ្ឋមេ ជិចសេ សមាបត្តិតោ ឧដ្ឋាយ ទេចតាតំ កង្ខំ ញត្វា កង្ខាចិធមតត្ថំ អាកាសេ ឧប្បតិត្វា ឃមកបាដិហារិយំ ឥស្សេត្វា តាសំ កង្ខំ ចិធមេត្វា បល្លង្កតោ ឡែសកំ បាចីតតិស្សិតេ ឧត្តរជិសាភាគេ ឋត្វា ចត្តារិ អសង្ខ្យេយ្យានិ កប្បសតសហស្សញ្ច ឧបចិតានំ បារមីតំ ពលាធិកមដ្ឋានំ បល្លង្កំ ទោតិរុក្ខញ្ច អតិមិសេហិ ចក្ខូហិ ឱលោកយមាតោ សត្តាហំ ចិតិតាមេសិ, តំ ឋានំ អតិមិសចេតិយំ តាម ជាតំ។ អថ បល្លង្កស្ស ច ឋិតដ្ឋានស្ស ច អន្តរា បុរត្ថិមតោ ច បច្ឆិមតោ ច អាឃតេ រតតចង្កមេ ចង្កមន្តោ សត្តាហំ ចិតិតាមេសិ, តំ រតតចង្កមចេតិយំ តាម ជាតំ។ តតោ បច្ឆិមជិសាភាគេ ទេចតា រតតឃរំ មាបយិសុ, តត្ថ បល្លង្កេត តិសីជិត្វា អភិធម្មបិដកំ ចិសេសតោ អតន្តតយំ សមត្តបដ្ឋានំ ចិចិតន្តោ សត្តាហំ ចិតិតាមេសិ, តំ ឋានំ រតតឃរចេតិយំ តាម ជាតំ។ ឲចំ ទោតិសមីបេយេច ចត្តារិ សត្តាហានិ ចីតិតាមេត្វា បញ្ចមេ សត្តាហេ ទោតិរុក្ខតោ អជបាលតិគ្រោធំ ឧបសង្កមិត្វា តស្ស មូលេ បល្លង្កេត តិសីជិ។

តម្បារសមានិម្បាឧដ្ឋាសីតិ តតោ ឆលសមាបត្តិសមាធិតោ ឃថាកាលបរិច្ឆេទំ ឧដ្ឋហិ, ឧដ្ឋហិត្វា ច បត តត្ថ ឲចំ តិសិន្តេ ភកចតិ ឲកោ ព្រាហ្មណោ តំ កន្តា បញ្ហាបុច្ឆិ។ តេត ចុត្តំ “អថ ខោ អញ្ញតរោ”តិអាជិ។ តត្ថ អញ្ញតរោតិ តាមគោត្តចសេត អតភិញ្ញាតោ អបិកោជៅ ឲកោ។ ហុំហុង្កជាតិកោតិ សោ កិរ ជិដ្ឋមង្គលិកោ មាតចន្ធោ មាតចសេត កោធចសេត ច សព្ពំ អចោក្ខជាតិកំ បស្សិត្វា ជិគុច្ឆន្តោ “ហុំហុ”ន្តិ ករោន្តោ ចិចរតិ, តស្មា “ហុំហុង្កជាតិកោ”តិ ចុច្ចតិ, “ហុហុក្កជាតិកោ”តិបិ បរេចា។ ព្រាហ្មណោតិ ជាតិយា ព្រាហ្មណោ។

ឃេត ភកចាតិ ឃស្មិំ ជិសាភាគេ ភកចា តិសិន្តោ។ កុម្មត្ថេ ហិ ឲតំ ករណចចតំ។ ឃេត ចា ជិសាភាគេត ភកចា ឧបសង្កមិតព្វោ, តេត ជិសាភាគេត ឧបសង្កមិ។ អថ ចា ឃេតាតិ ហេតុអត្ថេ ករណចចតំ, ឃេត ការណេត ភកចា ទេចមនុស្សេហិ ឧបសង្កមិតព្វោ, តេត ការណេត ឧបសង្កមីតិ អត្ថោ។ តេត ច ការណេត ភកចា ឧបសង្កមិតព្វោ? តាតប្បការរោកន្ទាកិបីឡ្ហតត្តា អាតុរការឃហិ ឃហាជនេហិ ឃហាភុភាចោ ភិសក្កោ ចិយ ទោកាតិភិច្ឆុតត្ថំ, តាតាចិធកិលេសព្យាធិបីឡ្ហតត្តា អាតុរជិត្តេហិ ទេចមនុស្សេហិ កិលេសព្យាធិតិកិច្ឆុតត្ថំ ឆម្មស្សចតបញ្ញាបុច្ឆតាជិការណេហិ ភកចា ឧបសង្កមិតព្វោ។ តេត អយម្បិ ព្រាហ្មណោ អត្តតោ កង្ខំ ចិត្ថិញ្ញការេ

ឧបសង្កមិ។

ឧបសង្កមិត្វាតិ ឧបសង្កមនបរិយោសានទីបនំ។ អថ វា យំ ឋានំ ឧបសង្កមិ, តតោបិ ភគវតោ សមីបភូតំ អាសន្នតរំ ឋានំ ឧបគន្ត្វាតិ អត្ថោ។ សម្មោទីតិ សមំ សម្មា វា មោទិ, ភគវា ច តេន, សោបិ ភគវតា “កច្ចិ ភោតោ ខមនីយំ កច្ចិ យាបនីយ”ន្តិអាទិនា បដិសន្ថារករណេន សមប្បវត្តមោទោ អហោសិ។ សម្មោទនីយន្តិ សម្មោទនារហំ សម្មោទជនកយោគ្គំ។ កថន្តិ កថាសល្លាបំ។ សារណីយន្តិ សរិតព្ពយុត្តំ សាធុជនេហិ បវត្តេតព្ពំ, កាលន្តរេ ច ចិន្តេតព្ពំ។ វីតិសារេត្វាតិ និដ្ឋាបេត្វា។ ឯកមន្តន្តិ ភាវនបុំសកនិទ្ទេសោ។ ឯកស្មិំ ឋានេ, អតិសមីបាទិកេ ឆ និសជ្ជទោសេ វជ្ជេត្វា ឯកស្មិំ បទេសេតិ អត្ថោ។ ឯតទវោចាតិ ឯតំ ឥទានិ វត្តព្ពំ “កិត្តាវតា នុ ខោ”តិអាទិវចនំ អវោច។

តត្ថ កិត្តាវតាតិ កិត្តកេន បមាណេន។ នូតិ សំសយត្ថេ និបាតោ។ ខោតិ បទបូរណេ។ ភោតិ ព្រាហ្មណជាតិសមុទាគតំ អាលបនំ។ តថា ហិ វុត្តំ – “ភោវាទិ នាម សោ ហោតិ, សចេ ហោតិ សកិញ្ចនោ”តិ (ម. និ. ២.៤៥៧; ធ. ប. ៣៩៦)។ គោតមាតិ ភគវន្តំ គោត្តេន អាលបតិ។ កិំ បនាយំ ព្រាហ្មណោ សម្បតិសមាគតោ ភគវតោ គោត្តំ ជានាតីតិ? នាយំ សម្បតិសមាគតោ, ឆព្វស្សានិ បធានករណកាលេ ឧបដ្ឋហន្តេហិ បញ្ចវគ្គិយេហិ សទ្ធិំ ចរមានោតាបិ, អបរភាគេ តំ វតំ ឆឌ្ឌេត្វា ឯកោ អទុតិយោ ហុត្វា បិណ្ឌាយ ចរមានោតាបិ តេន ព្រាហ្មណេន ទិដ្ឋបុព្វោ ចេវ សល្លបិតបុព្វោ ច។ តេន សោ បុព្វេ បញ្ចវគ្គិយេហិ គយ្ហមានំ ភគវតោ គោត្តំ អនុស្សរន្តោ, “ភោ គោតមា”តិ ភគវន្តំ គោត្តេន អាលបតិ។ យតោ បដ្ឋាយ ច ភគវា មហាភិនិក្ខមនំ និក្ខន្តោ អនោមនទីតីរេ បព្វជិតោ, តតោ បភុតិ “សមណោ គោតមោ”តិ ចន្ទោ វិយ សូរិយោ វិយ ច បាកដោ បញ្ញាតោ, ន តស្ស គោត្តជាននេ ការណំ គវេសិតព្ពំ។

ព្រាហ្មណករណាតិ ព្រាហ្មណំ ករោន្តីតិ ព្រាហ្មណករណា, ព្រាហ្មណភាវករាតិ អត្ថោ។ ឯត្ថ ច កិត្តាវតាតិ ឯតេន យេហិ ធម្មេហិ ព្រាហ្មណោ ហោតិ, តេសំ ធម្មានំ បរិមាណំ បុច្ឆតិ។ កតមេ ច បនាតិ ឥមិនា តេសំ សរូបំ បុច្ឆតិ។

ឯតមត្ថំ វិទិត្វាតិ ឯតំ តេន បុដ្ឋស្ស បញ្ហស្ស និលាបត្តំ អត្ថំ វិទិត្វា តាយំ វេលាយំ ឥមំ ឧទានំ ឧទានេសិ, ន បន តស្ស ព្រាហ្មណស្ស ធម្មំ ទេសេសិ។ កស្មា? ធម្មទេសនាយ អភាជនភាវតោ។ តថា ហិ តស្ស ព្រាហ្មណស្ស ឥមំ គាថំ សុត្វា ន សច្ចាភិសមយោ អហោសិ។ យថា ច ឥមស្ស, ឯវំ ឧបកស្ស អាជីវកស្ស ពុទ្ធគុណប្បកាសនំ។ ធម្មចក្កប្បវត្តនតោ ហិ បុព្ពភាគេ ភគវតា ភាសិតំ បទេសំ សុណន្តានម្បិ តបុស្សភល្លិកានំ សរណគមនំ វិយ វាសនាភាគិយមេវ ជាតំ, ន សេក្ខភាគិយំ, ន និព្វេធភាគិយំ។ ឯសា ហិ ធម្មតាតិ។

តត្ថ យោ ព្រាហ្មណោតិ យោ ពាហិតបាបធម្មតាយ ព្រាហ្មណោ, ន ទិដ្ឋមង្គលិកតាយ ហុំហុង្ការកសាវាទិបាបធម្មយុត្តោ ហុត្វា កេវលំ ជាតិមត្តកេន ព្រហ្មញ្ញំ បដិជានាតិ។ សោ ព្រាហ្មណោ ពាហិតបាបធម្មត្តា ហុំហុង្ការប្បហានេន និហុំហុង្កោ, រាគាទិកសាវាភាវេន និក្កសាវោ, ភាវនានុយោគយុត្តចិត្តតាយ យតត្តោ, សីលសំយមេន វា សំយតចិត្តតាយ យតត្តោ, ចតុមគ្គញាណសង្ខាតេហិ វេទេហិ

អត្ថិ សង្ខារបរិយោសានំ និព្ពានំ, វេទានំ វា អន្តំ គតត្តា វេទន្តគូ។ មគ្គព្រហ្មចរិយស្ស វុសិតត្តា វុសិតព្រហ្មចរិយោ, ធម្មេន សោ ព្រហ្មវាទំ វទេយ្យ “ព្រាហ្មណោ អហ”ន្តិ ឯវំ វាទំ ធម្មេន ញាយេន វទេយ្យ។ យស្ស សកលលោកសន្និវាសេបិ កុហិញ្ចិ ឯការម្មណេបិ រាគុស្សទោ, ទោសុស្សទោ, មោហុស្សទោ, មានុស្សទោ, ទិដ្ឋុស្សទោតិ ឥមេ ឧស្សទា នត្ថិ, អនវសេសំ បហីនាតិ អត្ថោ។

ចតុត្ថសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៥. ព្រាហ្មណសុត្តវណ្ណនា

៥. បញ្ចមេ សាវត្ថិយន្តិ ឯវំនាមកេ នគរេ។ តញ្ហិ សវត្ថស្ស នាម ឥសិនោ និវាសដ្ឋានេ មាបិតត្តា សាវត្ថីតិ វុច្ចតិ, យថា កាកន្ទី, មាកន្ទីតិ។ ឯវំ តាវ អក្ខរចិន្តកា។ អដ្ឋកថាចរិយា បន ភណន្តិ – យំកិញ្ចិ មនុស្សានំ ឧបភោគបរិភោគំ សព្ពមេត្ថ អត្ថីតិ សាវត្ថិ។ សត្ថសមាយោគេ ច កិមេត្ថ ភណ្ឌមត្ថីតិ បុច្ឆិតេ សព្ពមត្ថីតិបិ វចនំ ឧបាទាយ សាវត្ថីតិ។

“សព្ពទា សព្ពូបករណំ, សាវត្ថិយំ សមោហិតំ;

តស្មា សព្ពមុបាទាយ, សាវត្ថីតិ បវុច្ចតី”តិ។ (ម. និ. អដ្ឋ. ១.១៤);

តស្សំ សាវត្ថិយំ, សមីបត្ថេ ចេតំ ភុម្មវចនំ។ ជេតវនេតិ អត្តនោ បច្ចត្ថិកេ ជិនាតីតិ ជេតោ, រញ្ញា វា បច្ចត្ថិកជនេ ជិតេ ជាតោតិ ជេតោ, មង្គលកម្យតាយ វា តស្ស ឯវំ នាមមេវ កតន្តិ ជេតោ។ វនយតីតិ វនំ, អត្តនោ សម្បត្តិយា សត្តានំ អត្តនិ ភត្តិំ ការេតិ ឧប្បាទេតីតិ អត្ថោ។ វនុតេ ឥតិ វា វនំ, នានាវិធកុសុមគន្ធសម្មោទមត្តកោកិលាទិវិហង្គវិរុតាលាបេហិ មន្ទមារុតចលិតរុក្ខសាខាបល្លវហត្ថេហិ ច “ឯថ មំ បរិភុញ្ជថា”តិ បាណិនោ យាចតិ វិយាតិ អត្ថោ។ ជេតស្ស វនំ ជេតវនំ។ តញ្ហិ ជេតេន កុមារេន រោបិតំ សំវឌ្ឍិតំ បរិបាលិតំ។ សោ ច តស្ស សាមី អហោសិ, តស្មា ជេតវនន្តិ វុច្ចតិ, តស្មិំ ជេតវនេ។

អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេតិ មាតាបិតូហិ គហិតនាមវសេន សុទត្តោ នាម សោ មហាសេដ្ឋិ, សព្ពកាមសមិទ្ធិតាយ បន វិគតមលមច្ឆេរតាយ ករុណាទិគុណសមង្គិតាយ ច និច្ចកាលំ អនាថានំ បិណ្ឌំ ទេតិ, តស្មា អនាថបិណ្ឌិកោតិ វុច្ចតិ។ អារមន្តិ ឯត្ថ បាណិនោ, វិសេសេន វា បព្ពជិតាតិ អារាមោ, បុប្ផផលាទិសោភាយ នាតិទូរនច្ចាសន្នតាទិបញ្ចវិធសេនាសនង្គសម្បត្តិយា ច តតោ តតោ អាគម្ម រមន្តិ អភិរមន្តិ អនុក្កណ្ឋិតា ហុត្វា វសន្តីតិ អត្ថោ។ វុត្តប្បការាយ វា សម្បត្តិយា តត្ថ តត្ថ គតេបិ អត្តនោ អព្ភន្តរំ អានេត្វា រមេតីតិ អារាមោ។ សោ ហិ អនាថបិណ្ឌិកេន គហបតិនា ជេតស្ស រាជកុមារស្ស ហត្ថតោ អដ្ឋារសហិ ហិរញ្ញកោដីហិ កោដិសន្ថារេន កិណិត្វា អដ្ឋារសហិ ហិរញ្ញកោដីហិ សេនាសនានិ ការាបេត្វា អដ្ឋារសហិ ហិរញ្ញកោដីហិ វិហារមហំ និដ្ឋាបេត្វា ឯវំ ចតុបញ្ញាសហិរញ្ញកោដិបរិច្ចាគេន ពុទ្ធប្បមុខស្ស សង្ឃស្ស និយ្យាតិតោ, តស្មា “អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមោ”តិ វុច្ចតិ។ តស្មិំ

អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ។

ឯត្ថ ច “ជេតវនេ”តិ វចនំ បុរិមសាមិបរិកិត្តនំ, “អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ”តិ បច្ឆិមសាមិបរិកិត្តនំ។ ឧភយម្បិ វុត្តំ បរិច្ចាគវិសេសបរិទីបនេន បុញ្ញកាមានំ អាយតិំ ទិដ្ឋានុគតិអាបជ្ជនត្ថំ។ តត្ថ ហិ ទ្វារកោដ្ឋកបាសាទមាបនេ ភូមិវិក្កយលទ្ធា អដ្ឋារស ហិរញ្ញកោដិយោ អនេកកោដិអគ្ឃនកា រុក្ខា ច ជេតស្ស បរិច្ចាគោ, ចតុបណ្ណាស កោដិយោ អនាថបិណ្ឌិកស្ស។ ឥតិ តេសំ បរិកិត្តនេន “ឯវំ បុញ្ញកាមា បុញ្ញានិ ករោន្តី”តិ ទស្សេន្តោ ធម្មភណ្ឌាគារិកោ អញ្ញេបិ បុញ្ញកាមេ តេសំ ទិដ្ឋានុគតិអាបជ្ជនេ និយោជេតីតិ។

តត្ថ សិយា – យទិ តាវ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ, “ជេតវនេ”តិ ន វត្តព្ពំ។ អថ ជេតវនេ វិហរតិ, “សាវត្ថិយ”ន្តិ ន វត្តព្ពំ។ ន ហិ សក្កា ឧភយត្ថ ឯកំ សមយំ វិហរិតុន្តិ។ ន ខោ បនេតំ ឯវំ ទដ្ឋព្ពំ, ននុ អវោចុម្ហ “សមីបត្ថេ ឯតំ ភុម្មវចន”ន្តិ។ តស្មា យទិទំ សាវត្ថិយា សមីបេ ជេតវនំ, តត្ថ វិហរន្តោ “សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ”តិ វុត្តោ។ គោចរគាមនិទស្សនត្ថំ ហិស្ស សាវត្ថិវចនំ, បព្វជិតានុរូបនិវាសដ្ឋានទស្សនត្ថំ សេសវចនន្តិ។

អាយស្មា ច សារិបុត្តោតិអាទីសុ អាយស្មាតិ បិយវចនំ។ ចសទ្ទោ សមុច្ចយត្ថោ។ រូបសារិយា នាម ព្រាហ្មណិយា បុត្តោតិ សារិបុត្តោ។ មហាមោគ្គល្លានោតិ បូជាវចនំ។ គុណវិសេសេហិ មហន្តោ មោគ្គល្លានោតិ ហិ មហាមោគ្គល្លានោ។ រេវតោតិ ខទិរវនិយរេវតោ, ន កង្ខារេវតោ។ ឯកស្មិញ្ហិ ទិវសេ ភគវា រត្នាវលិបរិក្ខិត្តោ វិយ សុវណ្ណយូបោ, បវាឡជាលបរិវារិតោ វិយ សុវណ្ណបព្វតោ, នវុតិហំសសហស្សបរិវារិតោ វិយ ធតរដ្ឋោ ហំសរាជា, សត្តរតនសមុជ្ជលាយ ចតុរង្គិនិយា សេនាយ បរិវារិតោ វិយ ចក្កវត្តិ រាជា, មហាភិក្ខុសង្ឃបរិវុតោ គគនមជ្ឈេ ចន្ទំ ឋានប្បត្តោ វិយ ចតុន្នំ បរិសានំ មជ្ឈេ ធម្មំ ទេសេន្តោ និសិន្នោ ហោតិ។ តស្មិំ សមយេ ឥមេ អគ្គសាវកា មហាសាវកា ច ភគវតោ បាទេ វន្ទនត្ថាយ ឧបសង្កមិំសុ។

ភិក្ខូ អាមន្តេសីតិ អត្តានំ បរិវារេត្វា និសិន្នភិក្ខូ តេ អាគច្ឆន្តេ ទស្សេត្វា អភាសិ។ ភគវា ហិ តេ អាយស្មន្តេ សីលសមាធិបញ្ញាទិគុណសម្បន្នេ បរមេន ឧបសមេន សមន្នាគតេ បរមាយ អាកប្បសម្បត្តិយា យុត្តេ ឧបសង្កមន្តេ បស្សិត្វា បសន្នមានសោ តេសំ គុណវិសេសបរិកិត្តនត្ថំ ភិក្ខូ អាមន្តេសិ “ឯថ, ភិក្ខវេ, ព្រាហ្មណា អាគច្ឆន្តិ, ឯថ, ភិក្ខវេ, ព្រាហ្មណា អាគច្ឆន្តី”តិ។ បសាទវសេន ឯតំ អាមេឌិតំ, បសំសាវសេនាតិបិ វត្តុំ យុត្តំ។ ឯវំ វុត្តេតិ ឯវំ ភគវតា តេ អាយស្មន្តេ “ព្រាហ្មណា”តិ វុត្តេ។ អញ្ញតរោតិ នាមគោត្តេន អបាកដោ, តស្សំ បរិសាយំ និសិន្នោ ឯកោ ភិក្ខុ។ ព្រាហ្មណជាតិកោតិ ព្រាហ្មណកុលេ ជាតោ។ សោ ហិ ឧច្ចអារេភាកា ព្រាហ្មណមហាសាលកុលា បព្វជិតោ។ តស្ស កិរ ឯវំ អហោសិ “ឥមេ លោកិយា ឧភតោសុជាតិយា ព្រាហ្មណសិក្ខានិប្ផត្តិយា ច ព្រាហ្មណោ ហោតិ, ន អញ្ញថាតិ វទន្តិ, ភគវា ច ឯតេ អាយស្មន្តេ ព្រាហ្មណាតិ វទតិ, ហន្ទាហំ ភគវន្តំ ព្រាហ្មណលក្ខណំ បុច្ឆេយ្យ”ន្តិ។ ឯតទត្ថមេវ ហិ ភគវា តទា តេ ថេរេ “ព្រាហ្មណា”តិ អភាសិ។ ព្រហ្មំ អណតីតិ ព្រាហ្មណោតិ ហិ ជាតិព្រាហ្មណានំ និព្វចនំ។ អរិយា បន ពាហិតបាបតាយ ព្រាហ្មណា។ វុត្តញ្ហេតំ – “ពាហិតបាបោតិ ព្រាហ្មណោ, សមចរិយា សមណោតិ វុច្ចតី”តិ (ធ. ប. ៣៨៨)។ វក្ខតិ ច

“ពាហិត្វា បាបកេ ធម្មេ”តិ។

ឯតមត្ថំ វិទិត្វាតិ ឯតំ ព្រាហ្មណសទ្ទស្ស បរមត្ថតោ សិខាប្បត្តមត្ថំ ជានិត្វា។ ឥមំ ឧទានន្តិ ឥមំ បរមត្ថព្រាហ្មណភាវទីបកំ ឧទានំ ឧទានេសិ។

តត្ថ ពាហិត្វាតិ ពហិ កត្វា, អត្តនោ សន្តានតោ នីហរិត្វា សមុច្ឆេទប្បហានវសេន បជហិត្វាតិ អត្ថោ។ បាបកេ ធម្មេតិ លាមកេ ធម្មេ, ទុច្ចរិតវសេន តិវិធទុច្ចរិតធម្មេ, ចិត្តុប្បាទវសេន ទ្វាទសាកុសលចិត្តុប្បាទេ, កម្មបថវសេន ទសាកុសលកម្មបថេ, បវត្តិភេទវសេន អនេកភេទភិន្នេ សព្ពេបិ អកុសលធម្មេតិ អត្ថោ។ យេ ចរន្តិ សទា សតាតិ យេ សតិវេបុល្លប្បត្តតាយ សព្ពកាលំ ឆទ្វារិកេសុ ឆសុបិ អារម្មណេសុ សតតវិហារវសេន សទា សតិមន្តោ ហុត្វា ចតូហិ ឥរិយាបថេហិ ចរន្តិ។ សតិគ្គហណេនេវ ចេត្ថ សម្បជញ្ញម្បិ គហិតន្តិ វេទិតព្ពំ។ ខីណសំយោជនាតិ ចតូហិបិ អរិយមគ្គេហិ ទសវិធស្ស សំយោជនស្ស សមុច្ឆិន្នត្តា បរិក្ខីណសំយោជនា។ ពុទ្ធាតិ ចតុសច្ចសម្ពោធេន ពុទ្ធា។ តេ ច បន សាវកពុទ្ធា, បច្ចេកពុទ្ធា , សម្មាសម្ពុទ្ធាតិ តិវិធា, តេសុ ឥធ សាវកពុទ្ធា អធិប្បេតា។ តេ វេ លោកស្មិំ ព្រាហ្មណាតិ តេ ឯវ សេដ្ឋេន ព្រាហ្មណសង្ខាតេន ធម្មេន អរិយាយ ជាតិយា ជាតា, ព្រាហ្មណស្ស វា ភគវតោ ឱរសបុត្តាតិ ឥមស្មិំ សត្តលោកេ បរមត្ថតោ ព្រាហ្មណា នាម, ន ជាតិគោត្តមត្តេហិ, ន ជដាធារណាទិមត្តេន ចាតិ អត្ថោ។ ឯវំ ឥមស្មិំ សុត្តេ ព្រាហ្មណករា ធម្មា អរហត្តំ បាបេត្វា កថិតា, នានជ្ឈាសយតាយ បន សត្តានំ ទេសនាវិលាសេន អភិលាបនានត្តេន ទេសនានានត្តំ វេទិតព្ពំ។

បញ្ចមសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៦. មហាកស្សបសុត្តវណ្ណនា

៦. ឆដ្ឋេ រាជគហេតិ ឯវំនាមកេ នគរេ។ តញ្ហិ មន្ធាតុមហាគោវិន្ទាទីហិ បរិគ្គហិតត្តា “រាជគហ”ន្តិ វុច្ចតិ។ “ទុរភិភវនីយត្តា បដិរាជូនំ គហភូតន្តិ រាជគហ”ន្តិអាទិនា អញ្ញេនេត្ថ បការេន វណ្ណយន្តិ។ កិំ តេហិ? នាមមេតំ តស្ស នគរស្ស។ តំ បនេតំ ពុទ្ធកាលេ ចក្កវត្តិកាលេ ច នគរំ ហោតិ, សេសកាលេ សុញ្ញំ យក្ខបរិគ្គហិតំ តេសំ វសនដ្ឋានំ ហុត្វា តិដ្ឋតិ។ វេឡុវនេ កលន្ទកនិវាបេតិ វេឡុវនន្តិ តស្ស វិហារស្ស នាមំ។ តំ កិរ អដ្ឋារសហត្ថុព្ពេធេន បាការេន បរិក្ខិត្តំ ពុទ្ធស្ស ភគវតោ វសនានុច្ឆវិកាយ មហតិយា គន្ធកុដិយា អញ្ញេហិ ច បាសាទកុដិលេណមណ្ឌបចង្កមទ្វារកោដ្ឋកាទីហិ បដិមណ្ឌិតំ ពហិ វេឡូហិ បរិក្ខិត្តំ អហោសិ នីលោភាសំ មនោរមំ, តេន “វេឡុវន”ន្តិ វុច្ចតិ។ កលន្ទកានញ្ចេត្ថ និវាបំ អទំសុ, តស្មា “កលន្ទកនិវាប”ន្តិ វុច្ចតិ។ បុព្ពេ កិរ អញ្ញតរោ រាជា តំ ឧយ្យានំ កីឡនត្ថំ បវិដ្ឋោ សុរាមទមត្តោ ទិវាសេយ្យំ ឧបគតោ សុបិ, បរិជនោបិស្ស “សុត្តោ រាជា”តិ បុប្ផផលាទីហិ បលោភិយមានោ ឥតោ ចិតោ ច បក្កាមិ។ អថ សុរាគន្ធេន អញ្ញតរស្មា រុក្ខសុសិរា កណ្ហសប្បោ និក្ខមិត្វា រញ្ញោ អភិមុខោ អាគច្ឆតិ។ តំ ទិស្វា រុក្ខទេវតា “រញ្ញោ ជីវិតំ ទស្សាមី”តិ កលន្ទកវេសេន គន្ត្វា កណ្ណមូលេ សទ្ទមកាសិ។ រាជា បដិពុជ្ឈិ, កណ្ហសប្បោ និវត្តោ។ សោ តំ ទិស្វា “ឥមាយ កាឡកាយ មម ជីវិតំ ទិន្ន”ន្តិ កាឡកានំ និវាបំ តត្ថ បដ្ឋបេសិ, អភយឃោសនញ្ច ឃោសាបេសិ។ តស្មា តតោ

បដ្ឋាយ តំ “កលន្ទកនិវាប”ន្តិ សង្ខំ គតំ។ កលន្ទកាតិ ហិ កាឡកានំ នាមំ, តស្មឹ វេឡុវនេ កលន្ទកនិវាបេ។

មហាកស្សបោតិ មហន្តេហិ សីលក្ខន្ធាទីហិ សមន្នាគតត្តា មហន្តោ កស្សបោតិ មហាកស្សបោ, អបិច កុមារកស្សបត្ថេរំ ឧបាទាយ អយំ មហាថេរោ “មហាកស្សបោ”តិ វុច្ចតិ។ បិប្ផលិគុហាយន្តិ តស្សា កិរ គុហាយ ទ្វារមូលេ ឯកោ បិប្ផលិរុក្ខោ អហោសិ, តេន សា “បិប្ផលិគុហា”តិ បញ្ញាយិត្ថ។ តស្សំ បិប្ផលិគុហាយំ។ អាពាធិកោតិ អាពាធោ អស្ស អត្ថីតិ អាពាធិកោ, ព្យាធិកោតិ អត្ថោ។ ទុក្ខិតោតិ កាយសន្និស្សិតំ ទុក្ខំ សញ្ជាតំ អស្សាតិ ទុក្ខិតោ, ទុក្ខប្បត្តោតិ អត្ថោ។ ពាឡ្ហគិលានោតិ អធិមត្តគិលានោ, តំ បន គេលញ្ញំ សតោ សម្បជានោ ហុត្វា អធិវាសេសិ។ អថស្ស ភគវា តំ បវត្តឹ ញត្វា តត្ថ គន្ត្វា ពោជ្ឈង្គបរិត្តំ អភាសិ, តេនេវ ថេរស្ស សោ អាពាធោ វូបសមិ។ វុត្តញ្ហេតំ ពោជ្ឈង្គសំយុត្តេ –

“តេន ខោ បន សមយេន អាយស្មា មហាកស្សបោ បិប្ផលិគុហាយំ វិហរតិ អាពាធិកោ ទុក្ខិតោ ពាឡ្ហគិលានោ។ អថ ខោ ភគវា សាយណ្ហសមយំ បដិសល្លានា វុដ្ឋិតោ យេនាយស្មា មហាកស្សបោ តេនុបសង្កមិ, ឧបសង្កមិត្វា បញ្ញត្តេ អាសនេ និសីទិ។ និសជ្ជ ខោ ភគវា...បេ... ឯតទវោច – ‘កច្ចិ តេ, កស្សប, ខមនីយំ, កច្ចិ យាបនីយំ, កច្ចិ ទុក្ខា វេទនា បដិក្កមន្តិ, នោ អភិក្កមន្តិ, បដិក្កមោសានំ បញ្ញាយតិ នោ អភិក្កមោ’តិ? ‘ន មេ, ភន្តេ, ខមនីយំ, ន យាបនីយំ, ពាឡ្ហា មេ ភន្តេ, ទុក្ខា វេទនា អភិក្កមន្តិ នោ បដិក្កមន្តិ, អភិក្កមោសានំ បញ្ញាយតិ នោ បដិក្កមោ’តិ។

“‘សត្តិមេ, កស្សប, ពោជ្ឈង្គា មយា សម្មទក្ខាតា ភាវិតា ពហុលីកតា អភិញ្ញាយ សម្ពោធាយ និព្ពានាយ សំវត្តន្តិ។ កតមេ សត្ត? សតិសម្ពោជ្ឈង្គោ ខោ, កស្សប, មយា សម្មទក្ខាតោ ភាវិតោ ពហុលីកតោ អភិញ្ញាយ សម្ពោធាយ និព្ពានាយ សំវត្តតិ...បេ... ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គោ ខោ, កស្សប, មយា សម្មទក្ខាតោ ភាវិតោ ពហុលីកតោ អភិញ្ញាយ សម្ពោធាយ និព្ពានាយ សំវត្តតិ។ ឥមេ ខោ, កស្សប, សត្ត ពោជ្ឈង្គា មយា សម្មទក្ខាតា ភាវិតា ពហុលីកតា អភិញ្ញាយ សម្ពោធាយ និព្ពានាយ សំវត្តន្តី’តិ។ ‘តគ្ឃ ភគវា ពោជ្ឈង្គា, តគ្ឃ សុគត, ពោជ្ឈង្គា’”តិ។

“ឥទមវោច ភគវា។ អត្តមនោ អាយស្មា មហាកស្សបោ ភគវតោ ភាសិតំ អភិនន្ទិ។ វុដ្ឋហិ ចាយស្មា មហាកស្សបោ តម្ហាអាពាធា, តថា បហីនោ ចាយស្មតោ មហាកស្សបស្ស សោ អាពាធោ អហោសី”តិ។

តេន វុត្តំ – “អថ ខោ អាយស្មា មហាកស្សបោ អបរេន សមយេន តម្ហាអាពាធា វុដ្ឋាសី”តិ។

ឯតទហោសីតិ បុព្ពេ គេលញ្ញទិវសេសុ សទ្ធិវិហារិកេហិ ឧបនីតំ បិណ្ឌបាតំ បរិភុញ្ជិត្វា វិហារេ ឯវ អហោសិ។ អថស្ស តម្ហាអាពាធា វុដ្ឋិតស្ស ឯតំ “យំនូនាហំ រាជគហំ បិណ្ឌាយ បវិសេយ្យ”ន្តិ បរិវិតក្កោ អហោសិ។ បញ្ចមត្តានិ ទេវតាសតានីតិ សក្កស្ស ទេវរញ្ញោ បរិចារិកា បញ្ចសតា កកុដបាទិនិយោ អច្ឆរាយោ។ ឧស្សុក្កំ អាបន្នានិ ហោន្តីតិ ថេរស្ស បិណ្ឌបាតំ ទស្សាមាតិ បញ្ចបិណ្ឌបាតសតានិ

សជ្ជេត្វា សុវណ្ណភាជនេហិ អាទាយ អន្តរាមគ្គេ ឋត្វា, "ភន្តេ, ឥមំ បិណ្ឌបាតំ គណ្ហថ, សង្គហំ នោ ករោថា"តិ វទមានា បិណ្ឌបាតទានេ យុត្តប្បយុត្តានិ ហោន្តិ។ តេន វុត្តំ "អាយស្មតោ មហាកស្សបស្ស បិណ្ឌបាតប្បដិលាភាយា"តិ។

សក្កោ កិរ ទេវរាជា ថេរស្ស ចិត្តប្បវត្តិំ ញត្វា តា អច្ឆរាយោ ឧយ្យោជេសិ "គច្ឆថ តុម្ហេ អយ្យស្ស មហាកស្សបត្ថេរស្ស បិណ្ឌបាតំ ទត្វា អត្តនោ បតិដ្ឋំ ករោថា"តិ។ ឯវំ ហិស្ស អហោសិ "ឥមាសុ សព្វាសុ គតាសុ កាសញ្ចិ ឯកិស្សាបិ ហត្ថតោ បិណ្ឌបាតំ ថេរោ បដិគ្គណ្ហេយ្យ, តំ តស្សា ភវិស្សតិ ទីឃរត្តំ ហិតាយ សុខាយា"តិ។ បដិក្ខិបិ ថេរោ, "ភន្តេ, មយ្ហំបិណ្ឌបាតំ គណ្ហថ, មយ្ហំបិណ្ឌបាតំ គណ្ហថា"តិ វទន្តិយោ "គច្ឆថ តុម្ហេ កតបុញ្ញា មហាភោគា, អហំ ទុគ្គតានំ សង្គហំ ករិស្សាមី"តិ វត្វា, "ភន្តេ, មា នោ នាសេថ, សង្គហំ នោ ករោថា"តិ វទន្តិយោ បុនបិ បដិក្ខិបិត្វា បុនបិ អបគន្តុំ អនិច្ឆមានា យាចន្តិយោ "ន អត្តនោ បមាណំ ជានាថ, អបគច្ឆថា"តិ វត្វា អច្ឆរំ បហរិ។ តា ថេរស្ស អច្ឆរាសទ្ទំ សុត្វា សន្តជ្ជិតា ឋាតុំ អសក្កោន្តិយោ បលាយិត្វា ទេវលោកមេវ គតា។ តេន វុត្តំ – "បញ្ចមត្តានិ ទេវតាសតានិ បដិក្ខិបិត្វា"តិ។

បុព្វណ្ហសមយន្តិ បុព្វណ្ហេ ឯកំ សមយំ, ឯកស្មិំ កាលេ។ និវាសេត្វាតិ វិហារនិវាសនបរិវត្តនវសេន និវាសនំ ទឡ្ហំ និវាសេត្វា។ បត្តចីវរមាទាយាតិ ចីវរំ បារុបិត្វា បត្តំ ហត្ថេន គហេត្វា។ បិណ្ឌាយ បាវិសីតិ បិណ្ឌបាតត្ថាយ បាវិសិ។ ទលិទ្ទវិសិខាតិ ទុគ្គតមនុស្សានំ វសនោកាសោ។ កបណវិសិខាតិ ភោគបារិជុញ្ញប្បត្តិយា ទីនមនុស្សានំ វាសោ។ បេសការវិសិខាតិ តន្តវាយវាសោ។ អទ្ទសា ខោ ភគវាតិ កថំ អទ្ទស? "ឈានា វុដ្ឋិតោ មម បុត្តោ កស្សបោ កិន្នុ ខោ ករោតី"តិ អាវជ្ជេន្តោ វេឡុវនេ និសិន្នោ ឯវ ភគវា ទិព្វចក្ខុនា អទ្ទស។

ឯតមត្ថំ វិទិត្វាតិ យាយំ អាយស្មតោ មហាកស្សបស្ស បញ្ចហិ អច្ឆរាសតេហិ ឧបនីតំ អនេកសូបំ អនេកព្យញ្ជនំ ទិព្វបិណ្ឌបាតំ បដិក្ខិបិត្វា កបណជនានុគ្គហប្បដិបត្តិ វុត្តា, ឯតមត្ថំ ជានិត្វា។ ឥមំ ឧទានន្តិ ឥមំ បរមប្បិច្ឆតាទស្សនមុខេន ថេរស្ស តាទីភាវានុភាវទីបកំ ឧទានំ ឧទានេសិ។

តត្ថ អនញ្ញបោសិន្តិ អញ្ញំ បោសេតីតិ អញ្ញបោសី, ន អញ្ញបោសី អនញ្ញបោសី, អត្តនា បោសេតព្ពស្ស អញ្ញស្ស អភាវេន អទុតិយោ, ឯកកោតិ អត្ថោ។ តេន ថេរស្ស សុភរតំ ទស្សេតិ។ ថេរោ ហិ កាយបរិហារិកេន ចីវរេន កុច្ឆិបរិហារិកេន ច បិណ្ឌបាតេន អត្តានមេវ បោសេន្តោ បរមប្បិច្ឆោ ហុត្វា វិហរតិ, អញ្ញំ ញាតិមិត្តាទីសុ កញ្ចិ ន បោសេតិ កត្ថចិ អលគ្គភាវតោ។ អថ វា អនញ្ញេន អញ្ញតរេន បោសេតព្ពតាយ អភាវតោ អនញ្ញបោសី។ យោ ហិ ឯកស្មិំយេវ បច្ចយទាយកេ បដិពទ្ធចតុប្បច្ចយោ, សោ អនញ្ញបោសី នាម ន ហោតិ ឯកាយត្តវុត្តិតោ។ ថេរោ បន "យថាបិ ភមរោ បុប្ផ"ន្តិ (ធ៊ ប៊ ៤៩) គាថាយ វុត្តនយេន ជង្ឃាពលំ និស្សាយ បិណ្ឌាយ ចរន្តោ កុលេសុ និច្ចនវោ ហុត្វា មិស្សកភត្តេន យាបេតិ។ តថា ហិ តំ ភគវា ចន្ទូបមប្បដិបទាយ ថោមេសិ។ អញ្ញាតន្តិ អភិញ្ញាតំ, យថាភុច្ចគុណេហិ បត្ថដយសំ, តេនេវ វា អនញ្ញបោសិភាវេន អប្បិច្ឆតាសន្តុដ្ឋិតាហិ ញាតំ។ អថ វា អញ្ញាតន្តិ សព្វសោ បហីនតណ្ហតាយ លាភសក្ការសិលោកនិកាមនហេតុ អត្តានំ ជានាបនវសេន ន ញាតំ។ អវីតតណ្ហា ហិ បាបិច្ឆា កុហកតាយ

សម្ភាចតាសិប្បាវេឃត អត្តានំ ឌាតាវេបតិ៍ ឥត្តត្តិ លៀអក្ខុវេបក្លាចវេសត ព្លក្រ្ឋិវេឃស្ស ក្តូយឥយវេតត ឥត្តិ៍ សាវេទ បតិដ្ឋិតត្តិ ចិយុត្តិសាវេទ អចដ្ឋិតំ, អវេសក្លឹលក្លត្ថាឥំវេក ចា ឹលិតិសាវេទ បតិដ្ឋិតំ៍ លឹណាសចំ ចត្តវេកាសត្តិ កាយាសចាឥឹតំ ចត្យត្តិ អាសចាតំ អតចវេសសំ បហឹតត្តា លឹណាសចំ៍ តវេតា ៦ច ទាកាឥំវេកាសាតំ សត្តវេសា ចត្តត្តា ចត្តវេកាសំ៍ តយហំ ទ្រាយិ ព្រាហ្មណត្តិ តំ ឃឆាច្ចត្តក្យណំ បទយត្តព្រាហ្មណំ អហំ ព្រាហ្មណត្តិ ចកាយឹតិ៍ ព្លឆាបិ វេហដ្ឋា ច្ចត្តតវេឃវេតច វេកសតាតាតត្តំ វេចឥំតត្តា៍

លេដ្ឋ ស្សុត្តចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៍

ល៍ អឌកលិបកស្សុត្តចណ្ណតា

លិ៍ សត្តវេយ បិចាឃត្តិ ៦ចំតាយវេក យល្លទាក្នុតំ តកវេទ៍ អឌកលិបវេក វេចតិវេឃតិ អឌកលិបវេកត តាយ ឃវេក្លត បទិក្កហិតត្តា "អឌកលិបក"ត្តិ លទ្ធតាវេយ យត្សស្សាតំ ចិត្តឹកតដ្ឋាវេត ៍ វេសា កិទ ឃវេក្លា អវេឌ កលិវេប កត្វា ឌាត្តវេតត អឌវេកាដ្ឋាវេសត សទ្ធិ ឌាលិ បដិច្ឆតិ, ត អញ្ញាឆា, តស្មា "អឌកលិបវេកា"តិ បញ្ញាឃិត្វ៍ វេកឆិ បតាហ្ស – អឌវេក ចិឃ សវេត្ត លិវេបតឹតិ អឌកលិបវេកាតិ៍ តស្ស កិទ សត្តា ឌាលិ ក្លបវេតត្វា ឃកា អឌសដ្ឋិ កត្វា ឌាលិ ក្លបហទត្តិ, តកា វេសា ត្យស្សតិ, តស្មា "អឌកលិបវេកា"តិ ច្ចច្ឆឹតិ៍ វេសា បត ឃវេក្លា អាត្សកាចសយ្សវេត្តា កក្លញ្ញូ ឋទ្សវេសា តត្វ ច សត្តិហិវេតា, តស្មា តំ ឌាតំ យត្សស្សា ចិត្តិ កវេទាត្តិ, កាវេលត កាលំ ឌាលិ ក្លបហទត្តិ៍ វេតត ច្ចត្តំ "អឌកលិបវេក វេចតិវេឃ"តិ៍ អឌកលិបកស្ស ឃក្លស្ស កចវេតតិ តស្ស ឃក្លស្ស ចិយាវេត៍

តកា កិទ សត្វា តំ ឃក្លិ ឥវេយត្យកាវេយា សាឃត្សាយវេឃ ៦វេកា អត្សតិវេឃា បត្តឹចទំ អាកាឃ អឌកលិបកស្ស ឃក្លស្ស កចតដ្ឋាទំ កត្វា តស្ស វេកាចាទិកំ កចតបចិសតត្វាឃ ឃាចិ៍ វេសា "កក្លញ្ញូ, កវេត្ត, អឌកលិបវេកា ឃវេក្លា, សយវេណាតិ ចា ព្រាហ្មវេណាតិ ចា កាទចំ ត កវេទាតិ, តស្មា ត្យវេយហ្យូច ឌាតាឆ, យឃ្យាបត តស្ស អតាវេទាឥតំ ត ឃុត្ត"ត្តិ តាចវេឥច ឃក្លសយាកយំ កតស្ស អឌកលិបកស្ស សត្តិកំ ចាតវេចវេកត អកយាសិ៍ សត្វា អវេត្តាកចតំ បចិសិត្វា អឌកលិបកស្ស តិឹឥតយល្លវេប បញ្ញត្តាសវេត តិឹឥំ៍ ឃក្លស្ស ឌូវេទាឆា សត្វាទំ ក្លបសក្កយិត្វា ចត្តិត្វា ៦កយត្តំ អដ្ឋស្ស៍ សត្វា តាសំ កាលឃុត្តំ ឆយ្ហ៍ កឆំ កវេឆសិ៍ វេតត ច្ចត្តំ – "បិចាឃំ ចិហទតិ អឌកលិបវេក វេចតិវេឃ អឌកលិបកស្ស ឃក្លស្ស កចវេត"តិ៍

តស្មិំ សយវេឃ សាតាកិទវេហយចតា អឌកលិបកស្ស កចតយត្វវេកត ឃក្លសយាកយំ កច្ឆត្តា អត្តវេតា កយវេត អសយ្សឌ្ឍយាវេត "កឹ ត្យ វេឈា កាទណ"ត្តិ អាចវេឌ្ឍត្តា សត្វាទំ អឌកលិបកស្ស កចវេត តិសិត្តំ ឥិស្វា តត្វ កត្វា កកចត្តំ ចត្តិត្វា "យឃំ, កវេត្ត, ឃក្លសយាកយំ កយិស្សាយា"តិ អាប្សច្ឆិត្វា បឥក្លិណំ កត្វា កតា ឃក្លសត្តិបិវេត អឌកលិបកំ ឥិស្វា តដ្ឋិ បវេចឥឃិស្ស "លិកា វេត, អាច្សវេសា, អឌកលិបក, ឃស្ស វេត កចវេត សវេឥចវេក វេលិវេក អក្កប្សក្កវេលិ កកចា តិសិវេត្តា, ក្លបសក្កយិត្វា កកចត្តំ បឃិទ្សបិសស្ស, ឆយ្ហឆ្នា ស្សណាហឹ"តិ៍ វេសា វេតសំ កឆំ ស្សត្វា "ព្លវេយ តស្ស យុណ្ឌកស្ស សយណកស្ស យយ កចវេត តិសិត្តកាចំ កវេឆត្តិ"តិ វេកាឆាកិក្នុវេតា ហុត្វា "អឌ្ឍ យឃ្យាវេតត សយវេណត សទ្ធិ សក្កាវេយា កចិស្សតឹ"តិ ចិវេត្តត្វា ឃក្លសត្តិបិតវេតា ក្លដ្ឋហិត្វា ឥក្លិណំ បិឥំ ក្លក្លិបិត្វា សដ្ឋិវេឃាឌតយត្តំ បត្តាតក្យដំ អក្កយិ, តំ កិឌ្ឍិត្វា ក្ខិឆា អវេហាសិ៍

ទេសំ ឧត្វា ឃំ ចត្វត្ថា, តំ អាច្ឆអចកប្បុត្តចណ្ណតាឃំ (សំ· តិ· អដ្ឋ· ១·១·៦៣៩) អាកាតតទេឃទេច ទេចទិតត្ថា·

អដកលិបកប្ប សយាកេយា ហិ អាច្ឆអចកសយាកយសឌិសោច ឌេបត្វា បញ្ញាកេលំ ចិប្បុដ្ឋត្តិ កចតតោ តិក្លត្តំ តិក្លយតំ បទេចសតញ្ចា· អដកលិបកោ ហិ អាកន្ធទត្តាទេឃច "ឧទេតហិទេឃច តំ សយលំ បលិទេបប្បាយី"តិ ចាតយណ្ឌលិឌិទេក តចចេប្ប សយដ្ឋាទេបត្វា ទេតហិ កកចទេតា ចលតយត្តយ្បិ កាតុំ អសទេក្កាទេត្តា តាតាចិឆប្យហទេលហទេត្វ អតិចិឃ កឃាតកក្ទុទេប ក្ទតាកេលា តិម្ពិតិត្វា ទេតហិ សង្ខិ កកចត្តិ ដ្ឋបសក្កយិត្វា អត្តទេត្តទេតច ចទេទត្តា សត្ថាទេត្តិ តាតប្យកាទំ ចិប្យកាទំ កត្វាបិ កកចទេតា កិញ្ចិ ទេកសក្កយត្តយ្បិ តិសិតុដ្ឋាតទេតា ចលតំ កាតុំ តាសក្កិ· ទេកចលំ បត "អឃំ សយទេណា យំ អតាបុន្ធា យឃ្យាកចតំ បចិសិត្វា តិសឹឥតី"តិ ទេកាឆចទេសត បជ្ជលិ· អចប្ប កកចា ចិត្តប្បចត្តិ ចាត្វា "ទេសឃ្យចាបិ តាយ ចណ្ឌប្ប ក្យក្កទប្ប តាសាឃ បិត្តំ កិទេត្ថឃ្យ, ឧចិ ទេសា កិទេឃ្យាទេសាយត្តាឃ ចណ្ឌតទេទា អប្ប, ឧចទេយចាឃំ ឃទេក្លា យឃិ ត្លឆ តិសិទេត្ត ចិត្តំ បទ្ទុទេសតិ, ឃំត្ទតាហំ ធាហិ តិក្លទេយឃ្យ"ត្តិ សឃទេយច កចតទេតា តិក្លយិត្វា អត្កទាកាទេស តិសឹឌិ· ទេតាត ច្ញត្តំ – "ទេតាត ទេលា បត សយទេឃត កកចា ទត្តត្កាទតិយិសាឃំ អត្កទាកាទេស តិសិទេត្ត ទេហាតី"តិ·

តត្វ ទត្តត្កាទតិយិសាឃត្តិ ទត្តិឃំ អត្ឌកទេលតយសិ, ចក្លចិញ្ញាលប្បត្តិចិទហិទេត ធាហលត្ឌកាទេទតិ អទេត្វា· ចត្យទក្កសយត្ថាកទេតា កិទ តឥា អត្ឌកាទេទា បចត្តិតិ· ឥទេចាតិ ទេយទេឈា ឧកទេយក៌ ឞុសិតក៌ ដ្ឋឥកតិត្ថុ បិទេតតិ· អឆ ឃទេក្លា "ត្លយិតា សទេត្ថត តាទេសត្វា ត្លយំ សយលំ បលិទេបប្បាយី"តិ កកចទេតា សឃឹបំ កត្វា "អក្យទេលិ"តិអាឌិតា តំ កិសតំ អកាសិ· ទេតាត ច្ញត្តំ "អឆ ទេលា អដកលិបទេកា"តិអាឌិ· តត្វ កឃត្តិ ចិត្តុព្រាសំ, លម្កិតត្តិ ដ្ឋាទុត្វម្កកសទិទេប្ប លម្កិតកាចិ· ទេលិយហំសត្តិ ទេលិយាតំ បហដ្ឋកាចិ, តីហិបិ បទេឥហិ កឃុប្បត្តិទេយច ឥទេប្បតិ· ដ្ឋបសក្កយីតិ កម្ពា បតាឃំ ឧចយឆិប្យាទេឃា ដ្ឋបសក្កយិ, តត្យ បុទេត្ថា អត្តតា កាតត្ថា ចិប្យកាទំ អកាសីតិ? សទ្ទយកាសិ, តំ បទេតស "អទេត្តាកចទេត ទេលយដ្ឋាទេត ឆិទក្ទុយិឃំ ឌិតប្ប ត កិញ្ចិ កាតុំ អសក្លិ, ត្លឥាតិ ធាហិ ឌិតំ ឧចិ កិសាទេបត្វា បលិទេបតុំ សក្កា"តិ យត្ថាយាទេតា ដ្ឋបសក្កយិ· អឃតិព្យាឃទេក្លា អត្តទេតា កចតំ "ឆិទក្ទុយី"តិ យត្ថាតិ, "តត្វ ឌិតត្តា អឃំ សយទេណា ត កាឃតី"តិ ច·

តិក្លត្តំ "អក្យទេលិ បក្យទេលិ"តិ អក្យលបក្យលិកំ អកាសីតិ តទេឃា ចាទេទ "អក្យទេលិ បក្យទេលិ"តិ កិសាទេបត្យកាយតាឃ ឧចទ្ទុបំ សង្គ្ហ អកាសិ· អត្យកទេលសទេត្ថា ហិ អឃំ· តឥា ហិ ទេសា ឃទេក្លា សិទេតទុំ ដ្ឋក្លិបទេត្តា ចិឃ យហាបឆចិ បទិចទេត្តទេត្តា ចិឃ ច យហតា ដ្ឋប្បាទេហត អសតិសតសង្គ្ហសឈ្ឍាដំ ចិឃ ឧកស្ថិ ឌាទេត បុឌ្ឍីកតំ ហុត្វា ចិតិន្ធទត្តិ ឌិសាកឌាតំ ហត្វិកន្ឋិតំ, ទេកសទសីហាតំ សីហតិត្ថាតំ , ឃក្លាតំ ហិកាទសង្គ្ហ, ក្ទតាតំ អដ្ឋហាសំ, អសុទាតំ អទេបយ្យាដតទេឈាសំ , ត្លត្ថប្ប ទេឥចទេត្ថា ចឌិទតិឈ្ឍាតតិទេឈ្ឍាសំ, អត្តទេតា កម្ពីទតាឃ ចិប្យាទិកតាឃ កឃាតកតាឃ ច អចទេសសសង្គ្ហ អចហសត្តយិច អកិកចត្តយិច ច កប្យចុដ្ឋាតយហាចាតយណ្ឌលិកាឃ ចិតិទេឈ្ឍាសំ បុទុដ្ឋតាតំ ហឥឃំ ឞាទេលត្តិ ចិឃ យហត្តិ បដិកឃតិទេឈ្ឍាសំ អញ្ចត្តក្លទំ តិក្លត្តំ អត្តទេតា ឃក្លាកន្ឋិតំ កន្ឋិ "ឧទេតត ត្លយំ សយលំ កិសាទេបត្វា បលិទេបប្បាយី"តិ· ឃំ ឃំ តិន្ធទតិ, ទេតាត ទេតាត បត្ថាតា បបដិកំ យុញ្ចិសុ, ចតប្យតិទេឌដ្ឋទេក ដ្ឋបិឥាឃ សទេត្ថាសុ ទុក្លលតាក្យទេម្ពាសុ បត្តឞលបុប្យាតិ សឹឥឃិសុ, តិទេឃាដតសហប្បចិត្វទេតាបិ ហិយចត្តបត្ថាតទាដា សក្កយ្បិ សយ្យកយ្បិ សយ្យទេចឆិ, កុម្ពទេឥចតា អាឌិ កត្វា ទេឃក្ទទេឃ្យត ទេឥចតាតយ្បិ អហុទេឥច កឃំ លម្កិតត្តំ ទេលិយហំទេសា, បទេកច យត្ទប្បាតំ· អទេត្ថាសត្ថា អបឥត្វិបឥចត្យប្យឌាតំ យហាបឆចិឃា ដ្ឋក្រិឃតកាទេលិ ចិឃ យហតី ចិកិសតកា អទេហាសិ, សកាលម្ពិ ដម្ពឹបតទេល យហត្តំ ទេកាលិហលំ ដ្ឋឥបិឌិ· កកចា បត តំ សង្គ្ហ "កិយី"តិ

អបញ្ញាយាតោ តិច្ចលេ តិសិដិ, “យា កស្សចិ ពួយិតា អត្តរាយោ ហោតុ”តិ អធិដ្ឋាសិ។

ឃស្មា បត សោ សទ្ទោ “អគ្គុល បគ្គុល” ពួតិ ពួយិតា អាកាសេត សត្តាតំ សោតបថំ អកយាសិ, តស្មា តស្ស អតុករណចសេត “អគ្គុលេ បគ្គុលេ”តិ, ឃក្ខស្ស ច តស្មិំ តិស្សេសតិច្ឆារណាឃំ អគ្គុលបគ្គុលករណំ អត្ថីតិ កត្វា “អគ្គុលបគ្គុលិកំ អកាសិ”តិ សង្គហំ អារោបយិសុ។ កេចិ បត “អាកុលព្យាកុល ពួតិ បតទ្ធឃស្ស បរិយាយាកិឆាតចសេត អគ្គុលេ ពាគ្គុលេតិ អយំ សទ្ទោ ចុត្តោ”តិ ចតត្តិ ឃធា “ឲកំ ឲកក”ត្តិ។ ឃស្មា ឲកចាទំ ឌាតោ បផយុប្បត្តិចសេតេច តិត្តាតូត្វា អាកុលេតិ អាឌិអត្តោ អាកាសោ, តស្ស ច កការាកយំ កត្វា រស្សត្តំ កតត្តិ។ ឧទ្ធ ចាសេ បត ឌាតោ ពាគ្គុលេ, កុលសទ្ទោ ចេត្ថ ឌាតិបរិយាយោ កោលំកោលេតិអាឌីសុ ចិយ។ ចុត្តអធិប្បាយាតុចិឆាឃិ ច សទ្ទប្បយោគោតិ បផយេត បទេត ឌលិត្យុឌសីហព្យញ្ជឆយោ, ខុតិយេត អល្លឌអាសិចិសកណ្ឍប្បាឆយោ ចុច្ចត្តិ, តស្មា សីហាឌិកោ ចិយ អាសិចិសាឌិកោ ចិយ ច “អហំ តេ ឌីចិតហារកោ”តិ ពួយំ អត្ថំ ឃពេ្លា បតទ្ធយេត ឆស្សតីតិ អទេ្ញា។ អបរេ បត “អគ្គុលេ កគ្គុលេ”តិ បិឡថ្មិ ចត្វា “អកេ្លត្ងំ លេខបត្ងំ ចិតាសត្ងំ ក្តលតិ បចទេ្តតីតិ អគ្គុលេ, កក្លិត្ងំ លាឌិត្ងំ ក្តលតីតិ កគ្គុលេ។ កោ បតេសោ? ឃក្ខរក្ខសបិសាចសីហព្យញ្ជឌីសុ អញ្ញាតរោ ឃោ កោចិ យតុស្សាតំ អតត្ថាចហោ”តិ តស្ស អត្ថំ ចតត្តិ។ ពួឆាបិ បុទ្ធោ ចុត្តតយេតេច អធិប្បាយយោឌតា ចេឌិតព្វោ។

ឲសោទេ, សយណ, បិសាចាតិ “អឃ្ឃុទោ, សយណ, តច បិសិតាសតោ បិសាចោ ក្តបដិ្ឋតោ”តិ យហត្ថិ គេទចទ្វុំ អកិតិឃ្ឋិតិត្វា កាចតោ បុទតោ ឆត្វា អត្តាតំ សត្តាឃ ឃពេ្លា ចតតិ។

ឲតយត្ថិចិឌិត្វាតិ ឲតំ តេត ឃពេ្លត កាឃចាចាហិ បចត្តិឃយាតំ ចិប្បការំ។ តេត ច អត្តតោ អតកិកចតិឃស្ស ហេតុក្ខតំ លោកធម្មេសុ តិទុបក្កិលេសតំ សព្វាការតោ ចិឌិត្វា។ តាឃំ ចេលាឃត្តិ តស្មិំ ចិប្បការករណចេលាឃំ។ ពួយំ ក្តធាតត្តិ តំ ចិប្បការំ អកេណត្វា អស្ស អកណតហេតុក្ខតំ ឆម្មាតុកាចឌីបកំ ពួយំ ក្តធាតំ ក្តធាតេសិ។

តត្ថ ឃឆា សពោសុ ឆម្មេស្វតិ ឃស្មិំ កាលេ សកអត្តកាចសព្ពាតេសុ បព្ចាសុ ក្តបិធាតក្ខត្ឌធម្មេសុ។ បិទេក្ខតិ បរិញ្ញាកិសយឃបរិបុទិចសេត បិទក្កតោ, តតោាឃច តេសំ ហេតុក្ខតេ សមុខយេ, តឆប្បចត្តិលក្ខណេ តិទោធេ, តិទោធកាយិតិឃា បដិបទាឃ ច បហាតសច្ឆិកិរិឃាកាចតាកិសយឃបរិបុទិចសេត បិទកតោ។ ហោតិ ច្រាហ្មណោតិ ឲចំ សព្ពសោ ពាហិតបាបត្តា ច្រាហ្មណោ តាយ ហោតិ, សព្ពសោ សកអត្តកាចាចពោធតេបិ ចតុសច្ចាកិសយោ ហោតិ។ ចុត្តច្ចោតំ – “ពួយស្មិំឃេច ព្យាមមត្តេ កឡេចរេ សសព្ញាម្បិ សមតកេ លោកច្ចា លោកសមុទយច្ចា បព្ញាបេមិ”តិអាឌិ (សំ។ តិ។ ១។១០លិ; អ។ តិ។ ៣។៣៣)។ អថ ចា សពោសុ ឆម្មេស្វតិ អត្តតោ ឆម្មេសុ, អត្តតោ ឆម្មោ តាម អត្តកាឃស្ស បុគ្គលស្ស សីលាឌិឆម្មោ។ សីលសមាធិបញ្ញាចិមុត្តិអាទយោ ហិ ចោឌាតឆម្មោ ឲកត្តហិតសុលសម្បាទតេត បុទិសស្ស អត្តតោ ឆម្មោ តាម, ត អតត្ថាចហា សំកិលេសឆម្មោ ចិយ អសកឆម្មោ។ បិទក្កតិ តេសំ សីលាឌីតំ បរិបុទិឃា បិទំ បរិយត្តិ កតោ។

តត្ថ សីលំ តាច លោកិឃលោកុត្តរចសេត ឌុចិឆំ។ តេសុ លោកិឃំ បុព្ពកាកសីលំ។ តំ សទ្ធេបតោ បាតិមោក្ខសំចរាឌិចសេត ចតុព្វិធំ,

វិត្ថារតោ បន អនេកប្បភេទំ លោកុត្តរំ មគ្គផលវសេន ទុវិធំ, អត្ថតោ សម្មាវាចាសម្មាកម្មន្តសម្មាអាជីវា។ យថា ច សីលំ, តថា សមាធិបញ្ញា ច លោកិយលោកុត្តរវសេន ទុវិធា។ តត្ថ លោកិយសមាធិ សហ ឧបចារេន អដ្ឋ សមាបត្តិយោ, លោកុត្តរសមាធិ មគ្គបរិយាបន្នោ។ បញ្ញាបិ លោកិយា សុតមយា, ចិន្តាមយា, ភាវនាមយា ច សាសវា, លោកុត្តរា បន មគ្គសម្បយុត្តា ផលសម្បយុត្តា ច។ វិមុត្តិ នាម ផលវិមុត្តិ និព្ពានញ្ច, តស្មា សា លោកុត្តរាវ។ វិមុត្តិញាណទស្សនំ លោកិយមេវ, តំ ឯកូនវីសតិវិធំ បច្ចវេក្ខណញាណភាវតោ។ ឯវំ ឯតេសំ សីលាទិធម្មានំ អត្តនោ សន្តានេ អរហត្តផលាធិគមេន អសេក្ខភាវតោ និដ្ឋត្តបារិបូរិយា បារំ បរិយន្តំ គតោតិ សកេសុ ធម្មេសុ បារគូ។

អថ វា សោតាបត្តិផលាធិគមេន សីលស្មិំ បារគូ។ សោ ហិ “សីលេសុ បរិបូរការី”តិ វុត្តោ, សោតាបន្នគ្គហណេនេវ ចេត្ថ សកទាគាមីបិ គហិតោ ហោតិ។ អនាគាមិផលាធិគមេន សមាធិស្មិំ បារគូ។ សោ ហិ “សមាធិស្មិំ បរិបូរការី”តិ វុត្តោ។ អរហត្តផលាធិគមេន ឥតរេសុ តីសុ បារគូ។ អរហា ហិ បញ្ញាវេបុល្លប្បត្តិយា អគ្គតាយ អកុប្បាយ ចេតោវិមុត្តិយា អធិគតត្តា បច្ចវេក្ខណញាណស្ស ច បរិយោសានគមនតោ បញ្ញាវិមុត្តិវិមុត្តិញាណទស្សនេសុ បារគូ នាម ហោតិ។ ឯវំ សន្តេបិ ចតូសុ អរិយសច្ចេសុ ចតុមគ្គវសេន បរិញ្ញាទិសោឡសវិធាយ កិច្ចនិប្ផត្តិយា យថាវុត្តេសុ តស្មិំ តស្មិំ កាលេ សកេសុ ធម្មេសុ បារគតោ។

ហោតិ ព្រាហ្មណោតិ តទា សោ បាហិតបាបធម្មតាយ បរមត្ថព្រាហ្មណោ ហោតិ។ អថ ឯតំ បិសាចញ្ច, បក្កុលញ្ចាតិវត្តតីតិ តតោ យថាវុត្តបារគមនតោ អថ បច្ឆា, អជកលាបក, ឯតំ តយា ទស្សិតំ បិសិតាសត្តយាកំ បិសាចំ ភយជននត្ថំ សមុដ្ឋាបិតំ អក្កុលបក្កុលិកញ្ច អតិវត្តតិ, អតិក្កមតិ, អភិភវតិ, តំ ន ភាយតីតិ អត្ថោ។

អយម្បិ គាថា អរហត្តមេវ ឧល្លបិត្វា កថិតា។ អថ អជកលាបកោ អត្តនា កតេន តថារូបេនបិ បដិភយរូបេន វិភឹសនេន អកម្បនីយស្ស ភគវតោ តំ តាទិភាវំ ទិស្វា “អហោ អច្ឆរិយមនុស្សោ វតាយ”ន្តិ បសន្នមានសោ បោថុជ្ជនិកាយ សទ្ធាយ អត្តនិ និវិដ្ឋភាវំ វិភាវេត្វា សត្ថុ សម្មុខា ឧបាសកត្តំ បវេទេសិ។

សត្តមសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៨. សង្គាមជិសុត្តវណ្ណនា

៨. អដ្ឋមេ សង្គាមជីតិ ឯវំនាមោ។ អយំ កិរ អាយស្មា សាវត្ថិយំ អញ្ញតរស្ស មហាវិភវស្ស សេដ្ឋិនោ បុត្តោ, វយប្បត្តកាលេ មាតាបិតូហិ បតិរូបេន ទារេន និយោជេត្វា សាបតេយ្យំ និយ្យាតេត្វា ឃរាវាសេន ពទ្ធោ ហោតិ។ សោ ឯកទិវសំ សាវត្ថិវាសិនោ ឧបាសកេ បុព្វណ្ហសមយំ ទានំ ទត្វា សីលំ សមាទិយិត្វា សាយន្ហសមយេ សុទ្ធវត្ថេ សុទ្ធុត្តរាសង្គេ គន្ធមាលាទិហត្ថេ ធម្មស្សវនត្ថំ ជេតវនាភិមុខេ គច្ឆន្តេ ទិស្វា “កត្ថ តុម្ហេ គច្ឆថា”តិ បុច្ឆិត្វា “ធម្មស្សវនត្ថំ ជេតវនេ សត្ថុ សន្តិក”ន្តិ វុត្តេ “តេន ហិ អហម្បិ គមិស្សាមី”តិ

ᨲᩮᩉᩥ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᨩᩮᨲᩅᨶᩴ ᩋᨣᨾᩣᩈᩥ᪨ ᨲᩮᨶ ᨧ ᩈᨾᨿᩮᨶ ᨽᨣᩅᩣ ᨣᨶ᩠ᨵᨠᩩᨭᩥᨿᩴ ᩈᩦᩉᨶᩣᨴᩴ ᨶᨴᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨠᩮᩈᩁᩈᩦᩉᩮᩣ ᩅᩥᨿ ᩈᨴ᩠ᨵᨾ᩠ᨾᨾᨱ᩠ᨯᨸᩮ ᨸᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩅᩁᨻᩩᨴ᩠ᨵᩣᩈᨶᩮ ᨶᩥᩈᩦᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨧᨲᩩᨸᩁᩥᩈᨾᨩ᩠ᨫᩮ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨴᩮᩈᩮᨲᩥ᪨

ᩋᨳ ᨡᩮᩣ ᨲᩮ ᩏᨸᩣᩈᨠᩣ ᨽᨣᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᩅᨶ᩠ᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩑᨠᨾᨶ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᩈᩦᨴᩥᩴᩈᩩ, ᩈᨦ᩠ᨣᩣᨾᨩᩥᨸᩥ ᨠᩩᩃᨸᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨲᩔᩣ ᨸᩁᩥᩈᩣᨿ ᨸᩁᩥᨿᨶ᩠ᨲᩮ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᩈᩩᨱᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨶᩥᩈᩦᨴᩥ᪨ ᨽᨣᩅᩣ ᩋᨶᩩᨸᩩᨻ᩠ᨻᩥᨠᨳᩴ ᨠᨳᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩥ ᩈᨧ᩠ᨧᩣᨶᩥ ᨸᨠᩣᩈᩮᩈᩥ, ᩈᨧ᩠ᨧᨸᩁᩥᨿᩮᩣᩈᩣᨶᩮ ᩋᨶᩮᨠᩮᩈᩴ ᨸᩣᨱᩈᩉᩔᩣᨶᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩣᨽᩥᩈᨾᨿᩮᩣ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥ᪨ ᩈᨦ᩠ᨣᩣᨾᨩᩥᨸᩥ ᨠᩩᩃᨸᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩈᩮᩣᨲᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥᨹᩃᩴ ᨸᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᩁᩥᩈᩣᨿ ᩅᩩᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣᨿ ᨽᨣᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᩏᨸᩈᨦ᩠ᨠᨾᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᨶ᩠ᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᨻ᩠ᨻᨩ᩠ᨩᩴ ᨿᩣᨧᩥ “ᨸᨻ᩠ᨻᩣᨩᩮᨳ ᨾᩴ ᨽᨣᩅᩣ”ᨲᩥ᪨ “ᩋᨶᩩᨬ᩠ᨬᩣᨲᩮᩣᩈᩥ ᨸᨶ ᨲ᩠ᩅᩴ ᨾᩣᨲᩣᨸᩥᨲᩪᩉᩥ ᨸᨻ᩠ᨻᨩ᩠ᨩᩣᨿᩣ”ᨲᩥ? “ᨶᩣᩉᩴ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᩋᨶᩩᨬ᩠ᨬᩣᨲᩮᩣ”ᨲᩥ᪨ “ᨶ ᨡᩮᩣ, ᩈᨦ᩠ᨣᩣᨾᨩᩥ, ᨲᨳᩣᨣᨲᩣ ᨾᩣᨲᩣᨸᩥᨲᩪᩉᩥ ᩋᨶᨶᩩᨬ᩠ᨬᩣᨲᩴ ᨸᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᨸᨻ᩠ᨻᩣᨩᩮᨶ᩠ᨲᩦ”ᨲᩥ᪨ “ᩈᩮᩣᩉᩴ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᨲᨳᩣ ᨠᩁᩥᩔᩣᨾᩥ, ᨿᨳᩣ ᨾᩴ ᨾᩣᨲᩣᨸᩥᨲᩁᩮᩣ ᨸᨻ᩠ᨻᨩᩥᨲᩩᩴ ᩋᨶᩩᨩᩣᨶᨶ᩠ᨲᩦ”ᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ᨽᨣᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᩅᨶ᩠ᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᨴᨠ᩠ᨡᩥᨱᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨾᩣᨲᩣᨸᩥᨲᩁᩮᩣ ᩏᨸᩈᨦ᩠ᨠᨾᩥᨲ᩠ᩅᩣ, “ᩋᨾ᩠ᨾᨲᩣᨲᩣ, ᩋᨶᩩᨩᩣᨶᩣᨳ ᨾᩴ ᨸᨻ᩠ᨻᨩᩥᨲᩩ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᩣᩉ᪨ ᨲᨲᩮᩣ ᨸᩁᩴ ᩁᨭ᩠ᨮᨸᩣᩃᩈᩩᨲ᩠ᨲᩮ (ᨾ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪒᪨᪒᪙᪓ ᩋᩣᨴᨿᩮᩣ) ᩋᩣᨣᨲᨶᨿᩮᨶ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨

ᩋᨳ ᩈᩮᩣ “ᨸᨻ᩠ᨻᨩᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨲ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᨴᩔᩮᩔᩣᨾᩦ”ᨲᩥ ᨸᨭᩥᨬ᩠ᨬᩴ ᨴᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨶᩩᨬ᩠ᨬᩣᨲᩮᩣ ᨾᩣᨲᩣᨸᩥᨲᩪᩉᩥ ᨽᨣᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᩏᨸᩈᨦ᩠ᨠᨾᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᨻ᩠ᨻᨩ᩠ᨩᩴ ᨿᩣᨧᩥ᪨ ᩋᩃᨲ᩠ᨳ ᨡᩮᩣ ᨧ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᩈᨶ᩠ᨲᩥᨠᩮ ᨸᨻ᩠ᨻᨩ᩠ᨩᩴ ᩏᨸᩈᨾ᩠ᨸᨴᩴ, ᩋᨧᩥᩁᩪᨸᩈᨾ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᨧ ᨸᨶ ᩈᩮᩣ ᩏᨸᩁᩥᨾᨣ᩠ᨣᨲ᩠ᨳᩣᨿ ᨥᨭᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩅᩣᨿᨾᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᨲᩁᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩋᩁᨬ᩠ᨬᩣᩅᩣᩈᩮ ᩅᩔᩴ ᩅᩈᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨨᩊᨽᩥᨬ᩠ᨬᩮᩣ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩩᨭ᩠ᨮᩅᩔᩮᩣ ᨽᨣᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᨴᩔᨶᩣᨿ ᨾᩣᨲᩣᨸᩥᨲᩪᨶᨬ᩠ᨧ ᨸᨭᩥᩔᩅᨾᩮᩣᨧᨶᨲ᩠ᨳᩴ ᩈᩣᩅᨲ᩠ᨳᩥᩴ ᩋᨣᨾᩣᩈᩥ᪨ ᨲᩮᨶ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ – “ᨲᩮᨶ ᨡᩮᩣ ᨸᨶ ᩈᨾᨿᩮᨶ ᩋᩣᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᩈᨦ᩠ᨣᩣᨾᨩᩥ ᩈᩣᩅᨲ᩠ᨳᩥᩴ ᩋᨶᩩᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩦ”ᨲᩥ᪨

ᩈᩮᩣ ᩋᩣᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨴᩩᩁᨠᩣᩃᩮ ᨸᩥᨱ᩠ᨯᩣᨿ ᨧᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᨧ᩠ᨨᩣᨽᨲ᩠ᨲᩴ ᨸᩥᨱ᩠ᨯᨸᩣᨲᨸᨭᩥᨠ᩠ᨠᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨩᩮᨲᩅᨶᩴ ᨸᩅᩥᩈᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨽᨣᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᩏᨸᩈᨦ᩠ᨠᨾᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨽᨣᩅᨲᩣ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᨠᨲᨸᨭᩥᩈᨶ᩠ᨳᩣᩁᩮᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᩴ ᨻ᩠ᨿᩣᨠᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᩩᨶ ᨽᨣᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᩅᨶ᩠ᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᨴᨠ᩠ᨡᩥᨱᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᨾᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᨲᩁᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩁᩩᨠ᩠ᨡᨾᩪᩃᩮ ᨴᩥᩅᩣᩅᩥᩉᩣᩁᩴ ᨶᩥᩈᩦᨴᩥ᪨ ᩋᨳᩔ ᨾᩣᨲᩣᨸᩥᨲᩁᩮᩣ ᨬᩣᨲᩥᨾᩥᨲ᩠ᨲᩣ ᨲᩔ ᩋᩣᨣᨾᨶᩴ ᩈᩩᨲ᩠ᩅᩣ, “ᩈᨦ᩠ᨣᩣᨾᨩᩥ, ᨠᩥᩁ ᩍᨵᩣᨣᨲᩮᩣ”ᨲᩥ ᩉᨭ᩠ᨮᨲᩩᨭ᩠ᨮᩣ ᨲᩩᩁᩥᨲᨲᩩᩁᩥᨲᩣ ᩅᩥᩉᩣᩁᩴ ᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᩁᩥᨿᩮᩈᨶ᩠ᨲᩣ ᨲᩴ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨶᩥᩈᩥᨶ᩠ᨶᩴ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣ ᩏᨸᩈᨦ᩠ᨠᨾᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᨭᩥᩈᨶ᩠ᨳᩣᩁᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ “ᨿᩣ ᩋᨸᩩᨲ᩠ᨲᨠᩴ ᩈᩣᨸᨲᩮᨿ᩠ᨿᩴ ᩁᩣᨩᩣᨶᩮᩣ ᩉᩁᩮᨿ᩠ᨿᩩᩴ, ᩋᨸᩥᨿᩣ ᨴᩣᨿᩣᨴᩣ ᩅᩣ ᨣᨱ᩠ᩉᩮᨿ᩠ᨿᩩᩴ, ᨶᩣᩃᩴ ᨸᨻ᩠ᨻᨩ᩠ᨩᩣᨿ, ᩑᩉᩥ, ᨲᩣᨲ, ᩅᩥᨻ᩠ᨽᨾᩣ”ᨲᩥ ᨿᩣᨧᩥᩴᩈᩩ᪨ ᨲᩴ ᩈᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᨳᩮᩁᩮᩣ “ᨲᩩᨾ᩠ᩉᩮ ᨾᨿ᩠ᩉᩴᨠᩣᨾᩮᩉᩥ ᩋᨶᨲ᩠ᨳᩥᨠᨽᩣᩅᩴ ᨶ ᨩᩣᨶᨶ᩠ᨲᩥ, ᨣᩪᨳᩁᩣᩈᩥᩴ ᩅᩥᨿ ᨣᩪᨳᨸᩥᨱ᩠ᨯ ᨠᩣᨾᩮᩈᩩᨿᩮᩅ ᩋᩃ᩠ᩃᩦᨿᨶᩴ ᩍᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩥ, ᨶᨿᩥᨾᩮ ᩈᨠ᩠ᨠᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᨠᨳᩣᨿ ᩈᨬ᩠ᨬᩣᨸᩮᨲᩩ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᩔᩩᨱᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩅᩥᨿ ᨶᩥᩈᩦᨴᩥ᪨ ᨲᩮ ᨶᩣᨶᨸ᩠ᨸᨠᩣᩁᩴ ᨿᩣᨧᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᩅᩈᩴ ᩋᨣᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩴ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣ ᨥᩁᩴ ᨸᩅᩥᩈᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᩩᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᨲᩔ ᨽᩁᩥᨿᩴ ᩈᨸᩁᩥᩅᩣᩁᩴ ᩏᨿ᩠ᨿᩮᩣᨩᩮᩈᩩᩴ “ᨾᨿᩴ ᨶᩣᨶᨸ᩠ᨸᨠᩣᩁᩴ ᨲᩴ ᨿᩣᨧᨶ᩠ᨲᩣᨸᩥ ᨲᩔ ᨾᨶᩴ ᩋᩃᨽᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩣᨣᨲᩣ, ᨣᨧ᩠ᨨ ᨲ᩠ᩅᩴ, ᨽᨴ᩠ᨴᩮ, ᨲᩅ ᨽᨲ᩠ᨲᩣᩁᩴ ᨸᩩᨲ᩠ᨲᩈᨶ᩠ᨴᩔᨶᩮᨶ ᨿᩣᨧᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨬ᩠ᨬᩣᨸᩮᩉᩦ”ᨲᩥ᪨ ᨲᩣᨿ ᨠᩥᩁ ᩋᩣᨸᨶ᩠ᨶᩈᨲ᩠ᨲᩣᨿ ᩋᨿᨾᩣᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨸᨻ᩠ᨻᨩᩥᨲᩮᩣ᪨ ᩈᩣ “ᩈᩣᨵᩪ”ᨲᩥ ᩈᨾ᩠ᨸᨭᩥᨧ᩠ᨨᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨴᩣᩁᨠᨾᩣᨴᩣᨿ ᨾᩉᨲᩣ ᨸᩁᩥᩅᩣᩁᩮᨶ ᨩᩮᨲᩅᨶᩴ ᩋᨣᨾᩣᩈᩥ᪨ ᨲᩴ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ – “ᩋᩔᩮᩣᩈᩥ ᨡᩮᩣ ᩋᩣᨿᩈ᩠ᨾᨲᩮᩣ ᩈᨦ᩠ᨣᩣᨾᨩᩥᩔᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ᪨

ᨲᨲ᩠ᨳ ᨸᩩᩁᩣᨱᨴᩩᨲᩥᨿᩥᨠᩣᨲᩥ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᩮ ᨣᩥᩉᩥᨠᩣᩃᩮ ᨸᩣᨴᨸᩁᩥᨧᩣᩁᩥᨠᩣ ᨴᩩᨲᩥᨿᩥᨠᩣ, ᨽᩁᩥᨿᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᩋᨿ᩠ᨿᩮᩣᨲᩥ “ᩋᨿ᩠ᨿᨸᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ”ᨲᩥ ᩅᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩮ ᨸᨻ᩠ᨻᨩᩥᨲᩣᨶᩴ ᩋᨶᩩᨧ᩠ᨨᩅᩥᨠᩅᩮᩣᩉᩣᩁᩮᨶ ᩅᨴᨲᩥ᪨ ᨠᩥᩁᩣᨲᩥ ᩋᨶᩩᩔᩅᨶᨲ᩠ᨳᩮ ᨶᩥᨸᩣᨲᩮᩣ, ᨲᩔ ᩋᨶᩩᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨠᩥᩁᩣᨲᩥ ᩈᨾ᩠ᨻᨶ᩠ᨵᩮᩣ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨ ᨡᩩᨴ᩠ᨴᨸᩩᨲ᩠ᨲᨾ᩠ᩉᩥ

ឞយលា, ឧបែស យត្តិ អាបត្ថឞត្តរយេច ឰ លេដ្ឋត្វា បដ្ឋឌិខេតា, ឞាឋំ ឲតរហិ ឲ្ដុបុត្តា, តាឌិឞំ ឰ លេដ្ឋត្វាច តច ឞយលាឆឡកោលា អឃុត្តិ,

តស្មា, ឞយលា, បុត្តគុតិឃំ ឰ ឈាឞទ្ធាឆតាឌីហិ កទស្សុតិ៍ អាឃស្មា បត, ឞក្កាយឌិ, ឰត្ថិឃាតិ ហ្កូប្តិបិត្វា ចំ ខតច ឱ្ដខលិខេកតិ, តាបិ

អាលបតិ៍ ខេតត ចុត្តំ – “ឲចំ ចុខេត្ត អាឃស្មា ឞក្កាយឌិ ឲ្យលិឡាអខេហាឞិ”តិ៍

ឞា តិក្កុត្តំ តខឆច ចត្វា ឲ្យលិឡ្ហាតខយេច ចំ ឌិស្វា “បុទិឞា តាយ កទិឃាឞុ តិទខេបក្កាបិ បុខេត្តឞុ ឞាខេបក្កា ខេហាត្តិ, បុត្តឞិខេតខេហា បិឲ្យ

អដ្ឋិយិឡ្ហា អាហន្ទ តិដ្ឋតិ, តស្មា បុត្តខេបខេយតាបិ យឃំាចខេឞ ចខេត្តឃ្យា”តិ យឡ្ហាយាតា បុត្តំ ខឆខេស្ស អខេក្ក តិក្កិបិត្វា ឲកយត្តំ អបក្កឲ្យ “ឲខេឞា

ខេត, ឞយលា, បុខេត្តា, ឧបែស ត”ត្តិ ចត្វា ខឆាកំ អកយាឞិ៍ ឞា កិទ ឞយលាខេតខេឌតស្ស ឞឡូខេល ផាត្តំ តាឞក្កិ៍ ខឆខេទា ឌាទកយ្យឹ ខេតច

ឱ្ដខលិខេកតិ តាបិ អាលបតិ៍ អឆ ឞា ឰត្តី អចិន្ទេខេទ ផត្វា យុលំ បទិចខេត្តត្វា ឱ្ដខលិខេកត្តី ខឆខេស្ស អាកាទំ ឌាត្វា បដិតិចត្តិត្វា “បុខេត្តតបិ

អឃំ ឞយខេលា អតត្តិខេកា”តិ ឌាទកំ កខេហត្វា បក្កាយិ៍ ខេតត ចុត្តំ – “អឆ ខេលា អាឃស្មខេតា ឞក្កាយឌិស្ស បុទាលគុតិឃិកា”តិអាឌិ៍

តត្ត បុខេត្តតបីតិ អឃំ ឞយខេលា អត្តខេតា ឱ្ដទឞបុខេត្តតបិ អតត្តិខេកា, បខេកច អខេឡ្ហាហីតិ អធិប្បាខេឃា៍ ឌិខេឌ្ឋតាតិ ឲត្ត ឌិឌ្ឋឞឌិឞត្វា ឌិឌ្ឋា៍

ខេឌចតាតញ្ញាឞុចទិតកឡូតិឌ្ឋត្តំ បិត្តខេឞយឡ្ហហិទាឌីហិ អបលិត្យន្តិ ឝុខេទបិ អាទឡូលាឞយ្យដិឆ្នតឞយត្តំ ឌិឌ្ឋា បឞាឆចក្កុ ខេហាតិ៍ ឰឆយ្យឹ

ចឲ្យត្ត្សាតឞយាឆិតិឌ្ឋត្តំ អកិឡ្ហាចក្កុ តាឌិឞត្តិ ឌិឌ្ឋា ចិឃាតិ ឌិឌ្ឋា, ឌិឌ្ឋាចិហាទឞត្តិស្សខេឃត លដ្ឋត្វា ចា ឌិឌ្ឋា, យហាឡុតិកត្វា យហាកតិកត្វា

ចា ឌិឌ្ឋា, ខេតត ឌិខេឌ្ឋត៍ ចិឞុខេដ្ឋតាតិ តីចទលាឌិឞំកិខេលឞចិកខេយត ឞុបទិឞុខេដ្ឋត៍ អតិក្កត្តយាតុឞខេកតាតិ យតុស្សាតំ ចិឞឃាតីខេតត៍ ឰយំ

ឲចទ្ទុបំ ចិប្បាកាទត្តិ ឰយំ ឲចំ ចិប្បាកាទំ ឃឆាចុត្តំ បដ្ឋឌិខេតឞុ អឞាទុប្បំ អខេក្ក បុត្តដ្ឋបតឞក្កាតំ ចិទ្ទុបកិទិឃំ៍

ឲតយត្តិ ឲតំ អាឃស្មខេតា ឞក្កាយឌិស្ស បុត្តឌាទាឌីឞុ ឞឌ្ឋត្ត តិទខេបក្កកាចឞក្កាតំ អត្តំ ឞដ្ឋាកាទខេតា ចិឌិត្វា៍ ឰយំ ហ្កុឌាតត្តិ ឰយំ តស្ស

ឰដ្ឋាតិដ្ឋាឌីឞុ តាឌិកាចឌីបកំ ហ្កុឌាតំ ហ្កុឌាខេតឞិ៍

តត្ត អាឃត្តិត្តិ អាកច្ឆត្តិ, បុទាលគុតិឃិកត្តិ អធិប្បាខេឃា៍ តាកិតត្ថតីតិ ឌដ្ឋំ ឰ អាកតាតិ ត តត្ថតិ ត ឲ្យស្សតិ៍ បក្កយត្តិត្តិ ឞា អឃំ យឃា

អឞខេយ្យាឌិតាច កច្ឆតីតិ កច្ឆត្តិ៍ ត ខេឞាចតីតិ ត ចិត្តឞត្តាបយាបឡ្ហតិ៍ ខេឃត បត កាទខេលាត ខឆខេទា ឲចំ តាកិតត្ថតិ ត ខេឞាចតិ, ចំ

ឌខេស្សត្តំ “ឞក្កា ឞក្កាយឌី យុត្ត”ត្តិ ចុត្តំ៍ តត្ត ឞក្កាតិ ទាកឞខេក្កា ខេឌាឞខេយាហយាតឌិដ្ឋិឞខេក្កាតិ បឡ្ហចិធាបិ ឞក្កា

ឞឡុខេឆ្នឌប្បដិបស្សន្ធិចិឡុត្តីហិ ចិឡុត្តំ ឞក្កាយឌី កិក្កុ៍ តយហំ ទ្រាយិ ទ្រាហ្វលាត្តិ ចំ តាឌិកាចប្បុត្តំ ហីលាឞចំ អហំ ឞឌ្ឋខេឞា ឌាហិតបិបត្វា

ទ្រាហ្វលាត្តិ ចឌាយីតិ៍

អដ្ឋយឞុត្តចលាតា តិដ្ឋិតា៍

៩៍ ឌដិលឞុត្តចលាតា

៩។ នវមេ គយាយន្តិ ឯត្ថ គយាតិ គាមោបិ តិត្ថម្បិ វុច្ចតិ។ គយាគាមស្ស ហិ អវិទូរេ វិហរន្តោ ភគវា "គយាយំ វិហរតី"តិ វុច្ចតិ, តថា គយាតិត្ថស្ស។ គយាតិត្ថន្តិ ហិ គយាគាមស្ស អវិទូរេ ឯកា បោក្ខរណី អត្ថិ នទីបិ, តទុភយំ "បាបបវាហនតិត្ថ"ន្តិ លោកិយមហាជនោ សមុទាចរតិ។ គយាសីសេតិ គជសីសសទិសសិខរោ តត្ថ ឯកោ បព្ពតោ គយាសីសនាមកោ, យត្ថ ហត្ថិកុម្ភសទិសោ បិដ្ឋិបាសាណោ ភិក្ខុសហស្សស្ស ឱកាសោ បហោតិ, តត្រ ភគវា វិហរតិ។ តេន វុត្តំ – "គយាយំ វិហរតិ គយាសីសេ"តិ។

ជដិលាតិ តាបសា។ តេ ហិ ជដាធារិតាយ ឥធ "ជដិលា"តិ វុត្តា។ អន្តរដ្ឋកេ ហិមបាតសមយេតិ ហេមន្តស្ស ឧតុនោ អព្ភន្តរភូតេ មាឃមាសស្ស អវសានេ ចត្តារោ ផគ្គុណមាសស្ស អាទិម្ហិ ចត្តារោតិ អដ្ឋរត្តិបរិមាណេ ហិមស្ស បតនកាលេ។ គយាយំ ឧម្មុជ្ជន្តីតិ កេចិ តស្មិំ តិត្ថសម្មតេ ឧទកេ បឋមំ និមុគ្គសកលសរីរា តតោ ឧម្មុជ្ជន្តិ វុដ្ឋហន្តិ ឧប្បិលវន្តិ។ និមុជ្ជន្តីតិ សសីសំ ឧទកេ ឱសីទន្តិ។ ឧម្មុជ្ជនិមុជ្ជម្បិ ករោន្តីតិ បុនប្បុនំ ឧម្មុជ្ជននិមុជ្ជនានិបិ ករោន្តិ។

តត្ថ ហិ កេចិ "ឯកុម្មុជ្ជនេនេវ បាបសុទ្ធិ ហោតី"តិ ឯវំទិដ្ឋិកា, តេ ឧម្មុជ្ជនមេវ កត្វា គច្ឆន្តិ។ ឧម្មុជ្ជនំ បន និមុជ្ជនបុព្ពកន្តិ អវិនាភាវតោ និមុជ្ជនម្បិ តេ ករោន្តេវ។ យេបិ "ឯកនិមុជ្ជនេនេវ បាបសុទ្ធិ ហោតី"តិ ឯវំទិដ្ឋិកា, តេបិ ឯកវារមេវ និមុជ្ជិត្វា វុត្តនយេន អវិនាភាវតោ ឧម្មុជ្ជនម្បិ កត្វា បក្កមន្តិ។ យេ បន "តស្មិំ តិត្ថេ និមុជ្ជនេនេវ បាបសុទ្ធិ ហោតី"តិ ឯវំទិដ្ឋិកា, តេ តត្ថ និមុជ្ជិត្វា អស្សាសេ សន្និរុម្ភិត្វា យថាបរិបាតិតា វិយ តត្ថេវ ជីវិតក្ខយំ បាបុណន្តិ។ អបរេ "បុនប្បុនំ ឧម្មុជ្ជននិមុជ្ជនានិ កត្វា ន្ហាតេ បាបសុទ្ធិ ហោតី"តិ ឯវំទិដ្ឋិកា, តេ ការេន កាលំ ឧម្មុជ្ជននិមុជ្ជនានិ ករោន្តិ។ តេ សព្ពេបិ សន្ធាយ វុត្តំ – "ឧម្មុជ្ជន្តិបិ និមុជ្ជន្តិបិ ឧម្មុជ្ជនិមុជ្ជម្បិ ករោន្តី"តិ។ ឯត្ថ ច កិញ្ចាបិ និមុជ្ជនបុព្ពកំ ឧម្មុជ្ជនំ, និមុជ្ជនមេវ បន ករោន្តា កតិបយា, ឧម្មុជ្ជនំ តទុភយញ្ច ករោន្តា ពហូតិ តេសំ យេភុយ្យភាវទស្សនត្ថំ ឧម្មុជ្ជនំ បឋមំ វុត្តំ។ តថា សម្ពហុលា ជដិលាតិ ជដិលានំ យេភុយ្យតាយ វុត្តំ, មុណ្ឌសិខណ្ឌិកាបិ ច ព្រាហ្មណា ឧទកសុទ្ធិកា តស្មិំ កាលេ តត្ថ តថា ករោន្តិ។

ឱសិញ្ចន្តីតិ កេចិ គយាយ ឧទកំ ហត្ថេហិ គហេត្វា អត្តនោ សីសេ ច សរីរេ ច ឱសិញ្ចន្តិ, អបរេ ឃដេហិ ឧទកំ គហេត្វា តថា ករោន្តិ។ អគ្គិំ ជុហន្តីតិ កេចិ គយាតីរេ វេទិំ សជ្ជេត្វា សប្បិមធុផាណិតាទិកេ ឧបករណេ ឧបនេត្វា អគ្គិហុតំ ជុហន្តិ អគ្គិហុតំ បរិចរន្តិ។ ឥមិនា សុទ្ធីតិ ឥមិនា គយាយំ ឧម្មុជ្ជនាទិនា អគ្គិបរិចរណេន ច បាបបវាហនា សុទ្ធិ បាបបវាហនា សំសារសុទ្ធិ វា ហោតីតិ ឯវំទិដ្ឋិកា ហុត្វាតិ អត្ថោ។

ឧម្មុជ្ជនាទិ ចេត្ថ និទស្សនមត្តំ វុត្តន្តិ ទដ្ឋព្វំ។ តេសុ ហិ កេចិ ឧទកវាសំ វសន្តិ, កេចិ ឧទកស្សញ្ជលិំ ទេន្តិ, កេចិ តស្មិំ ឧទកេ ឋត្វា ចន្ទិមសូរិយេ អនុបរិវត្តន្តិ, កេចិ អនេកសហស្សវារំ សាវិត្តិអាទិកេ ជបន្តិ, កេចិ "ឥន្ទ អាគច្ឆា"តិអាទិនា វិជ្ជាជបំ អជ្ឈាយន្តិ, កេចិ មហតុបដ្ឋានំ ករោន្តិ, ឯវញ្ច ករោន្តា កេចិ ឱតរន្តិ, កេចិ ឧត្តរន្តិ កេចិ ឧត្តរិត្វា សុទ្ធិកអាចមនំ ករោន្តិ, កេចិ អន្តោឧទកេ ឋិតា តន្តិំ វាទេន្តិ, វីណំ វាទេន្តីតិ ឯវមាទិកា នានប្បការកិរិយា ទស្សេន្តិ។ យស្មា ច តេ ឯវរូបំ វិការកិរិយំ ករោន្តាបិ តស្មិំ ឧទកេ និមុជ្ជនុម្មុជ្ជនបុព្ពកមេវ ករោន្តិ, តស្មា តំ សព្ពំ និមុជ្ជនុម្មុជ្ជនន្តោគធមេវ កត្វា "ឧម្មុជ្ជន្តី"តិបិអាទិ វុត្តំ។ ឯវំ តត្ថ អាកុលព្យាកុល

វត្តមានេ ឧបរិបព្ពតេ ឋិតោ ភគវា តេសំ តំ កោលាហលំ សុត្វា “កិន្នុ ខោ ឯត”ន្តិ ឱលោកេន្តោ តំ កិរិយវិការំ អទ្ទស, តំ សន្ធាយ វុត្តំ – “អទ្ទសា ខោ ភគវា...បេ... ឥមិនា សុទ្ធី”តិ, តំ វុត្តត្ថមេវ។

ឯតមត្ថំ វិទិត្វាតិ ឯតំ អត្ថំ ឧទកោរោហនាទិអសុទ្ធិមគ្គេ តេសំ សុទ្ធិមគ្គបរាមសនំ សច្ចាទិកេ ច សុទ្ធិមគ្គេ អត្តនោ អវិបរីតាវពោធំ សព្ពាការតោ វិទិត្វា។ ឥមំ ឧទានន្តិ ឥមំ ឧទកសុទ្ធិយា អសុទ្ធិមគ្គភាវទីបកំ សច្ចាទិធម្មានញ្ច យាថាវតោ សុទ្ធិមគ្គភាវទីបកំ ឧទានំ ឧទានេសិ។

តត្ថ ន ឧទកេន សុចី ហោតីតិ ឯត្ថ ឧទកេនាតិ ឧទកុម្មុជ្ជនាទិនា។ ឧទកុម្មុជ្ជនាទិ ហិ ឥធ ឧត្តរបទលោបេន “ឧទក”ន្តិ វុត្តំ យថា រូបភវោ រូបន្តិ។ អថ វា ឧទកេនាតិ ឧម្មុជ្ជនាទិកិរិយាយ សាធនភូតេន ឧទកេន សុចិ សត្តស្ស សុទ្ធិ នាម ន ហោតិ, នត្ថីតិ អត្ថោ។ អថ វា សុចីតិ តេន យថាវុត្តេន ឧទកេន សុចិ បាបមលតោ សុទ្ធោ នាម សត្តោ ន ហោតិ។ កស្មា? ពហ្វេត្ថ ន្ហាយតី ជនោ។ យទិ ហិ ឧទកោរោហនាទិនា យថាវុត្តេន បាបសុទ្ធិ នាម សិយា, ពហុ ឯត្ថ ឧទកេ ជនោ ន្ហាយតិ, មាតុឃាតាទិបាបកម្មការី អញ្ញោ ច គោមហិសាទិកោ អន្តមសោ មច្ឆកច្ឆបេ ឧបាទាយ, តស្ស សព្ពស្សាបិ បាបសុទ្ធិ សិយា, ន បនេវំ ហោតិ។ កស្មា? ន្ហានស្ស បាបហេតូនំ អប្បដិបក្ខភាវតោ។ យញ្ហិ យំ វិនាសេតិ, សោ តស្ស បដិបក្ខោ យថា អាលោកោ អន្ធការស្ស, វិជ្ជា ច អវិជ្ជាយ, ន ឯវំ ន្ហានំ បាបស្ស។ តស្មា និច្ឆយមេតំ គន្តព្ពំ “ន ឧទកេន សុចី ហោតី”តិ។

យេន បន សុចី ហោតិ, តំ ទស្សេតុំ “យម្ហិ សច្ចញ្ចា”តិអាទិមាហ។ តត្ថ យម្ហីតិ យស្មិំ បុគ្គលេ។ សច្ចន្តិ វចីសច្ចញ្ចេវ វិរតិសច្ចញ្ច, អថ វា សច្ចន្តិ ញាណសច្ចញ្ចេវ បរមត្ថសច្ចញ្ច។ ធម្មោតិ អរិយមគ្គធម្មោ, ផលធម្មោ ច, សោ សព្ពោបិ យស្មិំ បុគ្គលេ ឧបលព្ភតិ, សោ សុចី សោ ច ព្រាហ្មណោតិ សោ អរិយបុគ្គលោ វិសេសតោ ខីណាសវោ អច្ចន្តសុទ្ធិយា សុចិ ច ព្រាហ្មណោ ចាតិ។ កស្មា បនេត្ថ សច្ចំ ធម្មតោ វិសុំ កត្វា គហិតំ? សច្ចស្ស ពហុបការត្តា។ តថា ហិ “សច្ចំ វេ អមតា វាចា (សុ។ និ។ ៤៥៥), សច្ចំ ហវេ សាទុតរំ រសានំ (សំ។ និ។ ១។២៤៦; សុ។ និ។ ១៨៤), សច្ចេ អត្ថេ ច ធម្មេ ច, អាហុ សន្តោ បតិដ្ឋិតា (សុ។ និ។ ៤៥៥), សច្ចេ ឋិតា សមណព្រាហ្មណា ចា”តិអាទិនា (ជា។ ២។២១។៤៣៣) អនេកេសុ សុត្តបទេសុ សច្ចគុណា បកាសិតា។ សច្ចវិរហិតស្ស ច “ឯកំ ធម្មំ អតីតស្ស, មុសាវាទិស្ស ជន្តុនោ (ធ។ ប។ ១៧៦), អភូតវាទី និរយំ ឧបេតី”តិ (ធ។ ប។ ៣០៦) ច អាទិនា បកាសិតាតិ។

នវមសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

១០។ ពាហិយសុត្តវណ្ណនា

១០។ ទសមេ ពាហិយោតិ តស្ស នាមំ។ ទារុចីរិយោតិ ទារុមយចីរោ។ សុប្បារកេតិ ឯវំនាមកេ បដ្ដនេ វសតិ។ កោ បនាយំ ពាហិយោ, កថញ្ច ទារុចីរិយោ អហោសិ, កថំ សុប្បារកេ បដ្ដនេ បដិវសតីតិ?

តត្រាយំ អនុបុព្វីកថា – ឥតោ កិរ កប្បសតសហស្សមត្ថកេ បទុមុត្តរសម្មាសម្ពុទ្ធកាលេ ឯកោ កុលបុត្តោ ហំសវតីនគរេ ទសពលស្ស ធម្មទេសនំ សុណន្តោ សត្ថារំ ឯកំ ភិក្ខុំ ខិប្បាភិញ្ញានំ ឯតទគ្គេ ឋបេន្តំ ទិស្វា “យថា វតាយំ ភិក្ខុ, ឥមា សត្ថារា ឯវំ ឯតទគ្គេ ឋបីយតិ, អហោ វតាហម្បិ អនាគតេ ឯកស្ស សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស សាសនេ បព្ពជិត្វា សត្ថារា ឯតស្មឹ ឋានេ ឯតទគ្គេ ឋបេតព្វោ ភវេយ្យំ យថាយំ ភិក្ខូ”តិ តំ ឋានន្តរំ បត្ថេត្វា យាវជីវំ បុញ្ញានិ កត្វា សគ្គបរាយណោ ហុត្វា ទេវមនុស្សេសុ សំសរន្តោ កស្សបទសពលស្ស សាសនេ បព្ពជិត្វា បរិបុណ្ណសីលោ សមណធម្មំ ករោន្តោវ ជីវិតក្ខយំ បត្វា ទេវលោកេ និព្ពត្តិ។ សោ ឯកំ ពុទ្ធន្តរំ ទេវលោកេ វសិត្វា ឥមស្មឹ ពុទ្ធុប្បាទេ ពាហិយរដ្ឋេ កុលគេហេ បដិសន្ធឹ គណ្ហិ។ តំ ពាហិយរដ្ឋេ ជាតត្តា ពាហិយោតិ សញ្ជានិំសុ។ សោ វយប្បត្តោ ឃរាវាសំ វសន្តោ វាណិជ្ជត្ថាយ ពហុំ ភណ្ឌំ នាវំ អារោបេត្វា សមុទ្ទំ បវិសិត្វា អបរាបរំ សញ្ចរន្តោ សត្ត វារេ សទ្ធិំយេវ បរិសាយ អត្តនោ នគរំ ឧបគញ្ឆិ។

អដ្ឋមេ វារេ បន “សុវណ្ណភូមឹ គមិស្សាមី”តិ អារោបិតភណ្ឌា នាវំ អភិរុហិ។ នាវា យថាសមុទ្ទំ អជ្ឈោគាហេត្វា ឥច្ឆិតទេសំ អប្បត្វាវ សមុទ្ទមជ្ឈេ វិបន្នា។ មហាជនា មច្ឆកច្ឆបភក្ខា អហេសុំ។ ពាហិយោ បន ឯកំ នាវាផលកំ គហេត្វា តរន្តោ ឩមិវេគេន យត្ថយត្ថំ ខិបមានោ ឃំសិត្វា សមុទ្ទេ បតិតត្តា ជាតរូបេនេវ សមុទ្ទតីរេ និបន្នោ។ បរិស្សមំ វិនោទេត្វា អស្សាសមត្តំ លភិត្វា ឧដ្ឋាយ លជ្ជាយ គុម្ពន្តរំ បវិសិត្វា អញ្ញំ កិញ្ចិ អបស្សន្តោ អក្កនាឡអាទី ឆិន្ទិត្វា វាកេហិ បលិវេឋេត្វា និវាសនបារុបនានិ កត្វា អច្ឆាទេសិ។ កេចិ បន “ទារុផលកានិ ឆិន្ទិត្វា វាកេន អាវុណិត្វា និវាសនបារុបនំ កត្វា អច្ឆាទេសី”តិ វទន្តិ។ ឯវំ សព្ពថាបិ ទារុមយចីរធារិតាយ “ទារុចីរិយោ”តិ បុរិមវោហារេន “ពាហិយោ”តិ ច បញ្ញាយិត្ថ។

តំ ឯកំ កបាលំ គហេត្វា សុប្បារកបដ្ដនេ បិណ្ឌាយ ចរន្តំ ទិស្វា មនុស្សា ចិន្តេសុំ “សចេ លោកេ អរហន្តោ នាម ហោន្តិ, ឯវរូបេហិ ភវិតព្វំ, កិន្នុ ខោ អយំ អយ្យោ វត្ថំ ទិយ្យមានំ គណ្ហេយ្យ, ឧទាហុ អប្បិច្ឆតាយ ន គណ្ហេយ្យា”តិ វីមំសន្តា នានាវិធានិ វត្ថានិ ឧបនេសុំ។ សោ ចិន្តេសិ – “សចាហំ ឥមានិ និវាសេត្វា គមិស្សំ, នយិមេ ឯវំ មយិ បសីទេយ្យុំ, យន្នូនាហំ ឥមានិ បដិក្ខិបិត្វា ឥមិនាវ នីហារេន វិហរេយ្យំ, ឯវំ មេ លាភសក្ការោ ឧប្បជ្ជិស្សតី”តិ។ សោ ឯវំ ចិន្តេត្វា កោហញ្ញេ ឋត្វា វត្ថានិ ន បដិគ្គណ្ហិ។ មនុស្សា “អហោ អប្បិច្ឆោ វតាយំ អយ្យោ”តិ ភិយ្យោសោមត្តាយ បសន្នមានសា មហន្តំ សក្ការសម្មានំ ករិំសុ។

សោបិ ភត្តកិច្ចំ កត្វា អវិទូរដ្ឋានេ ឯកំ ទេវាយតនំ អគមាសិ។ មហាជនោ តេន សទ្ធឹ ឯវ គន្ត្វា តំ ទេវាយតនំ បដិជគ្គិត្វា អទាសិ។ សោ “ឥមេ មយ្ហំ ចីរធារណមត្តេ បសីទិត្វា ឯវរូបំ សក្ការសម្មានំ ករោន្តិ, ឯតេសំ យថា ឧក្កដ្ឋវុត្តិតា ករិតព្វា ចរតី”តិ សល្លហុកបរិក្ខារោ អប្បិច្ឆោវ ហុត្វា វិហាសិ។ “អរហា”តិ បន តេហិ សម្ភាវិយមានោ “អរហា”តិ អត្តានំ អមញ្ញិ, ឧបរូបរិ ចស្ស សក្ការគរុការោ អភិវឌ្ឍិ, លាភី ច អហោសិ ឧឡារានំ បច្ចយានំ។ តេន វុត្តំ – “តេន ខោ បន សមយេន ពាហិយោ ទារុចីរិយោ សុប្បារកេ បដិវសតិ សមុទ្ទតីរេ សក្កតោ គរុកតោ”តិអាទិ។

តត្ថ សក្កតោតិ សក្កច្ចំ អាទរេន ឧបដ្ឋានវសេន សក្កតោ។ គរុកតោតិ គុណវិសេសេន យុត្តោតិ អធិប្បាយេន បាសាណច្ឆត្តំ វិយ គរុករណវសេន គរុកតោ។ មានិតោតិ មនសា បិយាយនវសេន មានិតោ។ បូជិតោតិ បុប្ផគន្ធាទីហិ បូជាវសេន បូជិតោ។ អបចិតោតិ អភិប្បសន្នចិត្តេហិ មគ្គទានអាសនាភិហរណាទិវសេន អបចិតោ។ លាភី ចីវរ...បេ... បរិក្ខារានន្តិ បណីតបណីតានំ ឧបរូបរិ ឧបនីយមានានំ ចីវរាទីនំ ចតុន្នំ បច្ចយានំ លាភវសេន លាភី។

អបរោ នយោ – សក្កតោតិ សក្ការប្បត្តោ។ គរុកតោតិ គរុការប្បត្តោ។ មានិតោតិ ពហុមានិតោ មនសា បិយាយិតោ ច។ បូជិតោតិ ចតុបច្ចយាភិបូជាយ បូជិតោ។ អបចិតោតិ អបចាយនប្បត្តោ។ យស្ស ហិ ចត្តារោ បច្ចយេ សក្កត្វា សុអភិសង្ខតេ បណីតបណីតេ ទេន្តិ, សោ សក្កតោ។ យស្មិំ គរុភាវំ បច្ចុបដ្ឋបេត្វា ទេន្តិ, សោ គរុកតោ។ យំ មនសា បិយាយន្តិ ពហុមញ្ញន្តិ ច, សោ មានិតោ។ យស្ស សព្វម្បេតំ បូជនវសេន ករោន្តិ, សោ បូជិតោ។ យស្ស អភិវាទនបច្ចុដ្ឋានញ្ជលិកម្មាទិវសេន បរមនិបច្ចការំ ករោន្តិ, សោ អបចិតោ។ ពាហិយស្ស បន តេ សព្វមេតំ អកំសុ។ តេន វុត្តំ – “ពាហិយោ ទារុចីរិយោ សុប្បារកេ បដិវសតិ សក្កតោ”តិអាទិ។ ឯត្ថ ច ចីវរំ សោ អគ្គហេត្វាបិ “ឥទំ, ភន្តេ, តុយ្ហំ ចត្តំ បដិគ្គណ្ហាហី”តិ ឧបនាមនវសេន ចីវរស្សាបិ “លាភី”ត្វេវ វុត្តោ។

រហោគតស្សាតិ រហសិ គតស្ស។ បដិសល្លីនស្សាតិ ឯកីភូតស្ស ពហូហិ ជនេហិ “អរហា”តិ វុច្ចមានស្ស តស្ស ឥមានិ វុច្ចមានាការេន ចេតសោ បរិវិតក្កោ ឧទបាទិ ចិត្តស្ស វិតក្កសង្កប្បោ ឧប្បជ្ជិ។ កថំ? យេ វា កេចិ លោកេ អរហន្តោ វា អរហត្តមគ្គំ វា សមាបន្នា, អហំ តេសំ អញ្ញតរោតិ។ តស្សត្ថោ – យេ ឥមស្មិំ សត្តលោកេ កិលេសារីនំ ហតត្តា បូជាសក្ការាទីនញ្ច អរហភាវេន អរហន្តោ, យេ កិលេសារីនំ ហននេន អរហត្តមគ្គំ សមាបន្នា, តេសុ អហំ ឯកោតិ។

បុរាណសាលោហិតាតិ បុរិមស្មិំ ភវេ សាលោហិតា ពន្ធុសទិសា ឯកតោ កតសមណធម្មា ទេវតា។ កេចិ បន “បុរាណសាលោហិតាតិ បុរាណកាលេ ភវន្តរេ សាលោហិតា មាតុភូតា ឯកា ទេវតា”តិ វទន្តិ, តំ អដ្ឋកថាយំ បដិក្ខិបិត្វា បុរិមយោជនេវ គហិតោ។

បុព្ពេ កិរ កស្សបទសពលស្ស សាសនេ ឱសក្កមានេ សាមណេរាទីនំ វិប្បការំ ទិស្វា សត្ត ភិក្ខូ សំវេគប្បត្តា “យាវ សាសនំ ន អន្តរធាយតិ, តាវ អត្តនោ បតិដ្ឋំ ករិស្សាមា”តិ សុវណ្ណចេតិយំ វន្ទិត្វា អរញ្ញំ បវិដ្ឋា ឯកំ បព្ពតំ ទិស្វា “ជីវិតេ សាលយា និវត្តន្តុ, និរាលយា ឥមំ បព្ពតំ អភិរុហន្តូ”តិ វត្វា និស្សេណិំ ពន្ធិត្វា សព្ពេ តំ បព្ពតំ អភិរុយ្ហ និស្សេណិំ បាតេត្វា សមណធម្មំ ករិំសុ។ តេសុ សង្ឃត្ថេរោ ឯករត្តាតិក្កមេនេវ អរហត្តំ បាបុណិ។ សោ ឧត្តរកុរុតោ បិណ្ឌបាតំ អានេត្វា តេ ភិក្ខូ “អាវុសោ, ឥតោ បិណ្ឌបាតំ បរិភុញ្ជថា”តិ អាហ។ តេ “តុម្ហេ, ភន្តេ, អត្តនោ អានុភាវេន ឯវំ អកត្ថ, មយម្បិ សចេ តុម្ហេ វិយ វិសេសំ និព្ពត្តេស្សាម, សយមេវ អាហរិត្វា ភុញ្ជិស្សាមា”តិ ភុញ្ជិតុំ ន ឥច្ឆិំសុ។ តតោ ទុតិយទិវសេ ទុតិយត្ថេរោ អនាគាមិផលំ បាបុណិ, សោបិ តថេវ បិណ្ឌបាតំ អាទាយ តត្ថ គន្ត្វា ឥតរេ និមន្តេសិ, តេបិ តថេវ បដិក្ខិបិំសុ។ តេសុ អរហត្តប្បត្តោ បរិនិព្ពាយិ, អនាគាមី សុទ្ធាវាសភូមិយំ និព្ពត្តិ។ ឥតរេ បន បញ្ច ជនា ឃដេន្តា វាយមន្តាបិ វិសេសំ និព្ពត្តេតុំ អសក្កោន្តា តត្ថេវ បរិសុស្សិត្វា ទេវលោកេ និព្ពត្តា។ ឯកំ ពុទ្ធន្តរំ ទេវេសុយេវ សំសរិត្វា ឥមស្មិំ ពុទ្ធុប្បាទេ ទេវលោកតោ ចវិត្វា តត្ថ តត្ថ កុលឃរេ និព្ពត្តិំសុ។ តេសុ ហិ ឯកោ បក្កុសាតិ

រាជា អហោសិ, ឯកោ កុមារកស្សបោ, ឯកោ ទព្ពោ មល្លបុត្តោ, ឯកោ សភិយោ បរិព្ពាជកោ, ឯកោ ពាហិយោ ទារុចីរិយោ។ តត្ថ យោ សោ អនាគាមី ព្រហ្មលោកេ និព្វត្តោ, តំ សន្ធាយ វុត្តំ “បុរាណសាលោហិតា ទេវតា”តិ។ ទេវបុត្តោបិ ហិ ទេវធីតា វិយ ទេវតា ឯវ ទេវតាតិ កត្វា ទេវតាតិ វុច្ចតិ “អថ ខោ អញ្ញតរា ទេវតា”តិអាទីសុ វិយ។ ឥធ បន ព្រហ្មា ទេវតាតិ អធិប្បេតោ។

តស្ស ហិ ព្រហ្មុនោ តត្ថ និព្វត្តសមនន្តរមេវ អត្តនោ ព្រហ្មសម្បត្តិំ ឱលោកេត្វា អាគតដ្ឋានំ អាវជ្ជេន្តស្ស សត្តន្នំ ជនានំ បព្ពតំ អារុយ្ហ សមណធម្មករណំ, តត្ថេកស្ស បរិនិព្ពុតភាវោ, អនាគាមិផលំ បត្វា អត្តនោ ច ឯត្ថ និព្វត្តភាវោ ឧបដ្ឋាសិ។ សោ “កត្ថ នុ ខោ ឥតរេ បញ្ច ជនា”តិ អាវជ្ជេន្តោ កាមាវចរទេវលោកេ តេសំ និព្វត្តភាវំ ញត្វា អបរភាគេ កាលានុកាលំ “កិន្នុ ខោ ករោន្តី”តិ តេសំ បវត្តិំ ឱលោកេតិ។ ឥមស្មិំ បន កាលេ “កហំ នុ ខោ”តិ អាវជ្ជេន្តោ ពាហិយំ សុប្បារកបដ្ដនំ ឧបនិស្សាយ ទារុចីរធារិំ កោហញ្ញេន ជីវិកំ កប្បេន្តំ ទិស្វា “អយំ មយា សទ្ធិំ បុព្ពេ និស្សេណិំ ពន្ធិត្វា បព្ពតំ អភិរុហិត្វា សមណធម្មំ ករោន្តោ អតិសល្លេខវុត្តិតាយ ជីវិតេ អនបេក្ខោ អរហតាបិ អាគតំ បិណ្ឌបាតំ អបរិភុញ្ជិត្វា ឥទានិ សម្ភាវនាធិប្បាយោ អនរហាវ អរហត្តំ បដិជានិត្វា វិចរតិ លាភសក្ការសិលោកំ និកាមយមានោ, ទសពលស្ស ច និព្វត្តភាវំ ន ជានាតិ, ហន្ទ នំ សំវេជេត្វា ពុទ្ធុប្បាទំ ជានាបេស្សាមី”តិ តាវទេវ ព្រហ្មលោកតោ ឱតរិត្វា រត្តិភាគេ សុប្បារកបដ្ដនេ ទារុចីរិយស្ស សម្មុខេ បាតុរហោសិ។ ពាហិយោ អត្តនោ វសនដ្ឋានេ ឱភាសំ ទិស្វា “កិំ នុ ខោ ឯត”ន្តិ ពហិ និក្ខមិត្វា ឱលោកេន្តោ អាកាសេ ឋិតំ មហាព្រហ្មានំ ទិស្វា អញ្ជលិំ បគ្គយ្ហ “កោ តុម្ហេ”តិ បុច្ឆិ។ អថស្ស សោ ព្រហ្មា “អហំ តេ បោរាណកសហាយោ តទា អនាគាមិផលំ បត្វា ព្រហ្មលោកេ និព្វត្តោ, ត្វំ បន កិញ្ចិ វិសេសំ និព្វត្តេតុំ អសក្កោន្តោ តទា បុថុជ្ជនកាលកិរិយំ កត្វា សំសរន្តោ ឥទានិ តិត្ថិយវេសធារី អនរហាវ សមានោ ‘អរហា អហ’ន្តិ ឥមំ លទ្ធិំ គហេត្វា វិចរសីតិ ញត្វា អាគតោ, នេវ ខោ ត្វំ, ពាហិយ, អរហា, បដិនិស្សជ្ជេតំ បាបកំ ទិដ្ឋិគតំ, មា តេ អហោសិ ទីឃរត្តំ អហិតាយ ទុក្ខាយ, សម្មាសម្ពុទ្ធោ លោកេ ឧប្បន្នោ។ សោ ហិ ភគវា អរហា, គច្ឆ នំ បយិរុបាសស្សូ”តិ អាហ។ តេន វុត្តំ – “អថ ខោ ពាហិយស្ស ទារុចីរិយស្ស បុរាណសាលោហិតា ទេវតា”តិអាទិ។

តត្ថ អនុកម្បិកាតិ អនុគ្គហសីលា ករុណាធិកា។ អត្ថកាមាតិ ហិតកាមា មេត្តាធិកា។ បុរិមបទេន ចេត្ថ ពាហិយស្ស ទុក្ខាបនយនកាមតំ តស្សា ទេវតាយ ទស្សេតិ, បច្ឆិមេន ហិតូបសំហារំ។ ចេតសាតិ អត្តនោ ចិត្តេន, ចេតោសីសេន ចេត្ថ ចេតោបរិយញាណំ គហិតន្តិ វេទិតព្ពំ។ ចេតោបរិវិតក្កន្តិ តស្ស ចិត្តប្បវត្តិំ។ អញ្ញាយាតិ ជានិត្វា។ តេនុបសង្កមីតិ សេយ្យថាបិ នាម ពលវា បុរិសោ សមិញ្ជិតំ វា ពាហំ បសារេយ្យ, បសារិតំ វា ពាហំ សមិញ្ជេយ្យ, ឯវមេវ ព្រហ្មលោកេ អន្តរហិតោ ពាហិយស្ស បុរតោ បាតុភវនេន ឧបសង្កមិ។ ឧបសង្កមិត្វាតិ “យេ ខោ កេចិ លោកេ អរហន្តោ វា”តិអាទិបវត្តបរិវិតក្កំ ពាហិយំ សហោឍំ ចោរំ គណ្ហន្តោ វិយ “នេវ ខោ ត្វំ, ពាហិយ, អរហា”តិអាទិកំ ឯតំ ឥទានិ វុច្ចមានវចនំ ព្រហ្មា អវោច។ នេវ ខោ ត្វំ, ពាហិយ, អរហាតិ ឯតេន តទា ពាហិយស្ស អសេក្ខគុណំ បដិក្ខិបតិ, នាបិ អរហត្តមគ្គំ វា សមាបន្នោតិ ឯតេន សេក្ខគុណំ, ឧភយេនបិស្ស អនរិយភាវមេវ ទីបេតិ។ សាបិ តេ បដិបទា នត្ថិ, យាយ ត្វំ អរហា វា អស្ស អរហត្តមគ្គំ វា សមាបន្នោតិ ឥមិនា បនស្ស កល្យាណបុថុជ្ជនភាវម្បិ បដិក្ខិបតិ។ តត្ថ បដិបទាតិ សីលវិសុទ្ធិអាទយោ ឆ វិសុទ្ធិយោ។ បដិបជ្ជតិ ឯតាយ អរិយមគ្គោតិ បដិបទា។ អស្សាតិ ភវេយ្យាសិ។

អយញ្ចស្ស អរហត្តាធិគមោ កិំ និស្សាយ សម្បន្នោតិ? “អប្បិច្ឆតាយ សន្តុដ្ឋិតាយ សល្លេខតាយ ទីឃរត្តំ កតាធិការត្តា តទង្គប្បហានវសេន កិលេសានំ វិហតត្តា អរហត្តាធិគមោ សម្បន្នោ”តិ កេចិ វទន្តិ. អបរេ បនាហុ “ពាហិយោ បឋមាទិឈានចតុក្កលាភី, តស្មាស្ស វិក្ខម្ភនប្បហានេន កិលេសានំ អសមុទាចារតោ អរហត្តាធិគមោ សម្បជ្ជតី”តិ. តទុភយម្បិ នេតំ មតិមត្តមេវ “សម្ភាវនាធិប្បាយោ លាភសក្ការសិលោកំ និកាមយមានោ”តិ ច អដ្ឋកថាយំ អាគតត្តា. តស្មា វុត្តនយេនេវេត្ថ អត្ថោ វេទិតព្ពោ.

អថ ពាហិយោ អាកាសេ ឋត្វា កថេន្តំ មហាព្រហ្មានំ ឧល្លោកេត្វា ចិន្តេសិ – “អហោ ភារិយំ វត កតំ, យមហំ អរហាតិ ចិន្តេសិំ, អយញ្ច ‘អរហត្តគាមិនី បដិបទាបិ តេ នត្ថី’តិ វទតិ, អត្ថិ នុ ខោ លោកេ កោចិ អរហា”តិ? អថ នំ បុដ្ឋំ តេន វុត្តំ – “អថ កេ ចរហិ សទេវកេ លោកេ អរហន្តោ វា អរហត្តមគ្គំ វា សមាបន្នា”តិ.

តត្ថ អថាតិ បុច្ឆារម្ភេ និបាតោ. កេ ចរហីតិ កេ ឯតរហិ. លោកេតិ ឱកាសលោកេ. អយញ្ហេត្ថ អធិប្បាយោ – ភាជនលោកក្ខេតេ សកលស្មិំ ជម្ពុទីបតលេ កស្មិំ ឋានេ អរហន្តោ វា អរហត្តមគ្គំ វា សមាបន្នា ឯតរហិ វិហរន្តិ, យត្ថ មយំ តេ ឧបសង្កមិត្វា តេសំ ឱវាទេ ឋត្វា វដ្ដទុក្ខតោ មុច្ចិស្សាមាតិ. ឧត្តរេសូតិ សុប្បារកបដ្ដនតោ បុព្ពុត្តរទិសាភាគេ សន្ធាយ វុត្តំ.

អរហន្តិ អារកត្តា អរហំ. អារកា ហិ សោ សព្ពកិលេសេហិ សុវិទូរវិទូរេ ឋិតោ មគ្គេន សវាសនានំ កិលេសានំ វិទ្ធំសិតត្តា. អរីនំ វា ហតត្តា អរហំ. ភគវតា ហិ កិលេសារយោ អនវសេសតោ អរិយមគ្គេន ហតា សមុច្ឆិន្នាតិ. អរានំ វា ហតត្តា អរហំ. យញ្ច អវិជ្ជាភវតណ្ហាមយនាភិ បុញ្ញាទិអភិសង្ខារារំ ជរាមរណនេមិ អាសវសមុទយមយេន អក្ខេន វិជ្ឈិត្វា តិភវរថេ សមាយោជិតំ អនាទិកាលប្បវត្តំ សំសារចក្កំ, តស្សានេន ពោធិមណ្ឌេ វីរិយបាទេហិ សីលបថវិយំ បតិដ្ឋាយ សទ្ធាហត្ថេន កម្មក្ខយករញាណផរសុំ គហេត្វា សព្ពេបិ អរា ហតា វិហតា វិទ្ធំសិតាតិ. អរហតីតិ វា អរហំ. ភគវា ហិ សទេវកេ លោកេ អគ្គទក្ខិណេយ្យត្តា ឧឡារេ ចីវរាទិបច្ចយេ បូជាវិសេសញ្ច អរហតិ. រហាភាវតោ វា អរហំ. តថាគតោ ហិ សព្ពសោ សមុច្ឆិន្នរាគាទិកិលេសត្តា បាបកិលេសស្សាបិ អសម្ភវតោ បាបករណេ រហាភាវតោបិ អរហន្តិ វុច្ចតិ.

សម្មា សាមញ្ច សព្ពធម្មានំ ពុទ្ធត្តា សម្មាសម្ពុទ្ធោ. ភគវា ហិ អភិញ្ញេយ្យេ ធម្មេ អភិញ្ញេយ្យតោ, បរិញ្ញេយ្យេ ធម្មេ បរិញ្ញេយ្យតោ, បហាតព្ពេ ធម្មេ បហាតព្ពតោ, សច្ឆិកាតព្ពេ ធម្មេ សច្ឆិកាតព្ពតោ, ភាវេតព្ពេ ធម្មេ ភាវេតព្ពតោ អភិសម្ពុជ្ឈិ. វុត្តញ្ហេតំ –

“អភិញ្ញេយ្យំ អភិញ្ញាតំ, ភាវេតព្ពញ្ច ភាវិតំ;

បហាតព្ពំ បហីនំ មេ, តស្មា ពុទ្ធោស្មិ ព្រាហ្មណា”តិ. (សុ. និ. ៥៦៣; ម. និ. ២.៣៩៩; វិសុទ្ធិ. ១.១៣១);

อปิจ กุสเล ธมฺเม อนวชฺชสุขวิปากโต, อกุสเล ธมฺเม สาวชฺชทุกฺขวิปากโตติอาทินา สพฺพตฺถิกทุกาทิวเสน อยเมตฺวา เนตฺวา ญาติ อวิปรีตํ สยมฺภุญาเณน สพฺพากาเรน สพฺพธมฺมานํ อภิสมฺพุทฺธตฺตา สมฺมาสมฺพุทฺโธติ อยเมตฺถ สงฺเขโป. วิตฺถาโร ปน วิสุทฺธิมคฺเค (วิสุทฺธิ. ๑.๑๒๘-๑๓๑) อาคตนเยน เวทิตพฺโพ. อรหตฺตายาติ อคฺคผลปฏิลาภาย. ธมฺมํ เทเสตีติ อาทิกลฺยาณาทิคุณวิเสสยุตฺตํ สีลาทิปฏิปทาธมฺมํ สมถวิปสฺสนาธมฺเมน วา เทสนาญาณสมตฺถรูปํ อุปเนตีติ กเถติ.

สํเวชิโตติ "ธิรตฺถุ วต, โภ, ปุถุชฺชนภาวสฺส, เยนาหํ อนรหาว สมาโน อรหาติ อมญฺญึ, สมฺมาสมฺพุทฺโธ โลเก อุปฺปชฺชิตฺวา ธมฺมํ เทเสนฺโต น ชานึ, ทุชฺชาตํ โข ปติตํ ชีวิตํ, ทุชฺชาตํ มรณ"นฺติ สํเวคมาปาทิโต, เทวตาวจเนน ยถาวุตฺตาการเรน สํวิคฺคมานโสติ อตฺโถ. ตาวเทวาติ ตสฺมึเยว ขเณ. สุปฺปารกา ปกฺกามีติ ทูรโตติ ตายปิ สํเวเคน อุปฺปตฺตาย พุทฺธารมฺมณาย ปีติยา สํเวเคน จ เวคายิตหทโย สุปฺปารกปฏฺฏนโต สาวตฺถึ อุทฺทิสฺส ปกฺกนฺโต. สพฺพตฺถ เอกรตฺติปริวาเสนาติ สพฺพสฺมึ มคฺเค เอกรตฺติวาเสเนว อคมาสิ. สุปฺปารกปฏฺฏนโต หิ สาวตฺถี วีสโยชนสเต โหติ, ตญฺจายํ เอตฺตกํ อทฺธานํ เอกรตฺติวาเสน อคมาสิ. ยถา สุปฺปารกโต นิกฺขนฺโต, ตทเหว สาวตฺถึ สมฺปตฺโตติ.

กถํ ปนายํ เอวํ อคมาสีติ? เทวตานุภาเวน, "พุทฺธานุภาเวนา"ติปิ วทนฺติ. "สพฺพตฺถ เอกรตฺติปริวาเสนา"ติ ปน วุตฺตตฺตา มคฺคสฺส จ วีสโยชนสติกตฺตา อนฺตรามคฺเค คามนิคมราชธานีสุ ยตฺถ ยตฺถ รตฺตึ วสติ, ตตฺถ ตตฺถ ทุติยํ อรุณํ อนุฏฺฐาเปตฺวา สพฺพตฺถ เอกรตฺติปริวาเสเนว สาวตฺถึ อุปสงฺกมีติ อยเมตฺถ ทีปิโต โหตีติ. นยิทํ เอวํ ทฏฺฐพฺพํ. สพฺพสฺมึ วีสโยชนสติเก มคฺเค เอกรตฺติปริวาเสนาติ อิมสฺส อตฺถสฺส อธิปฺเปตตฺตา. เอกรตฺติมตฺเต วาโส สกลสฺมึ ตสฺมึ มคฺเค วสิตฺวา ปฏฺฐิตวสนาย พุทฺธานุภาเวน สาวตฺถึ อนุปตฺโตติ.

กทาจิปิ พาหิยสฺส อาคมนํ ญตฺวา "น ตาวสฺส อินฺทฺริยานิ ปริปากํ คตานิ, ขณนฺตเร ปน ปริปากํ คมิสฺสนฺตี"ติ ตสฺส อินฺทฺริยานํ ปริปากํ อาคมยมาโน มหาภิกฺขุสงฺฆปริวุโต ตสฺมึ ขเณ สาวตฺถึ ปิณฺฑาย ปาวิสิ. โส จ เชตวนํ ปวิสิตฺวา ภุตฺตปาตราเส กายาลสิยวิโมจนตฺถํ อพฺโภกาเส จงฺกมนฺเต สมฺพหุเล ภิกฺขู ปสฺสิตฺวา "กหํ นุ โข เอตรหิ ภควา"ติ ปุจฺฉิ. ภิกฺขู "ภควา สาวตฺถึ ปิณฺฑาย ปวิฏฺโฐ"ติ วตฺวา ปุจฺฉึสุ "ตฺวํ ปน กุโต อาคโต"ติ? "สุปฺปารกปฏฺฏนโต อาคโตมฺหี"ติ. "ทูรโต อาคโตสิ, นิสีท, ตาว ปาเท โธวิตฺวา มกฺเขตฺวา โถกํ วิสฺสมาหิ, อาคตกาเล สตฺถารํ ทกฺขิสี"ติ. "อหํ, ภนฺเต, อตฺตโน ชีวิตนฺตรายํ น ชานามิ, เอกรตฺเตเนวมฺหิ กฺวจิปิ จิรํ อฏฺฐตฺวา อนิสีทิตฺวา วีสโยชนสติกํ มคฺคํ อาคโต, สตฺถารํ ปสฺสิตฺวาว วิสฺสมิสฺสามี"ติ วตฺวา ตรมานรูโป สาวตฺถึ ปวิสิตฺวา อโนปมาย พุทฺธสิริยา วิโรจมานํ ภควนฺตํ ปสฺสิ. เตน วุตฺตํ "เตน โข ปน สมเยน สมฺพหุลา ภิกฺขู อพฺโภกาเส จงฺกมนฺติ. อถ โข พาหิโย ทารุจีริโย เยน เต ภิกฺขู เตนุปสงฺกมี"ติอาทิ.

ตตฺถ กหนฺติ กตฺถ. นูติ สํสเย, โหติ ปุจฺฉาเย, กสฺมึ นุ โข ปเทเสติ อตฺโถ. ทสฺสนกามมฺหาติ ทฏฺฐุกามา อมฺห. อยฺยาย มิตฺตํ ภควนฺตํ อนฺโธ วิย จกฺขุํ, พธิโร วิย โสตํ, มูโค วิย กลฺยาณวากฺกรณํ, หตฺถปาทวิกโล วิย หตฺถปาเท, ทลิทฺโท วิย ธนสมฺปทํ,

កន្តារទ្ធានប្បដិបន្នោ វិយ ខេមន្តភូមិំ, រោគាភិភូតោ វិយ អារោគ្យំ, មហាសមុទ្ទំ និន្នគាវោ វិយ មហាគុល្លិំ បស្សិតុំ ឧបសង្កមិតុញ្ច ឧក្កណ្ឋាយាតិ ទស្សេតិ។ តរមានរូបោតិ តរមានាការោ។

បាសាទិកន្តិ ទ្វត្តិំសមហាបុរិសលក្ខណអសីតិអនុព្យញ្ជនព្យាមប្បភាកេតុមាលាលង្កតាយ សមន្តបាសាទិកាយ អត្តនោ សរីរសោភាសម្បត្តិយា រូបកាយទស្សនព្យាវដស្ស ជនស្ស សព្ពាការេន បសាទាវហំ។ បសាទនីយន្តិ ទសពលចតុវេសារជ្ជឆអសាធារណញាណអដ្ឋារសាវេណិក- ពុទ្ធធម្មប្បភុតិអបរិមាណគុណគណសមន្នាគតាយ ធម្មកាយសម្បត្តិយា សរិក្ខកជនស្ស បសាទនីយំ បសីទិតព្ពយុត្តំ បសាទារហំ វា។ សន្តិន្ទ្រិយន្តិ ចក្ខាទិបញ្ចិន្ទ្រិយលោលភាវាបគមេន ឧបសន្តបញ្ចិន្ទ្រិយំ។ សន្តមានសន្តិ ឆដ្ឋស្ស មនិន្ទ្រិយស្ស និព្ពិសេវនភាវុបគមេន ឧបសន្តមានសំ។ ឧត្តមទមថសមថមនុប្បត្តន្តិ លោកុត្តរបញ្ញាវិមុត្តិចេតោវិមុត្តិសង្ខាតំ ឧត្តមំ ទមថំ សមថញ្ច អនុប្បត្វា អធិគន្ត្វា ឋិតំ។ ទន្តន្តិ សុបរិសុទ្ធកាយសមាចារតាយ ចេវ ហត្ថបាទកុក្កុច្ចាភាវតោ ទវាទិអភាវតោ ច កាយេន ទន្តំ។ គុត្តន្តិ សុបរិសុទ្ធវចីសមាចារតាយ ចេវ និរត្ថកវាចាភាវតោ ទវាទិអភាវតោ ច វាចាយ គុត្តំ។ យតិន្ទ្រិយន្តិ សុបរិសុទ្ធមនោសមាចារតាយ អរិយិទ្ធិយោគេន អញ្ញាណអប្បដិសង្ខានុបេក្ខាភាវតោ ច មនិន្ទ្រិយវសេន យតិន្ទ្រិយំ។ នាគន្តិ ឆន្ទាទិវសេន អគមនតោ, បហីនានំ រាគាទិកិលេសានំ បុនានាគមនតោ, កស្សចិបិ អាគុស្ស សព្ពថាបិ អករណតោ, បុនព្ភវស្ស ច អគមនតោតិ ឯវមេហិ ការណេហិ នាគំ។ ឯត្ថ ច បាសាទិកន្តិ ឥមិនា រូបកាយេន ភគវតោ បមាណភូតំ ទីបេតិ, បសាទនីយន្តិ ឥមិនា ធម្មកាយេន, សន្តិន្ទ្រិយន្តិអាទីហិ សេសេហិ បមាណភូតំ ទីបេតិ។ តេន ចតុប្បមាណិកេ លោកសន្និវាសេ អនវសេសតោ សត្តានំ ភគវតោ បមាណភាវោ បកាសិតោតិ វេទិតព្ពោ។

ឧបំក្ខតញ្ញា ភគវន្តំ អន្តរវីថិយំ គច្ឆន្តំ ទិស្វា “ចិរស្សំ វត មេ សម្មាសម្ពុទ្ធោ ទិដ្ឋោ”តិ ហដ្ឋតុដ្ឋោ បញ្ចវណ្ណាយ បីតិយា និរន្តរំ ផុដសរីរោ បីតិវិប្ផារិតវិកសិតនិច្ចលលោចនោ ទិដ្ឋដ្ឋានតោ បដ្ឋាយ ឱណតសរីរោ ភគវតោ សរីរប្បភាវេណិអព្ភន្តរំ ឱគាហេត្វា តត្ថ និមុជ្ជន្តោ ភគវតោ សមីបំ ឧបសង្កមិត្វា បញ្ចបតិដ្ឋិតេន វន្ទិត្វា ភគវតោ បាទេ សម្ពាហន្តោ បរិចុម្ពន្តោ “ទេសេតុ មេ, ភន្តេ, ភគវា ធម្មំ”ន្តិ អាហ។ តេន វុត្តំ – “ភគវតោ បាទេ សិរសា និបតិត្វា ភគវន្តំ ឯតទវោច – ‘ទេសេតុ មេ, ភន្តេ, ភគវា ធម្មំ, ទេសេតុ សុគតោ ធម្មំ, យំ មមស្ស ទីឃរត្តំ ហិតាយ សុខាយា’”តិ។

តត្ថ សុគតោតិ សោភនគមនត្តា, សុន្ទរំ ឋានំ គតត្តា, សម្មា គតត្តា, សម្មា គទត្តា សុគតោ។ គមនម្បិ ហិ គតន្តិ វុច្ចតិ, តញ្ច ភគវតោ សោភនំ បរិសុទ្ធំ អនវជ្ជំ។ កិំ បន តន្តិ? អរិយមគ្គោ។ តេន ហេស គមនេន ខេមំ ទិសំ អសជ្ជមានោ គតោ, អញ្ញេបិ គមេតីតិ សោភនគមនត្តា សុគតោ។ សុន្ទរញ្ចេស ឋានំ គតោ អមតំ និព្ពានន្តិ សុន្ទរំ ឋានំ គតត្តាបិ សុគតោ។ សម្មា ច គតោ តេន តេន មគ្គេន បហីនេ កិលេសេ បុន អបច្ចាគច្ឆន្តោ។ វុត្តញ្ហេតំ –

“សោតាបត្តិមគ្គេន យេ កិលេសា បហីនា, តេ កិលេសេ ន បុនេតិ ន បច្ចេតិ ន បច្ចាគច្ឆតីតិ សុគតោ។ សកទាគាមិ…បេ… អរហត្តមគ្គេន…បេ… ន បច្ចាគច្ឆតីតិ សុគតោ”តិ (ចូឡនិ។ មេត្តគូមាណវបុច្ឆានិទ្ទេស ២៧)។

ᩋᨳ ᩅᩣ ᩈᨾ᩠ᨾᩣ ᨣᨲᨲ᩠ᨲᩣᨲᩥ ᨲᩦᩈᩩᨸᩥ ᩋᨴ᩠ᨵᩣᩈᩩ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᨸᨭᩥᨸᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᨣᨲᨲ᩠ᨲᩣ, ᩈᩩᨸ᩠ᨸᨭᩥᨸᨶ᩠ᨶᨲ᩠ᨲᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨴᩦᨸᨦ᩠ᨠᩁᨸᩣᨴᨾᩪᩃᨲᩮᩣ ᩉᩥ ᨸᨭ᩠ᨮᩣᨿ ᨿᩣᩅ ᨾᩉᩣᨻᩮᩣᨵᩥᨾᨱ᩠ᨯᩣ ᨲᩣᩅ ᩈᨾᨲᩥᩴᩈᨸᩣᩁᨾᩦᨸᩪᩁᩥᨠᩣᨿ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᨸᨭᩥᨸᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᨬᩣᨲᨲ᩠ᨳᨧᩁᩥᨿᩣᨿ ᩃᩮᩣᨠᨲ᩠ᨳᨧᩁᩥᨿᩣᨿ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᨲ᩠ᨳᨧᩁᩥᨿᩣᨿ ᨠᩮᩣᨭᩥᩴ ᨸᩣᨸᩩᨱᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨲ᩠ᨲᩃᩮᩣᨠᩔ ᩉᩥᨲᩈᩩᨡᨾᩮᩅ ᨸᩁᩥᨻᩕᩪᩉᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩈᩔᨲᩴ ᩏᨧ᩠ᨨᩮᨴᩴ ᨠᩣᨾᩈᩩᨡᩴ ᩋᨲ᩠ᨲᨠᩥᩃᨾᨳᨶ᩠ᨲᩥ ᩍᨾᩮ ᩋᨶ᩠ᨲᩮ ᩋᨶᩩᨸᨣᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᩋᨶᩩᨲ᩠ᨲᩁᩣᨿ ᨻᩮᩣᨩ᩠ᨫᨦ᩠ᨣᨽᩣᩅᨶᩣᩈᨦ᩠ᨡᩣᨲᩣᨿ ᨾᨩ᩠ᨫᩥᨾᩣᨿ ᨸᨭᩥᨸᨴᩣᨿ ᩋᩁᩥᨿᩈᨧ᩠ᨧᩮᩈᩩ ᨲᨲᩮᩣ ᨸᩁᩴ ᩈᨾᨵᩥᨣᨲᨵᨾ᩠ᨾᩣᨵᩥᨸᨲᩮᨿ᩠ᨿᩣ ᩈᨻ᩠ᨻᩈᨲ᩠ᨲᩮᩈᩩ ᩋᩅᩥᩈᨿᩣᨿ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᨸᨭᩥᨸᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᨧ ᨣᨲᩮᩣ ᨸᨭᩥᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣᨲᩥ ᩑᩅᨾ᩠ᨸᩥ ᩈᨾ᩠ᨾᩣ ᨣᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᩈᩩᨣᨲᩮᩣ᪨ ᩈᨾ᩠ᨾᩣ ᨧᩮᩅ ᨣᨴᨲᩥ ᨿᩩᨲ᩠ᨲᨭ᩠ᨮᩣᨶᩮ ᨿᩩᨲ᩠ᨲᨾᩮᩅ ᩅᩣᨧᩴ ᨽᩣᩈᨲᩦᨲᩥ ᩈᩩᨣᨲᩮᩣ᪨ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨾ᩠ᨸᩥ ᨧᩮᨲᩴ –

“ᨠᩣᩃᩅᩣᨴᩦ , ᨽᩪᨲᩅᩣᨴᩦ, ᩋᨲ᩠ᨳᩅᩣᨴᩦ, ᨵᨾ᩠ᨾᩅᩣᨴᩦ, ᩅᩥᨶᨿᩅᩣᨴᩦ, ᨶᩥᨵᩣᨶᩅᨲᩥᩴ ᩅᩣᨧᩴ ᨽᩣᩈᩥᨲᩣ ᨠᩣᩃᩮᨶ ᩈᩣᨸᨴᩮᩈᩴ ᨸᩁᩥᨿᨶ᩠ᨲᩅᨲᩥᩴ ᩋᨲ᩠ᨳᩈᩴᩉᩥᨲ”ᨶ᩠ᨲᩥ (ᨴᩦ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪑᪨᪙; ᨾ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪒᪨᪑᪓)᪨

ᩋᨸᩁᨾ᩠ᨸᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ –

“ᨿᩣ ᩈᩣ ᩅᩣᨧᩣ ᩋᨽᩪᨲᩣ ᩋᨲᨧ᩠ᨨᩣ ᩋᨶᨲ᩠ᨳᩈᩴᩉᩥᨲᩣ, ᨿᩣ ᨧ ᨸᩁᩮᩈᩴ ᩋᨸ᩠ᨸᩥᨿᩣ ᩋᨾᨶᩣᨸᩣ, ᨶ ᨲᩴ ᨲᨳᩣᨣᨲᩮᩣ ᩅᩣᨧᩴ ᨽᩣᩈᨲᩦ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ (ᨾ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪒᪨᪘᪖)᪨

ᩑᩅᩴ ᩈᨾ᩠ᨾᩣ ᨣᨴᨲ᩠ᨲᩣᨸᩥ ᩈᩩᨣᨲᩮᩣ᪨

ᨿᩴ ᨾᨾᩔ ᨴᩦᨥᩁᨲ᩠ᨲᩴ ᩉᩥᨲᩣᨿ ᩈᩩᨡᩣᨿᩣᨲᩥ ᨿᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩔ ᩏᨸᨴᩥᩈᨲᩥ ᨧᩥᩁᨠᩣᩃᩴ ᨾᨾ ᨬᩣᨲᨸᩥᨿᨾᩮᩣᨠ᩠ᨡᩣᨶᩥᩉᩥᨲᩣᨿ ᨲᨴᨵᩥᨠᨲ᩠ᨳᩈᩩᨡᩣᨿ ᨧ ᩈᩥᨿᩣ᪨ ᩋᨠᩣᩃᩮᩣ ᨶᩮᩣ ᨲᩣᩅ ᨬᩣᩉᩥᨿᩣᨲᩥ ᨲᩅ ᨵᨾ᩠ᨾᨴᩮᩈᨶᩣᨿ ᨶ ᨲᩣᩅ ᨠᩣᩃᩮᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨠᩥᩴ ᨸᨶ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᩈᨲ᩠ᨲᩉᩥᨲᨸᨭᩥᨸᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᩋᨠᩣᩃᩮᩣᨸᩥ ᨶᩣᨾ ᩋᨲ᩠ᨳᩥ, ᨿᨲᩮᩣ ᨽᨣᩅᩣ ᨠᩣᩃᩅᩣᨴᩦᨲᩥ? ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩮ – ᨠᩣᩃᩮᩣᨲᩥ ᨧᩮᨲ᩠ᨳ ᩅᩮᨶᩮᨿ᩠ᨿᩣᨶᩴ ᨬᩣᨱᨸᩁᩥᨸᩣᨠᨠᩣᩃᩮᩣ ᩋᨵᩥᨸ᩠ᨸᩮᨲᩮᩣ᪨ ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨸᨶ ᨲᨴᩣ ᨬᩣᩉᩥᨿᩔ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᨬᩣᨱᨿᩣᨲᩥ ᨸᩁᩥᨸᨠ᩠ᨠᩣᨸᩁᩥᨸᨠ᩠ᨠᨽᩣᩅᩮᩣ ᨴᩩᨩ᩠ᨩᩣᨶᩮᩣᨬᩮᨿ᩠ᨿᩣ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨽᨣᩅᩣ ᨲᩴ ᩋᩅᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᩁᩅᩦᨽᩥᩴ ᨮᩥᨲᨽᩣᩅᩔ ᨠᩣᩁᨱᩴ ᩋᨸᨴᩥᩈᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᩣᩉ “ᩋᨶ᩠ᨲᩁᩣᨿᩮᩣ ᨽᩅᩮᨿ᩠ᨿᩣ”ᨲᩥ᪨ ᨬᩣᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᨬᩣᨲᩴ ᨽᩅᩮᨿ᩠ᨿ᪨ ᨩᩦᩅᩥᨲᨶ᩠ᨲᩁᩣᨿᩣᨲᩥ ᨩᩦᩅᩥᨲᩔ ᩋᨶ᩠ᨲᩁᩣᨿᨠᩁᨵᨾ᩠ᨾᩣᨶᩴ ᩅᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᩅᨲ᩠ᨲᩴ ᩅᩣᨲᩥ ᩅᨲ᩠ᨲᨠᩣᩃᩮᩣ ᩈᨾ᩠ᨸᩥᨿᩅᩈᩮᨶ “ᨩᩦᩅᩥᨲᨶ᩠ᨲᩁᩣᨿᩣᨶ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᩣᩉ᪨ ᨲᨳᩣ ᩉᩥ ᩋᨶᩮᨠᨸᨧ᩠ᨧᨿᨸ᩠ᨸᨭᩥᨻᨴ᩠ᨵᩅᩩᨲ᩠ᨲᩥᨩᩦᩅᩥᨲᩴ ᩋᨶᩮᨠᩣᨶᩥ ᨧ ᨲᨴᨶ᩠ᨲᩁᩣᨿᩣ᪨ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨬ᩠ᩉᩥ–

“ᩋᨩ᩠ᨩᩮᩅ ᨠᩥᨧ᩠ᨧᨾᩣᨲᨸ᩠ᨸᩴ, ᨠᩮᩣ ᨩᨬ᩠ᨬᩣ ᨾᩁᨱᩴ ᩈᩩᩅᩮ;

ᨶ ᩉᩥ ᨶᩮᩣ ᩈᨦ᩠ᨣᩁᩴ ᨲᩮᨶ, ᨾᩉᩣᩈᩮᨶᩮᨶ ᨾᨧ᩠ᨧᩩᨶᩣ”ᨲᩥ᪨ (ᨾ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪒᪨᪒᪗᪒; ᨶᩮᨲ᩠ᨲᩥ᪨ ᪑᪐᪒);

ᨠᩈ᩠ᨾᩣ ᨸᨶᩣᨿᩴ ᨩᩦᩅᩥᨲᨶ᩠ᨲᩁᩣᨿᨾᩮᩅ ᨲᩣᩅ ᨸᩩᩁᨠ᩠ᨡᩁᩮᩣᨲᩥ? “ᨶᩥᨾᩥᨲ᩠ᨲᨬ᩠ᨬᩩᨲᩣᨿ ᩋᨶᩥᨭ᩠ᨮᩮᨠᩣᩃᩈᩃ᩠ᩃᩮᨶ ᨧᩣ”ᨲᩥ ᨠᩮᨧᩥ᪨ ᩋᨸᩁᩮ “ᨴᩮᩅᨲᩣᨿ ᩈᨶ᩠ᨲᩥᨠᩮ ᨩᩦᩅᩥᨲᨶ᩠ᨲᩁᩣᨿᩔ ᩈᩩᨲᨲ᩠ᨲᩣ”ᨲᩥ ᩅᨴᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩋᨲ᩠ᨳᩥᨿᨠᨧᩥᨠᨲ᩠ᨲᩣ ᨸᨶ ᩏᨸᨶᩥᩔᨿᩈᨾ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᨧᩮᩣᨴᩥᨿᨾᩣᨶᩮᩣ ᩑᩅᨾᩣᩉ᪨ ᨶ ᩉᩥ ᨲᩮᨶ ᩋᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᨩᩦᩅᩥᨲᨠ᩠ᨡᨿᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨠᩥᩴ ᨸᨶ ᨠᩣᩁᨱᩣ ᨽᨣᩅᩣ ᨲᩔ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨴᩮᩈᩮᨲᩩᨠᩣᨾᩮᩣᩅ ᨴ᩠ᩅᩥᨠ᩠ᨡᨲ᩠ᨲᩩᩴ ᨸᨭᩥᨠ᩠ᨡᩥᨸᩥ? ᩑᩅᩴ ᨠᩥᩁᩔ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥ “ᩍᨾᩔ ᨾᩴ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᨠᩣᩃᨲᩮᩣ ᨸᨭ᩠ᨮᩣᨿ ᩈᨠᩃᩈᩁᩦᩁᩴ ᨸᩦᨲᩥᨿᩣ ᨶᩥᩁᨶ᩠ᨲᩁᩴ ᨹᩩᨭᩴ, ᩋᨲᩥᨻᩃᩅᩣ ᨸᩦᨲᩥᩅᩮᨣᩮᩣ, ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᩈᩩᨲ᩠ᩅᩣᨸᩥ ᨶ ᨲᩣᩅ ᩈᨠ᩠ᨠᩥᩔᨲᩥ ᨸᨭᩥᩅᩥᨩ᩠ᨫᩥᨲᩩᩴ᪨ ᨿᩣᩅ ᨸᨶ ᨾᨩ᩠ᨫᨲ᩠ᨲᩩᨸᩮᨠ᩠ᨡᩣ ᩈᨱ᩠ᨮᩣᨲᩥ, ᨲᩣᩅ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᨲᩩ, ᩅᩦᩈᨿᩮᩣᨩᨶᩈᨲᩴ ᨾᨣ᩠ᨣᩴ ᩌᨣᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᨴᩁᨳᩮᩣᨸᩥᩔ ᨠᩣᨿᩮ ᨻᩃᩅᩣ, ᩈᩮᩣᨸᩥ ᨲᩣᩅ ᨸᨭᩥᨸ᩠ᨸᩔᨾ᩠ᨽᨲᩪ”ᨲᩥ᪨ ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨴ᩠ᩅᩥᨠ᩠ᨡᨲ᩠ᨲᩩᩴ ᨸᨭᩥᨠ᩠ᨡᩥᨸᩥ᪨ ᨠᩮᨧᩥ ᨸᨶ “ᨵᨾ᩠ᨾᩔᩅᨶᩮ ᩌᨴᩁᨩᨶᨶᨲ᩠ᨳᩴ ᨽᨣᩅᩣ ᩑᩅᨾᨠᩣᩈᩦ”ᨲᩥ ᩅᨴᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨲᨲᩥᨿᩅᩣᩁᩴ ᨿᩣᨧᩥᨲᩮᩣ ᨸᨶ ᨾᨩ᩠ᨫᨲ᩠ᨲᩩᨸᩮᨠ᩠ᨡᩣᨴᩁᨳᨸᨭᩥᨸᩔᨴ᩠ᨵᩥ ᨸᨧ᩠ᨧᩩᨸᨭ᩠ᨮᩥᨲᨬ᩠ᨬᩣᨿᩔ ᨩᩦᩅᩥᨲᨶ᩠ᨲᩁᩣᨿᩴ ᨬᨲ᩠ᩅᩣ “ᨵᨾ᩠ᨾᨴᩮᩈᨶᩣᨿ ᨠᩣᩃᩮᩣ”ᨲᩥ ᨧᩥᨶ᩠ᨲᩮᨲ᩠ᩅᩣ “ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨲᩥᩉᩣ”ᨲᩥᩌᨴᩥᨶᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᨴᩮᩈᨶᩴ ᩌᩁᨽᩥ᪨

ᨲᨲ᩠ᨳ ᨲᩈ᩠ᨾᩣᨲᩥ ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨲ᩠ᩅᩴ ᩏᩔᩩᨠ᩠ᨠᨩᩣᨲᩮᩣ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨲᩥᩅᩥᨿ ᨾᩴ ᨿᩣᨧᩈᩥ, ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨧ ᨩᩦᩅᩥᨲᨶ᩠ᨲᩁᩣᨿᩣᨶᩴ ᨴᩩᨩ᩠ᨩᩣᨶᨲᩴ ᩅᨴᩈᩥ, ᩍᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᩣᨶᩥ ᨧ ᨲᩮ ᨸᩁᩥᨸᩣᨠᩴ ᨣᨲᩣᨶᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ᪨ ᨲᩥᩉᩣᨲᩥ ᨶᩥᨸᩣᨲᨾᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨲᩮᨲᩥ ᨲᨿᩣ᪨ ᩑᩅᨶ᩠ᨲᩥ ᩍᨴᩣᨶᩥ ᩅᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩣᨠᩣᩁᩴ ᩅᨴᨲᩥ᪨

ᩈᩥᨠ᩠ᨡᩥᨲᨻ᩠ᨻᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨵᩥᩈᩦᩃᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨴᩦᨶᩴ ᨲᩥᩔᨶ᩠ᨶᩴ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨶᩴ ᩅᩈᩮᨶ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᩴ ᨠᩣᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨ ᨿᨳᩣ ᨸᨶ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ, ᨲᩴ ᨴᩔᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ “ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩮ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᨾᨲ᩠ᨲᩴ ᨽᩅᩥᩔᨲᩦ”ᨲᩥᩌᨴᩥᨾᩣᩉ᪨

ᨲᨲ᩠ᨳ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩮ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᨾᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᩁᩪᨸᩣᨿᨲᨶᩮ ᨧᨠ᩠ᨡᩩᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᩮᨶ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᨾᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨿᨳᩣ ᩉᩥ ᨧᨠ᩠ᨡᩩᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᩴ ᩁᩪᨸᩮ ᩁᩪᨸᨾᨲ᩠ᨲᨾᩮᩅ ᨸᩔᨲᩥ, ᨶ ᨶᩥᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥᩈᨽᩣᩅᩴ, ᩑᩅᨾᩮᩅ ᩈᩮᩈᩴ ᨧᨠ᩠ᨡᩩᨴ᩠ᩅᩣᩁᩥᨠᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᩮᨶ ᩉᩥ ᨾᩮ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᨾᨲ᩠ᨲᨾᩮᩅ ᨽᩅᩥᩔᨲᩦᨲᩥ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᩥᨲᨻ᩠ᨻᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᩋᨳ ᩅᩣ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩮ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩴ ᨶᩣᨾ ᨧᨠ᩠ᨡᩩᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᩮᨶ ᩁᩪᨸᩅᩥᨩᩣᨶᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨾᨲ᩠ᨲᩣᨲᩥ ᨸᨾᩣᨱᩴ᪨ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩴ ᨾᨲ᩠ᨲᩣ ᩑᨲᩔᩣᨲᩥ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᨾᨲ᩠ᨲᩴ, ᨧᨠ᩠ᨡᩩᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᨾᨲ᩠ᨲᨾᩮᩅ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨽᩅᩥᩔᨲᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᩍᨴᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ – ᨿᨳᩣ ᩌᨸᩣᨳᨣᨲᩮ ᩁᩪᨸᩮ ᨧᨠ᩠ᨡᩩᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᩴ ᨶ ᩁᨩ᩠ᨩᨲᩥ, ᨶ ᨴᩩᩔᨲᩥ, ᨶ ᨾᩩᨿ᩠ᩉᨲᩥ, ᩑᩅᩴ ᩁᩣᨣᩣᨴᩥᩅᩥᩁᩉᩮᨶ ᨧᨠ᩠ᨡᩩᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᨾᨲ᩠ᨲᨾᩮᩅ ᨾᩮ ᨩᩅᨶᩴ ᨽᩅᩥᩔᨲᩥ, ᨧᨠ᩠ᨡᩩᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᨸ᩠ᨸᨾᩣᨱᩮᨶᩮᩅ ᨩᩅᨶᩴ ᨮᨸᩮᩔᩣᨾᩦᨲᩥ᪨

ᩋᨳ ᩅᩣ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩴ ᨶᩣᨾ ᨧᨠ᩠ᨡᩩᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᩮᨶ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩴ ᩁᩪᨸᩴ, ᨴᩥᨭ᩠ᨮᨾᨲ᩠ᨲᩴ ᨶᩣᨾ ᨲᨲ᩠ᨳᩮᩅ ᩏᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩴ ᩈᨾ᩠ᨸᨭᩥᨧ᩠ᨨᨶᩈᨶ᩠ᨲᩦᩁᨱᩅᩮᩣᨭ᩠ᨮᨻ᩠ᨻᨶᩈᩘᨡᩣᨲᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᨲ᩠ᨲᨿᩴ᪨ ᨿᨳᩣ ᨲᩴ ᨶ ᩁᨩ᩠ᨩᨲᩥ, ᨶ ᨴᩩᩔᨲᩥ, ᨶ ᨾᩩᨿ᩠ᩉᨲᩥ, ᩑᩅᩴ ᩌᨸᩣᨳᨣᨲᩮ ᩁᩪᨸᩮ ᨲᩮᨶᩮᩅ ᩈᨾ᩠ᨸᨭᩥᨧ᩠ᨨᨶᩣᨴᩥᨸ᩠ᨸᨾᩣᨱᩮᨶ ᨩᩅᨶᩴ ᩏᨸ᩠ᨸᩣᨴᩮᩔᩣᨾᩥ, ᨶᩣᩉᩴ ᨲᩴ ᨸᨾᩣᨱᩴ ᩋᨲᩥᨠ᩠ᨠᨾᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩁᨩ᩠ᨩᨶᩣᨴᩥᩅᩈᩮᨶ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᩥᨲᩩᩴ ᨴᩔᩣᨾᩦᨲᩥ ᩑᩅᨾᩮᨲ᩠ᨳ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᨴᨭ᩠ᨮᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨ ᩑᩈᩮᩅ ᨶᨿᩮᩣ ᩈᩩᨲᨾᩩᨲᩮᩈᩩ᪨ ᨾᩩᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᨲᨴᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᩮᩉᩥ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᨣᨶ᩠ᨵᩁᩈᨹᩮᩣᨭ᩠ᨮᨻ᩠ᨻᩣᨿᨲᨶᨲ᩠ᨲᨿᩴ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨲᩮ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨲᨾᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨸᨶ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨲᩴ ᨶᩣᨾ ᨾᨶᩮᩣᨴ᩠ᩅᩣᩁᩣᩅᨩ᩠ᨩᨶᩮᨶ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨲᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩴ᪨ ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨲᩮ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨲᨾᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᩌᩅᨩ᩠ᨩᨶᨸ᩠ᨸᨾᩣᨱᩴ᪨ ᨿᨳᩣ ᩌᩅᨩ᩠ᨩᨶᩴ ᨶ ᩁᨩ᩠ᨩᨲᩥ, ᨶ ᨴᩩᩔᨲᩥ, ᨶ ᨾᩩᨿ᩠ᩉᨲᩥ, ᩑᩅᩴ ᩁᨩ᩠ᨩᨶᩣᨴᩥᩅᩈᩮᨶ ᨧ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᩥᨲᩩᩴ ᩋᨴᨲ᩠ᩅᩣ ᩌᩅᨩ᩠ᨩᨶᨸ᩠ᨸᨾᩣᨱᩮᨶᩮᩅ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨮᨸᩮᩔᩣᨾᩦᨲᩥ ᩋᨿᨾᩮᨲ᩠ᨳ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᩑᩅᨬ᩠ᩉᩥ ᨲᩮ, ᨻᩣᩉᩥᨿ, ᩈᩥᨠ᩠ᨡᩥᨲᨻ᩠ᨻᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᩍᨾᩣᨿ ᨸᨭᩥᨸᨴᩣᨿ ᨲᨿᩣ, ᨻᩣᩉᩥᨿ, ᨲᩥᩔᨶ᩠ᨶᩴ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨶᩴ ᩋᨶᩩᩅᨲ᩠ᨲᨶᩅᩈᩮᨶ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨

ᩍᨲᩥ ᨽᨣᩅᩣ ᨻᩣᩉᩥᨿᩔ ᩈᩘᨡᩥᨲ᩠ᨲᩁᩩᨧᩥᨲᩣᨿ ᨨᩉᩥ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᨠᩣᨿᩮᩉᩥ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᨨᩊᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᨽᩮᨴᨽᩥᨶ᩠ᨶᩴ ᩅᩥᨸᩔᨶᩣᨿ ᩅᩥᩈᨿᩴ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩣᨴᩦᩉᩥ ᨧᨲᩪᩉᩥ

ខោដ្ឋានេសហិ ចិកឌិត្វា តត្ថស្ស ឌាតតឹទលាបរិញ្ញា ឥេស្សតិ៍ កថំ? ៙ត្ថ ហិ ទ្ធបិឃតត៌ បឃ្សិតត្ថាេដ្ឋត ឌិដ្ឋំ តាយ, ចក្ខុចិញ្ញាណំ បត សង្គិ តំស្វាទិកចិញ្ញាណេលហិ ឥស្សតេដ្ឋត, តក្ខុកយប្បិ ឃឆាបច្ចយំ បចត្តយាត៌ ឆឋ្ឋយត្តេយច, ត ៙ត្ថ ខោធិ កត្វា ចា កាេទតា ចា, ឃេតា តំ ហូត្វា អកាចេដ្ឋត អតិច្ចំ, ក្ខឥឃត្ថាឃប្បដិបឹត្យអតេដ្ឋត ទុក្ខំ, អចសចត្តតេដ្ឋត អតត្តាតិ ព្យេតា តត្ថ បណ្ឌិតស្ស ទដ្ឋតាឌិត៌ ឌ្ឋកាេសាតិ? អឃេយត្ថ អឌិប្បាេឃា ឃុតាឌឹឃុបិ៍

ត្ថឥាតិ ឌាតតឹទលាបរិញ្ញាឃុ បតិដ្ឋិតស្ស ក្ខបទិ សហ យក្កឝេលត បហាតបរិញ្ញា ឥេស្សតំ, “ឃេតា ខោ េត, ឥាហិឃា”តិអាឌិ អាទេទ្ធ៍ តត្ថ ឃេតាតិ ឃឥា, ឃស្មា ចា៍ េតតិ តច៍ តេតាតិ តឥា, តស្មា ចា៍ េតតាតិ េតត ឌិដ្ឋាឌិតា, ឌិដ្ឋាឌិបដិពេទ្ធត ទាកាឌិតា ចា៍ ត្ថឥំ ចុត្តំ េហាតិ – ឥាហិឃ, តច ឃស្មិំ កាេល េឃត ចា កាេលាត ឌិដ្ឋាឌឹឃុ យឃា ចុត្តចិធិ បដិបជ្ជត្តស្ស អចិបរឹតសកាចាចេពាេឆត ឌិដ្ឋាឌិយត្តំ កចិស្សតិ, តស្មិំ កាេល េតត ចា កាេលាត ឌិដ្ឋាឌិបដិពេទ្ធត ទាកាឌិតា សហ ត កចិស្សសិ, ទេត្តា ចា ទុេដ្ឋា ចា យូឡេហា ចា ត កចិស្សសិ, បហឹតទាកាឌិកត្វា េតត ចា ឌិដ្ឋាឌិតា សហ បដិពេទ្ធា ត កចិស្សសិតិ៍ តេតា ត្វំ, ឥាហិឃ, ត តត្ថាតិ ឃឥា ឃស្មា ចា ត្វំ េតត ទាេកត ចា ទេត្តា ឥោេសត ចា ទុេដ្ឋា េយាេហត ចា យូឡេហា ត កចិស្សសិ, តឥា តស្មា ចា ត្វំ តត្ថ ឌិដ្ឋាឌិេក ត កចិស្សសិ, តស្មិំ ឌិេដ្ឋ ចា ឃុតមុតចិញ្ញាេត ចា “៙តំ យយ, ៙េសាហយស្មិំ, ៙េសា េយ អត្តា”តិ តណ្ហាយាតឌិដ្ឋីហិ អល្លិេតា បតិដ្ឋិេតា ត កចិស្សសិ៍ ៙ត្តាចតា បហាតបរិញ្ញា យត្ថកំ បិេបត្វា ឥឹណាសចក្ខុមិ ឥស្សិតា៍

តេតាត្វំ, ឥាហិឃ, េតចិឆ ត ហុទំ ត ក្ខកឃយត្តេទតាតិ ឃឥា ត្វំ, ឥាហិឃ, េតត ទាកាឌិតា តត្ថ ឌិដ្ឋាឌឹឃុ បដិពេទ្ធា ត កចិស្សសិ, តឥា ត្វំ េតច ត្ថឆេលាកេក ត បទេលាកេក ត ក្ខកឃត្វាបិ៍ ៙េសចេត្តា ទុក្ខស្សាតិ កិេលសទុក្ខស្ស ច ចដ្ឋទុក្ខស្ស ច អឃេយច ហិ អេត្តា អយំ បទិចដ្ឋុយកាេចាតិ អឃេយច ហិ ៙ត្ថ អេត្វា៍ េឃ បត “ក្ខកឃយត្តេទតា”តិ បឌំ កេហត្វា អត្តទាកចំ តាយ ត្ថច្ឆន្តិ, េតសំ តំ ឃិច្ឆា៍ អត្តទាកចស្ស ហិ កាេចា អកិឆេយ្យ បដិក្ខិបិត្តាេឃច៍ អត្តេទតាតិ ចចត៌ បត ចិកប្បត្តទឹបត៌, តស្មា អឃេយត្ថ អេត្វា – “េតច ត្ថឆ ត ហុទំ, អបេទា ចិកេប្បា ត ក្ខកឃ”ត្តិ៍

អឆ ចា អត្តេទតាតិ ចចត៌ បត ចិកប្បត្តទាកាចឌឹបត៌ តស្សេត្វា – “េតច ត្ថឆ ត ហុទំ, ក្ខកឃយត្តេទ បត ត អញ្ញដ្ឋាត៌ អត្ថិ”តិ៍ េឃបិ ច “អត្តទាបរិតិព្វាឃឹ សម្ពុេចឃី”តិ ច ត្ថេយសំ ឃុត្តបឥាត៌ អត្ថំ អេឃាតិេសា កេហត្វា “អត្ថិេឃច អត្តទាកេចា”តិ ចឥត្តិ, េតបិ ឃស្មា អចិហាឌឹឃុ តត្ថ តត្ថ អាឃុេចយ្យត្បអតតិក្កយិត្វា អត្តទា អក្កយក្កាឌិកេយត អតចេសេសកិេលសបរិតិព្វាេតត បរិតិព្វាឃតីតិ អត្តទាបរិតិព្វាឃឹ, ត អត្តទាកចក្ខេតាតិ បុទិមស្ស ឃុត្តបឥស្ស អេត្វា៍ បច្ឆិមស្ស ច េឃ ក្ខតា ៙ច, ត កចិស្សត្តិ, េត ឥឹណាសចា បុទិមបេឆ ក្ខតាតិ ចុត្តា៍ តត្ថិរុទ្ធតាឃ សម្ពុេចយេសត្តិតិ សម្ពុេចសិេតា, អប្បហឹតកចសំេឃាឌតត្វា េសលា បុច្ឆជ្ជតា ច៍ ចត្យុ ចា េឃាតិឃុ អល្លដ្ឋឌលិត្យុឌសត្វា ឃាច អល្លេកាសំ ចត្ថិេកាសព្វា ត កិត្តត្តិ, តាច សម្ពុេចឃី តាយ, អល្លេកាសេតា ចត្ថិេកាសេតា ច ឥាហិ តិក្ខត្តា ក្ខតា តាយ៍ សំេសឥឌា ឌ្ឋបបិតិកា ច បឆយចិត្តក្ខលេលា សម្ពុេចឃី តាយ, ទុតិយចិត្តក្ខលាេតា បដ្ឋាឃ ក្ខតា តាយ៍ េឃត ចា ត្ថទិឃាបេឆត ឌាឃត្តិ, ឃាច តេតា អញ្ញា ត បិបុលត្តិ, តាច សម្ពុេចសិេតា, តេតា បទំ ក្ខតាតិ អេត្វា៍ តស្មា តត្ថិតិ បដិក្ខិបិតត្វា៍ សតិ ហិ ក្ខទុេក បិត្យត្ថអត្យាេត អេត្ថ កិ អតិទ្ធាទិតសាយត្ថិេឃត អត្តទាកេចត បរិកប្បិេតត បេឃាឌតត្តិ៍

យេ បន “សន្តានវសេន បវត្តមានានិ ធម្មានិ អវិច្ឆេទេន ទេសន្តរេសុ បាតុភាវោ ទិដ្ឋោ, យថា តំ វីហិអាទិអវិញ្ញាណកសន្តានេ, ឯវំ សវិញ្ញាណកសន្តានេបិ អវិច្ឆេទេន ទេសន្តរេសុ បាតុភាវេន ភវិតព្វំ។ អយញ្ច នយោ សតិ អន្តរាភវេ យុជ្ជតិ, ន អញ្ញថា”តិ យុត្តិំ វទន្តិ។ តេន ហិ ឥទ្ធិមតោ ចេតោវសិប្បត្តស្ស ចិត្តានុគតិកំ កាយំ អធិដ្ឋហន្តស្ស ខណេន ព្រហ្មលោកតោ ឥធូបសង្កមនេ ឥតោ វា ព្រហ្មលោកគមនេ យុត្តិ វត្តព្វា។ យទិ សព្ពត្ថេវ អវិច្ឆិន្នទេសេ ធម្មានំ បវត្តិ ទិដ្ឋា, យទិបិ សិយា ឥទ្ធិមន្តានំ ឥទ្ធិវិសយោ អចិន្តេយ្យោតិ។ តំ ទិដ្ឋាបិ សមានំ “កម្មវិបាកោ អចិន្តេយ្យោ”តិ វចនតោ។ តស្មា តំ តេសំ មតិមត្តមេវ។ អចិន្តេយ្យសភាវា ហិ សភាវធម្មា, តេ កត្ថចិ បច្ចយវសេន វិច្ឆិន្នទេសេ បាតុភវន្តិ, កត្ថចិ អវិច្ឆិន្នទេសេ។ តថា ហិ មុខឃោសាទីហិ បច្ចយេហិ អញ្ញស្មិំ ទេសេ អាទាសបព្ពតប្បទេសាទិកេ បតិពិម្ពបតិឃោសាទិកំ បច្ចុប្បន្នំ និព្ពត្តមានំ ទិស្សតិ, តស្មា ន សក្កា សព្ពត្ថ ឧបនេតព្ពន្តិ អយមេត្ថ សង្ខេបោ។ វិត្ថារោ បន បតិពិម្ពស្ស ឧទាហរណភាវាសមត្ថតាទិកោ អន្តរាភវកថាវិចារោ កថាវត្ថុបករណស្ស (កថា. ៥០៥; កថា. អដ្ឋ. ៥០៥) ដីកាយំ គហេតព្ពោ។

អបរេ បន “ទិដ្ឋាតិ កាមភវោ, សុតន្តិ អរូបភវោ, មុតវិញ្ញាតេតិ រូបភវោ វុត្តោ”តិ។ អញ្ញេ “ទិដ្ឋាតិ អជ្ឈត្តិកាយតនានិ, សុតន្តិ ពាហិរាយតនានិ, មុតវិញ្ញាតេតិ ចិត្តចេតសិកា”តិ។ “ទិដ្ឋាតិ វា បច្ចយធម្មា, សុតន្តិ បច្ចុប្បន្នធម្មា, មុតវិញ្ញាតេតិ បណ្ណត្តិធម្មា វុត្តា”តិ វទន្តិ។ តំ សព្ពំ អដ្ឋកថាសុ នត្ថិ។ ឯវំ តាវ “ទិដ្ឋេ ទិដ្ឋមត្តំ ភវិស្សតី”តិអាទិនា ទិដ្ឋាទិវសេន ចតុធា តេភូមកធម្មា សង្គហេតព្វា។ តត្ថ សុភសុខនិច្ចអត្តគ្គាហបរិវជ្ជនមុខេន អសុភទុក្ខានិច្ចានត្តានុបស្សនា ទស្សិតាតិ ហេដ្ឋិមាហិ វិសុទ្ធីហិ សទ្ធិំ សង្ខេបេនេវ វិបស្សនា កថិតា។ “តតោ ត្វំ, ពាហិយ, ន តេនា”តិ ទីបិតា រាគាទីនំ សមុច្ឆេទស្ស អធិប្បេតត្តា មគ្គោ។ “តតោ ត្វំ, ពាហិយ, ន តត្ថា”តិ ទីបិតា ផលំ។ “នេវិធា”តិអាទិនា អនុបាទិសេសា បរិនិព្ពានធាតុ កថិតាតិ ទដ្ឋព្វំ។ តេន វុត្តំ – “អថ ខោ ពាហិយស្ស...បេ... អាសវេហិ ចិត្តំ វិមុច្ចី”តិ។

ឥមាយ សំខិត្តបទាយ ទេសនាយ តាវទេវាតិ តស្មិំយេវ ខណេ, ន កាលន្តរេ។ អនុបាទាយាតិ អគ្គហេត្វា។ អាសវេហីតិ អាភវគ្គំ អាគោត្រភុំ សវនតោ បវត្តនតោ ចិរបរិវាសិយដ្ឋេន មទិរាទិអាសវសទិសតាយ ច “អាសវា”តិ លទ្ធនាមេហិ កាមរាគាទីហិ។ វិមុច្ចីតិ សមុច្ឆេទវិមុត្តិយា បដិប្បស្សទ្ធិវិមុត្តិយា ច វិមុច្ចិ និស្សជ្ជិ។ សោ ហិ សត្ថុ ធម្មំ សុណន្តោ ឯវ សីលានិ សោធេត្វា យថាលទ្ធំ ចិត្តសមាធិំ និស្សាយ វិបស្សនំ បដ្ឋបេត្វា ខិប្បាភិញ្ញតាយ តាវទេវ សព្ពាសវេ ខេបេត្វា សហ បដិសម្ភិទាហិ អរហត្តំ បាបុណិ។ សោ សំសារសោតំ ឆិន្ទិត្វា កតវដ្ដបរិយន្តោ អន្តិមទេហធរោ ហុត្វា ឧក្កដ្ឋសតិយា បច្ចវេក្ខណាសុ បវត្តាសុ ធម្មតាយ ចោទិយមានោ ភគវន្តំ បព្ពជ្ជំ យាចិ។ “បរិបុណ្ណំ តេ បត្តចីវរ”ន្តិ បុដ្ឋោ “ន បរិបុណ្ណ”ន្តិ អាហ។ អថ នំ សត្ថា “តេន ហិ បត្តចីវរំ បរិយេសា”តិ វត្វា បក្កាមិ។ តេន វុត្តំ – “អថ ខោ ភគវា...បេ... បក្កាមី”តិ។

សោ កិរ កស្សបទសពលស្ស សាសនេ វីសវស្សសហស្សានិ សមណធម្មំ ករោន្តោ “ភិក្ខុនា នាម អត្តនា បច្ចយេ លភិត្វា យថាទានំ ករោន្តេន អត្តនាវ បរិភុញ្ជិតុំ វដ្ដតី”តិ ឯកស្ស ភិក្ខុស្សបិ បត្តេន វា ចីវរេន វា សង្គហំ នាកាសិ, តេនស្ស ឯហិភិក្ខូបសម្បទាយ

ឧបនិស្សយោ នាហោសិ. កេចិ បនាហុ – “សោ កិរ ពុទ្ធសុញ្ញេ លោកេ ចោរោ ហុត្វា ធនុកលាបំ សន្នយ្ហិត្វា អរញ្ញេ ចោរិកំ ករោន្តោ ឯកំ បច្ចេកពុទ្ធំ ទិស្វា បត្តចីវរលោភេន តំ ឧសុនា វិជ្ឈិត្វា បត្តចីវរំ គណ្ហតោ តស្ស ឥទ្ធិមយបត្តចីវរំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ, សត្ថា តំ ញត្វា ឯហិភិក្ខុភាវេន បព្វជ្ជំ ន អទាសី”តិ. តម្បិ បត្តចីវរបរិយេសនំ ចរមានំ ឯកា ធេនុ វេគេន អាបតន្តី បហរិត្វា ជីវិតក្ខយំ បាបេសិ. តំ សន្ធាយ វុត្តំ “អថ ខោ អចិរបក្កន្តស្ស ភគវតោ ពាហិយំ ទារុចីរិយំ គាវី តរុណវច្ឆា អធិបតិត្វា ជីវិតា វោរោបេសី”តិ.

តត្ថ អចិរបក្កន្តស្សាតិ ន ចិរំ បក្កន្តស្ស ភគវតោ. គាវី តរុណវច្ឆាតិ ឯកា យក្ខិនី តរុណវច្ឆធេនុរូបី. អធិបតិត្វាតិ អភិភវិត្វា មទ្ទិត្វា. ជីវិតា វោរោបេសីតិ បុរិមស្មិំ អត្តភាវេ លទ្ធាឃាតតាយ ទិដ្ឋមត្តេនេវ វេរិចិត្តំ ឧប្បាទេត្វា សិង្គេន បហរិត្វា ជីវិតា វោរោបេសិ.

សត្ថា បិណ្ឌាយ ចរិត្វា កតភត្តកិច្ចោ សម្ពហុលេហិ ភិក្ខូហិ សទ្ធិំ នគរតោ និក្ខមន្តោ ពាហិយស្ស សរីរំ សង្ការដ្ឋានេ បតិតំ ទិស្វា ភិក្ខូ អាណាបេសិ – “ភិក្ខវេ, ឯកស្មិំ ឃរទ្វារេ ឋត្វា មញ្ចកំ អាហរាបេត្វា ឥមំ សរីរំ នគរតោ នីហរិត្វា ឈាបេត្វា ថូបំ ករោថា”តិ, ភិក្ខូ តថា អកំសុ. កត្វា ច បន វិហារំ គន្ត្វា សត្ថារំ ឧបសង្កមិត្វា អត្តនា កតកិច្ចំ អារោចេត្វា តស្ស អភិសម្បរាយំ បុច្ឆិំសុ. អថ នេសំ ភគវា តស្ស បរិនិព្ពុតភាវំ អាចិក្ខិ. ភិក្ខូ “តុម្ហេ, ភន្តេ, ‘ពាហិយោ ទារុចីរិយោ អរហត្តំ បត្តោ’តិ វទថ, កទា សោ អរហត្តំ បត្តោ”តិ បុច្ឆិំសុ. “មម ធម្មំ សុតកាលេ”តិ ច វុត្តេ “កទា បនស្ស តុម្ហេហិ ធម្មោ កថិតោ”តិ? “បិណ្ឌាយ ចរន្តេន អន្តរវីថិយំ ឋត្វា”តិ. “អប្បមត្តកោ សោ, ភន្តេ, តុម្ហេហិ អន្តរវីថិយំ ឋត្វា កថិតធម្មោ, កថំ សោ តាវតកេន វិសេសំ និព្ពត្តេសី”តិ? “កិំ, ភិក្ខវេ, មម ធម្មំ ‘អប្បំ វា ពហុំ វា’តិ បមិណថ, អនេកានិ គាថាសហស្សានិបិ អនត្ថសំហិតានិ ន សេយ្យោ, អត្ថនិស្សិតំ បន ឯកម្បិ គាថាបទំ សេយ្យោ”តិ ទស្សេន្តោ –

“សហស្សមបិ ចេ គាថា, អនត្ថបទសំហិតា;

ឯកំ គាថាបទំ សេយ្យោ, យំ សុត្វា ឧបសម្មតី”តិ. (ធ. ប. ១០១) –

ធម្មបទេ ឥមំ គាថំ វត្វា “ន កេវលំ សោ បរិនិព្ពានមត្តេន, អថ ខោ មម សាវកានំ ភិក្ខូនំ ខិប្បាភិញ្ញានំ អគ្គភាវេនបិ ថូបារហោ”តិ ទស្សេន្តោ “ឯតទគ្គំ, ភិក្ខវេ, មម សាវកានំ ភិក្ខូនំ ខិប្បាភិញ្ញានំ, យទិទំ ពាហិយោ ទារុចីរិយោ”តិ (អ. និ. ១.២១៩) តំ អាយស្មន្តំ ឯតទគ្គេ ឋបេសិ. តំ សន្ធាយ វុត្តំ – “អថ ខោ ភគវា សាវត្ថិយំ បិណ្ឌាយ ចរិត្វា…បេ… បរិនិព្ពុតោ, ភិក្ខវេ, ពាហិយោ ទារុចីរិយោ”តិ.

តត្ថ បច្ឆាភត្តន្តិ ភត្តកិច្ចតោ បច្ឆា. បិណ្ឌបាតបដិក្កន្តោតិ បិណ្ឌបាតបរិយេសនតោ បដិនិវត្តោ. បទទ្វយេនាបិ កតភត្តកិច្ចោតិ វុត្តំ ហោតិ. នីហរិត្វាតិ នគរតោ ពហិ នេត្វា. ឈាបេថាតិ ទហថ. ថូបញ្ចស្ស ករោថាតិ អស្ស ពាហិយស្ស សរីរធាតុយោ គហេត្វា

ᨧᩮᨲᩥᨿᨬ᩠ᨧ ᨠᩁᩮᩣᨳ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨠᩣᩁᨱᨾᩣᩉ – "ᩈᨻ᩠ᩕᩉ᩠ᨾᨧᩣᩁᩦ ᩅᩮᩣ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨠᩣᩃᨦ᩠ᨠᨲᩮᩣ"ᨲᩥ᪨ ᨲᩔᨲ᩠ᨳᩮᩣ – ᨿᩴ ᨲᩩᨾ᩠ᩉᩮ ᩈᨾᩣᨶᩴ ᨻ᩠ᩕᩉ᩠ᨾᩴ ᩋᨵᩥᩈᩦᩃᩣᨴᩥᨸᨭᩥᨸᨲ᩠ᨲᩥᩈᨦ᩠ᨡᩴ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᨧᩁᨳ, ᨲᩴ ᩈᩮᩣ ᨲᩩᨾ᩠ᩉᩮᩉᩥ ᩈᨾᩣᨶᩴ ᨻ᩠ᩕᩉ᩠ᨾᩴ ᩋᨧᩁᩦᨲᩥ ᩈᨻ᩠ᩕᩉ᩠ᨾᨧᩣᩁᩦ ᨾᩁᨱᨠᩣᩃᩔ ᨸᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣᩅ ᨠᩣᩃᨦ᩠ᨠᨲᩮᩣ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨲᩴ ᨾᨬ᩠ᨧᨠᩮᨶ ᨶᩦᩉᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨫᩣᨸᩮᨳ, ᨳᩪᨸᨬ᩠ᨧᩔ ᨠᩁᩮᩣᨳᩣᨲᩥ᪨

ᨲᩔ ᨠᩣ ᨣᨲᩦᨲᩥ ᨸᨬ᩠ᨧᩈᩩ ᨣᨲᩦᩈᩩ ᨲᩔ ᨠᨲᨾᩣ ᨣᨲᩥ ᩏᨸᨸᨲ᩠ᨲᩥ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩣ, ᨣᨲᩦᨲᩥ ᨶᩥᨷ᩠ᨹᨲ᩠ᨲᩥ, ᩋᩁᩥᨿᩮᩣ ᨸᩩᨳᩩᨩ᩠ᨩᨶᩮᩣ ᩅᩣᨲᩥ ᨠᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᩋᨽᩥᩈᨾ᩠ᨸᩁᩣᨿᩮᩣᨲᩥ ᨸᩮᨧ᩠ᨧ ᨽᩅᩩᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥ ᨽᩅᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩮᩣ ᩅᩣ᪨ ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩣᨸᩥ ᨲᩔ ᨳᩪᨸᨠᩁᨱᩣᨱᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣᩅ ᨸᩁᩥᨶᩥᨻ᩠ᨻᩩᨲᨽᩣᩅᩮᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᨲᩮᩣ ᨸᨠᩣᩈᩥᨲᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨿᩮ ᨸᨶ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪ ᨲᨲ᩠ᨲᨠᩮᨶ ᨶ ᨩᩣᨶᩥᩴᩈᩩ, ᨲᩮ "ᨲᩔ ᨠᩣ ᨣᨲᩦ"ᨲᩥ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᩥᩴᩈᩩ᪨ ᨸᩣᨠᨭᨲ᩠ᨳᩴ ᩅᩣ ᨠᩣᩁᩣᨸᩮᨲᩩᨠᩣᨾᩣ ᨲᨳᩣ ᩋᨠᨳᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᩥᩴᩈᩩ᪨

ᨸᨱ᩠ᨯᩥᨲᩮᩣᨲᩥ ᩋᨣ᩠ᨣᨾᨣ᩠ᨣᨸᨬ᩠ᨬᩣᨿ ᩋᨵᩥᨣᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᨸᩁᨾᩮᨶ ᨬᩣᨱᩮᨶ ᨣᨲᩮᩣ ᨸᨲ᩠ᨲᩮᩣᨲᩥ ᨸᨱ᩠ᨯᩥᨲᩮᩣ᪨ ᨸᨧ᩠ᨧᨸᩣᨴᩦᨲᩥ ᨸᨭᩥᨸᨩ᩠ᨩᩥ᪨ ᨵᨾ᩠ᨾᩔᩣᨲᩥ ᩃᩮᩣᨠᩩᨲ᩠ᨲᩁᨵᨾ᩠ᨾᩔ᪨ ᩋᨶᩩᨵᨾ᩠ᨾᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᩦᩃᩅᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩥᩋᩣᨴᩥᨸᨭᩥᨸᨴᩣᨵᨾ᩠ᨾᩴ᪨ ᩋᨳ ᩅᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩔᩣᨲᩥ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᨵᨾ᩠ᨾᩔ᪨ ᩋᨶᩩᨵᨾ᩠ᨾᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᩁᩥᨿᨾᨣ᩠ᨣᨹᩃᨵᨾ᩠ᨾᩴ᪨ ᨶ ᨧ ᨾᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩣᨵᩥᨠᩁᨱᨶ᩠ᨲᩥ ᨵᨾ᩠ᨾᨴᩮᩈᨶᩣᩉᩮᨲᩩ ᨶ ᨧ ᨾᩴ ᩅᩥᩉᩮᩈᩮᩈᩥ ᨿᨳᩣᨶᩩᩈᩥᨭ᩠ᨮᩴ ᨸᨭᩥᨸᨶ᩠ᨶᨲ᩠ᨲᩣ᪨ ᨿᩮᩣ ᩉᩥ ᩈᨲ᩠ᨳᩩ ᩈᨶ᩠ᨲᩥᨠᩮ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᩈᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᨾ᩠ᨾᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᩅᩣ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨿᨳᩣᨶᩩᩈᩥᨭ᩠ᨮᩴ ᨶ ᨸᨭᩥᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ, ᩈᩮᩣ ᩈᨲ᩠ᨳᩣᩁᩴ ᩅᩥᩉᩮᩈᩮᨲᩥ ᨶᩣᨾ᪨ ᨿᩴ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ – "ᩅᩥᩉᩥᩴᩈᩈᨬ᩠ᨬᩦ ᨸᨣᩩᨱᩴ ᨶ ᨽᩣᩈᩥᩴ, ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨸᨱᩦᨲᩴ ᨾᨶᩩᨩᩮᩈᩩ ᨻ᩠ᩕᩉ᩠ᨾᩮ"ᨲᩥ (ᨾᩉᩣᩅ᪨ ᪉; ᨾ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪁᪨᪂᪈᪃; ᪂᪨᪃᪃᪉)᪨ ᩋᨳ ᩅᩣ ᨶ ᨧ ᨾᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩣᨵᩥᨠᩁᨱᨶ᩠ᨲᩥ ᨶ ᨧ ᨾᨾᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩣᨵᩥᨠᩁᨱᩴ᪨ ᨾᨾᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ – ᨧᨲᩩᩁᩮᩣᨥᨲᩮᩣ ᨶᩥᨿ᩠ᨿᩣᨶᩉᩮᨲᩩᨽᩪᨲᩴ ᨾᨾᩴ ᨾᨾ ᩈᩣᩈᨶᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᩈᩩᨸ᩠ᨸᨭᩥᨸᨶ᩠ᨶᨲ᩠ᨲᩣ ᨶ ᩅᩥᩉᩮᩈᩮᨲᩥ᪨ ᨴᩩᨸ᩠ᨸᨭᩥᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᩉᩥ ᩈᩣᩈᨶᩴ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᩥᨲ᩠ᨲᩣ ᩈᨲ᩠ᨳᩩ ᨵᨾ᩠ᨾᩈᩁᩦᩁᩴ ᩅᩥᩉᩮᩈᩮᨲᩥ ᨶᩣᨾ᪨ ᩋᨿᩴ ᨸᨶ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᨸᨭᩥᨸᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᨾᨲ᩠ᨳᨠᩴ ᨸᩣᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨶᩩᨸᩣᨴᩥᩈᩮᩈᩣᨿ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᨵᩣᨲᩩᨿᩣ ᨸᩁᩥᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨿᩦ᪨ ᨲᩮᨶ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ – "ᨸᩁᩥᨶᩥᨻ᩠ᨻᩩᨲᩮᩣ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨻᩣᩉᩥᨿᩮᩣ ᨴᩣᩁᩩᨧᩦᩁᩥᨿᩮᩣ"ᨲᩥ᪨

ᩑᨲᨾᨲ᩠ᨳᩴ ᩅᩥᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ ᩑᨲᩴ ᨳᩮᩁᩔ ᨻᩣᩉᩥᨿᩔ ᩋᨶᩩᨸᩣᨴᩥᩈᩮᩈᩣᨿ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᨵᩣᨲᩩᨿᩣ ᨸᩁᩥᨶᩥᨻ᩠ᨻᩩᨲᨽᩣᩅᩴ, ᨲᨳᩣ ᨸᩁᩥᨶᩥᨻ᩠ᨻᩩᨲᩣᨶᨬ᩠ᨧ ᨡᩦᨱᩣᩈᩅᩣᨶᩴ ᨣᨲᩥᨿᩣ ᨸᨧ᩠ᨧᩮᨠᩮᩉᩥ ᨴᩩᨶ᩠ᨶᩥᨬ᩠ᨬᩮᨿ᩠ᨿᨽᩣᩅᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᩣᨠᩣᩁᨲᩮᩣ ᩅᩥᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ᪨ ᩍᨾᩴ ᩏᨴᩣᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᩍᨾᩴ ᩋᨸ᩠ᨸᨲᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᨸᩁᩥᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩣᨶᩩᨽᩣᩅᨴᩦᨸᨠᩴ ᩏᨴᩣᨶᩴ ᩏᨴᩣᨶᩮᩈᩥ᪨

ᨿᨲ᩠ᨳᩣᨲᩥ ᨿᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩮ ᩋᩣᨸᩮᩣ ᨧ ᨶ ᨣᩣᨵᨲᩥ, ᨸᨳᩅᩦ ᨧ ᨲᩮᨩᩮᩣ ᨧ ᩅᩣᨿᩮᩣ ᨧ ᨶ ᨣᩣᨵᨲᩥ, ᨶ ᨸᨲᩥᨭ᩠ᨮᩣᨲᩥ᪨ ᨠᩈ᩠ᨾᩣ? ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩔ ᩋᩈᨦ᩠ᨡᨲᩈᨽᩣᩅᨲ᩠ᨲᩣ᪨ ᨶ ᩉᩥ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩈᨦ᩠ᨡᨲᨵᨾ᩠ᨾᩣᨶᩴ ᩃᩮᩈᩮᩣᨸᩥ ᩈᨾ᩠ᨽᩅᨲᩥ᪨ ᩈᩩᨠ᩠ᨠᩣᨲᩥ ᩈᩩᨠ᩠ᨠᩅᨱ᩠ᨱᨲᩣᨿ ᩈᩩᨠ᩠ᨠᩣᨲᩥ ᩃᨴ᩠ᨵᨶᩣᨾᩣ ᨣᩉᨶᨠ᩠ᨡᨲ᩠ᨲᨲᩣᩁᨠᩣ᪨ ᨶ ᨩᩮᩣᨲᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᨶ ᨽᩣᩈᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩋᩣᨴᩥᨧ᩠ᨧᩮᩣ ᨶᨸ᩠ᨸᨠᩣᩈᨲᩦᨲᩥ ᨲᩦᩈᩩ ᨴᩦᨸᩮᩈᩩ ᩑᨠᨠ᩠ᨡᨱᩮ ᩋᩣᩃᩮᩣᨠᨹᩁᨱᩈᨾᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᩋᩣᨴᩥᨧ᩠ᨧᩮᩣᨸᩥ ᩋᨽᩣᩅᨲᩮᩣ ᨶ ᨴᩥᨻ᩠ᨻᨲᩥ᪨ ᨶ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨧᨶ᩠ᨴᩥᨾᩣ ᨽᩣᨲᩦᨲᩥ ᩈᨲᩥᨸᩥ ᨽᩣᩈᩩᩁᨽᩣᩅᩮ ᨠᨲ᩠ᨲᩈᩦᨲᩃᨠᩥᩁᨱᩮᩣ ᨧᨶ᩠ᨴᩮᩣᨸᩥ ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩮ ᩋᨽᩣᩅᨲᩮᩣ ᩑᩅ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᨩᩩᨱ᩠ᩉᩥᨠᩣᨽᩣᩅᩮᨶ ᨶ ᩅᩥᩁᩮᩣᨧᨲᩥ᪨ ᨿᨴᩥ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨧᨶ᩠ᨴᩥᨾᩈᩪᩁᩥᨿᩣᨴᨿᩮᩣ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ, ᩃᩮᩣᨠᨶ᩠ᨲᩁᩮᩣ ᩅᩥᨿ ᨶᩥᨧ᩠ᨧᨶ᩠ᨵᨠᩣᩁᨾᩮᩅ ᨲᩴ ᨽᩅᩮᨿ᩠ᨿᩣᨲᩥ ᩋᩣᩈᨦ᩠ᨠᩴ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿᩣᩉ "ᨲᨾᩮᩣ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨶ ᩅᩥᨩ᩠ᨩᨲᩦ"ᨲᩥ᪨ ᩈᨲᩥ ᩉᩥ ᩁᩪᨸᩣᨽᩣᩅᩮ ᨲᨾᩮᩣ ᨶᩣᨾ ᨶ ᩈᩥᨿᩣ᪨

ᨿᨴᩣ ᨧ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩣ ᩅᩮᨴᩥ, ᨾᩩᨶᩥ ᨾᩮᩣᨶᩮᨶ ᨻ᩠ᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩮᩣᨲᩥ ᨧᨲᩩᩈᨧ᩠ᨧᨾᩩᨶᨶᨲᩮᩣ ᨾᩮᩣᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᩃᨴ᩠ᨵᨶᩣᨾᩮᨶ ᨾᨣ᩠ᨣᨬᩣᨱᩮᨶ ᨠᩣᨿᨾᩮᩣᨶᩮᨿ᩠ᨿᩣᨴᩦᩉᩥ ᨧ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᨲ᩠ᨲᩣ "ᨾᩩᨶᩦ"ᨲᩥ ᩃᨴ᩠ᨵᨶᩣᨾᩮᩣ ᩋᩁᩥᨿᩈᩣᩅᨠᨻ᩠ᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩮᩣ ᨲᩮᨶ ᨾᩮᩣᨶᩈᨦ᩠ᨡᩣᨲᩮᨶ ᨸᨭᩥᩅᩮᨵᨬᩣᨱᩮᨶ ᨿᨴᩣ ᨿᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨠᩣᩃᩮ

អគ្គមគ្គក្ខណេ អត្តនា សយមេវ អនុស្សវាទិកេ បហាយ អត្តបច្ចក្ខំ កត្វា ញាណំ វេទិ បដិវិជ្ឈិ “អវេទី”តិបិ បាឋោ, អញ្ញាសីតិ អត្ថោ។ អថ រូបី អរូបី ច, សុខទុក្ខា បមុច្ចតីតិ អថាតិ តស្ស ញាណស្ស ជាននតោ បច្ឆា។ រូបីតិ រូបធម្មា, តេន បញ្ចវោការភវោ ឯកវោការភវោ ច គហិតោ ហោតិ។ អរូបីតិ អរូបធម្មា, តេន រូបេនាមិស្សីកតោ អរូបភវោ គហិតោ ហោតិ។ យោ “ចតុវោការភវោ”តិបិ វុច្ចតិ។ សុខទុក្ខាតិ សព្ពត្ថ ឧប្បជ្ជនកសុខទុក្ខតោបិ វុត្តោ។ អថ វា រូបីតិ រូបលោកបដិសន្ធិតោ។ អរូបីតិ អរូបលោកបដិសន្ធិតោ។ សុខទុក្ខាតិ កាមាវចរបដិសន្ធិតោ។ កាមភវោ ហិ ព្យាមិស្សសុខទុក្ខោ។ ឯវមេតស្មា សកលតោបិ វុត្តោ អច្ចន្តមេវ មុច្ចតីតិ គាថាទ្ធយេនបិ ភគវា “យញ្ញាបុត្តស្ស ពាហិយស្ស ឯវរូបិ ញាណគតី”តិ ទស្សេតិ។

ទសមសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

និដ្ឋិតា ច ពោធិវគ្គវណ្ណនា។

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

២។ មុចលិន្ទវគ្គោ

១។ មុចលិន្ទសុត្តវណ្ណនា

១១។ មុចលិន្ទវគ្គស្ស បឋមេ មុចលិន្ទមូលេតិ ឯត្ថ មុចលិន្ទោ វុច្ចតិ នីបរុក្ខោ។ សោ “និចុលោ”តិបិ វុច្ចតិ, តស្ស សមីបេ។ កេចិ បន “មុចលោតិ តស្ស រុក្ខស្ស នាមំ, តំ វនជេដ្ឋកតាយ បន មុចលិន្ទោតិ វុត្ត”ន្តិ វទន្តិ។ មហា អកាលមេឃោតិ អសម្បត្តេ វស្សកាលេ ឧប្បន្នមហាមេឃោ។ សោ ហិ គិម្ហានំ បច្ឆិមេ មាសេ សកលចក្កវាឡគព្ភំ បូរេន្តោ ឧទបាទិ។ សត្តាហវទ្ទលិកាតិ តស្មិំ ឧប្បន្នេ សត្តាហំ អវិច្ឆិន្នវុដ្ឋិកា អហោសិ។ សីតវាតទុទ្ទិនីតិ សា ច សត្តាហវទ្ទលិកា ឧទកផុសិតសម្មិស្សេន សីតវាតេន សមន្តតោ បរិព្ភមន្តេន ទូសិតទិវសត្តា ទុទ្ទិនី នាម អហោសិ។ មុចលិន្ទោ នាម នាគរាជាតិ តស្សេវ មុចលិន្ទរុក្ខស្ស សមីបេ បោក្ខរណិយា ហេដ្ឋា នាគភវនំ អត្ថិ, តត្ថ និព្ពត្តោ មហានុភាវោ នាគរាជា។ សកភវនាតិ អត្តនោ នាគភវនតោ។ សត្តក្ខត្តុំ ភោគេហិ បរិក្ខិបិត្វាតិ សត្តវារេ អត្តនោ សរីរភោគេហិ ភគវតោ កាយំ បរិវារេត្វា។ ឧបរិមុទ្ធនិ មហន្តំ ផណំ វិហច្ចាតិ ភគវតោ មុទ្ធប្បទេសស្ស ឧបរិ អត្តនោ មហន្តំ ផណំ បសារេត្វា។ “ផណំ ករិត្វា”តិបិ បាឋោ, សោ ឯវត្ថោ។

តស្ស កិរ នាគរាជស្ស ឯតទហោសិ “ភគវា ច មយ្ហំ ភវនសមីបេ រុក្ខមូលេ និសិន្នោ, អយញ្ច សត្តាហវទ្ទលិកា វត្តតិ, វាសាគារមស្ស លទ្ធុំ វដ្ដតី”តិ។ សោ សត្តរតនមយំ បាសាទំ និម្មិនិតុំ សក្កោន្តោបិ “ឯវំ កតេ កាយសារោ គហិតោ ន ភវិស្សតិ, ទសពលស្ស កាយវេយ្យាវច្ចំ ករិស្សាមី”តិ មហន្តំ អត្តភាវំ កត្វា សត្ថារំ សត្តក្ខត្តុំ ភោគេហិ បរិក្ខិបិត្វា ឧបរិ ផណំ កត្វា ធារេសិ។ “បរិក្ខេបព្ភន្តរំ លោហបាសាទេ ភណ្ឌាគារគព្ភប្បមាណំ អហោសី”តិ ខន្ធកដ្ឋកថាយំ (មហាវ។ អដ្ឋ។ ៥) វុត្តំ។ មជ្ឈិមដ្ឋកថាយំ បន “ហេដ្ឋាលោហបាសាទប្បមាណ”ន្តិ (ម។ និ។ អដ្ឋ។ ១។២៦៣)។ “ឥច្ឆិតិច្ឆិតេន ឥរិយាបថេន សត្ថា វិហរិស្សតី”តិ កិរ នាគរាជស្ស អជ្ឈាសយោ។ ភគវា បន យថានិសិន្នោវ សត្តាហំ វីតិនាមេសិ។ តញ្ច ឋានំ សុបិហិតវាតបានំ សុផុសិតអគ្គឡអដ្ឋកំ កូដាគារំ វិយ អហោសិ។ មា ភគវន្តំ សីតន្តិអាទិ តស្ស តថា ករិត្វា ឋានការណបរិទីបនំ។ សោ ហិ “មា ភគវន្តំ សីតំ ពាធយិត្ថ, មា ឧណ្ហំ មា ឌំសាទិសម្ផស្សា ពាធយិត្ថា”តិ តថា ករិត្វា អដ្ឋាសិ។

តត្ថ កិញ្ចាបិ សត្តាហវទ្ទលិកាយ ឧណ្ហមេវ នត្ថិ, អន្តរន្តរា បន មេឃេ វិគច្ឆេយ្យ, ឧណ្ហំ ឧប្បជ្ជេយ្យ, តម្បិ មា ពាធយិត្ថាតិ ឯវំ តស្ស ចិន្តេតុំ យុត្តំ។ កេចិ បនេត្ថ វទន្តិ “ឧណ្ហគ្គហណំ ភោគបរិក្ខេបស្ស វិបុលភាវករណេន ការណកិត្តនំ។ ខុទ្ទកេ ហិ តស្មិំ ករិយមានេ នាគស្ស សរីរសម្ផុដ្ឋា ឧស្មា ពាធេយ្យ, វិបុលភាវករណេន បន តាទិសំ ‘មា ឧណ្ហំ ពាធយិត្ថា’តិ តថា ករិត្វា អដ្ឋាសី”តិ។

វិទ្ធន្តិ ឧព្ពិទ្ធំ, មេឃវិគមេន ទូរីភូតន្តិ អត្ថោ។ វិគតវលាហកន្តិ អបគតមេឃំ។ ទេវន្តិ អាកាសំ។ វិទិត្វាតិ “ព្យបគតា វិគតវលាហកោ អាកាសោ, នត្ថិ ភគវតោ សីតាទិឧបទ្ទវោ”តិ ញត្វា។ វិនិវេឋេត្វាតិ អបនេត្វា។ សកវណ្ណន្តិ អត្តនោ នាគរូបំ។ បដិសំហរិត្វាតិ

អត្ថុរឆារេបត្ថា៍ យាលចកចណ្ណត្តិ ក្យារកទ្វបំ៍

ឲតបត្តត្តិ ចិរេចកឃុលបជ្រីសំរេចឌិរេភា ឃត្ត កត្តចិ ឃុលរេបច រេហាតីតិ ឲតបត្តំ ឃន្តាការរេត ឌាតិត្វា៍ ព្ទាយំ រ្កតាគត្តិ ព្ទាយំ
ចិរេចកឃុលាត្យកាចឌឹបក់ រ្កតាត់ រ្កតារេតឃិ៍

តត្ត ឃុរេលា ចិរេចរេកាតិ គិន្តាគឃន្លារេតា រ្កបឌិចិរេចរេកា ឃុរេលា៍ ត្យុង្ក ឃ្សាតិ ចត្យបក្កតាលឃរេត្តារេឃគ ត្យុង្ក ឃ្ស៍ ឃុតឆខ្យុឃ្សាតិ
បកាឃិតឆខ្យុឃ្ស ចិឃ្សុតឆខ្យុឃ្ស៍ បឃ្សរេតាតិ តំ ចិរេចក់, ឃំ ចា កិត្វិ បឃ្សិតន្តំ គាយ, តំ ឃន្តំ អត្តរេភា ចីទិឃតាលិឌិករេតគ តាលចក្លុភា
បឃ្សត្តឃ្ស៍ អត្យាបឌ្ជត្តិ អក្យបត្យគការេចា, ឲរេតគ រេបត្តាបុន្តការេកា ងឃ្សិរេតា៍ បិលាក្មរេតឃុ ឃំឃរេយាតិ ឃរេត្តឃុ ច ឃំឃរេយា
អចិហិឃគការេចា ឃុរេលាតិ អរេត្វា៍ ឲរេតគ កទ្យលាបុន្តការេកា ងឃ្សិរេតា៍

ឃុលា ចិទាកតា រេលិរេកតិ ចិកតទាកតាបិ រេលិរេក ឃុលា៍ កីឌិឃឹ? កាយាត់ ឃបតិក្ករេយាតិ, ឃា កាយាត់ ឃបតិក្ករេយាតិ ចុច្ចតិ, ឃា
ចិកតទាកតាបិ ឃុលាតិ អរេត្វា, ឲរេតគ អគាកាយិបរេក្កា កឆិរេតា៍ អក្ខុយាគឃ្ស រេឃា ចិគរេឃាតិ ព្ទយិគា បគ អទហត្តំ កឆិតំ៍ អទហត្តតិ្យា
អក្ខុយាគឃ្ស បជិប្យឃ្សច្លិចិគរេឃាតិ ចុច្ចតិ, ព្ទរេតា បទេក្ខា ឃុតំ គាយ គត្តិ, រេតគាហ “ឲតំ រេច បទយំ ឃុល”ត្តិ៍ ឲចំ អទហរេត្តគ រេគឃគាឃ
ក្យូដំ កល្យិតិ៍

បឆយឃុត្តចណ្ណភា គិដ្ឋិតា៍

១៍ ទាជឃុត្តចណ្ណភា

១៣៍ ទុតិរេឃ ឃន្តហុលិគត្តិ ចិគឃបទិឃារេឃគ តរេឃា ឌភា “ឃន្តហុលិ”តិ ចុច្ចត្តិ, តរេតា បទិ ឃឈ្យោ៍ ឃុត្តត្តបទិឃារេឃគ បគ តរេឃា
តរេឃា ឲច, តរេតា រ្កត្តិ ឃន្តហុលិ៍ តឃ្វា ព្ទឆាបិ ឃុត្តត្តបទិឃារេឃគ ឃន្តហុលិតិ រេចឌិតន្តា៍ រ្កបដ្ឋាគឃាលិឃត្តិ ឆខ្យុឃកាយណ្ឌរេប៍ ឃា ហិ
ឆខ្យុំ រេគឃត្យំ អាកតឃ្ស តឆាកតឃ្ស កិក្លុត់ រ្កបដ្ឋាគកទលដ្ឋាគត្តិ “រ្កបដ្ឋាគឃាលិ”តិ ចុច្ចតិ៍ អឆ ចា ឃត្ត កិក្លុ ចិគឃំ ចិតិដ្ឋិគត្តិ, ឆខ្យុំ
ករេឆត្តិ, ឃាកដ្ឋិ ឃយាបឌ្ជត្តិ, ឃគ្គិបតគចរេឃគ បកតិឃា រ្កបតិដ្ឋត្តិ, ឃា ឃាលិបិ យណ្ឌរេបិបិ “រ្កបដ្ឋាគឃាលិ”រេត្វច ចុច្ចតិ៍ តត្តាបិ ហិ
ត្យុន្តាឃត់ គិដ្ឋំ បន្តាត្តរេបច រេហាតិ៍ ព្ទងត្យាត្យុន្តាត់ ឆទយាគការេល កិក្លុត់ ចាទិត្តំ៍ ឃគ្គិឃិគ្គាគត្តិ គិឃឌ្ជគចរេឃគ ឃក្ខុ គិឃិគ្គាត់៍
ឃគ្គិបតិតាគត្តិ តរេតា តរេតា អាកត្វា ឃគ្គិបតគចរេឃគ ឃគ្គិបតិតាត់៍ អឆ ចា ត្យុន្តាឃត់ បុទរេតា កត្វា ឃត្ត ឃខ្យុរេល ចិឃ អាឌទ្យបត្តិឃា
ឃក្កដ្ឋិ គិឃីឌគចរេឃគ ឃគ្គិឃិគ្គាត់, ឃយាគញ្ញាឃឃត្តា អន្តាយន្តាខ្យិ អញ្ញាឃរេឃគ ឃុដ្ឋ ឃខ្យា ច គិបតគចរេឃគ ឃគ្គិបតិតាត់៍ អឃត្តិ ព្ទតាតិ
ចុច្ចយាត់ គិដ្ឋិឃតិ៍ អត្តទាកឆាតិ កបដ្ឋាគបគឃិកាទ៏ទារេដ្ឋឃបទិបុដ្ឋាឌឹត់ អត្តទា អន្តាា ឲកា កឆា, អឆ ចា បញ្ញត្យិកា លដ្ឋឃ្ស
ឃុករេតាចាឌឃ្ស, ឃាឃំ លកិតន្តាឃ្ស ឆខ្យុឃ្សចគឃ្ស ច អត្តទា បចត្តត្តា អត្តទាកឆា, ឃបលឃយាចាររេឃ្សច ចា អត្តទា បចត្តា អន្តាា ឲកា
កឆាតិ អត្តទាកឆា៍ រ្កងបិឌឹតិ រ្កបត្យា៍

ច្ចេយេវ ក្ខិត្តំ រាឌ្ឍតត្តិ តិទ្ធារេណ ឃាយិចចត៌ យហទ្ធតតរោ ចាតិអាឌីឃ្ម បឆចិឃំ តិលលិត្វា ឆបិតំ ឃត្តុរតាតតិចឃឃទ្ទាតំ យហត្តិ ឆត៌ ឲតឃ្យ្យាតិ យហទ្ធេតា, ក្ខិឃ្ម អឃំ អតិឃេឃត យហទ្ធេតាតិ យហទ្ធតតរោ៌ ចាឃទ្ធោ ចិកប្យេត្វោ៌ េឃឃបេឌឃ្មបិ ឲេឃច តេឃា៌ អឃំ បត ចិេឃេឃា – តិច្ចបរិត្តឃចេឃត យហេត្តា េករេកា ឲតឃ្យ្យាតិ យហារេករេកា៌ េឌចឃិក៌ បចិឃតអាឃក្វេតា យហេត្តា េកាេឃា ឲតឃ្យ្យាតិ យហារេកាេឃា៌ អបេរ បត "េឌចឃិក៌ បចិឃតអាឃក្វតំ យលិឃារេចក្កុ្យ្យាឌិេកឌតិត្តំ បរិក្កហចត្វុ ឆត៌, តេឌច ឃារេកច្ចាឌីឃ្ម តិហិតំ េកាេឃា"តិ ចឌត្តិ៌ ចឌិេរា, យហាតិេលិ, ច្ចត្តតិេលិ, យេរកេតា, េចញ្ចុរិេឃា, បឌ្យេរាេកា, ចុឃ្យ្យរាេកា, កេក្កតេតា, ប្យលិេកា, ចិយេលិ, េលិហិតេក្កា , ចលិេកា, បចាញ្ចូ, េឌាតិេរេឃា, េកាយុត្តេកា, េកាេយឌេកា, េឃាកត្តិេកា, យុត្តា, ឃេទ្ទោ, អញ្ចុតឃ្វេលិ, រាឌបេទ្ទោ, អយតំឃេកា, បិឃេកា, ច្រាហ្វលិ៍ ចាតិ ចត្វត្តីឃតិ យលិ តាយ៌ ឃត្ត េលិហាតិ កហាបេណា ច ឃារេរា តាយ៌ ឃឃតត្ថាឌតបរិចុរលាកេឌត្តឃិលិឌីតិ េចក្កុ តាយ៌ ចត្តតាករុក្កុយតាករកប្យុរាឌិ ក្យ្យុា តាយ៌ តត្វ ប្យុរិេយត អាឌិឃេទ្ធត ឃាលិចិហិអាឌិយ្យុក្កយាឃាឌិប្យុត្តល្លាបេល្លេកឌ ឆញ្ចាចិកតិ អាឌិ កត្វា ឃំ ឃត្តាត៌ ក្ខបេកាកបរិេកាកក្វតំ ចត្វុ, តំ ឃត្តិ ឃក្កឃ្យ្យាតិ៌ យហត្តិ ចិឌិតំ រក្ខ ឲតឃ្យ្យាតិ យហាចិឌិេតា៌ យហេត្តា ហត្តិអឃ្យ្យាឌិចាហេតា ឲតឃ្យ្យាតិ យហាចាហេតា៌ យហត្តិ េឃតាពលេទ្ធាច ឆាយពលទ្ធ្យា ឲតឃ្យ្យាតិ យហត្តេលិ៌ ច្ចត្តិតតិត្តត្តិឃក្កាតា ប្យុញ្ញាកយ្យុតិបឃ្យត្តា យហតិ ច្ចត្តិ ឲតឃ្យ្យាតិ យហិត្តិេកា៌ េតឌឃក្កាេតា ក្ខឃ្យ្យាហយត្តបក្វឃត្តិឃក្កាេតា ចា យហេត្តា អាត្វេកាចា ឲតឃ្យ្យាតិ យហាត្វេកាចា៌

ឲត្វ ច បេឌយេត អាឃឃយ្យឌា, ត្វតិេយត ចិត្វបកេលាឃយ្យឌា, តតិេយត ចិកចឃយ្យឌា, ចត្វេត្វត ឌតបឌឃយ្យឌា, បញ្ចេយត ឃាតឃយ្យឌា, លេទ្ធត បរិចារឃយ្យឌាឃ ឃទ្ធិ អត្តឃយ្យឌា, ឃត្តេយត ប្យុញ្ញាកយ្យុឃយ្យឌា, អទ្ធេយត បកាចឃយ្យឌា េតឃំ រាឌ្ឍតំ បកាឃិតា េហាតិ៌ េតត ឃា ឃា ឃាយិឃយ្យត្តិ, អយច្ចឃយ្យត្តិ, េឃតាឃយ្យត្តិ, រក្ខឃយ្យត្តិ, ចិកចឃយ្យត្តិ, យិត្តឃយ្យត្តិ, ត្វក្កុឃយ្យត្តីតិ ឃត្ត បកតិឃយ្យឌា រាឌ្ឍតំ ច្ចត្តិតត្តា៌ តា ឃត្តា ឃចារេហំ បរិឌីបិតាតិ េចឌិតត្តា៌

ឌាតាឌីហិ ចត្វហិ ឃក្កហចត្វហិ បរិឃំ រេញ្ញាតីតិ រាឌា៌ យកឆាត៌ ច្ចឃ្យេរាតិ យាកេឆា៌ យហតិឃា េឃតាឃ ឃយត្តាកតត្វា េឃតិឃេកាត្តត្វា ចា េឃតិេឃា៌ តិឃ្ចិ ត្វច្ចតិ ឃ្វចណ្ហ៌, តឃ្វា ឃារេតិឃ្ចិចណ្ហតាឃ តិឃ្ចិឃារេរា៌ េកាចិ បត "តាយេយេចតំ តឃ្យ្យ រេញ្ញោ"តិ ចឌត្តិ៌ បច្ចាយិត្តិ បរេឃត៌ ឌិតាតីតិ បេឃតឌិ៌ េកាឃលរក្ខឃ្យ្យ អឌិបតីតិ េកាឃេលិ៌ អឃញ្ចុរហីតិ ឲត្វ ចរហីតិ តិបិតយត្តិ៌ ចិប្យកតាតិ អបរិេឃាឃិតា៌ អឃំ េតឃំ កិច្ចុត៌ អត្តរាកចា អតិក្ខិតាតិ អេត្វោ៌

ឃាឃត្ត្យបយត្តិ ឃាឃេត្យ្យឲក៌ ឃយឃំ៌ បឌិឃល្លាតា ក្វក្ខិេតាតិ តេតា តេតា ត្វបិឌិអារយ្យុលេតា ចិត្តឃ្យ្យ បឌិឃំហេរលេតា បឌិឃល្លាតឃក្កាតាឃ ចលឃយាបត្តិេតា ឃចាកាលបរិេច្ឆឌ ក្វក្ខិេតា៌ កកចា ហិ ប្យុត្តល្យ្យយយំ កិច្ចុឃក្ខុប្យរិចុេតា ឃាចត្តិ បចិឃិត្វា កិច្ចុត៌ ប្យលកបិណ្ឌបាតំ កត្វា កតាកត្តកិច្ចោ កិច្ចុហិ ឃទ្ធិ ឃាចត្តិេតា តិក្ខុយិត្វា ចិហារ៌ បចិឃិត្វា កត្តក្យឌិប្យយុេល ឆត្វា ចត្តិ ឌេឃ្យ្យត្វា ចិតាត៌ កិច្ចុត៌ ឃចាឃយុក្ខិតំ ឃុកេតាចាឌ ឌត្វា េតាឃ្ម អេញ្ញាកិច្ចុប្យុលិឌិឌិចាទ្ធាត៌ ក្ខទ្ធិឃ្យ្យ កេតាឃ្ម កត្តក្យឌិ បចិឃិត្វា ចលឃយាបត្តិឃ្យេលត ឌិចឃកាក៌ ចិតិតាេយត្វា ឃចាកាលបរិេច្ឆឌ ឃយាបត្តិេតា ក្វក្ខាឃ, "យឃ្យ្យុបកយត៌ អាកាយឃយាតា ចតេឃ្យ្យា បរិឃា ឃកាលចិហារ៌

ᨸᩁᩥᨸᩩᩁᩮᨶ᩠ᨲᩥᨿᩮᩣ ᨲᩥᩈᩥᨶ᩠ᨶᩣ, ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩣᨲᩥ ᨾᩮ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩈᨲᩴ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩈᩉᩣᨿᨽᩪᨲᩴ ᩏᨸᨠᨭ᩠ᨮᩮ ᨠᩣᩃᩮ”ᨲᩥ ᩋᩣᩈᨽᨲᩮᩣ ᨮᩣᨶᩴ, ᨠᩮᩈᩁᩈᩦᩉᩮᩣ ᩅᩥᨿ ᨠᨬ᩠ᨬᩣᨽᩣᨣᩩᩉᩣᨿ ᩈᩩᩁᨽᩥᨣᨶ᩠ᨵᨣᩩᨭᩥᨲᩮᩣ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᨾᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨿᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩏᨸᩈᨦ᩠ᨠᨾᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨾᨲ᩠ᨲᩅᩁᩅᩣᩁᨱᩮᩣ ᩅᩥᨿ ᩋᨠᩣᨿᩅᩣᨲᨸᩃ᩠ᩃᩮᨲ ᩅᩣᩁᩩᩅᩥᨠ᩠ᨠᨾᨠᩣᨾᨲᩮᩣ ᩋᩈᩦᨲᩥᩋᨶᩩᨻ᩠ᨿᨬ᩠ᨩᨶᨸ᩠ᨸᨭᩥᨾᨱ᩠ᨯᩥᨲᨴ᩠ᩅᨲ᩠ᨲᩥᩴᩈᨾᩉᩣᨸᩩᩁᩥᩈᩃᨠ᩠ᨡᨱᩈᨾᩩᨩ᩠ᨩᩃᩥᨲᩮᨶ ᨻ᩠ᨿᩣᨾᨸ᩠ᨸᨽᩣᨿ ᨸᩁᩥᨠ᩠ᨡᩥᨲ᩠ᨲᩥᩈᩈᨾᩩᨲ᩠ᨳᩣᨿ ᨸᨽᩔᩁᨠᨶᨠᩣᨾᩃᩥᩃᨠ᩠ᨡᨱᩣᨿ ᨲᩦᩃᨸᩦᨲᩈᩮᩣᨽᩥᨲᩮᩣᨴᩣᨲᨾᩮᩅᨩ᩠ᨩᨱ᩠ᨱᨸᨽᩔᩁᩣᨶᩴ ᩅᩁᩮᩈᨽ ᨾᨬ᩠ᨬᩩᨲᩩᨾ᩠ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩈᩥᩁᩥᨿᩣ ᩅᩥᩔᨩ᩠ᨩᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᩋᩅᩥᩁᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨿᩣᨸᩩᨽᩣᩅᩣᨿ ᩋᨶᩩᨸᨾᩣᨿ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩃᩦᩃᩣᨿ ᩈᨾᨶ᩠ᨲᩣᨠᨲᩣᨿ ᩁᩪᨸᨠᩣᨿᩈᨾ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᩈᨠᩃᩅᩥᩉᩣᩁᩴ ᩑᨠᩮᩣᨽᩣᩈᩴ ᨠᩩᩁᩩᨾᩣᨶᩮᩣ ᩏᨸᨭ᩠ᨮᩣᨶᩈᩣᩃᩴ ᩏᨸᩈᨦ᩠ᨠᨾᩥ᪨ ᨲᩮᨶ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ – “ᩋᨳ ᨡᩮᩣ ᨽᨣᩅᩣ...ᨸᩮ... ᨲᩮᨶᩩᨸᩈᨦ᩠ᨠᨾᩥ”ᨲᩥ᪨

ᩑᩅᩴ ᩏᨸᩈᨦ᩠ᨠᨾᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᨲ᩠ᨲᩴ ᨴᩔᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨶᩥᩈᩥᨶ᩠ᨶᩮ ᨲᩮ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪ ᨲᩩᨱ᩠ᩉᩦᨽᩪᨲᩮ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣ “ᨿᨾ᩠ᨸᩥ ᩋᨾ᩠ᩉᩮᩉᩥ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᨾᩮ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩣᨶᩴ ᩅᩮᨶ ᨾᨸ᩠ᨸᩥ ᨶ ᨾᩮᨴᩔᨶ᩠ᨲᩥ”ᨲᩥ ᨾᨴᩣᩈᨾᩩᨭ᩠ᨮᩣᨸᨶᨲ᩠ᨳᩴ “ᨠᩣᨿ ᨶᩩᨲ᩠ᨳ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨾᩣᩉ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨠᩣᨿ ᨶᩩᨲ᩠ᨳᩣᨲᩥ ᨠᨲᨾᩣᨿ ᨶᩩ ᨽᩅᨳ᪨ “ᨠᩣᨿ ᨶᩮᩣᨲ᩠ᨳ”ᨲᩥᨸᩥ ᨸᩣᨮᩮᩣ, ᩈᩮᩣ ᩑᩅᩈᨲ᩠ᨳ, “ᨠᩣᨿ ᨶᩮᩣᨲ᩠ᨳ”ᨲᩥᨸᩥ ᨸᨮᨶ᩠ᨲᩥ, ᨲᩔ ᨠᨲᨾᩣᨿ ᨶᩩ ᩑᨲ᩠ᨳᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨲᨲᩕᩣᨿᩴ ᩈᩴᨡᩮᨸᨲ᩠ᨳᩮᩣ – ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨠᨲᨾᩣᨿ ᨶᩣᨾ ᨠᨳᩣᨿ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮ ᩈᨶ᩠ᨶᩥᩈᩥᨶ᩠ᨶᩣ ᨽᩅᨳ, ᨠᨲᨾᩣ ᨧ ᩅᩮᩣ ᨠᨳᩣ ᨾᨾᩣᨣᨾᨶᨸᨧ᩠ᨧᨿᩣ ᩋᨶ᩠ᨲᩁᩣᨠᨳᩣ, ᨲᩴ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩣᨸᩮᩔᩣᨾᩦᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᨬ᩠ᨬᩩᨸᩅᩣᩁᨱᩣᨿ ᨸᩅᩣᩁᩮᩈᩥ᪨

ᨶ ᨡ᩠ᩅᩮᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᨶ ᨡᩮᩣ ᩑᨲᩴ, ᩋᨿᨾᩮᩅ ᩅᩣ ᨸᩣᨮᩮᩣ᪨ “ᨶ ᨡᩮᩣᨲ”ᨶ᩠ᨲᩥᨸᩥ ᨸᨮᨶ᩠ᨲᩥ, ᨶ ᨡᩮᩣ ᩑᨲᩴ ᨿᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᨸᨲᩥᩁᩪᨸᨠᩴ᪨ ᨠᩩᩃᨸᩩᨲ᩠ᨲᩣᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᨩᩣᨲᩥᩋᩣᨧᩣᩁᨠᩩᩃᨸᩩᨲ᩠ᨲᩣᨶᩴ᪨ ᩈᨴ᩠ᨵᩣᨲᩥ ᩈᨴ᩠ᨵᩣᨿ, ᨠᨾ᩠ᨾᨹᩃᩈᨴ᩠ᨵᩣᨿ ᩁᨲᨶᨲ᩠ᨲᨿᩈᨴ᩠ᨵᩣᨿ ᨧ᪨ ᩋᨣᩤᩁᩈ᩠ᨾᩣᨲᩥ ᨥᩁᩣᩅᩣ, ᩋᨶᨣᩤᩁᩥᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨶᨣᩣᩁᩥᨿᩴ᪨ ᨸᨻ᩠ᨻᨩᩥᨲᩣᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᨸᨻ᩠ᨻᨩᩥᨲᩣᨶᩴ ᩏᨸᨣᨲᩣᨶᩴ᪨ ᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᨠᩥᩁᩥᨿᩣᨸᩁᩣᨾᩈᨶᩴ᪨ ᨲᨲᩕᩣᨿᩴ ᨸᨴᨿᩮᩣᨩᨶᩣ – “ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨲᩩᨾ᩠ᩉᩮ ᨶᩮᩅ ᩁᩣᨩᩣᨽᩥᨶᩦᨲᩣ ᨶ ᨧᩮᩣᩁᩣᨽᩥᨶᩦᨲᩣ ᨶ ᩍᨱᨭ᩠ᨭᩣ ᨶ ᨽᨿᨭ᩠ᨭᩣ ᨶ ᩋᩣᨩᩦᩅᩥᨠᩣᨸᨠᨲᩣ ᨸᨻ᩠ᨻᨩᩥᨲᩣ, ᩋᨳ ᨡᩮᩣ ᩈᨴ᩠ᨵᩣᨿ ᩋᨣᩤᩁᩈ᩠ᨾᩣ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᨾᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨾᨾ ᩈᩣᩈᨶᩮ ᨸᨻ᩠ᨻᨩᩥᨲᩣ, ᨲᩩᨾ᩠ᩉᩮ ᩑᩅᩁᩪᨸᩮᩉᩥ ᩅᩥᨲᨠ᩠ᨠᩮᩉᩥ ᨠᩣᨾᩴ ᨸᨭᩥᨻᨴ᩠ᨵᩴ ᨠᨳᩴ ᨠᨳᩮᨿ᩠ᨿᩣᨳ, ᨿᩴ ᩑᩅᩁᩪᨸᩥᩴ ᨠᨳᩴ ᨠᨳᩮᨳ, ᩑᨲᩴ ᨲᩩᨾ᩠ᩉᩣᨠᩴ ᨶ ᨡᩮᩣ ᨸᨲᩥᩁᩪᨸᩴ ᨶ ᨿᩩᨲ᩠ᨲᨾᩮᩅ”ᨲᩥ᪨

ᩑᩅᩴ ᩈᨶ᩠ᨶᩥᨸᨲᩥᨲᩣᨶᩴ ᨸᨻ᩠ᨻᨩᩥᨲᩣᨶᩴ ᩋᨸ᩠ᨸᨭᩥᩁᩪᨸᩴ ᨸᨭᩥᨠ᩠ᨡᩥᨸᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩣᨲᩥ ᨲᩮᩈᩴ ᨸᨲᩥᩁᩪᨸᩴ ᨸᨭᩥᨸᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᩋᨶᩩᨩᩣᨶᨶ᩠ᨲᩮᩣ “ᩈᨶ᩠ᨶᩥᨸᨲᩥᨲᩣᨶᩴ ᩅᩮᩣ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨴ᩠ᩅᨿᩴ ᨠᩁᨱᩦᨿᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩦ ᩅᩣ ᨠᨳᩣ ᩋᩁᩥᨿᩮᩣ ᩅᩣ ᨲᩩᨱ᩠ᩉᩦᨽᩣᩅᩮᩣ”ᨲᩥ ᩋᩣᩉ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩅᩮᩣᨲᩥ ᨲᩩᨾ᩠ᩉᩣᨠᩴ᪨ ᨠᩁᨱᩦᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᩉᩥ ᨸᨴᩴ ᩋᨸᩮᨠ᩠ᨡᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᨲ᩠ᨲᩁᩥ ᩈᩣᨾᩥᩅᨧᨶᨾᩮᨲᩴ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨲᩩᨾ᩠ᩉᩮᩉᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨴ᩠ᩅᨿᩴ ᨠᩁᨱᩦᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᨴ᩠ᩅᩮ ᨠᩣᨲᨻ᩠ᨻᩣ᪨ ᨵᨾ᩠ᨾᩦ ᨠᨳᩣᨲᩥ ᨵᨾ᩠ᨾᨲᩮᩣ ᩋᨶᨸᩮᨲᩣ ᨠᨳᩣ, ᨸᨧ᩠ᨧᨲ᩠ᨲᩈᨧ᩠ᨧᨸᨭᩥᩈᩴᨿᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᨠᨳᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨵᨾ᩠ᨾᨠᨳᩴ ᨲᨶ᩠ᨲᩥᨠᨳᩴ ᩋᨷᩣᩉᩥᩁᨲ᩠ᨳᩴ ᨠᨳᩣᨸᩣᨮᩮᩣ ᨽᩅᨲᩥ ᩉᩥ ᨵᨾ᩠ᨾᨠᨳᩣ ᨲᩔᩮᩅ ᨠᨳᩣᨲᩥ᪨ ᩋᩁᩥᨿᩮᩣᨲᩥ ᩋᩁᩥᨿᨽᩣᩅᨠᩁᩮᩣ ᩋᩁᩥᨿᩮᩣ, ᩅᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣ ᩏᨲ᩠ᨲᨾᩮᩣᨲᩥ ᩅᩣ ᩋᩁᩥᨿᩮᩣ᪨ ᨲᩩᨱ᩠ᩉᩦᨽᩣᩅᩮᩣᨲᩥ ᩈᨾᨳᩅᩥᨸᩔᨶᩣᨠᨾ᩠ᨾᨭ᩠ᨮᩣᨶᩅᩈᩮᨶ ᩋᨲᩩᨱ᩠ᩉᩦᨽᩣᩅᩮᩣ᪨ ᩁᩮᩣᨧᨿᩥ ᨸᨶ “ᨴᩩᨲᩥᨿᨩ᩠ᨫᩣᨶᨸᨭᩥᨸᨠ᩠ᨡᩮᩣ ᨲᩩᨱ᩠ᩉᩦᨽᩣᩅᩮᩣ ᩋᩁᩥᨿᩮᩣ ᨲᩩᨱ᩠ᩉᩦᨽᩣᩅᩮᩣ”ᨲᩥ ᩅᨴᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩋᨸᩁᩮ “ᨧᨲᩩᨲ᩠ᨳᨩ᩠ᨫᩣᨶᩴ ᩋᩁᩥᨿᩮᩣ ᨲᩩᨱ᩠ᩉᩦᨽᩣᩅᩮᩣ”ᨲᩥ ᩅᨴᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩋᨿᩴ ᨸᨶᩮᨲ᩠ᨳ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ – “ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩅᩥᨲ᩠ᨳᩣᩁᩥᨠᩮᩣ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩣᨶᩴ ᨸᩁᩥᩈᩣᨽᩣᨣᨲᩴ ᩅᩥᨽᨦ᩠ᨣᨠᩣᨿᩣ ᨸᩩᨬ᩠ᨬᩣᨠᩣᩁᩮ ᩅᩥᩉᩁᨶ᩠ᨲᩣ ᩈᨶ᩠ᨲᩮ ᨠᨮᩥᨶᩮ ᩈᨶ᩠ᨶᩥᨸᨲᨳ, ᩑᩅᩴ ᩈᨶ᩠ᨶᩥᨸᨲᩥᨲᩮᩉᩥ ᨲᩩᨾ᩠ᩉᩮᩉᩥ ‘ᩋᩔᩩᨲᩴ ᩈᩣᩅᩮᨲᩥ ᩈᩩᨲᩴ ᩅᩣ ᨸᩁᩥᨿᩮᩣᨴᩣᨸᩮᨲᩦ’ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶᨿᩮᨶ ᩋᨬ᩠ᨬᨾᨬ᩠ᨬᩔ ᩏᨸᨠᩣᩁᩣᨿ ᨵᨾ᩠ᨾᩣᨶᩩᨣ᩠ᨣᩉᩴ ᩋᨶᩥᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥᨸᨭᩥᩈᩴᨿᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᨠᨳᩣ ᩅᩣ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᩮᨲᨻ᩠ᨻᩣ, ᩋᨬ᩠ᨬᨾᨬ᩠ᨬᩴ ᩋᨻ᩠ᨿᩣᨻᩣᨵᩮᨶ᩠ᨲᩮᩉᩥ ᨾᩣᨶᩈᨾ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᩅᩣ ᩅᩥᩉᩁᩥᨲᨻ᩠ᨻ”ᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᨲᨲ᩠ᨳ ᨸᩩᩁᩥᨾᩮᨶ ᨠᩁᨱᩦᨿᩮᨶ ᩋᨶᩣᨣᨲᩣᨶᩴ ᩈᩣᩅᨠᩣᨶᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩈᨾ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᨴᩔᩮᨲᩥ, ᨸᨧ᩠ᨨᩥᨾᩮᨶ ᨵᨾ᩠ᨾᩣᨶᩴ ᩅᩥᩅᩮᨠᩣᩁᩮᩣᨲᩣ ᨶᩥᩔᩁᨱᩈᨾ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥᩴ᪨ ᨸᩩᩁᩥᨾᩮᨶ

ຈາ ອາກາຍເຈຍຸຍຕິເຍ ຄິເຍາເຂຕິ, ປຊ໌ິເຍຄ ອຜິກາຍເຈຍຸຍຕິເຍ˙ ອຜ ຈາ ປຸຣິເຍຄ ນຍຸາຣິຊ໌ິ ຍາ ປຜຍ໌ ໂປຍຸຕິເຫຕຸ ຊີເປຕິ, ຄຸຕິເຍຄ ຄຸຕິຍ໌˙ ຄຸຕຸເຖາຕ໌ –

“ເຣ໌ເຍ, ກິກຸລເຈ, ເຫຕຸ ເຣ໌ ປຣ໌ຍາ ນຍຸາຣິຊ໌ິ ຍາ ໂປຍຸາຄາຍ ປຣເຕາ ຈ ເຌາເນາ, ປຣ໌ຕຸຕຸາ ເຍາຄິເນາ ຍຄນິກາເຣາ”ຕິ (ອ˙ ຄິ˙ ໑˙ ໑໑ລິ)˙

ປຸຣິເຍຄ ຈາ ເລີກິຍນຍຸາຣິຊ໌ິ ຍາ ຍຸລກາເຣຕ໌ ຈິກາເຈຕິ, ປຊ໌ິເຍຄ ເລີກຸຕຸຣນຍຸາຣິຊ໌ິ ຍາ ຍຸລກາເຣຕຸຕິ ໑ຈຍາຊິຄາ ໑ຕຸ ເຍາຂຄາ ເຈຊິຕຸຕຸາ˙

໑ຕຍຕຸ໌ ຈິຊິຕຸາຕິ ເຕຫິ ກິກຸລຫິ ກິຕຸຕິຕກາຍນຍຸຕິເຕາ ຍນາຄາຊິນຍຸຕິ ນຕຸຕຣາ ເຈຈ ປຫີຕຕຣາ ຈາຕິ ໑ຕຍຕຸ໌ ນຕຸາກາເຣຕາ ຈິຊິຕຸາ˙ ຕຸລຍ໌ ໂປຄາຄຕິ ຕຸລຍ໌ ອຣິຍຈິຫາຣນຸຕາຄຸກາຈຊີປກ໌ ໂປຄາຄ໌ ໂປຄາເຄນິ˙

ຕຕຸ໌ ຍຣຸາ ກາຍນຸຕ໌ ເລີເກຕິ ເລີກນເຣ໌າ “ຕຂ໌ເລີເກາ ອາຍຕຄເລີເກາ ຜາຕຸເລີເກາ”ຕິອາຊີນຸ (ຍຫາຄິ˙ ໑, ລິ; ຄຸຍຸອຄິ˙ ອຊິຕຍາຕຈປຸຊ໌າຄິເຣ໌ນ ໑) ນຕຸາເຣນຸ ອາກເຕາ˙

“ຍາຈຕາ ຈຕຸິຍນຸຣິຍາ ປຣິຫຣຕຸິ,

ຊິນາ ກຕຸິ ຈິເຣາຈຄາ;

ຕາຈ ນຫຸນຸຜາ ເລີເກາ,

໑ຕຸ ເຕ ຈຕຸຕີ ຈເນາ”ຕິ˙ –

ອາຊີນຸ (ຍ˙ ຄິ˙ ໑˙໓໐໑) ຢກາເນ ອາກເຕາ˙ “ອເຣ໌ນາ ເຕາ ກກຈາ ຄຸຂ໌ຈກຸຄາ ເລີກ໌ ເຈາເລີເກເຕຸາ”ຕິອາຊີນຸ (ຍຫາຈ˙ ໘; ຍ˙ ຄິ˙ ໑˙ ໑໐໑) ນເຕຸນຸ˙ ຕຸລ ປຄ ນຕຸເລີເກ ຢກາເນເລີເກ ຈ ເຈຊິຕເຕຸາ˙ ຕນຸາ ອຊິຈິເຕາ ປຣ໌າຍ ໂປຣິ ໑ຫຸເລີກເຕາ ເຫຣ໌າ ໑ຕນິ ເລີເກ ຍ໌ ຈຕຸກາເຍ ປຊິຈ ກິເລນກາຍຈເນຄ ໂປຍຸຊຄເຕາ ກາຍນຫກຕ໌ ນຸຕ໌˙ ຍຣຸາຊ໌ ຊິຈິຍ໌ ນຸຕຸິ ຍຣຸາ ຕຸລຊ໌ ຊິຈິ ກຈ໌ ຊິຕຸາຈິຫາຣຈເນຄ ຈ ລຣ໌າ ໑ຫຸາຄ໌ ຍຄຸນຸາຄຣຸາ ຄຸປນຍາປຕິນຸຕ໌˙ ຕຍຸາຍນຸຕນຸາຕິ ຍ໌ ອາກາຍ ຕຍຸາ ຄີຍຕິ, ຕ໌ ຄິຕຸາຄ໌ ອາຣຍຸຕ໌ ກຕຸາ ຕຍຸາຍ ຈ ປຊິປນຸຍຸຄຈເນຄ ປຈຕຸຍລນຍາປຕິນຸຕ໌ ຕຍຸາຍນຸຕ໌ ຄາຍ, ຕນຸ ຕຍຸາຍນຸຕນຸ˙ ໑ເຕຕິ ລິຣ໌ຈິປລຸາເນຄ ຄິເຣ໌ນາ, ໑ຕາຄິ ນຸຕາຄີຕິ ອເຕຸາ˙ ເກຈິ ໂປຄຍຍິ ນຸຕນາຍເຕຸາຄ ກເຫຕຸາ “໑ຕ”ຕຸິ ປຜຕຸິ, ເຕນ໌ “ກລ໌ ຄາລຸຕີ”ຕິ ປິເຜຄ ກຈິຕຕຸາ˙

[illegible] [illegible] បុព្ពេហិ។ អយញ្ចេត្ថ សង្ខេបោ – ចក្កវត្តិរជ្ជំ អាទិំ កត្វា សព្ពម្បិ មនុស្សលោកេ មនុស្សរជ្ជំ, នាគសុបណ្ណាទិលោកេ នាគាទីហិ អនុភវិតព្ពំ រជ្ជំ, ចាតុមហារាជិកាទិទេវលោកេ ឆព្ពិធំ កាមរជ្ជន្តិ យំ ឯកាទសវិធេ កាមលោកេ ឧប្បជ្ជនកំ កាមរជ្ជំ, យញ្ច [illegible] រូបារូបភវេសុ [illegible] រូបារូបព្រហ្មភវេសុ ច ឧប្បជ្ជិត្វា “[illegible]”ន្តិ លទ្ធនាមំ លោកិយព្រហ្មរជ្ជំ, សកលម្បិ តេភូមកំ វដ្ដទុក្ខមូលភូតំ ផលសមាបត្តិរជ្ជំ សោតាបត្តិមគ្គេន [illegible] កត្វា ឯតេន ឯកកាលំ សោតាបត្តិមគ្គេន លទ្ធំ ឯកកាលភូតំ កលំ ន អគ្ឃតីតិ។

អយញ្ហិ អត្ថវណ្ណនា ផលសមាបត្តិសាមញ្ញេន វុត្តា។ [illegible] អវិសេសេន [illegible] អាគតត្តា បឋមផលសមាបត្តិរជ្ជស្សាបិ កលំ លោកិយំ ន អគ្ឃតិ ឯវ។ តថា ហិ វុត្តំ –

“បថព្យា ឯករជ្ជេន, សគ្គស្ស គមនេន វា;

សព្ពលោកាធិបច្ចេន, សោតាបត្តិផលំ វរ”ន្តិ។ (ធ. ប. ១៧៨);

សោតាបត្តិសំយុត្តេបិ វុត្តំ –

“កិញ្ចាបិ, ភិក្ខវេ, រាជា ចក្កវត្តី ចតុន្នំ ទីបានំ ឥស្សរិយាធិបច្ចំ រជ្ជំ ការេត្វា កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា សុគតិំ សគ្គំ លោកំ ឧបបជ្ជតិ ទេវានំ តាវតិំសានំ សហព្យតំ, សោ តត្ថ នន្ទនេ វនេ អច្ឆរាសង្ឃបរិវុតោ ទិព្ពេហិ ច បញ្ចហិ កាមគុណេហិ សមប្បិតោ សមង្គីភូតោ បរិចារេតិ, សោ ចតូហិ ធម្មេហិ អសមន្នាគតោ។ អថ ខោ សោ អបរិមុត្តោវ និរយា, អបរិមុត្តោ តិរច្ឆានយោនិយា, អបរិមុត្តោ បេត្តិវិសយា, អបរិមុត្តោ អបាយទុគ្គតិវិនិបាតា។ កិញ្ចាបិ, ភិក្ខវេ, អរិយសាវកោ បិណ្ឌិយាលោបេន យាបេតិ, នន្តកានិ ច ធារេតិ, សោ ចតូហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ, អថ ខោ សោ បរិមុត្តោ និរយា, បរិមុត្តោ តិរច្ឆានយោនិយា, បរិមុត្តោ បេត្តិវិសយា, បរិមុត្តោ អបាយទុគ្គតិវិនិបាតា។

“កតមេហិ ចតូហិ? ឥធ, ភិក្ខវេ, អរិយសាវកោ ពុទ្ធេ អវេច្ចប្បសាទេន សមន្នាគតោ ហោតិ ‘ឥតិបិ សោ ភគវា អរហំ…បេ… ពុទ្ធោ ភគវា’តិ។ ធម្មេ អវេច្ចប្បសាទេន…បេ… សង្ឃេ អវេច្ចប្បសាទេន…បេ… បុញ្ញក្ខេត្តំ លោកស្សា’តិ។ អរិយកន្តេហិ សីលេហិ សមន្នាគតោ ហោតិ អខណ្ឌេហិ…បេ… សមាធិសំវត្តនិកេហិ។ ឥមេហិ ចតូហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ហោតិ។ យោ ច, ភិក្ខវេ, ចតុន្នំ ទីបានំ បដិលាភោ, យោ ចតុន្នំ ធម្មានំ បដិលាភោ, ចតុន្នំ ទីបានំ បដិលាភោ ចតុន្នំ ធម្មានំ បដិលាភស្ស កលំ នាគ្ឃតិ សោឡសិ”ន្តិ (សំ. និ. ៥.៩៩៧)។

ឯចំ កកចា សព្ពត្ថ លោកិយសុខំ ទិស្វាត្វា សាតិសយំ, លោកុត្តរសុខមេវ អត្តនោ អតិសយត្តិ ការេតីតិ។

ទុតិយសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៣. ចណ្ឌសុត្តវណ្ណនា

១៣. តតិយេ ក្យារកាតិ ការកា។ អត្តនា ច សាចត្តិ អត្តនា ច ខេតចតត្តិ អត្តនាសន្ថា “តចត្ថេ កោ ខាតេឃ្យ, អញ្ញត្រ តថាកតា”តិ (អ៊ តិ៊ ៩.៣៣; ១០.៧៩), “ខតា សក្កុយ្យ យត្ថេត្តិ, យញ្ញា តូញ្ញា កិយត្តរ”ត្តិអាឌីសុ (សំ៊ តិ៊ ១.១១៥) ការរោ អាកតោ។ “អដ្ឋសា យំ, ភត្តេ, អញ្ញាតរា ឮត្តិ ចិឌ្ឍត្តិកាយ ភាខត់ តោចត្តិ”តិអាឌីសុ (យ៊ តិ៊ ១.១៣៨) លតេលា “ឃស្សត្តរតោ ត សត្តិ កោបា”តិអាឌីសុ (ថ្កា៊ ១០) ចិត្តោ។ “អត្តនា ចោសាតយាបរិឌី”តិអាឌីសុ ចេយត្ថេ “អបិចាឃំ, កិក្ខុចេ, តបេិកា ខ្ចិត្តំ យហាតិរឃាត់ អត្តិកាយ អាកច្ឆតិ”តិអាឌីសុ (បរិវា៊ ១១១) ចិចេរ ៊ ឋ្វាឃមិឆាបិ ចិចេរ ចេឌីតត្ថោ។ តស្មា សាចត្តិឃា ច ខេតចតស្ស ច ចិចេរតិ, ឯចមេត្ត អត្ថោ ចេឌីតត្ថោ។ អត្តនាសន្ថយាកតោ ចេត្ត ឋ្កបយាកចេត់ “អត្តនា ច សាចត្តិ អត្តនា ច ខេតចត”ត្តិ៊ ព្រាឌីសេសុ ផាតេសុ អក្ខរចិត្តកា “អត្តនា កាយញ្ញ តជិញ្ញ កច្ឆតិ”តិ ឯកមេច អត្តនាសទ្ធំ បយុជ្ជត្តិ, សេ ទុតិយបទេតបិ យោខេតត្ថោ ហោតិ៊ ឮឆ បត យោខេត្វា ចុត្តោ។

អហិ ចណ្ឌត ហតត្តីតិ ចីលតោ តិក្ខុយិត្វា កោចរាឃ កច្ឆត្តិ កណ្ឌបក្ខ ណាតញ្ញត្តិ អត្ថាត្តិត្វា ឃដ្ឋិហិ បេរិឆត្តិ៊ តោត ច សយយោត កកចា សាចត្តិ ពិណ្ឌាឃ កច្ឆត្តា អត្តនាយក្កេ តោ ការោក អហិ ចណ្ឌត ហតត្ត ឌិស្វា “កស្មា ក្យារកា ព្ទាយំ អហិ ចណ្ឌត ហតឆា”តិ បុច្ឆិត្វា “ជំសតកយេត, ភត្តេ”តិ ច ចុត្តោ “ព្ទាយ អត្តនោ សុខំ កទិស្សាយាតិ ព្ទាយំ បហរត្ត តិព្ពាតូដ្ឋាតេ ទុក្ខំ អត្ថកចិស្សត្តិ, អហោ អចិជ្ជាយ តិកតិកោសល្ល”ត្តិ ធម្មំសចេក ឋ្កប្យាទេសិ៊ តោតេច ច ធម្មំសចេកោត ឋ្កាត់ ឋ្កាតេសិ៊ តោត ចុត្តំ “អឆ ខោ កកចា”តិអាឌិ៊

តត្ថ ឯតមត្ថំ ចិឌិត្វាតិ “ព្ទាយ ការកា អត្តសុខាឃ បរទុក្ខំ កទោត្តា សយំ បរត្ថ សុខំ ត លកិស្សត្តិ”តិ ឯតមត្ថំ ខាតិត្វាតិ ឯចមេក ចណ្ណត្តិ៊ អញ្ញាសំ ទុប្បដិបត្តត់ សុខបរិយេសត់ អាឃតិ ទុក្ខាឃ សំចត្តតិ, សុប្បដិបត្តត់ ឯកត្តត សុខាឃ សំចត្តតិ៊ តស្មា “បរចិហេសាចិតិមុត្តា អច្ឆត្តមេច សុខកាកិតោ ចត យឃិញ្ញពាចប្បដិកទា”តិ សោយតស្សចសេតេចតយ្យ សត្ថា ឋ្កាត់ ឋ្កាតេសីតិ ចតត្តិ៊ អបរេ បត ភណត្តិ “ឯចំ តេហិ ក្យារកេហិ បចត្តិតំ បរចិហេធត់ សត្ថាកាទេត អាឌីតចតោ ចិឌិត្វា បរចិហេសាឃ បរាត្ថកម្យាឃ ច ឃឆាក្កយំ អាឌីតចាតិសំសចិកាចត់ ព្ទាយំ ឋ្កាត់ ឋ្កាតេសី”តិ៊

តត្ថ សុខកាយាតីតិ ឯកត្តតេច អត្តនោ សុខស្ស ពុច្ឆតោ សុខាត្ថកិច្ឆាតិ៊ ភូតាតីតិ បាណិតោ៊ ឃោ ចណ្ឌត ចិហិំសតីតិ ឯត្ថ ចណ្ឌតាតិ ខេសតាយត្តំ, ចណ្ឌត ចា លេឌ្ឋុសត្ថបាណិប្បហារាឌីហិ ចាតិ អត្ថោ៊ អឆ ចា ចណ្ឌតាតិ ចណ្ឌតេត៊ ព្ទាចំ ចុត្តំ ហោតិ – ឃោ សុខកាយាតិ សត្តភូតាតិ ខាតិអាឌិតា ឃដ្ឋតចសេត ចឌីចណ្ឌត ចា បាណិប្បុរសត្ថាឌីហិ បេរិឆតាឡអតច្ឆេចតាឌិចសេត សទីរចណ្ឌត ចា សតំ ចា សហស្សំ ចា ធាបតចសេត ធតចណ្ឌត ចាតិ ព្ទាយេសុ ចណ្ឌសុ ឃេត កេតចិ ចណ្ឌត ចិហិំសតិ ចិហេធេតិ ទុក្ខំ បាបេតិ, អត្តនោ

ᩈᩩᨡᨾᩮᩈᩣᨶᩮᩣ, ᨸᩮᨧ᩠ᨧ ᩈᩮᩣ ᨶ ᩃᨽᨲᩮ ᩈᩩᨡᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᩮᩣ ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᩈᩩᨡᩴ ᩑᩈᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨣᩅᩮᩈᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨸᨲ᩠ᨳᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨸᩮᨧ᩠ᨧ ᨸᩁᩃᩮᩣᨠᩮ ᨾᨶᩩᩈ᩠ᩈᩈᩩᨡᩴ ᨴᩥᨻ᩠ᨻᩈᩩᨡᩴ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩈᩩᨡᨶ᩠ᨲᩥ ᨲᩥᩅᩥᨵᨾ᩠ᨸᩥ ᩈᩩᨡᩴ ᨶ ᩃᨽᨲᩥ, ᩋᨬ᩠ᨬᨴᨲ᩠ᨳᩩ ᨲᩮᨶ ᨴᨱ᩠ᨯᩮᨶ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᨾᩮᩅ ᩃᨽᨲᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨

ᨸᩮᨧ᩠ᨧ ᩈᩮᩣ ᩃᨽᨲᩮ ᩈᩩᨡᨶ᩠ᨲᩥ ᨿᩮᩣ ᨡᨶ᩠ᨲᩥᨾᩮᨲ᩠ᨲᩣᨶᩩᨴ᩠ᨴᨿᩈᨾ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣ “ᨿᨳᩣᩉᩴ ᩈᩩᨡᨠᩣᨾᩮᩣ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᨸ᩠ᨸᨭᩥᨠ᩠ᨠᩪᩃᩮᩣ, ᩑᩅᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᩮᨸᩦ”ᨲᩥ ᨧᩥᨶ᩠ᨲᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨾ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩅᩥᩁᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩ ᨮᩥᨲᩮᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶᨿᩮᨶ ᨠᩮᨶᨧᩥ ᨴᨱ᩠ᨯᩮᨶ ᩈᨲ᩠ᨲᩣᨶᩥᨸᩥ ᨽᩪᨲᩣᨶᩥ ᨶ ᩉᩥᩴᩈᨲᩥ ᨶ ᨻᩣᨵᩮᨲᩥ, ᩈᩮᩣ ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣ ᨸᩁᩃᩮᩣᨠᩮ ᨾᨶᩩᩈ᩠ᩈᨽᩪᨲᩮᩣ ᨾᨶᩩᩈ᩠ᩈᩈᩩᨡᩴ, ᨴᩮᩅᨽᩪᨲᩮᩣ ᨴᩥᨻ᩠ᨻᩈᩩᨡᩴ, ᩏᨽᨿᩴ ᩋᨲᩥᨠ᩠ᨠᨾᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩈᩩᨡᩴ ᩃᨽᨲᩦᨲᩥ᪨ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨧ ᨲᩣᨴᩥᩈᩈ᩠ᩈ ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩈ᩠ᩈ ᩋᩅᩈ᩠ᩈᩴᨽᩣᩅᩥᨲᩣᨿ ᨲᩴ ᩈᩩᨡᩴ ᨸᨧ᩠ᨧᩩᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩴ ᩅᩥᨿ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᨴᩈ᩠ᩈᩮᨲᩩᩴ “ᩃᨽᨲᩮ”ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨸᩩᩁᩥᨾᨣᩣᨳᩣᨿᨸᩥ ᩑᩈᩮᩅ ᨶᨿᩮᩣ᪨

ᨲᨲᩥᨿᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

᪔᪨ ᩈᨠ᩠ᨠᩣᩁᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪑᪔᪨ ᨧᨲᩩᨲ᩠ᨳᩮ ᨲᩮᨶ ᨡᩮᩣ ᨸᨶ ᩈᨾᨿᩮᨶ ᨽᨣᩅᩣ ᩈᨠ᩠ᨠᨲᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᨠᨸ᩠ᨸᩣᨶᩴ ᩈᨲᩈᩉᩈ᩠ᩈᩣᨵᩥᨠᩮᩈᩩ ᨧᨲᩪᩈᩩ ᩋᩈᨦ᩠ᨡ᩠ᨿᩮᨿ᩠ᨿᩮᩈᩩ ᨸᩁᩥᨸᩪᩁᩥᨲᩈ᩠ᩈ ᨸᩩᨬ᩠ᨬᩈᨾ᩠ᨽᩣᩁᩅᩥᩈᩮᩈᩈ᩠ᩈ ᨹᩃᨽᩪᨲᩮᨶ “ᩍᨲᩮᩣ ᨸᩁᩴ ᨾᨿ᩠ᩉᩴ ᩒᨠᩣᩈᩮᩣ ᨶᨲ᩠ᨳᩦ”ᨲᩥ ᩏᩔᩣᩉᨩᩣᨲᩮᨶ ᩅᩥᨿ ᩏᨸᩁᩪᨸᩁᩥ ᩅᨯ᩠ᨰᨾᩣᨶᩮᨶ ᩈᨠ᩠ᨠᩣᩁᩣᨴᩥᨶᩣ ᨽᨣᩅᩣ ᩈᨠ᩠ᨠᨲᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩈᨻ᩠ᨻᨴᩥᩈᩣᩈᩩ ᩉᩥ ᨿᨾᨠᨾᩉᩣᨾᩮᨥᩮᩣ ᩅᩩᨭ᩠ᨮᩉᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨾᩉᩮᩣᨥᩴ ᩅᩥᨿ ᩈᨻ᩠ᨻᨸᩣᩁᨾᩥᨿᩮᩣ “ᩑᨠᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩋᨲ᩠ᨲᨽᩣᩅᩮ ᩅᩥᨸᩣᨠᩴ ᨴᩈ᩠ᩈᩣᨾᩣ”ᨲᩥ ᩈᨾ᩠ᨸᩥᨱ᩠ᨯᩥᨲᩣ ᩅᩥᨿ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᩃᩣᨽᩈᨠ᩠ᨠᩣᩁᨾᩉᩮᩣᨥᩴ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᨿᩥᩴᩈᩩ᪨ ᨲᨲᩮᩣ ᩋᨶ᩠ᨶᨸᩣᨶᨿᩣᨶᩅᨲ᩠ᨳᨾᩣᩃᩣᨣᨶ᩠ᨵᩅᩥᩃᩮᨸᨶᩣᨴᩥᩉᨲ᩠ᨳᩣ ᨡᨲ᩠ᨲᩥᨿᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩣᨴᨿᩮᩣ ᩋᩣᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣ “ᨠᩉᩴ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣ, ᨠᩉᩴ ᨽᨣᩅᩣ, ᨠᩉᩴ ᨴᩮᩅᨴᩮᩅᩮᩣ, ᨠᩉᩴ ᨶᩁᩣᩈᨽᩮᩣ, ᨠᩉᩴ ᨸᩩᩁᩥᩈᩈᩦᩉᩮᩣ”ᨲᩥ ᨽᨣᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᨸᩁᩥᨿᩮᩈᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩈᨠᨭᩈᨲᩮᩉᩥ ᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮ ᩋᩣᩉᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩒᨠᩣᩈᩴ ᩋᩃᨽᨾᩣᨶᩣ ᩈᨾᨶ᩠ᨲᩣ ᨣᩣᩅᩩᨲᨸ᩠ᨸᨾᩣᨱᨾ᩠ᨸᩥ ᩈᨠᨭᨵᩩᩁᩮᨶ ᩈᨠᨭᨵᩩᩁᩴ ᩋᩣᩉᨧ᩠ᨧ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᨶ᩠ᨲᩥ ᨧᩮᩅ ᩋᨶᩩᨻᨶ᩠ᨵᨶ᩠ᨲᩥ ᨧ ᩋᨶ᩠ᨵᨠᩅᩥᨶ᩠ᨴᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩣᨴᨿᩮᩣ ᩅᩥᨿ᪨ ᩈᨻ᩠ᨻᩴ ᨡᨶ᩠ᨵᨠᩮ (ᨾᩉᩣᩅ᪨ ᪒᪘᪒) ᨲᩮᩈᩩ ᨲᩮᩈᩩ ᨧ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩮᩈᩩ ᩋᩣᨣᨲᨶᨿᩮᨶ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨ ᨿᨳᩣ ᨧ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ, ᩑᩅᩴ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᩈᨦ᩠ᨥᩈ᩠ᩈᩣᨸᩥ᪨ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨬ᩠ᩉᩮᨲᩴ –

“ᨿᩣᩅᨲᩣ ᨡᩮᩣ, ᨧᩩᨶ᩠ᨴ, ᩑᨲᩁᩉᩥ ᩈᨦ᩠ᨥᩮᩣ ᩅᩣ ᨣᨱᩮᩣ ᩅᩣ ᩃᩮᩣᨠᩮ ᩏᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣ, ᨶᩣᩉᩴ, ᨧᩩᨶ᩠ᨴ, ᩋᨬ᩠ᨬᩴ ᩑᨠᩈᨦ᩠ᨥᨾ᩠ᨸᩥ ᩈᨾᨶᩩᨸᩈ᩠ᩈᩣᨾᩥ ᩑᩅᩴ ᩃᩣᨽᨣ᩠ᨣᨿᩈᨣ᩠ᨣᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩴ, ᨿᨳᨿᩥᨴᩴ, ᨧᩩᨶ᩠ᨴ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᩈᨦ᩠ᨥᩮᩣ”ᨲᩥ (ᨴᩦ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪓᪨᪑᪗᪖)᪨

ᩈ᩠ᩅᩣᨿᩴ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᨧ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᩈᨦ᩠ᨥᩈ᩠ᩈ ᨧ ᩏᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᩃᩣᨽᩈᨠ᩠ᨠᩣᩁᩮᩣ ᩒᨥᩮᩣ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᨮᩥᨲᩴ ᨾᩉᩣᨶᨴᩥᩴ ᩏᨴᨠᩮᩣᨥᩮᩣ ᩅᩥᨿ ᩋᨸ᩠ᨸᨾᩮᨿ᩠ᨿᩮᩣ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥ᪨ ᨲᩮᨶ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ – “ᨲᩮᨶ ᨡᩮᩣ ᨸᨶ ᩈᨾᨿᩮᨶ ᨽᨣᩅᩣ ᩈᨠ᩠ᨠᨲᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ…ᨸᩮ… ᨸᩁᩥᨠ᩠ᨡᩣᩁᩣᨶᩴ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᩈᨦ᩠ᨥᩮᩣᨸᩥ ᩈᨠ᩠ᨠᨲᩮᩣ…ᨸᩮ… ᨸᩁᩥᨠ᩠ᨡᩣᩁᩣᨶ”ᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᨲᩥᨲ᩠ᨳᩥᨿᩣ ᨸᨶ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᩮ ᩋᨠᨲᨸᩩᨬ᩠ᨬᨲᩣᨿ ᨧ ᨴᩩᨸ᩠ᨸᨭᩥᨸᨶ᩠ᨶᨲᩣᨿ ᨧ ᩋᩈᨠ᩠ᨠᨲᩣ ᩋᨣᩁᩩᨠᨲᩣ, ᨻᩣᩉᩩᩃ᩠ᩃᩮᨶ ᨸᨶ ᩅᩥᩈᩮᩈᨲᩮᩣ ᩅᩥᨸᨶ᩠ᨶᩈᩮᩣᨽᩣ ᩈᩪᩁᩥᨿᩩᨣ᩠ᨣᨾᨶᩮ ᨡᨩ᩠ᨩᩮᩣᨸᨶᨠᩣ ᩅᩥᨿ ᨶᩥᨸ᩠ᨸᨽᩣ ᨶᩥᨲ᩠ᨲᩮᨩᩣ ᩉᨲᩃᩣᨽᩈᨠ᩠ᨠᩣᩁᩣ ᩋᩉᩮᩈᩩᩴ᪨ ᨲᩮ ᨲᩣᨴᩥᩈᩴ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᩈᨦ᩠ᨥᩈ᩠ᩈ ᨧ ᩃᩣᨽᩈᨠ᩠ᨠᩣᩁᩴ ᩋᩈᩉᨾᩣᨶᩣ

ព្ញ្ញាបកតា “ឲចំ ព្ពូយ ឋទ្ទុឞាហិ ចាចាហិ ឈដ្ដេត្វាច បលិរេបយ្យាយា”តិ ក្តូស្វយា ចិឞក្កាទំ ក្តក្កិទត្តា ពត្ថ ពត្ថ កិក្ល អទក្កាឞត្តា បទិកាឞត្តា ចិចទិឞ្ ៸ ទេពត ទុត្តំ – “អឌ្ឍាតិតិ្ថយា បត បទិដ្ឋាឌកា អឞក្កតា ទេហាត្តិ...ទេប... បទិក្កាទាត៍ អឆ ទេលា ទេព អឌ្ឍាតិតិ្ថយា បទិដ្ឋាឌកា កកចទេតា ឞក្កាទំ អឞហយាគា កិក្ល្ឞឈ្ឈ្យ ឆ កាទេយ ឆ អទទេដ្ឋា ឆ កិក្ល ឌិឞ្វា អឞព្ភាហិ ឋទ្ទុឞាហិ ចាចាហិ អទក្កាឞត្តិ បទិកាឞត្តិ ទេទាទេឞត្តិ ចិទេហទេឞត្តិ”តិ៍

ពត្ថ អឞព្ភាហីតិ អឞកាទេឃាក្កាហិ ឞកាឃំ ឞាឆុឌគឞប្ទហ ចត្តំ អឃុត្តាហិ, ឌ្ធុល្លាហីតិ អទេត្វា៍ ឋទ្ទុឞាហីតិ កក្កឡអាហិ យឞ្ទទេឆ្ឆឌិកាហិ៍ អទក្កាឞត្តីតិ ឌាតិអាឌីហិ អទក្កាឞចត្ត្ឌហិ ក្តុំទេឞត្តិ៍ បទិកាឞត្តីតិ កល្លតចទេឞត កឃំ ក្តប្បាទេឌក្តា ពទេឌ្ឌត្តិ៍ ទេទាទេឞត្តីតិ ឃឆា បទឞ្ស ទេទាទេឞា ទេហាតិ, ឲចំ អត្តុឌ្ឌឞគចទេឞត ទេទាឞំ ក្តប្បាទេឌត្តិ៍ ចិទេហទេឞត្តីតិ ចិទេហទេឆត្តិ, ចិចិធេហិ អាកាទេទហិ អឋាឞុំ កទេទាត្តិ៍

កឆំ បទេគទេព ឞឃត្តបិឞាឌិទេកា កកចតិ កិក្ល្ឞដ្ឋេ ឆ អទក្កាឞាឌីតិ បចទេត្តាឞ្ញុត្តិ? កកចទេតា ក្តប្បាឌទេតា បហីតលិកឞក្កាទពាឃ ក្តបហពចិត្វា បឆចិ លលិត្វា បក្កលត្តា ចិឃ អចទេលា ទេចឡ្ហទិឃយលិឃិក្រលាំ ក្តប្បាទេឌក្តា ចិឃ ឆ ឞុត្ត្រទិកំ គាឃ បទិដ្ឋាឌិកំ ឞឌ្ឍាទេបត្វា ពាឃ ឞត្វ កិក្ល្គត្ស អចក្តឹ ទុឌ្ឌាទេបត្វា អទក្កាឞាឌីតិ បចទេត្តាឞ្ញុ៍ ពំ បទេគពំ ឞុត្ត្រទិចត្វ បទទេតា ឞុត្ត្រទិឞុទេត្ត (ក្តគា៍ ១ប័) បិឡប្ពូឃំទេឃច អាកាឃិឞ្សតិ, ពឞ្វា ឃទេឃត្វ ចត្តត្ថំ, ពំ ពទេត្វច ចល្ល្ឃិឞ្សាយ៍

កិក្ល កកចទេតា ឞត្តិកំ ក្តបឞដ្ឋឃិត្វា ពំ បចត្តិឃាទេទាទេចឞុំ៍ ទេពត ទុត្តំ – “អឆ ទេលា ឞឃ្ឃហុលិ កិក្ល ទេឃត កកចា ទេពគុបឞដ្ឋឃិឞុ...ទេប... ចិទេហទេឞត្តិ”តិ៍ ពំ ទុត្តត្ថទេឃច៍

ឲពឃត្វចិចិឌិត្វាតិ ឲពំ ព្ញ្ញាបកតាគំ តិតិ្ថយាគំ ចិប្បដិបត្តិ ឞឌ្ឍាកាទទេតា ចិចិឌិត្វា៍ ព្ញាបំ ក្តគាគត្តិ ព្ញាបំ ទេពហិ កទេព ចិប្បកាទេទ បឞត្ថចិទេត្តហិ ឆ បទេទហិ កទេព ក្តបកាទេទ ពាឌិកាចាត្ុកាចឌីបកំ ក្តគាគំ ក្តគាទេគឞិ៍

ពត្ថ កាទេយ អទទេដ្ឋា ឞុលទុក្ខឋុដ្ឋេពាតិ កាទេយ ចា អទទេដ្ឋា ចា ឃត្វ កត្វចិ ឞុទេលត ទុទេក្ខត ឆ ឋុដ្ឋេ ឞុលទុក្ខាតិ អត្ថុកចទេត្តា, ទេពឞំ ចា បច្ចទេឃហិ ឞឃក្កិក្ខុទេតា៍ ទេគចត្តទេតា ទេគា បទទេតា ឌទេហចាតិ “អហំ ឞុលិទេតា , អហំ ទុក្ខិទេតា, ឃយ ឞុខំ, ឃយ ទុក្ខំ, បទេទតិគំ ឃឃ្ឃាឞុលទុក្ខំ ក្តប្បាឌិត”ត្តិ ឆ ទេគឆ អត្តទេតា គ បទទេតា ពំ ឞុលទុក្ខំ ធេទេបឆ៍ កឞ្វា? គ ទេហត្វ លគ្គបច្ចទេកា អហត្តិ ចា ឃឃត្តិ ចា បទេទាតិ ចា បទឞ្សាតិ ចា បឞ្សិតព្ពូឃុត្តកំ កិញ្ចិ អត្តិ, ទេកចលំ ឞដ្ឋាទា ឲច បត ឃឆាបច្ចឃំ ក្តប្បដ្ឋិត្វា លទេលា លទេលា កិដ្ឋត្តិតិ៍ ឞុលទុក្ខក្កហលាទេឌ្ឍត្វ ទេឌឞគាឞិឞំ, ឞឌ្ឍាឞ្សាបិ ទេលិកឆឃ្ឃឞ្យ ចទេឞត អទេត្វា ទេចឌិតទេត្ថា៍ ព្ពូតិ កកចា “គាហំ ក្លចតិ, កឞ្សចិ កិញ្ចាតពតិ្ថិ, គ ឆ ឃយ ក្លចតិ, កត្វចិ កិញ្ចាតពតិ្ថី”តិ ឆត្ទេកាឌិកំ ឞុឌ្ឍាគំ ចិកាទេឆឞិ៍

ព្ញាគិ ពឞ្ស អត្តទេតា បទទេតា ឆ អឌហគឞ្ស កាទកំ ឌឞ្សតិ “ឋុឞត្តិ ឋឞ្សា ក្តបឌិ បដិត្ថា”តិ៍ ឲទេព ឞុលទេចឌគិយា ទុក្ខទេចឌគិយា ឆ ឋឞ្សា គាឃ លគ្គបច្ចកឞដ្ឋាគំ ក្តបឌិ បដិត្ថ ពឞ្វិ ឞតិ ឃឆាឞកំ ចិឞឃំ ឋុឞត្តិ, ពត្វ បចត្តត្តិទេឃច៍ អទុក្ខឃុតា ហិ ទេចឌគា

សត្តសកាចតាយ សុខេ ឲច សង្កហំ គច្ឆតីតិ ទុចិឆសយ្យស្សចសេតេចាយំ អត្ថចណ្ណតា ពតា។

ឃថា បត ទេព ថស្សា ត ថុសត្តិ, តំ ឌស្សេតុំ “តិរុបឆិ ពេក ថុសេឃ្យ ថស្សា”តិ ទុត្តំ។ សទ្ធេសា ហិ លត្ថ្វបឆិយា អសតិ ពេក ការលោត ទេព ថស្សា ថុសេឃ្យ, ត តំ ការលំ អត្ថិ។ ឃឌី ហិ តុសេឲ្យអង្កោសាឌិចសេត ឬបប្បឌ្ឆតសុលទ្ទ្ល ត ព្ទឆ្ឋច, សទ្ធេសា តិរុបឆិការចេឃច ឃោគំ ពទេឃ្យាធាតិ អតុបាឌិសេសតិព្ទាតឆាតុយា ការចំ តិដ្ឋេបសិ។ ឲចំ ព្ទយិតា ឬធាតេត ចង្ខិចង្ខំ ពធិតំ។

ចតុត្ថសុត្តចណ្ណតា តិដ្ឋិតា។

៥. ឬបិសកសុត្តចណ្ណតា

១៥. បញ្ចេយ ព្ទឆ្ឋាតក្កុលកោតិ ព្ទឆ្ឋាតក្កុលតាយកោ កោសលេសុ ឲកោ ព្រាហ្មណការយា, តំតិចាសិតាយ តត្ថ ចា ឌាទេតា គទចាតិ ចា ព្ទឆ្ឋាតក្កុលកោ។ ឬបិសកោតិ តីហិ សទលាកយេតហិ គកចទេតា សត្តិពេ ឬបិសកកាចស្ស បទេចឌិតត្តា ឬបិសកោ បញ្ចាសិក្លាបឌិកោ តុទ្ធយាយកោ, ឆយុយាយកោ, សញ្ឈយាយកោ។ ពេតឌិទេច ការលីឃេតាតិ ឬទ្ធារសោឆាបតាឌិតា ពេតឌិទេច ពត្តុទ្ទាត។ តីទេវ្ទាតិ តិដ្ឋាបេត្វា។ អយំ កិរ ឬបិសកោ បុទ្ទេ អតិលំគកចត្តិ ឬបសង្កយិត្វា បឃិរុបិសតិ, សោ ពតិបឃំ កាលំ ឆាហុការលីឃតាយ សត្វ ឌស្សតំ តាតិសម្ភុទាសិ។ ទេតាហ គកចា – “ឌិរស្សំ ខោ ត្វំ, ឬបិសក, ព្ទយំ បរិយាឃយកាសិ, ឃឌិទំ ព្ទឆាកយតាឃា”តិ។

តត្ថ ឌិរស្សត្តិ ឌិទេត។ បរិយាឃត្តិ ចាទំ។ ឃឌិឧត្តិ តិបាទេតា, ឃោ អឃត្តិ អទេត្វា។ ព្ទឌំ ទុត្តំ ហោតិ – ព្ទឆ យយ សត្តិពេ អាកយតាយ ឃោ អយំ អឌ្ឈ ពទេតា ចាទេរា, តំ ព្ទយំ ឌិទេត បបញ្ចា ពត្វា អកាសីតិ។ ឌិរបឌិកាហត្តិ ឌិរបឌិពោ អហំ, ឌិរកាលទេតា បដ្ឋាយ អហំ ឬបសង្កយិតុការយាតិ សឞ្ឆទ្ទោ។ ពេហិចិ ពេហិចីតិ ឲកទ្ធេហិ ឲកទ្ធេហិ។ អថ ចា ពេហិចិ ពេហិចីតិ ឃេហិ ចា ទេហិ ចា។ តត្ថ ការចំ ឌស្សេតិ។ សត្វិ អតិប្បសត្តស្ស ហិ សត្វឌស្សតឆយុស្សចតេសុ ឌិឃ ត អញ្ញត្ថ អាឌទេរា ហោតិ។ កិច្ចការលីឃេហីតិ ឲត្ថ អចស្សំ កាតត្ពំ កិច្ចំ, ព្ទតទំ ការលីឃំ។ បឆយំ ចា កាតត្ពំ កិច្ចំ, បឆ្ឋា កាតត្ពំ ការលីឃំ។ តុទ្ធគំ ចា កិច្ចំ, យហត្តំ ការលីឃំ។ ញ្ញាចទេឌាតិ ឬស្សុទ្ទោ។ ឲចាហត្តិ ឲចំ ព្ទយិតា បការេត អហំ តាសក្លំ ឬបសង្កយិតុំ, ត អការចាឌិតាតិ អធិប្បាយោ។

ឲតយត្ថំ ចិឌិត្វាតិ ទុល្លទេក តុទ្ធប្បាទេ យតុស្សត្តលិទេក ច សត្តាតំ សកិច្ចាតការចេត កិច្ចបសុតតាយ ក្សសលត្តទោឃា ហោតិ, ត អកិច្ចាតស្សាតិ ឲតយត្ថំ សត្ថាការទេតា ចិឌិត្វា។ ព្ទយំ ឬធាតត្តិ តឌត្ថបរិឌីបតទេយច ព្ទយំ ឬធាតំ ឬធាតេតសិ។

តត្ថ សុលំ ចត តស្ស ត ហោតិ កិញ្ចីតិ ឃស្ស បុក្កលស្ស កិញ្ចិ ទ្ទបាឌីសុ ឲកចត្ថុម្បិ “យទេត”ត្តិ តណ្ហាយ បរិក្កហិតការចេត ត ហោតិ តត្ថិ ត ចិឌ្ឆតិ, សុលំ ចត តស្ស បុក្កលស្ស, អទោហា សុលទេយចាតិ អទេត្វា “ត ហោសី”តិបិ បាទេឋា, តស្ស អតីតកាលចសេត អទេត្វា ទេចឌិតទ្ទោ។ ពេឆិ បត ត ហោតិ កិញ្ចីតិ បឌស្ស “រាកាឌិកិញ្ចាតំ ឃស្ស ត ហោតី”តិ អត្ថំ ចណ្ណត្តិ, តំ ត សុត្តទំ បរិក្កហឆយុចសេត ទេសតាយ

អាគតត្តា. រាគាទិកិញ្ចនន្តិ បរិគ្គហេតព្ពស្សាបិ សង្គហេ សតិ យុត្តមេវ វត្តុំ សិយា អថ វា យស្ស បុគ្គលស្ស កិញ្ចិ អប្បម្បិ កិញ្ចនំ បលិពោធជាតំ រាគាទិកិញ្ចនាភាវតោ ឯវ ន ហោតិ, តំ តស្ស អកិញ្ចនត្តំ សុខស្ស បច្ចយភាវតោ សុខំ វតំ, អហោ សុខន្តិ អត្ថោ. កស្ស បន ន ហោតិ កិញ្ចនន្តិ ចេ, អាហ “សង្ខាតធម្មស្ស ពហុស្សុតស្សា”តិ. យោ ចតូហិបិ មគ្គសង្ខាហិ សោឡសកិច្ចនិប្ផត្តិយា សង្ខាតធម្មោ កតកិច្ចោ, តតោ ឯវ បដិវេធពាហុសច្ចេន ពហុស្សុតោ, តស្ស.

ឥតិ ភគវា អកិញ្ចនភាវេ អានិសំសំ ទស្សេត្វា សកិញ្ចនភាវេ អាទីនវំ ទស្សេន្តោ “សកិញ្ចនំ បស្សា”តិអាទិមាហ. តស្សត្ថោ – រាគាទិកិញ្ចនានំ អាមិសកិញ្ចនានញ្ច អត្ថិតាយ សកិញ្ចនំ, សកិញ្ចនត្តា ឯវ អលទ្ធានញ្ច លទ្ធានញ្ច កាមានំ បរិយេសនារក្ខណហេតុ កិច្ចករណីយវសេន “អហំ មមា”តិ គហណវសេន ច វិហញ្ញមានំ វិឃាតំ អាបជ្ជមានំ បស្សាតិ ធម្មសំវេគប្បត្តោ សត្ថា អត្តនោ ចិត្តំ វទតិ. ជនោ ជនស្មិំ បដិពទ្ធរូបោតិ សយំ អញ្ញោ ជនោ សមានោ អញ្ញស្មិំ ជនេ “អហំ ឥមស្ស, មម អយ”ន្តិ តណ្ហាវសេន បដិពទ្ធាការោ ហុត្វា វិហញ្ញតិ វិឃាតំ អាបជ្ជតិ. “បដិពទ្ធចិត្តោ”តិបិ បាឋោ. អយញ្ច អត្ថោ –

“បុត្តា មត្ថិ ធនម្មត្ថិ, ឥតិ ពាលោ វិហញ្ញតិ;

អត្តា ហិ អត្តនោ នត្ថិ, កុតោ បុត្តា កុតោ ធន”ន្តិ. (ធ. ប. ៦២) –

អាទីហិ សុត្តបទេហិ ទីបេតព្ពាតិ.

បញ្ចមសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា.

៦. គព្ភិនីសុត្តវណ្ណនា

១៦. ឆដ្ឋេ អញ្ញតរស្ស បរិព្ពាជកស្សាតិ ឯកស្ស កុដុម្ពិកស្ស បរិព្ពាជកស្ស. ទហរាតិ តរុណី. មាណវិកាតិ ព្រាហ្មណធីតាយ វោហារោ. បជាបតីតិ ភរិយា. គព្ភិនីតិ អាបន្នសត្តា. ឧបវិជញ្ញាតិ អជ្ជ សុវេតិ បច្ចុបដ្ឋិតវិជាយនកាលា ហោតីតិ សម្ពន្ធោ. សោ កិរ ព្រាហ្មណជាតិកោ សភរិយោ វាទបត្តស្សយេ ឋិតោ, តេន តំ សបរិព្ពាជិកំ បរិព្ពាជកវោហារេន សមុទាចរន្តិ. ភរិយា បនស្ស ព្រាហ្មណជាតិកត្តា ព្រាហ្មណីតិ អាលបតិ. តេលន្តិ តិលតេលំ. តេលសីសេន ចេត្ថ យំ យំ វិជាតាយ បសវទុក្ខបដិការត្ថំ ឥច្ឆិតព្ពំ, តំ សព្ពំ សប្បិលោណាទិំ អាហរាតិ អាណាបេតិ. យំ មេ វិជាតាយ ភវិស្សតីតិ យំ តេលាទិ មយ្ហំ វិជាតាយ ពហិនិក្ខន្តគព្ភាយ ឧបការាយ ភវិស្សតិ. “បរិព្ពាជិកាយា”តិបិ បាឋោ. កុតោតិ កស្មា ឋានា, យតោ ញាតិកុលា វា មិត្តកុលា វា តេលាទិំ អាហរេយ្យំ, តំ ឋានំ មេ នត្ថីតិ អធិប្បាយោ. តេលំអាហរាមីតិ វត្តមានសមីបតាយ វត្តមានំ កត្វា វុត្តំ, តេលំ អាហរិស្សាមីតិ អត្ថោ. សមណស្ស វា ព្រាហ្មណស្ស វា សប្បិស្ស វា តេលស្ស វាតិ ច សមុច្ចយត្ថោ វា-សទ្ទោ “អគ្គិតោ វា ឧទកតោ វា មិថុភេទា វា”តិអាទីសុ (មហាវ. ២៨៦; ទី. និ.

᪕·᪘᪓᪕; ᩏᨴᩤ· ᪗᪙) ᩅᩥᨿ· ᩈᨸ᩠ᨸᩥᩔ ᩅᩤ ᨲᩮᩃᩔ ᩅᩤᨲᩥ ᨸᨧ᩠ᨧᨲ᩠ᨲᩮ ᩈᩣᨾᩥᩅᨧᨶᩴ, ᩈᨸ᩠ᨸᩥ ᨧ ᨲᩮᩃᨬ᩠ᨧ ᨿᩣᩅᨴᨲ᩠ᨳᩴ ᨸᩣᨲᩩᩴ ᨸᩥᩅᩥᨲᩩᩴ ᨴᩦᨿᨲᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ· ᩋᨸᩁᩮ ᨸᨶ “ᩈᨸ᩠ᨸᩥᩔ ᩅᩤ ᨲᩮᩃᩔ ᩅᩤᨲᩥ ᩋᩅᨿᩅᩈᨾ᩠ᨻᨶ᩠ᨵᩮ ᩈᩣᨾᩥᩅᨧᨶᩴ· ᩈᨸ᩠ᨸᩥᨲᩮᩃᩈᨾᩩᨴᩣᨿᩔ ᩉᩥ ᩋᩅᨿᩅᩮᩣ ᨻᩉᩩ ᨿᩣᩅᨴᨲ᩠ᨳᩈᨴ᩠ᨴᩮᨶ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩦ”ᨲᩥ ᩅᨴᨶ᩠ᨲᩥ· ᨶᩮᩣ ᨶᩦᩉᩁᩥᨲᩩᨶ᩠ᨲᩥ ᨽᩣᨩᨶᩮᨶ ᩅᩤ ᩉᨲ᩠ᨳᩮᨶ ᩅᩤ ᨻᩉᩥ ᨶᩮᨲᩩᩴ ᨶᩮᩣ ᨴᩦᨿᨲᩥ, ᩏᨣ᩠ᨣᩥᩁᩥᨲ᩠ᩅᩤᨲᩥ ᩅᨾᩥᨲ᩠ᩅᩤ, ᨿᩴ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨾᨾᩮᨿ᩠ᨿᨲ᩠ᨲᩥ ᩈᨾ᩠ᨻᨶ᩠ᨵᩮᩣ· ᩑᩅᩴ ᨠᩥᩁᩔ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥ “ᩋᩉᩴ ᩁᨬ᩠ᨬᩮᩣ ᨠᩮᩣᨭ᩠ᨮᩣᨣᩤᩁᩴ ᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩤ ᨲᩮᩃᩴ ᨠᨱ᩠ᨮᨸᨲ᩠ᨲᩴ ᨸᩥᩅᩥᨲ᩠ᩅᩤ ᨲᩣᩅᨴᩮᩅ ᨥᩁᩴ ᩌᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩤ ᩑᨠᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨽᩣᨩᨶᩮ ᨿᨳᩣᨸᩦᨲᩴ ᩅᨾᩥᨲ᩠ᩅᩤ ᨲᩮᩃᩴ ᩌᩁᩮᩣᨸᩮᨲ᩠ᩅᩤ ᨸᨧᩥᩔᩣᨾᩥ, ᨿᩴ ᨸᩥᨲ᩠ᨲᩈᩮᨾ᩠ᩉᩅᩥᨾᩥᩔᩥᨲᩴ, ᨲᩴ ᩋᨣ᩠ᨣᩥᨶᩣ ᨯᨿ᩠ᩉᩥᩔᨲᩥ, ᨲᩮᩃᩴ ᨸᨶ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩤ ᨴᩦᨸᩥᩔᩣ ᨸᩁᩥᨠᨾ᩠ᨾᩣᨴᩥᨠᩣᨿ ᨠᩁᩮᨿ᩠ᨿ ᩈᩩᨡᩮᨲᩔᩣᨾᩦ”ᨲᩥ·

ᩏᨴ᩠ᨵᩴ ᨠᩣᨲᩩᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᨾᨶᩅᩈᩮᨶ ᩏᨴ᩠ᨵᩴ ᨶᩦᩉᩁᩥᨲᩩᩴ· ᨶ ᨸᨶ ᩋᨵᩮᩣᨲᩥ ᩅᩥᩁᩮᨧᨶᩅᩈᩮᨶ ᩉᩮᨭ᩠ᨮᩣ ᨶᩦᩉᩁᩥᨲᩩᩴ ᨶ ᨸᨶ ᩈᨠ᩠ᨠᩮᩣᨲᩥ· ᩈᩮᩣ ᩉᩥ “ᩋᨵᩥᨠᩴ ᨸᩦᨲᩴ ᩈᨿᨾᩮᩅ ᨩᩦᩁᩮᨲᩣ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᨾᩥᩔᨲᩦ”ᨲᩥ ᨸᩥᩅᩥᨲ᩠ᩅᩤ ᩌᩈᨿᩔ ᩋᨴᩥᨲ᩠ᨲᨲᩣᨿ ᩋᨲᩥᨠ᩠ᨡᩮᨲ ᩅᨾᨶᩅᩥᩁᩮᨧᨶᨿᩮᩣᨣᩴ ᩋᨩᩣᨶᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᩃᨽᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨧ ᨠᩮᩅᩃᩴ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩣᩉᩥ ᩅᩮᨴᨶᩣᩉᩥ ᨹᩩᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᩌᩅᨭ᩠ᨭᨲᩥ ᨧ ᨸᩁᩥᩅᨭ᩠ᨭᨲᩥ ᨧ· ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩣᩉᩦᨲᩥ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᨾᩣᩉᩥ· ᨲᩥᨻ᩠ᨻᩣᩉᩦᨲᩥ ᨻᩉᩃᩣᩉᩥ ᨲᩥᨡᩥᨱᩣᩉᩥ ᩅᩤ· ᨡᩁᩣᩉᩦᨲᩥ ᨠᨠ᩠ᨡᩊᩣᩉᩥ· ᨠᨭᩩᨠᩣᩉᩦᨲᩥ ᩋᨲᩥᩅᩥᨿ ᩋᨶᩥᨭ᩠ᨮᨽᩣᩅᩮᨶ ᨴᩣᩁᩩᨱᩣᩉᩥ· ᩌᩅᨭ᩠ᨭᨲᩦᨲᩥ ᩑᨠᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨸᩔᩮ ᩋᨲᩥᨸᩦᩊᩥᨲ᩠ᩅᩤ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᩈᩁᩦᩁᩴ ᨸᩩᩁᨲᩮᩣ ᨸᨧ᩠ᨨᨲᩮᩣ ᩌᨠᨯ᩠ᨰᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩌᩅᨭ᩠ᨭᨲᩥ· ᨸᩁᩥᩅᨭ᩠ᨭᨲᩦᨲᩥ ᩑᨠᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨸᨴᩮᩈᩮ ᨶᩥᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣᨸᩥ ᩋᨭ᩠ᨭᨸᨭ᩠ᨭᩣᨠᩥ ᨸᩁᩥᩅᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩅᨭ᩠ᨭᨲᩥ, ᩋᩉᩥᨿᩩᨲ᩠ᨲᩥ ᩅᩤ ᩅᨭ᩠ᨭᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩌᩅᨭ᩠ᨭᨲᩥ, ᩈᨿᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩅᨭ᩠ᨭᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨸᩁᩥᩅᨭ᩠ᨭᨲᩥ·

ᩑᨲᨾᨲ᩠ᨳᩴ ᩅᩥᨴᩥᨲ᩠ᩅᩤᨲᩥ “ᩈᨠᩥᨬ᩠ᨧᨶᩔ ᩋᨸ᩠ᨸᩉᩦᨶᩈᨦ᩠ᨡᩣᨸᩁᩥᨡᩮᨴᩉᩮᨲᩩᨠᩣ ᩋᨿᩴ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩩᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥ, ᩋᨠᩥᨬ᩠ᨧᨶᩔ ᨸᨶ ᩈᨻ᩠ᨻᩈᩮᩣ ᩋᨿᩴ ᨶᨲ᩠ᨳᩦ”ᨲᩥ ᩑᨲᨾᨲ᩠ᨳᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᩣᨠᩤᩁᨲᩮᩣ ᨩᩣᨶᩥᨲ᩠ᩅᩤ ᨲᨴᨲ᩠ᨳᨸ᩠ᨸᨠᩣᩈᨶᩴ ᩍᨾᩴ ᩏᨴᩤᨶᩴ ᩏᨴᩤᨶᩮᩈᩥ·

ᨲᨲ᩠ᨳ ᩈᩩᨡᩥᨶᩮᩣ ᩅᨲᩣᨲᩥ ᩈᩩᨡᩥᨶᩮᩣ ᩅᨲ ᩈᨸ᩠ᨸᩩᩁᩥᩈᩣ· ᨠᩮ ᨸᨶ ᨲᩮᨲᩥ? ᨿᩮ ᩋᨠᩥᨬ᩠ᨧᨶᩣ, ᨿᩮ ᩁᩣᨣᩣᨴᩥᨠᩥᨬ᩠ᨧᨶᩔ ᨸᩁᩥᨣ᩠ᨣᩉᨠᩥᨬ᩠ᨧᨶᩔ ᨧ ᩋᨽᩣᩅᩮᨶ ᩋᨠᩥᨬ᩠ᨧᨶᩣ, ᨠᩮᩈᩴ ᨸᨶᩥᨴᩴ ᨠᩥᨬ᩠ᨧᨶᩴ ᨶᨲ᩠ᨳᩦᨲᩥ ᩌᩉ – “ᩅᩮᨴᨣᩩᨶᩮᩣ ᩉᩥ ᨩᨶᩣ ᩋᨠᩥᨬ᩠ᨧᨶᩣ”ᨲᩥ, ᨿᩮ ᩋᩁᩥᨿᨾᨣ᩠ᨣᨬᩣᨱᩈᨦ᩠ᨡᩣᨲᩴ ᩅᩮᨴᩴ ᨣᨲᩣ ᩋᨵᩥᨣᨲᩣ, ᨲᩮᨶ ᩅᩤ ᩅᩮᨴᩮᨶ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩴ ᨣᨲᩣᨲᩥ ᩅᩮᨴᨣᩩᨶᩮᩣ, ᨲᩮ ᩋᩁᩥᨿᨩᨶᩣ ᨡᩦᨱᩣᩈᩅᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩣ ᩋᨶᩅᩈᩮᩈᩁᩣᨣᩣᨴᩥᨠᩥᨬ᩠ᨧᨶᩣᨶᩴ ᩋᨣ᩠ᨣᨾᨣ᩠ᨣᩮᨶ ᩈᨾᩩᨧ᩠ᨨᩥᨶ᩠ᨶᨲ᩠ᨲᩤ ᩋᨠᩥᨬ᩠ᨧᨶᩣ ᨶᩣᨾ· ᩋᩈᨲᩥ ᩉᩥ ᩁᩣᨣᩣᨴᩥᨠᩥᨬ᩠ᨧᨶᩮ ᨠᩩᨲᩮᩣ ᨸᩁᩥᨣ᩠ᨣᩉᨠᩥᨬ᩠ᨧᨶᩔ ᩈᨾ᩠ᨽᩅᩮᩣ· ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨾᨲ᩠ᨳᩴ ᨻ᩠ᨿᨲᩥᩁᩮᨠᨾᩩᨡᩮᨶ ᩅᩥᨽᩣᩅᩮᨲᩩᩴ ᩋᨸᩁᨽᩣᨣᩮᨶ ᩋᨯ᩠ᨰᩩᨸᨩ᩠ᨩᩮᨶ ᨣᩁᩉᨶ᩠ᨲᩮᩣ “ᩈᨠᩥᨬ᩠ᨧᨶᩴ ᨸᩔᩣ”ᨲᩥᩌᨴᩥᨾᩣᩉ· ᨲᩴ ᨸᩩᩁᩥᨾᩈᩩᨲ᩠ᨲᩮ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨲ᩠ᨳᨾᩮᩅ· ᨴᩩᨲᩥᨿᩣᨿᨸᩥ ᨣᩤᨳᩤᨿ ᩅᨭ᩠ᨭᩅᩥᩅᨭ᩠ᨭᩴ ᨠᨳᩥᨲᩴ·

ᨨᨭ᩠ᨮᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ·

᪗· ᩑᨠᨸᩩᨲ᩠ᨲᨠᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪑᪗· ᩈᨲ᩠ᨲᨾᩮ ᩑᨠᨸᩩᨲ᩠ᨲᨠᩮᩣᨲᩥ ᩑᨠᩮᩣ ᨸᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ, ᩈᩮᩣ ᨧ ᩋᨲᩥᨸᩥᨿᩣᨿᩥᨲᨻ᩠ᨻᨭ᩠ᨮᩮᨶ ᩑᨠᨸᩩᨲ᩠ᨲᨠᩮᩣ, ᨸᩥᨿᩣᨿᩥᨲᨻ᩠ᨻᨭ᩠ᨮᩮᨶ ᨸᩥᨿᩮᩣ, ᨾᨶᩔ ᩅᨯ᩠ᨰᨶᨭ᩠ᨮᩮᨶ

យតាេបិ៍ សទិ៍រេសាកាសយ្យត្តិឃា ចា ឥឃ្សុតឹឃេដ្ឋត បិេឃា, ឝិលិចារសយ្យត្តិឃា ពល្យាលឆយ្យុតាឃ យតាេបិ៍ ពេលតិ សេត្ត េលេបតីតិ ពាេលិ, យេហ៍ តំ ពេតា បេត្តាតិ ពាលក្កេតា, ពាេលត ចា យក្ខតា ពេតា តេដ្ឋា អឥឃ្សុតំ ពេតាតិ ពាលក្កេតា, យេតាតិ អេត្តា៍

សយ្តហ្ហុលិ ក្ខបិសពាតិ សាចត្តិចាសិេតា ពាហុ ក្ខបិសកា យតប្ប៍ត្តាបិសពឃ្ស សហេសាកឹកាេចត ឃាច អាញអាហតា បង្ខេតា ពត្តា យតសទិ៍រឃ្ស ពត្តត្តំ ពាេរត្តា បដិតិចត្តា ឃចាតិចត្តាច ក្ខកំ ជ្ជតទិត្តា ឝិសិត្យាតា ចត្តាតិ បិញឲត្តា អេតាតាេបត្តាច ឲកំ តិចាេសត្តា ឲកំ ក្ខត្តរាសក្កិ ពត្តា ក្ខបិសកំ ប្បុេតា ពត្តា "េសាកចិេតាឥតំ ឆយ្យុំ សត្តុ សត្តិេក េសាឃ្សាយា"តិ កកចត្តិ ក្ខបសក្កយិស៍ េតាត ចុត្តិ "អល្លេកសា"តិអាឌិ៍

តត្ត អល្លចត្តាតិ ក្ខឥេពត តិត្តចត្តា៍ ឌិចា ឌិចឃ្សាតិ ឌិចសឃ្សបិ ឌិចា, យត្តត្យុក ពាេលតិ អេត្តា៍ ឃត្តា ឌាតត្តាបិ តចាកតា បុន្ធត្តិ , ឌាតត្តាបិ ត បុន្ធត្តិ៍ ពាលំ ចិឌិត្តា បុន្ធត្តិ, ពាលំ ចិឌិត្តា ត បុន្ធត្តិ, តត្តា ឌាតេត្តាេឃច កកចា ពចាសយ្យដ្ឋាបតត្តិ បុន្ធេត្តា "កំ តុ េលា ត្យុេយ្យុបិសកា"តិអាឌិយាហ៍ តឃ្សេត្តា – ត្យុេយ្យុបិសកា អេត្តាស្ស ឌិចេសស្ស យយ សត្តិកំ អាកន្ធត្តា ជ្ជតាបិតស្សត្តចត្តា សាឃេត្យអាកន្ធច, អត្ត បត អល្លចត្តា អល្លេកសា ឌិតយត្តត្យុក ពាេល ត្តឆាកតា, តំ កំ ពាេលត្តិ៍ េតាត យឃត្តិ េតាត បុត្តចិេឃាកឌតិតចិត្តសត្តាេបត ពាលចេសាកាកិក្ខុតតាឃ ឲចិក្ខតា យឃំ ត្តត្សុបសក្កយត្តាតិ៍

ឲតយត្តិ ចិឌិត្តាតិ បិឃចត្តុសយ្យកា េសាកត្យុល្លេឌាយតឃ្សាឥេឃា, អសតិ បិឃចត្តុស្សិ សត្តេសា ឲេត ត សត្តិតិ ឲតយត្តិ សត្តាពាេរតា ឌាតិត្តា តឥត្តប្បកាសតំ ត្តយំ ក្ខឌាតំ ក្ខឌាេតសិ៍

តត្ត បិឃត្សុបឃ្សាឥកឌិតាេសតិ បិឃសកាេចស្ស ត្សុបក្កត្តាឌឹស្ស ស្សុលេចឥតឃ្សាឥត កឌិតា បដិតត្តចិត្តា៍ កឌិតាេសតិ តិ កឌិតាត្តេត្តចេត្តា៍ េសតិ ចា តិបិតយត្តិ៍ បិឃត្សុបិ តាយ ចក្ខុឥេឃា បុត្តឌាទាឥេឃា ច៍ ចុត្តេត្យុតំ – "កិត្តា េលិេក បិឃត្សុបំ សាតត្សុបំ ចក្ខុ េលិេក ...េប... ឆយ្យុតហ្យា េលិេក បិឃត្សុបំ សាតត្សុប"ត្តិ (ត្សុអតិ៍ េហយកយាលចបុន្ធាតិេដ្ឋស ៣៩៩)៍

"េលត្តិ ចត្តិ តិរេត្តា ចា, កចឃ្សំ ឌាសេបិទិសំ;

ចិេឃា តាត្ត បុត្ត ពាេយ, េឃា តេទា អតុកិត្យុតិ"តិ ច៍ (ឃុ៍ តិ៍ ៤០៤);

តត្តា េតាស្ស បិឃត្សុបស្ស អឃ្សាឥត កិត្តា យឌ្ឋិតា អត្យាបត្តាតិ អេត្តា៍ េក បត េត បិឃត្សុបឃ្សាឥកឌិតាតិ េត ឥេឃ្សតិ "ឥេចកាឃាបុត្សុយតុឃ្សា ចា"តិ, ចាត្យុយហាទាឌិកាឥេឃា ពាហុឥេចសយ្យុហា េចច ឌយ្យុឌឹបកាឌិកា ពាហុយតុឃ្សា ច៍ អឈាចិេតាតិ ពាឃិកេចតសិកត្យុេក្កត ត្យុល្លិតា៍ បរិត្សុត្តាតិ ឌរារោកាឌិចិបត្តិឃា េឃាត្តតាេរាក្យាឌិសយ្យត្តិេតា បរិតិតា៍ ឃចាលិកចេសត ចាឃយេត្តា ឥេចយតុឃ្សស្ស េចឌិតេត្តា៍ អច ចា ពាយេត្យាកត្តស្សុលសយ្យិតាតំ ឥេចាតំ ត្យុល្លឌរារោកា ត សយ្យុចត្តិ,

តឆនតិវត្តសភាវតាយ បន តេបិ “អឃាវិនោ”តិ “បរិជុណ្ណា”តិ ច វុត្តា។ តេសម្បិ វា បុព្វនិមិត្តុប្បត្តិយា បដិច្ឆន្នទរាយ ចេតសិករោគស្ស ច វសេន ទុក្ខាឆិតំ សម្បត្តា វេទិតព្វា។ មច្ចុរាជស្ស វសំ គច្ឆន្តីតិ បិយវត្ថុវិសយាយ តណ្ហាយ អប្បហីនត្តា បុនប្បុនំ គព្ភុបគមនតោ ធាតុត្តមិស្សរតាយ មច្ចុរាជសង្ខាតស្ស មរណស្ស វសំ ហត្ថមេវ គច្ឆន្តិ។

ឯត្តាវតា វដ្ដំ ទស្សេត្វា ឥទានិ “យេ វេ ទិវា”តិអាទិនា វិវដ្ដំ ទស្សេតិ។ តត្ថ យេ វេ ទិវា ច រត្តោ ច អប្បមត្តាតិ “ទិវសំ ចង្កមេន និសជ្ជាយ អាវរណីយេហិ ធម្មេហិ ចិត្តំ បរិសោធេតី”តិអាទិនា វុត្តនយេន ទិវសភាគេ រត្តិភាគេ ច និច្ចំ អប្បមត្តា អប្បមាទប្បដិបទំ បូរេន្តិ។ ជហន្តិ បិយរូបន្តិ ចតុសច្ចកម្មដ្ឋានភាវនំ ឧស្សុក្កាបេត្វា អរិយមគ្គាធិគមេន បិយរូបំ បិយជាតិកំ ខន្ធាទិបិយវត្ថុំ តប្បដិពទ្ធឆន្ទរាគប្បហានេន ជហន្តិ។ តេ វេ ខណន្តិ អឃមូលំ, មច្ចុនោ អាមិសំ ទុរតិវត្តន្តិ តេ អរិយបុគ្គលា អឃស្ស វដ្ដទុក្ខស្ស មូលភូតំ, មច្ចុនោ មរណេន អាមសិតព្វតោ អាមិសំ, ទូរតោ ពាហិទ្ធា កេហិចិបិ សមណព្រាហ្មណេហិ និវត្តិតុំ អសក្កុណេយ្យតាយ ទុរតិវត្តំ, សហ អវិជ្ជាយ តណ្ហំ អរិយមគ្គញាណកុទ្ទាលេន ខណន្តិ, លេសមត្តម្បិ អនវសេសេន្តា សមុគ្ឃាតេន្តីតិ។ វុត្តញ្ហេតំ –

“អប្បមាទោ អមតបទំ, បមាទោ មច្ចុនោ បទំ;

អប្បមត្តា ន មីយន្តិ, យេ បមត្តា យថា មតា”តិ។ (ធ. ប. ២១) –

អាទីហិ សុត្តបទេហិ វិត្ថារេតព្វាតិ។

សត្តមសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៨. សុប្បវាសាសុត្តវណ្ណនា

១៨. អដ្ឋមេ កុណ្ឌិកាយន្តិ ឯវំនាមកេ កោលិយានំ នគរេ។ កុណ្ឌធានវនេតិ តស្ស នគរស្ស អវិទូរេ កុណ្ឌធានវនំ នាម វនំ។

បុព្វេ កិរ កុណ្ឌោ នាម ឯកោ យក្ខោ តស្មិំ វនសណ្ឌេ វាសំ កប្បេសិ, កុណ្ឌធានមិស្សកេន ច ពលិកម្មេន តុស្សតីតិ តស្ស តទា តត្ថ ពលិំ ឧបហរន្តិ, តេនេតំ វនសណ្ឌំ កុណ្ឌធានវនន្តិ បញ្ញាយិត្ថ។ តស្ស អវិទូរេ ឯកោ គាមោ អហោសិ, សោបិ តស្ស យក្ខស្ស អាណាបវត្តិដ្ឋានេ និវិដ្ឋត្តា តេនេវ បរិបាលិតត្តា កុណ្ឌិកាតិ វោហរីយិត្ថ។ អបរភាគេ តត្ថ កោលិយរាជានោ នគរំ មាបេសុំ, តម្បិ បុរិមវោហារេន កុណ្ឌិកាត្វេវ វុច្ចតិ។ តស្មិញ្ច វនសណ្ឌេ កោលិយរាជានោ ភគវតោ ភិក្ខុសង្ឃស្ស ច វសនត្ថាយ វិហារំ បតិដ្ឋាបេសុំ, តម្បិ កុណ្ឌធានវនន្តេវ បញ្ញាយិត្ថ។ អថ ភគវា ជនបទចារិកំ ចរន្តោ អនុក្កមេន តំ វិហារំ បត្វា តត្ថ វិហាសិ។ តេន វុត្តំ – “ឯកំ សមយំ ភគវា កុណ្ឌិកាយំ វិហរតិ កុណ្ឌធានវនេ”តិ។

សុប្បចាសាតិ តស្សា ឧបាសិកាយ នាមំ។ កោលិយធីតាតិ កោលិយរាជបុត្តី។ សា ហិ ភកចតោ អក្កុបដ្ឋាយិកា បណីតទាយិកានំ សាចិកានំ ឯតទគ្គេ ឋបិតា សោតាបន្នា អរិយសាចិកា។ យតិញ្ញាកិច្ចិ ភកចតោ យុត្តរូបំ លាភគ្គំ គោរវគ្គំ គេសញ្ជ ចា ន តត្ថ អញ្ញាហិ សទិសាតត្ថិ អត្ថិ, សត្ថា តំ សយមេច អត្តនោ បញ្ញាយ ចិចារេត្វា សក្កច្ចំ សម្បាទេត្វា ឧបនេតិ។ ទេចសិកញ្ច អដ្ឋសតំ សឈ្ឈភត្តបាដិបុក្កលិកភត្តានិ ទេតិ។ សោ កោចិ កិក្ខុ ចា កិក្ខុនី ចា តំ កុលំ បិណ្ឌាយ បចិដ្ឋោ រិត្តហត្ថោ ន កច្ឆតិ។ ឯចំ មុត្តចាកា បយតបាណី ទោចស្សក្កេរតា យាចយោកា ទានសំចិភាកេរតា។ អស្សា កុច្ឆិយំ បុរិមត្ថេទ្ធស្ស កតាធិការោ បច្ឆិមភចិកោ សាចកពោធិសត្តោ បដិសន្ធិំ កណ្ហិ។ សា តំ កព្ភំ កោតចិទេច បិបកមេន សត្ត ចស្សានិ កុច្ឆិនា បរិហរិ, សត្តាហញ្ច មូឡ្ហកព្ភា អហោសិ។ តេន ចុត្តំ – “សត្ត ចស្សានិ កព្ភំ ធារេតិ សត្តាហំ មូឡ្ហកព្ភា”តិ។

តត្ថ សត្ត ចស្សានីតិ សត្ត សំចច្ឆរានិ, អច្ចន្តសំយោគេ ច ឯតំ ឧបយោកចចនំ។ កព្ភំ ធារេតីតិ កព្ភំ ចហតិ, កព្ភិនី ហោតីតិ អត្ថោ។ សត្តាហំ មូឡ្ហកព្ភាតិ សត្ត អហានិ ព្យាកុលកព្ភា។ កព្ភោ ហិ បរិបក្កោ សម្បជ្ជមានោ ចិជាយនកាលេ កម្មជចាតេហិ សញ្ជាលេត្វា បរិចត្តិតោ ឧទ្ធំបាទោ អធោសិរោ ហុត្វា យោនិមុខាភិមុខោ ហោតិ, ឯចំ សោ កត្ថចិ អលក្កោ ពហិ និក្ខមតិ។ ចិបជ្ជមានោ បន ចិបរិចត្តនចសេន យោនិមុខំ បិទហិត្វា តិរិយំ និបជ្ជតិ, សយមេច ចា យោនិមុខេ បិទហតិ, សោ តត្ថ កម្មជចាតេហិ អបរាបរំ បរិចត្តមានោ ព្យាកុលោ មូឡ្ហកព្ភោតិ ចុច្ចតិ។ តស្សាបិ សត្ត ទិចសេ ឯចំ អហោសិ, តេន ចុត្តំ “សត្តាហំ មូឡ្ហកព្ភា”តិ។

អយញ្ច កព្ភោ សីចលិត្ថេរោ។ តស្ស កថំ សត្ត ចស្សានិ កព្ភចាសទុក្ខំ, សត្តាហំ មូឡ្ហកព្ភភាចប្បត្តិ, មាតុ ចស្សាបិ សោតាបន្នាយ អរិយសាចិកាយ តថា ទុក្ខានុភចនំ ជាតន្តិ? ចុច្ចតេ – អតីតេ ការិសិករាជេ ពារាណសិយំ រជ្ជំ ការេន្តេ ឯកោ កោសលរាជា មហន្តេន ពលេនាកន្ត្វា ពារាណសិំ កហេត្វា តំ រាជានំ មារេត្វា តស្ស អក្កមហេសិំ អត្តនោ អក្កមហេសិំ អកាសិ។ ពារាណសិរញ្ញោ បន បុត្តោ បិតុ មរណកាលេ និទ្ធមនទ្វារេន បលាយិត្វា អត្តនោ ញាតិមិត្តពន្ធចេ ឯកជ្ឈំ កត្វា អនុក្កមេន ពលំ សំហរិត្វា ពារាណសិំ អាកន្ត្វា អចិទូរេ មហន្តំ លន្ធាចារំ ពន្ធិត្វា តស្ស រញ្ញោ បណ្ណំ បេសេសិ “រជ្ជំ ចា ទេតុ, យុទ្ធំ ចា”តិ។ រាជកុមារស្ស មាតា សាសនំ សុត្វា “យុទ្ធេន កម្មំ នត្ថិ, សព្ពទិសាសុ សញ្ចារំ បច្ឆិន្ទិត្វា ពារាណសិនករំ បរិចារេតុ, តតោ ទារុទកភត្តបរិក្ខយេន កិលន្តា នករេ មនុស្សា ចិនាច យុទ្ធេន រាជានំ កហេត្វា ទស្សន្តី”តិ បណ្ណំ បេសេសិ។ សោ មាតុ សាសនំ សុត្វា ចត្តារិ មហាទ្វារានិ រក្ខន្តោ សត្ត ចស្សានិ នករំ ឧបរុន្ធិ, នករេ មនុស្សា ខុទ្ទកទ្វារេន និក្ខមិត្វា ទារុទកាទិំ អាហរន្តិ, សព្ពកិច្ចានិ ករោន្តិ។

អថ រាជកុមារស្ស មាតា តំ បចត្តិំ សុត្វា “ពាលោ មម បុត្តោ ឧបាយំ ន ជានាតិ, កច្ឆថ, អស្ស ខុទ្ទកទ្វារានិ បិធាយ នករំ ឧបរុន្ធតូតិ ចទេថា”តិ បុត្តស្ស កុញ្ញសាសនំ បហិណិ។ សោ មាតុ សាសនំ សុត្វា សត្ត ទិចសេ តថា អកាសិ។ នាករា ពហិ និក្ខមិតុំ អលភន្តា សត្តមេ ទិចសេ តស្ស រញ្ញោ សីសំ កហេត្វា កុមារស្ស អទំសុ។ កុមារោ នករំ បចិសិត្វា រជ្ជំ អក្កហេសិ។ សោ តទា សត្ត ចស្សានិ នករុន្ធនកម្មនិស្សន្ទេន ឯតរហិ សត្ត ចស្សានិ មាតុកុច្ឆិសង្ខាតាយ លោហិតកុម្ភិយា ចសិ, អចសេសនតោ បន សត្តាហំ នករូបរុន្ធនេន សត្តាហំ មូឡ្ហកព្ភភាចំ អាបជ្ជិ។ ជាតកដ្ឋកថាយំ បន “សត្ត ទិចសានិ នករំ រុន្ធិត្វា កហិតកម្មនិស្សន្ទេន សត្តចស្សានិ លោហិតកុម្ភិយំ

ចសិត្វា សត្ថារំ មុញ្ចហកត្ថកាចំ អាបន្នី”តិ ចុត្តំ។ យំ បន ទេសា បគ្យុត្តរសមុាសម្មត្តបិតេមុទេល “លិកឹតំ អទេក្កា កទេចយ្យ”ត្តិ យហាគាតំ គត្វា បត្តំ អកាសិ, យញ្ចា ចិបស្សិស្ស កកចទេតា កាទេល តាកទេទហិ សទ្ធិ សហស្សក្កិក្កិកំ ក្យមអគសិ គត្វា បត្តំ អកាសិ, តស្សាតុកាទេចត លិកឹតំ អទេក្កា ខាទេតា។ សុបបចាសាបិ “តកទំ វុត្តិត្វា កណ្យាតាតា”តិ ទេបសិតកាទេចត សត្ថ ចស្សាតិ ក្យត្ថិតា កត្ថុំ បរិហរិត្វា សត្ថារំ មុញ្ចហកត្ថាខាតា។ ខុចំ ទេត យាតាបុត្តា អត្តទេតា កមុស្ស អត្ថុទ្ធបំ ច្រាឌិសំ ក្យុក្កុ បដិសំទេចឌិស៊ុ។

តីហិ ចិតទេក្កហីតិ ទេតតត្តឃក្យលាតុស្សតិបដិសំឃុទេត្តហិ តីហិ សមុាចិតទេក្កហិ។ អគិចាទេសតីតិ មុញ្ចហកត្ថតាឃ ក្លបជ្ជត្តក្យុក្កុ សហតិ។ សា ហិ កកចទេតា សម្មត្តកាចំ, អរិយសង្ឃស្ស សុបបដិបត្តិំ, តិត្ថាតស្ស ច ក្យុក្កុតិស្សទេលកាចំ អត្ថុស្សទេត្តិ អត្តទេតា ក្លបជ្ជយាតក្យុក្កុ អយតសិកទេលទេតច អកិកចិត្វា លយតិ។ ទេតត ចុត្តំ “តីហិ ចិតទេក្កហិ អគិចាទេសតី”តិ។

សមុាសម្មត្តទ្ធោ ចតាតិអាគិ ទេតសំ ចិតក្កាតំ បចត្តិអាកាទគស្សតំ។ តស្សទេត្វា – ទេឃា កក្យចត្តតាឌីហិ កាទេលហិ កកចា ទេលិកតាទេធា សមុា អចិបរិតំ សាមំ សឃទេមច សត្ថាឆទេមុ អទេហា ចត ញុទេទ្ធា, ទេសា កកចា ខុចទ្ធបស្ស ខុតាទេហិ យឃា អត្ថុកចិឃយាតស្ស អញ្ញាស្ស ច ខុចំខាតិកស្ស សកលស្ស ចក្ខុក្កុស្ស បហាតាឃ អត្តត្តិ អត្ថុប្បាគតិទេរាឆាឃ ឆមុំ កទេឆតិ, អចិបរិតឆមុំ កទេឆតិ។ អចិបរិតឆមុទេគសតតាឃ ហិ សត្ថ សមុាសទេម្មាឆិសិទ្ធិ។ តស្ស ឃធាចុត្តក្យលាស្ស កកចទេតា ឆមុស្សចតទេត្ត ខាតត្តា និលឌិង្គិសាយទេត្តាត សំហតត្តា ច សាចកសទេង្ឃាតិ លទ្ធតាទេយា អដ្ឋអរិយបុក្កលសមុទេហា សុបបដិបទេន្នា ចត អទេហា ចត សមុា បដិបទេន្នា, ទេឃា អរិយសទេង្ឃោ ខុចទ្ធបស្ស ច្រាឌិសស្ស ចក្ខុក្កុស្ស បហាតាឃ អត្ថុប្បាគតិទេរាឆាឃ អតិចត្តិបដិបគំ បដិបទេន្នា។ សុសុលំ ចត អទេហា ចត សុដ្ឋុ សុលំ សត្ថាសក្កុតិស្សដំ តិត្ថាតំ, ឃស្មិំ តិត្ថាទេត ច្រាឌិសំ ចក្ខុក្កុ ត ក្លបលត្ថតីតិ។ ខុត្តុ ច បដិបជ្ជយាតាបិ បដិបន្នា ញ្ញទេច្ចច ចុត្តា បដិបត្តិឃា អតិចត្តិកាចទេតា។ អធ ចា ក្លបជ្ជន្នសទ្ធោ ចិឃ បដិបន្នសទេង្ឃា ចត្តយាតទេត្វាបិ ទេចឌិតទេត្តា។ ទេតទេតចាហ “ទេសាតាបត្តិផលសច្ឆិកិរិឃាឃ បដិបទេន្នា”តិ។

សាយិកត្តិ អត្តទេតា បតិ ទេកាលិឃរាខបុត្តំ។ អាយទេត្តសីតិ អកាសិ។ យយ ចទេទតត កកចទេតា បិទេគ សិទេសា ចត្តាហីតិ យឃ្យាចទេទតត ចក្កលក្កុលាបដិយត្តិតាតិ ចិកសិតបគ្យុសស្សិរីកាតិ កកចទេតា ចទេលាតិ តច សិទេសា ចត្តាហិ, ក្លត្តយទេក្កត អកិចាគតំ កទេរាហីតិ អទេត្វា។ អប្បាតាឆត្តិអាឌឹសុ អាតាទេឆាតិ ចិសកាកទេចគតា ចុដ្ឋតិ, ឃា ខុកទេគទេស ក្លបជ្ជិត្វាបិ សកលសរីទំ អឃបទេងត អាតាត្តិត្វា ចិឃ កណ្យាតិ។ អាតទេក្កាតិ កិច្ចិចិតកទេរា ទេរាទេកា។ អធ ចា ឃាទេបតត្តាទេរាទេកា អាតទេក្កា, ត្ថតទេរា អាតាទេឆា។ ល្យុទ្ធទេកា ចា ទេរាទេកា អាតទេក្កា, តាលចា អាតាទេឆា។ ទេកចិ បត “អត្តត្តាសមុដ្ឋាទេតា អាតាទេឆា, តាហិទ្ធាសមុដ្ឋាទេតា អាតទេក្កា”តិ ចគត្តិ។ តក្យុកឃស្សាបិ អកាចំ បុដ្ឋាតិ ចគតិ។ កិលិតទេស្សច ច ក្លដ្ឋាតំ តាយ កទុក្កំ ទេហាតិ, កាទេឃ តាលំ ត ទេហាតិ, តស្មា តិទេក្កលត្តាតាឃ លហុបរិចត្តិសង្គាតំ កាឃស្ស លហុដ្ឋាតំ សរីទតាលត្ថា បុដ្ឋាតិ ចគតិ។ ឆាសុចិហាទត្តិ ធាតតិសិត្តាយតសឃតសង្គាទេតសុ ចត្យុសុ ត្ថរិយាបទេធសុ សុលចិហាទត្ថា បុដ្ឋាតិ ចគតិ។ អធស្ស បុដ្ឋិតត្តាកាទំ គទេស្សត្តិ “សុបបចាសា, កទេត្ត”តិអាឌិយាហ។ ខុចត្ថា ចទេគហីតិ ញ្ញគាតិ ចត្តត្តាកាទំ តិគទេស្សតិ។

បទេយត្តិ ចចតសបបដិច្ឆតំ។ ទេតត សាធុ, កទេទ្ធ, ឃធា ចុត្តំ, តធា បដិបជ្ជាមីតិ គទេស្សតិ។ ទេកាលិឃបុទេត្តាតិ សុបបចាសាឃ សាមិទេកា ទេកាលិឃរាខបុទេត្តា។ សុលិតឹ ទេហាតុតិ សទេគចទេក ទេលិទេក អក្កគក្កុទេលាទេឃ្យា សត្វា សុបបចាសាឃ ទេបសិតចត្តតំ សបដិច្ឆិត្វា តគតត្តទំ

អត្ថតោ មេត្តាវិហារសំសូចកំ ពុទ្ធាចិណ្ណំ សុខូបសំហារំ តស្សា សាមញ្ញតោ បកាសេត្វា បុន តស្សា បុត្តស្ស ច គព្ភវិបត្តិមូលកទុក្ខុប្បត្តិបដិក្ខេបមុខេន សុខូបសំហារំ និទស្សេន្តោ “សុខិនី...បេ... អរោគា, អរោគំ បុត្តំ វិជាយតូ”តិ អាហ។

សហវចនាតិ ភគវតោ វចនេន សហេវ។ យស្មិំ កាលេ ភគវា តថា អវោច, តស្មិំយេវ កាលេ តម្បិ គព្ភំ បរិណាមំ អគមាសិ។ តស្ស បរិណតភាវំ ឱលោកេត្វា សត្ថា តថា អកាសិ។ អបរេ បន វទន្តិ – សចេ តថា សត្ថា នាភណិស្សា, តតោ បរម្បិ កិញ្ចិ កាលំ តស្សា តំ ទុក្ខំ អនុពន្ធិស្សា។ យស្មា បន ភគវតា “សុខិនី អរោគា អរោគញ្ច បុត្តំ វិជាយតូ”តិ វុត្តំ, តស្មា តស្ស វចនសមកាលមេវ សោ គព្ភោ ព្យាកុលភាវំ វិជហិត្វា សុខេនេវ ពហិ និក្ខមិ, ឯវំ តេសំ មាតាបុត្តានំ សោត្ថិ អហោសិ។ អចិន្តេយ្យោ ហិ ពុទ្ធានំ ពុទ្ធានុភាវោ។ យថា ហិ បដាចារាយ បិយវិប្បយោគសមុត្ថេន សោកេន ឧម្មាទំ បត្តា –

“ឧភោ បុត្តា កាលកតា, បន្ថេ មយ្ហំ បតី មតោ;

មាតា បិតា ច ភាតា ច, ឯកចិតកម្ហិ ឌយ្ហរេ”តិ។ (អប។ ថេរី ១។១។៣៥៦) –

នគ្គា ជាតរូបេនេវ ចរន្តិយា “សតិំ បដិលភាហិ ភគិនី”តិ ភគវតោ វចនសមនន្តរមេវ ឧម្មាទោ វូបសមិ, តថា សុប្បិយាយ ឧបាសិកាយ អត្តនាវ អត្តនោ ឩរុមំសំ ឆេត្វា មហាវណេន វុដ្ឋាតុំ អសក្កោន្តី សយនបិដ្ឋេ និបន្នា “អាគន្ត្វា មំ វន្ទតូ”តិ វចនសមនន្តរមេវ វណោ បីឡិតិកេ ជាតេ សយមេវ គន្ត្វា ភគវន្តំ វន្ទីតិ ឯវមាទីនិ វត្ថូនិ ឥធ ឧទាហរិតព្ពានីតិ។

ឯវំ, ភន្តេតិ, ភន្តេ, យថា ភគវា សុប្បវាសាយ មាតុយា អរោគភាវំ អាសីសន្តោ អាហ – “សុខិនី អរោគា អរោគំ បុត្តំ វិជាយតូ”តិ, តំ ឯវមេវ។ ន ហិ កទាចិ ពុទ្ធានំ ភគវន្តានំ វចនស្ស អញ្ញថាភាវោតិ អធិប្បាយោ។ កេចិ បន “ឯវមត្ថូ”តិ វទន្តិ, អបរេ “ហោតូ”តិ បទស្ស អត្ថំ អានេត្វា វណ្ណយន្តិ។ អភិនន្ទិត្វាតិ ករវីករុតមញ្ជុនា ព្រហ្មស្សរេន ភគវតា វុច្ចមានេ តស្មិំ វចនេ បីតិសោមនស្សបដិលាភេន អភិមុខភាវេន នន្ទិត្វា។ អនុមោទិត្វាតិ តតោ បច្ឆាបិ សមោទនំ ឧប្បាទេត្វា, ចិត្តេន វា អភិនន្ទិត្វា វាចាយ អនុមោទិត្វា, វចនសម្បត្តិយា វា អភិនន្ទិត្វា អត្ថសម្បត្តិយា អនុមោទិត្វា។ សកំ ឃរំ បច្ចាយាសីតិ អត្តនោ ឃរំ បដិគច្ឆិ។ យេ បន “យេន សកំ ឃរ”ន្តិ បឋន្តិ, តេសំ យទិបិ យ-ត-សទ្ទានំ សម្ពន្ធភាវតោ “តេនា”តិ បទំ វុត្តមេវ ហោតិ, តថាបិ “បដិយាទិត្វា”តិ បាឋសេសោ យោជេតព្ពោ ហោតិ។

វិជាតន្តិ បជាតំ, បសូតន្តិ អត្ថោ។ អច្ឆរិយន្តិ អន្ធស្ស បព្វតារោហនំ វិយ និច្ចំ ន ហោតីតិ អច្ឆរិយំ, អយំ តាវ សទ្ទនយោ។ អដ្ឋកថាសុ បន “អច្ឆរាយោគ្គំ អច្ឆរិយ”ន្តិ វុត្តំ, អច្ឆរំ បហរិតុំ យុត្តន្តិ អត្ថោ។ វតាតិ សម្ភាវនេ, អថ វា អច្ឆរិយន្តិ អត្ថោ។ ភោតិ ឥត្ថាលបនំ។ អភូតបុព្វំ ភូតន្តិ អព្ភុតំ។

តថាគតស្សាតិ អដ្ឋហិ ការណេហិ ភគវា តថាគតោ – តថា អាគតោតិ តថាគតោ, តថា គតោតិ តថាគតោ, តថលក្ខណំ អាគតោតិ តថាគតោ, តថធម្មេ យាថាវតោ អភិសម្ពុទ្ធោតិ តថាគតោ, តថទស្សិតាយ តថាគតោ, តថវាទិតាយ តថាគតោ, តថាការិតាយ តថាគតោ, អភិភវនដ្ឋេន តថាគតោ។

កថំ ភគវា តថា អាគតោតិ តថាគតោ? យថា សព្ពលោកហិតាយ ឧស្សុក្កមាបន្នា បុរិមកា សម្មាសម្ពុទ្ធា អាគតាតិ។ កិំ វុត្តំ ហោតិ? យេន អភិនីហារេន តេ ភគវន្តោ អាគតា, តេន អដ្ឋង្គសមន្នាគតេន អម្ហាកម្បិ ភគវា អាគតោ។ យថា វា តេ ភគវន្តោ ទានបារមិំ បូរេត្វា សីលនេក្ខម្មបញ្ញាវីរិយខន្តិសច្ចាធិដ្ឋានមេត្តុបេក្ខាបារមីតិ ឥមា ទស បារមិយោ, ទស ឧបបារមិយោ, ទស បរមត្ថបារមិយោតិ សមតិំស បារមិយោ បូរេត្វា បញ្ច មហាបរិច្ចាគេ បរិច្ចជិត្វា បុព្ពយោគបុព្ពចរិយធម្មក្ខានញាតត្ថចរិយាទយោ បូរេត្វា ពុទ្ធិចរិយាយ កោដិំ បត្វា អាគតា, តថា អម្ហាកម្បិ ភគវា អាគតោ។ យថា ច តេ ភគវន្តោ ចត្តារោ សតិបដ្ឋានេ...បេ... អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ភាវេត្វា ព្រូហេត្វា អាគតា, តថា អម្ហាកម្បិ ភគវា អាគតោ។ ឯវំ តថា អាគតោតិ តថាគតោ។

កថំ តថា គតោតិ តថាគតោ? យថា សម្បតិជាតា តេ ភគវន្តោ សមេហិ បាទេហិ បថវិយំ បតិដ្ឋាយ ឧត្តរាភិមុខា សត្តបទវីតិហារេន គតា, សេតច្ឆត្តេ ធារិយមានេ សព្ពា ច ទិសា អនុវិលោកេសុំ, អាសភិញ្ច វាចំ ភាសិំសុ លោកេ អគ្គជេដ្ឋសេដ្ឋភាវំ បការេន្តា, តញ្ច នេសំ គមនំ តថំ អហោសិ អវិតថំ អនេកេសំ វិសេសាធិគមានំ បុព្ពនិមិត្តភាវេន, តថា អម្ហាកម្បិ ភគវា គតោ, តញ្ចស្ស គមនំ តំ អហោសិ អវិតថំ តេសំយេវ វិសេសាធិគមានំ បុព្ពនិមិត្តភាវេន។ ឯវំ តថា គតោតិ តថាគតោ។

យថា វា តេ ភគវន្តោ នេក្ខម្មេន កាមច្ឆន្ទំ បហាយ គតា, អព្យាបាទេន ព្យាបាទំ, អាលោកសញ្ញាយ ថិនមិទ្ធំ, អវិក្ខេបេន ឧទ្ធច្ចកុក្កុច្ចំ, ធម្មវវត្ថានេន វិចិកិច្ឆំ បហាយ គតា, ញាណេន អវិជ្ជំ បទាលេត្វា, បាមោជ្ជេន អរតិំ វិនោទេត្វា, អដ្ឋសមាបត្តីហិ អដ្ឋារសហិ មហាវិបស្សនាហិ ចតូហិ ច អរិយមគ្គេហិ តំ តំ បដិបក្ខំ បហាយ គតា, ឯវំ អម្ហាកម្បិ ភគវា គតោ។ ឯវម្បិ តថា គតោតិ តថាគតោ។

កថំ តថលក្ខណំ អាគតោតិ តថាគតោ? បថវីធាតុយា កក្ខឡត្តលក្ខណំ, អាបោធាតុយា បគ្ឃរណលក្ខណំ, តេជោធាតុយា ឧណ្ហត្តលក្ខណំ, វាយោធាតុយា វិត្ថម្ភនលក្ខណំ, អាកាសធាតុយា អសម្ផុដ្ឋលក្ខណំ, រូបស្ស រុប្បនលក្ខណំ, វេទនាយ វេទយិតលក្ខណំ, សញ្ញាយ សញ្ជាននលក្ខណំ, សង្ខារានំ អភិសង្ខរណលក្ខណំ, វិញ្ញាណស្ស វិជាននលក្ខណន្តិ ឯវំ បញ្ចន្នំ ខន្ធានំ, ទ្វាទសន្នំ អាយតនានំ, អដ្ឋារសន្នំ ធាតូនំ, ពាវីសតិយា ឥន្ទ្រិយានំ, ចតុន្នំ សច្ចានំ, ទ្វាទសបទិកស្ស បច្ចយាការស្ស, ចតុន្នំ សតិបដ្ឋានានំ, ចតុន្នំ សម្មប្បធានានំ, ចតុន្នំ ឥទ្ធិបាទានំ, បញ្ចន្នំ ឥន្ទ្រិយានំ, បញ្ចន្នំ ពលានំ, សត្តន្នំ ពោជ្ឈង្គានំ, អរិយស្ស អដ្ឋង្គិកស្ស មគ្គស្ស, សត្តន្នំ វិសុទ្ធីនំ, អមតោគធស្ស និព្ពានស្សាតិ ឯវំ តស្ស តស្ស ធម្មស្ស យំ សភាវសរសលក្ខណំ, តំ តថំ អវិតថំ អនញ្ញថំ លក្ខណំ ញាណគតិយា អាគតោ អវិរជ្ឈិត្វា បត្តោ អធិគតោតិ តថាគតោ។ ឯវំ តថលក្ខណំ អាគតោតិ តថាគតោ។

កថំ តថធម្មេ យាថាវតោ អភិសម្ពុទ្ធោតិ តថាគតោ? តថធម្មា នាម ចត្តារិ អរិយសច្ចានិ។ យថាហ – “ចត្តារិមានិ, ភិក្ខវេ, តថានិ

អចិតចាតិ អតក្ខាចាតិ៎ កថយាតិ ចត្តារិ? ខ្ចំ ទុក្ខន្តិ, ភិក្ខវេ, តចរេយតំ អចិតចរេយតំ អតក្ខាចរេយត”ន្តិ (សំ៎ និ៎ ៥៎១០៨០) ចិត្តារេរា៎ តាតិ ច ភកចា អភិសម្ពុទ្ធា, តស្មា តចាតំ អភិសម្ពុទ្ធត្តា តចាកតេតា៎

អបិច ឌរាយរលាស្ស ជាតិបច្ចយសម្ភូតសមុទាកតដ្ឋេ តរចា អចិតរចា អតក្ខារចា...រប... សង្ខារានំ អចិជ្ជាបច្ចយសម្ភូតសមុទាកតដ្ឋេ តរចា អចិតរចា អតក្ខារចា, តចា អចិជ្ជាយ សង្ខារានំ បច្ចយដ្ឋេ...រប៎៎៎ ជាតិយា ឌរាយរលាស្ស បច្ចយដ្ឋេ តរចា អចិតរចា អតក្ខារចា, តំ សព្ពំ ភកចា អភិសម្ពុទ្ធា, តស្មាបិ តចាតំ អភិសម្ពុទ្ធត្តា តចាកតេតា៎ អភិសម្ពុទ្ធត្ថ ហិ ឲុត្ត កតសទ្ធាតិ៎ ឲុចំ តចឆរេមុ យាចាចរេតា អភិសម្ពុទ្ធាតិ តចាកតេតា៎

កថំ តចទស្សិតាយ តចាកតេតា? យំ សទេវកេ...រប... សទេវមនុស្សាយ បជាយ អបរិយាណាសុ លោកធាតូសុ អបរិយាណានំ សត្តានំ ចក្ខុទ្វារេ អាបាថមាកច្ឆន្តំ រូបារម្មណំ នាម អត្ថិ, តំ ភកចា សព្ពាការេតា ជានាតិ បស្សតិ៎ ឲុចំ ជានតា បស្សតា ច តេន តំ ឥដ្ឋានិដ្ឋាទិចសេន ចា ទិដ្ឋសុតមុតចិញ្ញាតេសុ លព្ភមានកបទចសេន ចា “កតមំ តំ រូបំ រូបាយតនំ , យំ រូបំ ចតុន្នំ មហាភូតានំ ឧបាទាយ ចណ្ណនិភា សនិទស្សនំ សប្បដិឃំ នីលំ បីតក”ន្តិអាទិនា (ធ៎ ស៎ ៩១៩) អនេកេហិ នាមេហិ តេរសហិ ចារេហិ ទ្វិបញ្ញាសាយ នយេហិ ចិភជ្ជមានំ តចរេមច ហោតិ, ចិតចំ តត្ថ៎ ឲស អនយា សោតទ្វារាទីសុ អាបាថមាកច្ឆន្តេសុ សទ្ទាទីសុ៎ ទុត្តមេតំ ភកចតា –

“យំ , ភិក្ខវេ, សទេវកស្ស លោកស្ស...រប... សទេវមនុស្សាយ ទិដ្ឋំ សុតំ មុតំ ចិញ្ញាតំ បត្តំ បរិយេសិតំ អនុចិចរិតំ មនសា, តមហំ ជានាមិ, តមហំ អព្ភញ្ញាសិំ, តំ តចាកតស្ស ចិទិតំ, តំ តចាកតេតា ន ឧបដ្ឋាសី”តិ (អ៎ និ៎ ៤៎២៤)៎

ឲុចំ តចទស្សិតាយ តចាកតេតា ៎ តត្ថ តចទស្សីអត្ថេ តចាកតេតាតិ បទសម្ភចោ ចេទិតព្ពោ៎

កថំ តចចាទិតាយ តចាកតេតា? យំ រត្តិំ ភកចា អនុត្តរំ សម្មាសម្ពោធិំ អភិសម្ពុទ្ធោ, យញ្ច រត្តិំ អនុបាទិសេសាយ និព្ពានធាតុយា បរិនិព្ពាយិ, ឲុត្ថន្តរេ បញ្ចចត្តាលីសចស្សបរិយាណកាលេ យំ ភកចតា ភាសិតំ លបិតំ សុត្តគេយ្យាទិ, សព្ពំ តំ បរិសុទ្ធំ បរិបុណ្ណំ រាកមទាទិនិម្មចនំ ឲកសទិសំ តចំ អចិតចំ៎ តេនាហ –

“យញ្ច, ចុន្ទ, រត្តិំ តចាកតេតា អនុត្តរំ សម្មាសម្ពោធិំ អភិសម្ពុជ្ឈតិ, យញ្ច រត្តិំ អនុបាទិសេសាយ និព្ពានធាតុយា បរិនិព្ពាយតិ, យំ ឲតស្មិំ អន្តរេ ភាសតិ លបតិ និទ្ទិសតិ, សព្ពំ តំ តរេចច ហោតិ, នោ អញ្ញថា, តស្មា ‘តចាកតេតា’តិ ចុច្ចតី”តិ (ឌី៎ និ៎ ១៎២៥៥)៎

កទអត្ថោ ឲុត្ត កតសទ្ធោ៎ ឲុចំ តចចាទិតាយ តចាកតេតា៎

អបិច អាកទនំ អាកតោ, ចចនន្តិ អត្ថោ៎ តរចា អចិតរចា អចិបរីតោ អាកតោ អស្សាតិ ទការស្ស តការំ កត្វា តចាកតេតាតិ

ឯវមេត្ថ បទសិទ្ធិ វេទិតព្ពា។

កថំ តថាការិតាយ តថាគតោ? ភគវតោ ហិ វាចាយ កាយោ អនុលោមេតិ, កាយស្សបិ វាចា, តស្មា យថាវាទី តថាការី, យថាការី តថាវាទី ច ហោតិ។ ឯវំភូតស្ស ចស្ស យថាវាចា, កាយោបិ តថា គតោ បវត្តោតិ អត្ថោ។ យថា ច កាយោ, វាចាបិ តថា គតា បវត្តាតិ តថាគតោ។ តេនាហ –

“យថាវាទី , ភិក្ខវេ, តថាគតោ តថាការី, យថាការី តថាវាទី។ ឥតិ យថាវាទី តថាការី, យថាការី តថាវាទី។ តស្មា ‘តថាគតោ’តិ វុច្ចតី”តិ (អ។ និ។ ៤។២៣)។

ឯវំ តថាការិតាយ តថាគតោ។

កថំ អភិភវនដ្ឋេន តថាគតោ? យស្មា ឧបរិ ភវគ្គំ ហេដ្ឋា អវីចិំ បរិយន្តំ ករិត្វា តិរិយំ អបរិមាណាសុ លោកធាតូសុ សព្ពសត្តេ អភិភវតិ សីលេនបិ សមាធិនាបិ បញ្ញាយបិ វិមុត្តិយាបិ វិមុត្តិញាណទស្សនេនបិ , ន តស្ស តុលា វា បមាណំ វា អត្ថិ, អថ ខោ អតុលោ អប្បមេយ្យោ អនុត្តរោ ទេវទេវោ សក្កានំ អតិសក្កោ, ព្រហ្មានំ អតិព្រហ្មា សព្ពសត្តុត្តមោ, តស្មា តថាគតោ។ តេនាហ –

“សទេវកេ, ភិក្ខវេ, លោកេ…បេ… សទេវមនុស្សាយ តថាគតោ អភិភូ អនភិភូតោ អញ្ញទត្ថុទសោ វសវត្តី, តស្មា ‘តថាគតោ’តិ វុច្ចតី”តិ (អ។ និ។ ៤។២៣)។

តត្រាយំ បទសិទ្ធិ – អគទោ វិយ អគទោ, ទេសនាវិលាសោ ចេវ បុញ្ញុស្សយោ ច។ តេន សោ មហានុភាវោ ភិសក្កោ វិយ ទិព្ពាគទេន សប្បេ សព្ពបរប្បវាទិនោ សទេវកញ្ច លោកំ អភិភវតិ។ ឥតិ សព្ពលោកាភិភវនេ តថោ អវិតថោ អវិបរីតោ យថាវុត្តោវ អគទោ ឯតស្សាតិ ទការស្ស តការំ កត្វា តថាគតោតិ វេទិតព្ពោ។ ឯវំ អភិភវនដ្ឋេន តថាគតោ។

អបិច តថាយ គតោតិ តថាគតោ, តថំ គតោតិ តថាគតោ។ តត្ថ សកលលោកំ តីរណបរិញ្ញាយ តថាយ គតោ អវគតោតិ តថាគតោ។ លោកសមុទយំ បហានបរិញ្ញាយ តថាយ គតោ អតីតោតិ តថាគតោ។ លោកនិរោធំ សច្ឆិកិរិយាយ តថាយ គតោ អធិគតោតិ តថាគតោ។ លោកនិរោធគាមិនិំ បដិបទំ តថំ គតោ បដិបន្នោតិ តថាគតោ។ វុត្តញ្ហេតំ ភគវតា –

“លោកោ, ភិក្ខវេ, តថាគតេន អភិសម្ពុទ្ធោ, លោកស្មា តថាគតោ វិសំយុត្តោ។ លោកសមុទយោ, ភិក្ខវេ, តថាគតេន អភិសម្ពុទ្ធោ, លោកសមុទយោ តថាគតស្ស បហីនោ, លោកនិរោធោ, ភិក្ខវេ, តថាគតេន អភិសម្ពុទ្ធោ, លោកនិរោធោ តថាគតស្ស សច្ឆិកតោ។ លោកនិរោធគាមិនី បដិបទា , ភិក្ខវេ, តថាគតេន អភិសម្ពុទ្ធា , លោកនិរោធគាមិនី បដិបទា តថាគតស្ស ភាវិតា។ យំ, ភិក្ខវេ ,

សទេវកស្ស លោកស្ស...បេ... សព្ពំ តំ តថាគតេន អភិសម្ពុទ្ធំ. តស្មា ‘តថាគតោ’តិ វុច្ចតី”តិ (អ. និ. ៤.២៣).

អបរេហិបិ អដ្ឋហិ ការណេហិ ភគវា តថាគតោ – តថាយ អាគតោតិ តថាគតោ, តថាយ គតោតិ តថាគតោ, តថានិ អាគតោតិ តថាគតោ, តថា គតោតិ តថាគតោ, តថាវិធោតិ តថាគតោ, តថា បវត្តិតោតិ តថាគតោ, តថេហិ អាគតោតិ តថាគតោ, តថា គតភាវេន តថាគតោ.

កថំ តថាយ អាគតោតិ តថាគតោ? យា សា ភគវតា សុមេធភូតេន ទីបង្ករទសពលស្ស បាទមូលេ –

“មនុស្សត្តំ លិង្គសម្បត្តិ, ហេតុ សត្ថារទស្សនំ,

បព្ពជ្ជា គុណសម្បត្តិ, អធិការោ ច ឆន្ទតា;

អដ្ឋធម្មសមោធានា, អភិនីហារោ សមិជ្ឈតី”តិ. (ពុ. វំ. ២.៥៩) –

ឯវំ វុត្ត អដ្ឋង្គសមន្នាគតំ អភិនីហារំ សម្បាទេន្តេន “អហំ សទេវកំ លោកំ តិណ្ណោ តារេស្សាមិ, មុត្តោ មោចេស្សាមិ, ទន្តោ ទមេស្សាមិ, សន្តោ សមេស្សាមិ, អស្សត្ថោ អស្សាសេស្សាមិ, បរិនិព្ពុតោ បរិនិព្ពាបេស្សាមិ, សុទ្ធោ សោធេស្សាមី”តិ មហាបដិញ្ញា បវត្តិតា. វុត្តញ្ហេតំ –

“កិំ មេ ឯកេន តិណ្ណេន, បុរិសេន ថាមទស្សិនា;

សព្ពញ្ញុតំ បាបុណិត្វា, សន្តារេស្សំ សទេវកំ.

“ឥមិនា មេ អធិការេន, កតេន បុរិសុត្តមេ;

សព្ពញ្ញុតំ បាបុណិត្វា, តារេមិ ជនតំ ពហុំ.

“សំសារសោតំ ឆិន្ទិត្វា, វិទ្ធំសេត្វា តយោ ភវេ;

ធម្មនាវំ សមារុយ្ហ, សន្តារេស្សំ សទេវកំ.

“កឹ មេ អញ្ញាតវេសេន, ធម្មំ សច្ឆិកតេនិធ;

សព្ពញ្ញុតំ បាបុណិត្វា, ពុទ្ធោ ហេស្សំ សទេវកេ”តិ។ (ពុ។ វំ។ ២។៥៥-៥៦);

តំ បនេតំ មហាបដិញ្ញំ សកលស្សាបិ ពុទ្ធការធម្មសមុទាយស្ស បវិចយ បច្ចវេក្ខណសមាទានានំ ការណភូតំ អវិសំវាទេត្វា លោកនាយកោ យថា មហាកប្បានំ សតសហស្សាធិកានិ ចត្តារិ អសង្ខេយ្យានិ សក្កច្ចំ និរន្តរំ និរវសេសតោ ទានបារមីអាទយោ សមតិំសបារមិយោ បូរេត្វា, អង្គបរិច្ចាគាទយោ បញ្ច មហាបរិច្ចាគេ បរិច្ចជិត្វា, សច្ចាធិដ្ឋានាទីនិ ចត្តារិ អធិដ្ឋានានិ បរិព្រូហេត្វា, បុញ្ញញាណសម្ភារេ សម្ភរិត្វា, បុព្ពយោគបុព្ពចរិយធម្មក្ខានញាតត្ថចរិយាទយោ ឧក្កំសាបេត្វា, ពុទ្ធិចរិយំ បរមកោដិំ បាបេត្វា, អនុត្តរំ សម្មាសម្ពោធិំ អភិសម្ពុជ្ឈិ។ តស្មា តស្សេវ សា មហាបដិញ្ញា តថា អវិតថា អនញ្ញថា, ន តស្ស វាលគ្គមត្តម្បិ វិតថំ អត្ថិ។ តថា ហិ ទីបង្ករទសពលោ កោណ្ឌញ្ញោ មង្គលោ...បេ... កស្សបោ ភគវាតិ ឥមេ ចតុវីសតិ សម្មាសម្ពុទ្ធា បដិបាដិយា ឧប្បន្នា “ពុទ្ធោ ភវិស្សតី”តិ ព្យាករិំសុ។ ឯវំ ចតុវីសតិយា ពុទ្ធានំ សន្តិកេ លទ្ធព្យាករណោ យេ តេ កតាភិនីហារេហិ ពោធិសត្តេហិ លទ្ធព្ពា អានិសំសា, តេ លភិត្វាន អាគតោតិ តាយ យថាវុត្តាយ មហាបដិញ្ញាយ តថាយ អភិសម្ពុទ្ធភាវំ អាគតោ អធិគតោតិ តថាគតោ។ ឯវំ តថាយ អាគតោតិ តថាគតោ។

កថំ តថាយ គតោតិ តថាគតោ? យាយ មហាករុណាយ លោកនាថោ មហាទុក្ខសម្ពាធប្បដិបន្នំ សត្តនិកាយំ ទិស្វា “តស្ស នត្ថញ្ញោ កោចិ បដិសរណំ, អហមេវ តមិតោ សំសារទុក្ខតោ មុត្តោ មោចេស្សាមី”តិ សមុស្សាហិតមានសោ មហាភិនីហារមកាសិ។ កត្វា ច យថាបណិធានំ សកលលោកហិតសម្បាទនាយ ឧស្សុក្កមាបន្នោ អត្តនោ កាយជីវិតនិរបេក្ខោ បរេសំ សោតបថាគមនមត្តេនបិ ចិត្តុត្រាសសមុប្បាទិកា អតិទុក្ករា ទុក្ករចរិយា សមាចរន្តោ យថា មហាពោធិយា បដិបត្តិ ហានភាគិយា សំកិលេសភាគិយា ឋិតិភាគិយា វា ន ហោតិ, អថ ខោ ឧត្តរុត្តរិ វិសេសភាគិយាវ ហោតិ, តថា បដិបជ្ជមានោ អនុបុព្ពេន និរវសេសេ ពោធិសម្ភារេ សម្បាទេត្វា អភិសម្ពោធិំ បាបុណិ។ តតោ បរញ្ច តាយេវ មហាករុណាយ សញ្ចោទិតមានសោ បវិវេករតិំ បរមញ្ច សន្តំ វិមោក្ខសុខំ បហាយ ពាលជនពហុលេ លោកេ តេហិ សមុប្បាទិតំ សម្មានាវមានវិប្បការំ អគណេត្វា វិនេយ្យជនស្ស វិនយនេន និរវសេសំ ពុទ្ធកិច្ចំ និដ្ឋបេសិ។ តត្ថ យោ ភគវតោ សត្តេសុ មហាករុណាយ សមោក្កមនាការោ, សោ បរតោ អាវិភវិស្សតិ។ យថា ច ពុទ្ធភូតស្ស លោកនាថស្ស សត្តេសុ មហាករុណា, ឯវំ ពោធិសត្តភូតស្សាបិ មហាភិនីហារកាលាទីសុតិ សព្ពត្ថ សព្ពទា ច ឯកសទិសតាយ តថា អវិតថា អនញ្ញថា, តស្មា តីសុបិ អវត្ថាសុ សព្ពសត្តេសុ សមានរសាយ តថាយ មហាករុណាយ សកលលោកហិតាយ គតោ បដិបន្នោតិ តថាគតោ។ ឯវំ តថាយ គតោតិ តថាគតោ។

កថំ តថានិ អាគតោតិ តថាគតោ? តថានិ នាម ចត្តារិ អរិយមគ្គញាណានិ។ តានិ ហិ ឥទំ ទុក្ខំ, អយំ ទុក្ខសមុទយោ, អយំ ទុក្ខនិរោធោ, អយំ ទុក្ខនិរោធគាមិនី បដិបទាតិ ឯវំ សព្ពញេយ្យធម្មសង្គាហកានិ បវត្តិនិវត្តិតទុភយហេតុភូតានិ ចតុន្នំ អរិយសច្ចានំ

ทุกฺขสฺส ปีฬนฏฺโฐ สงฺขตฏฺโฐ สนฺตาปฏฺโฐ วิปริณามฏฺโฐ, สมุทยสฺส อายูหนฏฺโฐ นิทานฏฺโฐ สํโยคฏฺโฐ ปลิโพธฏฺโฐ, นิโรธสฺส นิสฺสรณฏฺโฐ วิเวกฏฺโฐ อสงฺขตฏฺโฐ อมตฏฺโฐ, มคฺคสฺส นิยฺยานฏฺโฐ เหตฺวฏฺโฐ ทสฺสนฏฺโฐ อาธิปเตยฺยฏฺโฐติอาทินํ ตญฺญีกาการกตฺตา ยถาภูตสภาวาวโพธวิพนฺธกสฺส สํกิเลสปกฺขสฺส สมุจฺฉินฺทนโต ปฏิลทฺธาย ตตฺถ อสมฺโมหาภิสมยสงฺขาตาย อวิปรีตาการปฺปวตฺติยา ธมฺมานํ สภาวสรสลกฺขณสฺส อวิสํวาทนโต ตถานิ อวิตถานิ อนญฺญถานิ, ตานิ ภควา อนญฺญเนยฺโย สยเมว อาการโต อธิคโต, ตสฺมา ตถานิ อาการโตติ ตถาการโต.

ยถา จ มคฺคญาณานิ, เอวํ ภควโต ตีสุ กาเลสุ อปฺปฏิหตญาณานิ จตุปฏิสมฺภิทาญาณานิ จตุเวสารชฺชญาณานิ ปญฺจคติปริจฺเฉทญาณานิ ฉอสาธารณญาณานิ สตฺตโพชฺฌงฺควิภาวนญาณานิ อฏฺฐมคฺคงฺควิภาวนญาณานิ นวานุปุพฺพวิหารสมาปตฺติญาณานิ ทสพลญาณานิ จ ตถภาเว เวทิตพฺพานิ.

ตตฺรายํ วิภาวนา – ยญฺหิ กิญฺจิ อปริมาณาสุ โลกธาตูสุ อปริมาณานํ สตฺตานํ หีนาทิเภทภินฺนาสุ อตีตาสุ ขนฺธายตนธาตูสุ สภาวกิจฺจาทิ อวตฺถาวิเสสาทิ ขนฺธปฺปฏิพทฺธนามโคตฺตาทิ จ ชานิตพฺพํ. อนินฺทฺริยพทฺเธสุ จ อติสุขุมติโรหิตวิทูรเทเสสุปิ รูปธมฺเมสุ โย ตํตํปจฺจยวิเสเสหิ สทฺธึ ปจฺจยุปฺปนฺนานํ วณฺณสณฺฐานคนฺธรสผสฺสาทิวิเสโส, ตตฺถ สพฺพตฺถ หตฺถตเล ฐปิตอามลเก วิย ปจฺจกฺขโต อปฺปฏิหตํ ภควโต ญาณํ ปวตฺตติ, ตถา อนาคตาสุ ปจฺจุปฺปนฺนาสุ จาติ อิมานิ ตีสุ กาเลสุ อปฺปฏิหตญาณานิ นาม. ยถาห –

“อตีตํเส พุทฺธสฺส ภควโต อปฺปฏิหตํ ญาณํ, อนาคตํเส พุทฺธสฺส ภควโต อปฺปฏิหตํ ญาณํ, ปจฺจุปฺปนฺนํเส พุทฺธสฺส ภควโต อปฺปฏิหตํ ญาณน”ฺติ (ปฏิ. ม. ๓.๕).

ตานิ ปเนตานิ ตตฺถ ตตฺถ ธมฺมานํ สภาวสรสลกฺขณสฺส อวิสํวาทนโต ตถานิ อวิตถานิ อนญฺญถานิ, ตานิ ภควา สยมฺภุญาเณน อธิคญฺฉีติ. เอวมฺปิ ตถานิ อาการโตติ ตถาการโต.

ตถา อตฺถปฏิสมฺภิทา ธมฺมปฏิสมฺภิทา นิรุตฺติปฏิสมฺภิทา ปฏิภานปฏิสมฺภิทาติ จตสฺโส ปฏิสมฺภิทา. ตตฺถ อตฺถปฺปเภทสฺส สลฺลกฺขณวิภาวนววตฺถานกรณสมตฺถํ อตฺถปฺปเภทคตํ ญาณํ อตฺถปฏิสมฺภิทา. ธมฺมปฺปเภทสฺส สลฺลกฺขณวิภาวนววตฺถานกรณสมตฺถํ ธมฺมปฺปเภทคตํ ญาณํ ธมฺมปฏิสมฺภิทา. นิรุตฺติปฺปเภทสฺส สลฺลกฺขณวิภาวนววตฺถานกรณสมตฺถํ นิรุตฺตาภิลาเป ปเภทคตํ ญาณํ นิรุตฺติปฏิสมฺภิทา. ปฏิภานปฺปเภทสฺส สลฺลกฺขณวิภาวนววตฺถานกรณสมตฺถํ ปฏิภานปฺปเภทคตํ ญาณํ ปฏิภานปฏิสมฺภิทา. วุตฺตญฺเหตํ –

“อตฺเถ ญาณํ อตฺถปฏิสมฺภิทา, ธมฺเม ญาณํ ธมฺมปฏิสมฺภิทา, ตตฺร ธมฺมนิรุตฺตาภิลาเป ญาณํ นิรุตฺติปฏิสมฺภิทา, ญาเณสุ ญาณํ

បដិភានបដិសម្ភិទា”តិ (វិភ. ៧១៨-៧២១)។

ឯត្ថ ច ហេតុអនុសារេន អរីយតោ អធិគន្តព្ពតោ ច សង្ខេបតោ ហេតុផលំ អត្ថោ នាម។ បភេទតោ បន យំ កិញ្ចិ បច្ចយុប្បន្នំ, និព្ពានំ , ភាសិតត្ថោ, វិបាកោ, កិរិយាតិ ឥមេ បញ្ច ធម្មា អត្ថោ។ តំ អត្ថំ បច្ចវេក្ខន្តស្ស តស្មិំ អត្ថេ បភេទគតំ ញាណំ អត្ថបដិសម្ភិទា។ ធម្មោតិ សង្ខេបតោ បច្ចយោ។ សោ ហិ យស្មា តំ តំ អត្ថំ វិទហតិ បវត្តេតិ ចេវ បាបេតិ ច, តស្មា ធម្មោតិ វុច្ចតិ, បភេទតោ បន យោ កោចិ ផលនិព្ពត្តកោ ហេតុ អរិយមគ្គោ ភាសិតំ កុសលំ អកុសលន្តិ ឥមេ បញ្ច ធម្មា ធម្មោ, តំ ធម្មំ បច្ចវេក្ខន្តស្ស តស្មិំ ធម្មេ បភេទគតំ ញាណំ ធម្មបដិសម្ភិទា។ វុត្តម្បិ ចេតំ –

“ទុក្ខេ ញាណំ អត្ថបដិសម្ភិទា, ទុក្ខសមុទយេ ញាណំ ធម្មបដិសម្ភិទា, ទុក្ខនិរោធេ ញាណំ អត្ថបដិសម្ភិទា, ទុក្ខនិរោធគាមិនិយា បដិបទាយ ញាណំ ធម្មបដិសម្ភិទា”តិ (វិភ. ៧១៩)។

អថ វា ហេតុម្ហិ ញាណំ ធម្មបដិសម្ភិទា, ហេតុផលេ ញាណំ អត្ថបដិសម្ភិទា។ យេ ធម្មា ជាតា ភូតា សញ្ជាតា និព្ពត្តា អភិនិព្ពត្តា បាតុភូតា, ឥមេសុ ធម្មេសុ ញាណំ អត្ថបដិសម្ភិទា។ យម្ហា ធម្មា តេ ធម្មា ជាតា ភូតា សញ្ជាតា និព្ពត្តា អភិនិព្ពត្តា បាតុភូតា, តេសុ ធម្មេសុ ញាណំ ធម្មបដិសម្ភិទា។ ជរាមរណេ ញាណំ អត្ថបដិសម្ភិទា, ជរាមរណសមុទយេ ញាណំ ធម្មបដិសម្ភិទា។ ជរាមរណនិរោធេ ញាណំ អត្ថបដិសម្ភិទា, ជរាមរណនិរោធគាមិនិយា បដិបទាយ ញាណំ ធម្មបដិសម្ភិទា។ ជាតិយា, ភវេ, ឧបាទានេ, តណ្ហាយ, វេទនាយ, ផស្សេ, សឡាយតនេ, នាមរូបេ, វិញ្ញាណេ, សង្ខារេសុ ញាណំ អត្ថបដិសម្ភិទា, សង្ខារសមុទយេ ញាណំ ធម្មបដិសម្ភិទា។ សង្ខារនិរោធេ ញាណំ អត្ថបដិសម្ភិទា, សង្ខារនិរោធគាមិនិយា បដិបទាយ ញាណំ ធម្មបដិសម្ភិទា។

“ឥធ ភិក្ខុ ធម្មំ ជានាតិ សុត្តំ គេយ្យំ...បេ... វេទល្លំ, អយំ វុច្ចតិ ធម្មបដិសម្ភិទា។ សោ តស្ស តស្សេវ ភាសិតស្ស អត្ថំ ជានាតិ ‘អយំ ឥមស្ស ភាសិតស្ស អត្ថោ, អយំ ឥមស្ស ភាសិតស្ស អត្ថោ’តិ, អយំ វុច្ចតិ អត្ថបដិសម្ភិទា។

“កតមេ ធម្មា កុសលា? យស្មិំ សមយេ កាមាវចរំ កុសលំ ចិត្តំ ឧប្បន្នំ ហោតិ សោមនស្សសហគតំ ញាណសម្បយុត្តំ រូបារម្មណំ វា...បេ... ធម្មារម្មណំ វា យំ យំ វា បនារព្ភ, តស្មិំ សមយេ ផស្សោ ហោតិ...បេ... អវិក្ខេបោ ហោតិ...បេ... ឥមេ ធម្មា កុសលា។ ឥមេសុ ធម្មេសុ ញាណំ ធម្មបដិសម្ភិទា, តេសំ វិបាកេ ញាណំ អត្ថបដិសម្ភិទា”តិអាទិ (វិភ. ៧២៣-៧២៥) វិត្ថារោ។

យា បនេតស្មិំ អត្ថេ ច ធម្មេ ច សភាវនិរុត្តិ អព្យភិចារវោហារោ អភិលាបោបិ, តស្មិំ សភាវនិរុត្តាភិលាបេ មាគធិកាយ សព្ពសត្តានំ មូលភាសាយ “អយំ សភាវនិរុត្តិ, អយំ អសភាវនិរុត្តី”តិ បភេទគតំ ញាណំ និរុត្តិបដិសម្ភិទា។ យថាវុត្តេសុ តេសុ ញាណេសុ គោចរកិច្ចតោ វិត្ថារតោ បវត្តំ សព្ពម្បិ តំ ញាណំ អារម្មណំ កត្វា បច្ចវេក្ខន្តស្ស តស្មិំ ញាណេ បភេទគតំ ញាណំ បដិភានបដិសម្ភិទា។ ឥតិ ឥមានិ ចត្តារិ បដិសម្ភិទាញាណានិ សយមេវ ភគវតា អធិគតានិ អត្ថធម្មាទិកេ តស្មិំ តស្មិំ អត្ថតោ វិសយេ

អវិសំវាទកត្ថេន អវិបរីតាការប្បវត្តិយា តថាតិ អវិតថាតិ អនញ្ញថាតិ។ ឯវម្បិ ភគវា តថានិ អាគតោតិ តថាគតោ។

តថា យំកិញ្ចិ ញេយ្យំ នាម, សព្ពំ តំ ភគវតា សព្ពាការេន ញាតំ ទិដ្ឋំ អធិគតំ អភិសម្ពុទ្ធំ។ តថា ហិស្ស អភិញ្ញេយ្យា ធម្មា អភិញ្ញេយ្យតោ ពុទ្ធា, បរិញ្ញេយ្យា ធម្មា បរិញ្ញេយ្យតោ, បហាតព្ពា ធម្មា បហាតព្ពតោ, សច្ឆិកាតព្ពា ធម្មា សច្ឆិកាតព្ពតោ, ភាវេតព្ពា ធម្មា ភាវេតព្ពតោ, យតោ តំ កោចិ សមណោ វា ព្រាហ្មណោ វា ទេវោ វា មារោ វា ព្រហ្មា វា "ឥមេ នាម តេ ធម្មា អនភិសម្ពុទ្ធា"តិ សហ ធម្មេន អនុយុញ្ជិតុំ សមត្ថោ នត្ថិ។

យំកិញ្ចិ បហាតព្ពំ នាម, សព្ពំ តំ ភគវតា អនវសេសតោ ពោធិមូលេយេវ បហីនំ អនុប្បត្តិធម្មំ, ន តស្ស បហានាយ ឧត្តរិ ករណីយំ អត្ថិ។ តថា ហិស្ស លោភទោសមោហវិបរីតមនសិការអហិរិកានោត្តប្បថិនមិទ្ធកោធុបនាហ-
មក្ខបឡាសឥស្សាមច្ឆរិយមាយាសាឋេយ្យថម្ភសារម្ភមានាតិមានមទប្បមាទតិវិធា- កុសលមូលទុច្ចរិតវិសមវិបរីតសញ្ញា-
មលវិតក្កបបញ្ចឯសនាតណ្ហាចតុព្ពិធវិបរិយេសអាសវគន្ថ-
ឱឃយោគាគតិតណ្ហុបាទានបញ្ចាភិនន្ទនីវរណចេតោខិលចេតសោវិនិពន្ធ-
ឆវិវាទមូលសត្តានុសយអដ្ឋមិច្ឆត្តនវអាឃាតវត្ថុតណ្ហា- មូលកទសអកុសលកម្មបថឯកវីសតិ
អនេសនទ្វាសដ្ឋិទិដ្ឋិគតអដ្ឋសតតណ្ហាវិចរិតាទិប្បភេទំ ទិយឌ្ឍកិលេសសហស្សំ សហ វាសនាយ បហីនំ សមុច្ឆិន្នំ សមូហតំ, យតោ តំ កោចិ សមណោ វា...បេ... ព្រហ្មា វា "ឥមេ នាម តេ កិលេសា អប្បហីនា"តិ សហ ធម្មេន អនុយុញ្ជិតុំ សមត្ថោ នត្ថិ។

យេ ចិមេ ភគវតា កម្មវិបាកកិលេសូបវាទអាណាវីតិក្កមប្បភេទា អន្តរាយិកា ធម្មា វុត្តា, អលមេវ តេ បដិសេវតោ ឯកន្តេន អន្តរាយាយ។ យតោ តំ កោចិ សមណោ វា...បេ... ព្រហ្មា វា "នាលំ តេ បដិសេវតោ អន្តរាយាយា"តិ សហ ធម្មេន អនុយុញ្ជិតុំ សមត្ថោ នត្ថិ។

យោ ច ភគវតា និរវសេសវដ្ដទុក្ខនិស្សរណាយ សីលសមាធិបញ្ញាយ សង្គហោ សត្តកោដ្ឋាសិកោ សត្តតិំសប្បភេទោ អរិយមគ្គបុព្ពង្គមោ អនុត្តរោ និយ្យានិកោ ធម្មោ ទេសិតោ, សោ ឯកន្តេនេវ និយ្យាតិ, បដិបន្នស្ស វដ្ដទុក្ខតោ មោក្ខាយ ហោតិ, យតោ តំ កោចិ សមណោ វា...បេ... ព្រហ្មា វា "និយ្យានិកោ ធម្មោតិ តយា ទេសិតោ ន និយ្យាតី"តិ សហ ធម្មេន អនុយុញ្ជិតុំ សមត្ថោ នត្ថីតិ។ វុត្តញ្ហេតំ – "សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស តេ បដិជានតោ ឥមេ ធម្មា អនភិសម្ពុទ្ធា"តិ (ម॰ និ॰ ១.១៥០) វិត្ថារោ។ ឯវមេតានិ អត្តនោ ញាណប្បហានទេសនាវិសេសានំ អវិតថភាវាវេទនតោ អវិបរីតាការប្បវត្តិតានិ ភគវតោ ចតុវេសារជ្ជញាណានិ តថានិ អវិតថានិ អនញ្ញថានិ។ ឯវម្បិ ភគវា តថានិ អាគតោតិ តថាគតោ។

តថា និរយគតិ, តិរច្ឆានគតិ, បេតគតិ, មនុស្សគតិ, ទេវគតីតិ បញ្ច គតិយោ, តាសុ សញ្ជីវាទយោ អដ្ឋ មហានិរយា, កុក្កុឡាទយោ សោឡស ឧស្សទនិរយា, លោកន្តរិកនិរយោតិ សព្ពេបិមេ ឯកន្តទុក្ខតាយ និរស្សាទដ្ឋេន និរយា, យថាកម្មុនា គន្តព្ពតោ គតិ ចាតិ

និរយគតិ, តិព្វន្ធការសីតនរកាបិ ឯតេស្វេវ អន្តោគធា។ កិមិកីដសរីសបបក្ខិសោណសិង្គាលាទយោ តិរិយំ អញ្ចិតភាវេន តិរច្ឆានា, តេ ឯវ គតីតិ តិរច្ឆានគតិ។ ខុប្បិបាសិតត្តា បរទត្តូបជីវិនិជ្ឈាមតណ្ហិកាទយោ ទុក្ខពហុលតាយ បកដ្ឋសុខតោ ឥតា វិគតាតិ បេតា, តេ ឯវ គតីតិ បេតគតិ, កាលកញ្ជិកាទិអសុរាបិ ឯតេស្វេវន្តោគធា។ បរិត្តទីបវាសីហិ សទ្ធិំ ជម្ពុទីបាទិចតុមហាទីបវាសិនោ មនសោ ឧស្សន្នតាយ មនុស្សា, តេ ឯវ គតីតិ មនុស្សគតិ។ ចាតុមហារាជិកតោ បដ្ឋាយ យាវ នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនូបគាតិ ឥមេ ឆព្វីសតិ ទេវនិកាយា ទិព្វន្តិ អត្តនោ ឥទ្ធានុភាវេន កីឡន្តិ ជោតន្តិ ចាតិ ទេវា, តេ ឯវ គតីតិ ទេវគតិ។

តា បនេតា គតិយោ យស្មា តំតំកម្មនិព្វត្តោ ឧបបត្តិភវវិសេសោ, តស្មា អត្តនោ វិបាកក្ខន្ធា កដត្តា ច រូបំ។ តត្ថ “អយំ នាម គតិ ឥមិនា នាម កម្មុនា ជាយតិ, តស្ស ច កម្មស្ស បច្ចយវិសេសេហិ ឯវំ វិភាគកិត្តនា វិសុំ ឯតេ សត្តនិកាយា ឯវំ វិភាគកិត្តា”តិ យថាសកំ ហេតុផលវិភាគបរិច្ឆិន្ទនវសេន ឋានសោ ហេតុសោ ភគវតោ ញាណំ បវត្តតិ។ តេនាហ ភគវា –

“បញ្ច ខោ ឥមា, សារិបុត្ត, គតិយោ។ កតមា បញ្ច? និរយោ, តិរច្ឆានយោនិ, បេត្តិវិសយោ, មនុស្សា, ទេវា។ និរយញ្ចាហំ, សារិបុត្ត, បជានាមិ និរយគាមិញ្ច មគ្គំ និរយគាមិនិញ្ច បដិបទំ, យថា បដិបន្នោ ច កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា អបាយំ ទុគ្គតិំ វិនិបាតំ និរយំ ឧបបជ្ជតិ, តញ្ច បជានាមី”តិអាទិ (ម. និ. ១.១៥៣)។

តានិ បនេតានិ ភគវតោ ញាណានិ តស្មិំ តស្មិំ វិសយេ អវិបរីតាការប្បវត្តិយា អវិសំវាទនតោ តថានិ អវិតថានិ អនញ្ញថានិ។ ឯវម្បិ ភគវា តថានិ អាគតោតិ តថាគតោ។

តថា ហិ សត្តានំ សទ្ធាទិយោគវិកលាវិកលភាវាវពោធនេន អប្បរជក្ខមហារជក្ខតាទិវិសេសវិភាវនំ បញ្ញាសាយ អាការេហិ បវត្តំ ភគវតោ ឥន្ទ្រិយបរោបរិយត្តញាណំ។ វុត្តញ្ហេតំ – “សទ្ធោ បុគ្គលោ អប្បរជក្ខោ, អស្សទ្ធោ បុគ្គលោ មហារជក្ខោ”តិ (បដិ. ម. ១.១១១) វិត្ថារោ។

យញ្ច “អយំ បុគ្គលោ អប្បរជក្ខោ, អយំ សស្សតទិដ្ឋិកោ, អយំ ឧច្ឆេទទិដ្ឋិកោ, អយំ អនុលោមិកាយំ ខន្តិយំ ឋិតោ, អយំ យថាភូតញាណេ ឋិតោ, អយំ កាមាសយោ, ន នេក្ខម្មាទិអាសយោ, អយំ នេក្ខម្មាសយោ, ន កាមាទិអាសយោ”តិអាទិនា “ឥមស្ស កាមរាគោ អតិវិយ ថាមគតោ, ន បដិឃាទិកោ, ឥមស្ស បដិឃោ អតិវិយ ថាមគតោ, ន កាមរាគាទិកោ”តិអាទិនា “ឥមស្ស បុញ្ញាភិសង្ខារោ អធិកោ, ន អបុញ្ញាភិសង្ខារោ ន អានេញ្ជាភិសង្ខារោ, ឥមស្ស អបុញ្ញាភិសង្ខារោ អធិកោ, ន បុញ្ញាភិសង្ខារោ ន អានេញ្ជាភិសង្ខារោ, ឥមស្ស អានេញ្ជាភិសង្ខារោ អធិកោ, ន បុញ្ញាភិសង្ខារោ ន អបុញ្ញាភិសង្ខារោ។ ឥមស្ស កាយសុចរិតំ អធិកំ, ឥមស្ស វចីសុចរិតំ, ឥមស្ស មនោសុចរិតំ, អយំ ហីនាធិមុត្តិកោ, អយំ បណីតាធិមុត្តិកោ, អយំ កម្មាវរណេន សមន្នាគតោ, អយំ កិលេសាវរណេន សមន្នាគតោ, អយំ វិបាកាវរណេន សមន្នាគតោ, អយំ ន កម្មាវរណេន សមន្នាគតោ, ន កិលេសាវរណេន សមន្នាគតោ, ន វិបាកាវរណេន សមន្នាគតោ”តិអាទិនា ច សត្តានំ អាសយាទីនំ យថាភូតំ វិភាវនាការប្បវត្តំ ភគវតោ

ອາສຍານຸສຍຎາຓໍ. ຍໍ ສນ຺ຘາຍ ວຸຕ຺ຕໍ –

"ອິຘ ຕຖາຄເຕາ ສຕ຺ຕານໍ ອາສຍໍ ຊານາຕິ, ອນຸສຍໍ ຊານາຕິ, ຈຣິຕໍ ຊານາຕິ, ອຘິມຸຕ຺ຕິໍ ຊານາຕິ, ພພ຺ພາພພ຺ເພ ສເຕ຺ຕ ຊານາຕີ"ຕິອາທິ (ປຏິ. ມ. ໑.໑໑໓).

ຍຕ຺ຖາ ອຸປຣິມເຫຏ຺ຐິມປຸຣິມປຈ຺ຉິມກາເຍຫິ ທກ຺ຂິຓວາມອກ຺ຂິກຓ຺ຓເສາຕນາສິກເສາຕອໍສກູຏຫຕ຺ຖປາເທຫິ ອງ຺ຄຸລິອງ຺ຄຸລນ຺ຕເຣຫິ ໂລມກູເປຫິ ຈ ອຄ຺ຄິກ຺ຂນ຺ຘອຸທກຘາຣາປວຕ຺ຕນໍ ອຎ຺ຎສາຘາຣຓໍ ວິວິຘວິກຸພ຺ພຕິທ຺ຘິຕິຍ຺ຍາປກໍ ພຄວເຕາ ຍມກປາຏິຫາຣິຍຎາຓໍ. ຍໍ ສນ຺ຘາຍ ວຸຕ຺ຕໍ –

"ອິຘ ຕຖາຄເຕາ ຍມກປາຏິຫາຣິຍໍ ກເຣາຕິ ອສາຘາຣຓໍ ສາວເກຫິ, ອຸປຣິມກາຍເຕາ ອຄ຺ຄິກ຺ຂເນ຺ຘາ ປວຕ຺ຕຕິ, ເຫຏ຺ຐິມກາຍເຕາ ອຸທກຘາຣາ ປວຕ຺ຕຕິ. ເຫຏ຺ຐິມກາຍເຕາ ອຄ຺ຄິກ຺ຂເນ຺ຘາ ປວຕ຺ຕຕິ, ອຸປຣິມກາຍເຕາ ອຸທກຘາຣາ ປວຕ຺ຕຕີ"ຕິອາທິ (ປຏິ. ມ. ໑.໑໑໖).

ຍຕ຺ຖາ ຣາຄາທີຫິ ຊາຕິອາທີຫິ ຈ ອເນເກຫິ ທຸກ຺ຂຘມ຺ເມຫິ ອຸປທ຺ທຸຕໍ ສຕ຺ຕນິກາຍໍ ຕເຕາ ນີຫຣິຕຸກາມຕາວເສນ ນານານເຍຫິ ປວຕ຺ຕສ຺ສ ພຄວເຕາ ມຫາກຣຸຓາກ຺ກມນສ຺ສ ປຈ຺ຈຍພູຕໍ ມຫາກຣຸຓາສມາປຕ຺ຕິຎາຓໍ. ຍທາຫ (ປຏິ. ມ. ໑.໑໑໗-໑໑໘) –

"ກຕມໍ ຕຖາຄຕສ຺ສ ມຫາກຣຸຓາສມາປຕ຺ຕິຍາ ຎາຓໍ? ພຫຸເກຫິ ອາກາເຣຫິ ປສ຺ສນ຺ຕານໍ ພຸທ຺ຘານໍ ພຄວນ຺ຕານໍ ສເຕ຺ຕສຸ ມຫາກຣຸຓາ ໂອກ຺ກມຕິ, ອາທິເຕ຺ຕາ ໂລກສນ຺ນິວາໂສຕິ ປສ຺ສນ຺ຕານໍ ພຸທ຺ຘານໍ ພຄວນ຺ຕານໍ ສເຕ຺ຕສຸ ມຫາກຣຸຓາ ໂອກ຺ກມຕິ. ອຸຍ຺ຍເຕ຺ຕາ, ປຍາເຕາ, ກຸມ຺ມຄ຺ຄປ຺ປຏິປເນ຺ນາ, ອຸປນີຍຕິ ໂລເກາ ອທ຺ຘຸເວາ, ອຕາເຓາ ໂລເກາ ອນພິສ຺ສເຣາ, ອສ຺ສເກາ ໂລເກາ, ສພ຺ພໍ ປຫາຍ ຄມນີຍໍ, ອູເນາ ໂລເກາ ອຕິເຕ຺ຕາ ຕຓ຺ຫາທາໂສຕິ ປສ຺ສນ຺ຕານໍ ພຸທ຺ຘານໍ ພຄວນ຺ຕານໍ ສເຕ຺ຕສຸ ມຫາກຣຸຓາ ໂອກ຺ກມຕິ.

"ອຕາຍເນາ ໂລກສນ຺ນິວາເສາ, ອເລເຓາ, ອສຣເຓາ, ອສຣຓີພູເຕາ. ອຸທ຺ຘເຕາ ໂລເກາ ອວູປສເນ຺ຕາ, ສສເລ຺ລາ ໂລກສນ຺ນິວາເສາ ວິເທ຺ຘາ ປຸຖຸສເລ຺ລຫິ, ອວິຊ຺ຊນ຺ຘກາຣາວຣເຓາ ກິເລສປຎ຺ຊຣປກ຺ຂິເຕ຺ຕາ, ອວິຊ຺ຊາຄເຕາ ໂລກສນ຺ນິວາເສາ ອຓ຺ຑພູເຕາ ປຣິໂຍນເທ຺ຘາ ຕນ຺ຕາກຸລກຊາເຕາ ກຸລຄຓ຺ຐິກຊາເຕາ ມຸຎ຺ຊປພ຺ພຊພູເຕາ ອປາຍໍ ທຸຄ຺ຄຕິໍ ວິນິປາຕໍ ສໍສາຣໍ ນາຕິວຕ຺ຕຕິ, ອວິຊ຺ຊາວິສໂທສສໍລິເຕ຺ຕາ, ກິເລສກລລີພູເຕາ, ຣາຄໂທສໂມຫຊຏາຊຏິເຕາ.

"ຕຓ຺ຫາສງ຺ຆາຏປຏິມຸເກ຺ກາ, ຕຓ຺ຫາຊາເລນ ໂອຕ຺ຖເຏາ, ຕຓ຺ຫາເສາເຕນ ວຸຍ຺ຫຕິ, ຕຓ຺ຫາສໍໂຍຊເນນ ສໍຍຸເຕ຺ຕາ, ຕຓ຺ຫານຸສເຍນ ອນຸສເຏາ, ຕຓ຺ຫາສນ຺ຕາເປນ ສນ຺ຕປ຺ປຕິ, ຕຓ຺ຫາປຣິຬາເຫນ ປຣິຑຍ຺ຫຕິ.

"ທິຏ຺ຐິສງ຺ຆາຏປຏິມຸເກ຺ກາ, ທິຏ຺ຐິຊາເລນ ໂອຕ຺ຖເຏາ, ທິຏ຺ຐິເສາເຕນ ວຸຍ຺ຫຕິ, ທິຏ຺ຐິສໍໂຍຊເນນ ສໍຍຸເຕ຺ຕາ, ທິຏ຺ຐານຸສເຍນ ອນຸສເຏາ, ທິຏ຺ຐິສນ຺ຕາເປນ ສນ຺ຕປ຺ປຕິ, ທິຏ຺ຐິປຣິຬາເຫນ ປຣິຑຍ຺ຫຕິ.

“ជាតិយា អនុគតោ, ជរាយ អនុសដោ, ព្យាធិនា អភិភូតោ, មរណេន អព្ភាហតោ, ទុក្ខេ បតិដ្ឋិតោ។

“តណ្ហាយ ឧឌ្ឌិតោ, ជរាបាការបរិក្ខិត្តោ, មច្ចុបាសេន បរិក្ខិត្តោ, មហាពន្ធនពន្ធោ, រាគពន្ធនេន ទោសមោហមានទិដ្ឋិកិលេសទុច្ចរិតពន្ធនេន ពន្ធោ, មហាសម្ពាធប្បដិបន្នោ, មហាបលិពោធេន បលិពុទ្ធោ, មហាបបាតេ បតិតោ, មហាកន្តារប្បដិបន្នោ, មហាសំសារប្បដិបន្នោ, មហាវិទុគ្គេ សម្បរិវត្តតិ, មហាបលិបេ បលិបន្នោ។

“អព្ភាហតោ លោកសន្និវាសោ, អាទិត្តោ លោកសន្និវាសោ រាគគ្គិនា ទោសគ្គិនា មោហគ្គិនា ជាតិយា ជរាយ មរណេន សោកេហិ បរិទេវេហិ ទុក្ខេហិ ទោមនស្សេហិ ឧបាយាសេហិ, ឧន្នីតកោ លោកសន្និវាសោ ហញ្ញតិ និច្ចមតាណោ បត្តទណ្ឌោ តក្ករោ, វជ្ជពន្ធនពន្ធោ អាឃាតនបច្ចុបដ្ឋិតោ, អនាថោ លោកសន្និវាសោ បរមការុញ្ញប្បត្តោ, ទុក្ខាភិតុន្នោ ចិររត្តំ បីឡិតោ, គធិតោ និច្ចំ បិបាសិតោ។

“អន្ធោ អចក្ខុកោ, ហតនេត្តោ អបរិណាយកោ, វិបថបក្ខន្ទោ អញ្ជសាបរទ្ធោ, មហោឃបក្ខន្ទោ។

“ទ្វីហិ ទិដ្ឋិគតេហិ បរិយុដ្ឋិតោ, តីហិ ទុច្ចរិតេហិ វិប្បដិបន្នោ, ចតូហិ យោគេហិ យោជិតោ, ចតូហិ គន្ថេហិ គន្ថិតោ, ចតូហិ ឧបាទានេហិ ឧបាទិយតិ, បញ្ចគតិសមារុឡ្ហោ, បញ្ចហិ កាមគុណេហិ រជ្ជតិ, បញ្ចហិ នីវរណេហិ ឱត្ថដោ, ឆហិ វិវាទមូលេហិ វិវទតិ, ឆហិ តណ្ហាកាយេហិ រជ្ជតិ, ឆហិ ទិដ្ឋិគតេហិ បរិយុដ្ឋិតោ, សត្តហិ អនុសយេហិ អនុសដោ, សត្តហិ សញ្ញោជនេហិ សំយុត្តោ, សត្តហិ មានេហិ ឧន្នតោ, អដ្ឋហិ លោកធម្មេហិ សម្បរិវត្តតិ, អដ្ឋហិ មិច្ឆត្តេហិ និយ្យាតោ, អដ្ឋហិ បុរិសទោសេហិ ទុស្សតិ, នវហិ អាឃាតវត្ថូហិ អាឃាតិតោ, នវវិធមានេហិ ឧន្នតោ, នវហិ តណ្ហាមូលកេហិ ធម្មេហិ រជ្ជតិ, ទសហិ កិលេសវត្ថូហិ កិលិស្សតិ, ទសហិ អាឃាតវត្ថូហិ អាឃាតិតោ, ទសហិ អកុសលកម្មបថេហិ សមន្នាគតោ, ទសហិ សំយោជនេហិ សំយុត្តោ, ទសហិ មិច្ឆត្តេហិ និយ្យាតោ, ទសវត្ថុកាយ មិច្ឆាទិដ្ឋិយា សមន្នាគតោ, ទសវត្ថុកាយ អន្តគ្គាហិកាយ ទិដ្ឋិយា សមន្នាគតោ, អដ្ឋសតតណ្ហាបបញ្ចេហិ បបញ្ចិតោ, ទ្វាសដ្ឋិយា ទិដ្ឋិគតេហិ បរិយុដ្ឋិតោ, លោកសន្និវាសោតិ បស្សន្តានំ ពុទ្ធានំ ភគវន្តានំ សត្តេសុ មហាករុណា ឱក្កមតិ។

“អហញ្ចម្ហិ តិណ្ណោ, លោកោ ច អតិណ្ណោ។ អហញ្ចម្ហិ មុត្តោ, លោកោ ច អមុត្តោ។ អហញ្ចម្ហិ ទន្តោ, លោកោ ច អទន្តោ។ អហញ្ចម្ហិ សន្តោ, លោកោ ច អសន្តោ។ អហញ្ចម្ហិ អស្សត្ថោ, លោកោ ច អនស្សត្ថោ។ អហញ្ចម្ហិ បរិនិព្ពុតោ, លោកោ ច អបរិនិព្ពុតោ។ បហោមិ ច្វាហំ តិណ្ណោ តារេតុំ, មុត្តោ មោចេតុំ, ទន្តោ ទមេតុំ, សន្តោ សមេតុំ, អស្សត្ថោ អស្សាសេតុំ, បរិនិព្ពុតោ បរិនិព្ពាបេតុន្តិ បស្សន្តានំ ពុទ្ធានំ ភគវន្តានំ សត្តេសុ មហាករុណា ឱក្កមតី”តិ (បដិ. ម. ១.១១៧-១១៨)។

ឯវំ ឯកនវុតិយា អាការេហិ វិភជនំ គតំ។

យំ បន យាវតា ធម្មធាតុយា យត្តកំ ញាតព្វំ សង្ខតាសង្ខតាទិកស្ស សព្វស្ស បរោបទេសនិរបេក្ខំ សព្វាការេន បដិវិជ្ឈនសមត្ថំ អាកង្ខមត្តប្បដិពទ្ធវុត្តិអនញ្ញសាធារណំ ភគវតោ ញាណំ សព្វថា អនវសេសសង្ខតាសង្ខតសម្មុតិសច្ចាវពោធតោ សព្វញ្ញុតញ្ញាណំ តត្ថាវរណាភាវតោ និស្សង្គប្បវត្តិមុបាទាយ អនាវរណញាណន្តិ វុច្ចតិ. ឯកមេវ ហិ តំ ញាណំ វិសយប្បវត្តិមុខេន អញ្ញេហិ អសាធារណភាវទស្សនត្ថំ ទុវិធេន និទ្ទិដ្ឋំ. អញ្ញថា សព្វញ្ញុតានាវរណញាណានំ សាធារណតា សព្វវិសយតា អាបជ្ជេយ្យ, ន ច តំ យុត្តំ កិញ្ចាបិ ឥមាយ យុត្តិយា អយមេត្ថ បាឡិ –

“សព្វំ សង្ខតមសង្ខតំ អនវសេសំ ជានាតីតិ សព្វញ្ញុតញ្ញាណំ, តត្ថ អាវរណំ នត្ថីតិ អនាវរណញាណំ. អតីតំ សព្វំ ជានាតីតិ សព្វញ្ញុតញ្ញាណំ, តត្ថ អាវរណំ នត្ថីតិ អនាវរណញាណំ. អនាគតំ សព្វំ ជានាតីតិ សព្វញ្ញុតញ្ញាណំ, តត្ថ អាវរណំ នត្ថីតិ អនាវរណញាណំ. បច្ចុប្បន្នំ សព្វំ ជានាតីតិ សព្វញ្ញុតញ្ញាណំ, តត្ថ អាវរណំ នត្ថីតិ អនាវរណញាណន្”តិ (បដិ. ម. ១.១១៩-១២០) វិត្ថារោ.

ឯវមេតានិ ភគវតោ ឆអសាធារណញាណានិ អវិបរីតាការប្បវត្តិយា យថាសកវិសយស្ស អវិសំវាទកតោ តថានិ អវិតថានិ អនញ្ញថានិ. ឯវម្បិ ភគវា តថានិ អាគតោតិ តថាគតោ.

តថា –

“សត្តិមេ, ភិក្ខវេ, ពោជ្ឈង្គា – សតិសម្ពោជ្ឈង្គោ, ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈង្គោ, វីរិយសម្ពោជ្ឈង្គោ, បីតិសម្ពោជ្ឈង្គោ, បស្សទ្ធិសម្ពោជ្ឈង្គោ, សមាធិសម្ពោជ្ឈង្គោ, ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គោ”តិ (បដិ. ម. ២.១៧; សំ. និ. ៥.១៨៥) ឯវំ សរូបតោ, “យាយំ លោកុត្តរមគ្គក្ខណេ ឧប្បជ្ជមានា លីនុទ្ធច្ចបតិដ្ឋានាយូហនកាមសុខល្លិកត្តកិលមថានុយោគុច្ឆេទសស្សតាភិនិវេសាទិ អនេកោបទ្ទវបដិបក្ខភូតា សតិអាទិភេទា ធម្មសាមគ្គី, យាយ អរិយសាវកោ ពុជ្ឈតិ កិលេសនិទ្ទាយ ឧដ្ឋហតិ, ចត្តារិ វា អរិយសច្ចានិ បដិវិជ្ឈតិ, និព្វានមេវ វា សច្ឆិករោតីតិ, សា ធម្មសាមគ្គី ពោធីតិ វុច្ចតិ. តស្សា ‘ពោធិយា អង្គាតិ ពោជ្ឈង្គា, អរិយសាវកោ វា យថាវុត្តាយ ធម្មសាមគ្គិយា ពុជ្ឈតីតិ កត្វា ពោធីតិ វុច្ចតិ, តស្ស ពោធិស្ស អង្គាតិបិ ពោជ្ឈង្គា”តិ ឯវំ សាមញ្ញលក្ខណតោ. “ឧបដ្ឋានលក្ខណោ សតិសម្ពោជ្ឈង្គោ, បវិចយលក្ខណោ ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈង្គោ, បគ្គហលក្ខណោ វីរិយសម្ពោជ្ឈង្គោ, ផរណលក្ខណោ បីតិសម្ពោជ្ឈង្គោ, ឧបសមលក្ខណោ បស្សទ្ធិសម្ពោជ្ឈង្គោ, អវិក្ខេបលក្ខណោ សមាធិសម្ពោជ្ឈង្គោ, បដិសង្ខានលក្ខណោ ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គោ”តិ ឯវំ វិសេសលក្ខណតោ.

“តត្ថ កតមោ សតិសម្ពោជ្ឈង្គោ? ឥធ, ភិក្ខុ , សតិមា ហោតិ បរមេន សតិនេបក្កេន សមន្នាគតោ, ចិរកតម្បិ ចិរភាសិតម្បិ សរិតា ហោតិ អនុស្សរិតា”តិអាទិនា (វិភ. ៤៦៧) សុត្តន្តេ ពោជ្ឈង្គានំ អញ្ញមញ្ញោបការវសេន ឯកក្ខណេ បវត្តិទស្សនតោ, “តត្ថ កតមោ សតិសម្ពោជ្ឈង្គោ? អត្ថិ អជ្ឈត្តំ, ភិក្ខវេ, ធម្មេសុ សតិ, អត្ថិ ពហិទ្ធា ធម្មេសុ សតី”តិអាទិនា តេសំ វិសយវិភាគេន បវត្តិទស្សនតោ. “តត្ថ

ᨠᨲᨾᩮᩣ ᩈᨲᩥᩈᨾ᩠ᨻᩮᩣᨩ᩠ᨫᨦ᩠ᨣᩮᩣ? ᩍᨵ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᩈᨲᩥᩈᨾ᩠ᨻᩮᩣᨩ᩠ᨫᨦ᩠ᨣᩴ ᨽᩣᩅᩮᨲᩥ ᩅᩥᩅᩮᨠᨶᩥᩔᩥᨲᩴ ᩅᩥᩁᩣᨣᨶᩥᩔᩥᨲᩴ ᨶᩥᩁᩮᩣᨵᨶᩥᩔᩥᨲᩴ ᩅᩮᩣᩔᨣ᩠ᨣᨷᩁᩥᨱᩣᨾᩥ”ᨶ᩠ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨶᩣ (ᩅᩥᨽ᪨ ᪓᪗᪑) ᨽᩣᩅᨶᩣᩅᩥᨵᩣᨶᨲᩮᩣ᪨ “ᨲᨲ᩠ᨳ ᨠᨲᨾᩮ ᩈᨲ᩠ᨲ ᨻᩮᩣᨩ᩠ᨫᨦ᩠ᨣᩣ? ᩍᨵ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᨿᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩈᨾᨿᩮ ᩃᩮᩣᨠᩩᨲ᩠ᨲᩁᩴ ᨫᩣᨶᩴ ᨽᩣᩅᩮᨲᩥ...ᨷᩮ... ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩈᨾᨿᩮ ᩈᨲ᩠ᨲ ᨻᩮᩣᨩ᩠ᨫᨦ᩠ᨣᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᨲᩥᩈᨾ᩠ᨻᩮᩣᨩ᩠ᨫᨦ᩠ᨣᩮᩣ...ᨷᩮ... ᩏᨷᩮᨠ᩠ᨡᩣᩈᨾ᩠ᨻᩮᩣᨩ᩠ᨫᨦ᩠ᨣᩮᩣ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨠᨲᨾᩮᩣ ᩈᨲᩥᩈᨾ᩠ᨻᩮᩣᨩ᩠ᨫᨦ᩠ᨣᩮᩣ? ᨿᩣ ᩈᨲᩥ...ᨷᩮ... ᩋᨶᩩᩔᨲᩦ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨶᩣ (ᩅᩥᨽ᪨ ᪓᪗᪘-᪓᪗᪙) ᨨᨶ᩠ᨶᩅᩩᨲᩥᨿᩣ ᨶᨿᩈᩉᩔᩅᩥᨽᩣᨣᩮᩉᩦᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᨶᩣᨶᩣᨠᩣᩁᨲᩮᩣ ᨷᩅᨲ᩠ᨲᩣᨶᩥ ᨽᨣᩅᨲᩣ ᩈᨾ᩠ᨻᩮᩣᨩ᩠ᨫᨦ᩠ᨣᩅᩥᨽᩣᩅᨶᨲᩮᩣᩃᩣᨶᩥ ᨲᩔ ᨲᩔ ᩋᨲ᩠ᨳᩔ ᩋᩅᩥᩈᩴᩅᩣᨴᨶᨲᩮᩣ ᨲᨳᩣᨶᩥ ᩋᩅᩥᨲᨳᩣᨶᩥ ᩋᨶᨬ᩠ᨬᨳᩣᨶᩥ᪨ ᩑᩅᨾ᩠ᨷᩥ ᨽᨣᩅᩣ ᨲᨳᩣᨶᩥ ᩋᩣᨣᨲᩮᩣᨲᩥ ᨲᨳᩣᨣᨲᩮᩣ᪨

ᨲᨳᩣ –

“ᨲᨲ᩠ᨳ ᨠᨲᨾᩴ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᨶᩥᩁᩮᩣᨵᨣᩣᨾᩥᨶᩦ ᨷᨭᩥᨷᨴᩣ ᩋᩁᩥᨿᩈᨧ᩠ᨧᩴ? ᩋᨿᨾᩮᩅ ᩋᩁᩥᨿᩮᩣ ᩋᨭ᩠ᨮᨦ᩠ᨣᩥᨠᩮᩣ ᨾᨣ᩠ᨣᩮᩣ᪨ ᩈᩮᨿ᩠ᨿᨳᩥᨴᩴ, ᩈᨾ᩠ᨾᩣᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥ...ᨷᩮ... ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩈᨾᩣᨵᩦ”ᨲᩥ (ᩅᩥᨽ᪨ ᪒᪐᪕) ᩑᩅᩴ ᩈᩁᩪᨷᨲᩮᩣ᪨ ᩈᨻ᩠ᨻᨠᩥᩃᩮᩈᩮᩉᩥ ᩋᩣᩁᨠᨲ᩠ᨲᩣ ᩋᩁᩥᨿᨽᩣᩅᨠᩁᨲ᩠ᨲᩣ ᩋᩁᩥᨿᨹᩃᨷᨭᩥᩃᩣᨽᨠᩁᨲ᩠ᨲᩣ ᨧ ᩋᩁᩥᨿᩮᩣ, ᩋᨭ᩠ᨮᩅᩥᨵᨲ᩠ᨲᩣ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩣᨵᩥᨣᨾᩣᨿ ᩑᨠᨲ᩠ᨲᨠᩣᩁᨱᨲ᩠ᨲᩣ ᨧ ᩋᨭ᩠ᨮᨦ᩠ᨣᩥᨠᩮᩣ᪨ ᨠᩥᩃᩮᩈᩮ ᨾᩣᩁᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨣᨧ᩠ᨨᨲᩥ, ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᨲ᩠ᨳᩥᨠᩮᩉᩥ ᨾᨣ᩠ᨣᩦᨿᨲᩥ, ᩈᨿᩴ ᩅᩣ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩴ ᨾᨣ᩠ᨣᨲᩦᨲᩥ ᨾᨣ᩠ᨣᩮᩣᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᩈᩣᨾᨬ᩠ᨬᩃᨠ᩠ᨡᨱᨲᩮᩣ᪨ “ᩈᨾ᩠ᨾᩣ ᨴᩔᨶᩃᨠ᩠ᨡᨱᩣ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥ, ᩈᨾ᩠ᨾᩣ ᩋᨽᩥᨶᩥᩁᩮᩣᨷᨶᩃᨠ᩠ᨡᨱᩮᩣ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩈᨦ᩠ᨠᨷ᩠ᨷᩮᩣ, ᩈᨾ᩠ᨾᩣ ᨷᩁᩥᨣ᩠ᨣᩉᩃᨠ᩠ᨡᨱᩣ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩅᩣᨧᩣ, ᩈᨾ᩠ᨾᩣ ᩈᨾᩩᨭ᩠ᨮᩣᨶᩃᨠ᩠ᨡᨱᩮᩣ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᨠᨾ᩠ᨾᨶ᩠ᨲᩮᩣ, ᩈᨾ᩠ᨾᩣ ᩅᩮᩣᨴᩣᨶᩃᨠ᩠ᨡᨱᩮᩣ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩋᩣᨩᩦᩅᩮᩣ, ᩈᨾ᩠ᨾᩣ ᨷᨣ᩠ᨣᩉᩃᨠ᩠ᨡᨱᩮᩣ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩅᩣᨿᩣᨾᩮᩣ, ᩈᨾ᩠ᨾᩣ ᩏᨷᨭ᩠ᨮᩣᨶᩃᨠ᩠ᨡᨱᩣ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩈᨲᩥ, ᩈᨾ᩠ᨾᩣ ᩋᩅᩥᨠ᩠ᨡᩮᨷᩃᨠ᩠ᨡᨱᩮᩣ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩈᨾᩣᨵᩦ”ᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᩅᩥᩈᩮᩈᩃᨠ᩠ᨡᨱᨲᩮᩣ᪨ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥ ᩋᨬ᩠ᨬᩮᩉᩥᨷᩥ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᨷᨧ᩠ᨧᨶᩦᨠᨠᩥᩃᩮᩈᩮᩉᩥ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᨾᩥᨧ᩠ᨨᩣᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᩴ ᨷᨩᩉᨲᩥ, ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩴ ᩋᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩴ ᨠᩁᩮᩣᨲᩥ, ᨲᨷ᩠ᨷᨭᩥᨧ᩠ᨨᩣᨴᨠᨾᩮᩣᩉᩅᩥᨵᨾᨶᩅᩈᩮᨶ ᩋᩈᨾ᩠ᨾᩮᩣᩉᨲᩮᩣ ᩈᨾ᩠ᨷᨿᩩᨲ᩠ᨲᨵᨾ᩠ᨾᩮ ᨧ ᨷᩔᨲᩥ᪨ ᨲᨳᩣ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩈᨦ᩠ᨠᨷ᩠ᨷᩣᨴᨿᩮᩣᨷᩥ ᨾᩥᨧ᩠ᨨᩣᩈᨦ᩠ᨠᨷ᩠ᨷᩣᨴᩦᨶᩥ ᨷᨩᩉᨶ᩠ᨲᩥ, ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᨬ᩠ᨧ ᩋᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩴ ᨠᩁᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ, ᩈᩉᨩᩣᨲᨵᨾ᩠ᨾᩣᨶᩴ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩋᨽᩥᨶᩥᩁᩮᩣᨷᨶᨷᩁᩥᨣ᩠ᨣᩉᩈᨾᩩᨭ᩠ᨮᩣᨶᩅᩮᩣᨴᩣᨶᨷᨣ᩠ᨣᩉᩩᨷᨭ᩠ᨮᩣᨶᩈᨾᩣᨴᩉᨶᩣᨶᩥ ᨧ ᨠᩁᩮᩣᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᨠᩥᨧ᩠ᨧᩅᩥᨽᩣᨣᨲᩮᩣ᪨ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥ ᨷᩩᨻ᩠ᨻᨽᩣᨣᩮ ᨶᩣᨶᨠ᩠ᨡᨱᩣ ᩅᩥᩈᩩᩴ ᩅᩥᩈᩩᩴ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩣᨴᩥᩋᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩣ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᨾᨣ᩠ᨣᨠᩣᩃᩮ ᩑᨠᨠ᩠ᨡᨱᩣ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᨾᩮᩅ ᩋᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᩥᨧ᩠ᨧᨲᩮᩣ “ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩮ ᨬᩣᨱ”ᨶ᩠ᨲᩥᩋᩣᨴᩦᨶᩥ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩥ ᨶᩣᨾᩣᨶᩥ ᩃᨽᨲᩥ, ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩈᨦ᩠ᨠᨷ᩠ᨷᩣᨴᨿᩮᩣᨷᩥ ᨷᩩᨻ᩠ᨻᨽᩣᨣᩮ ᨶᩣᨶᨠ᩠ᨡᨱᩣ ᨶᩣᨶᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩣ ᨾᨣ᩠ᨣᨠᩣᩃᩮ ᩑᨠᨠ᩠ᨡᨱᩣ ᩑᨠᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩣ᪨

ᨲᩮᩈᩩ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩈᨦ᩠ᨠᨷ᩠ᨷᩮᩣ ᨠᩥᨧ᩠ᨧᨲᩮᩣ ᨶᩮᨠ᩠ᨡᨾ᩠ᨾᩈᨦ᩠ᨠᨷ᩠ᨷᩮᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩦᨶᩥ ᨲᩦᨱᩥ ᨶᩣᨾᩣᨶᩥ ᩃᨽᨲᩥ, ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩅᩣᨧᩣᨴᨿᩮᩣ ᨲᨿᩮᩣ ᨷᩩᨻ᩠ᨻᨽᩣᨣᩮ ᨾᩩᩈᩣᩅᩣᨴᩣᩅᩮᩁᨾᨱᩦᨲᩥᩋᩣᨴᩥᩅᩥᨽᩣᨣᩣ ᩅᩥᩁᨲᩥᨿᩮᩣᨷᩥ ᨧᩮᨲᨶᩣᨿᩮᩣᨷᩥ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᨾᨣ᩠ᨣᨠ᩠ᨡᨱᩮ ᩅᩥᩁᨲᩥᨿᩮᩣᩅ, ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩅᩣᨿᩣᨾᩈᨲᩥᨿᩮᩣ ᨠᩥᨧ᩠ᨧᨲᩮᩣ ᩈᨾ᩠ᨾᨷ᩠ᨷᨵᩣᨶᩈᨲᩥᨷᨭ᩠ᨮᩣᨶᩅᩈᩮᨶ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩥ ᨶᩣᨾᩣᨶᩥ ᩃᨽᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩈᨾᩣᨵᩥ ᨷᨶ ᨾᨣ᩠ᨣᨠ᩠ᨡᨱᩮᨷᩥ ᨷᨮᨾᨩ᩠ᨫᩣᨶᩣᨴᩥᩅᩈᩮᨶ ᨶᩣᨶᩣ ᩑᩅᩣᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᨷᩩᨻ᩠ᨻᨽᩣᨣᩣᨷᩁᨽᩣᨣᩮᩈᩩ ᨷᩅᨲ᩠ᨲᩥᩅᩥᨽᩣᨣᨲᩮᩣ, “ᩍᨵ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᩴ ᨽᩣᩅᩮᨲᩥ ᩅᩥᩅᩮᨠᨶᩥᩔᩥᨲ”ᨶ᩠ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨶᩣ (ᩅᩥᨽ᪨ ᪓᪘᪙) ᨽᩣᩅᨶᩣᩅᩥᨵᩣᨶᨲᩮᩣ, “ᨲᨲ᩠ᨳ ᨠᨲᨾᩮᩣ ᩋᨭ᩠ᨮᨦ᩠ᨣᩥᨠᩮᩣ ᨾᨣ᩠ᨣᩮᩣ? ᩍᨵ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ, ᨿᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩈᨾᨿᩮ ᩃᩮᩣᨠᩩᨲ᩠ᨲᩁᩴ ᨫᩣᨶᩴ ᨽᩣᩅᩮᨲᩥ...ᨷᩮ... ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩣᨷᨭᩥᨷᨴᩴ ᨴᨶ᩠ᨵᩣᨽᩥᨬ᩠ᨬᩴ, ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩈᨾᨿᩮ ᩋᨭ᩠ᨮᨦ᩠ᨣᩥᨠᩮᩣ ᨾᨣ᩠ᨣᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩈᨦ᩠ᨠᨷ᩠ᨷᩮᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨶᩣ (ᩅᩥᨽ᪨ ᪓᪙᪙) ᨧᨲᩩᩁᩣᩈᩦᨲᩥᨿᩣ ᨶᨿᩈᩉᩔᩅᩥᨽᩣᨣᩮᩉᩦᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᩋᨶᩮᨠᩣᨠᩣᩁᨲᩮᩣ ᨷᩅᨲ᩠ᨲᩣᨶᩥ ᨽᨣᩅᨲᩣ ᩋᩁᩥᨿᨾᨣ᩠ᨣᩅᩥᨽᩣᩅᨶᨲᩮᩣᩃᩣᨶᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩔ ᩋᩅᩥᩈᩴᩅᩣᨴᨶᨲᩮᩣ ᩈᨻ᩠ᨻᩣᨶᩥᨷᩥ ᨲᨳᩣᨶᩥ ᩋᩅᩥᨲᨳᩣᨶᩥ ᩋᨶᨬ᩠ᨬᨳᩣᨶᩥ᪨ ᩑᩅᨾ᩠ᨷᩥ ᨽᨣᩅᩣ ᨲᨳᩣᨶᩥ ᩋᩣᨣᨲᩮᩣᨲᩥ ᨲᨳᩣᨣᨲᩮᩣ᪨

តថា បជយន្ល្យាតយាបត្តិ យា ច តិទោឍយាបត្តីតិ ឲតាសុ អតុបដិបាដិយា ចិហទិតត្ថាវេ្ជត នយាបន្ថិតត្ថាវេ្ជត ច អត្យុប្ពចិហារនយាបត្តីសុ នយ្យាឥតប្ចុចេប្លណាឌិចរេត យថារហំ នយ្យយោគចរេត ច បចត្តាតិ ភកចទោ ញាណាតិ តឥត្វសិទ្ធិយា តថាតិ អចិតថាតិ អតញ្ញថាតិ ៉ តថា “ឰាឌំ ឰាយស្ស ដាតំ, ឰាឌំ អដ្ឋាត”ន្តិ អចិបរីតំ តស្ស តស្ស ឋលស្ស ៣ារណាការណឌាតតំ, ទេវនំ ទេវនំ សត្តាតំ អតីតាឌិកេតកិត្តស្ស ៣ម្មសយាឌាតស្ស អតចរេសទោ យថាក្ចុតំ ចិបាកត្តុខាតតំ, អាឃុហតក្ខណេឃេច តស្ស តស្ស សត្តស្ស “អយំ តិទយកាយិតឹ បដិបទា...ចេ... អយំ តិព្ពាតកាយិតឹ បដិបទា”តិ យាថាចទោ សាសចាតាសចកម្ពុចិកាកខាតតំ, ០៉ពន្ធាយតតាឌីតំ ក្ខបិឌិត្ថាតុបិឌិត្ថាឌិអទេតកសកាចំ តាតាសកាចប្ចា តស្ស លោកស្ស “ឰាយាយ តាយ ធាតុយា ក្ខស្សត្តា ឰាយន្ធំ ធម្មប្បពទ្ធេ អយំ ចិរេសរោ ខាយតី”តិអាឌិតា តយេត យថាក្ចុតំ ធាតុតាតត្តខាតតំ, អតចរេសទោ សត្តាតំ ហីតាឌិអធ្យាសយាធិម្មត្តិខាតតំ, សទ្ធាឌិឰ្គ្រិយាតំ តិក្ខម្ចុតាខាតតំ, សំកិលេសាឌីហិ សទ្ធឹ ឈាតចិទោក្ខាឌិចិរេសខាតតំ , សត្តាតំ អបរិយាណាសុ ខាតីសុ តប្បដិពទ្ធេត សទ្ធឹ អតចរេសទោ បុព្ពេតិចុត្ថក្ខន្ធសន្តតិខាតតំ, ហីតាឌិចិការេហិ សទ្ធឹ ចុតិបដិសត្តិខាតតំ, “ឰាឌំ ចុក្ខ”ត្តិអាឌិតា ទេហដ្ឋា ចុត្តតយេតច ចតុសច្ចខាតតត្តិ ឰាយាតិ ភកចទោ ឥសពលញាណាតិ អចិន្ទ្ធិច្ចា យថាសកំ ចិសយាចកាហតទោ យថាធិបេ្បតត្វសាឆតទោ ច យថាក្ចុតចុត្តិយា តថាតិ អចិតថាតិ អតញ្ញថាតិ៉ ចុត្តញ្ចេតំ –

“ឰាឆ តថាកទោ ដាតញ្ច ដាតទោ អដ្ឋាតញ្ច អដ្ឋាតទោ យថាក្ចុតំ បខាតាតី”តិអាឌិ (ចិក៉ ប័០៥; អ៉ តិ៉ ១០៉១១)៉

ឲចម្បិ ភកចា តថាតិ អាកទោតិ តថាកទោ៉

យថា ទេទេវនំ ញាណាតំ ចរេត, ឲចំ យថាចុត្តាតំ សតិបដ្ឋាតសម្មប្បធាតចិកាចតញាណាឌីតំ អតន្តាបរិយេឃ្យកេឌាតំ អតញ្ញសាឆារណាតំ បញ្ញាចិរេសាតំ ចរេត ភកចា តថាតិ ញាណាតិ អាកទោ អធិកទោតិ តថាកទោ៉ ឲចម្បិ តថាតិ អាកទោតិ តថាកទោ៉

៣ថំ តថា កទោតិ តថាកទោ? យា សា ភកចទោ អភិខាតិ អភិសម្ពោធិ ធម្មចិតយបញ្ញាបតា អតុបាឌិរេសតិព្ពាតធាតុ, សា តថា៉ កិំ ចុត្តំ ហោតិ? យឥត្ថំ លោកតាទេឆត អភិសម្ពោធិ បត្តិតា បចត្តិតា ច, តឥត្វស្ស ឲកត្តសិទ្ធិយា អចិសំចាឌតទោ អចិបរីតត្វចុត្តិយា តថា អចិតថា អតញ្ញថា៉ តថា ហិ អយំ ភកចា ទេពីធិសត្តក្ចុទោ សយតិំសបារមិបរិប្ចុណាឌិកំ ចុត្តប្បកេឌំ សត្ថំ ញុទ្ធត្តហេតុំ នយ្យានេត្វា តុសិតបុរេ ជិទោតច ញុទ្ធកោលាហលំ សុត្វា ឥសសហស្សចក្កចាឡអទេចតាហិ ឲកទោ សត្ថុបតិតាហិ ក្ខបសង្កមិត្វា –

“៣ាលោ ទេច យហាចីរ, ក្ខប្បជ្ជ យាតុកុច្ឆិយំ;

សទេចកំ តារយត្តោ, ញុជ្ឈស្សុ អយតំ បឥ”ន្តិ៉ (ញុ៉ ចំ៉ ១៉៩លិ) –

អាឃាចិតោ ឧប្បត្តបុគ្គតិមិត្តោ បញ្ចា យហាចិលោកភាតិ ចិលោកេត្វា “ព្ពងាភាហំ យត្ថុស្សឃោតិឃំ ឧប្បដ្ឋិត្វា អភិសម្ពុដ្ឋិស្សាមី”តិ អាសាញ្ញហិបុណ្ណយាឃ សញ្ញារាឌក្យលេ យហាយាឃាឃ ឧេចិឃា ក្យន្ធិមិ្បប់ដិសគ្គិ កេហត្វា ងស យាសេ ឧេចយត្ថុស្សហិ យហតា បរិហារេត បរិហរិឃយាេតា ចិរកាលបុណ្ណយាឃ បច្ចុឃសយេឃ អភិញ្ញាតិ បិបុណិ៍

អភិញ្ញាតិក្លេណ បតស្ស បដិសគ្គិក្កហណក្លេណ ចិឃ ឧត្តិសបុគ្គតិមិត្តាតិ បិតុរេហយុំ៍ អឃតិញ្ញងសសហស្សឹ លោកធាតុ កមិ្យ សក្កមិ្យ សម្យកមិ្យ សម្យេចឆិ, ងសុ ចក្កចាញអសហស្សេសុ អប្បយាណោ ឌ្ឍការសា ឲរិ, តស្ស តំ សិរិ ឧក្ខុកាយា ចិឃ ឌច្ឆគ្គា ចក្កតិ បដិលភិសុ, ពាឆិរា សត្តិ សុលិសុ៍ មុកា សយាលបិសុ, លុញ្ជា ឧក្ខុកត្វា អហេសុំ, បក្កុលិ បងសា កមត់ បដិលភិសុ, ពាគ្គកតា សគ្គសត្វា អគ្គុពាគ្គតាឌីហិ មុច្ចិំសុ, សគ្គតិរេឃសុ អក្គិ តិគ្គាឃិ, បេត្តិចិសេឃ លុប្បិបិបាសា ចុបសមិ, តិរច្ឆាតាត់ កឃំ តាហោសិ, សគ្គសត្តាត់ រោរេកា ចុបសមិ, សគ្គសត្តា បិយំចងា អហេសុំ, យតុរេតាកាកេត អស្សា ហសិំសុ, ចារណា កញ្ជិំសុ, សគ្គតុរិយាតិ សក់ សក់ តិគ្គាឆំ មុញ្ចិំសុ, អឈដ្ជិតាតិ ៦ច យត្ថុស្សាត់ ហត្ថបកាឌីតិ អាភរណាតិ យតុរេតាកាកេត រចិំសុ, សគ្គឌិសា ចិប្បសគ្គា អហេសុំ, សត្តាត់ សុខំ ឧប្បាងឃយាេតា មុតុឃឹតលចារេតា ចាឃិ, អកាលមេឃេឈា ចស្សិ, បឆចិតោបិ ឧងក់ ឧត្តិក្ខិត្វា ចិស្សគ្គិ, បក្ខិគោ អាកាសកមត់ ចិឌហិំសុ, គឌិយោ អសគ្គុយាតា អដ្ឋឹសុ, យហាសមុទ្ទេ យតុរំ ឧងក់ អហោសិ, ឧបក្កិលេសចិមុត្តេ សុរិយេ ឌិស្សមាតេ ៦ច អាកាសកតា សគ្គា ជោតិយោ ឌលិសុ , ឋបេត្វា អរុបិចចរេ ឌេចេ អចសេសា សគ្គេ ឌេចា សគ្គេបិ តេរយិកា ឌិស្សមាតរុបិ អហេសុំ, តរុកុដ្ឋកចាដសេលាឌយោ អគាចរណក្ខុតា អហេសុំ, សត្តាត់ ចុតុបបិតា តាហេសុំ, សគ្គំ អតិដ្ឋគគ្គំ អភិភចិត្វា ឌិព្ពកេគ្គោ ចាឃិ, សគ្គេ ឲលុបកា រុក្ខា ឲលឆរា សម្បជ្ជិំសុ, យហាសមុទ្ទោ សគ្គត្ថកមេច បញ្ចចណ្ណេហិ បតុមេហិ សញ្ឆន្នតលោ អហោសិ, ឌលជឌលជាឌីតិ សគ្គបុប្ផាតិ បុប្ផិំសុ, រុក្ខាត់ ខន្ធេសុ ខន្ធបតុយាតិ, សាខាសុ សាខបតុយាតិ, លតាសុ លតាបតុយាតិ បុប្ផិំសុ, យហីតលេ សិលាតលាតិ ភិន្ទិត្វា ឧបរុបរិ សត្ត សត្ត ហុត្វា ឌណ្ឌបតុយាតិ តាម តិក្ខមិំសុ, អាកាសេ ឱលម្គកបតុយាតិ តិគ្គត្តិំសុ, សមគ្គតោ បុប្ផចស្សំ ចស្សិ, អាកាសេ ឌិគ្គតុរិយាតិ ចជ្ជិំសុ, សកលងសសហស្សឹ លោកធាតុ ចដ្ឋេត្វា ចិស្សដ្ឋយាលាកុញអំ ចិឃ ឧប្បីឡេត្វា ពទ្ធយាលាកលាបេបិ ចិឃ អលង្កតប្បដិយត្តំ យាលាសត់ ចិឃ ច ៦កយាលាយាលិតី ចិប្បុរគ្គចាញអពីជតី បុប្ផធុបកគ្គបរិចាសិតា បរមសោភក្កប្បត្តា អហោសិ, តាតិ ច បុគ្គតិមិត្តាតិ ឧបរិ អធិកតាត់ អនេកេសំ ចិសេសាធិកយាត់ តិមិត្តក្ខុតាតិ ៦ច អហេសុំ៍ ៦ចំ អនេកច្ឆរិយបាតុភាចប្បដិមណ្ឌិតា ចាឃំ អភិញ្ញាតិ យងត្ថំ អនេត អភិសម្ពោធិ បត្ថិតា, តស្សា អភិសម្ពោធិយា ៦កគ្គសិទ្ធិយា តឆាច អហោសិ អចិតឆា អតញ្ញាឆា៍

តឆា យេ ពុទ្ធេចតេយ្យា ទោឆេតេយ្យពាគ្គចា, តេ សគ្គេបិ អភចេសសេតា សឃមេច ភកចតា ចិតីតា៍ យេ ច សាចកេចតេយ្យា ឆម្ពុចេតេយ្យា ច, តេបិ សាចកាឌីហិ ចិតីតា ចិតឃំ កច្ឆត្តិ កមិស្សត្តិ ចាតិ យងត្ថំ ភកចតា អភិសម្ពោធិ អភិបត្ថិតា, តងត្ថស្ស ៦កគ្គសិទ្ធិយា អភិសម្ពោធិ តឆា អចិតឆា អតញ្ញាឆា៍

អបិច យស្ស យស្ស ទោយ្យឆម្ពុស្ស យោ យោ សភាចោ ពុជ្ឈិតព្ពោ, សោ សោ ហត្ថតលេ ឋបិតអាមលក់ ចិឃ អាចជ្ជតមត្តប្បដិពទ្ធេត អត្តតោ ញាណេត អចិបរីតំ អភចេសសេតា ភកចតា អភិសម្ពុទ្ធោតិ ៦ចម្បិ អភិសម្ពោធិ តឆា អចិតឆា អតញ្ញាឆា៍

តឆា ទេពសំ ទេពសំ ឆយ្ខាតំ តឆា តឆា ទេឌទេវតន្តាប្បកាទំ ទេពសំ ទេពសន្ទា សន្តាតំ អាសឃាតុសឃធទិតាឌិយុត្តិ សយ្ខទេឌ ទ្ធទេលិទេកន្តា ឆយ្ខតំ អចិដហទេត្តទេតច បន្ថាត្តិតឃទេចាហារយក្កំ អតពិសាចទេត្តទេតច ច ឆយ្ខតំ ចិភាចទេត្តត ឃឆាបរាសំ ឃឆាន្ទ្បាសឃំ ឃឆាឆយ្ខន្ទា អតុសាសទេត្តត ភកចពា ទេចទេតឃ្យា ចិតីពា អទិឃក្ខុមិ សយ្យាបិពាពិ ឆយ្ខចិតឃបន្ថាបតាបិឞ្ស ពងត្តសិទ្ធិឃា ឃឆាក្ខពទុត្តិឃា ច ពឆា អចិពឆា អតន្ថាឆា។

ពឆា ឃា សា ភកចពា អតុប្បត្តា បឆចិឃាឌិមឞ្សទេចងតាឌិទ្ធបិទ្ធបសភាចចិតិយុត្តា លុព្ធគភាចាភាចទេពា ទេលិកសភាចាពីពា ពយសា ចិសំសដ្ឋត្តា ទេពតធិ អទេតាភាសសតីឃា ទេលិកសភាចាភាចទេពា ឯច កពិអាឌិភាចទេហិពា អប្បតិដ្ឋា អគារម្មណា អយពយហាតិព្វាតធាតុ ពត្ថសដ្ឋាពាតំ ក្ខបិឌីតំ ទេលសយពត្តឞ្សបិ អភាចទេពា អតុបិឌីទេសសាពិ ទុទ្ធពិ, ឃំ សន្ធាឃ ទុត្តំ –

“អត្ថិ, ភិក្ខុទេច, ពងាឃពតំ, ឃត្ថ ទេតច បឆចី ត អាទេបា ត ទេពទេជា ត ចាទេឃា ត អាកាសាតន្ទាឃពតំ ត ចិន្ថាណន្ទាឃពតំ ត អាកិន្ទាន្ថាឃពតំ ត ទេតចសន្ថាតាសន្ថាឃពតំ តាឃំ ទេលិទេកា ត បទេរា ទេលិទេកា ត ច ក្ខទេកា ចន្តិយស្ទុរិឃា, ព(ត្រាបាហំ, ភិក្ខុទេច, ទេតច អាគពិ ចងាមិ ត គពិ ត ឋិពិ ត ទុពិ ត ក្ខបបត្តិ, អប្បពិដ្ឋំ អប្បចត្តំ អតារម្មណទេមទេចពំ, ឯទេសចទេន្តា ទុក្ខឞ្សា”ពិ (ក្ខងា· ល៌១)។

សា សព្ទេព្វសមិ ក្ខបិងាតក្ខន្ធាតំ អត្ថងទេមា, សព្ទេព្ធាតំ សមទេឆា, សព្វបឌីតំ បដិតិឞ្សទេគ្គា, សព្ទេទុក្ខាតំ ទុបសទេមា, សព្ទេលឃាតំ សយុក្ឃទេតា, សព្ទេចដ្ឋាតំ ក្ខបទេច្ឆទេងា, អដ្ឋុត្តសត្តិលក្ខទេណាពិ ឃឆាទុត្តសភាចឞ្ស ពងាចិបិ អចិសំចាងតទេតា ពឆា អចិពឆា អតន្ថាឆា។ ឯចទេមពា អភិដាពិអាឌិកា ពឆា កទេពា ក្ខបកទេពា អដិកទេពា បដិបទេន្ហា បទេត្តាពិ ពឆាកទេពា។ ឯចំ ភកចា ពឆា កទេពាពិ ពឆាកទេពា។

កថំ ពឆាចិទេធាពិ ពឆាកទេពា? ឃឆាចិធា បុរិមកា សយ្ខាសម្ពុទ្ធា, អឃម្បិ ភកចា ពឆាចិទេធា។ កិំ ទុត្តំ ទេហាពិ? ឃឆាចិធា ទេព ភកចទេន្តា យក្កសីទេលត ឞលសីទេលត សព្ទេត្តតបិ ទេលិកិឃទេលិកុត្តរសីទេលត, យក្កសយាធិតា ឞលសយាធិតា សព្ទេត្តតបិ ទេលិកិឃទេលិកុត្តរសយាធិតា, យក្កបន្ថាឃ ឞលបន្ថាឃ សព្វាឃបិ ទេលិកិឃទេលិកុត្តរបន្ថាឃ, ទេឌចសិកំ ចលន្ទ្រិពទេព្វាហិ ចតុចីសពិទេកាដិសពសហឞ្សសយាបត្តិចិហារទេហិ, ពងក្កចិយុត្តិឃា, ចិក្ខម្ភតចិយុត្តិឃា, សយុទ្ឆេងចិយុត្តិឃា, បដិប្បឞ្សទ្ធិចិយុត្តិឃា, តិឞ្សរណចិយុត្តិឃាពិ សព្ទេព្វហិ ចិត្តាទេទេពា បត អតន្តាបរិយាណទេគទេងហិ អចិទេន្តឃ្យាតុភាទេចហិ សកលពុទ្ធន្ថាទេណហិ, អឃម្បិ អយ្យាកំ ភកចា ពឆាចិទេធា។ សព្ទេព្វសម្បិ សយ្ខាសម្ពុទ្ធាតំ អាឃុទេចមត្តំ, សរីរប្បយាណទេចមត្តំ, កុលទេចមត្តំ, ទុក្ករចរិឃាទេចមត្តំ, រស្មិទេចមត្តត្តិ, ព្ទ្រទេមហិ បន្ទាហិ ទេចមទេត្តហិ សិឃា ទេចមត្តំ, ត បត សីលចិសុទ្ធិឃាទីសុ ចិសុទ្ធីសុ សមថចិបឞ្សតាបដិបត្តិឃំ អត្តតា បដិលទ្ធគុទេណសុ ច កិន្ទិ តាតាករណំ អត្ថិ។ អថ ទេខា យទ្ទេធ្យកិត្តសុចណ្ណំ ចិឃ អន្ថាមន្ថំ តិព្វិទេសសា ទេព ពុទ្ធា ភកចទេន្តា។ ពស្មា ឃឆាចិធា បុរិមកា សយ្ខាសម្ពុទ្ធា, អឃម្បិ ភកចា ពឆាចិទេធា។ ឯចំ ពឆាចិទេធាពិ ពឆាកទេពា។ ចិធទេត្តា ទេចត្ត កពសទ្ទោ, ពឆា ហិ ទេលិកិឃា ចិធយុត្តកពសទ្ទំ បការទេត្ត ចងន្តិ។

ᨠᨳᩴ ᨲᨳᩣ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᩥᨲᩮᩣᨲᩥ ᨲᨳᩣᨣᨲᩮᩣ? ᩋᨶᨬ᩠ᨬᩈᩣᨵᩣᩁᨱᩮᨶ ᩍᨴ᩠ᨵᩣᨶᩩᨽᩣᩅᩮᨶ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᨸ᩠ᨸᨭᩥᩈᨾ᩠ᨽᩥᨴᩣᨴᩦᨶᩴ ᩏᨠ᩠ᨠᩴᩈᨸᩣᩁᨾᩥᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᩋᨶᩣᩅᩁᨱᨬᩣᨱᨸ᩠ᨸᨭᩥᩃᩣᨽᩮᨶ ᨧ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᨠᩣᨿᨸ᩠ᨸᩅᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣᨴᩦᩈᩩ ᨠᨲ᩠ᨳᨧᩥ ᨸᨭᩥᨥᩣᨲᩣᨽᩣᩅᨲᩮᩣ ᨿᨳᩣ ᩁᩩᨧᩥ ᨲᨳᩣ ᨣᨲᩴ ᨣᨲᩥ ᨣᨾᨶᩴ ᨠᩣᨿᩅᨧᩦᨧᩥᨲ᩠ᨲᨸ᩠ᨸᩅᨲ᩠ᨲᩥ ᩑᨲᩔᩣᨲᩥ ᨲᨳᩣᨣᨲᩮᩣ᪨ ᩑᩅᩴ ᨲᨳᩣ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᩥᨲᩮᩣᨲᩥ ᨲᨳᩣᨣᨲᩮᩣ᪨

ᨠᨳᩴ ᨲᨳᩮᩉᩥ ᩋᨣᨲᩮᩣᨲᩥ ᨲᨳᩣᨣᨲᩮᩣ? ᨻᩮᩣᨵᩥᩈᨾ᩠ᨽᩣᩁᩈᨾ᩠ᨽᩁᩮᩃ ᨲᨸ᩠ᨸᨭᩥᨸᨠ᩠ᨡᨸ᩠ᨸᩅᨲ᩠ᨲᩥᩈᨦ᩠ᨡᩣᨲᩴ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ ᩑᨲᩔ ᨣᨲ᩠ᨲᩥ ᩋᨣᨲᩮᩣ᪨ ᩈᩮᩣ ᨸᨶᩔ ᩋᨣᨲᨽᩣᩅᩮᩣ ᨿᨧ᩠ᨨᩁᨽᩣᨲᨸᩁᩥᨿᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩ ᩋᩅᩥᨸᩁᩦᨲᩴ ᩋᩣᨴᩦᨶᩅᩣᨶᩥᩈᩴᩈᨸᨧ᩠ᨧᩅᩮᨠ᩠ᨡᨱᩣᨴᩥᨶᨿᨸ᩠ᨸᩅᨲ᩠ᨲᩮᩉᩥ ᨬᩣᨱᩮᩉᩦᨲᩥ ᨲᨳᩮᩉᩥ ᨬᩣᨱᩮᩉᩥ ᩋᨣᨲᩮᩣᨲᩥ ᨲᨳᩣᨣᨲᩮᩣ᪨

ᩋᨳ ᩅᩣ ᨠᩥᩃᩮᩈᩣᨽᩥᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᨸ᩠ᨸᩅᨲ᩠ᨲᩥᩈᨦ᩠ᨡᩣᨲᩴ ᨽᩅᨸ᩠ᨸᩅᨲ᩠ᨲᩥᩈᨦ᩠ᨡᩣᨲᨾᩮᩅ ᩅᩣ ᨸᨬ᩠ᨧᩈᩩᨸᩥ ᨣᨲᩦᩈᩩ ᨣᨲᩴ ᨣᨾᨶᩴ ᩑᨲᩔ ᨶᨲ᩠ᨳᩦᨲᩥ ᩋᨣᨲᩮᩣ᪨ ᩈᩏᨸᩣᨴᩥᩈᩮᩈᩋᨶᩩᨸᩣᨴᩥᩈᩮᩈᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᨲᩈ᩠ᨾᩣᨿᨿᩔ ᩋᨣᨲᨽᩣᩅᩮᩣ ᨲᨳᩮᩉᩥ ᩋᩁᩥᨿᨾᨣ᩠ᨣᨬᩣᨱᩮᩉᩦᨲᩥ ᩑᩅᨾ᩠ᨸᩥ ᨽᨣᩅᩣ ᨲᨳᩮᩉᩥ ᩋᨣᨲᩮᩣᨲᩥ ᨲᨳᩣᨣᨲᩮᩣ᪨

ᨠᨳᩴ ᨲᨳᩣ ᨣᨲᨽᩣᩅᩮᨶ ᨲᨳᩣᨣᨲᩮᩣ? ᨲᨳᩣ ᨣᨲᨽᩣᩅᩮᨶᩣᨲᩥ ᨧ ᨲᨳᩣᨣᨲᩔ ᩈᨻ᩠ᨽᩣᩅᩮᨶ ᩋᨲ᩠ᨳᩥᨲᩣᨿᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨠᩮᩣ ᨸᨶᩮᩈ ᨲᨳᩣᨣᨲᩮᩣ, ᨿᩔ ᩋᨲ᩠ᨳᩥᨲᩣᨿ ᨽᨣᩅᩣ ᨲᨳᩣᨣᨲᩮᩣᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩦᨲᩥ? ᩈᨴ᩠ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ᪨ ᩈᨴ᩠ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ ᩉᩥ ᩋᩁᩥᨿᨾᨣ᩠ᨣᩮᩣ ᨲᩣᩅ ᨿᨳᩣ ᨿᩩᨣᨶᨴ᩠ᨵᩈᨾᨳᩅᩥᨸᩔᨶᩣᨻᩃᩮᨶ ᩋᨶᩅᩈᩮᩈᨲᩮᩣ ᨠᩥᩃᩮᩈᨸᨠ᩠ᨡᩴ ᩈᨾᩪᩉᨶᨶ᩠ᨲᩮᨶ ᩈᨾᩩᨧ᩠ᨨᩮᨴᨸ᩠ᨸᩉᩣᨶᩅᩈᩮᨶ ᨣᨶ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩴ , ᨲᨳᩣ ᨣᨲᩮᩣ᪨ ᨹᩃᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ ᨿᨳᩣ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᨾᨣ᩠ᨣᩣᨶᩩᩁᩪᨸᩴ ᨸᨭᩥᨸ᩠ᨸᩔᨴ᩠ᨵᩥᨸ᩠ᨸᩉᩣᨶᩅᩈᩮᨶ ᨣᨶ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩴ, ᨲᨳᩣ ᨣᨲᩮᩣ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᩮᩣ᪨ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ ᨸᨶ ᨿᨳᩣ ᨣᨲᩮᩣ ᨸᨬ᩠ᨬᩣᨿ ᨸᨭᩥᩅᩥᨴ᩠ᨵᩮᩣ ᩈᨠᩃᩅᨭ᩠ᨭᨴᩩᨠ᩠ᨡᩅᩪᨸᩈᨾᩣᨿ ᩈᨾ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ, ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩣᨴᩦᩉᩥ ᨲᨳᩣ ᨣᨲᩮᩣ ᩈᨧ᩠ᨨᩥᨠᨲᩮᩣᨲᩥ ᨲᨳᩣᨣᨲᩮᩣ᪨ ᨸᩁᩥᨿᨲ᩠ᨲᩥᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣᨸᩥ ᨿᨳᩣ ᨸᩩᩁᩥᨾᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩉᩥ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᨣᩮᨿ᩠ᨿᩣᨴᩥᩅᩈᩮᨶ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᩥᩋᩣᨠᩣᩁᨸ᩠ᨸᨠᩣᩁᩅᩈᩮᨶ ᨧ ᩅᩮᨶᩮᨿ᩠ᨿᩣᨶᩴ ᩋᩣᩈᨿᩣᨶᩩᩁᩪᨸᩴ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᩥᨲᩮᩣ, ᩋᨿᨾ᩠ᨸᩥ ᨽᨣᩅᨲᩣ ᨲᨳᩣ ᨣᨲᩮᩣ ᨣᨾᩥᨲᩮᩣ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᩥᨲᩮᩣᨲᩥ ᩅᩣ ᨲᨳᩣᨣᨲᩮᩣ᪨ ᨿᨳᩣ ᨽᨣᩅᨲᩣ ᨴᩮᩈᩥᨲᩮᩣ, ᨲᨳᩣ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᩈᩣᩅᨠᩮᩉᩥ ᨣᨲᩮᩣ ᩋᩅᨣᨲᩮᩣᨲᩥ ᨲᨳᩣᨣᨲᩮᩣ᪨ ᩑᩅᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᩮᩣᨸᩥ ᩈᨴ᩠ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ ᨲᨳᩣᨣᨲᩮᩣ᪨ ᨲᩮᨶᩣᩉ ᩈᨠ᩠ᨠᩮᩣ ᨴᩮᩅᩣᨶᨾᩥᨶ᩠ᨴᩮᩣ – “ᨲᨳᩣᨣᨲᩴ ᨴᩮᩅᨾᨶᩩᩔᨸᩪᨩᩥᨲᩴ, ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨶᨾᩔᩣᨾ ᩈᩩᩅᨲ᩠ᨳᩥ ᩉᩮᩣᨲᩩ”ᨲᩥ (ᨡᩩ᪨ ᨸᩣ᪨ ᪖᪨᪑᪖; ᩈᩩ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪒᪓᪗)᪨ ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᩦᨲᩥ ᨽᨣᩅᩣ ᨲᨳᩣᨣᨲᩮᩣ᪨

ᨿᨳᩣ ᨧ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ, ᩑᩅᩴ ᩋᩁᩥᨿᩈᨦ᩠ᨥᩮᩣᨸᩥ ᨿᨳᩣ ᩋᨲ᩠ᨲᩉᩥᨲᩣᨿ ᨸᩁᩉᩥᨲᩣᨿ ᨧ ᨸᨭᩥᨸᨶ᩠ᨶᩮᩉᩥ ᩈᩩᩅᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩴ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᨽᩣᨣᨾᨣ᩠ᨣᩅᩥᨸᩔᨶᩣᨸᨭᩥᨸᨴᩴ ᨸᩩᩁᨠ᩠ᨡᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩮᨶ ᨲᩮᨶ ᨾᨣ᩠ᨣᩮᨶ ᨣᨶ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩴ, ᨲᩴ ᨲᩴ ᨲᨳᩣ ᨣᨲᩮᩣᨲᩥ ᨲᨳᩣᨣᨲᩮᩣ᪨ ᨿᨳᩣ ᩅᩣ ᨽᨣᩅᨲᩣ ᩈᨧ᩠ᨧᨸᨭᩥᨧ᩠ᨧᩈᨾᩩᨸ᩠ᨸᩣᨴᩣᨴᨿᩮᩣ ᨴᩮᩈᩥᨲᩣ, ᨲᨳᩣᩅ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᨲ᩠ᨲᩣ ᨲᨳᩣ ᨣᨴᨶᨲᩮᩣ ᨧ ᨲᨳᩣᨣᨲᩮᩣ᪨ ᨲᩮᨶᩣᩉ ᩈᨠ᩠ᨠᩮᩣ ᨴᩮᩅᩁᩣᨩᩣ – “ᨲᨳᩣᨣᨲᩴ ᨴᩮᩅᨾᨶᩩᩔᨸᩪᨩᩥᨲᩴ, ᩈᨦ᩠ᨥᩴ ᨶᨾᩔᩣᨾ ᩈᩩᩅᨲ᩠ᨳᩥ ᩉᩮᩣᨲᩩ”ᨲᩥ᪨ ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩈᩣᩅᨠᩈᨦ᩠ᨥᩮᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᩦᨲᩥ ᨽᨣᩅᩣ ᨲᨳᩣᨣᨲᩮᩣ᪨ ᩑᩅᩴ ᨲᨳᩣᨣᨲᨽᩣᩅᩮᨶ ᨲᨳᩣᨣᨲᩮᩣᨲᩥ᪨

ᩍᨴᨾ᩠ᨸᩥ ᨧ ᨲᨳᩣᨣᨲᩔ ᨲᨳᩣᨣᨲᨽᩣᩅᨴᩦᨸᨶᩮ ᨿᩩᨲ᩠ᨲᩥᨾᨲ᩠ᨲᨠᨾᩮᩅ, ᩈᨻ᩠ᨻᩣᨠᩣᩁᩮᨶ ᨸᨶ ᨲᨳᩣᨣᨲᩮᩣᩅ ᨲᨳᩣᨣᨲᩔ ᨲᨳᩣᨣᨲᨽᩣᩅᩴ ᩅᨱ᩠ᨱᩮᨿ᩠ᨿ᪨ ᩍᨴᨬ᩠ᩉᩥ ᨲᨳᩣᨣᨲᨸᨴᩴ ᨾᩉᨲ᩠ᨳᩴ ᨾᩉᩣᨣᨲᩥᨠᩴ ᨾᩉᩣᩅᩥᩈᨿᩴ, ᨲᩔ ᩋᨸ᩠ᨸᨾᩣᨴᨸᨴᩔ ᩅᩥᨿ ᨲᩮᨸᩥᨭᨠᨾ᩠ᨸᩥ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩅᨧᨶᩴ ᨿᩩᨲ᩠ᨲᩥᨲᩮᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᨠᩣᩁᩮᨶ

អាហរេត្តា “អតិទេ្វភ ឆព្ពុកមិរេកា បញ្ចេន្តា”តិ ភ ចត្តេន្តាតិ៍

តេទ្វតំ ចុច្ចតិ –

“ឃរេឆច រេលិរេក បុរិយា យរេហសិរេភា,

សត្ថាញ្ញកាចំ យុភរេឃា ត្ថឆាកតា;

តឆា អឃំ សញ្យុត្តិបិ អាកេតា,

តឆាកេតា ចុច្ចតិ រេតភ ចក្ខុយា៍

“បហាឃ កាយាឌិយរេល អរេសសេតា,

សយាឆិញាារេលាហិ ឃឆា កតា ឌិភា;

បុរាតភា សញ្យុត្តិ ឌុតិត្តុរេរា,

តឆា កេតា រេតភ តឆាកេតា យេតា៍

“តឆ្ចា ឆាតាឃតភាឌិលក្ខុណ៍,

សភាចសាយញ្ញាចិភាកេភឆេតា;

សឃយ្យញាារេលាភ ឌិរេភាឃយាកេតា,

តឆាកេតា ចុច្ចតិ សញ្យុបុក្ករេចា៍

“តឆាភិ សច្ចាភិ សយត្តចក្ខុភា,

តថា ញាណប្បច្ចយតា ច សព្ពសោ;

អនញ្ញនេយ្យា នយតោ វិកាវិតា,

តថា គតោ តេន ជិនោ តថាគតោ”

“អនេកភេទាសុបិ លោកធាតុសុ,

ជិនស្ស រូបាយតនាទិគោចរេ;

វិចិត្តភេទេ តថមេវ ទស្សនំ,

តថាគតោ តេន សមន្តលោចនោ”

“យតោ ច ធម្មំ តថមេវ ភាសតិ,

ករោតិ វាចាយ តទនុបយត្តតោ;

គុណេហិ លោកំ អភិភុយ្យិរីយតិ,

តថាគតោ តេនបិ លោកនាយកោ”

“តថា បរិញ្ញាយ តថាយ សព្ពសោ,

អវេទិ លោកំ បភវំ អតិក្កមិ;

គតោ ច បច្ចក្ខកិរិយាយ និព្វុតិំ,

អរិយមគ្គញ្ញា គតោ តថាគតោ:

“តថា បដិញ្ញាយ តថាយ សព្ពសោ,

ហិតាយ លោកស្ស យតោយមាគតោ;

តថាយ នាថោ ករុណាយ សព្ពទា,

គតោ ច តេនាបិ ជិនោ តថាគតោ:

“តថានិ ញាណានិ យតោយមាគតោ,

យថាសកាចំ ចិសយាចពោឆតោ;

តថាកិឌាតិប្យក្រុតី តថាគតោ,

តទត្ថសម្យាទភតោ តថាគតោ:

“យថាចិណ្ណា តេ បុរិមា មហេសិនោ,

តថាចិណ្ណោយម្បិ តថា យថាវធិ;

បចត្តចាទា តន្និត្តកាចតោ,

តថាគតោ វុច្ចតិ អគ្គបុគ្គលោ:

“សព្ពាធិសព្គារចិបក្លតោ បុទេទ,

គតំ ន និសារគតម្បិ តស្ស ចា;

ន ចត្ថិ នាថស្ស ភវន្តទស្សិនោ,

តេថហិ តស្មា អគតោ តថាគតោ។

“តថាគតោ ធម្មវរោ មហេសិនា,

យថា បហាតព្ពមលំ បហីយតិ;

តថាគតោ អរិយគណោបិ សត្ថុនោ,

តថាគតោ តេន សមង្គិភាវតោ”តិ។

មហិទ្ធិកតាតិ បរមេន ចិត្តវសីភាវេន ច ឥទ្ធិវិធយោគេន ធម្មានុភាវញាណតិប្បាកដសមត្ថតាសង្ខាតាយ មហតិយា ឥទ្ធិយា សមន្នាគតោ មហិទ្ធិកតា។ ចិរកាលសម្ភូតេន សុចិណ្ណបុញ្ញបភវេន ឥទ្ធិវិធញាណប្បត្តិហេតុភូតេន មហានុភាវេន បុញ្ញតេជេន សមន្នាគតោ មហានុភាវតា។ យត្រាតិ អច្ឆរិយបសំសាកោតុហលហាសបសាទិកោ បច្ចត្តេ និបាតោ។ តេន យុត្តត្តា វិជាយិស្សតីតិ អនាគតកាលវចនំ, អត្ថោ បន អតីតកាលវសេន។ អយមេត្ថ អត្ថោ – យា ហិ នាម អយំ សុប្បវាសា តថា ទុក្ខតិព្ពា កិច្ឆាបន្នា ភគវតោ វចនសមកាលមេវ សុខិនី អរោគា អរោគំ បុត្តំ វិជាយីតិ។ អត្តមនាតិ សកមនា, ភគវតិ បសាទេន កិលេសរហិតចិត្តាតិ អត្ថោ។ កិលេសបរិយុដ្ឋិតវិរហិតចិត្តា វសេ អវត្តនតោ អត្តមនាតិ ន សក្កា វត្តុំ។ អត្តមនាតិ វា បីតិសោមនស្សេហិ គហិតមនា។ បមុទិតាតិ បាមោជ្ជេន យុត្តា។ បីតិសោមនស្សជាតាតិ ជាតពលវបីតិសោមនស្សា។ អថាតិ បច្ឆា, តតោ កតិបាហស្ស អច្ចយេន។ សត្តភត្តានីតិ សត្តសុ ទិវសេសុ ទាតព្ពភត្តានិ។ ស្វាតនាយាតិ ស្វាតនបុញ្ញត្ថំ, យំ ស្វេ ពុទ្ធប្បមុខស្ស សង្ឃស្ស ទានវសេន បយិរុបាសនវសេន ច ភវិស្សតិ បុញ្ញំ តទត្ថំ។

អថ ខោ ភគវា អាយស្មន្តំ មហាមោគ្គល្លានំ អាមន្តេសីតិ កស្មា អាមន្តេសិ? សុប្បវាសាយ សាមិកស្ស បសាទុប្បាទនត្ថំ។ សុប្បវាសា បន អចលប្បសាទា ច, ឧបាសកស្ស បន បសាទុប្បាទនំ មហាមោគ្គល្លានត្ថេរស្ស ភារោ។ តេនាហ “តុយ្ហេសោ ឧបដ្ឋាកោ”តិ។ តត្ថ តុយ្ហេសោតិ តុយ្ហំ ឯសោ។ តិណ្ណំ ធម្មានំ បរិចារកោតិ មម ភោគានំ តិណ្ណំ ធម្មានំ អហាតព្ពា អចិនាសាយ អមេយ្យា មហាមោគ្គល្លានោ យទិ បរិចារកោ យទិ បតិក្ខ, តេតោ សត្ត ទិវសេ អតិក្កមិត្វា មម សក្កា ទាតុំ ទាតុន្តិ យទិ អមេយ្យោ ជានាតិ ទិវសេ។ ថេរោបិ តស្ស តេសុ ទិវសេសុ ភោគានំ ជីវិតស្ស ច អនុបទ្ទវំ បស្សិត្វា អាហ – “ទ្វិន្នំ ខោ តេសំ, អាវុសោ, ធម្មានំ បរិចារកោ ភោគានញ្ច ជីវិតស្ស ចា”តិ។ សទ្ធា បនស្ស ចិត្តប្បវត្តិវសេន តស្សេវ ភារំ គហេត្វា “សទ្ធាយ បន ត្វញ្ញេវ បរិចារកោ”តិ អាហ។ អបិ ច ឯសោ ឧបាសកោ

និដ្ឋសេន្ធា, តស្ស សន្តាយ អញ្ញាតាការេន តត្ថិតិ តទា វត្វា តេនេវ ច ការណេន កថេន្តោ “បច្ឆាបិ ត្វំ ករិស្សសីតិ សញ្ញាបេហី”តិ វត្វា ឧបាសកោបិ សព្វំ តេនេវ ច ការណេន សុត្តនតាយ តស្សា ច បុញ្ញេន ចន្ទិ ឋត្វា “កេរាឡ សុបជាតា កោលិយធីតា សព្វំ ករោតិ, បច្ឆាហំ ករិស្សាមី”តិ អាហ។

តស្មា ទារកត្តំ វិជាតកាលតោ បដ្ឋាយ លោកស្ស ជីវិតំ អតិក្កមិត្វា តទា បរំ សព្វាហំ ធុរប្បមុខំ កិច្ចសង្ឃេ ករេយ្យត្វា សព្វេ ជីវេ តំ សព្វជស្សិកំ ទារកំ កថេន្តិ កិច្ចសញ្ញា ចត្តារោបិ។ សព្វេ តេ ជស្សាតីតិ សព្វេ តេ សំចន្ទរាតិ, អន្តន្តសំយោគេនេវ តេនំ ឧបយោគេនត្ថំ។ លោហិតពុម្ពិយំ ទុត្វាតីតិ មាតុកុច្ឆិយំ អត្តនោ គព្ភាសយេ សន្តាយ ជតេតិ។ អញ្ញាតិបិ ឧចន្ទបិតិ សព្វ បុត្តាតីតិ “អញ្ញេបិ ឧចន្ទេ សព្វ បុត្តេ”តិ វត្តព្វេ លិង្គវិបល្លាសេន វុត្តំ “ឧចន្ទបិតី”តិ។ ឧចំ សព្វ ជស្សាតិ គព្ភាសារណេន សព្វាហំ មុញ្ចហគព្ភតាយ ច មហន្តំ ទុក្ខំ បិបេត្វា ឧបជ្ជនកបុត្តេតិ អត្ថោ។ ឧតេន មាតុកាមាតំ បុត្តលោលតាយ បុត្តលំគេន តិត្តិ ន ត្វីតិ ជស្សតិ។

ឧតមត្តំ ជិជិត្វាតិ ឧតំ សព្វជិចសាឌិកាតិ សព្វ សំចន្ទរាតិ គព្ភាសារណាជិចនេន បចត្តំ មហន្តំ ទុក្ខំ ឧកបេ ជិសទិត្វា បុត្តលោលតាចនេន តាយ ទុត្តមត្តំ ជិជិត្វា។ ពលំ ឧបាតត្តិ ពលំ ជិត្តសុលប្បមេត្វា ជិយ បមត្តបុក្កល ពឌ្ឍាការេន ចន្ទោត្វា តណ្ហាសិនេហស្ស មហាតត្តកោរកាចជីបកំ ឧបាតំ ឧបាតេតសិ។

តត្ថ អសាតន្តិ អមធុរំ អសុត្តំ អតិដ្ឋំ។ សាតន្ទបេតាតិ ពឌ្ឍសកាតេត។ បិយន្ទបេតាតិ បិយាយិតព្ពាការេត។ សុលស្ស ន្ទបេតាតិ សុលសកាតេត។ ពលំ ទុត្តំ តោតិ – យស្មា អសាតំ អប្បិយំ ទុក្ខមេវ សមាតំ សកលម្បិ ចដ្ឋកំ សញ្ញាតាតំ អប្បហីតវិបល្លាសត្វា អយោតិសោមនសិការេន ពឌ្ឍំ ជិយ បិយំ ជិយ សុខំ ជិយ ច ហុត្វា ឧបដ្ឋហមាតំ សតិវិប្បវាសេន បមត្តបុក្កលំ អតិចត្តតិ អភិភវតិ អជ្ឈោត្ថរតិ, តស្មា ពលម្បិ សុប្បវាសំ បុតបិ សព្វកុត្តំ ឧចន្ទំ អសាតំ អប្បិយំ ទុក្ខំ សាតាជិបតិន្ទបេត ទុក្ខេត បុត្តសញ្ញាតរបេមចត្តសុលេត អជ្ឈោត្ថរតីតិ។

អដ្ឋមវត្ថុវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៩. ចិរវាសាវត្ថុវណ្ណនា

១៩. តតិយេ បុព្វារាមេតិ សាវត្ថិយា បាចីនទិសាភាគេ អនុរាធបុរស្ស ឧត្តរទេសេ ជិតិហារសមីបេ ផាសេ ការិតេ អារាមេ។ មិគារមាតុបាសាទេតិ មិគារមាតុយា បាសាទេ។

តត្រាយំ អនុបុព្វីកថា – អតីតេ សតសហស្សកប្បមត្ថកេ បទុមុត្តរទសពលស្ស ឯកា ឧបាសិកា អញ្ញតរំ ឧបាសិកំ អត្តនោ អគ្គុបដ្ឋាយិកដ្ឋានេ

ឆបេត្តិ ឌិវ្វា កកចត្តិ គិយត្ថេត្វា ញុទ្ធប្យុយុលស្ស កិក្កុសតាសហស្សស្ស ឌាត់ ឌត្វា កកចតោ គិបច្ចកាទ៌ ពត្វា “អតាកេត ញុយៀដិសស្ស ញុទ្ធស្ស អក្កុបដ្ឋាយិកា កសេចឃ្យ”ត្តិ បត្តត់ អកាសិ៍ សា ពប្យសតាសហស្សំ តេតេចសុ ច យត្សេស្យសុ ច សំសរិត្វា អយ្យាក៌ កកចតោ កាលេ កត្ថិយតករ េរយល្លកេសដ្ឋិបុត្តស្ស ឆតញ្ញាឃេសដ្ឋិនោ រកេហ ស្វយតតេឌចិយា ពុទ្ធិស្វិ បដិសត្តិ ពល្យិ៍ាឌាតកាលេ ចស្សា ចិសាលាតិ គាយំ អក់ស្ម៍ សា ឃតា កកចា កត្ថិយតកាទ៌ អកយាសិ, តតា បត្វាហិ ឌារិកាសតេហិ សត្តិ កកចតោ បត្តក្កុយត់ ពត្វា បឆយតស្សេតតេច សោតាបត្តា អតេហាសិ៍

អបរកាគេ សាចត្តិយំ មិការេសដ្ឋិបុត្តស្ស បុណ្ណចដ្ឋតពុយារស្ស គេហំ ពតា, តត្ត តំ សស្សរោ មិការេសដ្ឋិ ឋ្ធបកាចចសេត យាតុដ្ឋាតេ ឆបេសិ៍ តស្វា មិការមាតាតិ ចុច្ចតិ៍ សា អត្តតោ យហល្លតាបសាឆត់ ចិស្សជ្ជេត្វា តចកោជិហិ កកចតោ កិក្កុសដ្ឃស្ស ច ចសតត្វាយ ពរិសមេត្ត ក្សមិកាគេ ឋ្ធបរិក្សមិយំ បត្វាកត្កុសតាតិ ហេដ្ឋាក្សមិយំ បត្វាកត្កុសតាតីតិ ពត្តុសហស្សេហិ បដិមណ្ឌិតំ បិសាឌំ ការេសិ៍ តេត ចុត្តំ “មិការមាតុបិសាទេ”តិ៍

កោឌិតេច អតេ្វាតិ ពិត្វិតេច បតោឃាឌត់ រតេ្តាតិ រាឌិត៌ បដិពន្ធោតិ អាឃត្វា៍ ចិសាលាយ តោតិកុលតោ យហិយុត្តាជិរឌិត់ តាជិសំ កល្លឌាត់ តស្សា បណ្ណាការត្វាយ ពេសិតំ, តំ តកាត្វារប្បត្តំ ស្វក្កិកា តត្ត ស្វក្កិ ពល្យាតា តឆត្វម្បិ អក្កុហត្វា អតិតេកំ ពល្យិ៍ស្ម៍ តំ ស្វត្វា ចិសាលា តេញ្ញោ តយត្តំ តិតេចតេញុកាយា បតិស្វបបរិចាតេត រាឌតិតេចសត់ អកយាសិ, តស្វិ លតេលា រាឌា យល្លិកាយ តេឌចិយា សត្តិ អតេ្តាបុរ៌ ពតោ តេហាតិ៍ ចិសាលា ឆ្លកាសំ អលកយាភា “ឆ្លុឌាតិ លកិស្សាមិ, ឆ្លុឌាតិ លកិស្សាមី”តិ គោឌតេចល់ អតិក្កមិត្វា លិត្តុកត្វា ហុត្វា បក្កាមិ៍ ឲចំ ខ្វីហតីហំ កត្តាបិ ឆ្លកាសំ ត លកិយេច៍ ឆ្លុតិ រាឌា អតិតេចជិតោបិ តស្ស អត្តចិតិន្ធឃស្ស ឆ្លកាសាកេរលោត “ឃចាឌិប្បាយំ ត តីតេតី”តិ ចុតេ្វា៍ តត្ត ឃចាឌិប្បាយត្តិ អឌិប្បាយាត្វម្បិ៍ ត តីតេតីតិ ត តិដ្ឋារេបតិ៍ យហាប្ឆបិសិកាយ ហិ រាឌាយត្តស្វក្កមេច តេញ្ញោ ឌត្វា ឆ្លុតាទ៌ ចិស្សជ្ជារេបត្វំ អឌិប្បាយោ, សោ តេញ្ញោ ត ជិដ្ឋត្វា ឲច ត តីរិតោ៍ ហត្ថាតិ ចោស្សក្កុត្វេ គិបាតោ៍ ជិចា ជិចស្សាតិ ជិចសស្ស ជិចា, យត្ថតិត្វក្ក កាលេតិ អតេ្វា៍ គោតជិតេច ករលិយេត ខ្វីហតីហំ រាឌតិតេចសតត្វាទ៌ ពត្ថត្តិ តស្ស អត្តស្ស អគិដ្ឋិតត្វា គិរត្តកេមេច ឋ្ធបសដ្ឋមិ , កកចតិ ឋ្ធបសត្តាយតេមេច បត ឆស្សតាតុត្តរិយាជិប្បជិលិកកាលេត្វា សាត្តកត្តិ ឲចាហំ, កតេ្តា, ឆ្លុយាយ ចេលិយ ឆ្លុឆាកតាតិ ឆ្លុមត្តំ ឆស្សត្តិ យហាប្ឆបិសិកា “ឆ្លុឆ មេ, កតេ្តា”តិអាជិយាហ៍

ឲតមត្ថត្តិ ឲតំ បរាឃត្តតាយ អឌិប្បាយាសមិន្នាសក្កាតំ អត្តំ ចិជិត្វា៍ ឆ្លុមំ ឋ្ធតាតត្តិ ឆ្លុមំ បរាជីតាបរាជីតចុត្តិស្ស អាជីតចាតិសំសបរិជីបក់ ឋ្ធតាត់ ឋ្ធតាតេសិ៍

តត្ត សត្តា បរេចសំ ចុក្កត្តិ យំ ពិត្វិ អត្តឌាតំ បតោឃាឌត់ បរេចសំ បរាឃត្តំ អត្តតោ ឆ្លុច្ឆាយ គិបៀតេឌតំ អសក្កុលោឃ្យតាយ ចុក្តិ ចុក្កាចហំ តេហាតីតិ អតេ្វា៍ សត្តា ឆ្លុស្សរិយំ សុលត្តិ ចុខិឆំ ឆ្លុស្សរិយំ លោកិកំ លោកុត្តរត្វា៍ តត្ត លោកិកំ រាឌិស្សរិយាជិ តេច លោកិកឃញ្ញាភាកិញ្ញាតិឆ្លុត្តំ ចិត្តិស្សរិយញ្ហា, លោកុត្តរ៌ យក្កុចលិជិកយតិមិត្ត គិតោរាជិស្សរិយំ៍ តោស្ម ឃំ ចក្កចត្តិកាចបរិយោសាត់ យត្សេស្យសុ ឆ្លុស្សរិយំ, ឃញ្ញា សក្កាជីត់ តស្វិ តស្វិ តេចតិកាយេ អាជិបច្ចក្សំ ឆ្លុស្សរិយំ, តត្ថកយំ ឃជីបិ ពយ្យាតុការេចត ឃត់ិន្ធិតាតិប្បត្តិយា

ឃុលតិមិត្តតាយ ឃុលំ, ចិបរិណាមទុក្ខតាយ បត សព្វា ទុក្ខមេវ៉ តថា អតិច្ចន្តិកតាយ លោកិយញ្ញាតតិព្វាត្តិ ចិត្តិស្សរិយំ, តិទោធិស្សរិយមេវ បត លោកាធម្មេហិ អកម្បតីយតោ អតិចត្តិសកាចត្តា ច ឲុកត្តឃុលំ តាម៉ យំ បតេត្វ សព្វាតេ្វច អបរាធីតតាយ លកតិ ចិត្តឃុលំ, តំ សន្ធាយ សត្វា “សព្វា ព្លស្សរិយំ ឃុល”ត្តិ អាហ៉

សាធារណោ ចិហព្វាត្តីតិ ព្លាតំ “សព្វា បរចសំ ទុក្ខ”ត្តិ ព្លមស្ស បធស្ស អត្វចិចរណ៉ា អយតោញ្ញវ្វ អតេ្វា – សាធារណោ បយោគតេ សាធេតព្វោ សតិ តស្ស បរាធីតតាយ មធាធិប្បាយំ អតិប្បាឥតតោ ព្លមេ សត្តា ចិហព្វាត្តិ ចិឈាតំ អាបជ្ជត្តិ កិលមត្តិ៉ កស្មា? យោកា ហិ ទុរតិក្កមាតិ យស្មា កាមយោកភចយោកទិដ្ឋិយោកអចិជ្ជាយោកា អតាទិកាលភាចិតា អនុបចិតក្សលសម្ភាទេហិ បជហិតុំ អសក្កុណេយ្យតាយ ទុរតិក្កមា៉ ឲតេសុ ទិដ្ឋិយោគោ បធមមក្កេត អតិក្កមិតព្វោ, កាមយោគោ តតិមមក្កេត៉ ព្លតេទ អក្កមក្កេត៉ ព្លតិ អរិមមក្កាតំ ទុរធិកមតីមត្តា ព្លមេ យោកា ទុរតិក្កមា៉ តស្មា កាមយោកាទិចសេត ព្លន្ធិតាលិកេហេតុ សត្តា ចិហព្វាត្តិ, អសាធារណោ បត ចិត្តិស្សរិយេ តិទោធិស្សរិយេ ច សតិ ត កទាចិបិ ចិឈាតស្ស សម្ភចោតិ អធិប្បាមោ៉

អថ ចា សព្វាំ បរចសត្តិ យំ អត្វតោ អព្វាប្បដិពទ្ធចុត្តិសព្លាតំ, តំ សព្វាំ អតិច្ចសកាចតាយ ទុក្ខំ៉ “យទតិច្ចំ តំ ទុក្ខ”ត្តិ ហិ ចុត្តំ៉ សព្វាំ ព្លស្សរិយត្តិ យំ សព្វាសព្វតតិស្សរំ ព្លស្សរិយដ្ឋាតតាយ ព្លស្សរិយត្តិ លទ្ធតាមំ តិព្វាតំ, តំ ស្កបិឌីយសាឌីចិកាក់ សព្វាំ ឃុលំ៉ “តិព្វាតំ បរមំ ឃុល”ត្តិ (ធ៉ ប៉ ១០៦-១០៣) ហិ ចុត្តំ៉ សាធារណោតិ ឲចំ ទុក្ខឃុខេ ចចត្តិតេ ព្លមេ សត្តា ពាហុសាធារណោ ទុក្ខការណោ តិមុក្កា ហុត្វា ចិហព្វាត្តិ៉ កស្មា? យោកា ហិ ទុរតិក្កមាតិ យស្មា តេ សព្វាត្វ តិមុជ្ជតស្ស ហេតុភូតា កាមយោកាទយោ ទុរតិក្កមា, តស្មា ត្វប្បិ ចិសាទេ បរាមត្តមត្វំ បតេ្វត្វា អលភមាតា ចិហព្វាឃីតិ អធិប្បាមោ៉

តចមសុត្តចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៉

១០៉ កឌ្ឍិមសុត្តចណ្ណតា

១០៉ ចសមេ អនុបិយាមត្តិ ឲចំ តាមកោ តកទេ៉ អម្ពចតេតិ តស្ស តកទស្ស អចិទូរេ មល្លរាដ្ឋតំ ឲកំ អម្ពចតំ អហោសិ, តត្វ មល្លរាដ្ឋហិ ភកចតោ ចិហារោ ការិតោ, សោ “អម្ពចត”ត្តេ្វច ចុច្ចតិ៉ អនុបិយំ កោចរកាមំ កត្វា តត្វ ភកចា ចិហរតិ, តេត ចុត្តំ “អនុបិយាយំ ចិហរតិ អម្ពចតេ”តិ៉ កឌ្ឍិមោតិ តស្ស ធេរស្ស តាមំ៉ កាឡិត្រោកោធាយ បុត្តោតិ កាឡិត្រោកោធា តាម សាកិយាតី សព្វារាជទេចី អរិមសាចិកា អាកតផលា ចិព្វាតសាសតា, តស្សា អយំ បុត្តោ៉ តស្ស បព្វជ្ជាចិធិ ខន្ធកេ (ចូឡវ៉ ៣៣០-៣៣១) អាកតោថ៉ សោ បព្វជិត្វា ចិបស្សតំ បដ្ឋបេត្វា ត ចិរស្សេច ឆឡភិព្វោ អហោសិ, តេតាបិ ទុតព្វាតិ សមាធាម ចត្តតិ៉ ភកចតា ច “ឲតទក្កំ, ភិក្ខចេ, មម សាចកាតំ ភិក្ខុតំ ឧច្ចាកុលិកាតំ, យទិទំ កឌ្ឍិមោ កាឡិត្រោកោធាយ បុត្តោ”តិ (អ៉ ត៑ិ៉ ១៉១៨៦) ឧច្ចាកុលិកភាចេ ឲតទគ្គេ ធបិតោ អសីតិមា សាចកាតំ អព្ភន្តរោ៉

សុញ្ញាគារគតោតិ “ឋបេត្វា គាមញ្ច គាមូបចារញ្ច អវសេសំ អរញ្ញ”ន្តិ វុត្តំ អរញ្ញំ រុក្ខមូលញ្ច ឋបេត្វា អញ្ញំ បព្ពតកន្ទរាទិំ បព្ពជិតសារុប្បំ និវាសដ្ឋានំ ជនសម្ពាធាភាវតោ ឥធ សុញ្ញាគារន្តិ អធិប្បេតំ។ អថ វា ឈានកណ្ដកានំ សទ្ទានំ អភាវតោ វិវិត្តំ យំ កិញ្ចិ អាវាសម្បិ សុញ្ញាគារន្តិ វេទិតព្ពំ។ តំ សុញ្ញាគារំ ឧបគតោ។ អភិក្ខណន្តិ ពហុសោ។ ឧទានំ ឧទានេសីតិ សោ ហិ អាយស្មា អរញ្ញេ ទិវាវិហារំ ឧបគតោបិ រត្តិវាសូបគតោបិ យេភុយ្យេន ផលសមាបត្តិសុខេន និរោធសុខេន ច វីតិនាមេតិ, តស្មា តំ សុខំ សន្ធាយ បុព្ពេ អត្តនា អនុភូតំ សភយំ សបរិឡាហំ រជ្ជសុខំ ជិគុច្ឆិត្វា “អហោ សុខំ អហោ សុខ”ន្តិ សោមនស្សសហិតំ ញាណសមុដ្ឋានំ បីតិសមុដ្ឋានំ សមុគ្គិរេតិ។

សុត្វាន តេនំ ឧទានេហាសីតិ តេនំ សម្ពហុលានំ ភិក្ខូនំ តស្ស អាយស្មតោ “អហោ សុខំ, អហោ សុខ”ន្តិ ឧទានេន្តស្ស ឧទានំ សុត្វា “និស្សំសយំ ខោ អនភិរតោ ព្រហ្មចរិយំ ចរតី”តិ ឯវំ បរិវិតក្កិតំ អហោសិ។ តេ កិរ បុថុជ្ជនា តស្ស អាយស្មតោ វិវេកសុខំ សន្ធាយ ឧទានំ អជានន្តា ឯវំ អមញ្ញិំសុ, តេន វុត្តំ “និស្សំសយ”ន្តិអាទិ។ តត្ថ និស្សំសយន្តិ អសន្ទេហេន ឯកន្តេនាតិ អត្ថោ។ “យំ សោ បុព្ពេ អគារិយភូតោ សមានោ”តិ បិញ្ចំ វត្វា “អនុភវី”តិ វចនសេសេន យោជេ អត្ថំ វណ្ណេន្តិ, អបរេ “យំ សោ”តិ បឋន្តិ, “យំសុ បុព្ពេ អគារិយភូតស្សា”តិ បន បាឋោ។ តត្ថ យំសាតិ យំ អស្ស, សន្ធិវសេន ហិ អការសការលោបោ “ឯវំស តេ (ម· និ· ១·១១១; អ· និ· ៤·៦៦), បុប្ផំសា ឧប្បជ្ជី”តិអាទីសុ (បារា· ១៩) វិយ។ តស្សត្ថោ – អស្ស អាយស្មតោ គិហិស្ស បព្ពជិតតោ បុព្ពេ អគារិយភូតស្ស គហដ្ឋស្ស សតោ យំ រជ្ជសុខំ អនុភូតំ។ សោ តមនុស្សរមានោតិ សោ តំ សុខំ ឥទានិ ឧក្កណ្ឋិតវសេន អនុស្សរន្តោ។

តេ ភិក្ខូ ភគវន្តំ ឧបសង្កមន្តីតិ តេ សម្ពហុលា ភិក្ខូ ឧល្លបនសភាវសណ្ឋិតា តស្ស អនុគ្គហណាធិប្បាយេន ភគវន្តំ ឧបសង្កមិំសុ, ន ឧជ្ឈានវសេន។ អញ្ញតរន្តិ នាមគោត្តេន អបាកដំ ឯកំ ភិក្ខុំ។ អាមន្តេសីតិ អាលបិ។ តេ ភិក្ខូ សញ្ញាបេតុកាមោ។ ឯវន្តិ វចនសម្បដិគ្គហេ, សាធូតិ អត្ថោ។ បុន ឯវន្តិ បដិញ្ញាយ។ អភិក្ខណំ “អហោ សុខំ, អហោ សុខ”ន្តិ ឥមំ ឧទានំ ឧទានេសីតិ យថា តេ ភិក្ខូ វទន្តិ, តំ ឯវំ តថេវាតិ អត្តនោ ឧទានំ បដិជានាតិ។ កិំ បន ត្វំ ករិយាតិ កស្មា ភគវា បុច្ឆតិ, កិំ តស្ស ចិត្តំ ន ជានាតីតិ? នោ ន ជានាតិ, ជានន្តោវ បន តមត្ថំ វទាបេត្វា តេ ភិក្ខូ សញ្ញាបេតុំ បុច្ឆតិ។ វុត្តញ្ហេតំ – “ជានន្តាបិ តថាគតា បុច្ឆន្តិ, ជានន្តាបិ ន បុច្ឆន្តី”តិអាទិ។ អត្ថវសន្តិ ការណំ។

អន្តេបុរេតិ ឥត្ថាគារស្ស សញ្ចរណដ្ឋានភូតេ រាជគេហស្ស អព្ភន្តរេ, យត្ថ រាជា ន្ហានភោជនសយនាទិំ កប្បេតិ។ រក្ខា សុសំវិហិតាតិ អារក្ខាធិកតបុរិសេហិ គុត្តិ សុដ្ឋុ សមន្តតោ វិហិតា។ ពហិបិ អន្តេបុរេតិ អន្តោការណដ្ឋានាទិកេ អន្តេបុរតោ ពហិភូតេ រាជគេហេ។ ឯវំ រក្ខិតោ គោបិតោ សន្តោតិ ឯវំ រាជគេហរាជធានិរជ្ជទេសេសុ អន្តោ ច ពហិ ច អនេកេសុ ឋានេសុ អនេកសតេហិ សុសំវិហិតរក្ខាវរណគុត្តិយា មមេវ និព្ភយត្ថំ ឋាបិតាហិ រក្ខាហិ រក្ខិតោ គោបិតោ សមានោ។ ភីតោតិអាទីនិ បទានិ អញ្ញមញ្ញវេវចនានិ។ អថ វា ភីតោតិ បររាជូហិ ភាយមានោ។ ឧព្ពិគ្គោតិ សករជ្ជេបិ បកតិតោ ឧប្បជ្ជនកកុប្បទេកេន ឧព្ពិគ្គោ ចលិតោ។ ឧស្សង្កីតិ “រញ្ញា នាម សព្ពកាលំ អវិស្សត្ថេន ភវិតព្ព”ន្តិ វចនេន សព្ពត្ថ អវិស្សាសវសេន តេសំ តេសំ កិច្ចករណីយានំ បច្ចយបរិសង្កាយ ច ឧទ្ធមុខំ សង្កមានោ។ ឧត្រាសីតិ “សត្តុកា ចរេហិបិ អជានន្តស្សេវ មេ អាគន្ត្វា ហនេយ្យា”តិ ឧប្បន្នេន

សរីរកាយំ ឧប្បាទេតុសមេត្តុត ទាសេត ឧត្រាសិ· “ឧត្រាសេត្តា”ទិបិ បដ្ឋេត្តិ· ចិហាសិត្តិ ឲចិត្តេទា ហុត្វា ចិហរិ·

ឲតរហិតិ ឆ្ពិកាតិ បត្តឌិតកាលទោ បដ្ឋាយ· ឲទោកាតិ អសហារយា, ទេត ឲ្ញបកដ្ឋកាយតំ ឌេស្សតិ· អកីទោតាតិអាឌីតំ បកាតំ ចុត្តចិបរិយារយេត អទេត្វា ទេចឌិតទេត្ថា· កយាឌិតិបិត្តស្ស បរិក្កហស្ស តំ តិបិត្តស្ស ច កិលេសស្ស អការេចតេចស្ស អកីតាឌិតាតិ· ឲទេត ចិត្តចិទេចកំ ឌេស្សតិ · អទេប្បាយស្សទេក្កាតិ សរីរក្យត្តិយំ តិរុស្សទេក្កា· បត្តទេលិទេយាតិ ទេលិបហំសុប្បាគកស្ស លម្ពិតត្តស្ស អការេចត អត្យក្កតទេលិទេយា· បកត្វទេយតបិ សេវិចិហារេ ឌេស្សតិ· បរេឌត្តចុទេត្តាតិ បរេហិ ឌិទេត្ត ឌីចរាឌិតា ចត្តយាទោតា, ឲទេត សត្ថទេសា

“យិទោកា អរទេត្ថាយិយេចា អធាទេត្ត,

ទេយតិត្តកំ កត្តិ ទេកាចរាយ;

ចិត្តា តទេរា ទេសរិតំ ទេបក្ខយាទេតា,

ឲទេកា ចទេរ លក្កុចិសាលាកទេប្យា”តិ· (ឋុ· តិ· ១៥; អប· ទេធរ ១·១·៥៥);

ឆ្ពប់ ទេលា អហំ, កទេត្ត, អត្វចសត្តិ, កទេត្ត, កកចា យឌិជំ បយ ឲតរហិ បរេបំ ចិទេចកឋុលំ ចលសបាបត្តិឋុលំ, ឆ្ពិកទេយច ការណេំ សប្បស្សយាទេតា “អទេហា ឋុលំ, អទេហា ឋុល”ត្តិ ឧកាតំ ឧកាទេតសិត្តិ·

ឲតបត្ត្តិ ឲតំ កត្តិយទេត្វស្ស ឋុត្វឌ្ឍតចិសយាតីតំ ចិទេចកឋុលសត្ថាតបត្វំ សត្ថាកាទេតា ចិឌិត្វា· ឆ្ពប់ ឧកាតត្តិ ឆ្ពិកំ សទេហត្យកកយទេសាកចិកយាត្យកាចឌិបកំ ឧកាតំ ឧកាទេតសិ·

តត្វ យស្សត្តរទេតា ត សត្តិ ទេកាបាតិ យស្ស អរិយបុក្កលស្ស អត្តរទេតា អត្តត្តរេ អត្តទេតា ចិទេត្ត ចិត្តកាលុស្សិយការណទេតា ចិត្តប្បទេកាបា រាកាកទេយា អាឃាតចត្វអាឌិការណទេកកទេតា អទេតកទេកកា ទេកាសទេកាបា ឲច ទេកាបា ត សត្តិ យទេក្កត បហីតត្វា ត ចិឌ្ឍត្តិ· អយត្វា អត្តរសទេត្តា កិញ្ចាបិ “យញ្ញា តុញ្ញា កិយត្តរ”ត្តិអាឌីសុ (សំ· និ· ១·១១៥) ការណេ ឌិស្សតិ, “អត្តរដ្ឋទេក ហិបបិតសបទេយ”តិអាឌីសុ (យហាច· ១៣៩) ទេចបទេត្ត្យ “អត្តរា ច ទេឌតចតំ អត្តរា ច សាចត្តិ”ត្តិអាឌីសុ (ឧកា· ១៩, ៣៣) ចិចទេរ, “កយបត្តរទេតា ឌាត”ត្តិអាឌីសុ (ឆ្ពិតិចុ· ៥៥; យហាតិ· ៣) ចិទេត្ត, ឆ្ពិសាបិ ចិទេត្ត ឲច ឌដ្ឋទេត្ថា· ទេតត ចុត្តំ “អត្តរទេតា អត្តទេតា ចិទេត្ត”តិ·

ឆ្លតិកចាកចតញ្ហា ចីតិចត្តោតិ ឃស្ថា កចោតិ នយ្យត្តិ, អកចោតិ ចិបត្តិ៍ តឆា កចោតិ ចុឌ្ឌិ, អកចោតិ ហាតិ៍ កចោតិ ចា នយ្សុតំ, អកចោតិ ក្ខុឆ្ឆេចោ៍ កចោតិ ចា បុញ្ញា, អកចោតិ បិបំ៍ កចោតិ ចា ស្កុតិ, អកចោតិ ទុក្កតិ៍ កចោតិ ចា ឲុក្ខកោ, អកចោតិ យហត្តោ៍ តស្ថា ឃា នា នយ្យត្តិចិបត្តិចុឌ្ឌិហាតិនយ្សុតុឆ្ឆេចបុញ្ញាបិបស្កុតិទុក្កតិ- ឲុក្ខកោយហទ្ទិត្តាបបត្តិកចាតំ ចនេត ឆ្លតិ អតេកប្យកាទា កចាកចតា ចុច្ហតិ៍ ចត្វហិបិ អទិឃយក្កេហិ ឃឆានយ្កចំ តេត តេត តយេត តំ ឆ្លតិកចាកចតញ្ហា ចីតិចត្តោ អតិក្កត្តោ ហោតិ៍ អត្ថចនេត ចិកត្តិ ចិបទិលាយតន្ឋោ៍ តំ ចិកតកឃត្តិ តំ ឲចទ្វបំ ឃឆាចុត្តក្យលនយត្ឋាកតំ លឹលានចំ ចិត្តកោបិកាចតោ ឆ្លតិកចាកចនយតិក្កយតោ ច កឃហេតុចិកយេត ចិកតកឃំ, ចិចេកស្កុលេត អក្កឆលស្កុលេត ច ស្កុលិ, ចិកតកឃត្តា ឲច អនោកំ៍ នេចា តាត្កចត្តិ ចស្សុតាឃាតិ អឆិកតយក្កេ ចេបត្វា នេត្តបិ ក្ខុបបត្តិចេចា ចាឃយត្តាបិ ចិត្តចាទចស្សុតចនេត ចស្សុតាឃ ចេ្ឆ តាត្កចត្តិ ត អកិនយ្ក្កលត្តិ ត នេក្កាត្តិ, បកេច យត្កស្សុ៍ នេក្លាបិ ហិ បុឆ្ជតា ចិឃ អទហេតា ចិត្តប្យចត្តិ ត ឌាតត្តិ៍

ចនយស្កុត្តចល្អតា តិចិតា៍

តិចិតា ច យុចលិក្ខចក្កចល្អតា៍

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

᪃᪨ ᨶᨶ᩠ᨴᩅᨣ᩠ᨣᩮᩤ

᪁᪨ ᨠᨾ᩠ᨾᩅᩥᨷᩣᨠᨩᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪂᪁᪨ ᨶᨶ᩠ᨴᩅᨣ᩠ᨣᩔ ᨷᨮᨾᩮ ᩋᨬ᩠ᨬᨲᩁᩮᩤ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪᨲᩥ ᨶᩣᨾᨣᩮᩣᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᩋᨷᩣᨠᨭᩮᩣ ᩑᨠᩮᩣ ᨡᩦᨱᩣᩈᩅᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ᪨ ᩈᩮᩣ ᨠᩥᩁ ᩁᩣᨩᨣᩉᩅᩣᩈᩦ ᨠᩩᩃᨷᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨾᩮᩣᨣ᩠ᨣᩃ᩠ᩃᩣᨶᨲ᩠ᨳᩮᩁᩮᨶ ᩈᩴᩅᩮᨩᩥᨲᩮᩣ ᩈᩴᩈᩣᩁᨴᩮᩣᩈᩴ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣ ᩈᨲ᩠ᨳᩩ ᩈᨶ᩠ᨲᩥᨠᩮ ᨷᨻ᩠ᨻᨩᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩦᩃᩣᨶᩥ ᩈᩮᩣᨵᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨧᨲᩩᩈᨧ᩠ᨧᨠᨾ᩠ᨾᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨶ ᨧᩥᩁᩔᩮᩅ ᩅᩥᨷᩔᨶᩴ ᩏᩔᩩᨠ᩠ᨠᩣᨷᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᩴ ᨷᩣᨷᩩᨱᩥ᪨ ᨲᩔ ᩋᨷᩁᨽᩣᨣᩮ ᨡᩁᩮᩣ ᩋᩣᨻᩣᨵᩮᩣ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᩥ, ᩈᩮᩣ ᨷᨧ᩠ᨧᩅᩮᨠ᩠ᨡᨱᩣᨿ ᩋᨵᩥᩅᩣᩈᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩅᩥᩉᩁᨲᩥ᪨ ᨡᩦᨱᩣᩈᩅᩣᨶᨬ᩠ᩉᩥ ᨧᩮᨲᩈᩥᨠᨴᩩᨠ᩠ᨡᩴ ᨶᩣᨾ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ, ᨠᩣᨿᩥᨠᨴᩩᨠ᩠ᨡᩴ ᨷᨶ ᩉᩮᩣᨲᩥᨿᩮᩅ᪨ ᩈᩮᩣ ᩑᨠᨴᩥᩅᩈᩴ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨴᩮᩈᩮᨶ᩠ᨲᩔ ᨶᩣᨲᩥᨴᩪᩁᩮ ᨮᩣᨶᩮ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩴ ᩋᨵᩥᩅᩣᩈᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨷᩃ᩠ᩃᨦ᩠ᨠᩮᨶ ᨶᩥᩈᩦᨴᩥ᪨ ᨲᩮᨶ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ "ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᩋᩅᩥᨴᩪᩁᩮ ᨶᩥᩈᩥᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩦ"ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ᪨

ᨲᨲ᩠ᨳ ᨷᩃ᩠ᩃᨦ᩠ᨠᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᨾᨶ᩠ᨲᨲᩮᩣ ᩐᩁᩩᨻᨴ᩠ᨵᩣᩈᨶᩴ᪨ ᩋᩣᨽᩩᨩᩥᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ ᨻᨶ᩠ᨵᩥᨲ᩠ᩅᩣ᪨ ᩏᨩᩩᩴ ᨠᩣᨿᩴ ᨷᨱᩥᨵᩣᨿᩣᨲᩥ ᩏᨷᩁᩥᨾᩴ ᩈᩁᩦᩁᩴ ᩏᨩᩩᨠᩴ ᨮᨷᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨭ᩠ᨮᩣᩁᩈ ᨷᩥᨭ᩠ᨮᩥᨠᨱ᩠ᨭᨠᩮ ᨠᩮᩣᨭᩥᨿᩣ ᨠᩮᩣᨭᩥᩴ ᨷᨭᩥᨷᩣᨴᩮᨲ᩠ᩅᩣ᪨ ᩑᩅᨬ᩠ᩉᩥ ᨶᩥᩈᩥᨶ᩠ᨶᩔ ᨧᨾ᩠ᨾᨾᩴᩈᨶ᩠ᩉᩣᩁᩪᨶᩥ ᨶ ᨶᨾᨶ᩠ᨲᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩈᩮᩣ ᨲᨳᩣ ᨶᩥᩈᩥᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨷᩩᩁᩣᨱᨠᨾ᩠ᨾᩅᩥᨷᩣᨠᨩᨶ᩠ᨲᩥ ᨷᩩᩁᩣᨱᩔ ᨠᨾ᩠ᨾᩔ ᩅᩥᨷᩣᨠᨽᩣᩅᩮᨶ ᨩᩣᨲᩴ, ᨷᩩᩁᩣᨱᨠᨾ᩠ᨾᩅᩥᨷᩣᨠᩮ ᩅᩣ ᩈᩩᨡᨴᩩᨠ᩠ᨡᨷ᩠ᨷᨠᩣᩁᩮ ᩅᩥᨷᩣᨠᩅᨭ᩠ᨭᩈᨾᩩᨴᩣᨿᩮ ᨲᨴᩮᨠᨴᩮᩈᨽᩣᩅᩮᨶ ᨩᩣᨲᩴ᪨ ᨠᩥᩴ ᨲᩴ? ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩴ᪨ ᨷᩩᩁᩣᨱᨠᨾ᩠ᨾᩅᩥᨷᩣᨠᨩᨶ᩠ᨲᩥ ᨧ ᩍᨾᩥᨶᩣ ᨲᩔ ᩋᩣᨻᩣᨵᩔ ᨠᨾ᩠ᨾᩈᨾᩩᨭ᩠ᨮᩣᨶᨲᩴ ᨴᩔᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩏᨷᨠ᩠ᨠᨾᩏᨲᩩᩅᩥᨷᩁᩥᨱᩣᨾᨩᩣᨴᩥᨽᩣᩅᩴ ᨷᨭᩥᨠ᩠ᨡᩥᨷᨲᩥ᪨ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨲᩥ ᨷᨧᩩᩁᨩᨶᩮᩉᩥ ᨴᩩᨿᩥᨲᩴ ᩋᩈᨠ᩠ᨠᩩᨱᩮᨿ᩠ᨿᩴ᪨ ᨲᩥᨻ᩠ᨻᨶ᩠ᨲᩥ ᨲᩥᨡᩥᨱᩴ, ᩋᨽᩥᨽᩅᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᩅᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᨻᩉᩃᩴ ᩅᩣ᪨ ᨡᩁᨶ᩠ᨲᩥ ᨠᨠ᩠ᨡᩊᩴ᪨ ᨠᨭᩩᨠᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᩈᩣᨲᩴ᪨ ᩋᨵᩥᩅᩣᩈᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣᨲᩥ ᩏᨷᩁᩥ ᩅᩣᩈᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩈᩉᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨡᨾᨶ᩠ᨲᩮᩣ᪨

ᩈᨲᩮᩣ ᩈᨾ᩠ᨷᨩᩣᨶᩮᩣᨲᩥ ᩅᩮᨴᨶᩣᨷᩁᩥᨣ᩠ᨣᩣᩉᨠᩣᨶᩴ ᩈᨲᩥᩈᨾ᩠ᨷᨩᨬ᩠ᨬᩣᨶᩴ ᩅᩈᩮᨶ ᩈᨲᩥᨿᩣ ᩈᨾ᩠ᨷᨩᩣᨶᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨧ᪨ ᩍᨴᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ – "ᩋᨿᩴ ᩅᩮᨴᨶᩣ ᨶᩣᨾ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨽᩣᩅᨭ᩠ᨮᩮᨶ ᩋᨶᩥᨧ᩠ᨧᩣ, ᩅᨲ᩠ᨳᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩣᨴᩥᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮ ᨷᨭᩥᨧ᩠ᨧ ᩏᨷ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᨲ᩠ᨲᩣ ᨷᨭᩥᨧ᩠ᨧᩈᨾᩩᨷ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩣ, ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩑᨠᨶ᩠ᨲᩮᨶ ᨽᩥᨩ᩠ᨩᨶᩈᨽᩣᩅᨲ᩠ᨲᩣ ᨡᨿᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᩅᨿᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᩅᩥᩁᩣᨣᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᨶᩥᩁᩮᩣᨵᨵᨾ᩠ᨾᩣ"ᨲᩥ ᩅᩮᨴᨶᩣᨿ ᩋᨶᩥᨧ᩠ᨧᨲᩣᩈᩃ᩠ᩃᨠ᩠ᨡᨱᩅᩈᩮᨶ ᩈᨲᩮᩣᨠᩣᩁᩦᨲᩣᨿ ᩈᨲᩮᩣ, ᩋᩅᩥᨷᩁᩦᨲᩈᨽᩣᩅᨷᨭᩥᩅᩥᨩ᩠ᨫᨶᩅᩈᩮᨶ ᩈᨾ᩠ᨷᨩᩣᨶᩮᩣ ᨧ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ᪨ ᩋᨳ ᩅᩣ ᩈᨲᩥᩅᩮᨷᩩᩃ᩠ᩃᨷ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᩈᨾ᩠ᨾᨴᩮᩅ ᨠᩣᨿᩅᩮᨴᨶᩣᨧᩥᨲ᩠ᨲᨵᨾ᩠ᨾᩮᩈᩩ ᩈᩩᨭ᩠ᨮᩩ ᩏᨷᨭ᩠ᨮᩥᨲᩈᨲᩥᨲᩣᨿ ᩈᨲᩮᩣ, ᨲᨳᩣ ᨷᨬ᩠ᨬᩣᩅᩮᨷᩩᩃ᩠ᩃᨷ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᨷᩁᩥᨣ᩠ᨣᩉᩥᨲᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᨲᩣᨿ ᩈᨾ᩠ᨷᨩᩣᨶᩮᩣ᪨ ᩋᩅᩥᩉᨬ᩠ᨬᨾᩣᨶᩮᩣᨲᩥ "ᩋᩔᩩᨲᩅᩣ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨷᩩᨳᩩᨩ᩠ᨩᨶᩮᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᨲᩁᨬ᩠ᨬᨲᩁᩮᨶ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᨵᨾ᩠ᨾᩮᨶ ᨹᩩᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᩈᨾᩣᨶᩮᩣ ᩈᩮᩣᨧᨲᩥ ᨠᩥᩃᨾᨲᩥ ᨷᩁᩥᨴᩮᩅᨲᩥ ᩏᩁᨲ᩠ᨲᩣᩊᩥᩴ ᨠᨶ᩠ᨴᨲᩥ ᩈᨾ᩠ᨾᩮᩣᩉᩴ ᩋᩣᨷᨩ᩠ᨩᨲᩦ"ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶᨿᩮᨶ ᩋᨶ᩠ᨵᨷᩩᨳᩩᨩ᩠ᨩᨶᩮᩣ ᩅᩥᨿ ᨶ ᩅᩥᩉᨬ᩠ᨬᨾᩣᨶᩮᩣ ᨿᨳᩣᨠ᩠ᨠᨾᩮᨶ ᩈᨾᩩᨣ᩠ᨥᩣᨲᩥᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᨧᩮᨲᩮᩣᨴᩩᨠ᩠ᨡᩴ ᩋᨶᩩᨷ᩠ᨷᩣᨴᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨠᩮᩅᩃᩴ ᨠᨾ᩠ᨾᩅᩥᨷᩣᨠᨩᩴ ᩈᩁᩦᩁᨴᩩᨠ᩠ᨡᩴ ᩋᨵᩥᩅᩣᩈᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩈᨾᩣᨷᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᩈᨾᩣᨷᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᩅᩥᨿ ᨶᩥᩈᩥᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩋᨴ᩠ᨴᩈᩣᨲᩥ ᨲᩴ ᩋᩣᨿᩈ᩠ᨾᨶ᩠ᨲᩴ ᩋᨵᩥᩅᩣᩈᨶᨡᨶ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᨲᨳᩣ ᨶᩥᩈᩥᨶ᩠ᨶᩴ ᩋᨴ᩠ᨴᨠ᩠ᨡᩥ᪨

ᩑᨲᨾᨲ᩠ᨳᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᨲᩴ ᨲᩣᨴᩥᩈᩔᨷᩥ ᩁᩮᩣᨣᩔ ᩅᩮᨴᨶᩣᩉᩥ ᩋᨠᨾ᩠ᨷᩥᨲᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᨶᩩᩔᩩᨠ᩠ᨠᩣᨷᨩ᩠ᨩᨶᨠᩣᩁᨱᩴ ᨡᩦᨱᩣᩈᩅᩣᨶᩴ ᩃᩮᩣᨠᨵᨾ᩠ᨾᩮᩉᩥ ᩋᨶᩩᨷᩃᩮᨷᩥᨲᩈᨦ᩠ᨡᩣᨲᩴ ᩋᨲ᩠ᨳᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᩣᨠᩣᩁᨲᩮᩣ ᩅᩥᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ᪨ ᩍᨾᩴ ᩏᨴᩣᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᩍᨾᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᨵᨾ᩠ᨾᩣᨶᩴ ᨿᩮᩉᩥ ᨠᩮᩉᩥᨧᩥ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᨵᨾ᩠ᨾᩮᩉᩥ ᩋᩅᩥᨥᩣᨲᨷ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩥᩅᩥᨽᩣᩅᨶᩴ ᩏᨴᩣᨶᩴ ᩏᨴᩣᨶᩮᩈᩥ᪨

តត្ថ សព្ពកម្មជហស្សាតិ បហីនសព្ពកម្មស្ស។ អគ្គមគ្គស្ស ហិ ឧប្បន្នកាលតោ បដ្ឋាយ អរហតោ សព្ពានិ កុសលាកុសលកម្មានិ បហីនានិ នាម ហោន្តិ បដិសន្ធិំ ទាតុំ អសមត្ថភាវតោ, យតោ អរិយមគ្គញាណំ កម្មក្ខយករន្តិ វុច្ចតិ។ ភិក្ខុនោតិ ភិន្នកិលេសតាយ ភិក្ខុនោ។ ធុនមានស្ស បុរេ កតំ រជន្តិ អរហត្តប្បត្តិតោ បុព្ពេ កតំ រាគរជាទិមិស្សតាយ រជន្តិ លទ្ធនាមំ ទុក្ខវេទនីយំ កម្មំ វិបាកបដិសំវេទនេន តំ ធុនន្តស្ស វិទ្ធំសេន្តស្ស, អរហត្តប្បត្តិយា បរតោ បន សាវជ្ជកិរិយាយ សម្ភវោ ឯវ នត្ថិ, អនវជ្ជកិរិយា ច ភវមូលស្ស សមុច្ឆិន្នត្តា សមុច្ឆិន្នមូលតាយ បុប្ផំ វិយ ផលទានសមត្ថតាយ អភាវតោ កិរិយមត្តាវ ហោតិ។

អមមស្សាតិ រូបាទីសុ កត្ថចិ មមត្តិ គហណាភាវតោ អមមស្ស មមង្ការរហិតស្ស។ យស្ស ហិ មមង្ការោ អត្ថិ, សោ អត្តសិនេហេន វេជ្ជាទីហិ សរីរំ បដិជគ្គាបេតិ។ អរហា បន អមមោ, តស្មា សោ សរីរជគ្គនេបិ ឧទាសីនធាតុកោវ។ ឋិតស្សាតិ ចតុព្ពិធម្បិ ឱឃំ តរិត្វា និព្ពានថលេ ឋិតស្ស, បដិសន្ធិគ្គហណវសេន វា សន្ធាវនស្ស អភាវេន ឋិតស្ស។ សេក្ខបុថុជ្ជនា ហិ កិលេសាភិសង្ខារានំ អប្បហីនត្តា ចុតិបដិសន្ធិវសេន សំសារេ ធាវន្តិ នាម, អរហា បន តទភាវតោ ឋិតោតិ វុច្ចតិ។ អថ វា ទសវិធេ ខីណាសវសង្ខាតេ អរិយធម្មេ ឋិតស្ស។ តាទិនោតិ “បដិកូលេ អប្បដិកូលសញ្ញី វិហរតី”តិអាទិនា (បដិ. ម. ៣.១៧) នយេន វុត្តាយ បញ្ចវិធាយ អរិយិទ្ធិយា អដ្ឋហិ លោកធម្មេហិ អកម្បិយតាយ ឆឡង្គុបេក្ខាយ ច សមន្នាគតោ ឥដ្ឋាទីសុ ឯកសទិសតាសង្ខាតេន តាទីភាវេន តាទិនោ។ អត្ថោ នត្ថិ ជនំ លបេតវេតិ “មម ភេសជ្ជាទីនិ ករោថា”តិ ជនំ លបិតុំ កថេតុំ បយោជនំ នត្ថិ សរីរេ និរបេក្ខភាវតោ។ បណ្ឌុបលាសោ វិយ ហិ ពន្ធនា បមុត្តា សយមេវាយំ កាយោ ភិជ្ជិត្វា បតតុតិ ខីណាសវានំ អជ្ឈាសយោ។ វុត្តញ្ហេតំ –

“នាភិកង្ខាមិ មរណំ, នាភិកង្ខាមិ ជីវិតំ;

កាលញ្ច បដិកង្ខាមិ, និព្ពិសំ ភតកោ យថា”តិ។ (ថេរគា. ៦០៦);

អថ វា យំកិញ្ចិ និមិត្តំ ទស្សេត្វា “កិំ អយ្យស្ស ព្យាធិតត្ត”ន្តិ ជនំ លបេតវេ បច្ចយេហិ និមន្តនវសេន លបាបេតុំ ខីណាសវស្ស អត្ថោ នត្ថិ តាទិសស្ស មិច្ឆាជីវស្ស មគ្គេនេវ សមុគ្ឃាតិតត្តាតិ អត្ថោ។ ឥតិ ភគវា “កិស្សាយំ ថេរោ អត្តនោ រោគំ វេជ្ជេហិ អតិកិច្ឆាបេត្វា ភគវតោ អចិក្ខេវ និសីទតី”តិ ចិន្តេន្តានំ តស្ស អតិកិច្ឆាបនេ ការណំ បកាសេសិ។

បឋមសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

២. នន្ទសុត្តវណ្ណនា

២២. ទុតិយេ នន្ទោតិ តស្ស នាមំ។ សោ ហិ ចក្កវត្តិលក្ខណូបេតត្តា មាតាបិតរោ សបរិជនំ សកលញ្ច ញាតិបរិវដ្ដំ នន្ទយន្តោ ជាតោតិ

“នន្ទោ”តិ នាមំ លភិ។ ភគវតោ ភាតាតិ ភគវតោ ឯកបិតុបុត្តតាយ ភាតា។ ន ហិ ភគវតោ សហោទរា ឧប្បជ្ជន្តិ, តេន វុត្តំ “មាតុច្ឆាបុត្តោ”តិ, ចូឡមាតុបុត្តោតិ អត្ថោ។ មហាបជាបតិគោតមិយា ហិ សោ បុត្តោ។ អនភិរតោតិ ន អភិរតោ។ ព្រហ្មចរិយន្តិ ព្រហ្មំ សេដ្ឋំ ឧត្តមំ ចរិយំ ឯកាសនំ ឯកសេយ្យំ មេថុនវិរតិ។ សន្ធារេតុន្តិ បឋមចិត្តតោ យាវ ចរិមកចិត្តា សម្មា បរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធំ ធារេតុំ បវត្តេតុំ។ ទុតិយេន ចេត្ថ ព្រហ្មចរិយបទេន មគ្គព្រហ្មចរិយស្សាបិ សង្គហោ វេទិតព្ពោ។ សិក្ខំ បច្ចក្ខាយាតិ ឧបសម្បទកាលេ ភិក្ខុភាវេន សទ្ធិំ សមាទិន្នំ និព្ពត្តេតព្ពាការេន អនុដ្ឋិតំ តិវិធម្បិ សិក្ខំ បដិក្ខិបិត្វា, វិស្សជ្ជេត្វាតិ អត្ថោ។ ហីនាយាតិ គិហិភាវាយ។ អាវត្តិស្សាមីតិ និវត្តិស្សាមិ។

កស្មា បនាយំ ឯវមារោចេសីតិ? ឯត្ថាយំ អនុបុព្ពិកថា – ភគវា បវត្តវរធម្មចក្កោ រាជគហំ គន្ត្វា វេឡុវនេ វិហរន្តោ “បុត្តំ មេ អានេត្វា ទស្សេថា”តិ សុទ្ធោទនមហារាជេន បេសិតេសុ សហស្សសហស្សបរិវារេសុ ទសសុ ទូតេសុ សហ បរិវារេន អរហត្តំ បត្តេសុ សព្ពបច្ឆា គន្ត្វា អរហត្តប្បត្តេន កាឡុទាយិត្ថេរេន គមនកាលំ ញត្វា មគ្គវណ្ណំ វណ្ណេត្វា ជាតិភូមិគមនាយ យាចិតោ វីសតិសហស្សខីណាសវបរិវុតោ កបិលវត្ថុំ គន្ត្វា ញាតិសមាគមេ បោក្ខរវស្សំ អដ្ឋុប្បត្តិំ កត្វា វេស្សន្តរជាតកំ (ជា॰ ២.២២.១៦៥៥ អាទយោ) កថេត្វា ទុតិយទិវសេ បិណ្ឌាយ បវិដ្ឋោ “ឧត្តិដ្ឋេ នប្បមជ្ជេយ្យា”តិ (ធ॰ ប॰ ១៦៨) គាថាយ បិតរំ សោតាបត្តិផលេ បតិដ្ឋាបេត្វា និវេសនំ គន្ត្វា “ធម្មញ្ចរេ”តិ (ធ॰ ប॰ ១៦៩) គាថាយ មហាបជាបតិំ សោតាបត្តិផលេ, រាជានំ សកទាគាមិផលេ បតិដ្ឋាបេសិ។

ភត្តកិច្ចាវសានេ បន រាហុលមាតុគុណកថំ និស្សាយ ចន្ទកិន្នរីជាតកំ (ជា॰ ១.១៣.១៨ អាទយោ) កថេត្វា តតិយទិវសេ នន្ទកុមារស្ស អភិសេកគេហប្បវេសនវិវាហមង្គលេសុ វត្តមានេសុ បិណ្ឌាយ បវិសិត្វា នន្ទកុមារស្ស ហត្ថេ បត្តំ ទត្វា មង្គលំ វត្វា ឧដ្ឋាយាសនា បក្កមន្តោ កុមារស្ស ហត្ថតោ បត្តំ ន គណ្ហិ សោបិ តថាគតេ គារវេន “បត្តំ វោ, ភន្តេ, គណ្ហថា”តិ វត្តុំ នាសក្ខិ។ ឯវំ បន ចិន្តេសិ, “សោបានសីសេ បត្តំ គណ្ហិស្សតី”តិ, សត្ថា តស្មិំ ឋានេ ន គណ្ហិ។ ឥតរោ “សោបានមូលេ គណ្ហិស្សតី”តិ ចិន្តេសិ, សត្ថា តត្ថាបិ ន គណ្ហិ។ ឥតរោ “រាជង្គណេ គណ្ហិស្សតី”តិ ចិន្តេសិ, សត្ថា តត្ថាបិ ន គណ្ហិ។ កុមារោ និវត្តិតុកាមោ អនិច្ឆាយ គច្ឆន្តោ គារវេន “បត្តំ គណ្ហថា”តិ វត្តុំ ន សក្កោតិ, “ឥធ គណ្ហិស្សតិ, ឯត្ថ គណ្ហិស្សតី”តិ ចិន្តេន្តោ គច្ឆតិ។

តស្មិំ ខណេ ជនបទកល្យាណិយា អាចិក្ខិំសុ, “អយ្យេ ភគវា, នន្ទរាជានំ គហេត្វា គច្ឆតិ, តុម្ហេហិ វិនា ករិស្សតី”តិ។ សា ឧទកពិន្ទូហិ បគ្ឃរន្តេហិ អឌ្ឍុល្លិខិតេហិ កេសេហិ វេគេន បាសាទំ អារុយ្ហ សីហបញ្ជរេ ឋត្វា “តុវដំ ខោ, អយ្យបុត្ត, អាគច្ឆេយ្យាសី”តិ អាហ។ តំ តស្សា វចនំ តស្ស ហទយេ តិរិយំ បតិត្វា វិយ ឋិតំ។ សត្ថាបិស្ស ហត្ថតោ បត្តំ អគ្គហេត្វាវ តំ វិហារំ នេត្វា “បព្ពជិស្សសិ នន្ទា”តិ អាហ។ សោ ពុទ្ធគារវេន “ន បព្ពជិស្សាមី”តិ អវត្វា, “អាម, បព្ពជិស្សាមី”តិ អាហ។ សត្ថា តេន ហិ នន្ទំ បព្ពាជេថាតិ កបិលវត្ថុបុរំ គន្ត្វា តតិយទិវសេ តំ បព្ពាជេសិ។ សត្តមេ ទិវសេ មាតរា អលង្ករិត្វា បេសិតំ “ទាយជ្ជំ មេ, សមណ, ទេហី”តិ វត្វា អត្តនោ សន្តិកំ អាគតំ រាហុលកុមារំ បព្ពាជេសិ។ បុនេកទិវសំ មហាធម្មបាលជាតកំ (ជា॰ ១.១០.៩២ អាទយោ) កថេត្វា រាជានំ អនាគាមិផលេ បតិដ្ឋាបេសិ។

ញ្ញតិ ភកចា យហាបឌាបតិ ឥរោតាបត្តិផលេ, បិតរេ តិរុ ផលេរុ បតិដ្ឋាបេត្វា កិព្វុសឈ្ឈុបរិចុរេតា បុតឥេច ទាឌកហំ កត្វា តរេតា អតាឆបិល្ហិរេពត សាចត្តិ អាកាយតត្វាឃ កហិតបដិឡេណ្ណា តិដ្ឋិរេត ឌេតចតយហាចិហារេរ តត្ថ កត្វា ចារំ កប្បេសិ។ ឲចំ សត្ថុរិ ឌេតចតេត ចិហរេត្ត អាឃស្មា តត្ថេ អត្តរេតា អតិច្ឆាឃ បត្តខិរេតា ការេយរុ អតាឌឹតចឥស្សាចិ ឌតបឥកល្យាណិឃា ចុត្តចឥតយត្យស្សុរេត្តា ក្កាលុ្ហិរេតា ហុត្វា កិព្វុតំ អត្តរេតា អតកិទេតិ អាឥេទាឥេចសិ។ រេតត ចុត្តំ “រេតត រេលា បត សយរឃត អាឃស្មា តត្ថេ...រប... ហិតាឃាចត្តិស្សាយិ”តិ។

កស្មា បត ត់ ភកចា ឲចំ បត្តាឥេឌីតិ? “បុរេទតរេយច អាឌឹតចំ ឥស្សេត្វា ការេយហិ ត់ ចិរេចរេចត្វំ ត សក្កា, បត្តាឥេឌត្វា បត ក្កបិរេឃត តរេតា ចិរេចរេចត្វា ក្កបរិចិរេសឥំ តិត្តាឥេត្តស្សាយិ”តិ រេចតេឃ្យឥយតក្យសលេ សត្វា ឲចំ ត់ បឥយំ បត្តាឥេឌសិ។

សាកិឃាតិតិ សញ្ញទាឌឆិតា។ ឌតបឥកល្យាណិតិ ឌតបឥយិញ្ញកល្យាណិ ទ្វុរេបត ក្កត្តយា ឈសទីឥេឥាសទហិតា, បញ្ហាកល្យាណសយត្កាកតា។ សាហិ ឃស្មា តាតិឌិឈា តាតិទស្សា តាតិកិសា តាតិឆ្វលិ តាតិកាឡព្ហកា តរេច្ឆាឌាតា អតិក្កត្តា យាត្យសកចល្ហិ អប្បត្តា ឌិត្តាចល្ហិ, តស្មា ឈសទីឥេឥាសទហិតា។ ឈចិកល្យាណំ យំសកល្យាណំ តលកល្យាណំ អដ្ឋិកល្យាណំ ចឃកល្យាណត្តិ ញ្ញរេយហិ បញ្ហាហិ កល្យារេណហិ សយត្កាកតា។

តត្ថ អត្តរេតា សទីឥេទាភាឥេឥត ឥសក្ខាឌសហេត្ថ ឆាឥេត អាឥេលិកំ កេទាតិ, បិឃញ្ញសយា ចា សុចណ្ណសយា ចា រេហាតិ, អឃយស្សា ឈចិកល្យាណតា។ ចត្តារេទា បតស្សា ហត្ថបិឌា យុលបរិរេឃាសាតញ្ហា លិលារេសបរិកយ្ខកតំ ចិឃ រេត្តបចាឡអរេត្តកម្ពលេត សឌិសំ រេហាតិ, អឃយស្សា យំសកល្យាណតា។ ឌឹសតិ តលបត្តាតិ យំសរេតា អយុត្តដ្ឋារេត លិលារេសបរិកិតាតិ ចិឃ យុត្តដ្ឋារេត សីរេឆាទាសឌិសាតិ រេហាត្តិ, អឃយស្សា តលកល្យាណតា។ ក្កត្តិសឥត្តា សុចុសិតា បរិសុទ្ធបចាឡអបត្តិសឌិសា ចឌិរេបត្តិ ចិឃ លាឃត្តិ, អឃយស្សា អដ្ឋិកល្យាណតា។ ឌឹសតិចស្សសតិកាបិ សយាតា រេសាឡអសចស្សុរេឌ្ឍសិកា ចិឃ រេហាតិ តិប្បលិតា, អឃយស្សា ចឃកល្យាណតា។ សុត្តិទី ច រេហាតិ ឲចទ្វុបក្យលសយត្កាកតា, រេតត ចុត្តំ “ឌតបឥកល្យាណិ”តិ។

ឈទា តិក្ខុយត្តស្សាតិ អតាឌេទ សាយិចចតំ, ឈទេតា តិក្ខុយរេតាតិ អរេត្ថា។ “ឈទា តិក្ខុយត្ត”ត្តិបិ បឌត្តិ។ ក្កបឌ្ឍលិលិរេតហិរេកសហិតិ ញ្ញត្ថយ្ខតលក្ខណេ ករេណចចតំ, ចិប្បកតុល្លិលិរេតហិ រេកសហិ ក្កបលក្ខិតាតិ អរេត្ថា។ “អឌ្ឍលិលិរេតហិ”តិបិ បឌត្តិ។ ក្កលិលតត្តិ ច ផណកាឌឹហិ រេកសស្ឋាបតំ, “អឌ្ឍការេចិឆាត”ត្តិបិ ចឌត្តិ។ អបរេលិរេកត្វាតិ សិរេតហេសចិប្បារេសំ ស្វចរេកត អឌ្ឍក្កិតា អាឌាត្តឹ ចិឃ ឡុរេលិរេកត្វា។ យំ, កទេត្តតិ បុរេឡាបិ “យ”ត្តិ ចត្វា ក្កាណ្ហាក្យលចិត្តតាឃ បុត “យំ ឲតឥេចាចា”តិ អាហ។ ត្យចឌត្តិ សិឈំ។ តយត្យស្សុរេយារេតាតិ តំ តស្សា ចចតំ, តំ ចា តស្សា អាកាទេសហិតំ ចចតំ អត្យស្សុរេត្តា។

ភកចា តស្ស ចចតំ សុត្វា “ក្កបិរេឃតស្ស ទាកំ ចុបសរេយស្សាយិ”តិ ញ្ញដ្ឋិញ្ញរេលត ត់ តាចតិំសកចតំ រេតត្វា អត្តទាយរេក្ក ឲកស្មិំ ឥសាយរេលត្តា ឥសាយលាល្យយត្វកេ តិសិត្នំ លិត្កាល្ហតាឃសាតឌ្ឍដ្ឋំ ឲកំ បល្យដ្ឋយក្កាដំ ឥស្សេត្វា តាចតិំសកចតំ រេតសិ។ បិឡញ្ញឃំ បត ឲកក្ខុរេណាតច សត្វាទា

តាចតិរេកចត៌ ពតំ ថិយ ទុត្ត, តំ កយត៌ អចត្វា តាចតិរេកចត៌ រេត្ថាយ ទុត្ត៌ ពន្ធេត្តាវេយច ហិ កពចា អាយស្មតោ តត្ថស្ស អត្តរាយពេក្ក តំ បលុដ្ឋយក្កុដ៌ ឥនេស្សតិ៌ យេឌិ ឲចំ ពធំ រេបិញ្ញាតាឌិតិឥស្សត៌? តំ អត្តរឆាតតិឥស្សតត្តិ ពនេហតត្ថា៌ ឲចំ រេតូ្វា តំ តាចតិរេកចត៌ តេតូ្វា រេក្កស្ស

ឥេចវេឡ្លា ដ្ឋបដ្ឋាត៌ អាពតាតិ ពក្យុដបិតាតិ បញ្ញា អន្ធរាយតាតិ អតា្ត៌ ចត្ថិតូ្វា ឌិតាតិ ឥនេស្សតូ្វា ឌតបឥកល្យាណិយា តារំ បញ្ញាត្តិ

អន្ធរាយតាត៌ ទ្វបរេយ្យត្តិ បដិច្ច ចិរេយរំ បុច្ឆិ៌ រេតត ទុត្ត – “អឆ រេលា កពចា អាយស្មតូ្ត តត្ថិ ឥាហាឃំ ពនេហតូ្វា...រេប... ពក្យុដបិតាតី”តិ៌

តត្ត ឥាហាឃំ ពនេហតូ្វាតិ ឥាហ្យុបិញ្ញានេហតូ្វា ថិយ៌ កពចា ហិ តឆា តាឌិរំ ព្ចត្ថាតិរេញ្ញាទំ អភិរេញ្ញាវេរេរិ, យឆា អាយស្មា តេត្ថា ក្យេឌ ពនេហតូ្វា កពចតា តិយយាតេតា ថិយ អេហារិ៌ តត្ត ច កពចតា រេេច តស្ស អាយស្មតោ តាចតិរេឥចរេលិកស្ស ឥស្សត៌ បេចយតយេច ចា ព្ចត្ថិតំ រិយា, យឆាតិរិត្តេស្សេច តស្ស តំ ឥេចរេលិកំ ឥនេស្សឃ្យ រេលិកចិចរេលិត្ថិការេល ថិយ, តេយេច ចា ព្ចត្ថិយា តត្ត រេបរេឃ្យ៌ យស្មា បតស្ស ឌិត្តតូ្តកាចេតា យតុស្សតូ្តកាចស្ស េយា តិហិតឌិក្យុន្ធតិយកាេចា, តស្ស យុលក្កហលតុំ អត្តរាយពេក្ក តំ យក្កុដ៌ ឥនេស្សតុ្យការេយា, ឥេចរេលិករិទិចិកចរេយ្យត្តិេយា ច ឌ្លការេហតូ្វា ឥនេស្សតុ្យការេយា អេហារិ, តស្មា តំ ពនេហតូ្វា តត្ត តេរិ៌ ឲចរិញ្ញស្ស តឥតុំ

ព្រាហ្មចរិយចារេរ ចិរេរេតា អភិរតិ កចិស្សតីតិ៌

ពក្យុដបិតាតីតិ រេត្តចណ្ណតាយ បិរាចតរេឌិរេបិតាតិ៌ តា កិរ រេញ្ញាបិ ពស្សបស្ស កពចេតា រេវាចកាត៌ បិឥយក្លុតេតលឥាេតត តាឌិរេវា យុក្យយារបិតា អេហរុំ៌ បស្សរិ តេាតិ បស្សរិ តុ៌ អភិទ្វបតរាតិ ចិរិដ្ឋទ្វបតរា៌ ឥស្សតិយតរាតិ ឌិចរេយ្យិ បស្សត្តាត៌ អតិត្តិពរេលាដ្ឋេត បស្សិតត្ថតរា៌ បិរេវាឌិពតរាតិ រេញ្ញាចយចរេវាកាយ រេយត្តេតា បរេវាឥាចហតរា៌

ពស្មា បត កពចា អចស្សុតចិត្តំ អាយស្មតូ្ត តត្ថិ អន្ធរាេយា ឌ្លរេលិការេបរិ? យុរេលេតចស្ស ពិរេលេរេ តិហរិតុំ៌ យឆា ហិ ក្យុរេលិ រេចេញ្ញា ដ្ឋស្សត្តេឥារំ បុក្កលំ តិពិន្ធេតា្ត រិតេហបិតាឌិតា បឍមំ េឥារេរ ដ្ឋក្កិលេឥតូ្វា បន្ធា ចយតចិរេទចេតហិ រេយូឥេច តិហរាេបតិ, ឲចំ ចិតេឃ្យឥយតក្យុរេលិ កពចា ដ្ឋស្សត្តរាព៌ អាយស្មតូ្ត តត្ថិ ឥេចន្ធរាេយា ឥនេស្សតូ្វា ដ្ឋក្កិលេឥរិ អទិយយក្កុតេរេញ្ញូត អតេចរេរេតា

តិហរិតុ្យការេយាតិ េចឌិតត្ថា៌

បលុដ្ឋយក្កុឌីតិ ឍរាយក្កុបន្ធដ្ឋយក្កុឌី៌ ឲចេយេច េលាតិ យឆា រេវា, កេត្ត, តុេយតុ្តិ យឃុ្យាឥស្សិតា លិត្តកណ្ណុតាវេវា បលុដ្ឋយក្កុឌី ឌតបឥកល្យាណិ

ដ្ឋបិឥាយ , ឲចេយេច ឌតបឥកល្យាណិ ព្ចយាតិ បញ្ញា អន្ធរាយតាតិ ដ្ឋបិឥាយាតិ អេត្វា៌ បញ្ញាត្តិ អន្ធរាយតាតត្តិ ដ្ឋបេយាេព រាយិចចត៌,

បញ្ញា អន្ធរាយតាតីតិ អេត្វា៌ អចយចរេយ្យត្ថេ ចា ឲតំ រាយិចចត៌, េតត បញ្ញាត្តិ អន្ធរាយតាត៌ ទ្វបរេយ្យត្តិ ដ្ឋបតិឆាយាតិ អឆិប្បាេយា៌

ដ្ឋបតិឆាយាតិ ច រេយិេប ឍេបតូ្វា, ដ្ឋបិឥាយាតិ អេត្វា៌ រេញ្ញត្តិ ព្ចតុ្តីតិ ពលត៌ ពលកាពត្តិ ពលិយបិ កាព៌, ឲព៌ េវាត្យអរេពាដ្ឋារេរ

ពតូ្វា តេតា ឲពេពាដ្ឋារំ ពនេហតូ្វា េវាត្យអរេឆា ពលិេត តត្ត េយា ឲេពេកា េពាដ្ឋារេវា, េវា ពលការេពាតិ អឆិេប្យតា, តយ្យិ

ពលកាព៌ ត ដ្ឋេបតីតិ ចឥតិ៌ ដ្ឋបតិឆិត្តិ “ព្ចយាយ អឃំ រេឌិរី”តិ ដ្ឋបយាការេចត ពនេហតូ្វា រេយិេប ឍបតយ្យិ៌

យតូ្វាឃំ អតភិរេតា, តំ ព្រាហ្មចរិឃំ បុេត្ថា ទុត្ត បិពដញ្ញាតិ តំ អតាយរិតូ្វា តត្ត អភិរតិឃំ អាឥរឌតតតុំ អភិរេយ, តត្ថ, អភិរេយ, តត្ថា”តិ

អាសេវនបច្ចយេន វុត្តំ។ អយំ ចេ បដិបក្ខោតិ កស្មា កថា តស្ស ព្រហ្មចរិយចារំ វទន្តោ អព្រហ្មចរិយចារស្ស បដិបក្ខំ ឧបក្កិលិ?

យត្ថស្ស អារម្មណេ ទោសោ ឧប្បជ្ជតិ សិបតិ, តំ អាហច្ចការម្មណេ សង្កោចេត្វា សុខេន សក្កា ឧបាទេតុំ បដិបក្ខំ ឧបក្កិលិ។

អនុបុព្ពិកថាយំ សក្កថា ពលស្ស អត្ថស្ស សិទ្ធស្សតិ។

អនុស្សរន្តិ កថយន្តស្សាបិ? កថា ហិ នាម អាយស្មន្តោ សន្តេ វត្តំ ទស្សេត្វា អត្តនោ និចាដ្ឋានំ ករោត ឧបដ្ឋានំ អាហនានំ សិក្ខានំ តំ បចត្តំ ករេត្វា យថា សាយ គហបតិ ប្ញរិសោ អតិក្កន្តំ អាហិ អញ្ញាយ អាហិយា សីហរិត្វា បុត តំ ហត្ថានិហិ សញ្ជានេត្វា អបនេតិ, ឯវមេវ អាទិណ្ណចិរវេយ តស្ស ទាកំ អាហច្ចកចិរវេយន សីហរិត្វា បុត តទបិ ព្រហ្មចរិយបក្ខេហិ កត្វា អបនេតព្ពការេយា “ឯវ គុណេយ្យកិច្ចេច, តត្ថ កិច្ច កតាកចារេតេ ច ឧបក្កិតាកចារេតេ ច សមុទាចរេថា”តិ អាហារេបសិ, ឯចំ កិច្ច អនុស្សរន្តិ គោចិ បត “កថា តថាទ្ធបិ ពន្ធាភិសង្ខារំ អភិសង្ខារេសិ, យថា ចេ កិច្ច តបត្តំ ជាតិំស្មា”តិ ចនត្តិ។

កតាកចារេតាតិ កតកោតិ ចារេត៍ រេយា ហិ កតិយា គយំ គេទាតិ, រេសា កតកោតិ វុច្ចតិ, អយម្បិ អាយស្មា អន្តរាសមុទាចារិយិត្តំ ព្រហ្មចរិយំ ចរន្តោ កតកោ ចិយ ហោតីតិ វុត្តំ “កតាកចារេតា”តិ។ ឧបក្កិតាកចារេតាតិ រេយា គហាបណានិហិ កិច្ចំ កិណាតិ, រេសា ឧបក្កិតកោតិ វុច្ចតិ, អយម្បិ អាយស្មា អន្តរានំ ហេតុ អត្តនោ ព្រហ្មចរិយំ កិណាតិ, តស្មា “ឧបក្កិតកោ”តិ ឯចំ ចចនេត៍ អថ ចា កាចរេតា អាហាយ អន្តរាសមុទាចសង្កាតាយ កតិយា ព្រហ្មចរិយចារសង្ខាតំ និចិតំ បចរេត្វន្តោ តាយ កតិយា យាបនេ កាចតា ករិយានោ ចិយ ហោតីតិ “កតកោ”តិ វុត្តោ, តថា អន្តរាសមុទាចសង្កាតំ ចិក្កយំ អាទាតព្ពំ កត្វា កាចរេតា អាហត្តិយំ ពិដ្ឋេន្តោ តេន ចិក្កេយន កាចតា ឧបក្កិតោ ចិយ ហោតីតិ វុត្តំ “ឧបក្កិតកោ”តិ។

អដ្ឋិយមានោតិ បីឡិយមានោ ទុក្ខាបិយមានោ។ ហរាយមានោតិ លជ្ជមានោ។ ជិគុច្ឆមានោតិ បដិកូលតោ បស្សន្តោ។ ឯកោតិ អសហាយោ។ វូបកដ្ឋោតិ ចត្ថុការេហិ កិលេសការេហិ ច ការេយន ចេច ចិត្តេន ច វូបកដ្ឋោ។ អប្បមត្តោតិ កម្មដ្ឋានេ សតិំ អចិជហន្តោ។ អាតាបីតិ កាយិកចេតសិកចិរិយាតាបេន អាតាបចា, អាតាបេតិ កិលេសេតិ អាតាបេបិ, ចិរិយំ។ បហិតត្តោតិ កាយេ ច ជីចិតេ ច អនបេក្ខតាយ បេសិតត្តោ ចិស្សដ្ឋអត្តភាវោ, និព្ពានេ ចា បេសិតចិត្តោ។ ន ចិរស្សេវាតិ កម្មដ្ឋានារម្ភតោ ន ចិរេនេវ។ យស្សត្ថាយាតិ យស្ស អត្ថាយ។ កុលបុត្តាតិ ទុចិធា កុលបុត្តា ជាតិកុលបុត្តា ច អាចារកុលបុត្តា ច, អយំ បន ឧភយថាបិ កុលបុត្តោ។ សម្មទេវាតិ ហេតុនា ច ការណេន ច។ អគារស្មាតិ ឃរតោ។ អនគារិយន្តិ បព្ពជ្ជំ។ កសិចណិជ្ជាទិកម្មញ្ហិអគារស្ស ហិតត្តិ អគារិយំ នាម, តំ ឯត្ថ នត្ថីតិ បព្ពជ្ជា អនគារិយាតិ វុច្ចតិ។ បព្ពជន្តីតិ ឧបគច្ឆន្តិ។ តទនុត្តរន្តិ តំ អនុត្តរំ។ ព្រហ្មចរិយបរិយោសានន្តិ មគ្គព្រហ្មចរិយស្ស បរិយោសានភូតំ អរហត្តផលំ។ តស្ស ហិ អត្ថាយ កុលបុត្តា ពលេ បព្ពជន្តិ។ ទិដ្ឋេវ ធម្មេតិ តស្មិំយេវ អត្តភាវេ។ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វាតិ អត្តនាយេវ បញ្ញាយ បច្ចក្ខំ កត្វា, អបរប្បច្ចយេន ញត្វាតិ អត្ថោ។ ឧបសម្បជ្ជ ចិហាសីតិ បាបុណិត្វា សម្បាទេត្វា ចា ចិហាសិ។ ឯវំ ចិហរន្តោ ច ខីណា ជាតិ…បេ… អព្ភញ្ញាសីតិ។ ពលិតា អស្ស បច្ចវេក្ខណភូមិ ទស្សិតា។

តត្ថ ខីណា ជាតីតិ ន តាវស្ស អតីតា ជាតិ ខីណា បុព្ពេវ ខីណត្តា, ន អនាគតា អនាគតត្តា ឯវ, ន បច្ចុប្បន្នា ចិជ្ជមានត្តា។ យស្ស

បត អកាចិតត្តា ឃា ឧពចេព្យបញ្ចូរចាកាករេចស្ ឧពចេព្យបញ្ចាក្លូត្ថប្យរេកគា ឌាតិ ក្ខប្យរេឌ្ឈឃ្យ, សា យក្កឝ្ស កាចិតត្តា អត្យប្យាគឆយ្ទំ អាបឌ្ឌរេតត លឹហា៍ តំ រេសា យក្កកាចតាឃ បហឹតកិរេលរេស បច្ចរេចក្លិត្តា កិរេលសាការរេចត ចិឌ្ឌយាតយ្បិ កយ្ចំ អាឃតិ៍ អប្យជិសត្ថិកំ រេហាតឹតិ ឌាតរេតត អត្ថឌ្ឍាសិ៍ ចុសិតត្តិ ចុត្តំ បរិចុត្តំ កតំ ចរិតំ, តិដ្ឋាបិតត្តិ អរេត្ថា៍ ព្រាហូចរិឃត្តិ យក្កព្រាហូចរិឃំ៍ បុច្ចឌ្ឌតកល្យាណរេកាត ហិ សត្ថិ សត្តូ រេសក្លា ព្រាហូចរិឃចាសំ ចសត្តិ តាឃ, លឹហាសរេចា ចុត្តចារេសា, តស្មា រេសា អត្តរេតា ព្រាហូចរិឃចាសំ បច្ចរេចក្លូរេត្តា "ចុសិតំ ព្រាហូចរិឃ"ត្តិ អត្ថឌ្ឍាសិ៍ កតំ ករលឹឃត្តិ ចត្បុ សរេច្ចុ ចត្បហិ យរេក្កហិ បរិឌ្ឍាបហាតសច្ឆិកិរិឃាកាចតាចរេសត រេសាឡ្យអសចិឆយ្បិ កិច្ចំ តិដ្ឋាបិតំ៍ បុច្ចឌ្ឌតកល្យាណកាគរេឃា ហិ តំ កិច្ចំ ករេទាត្តិ តាឃ, លឹហាសរេចា កតករលឹរេឃា, តស្មា រេសា អត្តរេតា ករលឹឃំ បច្ចរេចក្លូរេត្តា "កតំ ករលឹឃ"ត្តិ អត្ថឌ្ឍាសិ៍ តាបរំ ឆ្កាត្តត្តាឃាតិ "ឆ្កាគាតិ បុត ឆ្កាត្តកាចាឃ ឧចំ រេសាឡ្យអសកិច្ចកាចាឃ កិរេលសក្លូឃាឃ ចា យក្កកាចតាឃ កិច្ចំ រេយ តត្តិ"តិ អត្ថឌ្ឍាសិ៍ តាបរំ ឆ្កាត្តត្តាឃាតិ ចា "ឆ្កាត្តកាចរេតា ឆ្កាយស្មា ឧចំបកាទា ចត្តយាតក្លូត្ថសត្តាតា អបរំ ឈត្ថសត្តាតំ យឃ្យាតត្តិ, ឆ្កាយេ បត បច្ចាក្លូត្ថា បរិឌ្ឍាតា តិដ្ឋត្តិ លិត្តឡ្វលកា ចិឃ ទុក្លា, រេត ចរិយកចិត្តតិរេទារេឆត អត្យបិគារេតា ចិឃ ឌាតរេចរេគា តិត្តាឃិឃ្សត្តិ, អបឈត្តិកកាចំ កយិឃ្សត្តិ"តិ អត្ថឌ្ឍាសិ៍ អឌ្ឍាតរេទាតិ ឧរេកា៍ អទហតត្តិ កកចរេតា សាចកាតំ អទហត្តាតំ អត្ថត្តរេទា ឧរេកា យហាសាចរេកា អរេហាសឹតិ អរេត្ថា៍

អឌ្ឍាតទា រេគចតាតិ អឆិកតយក្កា ឧកា ព្រាហូរេគចតា៍ សា ហិ សឃំ អរេសក្លូត្តា អរេសក្លូចិសឃំ អត្ថឌ្ឍាសិ៍ រេសក្លា ហិ តំ តំ រេសក្លូចិសឃំ, បុច្ចឌ្ឌតា ច អត្តរេតា បុច្ចឌ្ឌតចិសឃរេយច ឌាតត្តិ៍ អកិក្កត្តាឃ ទត្តិឃាតិ បរិក្លិហាឃ ទត្តិឃា, យឌ្ឍិយឃារេយតិ អរេត្ថា៍ អកិក្កត្តចណ្ហាតិ អតិក្កត្តយចណ្ហា៍ រេកចលកប្យត្តិ អតចរេសរេសត សយត្តរេតា៍ ឡការរេសត្ថាតិ អត្តរេតា បកាឃ ចរេត្ថា ចិឃ ឃុរិរេឃា ចិឃ ច រេឌតចតំ ឧរេកាកាសំ កត្ថា៍ រេតត្យបសក្កឹយិតិ អាឃស្មុរេតា តត្ថស្ស អទហត្តប្យត្តិ ចិគិត្ថា បឹតិរេសាយតស្សឌាតា "តំ កកចរេតា បជិរេចរេគស្សាឃឹ"តិ ក្ខបសក្កឹយិ៍

អាសចាតំ ឈឃាតិ ឧត្ត អាសចត្តិតិ អាសចា, ចក្លូទ្វាទាឌិហិ បចតត្តិតិ អរេត្ថា៍ អឆ ចា អារេកាព្យាក្យំ អាកចក្កំ ចា សចត្តិតិ អាសចា, ឧរេត ឆរេយ្ទ ឧតញ្ចា ឡកាសំ អរេត្តា ករិត្ថា បចតត្តិតិ អរេត្ថា៍ ចិទបរិទិចាសិឃរេដ្ឋត យគិទាគិអាសចា ចិឃាតិ អាសចា៍ "បុរិយា, ភិក្លូរេច, រេកាជិ ត បញ្ញាឃតិ អចិឌ្ឌាឃា"តិអាគិចចរេតហិ (អ៍ តិ៍ ១០៍៩១) រេតសំ ចិទបរិទិចាសិឃតា រេចគិតញ្ញា៍ អឆ ចា អាឃតំ សំសាទត្យក្លូ សចត្តិ បសចត្តិតិបិ, អាសចា៍ បុរិរេយា រេចត្ត អរេត្ថា កិរេលរេសស្ ឃុឌ្ឌតិ, បច្ឆិរេយា ករេយ្ទបិ៍ ត រេកចលញ្ចា កយ្ទកិរេលសា ឧច អាសចា, អឆ រេឍា តាតប្យកាទា ក្ខបដ្ឋចាបិ៍ តឆា ហិ "តាហំ, ចុគ្គ , គិដ្ឋឆយ្ទិកាតំរេឃច អាសចាតំ សំចទាឃ ឆយ្ទំ រេគរេសឹ"តិ ឧត្ត (ឌី៍ តិ៍ ៣៍១ប័៧) ចិចាគយ្វលក្សតា កិរេលសា អាសចាតិ អាកតា៍

"រេឃត រេគត្ថបបព្យស្ស, កត្ថរេត្ថា ចា ចិហក្ខរេយា;

ឃក្លូត្តិ រេឃត ករេច្ចឃ្យ, យត្យស្សត្តញ្ចា អត្ថារេគ;

ᨲᩮ ᨾᨿ᩠ᩉᩴ ᩋᩣᩈᩅᩣ ᨡᩦᨱᩣ, ᩅᩥᨴ᩠ᨵᩈ᩠ᨲᩣ ᩅᩥᨶᩊᩦᨠᨲᩣ”ᨲᩥ (ᩋ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪔᪨᪓᪖) –

ᩑᨲ᩠ᨳ ᨲᩮᨽᩪᨾᨠᩴ ᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᩋᩅᩈᩮᩈᩣ ᨧ ᩋᨠᩩᩈᩃᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᩋᩣᩈᩅᩣᨲᩥ ᩋᩣᨣᨲᩣ᪨ “ᨴᩥᨭ᩠ᨮᨵᨾ᩠ᨾᩥᨠᩣᨶᩴ ᩋᩣᩈᩅᩣᨶᩴ ᩈᩴᩅᩁᩣᨿ, ᩈᨾ᩠ᨷᩁᩣᨿᩥᨠᩣᨶᩴ ᩋᩣᩈᩅᩣᨶᩴ ᨷᨭᩥᨥᩣᨲᩣᨿᩣ”ᨲᩥ (ᨷᩣᩁᩣ᪨ ᪓᪙) ᨷᩁᩪᨷᨥᩣᨲᩅᩥᨷ᩠ᨷᨭᩥᩈᩣᩁᩅᨵᨻᨶ᩠ᨵᩣᨴᨿᩮᩣ ᨧᩮᩅ ᩋᨷᩣᨿᨴᩩᨠ᩠ᨡᨽᩪᨲᩣ ᨧ ᨶᩣᨶᨷ᩠ᨷᨠᩣᩁᩣ ᩏᨷᨴ᩠ᨴᩅᩣ᪨

ᨲᩮ ᨷᨶᩮᨲᩮ ᩋᩣᩈᩅᩣ ᩅᩥᨶᨿᩮ – “ᨴᩥᨭ᩠ᨮᨵᨾ᩠ᨾᩥᨠᩣᨶᩴ ᩋᩣᩈᩅᩣᨶᩴ ᩈᩴᩅᩁᩣᨿ ᩈᨾ᩠ᨷᩁᩣᨿᩥᨠᩣᨶᩴ ᩋᩣᩈᩅᩣᨶᩴ ᨷᨭᩥᨥᩣᨲᩣᨿᩣ”ᨲᩥ (ᨷᩣᩁᩣ᪨ ᪓᪙) ᨴ᩠ᩅᩥᨵᩣ ᩋᩣᨣᨲᩣ᪨ ᩈᩊᩣᨿᨲᨶᩮ “ᨲᨿᩮᩣᨾᩮ, ᩋᩣᩅᩩᩈᩮᩣ, ᩋᩣᩈᩅᩣ – ᨠᩣᨾᩣᩈᩅᩮᩣ, ᨽᩅᩣᩈᩅᩮᩣ, ᩋᩅᩥᨩ᩠ᨩᩣᩈᩅᩮᩣ”ᨲᩥ (ᨴᩦ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪓᪨᪓᪐᪕) ᨲᩥᨵᩣ ᩋᩣᨣᨲᩣ, ᨲᨳᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᩮᩈᩩ ᨧ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩮᩈᩩ᪨ ᩋᨽᩥᨵᨾ᩠ᨾᩮ ᨲᩮᨿᩮᩅ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩣᩈᩅᩮᨶ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᨧᨲᩩᨵᩣ ᩋᩣᨣᨲᩣ᪨ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩮᨵᩥᨠᨷᩁᩥᨿᩣᨿᩮ “ᩋᨲ᩠ᨳᩥ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩋᩣᩈᩅᩣ ᨶᩥᩁᨿᨣᩣᨾᩥᨶᩥᨿᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨶᩣ (ᩋ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪖᪨᪖᪓) ᨷᨬ᩠ᨧᨵᩣ ᩋᩣᨣᨲᩣ᪨ ᨨᨠ᩠ᨠᨶᩥᨷᩣᨲᩮ “ᩋᨲ᩠ᨳᩥ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩋᩣᩈᩅᩣ ᩈᩴᩅᩁᩣ ᨷᩉᩣᨲᨻ᩠ᨻᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨶᩣ (ᩋ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪖᪨᪕᪘) ᨶᨿᩮᨶ ᨨᨵᩣ ᩋᩣᨣᨲᩣ᪨ ᩈᨻ᩠ᨻᩣᩈᩅᨷᩁᩥᨿᩣᨿᩮ (ᨾ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪑᪨᪒᪒) ᨲᩮᨿᩮᩅ ᨴᩔᨶᨷᩉᩣᨲᨻ᩠ᨻᩮᩉᩥ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᩈᨲ᩠ᨲᨵᩣ ᩋᩣᨣᨲᩣ᪨ ᩍᨵ ᨷᨶ ᩋᨽᩥᨵᨾ᩠ᨾᨶᨿᩮᨶ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩮᩣ ᩋᩣᩈᩅᩣ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣ᪨

ᨡᨿᩣᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨷᨶ “ᨿᩮᩣ ᩋᩣᩈᩅᩣᨶᩴ ᨡᨿᩮᩣ ᨽᩮᨴᩮᩣ ᨷᩁᩥᨽᩮᨴᩮᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩ ᩋᩣᩈᩅᩣᨶᩴ ᩈᩁᩈᨽᩮᨴᩮᩣ ᩋᩣᩈᩅᨠ᩠ᨡᨿᩮᩣᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ᪨ “ᨩᩣᨶᨲᩮᩣ ᩋᩉᩴ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨷᩔᨲᩮᩣ ᩋᩣᩈᩅᩣᨶᩴ ᨡᨿᩴ ᩅᨴᩣᨾᩦ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩ (ᨾ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪑᪨᪑᪕) ᩋᩣᩈᩅᩣᨶᩴ ᩋᩣᨿᨲᩥᩴ ᩋᨶᩩᨷ᩠ᨷᩣᨴᩮᩣ ᩋᩣᩈᩅᨠ᩠ᨡᨿᩮᩣᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ᪨

“ᩈᩮᨠ᩠ᨡᩔ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᨾᩣᨶᩔ, ᩏᨩᩩᨾᨣ᩠ᨣᩣᨶᩩᩈᩣᩁᩥᨶᩮᩣ;

ᨡᨿᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨷᨮᨾᩴ ᨬᩣᨱᩴ, ᨲᨲᩮᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᩣ ᩋᨶᨶ᩠ᨲᩁᩣ”ᨲᩥ (ᩍᨲᩥᩅᩩ᪨ ᪖᪒) –

ᩋᩣᨴᩦᩈᩩ ᨾᨣ᩠ᨣᩮᩣ ᩋᩣᩈᩅᨠ᩠ᨡᨿᩮᩣᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ᪨ “ᩋᩣᩈᩅᩣᨶᩴ ᨡᨿᩣ ᩈᨾᨱᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩦ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩ (ᨾ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪑᪨᪔᪓᪘) ᨹᩃᩴ᪨

“ᨷᩁᩅᨩ᩠ᨩᩣᨶᩩᨷᩔᩥᩔ, ᨶᩥᨧ᩠ᨧᩴ ᩏᨩ᩠ᨫᩣᨶᩈᨬ᩠ᨬᩥᨶᩮᩣ;

ᩋᩣᩈᩅᩣ ᨲᩔ ᩅᨯ᩠ᨰᨶ᩠ᨲᩥ, ᩋᩣᩁᩣ ᩈᩮᩣ ᩋᩣᩈᩅᨠ᩠ᨡᨿᩣ”ᨲᩥ –

ᩋᩣᨴᩦᩈᩩ (ᨵ᪨ ᨷ᪨ ᪒᪕᪓) ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩴ᪨ ᩍᨵ ᨷᨶ ᩋᩣᩈᩅᩣᨶᩴ ᩋᨧ᩠ᨧᨶ᩠ᨲᨠ᩠ᨡᨿᩮᩣ ᩋᨶᩩᨷ᩠ᨷᩣᨴᩮᩣ ᩅᩣ ᨾᨣ᩠ᨣᩮᩣ ᩅᩣ “ᩋᩣᩈᩅᩣᨶᩴ ᨡᨿᩮᩣ”ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ᪨

ᩋᨶᩣᩈᩅᨶ᩠ᨲᩥ ᨷᨭᩥᨷᩔᨴ᩠ᨵᩥᩅᩈᩮᨶ ᩈᨶ᩠ᨲᩈᩮᩣ ᨷᩉᩦᨶᩣᩈᩅᩴ᪨ ᨧᩮᨲᩮᩣᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩥᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᨹᩃᩈᨾᩣᨵᩥᩴ᪨ ᨷᨬ᩠ᨬᩣᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩥᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᨹᩃᨷᨬ᩠ᨬᩴ᪨ ᩏᨽᨿᩅᨧᨶᩴ ᨾᨣ᩠ᨣᩮᩣ ᩅᩥᨿ ᨹᩃᩮᨷᩥ ᩈᨾᨳᩅᩥᨷᩔᨶᩣᨶᩴ ᨿᩩᨣᨶᨴ᩠ᨵᨽᩣᩅᨴᩔᨶᨲ᩠ᨳᩴ᪨ ᨬᩣᨱᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᨻ᩠ᨻᨬ᩠ᨬᩩᨲᨬ᩠ᨬᩣᨱᩴ᪨ ᨴᩮᩅᨲᩣᨿ ᩅᨧᨶᩈᨾᨶᨶ᩠ᨲᩁᩮᨿᩮᩅ “ᨠᨳᩴ ᨶᩩ ᨡᩮᩣ”ᨲᩥ

អាចេន្តស្ស ភគវតោ ពាហាយំ ឧប្បជ្ជិ “ភន្តេ អរហត្តំ សន្តិកេ”ន្តិ។ សោ ហិ អាយស្មា មហាមោគ្គល្លានោ តទា ឧប្បន្នសំវេគោ “ការិយំ ចត យមា ភតំ, យោហំ ឥធ ស្វាគតោ ឥទ្ធិយា បត្តិក្វា អដ្ឋរាតំ បដិលិកាយ សត្វានំ បដិភាគំ អកាសិ”ន្តិ ឧប្បន្នសំវេគោ ហិរោត្តប្បំ បច្ចុបដ្ឋបេត្វា ឈានេន្តោ ចាមយន្តោ អរហត្តំ បត្វា ចិន្តេសិ – “យំនូនាហំ ភគវន្តំ ឧបសង្កមិត្វា បដិប្បុច្ឆេយ្យ”ន្តិ។ សោ ភគវន្តំ ឧបសង្កមិត្វា អត្តនោ អធិប្បាយំ សព្វំ អារោចេសិ។ តេន វុត្តំ – “អថ ខោ អាយស្មា ភន្តេ...បេ... ឧបសង្កមិ បដិប្បុច្ឆា”តិ។ តត្ថ បដិប្បុច្ឆាតិ បដិភាគបដិប្បុច្ឆា, “អដ្ឋរាតំ បដិលិកាយ អហំ បដិភូតោ”តិ បដិញ្ញាយ។

អថស្ស ភគវា “យស្មា តយា អញ្ញា អារាធិតាតិ ពាហិរេយតំ យមា, ទេវតាបិ មេ អារោចេសិ, តស្មា នាហំ បដិប្បុច្ឆា ឧបាទានិ យោនេចតេព្វា អរហត្តប្បត្តិយាច យោធិតត្តា”តិ អាហ។ តេន វុត្តំ “យទេវ ខោ តេ ភន្តា”តិអាទិ។ តត្ថ យទេវាតិ យទា ឥទំ។ តេតិ តទំ យុត្តាតិ បយុត្តា។ ឧបធិ វុត្តំ ហោតិ – យស្មិំ មេ កាលេ អាមន្តេសិ តទ ចិត្តំ ចិយុត្តំ, អថ អនត្តរមេវាហំ ននោ បដិភាគនោ យុត្តាតិ។

សោបិ អាយស្មា ចិបស្សនាកាលេយេវ “យទេវាហំ ឧបត្ថិយាមិចេ និស្សាយ ឧបំ ចិប្បការេ បត្វា, តេមេវ ស្វេ និក្ខេបស្សាមី”តិ ឧស្សាហជាតោ ពលវហិរោត្តប្បោ តត្ថ ច គតានិការត្តា ឧបត្ថិយមិទេរ ឧប្បជ្ជបដិបទាយ អកាសិ។ វុត្តញ្ហេតំ –

“សចេ , កិម្ពិល, ភិក្ខុស្ស បុរត្ថិមាយ ទិសាយ អាវាសោ ហោតិ, សត្ថា ទេវតោ សមត្តាហរិត្វា ភន្តេ បុរត្ថិមំ ទិសំ អាវាសេតិ ‘ឥធ មេ បុរត្ថិមំ ទិសំ អាវាសយតោ ន អភិញ្ញាតាយតស្សា បិបកា អកុសលា ធម្មា អន្វាស្សវេយ្យុ’ន្តិ, ឧបធិហ តត្ថ សម្បជានោ ហោតិ។

“សចេ, កិម្ពិល, ភិក្ខុស្ស បច្ឆិមា...បេ... ឧត្តរា... ទក្ខិណា... ឧទ្ធំ... អធោ... អនុទិសា អាវាសោ ហោតិ, សត្ថា ទេវតោ សមត្តាហរិត្វា ភន្តេ អនុទិសំ អាវាសេតិ ‘ឥធ មេ...បេ... សម្បជានោ ហោតី’”តិ (អ· និ· ប៉·ដ)។

តេនេវ តំ អាយស្មន្តំ សត្ថា “ឥតិក្ខុ, កិម្ពិល, មម សាវកានំ កិម្ហិ ឧបត្ថិយេសុ អុត្តមត្ថានំ យទិទំ ភន្តា”តិ (អ· និ· ១·១១០) ឥតទគ្គេ ធបេសិ។

ឥតមត្តំ ចិនិត្វាតិ ឥទំ អាយស្មតោ ភន្តស្ស សន្តាមេច ហេបត្វា សុយាថឹសុ តាធិកាចប្បត្តិមគ្គានំ អត្តំ សន្តាការតោ ចិនិត្វា។ ឧបធិ ឧបាសត្តិ តទត្តចិកាចតំ ឧបធិ ឧបាតំ ឧបាតេសិ។

តត្ថ យស្ស និត្តិណ្ណា បញ្ចាតិ យេន អរិយបុគ្គលេន អរិយមគ្គេសតុនា សន្តា និដ្ឋិបញ្ចា សំសារបញ្ចា ឥច ចា និត្ថានបរិកាយនេន តិណ្ណា។ បត្ថិតោ កាយគន្ថកាតិ យេន សត្តានំ ចិន្តនតោ។ “កាយគន្ថកា”តិ លទ្ធនាមោ សន្តោ កិលេសការោ សន្តោ កាយចិត្តកោ អគ្គតាលាឌេល្លន បត្ថិតោ ននគ្គ អនចសេមសតោ បធិតោ។ មោហគ្គមំ អនុប្បន្តោតិ ឥចិក្ខតោ ច ទុក្ខានិចិសយស្ស សន្តស្ស សម្មោហស្ស

ខេបនេន មោហក្ខយំ បត្តោ, អរហត្តផលំ និព្វានញ្ច អនុប្បត្តោ។ សុខទុក្ខេសុ ន វេធតី ស ភិក្ខូតិ សោ ភិន្នកិលេសោ ភិក្ខុ ឥដ្ឋារម្មណសមាយោគតោ ឧប្បន្នេសុ សុខេសុ អនិដ្ឋារម្មណសមាយោគតោ ឧប្បន្នេសុ ទុក្ខេសុ ច ន វេធតិ ន កម្បតិ, តំ និមិត្តំ ចិត្តវិការំ នាបជ្ជតិ។ "សុខទុក្ខេសូ"តិ ច ទេសនាមត្តំ, សព្វេសុបិ លោកធម្មេសុ ន វេធតីតិ វេទិតព្វោ។

ទុតិយសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៣. យសោជសុត្តវណ្ណនា

២៣. តតិយេ យសោជប្បមុខានីតិ ឯត្ថ យសោជោតិ តស្ស ថេរស្ស នាមំ, តំ បុព្វង្គមំ កត្វា បដ្ឋិតត្តា វិចរណតោ ច តានិ បញ្ច ភិក្ខុសតានិ "យសោជប្បមុខានី"តិ វុត្តានិ។

តេសំ អយំ បុព្វយោគោ – អតីតេ កិរ កស្សបទសពលស្ស សាសនេ អញ្ញតរោ ភិក្ខុ អារញ្ញកោ អរញ្ញេ បិដ្ឋិបាសាណេ កតបណ្ណកុដិយំ វិហរតិ។ តស្មិញ្ច សមយេ បញ្ចសតា ចោរា គាមឃាតកាទីនិ កត្វា ចោរិកាយ ជីវន្តា ចោរកម្មំ កត្វា ជនបទមនុស្សេហិ អនុពទ្ធា បលាយមានា អរញ្ញំ បវិសិត្វា តត្ថ កិញ្ចិ គហនំ វា បដិសរណំ វា អបស្សន្តា អវិទូរេ តំ ភិក្ខុំ បាសាណេ និសិន្នំ ទិស្វា វន្ទិត្វា តំ បវត្តិំ អាចិក្ខិត្វា "អម្ហាកំ, ភន្តេ, បដិសរណំ ហោថា"តិ យាចិំសុ។ ថេរោ "តុម្ហាកំ សីលសទិសំ បដិសរណំ នត្ថិ, សព្វេ បញ្ច សីលានិ សមាទិយថា"តិ អាហ។ តេ "សាធូ"តិ សម្បដិច្ឆិត្វា សីលានិ សមាទិយិំសុ។ ថេរោ "តុម្ហេទានិ សីលេសុ បតិដ្ឋិតា, អត្តនោ ជីវិតំ វិនាសយន្តេសុបិ មា មនំ បទោសយិត្ថា"តិ កកចូបមវិធិំ (ម. និ. ១.២២២ អាទយោ) អាចិក្ខិ។ តេ "សាធូ"តិ សម្បដិច្ឆិំសុ។ អថ តេ ជានបទា តំ សម្បត្តា ឥតោ ចិតោ ច គវេសន្តា តេ ចោរេ ទិស្វា សព្វេវ ជីវិតា វោរោបេសុំ។ តេ តេសុ មនោបទោសមត្តម្បិ អកត្វា អក្ខណ្ឌសីលា កាលំ កត្វា កាមាវចរទេវេសុ និព្វត្តិំសុ។ តេសុ ជេដ្ឋចោរោ ជេដ្ឋទេវបុត្តោ អហោសិ, ឥតរេ តស្សេវ បរិវារា។

តេ អបរាបរំ សំសរន្តា ឯកំ ពុទ្ធន្តរំ ទេវលោកេ ខេបេត្វា អម្ហាកំ ភគវតោ កាលេ ទេវលោកតោ ចវិត្វា ជេដ្ឋទេវបុត្តោ សាវត្ថិទ្វារេ កេវដ្ដគាមេ បញ្ចសតកុលគាមជេដ្ឋកស្ស កេវដ្ដស្ស បុត្តោ ហុត្វា និព្វត្តិ, យសោជោតិស្ស នាមំ អកំសុ។ ឥតរេបិ អវសេសកេវដ្ដានំ បុត្តា ហុត្វា និព្វត្តិំសុ។ តេ បុព្វសន្និវាសេន សព្វេបិ សហាយកា ហុត្វា សហបំសុកីឡិតំ កីឡន្តា អនុបុព្វេន វយប្បត្តា អហេសុំ, យសោជោ តេសំ អគ្គោ អហោសិ។ តេ សព្វេវ ឯកតោ ហុត្វា ជាលានិ គហេត្វា នទីតឡាកាទីសុ មច្ឆេ ពន្ធន្តា វិចរន្តិ។

អថេកទិវសំ អចិរវតិយា នទិយា ជាលេ ខិត្តេ សុវណ្ណវណ្ណោ មច្ឆោ អន្តោជាលេ បាវិសិ។ តំ ទិស្វា សព្វេបិ កេវដ្ដា "អម្ហាកំ បុត្តា មច្ឆេ ពន្ធន្តា សុវណ្ណវណ្ណំ មច្ឆំ ពន្ធិំសូ"តិ ហដ្ឋតុដ្ឋា អហេសុំ។ អថ តេ បញ្ចសតាបិ សហាយកា មច្ឆំ នាវាយ បក្ខិបិត្វា នាវំ ឧក្ខិបិត្វា រញ្ញោ ទស្សេសុំ។ រាជា តំ ទិស្វា "ភគវា ឯតស្ស សុវណ្ណវណ្ណការណំ ជានិស្សតី"តិ មច្ឆំ គាហាបេត្វា ភគវតោ ទស្សេសិ។ សត្ថា "អយំ

ពស្សបសយ្ហាសម្ពន្ធស្ស សាសនេត ឌូសក្កួយាគេ បត្តុខិត្វា យិន្ធា បដិបឌ្ឌេត្វា សាសត ឌូសក្កាបេត្វា តិទ្ទេយ តិខ្ពុតេត្វា ឲពំ ញុទ្ធត្តាទំ តិទ្ទេយ បច្ចិត្វា តតេតា ក្ខុតេតា អមិទេចតិឃំ យេន្ធា ហុត្វា តិខ្ពុតេត្វា”តិ ចត្វា តស្ស យាតុកពិតិតច្ចា តិទ្ទេយ តិខ្ពុតួកាចំ, តស្ស កាតិពតេ្តទ្ទស្ស បទិតិខ្ពុតកាចច្ចា តេតេតច ពឆាទេបត្វា ខ្ពុយិស្សា អដ្ឋុប្បត្តិឃា ពបិលសុត្តំ តេតេសយិ៍

សត្ថុ តេសតំ សុត្វា តេ បញ្ចសតា តេចដ្ឋុបុត្តា សំតេចពឌាតា ហុត្វា កាចតេតា សត្ថិតេព បត្តុខិត្វា, ដ្ឋបសយុត្តា ហុត្វា ចិទេចពចាសំ ចសត្តា កាចត្តំ ឥស្សតាយ អាពយំបុ៍ តេតត ខុត្តំ – “តេតត តេលា បត សយតេយត ឃសោឌប្បុបុលាតិ បច្ចាយត្តាតិ កិក្លូសតាតី”តិអាទិ៍

តត្ថ តេតឆាតិ តេ ខ្ពុឆ៍ តេចាសិតេពហីតិ តិពដ្ឋចាសំ ចសយាតេហិ៍ បដិសតេយ្ហាឌយាតាតិ តេចាសិពកិក្លូហិ “ពច្ចាក្ខុសោ, លយតីឃ”ត្តិអាឌិតា បដិសត្តទ្ទចសេត សតេយ្ហាឌតាយ ពតាយ “អាយាក្ខុសោ, លយតីឃ”ត្តិអាឌិតា , បុត សតេយ្ហាឌយាតា តេតហិ សទ្ធិ សយប្បចត្តុតេយាឌា៍ សេតាសតាតិ បច្ចាបឃយាតាតិ អាចទិឃុបច្ចាឃាតំ អត្តុតេតា ច បិបុលាពាតិ សេតាសតាតិ បុច្ឆិត្វា តេតហិ តេចាសិតេពហិ តេតសំ “ខ្ពុដំ តុយ្ហាកំ អាចទិឃាតំ, ខ្ពុដំ តុយ្ហាកំ ដ្ឋបច្ចាឃាតំ, ខ្ពុដំ តុយ្ហាកំ បិបុលាតី”តិ សេតាសតាតិ សំចិឆាតេបត្វា អត្តុតា ច តត្ថ ពត្តា, ក្ខុទេពចាដិតិ ចិចទិត្វា, យច្ចាបឹតេពជសាទេពាឌីតិ តិហទិត្វា បតេប្បាតេដត្វា ឃឆាឆាតំ ឆបតាឌិចសេត បច្ចាទេបត្តា ច៍

បតួឌិចទាតិ បដិសាយឃយាតាតិ, “កត្តេ្ត, ខ្ពុយំ តេយ បត្តុ ឆតេបច, ខ្ពុដំ ឌិចទំ, ខ្ពុដំ ឆាលកំ, ខ្ពុដំ ដ្ឋឌពតុខ្ពុំ, ខ្ពុដំ តេយ ពតួទេឃដ្ឋិ”ត្តិ ឲចំ សយលាបទិក្លូទំ សំតេពាបឃយាតា៍ ដ្ឋច្ចាសដ្ឋា យហាសដ្ឋាតិ ដ្ឋដ្ឋិ ពតេដ្ឋេត ដ្ឋេច្ចា សេដ្ឋា តេឃសតេត្ត ដ្ឋច្ចាសដ្ឋា អពាទេស្ស អាពាទំ ពត្វា៍ សយត្តុតេតា បតួដេដ្ឋេត យហេត្តា សេដ្ឋា តេឃសតេត្ត យហាសដ្ឋា៍ តេចដ្ឋា យេខ្លា យច្ឆចិតេលិតេបតិ តេចដ្ឋា ចិឃ យច្ឆចិលុប្បេគេ៍ ឃឆា តាយ តេចដ្ឋា ដ្ឋឌតេព ចដ្ឋតេតា យច្ឆពុហលាត្តុ បចតួតេតា “តេចដ្ឋា”តិ លដ្ឋតាយា យច្ឆពុត្តា យច្ឆពុហលាត្តុ ឌតេល ឌាលំ បក្លិបិត្វា “បចិតេដ្ឋា ត បចិតេដ្ឋា, ពហិតេតា ត ពហិតេតា”តិអាឌិតា ដ្ឋច្ចាសដ្ឋយហាសដ្ឋា តេហាត្តិ៍ ឃឆា ច តេ យច្ឆបច្ឆិអាឌីតិ ឆបិតដ្ឋាតេត យហាឌតេត ពត្តា “យឃ្យា ឲពំ យច្ឆំ តេឆ, យឃ្យាឲពំ យច្ឆចាលំ តេឆ, អយុពស្ស ឌិតេត្តា យហេត្តា, យឃ្យាលុដ្ឋតេពា”តិអាឌីតិ ចត្វា ចិលុប្បយាតេត តេតសំ បដិតេសឆតាឌិចសេត ដ្ឋច្ចាសដ្ឋយហាសដ្ឋា ច តេហាត្តិ, ឲចតេយតេត កិក្លូតិ ឥតេស្សតិ៍ តេតតេតតិ តេ ឲតេត៍ ពិត្ថុតិ ពិស្ស ត, ពិយត្តុ ត្ថុតិ អតេត្វា៍ តេតតេយតិ តេ ខ្ពុតេយ៍ បលាទេយឺតិ តិហទាយិ៍ តេចាតិ តុតេយ្យាត តេចា យយ សត្ថិតេព ចតួខ្ពុាត្តិ តុតេយត្ថិ យឃ្យាសត្ថិតេព ត ចសិតខ្ពុា៍ តេឃ តុតេយ្យា យាឌិសស្ស ញុដ្ឋស្ស ចសតដ្ឋាតំ អាពត្តា ឲចំ យហាសដ្ឋិ ពតេទាឆ, អត្តុតេតា ឆយ្ហាតាយ ចសត្តា ពំ តាយ សាទុប្បំ ពទិស្សឆ, តុយ្ហាឌិសាតំ យយ សត្ថិតេព ចសតពំ្ហំ តត្ថិតិ ឌីតេបតិ៍ ឲចំ បលាយិតេតសុ ច កាចតា តេតសុ ឲពកិក្លូបិ “កាចឆា តុតេយ្យយហាសដ្ឋយត្តុតេពត អតេយ្យបលាតេយឆា”តិ ចា អច្ចាំ ចា ពិច្ចិំ បដិចចតំ អចត្វា ញុដ្ឋាទេចេត សេខ្លា កាចតេតា ចចតំ សប្បជិច្ឆត្តា “ឲចំ, កត្តេ្ត”តិ ចត្វា តិក្លូយិសុ៍ ឲចំ បត តេតសំ អតេហាសិ “យឃំ សត្ថុទំ បស្សិស្សាយ, ឆយុំ តេសាស្សាយ, សត្ថុ សត្ថិតេព ចសិស្សាយាតិ អាពតា, ឲចទ្ទុបស្ស បត ពទុតេតា សត្ថុ សត្ថិកំ អាពត្តា យហាសដ្ឋិ ពទិយ្យា អយ្យាកយេច តេឆាសោឃំ, បលាយិតយ្យាតេតា, ត លដ្ឋិ សត្ថុ សត្ថិតេព ចត្តុ, សយត្តុបិសាឌិកំ សុចណ្ណចណ្ណំ សទីទំ ឌូតេលិតេពតុំ, យឆុទ្ទស្សតេត តេសិតំ ឆយុំ សោតុ”ត្តិ៍ តេ ឆលចតេឆាយតស្សឌាតា ហុត្វា បក្លិយិសុ៍

សំសាទេយត្វាតិ សុពុត្តំ ពត្វា៍ ចខ្ពីតិ ឲចំតាយតេពា ឌតបតេឆា, ចខ្ពី តាយ ឌាតបដិតេតា ទាឌពុយាទា, តេតសំ តិចាទេសា ឲតេពាបិ ឌតបតេឆា

ᩁᩪᩊ᩠ᩉᩦᩅᩈᩮᨶ “ᩅᨩ᩠ᨩᩦ”ᨲ᩠ᩅᩮᩅ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ᪨ ᨲᩮᨶ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ “ᩅᨩ᩠ᨩᩦᩈᩩ”ᨲᩥ᪨ ᩅᨣ᩠ᨣᩩᨾᩩᨴᩣᨲᩥ ᩑᩅᩴᨶᩣᨾᩮ ᩃᩮᩣᨠᩔ ᨸᩩᨬ᩠ᨬᩈᨾ᩠ᨾᨲᩣ ᩑᨠᩣ ᨶᨴᩦ᪨ “ᩅᨣ᩠ᨣᩩᨾᩩᨴᩣ”ᨲᩥᨸᩥ ᨸᩣᨮᩮᩣ᪨ ᩋᨲ᩠ᨳᨠᩣᨾᩮᨶᩣᨲᩥ ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩥ ᨸᨧ᩠ᨧᨿᩴ ᩋᨶᨸᩮᨠ᩠ᨡᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᨾᩮᩅ ᩅᨯ᩠ᨰᩮᨶ᩠ᨲᩮᨶ᪨ ᩉᩥᨲᩮᩈᩥᨶᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩴ ᩅᨯ᩠ᨰᩮᨶ᩠ᨲᩮᨶ, “ᨠᩥᨶ᩠ᨲᩥ ᨾᩮ ᩈᩣᩅᨠᩣ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩣ ᨸᩁᩥᨾᩩᨧ᩠ᨧᩮᨿ᩠ᨿᩩ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᨲᩔ ᩋᨲ᩠ᨳᩈᨦ᩠ᨡᩣᨲᩔ ᩋᨲ᩠ᨳᩔ ᩅᩣ ᩉᩮᨲᩩᨽᩪᨲᩔ ᩉᩥᨲᩔ ᩑᩈᨶᩈᩦᩃᩮᨶ᪨ ᨲᨲᩮᩣ ᩑᩅ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᩈᩁᩦᩁᨡᩮᨴᩴ ᩋᨣᨱᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨴᩪᩁᩮᨸᩥ ᩅᩮᨶᩮᨿ᩠ᨿᩈᨶ᩠ᨲᩥᨠᩴ ᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨶᩩᨠᨾ᩠ᨸᨶ᩠ᨲᩮᨶ ᩋᨶᩩᨠᨾ᩠ᨸᨠᩮᨶ᪨ ᨲᨾᩮᩅ ᩋᨶᩩᨠᨾ᩠ᨸᩴ ᩏᨸᩣᨴᩣᨿ ᨾᨶᩴ ᨸᨱᩣᨾᩥᨲᩣ, ᨶ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᩅᩮᨿ᩠ᨿᩣᩅᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥᨸᨧ᩠ᨧᩣᩈᩦᩈᩣᨿ᪨ ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᨣᩁᩩᨶᩮᩣ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩣ ᨽᨣᩅᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᨸᨭᩥᨸᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣᩅ ᨸᩪᨩᩮᨲᨻ᩠ᨻᩣ, ᨶ ᩋᨧ᩠ᨨᩣᨴᨶᩣᨴᩥᩃᩣᨽᩮᨶᩣᨸᩥ ᨸᨱᩣᨾᩮᨲᨻ᩠ᨻᩣ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨾᩴ, ᩋᩣᩅᩩᩈᩮᩣ, ᨲᨳᩣ ᩅᩥᩉᩣᩁᩴ ᨠᨸ᩠ᨸᩮᨿ᩠ᨿ ᩈᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨳ ᩈᨲᩥᩈᨾ᩠ᨸᨩᨬ᩠ᨬᩈᨾᩮᩣᨵᩣᨶᩮᨶ ᩋᨸᨱ᩠ᨱᨠᨸ᩠ᨸᨭᩥᨸᨴᩴ ᨸᩪᩁᩮᨶ᩠ᨲᩣ ᨿᨳᩣᨵᩥᨣᨲᩴ ᨾᨣ᩠ᨣᩴ ᨸᩁᩥᨸᩪᩁᩮᨶ᩠ᨲᩣ ᨧᨲᩩᨻ᩠ᨻᩥᨵᩥᩁᩥᨿᩣᨸᨳᩅᩥᩉᩣᩁᩴ ᨠᨸ᩠ᨸᩮᨿ᩠ᨿ ᩅᩥᩉᩁᩣᨿ᪨ ᨿᨳᩣ ᩅᩮᩣ ᩅᩥᩉᩁᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᨿᨳᩣ ᩋᨾ᩠ᩉᩮᩈᩩ ᩅᩥᩉᩁᨶ᩠ᨲᩮᩈᩩ, ᨽᨣᩅᩣ ᩋᨲ᩠ᨲᨾᨶᩮᩣ ᩋᩔ, ᩈᨾ᩠ᨾᩣᨸᨭᩥᨸᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᨸᩪᨩᩣᨿ ᩋᩣᩁᩣᨵᩥᨲᩮᩣ ᨽᩅᩮᨿ᩠ᨿᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨

ᨲᩮᨶᩮᩅᨶ᩠ᨲᩁᩅᩔᩮᨶᩣᨲᩥ ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴᨿᩮᩅ ᩋᨶ᩠ᨲᩁᩅᩔᩮ ᨾᩉᩣᨸᩅᩣᩁᨱᩴ ᩋᨶᨲᩥᨠ᩠ᨠᨾᩥᨲ᩠ᩅᩣᩅ᪨ ᩅᩩᨭ᩠ᨮᩅᩔᩣ ᩅᩥᩈ᩠ᩈᩣ ᩅᩥᨩ᩠ᨩᩣ ᩅᩩᨭ᩠ᨮᩣᩉᩴᩈᩩᨲᩥ ᩅᩩᨭ᩠ᨮᩣᨿᩮᩅ ᨲᩮ ᨸᨬ᩠ᨧᩈᨲᩣ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪ ᨸᩩᩁᩮᨲ᩠ᨲᩥᨠᩣᩈᩮᩣᨲᩩᩔᩥᨲᩥᨠᩣᩃᩴ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᨧᩦᩅᩁᨠᩣᩃᩴ ᩋᩣᩈᩅᨠ᩠ᨡᨿᨠᩣᩃᨶ᩠ᨲᩥ ᨴᩪᩁᩮ ᨲᩥᩔᩣ ᨸᩩᩁᩮᨲ᩠ᨲᩥᨴᩩᨲ᩠ᨲᨣᩣᩊ᩠ᩉᨸ᩠ᨸᨭᩥᨧ᩠ᨨᩣᨴᨶᩮᨿᩮᩣᨣᩈᨾ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥᨿᩴ ᩅᩥᨶᩥᩅᩥᨭ᩠ᨮᨧᩮᨲᩈᩣ ᩅᩥᩅᩮᨠᩴ ᩋᨲ᩠ᨲᩈᨾ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥ ᩋᨽᩥᩁᩪᨸᩴ᪨ ᩃᩮᩣᨠᩥᨿᩣᨽᩥᨬ᩠ᨬᩣᩈᩩ ᨴᩪᩁᩣᨾᩮᩅ ᨴᩮᩅ ᩋᨽᩥᨬ᩠ᨬᩣ ᩋᩣᩈᩅᨠ᩠ᨡᨿᨬᩣᨱᩔ ᨻᩉᩩᨸᨠᩣᩁᩣ, ᨶ ᨲᨳᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩈᨠᩈᨠᨠᨾ᩠ᨾᨸᩁᩥᨿᩮᩣᩈᩣᨶᩮ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨸᨱᩥᨵᩣᨿ ᨶᩥᩈᩥᨶ᩠ᨶᩣᨶᩴ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩪᨾᩮᩅ ᨲᩮᩈᩴ ᨠᩥᨧ᩠ᨧᩴ ᩋᨽᩥᨬ᩠ᨬᩣᩈᩥᨲᩮᩅ ᩅᩮᨴᩮᨲᩥ ᨲᨳᩣ ᩉᩥ ᩅᩮᩁᨬ᩠ᨩᩈᩩᨲ᩠ᨲᩮ (ᩋ᪨ ᨶᩥ᪨ ᨸ᪨᪁᪁) ᨽᨣᩅᩣ ᩅᩮᩁᨬ᩠ᨩᨻ᩠ᨻᩣᩉ᩠ᨾᨱᩔ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᩋᨵᩥᨣᨾᩴ ᨸᨠᩣᩈᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩪᨾᩮᩅ ᨸᨠᩣᩈᩮᩈᩥ, ᨶ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᨣᩮᩣᨲᩕᩣᨽᩪᨶᩴ ᩋᨽᩥᨶᩥᩅᩮᩈᩮᩣ᪨ ᩑᩅᩴ ᨲᩮᩈᨾ᩠ᨸᩥ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪᨶᩴ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨴᩦᨶᩥᨸᩥ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᨣᩮᩣᨲᩕᩣᨽᩪᨶᩦᨲᩥ ᨶ ᩅᨯ᩠ᨰᩥᨲᩥ᪨ ᩈᨲ᩠ᨳᩣᨽᩥᨬ᩠ᨬᩣ ᩉᩥ ᨲᩮ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪ᪨ ᩏᨷᨽᩮᩣ ᨣᨲ᩠ᩅᩣ “ᩅᨣ᩠ᨣᩩᨾᩩᨴᩣᨿ ᨶᨴᩥᨿᩣ ᨲᩦᩁᩮ ᩋᨶ᩠ᨲᩮᩣᩅᩔᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨳᩣ ᨣᩩᨱᩣᨠᩣᩁᩈᩣᩃᩥᨿᩴ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᩈᨾ᩠ᨾᩩᨡᩮ ᨸᨭᩥᩅᩮᨴᩮᩈᩩ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᨲᩮᩈᩴ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪᨶᩴ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᩅᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩥᨾᨲ᩠ᨲᩴ ᩅᨴᨲᩥ᪨

ᨿᨳᩣᨽᩥᩁᨶ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᨿᨳᩣᨽᩥᩁᨲᩥ ᨿᨳᩣᨩ᩠ᨫᩣᩈᨿᩴ᪨ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩣᨶᨬ᩠ᩉᩥ ᩑᨠᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨮᩤᨶᩮ ᩅᩈᨶ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᨨᩣᨿᩪᨴᨠᩅᩥᨸᨲ᩠ᨲᩥ ᩅᩣ ᩋᨹᩣᩈᩩᨠᩈᩮᨶᩣᩈᨶᩴ ᩅᩣ ᨾᨶᩩᩔᩣᨶᩴ ᩋᩔᨴ᩠ᨵᩣᨴᩥᨽᩣᩅᩮᩣ ᩅᩣ ᩋᩣᨠᨸ᩠ᨸᩮᩣ ᩋᨽᩥᩁᨲᩥ ᨶᩣᨾ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ, ᨲᩮᩈᩴ ᩈᨾ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ “ᨹᩣᩈᩩ ᩅᩥᩉᩁᩣᨾᩣ”ᨲᩥ ᨧᩥᩁᩅᩥᩉᩣᩁᩮᩣᨸᩥ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ᪨ ᨿᨲ᩠ᨳ ᨸᨶ ᨽᨣᩅᨲᩥ ᩅᩥᩉᩁᨶ᩠ᨲᩮ ᨾᨶᩩᩔᩣ ᩈᩁᨱᩮᩈᩩ ᨧ ᨸᨲᩥᨭ᩠ᨮᩉᨶ᩠ᨲᩥ, ᩈᩦᩃᩣᨶᩥ ᨧ ᩈᨾᩣᨴᩥᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᨸᨻ᩠ᨻᨩᨶ᩠ᨲᩥ, ᩈᩮᩣᨲᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥᨾᨣ᩠ᨣᩣᨴᩦᨶᩥ ᩅᩣ ᨸᩣᨸᩩᨱᨶ᩠ᨲᩥ, ᨲᨲ᩠ᨳ ᨲᩣᩈᩩ ᩈᨾ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩦᩈᩩ ᨲᩮᩈᩴ ᨸᨲᩥᨭ᩠ᨮᩣᨸᨶᨲ᩠ᨳᩴ ᩅᩈᨲᩥ, ᨲᨴᨽᩣᩅᩮ ᨸᨠ᩠ᨠᨾᨲᩥ᪨ ᨲᨴᩤ ᩉᩥ ᩈᩣᩅᨲ᩠ᨳᩥᨿᩴ ᨠᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᨻᩩᨴ᩠ᨵᨠᩥᨧ᩠ᨧᩴ ᨶᩣᩉᩮᩣᩈᩥ᪨ ᨲᩮᨶ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ – “ᩋᨳ ᨡᩮᩣ ᨽᨣᩅᩣ ᩈᩣᩅᨲ᩠ᨳᩥᨿᩴ ᨿᨳᩣᨽᩥᩁᨶ᩠ᨲᩴ ᩅᩥᩉᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨿᩮᨶ ᩅᩮᩈᩣᩃᩦ ᨲᩮᨶ ᨧᩣᩁᩥᨠᩴ ᨸᨠ᩠ᨠᩤᨾᩦ”ᨲᩥ᪨

ᨧᩣᩁᩥᨠᩴ ᨧᩁᨾᩣᨶᩮᩣᨲᩥ ᩋᨴ᩠ᨵᩣᨶᨣᨾᨶᩴ ᨣᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩮᩣ᪨ ᨧᩣᩁᩥᨠᩣ ᨧ ᨶᩣᨾᩮᩈᩣ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᨴᩩᩅᩥᨵᩣ ᨲᩩᩁᩥᨲᨧᩣᩁᩥᨠᩣ ᩋᨲᩩᩁᩥᨲᨧᩣᩁᩥᨠᩣᨲᩥ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨴᩪᩁᩮᨸᩥ ᨻᩮᩣᨵᨶᩮᨿ᩠ᨿᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩴ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣ ᨲᩔ ᨻᩮᩣᨵᨶᨲ᩠ᨳᩴ ᩈᩉᩈᩣ ᨣᨾᨶᩴ ᨲᩩᩁᩥᨲᨧᩣᩁᩥᨠᩣ ᨶᩣᨾ, ᩈᩣ ᨾᩉᩣᨠᩔᨸᨸᨧ᩠ᨧᩩᨣ᩠ᨣᨾᨶᩣᨴᩦᩈᩩ ᨴᨭ᩠ᨮᨻ᩠ᨻᩣ᪨ ᨿᩣ ᨸᨶ ᨣᩣᨾᨶᩥᨣᨾᩁᩣᨩᨵᩣᨶᩥᨸᨭᩥᨸᩣᨭᩥᨿᩣ ᨴᩮᩅᩈᩥᨠᩴ ᨿᩮᩣᨩᨶᨯ᩠ᨰᨿᩮᩣᨩᨶᩅᩈᩮᨶ ᨸᩥᨱ᩠ᨯᨸᩣᨲᨧᩁᩥᨿᩣᨴᩦᩉᩥ ᩃᩮᩣᨠᩴ ᩋᨶᩩᨣ᩠ᨣᨱ᩠ᩉᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨣᨧ᩠ᨨᨲᩥ, ᩋᨿᩴ ᩋᨲᩩᩁᩥᨲᨧᩣᩁᩥᨠᩣ ᨶᩣᨾ, ᩋᨿᨾᩮᩅ ᨧᩮᨲ᩠ᨳ ᩋᨵᩥᨸ᩠ᨸᩮᨲᩣ᪨ ᨲᨴᩅᩈᩁᩦᨲᩥ ᨲᩮᨶ ᩋᩅᩈᩁᩥ, ᨲᩴ ᩅᩣ ᩋᩅᩈᩁᩥ, ᨲᨲ᩠ᨳ ᩋᩅᩈᩁᩥ , ᨸᩣᩅᩥᩈᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨

ᨲᨲᩕᩣᨲᩥ ᨲᩔᩴ᪨ ᩈᩩᨴᨶ᩠ᨲᩥ ᨶᩥᨸᩣᨲᨾᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᩅᩮᩈᩣᩃᩥᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᨲᩥᨠ᩠ᨡᨲ᩠ᨲᩩᩴ ᩅᩥᩈᩣᩃᩦᨽᩪᨲᨲ᩠ᨲᩣ “ᩅᩮᩈᩣᩃᩦ”ᨲᩥ ᩃᨴ᩠ᨵᨶᩣᨾᩮ ᩃᩥᨧ᩠ᨨᩅᩥᩁᩣᨩᩪᨶᩴ ᨶᨣᩁᩮ᪨ ᨾᩉᩣᩅᨶᩮᨲᩥ

មហាវនំ នាម សយំជាតំ អរោបិមំ សបរិច្ឆេទំ មហន្តំ វនំ. កបិលវត្ថុសាមន្តា បន មហាវនំ ហិមវន្តេន សហ ឯកាពទ្ធំ អបរិច្ឆេទំ ហុត្វា មហាសមុទ្ទំ អាហច្ច ឋិតំ. ឥទំ តាទិសំ ន ហោតិ, សបរិច្ឆេទំ មហន្តំ វនន្តិ មហាវនំ. កូដាគារសាលាយន្តិ តស្មិំ មហាវនេ ភគវន្តំ ឧទ្ទិស្ស កតេ អារាមេ កូដាគារំ អន្តោ កត្វា ហំសវដ្ដកច្ឆន្នេន កតា សព្វាការសម្បន្នា ពុទ្ធស្ស ភគវតោ គន្ធកុដិ កូដាគារសាលា នាម , តស្សំ កូដាគារសាលាយំ. វគ្គុមុទាតីរិយានន្តិ វគ្គុមុទាតីរវាសីនំ. ចេតសា ចេតោ បរិច្ច មនសិ ករិត្វាតិ អត្តនោ ចិត្តេន តេសំ ចិត្តំ បរិច្ឆិជ្ជ មនសិ ករិត្វា, ចេតោបរិយញាណេន ច សព្វញ្ញុតញ្ញាណេន ច តេហិ អធិគតវិសេសំ ជានិត្វាតិ អត្ថោ.

អាលោកជាតា វិយាតិ សញ្ជាតាលោកា វិយ. ឥទំ តស្សេវ វេវចនំ, ចន្ទសហស្សសូរិយសហស្សេហិ ឱភាសិតា វិយាតិ អត្ថោ. យស្មា តេ យសោជប្បមុខា បញ្ចសតា ភិក្ខូ សព្វេវ អធិគតវិសេសេន អាលោកភូតា ឱភាសភូតា ហុត្វា វិហរន្តិ, តស្មា ភគវា តេហិ ឋិតទិសាយ “អាលោកជាតា វិយ មេ, អានន្ទ, ឯសា ទិសា”តិអាទិនា វណ្ណភណនាបទេសេន តេ ភិក្ខូ បសំសតិ. តេន វុត្តំ – “យស្សំ ទិសាយំ វគ្គុមុទាតីរិយា ភិក្ខូ វិហរន្តី”តិ. អប្បដិកូលាតិ ន បដិកូលា, មនាបា មនោហរាតិ អត្ថោ. យស្មិំ ហិ បទេសេ សីលាទិគុណសម្បន្នា មហេសិនោ វិហរន្តិ, តំ កិញ្ចាបិ ឧក្កូលវិក្កូលវិសមគ្គាការំ, អថ ខោ មនុញ្ញា រមណីយមេវ. វុត្តញ្ហេតំ –

“គាមេ វា យទិ វារញ្ញេ, និន្នេ វា យទិ វា ថលេ;

យត្ថ អរហន្តោ វិហរន្តិ, តំ ភូមិរាមណេយ្យក”ន្តិ. (ធ. ប. ៩៨);

បហិណេយ្យាសីតិ បេសេយ្យាសិ. សត្ថា អាយស្មន្តានំ ទស្សនកាមោតិ តេសំ ភិក្ខូនំ សន្តិកេ បហេណាការទស្សនំ ញាតិ ភគវា យទត្ថំ តេ ភិក្ខូ បណាមេសិ, តមត្ថំ មត្ថកប្បត្តំ ទិស្វា អារទ្ធចិត្តោ តេសំ ទស្សនកាមតំ ថេរស្ស អារោចេសិ. ឯវំ កិរស្ស អហោសិ “អហំ ខោ ឥមេ ឧច្ចាសទ្ទមហាសទ្ទការណា បណាមេស្សាមិ, អថ តេ ភទ្រា អស្សាជានីយា វិយ កសាភិឃាតេន, តេន សំវេគប្បត្តា មមារាធនត្ថំ អរញ្ញំ បវិសិត្វា ឃដេន្តា វាយមន្តា ខិប្បមេវ អរហត្តំ សច្ឆិករិស្សន្តី”តិ. ឥទានិ តេ អគ្គផលប្បត្តេ ទិស្វា តាយ អរហត្តប្បត្តិយា អារាធិតចិត្តោ តេសំ ទស្សនកាមោ ហុត្វា ឯវំ ធម្មភណ្ឌាគារិកំ អាណាបេសិ.

សោ ភិក្ខូតិ អាគន្តុកេន តថា អាណត្តោ ឆឡភិញ្ញោ ឯកោ ភិក្ខុ. បមុខេតិ សម្មុខេ. អានេញ្ជសមាធិនាតិ ចតុត្ថជ្ឈានបាទកេន អគ្គផលសមាធិនា, “អរូបជ្ឈានបាទកេនា”តិបិ វទន្តិ. “អានេញ្ជេន សមាធិនា”តិបិ បាឋោ. កស្មា បន ភគវា តេសំ ភិក្ខូនំ អាគមនំ ជានន្តោ បដិសន្ថារំ អកត្វា សមាបត្តិមេវ សមាបជ្ជិ? តេសំ អត្តនា សមាបន្នសមាបត្តិំ ជានិត្វា សមាបជ្ជនត្ថំ, តេសំ បុព្ពេ បណាមិតានំ ញាតិ អត្តនា សមានសម្ភោគទស្សនត្ថំ, អានុភាវទីបនត្ថំ, ចិរា វសីភេទេន អញ្ញាព្យាករណទីបនត្ថញ្ច. អបរេ បនាហុ “បុព្ពេ បណាមិតានំ ញាតិ អត្តនោ សន្តិកំ អាគតានំ អនុត្តរសុខប្បវេទនអនញ្ញសាធារណបដិសន្ថារករណត្ថ”ន្តិ. តេបិ អាយស្មន្តោ ភគវតោ អជ្ឈាសយំ ញត្វា តំយេវ សមាបត្តិំ សមាបជ្ជិំសុ. តេន វុត្តំ – “កតមេន នុ ខោ ភគវា វិហារេន ឯតរហិ វិហរតី”តិអាទិ.

ឯត្ថ ច រូបាវចរចតុត្ថជ្ឈានំ កោសជ្ជាទីនំ បារិបន្ថិកធម្មានំ សុវិទូរភាវតោ ឥទ្ធិយា មូលភូតេហិ អនោនតាទីហិ សោឡសហិ វោទានធម្មេហិ សមន្នាគតតោ អានេញ្ជប្បត្តំ សយំ អនិញ្ជនដ្ឋេន អានេញ្ជន្តិ វុច្ចតិ។ វុត្តញ្ហេតំ –

“អនោនតំ ចិត្តំ កោសជ្ជេ ន ឥញ្ជតីតិ អានេញ្ជំ។ អនុន្នតំ ចិត្តំ ឧទ្ធច្ចេ ន ឥញ្ជតីតិ អានេញ្ជំ។ អនភិនតំ ចិត្តំ រាគេ ន ឥញ្ជតីតិ អានេញ្ជំ។ អនបនតំ ចិត្តំ ព្យាបាទេ ន ឥញ្ជតីតិ អានេញ្ជំ។ អនិស្សិតំ ចិត្តំ ទិដ្ឋិយា ន ឥញ្ជតីតិ អានេញ្ជំ។ អប្បដិពទ្ធំ ចិត្តំ ឆន្ទរាគេ ន ឥញ្ជតីតិ អានេញ្ជំ។ វិប្បមុត្តំ ចិត្តំ កាមរាគេ ន ឥញ្ជតីតិ អានេញ្ជំ។ វិសំយុត្តំ ចិត្តំ កិលេសេ ន ឥញ្ជតីតិ អានេញ្ជំ។ វិមរិយាទិកតំ ចិត្តំ កិលេសមរិយាទេ ន ឥញ្ជតីតិ អានេញ្ជំ។ ឯកត្តគតំ ចិត្តំ នានត្តកិលេសេ ន ឥញ្ជតីតិ អានេញ្ជំ។ សទ្ធាយ បរិគ្គហិតំ ចិត្តំ អស្សទ្ធិយេ ន ឥញ្ជតីតិ អានេញ្ជំ។ វីរិយេន បរិគ្គហិតំ ចិត្តំ កោសជ្ជេ ន ឥញ្ជតីតិ អានេញ្ជំ។ សតិយា បរិគ្គហិតំ ចិត្តំ បមាទេ ន ឥញ្ជតីតិ អានេញ្ជំ។ សមាធិនា បរិគ្គហិតំ ចិត្តំ ឧទ្ធច្ចេ ន ឥញ្ជតីតិ អានេញ្ជំ។ បញ្ញាយ បរិគ្គហិតំ ចិត្តំ អវិជ្ជាយ ន ឥញ្ជតីតិ អានេញ្ជំ។ ឱភាសគតំ ចិត្តំ អវិជ្ជន្ធការេ ន ឥញ្ជតីតិ អានេញ្ជំ”ន្តិ។

រូបាវចរចតុត្ថជ្ឈានមេវ ច រូបវិរាគភាវនាវសេន បវត្តិតំ, អារម្មណវិភាគេន ចតុព្ពិធំ អរូបាវចរជ្ឈានន្តិ ឯតេសំ បញ្ចន្នំ ឈានានំ អានេញ្ជវោហារោ។ តេសំ យំ កិញ្ចិ បាទកំ កត្វា សមាបន្នា អរហត្តផលសមាបត្តិ អានេញ្ជសមាបត្តីតិ វេទិតព្វា។

អភិក្កន្តាយាតិ អតីតាយ។ និក្ខន្តេតិ និគ្គតេ, អបគតេតិ អត្ថោ។ តុណ្ហីអហោសីតិ ភគវា អរិយេន តុណ្ហីភាវេន តុណ្ហីអហោសិ។ ឧទ្ធស្តេ អរុណេតិ ឧគ្គតេ អរុណេ, អរុណោ នាម បុរត្ថិមទិសាយ សូរិយោទយតោ បុរេតរមេវ ឧដ្ឋិតោភាសោ។ នន្ទិមុខិយាតិ រត្តិយា អរុណស្ស ឧគ្គតត្តា ឯវ អរុណប្បភាយ សូរិយាលោកូបជីវិនោ សត្តេ នន្ទាបនមុខិយា វិយ រត្តិយា ជាតាយ, វិភាយមានាយាតិ អត្ថោ។

តម្ហា សមាធិម្ហា វុដ្ឋហិត្វាតិ យថាបរិច្ឆេទំ តតោ អានេញ្ជសមាធិតោ អរហត្តផលសមាបត្តិតោ វុដ្ឋាយ។ សចេ ខោ ត្វំ, អានន្ទ, ជានេយ្យាសីតិ ភគវា “ឥមេ ច ភិក្ខូ ឯត្តកំ កាលំ ឥមិនា នាម សមាបត្តិសុខេន វីតិនាមេន្តី”តិ, អានន្ទ, យទិ ត្វំ ជានេយ្យាសិ, ឯត្តកម្បិ តេ នប្បដិភាសេយ្យាតិ លោកិយបដិសម្ភិទំ សន្ធាយ យទិទំ តេ “អភិក្កន្តា, ភន្តេ, រត្តី”តិអាទិនា តិក្ខត្តុំ បដិភាតំ ឧបដ្ឋិតំ, តមិទំ ឯត្តកម្បិ តេ ន ឧបដ្ឋហេយ្យ។ យស្មា ច ខោ ត្វំ, អានន្ទ, សេក្ខោ អសេក្ខំ សមាបត្តិវិហារំ ន ជានាសិ, តស្មា យំ ឥមេសំ ភិក្ខូនំ លោកិយបដិសម្ភិទំ ការណំ ឧបដ្ឋាតុំ អាបាថំ។ អហំ បន ឥមេហិ ភិក្ខូហិ សទ្ធិំ លោកុត្តរបដិសម្ភិទានេនេវ តិយាមរត្តិំ វីតិនាមេសិន្តិ ទស្សេន្តោ ភគវា អាហ – “អហញ្ច, អានន្ទ, ឥមានិ ច បញ្ច ភិក្ខុសតានិ សព្វេវ អានេញ្ជសមាធិនា និសីទិម្ហា”តិ។

ឯតមត្ថំ វិទិត្វាតិ ឯតំ តេសំ ភិក្ខូនំ អត្តនោ ច អានេញ្ជសមាធិសមាបជ្ជនសមត្ថតាសង្ខាតំ វសីភាវត្ថំ សព្វាការតោ វិទិត្វា។ ឥមំ ឧទានន្តិ ឥមំ តេសំ ភិក្ខូនំ អនេជស្ស រាគាទិប្បហានសំសិទ្ធតាទិសភាវទីបនំ ឧទានំ ឧទានេសិ។

តត្ថ យស្ស ជិតោ កាមកណ្ដកោតិ កុសលបក្ខវិជ្ឈនដ្ឋេន កណ្ដកភូតោ កិលេសកាមោ យេន អរិយបុគ្គលេន អនវសេសំ ជិតោ បហីនោ,

ᩑᨲᩮᨶᩔ ᩋᨶᩩᨶᨿᩣᨽᩣᩅᩴ ᨴᩔᩮᨲᩥ᪨ “ᨠᩣᨾᨠᨱ᩠ᨭᨠᩮᩣ”ᨲᩥᨸᩥ ᨸᩣᨮᩮᩣ᪨ ᨲᩔᨲ᩠ᨳᩮᩣ – ᨠᩣᨾᩮ ᨠᨱ᩠ᨭᨠᩮᩣ ᨠᨱ᩠ᨭᨠᨭ᩠ᨮᩣᨶᩥᨿᩮᩣ ᩈᨠᩃᩮᩣ ᩅᨲ᩠ᨳᩩᨠᩣᨾᩮᩣ ᨿᩔ ᨩᩥᨲᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨩᨿᩮᩣ ᨧᩔ ᨲᨸ᩠ᨸᨭᩥᨻᨴ᩠ᨵᨨᨶ᩠ᨴᩁᩣᨣᨸ᩠ᨸᩉᩣᨶᩮᨶᩮᩅ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ, ᨲᩮᨶ ᨲᩮᩈᩴ ᩋᨶᩣᨣᩣᨾᩥᨾᨣ᩠ᨣᩮᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩋᨠ᩠ᨠᩮᩣᩈᩮᩣ ᨧ ᨩᩥᨲᩮᩣᨲᩥ ᩈᨾ᩠ᨻᨶ᩠ᨵᩮᩣ᪨ ᩅᨵᩮᩣ ᨧ ᨻᨶ᩠ᨵᨶᨬ᩠ᨧᩣᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳᩣᨸᩥ ᩑᩈᩮᩅ ᨶᨿᩮᩣ᪨ ᨲᩮᩈᩩ ᩋᨠ᩠ᨠᩮᩣᩈᨩᨿᩮᨶ ᩅᨧᩦᨴᩩᨧ᩠ᨧᩁᩥᨲᩣᨽᩣᩅᩮᩣ, ᩍᨲᩁᩮᨶ ᨠᩣᨿᨴᩩᨧ᩠ᨧᩁᩥᨲᩣᨽᩣᩅᩮᩣ ᨴᩔᩥᨲᩮᩣ᪨ ᨲᩮᨶ ᨲᩴᨶᩥᨾᩥᨲ᩠ᨲᨠᩔ ᨻ᩠ᨿᩣᨸᩣᨴᩔ ᩋᨽᩣᩅᩅᨧᨶᩮᨶ ᨲᨲᩥᨿᨾᨣ᩠ᨣᩮᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩋᨳ ᩅᩣ ᩋᨠ᩠ᨠᩮᩣᩈᩣᨴᩥᨩᨿᩅᨧᨶᩮᨶ ᨲᨲᩥᨿᨾᨣ᩠ᨣᩮᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩋᨠ᩠ᨠᩮᩣᩈᩣᨴᩦᨶᩴ ᩋᨩ᩠ᨫᨲ᩠ᨲᨻᩃᨿᩴ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨸᨠᩣᩈᩥᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩏᨽᨿᨳᩣᨸᩥ ᨲᩮᩈᩴ ᩅᩥᩁᩮᩣᨵᩣᨽᩣᩅᩴ ᨴᩔᩮᨲᩥ᪨ ᨸᨻ᩠ᨻᨲᩮᩣᩅᩥᨿ ᩈᩮᩣ ᨮᩥᨲᩮᩣ ᩋᨶᩮᨩᩮᩣᨲᩥ ᨿᨳᩣ ᨸᨻ᩠ᨻᨲᩮᩣ ᨧᩃᨶᨠᩥᩃᩮᩈᨸᩁᩥᨻᨶ᩠ᨵᩮᩣ, ᩑᨩᩣᩉᩮᨲᩪᨶᩴ ᩋᩅᩈᩮᩈᨠᩥᩃᩮᩈᩣᨶᩴ ᩋᨽᩣᩅᩮᨶ ᩋᨶᩮᨩᩮᩣ, ᩋᨶᩮᨩᨲ᩠ᨲᩣᨿᩮᩅ ᩈᨻ᩠ᨻᨠᩥᩃᩮᩈᩮᩉᩥ ᨸᩁᩅᩣᨴᩅᩣᨲᩮᩉᩥ ᨧ ᩋᨠᨾ᩠ᨸᩥᨿᨲ᩠ᨲᩣ ᨮᩥᨲᩮᩣ ᩑᨠᨥᨶᨸᨻ᩠ᨻᨲᩈᨴᩥᩈᩮᩣ᪨ ᩈᩩᨡᨴᩩᨠ᩠ᨡᩮᩈᩩ ᨶ ᩅᩮᨵᨲᩥ ᩈ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪᨲᩥ ᩈᩮᩣ ᨽᩥᨶ᩠ᨶᨠᩥᩃᩮᩈᩮᩣ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᩈᩩᨡᨴᩩᨠ᩠ᨡᨶᩥᨾᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᨠᨾ᩠ᨸᨲᩦᨲᩥ ᩉᩮᨭ᩠ᨮᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶᨿᩮᨶᩮᩅ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨ ᩍᨲᩥ ᨽᨣᩅᩣ ᨲᩮᩈᩴ ᨻᩉᩪᨶᩴ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪᨶᩴ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᩣᨵᩥᨣᨾᩮᨶ ᨲᩣᨴᩥᨽᩣᩅᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᩑᨠᨩ᩠ᨫᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᩑᨠᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩣᨵᩥᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᩏᨴᩣᨶᩴ ᩏᨴᩣᨶᩮᩈᩦᨲᩥ᪨

ᨲᨲᩥᨿᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

᪔᪨ ᩈᩣᩁᩥᨸᩩᨲ᩠ᨲᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪒᪔᪨ ᨧᨲᩩᨲ᩠ᨳᩮ ᨸᩁᩥᨾᩩᨡᩴ ᩈᨲᩥᩴ ᩏᨸᨭ᩠ᨮᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ ᩋᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩣᨽᩥᨾᩩᨡᩴ ᩈᨲᩥᩴ ᨮᨸᨿᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨾᩩᨡᩈᨾᩦᨸᩮ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ᪨ ᨲᨳᩣ ᩉᩥ ᩅᩥᨽᨦ᩠ᨣᩮ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ –

“ᩋᨿᩴ ᩈᨲᩥ ᩏᨸᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩈᩩᨸᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ ᨶᩣᩈᩥᨠᨣ᩠ᨣᩮ ᩅᩣ ᨾᩩᨡᨶᩥᨾᩥᨲ᩠ᨲᩮ ᩅᩣ, ᨲᩮᨶ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ ᨸᩁᩥᨾᩩᨡᩴ ᩈᨲᩥᩴ ᩏᨸᨭ᩠ᨮᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ”ᨲᩥ (ᩅᩥᨽ᪨ ᪕᪓᪗)᪨

ᩋᨳ ᩅᩣ “ᨸᩁᩦᨲᩥ ᨸᩁᩥᨣ᩠ᨣᩉᨭ᩠ᨮᩮᩣ, ᨾᩩᨡᨶ᩠ᨲᩥ ᨶᩥᨿ᩠ᨿᩣᨶᨭ᩠ᨮᩮᩣ, ᩈᨲᩦᨲᩥ ᩏᨸᨭ᩠ᨮᩣᨶᨭ᩠ᨮᩮᩣ, ᨲᩮᨶ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ ‘ᨸᩁᩥᨾᩩᨡᩴ ᩈᨲᩥ’”ᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩑᩅᩴ ᨸᨭᩥᩈᨾ᩠ᨽᩥᨴᩣᨿᩴ (ᨸᨭᩥ᪨ ᨾ᪨ ᪑᪨᪑᪖᪔) ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶᨿᩮᨶᨸᩮᨲ᩠ᨳ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨ ᨲᨲᩕᩣᨿᩴ ᩈᨦ᩠ᨡᩮᨸᨲ᩠ᨳᩮᩣ – ᨸᩁᩥᨣ᩠ᨣᩉᩥᨲᨶᩥᨿ᩠ᨿᩣᨶᩈᨲᩥᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ᪨ ᨶᩥᨿ᩠ᨿᩣᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᨧ ᩈᨲᩥᨿᩣ ᩒᨣᩣᩉᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ ᩋᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨧ ᨸᩩᩁᩥᨾᩮᩣ ᨸᨧ᩠ᨨᩥᨾᩮᩣ ᨧ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᩈᨻ᩠ᨻᩈᨦ᩠ᨣᩣᩉᨠᩅᩈᩮᨶ, ᩍᨲᩁᩮᩣ ᩈᨾᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᨽᩣᨣᩈᨾ᩠ᨽᩣᩁᩅᩈᩮᨶ ᨴᨭ᩠ᨮᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨ ᩈᨲᩦᨲᩥ ᨧ ᩈᨲᩥᩈᩦᩈᩮᨶ ᨫᩣᨶᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ “ᨿᩮ ᨠᩣᨿᨣᨲᩣᩈᨲᩥᩴ ᨸᩁᩥᨽᩩᨬ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩦ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩ (ᩋ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪑᪨᪖᪐᪐) ᩅᩥᨿ᪨ ᨠᨳᩴ ᨸᨶ ᨲᩴ ᨫᩣᨶᨶ᩠ᨲᩥ? ᩁᩪᨸᩣᩅᨧᩁᨧᨲᩩᨲ᩠ᨳᨩ᩠ᨫᩣᨶᩴ ᨸᩣᨴᨠᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨾᩣᨸᨶ᩠ᨶᩴ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᨹᩃᨩ᩠ᨫᩣᨶᩴ᪨ ᨠᨳᩴ ᨸᨶᩮᨲᩴ ᨩᩣᨶᩥᨲᨻ᩠ᨻᨶ᩠ᨲᩥ? ᩋᩣᨶᩮᨬ᩠ᨩᩈᨾᩣᨵᩥᨿᩮᩣᨣᩮᨶ ᨳᩮᩁᩔ ᩈᩅᩥᩈᩮᩈᩴ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩥᨠᨷ᩠ᨸᨽᩣᩅᩴ ᨻᩮᩣᨵᩮᨲᩥ ᩋᨠᨾ᩠ᨸᩥᨿᨲ᩠ᨲᩣ ᨸᨭ᩠ᨮᩣᨸᨿᩣᨿ ᨸᨠᩣᩈᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨽᨣᩅᩣ ᩍᨾᩴ ᩏᨴᩣᨶᩴ ᩋᨽᩣᩈᩦᨲᩥ ᨠᩣᨧᩣᨿ ᩑᩅ ᩋᨿᨾᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨿᨲᩥ᪨ ᨶ ᨧᩣᨿᩴ ᨶᩥᩈᨩ᩠ᨩᩣ ᨳᩮᩁᩔ ᩈᨶ᩠ᨲᨸ᩠ᨸᨱᩦᨲᩮᩅᩣᨿ, ᩋᨳ ᨡᩮᩣ ᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩈᨾᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥᩅᩥᩉᩣᩁᩣᨿ᪨ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᩮᨿᩮᩅ ᩉᩥ ᩈᩪᨠᩁᨡᨲᩃᩮᨱᩮ (ᨾ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪒᪨᪒᪐᪒) ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᨽᩣᨣᩥᨶᩮᨿ᩠ᨿᩔ ᨴᩦᨥᨶᨡᨸᩁᩥᨻ᩠ᨻᩣᨩᨠᩔ ᨽᨣᩅᨲᩥ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨴᩮᩈᩮᨶ᩠ᨲᩮ ᩋᨿᩴ ᨾᩉᩣᨳᩮᩁᩮᩣ ᩈᨧ᩠ᨧᨸ᩠ᨸᨭᩥᩅᩮᨵᨠᩥᨧ᩠ᨧᩴ ᨾᨲ᩠ᨳᨠᩴ ᨸᩣᨸᩮᩈᩦᨲᩥ᪨

ᩑᨲᨾᨲ᩠ᨳᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᨲᩴ ᨳᩮᩁᩔ ᩋᩣᨶᩮᨬ᩠ᨩᩈᨾᩣᨵᩥᨿᩮᩣᨣᩮᨶ ᨲᩣᨴᩥᨽᩣᩅᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᨧ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩥᨠᨷ᩠ᨸᨲᩣᩈᨦ᩠ᨡᩣᨲᩴ ᩋᨲ᩠ᨳᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᩣᨠᩣᩁᨲᩮᩣ ᩅᩥᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᨴᨲ᩠ᨳᩅᩥᨽᩣᩅᨶᩴ ᩍᨾᩴ ᩏᨴᩣᨶᩴ ᩏᨴᩣᨶᩮᩈᩥ᪨

តត្ថ យឆាបិ បន្តេតា រេសេលិតិ យឆា និលិយេឃា ឲ្យកញ្ឈូតនិលិបន្តេតា, ត បំសុបន្តេតា ត យិសា្យកបន្តេតាតិ អេត្ថោ៑ អធេលិ សុប្បតិដ្ឋិតេតាតិ សុប្បតិដ្ឋិតប្បុលេលិ បកតិចារតេហិ អធេលិ អកប្បតឹឃា េហោតិ៑ ឲ្យចំ េយាហក្ខយា កិក្ខុ, បន្តេតាច ត េចឆតីតិ េយាហស្ស អតចេសេសប្បហាតា េយាហប្បុលកត្តា ច សន្ទាក្យសលិតំ បហីតសន្ទាក្យសេលិ កិក្ខុ, យឆា េសា បន្តេតា បកតិចារតេហិ, ឲ្យចំ េលិកឆេយ្យហិ ត េចឆតិ ត កប្បតិ៑ េយាហក្ខេឃាតិ ចា យស្មា តិន្តាតំ អរហត្តញ្ញា ចុច្ចតិ, តស្មា េយាហក្ខយស្ស េហតុ តិន្តាតស្ស អរហត្តស្ស ចា អធិកតត្តា ចត្តុសុ អរិយសច្ចេសុ សុប្បតិដ្ឋិតេតា អសយាបត្តការលេបិ យឆាចុត្តបន្តេតា ចិឃ ត េកតធិ េចឆតិ, បេកច សយាបត្តការលេតិ អធិប្បារេឃា៑

ចត្តុត្ថសុត្តចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៑

៥៑ យហារេយាក្កលាតសុត្តចណ្ណតា

៦៥៑ បញ្ចមេ កាឃកតាឃ សតិឃាតិ កាឃាតុបស្សតាចេសត ការេឃ កតាឃ កាឃារេយ្យហាឃ សតិឃា, ន្ទត្តេយ្យតលក្ខេណ ន្ទគំ ករេលចចតំ៑ អញ្ញាតត្តិ ន្ទាឆ អញ្ញាត្តំ តាយ តិឃកញ្ញាត្តំ, តស្មា អត្តតិ អត្តសត្តារតតិ អេត្ថោ៑ អឆ ចា យស្មា កយ្យដ្ឋាតក្ខេតា េកសាជិេកា ដ្ឋត្តិំសេកាដ្ឋាសសយុដារេឃា ន្ទាឆ ការេឃាតិ អធិេប្បតា, តស្មា អញ្ញាតត្តិ បធស្ស េកាចរញ្ញាតត្តិ អេត្ថោ េចជិតេន្តា៑ សុបដ្ឋិតាឃាតិ តិឃកញ្ញាតក្ខេត េកាចរញ្ញាតក្ខេត ចា ការេឃ សុដ្ឋុ ដ្ឋបដ្ឋិតាឃ៑ កា បតាឃំ សតិ, ឃា “អញ្ញាត្តំ សុបដ្ឋិតា”តិ ចុត្តា? ឃ្វាឃំ តកចតា “អត្ថិ ន្ទាយស្មិំ ការេឃ េកសា េលិយា”តិអាជិតា (ជី៑ តិ៑ ៣៑៣៧៧; យ៑ តិ៑ ១៑១១០; ចុ៑ បា៑ ៣៑ដ្ឋត្តិំសាការ) អញ្ញាតេកសាជិេកា ដ្ឋត្តិំសាការេរា ការេឃា ចុត្តោ, តត្ថ ឃា បជិក្កូលយតសិការំ បចេត្តត្តស្ស ដ្ឋបចារប្បតាចេសត ការេឃ ដ្ឋបដ្ឋិតា សតិ, សា “កាឃកតា សតី”តិ ចុច្ចតិ៑ យឆា ចាឃំ, ឲ្យចំ អាតាបាតិចត្តន្ទារិឃាបឆសតិសយ្យជន្តាតំ ចេសត ដ្ឋដ្ឋយាតកចិតឹលកាជិចេសត ច យតសិការំ បចេត្តត្តស្ស យឆារថំ ដ្ឋបចារប្បតាចេសត ការេឃ ដ្ឋបដ្ឋិតា សតិ “កាឃកតា សតី”តិ ចុច្ចតិ៑ ន្ទាឆ បត អញ្ញាត្តំ កាឃកតា សតិ បឆឹអាជិកា ចតេស្សា ឆាតុេឃា សសម្មារសេន្លបិឌឹសុ ចត្តុសុ េឃត េកតធិ ឲ្យេកតាការេរត ចចត្តេបត្តា េតសំ អតិច្ចាជិលក្ខណសល្លក្ខណចេសត ដ្ឋបដ្ឋិតា ចិបស្សតាសយ្យយុត្តា សតិ “កាឃកតា សតី”តិ អធិេប្បតា៑ េឆេរា បត តឆា ចិបស្សិត្តា អត្តេតា ផលសយាបត្តិេយច សយាបជ្ជិត្តា តិសីជិ៑ ន្ទាឆាបិ កាឆាឃ ឲ្យចំ ន្ទាយស្ស អត្តស្ស ចិន្តាតត្តតា “ត ចាឃំ តិសជ្ជា”តិអាជិតា ចុត្តតយាតុសារេត េឃារជតន្តា៑

ឲ្យតយត្ត្តិ ឲ្យតំ េឆរស្ស ចត្តុឆាតុចចត្តាតយុេលត កាឃាតុបស្សតាសតិបដ្ឋារេតត ចិបស្សតំ ដ្ឋការេហត្វា ផលសយាបត្តិំសយាបជ្ជតសន្តាតំ អត្តំ ចិជិត្វា៑ ន្ទាយំ ដ្ឋដាតត្តិ ន្ទាយំ សតិបដ្ឋាតកាចតាឃ តិន្តាតាធិកយឹបក់ ដ្ឋដាតំ ដ្ឋដារតសិ៑

តត្ថ សតិ កាឃកតា ដ្ឋបដ្ឋិតាតិ បុេន្តា ចុត្តលក្ខណា សតិ សដ្ឋាបុន្តាក្កយាតំ សយាជិចិរិឃបញ្ញាតំ យឆាសក់ កិច្ចតិប្បារេតត សហាឃភាចំ អាបត្តត្តា បហីតប្បជិបក្ខា តេតា ឲ្យច តិក្ខចិសភក្ខេតា ច យឆាចុត្តកាឃសំចរណចេសត ឲ្យកត្តសេយាសរណចេសត ច អចិបរិតសភាចំ

ᩈᩃ᩠ᩃᨠ᩠ᨡᩮᨶ᩠ᨲᩦ ᩏᨷᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣ ᨮᩥᨲᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩑᨲᩮᨶ ᨠᩣᨿᩈᨬ᩠ᨬᩥᨲᩣᨶᩴ ᨧᨲᩩᨶ᩠ᨶᩴ ᨵᩣᨲᩪᨶᩴ ᨲᨶ᩠ᨶᩥᩔᩥᨲᩣᨶᨬ᩠ᨧ ᩏᨷᩣᨴᩣᩁᩪᨷᩣᨶᩴ ᩈᩃ᩠ᩃᨠ᩠ᨡᨱᩅᩈᩮᨶ, ᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮ ᩅᩅᨲ᩠ᨳᨷᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᨲᩮᩣ ᨷᩁᩴ ᨲᩮᩈᩴ ᩋᨶᩥᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥᩃᨠ᩠ᨡᨱᩈᩃ᩠ᩃᨠ᩠ᨡᨱᩅᩈᩮᨶ ᨧ ᨷᩅᨲ᩠ᨲᩴ ᨬᩣᨱᨷᩁᩥᨿᩮᩣᨣᩴ ᩈᨲᩥ ᨽᩅᩥᩔᨲᩥ, ᩈᨲᩥᩈᩦᩈᩮᨶ ᩅᩣ ᨲᩴᩈᨾ᩠ᨷᨿᩩᨲ᩠ᨲ ᨷᩁᩥᨬ᩠ᨬᩣᨲ᩠ᨲᨿᨷᩁᩥᨿᩣᨷᨶ᩠ᨶᨬᩣᨱᨷᩁᩥᨿᩮᩣᨣᩮᩣ ᨽᩅᩥᩔᨲᩥ᪨ ᨨᩈᩩ ᨹᩔᩣᨿᨲᨶᩮᩈᩩ ᩈᩴᩅᩩᨲᩮᩣᨲᩥ ᨿᨳᩣᩅᩩᨲ᩠ᨲᩣᨿ ᨠᩣᨿᩮ ᩏᨷᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣᨿ ᩈᨲᩥᨿᩣ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩮᩣ ᨧᨠ᩠ᨡᩣᨴᩦᩈᩩ ᨹᩔᩔ ᨠᩣᩁᨱᨽᩪᨲᩮᩈᩩ ᨨᩈᩩ ᨴ᩠ᩅᩣᩁᩮᩈᩩ ᨠᩣᨿᩣᨶᩩᨷᩔᨶᩣᨿ ᩋᨽᩣᩅᩥᨲᩣᨿ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᨶᩣᩁᩉᩣᨶᩴ ᩋᨽᩥᨩ᩠ᨫᩣᨴᩦᨶᩴ ᨲᩔᩣ ᨽᩣᩅᩥᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᨬᩣᨱᨷ᩠ᨷᩅᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᨷᨭᩥᩅᩮᨵᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨲᩮ ᨷᩥᨴᩉᨶ᩠ᨲᩮᩣ “ᨲᨲ᩠ᨳ ᩈᩴᩅᩩᨲᩮᩣ”ᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ, ᩑᨲᩮᨶ ᨬᩣᨱᩈᩴᩅᩁᩴ ᨽᩅᩥᩔᨲᩥ᪨

ᩈᨲᨲᩴ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᩈᨾᩣᩉᩥᨲᩮᩣᨲᩥ ᩈᩮᩣ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᩑᩅᩴ ᩏᨷᨭ᩠ᨮᩥᨲᩔᨲᩥ ᩈᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨳ ᨧ ᩈᩴᩅᩩᨲᩮᩣ ᨷᩩᨴ᩠ᨵᨲ᩠ᨲᩣᩁᨾ᩠ᨽᩮᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᩅᩥᩔᨩ᩠ᨩᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨶᩥᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥᩅᩈᩮᨶ ᩈᨾ᩠ᨾᩈᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩅᩥᨷᩔᨶᩴ ᩏᩔᩩᨠ᩠ᨠᩣᨷᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨬᩣᨱᩮ ᨲᩥᨠ᩠ᨡᩮ ᩈᩪᩁᩮ ᩅᩉᨶ᩠ᨲᩮ ᩅᩥᨷᩔᨶᩣᩈᨾᩣᨵᩥᨶᩣ ᨲᩣᩅ ᩈᨲᨲᩴ ᨶᩥᩁᨶ᩠ᨲᩁᩴ ᩈᨾᩣᩉᩥᨲᩮᩣ ᩋᨶᩩᩃᩮᩣᨾᨬᩣᨱᩣᨶᨶ᩠ᨲᩁᩴ ᨣᩮᩣᨲᩕᨽᩩᨬᩣᨱᩣᨶᨶ᩠ᨲᩁᨲᩮᩣ ᨷᨭ᩠ᨮᩣᨿ᪨ ᨩᨬ᩠ᨬᩣ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᨾᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣᨲᩥ ᩋᨬ᩠ᨬᩮᩈᩴ ᨷᩩᨳᩩᨩ᩠ᨩᨶᩣᨶᩴ ᩈᩩᨷᩥᨶᨶ᩠ᨲᩮᨷᩥ ᩋᨣᩮᩣᨧᩁᨽᩣᩅᨲᩮᩣ, ᩋᩁᩥᨿᩣᨶᩴ ᨷᨶ ᨲᩔ ᨲᩔᩮᩅ ᩋᩣᩅᩮᨱᩥᨠᨲ᩠ᨲᩣ ᩋᨲ᩠ᨲᩈᨶ᩠ᨲᨠᨲ᩠ᨲᩣ ᨧ “ᩋᨲ᩠ᨲᩣ”ᨲᩥ ᩃᨴ᩠ᨵᩅᩮᩣᩉᩣᩁᩔ ᨾᨣ᩠ᨣᨹᩃᨬᩣᨱᩔ ᩈᩣᨲᩥᩈᨿᩅᩥᩈᨿᨽᩣᩅᨲᩮᩣ ᩑᨠᨶ᩠ᨲᩈᩩᨡᩣᩅᩉᩴ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩴ ᩋᩈᨦ᩠ᨡᨲᨵᩣᨲᩩᩴ “ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ”ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ, ᨲᩴ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩴ ᨩᨬ᩠ᨬᩣ ᨩᩣᨶᩮᨿ᩠ᨿ, ᨾᨣ᩠ᨣᨹᩃᨬᩣᨱᩮᩉᩥ ᨷᨭᩥᩅᩥᨩ᩠ᨫᩮᨿ᩠ᨿ, ᩈᨧ᩠ᨨᩥᨠᩁᩮᨿ᩠ᨿᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᩑᨲᩮᨶ ᩋᩁᩥᨿᩣᨶᩴ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩮ ᩋᨵᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᨽᩅᩥᩔᨲᩥ᪨ ᩋᩁᩥᨿᩣ ᩉᩥ ᩋᨵᩥᨧᩥᨲ᩠ᨲᨷ᩠ᨷᩅᨲ᩠ᨲᩥᨠᩣᩃᩮᨷᩥ ᩑᨠᨶ᩠ᨲᩮᨶᩮᩅ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩮ ᨶᩥᨶ᩠ᨶᨷᩮᩣᨱᨷᨻ᩠ᨽᩣᩁᨽᩣᩅᩮᨶ ᩅᩥᩉᩁᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩑᩅᨬ᩠ᨧ ᨿᩔ ᩈᨲᩥ ᨠᩣᨿᨣᨲᩣ ᩏᨷᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ, ᩈᩮᩣ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᨨᩈᩩ ᨹᩔᩣᨿᨲᨶᩮᩈᩩ ᩈᩴᩅᩩᨲᩮᩣ, ᨲᨲᩮᩣ ᩑᩅ ᩈᨲᨲᩴ ᩈᨾᩣᩉᩥᨲᩮᩣ ᩋᨲ᩠ᨲᨷᨧ᩠ᨧᨠ᩠ᨡᨠᩁᨱᩮᨶ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩴ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᨩᩣᨶᩮᨿ᩠ᨿᩣᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᨣᩣᨳᩣᨷᨴᩣᨶᩴ ᩈᨾ᩠ᨻᨶ᩠ᨵᩮᩣ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨ ᩑᩅᩴ ᨠᩣᨿᩣᨶᩩᨷᩔᨶᩣᩈᨲᩥᨷᨭ᩠ᨮᩣᨶᨾᩩᨡᩮᨶ ᨿᩣᩅ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᩣ ᩑᨠᩔ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᨶᩮᩣ ᨶᩥᨿ᩠ᨿᩣᨶᨾᨣ᩠ᨣᩴ ᨽᩅᩥᩔᨲᩥ ᨵᨾ᩠ᨾᩁᩣᨩᩣ᪨

ᩋᨷᩁᩮᩣ ᨶᨿᩮᩣ – ᩈᨲᩥ ᨠᩣᨿᨣᨲᩣ ᩏᨷᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣᨲᩥ ᩑᨲᩮᨶ ᨠᩣᨿᩣᨶᩩᨷᩔᨶᩣᩈᨲᩥᨷᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᨽᩅᩥᩔᨲᩥ᪨ ᨨᩈᩩ ᨹᩔᩣᨿᨲᨶᩮᩈᩩ ᩈᩴᩅᩩᨲᩮᩣᨲᩥ ᨹᩔᩣ ᩋᩣᨿᨲᨶᩴ ᨠᩣᩁᨱᩴ ᩑᨲᩮᩈᨶ᩠ᨲᩥ ᨹᩔᩣᨿᨲᨶᩣᨶᩥ, ᨲᩮᩈᩩ ᨹᩔᩣᨿᨲᨶᩮᩈᩩ᪨ ᨹᩔᩉᩮᨲᩩᨠᩮᩈᩩ ᨹᩔᨷᨧ᩠ᨧᨿᩣ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩮᩈᩩ ᨨᩈᩩ ᨧᨠ᩠ᨡᩩᩈᨾ᩠ᨹᩔᨩᩣᨴᩥᩅᩮᨴᨿᩥᨲᩮᩈᩩ ᨲᨱ᩠ᩉᩣᨴᩦᨶᩴ ᩋᨷ᩠ᨷᩅᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᩈᩴᩅᩩᨲᩮᩣ, ᩑᨲᩮᨶ ᩅᩮᨴᨶᩣᨶᩩᨷᩔᨶᩣᩈᨲᩥᨷᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᨽᩅᩥᩔᨲᩥ᪨ ᩈᨲᨲᩴ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᩈᨾᩣᩉᩥᨲᩮᩣᨲᩥ ᩈᨲᨲᩴ ᨶᩥᨧ᩠ᨧᨠᩣᩃᩴ ᨶᩥᩁᨶ᩠ᨲᩁᩴ ᩅᩥᨠ᩠ᨡᩮᨷᩣᨽᩣᩅᨲᩮᩣ ᩈᨾᩣᩉᩥᨲᩮᩣ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ᪨ ᩈᩮᩣ ᨧᩣᨿᩴ ᩋᩅᩥᨠ᩠ᨡᩮᨷᩮᩣᨷᩥ ᩈᨻ᩠ᨻᩮᩣ ᩈᨲᩥᨷᨭ᩠ᨮᩣᨶᨽᩣᩅᨶᩣᨿ ᨾᨲ᩠ᨳᨠᨷ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩣᨿ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩈᨾ᩠ᨾᩈᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩉᩥ ᩋᨲᩦᨲᩣᨴᩥᨽᩮᨴᨽᩥᨶ᩠ᨶᩮᩈᩩ ᨷᨬ᩠ᨧᩩᨷᩣᨴᩣᨶᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩈᩩ ᩋᨶᩅᩈᩮᩈᨲᩮᩣ ᨷᩁᩥᨣ᩠ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨾ᩠ᨾᩈᨲᩦᨲᩥ᪨ ᩑᨲᩮᨶ ᩈᩮᩈᩈᨲᩥᨷᨭ᩠ᨮᩣᨶᩮ ᨽᩅᩥᩔᨲᩥ᪨ ᨩᨬ᩠ᨬᩣ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᨾᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᨧᨲᩩᩈᨲᩥᨷᨭ᩠ᨮᩣᨶᨽᩣᩅᨶᩴ ᨾᨲ᩠ᨳᨠᩴ ᨷᩣᨷᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨮᩥᨲᩮᩣ ᨶᩥᨠ᩠ᨠᩥᩃᩮᩈᩮᩣ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᨠᩥᩃᩮᩈᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩴ ᨷᨧ᩠ᨧᩅᩮᨠ᩠ᨡᨱᨬᩣᨱᩮᨶ ᨩᩣᨶᩮᨿ᩠ᨿᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨

ᩋᨳ ᩅᩣ ᩈᨲᩥ ᨠᩣᨿᨣᨲᩣ ᩏᨷᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᨷᩁᩮᩈᨬ᩠ᨧ ᨠᩣᨿᩔ ᨿᨳᩣᩈᨽᩣᩅᨷᩁᩥᨬ᩠ᨬᩣᨴᩦᨷᨶᩮᨶ ᨳᩮᩁᩔ ᩈᨲᩥᩅᩮᨷᩩᩃ᩠ᩃᨷ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩥ ᨴᩦᨷᩥᨲᩣ᪨ ᨨᩈᩩ ᨹᩔᩣᨿᨲᨶᩮᩈᩩ ᩈᩴᩅᩩᨲᩮᩣᨲᩥ ᨧᨠ᩠ᨡᩣᨴᩦᩈᩩ ᨨᩈᩩ ᨴ᩠ᩅᩣᩁᩮᩈᩩ ᩋᨧ᩠ᨧᨶ᩠ᨲᩈᩴᩅᩁᨴᩦᨷᨶᩮᨶ ᩈᨲᨲᩅᩥᩉᩣᩁᨴᩦᨷᨶᩮᨶ ᨳᩮᩁᩔ ᩈᨷ᩠ᨷᨬ᩠ᨬᩣᨷ᩠ᨷᨠᩣᩁᩈᩥᨲᩥ ᨷᨬ᩠ᨬᩣᩅᩮᨷᩩᩃ᩠ᩃᨷ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩥ ᨴᩦᨷᩥᨲᩣ᪨ ᩈᨲᨲᩴ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᩈᨾᩣᩉᩥᨲᩮᩣᨲᩥ ᩈᨾᩣᨷᨲ᩠ᨲᩥᨻᩉᩩᩃᨲᩣᨴᩔᨶᩮᨶ ᨶᩅᩣᨶᩩᨷᩩᨻ᩠ᨻᩅᩥᩉᩣᩁᩈᨾᩣᨷᨲ᩠ᨲᩥᨿᩮᩣ ᨴᩔᩥᨲᩣ᪨ ᩑᩅᩴᨽᩪᨲᩮᩣ ᨷᨶ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᨩᨬ᩠ᨬᩣ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᨾᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣᨲᩥ ᨠᨲᨠᩥᨧ᩠ᨧᨲ᩠ᨲᩣ ᩏᨲ᩠ᨲᩁᩥ ᨠᩁᨱᩦᨿᩣᨽᩣᩅᨲᩮᩣ ᨠᩮᩅᩃᩴ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᩋᨶᩩᨷᩣᨴᩥᩈᩮᩈᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᨾᩮᩅ ᨩᩣᨶᩮᨿ᩠ᨿ ᨧᩥᨶ᩠ᨲᩮᨿ᩠ᨿ, ᩋᨬ᩠ᨬᨾ᩠ᨷᩥ ᨲᩔ ᨧᩥᨶ᩠ᨲᩮᨲᨻ᩠ᨻᩴ ᨶᨲ᩠ᨳᩦᨲᩥ ᩋᨵᩥᨷ᩠ᨷᩣᨿᩮᩣ᪨

បញ្ចមសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៦. បិលិន្ទវច្ឆសុត្តវណ្ណនា

២៦. ឆដ្ឋេ បិលិន្ទវច្ឆោតិ បិលិន្ទោតិស្ស នាមំ, វច្ឆោតិ គោត្តវសេន ថេរំ សញ្ជានន្តិ។ វសលវាទេន សមុទាចរតីតិ “ឯហិ, វសល, អបេហិ, វសលា”តិអាទិនា ភិក្ខូ វសលវាទេន វោហរតិ អាលបតិ។ សម្ពហុលា ភិក្ខូតិ ពហូ ភិក្ខូ។ តេ ថេរំ តថា សមុទាចរន្តំ ទិស្វា “អរហា ច សមានោ អប្បហីនវាសនត្តា ឯវំ ករោតី”តិ អជានន្តា “ទោសន្តរោ មញ្ញេ អយំ ថេរោ ឯវំ សមុទាចរតី”តិ ចិន្តេត្វា ឧជ្ឈានាធិប្បាយា តំ តទា ឧជ្ឈាបេតុំ ភគវតោ អារោចេសុំ។ តេន វុត្តំ – “អាយស្មា, ភន្តេ, បិលិន្ទវច្ឆោ ភិក្ខូ វសលវាទេន សមុទាចរតី”តិ។ កេចិ បនាហុ – “ឥមំ ថេរំ ភិក្ខូ ‘អរហា’តិ សញ្ជានន្តិ, អយញ្ច ភិក្ខូ ផរុសវចនេន ឯវំ សមុទាចរតិ, ‘អត្ថេសោ ឯវ នុ ខោ ឥមស្មិំ ឧត្តរិមនុស្សធម្មោ’តិ វាសនាវសេន តស្ស តថា សមុទាចារំ អជានន្តា អរិយភាវញ្ចស្ស អសទ្ទហន្តា ឧជ្ឈានសញ្ញិនោ ភគវតោ តមត្ថំ អារោចេសុ”ន្តិ។ ភគវា ថេរស្ស ទោសន្តរាភាវំ បកាសេតុកាមោ ឯកេន ភិក្ខុនា តំ បក្កោសាបេត្វា សម្មុខា តស្ស “បុព្ពាចិណ្ណវសេនាយំ តថា សមុទាចរតិ, ន ផរុសវចនាធិប្បាយេនា”តិ អាហ។ តេន វុត្តំ – “អថ ខោ ភគវា អញ្ញតរំ ភិក្ខុំ អាមន្តេសី”តិអាទិ។

តត្ថ បុព្ពេនិវាសំ មនសិ ករិត្វាតិ សត្ថា “សច្ចំ កិរ ត្វំ, វច្ឆ, ភិក្ខូ វសលវាទេន សមុទាចរសី”តិ ថេរំ បុច្ឆិត្វា តេន “ឯវំ, ភន្តេ”តិ វុត្តេ “អយំ វច្ឆោ កិលេសវាសនាយ វសលវាទំ ន បរិច្ចជតិ, កិំ នុ ខោ អតីតេសុបិ អត្តភាវេសុ ព្រាហ្មណជាតិកោ អហោសី”តិ អាវជ្ជេន្តោ បុព្ពេនិវាសញាណេន សព្ពញ្ញុតញ្ញាណេន ច តស្ស បុព្ពេនិវាសំ អតីតាសុ ជាតីសុ និវុត្ថក្ខន្ធសន្តានំ មនសិ ករិត្វា ហត្ថតលេ ឋបិតំ អាមលកំ វិយ បច្ចក្ខករណេន អត្តនោ មនសិ កត្វា។ ភិក្ខូ អាមន្តេសីតិ តេ ភិក្ខូ សញ្ញាបេតុំ អាលបិ, អភាសិ។ តេន វុត្តំ “មា ខោ តុម្ហេ, ភិក្ខវេ”តិអាទិ។

តត្ថ មាតិ បដិសេធេ និបាតោ, តស្ស “ឧជ្ឈាយិត្ថា”តិ ឥមិនា សម្ពន្ធោ។ មា ឧជ្ឈាយិត្ថាតិ មា ហេដ្ឋា កត្វា ចិន្តយិត្ថ, ឱលោកយិត្ថាតិ អត្ថោ។ វច្ឆស្ស ភិក្ខុនោតិ ច ឧជ្ឈាយនស្ស ឧបយោគត្ថត្តា សាមិវចនំ។ ឥមិនាស្ស អនុជ្ឈាយិតព្ពេ ការណំ ទស្សេន្តោ “ន, ភិក្ខវេ, វច្ឆោ ទោសន្តរោ ភិក្ខូ វសលវាទេន សមុទាចរតី”តិ អាហ។ តស្សត្ថោ – ភិក្ខវេ, អយំ វច្ឆោ ទោសន្តរោ ទោសចិត្តោ ទោសេន ព្យាបិតេន ទូសិតចិត្តោ ហុត្វា ភិក្ខូ វសលវាទេន ន សមុទាចរតិ, យស្មា ចស្ស ព្យាបាទោ សមុគ្ឃាតិតោ។ ឯវំ អទោសន្តរស្សាបិ តស្ស តថា សមុទាចារស្ស បុរិមជាតិសិទ្ធំ ការណំ ទស្សេន្តោ “វច្ឆស្ស, ភិក្ខវេ”តិអាទិមាហ។

តត្ថ អព្ពោកិណ្ណានីតិ ខត្តិយាទិជាតិអន្តរេហិ អវោមិស្សានិ អនន្តរិតានិ។ បញ្ច ជាតិសតានិ ព្រាហ្មណកុលេ បច្ចាជាតានីតិ សព្ពានិ តានិ វច្ឆស្ស បញ្ច ជាតិសតានិ បដិបាដិយា ព្រាហ្មណកុលេ ឯវ ជាតានិ, អហេសុន្តិ អត្ថោ។ សោ តស្ស វសលវាទោ ទីឃរត្តំ

សម្យុកាឌិណ្ណោតិ យោ ឧតរហិ ស៊ិណាសចេតបិ សតា បចត្តិយតិ, សោ តស្ស ចន្ទស្ស កិច្ចតោ ចសលចារឌោ ឌីឈរត្តំ ឱ្វតោ ឌាតិតោ បដ្ឋាយ វុឌ្ឍិំ អារទោហភចចេសភ បញ្ចាឌាតិសតយត្តំ កាលំ ព្រាហ្មណឌាតិកត្តា សម្យុកាឌិណ្ណោ សម្យុកាឆរិតោ អចេហាសិ៍ ព្រាហ្មណា ហិ ឌាតិសិទ្ធេភ យាភេភ ឆន្ទ អញ្ញា ចសលចារេឆភ សម្យុកាឆរត្តិ៍ "អញ្ញាឌិណ្ណោ"តិបិ បឆត្តិ, សោ ឧច អត្ថោ៍ តោភាតិ តោភ ឌីឈរត្តំ តឆា សម្យុកាឌិណ្ណការចេភ, ឧតោតស្ស តឆា សម្យុកាឆារស្ស ការណំ ចាសភាតិ ឥតស្សតិ៍ កា បភាយំ ចាសភា ភាយ? យំ កិលេសរហិតស្សាបិ សន្តានេភ អប្បហីភកិលេសានំ សយាចារសឌិសសយាចារតេហត្វក្ខតំ, អភាឌិកាលភាឌិតោហិ កិលេសេហិ អាហិតំ សាយត្ថិយត្តំ, តឆាហ្វបិ អឆិយុត្តិតិ ចឆត្តិ៍ តំ បភេតំ អភិតិហារសយ្យត្តិយា តោឈ្យាចរហាប្បហាភចចេសភ យត្ថ កិលេសា បហីភា, តត្ថ ភកចតោ សន្តានេ ភត្ថិ៍ យត្ថ បភ តឆា កិលេសា ភ បហីភា, តត្ថ សាចកានំ បច្ចេកព្រុទ្ធានញ្ច សន្តានេ អត្ថិ, តតោ តឆាកតោច អភាចរណោការឆស្សតោ៍

ឧតយត្ថំ ចិឌិត្វាតិ ឧតំ អាយស្មតោ បិលិន្ទចច្ឆស្ស សតិបិ ចសលសម្យុកាចារេ ចោសត្តរាកាចសន្តាតំ អត្ថំ ចិឌិត្វា៍ ឱ្វយំ វុកាភត្តិ តស្ស អក្កបលំផិកយចិកាចភំ ឱ្វយំ វុកានំ វុកានេភសិ៍

តត្ថ យសិង្ហ យាយា ចសតិ ភ យាភេភាតិ យស្មិំ អរិយបុក្កលេ សត្តចោសប្បដិច្ឆាឆភលក្ខណា យាយា, "សេសឈ្យាហយស្មិំ"តិអាឌិភា សយ្យក្កហចចេសភ បចត្តា វណ្ណតិលក្ខណោ យាភោ ច ភ ចសតិ, យចេក្កភ សយញ្ញាតិតត្តា ភ បចត្តតិ ភ វប្បជ្ជតិ៍ យោ ឌីតលោភោ អយយោ ភិរាសោតិ យោ ច រាកាឌិបរិយាយចចេសភ បចត្តស្ស អារម្មណក្កហណលក្ខណស្ស លោភស្ស សព្ពឆា ចិកតត្តា ឌីតលោភោ, តតោ ឧច រូបិឌីស្ម កត្ថចិ យយាយភាកាចតោ អយយោ អបរិក្កហោ, អភាកតាភយ្បិ ភចាឌីភំ អភាសឹសភតោ ភិរាសោ៍ បត្យណ្ណុកោធោតិ កុជ្ឈភលក្ខណស្ស កោធស្ស អភាកាមិយចេក្កភ សព្ពសោ បហីភត្តា បត្យណ្ណុកោធោ សយុច្ឆិន្នាឈាតោ៍ អភិភិព្វុតត្តោតិ យោ ឧចំ យាយាយាភលោភកោធានំ សយញ្ញុតោភ តចោកដ្ឋតាយ សព្ពស្ស សំកិលេសបក្ខស្ស សុប្បហីភត្តា សព្ពសោ កិលេសបរិតិព្ពាភេភ អភិភិព្វុតចិត្តោ ឃីតិក្ខតោ៍ សោ ព្រាហ្មណោសោ សយណោ ស ភិក្ខូតិ សោ ឧចរូបោ ស៊ិណាសចោ សព្ពសោ ពាហិតបាបត្តា ព្រាហ្មណោ, សោ ឧច សមិតបាបត្តា សយចរិយាយ ច សយណោ, សោ ឧច ច សព្ពសោ ភិន្នកិលេសត្តា ភិក្ខុ ភាយ៍ ឧចំក្ខតោ ច, ភិក្ខុចេ, ចេច្ឆា សោ កចំ ចោសត្តរោ កិញ្ចិ កាយកយ្មាឌិ បចត្តយ្យ, ពេចលំ បភ ចាសភាយ អប្បហីភត្តា ចសលចារេឆភ សម្យុកាឆរតីតិ៍

ឈដ្ឋ សុត្តចណ្ណភា ភិដ្ឋិតា៍

សំ៍ សក្កឌាភសុត្តចណ្ណភា

ព្យស៊ិ៍ សត្តមេ សត្តាហំ ឧកបល្លង្កេភ ភិសិន្នោ ហោតិ អញ្ញាតរំ សយាឆិំ សយាបជ្ជិត្វាតិ ឧត្ថ ពេចិ តាច អាហុ "អរហត្តផលសយាឆិ ឱ្វឆ 'អញ្ញាតរោ សយាឆី'តិ អធិប្បេតោ"តិ៍ តព្យោសោ អាយស្មា ពាហុលំ សយាបជ្ជតិ ឌិដ្ឋធម្មសុខវិហារត្ថំ, បហោតិ ច សត្តាហម្បិ ផលសយាបត្តិយា ឌីតិភាមេតុំ៍ តឆា ហិ ភកចតា –

“អហំ, ភិក្ខវេ, យាវទេ អាកង្ខាមិ វិវិច្ចេវ កាមេហិ, វិវិច្ច អកុសលេហិ ធម្មេហិ...បេ... វិហរាមិ· កស្សបោបិ, ភិក្ខវេ, យាវទេ អាកង្ខតិ វិវិច្ចេវ កាមេហិ...បេ... វិហរតី”តិ (សំ· និ· ២·១៥២) –

អាទិនា នវានុបុព្ពវិហារឆឡភិញ្ញាភេទេ ឧត្តរិមនុស្សធម្មេ អត្តនា សមសមដ្ឋបនេន ឋបិតោ, ន ចេត្ថ “យទិ ឯវំ ទេវតា យមកបាដិហារិយម្បិ ករេយ្យា”តិ វត្តព្ពំ សាវកសាធារណាភិញ្ញាយេវ ទសាតាទីនំ អធិប្បេតត្តាតិ·

បោរាណា បនាហុ – អញ្ញតរំ សមាធិំ សមាបជ្ជិត្វាតិ និរោធសមាបត្តិំ សមាបជ្ជិត្វា· កថំ បន និរោធសមាបត្តិ សមាធីតិ វុត្តា? សមាធានដ្ឋេន· កោ បនាយំ សមាធានដ្ឋោ? សម្មទេវ អាធាតព្ពតា· យា ហិ ឯសា បច្ចនីកធម្មេហិ អកម្បិយតា ពលប្បត្តិយា សមថពលំ វិបស្សនាពលន្តិ ឥមេហិ ទ្វីហិ ពលេហិ, អនិច្ចទុក្ខានត្តនិព្ពិទាវិរាគនិរោធបដិនិស្សគ្គវិវដ្ដានុបស្សនា ចត្តារិ មគ្គញាណានិ ចត្តារិ ច ផលញាណានីតិ ឥមេសំ សោឡសន្នំ ញាណានំ វសេន សោឡសហិ ញាណចរិយាហិ, បឋមជ្ឈានសមាធិអាទយោ អដ្ឋ សមាធី ឯកជ្ឈំ កត្វា គហិតោ តេសំ ឧបចារសមាធិ ចាតិ ឥមេសំ នវន្នំ សមាធីនំ វសេន នវហិ សមាធិចរិយាហិ កាយសង្ខារោ វចីសង្ខារោ ចិត្តសង្ខារោតិ ឥមេសំ តិណ្ណំ សង្ខារានំ តត្ថ តត្ថ បដិប្បស្សទ្ធិយា តថា វិហិតុបាយេន យថាវុត្តស្ស ឋានស្ស វសីភាវប្បត្តេន អរហតា អនាគាមិនា វា យថាធិប្បេតំ កាលំ ចិត្តចេតសិកសន្តានស្ស សម្មទេវ អប្បវត្តិ អាធាតព្ពា, តស្សា តថា សមាធាតព្ពតា ឯស សមាធានដ្ឋោ, តេនាយំ វិហារោ សមាធីតិ វុត្តោ, ន អវិក្ខេបដ្ឋេន ឯតស្ស សមាបត្តិអត្តេវាបិ វុត្តោតិ វេទិតព្ពោ· វុត្តញ្ហិ និរោធសមាបត្តិំ សន្ធាយ បដិសម្ភិទាយំ –

“កថំ ទ្វីហិ ពលេហិ សមន្នាគតត្តា តិណ្ណំ សង្ខារានំ បដិប្បស្សទ្ធិយា សោឡសហិ ញាណចរិយាហិ នវហិ សមាធិចរិយាហិ វសីភាវតាយ បញ្ញានិរោធសមាបត្តិយា ញាណ”ន្តិ (បដិ· ម· ១·៨២) –

បុច្ឆិត្វា “ទ្វីហិ ពលេហី”តិ ទ្វេ ពលានិ សមថពលំ វិបស្សនាពលន្តិ វិត្ថារោ· សាយំ និរោធសមាបត្តិកថា វិសុទ្ធិមគ្គេ (វិសុទ្ធិ· ២·៨៦៧ អាទយោ) វិត្ថារិតាវ· កស្មា បនាយំ ថេរោ ផលសមាបត្តិំ អសមាបជ្ជិត្វា និរោធំ សមាបជ្ជិ? សត្តេសុ អនុកម្បាយ· អយញ្ហិ មហាថេរោ សព្ពាបិ សមាបត្តិយោ វឡញ្ជេតិ, សត្តានុគ្គហេន បន យេភុយ្យេន និរោធំ សមាបជ្ជតិ· តថា ហិ សមាបជ្ជិត្វា វុដ្ឋិតស្ស កតោ អប្បកោបិ សក្ការោ វិសេសតោ មហប្ផលោ មហានិសំសោ ហោតីតិ·

វុដ្ឋាសីតិ អរហត្តផលចិត្តុប្បត្តិយា វុដ្ឋាសិ· និរោធំ សមាបន្នោ ហិ អរហា ចេ អរហត្តផលស្ស, អនាគាមី ចេ អនាគាមិផលស្ស ឧប្បាទេន វុដ្ឋិតោ នាម ហោតិ·

តេន ខោ បន សមយេន សក្កោ ទេវានមិន្ទោ អាយស្មតោ មហាកស្សបស្ស បិណ្ឌបាតំ ទាតុកាមោ ហោតីតិ កថំ តស្ស ទាតុកាមតា ជាតា? យានិ “តានិ បញ្ចមត្តានិ ទេវតាសតានី”តិ វុត្តានិ, តា សក្កស្ស ទេវរញ្ញោ បរិចារិកា កកុដបាទិនិយោ បុព្ពេ “អយ្យា

មហាកស្សបោបិ រាជគហំ បិណ្ឌាយ បវិសតិ, គច្ឆ ថេរស្ស ទានំ ទេថា”តិ សក្កេន បេសិតា ឧបគន្ត្វា ទិព្វាហារំ ទាតុកាមា ឋិតា ថេរេន បដិក្ខិត្តា ទេវលោកមេវ គតា។ ឥទានិ បុរិមប្បដិក្ខេបំ ចិន្តេត្វា “កទាចិ គណ្ហេយ្យា”តិ សមាបត្តិតោ វុដ្ឋិតស្ស ថេរស្ស ទានំ ទាតុកាមា សក្កស្ស អនារោចេត្វា សយមេវ អាគន្ត្វា ទិព្វភោជនានិ ឧបនេន្តិយោ បុនបិ តថេវ ថេរេន បដិក្ខិត្តា ទេវលោកំ គន្ត្វា សក្កេន “កហំ គតត្ថា”តិ បុដ្ឋា តមត្ថំ អារោចេត្វា “ទិន្នោ វោ ថេរស្ស បិណ្ឌបាតោ”តិ សក្កេន វុត្តេ “គណ្ហិតុំ ន ឥច្ឆតី”តិ។ “កិំ កថេសី”តិ? “‘ទុគ្គតានំ សង្គហំ ករិស្សាមី’តិ អាហ, ទេវា”តិ។ “តុម្ហេ កេនាការេន គតា”តិ? “ឥមិនាវ, ទេវា”តិ។ សក្កោ “តុម្ហាទិសិយោ ថេរស្ស បិណ្ឌបាតំ កិំ ទស្សន្តី”តិ? សយំ ទាតុកាមោ, ជរាជិណ្ណោ ខណ្ឌទន្តោ បលិតកេសោ ខុជ្ជសរីរោ មហល្លកោ តន្តវាយោ ហុត្វា, សុជម្បិ អសុរធីតរំ តថារូបិមេវ មហល្លិកំ កត្វា, ឯកំ បេសការវីថិំ មាបេត្វា តន្តំ បសារេន្តោ អច្ឆិ, សុជា តសរំ បូរេតិ។ តេន វុត្តំ – “តេន ខោ បន សមយេន សក្កោ ទេវានមិន្ទោ...បេ... តសរំ បូរេតី”តិ។

តត្ថ តន្តំ វិនាតីតិ បសារិតតន្តំ វិនន្តោ វិយ ហោតិ។ តសរំ បូរេតីតិ តសរវដ្ដិំ វដ្ដេតិ វិយ។ យេន សក្កស្ស ទេវានមិន្ទស្ស និវេសនំ តេនុបសង្កមីតិ ថេរោ និវាសេត្វា បត្តចីវរមាទាយ “ទុគ្គតជនសង្គហំ ករិស្សាមី”តិ នគរាភិមុខោ គច្ឆន្តោ ពហិនគរេ សក្កេន មាបិតំ បេសការវីថិំ បដិបជ្ជិត្វា ឱលោកេន្តោ អទ្ទស ឱលុគ្គវិលុគ្គជិណ្ណសាលំ តត្ថ ច តេ ជាយម្បតិកេ មហាទុគ្គតរូបេ តន្តវាយកម្មំ ករោន្តេ ទិស្វា ចិន្តេសិ – “ឥមេ មហល្លកកាលេបិ កម្មំ ករោន្តិ។ ឥមស្មិំ នគរេ ឥមេហិ ទុគ្គតតរា នត្ថិ មញ្ញេ។ ឥមេហិ ទិន្នំ សាកមត្តម្បិ គហេត្វា ឥមេសំ សង្គហំ ករិស្សាមី”តិ។ សោ តេសំ គេហាភិមុខោ អគមាសិ។ សក្កោ តំ អាគច្ឆន្តំ ទិស្វា សុជំ អាហ – “ភទ្ទេ, មយ្ហំ អយ្យោ ឥតោ អាគច្ឆតិ, ត្វំ តំ អបស្សន្តី វិយ តុណ្ហីហុត្វា និសីទ។ ខណេនេវ វញ្ចេត្វា បិណ្ឌបាតំ ទស្សាមា”តិ។ ថេរោ គន្ត្វា គេហទ្វារេ អដ្ឋាសិ។ តេបិ អបស្សន្តា វិយ អត្តនោ កម្មមេវ ករោន្តា ថោកំ អាគមយិំសុ។ អថ សក្កោ “គេហទ្វារេ ឋិតោ ឯកោ ថេរោ វិយ ខាយតិ, ឧបធារេហិ តាវា”តិ អាហ។ “តុម្ហេ គន្ត្វា ឧបធារេថ, សាមី”តិ។ សោ គេហា និក្ខមិត្វា ថេរំ បញ្ចបតិដ្ឋិតេន វន្ទិត្វា ឧភោហិ ហត្ថេហិ ជណ្ណុកានិ ឱលុព្ភិត្វា និត្ថុនន្តោ ឧដ្ឋាយ “កតរត្ថេរោ នុ ខោ អយ្យោ”តិ ថោកំ ឱសក្កិត្វា “អក្ខីនិ មេ ធូមាយន្តី”តិ វត្វា នលាដេ ហត្ថំ ឋបេត្វា ឧទ្ធំ ឧល្លោកេត្វា “អហោ ទុក្ខំ, អយ្យោ នោ មហាកស្សបត្ថេរោ ចិរស្សំ មេ កុដិទ្វារំ អាគតោ។ អត្ថិ នុ ខោ កិញ្ចិ គេហេ”តិ អាហ។ សុជា ថោកំ អាកុលា វិយ ហុត្វា “អត្ថិ, សាមី”តិ បដិវចនំ អទាសិ។ សក្កោ, “ភន្តេ, លូខំ វា បណីតំ វាតិ អចិន្តេត្វា សង្គហំ នោ ករោថា”តិ បត្តំ គណ្ហិ។ ថេរោ បត្តំ ទេន្តោ “ឥមេសំ ឯវ ទុគ្គតានំ ជរាជិណ្ណានំ មយា សង្គហោ កាតព្វោ”តិ ចិន្តេសិ។ សោ អន្តោ បវិសិត្វា ឃដិយា ឱទនំ ឧទ្ធរិត្វា, បត្តំ បូរេត្វា, ថេរស្ស ហត្ថេ ឋបេសិ។ តេន វុត្តំ – “អទ្ទសា ខោ សក្កោ ទេវានមិន្ទោ...បេ... អទាសី”តិ។

តត្ថ ឃដិយាតិ ភត្តឃដិតោ។ “ឃដិបូត”ន្តិបិ បាឋោ, តស្ស ឃដិបូតំ នាម ទេវានំ កោចិ អាហារវិសេសោតិ អត្ថោ។ ឧទ្ធរិត្វាតិ ឧក្ខិបិត្វា ភាជនតោ ឧទ្ធរិត្វា។ អនេកសូបោបិ សោ ឯវ អាហារោ បត្តេ បក្ខិបិត្វា ថេរស្ស ហត្ថេ ឋបនកាលេ កបណានំ ឧបកប្បនកលូខាហារោ វិយ បញ្ញាយិត្ថ, ហត្ថេ ឋបិតមត្តេ បន អត្តនោ ទិព្វសភាវេនេវ អដ្ឋាសិ។ អនេកសូបោតិ មុគ្គមាសាទិសូបេហិ ចេវ ខជ្ជវិកតីហិ ច អនេកវិធសូបោ។ អនេកព្យញ្ជនោតិ នានាវិធុត្តរិភង្គោ។ អនេករសព្យញ្ជនោតិ អនេកេហិ សូបេហិ ចេវ ព្យញ្ជនេហិ ច មធុរាទិមូលរសានញ្ចេវ សម្មិស្សរសានញ្ច អភិព្យញ្ជកោ, នានគ្គរសសូបព្យញ្ជនោតិ អត្ថោ។

សោ កិរ បិណ្ឌបាតោ ថេរស្ស ហត្ថេ ឋបិតកាលេ រាជគហនគរំ អត្តនោ គន្ធេន អជ្ឈោត្ថរិ, តតោ ថេរោ ចិន្តេសិ – “អយំ បុរិសោ អប្បេសក្ខោ, បិណ្ឌបាតោ អតិវិយ បណីតោ សក្កស្ស ភោជនសទិសោ. កោ នុ ខោ ឯសោ”តិ? អថ នំ “សក្កោ”តិ ញត្វា អាហ – “ភារិយំ តេ, កោសិយ, កម្មំ កតំ ទុគ្គតានំ សម្បត្តិំ វិលុម្បន្តេន, អជ្ជ មយ្ហំ ទានំ ទត្វា កោចិទេវ ទុគ្គតោ សេនាបតិដ្ឋានំ វា សេដ្ឋិដ្ឋានំ វា លភេយ្យា”តិ. “កោ មយា ទុគ្គតតរោ អត្ថិ, ភន្តេ”តិ? “កថំ ត្វំ ទុគ្គតោ ទេវរជ្ជសិរិំ អនុភវន្តោ”តិ? “ភន្តេ, ឯវំ នាមេតំ, មយា បន អនុប្បន្នេ ពុទ្ធេ កល្យាណកម្មំ កតំ, ពុទ្ធុប្បាទេ បន វត្តមានេ បុញ្ញកម្មំ កត្វា ចូឡរថទេវបុត្តោ មហារថទេវបុត្តោ អនេកវណ្ណទេវបុត្តោតិ ឥមេ តយោ ទេវបុត្តា មមាសន្នេ និព្ពត្តា មយា តេជវន្តតរា. អហំ តេសុ ទេវបុត្តេសុ ‘នក្ខត្តំ កីឡិស្សាមា’តិ បរិចារិកាយោ គហេត្វា អន្តរវីថិំ ឱតិណ្ណេសុ បលាយិត្វា គេហំ បវិសាមិ. តេសញ្ហិ សរីរតោ តេជោ មម សរីរំ ឱត្ថរតិ, មម សរីរតោ តេជោ តេសំ សរីរំ ន ឱត្ថរតិ. កោ មយា ទុគ្គតតរោ, ភន្តេ”តិ? “ឯវំ សន្តេបិ ឥតោ បដ្ឋាយ មយ្ហំ ឯវំ វញ្ចេត្វា ទានំ មាទាសី”តិ. “វញ្ចេត្វា តុម្ហាកំ ទានេ ទិន្នេ មយ្ហំ កុសលំ អត្ថិ នត្ថី”តិ? “អត្ថិ, អាវុសោ”តិ. “ឯវំ សន្តេ កុសលកម្មករណំ នាម មយ្ហំ ភារោ, ភន្តេ”តិ វត្វា ថេរំ វន្ទិត្វា សុជំ អាទាយ ថេរំ បទក្ខិណំ កត្វា, វេហាសំ អព្ភុគ្គន្ត្វា “អហោ ទានំ បរមទានំ, កស្សបេ សុប្បតិដ្ឋិត”ន្តិ តិក្ខត្តុំ ឧទានំ ឧទានេសិ. តេន វុត្តំ “អថ ខោ អាយស្មតោ មហាកស្សបស្ស ឯតទហោសី”តិអាទិ.

តត្ថ កោសិយាតិ សក្កំ ទេវានមិន្ទំ គោត្តេន អាលបតិ. បុញ្ញេន អត្ថោតិ បុញ្ញេន បយោជនំ. អត្ថីតិ វចនសេសោ. វេហាសំ អព្ភុគ្គន្ត្វាតិ បថវិតោ វេហាសំ អភិឧគ្គន្ត្វា. អាកាសេ អន្តលិក្ខេតិ អាកាសមេវ បរិយាយសទ្ទេន អន្តលិក្ខេតិ វទតិ. អថ វា អន្តលិក្ខសង្ខាតេ អាកាសេ, ន កសិណុគ្ឃាដិមាទិអាកាសេតិ វិសេសេន្តោ វទតិ. អហោ ទានន្តិ ឯត្ថ អហោតិ អច្ឆរិយត្ថេ និបាតោ. សក្កោ ហិ ទេវានមិន្ទោ, “យស្មា និរោធា វុដ្ឋិតស្ស អយ្យស្ស មហាកស្សបត្ថេរស្ស សក្កច្ចំ សហត្ថេន ចិត្តីកត្វា អនបវិទ្ធំ កាលេន បរេសំ អនុបហច្ច, សម្មាទិដ្ឋិំ បុរក្ខត្វា ផលមិមិនំ យថា ទិន្នភោជនទានំ ទិន្នំ, តស្មា ខេត្តសម្បត្តិ ទេយ្យធម្មសម្បត្តិ ចិត្តសម្បត្តីតិ, តិវិធាយបិ សម្បត្តិយា សមន្នាគតត្តា សព្ពង្គសម្បន្នំ ឯវ មយា ទានំ បវត្តិត”ន្តិ អច្ឆរិយព្ភុតចិត្តជាតោ តទា អត្តនោ ហទយព្ភន្តរគតំ បីតិសោមនស្សំ បវេទេន្តោ “អហោ ទាន”ន្តិ វត្វា តស្ស ទានស្ស វុត្តនយេន ឧត្តមទានភាវំ ខេត្តុត្តមភាវញ្ច បកាសេន្តោ “បរមទានំ កស្សបេ សុប្បតិដ្ឋិត”ន្តិ ឧទានំ ឧទានេសិ.

ឯវំ បន សក្កស្ស ឧទានេន្តស្ស ភគវា វិហារេ និសិន្នោវ ទិព្ពសោតេន សទ្ទំ សុត្វា “បស្សថ, ភិក្ខវេ, សក្កំ ទេវានមិន្ទំ ឧទានំ ឧទានេត្វា អាកាសេន គច្ឆន្ត”ន្តិ ភិក្ខូនំ វត្វា តេហិ “កិំ បន, ភន្តេ, តេន កត”ន្តិ បុដ្ឋោ “មម បុត្តស្ស កស្សបស្ស វញ្ចេត្វា ទានំ អទាសិ, តេន ច អត្តមនោ ឧទានេសី”តិ អាហ. តេន វុត្តំ “អស្សោសិ ខោ ភគវា ទិព្ពាយ សោតធាតុយា”តិអាទិ.

តត្ថ ទិព្ពាយ សោតធាតុយាតិ ទិព្ពសទិសាយ ទិព្ពាយ. ទេវតានញ្ហិ សុចរិតកម្មនិព្ពត្តា បិត្តសេម្ហរុហិរាទីហិ អបលិពុទ្ធា ឧបក្កិលេសវិនិមុត្តតាយ ទូរេបិ អារម្មណំ គហេតុំ សមត្ថា ទិព្ពបសាទសោតធាតុ ហោតិ. អយញ្ចាបិ ភគវតោ វីរិយភាវនាពលនិព្ពត្តា ញាណមយា សោតធាតុ តាទិសា ឯវាតិ ទិព្ពសទិសត្តា ទិព្ពា. អបិ ច ទិព្ពវិហារវសេន បដិលទ្ធត្តា អត្តនា ច ទិព្ពវិហារសន្និស្សិតត្តាបិ

ឌិន្នា។ យចតន្ទេត ច យកាចឆារលេន្ទេត ច សោតធាតុ, សោតធាតុយាបិ កិច្ចករណេត សោតធាតុ ចិយាតិ សោតធាតុ, តាយ ឌិន្នាយ សោតធាតុយា។ ចិសុទ្ធាយាតិ បរិសុទ្ធាយ តិរុបក្កិលេសាយ។ អតិក្កន្តមាតុសិកាយាតិ មតុស្សូបចារំ អតិក្កមិត្វា សទ្ទស្សចនេត មាតុសិកម៉សសោតធាតុំ អតិក្កមិត្វា ឋិតាយ។

ឲតមត្ថំ ចិឌិត្វាតិ “សមុាបដិបត្តិយា ឲ្យលចិសេសេ បតិដ្ឋិតំ បុរិសាតិសមំ ឆេចាបិ មតុស្សាបិ អាគេឌាតា អតិចិយ បិហយត្តី”តិ ឰមមត្ថំ ចិឌិត្វា តឆត្ថឌីបតំ ឰមំ ឯឆាតំ ឯឆានេតសិ។

៣(៣ បិណ្ឌបាតិកង្គសង្ខាតំ ឆុតង្គំ សមាឆាយ តស្ស បរិបូរណេត បិណ្ឌបាតិកស្ស។ តត្ថ ចាយំ កាឆា អាយស្មតោ មហាកស្សបំ តិមិត្តំ កត្វា ការិតា, ឆេឌេវា ច សព្ពេសំ ឆុតចាឆាតំ អគ្គោ ពោធសឆុតង្គឆេវា, សោ កស្មា ឲណេតច ឆុតង្គេត កិត្តិតោតិ? អដ្ឋុប្បត្តិចសេតាយំ តិន្ទេសោ។ អឌ ចា ឆេសតាមត្តំ សេតំ, ឰមិតា ឆេសតាសីសេត សព្ពេបិស្ស ឆុតង្គា ចុត្តាតិ ចេឌិតព្វា។ អឌ ចា “យចាបិ កយឌេវា បុប្ផ”ន្តិ (ឆ។ ប។ ៣៥) កាចាយ ចុត្តតយេត បរមប្បិច្ឆតាយ កុលិតុទ្ទយតាយ ចស្ស សព្ពំ បិណ្ឌបាតិកចត្តំ អគ្គឲណ្ឌត្វា តត្ថ សាតិសយំ បដិបត្តិយា បកាសតត្ថំ “បិណ្ឌបាតិកស្សា”តិ ចុត្តំ។ បិណ្ឌបាតិកស្សាតិ ច បិហយត្តីតិ បឌំ អបេក្ខិត្វា សម្បឆាតចចតំ, តំ ឯបយោកេត្វ ឆដ្ឋំ។ អត្តករស្សាតិ “អប្បាតិ ច តាតិ សុលកាតិ អតចជ្ជាតី”តិ (អ។ តិ។ ៣.១៧៧; ឥតិចុ។ ១០១) ឲចំ ចុត្តេហិ អប្បាតចជ្ជសុលកទ្វេហិ ចតុហិ បច្ចយេហិ អត្តាតយេច ករត្តស្ស។ អតញ្ញាបោសិតោតិ អាមិសសង្គហណេត អញ្ញោ សិស្សាឌីកោ បោសេតុំ អតុស្សុក្កតាយ អតញ្ញាបោសិតោ។ បឆត្ថយេតស្ស កាយបរិហារិកេត ចីចរេត កុច្ឆិបរិហារិកេត បិណ្ឌបាតេត ចិចរលតោ សល្លហុកចុត្តិតំ សុករំ បរយន្តា សត្ថុដ្ឋិ ឆេស្សតិ។ អឌ ចា អត្តករស្សាតិ ឲកចចតិច្ឆាយ អត្តកាចសង្ខាតំ ឲកំ ឯយេច ឰមំ អត្តាតំ ករតិ, ត ឰតោ បរំ អញ្ញាត្តិ អត្តករោ, តតោ ឲច អត្តតា អញ្ញាស្ស បោសេតព្វស្ស អភាចតោ អតញ្ញាបោសី, តស្ស អត្តករស្ស អតញ្ញាបោសិតោ។ បឆត្ថយេតបិ លោលាសចការចត អាយតិំ អតាឆាតតំ ឆេស្សតិ។

ឆេចាបិហយត្តិ...បេ... សតីមតោតិ តំ អក្កុចលិឌិកយេត សព្ពកិលេសឆេឌចបរិឡអាហាតំ ចុបសមេត បដិប្បស្សទ្ធិយា ឯបសត្តំ, សតិចេបុល្លប្បត្តិយា តិច្ចកាលំ សតោការិតាយ សតិមត្តំ, តតោ ឲច ឰដ្ឋាតិដ្ឋាឌីសុ តាឌិលក្ខណប្បត្តំ លោលាសចំ សក្កាឆយោ ឆេចាបិហយត្តិ បតេត្តិ, តស្ស សីលាឌិឲ្យលចិសេសេសុ ពាហុមាតំ ឯប្បាឌេត្វា អាឆេរំ ឌេតត្តិ, បពោច មតុស្សាតិ។

សត្តមសុត្តចណ្ណតា តិដ្ឋិតា។

ប៉។ បិណ្ឌបាតិកសុត្តចណ្ណតា

១ប៉។ អដ្ឋមេ បឆ្ចាកត្តត្តិ ឲកាសតិកាលលុបឆ្ចាកត្តិកាតំ ឋាតេតាច កុត្តាតំ អតេត្តាមជ្ឈត្តិកាបិ បឆ្ចាកត្តមេច, ឰឆ បត បកតិកត្តស្សេច បឆ្ចតោ បឆ្ចាកត្តត្តិ ចេឌិតព្វា។ បិណ្ឌបាតបដិក្កន្តាតត្តិ បិណ្ឌបាតតោ បដិក្កន្តាតំ, បិណ្ឌបាតំ បរិយេសិត្វា កត្តកិច្ចស្ស តិដ្ឋាបតចសេត

តទោ និចត្តាត៌ កាទេរិយណ្ណលយាញ្ញុតិ ឲត្ត កាទេរីតិ ចន្ទាហន្តុស្ស តាមំ៌ យោ កិរ កត្តក្ខដិយា យណ្ណបស្ស សាលិយ ច អត្តទេ ហោតិ, តេន កត្តក្ខដិបិ “កាទេរិក្ខដិកា”តិ ចុច្ចតិ, យណ្ណរេបិបិ សាលិបិ “កាទេរិយណ្ណលយាញ្ញុ”តិ៌ តស្មា កាទេរិន្ទុក្កស្ស អចិន្នទេ កាទេ និសិតេតសាលសន្ថារេ យណ្ណលយាញ្ញុ៌ តិណបណ្ណច្ឆទតំ អទេតាចស្សក៌ “យណ្ណលយាញ្ញុ”តិ ចេត្តិ, អតិបុត្តកាឌិលតាយណ្ណរេបិ “យណ្ណលយាញ្ញុ”តិ អបទេ៌

កាទេលេត កាលត្តិ កាទេល កាទេល អត្តទត្តទា, តស្មិំ តស្មិំ សមយេតិ អត្ថោ៌ យតាបិទេកាតិ យតចន្ទេកា, បិណ្ឌទុបេ ឮទេ្ធតិ អត្ថោ៌ ឮទ្ធាតិទ្ធកាទេចា ច បុក្កលចេសេត ច ទ្វារចេសេត ច កាទេហតព្វោ៌ ឲកាទ្ធស្ស ហិ ឮទ្ធាកិយទោ ឲកាទ្ធស្ស អតិទ្ធោ ហោតិ, ឲកាទ្ធស្ស អតិទ្ធាកិយទោ ឲកាទ្ធស្ស ឮទេ្ធា ៌ តថា ឲកាស្ស ទ្វារស្ស ឮទេ្ធា អញ្ញស្ស អតិទេ្ធា៌ ចិបិកាចេសេត បទេត្ត ចិតិច្ឆយោ ទេចិតព្វោ៌ ក្យុសលចិបិទេកា ហិ ឲកាទេត្តត ឮទេ្ធា, អក្យុសលចិបិទេកា អតិទេ្ធា ឲចាតិ៌ ចក្កុតា ទុបេ បស្សិត្វត្តិ កាយំ បិណ្ឌាយ បចិទេ្ធា ដ្ឋបិសទេកាហិ ទេកាហំ បទេចសេត្វា ឬខាសក្កាទេកាទេលាត្វំ ដ្ឋបតិទេស្វ អាសតចិតាតាឌិស្វ តាតាចិទាកសមុដ្ឋលចណ្ណសន្ថារេ ទេខតិយេ អញ្ញោ ច សចិញ្ញាលាកាទុបេ ចក្កុទ្វារិកចិញ្ញាទេលាហិ បស្សិតុំ៌ សទេ្ធតិ តទេចច ឮស្សទេខតាតំ ទេកាហំ បចិទេ្ធា ទេតសំ បឃុទេត្តា កីតចាឌិតសទេ្ធ ទេសាតុំ៌ កទេ្ធតិ តថា ទេតហិ ឬខាសក្កាទេចសេត ដ្ឋបតិទេត បុប្ផទ្ធយាឌិកទេ្ធ ឈាយិតុំ៌ ទេសតិ ទេតហិ ឌិត្តាហាទេបទិទេកាទេក តាតក្កទេយ សាយិតុំ៌ ទេចាដ្ឋទេត្តតិ យហ្ឈុបដ្ឋត្វទេលាស្វ អាសទេតស្វ តិសិត្តកាទេល ស្វាលសម្ស្យេ ទេចាដ្ឋទេត្ត ឲុសិតុំ៌ ឲចញ្ញា បញ្ញាទ្វារិកទ្ធាទេបុលាប្យុដិលិកំ កិទេត្តត្វា ឮទាតិ យទេតាទ្វារិកទ្ធាទេបុលាប្យុដិលិកំ ចទេស្សតុំ “សក្កទេតា”តិអាឌិ ចុត្តំ៌ តំ ហោទ្ធា ចុត្តត្វទេយច៌

កិ បត អបិណ្ឌបាតិកាតំ អយំ តយោ ត លព្ភតីតិ? លព្ភតិ៌ ទេតសមុំ ហិ តិយត្តតសលិកកត្តាឌិអត្ថំ កាយំ កតកាទេល ដ្ឋញ្ញអាទេចិកចា ដ្ឋបិសកា តថា សក្កាទេសមុដ្ឋំ កាទេរាត្តិយេច, តំ បត អតិយតំ៌ បិណ្ឌបាតិកាតំ បត តថា តិច្ចុទេយច តត្វ ឬខាសក្កាទំ កាទិយយាតំ ជិទ្ធា, សក្កាទេកាទ្ទតាយ អតិស្សទេលាយក្កេ ចត្វា, អយោតិទេសាយតសិកាទេចសេត ទេត កិក្កុ ឲចយាហំស្វ៌ ទេតទេតចាហ – “ហក្កាចុទេសា, យឃមុំ បិណ្ឌបាតិកា ហោយា”តិអាឌិ៌

តត្វ ហក្កាតិ ទេចាស្សក្កុទេត្វ តិបិទេតា៌ លច្ឆាយាតិ លកិស្សាយ៌ ទេតតុបសក្កឹតិ តត្វ ស្វទេកិកត្តក្ខដិយំ តិសិទេត្តា ទេតសំ តំ កាចាសល្លាបំ ស្វត្វា “ឮទេយ កិក្កុ យាឌិសស្ស តាយ ត្វទ្ធស្ស សាសទេត បព្ពឌិត្វា យឃា សទ្ធិំ ឲកាចិហាទេទ ចសត្តាបិ ឲចំ អយោតិទេសាយតសិកាទេចសេត កាចំ បចទេត្តត្តិ, សទេល្លទេខ ត ចត្តត្តិ, ហទ្ធ ទេត តទេតា តិចាទេទត្វា សទេល្លខចិហាទេទ តិទេយាទេខស្សាមីតិ យណ្ណលយាញ្ញអំ ដ្ឋបសក្កមិ៌ ទេសសំ ហោទ្ធា ចុត្តតយទេយច៌

ឲតយត្វំ ចិឌិត្វាតិ “អប្បិច្ឆតាសទ្ធដ្ឋិតាសទេល្លខាតំ ចទេសេត កិលទេយ ឥតិតុំ តល៌ប្បចិទេសាទេសតុំ បដិបទេត្តាតិ បិណ្ឌបាតិកស្ស សទេតា ទេខចា បិហយត្តិ, តស្ស បដិបត្តិយា អាឌទេខាតា បិយាយត្តិ, ត ឮទេតា អញ្ញាថា”តិ ឮយយត្វំ ចិឌិត្វា តឌត្វឌិបតំ ឮយំ ដ្ឋខាតំ ដ្ឋខាទេតសិ៌

តត្វ ទេតា ទេច សទ្ធសិទេលាកតិស្សិទេតាតិ “អទេហា អទេយ្យា អប្បិទេច្ឆា សត្តុទេដ្ឋា បទេយសទេល្លខត្វត្តិ”តិអាឌិតា បទេទហិ កិត្តិតព្ពសទ្ធសន្ថាតំ

សិលោកំ។ តណ្ហាយ និស្សិតោ ន ហោតិ វេតិ អវេច្ច។ សទ្ធា វា សម្មុខា វណ្ណភណនថុតិឃោសោ, សិលោកោ បរម្មុខា បសំសា បត្ថយមានា វា។ សេសំ អនន្តរសុត្តេ វុត្តនយមេវ។

អដ្ឋមសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៩។ សិប្បសុត្តវណ្ណនា

១៩។ នវមេ កោ នុ ខោ, អាវុសោ, សិប្បំ ជានាតីតិ, អាវុសោ, អម្ហាកំ ឥធ សន្និបតិតេសុ កោ នុ ជីវិតនិមិត្តំ សិក្ខិតព្ពដ្ឋេន “សិប្ប”ន្តិ លទ្ធនាមំ យំកិញ្ចិ អាជីវំ ជានាតីតិ? កោ កិំ សិប្បំ សិក្ខីតិ កោ ទីឃរត្តំ សិប្បាចរិយកុលំ បយិរុបាសិត្វា អាគមតោ បយោគតោ ច ហត្ថិសិប្បាទីសុ កិំ សិប្បំ សិក្ខិ? កតមំ សិប្បំ សិប្បានំ អគ្គន្តិ សព្ពសិប្បានំ អការញ្ញតាយ មហប្ផលតាយ អភិណ្ហសិទ្ធិយា ច កតមំ សិប្បំ អគ្គំ ឧត្តមំ? យំ និស្សាយ សុខេន សក្កា ជីវិតុន្តិ អធិប្បាយោ។ តត្ថេកច្ចេតិ តេសុ ភិក្ខូសុ ឯកច្ចេ ភិក្ខូ យេ ហត្ថាចរិយកុលា បព្ពជិតា, តេ។ ឯវមាហំសូតិ តេ ឯវំ កថេសុំ។ ឥតោ បរេសុ “ឯកច្ចេ”តិ វុត្តដ្ឋានេសុ ឯសេវ នយោ។ ហត្ថិសិប្បន្តិ យំ ហត្ថីនំ បរិគ្គហណទមនសារណរោគតិកិច្ឆាទិភេទំ កត្តព្ពំ, តំ ឧទ្ទិស្ស បវត្តំ សព្ពម្បិ សិប្បំ ឥធ “ហត្ថិសិប្ប”ន្តិ អធិប្បេតំ។ អស្សសិប្បន្តិ ឯត្ថាបិ ឯសេវ នយោ។ រថសិប្បំ បន រថយោគ្គានំ ទមនសារណាទិវិធានវសេន ចេវ រថស្ស ករណវសេន ច វេទិតព្ពំ។ ធនុសិប្បន្តិ ឥស្សាសសិប្បំ, យោ ធនុព្ពេទោតិ វុច្ចតិ។ ថរុសិប្បន្តិ សេសអាវុធសិប្បំ។ មុទ្ទាសិប្បន្តិ ហត្ថមុទ្ទាយ គណនសិប្បំ។ គណនសិប្បន្តិ អច្ឆិទ្ទកគណនសិប្បំ។ សង្ខានសិប្បន្តិ សង្កលនបដុប្បាទនាទិវសេន បិណ្ឌគណនសិប្បំ។ តំ យស្ស បគុណំ ហោតិ, សោ រុក្ខម្បិ ទិស្វា “ឯត្តកានិ ឯត្ថ បណ្ណានី”តិ គណិតុំ ជានាតិ។ លេខាសិប្បន្តិ នានាការេហិ អក្ខរលិខនសិប្បំ, លិបិញាណំ វា។ កាវេយ្យសិប្បន្តិ អត្តនោ ចិន្តាវសេន វា បរតោ បដិលទ្ធសុតវសេន វា, “ឥមស្ស អយមត្ថោ, ឯវំ នំ យោជេស្សាមី”តិ ឯវំ អត្ថវសេន វា, កិញ្ចិទេវ កព្ពំ ទិស្វា, “តប្បដិភាគំ កព្ពំ ករិស្សាមី”តិ ឋានុប្បត្តិកបដិភានវសេន វា ចិន្តាកវិអាទីនំ ចតុន្នំ កវីនំ កព្ពករណសិប្បំ។ វុត្តញ្ហេតំ ភគវតា –

“ចត្តារោមេ, ភិក្ខវេ, កវី – ចិន្តាកវិ, សុតកវិ, អត្ថកវិ, បដិភានកវី”តិ (អ॰ និ॰ ៤.២៣១)។

លោកាយតសិប្បន្តិ “កាកា សេតា អដ្ឋីនំ សេតត្តា, ពលាកា រត្តា លោហិតស្ស រត្តត្តា”តិ ឯវមាទិនយប្បវត្តំ បរលោកនិព្ពានានំ បដិសេធកំ វិតណ្ឌសត្ថសិប្បំ។ ខត្តវិជ្ជាសិប្បន្តិ អព្ភេយ្យមាសុរក្ខាទិនីតិសត្ថសិប្បំ។ ឥមានិ កិរ ទ្វាទស មហាសិប្បានិ នាម។ តេនេវាហ តត្ថ តត្ថ “សិប្បានំ អគ្គ”ន្តិ។

ឯតមត្ថំ វិទិត្វាតិ ឯតំ សព្ពសិប្បាយតនានំ ជីវិកត្ថតាយ វដ្ដទុក្ខតោ អនិស្សរណភាវំ, សីលាទីនំយេវ បន សុបរិសុទ្ធានំ និស្សរណភាវំ, តំ សមង្គីនំយេវ ច ភិក្ខុភាវំ សព្ពាការតោ វិទិត្វា តទត្ថវិភាវនំ ឥមំ ឧទានំ ឧទានេសិ។

តត្ថ អសិប្បជីវីតិ ចតុន្នំ តណ្ហុប្បាទានំ សមុច្ឆេទវិក្ខម្ភនេន បច្ចយាសាយ វិសោសិតត្តា យំកិញ្ចិ សិប្បំ ឧបនិស្សាយ ជីវិកំ ន កប្បេតីតិ អសិប្បជីវី, ឯតេន អាជីវបារិសុទ្ធិសីលំ ទស្សេតិ. លហូតិ អប្បកិច្ចតាយ សល្លហុកវុត្តិតាយ ច លហុ អពហុលសម្ភារោ, ឯតេន ចតុប្បច្ចយសន្តោសសិទ្ធំ សុភរតំ ទស្សេតិ. អត្ថកាមោតិ សទេវកស្ស លោកស្ស អត្ថមេវ កាមេតីតិ អត្ថកាមោ, ឯតេន សត្តានំ អត្ថបរិច្ចជនស្ស បកាសិតត្តា បាតិមោក្ខសំវរសីលំ ទស្សេតិ បាណាតិបាតាទិវិរតិបរិទីបនតោ. យតិន្ទ្រិយោតិ ចក្ខាទីនំ ឆន្នំ ឥន្ទ្រិយានំ អភិជ្ឈាទ្យប្បវត្តិតោ និយមេន យតិន្ទ្រិយោ, ឯតេន ឥន្ទ្រិយសំវរសីលំ ទស្សេតិ. សព្ពធិ វិប្បមុត្តោតិ ឯវំ សុបរិសុទ្ធសីលោ ចតុប្បច្ចយសន្តោសេ អវដ្ឋិតោ សប្បច្ចយំ នាមរូបំ បរិគ្គហេត្វា អនិច្ចាទិវសេន សង្ខារេ សម្មសន្តោ វិបស្សនំ ឧស្សុក្កាបេត្វា តតោ បរំ បដិបាដិយា បវត្តិតេហិ ចតូហិ អរិយមគ្គេហិ សំយោជនានំ បហីនត្តា សព្ពធិ សព្ពត្ថ ភវាទីសុ វិប្បមុត្តោ.

អនោកសារីអមមោ និរាសោតិ តថា សព្ពធិ វិប្បមុត្តត្តា ឯវ ឱកសង្ខាតេសុ ឆសុបិ អាយតនេសុ តណ្ហាភិនិវេសស្ស អភាវតោ អនោកសារី, រូបាទីសុ កត្ថចិ មមង្ការាភាវតោ អមមោ, សព្ពេន សព្ពំ អនាសីសនតោ និរាសោ. ហិត្វា មានំ ឯកចរោ ស ភិក្ខូតិ ឯកចរោ ច សោ អរហត្តមគ្គប្បត្តិសមកាលមេវ អនវសេសំ មានំ ហិត្វា បជហិត្វា ទុតិយេ កិច្ច វិយ គណសង្គណិកំ អកត្វា បវិវេកកាមតាយ តណ្ហាសហាយវិរហេន ច សព្ពិរិយាបថេសុ ឯកចរោ, សោ សព្ពសោ ភិន្នកិលេសត្តា បរមត្ថតោ ភិក្ខុ នាម. ឯត្ថ ច “អសិប្បជីវី”តិអាទិនា លោកិយគុណា កថិតា, “សព្ពធិ វិប្បមុត្តោ”តិអាទិនា លោកុត្តរគុណា កថិតា. តត្ថ អសិប្បជីវីតិអាទិ “វិវេចិតស្សេវ អយំ ធម្មោ, ន សិប្បំ និស្សាយ មិច្ឆាជីវេន ជីវិកំ កប្បេន្តស្ស, តស្មា សិប្បេសុ សារគ្គាហំ វិស្សជ្ជេត្វា អធិសីលាទីសុ យោគេ យុត្តេហិ សិក្ខិតព្ព”ន្តិ ទស្សេតិ.

នវមសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា.

១០. លោកសុត្តវណ្ណនា

៣០. ទសមេ ពុទ្ធចក្ខុនាតិ ឯត្ថ អាសយានុសយញាណំ ឥន្ទ្រិយបរោបរិយត្តញាណញ្ច ពុទ្ធចក្ខុ នាម. យថាហ –

“អទ្ទសា ខោ ភគវា ពុទ្ធចក្ខុនា លោកំ វោលោកេន្តោ សត្តេ អប្បរជក្ខេ មហារជក្ខេ តិក្ខិន្ទ្រិយេ មុទិន្ទ្រិយេ”តិអាទិ (ម. និ. ១.២៨៣; ២.៣៣៩).

លោកន្តិ តយោ លោកា – ឱកាសលោកោ, សង្ខារលោកោ, សត្តលោកោតិ. តត្ថ –

“យាវតា ចន្ទិមសូរិយា បរិហរន្តិ,

ᨴᩥᩈᩣ ᨽᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩥᩁᩮᩣᨧᨶᩣ;

ᨲᩣᩅ ᩈᩉᩔᨵᩣ ᩃᩮᩣᨠᩮᩣ,

ᩑᨲ᩠ᨳ ᨲᩮ ᩅᨲ᩠ᨲᨲᩦ ᩅᩈᩮᩣ"ᨲᩥ᪨ –

ᩋᩣᨴᩦᩈᩩ (ᨾ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪑᪨᪕᪐᪓) ᩒᨠᩣᩈᩃᩮᩣᨠᩮᩣ᪨ "ᩑᨠᩮᩣ ᩃᩮᩣᨠᩮᩣ – ᩈᨻ᩠ᨻᩮ ᩈᨲ᩠ᨲᩣ ᩋᩣᩉᩣᩁᨭ᩠ᨮᩥᨲᩥᨠᩣ, ᨴ᩠ᩅᩮ ᩃᩮᩣᨠᩣ – ᨶᩣᨾᨬ᩠ᨧ ᩁᩪᨸᨬ᩠ᨧ, ᨲᨿᩮᩣ ᩃᩮᩣᨠᩣ – ᨲᩥᩔᩮᩣ ᩅᩮᨴᨶᩣ , ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩮᩣ ᩃᩮᩣᨠᩣ – ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩮᩣ ᩋᩣᩉᩣᩁᩣ, ᨸᨬ᩠ᨧ ᩃᩮᩣᨠᩣ – ᨸᨬ᩠ᨧᩩᨸᩣᨴᩣᨶᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩣ, ᨨ ᩃᩮᩣᨠᩣ – ᨨ ᩋᨩ᩠ᨫᨲ᩠ᨲᩥᨠᩣᨶᩥ ᩋᩣᨿᨲᨶᩣᨶᩥ, ᩈᨲ᩠ᨲ ᩃᩮᩣᨠᩣ – ᩈᨲ᩠ᨲ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᨭ᩠ᨮᩥᨲᩥᨿᩮᩣ, ᩋᨭ᩠ᨮ ᩃᩮᩣᨠᩣ – ᩋᨭ᩠ᨮ ᩃᩮᩣᨠᨵᨾ᩠ᨾᩣ, ᨶᩅ ᩃᩮᩣᨠᩣ – ᨶᩅ ᩈᨲ᩠ᨲᩣᩅᩣᩈᩣ, ᨴᩈ ᩃᩮᩣᨠᩣ – ᨴᩈᩣᨿᨲᨶᩣᨶᩥ, ᨴ᩠ᩅᩣᨴᩈ ᩃᩮᩣᨠᩣ – ᨴ᩠ᩅᩣᨴᩈᩣᨿᨲᨶᩣᨶᩥ, ᩋᨭ᩠ᨮᩣᩁᩈ ᩃᩮᩣᨠᩣ – ᩋᨭ᩠ᨮᩣᩁᩈ ᨵᩣᨲᩩᨿᩮᩣ"ᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩ (ᨸᨭᩥ᪨ ᨾ᪨ ᪑᪨᪑᪑᪒) ᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩃᩮᩣᨠᩮᩣ᪨ "ᩈᩔᨲᩮᩣ ᩃᩮᩣᨠᩮᩣ, ᩋᩈᩔᨲᩮᩣ ᩃᩮᩣᨠᩮᩣ"ᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩ ᩈᨲ᩠ᨲᩃᩮᩣᨠᩮᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ᪨ ᩍᨵᩣᨸᩥ ᩈᨲ᩠ᨲᩃᩮᩣᨠᩮᩣ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨

ᨲᨲ᩠ᨳ ᩃᩮᩣᨠᩦᨿᨲᩥ ᩅᩥᨧᩥᨲ᩠ᨲᩣᨠᩣᩁᨲᩮᩣ ᨬᩣᨿᨲᩦᨲᩥ ᨧᨠ᩠ᨠᩅᩣᩊᩈᨦ᩠ᨡᩣᨲᩮᩣ ᩃᩮᩣᨠᩮᩣ ᩒᨠᩣᩈᩃᩮᩣᨠᩮᩣ, ᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩣ ᩃᩩᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩥ ᨸᩃᩩᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩃᩮᩣᨠᩮᩣ, ᩃᩮᩣᨠᩦᨿᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨸᩩᨬ᩠ᨬᨸᩣᨸᩴ ᨲᨻ᩠ᨻᩥᨸᩣᨠᩮᩣ ᨧᩣᨲᩥ ᩈᨲ᩠ᨲᩃᩮᩣᨠᩮᩣ᪨ ᨲᩮᩈᩩ ᨽᨣᩅᩣ ᨾᩉᩣᨠᩁᩩᨱᩣᨿ ᩋᨶᩩᨠᨾ᩠ᨸᨾᩣᨶᩮᩣ ᩈᩴᩈᩣᩁᨴᩩᨠ᩠ᨡᨲᩮᩣ ᨾᩮᩣᨧᩮᨲᩩᨠᩣᨾᩮᩣ ᩈᨲ᩠ᨲᩃᩮᩣᨠᩴ ᩒᩃᩮᩣᨠᩮᩈᩥ᪨ ᨠᨲᨾᩔ ᨸᨶ ᩈᨲ᩠ᨲᩣᩉᩔ ᩋᨧ᩠ᨧᨿᩮᨶ ᩒᩃᩮᩣᨠᩮᩈᩥ? ᨸᨮᨾᩔ ᩈᨲ᩠ᨲᩣᩉᩔ᪨ ᨽᨣᩅᩣ ᩉᩥ ᨸᩃ᩠ᩃᨦ᩠ᨠᩈᨲ᩠ᨲᩣᩉᩔ ᨸᩁᩥᨿᩮᩣᩈᩣᨶᩮ ᨸᨧ᩠ᨨᩥᨾᨿᩣᨾᩣᩅᩈᩣᨶᩮ "ᨿᨴᩣ ᩉᩅᩮ ᨸᩣᨲᩩᨽᩅᨶ᩠ᨲᩥ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ...ᨸᩮ... ᩈᩪᩁᩥᨿᩮᩣᩅ ᩒᨽᩣᩈᨿᨾᨶ᩠ᨲᩃᩥᨠ᩠ᨡ"ᨶ᩠ᨲᩥ (ᩏᨴᩣ᪨ ᪑-᪓; ᨠᨳᩣ᪨ ᪓᪓᪑; ᨾᩉᩣᩅ᪨ ᪑-᪓) ᩍᨾᩴ ᩋᩁᩥᨿᨾᨣ᩠ᨣᩣᨶᩩᨽᩣᩅᨴᩦᨸᨠᩴ ᩏᨴᩣᨶᩴ ᩏᨴᩣᨶᩮᨲ᩠ᩅᩣ, "ᩋᩉᩴ ᨲᩣᩅ ᩑᩅᩴ ᨴᩩᨲ᩠ᨲᩁᩴ ᩈᩴᩈᩣᩁᨾᩉᩮᩣᨥᩴ ᨸᨬ᩠ᨬᩣᨾᩣᨿ ᨵᨾ᩠ᨾᨶᩣᩅᩣᨿ ᩈᨾᩩᨲ᩠ᨲᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᨸᩣᩁᩮ ᨮᩥᨲᩮᩣ, ᩉᨶ᩠ᨴ ᨴᩣᨶᩥ ᩃᩮᩣᨠᨾ᩠ᨸᩥ ᨲᩣᩁᩮᩔᩣᨾᩥ, ᨠᩦᨴᩥᩈᩮᩣ ᨶᩩ ᨡᩮᩣ ᩃᩮᩣᨠᩮᩣ"ᨲᩥ ᩃᩮᩣᨠᩴ ᩅᩮᩣᩃᩮᩣᨠᩮᩈᩥ᪨ ᨲᩴ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ – "ᩋᨳ ᨡᩮᩣ ᨽᨣᩅᩣᨲᩔ ᩈᨲ᩠ᨲᩣᩉᩔ ᩋᨧ᩠ᨧᨿᩮᨶ ᨲᨾ᩠ᩉᩣᩈᨾᩣᨵᩥᨾ᩠ᩉᩣ ᩅᩩᨭ᩠ᨮᩉᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᨧᨠ᩠ᨡᩩᨶᩣ ᩃᩮᩣᨠᩴ ᩅᩮᩣᩃᩮᩣᨠᩮᩈᩦ"ᨲᩥ᪨

ᨲᨲ᩠ᨳ ᩅᩮᩣᩃᩮᩣᨠᩮᩈᩦᨲᩥ ᩅᩥᩅᩥᨵᩮᩉᩥ ᩋᩣᨠᩣᩁᩮᩉᩥ ᨸᩔᩥ, ᩉᨲ᩠ᨳᨲᩃᩮ ᨮᨸᩥᨲᩋᩣᨾᩃᨠᩴ ᩅᩥᨿ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᨬᩣᨱᩮᨶ ᨸᨧ᩠ᨧᨠ᩠ᨡᩴ ᩋᨠᩣᩈᩥ᪨ ᩋᨶᩮᨠᩮᩉᩥ ᩈᨶ᩠ᨲᩣᨸᩮᩉᩦᨲᩥᩋᩣᨴᩥ ᩅᩮᩣᩃᩮᩣᨠᩥᨲᩣᨠᩣᩁᨴᩔᨶᩴ᪨ ᩋᨶᩮᨠᩮᩉᩥ ᩈᨶ᩠ᨲᩣᨸᩮᩉᩦᨲᩥ ᩋᨶᩮᨠᩮᩉᩥ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩮᩉᩥ᪨ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᨬ᩠ᩉᩥ ᩈᨶ᩠ᨲᩣᨸᨶᨸᩦᩊᨶᨭ᩠ᨮᩮᨶ ᩈᨶ᩠ᨲᩣᨸᩮᩣᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ᪨ ᨿᨳᩣᩉ – "ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩔ ᨸᩦᩊᨶᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᩈᨦ᩠ᨡᨲᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᩈᨶ᩠ᨲᩣᨸᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᩅᩥᨸᩁᩥᨱᩣᨾᨭ᩠ᨮᩮᩣ"ᨲᩥ (ᨸᨭᩥ᪨ ᨾ᪨ ᪑᪨᪑᪗)᪨ ᨲᨬ᩠ᨧ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᨴᩩᨠ᩠ᨡᩣᨴᩥᨽᩮᨴᩮᨶ ᨧᩮᩅ ᨩᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨽᩮᨴᩮᨶ ᨧ ᩋᨶᩮᨠᨸ᩠ᨸᨠᩣᩁᩴ᪨ ᨲᩮᨶ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ "ᩋᨶᩮᨠᩮᩉᩥ ᩈᨶ᩠ᨲᩣᨸᩮᩉᩦ"ᨲᩥ᪨ ᩋᨶᩮᨠᩮᩉᩥ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩮᩉᩥ ᩈᨶ᩠ᨲᨸ᩠ᨸᨾᩣᨶᩮ ᨸᩦᩊᩥᨿᨾᩣᨶᩮ ᨻᩣᨵᩥᨿᨾᩣᨶᩮ᪨ ᨸᩁᩥᩊᩣᩉᩮᩉᩦᨲᩥ ᨸᩁᩥᨴᩣᩉᩮᩉᩥ᪨ ᨸᩁᩥᨯᨿ᩠ᩉᨾᩣᨶᩮᨲᩥ ᨴᨯ᩠ᨰᩴ ᩅᩥᨿ ᩋᨣ᩠ᨣᩥᨶᩣ ᩈᨾᨶ᩠ᨲᨲᩮᩣ ᨯᨿ᩠ᩉᨾᩣᨶᩮ᪨ ᩁᩣᨣᨩᩮᩉᩦᨲᩥ ᩁᩣᨣᩈᨾ᩠ᨽᩪᨲᩮᩉᩥ᪨ ᩑᩈ ᨶᨿᩮᩣ ᩈᩮᩈᩮᩈᩩᨸᩥ᪨ ᩁᩣᨣᩣᨴᨿᩮᩣ ᩉᩥ ᨿᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩈᨶ᩠ᨲᩣᨶᩮ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩥ, ᨲᩴ ᨶᩥᨴ᩠ᨴᩉᨶ᩠ᨲᩣ ᩅᩥᨿ ᩅᩥᨻᩣᨵᩮᨶ᩠ᨲᩥ, ᨲᩮᨶ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ – "ᨲᨿᩮᩣᨾᩮ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩋᨣ᩠ᨣᩦ – ᩁᩣᨣᨣ᩠ᨣᩥ, ᨴᩮᩣᩈᨣ᩠ᨣᩥ, ᨾᩮᩣᩉᨣ᩠ᨣᩦ"ᨲᩥ (ᩍᨲᩥᩅᩩ᪨ ᪙᪓)᪨ ᨿᨲᩮᩣ ᨲᩮ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨠᩣᨿᨬ᩠ᨧ ᨠᩥᩃᩮᩈᩮᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᨠᩥᩃᩮᩈᩣᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨧ ᨸᩁᩥᨯᨿ᩠ᩉᨾᩣᨶᩮᨲᩥ ᩑᨲᩮᨶ ᨽᨣᩅᩣ ᩁᩣᨣᩣᨴᩥᨠᩥᩃᩮᩈᩣᨶᩴ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᩥᨴᩩᨠ᩠ᨡᨲᩴ, ᨲᩮᨶ ᨧ ᩈᨲ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᩋᨽᩥᨽᩪᨲᨲᩴ ᨴᩔᩮᨲᩥ᪨ ᩈᨶ᩠ᨲᨸ᩠ᨸᨾᩣᨶᩮᨲᩥ ᩍᨾᩥᨶᩣ ᨸᨶ ᨲᩮᩈᩴ ᨠᩣᩃᨶ᩠ᨲᩁᨴᩩᨠ᩠ᨡᨲᩴ, ᨲᩮᨶ ᨶᩥᩁᨶ᩠ᨲᩁᩣᨸᨶ᩠ᨶᨲᨬ᩠ᨧ ᨴᩔᩮᨲᩥ᪨

កកចា ហិ ទោឩនិរុក្ខមូលេ អបរាឌិតបល្លង្កេ តិសិន្នោ បឋមយាមេ បុព្ពេតិចាសំ អតុស្សរិត្វា មជ្ឈិមយាមេ ទិព្ពចក្ខុំ ចិសោធេត្វា បច្ឆិមយាមេ បដិច្ចសមុប្បាទេ ញាណំ ឱតារេត្វា កិលេសមូលកំ ចដ្ដទុក្ខំ អតិត្ថាមាយ សញ្ញាទេ បរិក្ករេត្វា សមូសន្តោ អត្តក្កមេត ចិបស្សតំ ចឌ្ឍេត្វា អរិយមគ្គាធិក្កមេត សយំ ចិកតចិឌ្ឍុកិលេសោ អតិសម្ពុទ្ធោ ហុត្វា បច្ចចេក្ខណាតត្តរំ អភចរេយោតំ កិលេសាតំ បហីតត្តា អត្តនោ ចដ្ដទុក្ខស្ស បរិក្ខិណកាចឌីបកំ សព្ពពុទ្ធាតំ អចិជហិតំ “អតេកជាតិសំសារ”ន្តិ (ធ ប ១៥៣) ឧទាតំ ឧទាតេត្វា ទេតេច បល្លង្កេត សត្តាហំ ចិមុត្តិសុខបដិសំចេទី តិសិន្នោ សត្តមាយ រត្តិយា តីសុ យាមេសុ ទុត្តតមេត តីហិ ឧទាតាតិ ឧទាតេត្វា តតិទិយាកោតាតត្តរំ ពុទ្ធចក្ខុនា លោកំ ចោលោកេន្តោ “សកលម្បិទំ សត្តាតំ ចដ្ដទុក្ខំ កិលេសមូលកំ, កិលេសា តាមេទេ បចត្តិទុក្ខា អាយតិម្បិ ទុក្ខទេហតុកា, ទេហិ ពួមេ សត្តា សត្តប្បត្តិ បរិជយន្តិ ចា”តិ បស្សិ។ ទេត ចុត្តំ “អទ្ធសា ទោ កកចា...ពេ... យោហទេហិម្បី”តិ។

ឱតមត្តំចិទិត្វាតិ ឱតំ លោកស្ស យថាចុត្តសន្តាបបរិឡាហទេហិ អតិក្ខុយ្យមាតតំ សព្ពាការទោ ចិទិត្វា។ ពួមំ ឧទាតត្តិ ពួមំ សព្ពសន្តាបបរិឡាហទោ បរិតិព្ពាតចិភាចតំ មហាឧទាតំ ឧទាតេសិ។

តត្ថ អយំ លោកោ សន្តាបជាតោតិ អយំ សព្ពោបិ លោកោ ជរាទោកមទណេហិ ទេច តាតាចិធព្យសនេហិ ច កិលេសបរិឡាហេហិ ច ជាតសន្តាបោ, ឧប្បន្នកាយិកចេតសិកទុក្ខាភិភចោតិ អត្ថោ។ ផស្សបរេទោតិ តទោ ឱច អភេកេហិ ទុក្ខសមុទយេហិ បរិហទោ ឧបទ្ទុតោ។ អថ ចា ផស្សបរេទោតិ សុខាឌិសព្ពាតាតំ ពិស្សត្តំ ទុក្ខតាតំ បច្ចយភូតេហិ ឆហិ ផស្សេហិ អភិភូតោ, តទោ តទោ ទ្វារទោ តម្ពិំ តម្ពិំ អារម្មណេ បចត្តិចទេយត ឧបស្សទ្ធោ។ ទោគំ ចទតិ អត្តតោតិ ផស្សបច្ចយា ឧប្បជ្ជមាតំ ចេទតាសង្ខាតំ ទោគំ ទុក្ខំ, លទ្ធបច្ចកមេច ចា យថាភូតំ អជាតន្តោ “អហ”ន្តិ សញ្ញាយ ទិដ្ឋិកាហចសេត “អហំ សុខិតោ ទុក្ខិតោ”តិ អត្តតោ ចទតិ។ “អត្តតោ”តិបិ បឋន្តិ។ តស្សត្ថោ – អ្វាយំ លោកោ កោតចិ ទុក្ខធម្មេត ផុដ្ឋោ អភាចិតត្តតាយ អធិចាសេតុំ អសក្កោន្តោ “អទោ ទុក្ខំ, ឱអឌិសំ ទុក្ខំ មយ្ហំ អត្តតោបិ មា ទោហតូ”តិអាឌិតា ចិប្បលបន្តោ កោចស់ អត្តតោ ទោគំ ចទតិ, តស្ស បត បហាតាយ ត បដិបជ្ជតីតិ អធិប្បាយោ។ អថ ចា ឱំ យថាចុត្តំ ទុក្ខំ យថាភូតំ អជាតន្តោ តណ្ហាកាហចសេត “មម”ន្តិ សញ្ញាយ អត្តតោ ចទតិ, “មម ពួទ”ន្តិ ចាចំ តិច្ឆារេតិ។

យេត យេត ហិ មញ្ញតីតិ ឱចម្បិ ទោគត្តំ លទ្ធបច្ចកំ អត្តតោ អត្តតោ ចទន្តោ លោកោ យេត យេត រូបចេទតាឌិតា ការណភូតេត, យេត ចា សស្សតាឌិតា បកាទេត ទិដ្ឋិមាតតណ្ហាមញ្ញតាហិ មញ្ញតិ។ តទោ ឱំ ហោតិ អញ្ញថាតិ តទោ អត្តតា បរិកប្បិតាការទោ ឱំ មញ្ញតាយ ចត្ថុតំ លទ្ធបច្ចកំ អញ្ញថា អតត្តាតត្តតិយមេច ហោតិ។ ចទេ ចត្តេត្ចំ អសក្កុណេយ្យតាយ អហង្ការមមង្ការត្តំ ត តិប្បាទេតីតិ អត្ថោ។ អថ ចា តទោតាតិ តទ្វា មញ្ញតាយត្តកាចទោតា ឱំ លទ្ធបច្ចកំ តិច្ចាឌិចសេត មញ្ញិតំ អញ្ញថា អតិច្ចាឌិសភាចមេច ហោតិ។ ត ហិ មញ្ញតា កាចញ្ញាទត្តំ ចា លក្ខណញ្ញាទត្តំ ចា កាតុំ សក្កោតិ។

អញ្ញថាភាវី ភចសត្តោតិ អសម្មុចេ ចឌ្ឍិយំ ហិតសុខេ សន្តោ លព្ភោ សត្តលោកោ មញ្ញតាយ យថាទុចិ ចិត្តិយមាតោបិ ចិបរីតប្បដិបត្តិយា តទោ អញ្ញថាភាវី អហិតទុក្ខភាវី ចិឈាតំមេច បាបុណាតិ។ ភចមេចាភិតន្ទតីតិ ឱចំ សន្តោបិ ឱំ

យញ្ញាតាបរិកប្បិតំ អចិន្ដេយ្យាតំ កចំ ចដ្ឋិ អភិតត្ថតិ ឧច អភិកព្ពតិ ឧចៈ អឆ ចា អញ្ញាឆាកាឌីតិ “តិច្ចោ ចេយ អត្តា”តិអាឌិតា យញ្ញាតាយ បរិកប្បិតាការេតោ សយំ អញ្ញាឆាកាឌី សយាតោ អតិច្ចោ អស្មេចាតិ អត្ថោៈ កចសត្តោតិ កាយាឌិកចេស្ស កចតល្យាយ សត្តោ លក្ខោ កឈិតោៈ កចយេចាភិតត្ថតីតិ អតិច្ចាឌិសកាចំ កចយេច តិច្ចាឌិចសេត បរាយសិត្វា, តត្ថ ចា អឈិយុត្តិសញ្ញា តល្យាឌិដ្ឋាភិតត្ថតាហិ អភិតត្ថតិ, ត តត្ថ តិត្ថិត្ថតិ ៎ ឃដភិតត្ថតិ តំ កឃត្តិ ឃំ ចដ្ឋិសព្ពាតំ កចំ កាយាឌិកចំ ចា អភិតត្ថតិ, តំ អតិច្ចាឌិចិបរិណាយសកាចត្តា អសេតកញ្ញសតាត្វាត្តត្តា ច កចសេហត្យកាចតោ អតិចិឃ កឃាតកដ្ឋេត កឃំៈ ឃស្ស កាឃតីតិ ឃតោ ឌេរាយរណាឌិតោ កាឃតិ, តំ ឌេរាយរណាឌិ ទុក្ខាឈិដ្ឋាតកាចតោ ទុក្ខទុក្ខកាចតោ ច ទុក្ខំៈ អឆ ចា ឃស្ស កាឃតីតិ កចាភិតត្ថតេត ឃស្ស ចិកចស្ស កាឃតិ , សោ ដ្ឋេច្ឆេតសព្ពាតោ ចិកចេចា, តតោ កាឃតត្ថា ទុក្ខចត្ថុកាចតោ ឌាតិអាឌិទុក្ខស្ស អតតិចត្តតោ ច ទុក្ខំ ទុក្ខសកាចយេចាតិ អត្ថោៈ អឆ ចា ឃស្ស កាឃតិ តំ ទុក្ខត្តិ ឃស្ស អតិច្ចាឌិកស្ស កាឃតិ តំ តិស្សរណំ អឌាតត្ថា, តំ កឃំ តស្ស ទុក្ខំ ហោតិ, ទុក្ខំ អាចហតីតិ អត្ថោៈ

ឧត្តរេកត ចដំ ឥសេស្សត្វា ព្ពឥាតិ ចិចដំ ឥសេស្សតំ, “កចចិប្បហាតាឃ តោ បតិធំ ព្រហ្មចរិយំ ចុស្សតី”តិ អាហៈ តត្ថ កចចិប្បហាតាឃាតិ កាយាឌិកចស្ស បឌហតត្ថាឃៈ តោតិ អចឥារេណ, បតាតិ បឥប្បុរេណ តិបិតោៈ ព្ពឥត្តិ អាសត្ថបច្ឆក្ខចធគំៈ ព្រហ្មចរិយត្តិ យក្កព្រហ្មចរិយំៈ ចុស្សតីតិ ប្បុស្សតីៈ ព្ពឥំ ចុត្តំ ហោតិ – ឧកេត្តុតេច កាយាឌិកចស្ស សយុឥឃប្បហាតេត អតចេយេសបឌហតត្ថាឃ ព្ពឥំ យឃា សតសហស្សកប្បាឥិកាតិ ចត្តារិ អសង្ខេយ្យាតិ អតិទុក្ខរាតិ អាចរិត្វា បិរមិយោ ប្បុរេត្វា ទៅឥិយល្ហ តិណ្ណំ យារាតំ យត្តំ យដ្ឋិត្វា អឈិកតំ សីលាឌិក្ខត្តតួឃសក្ខហំ អដ្ឋិកយក្កព្រហ្មចរិយំ ចរិឃតិ កាចិឃតីតិៈ

ឧចំ អរិឃយក្កស្ស ឧកំសេតេច តិឃ្យាតិកកាចំ ឥសេស្សត្វា ព្ពឥាតិ អញ្ញាយក្កស្ស តឥកាចំ ឥសេស្សន្តោ “ឈេយ ហិ កោចី”តិអាឌិយាហៈ តត្ថ ឈេយតិ អតិឃយតិឌ្ឋេសោៈ ហីតិ តិបិតយត្តំៈ កោចីតិ ឧកច្ចេៈ បឥច្ចឈេយតាបិ តធាចាឌិតោ ឌិដ្ឋិកតិកោ អតិឃយតោ បរិឃាឌិឃតិៈ សយលាតិ បព្ពជ្ជបាយតយត្តេត សយលា, ត សមិតបិបិៈ ព្រហ្មលាតិ ឌាតិយត្តេត ព្រហ្មលា, ត ឥាហិតបិបិៈ ចាសង្កោ ចិកប្បេត្វាៈ កេចេត កចស្ស ចិប្បយោក្ខយាហំស្វតិ ឧកេច្ចេ កាយកេចេត រូបកេចេត ចា សក្កកចតោ ចិមុត្តិ សំសារសុទ្ធិ កឆឃិស្សៈ

កោ បតេចំ ចឥត្តីតិ? ឌិដ្ឋេឧមុត្តិព្ពាតចាឌិតោ តេស្ស ហិ កោចិ “ដ្ឋេហិអាទេហិ បញ្ចហិ កាយក្យេណហិ សយប្បិតោ អត្តា ឌិដ្ឋេច ឥម្មេ បរមំ តិព្ពាតិ បត្តោ ហោតី”តិ ចឥត្តិៈ កោចិ “រូបិចចរជ្ឈាតេស្ស បចយជ្ឈាតសយក្កី...បេ... កោចិ “ទុតិឃតតិឃចត្យត្ថជ្ឈាតសយក្កី អត្តា ឌិដ្ឋេច ឥម្មេ បរមំ តិព្ពាតិ បត្តោ ហោតី”តិ ចឥត្តិៈ ឃឆាហ –

“ព្ពឆ , ភិក្ខេច, ឧកេច្ចា សយណោ ចា ព្រហ្មណោ ចា ឧចំចាឌី ហោតិ ឧចំឌិដ្ឋិ ‘ឃតោ ខោ ភោ អយំ អត្តា បញ្ចហិ កាយក្យេណហិ សយប្បិតោ’”តិ (ឌី. តិ. ១.៨៣) ចិត្ថារោៈ

តោ បត ឃច្ឆា ឃាចឥត្តំ បីតត្តា ស្វហិតាឃ ឌល្ហកាឃ ចិឃ ទ្វហិរេបិបិសា កាយាឌិស្វេហិ សយប្បិតស្ស តស្ស អត្តេតោ កាយេសតាដេយា ត កចិស្សត្តិ, តឥកាេច ច កចស្ស អកាេចាសេច, ឃថ្វិ ឃថ្វិត្វា កេច ធិតស្ស អយំ តេឃា លព្ភតិ, តេត តេត កេចេត សក្កកចតោ ចិមុត្តិ

ហោតីតិ ចនត្តិ, តស្មា “កនេចត កចស្ស ចិប្បយោគ្គយាហំស្ន”តិ ចុត្តា៉ ឈេយន្ត “ឲត្តក៌ តាយ កាល៌ សំសរិត្វា ពាលិ ច បល្លិតា ច បរិឈោយសាតកនេច ឥត្វា សំសារតោ ចិមុច្ចន្តី”តិ លន្ថិ, តេបិ កនេចត កចស្ស ចិប្បយោគ្គ ចនត្តិ តាយ៉ ចុត្តនោញ្ញំ –

“ចុល្លាសីតិ យហាកប្បិនោ សតសហស្សានិ ឈានិ ពាលេ ច បល្លិតេ ច សន្ធាចិត្វា សំសរិត្វា ឲ្យក្លស្សន្តំ កនិស្សន្តី”តិ (ឌី៉ និ៉ ១៉១៩ប័)៉

អឆ ចា កនេចតាតិ កចឌិដ្ឋិយា៉ កចតិ សស្សតំ តិដ្ឋតីតិ បចត្តកតោ សស្សតឌិដ្ឋិ កចឌិដ្ឋីតិ ចុច្ចតិ, កចឌិដ្ឋិ ឲនេចត្ត ខ្វត្តរបនលេលិបេត កចតញ្ញាតិអាឌីសុ ចិឃ កនេចាតិ ចុនេត្តា៉ កចឌិដ្ឋិចនេសត ច ឲកនេច្ច កចចិនេសសំឈេច កិលេសោតំ ចុបសត្តចុត្តិយា អាឃុនោ ច ឌីឈាចារសតាឃ តិច្ចាឌិសកាចំ កចចិនេយាគ្គំ យញ្ញាត្តិ, សេឃ្យថាបិ ពនេកា (ពាហុ្វា “ឰាគំ តិច្ចំ, ឰាគំ ឆុចំ, ឰាគំ សស្សតំ, ឰាគំ អចិបរិលាយឆម្ម”ន្តិ (ម៉ និ៉ ១៉ឪ០១) អនេចាឆ៉ តេសនេមចំ ចិបរីតកាហឹតំ អតិស្សរណោ តិស្សរណឌិដ្ឋីតំ ពុនេតា កចចិនេយាគេក្លា៉ តេតាគហ កកចា – “សនេត្ថា តេ ‘អចិប្បយុត្តា កចស្មា’តិ ចតាយី”តិ៉

ចិកនេចតាតិ ខ្វនេច្ឆនេគត៉ កចស្ស តិស្សរណយាហំស្នុតិ សន្ថាកចតោ តិក្កុមតំ តិក្កុត្តិ សំសារសុទ្ធិ ចឌិសុ៉ តេ ហិ “កនេចត កចស្ស ចិប្បយោគ្គ”តិ ចនត្តាតំ ចាគំ អគតុឌាគត្តា កចុបនេច្ឆនេគត តិស្សរណំ បដិឌាតិសុ៉ ចិកនេចតាតិ ចា ខ្វនេច្ឆគឌិដ្ឋិយា៉ ចិកចតិ ចិគស្សតិ ខ្វិច្ឆិតិ អត្តា ច លេលិនេកា ចាតិ បចត្តកតោ ខ្វនេច្ឆគឌិដ្ឋិ ចុត្តកឈេត “ចិកនេចា”តិ ចុច្ចតិ៉ ខ្វនេច្ឆគឌិដ្ឋិចនេសត ហិ សត្តា អឌិយុច្ឆិត្វា តត្ត តត្ត ខ្វប្បន្តា ខ្វិច្ឆិតិ, សា ឲច សំសារសុទ្ធីតិ ខ្វនេច្ឆចាឌិនេតា៉ ចុត្តនោញ្ញំ –

“ឃនេតា នោ នេកា អយំ អត្តា រូបី ចាតុយហាភូតិកោ…នេប… នេតចសញ្ញាតាសញ្ញាឃតតំ ខ្វបសយ្បជ្ជ ចិហរតិ, ឲត្តាចតា នោ នេកា អយំ អត្តា សយ្មា សយុច្ឆិន្នោ ហោតី”តិ (ឌី៉ និ៉ ១៉ប៉ឪ)៉

តឆា –

“តត្តិ, យហារាឌ, ឌិត្តំ, តត្តិ ឃិដ្ឋំ តត្តិ ហុតំ…នេប… ពាលេ ច បល្លិតេ ច កាឃស្ស នេភគា ខ្វិច្ឆិត្តិ ចិតស្សត្តិ ត ហោត្តិ បរំ យរណា”តិ ច (ឌី៉ និ៉ ១៉១សិ៍១)៉

តេសម្បិ ឲចំ ចិបរីតកាហឹតំ ពុនេតា កចតិស្សរណំ៉ តេតាគហ កកចា – “សនេត្ថា តេ ‘អតិស្សរណា កចស្មា’តិ ចតាយី”តិ៉ ត ហិ អរិឃយក្កកាចតាឃ អតចនេសសកិលេសំ អសយុច្ឆនេតត្វា ពគាចិបិ កចនេតា តិស្សរណចិយុត្តិ សម្ភចតិ៉ តឆា ហិ តេសំ សយណព្រាហ្វណាតំ ឃឆាភូតាចនេពាឆាកាចនេតា “អត្តិ តត្តិ”តិ អត្តិច្ចឃតិបតិតាតំ តញ្ញាឌិដ្ឋិចនេសត សយ្បរិតសិតចិប្បត្តិតយត្តំ, ឃនេតា តេ ឌិដ្ឋិកាតិកា បចត្តិនេហតុសុបិ សយ្ហាហា សក្កាឃភូមិយំ សុតិលានេត ចិបរីតគស្សតឆម្មេ តញ្ញាពាត្ថនេតត ពាន្ធា កន្ទុលពាន្ធតា ចិឃ សា ត ចិឌហត្តិ ពាន្ធតដ្ឋាតំ, ពុនេតា នេតសំ ចិនេយាគេក្លា?

ᨿᩮ ᨷᨶ ᨧᨲᩩᩈᨧ᩠ᨧᩅᩥᨽᩣᩅᨶᩮᨶ ᨷᩅᨲ᩠ᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩ ᩋᩈᨾ᩠ᨾᩮᩣᩉᨲᩮᩣ ᨲᩴ ᩋᨲ᩠ᨳᨦ᩠ᨣᨾᩴ ᩋᨶᩩᨷᩣᨿᩴ ᨾᨩ᩠ᨫᩥᨾᩴ ᨷᨭᩥᨷᨴᩴ ᩈᨾᩣᩁᩩᩊ᩠ᩉᩣ, ᨲᩮᨶᩮᩅ ᨽᩅᩅᩥᨷ᩠ᨷᨾᩮᩣᨠ᩠ᨡᩣ ᨶᩥᩔᩁᨱᨬ᩠ᨬᩣᨲᩥ ᨴᩔᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩈᨲ᩠ᨳᩣ “ᩏᨷᨵᩦ ᩉᩥ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨾᩣᩉ. ᨲᨲ᩠ᨳ ᩏᨷᨵᩦᨲᩥ ᨲᨱ᩠ᩉᩣᨴᩥᩏᨷᨵᩦ. ᩉᩦᨲᩥ ᨶᩥᨷᩣᨲᨾᨲ᩠ᨲᩴ. ᨷᨭᩥᨧ᩠ᨧᩣᨲᩥ ᨶᩥᩔᩣᨿ, ᨷᨧ᩠ᨧᨿᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ. ᨴᩩᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨲᩥ ᨩᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩥ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩴ. ᨠᩥᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ? ᨿᨲ᩠ᨲᨠᩮ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᨣᨲᩥᨠᩣ ᩅᩥᨾᩮᩣᨠ᩠ᨡᨷᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥᨿᩮᩣ, ᨲᨲ᩠ᨳ ᨲᨱ᩠ᩉᩣᨠᩥᩃᩮᩈᩣᨽᩥᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩪᨷᨵᨿᩮᩣ ᩋᨵᩥᨠᨲᩣ, ᨣᨿ᩠ᩉᩮᨲᩣ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᨶᩥᩔᩁᨱᩴ? ᨿᨳᩣ ᩉᩥ ᨠᩥᩃᩮᩈᩣ, ᨲᨳᩣ ᨠᨾ᩠ᨾᩣᨽᩥᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩈᨾᩩᨭ᩠ᨮᩣᨶᩮᩣ ᨽᩅᨷ᩠ᨷᨻᨶ᩠ᨵᩔ ᩋᩅᩥᨧ᩠ᨨᩮᨴᩮᨶ ᩅᨲ᩠ᨲᨲᩦᨲᩥ ᩅᨭ᩠ᨭᨴᩩᨠ᩠ᨡᩔ ᩋᨶᩩᩅᨲ᩠ᨲᩥ. ᨲᩮᨶ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ – “ᩏᨷᨵᩥᩴ ᩉᩥ ᨷᨭᩥᨧ᩠ᨧ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᨾᩥᨴᩴ ᩈᨾ᩠ᨽᩮᩣᨲᩦ”ᨲᩥ.

ᩍᨴᩣᨶᩥ ᨿᩴ ᨷᩅᨲ᩠ᨲᨲᩮᩣ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩔ ᨶᩥᩔᩁᨱᩴ, ᨲᩴ ᨴᩔᩮᨲᩩᩴ, “ᩈᨻ᩠ᨻᩩᨷᩣᨴᩣᨶᨠ᩠ᨡᨿᩣ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩔ ᩈᨾ᩠ᨽᩅᩮᩣ”ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ. ᨲᨲ᩠ᨳ ᩈᨻ᩠ᨻᩩᨷᩣᨴᩣᨶᨠ᩠ᨡᨿᩣᨲᩥ ᨠᩣᨾᩩᨷᩣᨴᩣᨶᩴ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩩᨷᩣᨴᩣᨶᩴ ᩈᩦᩃᨻ᩠ᨻᨲᩩᨷᩣᨴᩣᨶᩴ ᩋᨲ᩠ᨲᩅᩣᨴᩩᨷᩣᨴᩣᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᨻ᩠ᨻᩮᩈᩴ ᨲᩮᩈᩴ ᨧᨲᩩᨶ᩠ᨶᨾ᩠ᨷᩥ ᩏᨷᩣᨴᩣᨶᩣᨶᩴ ᩋᩁᩥᨿᨾᨣ᩠ᨣᩣᨵᩥᨣᨾᩮᨶ ᩋᨶᩅᩈᩮᩈᨷ᩠ᨷᩉᩣᨶᨲᩮᩣ. ᨲᨲ᩠ᨳ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩩᨷᩣᨴᩣᨶᩴ ᩈᩦᩃᨻ᩠ᨻᨲᩩᨷᩣᨴᩣᨶᩴ ᩋᨲ᩠ᨲᩅᩣᨴᩩᨷᩣᨴᩣᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᩍᨾᩣᨶᩥ ᨲᩦᨱᩥ ᩏᨷᩣᨴᩣᨶᩣᨶᩥ ᩈᩮᩣᨲᩣᨷᨲ᩠ᨲᩥᨾᨣ᩠ᨣᩮᨶ ᨡᩦᨿᨶ᩠ᨲᩥ, ᩋᨶᩩᨷ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩥᨵᨾ᩠ᨾᨲᩴ ᩋᩣᨷᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩥ. ᨠᩣᨾᩩᨷᩣᨴᩣᨶᩴ ᩋᨷᩣᨿᨣᨾᨶᩦᨿᩴ ᨷᨮᨾᩮᨶ, ᨠᩣᨾᩁᩣᨣᨽᩪᨲᩴ ᨻᩉᩃᩴ ᨴᩩᨲᩥᨿᩮᨶ, ᩈᩩᨡᩩᨾᩴ ᨲᨲᩥᨿᩮᨶ, ᩁᩪᨷᩁᩣᨣᩣᩁᩪᨷᩁᩣᨣᨽᩪᨲᩴ ᨧᨲᩩᨲ᩠ᨳᩮᨶᩣᨲᩥ ᨧᨲᩪᩉᩥᨷᩥ ᨾᨣ᩠ᨣᩮᩉᩥ ᨡᩦᨿᨲᩥ, ᩋᨶᩩᨷ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩥᨵᨾ᩠ᨾᨲᩴ ᩋᩣᨷᨩ᩠ᨩᨲᩦᨲᩥ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ. ᨶᨲ᩠ᨳᩥ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩔ ᩈᨾ᩠ᨽᩅᩮᩣᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᩈᩮᩣ ᩏᨷᩣᨴᩣᨶᨠ᩠ᨡᨿᩣ ᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩮᨶ ᩈᨻ᩠ᨻᩔᩣᨷᩥ ᨠᩥᩃᩮᩈᩅᨭ᩠ᨭᩔ ᩋᨶᩩᨷ᩠ᨷᩣᨴᨶᨲᩮᩣ ᩋᨷ᩠ᨷᨧ᩠ᨧᨿᨲ᩠ᨲᩣ ᨠᨾ᩠ᨾᩔᩣᨷᩥ ᩅᨭ᩠ᨭᨴᩩᨠ᩠ᨡᩔ ᩈᨾ᩠ᨽᩅᩮᩣ ᨷᩣᨲᩩᨽᩣᩅᩮᩣ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ.

ᩑᨲᩴ ᨽᨣᩅᩣ ᩉᩮᨲᩩᨶᩣ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᨷᩅᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᨶᩥᩅᨲ᩠ᨲᩥᨬ᩠ᨧ ᨴᩔᩮᨲ᩠ᩅᩣ “ᩍᨾᩴ ᨶᨿᩴ ᩋᨩᩣᨶᨶ᩠ᨲᩣ ᩋᨿᩴ ᩈᨲ᩠ᨲᩃᩮᩣᨠᩮᩣ ᩅᨭ᩠ᨭᨲᩮᩣᨷᩥ ᩈᩦᩈᩴ ᨶ ᩏᨠ᩠ᨡᩥᨷᨲᩦ”ᨲᩥ ᨴᩔᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ “ᩃᩮᩣᨠᨾᩥᨾᩴ ᨷᩔ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨾᩣᩉ. ᨲᨲ᩠ᨳ ᩃᩮᩣᨠᨾᩥᨾᩴ ᨷᩔᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᨧᨠ᩠ᨡᩩᨶᩣ ᨷᨧ᩠ᨧᨠ᩠ᨡᨲᩮᩣ ᩅᩥᩈᨿᨽᩣᩅᩔ ᩏᨷᨣᨲᨲ᩠ᨲᩣ “ᩃᩮᩣᨠᨾᩥᨾᩴ ᨷᩔ”ᨲᩥ ᨽᨣᩅᩣ ᨴᩔᨶᨠᩥᩁᩥᨿᩣᨿ ᨶᩥᨿᩮᩣᨩᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᨲ᩠ᨲᩣᨶᨾᩮᩅᩣᩃᨷᨲᩥ. ᨷᩩᨳᩪᨲᩥ ᨻᩉᩪ, ᩅᩥᩈᩩᩴ ᩅᩥᩈᩩᩴ ᩅᩣ. ᩋᩅᩥᨩ᩠ᨩᩣᨿ ᨷᩁᩮᨲᩣᨲᩥ “ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩮ ᩋᨬ᩠ᨬᩣᨱ”ᨶ᩠ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨶᩣ (ᨵ. ᩈ. ᪑᪑᪐᪙; ᩅᩥᨽ. ᪑᪑᪙) ᨶᨿᩮᨶ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩣᨿ ᨧᨲᩩᩈᨧ᩠ᨧᨷᨭᩥᨧ᩠ᨨᩣᨴᩥᨠᩣᨿ ᩋᩅᩥᨩ᩠ᨩᩣᨿ ᩋᨽᩥᨽᩪᨲᩣ. ᨽᩪᨲᩣᨲᩥ ᨠᨾ᩠ᨾᨠᩥᩃᩮᩈᩮᩉᩥ ᨩᩣᨲᩣ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩣ. ᨽᩪᨲᩁᨲᩣᨲᩥ ᨽᩪᨲᩮᩈᩩ ᨾᩣᨲᩣᨷᩥᨲᩩᨷᩩᨲ᩠ᨲᨴᩣᩁᩣᨴᩥᩈᨬ᩠ᨬᩣᨿ ᩋᨬ᩠ᨬᩣᩈᨲ᩠ᨲᩮᩈᩩ ᨲᨱ᩠ᩉᩣᨿ ᩁᨲᩣ, ᨽᩪᨲᩮ ᩅᩣ ᨡᨶ᩠ᨵᨷᨬ᩠ᨧᨠᩮ ᩋᨶᩥᨭ᩠ᨮᩣᩈᩩᨽᨴᩩᨠ᩠ᨡᩣᨶᨲ᩠ᨲᩈᨽᩣᩅᩮ ᨲᩴᩈᨽᩣᩅᩣᨶᩅᨻᩮᩣᨵᨲᩮᩣ ᩍᨭ᩠ᨮᩈᩩᨽᩣᨴᩥᨷᩁᩥᨠᨷ᩠ᨷᩅᩈᩮᨶ ᨶᩥᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥᩅᩈᩮᨶ ᩋᨲ᩠ᨲᨲ᩠ᨲᨶᩥᨿᨣ᩠ᨣᩣᩉᩅᩈᩮᨶ ᨧ ᩋᨽᩥᩁᨲᩣ. ᨽᩅᩣ ᩋᨷᩁᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩣᨲᩥ ᨿᨳᩣᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᨲᨱ᩠ᩉᩣᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᨣ᩠ᨣᩣᩉᩮᨶ ᨽᩅᨲᩮᩣ ᩈᩴᩈᩣᩁᨲᩮᩣ ᨶ ᨷᩁᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩣ.

ᩑᨲ᩠ᨳ ᨧ “ᩃᩮᩣᨠᨾᩥᨾ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᨷᨴᩮᨶ ᨲᩣᩅ ᩈᨠᩃᨾ᩠ᨷᩥ ᩈᨲ᩠ᨲᨶᩥᨠᩣᨿᩴ ᩈᩣᨾᨬ᩠ᨬᨲᩮᩣ ᩑᨠᨲ᩠ᨲᩴ ᩏᨷᨶᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩑᨠᩅᨧᨶᩮᨶ ᩋᨶᩮᨠᩣᩈᨿᩮᩣ ᨣᩉᨱᩴ ᨮᨷᩮᨲ᩠ᩅᩣ “ᩈ᩠ᩅᩣᨿᩴ ᩃᩮᩣᨠᩮᩣ ᨽᩅᨿᩮᩣᨶᩥᨣᨲᩥᨮᩥᨲᩥᩈᨲ᩠ᨲᩣᩅᩣᩈᩣᨴᩥᩅᩈᩮᨶ ᩅᩮᩅ ᨲᨲ᩠ᨳᩣᨷᩥ ᨲᩴᨲᩴᩈᨲ᩠ᨲᨶᩥᨠᩣᨿᩣᨴᩥᩅᩈᩮᨶ ᨧ ᩋᨶᩮᨠᨽᩮᨴᨽᩥᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᨷᨧ᩠ᨧᩮᨠᩴ ᨿᨳᩣ ᩅᩮᩣᩃᩮᩣᨠᩥᨲᩮᩣ”ᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᨲᩮᩣ ᩅᩥᨠ᩠ᨡᨾ᩠ᨽᨶᩣᨠᩣᩁᩴ ᨷᨠᩣᩈᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩈᨲ᩠ᨳᩣ ᨷᩩᨶ ᩅᨧᨶᨽᩮᨴᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨻᩉᩩᩅᨧᨶᩮᨶ ᩏᨴ᩠ᨴᩥᩈᩮᩣ ᨣᩉᨱᩴ ᨮᨷᩮᨲᩥ “ᨷᩩᨳᩪ ᩋᩅᩥᨩ᩠ᨩᩣᨿ ᨷᩁᩮᨲᩣ ᨽᩪᨲᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨶᩣ. ᩑᩅᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ “ᩃᩮᩣᨠᨾᩥᨾ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩏᨷᨿᩮᩣᨣᩅᨧᨶᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ “ᩋᩅᩥᨩ᩠ᨩᩣᨿ ᨷᩁᩮᨲᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨶᩣ ᨷᨧ᩠ᨧᨲ᩠ᨲᨻᩉᩩᩅᨧᨶᨶᩥᨴ᩠ᨴᩮᩈᩮᩣᨷᩥ ᩋᩅᩥᩁᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨽᩥᨶ᩠ᨶᩣᨵᩥᨠᩁᨱᨲ᩠ᨲᩣ. ᨠᩮᨧᩥ ᨷᨶ ᩑᨠᩣᨵᩥᨠᩁᨱᩣᨵᩥᨷ᩠ᨷᩣᨿᩮᨶ “ᩋᩅᩥᨩ᩠ᨩᩣᨿ ᨷᩁᩮᨲᩴ ᨽᩪᨲᩴ ᨽᩪᨲᩁᨲᩴ ᨽᩅᩣ ᩋᨷᩁᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᨷᨮᨶ᩠ᨲᩥ, ᩅᩥᨽᨲ᩠ᨲᩥᩅᩮᩅᨧᨶᩮᨶ ᨷᨶ ᨷᩩᩁᩣᨱᨷᩣᨮᩮᩣ.

ព្កាតិ េយត ្រូបិេយត កចចិប្យេយាេក្លា េហាតិ, តំ សត្ថា តិត្ថិឃាតំ អចិសឃក្ខតំ ញ្ជូេកាចទំ ចិបស្សុតាចីចិ ឥេស្សេត្តា “េយ ហិ េពឌី”តិអាទិមាហៈ តត្ថ េយ ហិ េពឌិ កចាតិ កាយកចាទិ សត្តិកចាទិ ឲកេចាការកចាទិចិការេកត តាតាេកឥកិត្តា សាតចេត្តា ចា អសាតចេត្តា ចា ឌីឈាឃុកា ចា ព្កត្តរក្លហា ចា េយ ហិ េពឌិ កចាៈ សត្ថាឌីតិ ្រូត្ថិ អេឆា តិរិយត្តិ អាទិចិការេកត សត្ថាត្ថៈ

សត្ថាត្ថតាឃាតិ សក្កាបិឃយត្យស្សាទិចិការេកៈ សេត្ថា េតតិអាឌីស្ស សេត្ថាបិ េត កចា ទ្ធបេចឥតាទិឆយ្យា ហុត្វា អកាចេដ្ឋត អតិច្ចា, ្រូឥយត្ថាយបដិបឹឡព្កតត្តា ក្យក្លា, ឌរាយ យរេលាត ចាតិ ក្ខិឆា ចិបរិលាេយតត្ថាតាឃ ចិបរិលាយឆយ្យា ព្កតិសេក្កា អាទិអេត្វា បកាេរត្វា ចា, េតត អតត្តលក្លហយ្បិ សក្កេហត្វា អចសចត្តតេដ្ឋត អតត្តា, ចិបរិលាយឆយុតាឃ ចា អចសចត្តតេដ្ឋត អតត្តាតិ ចុត្តាៈ

ឲចំ លក្លហត្តយបដិចិត្តូតាកាេរត ឲតំ កចសក្លាតំ ពត្ថបត្តាកំ យឆាក្ខតំ អចិបរឹតំ សយ្យប្យត្តាាយ សយ្យា ចាាេយត ចិបស្សុតាសហិតាឃ យក្កបត្តាាឃ បស្សេតា បរិត្តាាកិសយឃាទិចេសត បដិចិត្តូេតា “កេចា តិេច្ចា”តិ អាទិតយប្យចត្តា កេចស្ស តល្យា បហឹយតិ, អក្កយក្កប្យត្តិសយកាលេយច អតចេសសំ តិរុត្តូតិ, ្រូេច្ឆឥទិដ្ឋិឃា សត្ថាេសា បហឹតត្តា ចិកចំ ចិេច្ឆគំ តាកិតត្ថុតិ ត បេត្តតិៈ ឲចំក្ខតស្ស តស្សឃា កាយតល្យាទិចេសត អដ្ឋសតេកឥា អចត្វាទិចិការេកត អតត្តេកឥា ច, តាសំ សត្ថាេសា សត្ថាប្យកាេរត តល្យាតំ លឃា បហាតា, តេឥកដ្ឋតាឃ សត្ថាស្សបិ សំកិេលសបក្ខស្ស អេសសំ តិេស្សសំ ចិរាេកត អរិឃយេក្កត េឃា អត្យប្យាឥតិេរាេឆា, តំ តិត្តាតត្តិៈ

ឲចំ តល្យាឃ បហាតយុេលត ទឹសាបិទិេសសតិត្តាតំ ឥេស្សត្វា ព្កាតិ អត្យបិទិេសសតិត្តាតំ ឥេស្សេត្តា “តស្ស តិត្តាតស្សា”តិអាទិមាហៈ តស្សេត្វា – េឃា េសា សត្ថាេសា តល្យាតំ លឃា កិេលសបរិតិត្តាេតត តិត្តាេតា ចុត្តតេយត កិត្តកិេលសេសា ឈិហាយចកិច្ចា, តស្ស តិត្តាតស្ស កិក្លូេតា អត្យបិឥា ្រូបិឥាតាកាចេតា កិេលសាកិសក្លាេរយារាតំ ចា អក្កហហេតា បុតត្ថុេចា ត េហាតិ, អាឃតិ បដិសត្ថិចេសត ្រូបបត្តិកេចា តត្ថិៈ ឲចំក្ខេតត ច េតត អកិក្ខេតា យាេរា, អរិឃយក្កក្លេហ កិេលសយាេរា អកិសក្លាេរយាេរា ឥេចបុត្តយាេរា ច ចរិយកចិត្តក្លេហ ពត្ថយាេរា យក្ខយាេរា ចាតិ បត្តាចិេឆា យាេរា អកិក្ខេតា បរាឌិេតា, បុត ឃឹសំ ្រូក្លិបិតំ អប្យឥាេតត តិត្ថិេសចេតា កេតា, ឃេតា េតត ចិឌិេតា សក្កាេយា យាេរហិ តត្វ តត្វ បចត្តិេតាៈ ឲចំ ចិឌិតសក្កាេយា បត ព្កដ្ឋាឌីស្ស សេត្ថាស្ស ចិកាកាកាេចត តាទិលក្លហប្យត្តិឃា តាឌី អរហា សត្ថាកចាតិ យឆាចុត្តេកឥ សេត្ថាបិ កេច ្រូបច្ចាកា សយតិក្កេត្តា, ត យត្វ កត្វចិ សដ្លិ ្រូេបតិ, អត្តាឥត្វ អត្យបិឥាេតា ចិឃ ឌាតេចេឥា បរិតិត្តាតេតា ្រូត្ថិ អបត្តាត្តិេកាច េហាតីតិៈ ព្កតិ កកចា ព្កយំ យហា្រូឥាតំ អត្យបិទិេសសាឃ តិត្តាតឆាតុឃា ក្ខដំ កេហត្វា តិដ្ឋេបសិៈ

ឥសយស្សត្តចល្ហតា តិដ្ឋិតាៈ

តិដ្ឋិតា ច តត្ថចក្កចល្ហតាៈ

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

៣។ មេឃិយវគ្គោ

១។ មេឃិយសុត្តវណ្ណនា

៣១។ មេឃិយវគ្គស្ស បឋមេ ចាលិកាយន្តិ ឯវំ នាមកេ នគរេ។ តស្ស កិរ នគរស្ស ទ្វារដ្ឋានំ មុញ្ចិត្វា សមន្តតោ ចលបង្កំ ហោតិ, តំ ចលបង្កំ និស្សាយ ឋិតត្តា ឱលោកេន្តានំ ចលមានំ វិយ ឧបដ្ឋាតិ, តស្មា "ចាលិកា"តិ វុច្ចតិ។ ចាលិកេ បព្ពតេតិ តស្ស នគរស្ស អវិទូរេ ឯកោ បព្ពតោ, សោបិ សព្ពសេតត្តា កាឡបក្ខុបោសថេ ឱលោកេន្តានំ ចលមានោ វិយ ឧបដ្ឋាតិ, តស្មា "ចាលិកបព្ពតោ"តិ សង្ខំ គតោ។ តត្ថ ភគវតោ មហន្តំ វិហារំ ការយិំសុ, ភគវា តទា តំ នគរំ គោចរគាមំ កត្វា តស្មិំ ចាលិកបព្ពតមហាវិហារេ វិហរតិ។ តេន វុត្តំ – "ចាលិកាយំ វិហរតិ ចាលិកេ បព្ពតេ"តិ។ មេឃិយោតិ តស្ស ថេរស្ស នាមំ។ ឧបដ្ឋាកោ ហោតីតិ បរិចារកោ ហោតិ។ ភគវតោ ហិ បឋមពោធិយំ ឧបដ្ឋាកា អនិពទ្ធា អហេសុំ, ឯកទា នាគសមាលោ, ឯកទា នាគិតោ, ឯកទា ឧបវាណោ, ឯកទា សុនក្ខត្តោ, តទាបិ មេឃិយត្ថេរោវ ឧបដ្ឋាកោ។ តេនាហ – "តេន ខោ បន សមយេន អាយស្មា មេឃិយោ ភគវតោ ឧបដ្ឋាកោ ហោតី"តិ។

ជន្តុគាមន្តិ ឯវំ នាមកំ តស្សេវ វិហារស្ស អបរំ គោចរគាមំ។ "ជត្តុគាម"ន្តិបិ បាឋោ។ កិមិកាឡាយាតិ កាឡកិមីនំ ពហុលតាយ "កិមិកាឡា"តិ លទ្ធនាមាយ នទិយា។ ជង្ឃាវិហារន្តិ ចិរនិសជ្ជាយ ជង្ឃាសុ ឧប្បន្នកិលមថវិនោទនត្ថំ វិចរណំ។ បាសាទិកន្តិ អវិរឡរុក្ខតាយ និច្ឆិទ្ទបត្តតាយ ច បស្សន្តានំ បសាទមាវហតីតិ បាសាទិកំ។ មនុញ្ញរូបតាយ រមណីយកតាយ ច រមណីយំ។ អន្តោ បវិដ្ឋានំ បីតិសោមនស្សជននេន ចិត្តំ រមេតីតិ រមណីយំ។ អលន្តិ បរិយត្តំ, យុត្តន្តិបិ អត្ថោ។ បធានត្ថិកស្សាតិ យោគេន ការណេន អត្ថិកស្ស។ បធានាយាតិ សមណធម្មករណាយ។ អាគច្ឆេយ្យាហន្តិ អាគច្ឆេយ្យំ អហំ។ ថេរោ កិរ បុព្ពេ តំ ឋានំ អនុបដិបាដិយា បញ្ច ជាតិសតានិ រញ្ញោ ឯវ សតោ អនុភូតំ ឧយ្យានំ អហោសិ, តេនស្ស ទិដ្ឋមត្តេវ តត្ថ វិហរិតុំ ចិត្តំ នមិ។ អាគមេហិ តាវាតិ សត្ថា ថេរស្ស វចនំ សុត្វា ឧបធារេន្តោ "ន តាវស្ស ញាណំ បរិបាកំ គត"ន្តិ ញត្វា បដិក្ខិបន្តោ ឯវមាហ។ ឯកកម្ហិ តាវាតិ ឥទំ បនស្ស "ឯវមយំ គន្ត្វាបិ កម្មេ អនិប្ផជ្ជមានេ និរាសង្កោ ហុត្វា បេមវសេន បុន អាគច្ឆិស្សតី"តិ ចិត្តមទ្ទវជននត្ថំ អាហ។ យាវ អញ្ញោបិ កោចិ ភិក្ខុ អាគច្ឆតីតិ អញ្ញោ កោចិ ភិក្ខុ មម សន្តិកំ យាវ អាគច្ឆតិ, តាវ អាគមេហីតិ អត្ថោ។ "កោចិ ភិក្ខុ ទិស្សតី"តិបិ បាឋោ។ "អាគច្ឆតូ"តិបិ បឋន្តិ, តថា "ទិស្សតូ"តិ។

នត្ថិ កិញ្ចិ ឧត្តរិ ករណីយន្តិ ចតូសុ សច្ចេសុ ចតូហិ មគ្គេហិ បរិញ្ញាទីនំ សោឡសន្នំ កិច្ចានំ កតត្តា, អភិសម្ពោធិយា វា អធិគតត្តា តតោ អញ្ញំ ឧត្តរិ ករណីយំ នាម នត្ថិ។ នត្ថិ កតស្ស វា បតិចយោតិ កតស្ស វា បុន បតិចយោបិ នត្ថិ។ ន ហិ ភាវិតមគ្គោ បុន ភាវីយតិ, បហីនកិលេសានំ វា បុន បហានេន កិច្ចំ អត្ថិ។ អត្ថិ កតស្ស បតិចយោតិ មយ្ហំ សន្តានេ និប្ផាទិតស្ស សីលាទិធម្មស្ស អរិយមគ្គស្ស អនធិគតត្តា តទត្ថំ បុន វឌ្ឍនសង្ខាតោ បតិចយោ អត្ថិ, ឥច្ឆិតព្ពោតិ អត្ថោ។ បធានន្តិ ខោ មេឃិយ វទមានំ កិន្តិ វទេយ្យាមាតិ

“សមណធម្មំ ករោមី”តិ តំ ចេតយតោ យំ អញ្ញំ កិំ នាម ចេតេយ្យាម?

ទិវាវិហារំនិសីទតីតិ ទិវាវិហារត្ថាយ និសីទតិ និសិន្នោ ច យស្មិំ មង្គលសិលាបដ្ដេ បុរេ អនុបដិបាទិយា បញ្ច ជាតិសតានិ ទានំ ហុត្វា ឧយ្យានកីឡំ កីឡន្តោ ទិទិធនាដកបរិវារោ និសិន្នបុព្ពោ, តស្មិំយេវ ឋានេ និសីទិ អថស្ស និសិន្នកាលតោ បដ្ឋាយ សមណការោ ទិកតោ ទិយ អហោសិ, នាដកេហិ កតោ តាដកបរិវារបរិវុតោ សេតច្ឆត្តស្ស ហេដ្ឋា មហារហេ បល្លង្កេ និសិន្នោ ទិយ ឧានតោ អថស្ស តំ សម្បត្តិំ អនុស្សរតោ កាមវិតក្កោ ឧប្បជ្ជិ សោ តស្មិំយេវ ខណេ សហោឌ្ឍ គហិតោ ចោរោ វិយ អានេត្វា បុរតោ ឋបិតោ វិយ អហុស តេន វុត្តំ ចត់ អារាមបភវេន ព្យាបាទវិតក្កោ ឧប្បជ្ជិ, វុត្តំ ពាធនំ អារាមបភវេន វិហិំសាវិតក្កោ, វុត្តំ សោ លតាជាលេន វុត្តោ ទិយ មធុមក្ខិកាហិ មធុឃាតកោ វិយ ច អកុសលវិតក្កេហិ បរិក្ខិត្តោ សម្បរិកិណ្ណោ អហោសិ តំ សន្ធាយ “អថ ខោ អាយស្មតោ មេឃិយស្សា”តិអាទិ វុត្តំ

អច្ឆរិយំវត ភោតិ ករហលច្ឆរិយំ នាម កិរេតំ យថា អាយស្មា អានន្ទោ ភគវតោ វលិយគត្តំ ទិស្វា អវោច “អច្ឆរិយំ, ភន្តេ, អព្ភុតំ, ភន្តេ”តិ (សំ៉ និ៉ ៥៉៥១១)៉ អបរេ បន “តស្មិំ សមយេ បុប្ផផលបល្លវាទីសុ លោភវសេន កាមវិតក្កោ, ធរស្សរានំ បក្ខិអាទីនំ សទ្ទស្សវនេន ព្យាបាទវិតក្កោ, លេឌ្ឌុអាទីហិ តេសំ បដិឃាតនាធិប្បាយេន វិហិំសាវិតក្កោ, ‘ឥធេវាហំ វសេយ្យ’ន្តិ តត្ថ សាបេក្ខតាវសេន កាមវិតក្កោ, វនចរកេ តត្ថ តត្ថ ទិស្វា តេសុ ចិត្តទុដ្ឋតាយ ព្យាបាទវិតក្កោ, តេសំ វិហេឋនាធិប្បាយេន វិហិំសាវិតក្កោ តស្ស ឧប្បជ្ជី”តិបិ វទន្តិ យថា វា តថា វា តស្ស មិច្ឆាវិតក្កុប្បត្តិយេវ អច្ឆរិយការណំ អន្វាយតនាតិ អនុលក្ខា វោកិណ្ណា អត្ថតិ ភវុម្ប ឧភតោបិ ពាហុបទំ និស្សិតា “អនុសត្តា”តិបិ បឋន្តិ

យេន ភគវា តេនុបសង្កមីតិ ឧចិ មិច្ឆាវិតក្កេហិ សម្បរិកិណ្ណោ កម្មដ្ឋានសប្បាយំ ការេតុំ អសក្កោន្តោ “ឥទំ វត ទិស្វា និវេទេស្សាមិ ភគវា បដិវេទេសី”តិ សល្លក្ខេត្វា “ឥមំ ការណំ ទសពលស្ស អារោចេស្សាមី”តិ និសិន្នាសនតោ វុដ្ឋាយ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ច “ឥធ មយ្ហំ ភន្តេ”តិអាទិនា អត្តនោ បវត្តិំ អារោចេសិ

តត្ថ យេភុយ្យេនាតិ ពហុលំ អភិណ្ហំ បាបកាតិ លាមកា អកុសលាតិ អកោសល្លសម្ភូតា វុត្តិសម្បាបនដ្ឋេន វា បាបកា, កុសលបដិបក្ខតាយ អកុសលា វិតក្កេតិ ឧហតិ អារម្មណំ ចិត្តំ អភិនិរោបេតីតិ វិតក្កា, កាមសហគតោ វិតក្កោ កាមវិតក្កោ, កិលេសកាមសម្បយុត្តោ វត្ថុកាមារម្មណោ វិតក្កោតិ អត្ថោ ព្យាបាទសហគតោ វិតក្កោ ព្យាបាទវិតក្កោ វិហិំសាសហគតោ វិតក្កោ វិហិំសាវិតក្កោ តេសុ កាមានំ អភិនន្ទនវសេន បវត្តោ នេក្ខម្មបដិបក្ខោ កាមវិតក្កោ, “ឥមេ សត្តា ហញ្ញន្តុ វា វិនស្សន្តុ វា មា វា អហេសុ”ន្តិ សត្តេសុ សម្បទុស្សនវសេន បវត្តោ មេត្តាបដិបក្ខោ ព្យាបាទវិតក្កោ, បាណិលេឌ្ឌុទណ្ឌាទីហិ សត្តានំ វិហេឋេតុកាមតាវសេន បវត្តោ ករុណាបដិបក្ខោ វិហិំសាវិតក្កោ

កស្មា បនស្ស ភគវា តត្ថ គមនំ អនុជានាតិ? “អគតត្ថញ្ញាតោបិ តាវ យំ ឧហាយ កង្ខិស្សតេវ, ‘បរិវារកាមតាយ មញ្ញេ ភគវា គន្តុំ ន

ເຣຕີ’ຕິ ຣສ຺ສ ສິຍາ ອຎ຺ຎາຓຕ຺ຕໍ ຕຣສ຺ສ ຊີລເວຕ຺ຕ ອຫິຕາຍ ທຸກ຺ຂາຍ ສໍວເຕ຺ຕຍ຺ຍາ”ຕິ ອທຸຊາຕິ˙

໑໒໐ ຕສ຺ມິ ອຕ຺ຕເນາ ປຈຕ຺ຕິ ອາເຣາເຈຕ຺ວາ ຕິສິເຕ຺ຖ ອຈສ຺ສ ກຄຈາ ສປ຺ປາຍໍ ຖຍ຺ຍ ເຣເສເຕ຺ຕາ “ອປຣິປກ຺ກາຍ, ເຍໄຊຍ, ເຈເຕາຈິຍຸຕ຺ຕິຍາ”ຕິອາຊິຍາຫ˙ ຕຕ຺ຖ ອປຣິປກ຺ກາຍາຕິ ປຣິປາກໍ ອປ຺ປຕ຺ຕາຍ˙ ເຈເຕາຈິຍຸຕ຺ຕິຍາຕິ ກິເລເສຫິ ເຈຕເສາ ຈິຍຸຕ຺ຕິຍາ˙ ປຸຕ຺ຕກາເລ ຫິ ຕທງ຺ຄເສນ ເຈຈ ຈິກ຺ຂມ຺ກເສນ ຈ ກິເລເສຫິ ເຈຕເສາ ຈິຍຸຕ຺ຕິ ເຫາຕິ, ອປຣກາເລ ສມຸເຈ຺ຉທເສນ ເຈຈ ປຕິປສ຺ສທ຺ຘິເສນ ຈ˙ ສາຍໍ ຈິຍຸຕ຺ຕິ ເຫຕ຺ຸຖາ ຈິຕ຺ຕາຣເຕາ ຄຈິຕາຈ, ຕສ຺ມາ ຕຕ຺ຖ ທຸຕ຺ຕເຍນ ເຈຊິຕຕ຺ຖາ˙ ຕຕ຺ຖ ຈິຍຸຕ຺ຕິປຣິປາຈກີເຍຫິ ຊເຍຍຫິ ອາສເຍ ປຣິປາຈິເຕ ປເຣາຊິເຕ ຈິປສ຺ສກາຍ ຍຄ຺ຄກຂ຺ຂ ຄຫຓ຺ຖິຍາ ປຣິປາກໍ ຄຈ຺ຉນ຺ຕິຍາ ເຈເຕາຈິຍຸຕ຺ຕິ ປຣິປກ຺ກາ ກາຍ ເຫາຕິ, ຕທກາເຈ ອປຣິປກ຺ກາ˙

ຄຕເມ ປນ ຈິຍຸຕ຺ຕິປຣິປາຈກີຍາ ຊຍ຺ຍາ? ສທ຺ຘິນ຺ທ຺ຣິຍາຊີນໍ ຈິສຸທ຺ຘິກາຣເຓາເສນ ປນ຺ນຣສ ຊຍ຺ຍາ ເຈຊິຕຕ຺ຖາ˙ ຈຸຕ຺ຕເຍາຍໍ –

“ອສ຺ສເທ຺ຘ ປຸຄ຺ຄເລ ປຣິຈຊ຺ຊຍເຕາ, ສເທ຺ຘ ປຸຄ຺ຄເລ ເສເຈເຕາ ກຊເຕາ ປຍິຣຸປາສເຕາ, ປສາຊນີເຍ ສຸຕ຺ຕເນ຺ຕ ປຈ຺ຈເຈກ຺ຂເຕາ – ອິເມຫິ ຕີຫາກາເຣຫິ ສທ຺ຘິນ຺ທ຺ຣິຍໍ ຈິສຸຊ຺ຎຕິ˙

“ກຸສີເຕ ປຸຄ຺ຄເລ ປຣິຈຊ຺ຊຍເຕາ, ອາຣທ຺ຘວີຣິເຍ ປຸຄ຺ຄເລ ເສເຈເຕາ ກຊເຕາ ປຍິຣຸປາສເຕາ, ສມ຺ມປ຺ປຘາເນ ປຈ຺ຈເຈກ຺ຂເຕາ – ອິເມຫິ ຕີຫາກາເຣຫິ ວີຣິຍິນ຺ທ຺ຣິຍໍ ຈິສຸຊ຺ຎຕິ˙

“ມຸຕ຺ຖສ຺ສຕີ ປຸຄ຺ຄເລ ປຣິຈຊ຺ຊຍເຕາ, ອຸປຕ຺ຖິຕສ຺ສຕີ ປຸຄ຺ຄເລ ເສເຈເຕາ ກຊເຕາ ປຍິຣຸປາສເຕາ, ສຕິປຕ຺ຖາເນ ປຈ຺ຈເຈກ຺ຂເຕາ – ອິເມຫິ ຕີຫາກາເຣຫິ ສຕິນ຺ທ຺ຣິຍໍ ຈິສຸຊ຺ຎຕິ˙

“ອສມາຫິເຕ ປຸຄ຺ຄເລ ປຣິຈຊ຺ຊຍເຕາ, ສມາຫິເຕ ປຸຄ຺ຄເລ ເສເຈເຕາ ກຊເຕາ ປຍິຣຸປາສເຕາ, ຌານຈິເມາເກ຺ຂ ປຈ຺ຈເຈກ຺ຂເຕາ – ອິເມຫິ ຕີຫາກາເຣຫິ ສມາຘິນ຺ທ຺ຣິຍໍ ຈິສຸຊ຺ຎຕິ˙

“ທຸປ຺ປເຎ຺ຎ ປຸຄ຺ຄເລ ປຣິຈຊ຺ຊຍເຕາ, ປຎ຺ຎາຈເນ຺ຕ ປຸຄ຺ຄເລ ເສເຈເຕາ ກຊເຕາ ປຍິຣຸປາສເຕາ, ຄມ຺ກີຣຎາຓຈຣິຍໍ ປຈ຺ຈເຈກ຺ຂເຕາ – ອິເມຫິ ຕີຫາກາເຣຫິ ປຎ຺ຎິນ຺ທ຺ຣິຍໍ ຈິສຸຊ຺ຎຕິ˙

“ອິຕິ ອິເມ ປຎ຺ຈ ປຸຄ຺ຄເລ ປຣິຈຊ຺ຊຍເຕາ, ປຎ຺ຈ ປຸຄ຺ຄເລ ເສເຈເຕາ ກຊເຕາ ປຍິຣຸປາສເຕາ, ປຎ຺ຈ ສຸຕ຺ຕເນ຺ຕ ປຈ຺ຈເຈກ຺ຂເຕາ – ອິເມຫິ ປນ຺ນຣສຫິ ອາກາເຣຫິ, ອິມານິ ປຎ຺ຈິນ຺ທ຺ຣິຍານິ ຈິສຸຊ຺ຎນ຺ຕີ”ຕິ (ປຕິ˙ ມ˙ ໑˙໑໘໖)˙

អបរេបិ បន្នរស ធម្មា វិមុត្តិបរិបាចនីយា – សទ្ធាបញ្ចមានិ ឥន្ទ្រិយានិ, អនិច្ចសញ្ញា ទុក្ខសញ្ញា អនត្តសញ្ញា បហានសញ្ញា វិរាគសញ្ញាតិ ឥមា បញ្ច និព្ពេធភាគិយា សញ្ញា, កល្យាណមិត្តតា សីលសំវរោ អភិសល្លេខតា វីរិយារម្ភោ និព្ពេធិកបញ្ញាតិ។ តេសុ វិនេយ្យទមនកុសលោ សត្ថា វិនេយ្យស្ស មេឃិយត្ថេរស្ស អជ្ឈាសយវសេន ឥធ កល្យាណមិត្តតាទយោ វិមុត្តិបរិបាចនីយេ ធម្មេ ទេសេន្តោ “បញ្ច ធម្មា បរិបាកាយ សំវត្តន្តី”តិ វត្វា តេ វិត្ថារេន្តោ “ឥធ, មេឃិយ, ភិក្ខុ កល្យាណមិត្តោ ហោតី”តិអាទិមាហ។

តត្ថ កល្យាណមិត្តោតិ កល្យាណោ ភទ្ទោ សុន្ទរោ មិត្តោ ឯតស្សាតិ កល្យាណមិត្តោ។ យស្ស សីលាទិគុណសម្បន្នោ “អឃស្ស ឃាតា, ហិតស្ស វិធាតា”តិ ឯវំ សព្ពាការេន ឧបការកោ មិត្តោ ហោតិ, សោ បុគ្គលោ កល្យាណមិត្តោ។ យថាវុត្តេហិ កល្យាណបុគ្គលេហេវ សព្ពិរិយាបថេសុ សហ អយតិ បវត្តតិ, ន វិនា តេហីតិ កល្យាណសហាយោ។ កល្យាណបុគ្គលេសុ ឯវ ចិត្តេន ចេវ កាយេន ច និន្នបោណបព្ភារភាវេន បវត្តតីតិ កល្យាណសម្បវង្កោ។ បទត្តយេន កល្យាណមិត្តសំសគ្គេ អាទរំ ឧប្បាទេតិ។

តត្រិទំ កល្យាណមិត្តលក្ខណំ – ឥធ កល្យាណមិត្តោ សទ្ធាសម្បន្នោ ហោតិ សីលសម្បន្នោ សុតសម្បន្នោ ចាគសម្បន្នោ វីរិយសម្បន្នោ សតិសម្បន្នោ សមាធិសម្បន្នោ បញ្ញាសម្បន្នោ។ តត្ថ សទ្ធាសម្បត្តិយា សទ្ទហតិ តថាគតស្ស ពោធិំ កម្មផលញ្ច, តេន សម្មាសម្ពោធិហេតុភូតំ សត្តេសុ ហិតេសិតំ ន បរិច្ចជតិ។ សីលសម្បត្តិយា សព្រហ្មចារីនំ បិយោ ហោតិ គរុ ភាវនីយោ ចោទកោ បាបគរហី វត្តា វចនក្ខមោ, សុតសម្បត្តិយា សច្ចបដិច្ចសមុប្បាទាទិបដិសំយុត្តានំ គម្ភីរានំ កថានំ កត្តា ហោតិ, ចាគសម្បត្តិយា អប្បិច្ឆោ ហោតិ សន្តុដ្ឋោ បវិវិត្តោ អសំសដ្ឋោ, វីរិយសម្បត្តិយា អារទ្ធវីរិយោ ហោតិ សត្តានំ ហិតបដិបត្តិយំ, សតិសម្បត្តិយា ឧបដ្ឋិតស្សតិ ហោតិ, សមាធិសម្បត្តិយា អវិក្ខិត្តោ ហោតិ សមាហិតចិត្តោ, បញ្ញាសម្បត្តិយា អវិបរីតំ ជានាតិ។ សោ សតិយា កុសលានំ ធម្មានំ គតិយោ សមន្នេសមានោ បញ្ញាយ សត្តានំ ហិតាហិតំ យថាភូតំ ជានិត្វា, សមាធិនា តត្ថ ឯកគ្គចិត្តោ ហុត្វា, វីរិយេន សត្តេ អហិតា និសេធេត្វា ហិតេ និយោជេតិ។ តេនាហ –

“បិយោ គរុ ភាវនីយោ, វត្តា ច វចនក្ខមោ;

គម្ភីរញ្ច កថំ កត្តា, នោ ចដ្ឋានេ និយោជយេ”តិ។ (អ. និ. ៧.៣៧);

អយំ បឋមោ ធម្មោ បរិបាកាយ សំវត្តតីតិ, អយំ កល្យាណមិត្តតាសង្ខាតោ ព្រហ្មចរិយវាសស្ស អាទិភាវតោ, សព្ពេសម្បិ កុសលានំ ធម្មានំ ពហុការតាយ បធានភាវតោ ច ឥមេសុ បញ្ចសុ ធម្មេសុ អាទិតោ វុត្តត្តា បឋមោ អនវជ្ជធម្មោ អវិមុត្តានំ សន្តានំ វិសុទ្ធិការណវសេន ចេតោវិមុត្តិយា បរិបាកាយ សំវត្តតិ។ ឯត្ថ ច កល្យាណមិត្តស្ស ពហុការតា បធានតា ច “ឧបឌ្ឍមិទំ, ភន្តេ, ព្រហ្មចរិយស្ស យទិទំ កល្យាណមិត្តតា”តិ វទន្តំ ធម្មភណ្ឌាគារិកំ, “មា ហេវំ, អានន្ទា”តិ ទ្វិក្ខត្តុំ បដិសេធេត្វា, “សកលមេវ ហិទំ, អានន្ទ, ព្រហ្មចរិយំ, យទិទំ កល្យាណមិត្តតា កល្យាណសហាយតា”តិអាទិសុត្តបទេហិ (សំ. និ. ១.១២៩; ៥.២) វេទិតព្ពា។

ປຸຄ ຈປຣຕ຺ຖິ ປຸຄ ຈ ອປຣໍ ຨຍ຺ຍາຕໍ ສີລຈາຕິ ຯຕ຺ຕ຺ ເກຄເຣ຺ຄ ສີລໍ? ສີລຄເຣ຺ຄ ສີລໍ ກິຍິຣໍ ສີລຄໍ ຄາຍ? ນຍາຄາຄໍ, ກາຍກຍ຺ຍາຕິຄໍ ນຸສີລຍ຺ຈເນຄ ອຈິປ຺ກິຓ຺ຓຕາຕິ ອເຕ຺ຖາ ອຜ ຈາ ຂຸປຄາຣໍ, ຍນາຄາຊິກ຺ຍນລິຄໍ ຨຍ຺ຍາຄໍ ປຕິເຖ຺ຖາຄຈເນຄ ອາຄາຣກາເຈາຕິ ອເຕ຺ຖາ ຕສ຺ສາ ສີເລຕິ ສີລຕີຕິ ຈາ ສີລໍ ອຍໍ ຕາຈ ນຈ຺ຖລກ຺ຂຓາຄເຍຄ ສີລເຕ຺ຖາ ອປເຣ ປຄ "ສິຣເຕ຺ຖາ ສີຕລເຕ຺ຖາ ສີລເຕ຺ຖາ ນິຈເຣເຕ຺ຖາ"ຕິ ຄິຣຸຕ຺ຕິຄເຍຄ ອຕ຺ຖໍ ຈເຓ຺ຓຕິ໌ ຕຍິຣໍ ປນິຣປຸຣິເຕາ ອຕິນຍເຕາ ຈາ ສີລໍ ອສ຺ສ ອຕ຺ຖີຕິ ສີລຈາ, ສີລນຍຸເຕ຺ຕ຺າຕິ ອເຕ຺ຖາ

ຍຜາ ຈ ສີລຈາ ເທາຕິ ສີລນຍຸເຕ຺ຕ຺າ, ຕໍ ຄເນ຺ຍຸຕໍ "ປາຕິເຍາກ຺ຂນໍຈຣນໍຈຸເຕາ"ຕິອາຊິຍາຫ ຕຕ຺ຖ ປາຕິເຍາກ຺ຂຄ຺ຕິ ນິກ຺ຂາປຄສີລໍ ຕຖິ຺ຫເຍາຄໍ ປາຕິ ຣກ຺ຂຕິ, ຕໍ ເຍາເກ຺ຂຕິ ເຍາເຈຕິ ອາປາຍິກາຊີຫິ ຄຸເກ຺ຂຫີຕິ ປາຕິເຍາກ຺ຂໍ ນໍຈຣໍ ນໍຈເຣາ, ກາຍຈາຈາຫິ ອຊີຕິກ຺ກເຍາ ປາຕິເຍາກ຺ຂເຍຈ ນໍຈເຣາ ປາຕິເຍາກ຺ຂນໍຈເຣາ, ເຕຄ ນໍຈຸເຕາ ປິຫິຕກາຍຈາເຈາຕິ ປາຕິເຍາກ຺ຂນໍຈຣນໍຈຸເຕາ, ຖຸຄຍສ຺ສ ຕສ຺ສ ສີເລ ປຕິເຖ຺ຕກາຈປຣິຊີປຄໍ ຈິທຣຕີຕິ ຕຄຄ຺ຸຍປຈິທາຣນຍຈ຺ກິກາຈປຣິຊີປຄໍ ອາຈາຣເກາຈຣນຍຸເຕ຺ຕ຺າຕິ ເທຕ຺ຖາ ປາຕິເຍາກ຺ຂນໍຈຣສ຺ສ, ຂຸປຣິ ຈິເນນາຄໍ ເຍາກສ຺ສ ຈ ຂຸປກາຣກຨຍ຺ຍປຣິຊີປຄໍ ອຓຸຍເຕ຺ຕຸ ຈເຂ຺ຊຸ ກຍຄສ຺ສາຈີຕິ ປາຕິເຍາກ຺ຂສີລເຕາ ອຈຈຄຨຍ຺ຍຕາປຣິຊີປຄໍ ນຍາຄາຍາຕິ ນິກ຺ຂາປຄາຄໍ ອຄຈເນນເຕາ ອາຄາຄປຣິຊີປຄໍ ນິກ຺ຂຕີຕິ ນິກ຺ຂາຍ ນຍຈ຺ກິກາຈປຣິຊີປຄໍ ນິກ຺ຂາປເຄຸຕິ ນິກ຺ຂິຕຖ຺ຖຨຍ຺ຍປຣິຊີປຄໍ

ອປເຣາ ຄເຍາ – ກິເລນາຄໍ ຍລຈກາຈເຕາ, ປິປກິຣິຍາຍ ນຸກຣກາຈເຕາ, ປຸຍ຺ຍກິຣິຍາຍ ຈ ຄຸກ຺ກຣກາຈເຕາ ຍາຫຸກ຺ຂຕໍ ອປິເຍນຸ ປຕຄສີເລິຕິ ປາຕີ, ປຸຖຸຊ຺ຊເຄາ ອຄິຈ຺ຈຕາຍ ຈາ ຄຈາຊີສຸ ກຨຍ຺ເຈກ຺ກິເຕ຺ຕ຺າ ຍຊີຍຄ຺ຕິ ຈິຍ ອຄຈເຖ຺ຖາຄຄ ປຣິຕ຺ຍຍຄເຕາ ກຍຄສີເລິຕິ ປາຕີ, ຍຣຓຈເນຄ ຈາ ຕຍິຕ຺ຍິນຕ຺ຕິກາເຍ ອຕ຺ຕກາຈສ຺ສ ປຕຄສີເລິຕິ ຈາ ປາຕີ, ນຕ຺ຕນຕ຺ຕາເຄາ ຈິຕ຺ຕເຍຈ ຈາ ຕໍ ປາຕິຄໍ ນໍນາຣຄຸກ຺ຂເຕາ ເຍາເກ຺ຂຕີຕິ ປາຕິເຍາກ຺ຂໍ ຈິຕ຺ຕສ຺ສ ຫິ ຈິເຍາເກ຺ຂຄ ນເຕ຺ຕາ "ຈິຍຸເຕ຺ຕາ"ຕິ ຈຸຈ຺ຈຕິ ຈຸຕ຺ຕຍ຺ຫິ"ຈິຕ຺ຕເຈາຄາຄາ ນຕ຺ຕາ ຈິນຸຊ຺ຍ຺ຍ຺ຕີ"ຕິ (ນໍ ຄິ ໑໑໐໐), "ອຄຸປາຄາຍ ອານເຈຫິ ຈິຕ຺ຕໍ ຈິຍຸຕ຺ຕ"ຄ຺ຕິ (ຍທາຈ ໑໒) ຈ

ອຜ ຈາ ອຈິຊ຺ຊາຊິເທຕຸຄາ ນໍນາເຣ ປຕຕິ ກຈ຺ຈຕິ ປຈຕ຺ຕີຕິ ປາຕີ, "ອຈິຊ຺ຊານີຈຣຓາຄໍ ນຕ຺ຕາຄໍ ຕຓ຺ຫານໍເຍາຊຄາຄໍ ນຈ຺ຖາຈຕໍ ນໍນຣຕ"ຄ຺ຕິ (ນໍ ຄິ ໑໑໑໓) ຫິ ຈຸຕ຺ຕໍ ຕສ຺ສ ປາຕິເຄາ ນຕ຺ຕສ຺ສ ຕຓ຺ຫາຊິນໍກິເລນຕ຺ຕຍເຕາ ເຍາເກ຺ຂາ ຯເຕາຄາຕິ ປາຕິເຍາເກ຺ຂາ, "ກເຓ຺ຖກາເລິ"ຕິອາຊີຄໍ ຈິຍ ນຍານນິຊ຺ຊິ ເຈຊິຕຖ຺ຖາ

ອຜ ຈາ ປາເຕຕິ ຈິຄິປາເຕຕິ ຄຸເກ຺ຂຫີຕິ ປາຕີ, ຈິຕ຺ຕໍ ຈຸຕ຺ຕຍ຺ຫິ"ຈິເຕ຺ຕຄ ຄິຍ຺ຍຕີ ເລິເກາ, ຈິເຕ຺ຕຄ ປຣິກສ຺ສຕີ"ຕິ (ນໍ ຄິ ໑໖໑) ຕສ຺ສ ປາຕິເຄາ ເຍາເກ຺ຂາ ຯເຕາຄາຕິ ປາຕິເຍາເກ຺ຂາ ປຕຕິ ຈາ ຯເຕຄ ອປາຍຄຸເກ຺ຂ ນໍນາຣຄຸເກ຺ຂ ຈາຕິ ປາຕີ, ຕຓ຺ຫາຊິນໍກິເລນາ ຈຸຕ຺ຕຍ຺ຫິ– "ຕຓ຺ຫາ ຊເຄຕິ ປຸຣິນໍ (ນໍ ຄິ ໑໕໕-໕໗), ຕຓ຺ຫາຄຸຕິເຍາ ປຸຣິເນາ"ຕິ (ຖຸຕິຈຸ ໑໕, ໑໐໕) ຈາຊີ ຕເຕາ ປາຕິເຕາ ເຍາເກ຺ຂາຕິ ປາຕິເຍາເກ຺ຂາ

ອຜ ຈາ ປຕຕິ ຯຕ຺ຖາຕິ ປາຕີ, ໙ ອຊ຺ຍ຺ຍ຺ຕິກາຍາຫິຣາຄິ ອາຍຕຄາຄີ ຈຸຕ຺ຕຍ຺ຫິ– "໙ສຸ ເລິເກາ ນຍຸປ຺ປເຕ຺ຕາ, ໙ສຸ ກຸຍ຺ຍາຕິ ນຄ຺ຖຈ"ຄ຺ຕິ (ນຸ ຄິ ໑໕໑) ຕເຕາ ໙ ອຊ຺ຍ຺ຍ຺ຕິກາຍາຫິຣາຍຕຄນຍ຺ຂາຕປາຕິເຕາ ເຍາເກ຺ຂາຕິ ປາຕິເຍາເກ຺ຂາ ອຜ ຈາ ປາເຕາ ຈິຄິປາເຕາ ອສ຺ສ ອຕ຺ຖີຕິ ປາຕີ,

ᩈᩴᩈᩣᩁᩮᩣ᪨ ᨲᨲᩮᩣ ᨾᩮᩣᨠ᩠ᨡᩮᩣᨲᩥ ᨸᩣᨲᩥᨾᩮᩣᨠ᩠ᨡᩮᩣ᪨

ᩋᨳ ᩅᩣ ᩈᨲ᩠ᨲᩃᩮᩣᨠᩣᨵᩥᨸᨲᩥᨽᩣᩅᨲᩮᩣ ᩍᩔᩁᩮᩣ ᨽᨣᩅᩣ ᨸᨲᩦᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ, ᨾᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ ᩑᨲᩮᨶᩣᨲᩥ ᨾᩮᩣᨠ᩠ᨡᩮᩣ᪨ ᨸᨲᩥᨶᩮᩣ ᨾᩮᩣᨠ᩠ᨡᩮᩣ ᨲᩮᨶ ᨸᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᨲ᩠ᨲᩣᨲᩥ ᨸᨲᩥᨾᩮᩣᨠ᩠ᨡᩮᩣ, ᨸᨲᩥᨾᩮᩣᨠ᩠ᨡᩮᩣ ᩑᩅ ᨸᩣᨲᩥᨾᩮᩣᨠ᩠ᨡᩮᩣ᪨ ᩈᨻ᩠ᨻᨣᩩᨱᩣᨶᩴ ᩅᩣ ᨾᩪᩃᨽᩣᩅᨲᩮᩣ ᩏᨲ᩠ᨲᨾᨭ᩠ᨮᩮᨶ ᨸᨲᩥ ᨧ, ᩈᩮᩣ ᨿᨳᩣᩅᩩᨲ᩠ᨲᨭ᩠ᨮᩮᨶ ᨾᩮᩣᨠ᩠ᨡᩮᩣ ᨧᩣᨲᩥ ᨸᨲᩥᨾᩮᩣᨠ᩠ᨡᩮᩣ, ᨸᨲᩥᨾᩮᩣᨠ᩠ᨡᩮᩣ ᩑᩅ ᨸᩣᨲᩥᨾᩮᩣᨠ᩠ᨡᩮᩣ᪨ ᨲᨳᩣ ᩉᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ “ᨸᩣᨲᩥᨾᩮᩣᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨾᩮᨲᩴ ᨾᩩᨡᨾᩮᨲ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩥᨲ᩠ᨳᩣᩁᩮᩣ᪨

ᩋᨳ ᩅᩣ ᨸᩦᨲᩥ ᨸᨠᩣᩁᩮ, ᩋᨲᩦᨲᩥ ᩋᨧ᩠ᨧᨶ᩠ᨲᨲ᩠ᨳᩮ ᨶᩥᨸᩣᨲᩮᩣ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨸᨠᩣᩁᩮᩉᩥ ᩋᨧ᩠ᨧᨶ᩠ᨲᩴ ᨾᩮᩣᨠ᩠ᨡᩮᨲᩦᨲᩥ ᨸᩣᨲᩥᨾᩮᩣᨠ᩠ᨡᩴ᪨ ᩍᨴᨬ᩠ᩉᩥ ᩈᩦᩃᩴ ᩈᨿᩴ ᨲᨴᨦ᩠ᨣᩅᩈᩮᨶ, ᩈᨾᩣᨵᩥᩈᩉᩥᨲᩴ ᨸᨬ᩠ᨬᩣᩈᩉᩥᨲᨬ᩠ᨧ ᩅᩥᨠ᩠ᨡᨾ᩠ᨽᨶᩅᩈᩮᨶ ᩈᨾᩩᨧ᩠ᨨᩮᨴᩅᩈᩮᨶ ᨧ ᩋᨧ᩠ᨧᨶ᩠ᨲᩴ ᨾᩮᩣᨠ᩠ᨡᩮᨲᩥ ᨾᩮᩣᨧᩮᨲᩦᨲᩥ ᨸᩣᨲᩥᨾᩮᩣᨠ᩠ᨡᩴ᪨ ᨸᨲᩥ ᨾᩮᩣᨠ᩠ᨡᩮᩣᨲᩥ ᩅᩣ ᨸᨲᩥᨾᩮᩣᨠ᩠ᨡᩮᩣ, ᨲᨾ᩠ᩉᩣ ᨲᨾ᩠ᩉᩣ ᩅᩦᨲᩥᨠ᩠ᨠᨾᨴᩮᩣᩈᨲᩮᩣ ᨸᨧ᩠ᨧᩮᨠᩴ ᨾᩮᩣᨠ᩠ᨡᩮᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨸᨲᩥᨾᩮᩣᨠ᩠ᨡᩮᩣ ᩑᩅ ᨸᩣᨲᩥᨾᩮᩣᨠ᩠ᨡᩮᩣ᪨ ᨾᩮᩣᨠ᩠ᨡᩮᩣᨲᩥ ᩅᩣ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩴ, ᨲᩔ ᨾᩮᩣᨠ᩠ᨡᩔ ᨸᨭᩥᨻᩥᨾ᩠ᨻᨽᩪᨲᩮᩣᨲᩥ ᨸᨲᩥᨾᩮᩣᨠ᩠ᨡᩮᩣ᪨ ᩈᩦᩃᩈᩴᩅᩁᩮᩣ ᩉᩥ ᩈᩪᩁᩥᨿᩔ ᩋᩁᩩᨱᩩᨣ᩠ᨣᨾᨶᩴ ᩅᩥᨿ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩔ ᩏᨴᨿᨽᩪᨲᩮᩣ ᨲᨸ᩠ᨸᨭᩥᨽᩣᨣᩮᩣ ᨧ ᨿᨳᩣᩁᩉᩴ ᨠᩥᩃᩮᩈᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨸᨶᨲᩮᩣ᪨ ᨸᨲᩥᨾᩮᩣᨠ᩠ᨡᩮᩣ ᩑᩅ ᨸᩣᨲᩥᨾᩮᩣᨠ᩠ᨡᩮᩣ᪨ ᨸᨲᩥᩅᨲ᩠ᨲᨲᩥ ᨾᩮᩣᨠ᩠ᨡᨲᩥ ᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩣ ᨸᨲᩥᨾᩮᩣᨠ᩠ᨡᩴ, ᨸᨲᩥᨾᩮᩣᨠ᩠ᨡᨾᩮᩅ ᨸᩣᨲᩥᨾᩮᩣᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᨲᩣᩅᩮᨲ᩠ᨳ ᨸᩣᨲᩥᨾᩮᩣᨠ᩠ᨡᩈᨴ᩠ᨴᩔ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨

ᩈᩴᩅᩁᨲᩥ ᨸᩥᨴᩉᨲᩥ ᩑᨲᩮᨶᩣᨲᩥ ᩈᩴᩅᩁᩮᩣ, ᨸᩣᨲᩥᨾᩮᩣᨠ᩠ᨡᩮᨶ ᩈᩴᩅᩁᩮᩣ ᨸᩣᨲᩥᨾᩮᩣᨠ᩠ᨡᩈᩴᩅᩁᩮᩣ᪨ ᩋᨲ᩠ᨳᨲᩮᩣ ᨸᨶ ᨲᨲᩮᩣ ᨲᨲᩮᩣ ᩅᩦᨲᩥᨠ᩠ᨠᨾᩥᨲᨻ᩠ᨻᨲᩮᩣ ᩅᩥᩁᨲᩥᨿᩮᩣ ᨧᩮᨲᨶᩣ ᨧ᪨ ᨲᩮᨶ ᨸᩣᨲᩥᨾᩮᩣᨠ᩠ᨡᩈᩴᩅᩁᩮᨶ ᩏᨸᩮᨲᩮᩣ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩮᩣ ᨸᩣᨲᩥᨾᩮᩣᨠ᩠ᨡᩈᩴᩅᩁᩈᩴᩅᩩᨲᩮᩣᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ᪨ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨬ᩠ᩉᩮᨲᩴ ᩅᩥᨽᨦ᩠ᨣᩮ –

“ᩍᨾᩥᨶᩣ ᨸᩣᨲᩥᨾᩮᩣᨠ᩠ᨡᩈᩴᩅᩁᩮᨶ ᩏᨸᩮᨲᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩈᨾᩩᨸᩮᨲᩮᩣ ᩏᨸᩣᨣᨲᩮᩣ ᩈᨾᩩᨸᩣᨣᨲᩮᩣ ᩏᨸᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᩈᨾᩩᨸᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩮᩣ, ᨲᩮᨶ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ ᨸᩣᨲᩥᨾᩮᩣᨠ᩠ᨡᩈᩴᩅᩁᩈᩴᩅᩩᨲᩮᩣ”ᨲᩥ (ᩅᩥᨽ᪨ ᪕᪑᪑)᪨

ᩅᩥᩉᩁᨲᩦᨲᩥ ᩍᩁᩥᨿᩣᨸᨳᩅᩥᩉᩣᩁᩮᨶ ᩅᩥᩉᩁᨲᩥ ᩍᩁᩥᨿᨲᩥ ᩅᨲ᩠ᨲᨲᩥ᪨

ᩋᩣᨧᩣᩁᨣᩮᩣᨧᩁᩈᨾ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣᨲᩥ ᩅᩮᩊᩩᨴᩣᨶᩣᨴᩥᨾᩥᨧ᩠ᨨᩣᨩᩦᩅᩔ ᨠᩣᨿᨸᩣᨣᨻ᩠ᨽᩥᨿᩣᨴᩦᨶᨬ᩠ᨧ ᩋᨠᩁᨱᩮᨶ ᩈᨻ᩠ᨻᩈᩮᩣ ᩋᨶᩣᨧᩣᩁᩴ ᩅᨩ᩠ᨩᩮᨲ᩠ᩅᩣ “ᨠᩣᨿᩥᨠᩮᩣ ᩋᩅᩦᨲᩥᨠ᩠ᨠᨾᩮᩣ ᩅᩣᨧᩈᩥᨠᩮᩣ ᩋᩅᩦᨲᩥᨠ᩠ᨠᨾᩮᩣ ᨠᩣᨿᩥᨠᩅᩣᨧᩈᩥᨠᩮᩣ ᩋᩅᩦᨲᩥᨠ᩠ᨠᨾᩮᩣ”ᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨠᩥᨧ᩠ᨧᩈᩣᩁᩩᨸ᩠ᨸᩋᩣᨧᩣᩁᩈᨾ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ, ᩅᩮᩈᩥᨿᩣᨴᩥᩋᨣᩮᩣᨧᩁᩴ ᩅᨩ᩠ᨩᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᩥᨱ᩠ᨯᨸᩣᨲᩣᨴᩥᩋᨲ᩠ᨳᩴ ᩏᨸᩈᨦ᩠ᨠᨾᩥᨲᩩᩴ ᨿᩩᨲ᩠ᨲᨭ᩠ᨮᩣᨶᩈᨦ᩠ᨡᩣᨲᩮᨶ ᨣᩮᩣᨧᩁᩮᨶ ᨧ ᩈᨾ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᨲ᩠ᨲᩣ ᩋᩣᨧᩣᩁᨣᩮᩣᨧᩁᩈᨾ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣ᪨

ᩋᨸᩥᨧ ᨿᩮᩣ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᩈᨲ᩠ᨳᩁᩥ ᩈᨣᩣᩁᩅᩮᩣ ᩈᨸ᩠ᨸᨲᩥᩔᩮᩣ ᩈᨻ᩠ᩁᩉ᩠ᨾᨧᩣᩁᩦᩈᩩ ᩈᨣᩣᩁᩅᩮᩣ ᩈᨸ᩠ᨸᨲᩥᩔᩮᩣ ᩉᩥᩁᩮᩣᨲ᩠ᨲᨸ᩠ᨸᩈᨾ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᩈᩩᨶᩥᩅᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᩈᩩᨸᩣᩁᩩᨲᩮᩣ ᨸᩣᩈᩣᨴᩥᨠᩮᨶ ᩋᨽᩥᨠ᩠ᨠᨶ᩠ᨲᩮᨶ ᨸᨭᩥᨠ᩠ᨠᨶ᩠ᨲᩮᨶ ᩋᩣᩃᩮᩣᨠᩥᨲᩮᨶ ᩅᩥᩃᩮᩣᨠᩥᨲᩮᨶ ᩈᨾᩥᨬ᩠ᨩᩥᨲᩮᨶ ᨸᩈᩣᩁᩥᨲᩮᨶ ᩒᨠ᩠ᨡᩥᨲ᩠ᨲᨧᨠ᩠ᨡᩩ ᩍᩁᩥᨿᩣᨸᨳᩈᨾ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᩍᨶ᩠ᨴ᩠ᩁᩥᨿᩮᩈᩩ ᨣᩩᨲ᩠ᨲᨴ᩠ᩅᩣᩁᩮᩣ ᨽᩮᩣᨩᨶᩮ ᨾᨲ᩠ᨲᨬ᩠ᨬᩪ ᨩᩣᨣᩁᩥᨿᨾᨶᩩᨿᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩈᨲᩥᩈᨾ᩠ᨸᨩᨬ᩠ᨬᩮᨶ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩮᩣ ᩋᨸ᩠ᨸᩥᨧ᩠ᨨᩮᩣ ᩈᨶ᩠ᨲᩩᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᨸᩅᩥᩅᩥᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᩈᩴᩈᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᩋᩣᨽᩥᩈᨾᩣᨧᩣᩁᩥᨠᩮᩈᩩ ᩈᨠ᩠ᨠᨧ᩠ᨧᨠᩣᩁᩦ ᨣᩁᩩᨧᩥᨲ᩠ᨲᩦᨠᩣᩁᨻᩉᩩᩃᩮᩣ ᩅᩥᩉᩁᨲᩥ, ᩋᨿᩴ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ ᩋᩣᨧᩣᩁᩈᨾ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣ᪨

គោចរោ បន ឧបនិស្សយគោចរោ អារក្ខគោចរោ ឧបនិពន្ធគោចរោតិ តិវិធោ។ តត្ថ យោ ទសកថាវត្ថុគុណសមន្នាគតោ វុត្តលក្ខណោ កល្យាណមិត្តោ, យំ និស្សាយ អស្សុតំ សុណាតិ, សុតំ បរិយោទាបេតិ, កង្ខំ វិតរតិ, ទិដ្ឋិំ ឧជុំ ករោតិ, ចិត្តំ បសាទេតិ, យស្ស វា អនុសិក្ខន្តោ សទ្ធាយ វឌ្ឍតិ , សីលេន, សុតេន, ចាគេន, បញ្ញាយ វឌ្ឍតិ, អយំ វុច្ចតិ ឧបនិស្សយគោចរោ។

យោ ភិក្ខុ អន្តរឃរំ បវិដ្ឋោ វីថិំ បដិបន្នោ ឱក្ខិត្តចក្ខុ យុគមត្តទស្សី សុសំវុតោ គច្ឆតិ, ន ហត្ថិំ ឱលោកេន្តោ, ន អស្សំ, ន រថំ, ន បត្តិំ, ន ឥត្ថិំ, ន បុរិសំ ឱលោកេន្តោ, ន ឧទ្ធំ ឱលោកេន្តោ, ន អធោ ឱលោកេន្តោ, ន ទិសាវិទិសំ បេក្ខមានោ គច្ឆតិ, អយំ អារក្ខគោចរោ។

ឧបនិពន្ធគោចរោ បន ចត្តារោ សតិបដ្ឋានា, យត្ថ ភិក្ខុ អត្តនោ ចិត្តំ ឧបនិពន្ធតិ, វុត្តញ្ហេតំ ភគវតា –

“កោ ច, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុនោ គោចរោ សកោ បេត្តិកោ វិសយោ, យទិទំ ចត្តារោ សតិបដ្ឋានា”តិ (សំ។ និ។ ៥។៣៧២)។

តត្ថ ឧបនិស្សយគោចរស្ស បុព្វេ វុត្តត្តា ឥតរេសំ វសេនេត្ថ គោចរោ វេទិតព្វោ។ ឥតិ យថាវុត្តាយ អាចារសម្បត្តិយា, ឥមាយ ច គោចរសម្បត្តិយា សមន្នាគតត្តា អាចារគោចរសម្បន្នោ។

អណុមត្តេសុ វជ្ជេសុ ភយទស្សាវីតិ អប្បមត្តកេសុ អសញ្ចិច្ច អាបន្នសេខិយអកុសលចិត្តុប្បាទាទិភេទេសុ វជ្ជេសុ ភយទស្សនសីលោ។ សោ ហិ ភិក្ខុ បរមាណុមត្តំ វជ្ជំ អដ្ឋសដ្ឋិយោជនសតសហស្សុព្ពេធសិនេរុបព្ពតរាជសទិសំ កត្វា បស្សតិ, យោបិ សព្ពលហុកំ ទុព្ភាសិតមត្តំ បារាជិកសទិសំ កត្វា បស្សតិ, អយម្បិ អណុមត្តេសុ វជ្ជេសុ ភយទស្សាវី នាម។ សមាទាយ សិក្ខតិ សិក្ខាបទេសូតិ យំកិញ្ចិ សិក្ខាបទេសុ សិក្ខិតព្ពំ, តំ សព្វេន សព្វំ សព្វថា សព្វំ អនវសេសំ សម្មា អាទិយិត្វា សិក្ខតិ, បវត្តតិ បរិបូរេតីតិ អត្ថោ។

អភិសល្លេខិកាតិ អតិវិយ កិលេសានំ សល្លេខនី, តេសំ តណ្ហាទាយ បហានាយ យុត្តរូបា។ ចេតោវិវរណសប្បាយាតិ ចេតសោ បដិច្ឆាទកានំ នីវរណានំ វិក្ខម្ភនេន ចេតោវិវរណសង្ខាតានំ សមថវិបស្សនានំ សប្បាយា, សមថវិបស្សនាចិត្តស្សេវ វា វិវរណាយ បាកដីករណាយ វា សប្បាយា ឧបការិកាតិ ចេតោវិវរណសប្បាយា។

ឥទានិ យេន និព្វិទាទិអាវហនេន អយំ កថា អភិសល្លេខិកា ចេតោវិវរណសប្បាយា ច នាម ហោតិ, តំ ទស្សេតុំ “ឯកន្តនិព្វិទាយា”តិអាទិ វុត្តំ។ តត្ថ ឯកន្តនិព្វិទាយាតិ ឯកំសេនេវ វដ្ដទុក្ខតោ និព្វិន្ទនត្ថាយ។ វិរាគាយ និរោធាយាតិ តស្សេវ វិរជ្ជនត្ថាយ ច និរុជ្ឈនត្ថាយ ច។ ឧបសមាយាតិ សព្វកិលេសូបសមាយ។ អភិញ្ញាយាតិ សព្វស្សាបិ អភិញ្ញេយ្យស្ស អភិជាននាយ។

សម្ពោធាយាតិ ចតុសច្ចសម្ពោធាយ។ និព្ពានាយាតិ អប្បច្ចយនិព្ពានាយ។ ឯត្ថ ហិ អាទិតោ តីហិ បទេហិ វិបស្សនា វុត្តា, ទ្វីហិ មគ្គោ, ទ្វីហិ និព្ពានំ វុត្តំ។ សហវិបស្សនា អាទិំ កត្វា និព្ពានបរិយោសានោ អយំ សព្ពោ ឧត្តរិមនុស្សធម្មោ ទសកថាវត្ថុលាភិនោ សិជ្ឈតីតិ ទស្សេតិ។

ឥទានិ តំ កថំ វិភជិត្វា ទស្សេន្តោ “អប្បិច្ឆកថា”តិអាទិមាហ។ តត្ថ អប្បិច្ឆោតិ ន ឥច្ឆោ, តស្ស កថា អប្បិច្ឆកថា, អប្បិច្ឆតាបដិសំយុត្តា កថា វា អប្បិច្ឆកថា។ ឯត្ថ ច អត្រិច្ឆោ បាបិច្ឆោ មហិច្ឆោ អប្បិច្ឆោតិ ឥច្ឆាភេទេន ចត្តារោ បុគ្គលា។ តេសុ អត្តនោ យថាលទ្ធេន លាភេន អតិត្តោ ឧបរូបរិ លាភំ ឥច្ឆន្តោ អត្រិច្ឆោ នាម។ យំ សន្ធាយ វុត្តំ –

“ចតុព្ភិ អដ្ឋជ្ឈគមា, អដ្ឋាហិ ចាបិ សោឡស;

សោឡសាហិ ច ទ្វត្តិំស, អត្រិច្ឆំ ចក្កមាសទោ;

ឥច្ឆាហតស្ស បោសស្ស, ចក្កំ ភមតិ មត្ថកេ”តិ។ (ជា។ ១។៣។១០២);

“អត្រិច្ឆា អតិលោភេន, អតិលោភមទេន ចា”តិ ច។ (ជា។ ១។២។១៩៥);

លាភសក្ការសិលោកកាមតាយ អសន្តគុណសម្ភាវនាធិប្បាយោ បាបិច្ឆោ។ យំ សន្ធាយ វុត្តំ –

“តត្ថ កតមា កុហនា? លាភសក្ការសិលោកសន្និស្សិតស្ស បាបិច្ឆស្ស ឥច្ឆាបកតស្ស បច្ចយបដិសេវនសង្ខាតេន វា សាមន្តជប្បិតេន វា ឥរិយាបថស្ស វា អឋបនា”តិអាទិ (វិភ។ ៥៩១)។

សន្តគុណសម្ភាវនាធិប្បាយោ បដិគ្គហណេ អមត្តញ្ញូ មហិច្ឆោ។ យំ សន្ធាយ វុត្តំ –

“ឥធេកច្ចោ សទ្ធោ សមានោ ‘សទ្ធោតិ មំ ជនោ ជានាតូ’តិ ឥច្ឆតិ, សីលវា សមានោ ‘សីលវាតិ មំ ជនោ ជានាតូ’តិ ឥច្ឆតី”តិអាទិ (វិភ។ ៥៣១)។

ទុត្តប្បយតាយ ហិស្ស វិជាតមាតាបិ ចិត្តំ គហេតុំ ន សក្កោតិ។ តេនេតំ វុច្ចតិ –

“អគ្គិក្ខន្ធោ សមុទ្ទោ ច, មហិច្ឆោ ចាបិ បុគ្គលោ;

ສກເຣເຫິ ປຈ຺ຈເຍ ເຊຕ຺ວາ, ຕເຍາເປເຕ ອຕປ຺ປິຍາ"ຕິ.

ໂຈເຕ ປຕ ອຕ຺ຖິຈ຺ຈຕາຊເຍາ ເຊາເສ ອາເຣກາ ປຣິຈເຂ຺ຕ຺ວາ ສຕ຺ຕກຸຫຕິກຸຫຕາຂິປ຺ປາເຍາ ປຕິກ຺ກເຫທ ຮ ຍຕ຺ຕ຺ຕາ ອປິເຣ຺ຣາ. ເສາ ອຕ຺ຕິ ຈິຂ຺ຍາຕຍິ ກຸທໍ ປຕິຖ຺ຖາເຊຕຸກາຍຕາຍ ສເຣ຺ຖາ ສຍາເຕາ "ສເຣ຺ຖາຕິ ຍໍ ຂເຕາ ຂາຕາຕຸ"ຕິ ຕ ຕຸຖ຺ຖຕິ, ສີລຈາ, ພາຫຸສ຺ສເຕາ, ປຈິຈິເຕ຺ຕາ, ອາເຣ຺ຖຈີຣິເຍາ, ຂຸປຕິ຺ຕສ຺ສຕິ, ສຍາຫິເຕາ, ປຕ຺ຕຸຈາ ສຍາເຕາ "ປຕ຺ຕຸຈາຕິ ຍໍ ຂເຕາ ຂາຕາຕຸ"ຕິ ຕ ຕຸຖ຺ຖຕິ.

ຊ຺ວາຍໍ ປຈ຺ຈຍປິເຣ຺ຣາ ດຸຕຕ຺ກປິເຣ຺ຣາ ປຣິຍຕ຺ຕິອປິເຣ຺ຣາ ອຄິກາຍປິເຣ຺ຣາຕິ ຈຕຸຕ຺ຕິເຊາ. ຕຕ຺ຖ ຈຕຸສຸ ປຈ຺ຈເຍສຸ ອປິເຣ຺ຣາ ປຈ຺ຈຍຊາຍກໍ ເຊຍ຺ຍຊຍໍ ອຕ຺ຕເຕາ ຄາຍຕ຺ຕາ ຂຸເລິເກຕ຺ວາ ສເຈປິ ຫິ ເຊຍ຺ຍຊເຍາ ພາຫຸ ເຫາຕິ, ຊາຍເກາ ອປ຺ປໍ ຊາຕຸກາເຍາ, ຊາຍກສ຺ສ ຈເສຕ ອປ຺ປເຍຈ ກຕ຺ຕາຕິ. ເຊຍ຺ຍຊເຍາ ເຈ ອເປ຺ປາ, ຊາຍເກາ ພາຫໍ ຊາຕຸກາເຍາ, ເຊຍ຺ຍຊຍສ຺ສ ຈເສຕ ອປ຺ປເຍຈ ກຕ຺ຕາຕິ. ເຊຍ຺ຍຊເຍາປິ ເຈ ພາຫຸ, ຊາຍເກາປິ ພາຫໍ ຊາຕຸກາເຍາ, ອຕ຺ຕເຕາ ຄາຍໍ ພາຕ຺ວາ ປຍາຫາຍຕ຺ຕເຍຈ ກຕ຺ຕາຕິ. ໂຈຈຸເປປິ ຫິ ກິລ຺ລ ອຕຸປ຺ປຕ຺ຕໍ ລິກໍ ຂຸປ຺ປາເຊຕິ, ຂຸປ຺ປຕ຺ຕໍ ລິກໍ ຄາຈເຣ ກເຣາຕິ, ຊາຍກາຕໍ ຈິຕ຺ຕໍ ອາຣາເຊຕິ. ດຸຕຕ຺ກສຍາຊາຕສ຺ສ ປຕ ອຕ຺ຕິ ອຕ຺ຖິກາຈໍ ຕ ຂາຕາເປຕຸກາເຍາ ດຸຕຕ຺ກປິເຣ຺ຣາ. ເຍາ ອຕ຺ຕເຕາ ພາຫຸສ຺ສຕກາຈໍ ຂາຕາເປຕຸ ຕ ຕຸຖ຺ຖຕິ, ອຍໍ ປຣິຍຕ຺ຕິອປິເຣ຺ຣາ. ເຍາ ປຕ ເສາຕາປຕ຺ຕາຊີສຸ ອຕ຺ຕຕເຣາ ຫຸຕ຺ວາ ສຕ຺ຕຫຸຈາຣີຕຍິ ອຕ຺ຕເຕາ ເສາຕາປຕ຺ຕາຊິກາຈໍ ຂາຕາເປຕຸ ຕ ຕຸຖ຺ຖຕິ, ອຍໍ ອຄິກາຍປິເຣ຺ຣາ. ໂຈເຍເຕສໍ ອປິຖ຺ຖາຕໍ ຍາ ອປິຖ຺ຖຕາ, ຕສ຺ສາ ສເຣ຺ຖິ ສຕ຺ຕສ຺ສຕາຂິຈິຄິຕາ ອເຕກາການເຈາການອາຕິສໍສຈິກາຈຕຈເສຕ, ຕປ຺ປິປກ຺ລສ຺ສ ອຕ຺ຖິຖາຂິເກຊສ຺ສ ຕຸຖ຺ຖາຈາຣສ຺ສ ອາຊີຕຈຈິກາຈຕຈເສຕ ຈ ປຈຕ຺ຕາ ກຈາ ອປິຖ຺ຖກຈາ.

ສຕຸຕິ຺ກຈາຕິ ໂຈ຺ຈ ສຕຸຕີຕິ ສເກາຕ ອຕ຺ຕາ ລເຣ຺ຖຕ ຕຸຕິ ສຕຸຕິ. ອຊ ຈາ ຈິສຍໍ ປຈ຺ຈຍິຖິ ປຫາຍ ສຍໍ ຕຸຕິ, ສຕຸຕິ. ສເຕ຺ຕຕ ຈາ ຈິຂ຺ຍາເຕຕ ຕຸຕິ ສຕຸຕິ. ຕຸຕ຺ຕເຂ຺ຕາຕໍ –

"ອຕີຕໍ ຕາຕຸເສາຈເຕ຺ຕາ, ຕປ຺ປຂປ຺ປຍຕາກຕໍ;

ປຈ຺ຈຸປ຺ປເຕ຺ຕຕ ຍາເປເຕ຺ຕາ, ສຕ຺ຕຸເຂ຺ຖາຕິ ປຈ຺ຈຸຈ຺ຈຕີ"ຕິ.

ສຍ຺ຍາ ຈາ ຂາເຍຕ ຕກຈຕາ ອຕຸຕ຺ຕາຕຈິຄິຕາ ປຈ຺ຈເຍຫິ ຕຸຕິ ສຕຸຕິ. ອຕ຺ໂຕຕາ ຕຸຕຣີຕເປຈ຺ຈຍສເຕ຺ຕາເສາ , ເສາ ຂ຺ວາຊສຈິເຊາ ເຫາຕິ. ກຕໍ ? ຊີຈເຣ ຍຈາລີກສເຕ຺ຕາເສາ, ຍຈາພາລສເຕ຺ຕາເສາ, ຍຈາສາຣຸປ຺ປສເຕ຺ຕາເສາຕິ ຕິຈິເຊາ, ໂຈໍ ປິຕ຺ຖປາຕາຊີສຸ.

ຕຕ຺ຕາຍໍ ປເກຊຈຕ຺ຕຕາ – ຕຸລຊ ກິລ຺ລ ຊີຈເຣ ລກຕິ ສຸຕ຺ຕໍ ຈາ ອສຸຕ຺ຕໍ ຈາ, ເສາ ເຕເກຈ ຍາເປຕິ, ອຕ຺ຕໍ ຕ ປເຕ຺ຕຕິ, ລກເຕ຺ຕາປິ ຕ ກຕ຺ຕາຕິ, ອຍຍສ຺ສ ຊີຈເຣ ຍຈາລີກສເຕ຺ຕາເສາ. ອຊ ປຕ ປກຕິເຊຸຕ຺ຕເລາ ຈາ ເຫາຕິ ອາພາຂຂຣາຄິຕຸເຕາ ຈາ, ກຣຸໍ ຊີຈເຣ ປິຣຸປເຕ຺ຕາ ກິລຍຕິ, ເສາ

សភាគេន ភិក្ខុនា សទ្ធិំ តំ បរិវត្តេត្វា លហុកេន យាបេន្តោបិ សន្តុដ្ឋោវ ហោតិ, អយមស្ស ចីវរេ យថាពលសន្តោសោ។ អបរោ បដ្ដចីវរាទីនំ អញ្ញតរំ មហគ្ឃចីវរំ លភិត្វា “ឥទំ ថេរានំ ចិរបព្វជិតានំ, ឥទំ ពហុស្សុតានំ អនុរូបំ, ឥទំ គិលានានំ ទុព្ពលានំ, ឥទំ អប្បលាភីនំ ហោតូ”តិ តេសំ ទត្វា អត្តនា សង្ការកូដាទិតោ នន្តកានិ ឧច្ចិនិត្វា សង្ឃាដិំ កត្វា តេសំ វា បុរាណចីវរានិ គហេត្វា ធារេន្តោបិ សន្តុដ្ឋោវ ហោតិ, អយមស្ស ចីវរេ យថាសារុប្បសន្តោសោ។

ឥធ បន ភិក្ខុ បិណ្ឌបាតំ លភតិ លូខំ វា បណីតំ វា, សោ តេនេវ យាបេតិ, អញ្ញំ ន បត្ថេតិ, លភន្តោបិ ន គណ្ហាតិ, អយមស្ស បិណ្ឌបាតេ យថាលាភសន្តោសោ។ អថ បន អាពាធិកោ ហោតិ, លូខំ បកតិវិរុទ្ធំ វា ព្យាធិវិរុទ្ធំ វា បិណ្ឌបាតំ ភុញ្ជិត្វា គាឡ្ហំ រោគាតង្កំ បាបុណាតិ, សោ សភាគស្ស ភិក្ខុនោ ទត្វា តស្ស ហត្ថតោ សប្បាយភោជនំ ភុញ្ជិត្វា សមណធម្មំ ករោន្តោបិ សន្តុដ្ឋោវ ហោតិ, អយមស្ស បិណ្ឌបាតេ យថាពលសន្តោសោ។ អបរោ ភិក្ខុ បណីតំ បិណ្ឌបាតំ លភតិ, សោ “អយំ បិណ្ឌបាតោ ចិរបព្វជិតាទីនំ អនុរូបោ”តិ ចីវរំ វិយ តេសំ ទត្វា, តេសំ វា សន្តកំ គហេត្វា, អត្តនា បិណ្ឌាយ ចរិត្វា, មិស្សកាហារំ វា បរិភុញ្ជន្តោបិ សន្តុដ្ឋោវ ហោតិ។ អយមស្ស បិណ្ឌបាតេ យថាសារុប្បសន្តោសោ។

ឥធ បន ភិក្ខុនោ សេនាសនំ បាបុណាតិ មនាបំ វា អមនាបំ វា អន្តមសោ តិណកុដិកាបិ តិណសន្ថារកម្បិ, សោ តេនេវ សន្តុស្សតិ, បុន អញ្ញំ សុន្ទរតរំ វា បាបុណាតិ, តំ ន គណ្ហាតិ, អយមស្ស សេនាសនេ យថាលាភសន្តោសោ។ អថ បន អាពាធិកោ ហោតិ ទុព្ពលោ វា, សោ ព្យាធិវិរុទ្ធំ វា បកតិវិរុទ្ធំ វា សេនាសនំ លភតិ, យត្ថស្ស វសតោ អផាសុ ហោតិ, សោ តំ សភាគស្ស ភិក្ខុនោ ទត្វា តស្ស សន្តកេ សប្បាយសេនាសនេ វសិត្វា សមណធម្មំ ករោន្តោបិ សន្តុដ្ឋោវ ហោតិ, អយមស្ស សេនាសនេ យថាពលសន្តោសោ។ អបរោ សុន្ទរំ សេនាសនំ បត្តម្បិ ន សម្បដិច្ឆតិ “បណីតសេនាសនំ បមាទដ្ឋាន”ន្តិ, មហាបុញ្ញតាយ វា លេណមណ្ឌបកូដាគារាទីនិ បណីតសេនាសនានិ លភតិ, សោ តានិ ចីវរាទីនិ វិយ ចិរបព្វជិតាទីនំ ទត្វា យត្ថ កត្ថចិ វសន្តោបិ សន្តុដ្ឋោវ ហោតិ, អយមស្ស សេនាសនេ យថាសារុប្បសន្តោសោ។

ឥធ បន ភិក្ខុ ភេសជ្ជំ លភតិ លូខំ វា បណីតំ វា, សោ តេនេវ តុស្សតិ, អញ្ញំ ន បត្ថេតិ, លភន្តោបិ ន គណ្ហាតិ, អយមស្ស គិលានបច្ចយេ យថាលាភសន្តោសោ។ អថ បន តេលេន អត្ថិកោ ផាណិតំ លភតិ, សោ តំ សភាគស្ស ភិក្ខុនោ ទត្វា, តស្ស ហត្ថតោ តេលំ គហេត្វា, ភេសជ្ជំ កត្វា សមណធម្មំ ករោន្តោបិ សន្តុដ្ឋោវ ហោតិ, អយមស្ស គិលានបច្ចយេ យថាពលសន្តោសោ។ អបរោ មហាបុញ្ញោ ពហុំ តេលមធុផាណិតាទិបណីតភេសជ្ជំ លភតិ, សោ តំ ចីវរាទីនិ វិយ ចិរបព្វជិតាទីនំ ទត្វា តេសំ អាភតេន យេន កេនចិ ភេសជ្ជំ ករោន្តោបិ សន្តុដ្ឋោវ ហោតិ។ យោ បន ឯកស្មិំ ភាជនេ មុត្តហរីតកំ, ឯកស្មិំ ចតុមធុរំ ឋបេត្វា “គណ្ហថ, ភន្តេ, យទិច្ឆសី”តិ វុច្ចមានោ សចស្ស តេសុ អញ្ញតរេនបិ រោគោ វូបសម្មតិ, “មុត្តហរីតកំ នាម ពុទ្ធាទីហិ វណ្ណិតំ, បូតិមុត្តភេសជ្ជំ និស្សាយ បព្វជ្ជា, តត្ថ តេ យាវជីវំ ឧស្សាហោ ករណីយោ”តិ (មហាវ. ១២៨) វចនំ អនុស្សរន្តោ ចតុមធុរំ បដិក្ខិបិត្វា មុត្តហរីតកេន ភេសជ្ជំ ករោន្តោ បរមសន្តុដ្ឋោវ ហោតិ, អយមស្ស គិលានបច្ចយេ យថាសារុប្បសន្តោសោ។

សោ ឯវំបភេទោ សព្ពោបិ សន្តោសោ សន្តុដ្ឋីតិ បវុច្ចតិ។ តេន វុត្តំ “អត្ថតោ ឥតរីតរបច្ចយសន្តោសោ”តិ។ ឥតរីតរសន្តុដ្ឋិយា សទ្ធិំ សន្តុស្សនាទិវិសិនា អានិសំសវិភាវនវសេន, តប្បដិបក្ខស្ស អត្រិច្ឆតាទិភេទស្ស ឥច្ឆាបកតត្តស្ស អាទីនវវិភាវនវសេន ច បវត្តា កថា សន្តុដ្ឋិកថា។ ឥតោ បរាសុបិ កថាសុ ឯសេវ នយោ, វិសេសមត្តមេវ វក្ខាម។

បវិវេកកថាតិ ឯត្ថ កាយវិវេកោ ចិត្តវិវេកោ ឧបធិវិវេកោតិ តយោ វិវេកា។ តេសុ ឯកោ គច្ឆតិ, ឯកោ តិដ្ឋតិ, ឯកោ និសីទតិ, ឯកោ សេយ្យំ កប្បេតិ, ឯកោ គាមំ បិណ្ឌាយ បវិសតិ, ឯកោ បដិក្កមតិ, ឯកោ អភិក្កមតិ, ឯកោ ចង្កមំ អធិដ្ឋាតិ, ឯកោ ចរតិ, ឯកោ វិហរតីតិ ឯវំ សព្ពិរិយាបថេសុ សព្ពកិច្ចេសុ គណសង្គណិកំ បហាយ វិវិត្តវាសោ កាយវិវេកោ នាម។ អដ្ឋ សមាបត្តិយោ បន ចិត្តវិវេកោ នាម។ និព្ពានំ ឧបធិវិវេកោ នាម។ វុត្តម្បិ ចេតំ –

“កាយវិវេកោ ច វិវេកដ្ឋកាយានំ នេក្ខម្មាភិរតានំ, ចិត្តវិវេកោ ច បរិសុទ្ធចិត្តានំ បរមវោទានប្បត្តានំ, ឧបធិវិវេកោ ច និរុបធីនំ បុគ្គលានំ វិសង្ខារគតាន”ន្តិ (មហានិ។ ៥៧)។

វិវេកោយេវ បវិវេកោ, បវិវេកបដិសំយុត្តា កថា បវិវេកកថា។

អសំសគ្គកថាតិ ឯត្ថ សវនសំសគ្គោ ទស្សនសំសគ្គោ សមុល្លបនសំសគ្គោ សម្ភោគសំសគ្គោ កាយសំសគ្គោតិ បញ្ច សំសគ្គា។ តេសុ ឥធេកច្ចោ ភិក្ខុ សុណាតិ “អមុកស្មិំ គាមេ វា និគមេ វា ឥត្ថី អភិរូបា ទស្សនីយា បាសាទិកា បរមាយ វណ្ណបោក្ខរតាយ សមន្នាគតា”តិ, សោ តំ សុត្វា សំសីទតិ វិសីទតិ, ន សក្កោតិ ព្រហ្មចរិយំ សន្ធារេតុំ, សិក្ខំ បច្ចក្ខាយ ហីនាយាវត្តតិ, ឯវំ វិសភាគារម្មណសវនេន ឧប្បន្នកិលេសសន្ថវោ សវនសំសគ្គោ នាម។ ន ហេវ ខោ ភិក្ខុ សុណាតិ, អបិច ខោ សាមំ បស្សតិ ឥត្ថិំ អភិរូបំ ទស្សនីយំ បាសាទិកំ បរមាយ វណ្ណបោក្ខរតាយ សមន្នាគតំ, សោ តំ ទិស្វា សំសីទតិ វិសីទតិ, ន សក្កោតិ ព្រហ្មចរិយំ សន្ធារេតុំ, សិក្ខំ បច្ចក្ខាយ ហីនាយាវត្តតិ, ឯវំ វិសភាគារម្មណទស្សនេន ឧប្បន្នកិលេសសន្ថវោ ទស្សនសំសគ្គោ នាម។ ទិស្វា បន អញ្ញមញ្ញំ អាលាបសល្លាបវសេន ឧប្បន្នោ កិលេសសន្ថវោ សមុល្លបនសំសគ្គោ នាម។ សហជគ្ឃនាទីនិបិ ឯតេនេវ សង្គណ្ហាតិ។ អត្តនោ បន សន្តកំ យំកិញ្ចិ មាតុគាមស្ស ទត្វា វា អទត្វា វា តេន ទិន្នស្ស វនភង្គិយាទិនោ បរិភោគវសេន ឧប្បន្នកិលេសសន្ថវោ សម្ភោគសំសគ្គោ នាម។ មាតុគាមស្ស ហត្ថគ្គាហាទិវសេន ឧប្បន្នកិលេសសន្ថវោ កាយសំសគ្គោ នាម។ យោបិ ចេស –

“គិហីហិ សំសដ្ឋោ វិហរតិ អននុលោមិកេន សំសគ្គេន សហនន្ទី សហសោកី សុខិតេសុ សុខិតោ, ទុក្ខិតេសុ ទុក្ខិតោ , ឧប្បន្នេសុ កិច្ចករណីយេសុ អត្តនា វោយោគំ អាបជ្ជតី”តិ (សំ។ និ។ ៣.៣; មហានិ។ ១៩៣) –

ឯវំ វុត្តោ អននុលោមិកោ គិហិសំសគ្គោ, យោ ច សព្រហ្មចារីហិបិ កិលេសុប្បត្តិហេតុភូតោ សំសគ្គោ, តំ សព្ពំ បហាយ យ្វាយំ សំសារេ ចិរតរំ សំវេគំ, សង្ខារេសុ តិព្វំ ភយសញ្ញំ, សរីរេ បដិក្កូលសញ្ញំ, សព្ពាកុសលេសុ ជិគុច្ឆាបុព្ពង្គមំ ហិរោត្តប្បំ, សព្ពកិរិយាសុ

ສຕິສປ຺ປຊ຺ຎາຕ຺ຕິ ສຕ຺ຕໍ ປຈ຺ຈປຏ຺ຐເປຕ຺ວາ ກມລທເລ ຊລພິນ຺ທຸ ວິຍ ສພ຺ພຕ຺ຖ ອລຄ຺ຄພາເວາ, ອຍໍ ສພ຺ພສໍສຄ຺ຄປ຺ປຏິປກ຺ຂຕາຍ ອສໍສເຄ຺ຄາ. ຕປ຺ປຏິສໍຍຸຕ຺ຕາ ກຖາ ອສໍສຄ຺ຄກຖາ.

ວີຣິຍາຣມ຺ພກຖາຕິ ເອຕ຺ຖ ວີຣສ຺ສ ພາເວາ, ກມ຺ມໍ ວາ ວີຣິຍໍ, ວິຘິນາ ອີຣຍິຕພ຺ພໍ ປວເຕ຺ຕຕພ຺ພນ຺ຕິ ວາ ວີຣິຍໍ, ວີຣິຍຎ຺ຈ ຕໍ ອກຸສລານໍ ຘມ຺ມານໍ ປຫານາຍ ກຸສລານໍ ຘມ຺ມານໍ ອຸປສມ຺ປທາຍ ອາຣມ຺ເພາ. ສ຺ວາຍໍ ກາຍິເກາ ເຈຕສິເກາ ຈາຕິ ທຸວິເຘາ, ອາຣມ຺ພຘາຕຸ, ນິກ຺ກມຘາຕຸ, ປຣກ຺ກມຘາຕຸ ຈາຕິ ຕິວິເຘາ; ສມ຺ມປ຺ປຘານວເສນ ຈຕຸພ຺ພິເຘາ. ເສາ ສພ຺ເພາປິ ເຍາ ພິກ຺ຂຸ ຄມເນ ອຸປ຺ປນ຺ນໍ ກິເລສໍ ຐາເນ ປາປຸຓິຕຸໍ ນ ເທຕິ; ຐາເນ ອຸປ຺ປນ຺ນໍ ນິສ຺ຊໍ, ນິສ຺ຊາຍ ອຸປ຺ປນ຺ນໍ ສຍນໍ ປາປຸຓິຕຸໍ ນ ເທຕິ, ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ເຖວ ອຊປເທນ ທເຓ຺ທນ ກຓ຺ຫສປ຺ປໍ ອຸປ຺ປີເຬຕ຺ວາ ຄຓ຺ຫນ຺ເຕາ ວິຍ, ຕິກ຺ຂິເຓນ ອສິນາ ອມິຕ຺ຕໍ ຄີວາຍ ປຫຣນ຺ເຕາ ວິຍ ຈ ສີສໍ ອຸກ຺ຂິປິຕຸໍ ອທັຕ຺ວາ ວີຣິຍເວເຄນ ນິຄ຺ຄຓ຺ຫາຕິ, ຕສ຺ເສທໍ ອາຣທ຺ຘວີຣິຍສ຺ສ ວເສນ ເວທິຕພ຺ພໍ. ຕປ຺ປຏິສໍຍຸຕ຺ຕາ ກຖາ ວີຣິຍາຣມ຺ພກຖາ.

ສີລກຖາທີສຸ ທຸວິຘໍ ສີລໍ ເລາກິຍໍ ເລາກຸຕ຺ຕຣຎ຺ຈ. ຕຕ຺ຖ ເລາກິຍໍ ປາຕິເມາກ຺ຂສໍວຣາທິ ຈຕຸປາຣິສຸທ຺ຘິສີລໍ, ເລາກຸຕ຺ຕຣໍ ມຄ຺ຄສີລໍ ຜລສີລຎ຺ຈ. ຕຖາ ວິປ຺ປສ຺ສນາຍ ປາທກພູຕາ ສຫ ອຸປຈາເຣນ ອຏ຺ຐ ສມາປຕ຺ຕິເຍາ ເລາກິເຍາ ສມາຘິ, ມຄ຺ຄສມ຺ປຍຸຕ຺ເຕາ ປເນຕ຺ຖ ເລາກຸຕ຺ຕເຣາ ສມາຘິ. ຕຖາ ປຎ຺ຎາປິ ເລາກິຍາ ສຸຕມຍາ ຈິນ຺ຕາມຍາ ຌານສມ຺ປຍຸຕ຺ຕາ ວິປ຺ປສ຺ສນາຎາຓຎ຺ຈ. ວິເສສເຕາ ປເນຕ຺ຖ ວິປ຺ປສ຺ສນາປຎ຺ຎາ ຄເຫຕພ຺ພາ, ເລາກຸຕ຺ຕຣາ ມຄ຺ຄປຎ຺ຎາ ຜລປຎ຺ຎາ ຈ. ວິມຸຕ຺ຕິປິ ອຣິຍຜລວິມຸຕ຺ຕິ ນິພ຺ພານຎ຺ຈ. ອປເຣ ປນ ຕທງ຺ຄວິມຸຕ຺ຕິ ວິກ຺ຂມ຺ພນວິມຸຕ຺ຕິປິ ວິມຸຕ຺ຕີຕິປິ ວທນ຺ເຕຕ຺ຖ ອຕ຺ຖໍ ວເຓ຺ຓນ຺ຕິ. ວິມຸຕ຺ຕິຎາຓທສ຺ສນມ຺ປິ ເອກູນວີສຕິວິຘໍ ປຈ຺ຈເວກ຺ຂຓຎາຓໍ. ອິຕິ ອິເມສໍ ສີລາທີນໍ ສນ຺ຘິ ສຄ຺ຄສ຺ສຕາທິວິຘິນາ ອເນກາການເວາກາຣອານິສໍສວິພາວນວເສນ ເຈວ ຕປ຺ປຏິປກ຺ຂານໍ ທຸສ຺ສີລ຺ຍາທີນໍ ອາທີນວວິພາວນວເສນ ຈ ປວຕ຺ຕາ ກຖາ, ຕປ຺ປຏິສໍຍຸຕ຺ຕາ ກຖາ ວາ ສີລາທິກຖາ ນາມ.

ເອຕ຺ຖ ຈ "ອຕ຺ຕນາ ຈ ອປ຺ປິເຈ຺ຉາ ເຫາຕິ, ອປ຺ປິຈ຺ຉກຖຎ຺ຈ ປເຣສໍ ກຕ຺ຕາ"ຕິ (ມ. ນິ. ໑.໒໕໒; ອ. ນິ. ໑໐.໗໐) "ສນ຺ຕຸເຏ຺ຐາ ເຫາຕິ ອິຕຣີຕເຣນ ຈີວເຣນ, ອິຕຣີຕຣຈີວຣສນ຺ຕຸຏ຺ຐິຍາ ຈ ວຓ຺ຓວາທີ"ຕິ (ສໍ. ນິ. ໒.໑໔໔; ຈູຬນິ. ຂຄ຺ຄວິສາຓສຸຕ຺ຕນິເທ຺ທສ ໑໒໘) ຈ ອາທິນເຍນ ສຍຎ຺ຈ ອປ຺ປິຈ຺ຉຕາທິຄຸຓສມນ຺ນາຄເຕາ ປເຣສມ຺ປິ ຕທຕ຺ຖາຍ ຫິຕຊ຺ຌາສເຍນ ປວຕ຺ເຕຕພ຺ພາ ຕຖາຣູປີ ກຖາ, ຍາ ເອຕ຺ຖ ອພິສເລ຺ລຂິກາທິກາເຣນ ວິເສເສຕ຺ວາ ວຸຕ຺ຕາ ອປ຺ປິຈ຺ຉກຖາທີຕິ ເວທິຕພ຺ພາ. ກາຣກສ຺ສ ຫິ ກຖາ ວິເສສເຕາ ອຘິປ຺ເປຕຕ຺ຖສາຘິກາ. ຕຖາ ຫິ ວກ຺ຂຕິ "ກລ຺ຍາຓມິຕ຺ຕສ຺ເສຕໍ, ເມຄິຍ, ພິກ຺ຂຸເນາ ປາຏິກງ຺ຂໍ...ເປ. ... ອກສິຣລາພີ"ຕິ.

ເອວຣູປິຍາຕິ ອີທິສາຍ, ຍຖາວຸຕ຺ຕາຍ. ນິກາມລາພີຕິ ຍຖິຈ຺ຉິຕລາພີ ຍຖາຣຸຈິລາພີ, ສພ຺ພກາລໍ ຍທາ ກຖາ ເສາຕຸໍ ວິຈາເຣຕຸຎ຺ຈ ຍຖາສຸຂໍ ລເພຍ຺ຍ. ອກິຈ຺ຉລາພີຕິ ນິກ຺ກຸລລາພີ. ອກສິຣລາພີຕິ ວິປຸລລາພີ.

ອາຣທ຺ຘວີຣິເຍາຕິ ປຄ຺ຄຫິຕວີຣິເຍາ. ອກຸສລານໍ ຘມ຺ມານໍ ປຫານາຍາຕິ ອເນກາທີນວສໍຍຸເຕ຺ຕນ ອກຸສລານໍ ປາປຘມ຺ມານໍ ປຊຫນຕ຺ຖາຍ. ກຸສລານໍ ຘມ຺ມານນ຺ຕິ ກຸຈ຺ຉິຕານໍ ສລນາທິອເຕ຺ຖນ ອນວຊ຺ຊເຏ຺ຐນ ຈ ກຸສລານໍ ສຫ ວິປ຺ປສ຺ສນາຘມ຺ມານໍ ມຄ຺ຄຜລຘມ຺ມານໍ. ອຸປສມ຺ປທາຍາຕິ ອຸປສມ຺ປາທນາຍ,

អត្តនោ សន្តានេ ឧប្បាទនតាយ។ ថាមវាតិ ឧស្សោឡ្ហីហិសង្ខាតេន វីរិយថាមេន សមន្នាគតោ។ ទឡ្ហបរក្កមោតិ ថិរបរក្កមោ អសិថិលវីរិយោ។ អនិក្ខិត្តធុរោតិ អនោរោហិតធុរោ អនោសក្កិតវីរិយោ។

បញ្ញវាតិ វិបស្សនាបញ្ញាយ បញ្ញវា។ ឧទយត្ថគាមិនិយាតិ បញ្ចន្នំ ខន្ធានំ ឧទយញ្ច វយញ្ច បដិវិជ្ឈន្តិយា។ អរិយាយាតិ វិក្ខម្ភនវសេន កិលេសេហិ អារកា ទូរេ ឋិតាយ និទ្ទោសាយ។ និព្ពេធិកាយាតិ និព្ពេធភាគិយាយ។ សម្មា ទុក្ខក្ខយគាមិនិយាតិ វដ្ដទុក្ខស្ស ខេបនតោ "ទុក្ខក្ខយោ"តិ លទ្ធនាមំ អរិយមគ្គំ សម្មា ហេតុនា ញាយេន គច្ឆន្តិយា។

ឥមេសុ ច បន បញ្ចសុ ធម្មេសុ សីលំ វីរិយំ បញ្ញា ច យោគិនោ អជ្ឈត្តិកំ អង្គំ, ឥតរទ្វយំ ពាហិរំ អង្គំ។ តត្រាបិ កល្យាណមិត្តសន្និស្សយេនេវ សេសំ ចតុព្ពិធំ ឥជ្ឈតិ, កល្យាណមិត្តស្សេវ ពាហុបការតំ ទស្សេន្តោ សត្ថា "កល្យាណមិត្តស្សេតំ, មេឃិយ, ភិក្ខុនោ បាដិកង្ខ"ន្តិអាទិនា ទេសនំ វឌ្ឍេតិ។ តត្ថ បាដិកង្ខន្តិ ឯកំសេន ឥច្ឆិតព្ពំ, អវស្សំភាវីតិ អត្ថោ។ យន្តិ កិរិយាបរាមសនំ។ ឥទំ វុត្តំ ហោតិ – "សីលវា ភវិស្សតី"តិ ឯត្ថ យទេតំ កល្យាណមិត្តស្ស ភិក្ខុនោ សីលវន្តតាយ ភវនំ សីលសម្បន្នត្តំ, តស្ស ភិក្ខុនោ សីលសម្បន្នត្តា ឯតំ តស្ស បាដិកង្ខំ, អវស្សំភាវី ឯកំសេនេវ តស្ស តត្ថ និយោជនតោតិ អធិប្បាយោ។ បាតិមោក្ខសំវរសំវុតោ វិហរិស្សតីតិអាទីសុបិ ឯសេវ នយោ។

ឯវំ ភគវា សទេវកេ លោកេ ឧត្តមកល្យាណមិត្តសង្ខាតស្ស អត្តនោ វចនំ អនាទិយិត្វា តំ វនសណ្ឌំ បវិសិត្វា តាទិសំ វិប្បការំ បត្តស្ស អាយស្មតោ មេឃិយស្ស កល្យាណមិត្តតាទិកា សកលំ សាសនសម្បត្តិំ ទស្សេត្វា, ពុទ្ធាតិស្ស តត្ថ អាទរជាតស្ស បុព្ពេ យេហិ កាយចិត្តក្លមថេហិ ឧបទ្ទុតត្តា កម្មដ្ឋានំ ន សម្បជ្ជិ, តស្ស តេសំ ឧជុវិបច្ចនីកភូតត្តា ច ការណភាវំ បកាសេត្វា, តតោ បរំ អរហត្តស្ស កម្មដ្ឋានំ អាចិក្ខន្តោ, "តេន ច បន, មេឃិយ, ភិក្ខុនា ឥមេសុ បញ្ចសុ ធម្មេសុ បតិដ្ឋាយ ចត្តារោ ធម្មា ឧត្តរិ ភាវេតព្ពា"តិអាទិមាហ។ តត្ថ តេនាតិ ឯវំ កល្យាណមិត្តសន្និស្សយេន យថាវុត្តសីលាទិគុណសមន្នាគតេន។ តេនេវាហ "ឥមេសុ បញ្ចសុ ធម្មេសុ បតិដ្ឋាយា"តិ។ ឧត្តរីតិ អារទ្ធវិបស្សកស្ស រាគាទិបរិស្សយា យេ ឧប្បជ្ជេយ្យុំ, តេសំ វិនោទនត្ថំ តតោ ឧទ្ធំ ចត្តារោ ធម្មា ភាវេតព្ពា ឧប្បាទេតព្ពា វឌ្ឍេតព្ពា ច។

អសុភាតិ ឯកាទសសុ អសុភកម្មដ្ឋានេសុ យថារហំ យត្ថ កត្ថចិ អសុភភាវនា។ រាគស្ស បហានាយាតិ កាមរាគស្ស បជហនត្ថាយ។ អយមត្ថោ សាលិលាយកោបមាយ វិភាវេតព្ពោ – ឯកោ ហិ បុរិសោ អសិតំ គហេត្វា កោដិតោ បដ្ឋាយ សាលិក្ខេត្តេ សាលិយោ លាយតិ, អថស្ស វតិំ ភិន្ទិត្វា គាវោ បវិសិំសុ។ សោ អសិតំ ឋបេត្វា, យដ្ឋិំ អាទាយ, តេនេវ មគ្គេន គាវោ នីហរិត្វា, វតិំ បាកតិកំ កត្វា, បុន អសិតំ គហេត្វា សាលិយោ លាយិ។ ឯត្ថ សាលិក្ខេត្តំ វិយ ពុទ្ធសាសនំ ទដ្ឋព្ពំ, សាលិលាយកោ វិយ យោគាវចរោ, អសិតំ វិយ បញ្ញា, លាយនកាលោ វិយ វិបស្សនាយ កម្មករណកាលោ, យដ្ឋិ វិយ អសុភកម្មដ្ឋានំ, វតិ វិយ សំវរោ, វតិំ ភិន្ទិត្វា គាវីនំ បវិសនំ វិយ សហសា អប្បដិសង្ខាយ បមាទំ អាគម្ម រាគស្ស ឧប្បជ្ជនំ, អសិតំ ឋបេត្វា, យដ្ឋិំ អាទាយ, បវិដ្ឋមគ្គេនេវ គាវោ នីហរិត្វា, វតិំ បដិបាកតិកំ កត្វា, បុន ឋិតដ្ឋានតោ បដ្ឋាយ សាលិលាយនំ វិយ អសុភកម្មដ្ឋានេន រាគំ វិក្ខម្ភេត្វា, បុន វិបស្សនាយ

កាយូគការណាការេហីតិ ឥធាគមេត្វ ឧបចារំ បត្តំ ឯវរូបំ ភាវនាទីនិ សន្ធាយ វុត្តំ “អសុភា ភាវេតព្វា រាគស្ស បហានាយា”តិ។

មេត្តាតិ មេត្តាកម្មដ្ឋានំ។ ព្យាបាទស្ស បហានាយាតិ វុត្តនយេនេវ ឧប្បន្នកោបស្ស បជហនត្ថាយ។ អានាបានស្សតីតិ សោឡសវត្ថុកា អានាបានស្សតិ។ វិតក្កុបច្ឆេទាយាតិ វុត្តនយេនេវ ឧប្បន្នានំ វិតក្កានំ ឧបច្ឆេទនត្ថាយ។ អស្មិមានសមុគ្ឃាតាយាតិ អស្មីតិ ឧប្បជ្ជនកស្ស នវវិធស្ស មានស្ស សមុច្ឆេទនត្ថាយ។ អនិច្ចសញ្ញិនោតិ ហុត្វា អភាវតោ ឧទយព្ពយវន្តតោ បភង្គុតោ តាវកាលិកតោ និច្ចប្បដិក្ខេបតោ ច “សព្វេ សង្ខារា អនិច្ចា”តិ (ធ· ប· ២៧៧; ចូឡនិ· មោឃរាជមាណវបុច្ឆានិទ្ទេស ៣៩) បវត្តអនិច្ចានុបស្សនាវសេន អនិច្ចសញ្ញិនោ។ អនត្តសញ្ញា សណ្ឋាតីតិ អសារកតោ អវសវត្តនតោ បរតោ រិត្តតោ តុច្ឆតោ សុញ្ញតោ ច “សព្វេ ធម្មា អនត្តា”តិ (ធ· ប· ២៧៩; ចូឡនិ· មោឃរាជមាណវបុច្ឆានិទ្ទេស ៣៩) ឯវំ បវត្តា អនត្តានុបស្សនាសង្ខាតា អនត្តសញ្ញា ចិត្តេ សណ្ឋហតិ, អតិទឡ្ហំ បតិដ្ឋាតិ។ អនិច្ចលក្ខណេ ហិ ទិដ្ឋេ អនត្តលក្ខណំ ទិដ្ឋមេវ ហោតិ។ តីសុ ហិ លក្ខណេសុ ឯកស្មិំ ទិដ្ឋេ ឥតរទ្វយំ ទិដ្ឋមេវ ហោតិ។ តេន វុត្តំ – “អនិច្ចសញ្ញិនោ ហិ, មេឃិយ, អនត្តសញ្ញា សណ្ឋាតី”តិ។ អនត្តលក្ខណេ ទិដ្ឋេ អស្មីតិ ឧប្បជ្ជនកមានោ សុប្បជហោវ ហោតីតិ អាហ – “អនត្តសញ្ញី អស្មិមានសមុគ្ឃាតំ បាបុណាតី”តិ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ និព្វានន្តិ ទិដ្ឋេយេវ ធម្មេ ឥមស្មិំយេវ អត្តភាវេ អបច្ចយបរិនិព្វានំ បាបុណាតិ។ អយមេត្ថ សង្ខេបោ, វិត្ថារតោ បន អសុភាទិកថានយោ វិសុទ្ធិមគ្គេ (វិសុទ្ធិ· ១·១០២) វុត្តនយេន វេទិតព្វោ។

ឯតមត្ថំ វិទិត្វាតិ ឯតំ អាយស្មតោ មេឃិយស្ស មិច្ឆាវិតក្កេហិ កុសលកម្មុបច្ឆេទសង្ខាតំ អត្ថំ ជានិត្វា។ ឥមំ ឧទានន្តិ ឥមំ កាយវិតក្កាទីនំ អវិនោទនេ វិនោទនេ ច អាទីនវានិសំសទីបកំ ឧទានំ ឧទានេសិ។

តត្ថ ខុទ្ទាតិ ហីនា លាមកា។ វិតក្កាតិ កាមវិតក្កាទយោ តយោ បាបវិតក្កា។ តេ ហិ សព្វវិតក្កេហិ បតិកិដ្ឋតាយ ឥធ ខុទ្ទាតិ វុត្តា “ន ច ខុទ្ទមាចរេ”តិអាទីសុ (ខុ· បា· ៩·៣; សុ· និ· ១៤៥) វិយ។ សុខុមាតិ ញាតិវិតក្កាទយោ អណិបេយ្យតា។ ញាតិវិតក្កោ ជនបទវិតក្កោ អមរាវិតក្កោ បរានុទ្ទយតាយ បដិសំយុត្តោ វិតក្កោ លាភសក្ការសិលោកបដិសំយុត្តោ វិតក្កោ អនវញ្ញត្តិបដិសំយុត្តោ វិតក្កោតិ ឯតេ ហិ វិតក្កា កាមវិតក្កាទយោ វិយ ទារុណា ន ហោន្តីតិ អនោឡារិកសភាវតាយ សុខុមាតិ វុត្តា។ អនុគតាតិ ចិត្តេន អនុវត្តិតា។ ចិត្តេ ហិ ឧប្បជ្ជមានេ ចិត្តំ តទនុគតមេវ ហោតិ តស្ស អារម្មណាភិនិរោបនតោ។ “អនុគ្គតា”តិបិ បាឋោ, អនុដ្ឋិតាតិ អត្ថោ។ មនសោ ឧប្បិលាវាតិ ចេតសោ ឧប្បិលាវិតត្តករា។

ឯតេ អវិទ្វា មនសោ វិតក្កេតិ ឯតេ កាមវិតក្កាទិកេ មនោវិតក្កេ អស្សាទាទីនវនិស្សរណតោ ញាតតីរណបហានបរិញ្ញាហិ យថាភូតំ អជានន្តោ។ ហុរា ហុរំ ធាវតិ ភន្តចិត្តោតិ អប្បហីនមិច្ឆាវិតក្កតា អនវដ្ឋិតចិត្តោ “កទាចិ រូបេ, កទាចិ សទ្ទេ”តិអាទិនា តស្មិំ តស្មិំ អារម្មណេ អស្សាទវសេន អបរាបរំ ធាវតិ បរិព្ភមតិ។ អថ វា ហុរា ហុរំ ធាវតិ ភន្តចិត្តោតិ អបរិញ្ញាតវិតក្កត្តា តន្និមិត្តានំ អវិជ្ជាតណ្ហានំ វសេន បរិព្ភមនសភាវោ ឥធលោកតោ បរលោកំ អាគតាគតកិលេសេហិ អបរាបរំ ធាវតិ សំសរតីតិ អត្ថោ។

ឯតេ ច វិទ្វា មនសោ វិតក្កេតិ ឯតេ យថាវុត្តប្បភេទេ កាមវិតក្កាទិកេ មនោវិតក្កេ អស្សាទាទិតោ យថាភូតំ ជានន្តោ។

អាតាបិសេយាតិ វីរិយេន។ និចទីតិ បិឧហតិ។ សតិមាតិ សតិសម្បន្នោ។ អត្ថក្ខេតិ ក្លុកចេសេត អត្ថប្បន្នោ ខ្លាង ចុត្តំ ហោតិ – ឯតេ

ចុត្តប្បការេន កាយចិតក្កានុំកេ យតេតាចិតក្កេ ចិត្តស្ស ឧប្បិលិចិតហេតុតាយ យតសោ ឧប្បិលិចេ ចិន្តា ចិបស្សតាបញ្ញាសហិតាយ

យក្កបញ្ញាយ សម្ខេត ខាតត្តោ, តស្ស សហាយក្តាតំ សម្ខាចាឃាយសតឹតំ អត្តិតាយ អាតាបិសោយា សតិយា តេ អរិយយក្កកាចតាយ

អាយតិំ ឧប្បត្តិរហេ អត្ថក្ខេត អត្ថប្បន្នេ ឯច យក្កុលេ និចទតិ, ខាកាឈនិចទចេសេត បិឧហតិ, អាកយតបធំ បដ្ឋិតតិ, ឯចំក្ខេតា ច

ចតុសច្ចប្បតោនែត ត្បន្ធោ អរិយសាចកោ អរហត្តានឹកេយត អសេសំ, អតចេសំ ឯតេ កាយចិតក្កានុំកេ បឌហាសិ សម្មដ្ឋិត្តិតិ។ ឯត្តាបិ

"អត្ថកេត"តិបិ បឌត្តិ។ តស្សេត្តា ហេដ្ឋា ចុតេត្តាយេច។

បឌយសុត្តចណ្ណតា និដ្ឋិតា។

១។ ឧទ្ធតសុត្តចណ្ណតា

១១។ តុតិយេ ក្បនិតារាយត្តិ ក្បនិតារាយំ តាយ យល្លរាត្វត់ តកេន។ ឧបចត្តេត យល្លាតំ សាលចតេតិ យថា ហិ អត្ថរាឈបុរស្ស ត្វបិរាយេយា,

ឯចំ ក្បនិតារាយ ឧឃ្យាតំ ឥក្លិលបន្ថិយឌិសាយ ហោតិ។ យថា ត្វបិរាយតោ ឥក្លិលក្ខារេត តករបចិសតយក្កោ បិឌឹតយុលោ កត្តា ឧត្តរេត

តិចត្តតិ, ឯចំ ឧឃ្យាតេតា សាលបត្តិ បិឌឹតយុលា កត្តា ឧត្តរេត តិចត្តា, តស្មា "ឧបចត្តេត"ត្តិ ចុច្ចតិ។ តស្មិំ ឧបចត្តេត យល្លរាត្វត់

សាលចតេ។ អរញ្ញាក្បដិកាយត្តិ សាលបត្តិយា អចិត្វេរ ទុក្ខូកន្ធសញ្ញាត្តដ្ឋារេត ពតា ក្បដិកា, តំ សត្លាយ ចុត្តំ "អរញ្ញាក្បដិកាយំ ចិហរតី"តិ។

តេ បត កិក្ខូ បដិសន្លាតចិរហិតា ខ្លស្សដ្ឋចិរិយា បយត្តចិហារិតោ, តេត ចុត្តំ "ឧទ្ធតា"តិអាទិ។

តត្ថ ឧទ្ធច្ចបហុលត្តា អច្ចុបសត្តចិត្តតាយ ឧទ្ធតា។ តុច្ឆការេត យាតោ តឡ្ឡ ចិយាតិ តឡ្ឡ, យាតសង្ខាតោ ឧក្កេតា តឡ្ឡ ឯតេសន្តិ

ឧត្តឡ្ឡអា, ឧក្កតតុច្ឆយាតាតិ អត្ថោ។ បត្តចីចរមណ្ឌតាទិចាបលេន សមត្តាកតត្តា ចាហុកតាយ ចា ចបលា។ មុខរុសចាចតាយ មុខេត ឥរាតិ

មុខរា។ តិរច្ឆាតកចាចាហុលតាយ ចិកិណ្ណា ឡ្យាក្បលិ ចាចា ឯតេសត្តិ ចិកិណ្ណចាចា។ មុដ្ឋា តដ្ឋា សតិ ឯតេសត្តិ មុដ្ឋស្សតិតោ,

សតិចិរហិតា បយាឌចិហារិតោតិ អត្ថោ។ សត្តោត សត្តំ សម្បជញ្ញាកាចតោ អសម្បជាតា។ កត្វហតយត្តប្បិ កាលំ ចិត្តសមាធាតស្ស

អកាចតោ ត សមាហិតាតិ អសមាហិតា។ លេលិសកាចត្តា គត្តយិកសប្បដិកាកតាយ ចិត្តត្តចិត្តា។ យតដ្ឋដ្ឋាតំ ត្លត្រិយាតំ អសំចេរាសតោ

អសង្គុតិន្ទ្រិយតាយ បាកតិន្ទ្រិយា។

ឯតមត្ថំចិឌិត្វាតិ ឯតំ តេសំ កិក្ខូតំ ឧទ្ធច្ចាឌិចេសេត បយាឌចិហារំ ខាតិត្វា។ ត្លយំ ឧដ្ឋាតត្តិ ត្លយំ បយាឌចិហារេ អប្បយាឌចិហារេ ច

យថាក្កយំ អាឌីតចាតិសំសចិកាចតំ ឧដ្ឋាតំ ឧដ្ឋាតេតសិ។

តត្ថ អរក្ខិតេតាតិ សតិអារក្ខាកាចេត អគុត្តេត។ កាយេតាតិ ចចិញ្ញាណកាយេត ចក្ខុចិញ្ញាណេត ហិ ទូបំ ឌិស្វា តត្ថ

តិមិត្តាត្វឡ្យញ្ជតក្កហណចសេត អភិជ្ឈាឌិបចត្តិតោ ចិញ្ញាណក្ខារស្ស សតិយា អរក្ខិតកាចតោ។ សោតចិញ្ញាណាឌីសុបិ ឯសេច តយោ។

เอวํ สวิญฺญาณกายสฺส อรกฺขิตภาวํ สนฺธายาห “อรกฺขิเตน กาเยนา”ติ. เกจิ ปน “กาเยนา”ติ อตฺถํ วทนฺติ, เตสมฺปิ วุตฺตนเยเนว อตฺถโยชนาย สติ ยุชฺเชยฺย. อปเร ปน “อรกฺขิเตน จิตฺเตนา”ติ ปฐนฺติ, เตสมฺปิ วุตฺตนโย เอว อตฺโถ. มิจฺฉาทิฏฺฐิคเตนาติ สสฺสตาทิมิจฺฉาภินิเวสทูสิเตน. ถีนมิทฺธาภิภูเตนาติ จิตฺตสฺส อกลฺยตาลกฺขเณน ถีเนน กายสฺส อกลฺยตาลกฺขเณน มิทฺเธน จ อชฺโฌตฺถเฏน, เตน กาเยน จิตฺเตนาติ วา สมฺพนฺโธ. วสํ มารสฺส คจฺฉตีติ กิเลสมาราทิกสฺส สพฺพสฺสาปิ มารสฺส วสํ ยถากามกรณียตํ อุปคจฺฉติ, เตสํ วิสยํ นาติกฺกมตีติ อตฺโถ.

อิมาย หิ คาถาย ภควา เยน สติอารกฺขาภาเวน สตฺตา อรกฺขิตจิตฺตา, โยนิโสมนสิการสฺส เหตุภูตาย ปญฺญาย อภาวโต อโยนิโส อุมฺมุชฺชเนน นิจฺจนฺติอาทินา วิปรีเยสคาหิโต, ตโต เอว กุสลกิริยาย วีริยารมฺภาภาวโต โกสชฺชาภิภูตา สํสารวฏฺฏโต สีสํ น อุกฺขิปิสฺสนฺตีติ เตสํ ทุกฺขํ ปมาทวิหารปริหายุเตน วฏฺฏํ ทสฺเสตฺวา อิทานิ วิวฏฺฏํ ทสฺเสนฺโต, “ตสฺมา รกฺขิตจิตฺตสฺสา”ติ ทุติยคาถมาห.

ตตฺถ ตสฺมา รกฺขิตจิตฺตสฺสาติ ยสฺมา อรกฺขิตจิตฺโต มารสฺส ยถากามกรณีโย หุตฺวา สํสาเรเยว โหติ, ตสฺมา สติสํวเรน มนจฺฉฏฺฐานํ อินฺทฺริยานํ รกฺขเณน ปิทหเนน รกฺขิตจิตฺโต อสฺส. จิตฺเต หิ รกฺขิเต จกฺขาทินฺทฺริยานิ รกฺขิตาเนว โหนฺตีติ. สมฺมาสงฺกปฺปโคจโรติ ยสฺมา มิจฺฉาสงฺกปฺปโคจโร ตถา ตถา อโยนิโส จินฺเตตฺวา นานาวิธานิ มิจฺฉาทสฺสนานิ คณฺหนฺโต มิจฺฉาทิฏฺฐิคเตน จิตฺเตน มารสฺส ยถากามกรณีโย โหติ, ตสฺมา โยนิโสมนสิกาเรน กมฺมํ กโรนฺโต เนกฺขมฺมสงฺกปฺปาทิสมฺมาสงฺกปฺปโคจโร อสฺส, ฌานาทิสมฺปยุตฺตํ สมฺมาสงฺกปฺปเมว อตฺตโน จิตฺตสฺส ปวตฺติฏฺฐานํ กเรยฺย. สมฺมาทิฏฺฐึ ปุเรกฺขตฺวาติ สมฺมาสงฺกปฺปโคจรตาย วิทฺธสฺตมิจฺฉาทสฺสโน ปุเรตรํเยว กมฺมสฺสกตาลกฺขณํ, ตโต ยถาภูตาวโลกนลกฺขณํ สมฺมาทิฏฺฐึ ปุรโต กตฺวา ปูเรตฺวา วุตฺตนเยเนว สีลสมาธีสุ ยุตฺวา ปยุตฺวา วิปสฺสนํ อารภิตฺวา สงฺขาเร สมฺมสนฺโต ญาตฺวาน อุทยพฺพยํ ปญฺจสุ อุปาทานกฺขนฺเธสุ สมปญฺญาสาย อากาเรหิ อุปฺปาทนิโรธํ ววตฺถเปตฺวา อุทยพฺพยญาณํ ปตฺวา ตโต ปรํ ภงฺคานุปสฺสนาทิวเสน วิปสฺสนํ อุสฺสุกฺกาเปตฺวา อนุกฺกเมน อริยมคฺเค ปาปุณนฺโต อคฺคมคฺเคน, ถีนมิทฺธาภิภู ภิกฺขุ สพฺพา ทุคฺคติโย ชเหติ, เอวํ โส เหฏฺฐิมมคฺควชฺฌานํ กิเลสานํ ปหาเนน ปหีนตฺตา ทิฏฺฐิวิปฺปยุตฺตโลภสหคตจิตฺตุปฺปาเทสุ อุปฺปชฺชนกถีนมิทฺธานํ อธิคเตน อรหตฺตมคฺเคน สมุจฺฉินฺนตฺตา ตเทกฏฺฐานํ มานาทีนมฺปิ ปหีนตฺตา สพฺพโส นิกฺกิเลโส ขีณาสโว ภิกฺขุ ติวิธทุคฺคติโยนิกา ทุคฺคติสงฺขาตา สพฺพาปิ คติโย อุจฺฉินฺนภวมูลตฺตา ชเห, ปชเหยฺย. ตาสํ ปรภาเค นิพฺพาเน ปติฏฺเฐยฺยาติ อตฺโถ.

ทุติยสุตฺตวณฺณนา นิฏฺฐิตา.

๓. โคปาลกสุตฺตวณฺณนา

១១។ តតិយេ កោសលេសូតិ កោសលា នាម ជានបទិនោ រាជកុមារា, តេសំ និវាសោ ឯកោបិ ជនបទោ “កោសលា”ត្វេវ វុច្ចតិ, តេសុ កោសលេសុ ជនបទេ។ ចារិកំ ចរតីតិ អតុរិតចារិកាវសេន ជនបទចារិកំ ចរតិ។ មហតាតិ គុណមហត្តេនបិ មហតា, អបរិច្ឆិន្នសង្ខត្តា សង្ខ្យាមហត្តេនបិ មហតា។ ភិក្ខុសង្ឃេនាតិ ទិដ្ឋិសីលសាមញ្ញសំហតេន សមណគណេន។ សទ្ធិន្តិ ឯកតោ។ មគ្គា ឱក្កម្មាតិ មគ្គតោ អបក្កមិត្វា។ អញ្ញតរំ រុក្ខមូលន្តិ ឃនបត្តសាខាវិដបសម្បន្នស្ស សន្ទច្ឆាយស្ស មហតោ រុក្ខស្ស សមីបសង្ខាតំ មូលំ។

អញ្ញតរោ គោបាលកោតិ ឯកោ គោគណរក្ខកោ, នាមេន បន នន្ទោ នាម។ សោ កិរ អឌ្ឍោ មហទ្ធនោ មហាភោគោ, យថា កេណិយោ ជដិលោ បព្ពជ្ជាវេសេន, ឯវំ អនាថបិណ្ឌិកស្ស គោយូថំ រក្ខន្តោ គោបាលកវេសេន រាជបីឡំ អបហរន្តោ អត្តនោ កុដុម្ពំ រក្ខតិ។ សោ កាលេន កាលំ បញ្ច គោរសេ គហេត្វា, មហាសេដ្ឋិស្ស សន្តិកំ អាគន្ត្វា និយ្យាទេត្វា សត្ថុ សន្តិកំ គន្ត្វា, សត្ថារំ បស្សតិ, ធម្មំ សុណាតិ, អត្តនោ វសនដ្ឋានំ អាគមនត្ថាយ សត្ថារំ យាចតិ។ សត្ថា តស្សេវ ញាណបរិបាកំ អាគមយមានោ អគន្ត្វា, អបរភាគេ មហតា ភិក្ខុសង្ឃេន បរិវុតោ ជនបទចារិកំ ចរន្តោ, “ឥទានិស្ស ញាណំ បរិបក្ក”ន្តិ ញត្វា តស្ស វសនដ្ឋានស្ស អវិទូរេ មគ្គា ឱក្កម្ម អញ្ញតរស្មិំ រុក្ខមូលេ និសីទិ តស្ស អាគមនំ អាគមយមានោ។ នន្ទោបិ ខោ “សត្ថា កិរ ជនបទចារិកំ ចរន្តោ ឥតោ អាគច្ឆតី”តិ សុត្វា, ហដ្ឋតុដ្ឋោ វេគេន គន្ត្វា, សត្ថារំ ឧបសង្កមិត្វា វន្ទិត្វា កតបដិសន្ថារោ ឯកមន្តំ និសីទិ, អថស្ស ភគវា ធម្មំ ទេសេសិ។ សោ សោតាបត្តិផលេ បតិដ្ឋហិត្វា ភគវន្តំ និមន្តេត្វា សត្តាហំ បាយាសទានមទាសិ, សត្តមេ ទិវសេ ភគវា អនុមោទនំ កត្វា បក្កាមិ។ តេន វុត្តំ – “ឯកមន្តំ និសិន្នំ ខោ តំ គោបាលកំ ភគវា ធម្មិយា កថាយ សន្ទស្សេសិ...បេ... ឧដ្ឋាយាសនា បក្កាមី”តិ។

តត្ថ សន្ទស្សេសីតិ “ឥមេ ធម្មា កុសលា, ឥមេ ធម្មា អកុសលា”តិអាទិនា កុសលាទិធម្មេ កម្មវិបាកេ ឥធលោកបរលោកេ បច្ចក្ខតោ ទស្សេន្តោ អនុបុព្ពិកថាវសានេ ចត្តារិ អរិយសច្ចានិ សម្មា ទស្សេសិ។ សមាទបេសីតិ “សច្ចាធិគមាយ ឥមេ នាម ធម្មា អត្តនិ ឧប្បាទេតព្ពា”តិ សីលាទិធម្មេ សម្មា គណ្ហាបេត្វា តេសុ តំ បតិដ្ឋាបេសិ។ សមុត្តេជេសីតិ តេ ធម្មា សមាទិន្នា អនុក្កមេន ភាវិយមានា និព្ពេធភាគិយា ហុត្វា តិក្ខវិសទា យថា ខិប្បំ អរិយមគ្គំ អាវហន្តិ, តថា សម្មា ឧត្តេជេសិ សមុត្តេជេសិ។ សម្បហំសេសីតិ ភាវនាយ បុព្ពេនាបរំ វិសេសភាវទស្សនេន ចិត្តស្ស បមោទាបនវសេន សុដ្ឋុ បហំសេសិ។ អបិច សាវជ្ជានវជ្ជធម្មេសុ ទុក្ខាទីសុ ច សម្មោហវិនោទនេន សន្ទស្សនំ, សម្មាបដិបត្តិយំ បមាទាបនោទនេន សមាទបនំ, ចិត្តស្សាលសិយាបត្តិវិនោទនេន សមុត្តេជនំ, សម្មាបដិបត្តិសិទ្ធិយា សម្បហំសនំ វេទិតព្ពំ។ ឯវំ សោ ភគវតោ សាមុក្កំសិកាយ ធម្មទេសនាយ សោតាបត្តិផលេ បតិដ្ឋហិ។ អធិវាសេសីតិ តេន ទិដ្ឋសច្ចេន “អធិវាសេតុ មេ, ភន្តេ ភគវា”តិអាទិនា និមន្តិតោ កាយង្គំ វាចង្គំ អចោបេន្តោ ចិត្តេនេវ អធិវាសេសិ សាទិយិ។ តេនេវាហ “តុណ្ហីភាវេនា”តិ។

អប្បោទកបាយាសន្តិ និរុទកបាយាសំ។ បដិយាទាបេត្វាតិ សម្បាទេត្វា សជ្ជេត្វា។ នវញ្ច សប្បិន្តិ នវនីតំ គហេត្វា តាវទេវ វិលីនំ មណ្ឌសប្បិញ្ច បដិយាទាបេត្វា។ សហត្ថាតិ អាទរជាតោ សហត្ថេនេវ បរិវិសន្តោ។ សន្តប្បេសីតិ បដិយត្តំ ភោជនំ ភោជេសិ។ សម្បវារេសីតិ “អលំ អល”ន្តិ វាចាយ បដិក្ខិបាបេសិ។ ភុត្តាវិន្តិ កតភត្តកិច្ចំ។ ឱនីតបត្តបាណិន្តិ បត្តតោ អបនីតបាណិំ, “ធោតបត្តបាណិ”ន្តិបិ បាឋោ, ធោតបត្តហត្ថន្តិ អត្ថោ។ នីចន្តិ អនុច្ចំ អាសនំ គហេត្វា អាសនេយេវ និសីទនំ អរិយទេសវាសីនំ ចារិត្តំ,

សោ បត សត្ថុ សត្ថិកេ រូបចារចសេត បញ្ញាត្តស្ស ពារុថលកាសតស្ស សយឹះប តិឹងឹ៍ ឥយុំយា ពថាយាតិអាគិ សត្តុះយ ឌិចះស ពត៌ អត្ថុះយាគត៌ សត្ថាឃ ចុត្តំ ៍ សោ កិរ សត្តាហំ កកចត្តិ កិក្លុសឈ្ឈា តត្ថ ចសារះបត្វា យហាគាត៌ បចះត្តសិ៍ សត្តុះយ បត ឌិចះស អះប្បាគពបិយាសគាត៌ អគាសិ៍ សត្វា តស្ស តស្មិំ អត្តកាះច រូបរិយក្កត្វាឃ ឆាលាបរិបិកាកាចះតា អត្ថុះយាគតះយច ពត្វា បក្កាយិ៍

សីយត្តុទិកាឃាតិ សីយត្តុះទ, តស្ស កាយស្ស អត្តទិ៍ កាយចាសិះតា កិរ ឲុកំ តឡអាកំ តិស្សាឃ ះតត សត្ថិ ពលហំ អកំសុ៍ សោ ះត អកិកចិត្វា តំ តឡអាកំ កាលិ្យា ះតត ពាត្ថាឈាះតា ឲុះកា បុទិះសា តំ សត្ថុ បត្តំ ករហត្វា ត្ថុទំ អត្ថុកត្តុ "តិចត្តាហិ រូបិសកា"តិ ចុះត្តុ កកចត្តិ ចត្ថិត្វា បគក្លិហំ ពត្វា កិក្លុសឈ្ឈស្ស ច អញ្ជលិំ ពត្វា ឃាច គស្សត្ថុបចារសយតិក្កាយា គសតឍសះយាគាតសប្បជ្ចលំ អញ្ជលិំ សិទសិ បក្កឃ្យាបជីតិចត្តិត្វា ត្ថិត្តុំ កាយាត៌ អត្តុះទ អទញ្ញាប្បះគះស ឲុកកំ កត្ថត្តុំ សះទត ចិន្នឹ្នត្វា យាះទសិ៍ ះតត ចុត្តំ អចិទបក្កត្តស្ស...ះប... ះចាះទាះបសី"តិ៍ ះកាតចិះគច ករលិះឃត ថ្លហិឃិត្វា បស្លា កស្លត្តា កិក្លុ តំ តថា យតំ ជិស្វា កកចះតា តយត្តុំ អាះទាះចសុំ, តំ សត្ថាឃ ចុត្តំ "អឆ ះលា សប្តហុលិ កិក្លុ"តិអាគិ៍

ឲុតយត្តុំ ចិជិត្វាតិ ឃស្មា ជិជ្ជិសយ្យត្តុំ អទិយសាចកំ តត្ថុំ យាះទះត្តត បុទិះសត អាតត្តុទិឃកយុំ ពាហុលំ អបុញ្ញា បសុតំ, តស្មា ឃំ ះចាះទហិ ច ះចទីហិ ច កត្តត្តំ, តះតាបិ ះឈាះតទ៌ ត្តុះយសំ សត្តាត៌ យិស្លាបលិហិតំ ចិត្តុំ ករះទាតីតិ ត្តុយយត្តុំ ឌាតិត្វា តគត្តុឌីបត៌ ត្តុយំ រូគាត៌ រូគាះតសិ៍

តត្ថុ ជិះសា ជិសត្តុំ ត្ថុសះកា ត្ថុសតឹឃំ ះចាះទា ះចាទំ, ជិស្វាតិ ចចតះសះសា៍ ឃំ តំ កឃិះទាតិ ឃំ តស្ស អតឃឡសត៌ ករះទឃ្យ, ត្ថុតិឃបះគបិ ឲុះសច តះឃា៍ ត្តុគំ ចុត្តំ ះហាតិ – ឲុះកា ឲុកស្ស យិត្តត្ថុត្តុ ះចាះទា បុត្តគាទះលត្តចត្តុះកាយហិសាគឹសុ អបទញ្ញត្តា ឃស្ស អបទញ្ញាតិ, តយិ តះឆច អត្តតិ អបទញ្ញត្តុំ ះចាទំ ជិស្វា, ះចទី ចា បត ះកាតចិះគច ការះលាត ពាត្ថុះចទំ ះចទី ជិស្វា អត្តះតា កក្លុឡអតាឃ គារុលាតាឃ ឃំ តស្ស អតឃឡសត៌ ករះទឃ្យ, បុត្តគាទំ ចា បីឡឲុឃ្យ, ះលត្តាឌីតិ ចា តាះសឃ្យ, ឌីចិតា ចា ះចាះទាះបឃ្យ , គសសុ អកុសលកយុំបះឆសុ យិស្លាឌបិតត្តា យិស្លាបលិហិតំ ចិត្តុំ បិបិះឃា តំ តះតា ករះទ, តំ បុទិសំ បិបតទំ តះតា ករះទឃ្យ៍ ចុត្តប្បការះទា ហិ ជិះសា ចា ះចទី ចា ជិសស្ស ចា ះចទិះតា ចា ត្តុយស្មិំះឃច អត្តកាះច ត្ថុត្តុ ចា រូប្បាះគឃ្យ, ឌីចិតក្លុឃំ ចា ករះទឃ្យ៍ ត្តុគំ បត អកុសលកយុំបះឆសុ យិស្លាឌបិតំ ចិត្តុំ ជិះទ្ធច ឥះយុំ អតឃឡសត៌ បិះបតិ, អត្តកាចសតសហះស្សាសុបិ ចត្តុសុ អបិះឃសុ លិបិត្វា សីសយស្ស រូក្លិបិតុំ ត ះគតីតិ៍

តតិឃសុត្តចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៍

៤៍ ឃក្លុបហារសុត្តចណ្ណតា

៦៤៍ ចតុះត្ថុ ករបិតកត្ថុទាឃត្តិ ឲុចំតាយះក ចិហាះទ៍ តស្មិំ កិរ បត្តុតកត្ថុះទ បុះត្តុ ពាហុ ករបិតា ចសិំសុ, ះតត សា បត្តុតកត្ថុទា "ករបិតកត្ថុទា"តិ ចុត្តុតិ៍ អបទការះក តត្ថុ កតចិហាះទាបិ "ករបិតកត្ថុទា"ះត្វច បត្តុ្ញាឃិត្វា៍ ះតត ចុត្តំ – "ករបិតកត្ថុទាឃត្តិ ឲុចំតាយះក ចិហាះទ"តិ៍ គុលា្យាឃ ទត្តិឃាតិ សុក្កបក្លុទត្តិឃំ៍ តះចាះទាបិះតហិ ះកាះសហីតិ អចិទឡហាទិះតហិ ះកាះសហិ, ត្តុត្តុយុតលក្លុះលា

ចេតំ ករោចចតិ។ អព្ភុទាការេនតិ យត្ថ ឧបរិច្ឆទតំ បរិក្ខេបេបិ ចា តត្ថ, តាទិសេន អាការន្តរេន។

តត្ថ អាយស្មា សារិបុត្តោ សុវណ្ណវណ្ណោ, អាយស្មា មហាមោគ្គល្លានោ នីលុប្បលវណ្ណោ។ ឧភោបិ បន តេ មហាថេរា ឧទិច្ចព្រាហ្មណជច្ចា កប្បានំ សតសហស្សាធិកំ ឯកំ អសង្ខ្យេយ្យំ អភិនីហារសម្បន្នា ឆឡភិញ្ញាបដិសម្ភិទាប្បត្តា មហាខីណាសវា សមាបត្តិលាភិនោ សត្តសដ្ឋិយា សាវកបារមីញាណានំ មត្ថកប្បត្តា ឯកំ ករេបិតកត្ថុរវិហារំ ឧបសោភយន្តា ឯកំ កនកគុហំ បវិដ្ឋា ទ្វេ សីហា វិយ, ឯកំ វិជម្ភភូមិំ ឱតិណ្ណា ទ្វេ ព្យគ្ឃា វិយ, ឯកំ សុបុប្ផិតសាលវនំ បវិដ្ឋា ទ្វេ ឆទ្ទន្តនាគរាជានោ វិយ, ឯកំ សិម្ពលិវនំ បវិដ្ឋា ទ្វេ សុបណ្ណរាជានោ វិយ, ឯកំ នរវាហនយានំ អភិរុឡ្ហា ទ្វេ វេស្សវណា វិយ, ឯកំ បណ្ឌុកម្ពលសិលាសនំ អភិនិសិន្នា ទ្វេ សក្កា វិយ, ឯកវិមានគព្ភគតា ទ្វេ មហាព្រហ្មានោ វិយ, ឯកស្មិំ គគនតលេ ឋិតានិ ទ្វេ ចន្ទមណ្ឌលានិ វិយ, ទ្វេ សុរិយមណ្ឌលានិ វិយ ច វិរោចិំសុ។ តេសុ អាយស្មា មហាមោគ្គល្លានោ តុណ្ហីភូតោ និសីទិ, អាយស្មា បន សារិបុត្តោ សមាបជ្ជិ។ តេន វុត្តំ – “អញ្ញតរំ សមាធិំ សមាបជ្ជិត្វា”តិ។

តត្ថ អញ្ញតរំ សមាធិន្តិ ឧបេក្ខាព្រហ្មវិហារសមាបត្តិំ។ កេចិ “សញ្ញាវេទយិតនិរោធសមាបត្តិ”ន្តិ វទន្តិ, អបរេ បនាហុ “អារុប្បបាទកំ ផលសមាបត្តិ”ន្តិ។ ឥមា ឯវ ហិ តិស្សោ កាយរក្ខណសមត្ថា សមាបត្តិយោ។ តត្ថ និរោធសមាបត្តិយា សមាធិបរិយាយសម្ភវោ ហេដ្ឋា វុត្តោ ឯវ, បច្ឆិមំយេវ បន អាចរិយា វណ្ណេន្តិ។ ឧត្តរាយ ទិសាយ ទក្ខិណំ ទិសំ គច្ឆន្តីតិ ឧត្តរាយ ទិសាយ យក្ខសមាគមំ គត្វា អត្តនោ ភវនំ គន្តុំ ទក្ខិណំ ទិសំ គច្ឆន្តិ។ បដិភាតីតិ ឧបដ្ឋាតិ។ មមំ។ មមន្តិ ហិ បដិសទ្ទយោគេន សាមិអត្ថេ ឧបយោគវចនំ, មយ្ហំ សីសេ បហារំ ទាតុំ ចិត្តំ មេ ឧប្បជ្ជតីតិ អត្ថោ។ សោ កិរ បុរិមជាតិយំ ថេរេ ពទ្ធាឃាតោ, តេនស្ស ថេរំ ទិស្វា បដិឃចិត្តស្ស ឯវំ អហោសិ។ ទុតិយោ បន សប្បញ្ញជាតិកោ, តស្មា តំ បដិសេធេន្តោ “អលំ សម្មា”តិអាទិមាហ។ តត្ថ មា អាសាទេសីតិ មា ឃដ្ដេសិ, មា បហារំ ទេហីតិ វុត្តំ ហោតិ។ ឧឡារោតិ ឧឡារេហិ ឧត្តមេហិ សីលាទិគុណេហិ សមន្នាគតោ។

អនាទិយិត្វាតិ អាទរំ អកត្វា, តស្ស វចនំ អគ្គហេត្វា។ យស្មា បន តស្ស វចនំ អគ្គណ្ហន្តោ តំ អនាទិយន្តោ នាម ហោតិ, តស្មា វុត្តំ – “តំ យក្ខំ អនាទិយិត្វា”តិ។ សីសេ បហារំ អទាសីតិ សត្ថាមេន ឧស្សាហំ ជនេត្វា អាកាសេ ឋិតោវ សីសេ ឧជុកំ អទាសិ, មុទ្ធនិ មុដ្ឋិឃាតំ អកាសីតិ អត្ថោ។ តាវ មហាតិ ឆាយមហន្តេន តត្តកំ មហន្តោ បហារោ អហោសិ។ តេន បហារេន ករោក្កុចេត។ សត្តរតនន្តិ បមាណមជ្ឈិមស្ស បុរិសស្ស រតនេន សត្តរតនំ។ នាគន្តិ ហត្ថិនាគំ។ ឱសាទេយ្យាតិ បថវិយំ ឱសីទាបេយ្យ និមុជ្ជាបេយ្យ។ “ឱសារេយ្យា”តិបិ បាឋោ, វណ្ណវិវណ្ណំ ករេយ្យាតិ អត្ថោ។ អឌ្ឍដ្ឋមរតនន្តិ អឌ្ឍេន អដ្ឋមំ បូរណាតិ អឌ្ឍដ្ឋមានិ, អឌ្ឍដ្ឋមានិ រតនានិ បមាណំ ឯតស្សាតិ អឌ្ឍដ្ឋមរតនោ, តំ អឌ្ឍដ្ឋមរតនំ។ មហន្តំ បព្ពតកូដន្តិ កេលាសកូដប្បមាណំ វិបុលំ គិរិកូដំ។ បទាលេយ្យាតិ សកលិកាការេន ភិន្ទេយ្យ។ អបិ ឱសារេយ្យ, អបិ បទាលេយ្យាតិ សម្ពន្ធោ។

តាវទេវ តស្ស សីសេ មហាបរិឡាហោ ឧប្បជ្ជិ, សោ វេទនាតុរោ អាកាសេ ឋាតុំ អសក្កោន្តោ ភូមិយំ បតិ, តង្ខណញ្ញេវ អដ្ឋសដ្ឋិសហស្សាធិកយោជនសតសហស្សុព្ពេធំ សិនេរុម្បិ បព្ពតរាជានំ សត្ថារេត្តិ ចតុនហុតាធិកទ្វិយោជនសតសហស្សពហលា

ยทาบฉชี ทํ ปิบบสตฺวฺ ฉาเรตฺวา อมเกฺกาตฺถิ ชิย ชิธรยฉาสิ˚ อชิชิเตา ฆาลิ รฺวฺฉทิตฺวา กตฺตฺถิเยธ ทํ กหิยุ, เสา กตฺตฺเตฺถา ชิปฺยลปเตฺถา ปติ˚ เตต จุตฺตํ – “อฉ จ ปต เสา ยเกฺกา ‘ฉยฺยายิ ฉยฺยายี’ติ จตฺวา ตเตฺจ ยทาติรยํ อปตาสีติ˚ ตตฺถ อปตาสีติ อปติ˚

กํ ปต เสา ยกฺขตฺตภาเธเตธ ติรยํ รฺปกฺขีติ? ต รฺปกฺขิ, ยเญฺญฺ ชิรฺวฉยุเธฉตียํ ปิปกยุํ อเทาสิ, ตสฺส ตเลต ยกฺขตฺตภาเธ ยทตฺถิ ทุกฺขํ อตุภชิ˚ ยํ ปต รฺปปชฺชเธฉตียํ อาตตฺตริยกยุํ, เตต ทุติอตฺตเร ติรเย รฺปชฺชีติ˚ เฉรสฺส ปต สยาปตฺติตเลต รฺปตฺฉยุํตสีรสฺส ต เกาชิ ชิกาเรา อเทาสิ˚ สยาปตฺติเตา อธุรฺวิตกาเล ทิ ทํ ยเกฺกา ปทริ, ตฉา ปทรตฺถิ ชิฏฺฐธกฺกตา ชิรฺวา อายชฺชา ยทาเยากฺกลฺลาเตา ฉยุเสตาปติ รฺปสชฺชยิ, รฺปสชฺชยตสยกาลเยธ ธ ฉยุเสตาปติ สยาปตฺติเตา รฺวฺฉาสิ˚ อฉ ติ ยทาเยากฺกลฺลาเตา สรีรตุตฺติ ปุฉิ, เสาปิสฺส ญาภาสิ, เตต จุตฺตํ – “อฉฺยสา เตา อายชฺชา ยทาเยากฺกลฺลาเตา...เป... อปิ ธ เย สีสํ เฉากํ ทุกฺข”ตฺถิ˚

ตตฺถ เฉากํ ทุกฺขตฺถิ เฉากํ อปฺยตฺตกํ ยธุรภาตํ ชิย เย สีสํ ทุกฺขิตํ, ทุกฺขปฺปตฺตตฺถิ อเตฺฉา˚ ทุกฺขาฉิรฺวาตติญาสีสํ ทุกฺขตฺถิ จุตฺตํ˚ “สีเส เฉากํ ทุกฺข”ตฺถิปิ ปิเฉา˚ กฉํ ปต สยาปตฺติตเลต สรีเร รฺปตฺฉยุํเต เฉรสฺส สีเส เฉากยฺปิ ทุกฺข อเทาสีติ? อชิเรเตธ ธุรฺวิตตฺตา˚ อเตฺถาสยาปตฺติยํ อปฏฺฐายยาตทุกฺขติญากายติสฺสิตตฺตา ติชฺฉิ รฺปกตสฺส ยกสาชิชติตํ ชิย ปชิญุฉฺสฺส เฉากํ ปฏฺฐายิตฺวา˚

“ยทาตเลต ยเกฺกต ตฉา สฏฺฐุสฺสาเทต ปทเธ สรีเรปิ ชิกาเรา ภาย ตตฺถี”ติ อฉฺฉริยชฺฌุตชิตฺตฆาเตต อายชฺชตา ยทาเยากฺกลฺลาเตต “อฉฺฉริยํ, อาธุเสา สาริปุตฺตา”ติอาชิตา ฉยุเสตาปติเตา ยทาทุภาธตาย ชิภาชิตาย เสาปิสฺส ‘อฉฺฉริยํ, อาธุเสา เยากฺกลฺลาตา”ติอาชิตา ฐฉฺฉาทุภาธยทตฺตาปภาสตาปเธเสต อตฺตเตา ฐสฺสายฉฺฉริยาทฏฺฐาราชิยลิตํ ปุปฺปทีตตํ ชีเปติ˚ ปํปุปิสาธกยฺปิ ต ปสฺสายาติ สฏฺฐาเรกฺวิชีปุ ชิธรลากอุฏฺฐกเปตยฺปิ ต ปสฺสาย˚ ฐตฺติ อฉิกยปิฏฺฐาตํ อกฺกุเตา ยทาเฉเรา ตสฺมิํ กาเล อตาธชฺชเตต เตสํ อเยฺสตํ สตฺถาย ธฉติ˚ เตเตธาท “จุตาริ”ติ˚

ภกธา ปต เธญฺฉธเต ชีเตา รฺภิตฺถิ อกฺกุสาธกาตํ ฐายํ กธาสลฺลาปํ ชิฏฺฐเสาเตต อสฺสาสิ˚ เตต จุตฺตํ – “อสฺสาสิ เตา ภกธา”ติอาชิ, ทํ ธุตฺตตฺถเยธ˚

จุตยตฺถิ ชิชิตฺวาติ จุตํ อายชฺชเตา สาริปุตฺตสฺส สยาปตฺติตลฺปกตํ ฐฉฺฉาทุภาธยทตฺตํ ชิชิตฺวา˚ ฐายํ รฺฉาตตฺถิ ตสฺเสฺธ ตาชิภาธปฺปตฺติชีปกํ ฐายํ รฺฉาตํ รฺฉาเตสิ˚

ตตฺถ ยสฺส เสลุปยํ ชิตฺตํ, ชิตํ ตาทุปกยฺปตีติ ยสฺส ตฺถิลาสธสฺส ชิตฺตํ จุกฺกฏฺฐสิลิยปตฺฐตุปยํ สตฺฐาสํ ฐฏฺฐาตาตํ อภาธเตา ธสีภาธปฺปตฺติยาธ ชิตํ สตฺฐาทิปิ เลากฉยุํทิ ตาทุปกยฺปติ ต ปเธฉติ˚ ฐชาติสฺส อกยฺยตาภาเร สตฺถิ ภาเรลาต ฉสฺสุตฺวา

“ᩅᩥᩁᨲ᩠ᨲ”ᨶ᩠ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩅᩥᩁᨲ᩠ᨲᩴ ᩁᨩᨶᩦᨿᩮᩈᩪᨲᩥ ᩅᩥᩁᩣᨣᩈᨦ᩠ᨡᩣᨲᩮᨶ ᩋᩁᩥᨿᨾᨣ᩠ᨣᩮᨶ ᩁᨩᨶᩦᨿᩮᩈᩩ ᩁᩣᨣᩩᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥᩉᩮᨲᩩᨽᩪᨲᩮᩈᩩ ᩈᨻ᩠ᨻᩮᩈᩩ ᨲᩮᨽᩪᨾᨠᨵᨾ᩠ᨾᩮᩈᩩ ᩅᩥᩁᨲ᩠ᨲᩴ, ᨲᨲ᩠ᨳ ᩈᨻ᩠ᨻᩈᩮᩣ ᩈᨾᩩᨧ᩠ᨨᩥᨶ᩠ᨶᩁᩣᨣᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨠᩮᩣᨸᨶᩮᨿ᩠ᨿᩮᨲᩥ ᨸᨭᩥᨥᨭ᩠ᨮᩣᨶᩦᨿᩮ ᩈᨻ᩠ᨻᩈ᩠ᨾᩥᨾ᩠ᨸᩥ ᩋᩣᨥᩣᨲᩅᨲ᩠ᨳᩩᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨶ ᨠᩩᨸ᩠ᨸᨲᩥ ᨶ ᨴᩩᩔᨲᩥ ᨶ ᩅᩥᨠᩣᩁᩴ ᩋᩣᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ᪨ ᨿᩔᩮᩅᩴ ᨽᩣᩅᩥᨲᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᨿᩔ ᨿᨳᩣᩅᩩᨲ᩠ᨲᩔ ᩋᩁᩥᨿᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩔ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩑᩅᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶᨿᩮᨶ ᨲᩣᨴᩥᨽᩣᩅᩣᩅᩉᨶᨽᩣᩅᩮᨶ ᨽᩣᩅᩥᨲᩴ᪨ ᨠᩩᨲᩮᩣ ᨲᩴ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᨾᩮᩔᨲᩦᨲᩥ ᨲᩴ ᩏᨲ᩠ᨲᨾᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩴ ᨠᩩᨲᩮᩣ ᩈᨲ᩠ᨲᨲᩮᩣ ᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᨲᩮᩣ ᩅᩣ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩴ ᩏᨸᨣᨾᩥᩔᨲᩥ, ᨶ ᨲᩣᨴᩥᩈᩔ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩴ ᩋᨲ᩠ᨳᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨

ᨧᨲᩩᨲ᩠ᨳᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

᪅᪨ ᨶᩣᨣᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪃᪅᪨ ᨸᨬ᩠ᨧᨾᩮ ᨠᩮᩣᩈᨾ᩠ᨻᩥᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᨠᩩᩈᩩᨾ᩠ᨻᩮᨶ ᨶᩣᨾ ᩍᩈᩥᨶᩣ ᩅᩈᩥᨲᨭ᩠ᨮᩣᨶᩮ ᨾᩣᨸᩥᨲᨲ᩠ᨲᩣ “ᨠᩮᩣᩈᨾ᩠ᨻᩦ”ᨲᩥ ᩃᨴ᩠ᨵᨶᩣᨾᨠᩮ ᨶᨣᩁᩮ᪨ ᨥᩮᩣᩈᩥᨲᩣᩁᩣᨾᩮᨲᩥ ᨥᩮᩣᩈᩥᨲᩈᩮᨭ᩠ᨮᩥᨶᩣ ᨠᩣᩁᩥᨲᩮ ᩋᩣᩁᩣᨾᩮ᪨ ᨽᨣᩅᩣ ᩋᩣᨠᩥᨱ᩠ᨱᩮᩣ ᩅᩥᩉᩁᨲᩦᨲᩥ ᨽᨣᩅᩣ ᩈᨾ᩠ᨻᩣᨵᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩅᩥᩉᩁᨲᩥ᪨ ᨠᩥᩴ ᨸᨶ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᩈᨾ᩠ᨻᩣᨵᩮᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᩥ, ᩈᩴᩈᨣ᩠ᨣᩮᩣ ᩅᩣᨲᩥ? ᨶᨲ᩠ᨳᩥ᪨ ᨶ ᩉᩥ ᨠᩮᩣᨧᩥ ᨽᨣᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᩋᨶᩥᨧ᩠ᨨᩣᨿ ᩏᨸᩈᨦ᩠ᨠᨾᩥᨲᩩᩴ ᩈᨠ᩠ᨠᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨴᩩᩁᩣᩈᨴᩣ ᩉᩥ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩣ ᨽᨣᩅᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩈᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨳ ᨧ ᩋᨶᩩᨸᩃᩥᨲ᩠ᨲᨲ᩠ᨲᩣ᪨ ᩉᩥᨲᩮᩈᩥᨲᩣᨿ ᨸᨶ ᩈᨲ᩠ᨲᩮᩈᩩ ᩋᨶᩩᨠᨾ᩠ᨸᩴ ᩏᨸᩣᨴᩣᨿ “ᨾᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨾᩮᩣᨧᩮᩔᩣᨾᩦ”ᨲᩥ ᨸᨭᩥᨬ᩠ᨬᩣᨶᩩᩁᩪᨸᩴ ᨧᨲᩩᩁᩮᩣᨥᨶᩥᨲ᩠ᨳᩁᨱᨲ᩠ᨳᩴ ᩋᨭ᩠ᨮᨶ᩠ᨶᩴ ᨸᩁᩥᩈᩣᨶᩴ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᩈᨶ᩠ᨲᩥᨠᩴ ᨠᩣᩃᩮᨶ ᨠᩣᩃᩴ ᩏᨸᩈᨦ᩠ᨠᨾᨶᩴ ᩋᨵᩥᩅᩣᩈᩮᨲᩥ, ᩈᨿᨬ᩠ᨧ ᨾᩉᩣᨠᩁᩩᨱᩣᩈᨾᩩᩔᩣᩉᩥᨲᩮᩣ ᨠᩣᩃᨬ᩠ᨬᩪ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩏᨸᩈᨦ᩠ᨠᨾᨲᩥ, ᩍᨴᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᨻᩩᨴ᩠ᨵᩣᨶᩴ ᩋᩣᨧᩥᨱ᩠ᨱᩴ, ᩋᨿᨾ᩠ᨸᩥ ᩋᩣᨠᩥᨱ᩠ᨱᩅᩥᩉᩣᩁᩮᩣᨲᩥ ᩋᨵᩥᨸ᩠ᨸᩮᨲᩮᩣ᪨

ᩍᨴᩣᨶᩥ ᨸᨶ ᨠᩮᩣᩈᨾ᩠ᨻᩥᨠᩣᨶᩴ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪᨶᩴ ᨠᩃᩉᨩᩣᨲᩣᨶᩴ ᩈᨲ᩠ᨳᩣ ᨴᩦᨥᩦᨲᩥᩔ ᨠᩮᩣᩈᩃᩁᨬ᩠ᨬᩮᩣ ᩅᨲ᩠ᨳᩩᩴ ᩋᩣᩉᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ, “ᨶ ᩉᩥ ᩅᩮᩁᩮᨶ ᩅᩮᩁᩣᨶᩥ, ᩈᨾ᩠ᨾᨶ᩠ᨲᩦᨵ ᨠᩩᨴᩣᨧᨶ”ᨶ᩠ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨶᩣ (ᨵ᪨ ᨸ᪨ ᪅; ᨾ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪃᪨᪂᪃᪆; ᨾᩉᩣᩅ᪨ ᪄᪆᪄) ᩒᩅᩣᨴᩴ ᩋᨴᩣᩈᩥ, ᨲᩴ ᨴᩥᩅᩈᩴ ᨲᩮᩈᩴ ᨠᩃᩉᩴ ᨠᩁᩮᩣᨶ᩠ᨲᩣᨶᩴᨿᩮᩅ ᩁᨲ᩠ᨲᩥ ᩅᩥᨽᩣᨲᩣ᪨ ᨴᩩᨲᩥᨿᨴᩥᩅᩈᩮᨸᩥ ᨽᨣᩅᩣ ᨲᨾᩮᩅ ᩅᨲ᩠ᨳᩩᩴ ᨠᨳᩮᩈᩥ, ᨲᩴ ᨴᩥᩅᩈᨾ᩠ᨸᩥ ᨲᩮᩈᩴ ᨠᩃᩉᩴ ᨠᩁᩮᩣᨶ᩠ᨲᩣᨶᩴᨿᩮᩅ ᩁᨲ᩠ᨲᩥ ᩅᩥᨽᩣᨲᩣ᪨ ᨲᨲᩥᨿᨴᩥᩅᩈᩮᨸᩥ ᨽᨣᩅᩣ ᨲᨾᩮᩅ ᩅᨲ᩠ᨳᩩᩴ ᨠᨳᩮᩈᩥ, ᩋᨬ᩠ᨬᨲᩁᩮᩣ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᨽᨣᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᩑᩅᨾᩣᩉ – “ᩋᨸ᩠ᨸᩮᩣᩔᩩᨠ᩠ᨠᩮᩣ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ ᨽᨣᩅᩣ, ᨴᩥᨭ᩠ᨮᨵᨾ᩠ᨾᩈᩩᨡᩅᩥᩉᩣᩁᨾᨶᩩᨿᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩅᩥᩉᩁᨲᩩ, ᨾᨿᨾᩮᨲᩮᨶ ᨽᨱ᩠ᨯᨶᩮᨶ ᨠᩃᩉᩮᨶ ᩅᩥᨣ᩠ᨣᩉᩮᨶ ᩅᩥᩅᩣᨴᩮᨶ ᨸᨬ᩠ᨬᩣᨿᩥᩔᩣᨾᩣ”ᨲᩥ᪨ ᩈᨲ᩠ᨳᩣ “ᨸᩁᩥᨿᩣᨴᩥᨶ᩠ᨶᨧᩥᨲ᩠ᨲᩣ ᨡᩮᩣ ᩍᨾᩮ ᨾᩮᩣᨥᨸᩩᩁᩥᩈᩣ, ᨶ ᩍᨾᩮ ᩈᨠ᩠ᨠᩣ ᩈᨬ᩠ᨬᩣᨸᩮᨲᩩᩴ, ᨶᨲ᩠ᨳᩥ ᨧᩮᨲ᩠ᨳ ᩈᨬ᩠ᨬᩣᨸᩮᨲᨻ᩠ᨻᩣ, ᨿᩴᨶᩪᨶᩣᩉᩴ ᩑᨠᨧᩣᩁᩥᨠᩅᩣᩈᩴ ᩅᩈᩮᨿ᩠ᨿᩴ, ᩑᩅᩴ ᩍᨾᩮ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪ ᨠᩃᩉᨲᩮᩣ ᩒᩁᨾᩥᩔᨶ᩠ᨲᩦ”ᨲᩥ ᨧᩥᨶ᩠ᨲᩮᩈᩥ᪨ ᩑᩅᩴ ᨲᩮᩉᩥ ᨠᩃᩉᨠᩣᩁᨠᩮᩉᩥ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪᩉᩥ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᩑᨠᩅᩥᩉᩣᩁᩮ ᩅᩣᩈᩴ ᩅᩥᨶᩮᨲᨻ᩠ᨻᩣᨽᩣᩅᨲᩮᩣ ᩏᨸᩣᩈᨠᩣᨴᩦᩉᩥ ᩏᨸᩈᨦ᩠ᨠᨾᨶᨬ᩠ᨧ ᩋᩣᨠᩥᨱ᩠ᨱᩅᩥᩉᩣᩁᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ – “ᨲᩮᨶ ᨡᩮᩣ ᨸᨶ ᩈᨾᨿᩮᨶ ᨽᨣᩅᩣ ᩋᩣᨠᩥᨱ᩠ᨱᩮᩣ ᩅᩥᩉᩁᨲᩦ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ᪨

ᨲᨲ᩠ᨳ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨲᩥ ᨶ ᩈᩩᨡᩴ, ᩋᨶᩣᩁᩣᨵᩥᨲᨧᩥᨲ᩠ᨲᨲᩣᨿ ᨶ ᨹᩣᩈᩩᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨲᩮᨶᩮᩅᩣᩉ “ᨶ ᨹᩣᩈᩩ ᩅᩥᩉᩁᩣᨾᩦ”ᨲᩥ᪨ ᩅᩪᨸᨠᨭ᩠ᨮᩮᩣᨲᩥ ᨸᩅᩥᩅᩮᨠᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᨴᩪᩁᩦᨽᩪᨲᩮᩣ᪨ ᨲᨳᩣ ᨧᩥᨶ᩠ᨲᩮᨲ᩠ᩅᩣᩅ ᨽᨣᩅᩣ ᨸᩣᨲᩮᩣᩅ ᩈᩁᩦᩁᨸ᩠ᨸᨭᩥᨩᨣ᩠ᨣᨶᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᩮᩣᩈᨾ᩠ᨻᩥᨿᩴ ᨸᩥᨱ᩠ᨯᩣᨿ ᨧᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᨬ᩠ᨧᩥ ᩋᨶᩣᨾᨶ᩠ᨲᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩑᨠᨠᩮᩣ ᩋᨴᩩᨲᩥᨿᩮᩣ ᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᩮᩣᩈᩃᩁᨭ᩠ᨮᩮ ᨸᩣᩃᩥᩃᩮᨿ᩠ᨿᨠᩮ ᩅᨶᩈᨱ᩠ᨯᩮ ᨽᨴ᩠ᨴᩈᩣᩃᨾᩪᩃᩮ ᩅᩥᩉᩣᩈᩥ᪨ ᨲᩮᨶ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ – “ᩋᨳ ᨡᩮᩣ ᨽᨣᩅᩣ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᨱ᩠ᩉᩈᨾᨿᩴ...ᨸᩮ... ᨽᨴ᩠ᨴᩈᩣᩃᨾᩪᩃᩮ”ᨲᩥ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩈᩣᨾᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᨿᩴ᪨ ᩈᩴᩈᩣᨾᩮᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ ᨸᨭᩥᩈᩣᨾᩮᨲ᩠ᩅᩣ᪨ ᨸᨲ᩠ᨲᨧᩦᩅᩁᨾᩣᨴᩣᨿᩣᨲᩥ ᩅᨲ᩠ᩅᩣᨸᩥ ᩈᩣᨾᨶ᩠ᨲᩥ ᨸᨴᩴ ᩋᩣᨶᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨿᩮᩣᨩᩮᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨ ᩏᨸᨭ᩠ᨮᩣᨠᩮᨲᩥ

កោសម្ពិកវាសិនោ ឃោសិតសេដ្ឋិអាទយោ ឧបដ្ឋាកេ, វិហារេ ច អគ្គុបដ្ឋាកំ អាយស្មន្តំ អានន្ទំ អនាមន្តេត្វា។

ឯវំ គតេ សត្ថរិ បញ្ចសតា ភិក្ខូ អាយស្មន្តំ អានន្ទំ អាហំសុ – “អាវុសោ អានន្ទ, សត្ថា ឯកកោវ គតោ, មយំ អនុពន្ធិស្សាមា”តិ។ “អាវុសោ, យទា ភគវា សាមំ សេនាសនំ សំសាមេត្វា បត្តចីវរមាទាយ អនាមន្តេត្វា ឧបដ្ឋាកេ ច អនបលោកេត្វា ភិក្ខុសង្ឃំ អទុតិយោ គច្ឆតិ, តទា ឯកចារំ ចរិតុំ ភគវតោ អជ្ឈាសយោ, សាវកេន នាម សត្ថុ អជ្ឈាសយានុរូបំ បដិបជ្ជិតព្ពំ, តស្មា ន ឥមេសុ ទិវសេសុ ភគវា អនុគន្តព្ពោ”តិ និវារេសិ, សយម្បិ នានុគច្ឆិ។

អនុបុព្ពេនាតិ អនុក្កមេន, គាមនិគមបដិបាដិយា ចារិកំ ចរមានោ “ឯកចារវាសំ តាវ វសមានំ ភិក្ខុំ បស្សិស្សាមី”តិ ពាលកលោណការគាមំ គន្ត្វា តត្ថ ភគុត្ថេរស្ស សកលំ បច្ឆាភត្តញ្ចេវ តិយាមរត្តិំ ឯកចារវាសេ អានិសំសំ កថេត្វា បុនទិវសេ តេន បច្ឆាសមណេន បិណ្ឌាយ ចរិត្វា តំ តត្ថេវ និវត្តេត្វា “សមគ្គវាសំ វសមានេ តយោ កុលបុត្តេ បស្សិស្សាមី”តិ បាចីនវំសមិគទាយំ គន្ត្វា តេសម្បិ សកលរត្តិំ សមគ្គវាសេ អានិសំសំ កថេត្វា តេបិ តត្ថេវ និវត្តេត្វា ឯកកោវ បាលិលេយ្យកំ សម្បត្តោ។ បាលិលេយ្យកវាសិនោ បច្ចុគ្គន្ត្វា ភគវតោ ទានំ ទត្វា បាលិលេយ្យកស្ស អវិទូរេ រក្ខិតវនសណ្ឌោ នាម អត្ថិ, តត្ថ ភគវតោ បណ្ណសាលំ កត្វា “ឯត្ថ ភគវា វសតូ”តិ យាចិត្វា វាសយិំសុ។ ភទ្ទសាលោតិ បន តត្ថេកោ មនាបោ ភទ្ទកោ សាលរុក្ខោ, ភគវា តំ គាមំ ឧបនិស្សាយ វនសណ្ឌេ បណ្ណសាលសមីបេ តស្មិំ រុក្ខមូលេ វិហាសិ។ តេន វុត្តំ – “បាលិលេយ្យកេ វិហរតិ រក្ខិតវនសណ្ឌេ ភទ្ទសាលមូលេ”តិ។

ហត្ថិនាគោតិ មហាហត្ថី យូថបតិ។ ហត្ថិកលភេហីតិ ហត្ថិបោតកេហិ។ ហត្ថិច្ឆាបេហីតិ ខីរូបកេហិ ទហរហត្ថិបោតកេហិ, យេ “ភិង្កា”តិបិ វុច្ចន្តិ។ ឆិន្នគ្គានីតិ បុរតោ បុរតោ គច្ឆន្តេហិ តេហិ ហត្ថិអាទីហិ ឆិន្នគ្គានិ ខាទិតាវសេសានិ ខាណុសទិសានិ ខាទតិ។ ឱភគ្គោភគ្គន្តិ តេន ហត្ថិនាគេន ឧច្ចដ្ឋានតោ ភញ្ជិត្វា ភញ្ជិត្វា បាតិតំ។ អស្ស សាខាភង្គន្តិ ឯតស្ស សន្តកំ សាខាភង្គំ តេ ខាទន្តិ។ អាវិលានីតិ តេហិ បឋមតរំ ឱតរិត្វា បិវន្តេហិ អាលុឡិតត្តា អាវិលានិ កទ្ទមមិស្សានិ បានីយានិ បិវតិ។ ឱគាហាតិ តិត្ថតោ។ “ឱគាហ”ន្តិបិ បាឋោ។ អស្សាតិ ហត្ថិនាគស្ស។ ឧបនិឃំសន្តិយោតិ ឃដ្ដេន្តិយោ, ឧបនិឃំសិយមានោបិ អត្តនោ ឧឡារភាវេន ន គណ្ហាតិ, តេន តា តំ ឃំសន្តិយេវ។ យូថាតិ ហត្ថិយូថា។

យេន ភគវា តេនុបសង្កមីតិ សោ កិរ ហត្ថិនាគោ យូថវាសេ ឧក្កណ្ឋិតោ តំ វនសណ្ឌំ បវិដ្ឋោ តត្ថ ភគវន្តំ ទិស្វា ឃដសហស្សេន និព្ពាបិតសន្តាបោ វិយ និព្ពុតោ ហុត្វា បសន្នចិត្តោ ភគវតោ សន្តិកេ អដ្ឋាសិ, តតោ បដ្ឋាយ វត្តសីសេ ឋត្វា ភគវតោ បណ្ណសាលាយ ច សមន្តតោ អប្បហរិតករណំ កត្វា សាខាភង្គេហិ សម្មជ្ជតិ, ភគវតោ មុខធោវនំ ទេតិ, ន្ហានោទកំ អាហរតិ, ទន្តកដ្ឋំ ទេតិ, អរញ្ញតោ មធុរានិ ផលានិ អាហរិត្វា សត្ថុ ឧបនេតិ, សត្ថា តានិ បរិភុញ្ជតិ។ តេន វុត្តំ – “តត្រ សុទំ សោ ហត្ថិនាគោ យស្មិំ បទេសេ ភគវា វិហរតិ, តំ បទេសំ អប្បហរិតញ្ច ករោតិ, សោណ្ឌាយ ភគវតោ បានីយំ បរិភោជនីយំ ឧបដ្ឋាបេតី”តិ។ សោណ្ឌាយ ទារូនិ អាហរិត្វា អញ្ញមញ្ញំ ឃំសិត្វា អគ្គិំ ឧដ្ឋាបេត្វា ទារូនិ ជាលេត្វា តត្ថ បាសាណខណ្ឌានិ តាបេត្វា តានិ ទណ្ឌកេហិ បវដ្ដេត្វា សោណ្ឌិយំ

លិបិត្វា ឱ្ឌកស្ស តត្ថកាចំ ឆាត្វា កកចតោ សត្តិកំ ឱ្បកត្វា ហិដ្ឋតិ, កកចា "ហត្ថិនាគោ យយ តប្បាតំ ត្ថុនិតិ"តិ តត្ថ កត្វា តប្បាតកិច្ចំ កតោតិ, បរិនិយមបិ ឲ្យសេច នយោ៑ តស្មិំ បត និតលេ សញ្ញោត ឱ្បសព្វយតិ, តំ សន្ធាយ ចុត្តំ – "សោណ្ឌាយ កកចតោ បរិនិយំ បរិនេកាដនិយំ ឱ្បដ្ឋាបេតិ"តិ៑

អឆ ខោ កកចតោ ររហាកតស្សាតិអាឌិ ឱ្កិត្តំ យហានាកាតំ ចិតចកសុលបច្ចចក្កុលឌស្សតំ, តំ ចុត្តត្ថយច៑ អត្តតា ឥ បចិតចកំ ចិឌិត្វាតិ តកហិចិ អនាកិណ្ណកាចលឌ្ឍំ កាយចិតចកំ ឌាតិត្វា, ត្ថតនេ បត ចិតចកា កកចតោ សព្ទុកាលំ ចិឌ្ឍត្តិយេច៑

ត្ថយំឱ្ឌាតត្តិ ត្ថយំ អត្តតា ហត្ថិនាកស្ស ឥ បចិតចកាកិរតិយា សយាតត្ថាសយកាចឌីបតំ ឱ្ឌាតំ ឱ្ឌាតេតសិ៑

តត្វាយំ សម្ពុបតត្វា – ឲតំ ព្រាសាឌត្តស្ស រឆព្រាសាសឌិសឌត្តស្ស ហត្ថិនាកស្ស ចិត្តំ នាតេកត ឥុឌ្ឍនាកស្ស ចិតត្តត សយេតិ សំសត្តតិ៑ កធំ សយេតិ ចេ? យថេឌតោ រយតិ ចនត យស្ថា ឥុឌ្ឍនាតោ "អហំ ខោ បុតត្ថា អាកិណ្ណោ ចិហាសិ"ត្តិ បុរិមំ អាកិណ្ណចិហារំ ឌិក្ខិត្វា ចិតចកំ ឱ្បត្វាហយយាតតា ត្ថឌាតិ យឆា ឲ្យកា អត្បតិយោ ចនត អរត្ថោ រយតិ អកិរយតិ, ឲចំ អយម្បិ ហត្ថិនាកោ បុតត្ថា អត្តតា ហត្ថិអាឌីហិ អាកិណ្ណចិហារំ ឌិក្ខិត្វា ចិតចកំ ឱ្បត្វាហយយាតតា ត្ថឌាតិ ឲ្យកា អសហាយោ ចនត អរត្ថោ រយតិ អកិរយតិ៑ តស្សាស្ស ចិត្តំ នាតេកត សយេតិ តស្ស ចិតត្តត សយេតីតិ កត្វា ឲកីកាចរតិយា ឲកសឌិសំ តោហតីតិ អតត្វា៑

បញ្ចាយសុត្តចណ្ណនា និដ្ឋិតា៑

៩៑ បិណ្ឌោលសុត្តចណ្ណនា

១៩៑ ឍដ្ឋេ បិណ្ឌោលភារទ្វាជោតិ បិណ្ឌំ ឱ្លយាតតា បរិយេសយាតតា បត្ពជិតោតិ បិណ្ឌោលោ៑ សោ កិរ បរិជិណ្ណតកាតកា ព្រាហ្មណោ ហុត្វា យហត្តំ កិក្ខុសឈ្ឈស្ស លាភសក្ការំ ឌិស្វា បិណ្ឌត្ថាយ និក្ខមិត្វា បត្ពជិតោ៑ សោ យហត្តំ កបល្លំ "បត្ត"ត្តិ កហេត្វា ចរតិ, កបល្លប្តូរំ យាគុំ បិចតិ, ភត្តំ ភុញ្ជតិ, ប្តូចលជ្ជកញ្ចា ខាឌតិ៑ អឆស្ស យហល្លុកាចំ សត្ថុ អារោចេសុំ៑ សត្ថា តស្ស បត្តត្ថចិកំ នាតុជាតិ, តេហដ្ឋាយចេញ្ចា បត្តំ និក្ខិបិត្វា ឌបេតិ, សោ ឌបេនត្តាបិ ឈំសេនត្តាច បឋាបេត្វា ឌបេតិ, កណ្ឌុត្តាបិ ឈំសេនត្តាច អាកឌ្ឍិត្វា កណ្ឌុតិ៑ តំ កច្ចនត្ត កច្ចនត្ត កាលេ ឈំសនេត បរិក្ខិណំ, នាឡត្ថកោឌតយត្តស្សេច កណ្ឌកំ ជាតំ៑ តតោ សត្ថុ អារោចេសុំ, អឆស្ស សត្ថា បត្តត្ថចិកំ អនុជាតិ៑ ឆេរោ អបរេន សមយេន ត្ថត្ថ្រិយកាចតំ ការេនត្តា អក្កបលេ អរហត្ថ បតិដ្ឋាសិ៑ ត្ថតិ សោ បុតត្ថា សចិសេសំ បិណ្ឌត្ថាយ ឱ្លតីតិ បិណ្ឌោលោ, កោតត្តត បត ភារទ្វាជោតិ ឱ្កយំ ឲកតោ កត្វា "បិណ្ឌោលភារទ្វាជោ"តិ ចុច្ចតិ៑

អារត្ថោតោតិ កាយត្តសេនាសតបដិក្ខិបនេត អរត្ថោ និចាសោ អស្សាតិ អារត្ថោតោ, អារត្ថោកត្បតង្គំ សយាឌាយ ចត្តត្តសេស្សតំ នាយំ៑ តថា កិក្ខាសច្ចាតាតំ អាយិសបិណ្ឌាតំ បិតោ បិណ្ឌបិតោ, បតេហិ ឌិត្នាតំ បិណ្ឌាតំ បតត្ថ និបតតត្តិ អតត្វា៑ បិណ្ឌបិតំ ឱ្ឋាតិ តំ តំ កុលំ

ឧបសង្កមន្តោ គវេសតីតិ បិណ្ឌបាតិកោ, បិណ្ឌាយ វា បតិតុំ ចរិតុំ វតមេតស្សាតិ បិណ្ឌបាតី, បិណ្ឌបាតីយេវ បិណ្ឌបាតិកោ។ សង្ការកូដាទីសុ បំសូនំ ឧបរិ ឋិតត្តា អព្ភុគ្គតដ្ឋេន បំសុកូលំ វិយាតិ បំសុកូលំ, បំសុ វិយ វា កុច្ឆិតភាវំ ឧលតិ គច្ឆតីតិ បំសុកូលំ, បំសុកូលស្ស ធារណំ បំសុកូលំ, តំ សីលំ ឯតស្សាតិ បំសុកូលិកោ។ សង្ឃាដិឧត្តរាសង្គអន្តរវាសកសង្ខាតានិ តីណិ ចីវរានិ តិចីវរំ, តិចីវរស្ស ធារណំ តិចីវរំ, តំ សីលំ ឯតស្សាតិ តេចីវរិកោ។ អប្បិច្ឆោតិអាទីនំ បទានំ អត្ថោ ហេដ្ឋា វុត្តោយេវ។

ធុតវាទោតិ ធុតោ វុច្ចតិ ធុតកិលេសោ បុគ្គលោ, កិលេសធុនកធម្មោ វា។ តត្ថ អត្ថិ ធុតោ, ន ធុតវាទោ, អត្ថិ ន ធុតោ, ធុតវាទោ, អត្ថិ នេវ ធុតោ, ន ធុតវាទោ, អត្ថិ ធុតោ ចេវ, ធុតវាទោ ចាតិ ឥមំ ចតុក្កំ វេទិតព្វំ។ តេសុ យោ សយំ ធុតធម្មេ សមាទាយ វត្តតិ, ន បរំ តទត្ថាយ សមាទបេតិ, អយំ បឋមោ។ យោ បន សយំ ន ធុតធម្មេ សមាទាយ វត្តតិ, បរំ សមាទបេតិ, អយំ ទុតិយោ។ យោ ឧភយរហិតោ, អយំ តតិយោ។ យោ បន ឧភយសម្បន្នោ, អយំ ចតុត្ថោ។ ឯវរូបោ ច អាយស្មា បិណ្ឌោលភារទ្វាជោតិ។ តេន វុត្តំ “ធុតវាទោ”តិ។ ឯកទេសសរូបេកសេសវសេន ហិ អយំ និទ្ទេសោ យថា តំ “នាមរូប”ន្តិ។

អធិចិត្តមនុយុត្តោតិ ឯត្ថ អដ្ឋសមាបត្តិសម្បយោគតោ អរហត្តផលសមាបត្តិសម្បយោគតោ វា ចិត្តស្ស អធិចិត្តភាវោ វេទិតព្វោ, ឥធ បន “អរហត្តផលចិត្ត”ន្តិ វទន្តិ។ តំតំសមាបត្តីសុ សមានំ ឯវ អធិចិត្តំ, ឥធ បន អរហត្តផលសមានំ វេទិតព្វំ។ កេចិ បន “អធិចិត្តមនុយុត្តេន, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុនា កាលេន កាលំ តីណិ និមិត្តានិ មនសិ កាតព្វានីតិ ឯត្ថាបិ អធិចិត្តសុត្តេ (អ. និ. ៣.១០៣) វិយ សមថវិបស្សនាចិត្តំ អធិចិត្តន្តិ ឥធាធិប្បេត”ន្តិ វទន្តិ, តំ ន យុត្តំ។ បុរិមោយេវត្ថោ គហេតព្វោ។

ឯតមត្ថំ វិទិត្វាតិ ឯតំ អាយស្មតោ បិណ្ឌោលភារទ្វាជស្ស អធិដ្ឋានបរិក្ខារសម្បទាសម្បត្តិំ អធិចិត្តានុយោគសង្ខាតំ អត្ថំ សព្វាការតោ វិទិត្វា។ ឥទំ “អធិចិត្តានុយោគោ មម សាសនានុដ្ឋាន”ន្តិ ទីបេន្តោ ឥមំ ឧទានំ ឧទានេសិ។

តត្ថ អនូបវាទោតិ វាចាយ កស្សចិបិ អនុបវទនំ។ អនូបឃាតោតិ កាយេន កស្សចិ ឧបឃាតាករណំ។ បាតិមោក្ខេតិ ឯត្ថ បាតិមោក្ខបទស្ស អត្ថោ ហេដ្ឋា នានប្បការេហិ វុត្តោ, តស្មិំ បាតិមោក្ខេ។ សត្តន្នំ អាបត្តិក្ខន្ធានំ អវីតិក្កមលក្ខណោ សំវរោ។ មត្តញ្ញុតាតិ បដិគ្គហណបរិភោគវសេន បមាណញ្ញុតា។ បន្តញ្ច សយនាសនន្តិ វិវិត្តំ សង្ឃដ្ដនវិរហិតំ សេនាសនំ។ អធិចិត្តេ ច អាយោគោតិ អដ្ឋន្នំ សមាបត្តីនំ អធិគមាយ ភាវនានុយោគោ។

អបរោ នយោ – អនូបវាទោតិ កស្សចិបិ ឧបរុន្ធនវចនស្ស អវចនំ។ តេន សព្វម្បិ វាចសិកំ សីលំ សង្គណ្ហាតិ។ អនូបឃាតោតិ កាយេន កស្សចិ ឧបឃាតស្ស បរវិហេឋនស្ស អករណំ។ តេន សព្វម្បិ កាយិកំ សីលំ សង្គណ្ហាតិ។ យាទិសំ បតិតំ ឧភយំ ពុទ្ធានំ សាសនន្តោគធំ ហោតិ, តំ ទស្សេតុំ – “បាតិមោក្ខេ ច សំវរោ”តិ វុត្តំ។ ចសទ្ទោ និបាតមត្តំ។ បាតិមោក្ខេ ច សំវរោតិ បាតិមោក្ខសំវរភូតោ អនូបវាទោ អនូបឃាតោ ចាតិ អត្ថោ។

អថ ចា បិតិនេយាក្លូតិ អធិការណោ ក្យុម៉ុ។ បិតិនេយាក្លូ តិស្សយក្សុតេ និចនេរា។ គោ បត នេសាតិ? អត្ថបចារេគា អត្ថបឈារេតា។ ក្តុបសម្បជ្ជចេលិយញាអថិសេសេត បិតិនេយាក្លូឹល៍ សយានិត្ត តាយ ហោតិ, តស្មិំ បិតិនេយាក្លូ ធិតស្ស តនេតា បទិ ក្តុបចាគ្វុបឈាតាតំ អកាលចនេសេត និចនេរា, នេសា អត្ថបចារេគា អត្ថបឈារេតា ចាតិ ចុត្តា។

អថ ចា បិតិនេយាក្លូតិ តិបញ្ញាគេតន្តេ ក្យុមុ៎ ឃថា “នេចតនេសា អច្ចុបសេយា អយោគិនេសាយតសិការបគ្គ្ងាត”ត្តិ (ម៉ៈ តិៈ វ៉ៈ១៣១)។ នេតត បិតិនេយាក្លូត សារេឆតន្តេ អត្ថបចារេគា អត្ថបឈារេតា, បិតិនេយាក្លូនិចនេសក្កហិនេតា អត្ថបចារេគា អត្ថបឈារេតាក្តុនេច្ចចេ អនេត្វា។ និចនេរាតិ ក្តុមិតា បត សតិនិចនេរា , ឆាកាលនិចនេរា, លក្ខិនិចនេរា, ចិរិយនិចនេរាតិ ក្តុនេយនំ ចត្វត្ថិ និចនាតំ កហល៍, បិតិនេយាក្លូសាឆតំ ក្តុឆំ និចនចត្វក្កិ។

យត្តញ្ញាតា ច កត្តមិត្តិ បរិនេឃសតបដិក្កហលបរិកោកចិស្សជ្ជតាតំ ចនេសេត នេកាឌនេគ បយាលញ្ញាតា។ បត្តញ្ញា សឃតាសតត្តិ កាចតាត្វក្វល៍ អទន្តោទ្ធក្លូម្វុលិនិចិចិត្តនេសតាសតំ។ អធិចិនេត្ត ច អានេឃានេកាតិ សន្តាចិត្តាតំ អធិកត្តា ក្តុត្តយត្តា អធិចិត្តសក្ខារេត អរហត្តផលចិនេត្ត សារេឆតន្តេ តស្ស តិបញ្ញាគត្វុំ សយឆចិបស្សតាកាចតាចនេសេត អានេឃានេកា។ ៨តំ ចុគ្គ្លាត សារសតត្តិ ៨តំ បទស្ស អត្ថបចគតំ, អត្ថបឈាតតំ, បិតិនេយាក្លូនិចនេរា , បរិនេឃសតបដិក្កហលាឌីស្វុ យត្តញ្ញាតា, ចិចិត្តចារេសា, ឃថាចុត្តអធិចិត្តាត្វនេឃានេកា ច ចុគ្គ្លាតំ សារសតំ ឆ្កចារេគា អត្វមិក្ខ្ខីតិ អនេត្វា។ ៨ចំ ក្តុយាឃ កាឆាឃ តិនេស្សា មិក្លូ គធិតាតិ នេចតិតន្តោ។

លក្ខុ ស្វុត្តចណ្ហូតា តិក្ខីតា។

៧៧។ សារិបុត្តស្វុត្តចណ្ហូតា

១៧៧។ សត្តនេយ អបុត្តំ តត្តិ៍។ កាឆាឃ អធិនេចតនេសាតិ អធិចិត្តចនេតា, សន្តាចិត្តាតំ អធិនេកត អរហត្តផលចិនេត្តត សយត្តាកតស្សាតិ អនេត្វា។ អប្បយន្ធនេតាតិ ត បយន្ធនេតា, អប្បយាគេត អតចន្ធឆនេមុស្វុ សាតក្ខុកិរិយាឃ សយត្តាកតស្សាតិ ចុត្តំ ហោតិ។ មុតិនេតាតិ “នេឃា មុតាតិ ក្តុនេកា នេលិនេក, មុតិ នេតត បចុក្ខុតី”តិ (ឆៈ បៈ ១៩៨; ក្វុឡអតិ។ នេយត្តក្វុយាលចបុន្នាតិនេក្តុស ១៧) ៨ចំ ក្តុកឃនេលិកមុតនេតត នេយាតំ ចុក្ខុតិ ឆាកល៍, នេតត អរហត្តផលឆាកាលសក្ខារេតត ឆារេលត សយត្តាកតត្តា ចា ពិលាសនេចា មុតិ តាយ, តស្ស មុតិនេតា។ នេយាតបនេឆស្វុ មិក្លូនេតាតិ អរហត្តឆាកាលសក្ខាតស្ស នេយាតស្ស បនេឆស្វុ សត្តតិសនេនាឌិបក្លូឃឆនេមុស្វុ តឹស្វុ ចា មិក្លាស្វុ មិក្លូនេតា។ ក្តុគញ្ញា បុត្តាកាបប្បជិបធំ ក្រហត្វា ចុត្តំ។ បរិតិក្ខីតមិនេក្លា ហិ អរហា, តស្មា ៨ចំ មិក្លូនេតា, ក្តុយាឃ មិក្លាឃ មុតិកាចំ បត្តស្ស មុតិនេតាតិ ៨ចនេយត្វ អនេត្វា គក្ខុនេក្តា។ ឃស្មា ច ៨តនេគច, តស្មា នេហក្ខីយបក្កផលចិត្តាតំ ចនេសេត អធិនេចតនេសា, ចត្វសក្ខុសន្តោឆបដិបត្តិឃំ អប្បយាគចនេសេត អប្បយន្ធនេតា, បក្កឆាកាលសយត្តាកនេយត មុតិនេតាតិ ៨ចនេយនេតានំ តិល្ហិ បគាតំ អនេត្វា ឃុជ្ជតិនេឃច។ អថ ចា “អប្បយន្ធនេតា មិក្លូនេតា”តិ បគាតំ នេហត្វអត្វតា គក្ខុន្តា អប្បយន្ធតនេហត្វ មិក្លូតនេហត្វ ច អធិនេចតនេសាតិ។

សោកា ន ភវន្តិ តាទិនោតិ តាទិសស្ស ខីណាសវមុនិនោ អព្ភន្តរេ ឥដ្ឋវិយោគាទិវត្ថុកា សោកា ចិត្តសន្តាបា ន ហោន្តិ។ អថ វា តាទិនោតិ តាទិលក្ខណសមន្នាគតស្ស ឯវរូបស្ស មុនិនោ សោកា ន ភវន្តីតិ អយមេត្ថ អត្ថោ។ ឧបសន្តស្សាតិ រាគាទីនំ អច្ចន្តូបសមេន ឧបសន្តស្ស។ សទា សតីមតោតិ សតិវេបុល្លប្បត្តិយា និច្ចកាលំ សតិយា អវិរហិតស្ស។

ឯត្ថ ច "អធិចេតសោ"តិ ឥមិនា អធិចិត្តសិក្ខា, "អប្បមជ្ជតោ"តិ ឯតេន អធិសីលសិក្ខា, "មុនិនោ មោនបថេសុ សិក្ខតោ"តិ ឯតេហិ អធិបញ្ញាសិក្ខា។ "មុនិនោ"តិ វា ឯតេន អធិបញ្ញាសិក្ខា, "មោនបថេសុ សិក្ខតោ"តិ ឯតេន តាសំ លោកុត្តរសិក្ខានំ បុព្ពភាគប្បដិបទា, "សោកា ន ភវន្តី"តិអាទីហិ សិក្ខាបារិបូរិយា អានិសំសោ បកាសិតោតិ វេទិតព្ពំ។ សេសំ វុត្តនយមេវ។

សត្តមសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៨។ សុន្ទរីសុត្តវណ្ណនា

៣៨។ អដ្ឋមេ សក្កតោតិអាទីនំ បទានំ អត្ថោ ហេដ្ឋា វណ្ណិតោយេវ។ អសហមានាតិ ន សហមានា, ឧស្សូយន្តាតិ អត្ថោ។ ភិក្ខុសង្ឃស្ស ច សក្ការំ អសហមានាតិ សម្ពន្ធោ។

សុន្ទរីតិ តស្សា នាមំ។ សា កិរ តស្មិំ កាលេ សព្ពបរិព្ពាជិកាសុ អភិរូបា ទស្សនីយា បាសាទិកា បរមាយ វណ្ណបោក្ខរតាយ សមន្នាគតា, តេនេវ សា "សុន្ទរី"តិ បញ្ញាយិត្ថ។ សា ច អតីវ ឧទ្ធតា អសំយតសមាចារា ច ហោតិ, តស្មា តេ សុន្ទរិំ បរិព្ពាជិកំ បាបកម្មេ ឧយ្យោជេសុំ។ តេ ហិ អញ្ញតិត្ថិយា ពុទ្ធុប្បាទតោ បដ្ឋាយ ហតលាភសក្ការា ហេដ្ឋា អនន្តរសុត្តវណ្ណនាយំ អាគតនយេន ភគវតោ ភិក្ខុសង្ឃស្ស ច ឧឡារំ អបរិមិតំ លាភសក្ការំ បវត្តមានំ ទិស្វា ឧស្សាបកតា ឯកតោ ហុត្វា សម្មន្តយិំសុ – មយំ សមណស្ស គោតមស្ស ឧប្បន្នកាលតោ បដ្ឋាយ នដ្ឋា ហតលាភសក្ការា, ន នោ កោចិ អត្ថិភាវម្បិ ជានាតិ, កំ និស្សាយ នុ ខោ លោកោ សមណេ គោតមេ អភិប្បសន្នោ ឧឡារំ សក្ការសម្មានំ ឧបនេតីតិ? តត្ថេកោ អាហ – "ឧច្ចាកុលប្បសុតោ អសម្ភិន្នាយ មហាសម្មតបវេណិយា ជាតោ"តិ, អបរោ "អភិជាតិយំ តស្ស អនេកានិ អច្ឆរិយានិ បាតុភូតានី"តិ, អញ្ញោ "កាឡទេវិលំ វន្ទាបេតុំ ឧបនីតស្ស បាទា បរិវត្តិត្វា តស្ស ជដាសុ បតិដ្ឋិតា"តិ, អបរោ "វប្បមង្គលកាលេ ជម្ពុច្ឆាយាយ និសិន្នស្ស ឋិតិក្កន្តេបិ មជ្ឈន្ហិកេ ជម្ពុច្ឆាយា អបរិវត្តិត្វា ឋិតា"តិ, អញ្ញោ "អភិរូបោ ទស្សនីយោ បាសាទិកោ រូបសម្បត្តិយា"តិ, អបរោ "ជិណ្ណាតុរមតបព្ពជិតនិមិត្តានិ ទិស្វា សំវេគជាតោ អាគាមិកំ ចក្កវត្តិរជ្ជំ បហាយ បព្ពជិតោ"តិ។ ឯវំ អបរិមាណកាលេ សម្ភតំ អនញ្ញសាធារណំ ភគវតោ បុញ្ញញាណសម្ភារំ ឧក្កំសបារមិប្បត្តំ និរុបមំ សល្លេខប្បដិបត្តិំ អនុត្តរញ្ច ញាណប្បហានសម្បទាទិពុទ្ធគុណកថំ អជានន្តា អត្តនា យថាធិគតំ យថាសុតំ ឆន្ទាគតំ តំ តំ ភគវតោ ពាហិរការណំ កិត្តេត្វា អពាហិរការណំ បរិគ្គហេត្វា អបស្សន្តា "កេន នុ ខោ ការណេន មយំ សមណស្ស គោតមស្ស អយសំ ឧប្បាទេត្វា លាភសក្ការំ នាសេយ្យាមា"តិ។ តេសុ ឯកោ ចិន្តយន្តោ ឯវមាហ – "អម្ហាកំ ឥមស្មិំ សត្តលោកេ មាតុគាមេសុ អសទិសតា នាម នត្ថិ, អយញ្ច សមណោ គោតមោ អភិរូបោ ... លភិត្វា

សង្ខេយ្យំ អថាបិ ន សង្ខេយ្យំ, ឧតស្ស បន សក្កិយោ កទេចយ្យំ, ហត្ថ យំ ពុទ្ធទិ បរិន្តាឌិកំ តថា ក្ខេយ្យានេឌយ, ឃថា សយលាស្ស កោតយស្ស អឃសោ បឆឋិយំ បត្តទេយ្យា”តិ។

តំ ពុត្វា ឮតទេ “ឮាឌំ ពុទ្ធ តឃា ឋិន្តិតំ, ឲចត្ថាកតេ សយលោ កោតយោ អឃសកោត ក្ខបឌ្ឍតោ ឃឹសំ ក្កិប្បិតំ អសក្កានេត្វា ឃេត ចា តេត ចា បលិឃិស្សតី”តិ សន្តោច ឲកន្តាសឃា ហុត្វា តថា ក្ខេយ្យានេឌតំ ពុទ្ធទិយា សត្តិកំ អកយំសុ។ សា តេ ឌិស្វា “កិំ តុម្ហេ ឲកតោ អាកតត្វា”តិ អាហ។ តិត្តិឃា អតាលបត្តា អានាយបរិឃត្តេ បដិច្ឆន្តេ ឆានេត តិឃឹឌិសុ។ សា តត្វ កត្វា ពុតប្បតំ អាលបត្តី បដិចចតំ អលកិត្វា កិំ តុម្ហាកំ អបទន្តំ? កស្មា មេ បដិចចតំ ត ឆេថាតិ? តថា ហិ បត ត្វំ អមេប្យទិតេហឌិយយាតេ អញ្ញប្បកក្ខឹតិ។ កោ តុម្ហេ ឋិតេហតេតិតិ? “កិំ បត ត្វំ ត បស្សសិ, សយលំ កោតយំ អមេប្បទិតេហតេត្វា ហតលិកសក្កានេ កត្វា ឋិតេនត្ត”ន្តិ ចត្វា “តត្វ យឃា កិំ កាតព្វា”ន្តិ ពុត្តេ “តេត ហិ ត្វំ អកិក្កលំ តេតចតសឃឹបំ កត្វា យហាឌតស្ស ឲចតោចចា ចតេយ្យាសិ”តិ អាហំសុ។ សាបិ “សាធុ”តិ សម្បដិច្ឆិ។ តេត ពុត្តំ – “អញ្ញាតិត្តិឃា បរិន្តាឌកា ភកចតោតាសក្កាទំ អសហយាភា”តិអាទិ។

តត្វ ក្ខស្សហសិតិ សក្កោសិ។ អត្ថន្តិ ហិតំ កិច្ចំ ចា។ ញាហត្តិ កិំ អហំ។ ឃស្មា តេ តិត្តិឃា តស្សា អញ្ញាតកាបិ សមាភា បញ្ញាឌសម្ពុទ្ធសមត្តេត សក្កហិតា ឆាតតកា ឋិឃ ហុត្វា “ក្ខស្សហសិ ត្វំ ភកិតិ ឆាតីតំ អត្វំ កាតុ”ន្តិ អាហំសុ។ តស្មា សាបិ ឃិកំ ចល្លិ ឋិឃ បិតេ លក្កា ឌឹឋិតយ្យិ មេ បរិច្ឆត្តំ ឆាតីតំ អត្វាឃាតិ អាហ។

តេត ហឹតិ “ឃស្មា ត្វំ ‘ឌឹឋិតយ្យិ មេ តុម្ហាកំ អត្វាឃ បរិច្ឆត្ត’ន្តិ ចតសិ, តុម្ហោ បតយចតេឃ ចិតា អកិទ្ធបិ សោភក្កប្បត្វា ច, តស្មា ឃថា តំ តិស្សាឃ សយលាស្ស កោតយស្ស អឃសោ ក្ខប្បន្តិស្សតិ, តថា ករេយ្យាសិ”តិ ចត្វា “អកិក្កលំ តេតចតំ កន្ធាហិ”តិ ក្ខេយ្យានេឌំសុ។ សាបិ តោ ឌាលិ កកចតត្តបត្តិឃា ពុប្បាចលិកិព្វអំ កិព្វព្វត្វកាយា ឋិឃ, បកិត្តយឌំ ចណ្ឌហត្វិ សោណ្ឌាឃ បរាយសត្តិ ឋិឃ, តលិតេឌត យត្ថំ កណ្ហត្តិ ឋិឃ តិត្តិឃាតំ ចចតំ សម្បដិច្ឆិត្វា យាលិកត្ថចិតេលបតតព្វលយុលចាសាឌិតិ កតេហត្វា យហាឌតស្ស សត្វ ឆយ្យតេសតំ ពុត្វា ភកទំ បឋិសភកាតេ តេតចតាកិយុតិ កន្ធិត្តិ “កហំ កន្ធសិ”តិ ច ពុដ្ឋា “សយលាស្ស កោតយស្ស សត្តិកំ, អហត្ថាតេត សន្តិ ឲកាកន្តកុឌិយំ ចសាឃិ”តិ ចត្វា អញ្ញាតទស្សំ តិត្តិឃានាមេ ចសិត្វា បិតោច តេតចតយក្កំ ឆ្លតទិត្វា ភកទាកិយុតិ អាកន្ធិត្តិ “កិំ ពុទ្ធទិ កហំ កតាសិ”តិ ច ពុដ្ឋា “សយលោត កោតយេត សន្តិ ឲកាកន្តកុឌិយំ ចសិត្វា តំ កិលេសទតិឃា ទយាទេបត្វា អាកតាឃឹ”តិ ចតតិ។ តេត ពុត្តំ – “ឲចំ អឃ្យាតិ សោ ពុទ្ធឹ បរិន្តាឌិកា តេសំ អញ្ញាតិត្តិឃាតំ បរិន្តាឌកាតំ បដិស្សុត្វា អកិក្កលំ តេតចតំ អកយាសិ”តិ។

តិត្តិឃា កតិបាហស្ស អច្ចយេត ឆុត្តាតំ កហាបលោ ឌត្វា “កន្ធច, ពុទ្ធទិ យាទេត្វា សយលាស្ស កោតយស្ស កន្តកុឌិយា អឋិឆ្ទទេ យាលិកចចទត្តទេ តិក្កិបិត្វា ឲថា”តិ ចឌិសុ។ តេ តថា អកំសុ។ តតោ តិត្តិឃា “ពុទ្ធទិ ត បស្សាមា”តិ កោលាហលំ កត្វា ទន្នោ អាទោទេត្វា “កត្វ បត តុម្ហេ បរិសន្តថា”តិ ទន្នោ ពុត្តា ឮមេយុ ឌិចសេសុ តេតចតេត ចសតិ, តត្វស្សា បចត្តិំ ត ឌាភាឃាតិ។ “តេត ហិ កន្ធច, តំ តត្វ ឋិឋិតថា”តិ ទន្នោ អតុញ្ញាតា អត្វតោភា ក្ខបដ្ឋាតេក កតេហត្វា តេតចតំ កត្វា ឋិឋិតត្វា ឋិឃ ហុត្វា យាលិកចចទំ ញ្ញហិត្វា តស្សា សទីទំ យព្វាកំ អាទោទេបត្វា ភកទំ បចេតសត្វា “សយលាស្ស កោតយស្ស សាចកា ‘សត្វភា កតំ បិបកម្មំ បដិច្ឆាទេស្សាមា’តិ ពុទ្ធទិ

ᨾᩣᩁᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨾᩣᩃᩥᨠᨧᩮᩣᩁᨲ᩠ᨳᩮᩁᩮ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᩥᨸᩥᩴᩈᩩ"ᨲᩥ ᩁᨬ᩠ᨬᩮᩣ ᩋᩣᩁᩮᩣᨧᩮᩈᩩᩴ᪨ ᩁᩣᨩᩣᨸᩥ ᩋᨶᩩᨸᩁᩥᨠ᩠ᨡᩥᨲ᩠ᩅᩣ "ᨲᩮᨶ ᩉᩥ ᨣᨧ᩠ᨨᨳ, ᨽᨱᩮ ᩋᩣᩉᩥᨱ᩠ᨯᨳᩣ"ᨲᩥ ᩋᩣᩉ᪨ ᨲᩮ ᨲᨳᩣ ᨠᩁᩥᩴᩈᩩ "ᨸᩔᨳ ᩈᨾᨱᩣᨶᩴ ᩈᨠ᩠ᨿᨸᩩᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣᨶᩴ ᨠᨾ᩠ᨾ"ᨶ᩠ᨲᩥᩋᩣᨴᩦᨶᩥ ᩅᨴᨶ᩠ᨲᩣ ᩅᩥᨧᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᩩᨶ ᩁᨬ᩠ᨬᩮᩣ ᨶᩥᩅᩮᨴᨿᨶ᩠ᨲᩣ ᩋᨠᩴᩈᩩ᪨ ᩁᩣᨩᩣ ᩍᨲ᩠ᨳᩥᨿᩣ ᩈᩁᩦᩁᩴ ᩋᩣᨾᨠᩈᩩᩈᩣᨶᩮ ᩋᨦ᩠ᨣᩴ ᩋᩣᩁᩮᩣᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩁᨠ᩠ᨡᩣᨸᩮᩈᩥ᪨ ᩈᩣᩅᨲ᩠ᨳᩥᩅᩣᩈᩥᨶᩮᩣ ᨮᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩁᩥᨿᩈᩣᩅᨠᩮ ᨿᩮᨽᩩᨿ᩠ᨿᩮᨶ "ᨸᩔᨳ ᩈᨾᨱᩣᨶᩴ ᩈᨠ᩠ᨿᨸᩩᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣᨶᩴ ᨠᨾ᩠ᨾ"ᨶ᩠ᨲᩥᩋᩣᨴᩦᨶᩥ ᩅᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨶᩮᨠᩣᨠᩣᩁᩮᩉᩥ ᩅᩣᩉᩥᨲᨠᩣᩁᩮᩉᩥ ᨧ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪ ᩋᨠ᩠ᨠᩮᩣᩈᨶ᩠ᨲᩣ ᩅᩥᨧᩁᩥᩴᩈᩩ᪨ ᨲᩮᨶ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ – "ᨿᨳᩣ ᨴᩮᩅ ᩋᨬ᩠ᨬᩣᩈᩩ ᨲᩥᨲ᩠ᨳᩥᨿᩣ ᨸᩁᩥᨻ᩠ᨻᩣᨩᨠᩣ 'ᨧᩮᩣᩁᩦᨴᩥᨭ᩠ᨮᩣ ᨲᩮᩣ ᩍᨲ᩠ᨳᩦ'"ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ᪨

ᨲᨲ᩠ᨳ ᩋᨬ᩠ᨬᩣᩈᩩᨲᩥ ᨩᩣᨶᩥᩴᩈᩩ᪨ ᨧᩮᩣᩁᩦᨴᩥᨭ᩠ᨮᩣᨲᩥ ᨬ᩠ᨬᩣᨸᩥᨴᩥᨭ᩠ᨮᩣ, ᨩᩮᨲᩅᨶᩴ ᩋᩣᨣᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩦ ᨧ ᨣᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩦ ᨧ ᩅᩥᩈᩮᩈᨲᩮᩣ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩣ, ᨻᩉᩩᩃᩴ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨸᩁᩥᨽᩣᨠᩁᩮᨸᨲᩥ ᨩᩦᩅᩥᨲᩣᨧᩣᩁᩮᨦ ᪨ ᨿᩣ ᩈᩣ, ᨾᩉᩣᩁᩣᨩ, ᩍᨲ᩠ᨳᩦᨲᩥ, ᨾᩉᩣᩁᩣᨩ, ᨿᩣ ᩈᩣ ᨻᩉᩩᩔᩩᨲᨠᩮ ᩁᩪᨸᩍᨲ᩠ᨳᩥᨿᩣ "ᩍᨲ᩠ᨳᩦ"ᨲᩥ ᨸᩣᨠᨭᩣ ᩋᨽᩥᨬ᩠ᨬᩣᨲᩣ ᨸᩁᩥᨻ᩠ᨻᩣᨩᩥᨠᩣ᪨ ᩈᩣ ᩑᩈᩣ ᨶ ᨽᩅᩥᩔᨲᩦᨲᩥ ᩈᩣ ᩋᨾ᩠ᩉᩣᨠᩴ ᨧᨠ᩠ᨡᩩ ᩅᩥᨿ ᨩᩦᩅᩥᨲᩴ ᩅᩥᨿ ᨧ ᨸᩥᨿᩣᨿᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣ, ᨽᨴ᩠ᨴᩣᨲᩥ ᨶ ᨽᩅᩥᩔᨲᩥ᪨ ᨿᨳᩣᨲᩥᨠ᩠ᨠᨶ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᨸᩩᩁᩥᩈ ᩋᩣᨱᩣᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨾᩣᩃᩥᨠᨧᩮᩣᩁᨲ᩠ᨳᩮᩁᩮ ᩋᨲ᩠ᨳᨲᩣ ᨿᨳᩣᨮᨸᩥᨲᩴ᪨ "ᨿᨳᩣᨲᩥᩅᨲ᩠ᨲ"ᨶ᩠ᨲᩥᨸᩥ ᨸᩣᨮᩮᩣ, ᨸᨧ᩠ᨨᩥᨾᩴ ᨶᩥᩅᨲ᩠ᨲᨸ᩠ᨸᨠᩣᩁᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨

ᩏᨩ᩠ᨫᩣᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᩏᨩ᩠ᨫᩣᨿᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᨡᩥᨿ᩠ᨿᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨡᩥᨿ᩠ᨿᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩉᩥ ᩅᩥᨲ᩠ᨳᩣᩁᨠᨳᩣ᪨ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩣᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᨲᩥᨠᩣᩊᩣᩁᨳᩣ᪨ ᩋᩃᨩ᩠ᨩᩥᨶᩮᩣᨲᩥ ᨶ ᩃᨩ᩠ᨩᩥᨶᩮᩣ, ᨸᩣᨸᨩᩥᨣᩩᨧ᩠ᨨᩣᩅᩥᩁᩉᩥᨲᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨴᩩᩔᩦᩃᩣᨲᩥ ᨶᩥᩔᩦᩃᩣ᪨ ᨸᩣᨸᨵᨾ᩠ᨾᩣᨲᩥ ᩃᩣᨾᨠᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᩉᩦᨶᩣᨧᩣᩁᩣ᪨ ᨾᩩᩈᩣᩅᩣᨴᩥᨶᩮᩣᨲᩥ ᨴᩩᩔᩦᩃᩣ ᩈᨾᩣᨶᩣ "ᩈᩦᩃᩅᨶ᩠ᨲᩣ ᨾᨿ"ᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᩃᩥᨠᩅᩣᨴᩥᨲᩣᨿ ᨾᩩᩈᩣᩅᩣᨴᩥᨶᩮᩣ᪨ ᩋᨻ᩠ᩁᩉ᩠ᨾᨧᩣᩁᩥᨶᩮᩣᨲᩥ "ᨾᩮᨳᩩᨶᨸ᩠ᨸᨭᩥᩈᩮᩅᩥᨲᩣᨿ ᩋᩈᩮᨭ᩠ᨮᨧᩣᩁᩥᨶᩮᩣ ᨻᩃᩮ ᩉᩥ ᨠᩣᨿᩣ"ᨲᩥ ᩉᩦᩊᩮᨶ᩠ᨲᩣ ᩅᨴᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨵᨾ᩠ᨾᨧᩣᩁᩥᨶᩮᩣᨲᩥ ᨠᩩᩈᩃᨵᨾ᩠ᨾᨧᩣᩁᩥᨶᩮᩣ᪨ ᩈᨾᨧᩣᩁᩥᨶᩮᩣᨲᩥ ᨠᩣᨿᨠᨾ᩠ᨾᩣᨴᩦᩈᨾᨧᩣᩁᩥᨶᩮᩣ᪨ ᨠᩃ᩠ᨿᩣᨱᨵᨾ᩠ᨾᩣᨲᩥ ᩈᩩᨶ᩠ᨴᩁᩈᨽᩣᩅᩣ, ᨸᨭᩥᨩᩣᨶᩥᩔᨶ᩠ᨲᩥ ᨠᩣᨿᩣᨲᩥ ᩈᨾ᩠ᨻᨶ᩠ᨵᩮᩣ᪨ ᨠᩣᨿᩈᨾ᩠ᨻᨶ᩠ᨵᩮᩣ ᩉᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨸᨭᩥᨩᩣᨶᩥᩔᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩋᨶᩣᨣᨲᨠᩣᩃᩅᨧᨶᩴ᪨ ᩈᩣᨾᨬ᩠ᨬᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᨾᨱᨽᩣᩅᩮᩣ ᩈᨾᩥᨲᨸᩣᨸᨲᩣ᪨ ᨻᩕᩉ᩠ᨾᨬ᩠ᨬᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᩮᨭ᩠ᨮᨽᩣᩅᩮᩣ ᨻᩣᩉᩥᨲᨸᩣᨸᨲᩣ᪨ ᨠᩩᨲᩮᩣᨲᩥ ᨠᩮᨶ ᨠᩣᩁᨱᩮᨶ᪨ ᩋᨸᨣᨲᩣᨲᩥ ᩋᨸᩮᨲᩣ ᨸᩁᩥᩉᩦᨶᩣ᪨ ᨸᩩᩁᩥᩈᨠᩥᨧ᩠ᨧᨶ᩠ᨲᩥ ᨾᩮᨳᩩᨶᨸ᩠ᨸᨭᩥᩈᩮᩅᨶᩴ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᩅᨴᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᩋᨳ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪ ᨲᩴ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᩋᩣᩁᩮᩣᨧᩮᩈᩩᩴ᪨ ᩈᨲ᩠ᨳᩣ "ᨲᩮᨶ ᩉᩥ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨲᩩᨾ᩠ᩉᩮᨸᩥ ᨲᩮ ᨾᨶᩩᩔᩮ ᩑᩅᩴ ᩅᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᨭᩥᨧᩮᩣᨴᩮᨳᩣ"ᨲᩥ ᩅᨲ᩠ᩅᩣ "ᩋᨽᩪᨲᩅᩣᨴᩦ"ᨲᩥ ᨣᩣᨳᨾᩣᩉ᪨ ᨲᩴ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ – "ᩋᨳ ᨡᩮᩣ ᩈᨾ᩠ᨻᩉᩩᩃᩣ…ᨸᩮ… ᨶᩥᩁᨿᩴ ᩏᨸᩮᨲᩥ ᨸᩮᨧ᩠ᨧ ᨾᨶᩩᨩᩮ ᨸᩁᨲ᩠ᨳᩣ"ᨲᩥ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨶᩮᩈᩣ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩈᨴ᩠ᨴᩮᩣ ᨧᩥᩁᩴ ᨽᩅᩥᩔᨲᩦᨲᩥ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣ ᩈᨲ᩠ᨳᩣ ᨲᩔ ᩋᨿᩈᩔ ᨶᩥᨸ᩠ᨹᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᨬ᩠ᨬᩩᨲᨬ᩠ᨬᩣᨱᩮᨶ ᨩᩣᨶᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪ ᩈᨾᩔᩣᩈᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᩣᩉ᪨

ᨣᩣᨳᩣᨿᩴ ᩋᨽᩪᨲᩅᩣᨴᩦᨲᩥ ᨸᩁᩔ ᨴᩮᩣᩈᩴ ᩋᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣᩅ ᨾᩩᩈᩣᩅᩣᨴᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨽᩪᨲᩮᨶ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᨶ ᨸᩁᩴ ᩋᨻ᩠ᨽᩣᨧᩥᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨲᩮᩣ᪨ ᨿᩮᩣ ᩅᩣᨸᩥ ᨠᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ ᨿᩮᩣ ᩅᩣ ᨸᨶ ᨸᩣᨸᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ "ᨶᩣᩉᩴ ᩑᨲᩴ ᨠᩁᩮᩣᨾᩦ"ᨲᩥ ᩋᩣᩉ᪨ ᨸᩮᨧ᩠ᨧ ᩈᨾᩣ ᨽᩅᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᨲᩮ ᩏᨽᩮᩣᨸᩥ ᨩᨶᩣ ᩍᨲᩮᩣ ᨸᩁᩃᩮᩣᨠᩴ ᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣ ᨶᩥᩁᨿᩪᨸᨣᨾᨶᩮᨶ ᨣᨲᩥᨿᩣ ᩈᨾᩣ ᨽᩅᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨣᨲᩥᨿᩮᩅ ᩉᩥ ᨶᩮᩈᩴ ᨸᩁᩥᨧ᩠ᨨᩥᨶ᩠ᨶᩣ, ᩋᩣᨿᩩ ᨸᨶ ᩋᨸᩁᩥᨧ᩠ᨨᩥᨶ᩠ᨶᩣ᪨ ᨻᩉᩩᨠᨾ᩠ᨾᨬ᩠ᩉᩥ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨧᩥᩁᩴ ᨶᩥᩁᨿᩮ ᨸᨧ᩠ᨧᨲᩥ, ᨸᩁᩥᨲ᩠ᨲᨠᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨸ᩠ᨸᨾᨲ᩠ᨲᨠᨾᩮᩅ ᨠᩣᩃᩴ ᨸᨧ᩠ᨧᨲᩥ᪨ ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨸᨶ ᨶᩮᩈᩴ ᩏᨽᩥᨶ᩠ᨶᨾ᩠ᨸᩥ ᩃᩣᨾᨠᨾᩮᩅ ᨠᨾ᩠ᨾᩴ, ᨲᩮᨶ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ – ᨶᩥᩉᩦᨶᨠᨾ᩠ᨾᩣ ᨾᨶᩩᨩᩣ ᨸᩁᨲ᩠ᨳᩣᨲᩥ᪨ "ᨸᩁᨲ᩠ᨳᩣ"ᨲᩥ ᩍᨾᩔ ᨸᨶ ᨸᨴᩔ ᨸᩩᩁᨲᩮᩣ "ᨸᩮᨧ᩠ᨧᩣ"ᨲᩥᨸᨴᩮᨶ ᩈᨾ᩠ᨻᨶ᩠ᨵᩮᩣ, ᨸᩮᨧ᩠ᨧ ᨸᩁᨲ᩠ᨳ ᩍᨲᩮᩣ ᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩮ ᨶᩥᩉᩦᨶᨠᨾ᩠ᨾᩣ ᨸᩁᩃᩮᩣᨠᩮ ᩈᨾᩣ ᨽᩅᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨

ᨸᩁᩥᨿᩣᨸᩩᨱᩥᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ ᩏᨣ᩠ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ᪨ ᩋᨠᩣᩁᨠᩣᨲᩥ ᩋᨸᩁᩣᨵᩔ ᨶ ᨠᩣᩁᨠᩣ᪨ ᨶᨿᩥᨾᩮᩉᩥ ᨠᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᩍᨴᩴ ᨠᩥᩁ ᨶᩮᩈᩴ ᨴᩮᩅᨲᩣᩈᩥ – ᨶᨿᩥᨾᩮᩉᩥ ᩈᨾᨱᩮᩉᩥ

សព្យបុត្តេហិ អទ្ធា តំ បិបកយ៉ុ ត ពតំ, ឃំ អញ្ញាតិតិ្ថយា ងុណ្ឈេសិត្វា សកលតកាទំ អាហិល្ហិសុ, ឃស្មា ខ្ពុទេ អទេយ្យ ឧចិ អសទ្ធាហិ ចទ្រុសាហិ ចាចាហិ អក្ខាចិក្លូទេត្តសុបិ ត កិញ្ចិ ចិកាទំ ឌទេយ្យត្តិ, ពត្តិទេសាទច្ចញ្ញ ត ចិឌហត្តិ, ពេចលំ បត “អក្សុតចាឌី តិទឃំ ងុទេបតី”តិ ឆយ៉ុទេឃេច ចឌត្តា សបត្តិទេឃេច, ខ្ពុទេ សយណា សព្យបុត្តិឃា អទេយ្យអត្បឆាទេទត្វា អក្ខាចិក្លូទេត្ត សបត្តិ, សបចំ កទេទាត្តា ចិឃ ចឌត្តិ៍ អឆ ចា “ទេឃា ចាបិ ពត្វា ‘ត កទេទាយិ’ ចាហា”តិ ចឌត្តា សបត្តិ, អត្តទេភា អការកកាចំ ទេចាទេឆត្យ អយ្យាកំ សបចំ កទេទាត្តិ ខ្ពុទេយតិ អទេត្វា៍

ទេតសចិញ្យាយត្បុស្សាត់ ភកចតា កាសិតកាឆាឃ សចតសយតត្តទេយេច ញុទ្ធាត្ភការេចត សាទជ្ជ ឌុក្កយិ, សំទេចទេកា ងុប្បជ្ជិ “តឃិជំ អទេយ្យត្តិ បច្ចក្លូទេតា ជិដ្ឋំ, សុតំ ភាយ តឆាបិ ទេហាតិ, អញ្ញាឆាបិ ទេហាតិ, ឧទេត ច អញ្ញាតិតិ្ថយា ខ្ពុទេយសំ អភត្វកាយា អហិតកាយា, តស្មា ទេត សទ្ធាឃ តឃិជំ អទេយ្យត្តិ ចតុត្ថាំ, ក្សជ្ជាភា ហិ សយណា”តិ៍ ទេត តទេតា បដ្ឋាឃ តទេតា ឌុទេយិសុ៍

ទាឌាបិ ទេឃហិ សុត្ថិទី យាទិតា, ទេតសំ ឌាភតត្វំ បុទិទេស អាណាទេបសិ៍ អឆ ទេត ឆុត្វា ទេតហិ កហាបទេណហិ សុទំ បិចត្តា អញ្ញាយញ្ញា កលហំ កទិសុ៍ ទេតសុ ហិ ឧទេកា ឧកំ អាហ – “ត្វំ សុត្ថិទិ ឧកប្បហារទេភ យាទេទត្វា យាលិកចចទេត្តទេ លិបិត្វា តទេតា លទ្ធកហាបទេណហិ សុទំ បិចសិ, ទេហាតុ ទេហាតុ”តិ៍ ទាឌបុទិសា តំ សុត្វា ទេត ឆុទេត្ត កទេហត្វា ទទេញ្ញា ឌទេស្សសុំ៍ ទាឌា “តុទេយត្តិ សា យាទិតា”តិ ទេត ឆុទេត្ត បុច្ឆិ៍ “អាយ, ទេឌចា”តិ៍ “ទេកហិ យាទាបិតា”តិ? “អញ្ញាតិតិ្ថទេឃហិ, ទេឌចា”តិ៍ ទាឌា តិតិ្ថទេឃ បទេក្កាសាទេបត្វា តយត្វំ បជិឌាភាទេបត្វា, “អឃំ សុត្ថិទី តស្ស សយណស្ស ទេកាតយស្ស អចណ្ហិ អាទេទាទេបតុកាទេយហិ អទេយ្យត្តិ យាទាបិតា, ទេភច ទេកាតយស្ស, ត ទេកាតយសាចកាត់ ទេឌាទេសា អត្ថិ, អយ្យាកទេយច ទេឌាទេសាតិ ឧចិ ចឌត្តា តកាទំ អាហិល្ហចា”តិ អាណាទេបសិ៍ ទេត តចា អកំសុ៍ យហាឌទេភា សយូទេឌច សទ្ធហិ៍ តិតិ្ថឃាត់ ឆិក្កាទំ អកាសិ, តិតិ្ថយា យត្បុស្សចឆឌល្ហំ បិបុហិំសុ៍ តទេតា បដ្ឋាឃ ញុទ្ធស្ស កិក្លូសជ្ឈស្ស ច កិទេឃ្យាទេសាយត្តាឃ សក្កាទសយូទេភា យហា អទេហាសិ៍ កិក្លូ អច្ឆទិយក្ខុតចិត្តឌាតា ភកចត្តិ អកិចាទេឌត្វា អត្តយភា បជិទេចទេឌសុំ៍ ទេតភ ចុត្តំ – “អឆ ទេលា សព្ពហុលា កិក្លូ...ទេប... អត្តទហិទេតា ទេសា, ភទេត្ត, សទ្ធា”តិ៍

កស្មា បត ភកចា “តិតិ្ថឃាត់ ខ្ពជំ កយ៉ុ”ត្តិ កិក្លូត់ ភាទេទាទេចសិ? អទិឃាត់ តាច អាទេទាចទេភត បទេឃាឌត់ ភតិ្ថ, បុចុជ្ជទេភសុ បត “ទេឃ ត សទ្ធទេហឃ្យុំ, ទេតសំ តំ ឌីឈទេត្តំ អហិតាឃ ក្សក្លាឃ សំចទេត្តឃ្យា”តិ ភាទេទាទេចសិ៍ អបិទេចតំ ញុទ្ធាត់ អភាចិណ្ហំ, ឃំ អភាកតស្ស ព្រាជិសស្ស ចត្តុស្ស អាចិក្លូត់៍ បទាត្បុទ្ធសិកទេយច ហិ ភកចា សំកិទេលសបក្លំ ចិភាទេចតិ , កយូច្ចា កទេតាកាសំ ត សក្កា តិចទេត្តតុត្តិ អក្ខក្លាត់ តត្តិយិត្តច្ចា ភកចា អជ្ញុបក្លូទេត្តា តិសីជិ៍ ចុត្តទេញ្យាតំ –

“ត អត្តលិទេត្ត ត សយូជ្ជយទេញ្ញ

ត បញ្ញតាត់ ចិចទំ បចិស្ស;

ត ចិជ្ជតី ទេសា ឌកតិប្បទេឌទេសា,

យត្ថដ្ឋិតោ មុច្ចេយ្យ បាបកម្មា”តិ (ធ· ប· ១២៧; មិ· ប· ៤.២.៤);

ឯតមត្ថំ វិទិត្វាតិ យថាវុត្តេនាការេនាបិ ពាលជនេហិ បវត្តិតំ ទុរុត្តវចនំ ខន្តិពលសមន្នាគតស្ស ធីរស្ស ទុត្តិតិក្ខា នាម នត្ថីតិ ឥមមត្ថំ សព្ពាការតោ វិទិត្វា ឥមំ ឧទានន្តិ ឥមំ អធិវាសនខន្តិពលវិភាវនំ ឧទានំ ឧទានេសិ·

តត្ថ តុទន្តិ វាចាយ ជនា អសញ្ញតា, សរេហិ សង្គាមគតំវ កុញ្ជរន្តិ កាយិកសំវរាទីសុ កស្សចិបិ សំវរស្ស អភាវេន អសំយតា អវិនីតា ពាលជនា សរេហិ សាយកេហិ សង្គាមគតំ យុទ្ធគតំ កុញ្ជរំវ ហត្ថិនាគំ បរិវារេត្វា វិយ វាចាសត្តីហិ តុទន្តិ វិជ្ឈន្តិ, អយំ បនេត្ថ សង្ខេបោ· សុត្វាន វាក្យំ ផរុសំ ឧទីរិតំ, អធិវាសយេ ភិក្ខុ អទុដ្ឋចិត្តោតិ តំ បន តេហិ ពាលជនេហិ ឧទីរិតំ ភាសិតំ មម្មច្ឆេទកវសេន បវត្តិតំ ផរុសំ វាក្យំ វចនំ អក្កោសំ សុត្វា ភិក្ខុ មម កកចូបមោវាទំ (ម· និ· ១.២២២ អាទយោ) អនុស្សរន្តោ ព្រហ្មវិហារេ អទុដ្ឋចិត្តោ ហុត្វា “និវាតវុត្តិកោ ហោមី”តិ និវាតេន មនំ ភិក្ខុសីលោ ភិក្ខុ អធិវាសយេ, អធិវាសនខន្តិយំ ឋត្វា ខមេយ្យាតិ អត្ថោ·

ឧទាហុ – កិំ បន តំ កម្មំ, យំ អបរិមាណកាលំ សក្កច្ចំ ឧបចិតវិបុលបុញ្ញសម្ភារោ សត្ថា ឯវំ ទារុណំ អក្កោសព្ភក្ខានំ បាបុណីតិ? វុច្ចតេ – អយំ ហិ ភគវា ពោធិសត្តភូតោ អតីតជាតិយំ មុនាឡិ នាម ធុត្តោ ហុត្វា បាបជនសេវី អយោនិសោមនសិការពហុលោ វិចរតិ· សោ ឯកទិវសំ សុរភិំ នាម បច្ចេកសម្ពុទ្ធំ នគរំ បិណ្ឌាយ បវិសិតុំ ទិសន្តំ បាសាទិកំ បស្សិ· តម្ពិ ទិស្វា មនសា អញ្ញតរា ឥត្ថី តស្ស អភិក្កមេ គច្ឆតិ· ទិស្វា “អព្រហ្មចារី អយំ សមណោ”តិ អព្ភាចិក្ខិ· សោ តេន កម្មេន ពហូនិ វស្សសតសហស្សានិ និរយេ បច្ចិត្វា តស្សេវ កម្មស្ស វិបាកាវសេសេន ពុទ្ធោ ហុត្វាបិ សុន្ទរិយា ការណា អព្ភក្ខានំ បាបុណិ· យថាហ, ឯវំ ពុទ្ធាបទានវិការេនិ វិការពត្ថិតំ ភគវតោ អព្ភក្ខានាទីនិ ទុក្ខានិ បត្តានិ, សព្ពានិ បុព្ពេ កតស្ស កម្មស្ស វិបាកាវសេសានិ, យានិ “កម្មបិលោតិកានី”តិ វុច្ចន្តិ· វុត្តញ្ហេតំ អបទានេ (អប· ថេរ ១.៣៩.៦៤-៩៦) –

“អនោតត្តសរាសន្នេ, រមណីយេ សិលាតលេ;

នានារតនបជ្ជោតេ, នានាគន្ធវនន្តរេ·

“មហតា ភិក្ខុសង្ឃេន, បរេតោ លោកនាយកោ;

អាសីនោ ព្យាករី តត្ថ, បុព្ពកម្មានិ អត្តនោ·

“សុណាថ ភិក្ខវោ មយ្ហំ, យំ កម្មំ បកតំ មយា;

បិលោតិកស្ស កម្មស្ស, ពុទ្ធត្តេបិ វិបច្ចតិ។

១។

“មុនាឡិ នាមហំ ធុត្តោ, បុព្ពេ អញ្ញាសុ ជាតិសុ;

បច្ចេកពុទ្ធំ សុរភិំ, អព្ភាចិក្ខិំ អទូសកំ។

“តេន កម្មវិបាកេន, និរយេ សំសរិំ ចិរំ;

ពហូ វស្សសហស្សានិ, ទុក្ខំ វេទេសិ វេទនំ។

“តេន កម្មាវសេសេន, ឥធ បច្ឆិមកេ ភវេ;

អព្ភក្ខានំ មយា លទ្ធំ, សុន្ទរិកាយ ការណា។

២។

“សព្វាភិភុស្ស ពុទ្ធស្ស, នន្ទោ នាមាសិ សាវកោ;

តំ អព្ភក្ខាយ និរយេ, ចិរំ សំសរិតំ មយា។

“ទស វស្សសហស្សានិ, និរយេ សំសរិំ ចិរំ;

មនុស្សភាវំ លទ្ធាហំ, អព្ភក្ខានំ ពហុំ លភិំ។

“តេន កម្មាវសេសេន, ចិញ្ចមាណវិកា មមំ;

អញ្ញាទិក្ខិ អក្ខុតោត, ឌតកាយស្ស អក្កុតោ។

២។

“ព្រាហ្មណោ ស្យុតចា អាសិំ, អហំ សក្កតបូជិតោ;

យហាចេត បញ្ញាសេត, យន្តេ ចាេចយិ យាណេច។

“តត្វាការោតា ខ្លសឹ កឹយោ, បញ្ញាកិន្នោ្ញា យហិន្តិ្ឌកោ;

តញ្ញាហំ អាកាតំ ឌិស្វា, អញ្ញាទិក្ខិ អក្ខុសតំ។

“តតោហំ អចចំ និសេស្ស, កាយកោកឹ អយំ ខ្លសិ;

យឃ្យស្សិ កាសយាតស្ស, អត្យយាឌិស្យ យាណចា។

“តតោ យាណចកា សន្ទេ, កិក្ខុយាតំ ក្យុលេ ក្យុលេ;

យហាឌតស្ស អាហំស្យ, កាយកោកឹ អយំ ខ្លសិ។

“តេត កាយុចិបរិកោត, បញ្ញា កិក្ខុសតា ខ្លយេ;

អញ្ញក្ខាតំ លក៉ំ សន្ទេ, ស្យត្ថទិកាឃ កាដណា។

៣។

“ចេយាត្យកាតិកំ ប្យុន្ទេ, ឆតហេត្យ ហតឹ អហំ;

បក្ខិបិកិទិន្ទ្រក្កូ្ម, សិលាិឃ ច អបិសឃិ។

“តេន កម្មវិបាកេន, ទេវទត្តោ សិលំ ខិបិ;

អង្គុដ្ឋំ បិំសយី បាទេ, មម បាសាណសក្ខរា។

៣។

“បុរេហំ ទារកោ ហុត្វា, កីឡមានោ មហាបថេ;

បច្ចេកពុទ្ធំ ទិស្វាន, មគ្គេ សកលិកំ ខិបិំ។

“តេន កម្មវិបាកេន, ឥធ បច្ឆិមកេ ភវេ;

វធត្ថំ មំ ទេវទត្តោ, អភិមារេ បយោជយិ។

៤។

“ហត្ថារោហា បុរេ អាសិំ, បច្ចេកមុនិមុត្តមំ;

បិណ្ឌាយ វិចរន្តំ តំ, អាសាទេសិំ គជេនហំ។

“តេន កម្មវិបាកេន, ភន្តោ នាឡាគិរី គជោ;

គិរិព្ពជេ បុរវរេ, ទារុណោ សមុបាគមិ។

៥។

“រាជាហំ បត្តិកោ អាសិំ, សត្តិយា បុរិសេ ហនិំ;

តេន កម្មវិបាកេន, និរយេ បច្ចិសំ ភុសំ។

“កម្មុនោ តស្ស សេសេន, ឥទានិ សកលំ មម;

បាទេ ឆវិំ បកប្បេសិ, ន ហិ កម្មំ វិនស្សតិ។

៨។

“អហំ កេវដ្ដគាមស្មិំ, អហុំ កេវដ្ដទារកោ;

មច្ឆកេ ឃាតិតេ ទិស្វា, ជនយិំ សោមនស្សកំ។

“តេន កម្មវិបាកេន, សីសទុក្ខំ អហូ មម;

សក្កា ច សព្វេ ហញ្ញិំសុ, យទា ហនិ វិដដូភោ។

៩។

“ផុស្សស្សាហំ បាវចនេ, សាវកេ បរិភាសយិំ;

យវំ ខាទថ ភុញ្ជថ, មា ច ភុញ្ជថ សាលយោ។

“តេន កម្មវិបាកេន, តេមាសំ ខាទិតំ យវំ;

និមន្តិតោ ព្រាហ្មណេន, វេរញ្ជាយំ វសិំ តទា។

១០។

“និព្ពុទ្ធេ វត្តមានម្ហិ, មល្លបុត្តំ និហេឋយិំ;

តេន កម្មវិបាកេន, បិដ្ឋិទុក្ខំ អហូ មម។

១១។

“តិកិច្ឆកោ អហំ អាសិំ, សេដ្ឋិបុត្តំ វិរេចយិំ;

តេន កម្មវិបាកេន, ហោតិ បក្ខន្ទិកា មម។

១២។

“អវចាហំ ជោតិបាលោ, សុគតំ កស្សបំ តទា;

កុតោ នុ ពោធិ មុណ្ឌស្ស, ពោធិ បរមទុល្លភា។

“តេន កម្មវិបាកេន, អចរិំ ទុក្ករំ ពហុំ;

ឆព្ពស្សានុរុវេលាយំ, តតោ ពោធិមបាបុណិំ។

“នាហំ ឯតេន មគ្គេន, បាបុណិំ ពោធិមុត្តមំ;

កុម្មគ្គេន គវេសិស្សំ, បុព្ពកម្មេន វារិតោ។

“បុញ្ញបាបបរិក្ខីណោ, សព្ពសន្តាបវជ្ជិតោ;

អសោកោ អនុបាយាសោ, និព្ពាយិស្សមនាសវោ។

“ឯវំ ជិនោ វិយាកាសិ, ភិក្ខុសង្ឃស្ស អគ្គតោ;

សព្ពាភិញ្ញាពលប្បត្តោ, អនេកាតត្តុបហាសនេ”តិ (អប។ ថេរ ១។៦៩។៤៣-៩៤);

អដ្ឋមសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៩។ ឧបសេនសុត្តវណ្ណនា

១៦៩។ នវមេ ឧបសេនស្សាតិ ឯត្ថ ឧបសេនោតិ តស្ស ថេរស្ស នាមំ, វង្គន្តព្រាហ្មណស្ស បន បុត្តត្តា “វង្គន្តបុត្តោ”តិ ច នំ វោហរន្តិ។

អយញ្ហិ ថេរោ អាយស្មតោ សារិបុត្តស្ស កនិដ្ឋភាតា, សាសនេ បព្ពជិត្វា អបញ្ញត្តេ សិក្ខាបទេ ឧបសម្បទាយ ឯកវស្សោ ឧបជ្ឈាយោ ហុត្វា ឯកំ ភិក្ខុំ ឧបសម្បាទេត្វា តេន សទ្ធិំ ភគវតោ ឧបដ្ឋានំ គតោ, តស្ស ភិក្ខុនោ ភគវតា តស្ស សទ្ធិវិហារិកភាវំ បុច្ឆិត្វា ខន្ធកេ អាគតនយេន “អតិលហុំ ខោ ត្វំ, មោឃបុរិស, អាវត្តោ ពាហុល្លាយ, យទិទំ គណពន្ធិយ”ន្តិ (មហាវ។ ៧៥) វិគរហិតោ បុនទេវ តិក្ខត្តុំ? ចិន្តេសិ “យទិបាហំ ឥទានិ បរិសំ និស្សាយ ភគវតា វិគរហិតោ, បរិសំយេវ បន និស្សាយ បាសំសិយោ ភវេយ្យ”ន្តិ ឧស្សាហជាតោ សព្ពេ ធុតង្គេ សមាទាយ វត្តមានោ វិបស្សនំ អារភិត្វា ន ចិរស្សេវ ឆឡភិញ្ញោ បដិសម្ភិទាប្បត្តោ មហាខីណាសវោ ហុត្វា អត្តនោ និស្សិតកេ ធុតង្គេសុ ឯវំ កត្វា តេហិ សទ្ធិំ ភគវន្តំ ឧបសង្កមិត្វា សន្ថតសិក្ខាបទេ (បារា។ ៥៦៥ អាទយោ) អាគតនយេន “បាសាទិកា ខោ ត្យាយំ, ឧបសេន, បរិសា”តិ បរិសវសេន ភគវតោ សន្តិកា លទ្ធបសំសោ “ឯតទគ្គំ, ភិក្ខវេ, មម សាវកានំ ភិក្ខូនំ សមន្តបាសាទិកានំ យទិទំ ឧបសេនោ វង្គន្តបុត្តោ”តិ (អ។ និ។ ១។១១៦) ឯតទគ្គេ ឋបិតោ អសីតិយា មហាសាវកេសុ អព្ភន្តរោ។

សោ ឯកទិវសំ បច្ឆាភត្តំ បិណ្ឌបាតប្បដិក្កន្តោ អន្តេវាសិកេសុ អត្តនោ អត្តនោ ទិវាដ្ឋានំ គតេសុ ឧទកកុម្ភតោ ឧទកំ គហេត្វា បាទេ បក្ខាលេត្វា គត្តានិ សីតិំ កត្វា ចម្មក្ខណ្ឌំ អត្ថរិត្វា ទិវាដ្ឋានេ ទិវាវិហារំ និសិន្នោ អត្តនោ គុណេ អាវជ្ជេសិ។ តស្ស តេ អនេកសតា អនេកសហស្សា បេឡាតុបេឡំ ឧបដ្ឋហិំសុ។ សោ “យថា តាវ សាវកស្ស សតោ មយ្ហំ ឯវរូបា គុណា, កីទិសា នុ ខោ មយ្ហំ សត្ថុ គុណា”តិ ភគវតោ គុណានុស្សតិំ មនសិការេសិ។ តេ តស្ស ជាលាជាលិរូបំ អនេកកោដិសហស្សា ឧបដ្ឋហិំសុ។ សោ “ឯវំសីលោ មេ សត្ថា ឯវំធម្មោ ឯវំបញ្ញោ ឯវំវិមុត្តី”តិអាទិនា ច “ឥតិបិ សោ ភគវា អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធោ”តិអាទិនា ច អាវិភាវរូបំ សត្ថុ គុណេ អនុស្សរិត្វា, តតោ “ស្វាក្ខាតោ”តិអាទិនា ធម្មស្ស, “សុប្បដិបន្នោ”តិអាទិនា អរិយសង្ឃស្ស ច គុណេ អនុស្សរិ។ ឯវំ មហាថេរោ អនេកាការវោការេ រតនត្តយគុណេ អាចិក្ខន្តោ អត្តមនោ បមុទិតោ ឧឡារបីតិសោមនស្សំ បដិសំវេទេន្តោ និសីទិ។ តេនេតំ វុត្តំ “អាយស្មតោ ឧបសេនស្ស វង្គន្តបុត្តស្ស រហោគតស្សា”តិអាទិ វុត្តំ។

តត្ថ រហោគតស្សាតិ រហសិ គតស្ស។ បដិសល្លីនស្សាតិ ឯកីភូតស្ស។ ឯវំ ចេតសោ បរិវិតក្កោ ឧទបាទីតិ ឯវំ ឥទានិ វុច្ចមានាការោ ចិត្តស្ស វិតក្កោ ឧប្បជ្ជិ។ លាភា វត មេតិ មេ ឥមេ មនុស្សត្តពុទ្ធុប្បាទសទ្ធាសម្បត្តិយាទយោ, អហោ វត មេ ឯតេ លាភា។ សុលទ្ធំ វត

វេយតិ ឃន្តិកំ ឃយា កកចតោ ឯោយេត បត្តូឌ្ឍបវាឈ្យាតតាតតត្តូឃបឃិវុបិឯតាឌិ បដិលទ្ធិ, តំ វេយ អតោហ ចតា ឃ្ុទ្ធ លទ្ធិ តត្ថ
ការលយាហ “ឯត្វា ច វេយ”តិអាឌិតា

តត្ថ ឥន្ទ្រិយគ្គិកឯឃ្យាឃិកបវយេត្វហិ ឃឆាវហំ ឯវេត្ត អត្សាឯតីតិ ឯត្វា កាព្យចត្តាឌីហិ ការពេលហិ កកចា អារកត្តា កិលេឯហិ,
កិលេឯារីតំ ហតត្តា, ឯំឯារចក្កឃ្ស ចា អរាតំ ហតត្តា, បច្ចយាឌីតំ អរហត្តា, បិបកពេលា វហាកាចា អរហំ ឯម្មា ឯាយច្ចា ឯត្តឆម្មាតំ
ញាត្តត្ថា ឯម្មាឯម្ពុទ្ធោតិ អឃយេត្វ ឯវេច្ចុបេ, ចិត្វារោ បត ចិឃុទ្ធិយក្កេ (ចិឃុទ្ធិ ១.១១១ អាគតេ) ញាត្តាត្សស្សតិតិទ្ធឯតោ កេហតវេត្តា

ឃ្វាក្ខាតោតិ ឃ្ុទ្ធ អក្ខាតោ, ឲកត្តតិឃ្យាតិកំ កត្វា កាឯិតោ ឆម្មចិតយេតិ បិចចតោ តញិញាឃឆាត្សិទ្ធិ បដិបជ្ជយាតាតំ
ឯំឯារទុក្ខបិពតោ ឆារពេលត, រាកាឌិកិលេឯ ចិតឃតេត ច ឆម្មចិតយោតិ ទុច្ចតិ ឯព្រាហ្មចារិតោតិ ឯេដ្ឋេដ្ឋត ព្រាហ្មឯត្ថាតំ
កកចតោ ឯាឯតំ អរិឃយក្កំ ឯហ ចរត្តិ បដិបជ្ជតីតិ ឯព្រាហ្មចារិតោ ឃីលចត្តោតិ យក្កបលឃីលចរេឯត ឃីលចត្តោ កល្យាពលម្មាតិ
ឯយាឆិបត្តាចិយុត្តិចិយុត្តិចាកាពលឃ្យតាគយោ កល្យាពលា ឃុត្តា ឆម្មា ឲតេឯំ អត្ថីតិ កល្យាពលម្មា ឲតេត ឯឈ្ឃ្ស ឃុប្បដិបត្តិ គេឃ្យតិ
ឃីលេឃុ ចរិព្រុបរិប្ុរការីតិ “អហម្បិ បត្តឌិត្វា ត តិរត្ថាតកចាកចិកោ កាឃគញ្ញហិតាហុលេ ហុត្វា ចិហាឯិ, អឆ ពោ បិតិយោក្ខឯំចរាឌិ
ចតុត្តិឆម្បិ ឃីលំ អលណ្ឌំ អចិទ្ធំ អឯពលំ អកម្មាឯំ ភុឌិឃ្សំ ចិត្តាប្បឯត្ថំ អបរាម៉ដ្ឋំ កត្វា បរិប្ុវេត្តា អរិឃយក្កំឃេច បិបេឯឃិ”ត្តិ ចគតិ
ឲតេត ពេដ្ឋិឃបលទ្ធឃឯយ្យត្តិឃត្តតោ ឌីបេតិ ពោតាបត្តឯកគាកាឃិតោ ហិ ឃីលេឃុ បរិប្ុរការិតោ ឃុឯយាហិតោ ចរិព្រ
ឲកក្កចិពេត្តាតិ ប្ឫបចារប្បតាកេគេត ឯយាឆិតា ឯត្តឆាបិ ឯយាហិតោ ច អយិព្រអចិក្កិត្តចិពេត្តា ត្តាយិតា ឯយាឆិម្ហិ បរិប្ុរការិតាចចតេត
តតិឃបលឯយ្យត្តិឃត្តតោ ឌីបេតិ អតាកាឃិតោ ហិ ឯយាឆិម្ហិ បរិប្ុរការិតោ អរហា ចរិព្រពីលាឯចោតិ កាយាឯចាឌីតំ ឯត្តឯោ
ពីលាត្វា ពីលាឯចោ, តតោ ឲច បរិក្ខិលាកចឯំឃោគតោ ឯគេចពេក លេកេក អក្កេក្ខិលាឃ្យតាឃ អរហា ចរិព្រាឲតេត អត្តតោ
កតកាពីឃតំ គេឃ្យតិ យហិក្ខិកោចរិព្រឃហាត្សការចាតិ អឆិដ្ឋាតចិក្យត្តាតាឌិត្តុត្តិឃុ យហតា ចឃីការេចត ឯយត្តាកតត្តា យហិក្ខិកោ
ឃ្ុញអារឃ្ស បុត្តាត្សកាចឃ្ស ក្យលាត្សកាចឃ្ស ច ឯយ្យត្តិឃា យហាត្សការចា ច អយ្ហិ ឲតេត
លេកិឃាកិត្តាតចាត្សុត្តាចិហារឯយាបត្តិឃោកយត្តតោ ឌីបេតិ អភិត្តាឃុ ចឃីការេចត ហិ អរិឃា ឃធិត្ថិតតិប្បាគេតេត យហិក្ខិកា,
បុត្តាបតិឃ្សឃឯយ្យត្តិឃា តាតាចិហារឯយាបត្តីហិ ច ចិឃោឆិតឯត្តាតត្តា យហាត្សកាចា ច ពេហាត្តីតិ

កត្តកំ វេយ ឌីចិតត្តិ ឲចំចិឆឃីលិឌិក្យលាឯយត្តាកតឃ្ស វេយ ឃាចាឃំ កាយោ ឆរតិ, តាច ឯត្វាតំ ហិតឃុលយេច ចត្តតិ, បុត្តាពេក្ខត្តកាចតោ
ឌីចិតម្បិ វេយ កត្តកំ ឃុត្តរំ កត្តកំ យវលាត្តិ ឯគេ បតិតំ លត្តបត្តាកំ អជ្ជ ចា ត្តាយម្ហិឃេច ចា លេលា អត្សបិគាតោ ចិឃ ឌាតវេចគោ
តិត្តាឃតិ, តំ អប្បដិឯត្តិកំ បរិតិត្តាតឯត្ថាតំ យវលាម្បិ វេយ កត្តកត្តិ ប្ឫកឃត្វ តាឌិកាចំ ឌីបេតិ ឲចំ យហាឆេរា
អប្បហីតឃោយតឃ្ស្សប្បិលិចិតចាឯត្សឃ្សត្តត្វា ប្ឫញអារឃោយតឃ្សិតោ ឆម្មាហុយាតេត ឆម្មបីតិបដិឯំចេគតេត បរិចិតពេក្កឯិ

តំ ឯត្វា កត្តក្យដិឃំ តិឃិត្តោច ឯត្តញ្ញាតញ្ញាពេលត ឌាតិត្វា ឌីចិតេ យវលេ ច តឃ្ស តាឌិកាចចិកាចតំ ត្តាយំ ប្ឫគាតំ ប្ឫគាតេតឃិ តេត ទុត្តំ
– “អឆ ពោ កកចា…បេ… ប្ឫគាតេតឃី”តិ

ពត្វ ឃំ ឌីចិតំ ត ពបតីតិ ឃំ លីហាយចបុក្កលំ ឌីចិតំ អាឃតិ៍ លគ្គប្បចត្តិឃា សទ្ធេត សទ្ធំ អកាចទោា ត ពបតិ ត ៦ាឆតិ, ចត្តយាតខេច ចា ឌីចិតំ សទ្ធសេា សច្ចពឆឡត្តា សតិបទ្ធោាចេបុល្លប្បត្តិឃា សទ្ធត្វ សតិសេប្បខទ្ធោាសយាឃេាកទោា ត ៦ាឆតិ៍ ឃោា ហិ អគ្គបុទ្ទូទោា បិបខតសេចី អឃោាតិសោយតសិការពាហុលិ អកពក្យុសលិ អកពបុទ្ធោា, សោ "អកពំ ចព ទេ កល្យាណ"ត្តិអាឌិតា ចិប្បឌិសាទេត ពបតីតិ ពស្ស ឌីចិតំ ពំ ពបតិ តាយ៍ ខ្ពុពទេ បត អកពបិបិ កពបុទ្ធោា កល្យាណបុទ្ទូទេតត សទ្ធិ សត្ត សេលា ពបតីឃឆឡបរិចខ្ទូទេតត អពបតីឃឆឡសេត្តាកខេត ច បន្ធាតុពាទេបត ត ពបត្តីតិ ត ទេពសំ ឌីចិតំ ពបតិ៍ លីហាយចេ បត ចត្តធ្ទាខេច តត្វិតិ បចត្តិក្រួចសេត អត្វចល្អាត កពា៍

យទេហទេត្ត ត សោចតីតិ យទេហសច្ចោេព អទេត្ត បរិឃោាសាទេត, យទេហសយិទេប ចា ត សោចតិ អតាកាយិខេក្កេតច សោកស្ស សេយ្ឈាតិពត្តា៍ ស ចេ ឌិដ្ឋបទោា ឆិទោា, សោកខ្ទេត សោចតីតិ សោ អតកិទ្ធ្យាឌិតំ ចពុត្តំ ឆឡបខាតំ តិច្ចាតស្សេច ចា ឌិដ្ឋត្តា ឌិដ្ឋបទោា, ឆិតិសេប្បត្តត្តា ឆិទោា លីហាយទោា សោចតឆឡត្តា "សោកា"តិ លគ្គតាយាតំ អចីពទាកាតំ សត្តាតំ, សោកទេហត្វំ ចា ទេលិកឆឡាតំ យទ្ធេល្ឈត្វាបិ ត សោចតិ៍

ខ្ពុខាតិស្ស សទ្ធសេា សោកទេហត្វំ អកាចំ ឌីទេបត្វំ "រុឌ្ឍិត្តកចពហ្សា"តិអាឌិយាហ៍ ពត្វ ឃស្ស អក្កយក្កេត សទ្ធសេា រុឌ្ឍិត្តា កចពហ្សា, សោ រុឌ្ឍិត្តកចពទេហ្សា៍ ពស្ស អចសេសកិលេសាតំ អតចសេសច្ចុបសេត សគ្គខិត្តស្ស លីហាយចគិក្កោា៍ ចិក្កិទោា ខាតិសំសាទោាតិ ខាតិអាឌិទោា –

"លគ្គាតង្គា បឌិបិឌិ, ឆាត្យអាឃពតាត ច;

អទេគ្គាន្ធិត្តំ ចត្តយាតា, 'សំសាទោា'តិ បចុច្ចតិ"តិ៍ –

ចុត្តលក្ខទោា សំសាទោា ចិទេសេទោា លីទោា៍ ពឆ្មា តត្វិ ពស្ស បុតក្ខុចេាតិ ឃឆ្មា ពស្ស ឲចទ្ទុបស្ស អរិឃបុក្កលស្ស អាឃតិ៍ បុតក្ខុចេា តត្វិ, ពឆ្មា ពស្ស ខាតិសំសាទោា លីទោា៍ កឆ្មា បតស្ស បុតក្ខុចេា តត្វិ? ឃឆ្មា រុឌ្ឍិត្តកចពហ្សា សគ្គខិទេត្តា ច ហោតិ, ពឆ្មាតិ អាចទេត្តត្វា ចត្តធ្ទាំ៍ អខ ចា ចិក្កិទោា ខាតិសំសាទោា, តទេតា ឲច តត្វិ ពស្ស បុតក្ខុចេាតិ អទេត្វា ឃោាខេពទ្ធោា៍

តចយុត្តចល្អាត តិដ្ឋិតា៍

១០៍ សារិបុត្តោាបសេយុត្តចល្អាត

១០. ឥសរេ អត្តតោ ក្លបសយត្តិ សាចកបរិទេយ៉ិយត្តកប្បត្តិឃា ទេហតុក្ខំ អក្កុយទេក្កត អត្តតោ អតចរេសសកិលេសច្ចុបសមំ.

អាឃស្មា ហិ សារិបុត្តោ អត្តបសត្តកិលេសាត់ សត្តាត់ រាកាឌិកិលេសឌតិតសត្តាបឥទេធបរិច្ឆអាហទ្រក្លូទេ្ចាច កិលេសាកិសក្លាទតិយិត្តិ ឌាតិឌទាញ្ជាឆិយទលារោាកបរិទេចចាឌិទ្រក្លូច្ចា បក្ខូទេតា ឌិស្វា អតីតាគាកទេតបិ ទេតសំ ចក្ខុមូលកទ្រក្លុ បរិត្យទេលត្វា កន្លាឃយាទេតា អត្តតាបិ បុត្តុជ្ជតកាទេល អត្តក្ខុតំ កិលេសតិយិត្តិ ចា អតប្បាក់ ទ្រក្លុ អត្តស្សរិត្វា "ត្រាឌិសស្ស តាយ យហាទ្រក្លូស្ស ទេហតុក្ខុតា កិលេសា ឆ្លាឌាតិ ទេយ ស្សប្បហឹតា"តិ អត្តតោ កិលេសច្ចុបសមំ អភិញ្ញាបក្ខុទេចក្លូតិ. បក្ខុទេចក្លូទេត្តា ច "ឆ្លាទេយ ឧត្តកា កិលេសា ទេសាតាបត្តិយទេក្កត ក្លបសយិតា, ឧត្តកា សកឌាកាយិយទេក្កត, ឧត្តកា អតាកាយិយទេក្កត, ឧត្តកា អទេហត្តយទេក្កត ក្លបសយិតា"តិ តំតំយក្កុឌាទេលាហិ ឆ្លាឆិទេសា កិលេសាត់ ក្លបសយិតកាចំ បក្ខុទេចក្លូតិ, ទេតត ចុត្តំ – "អត្តតោ ក្លបសមំ បក្ខុទេចក្លូយាទេតា"តិ.

អបទេទ "ទេឆទេរា អទេហត្តផលសយាបត្តិ សយាបជ្ជិត្វា តំ បក្ខុទេចក្លិត្វា 'ឆ្លាយស្ស ចតាឃំ សត្តបលឹតការទេចា អក្ខុត្តសត្តាឃ អសក្លូតាឃ ឆាត្យឃា អារទេមូលាទេតា, សឃក្ខុា សមូទេចច កិលេសច្ចុបសយទេតា'តិ ឧចំ អភិញ្ញាក្លបសមំ បក្ខុទេចក្លូតី"តិ ចឥត្តិ. អទេញ្ញា បត "អតចរេសសកិលេសាត់ ក្លបសយបរិទេឃាសាទេត ឌាតំ អក្កុផលទេយទេចត្ត ក្លបសទេយា តាយ, តំ បក្ខុទេចក្លូយាទេតា តិសិទេត្តា"តិ.

ឧតាយត្តំ ចិឌិត្វាតិ ឃឌិឌំ អាឃស្មុទេតា សារិបុត្តស្ស យហាបញ្ញាតាឌិទេហតុក្ខុតំ សាចទេកាស្ម អតញ្ញាសាឆារលំ កិលេសប្បហាត់ អក្កុផលំ ចា ក្លបសយបរិឃាទេឃត ចុត្តំ, តស្ស បក្ខុទេចក្លូលាសក្លាតំ អត្តំ សញ្ញាកាទេតា ចិឌិត្វា តឥត្តកាចឌីបកំ ឆ្លាយំ ក្លឌាត់ ក្លឌាទេតសិ.

តត្ត ក្លបសត្តសត្តចិត្តស្សាតិ ក្លបសត្តទេយច ហុត្វា សត្តំ ចិត្តំ ឧតស្សាតិ ក្លបសត្តសត្តចិទេត្តា. សយាបត្តិឃា ចិក្លូក្ខុទេតត ហិ ក្លបសត្តកិលេសត្តា ក្លបសត្តចិត្តំ ត សញ្ញា "ក្លបសត្តសត្ត"ត្តិ ចុក្ខុតិ តស្ស ក្លបសយស្ស អតក្ខុត្តិកកាចទេតា, ត តធា អក្កុយទេក្កត. ទេតត បត អក្ខុត្តទេយច កិលេសាត់ សយ្ហុត្តត្តា អទេហទេតា ចិត្តំ បុត កិលេសាត់ អត្តបសទេយតញ្ញតាឃ សយធចិបស្សតាទេហក្ខុយទេក្កហិ ក្លបសត្តកិលេសំ ហុត្វា អក្ខុត្តសត្តកាចទេតាច "ក្លបសត្តសត្ត"ត្តិ ចុក្ខុតិ. ទេតត ចុត្តំ – "ក្លបសត្តទេយច ហុត្វា សត្តំ ចិត្តំ ឧតស្សាតិ ក្លបសត្តសត្តចិទេត្តា"តិ. ក្លបសត្តត្តិ ចា ក្លបសទេយា ចុក្ខុតិ, តស្មា "ក្លបសត្តសត្តចិត្តស្សា"តិ អក្ខុត្តុបសទេយត សត្តចិត្តស្សាតិ អទេត្ថា.

អធ ចា សតិបិ សទេញ្ញសំ ឋីលាសចាត់ អតចរេសសកិលេសច្ចុបសទេយ សាចកបរិទេយិតាលាស្ស បត យត្តកប្បត្តិទេហតុក្ខុទេតា សាចទេកាស្ម អតញ្ញាសាឆារទេណា សចិទេសទេសា ឆយូទេសតាបតិទេតា កិលេសច្ចុបសទេយាតិ ឥទេស្សតុំ សត្ត ក្លបសត្តសទេក្កត ចិទេសទេសត្វា អាហ "ក្លបសត្តសត្តចិត្តស្សា"តិ.

តត្រាឃយទេត្ថា – ក្ស្សំ ឥញ្ញហំ ចា សត្តំ ក្លបសត្តំ, ទេតត ក្លបសទេត្តត ក្លបសត្តទេយច ហុត្វា សត្តំ ក្លបសត្តសត្តំ, តាឌិសំ ចិត្តំ ឧតស្សាតិ សញ្ញា បុរិយសឌិសទេយច. តធា ទេហស កកចតា – "សារិបុទេត្តា, ភិក្លូទេច, យហាបញ្ញា បុត្តុបញ្ញា ហាសបញ្ញា ឌចតបញ្ញា តិក្លូបញ្ញា តិទេញ្ញឆិកបញ្ញា"តិអាឌិតា (យ. តិ. ៧.៥៧) អទេតកបរិយាទេឃត ចណ្ហិទេតា ទេធាយិទេតា. ទេតត្តិឆ្ចិត្តស្សាតិ ទេតត្តិ ចុក្ខុតិ កចតាលា្យា សំសារស្ស

នយនតោ, សា នេត្តិ ឆិន្នា ឯតស្សាតិ នេត្តិច្ឆិន្នោ។ តស្ស នេត្តិច្ឆិន្នស្ស, បហីនតណ្ហស្សាតិ អត្ថោ។ មុត្តោ សោ មារពន្ធនាតិ សោ ឯវំវិធោ បរិក្ខីណភវសំយោជនោ សព្ពស្មា មារពន្ធនតោ មុត្តោ, ន តស្ស មារពន្ធនមោចនាយ ករណីយំ អត្ថិ, តស្មា ធម្មសេនាបតិ អត្តនោ ឧបសមំ បច្ចវេក្ខតីតិ។ សេសំ វុត្តនយមេវ។

ទសមសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

និដ្ឋិតា ច មេឃិយវគ្គវណ្ណនា។

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

៥. សោណវគ្គោ

១. បិយតរសុត្តវណ្ណនា

៤១. មហាវគ្គស្ស បឋមេ មល្លិកាយ ទេវិយា សទ្ធិន្តិ មល្លិកាយ តាយ អត្តនោ មហេសិយា សហ។ ឧបរិបាសាទវរគតោតិ បាសាទវរស្ស ឧបរិ គតោ។ កោចញ្ញោ អត្តនា បិយតរោតិ កោចិ អញ្ញោ អត្តនា បិយាយិតព្ពតរោ។ អត្ថិ នុ ខោ តេតិ “កិំ តេ អត្ថី”តិ ទេវី បុច្ឆតិ។

កស្មា បុច្ឆតិ? អយញ្ហិ សាវត្ថិយំ ទុគ្គតមាលាការស្ស ធីតា។ ឯកទិវសំ អាបណតោ បូវំ គហេត្វា មាលារាមំ គច្ឆន្តី “ខាទិស្សាមី”តិ គច្ឆន្តី បដិបថេ ភិក្ខុសង្ឃបរិវុតំ ភគវន្តំ ភិក្ខាចារំ បវិសន្តំ ទិស្វា បសន្នចិត្តា តំ ភគវតោ អទាសិ។ សត្ថា តថារូបេ ឋានេ និសីទនាការំ ទស្សេសិ។ អានន្ទត្ថេរោ ចីវរំ បញ្ញាបេត្វា អទាសិ។ ភគវា តត្ថ និសីទិត្វា តំ បូវំ បរិភុញ្ជិត្វា មុខំ វិក្ខាលេត្វា សិតំ បាត្វាកាសិ។ ថេរោ “កោ ឥមិស្សា, ភន្តេ, ទានស្ស វិបាកោ ភវិស្សតី”តិ បុច្ឆិ។ “អជ្ជេសា, អានន្ទ, តថាគតស្ស បឋមំ ភោជនំ អទាសិ, អជ្ជេវ កោសលរញ្ញោ អគ្គមហេសី ភវិស្សតិ បិយា មនាបា”តិ។ តំ ទិវសមេវ ច រាជា កាសិគាមេ ភាគិនេយ្យេន សទ្ធិំ យុជ្ឈិត្វា បរាជិតោ បលាយិត្វា អាគតោ នគរំ បវិសន្តោ “ពលកាយស្ស អាគមនំ អាគមេស្សាមី”តិ តំ មាលារាមំ បាវិសិ។ សា រាជានំ អាគតំ បស្សិត្វា តស្ស វត្តមកាសិ។ រាជា តស្សា វត្តេ បសីទិត្វា បិតរំ បក្កោសាបេត្វា មហន្តំ ឥស្សរិយំ ទត្វា តំ អន្តេបុរំ បដិហរាបេត្វា អគ្គមហេសិដ្ឋានេ ឋបេសិ។ អថេកទិវសំ រាជា ចិន្តេសិ – “មយា ឥមិស្សា មហន្តំ ឥស្សរិយំ ទិន្នំ, យំនូនាហំ ឥមំ បុច្ឆេយ្យំ ‘កោ តេ បិយោ’តិ? សា ‘ត្វំ មេ, មហារាជ, បិយោ’តិ វត្វា, បុន មំ បុច្ឆិស្សតិ, អថស្សាហំ ‘មយ្ហម្បិ ត្វំយេវ បិយា’តិ វក្ខាមី”តិ។ ឥតិ សោ អញ្ញមញ្ញំ វិស្សាសជននត្ថំ សម្មោទនីយំ ករោន្តោ បុច្ឆិ។

ទេវី បន បណ្ឌិតា ពុទ្ធុបដ្ឋាយិកា សង្ឃុបដ្ឋាយិកា “នាយំ បញ្ហោ រញ្ញោ មុខំ ឧល្លោកេត្វា កថេតព្ពោ”តិ ចិន្តេត្វា យថាភូតមេវ វទន្តី “នត្ថិ ខោ មេ, មហារាជ, កោចញ្ញោ អត្តនា បិយតរោ”តិ អាហ។ វត្វាបិ អត្តនា ព្យាកតមត្ថំ ឧបមេត រញ្ញោ បច្ចត្តំ កាតុកាមា “តុយ្ហំ បន, មហារាជ, អត្តញ្ញោ កោចិ អត្តនា បិយតរោ”តិ តមេវ រាជានំ បុច្ឆិ យថា រញ្ញា សយំ បុដ្ឋា។ រាជាបិ តាយ សរសល្លក្ខណេន គហិតត្តា និវត្តិតុំ អសក្កោន្តោ សយម្បិ សរសល្លក្ខណេនេវ កថេន្តោ តមេវ ព្យាកាសិ យថា ទេវិយា ព្យាកតំ។

ព្យាករិត្វា ច មក្ខសាតុកាមតាយ ឯកំ ចិន្តេសិ – “អហំ រាជា បថវិស្សរោ មហន្តំ បថវិមណ្ឌលំ អភិវិជិយ អជ្ឈាវសាមិ, មយ្ហំតាវ យុត្តំ ‘អត្តនា បិយតរំ អញ្ញំ ន បស្សាមី’តិ, អយំ បន វសលី ហីនជច្ចា សមានា មយា ឧច្ចេ ឋានេ ឋបិតា សាមិកំ មំ ន តថា បិយាយតិ, ‘អត្តាវ បិយតរោ’តិ មម សម្មុខា វទតិ, យាវ កក្ខឡា វតាយ”ន្តិ អនត្តមនោ ហុត្វា “ននុ តេ តីណិ រតនានិ បិយតរានី”តិ ចោទេសិ។ ទេវី ‘រតនត្តយំបិហំ ទេវ អត្តនោ សគ្គសុខំ មោក្ខសុខញ្ច បត្ថយន្តី សម្បិយាយាមិ, តស្មា អត្តាវ មេ បិយតរោ”តិ អាហ។ សព្ពោ ចាយំ លោកោ អត្តត្ថមេវ បរំ បិយាយតិ, បុត្តំ បោសេន្តោបិ “អយំ មំ ជិណ្ណកាលេ បោសេស្សតី”តិ បោសេតិ, ធីតរំ “មម កុលំ វឌ្ឍិស្សតី”តិ,

កទិយំ “មយ្ហាបិ ឆេ បរិចរិស្សតី”តិ, អញ្ញាបិ នានាវិធំ ពាហុកិច្ចំ ករោន្តិ, ធ្លាតិ អត្តនត្តយេច សម្បស្សន្តោ ទេវិកោ បទំ បិយាយតីតិ។ អយមេត្ថ អធិប្បាយោ។

អថ រាជា ចិន្តេសិ – “អយំ មល្លិកា ព្យួហលិ បណ្ឌិតា តិបុណា ‘អត្តាវ មេ បិយតរោ’តិ វទតិ, មយ្ហម្បិ អត្តាវ បិយតរោ ហុត្វា ឧបដ្ឋាតិ, ហន្ទាហំ ធ្លុមយត្ថំ សត្ថុ អារោចេស្សាមិ, យថា ច មេ សត្ថា ព្យាករិស្សតិ, តថា តំ ធារេស្សាមី”តិ។ ឯវំ បន ចិន្តេត្វា សត្ថុ សន្តិកំ ឧបសង្កមិត្វា តមត្ថំ អារោចេសិ។ តេន វុត្តំ – “អថ ខោ រាជា បសេនទិ កោសលោ...បេ... បិយតរោ”តិ។

ឯតមត្ថំ ចិទិត្វាតិ ឯតំ “ទេវិកេ សព្ពសត្តានំ អត្តាវ អត្តនោ បិយតរោ”តិ ទេវ្យា វុត្តមត្ថំ សព្ពសោ ជានិត្វា តទត្ថបរិទីបនំ ធ្លុមំ ឧទានំ ឧទានេសិ។

តត្ថ សព្ពា ទិសា អនុបរិគម្ម ចេតសាតិ សព្ពា អនវសេសា ទសបិ ទិសា បរិយេសនវសេន ចិត្តេន អនុគន្ត្វា។ នេវជ្ឈគា បិយតរមត្តនា ក្វចីតិ អត្តនា អតិសយេន បិយំ អញ្ញំ កោចិ បុរិសោ សព្ពុស្សាហេន បរិយេសន្តោ ក្វចិ កត្ថចិ សព្ពទិសាសុ នេវ អធិគច្ឆេយ្យ ន បស្សេយ្យ។ ឯវំ បិយោ បុថុ អត្តា បរេសន្តិ ឯវំ កស្សចិ អត្តនា បិយតរស្ស អនុបលព្ភនវសេន បុថុ ចិយុំ ចិយុំ តេសំ តេសំ សត្តានំ អត្តាវ បិយោ។ តស្មា ន ហិំសេ បរមត្តកាមោតិ យស្មា ឯវំ សព្ពោបិ សត្តោ អត្តានំ បិយាយតិ អត្តនោ សុខកាមោ ទុក្ខប្បដិក្កូលោ, តស្មា អត្តកាមោ អត្តនោ ហិតសុខំ ឥច្ឆន្តោ បរំ សត្តំ អន្តមសោ ព្យន្តកិបិល្លិកំ ឧបាទាយ ន ហិំសេ ន ហនេយ្យ ន បាណិលេឌ្ឌុទណ្ឌាទីហិបិ វិហេឋេយ្យ។ បរស្ស ហិ អត្តនា កតោ ទុក្ខំ តំ តនោ សង្កមន្តំ វិយ កាលន្តរេ អត្តនិ សន្ទិស្សតិ។ អយមេត្ថ សង្ខេបត្ថោ។

បឋមវត្ថុវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

១។ អប្បាយុកវត្ថុវណ្ណនា

៣១។ ទុតិយេ អច្ឆរិយំ, ភន្តេតិ ធ្លុគរហិ យេវ អម្ភុតត្ត វិយ គរហច្ឆរិយវសេន វេទិតព្ពំ។ យាវ អប្បាយុកាតិ យត្តកំ បរិត្តាយុកា, អតិធ្លុត្តរជីវិតាតិ អត្ថោ។ សត្តាហជាតេតិ សត្តាហេន ជាតោ សត្តាហជាតោ។ តស្មិំ សត្តាហជាតេ, ជាតស្ស សត្តមេ អហនីតិ អត្ថោ។ តុសិតំ កាយំ ឧបបជ្ជីតិ តុសិតំ ទេវនិកាយំ បដិសន្ធិគ្គហណវសេន ឧបបជ្ជិ។

ឯកទិវសំ កិរ ថេរោ បច្ឆាភត្តំ ទិវាដ្ឋានេ និសិន្នោ លក្ខណានុព្យញ្ជនប្បដិមណ្ឌិតំ ព្យាមប្បភាបរិក្ខិត្តំ ភគវតោ រូបកាយសិរិំ មនសិ ករិត្វា, “អហោ ពុទ្ធានំ រូបកាយសម្បត្តិ ទស្សនីយា សមន្តបាសាទិកា មនោហរា”តិ ឧប្បន្នបីតិសោមនស្សោ បដិសំវេទេន្តោ ឯវំ ចិន្តេសិ – “ជិនាទយោ តាវ ទិដ្ឋេបិបិ បុត្តោ សុទ្ធេបិ វិយ មនោបិ ហោតិ, សចេ បន ពុទ្ធានំ មាតា មហាមាយា ទេវី ធរេយ្យ, កីទិសំ នុ ខោ តស្សា ភគវតោ រូបទស្សនេ បីតិសោមនស្សំ ឧប្បជ្ជេយ្យ, មហាជានិ ខោ មយ្ហំ មហាមាតុ

ເທວິຍາ, ຍາ ສຕ຺ຕາຫຊາເຕ ຠຄວຕິ ກາລກຕາ”ຕິ. ເອວໍ ປນ ຈິເນ຺ຕ຺ວາ ຠຄວນ຺ຕໍ ອຸປສງ຺ກມິ຺ຕ຺ວາ ອຕ຺ຕເນາ ປຣິວິຕກ຺ກິຕໍ ອາເຣາເຈເນ຺ຕາ ຕສ຺ສາ ກາລກິຣິຍໍ ກເຖເນ຺ຕາ “ອຈ຺ຉຣິຍໍ, ຠເນ຺ຕ”ຕິອາທິມາຫ.

ເກຈິ ປນາຫຸ – “ມຫາປຊາປຕີ ເຄາຕມີ ຠຄວນ຺ຕໍ ມຫຕາ ອາທເຣນ ປຏ຺ຐໍ ຍາປິຕ຺ວາປິ ປຏິຄ຺ຄຕ຺ວາ, ຍຖາ ປນ ສຸປິເນນ ຍາປິເຕາ ຠຄວາ ອຏ຺ຐກຸສລປຏິຄ຺ຄຫນເຍນ ຕສ຺ສາ ປຏ຺ຐໍ ສຸປສນ຺ນ຺ເຕາ ອຕຸລາຕິ, ສາ ເທ ສເຍ ປຏິຄ຺ເຄຕ຺ວາ ລທ຺ຘປຏ຺ຐປສນ຺ນາ ຠຄວເຕາ ທຸຕິຍໍ ປຣິສໍ ຮູປາເຣຕ຺ວາ ຈຕຸຕ຺ຖາຍ ປຣິສາຍ ປຈ຺ເຈຍາ ອເຫາສິ. ສເຈ ປນ ຠຄວເຕາ ຊເນຕ຺ຕີ ມຫາມາຍາ ເທວີ ສເຣຍ຺ຍ, ເອວເມຕາ ທ຺ເວປິ ເຂຕ຺ຕສຸກິຕິເຍາ ເອກເຕາ ຫຸຕ຺ວາ ຕຸລ຺ຍໍ ສາສນໍ ເສາເຠຍ຺ຍຸໍ, ຠຄວາ ຈ ມາຕຣິ ພາຫຸເກາຕຕ ມາຕຸກາຍສ຺ສ ສາສເນ ປຏ຺ຐໍ ຮູປສນ຺ນາ ສຸເປເຕຈ ອນຸຊາເນຍ຺ຍ, ອປ຺ປາຍຸກຕາຍ ປນສ຺ສາ ກາສິເຣ ຕິປຸຕ຺ຕສິນ຺ຕິ ຢຸປິກາ ອຘິປ຺ປາເຍນ ເອເຣາ ຠຄວເຕາ ສທ຺ທິເກ ‘ອຈ຺ຉຣິຍໍ, ຠເນ຺ຕ’ຕິອາທິມາຫາ”ຕິ. ຕໍ ອກາຣເນາ. ຠຄວາ ຫິ ມາຕຸຍາ ຈາ ອຍ຺ຍສ຺ສ ຈາ ມາຕຸກາຍສ຺ສ ອຕ຺ຕເນາ ສາສເນ ປຏ຺ຐໍ ອນຸຊານເນ຺ຕາ ການເນຍ ຄຕ຺ວາ ອນຸຊານາຕິ, ນ ລຫຸກໍ ຍິເວຖິຕິກາຍຕາຍາຕິ.

ອປເຣ ປນາຫຸ – “ທສປາລທຸເວສາເຣຊາທິເກ ອຕຸລ຺ຍສາຘາເຣນ ອຕ຺ຖປຣິຍາເຍນ ພຸທ຺ຘຄຸເຣນ ເອເຣາ ມຕນິ ກຣິ຺ຕ຺ວາ ຍາ ເອວໍ ມຫານຸຠາວໍ ນາມ ເລາເກ ອຄ຺ຄປຸຄ຺ຄລໍ ສຕ຺ຕາເທ ກຸຈ຺ຉິນາ ທສ ມາເສ ປຣິຫຣິ, ສາ ພຸທ຺ຘມາຕາ ກສ຺ສຈິ ປຣິຈາຣິກາ ຠວິສ຺ສຕີຕິ ອຍຸຕ຺ຕມິທໍ. ກສ຺ມາ? ສຕ຺ຖຸ ຄຸຣາຠຸຈ຺ຉວິກເມເຈຕໍ, ຍທິທໍ ສຕ຺ຕາຫຊາເຕ ຠຄວຕິ ຊເນຕ຺ຕີ ກາລໍ ກເຣາຕິ, ກາລກຕາ ຈ ຕຸສິເຕສຸ ຮູປປຊ຺ຊຕີຕິ ອຈ຺ຉຣິຍຠູຕມິຕ຺ຕຊາເຕາ ຫຸຕ຺ວາ ຕໍ ອຕ຺ຕເນາ ວິຕກ຺ກປ຺ປາເຊຕໍ ຠຄວເຕາ ອາເຣາເຈເນ຺ຕາ ‘ອຈ຺ຉຣິຍໍ, ຠເນ຺ຕ’ຕິອາທິເຈເຕໍ ອເຈາຈາ”ຕິ.

ສຕ຺ຕາ ປນ ຍສ຺ມາ ສຕ຺ຕາຫຊາເຕສຸ ເພາທິສຕ຺ເຕສຸ ເພາທິສຕ຺ຕມາຕຸ ກາລກິຣິຍາ ທຍ຺ຫຕາ ນິຍ຺ຕາ, ຕສ຺ມາ ຕໍ ທຍ຺ຫໍ ປຣິທີເປເນ຺ຕາ “ເອວເມຕໍ, ອານນ຺ທ”ຕິອາທິມາຫ. ສາ ປນາຍໍ ທຍ຺ຫຕາ ຍສ຺ມາ ຍທາ ສເຕ຺ຕ ເພາທິສຕ຺ຕາ ປິຣເຍາ ປູເຣຕ຺ວາ ຕຸສິຕປຸເຣ ນິພ຺ພຕ຺ຕິຕ຺ວາ ຕຕ຺ຖ ຍາວຕາຍຸກໍ ຖຕ຺ວາ ອາຍຸປຣິເຍາສາເນ ທສສຫສ຺ສຈກ຺ກວາຍ຺ເທເວຕາຫິ ສກ຺ກປຕິຕ຺ວາ ອພິສມ຺ພຸທ຺ຘາທິ ປຕ຺ຕໍ ຍຄຸສ຺ສເລາເກ ປຏິສນ຺ຘິຄ຺ຄຫນາຍ ອນຸສ຺ສຕາ ກາລທີປເທສກຸລໍ ຈິຍ ຊເນຕ຺ຕີຍາ ອາຍຸປຣິຍານ຺ຕໍ ຊເລາເກຕ຺ວາ ປຏິສນ຺ຘິ ຄຕ຺ຕນ຺ຕິ, ອຍມ຺ປິ ກຖາ ເພາທິສຕ຺ຕກຸຈ຺ເຈາ ຕເຍຈ ຈຸສິເຕປຸເຣ ອຸເປຕາ ປຊ຺ຊາ ຍຫາເພາທິເລາກາຕິ ພຸທ຺ເທໍເລາເກເຕ຺ຕາ ສຕ຺ຕຄິຈ຺ສາຄິກາສຍາສປຣິຍາຍໍ ຍາຕຸຍາ ອາຍຸປຣິຍາຍໍ ປຣິຄ຺ຄຫິຕ຺ວາ “ອຍໍ ຍຍ ປຏິສນ຺ຘິຄ຺ຄຫນສ຺ສ ກາເລາ, ປຏາຕິ ຮູປຊ຺ຊິຕຸໍ ຈຕຸຕີ”ຕິ ຍາຕ຺ວາຈ ປຏິສນ຺ຘິ ອຄ຺ຄເຫສິ, ຕສ຺ມາ ສຕ຺ຕເພາທິສຕ຺ຕາກໍ ອາທິຕ຺ຕສຍາທິຕ຺ຕສເສເຈ ເຈທິຕຕ຺ຕໍ. ເຕນາຫ ຠຄວາ – “ອປ຺ປາຍຸກາ ຫິ, ອານນ຺ທ, ເພາທິສຕ຺ຕມາຕເຣາ ເຫາຕ຺ຕີ”ຕິອາທິ.

ຕຕ຺ຖ ກາລໍ ກເຣານ຺ຕີຕິ ຍທາຍຸຕ຺ຕອາຍຸປຣິຄ຺ຄເຍເນເຈ ກາລໍ ກເຣານ຺ຕິ, ນ ວິຊາຕປຈ຺ຈຍາ. ຈຣິຍຕ຺ຕກາເຣຈິ ເພາທິສຕ຺ເຕຫິ ຈສິຕຖາເນ ເຈຕິຍກຸຣຸສທິສໍ ເຫາຕິ, ນ ອເຍ຺ເຍສໍ ປຣິເຄາກາຣເຫາ, ນ ຈ ສກ຺ກາ ເພາທິສຕ຺ຕມາຕໍ ອປເນຕ຺ວາ ອຍ຺ຍໍ ອຄ຺ຄມເຫສິຖາເນ ຊເປຕຸນ຺ຕິ ຕຕ຺ຕກໍ ໂອຈ ເພາທິສຕ຺ຕມາຕຸ ອາຍຸປ຺ປມາຍໍ ເຫາຕີຕິ, ຕສ຺ມາ ຕທາ ກາລໍ ກເຣານ຺ຕິ. ກຕເຣສ ຫິ ອຕ຺ຖ ສຕ຺ຕາຍ ຍທາເພາທິສຕ຺ຕາ ປຕ຺ຕາຍໍ ຍທາເຈິເລາກໍ ກເຣານ຺ຕິ.

กตรสฺมึ ปน วเย กาลํ กโรตีติ? มชฺฌิมวเย. ปฐมวยสฺมิญฺหิ สตฺตานํ อตฺตภาเว ฉนฺทราโค พลวา โหติ, เตน ตทา สญฺชาตคพฺภา อิตฺถี คพฺภํ อนุรกฺขิตุํ น สกฺโกติ. คพฺโภ พหฺวาพาโธ โหติ. มชฺฌิมวยสฺส ปน ทฺเว โกฏฺฐาเส อติกฺกมิตฺวา ตติยโกฏฺฐาเส วตฺถุ วิสทํ โหติ, วิสเท วตฺถุมฺหิ นิพฺพตฺตทารกา อโรคา โหนฺติ, ตสฺมา โพธิสตฺตมาตาปิ ปฐมวเย สมฺปตฺตึ อนุภวิตฺวา มชฺฌิมวยสฺส ตติยโกฏฺฐาเส วิชายิตฺวา กาลํ กโรตีติ.

เอตมตฺถํ วิทิตฺวาติ เอตํ โพธิสตฺตมาตุ อญฺเญสญฺจ สตฺตานํ อตฺตภาเว อายุสฺส ยถาปริโยสานตํ วิทิตฺวา ตทตฺถวิภาวนยุเตน อนวชฺชปฺปฏิปตฺติยํ อุสฺสาหชนนํ อิมํ อุทานํ อุทาเนสิ.

ตตฺถ เย เกจีติ อนิยมิตนิทฺเทโส. ภูตาติ นิพฺพตฺตา. ภวิสฺสนฺตีติ อนาคเต นิพฺพตฺติสฺสนฺติ. วาสทฺโท วิกปฺปตฺโถ, อปิสทฺโท สมฺปิณฺฑนตฺโถ. เตน นิพฺพตฺตมาเนปิ สงฺคณฺหาติ. เอตฺตาวตา อตีตาทิเภเทน ติยทฺธปริยาปนฺเน สตฺเต อนวเสสโต ปริยาทิยติ. อปิจ คพฺภเสยฺยกสตฺตา คพฺภโต นิกฺขนฺตกาลโต ปฏฺฐาย ภูตา นาม, ตโต ปุพฺเพ ภวิสฺสนฺติ นาม. สํเสทชอุปปาติกา ปฏิสนฺธิจิตฺตโต ปรโต ภูตา นาม, ตโต ปุพฺเพ อุปฺปชฺชิตพฺพกฺขเณน ภวิสฺสนฺติ นาม. สพฺเพปิ วา ปจฺจุปฺปนฺนกฺขเณน ภูตา นาม, อายตึ ปุนพฺภวกฺขเณน ภวิสฺสนฺติ นาม. ขีณาสวา ภูตา นาม. เต หิ ภูตา เอว, น ปุน ภวิสฺสนฺตีติ, ตทญฺเญ ภวิสฺสนฺติ นาม.

สพฺเพ คมิสฺสนฺติ ปหาย เทหนฺติ สพฺเพ ยถาวุตฺตเภทา สตฺตา นิยฺยานิกานิยฺยานิกสตฺตาวาสาทิเภเทน อเนกเภทภินฺนา สตฺตา เทหํ อตฺตโน สรีรํ ปหาย นิกฺขิปิตฺวา ปรโลกํ คมิสฺสนฺติ, อเสกฺขา ปน นิพฺพานํ. เอตฺถ โกจิ อนวเสโส น ติฏฺฐตีติ ทสฺเสติ. ตํ สพฺพชานึ กุสโล วิทิตฺวาติ ตเทตํ สพฺพสฺส สตฺตสฺส ชานึ หานึ มรณํ, สพฺพสฺส วา สตฺตสฺส ชานึ วินาสํ ปหิตํ กุสโล ปณฺฑิตชาติโก มรณานุสฺสติภาวนาย อนิจฺจตามนสิการวเสน จ ชานิตฺวา. อาตาปิโย พฺรหฺมจริยํ จเรยฺยาติ วิปสฺสนาย กมฺมํ กโรนฺโต อาตาปิยสงฺขาเตน วีริเยน สมนฺนาคตตฺตา อาตาปิโย จตุพฺพิธสมฺมปฺปธานวเสน อารทฺธวีริโย อนวเสสมรณสมติกฺกมุปายํ มคฺคพฺรหฺมจริยํ จเรยฺย, ปฏิปชฺเชยฺยาติ อตฺโถ.

ทุติยสุตฺตวณฺณนา นิฏฺฐิตา.

๓. สุปฺปพุทฺธกุฏฺฐิสุตฺตวณฺณนา

๔๓. ตติเย ราชคเห สุปฺปพุทฺโธ นาม กุฏฺฐี อโหสีติ สุปฺปพุทฺธนามโก เอโก ปุริโส ราชคเห อโหสิ. โส จ กุฏฺฐี กุฏฺฐโรเคน ปีฬิตสรีรตฺตา. มนุสฺสทลิทฺโทติ ยตฺตกา ราชคเห มนุสฺสา เตสุ สพฺพทุคฺคโต. โส หิ สงฺการกูฏวีถิอาทีสุ มนุสฺเสหิ ฉฑฺฑิตปิโลติกขณฺฑานิ สิพฺพิตฺวา ปริทหติ, กปาลํ คเหตฺวา ฆรา ฆรํ คนฺตฺวา ลทฺธอาจามยาคุภตฺตานิ นิสฺสาย ชีวติ, ตมฺปิ ปุเร กตกมฺมปจฺจยา น ยาวทตฺถํ ลภติ. เตน วุตฺตํ “มนุสฺสทลิทฺโท”ติ. มนุสฺสกปโณติ มนุสฺเสสุ ปรมกปณตํ ปตฺโต.

យត្សុ្យចទារកោតិ យត្សុ្យាត៌ ហឹញ្ញតបរិក្ខតតាឃ អតិចិឃ ឌឹនោ៑ យហតិឃា បរិឃាឃាតិ យហតិឃា កិក្លូបរិឃាឃ ឧទេច

ក្តបិឃកបរិឃាឃ ច៑

ទុកឌិចឃំ កិរ កកចា យហាកិក្លូឃដ្ឈុបរិចាឧទា ទាឌកហំ បិណ្ឌាឃ បចិឃិត្វា កិក្លូត៌ ឃុលកបិណ្ឌបាតំ កត្វា បច្ឆាកត្តំ បិណ្ឌបាតបដ្ឋិក្កន្តោ

កតិបឃកិក្លូបរិចាឧទា តិក្លូន្តោ ឧឃហិ ឌាត៌ ឌិត្តំ, ឧតឃំ ក្តបិឃកាត៌ អចឧឃឃកិក្លូតក្ខា អាកយត៌ អាកយឃយាឧតា អឧត្តាភកឧទឧឃច

អញ្ញាតទស្មិំ ទយលិឧឃ បឧឌឧឃ អដ្ឋាឃិ៑ តាចឧឌច កិក្លូ តឧតា តឧតា អាកត្វា កកចត្តំ បរិចាឧទឃុំ, ក្តបិឃកាបិ “អត្ឧយាឌត៌ ឃុត្វា ចត្តិត្វា

តិចត្តិឃ្សាយា”តិ កកចត្តំ ក្តបឃក្កមិឃុ, យហាឃត្តិបិឧតា អឧហាឃិ៑ កកចា តិឃឹឌតាកាទ៌ ឌឧឃ្សឃិ៑ តាចឧឌច ព្យុឌ្ឍាទហំ អាឃត៌ បញ្ញាឧបឃុំ៑

អឆ កកចា អឃឹតិអត្យញ្ញុតបដ្ឋិយល្ខិឧតហិ ឌូត្តិឃយហាបុរិឃលក្លូឧលាហិ ចិឧទាចយាភាឃ ញ្ជាយប្យកាបរិឧក្លូបឃយុឌ្ឍលិឃ

តិលបឹតឧលិហិឧតាឌាតយឧញ្ញដ្ឋបកឃ្សទាត៌ ចឧឃត លញ្ញាណាព្យុឌ្ឍទ៌ឃិឧឃា ចិឃ្សឧញ្ញត្តិឃា អត្បយាឃ ទ្វុបកាឃឃិទិឃា ឃកលឧយច តំ

បឧឌឃំ ជ្ឍការឧឃន្តោ តារាកលាបរិចុឧតា ចិឃ បុណ្ណចឧន្តោ កិក្លូកលាបរិចុឧតា បញ្ញាត្តចទព្យុឌ្ឍាឃឧត តិឃឹឌិត្វា យឧតាឃិលិតឧល

ឧកាឃទឃឹឧហា ចិឃ ឃឹហតាឌំ តឌឧន្តោ កទចឹកទុតយញ្ញុតា (ពាហុឃ្សឧទត ឌយុំ ឧឌឧឃតិ៑

កិក្លូបិ ឧលា អបិឡ្ឋា ឃត្វុដ្ឋា បចិចិត្វា អឃំឃដ្ឋា អាទឧដ្ឋចិរិឃា បហិតត្វា ឧចាឌកា បិឃបកទហិឧតា ចត្វាឧទា ចចតក្លូយា ឃឹលឃយ្យត្តា

ឃយាឆិឃយ្យត្តា បញ្ញាឃយ្យត្តា ចិមុត្តិឃយ្យត្តា ចិមុត្តិញាណទស្សនឃយ្យត្តា ឧយឈចណ្ណា បំឃុក្ខលឌិចទ៌ បិទុបិត្វា ឃុចមុិតា ចិឃ កន្ឋហត្វិឧតា

កកចត្តំ បរិចាឧទត្វា ជ្ឍហិតឧឃាតា ឌយុំ ឃុលាត្តិ៑ ក្តបិឃកាបិ ឃុដ្ឋចត្វិតិចត្វា ឃុឌ្ឍត្តទាឃក្កា បុត្តាលុ្យឃយឃំ យហាឌាតាតិ បចឧត្វត្វា

កន្ឋយាលិឌិហិ កកចត្តំ បុឧឌត្វា ចត្តិត្វា កិក្លូឃដ្ឈុ្យ តិបច្ចកាទ៌ ឌឧឃ្សត្វា កកចត្តំ កិក្លូឃដ្ឈុ្ហា បរិចាឧទត្វា ឃំឃតហត្វបិឌា ជ្ឍហិតឧឃាតា

ឃក្កុំ ឌយុំ ឃុលាត្តិ៑ ឧតត ចុត្តំ – “ឧតត ឧលា បត ឃយឧឃត កកចា យហតិឃា បរិឃាឃ បរិចុឧតា ឌយុំ ឧឌឧឃន្តោ តិឃិឧន្តោ ឧហាតិ”តិ៑

ឃុប្យព្យុឧឌ្ឍ បត ឌិឈច្ឆាទុត្តាល្យបឧទឧតា ឈាឃបរិឧឃឃត៌ ចទយាឧតា អត្តទចិឆិ ជ្ឍតិឧណ្ណា ក្នុឧទឧតាច តំ យហាឌតឃត្តិបាតំ ឌិត្វា, “កិំ ត្

ឧលា អឃំ យហាឌតកាឧឃា ឃត្តិបតិឧតា, អឌ្ឍា ទុត្វ ឧកាឌត៌ ឌឹឃតិ យឧញ្ញា, អឧប្យច តាឧយត្វ កឧតត កិត្តិ លាឌតឹឃំ ចា ឧកាឌតឹឃំ ចា

លទ្ធុំ ឃក្កា”តិ ឃញ្ញាតាកិលិឧឃា តត្វ កត្វា អដ្ឋឃ កកចត្តំ បិឃាឌិកំ ឌឃ្សតឹឃំ បឃាឌតឹឃំ ក្តត្វយឌយឆឃយឆយត្បុត្តំ ឌត្តំ ក្យត្តំ ឃត្តិត្រឹឃំ

ឃុឃយាហិតំ តាឃ បរិឃាឃ បរិចុតំ ឌយុំ ឧឌឧឃត្តំ, ឌិត្វាត បុរិយឌាតិឃឃ្គតាឃ បរិបក្កាឃ ក្តបតិឃ្សឃឃយ្យត្តិឃា ឧចាឌិឃយាឧតា

“ឃំត្វតាហយ្យិ ឌយុំ ឃុឧលាឃ្យ”ត្តិ បរិឃបរិឃឧត្តា តិឃឹឌិ៑ តំ ឃត្ថាឃ ចុត្តំ – “អដ្ឋឃា ឧលា ឃុប្យព្យុឧឌ្ឍ កុដ្ឋិ…ឧប… តឧត្វច ទុកយត្តា

តិឃឹឌិ‘អហយ្យិ ឌយុំ ឧឃាឃ្សាយី’”តិ៑

ឃញ្ញាចត្តត្តិ ឃញ្ញាចតិ ហឹតាឌិឃញ្ញបុក្កលចតំ, តត្វ កិត្តិបិ អតចឧឃឧឃត្វាតិ អឧត្វា៑ “ឃញ្ញាចត្ត”ត្តិបិ បឆត្តិ៑ ឧចតឃាតិ

ព្យុឌ្ឍចក្លូឃយ្យយុត្តចិឧត្តត៑ ចិត្តឃឹឧឃត ហិ ញាណំ តិឌ្ឍិំ, តឃ្មា អាឃឃាត្បឃឃញាឧលាត ព្ហត្រឹឃបឧទាបរិឃត្តញាឧលាត ចាតិ អឧត្វា៑

ឧចឧតា បរិច្ច យតឃាកាឃឹតិ តឃ្សា បរិឃាឃ ចិត្តំ បឧច្ចកំ បរិច្ឆិត្តិត្វា យតឃិ អកាឃិ ឧត ឧចាឧលិឧកាឃិ៑ កឧញ្ញា ឌយុំ ចិញ្ញាតត្តិ

យក្កុថលឌយុំ អធិកត្តំ ឃយឧត្វា, ក្តបតិឃ្សឃឃយ្យឧត្តាតិ អឧត្វា៑ ទុតឌឧហាឃឹតិ អឃំ ឃុប្យព្យុឧឌ្ឍ កិត្តាបិ តកទឃិលិយិឃ្យឧច្ចកព្យុឧឌ្ឍ

អបរដ្ឋិញ្ញា ព្រាជិនេសា ឌានេតា, យក្កុមលទ្ធបនិស្សយោ បនស្ស បំសុបដិច្ឆន្នសុវណ្ណនិក្ខំ វិយ អនេត្ថាហនេយ្យេច វិនេទ្ធាតតិ, តស្មា សុវិញ្ញាបិយោតិ ឥទំ អនេហាសិ។ តេនាហ – “អយំ ខោ ឥទំ ករេត្វា ឆយំ វិញ្ញាតា”ន្តិ។

អត្ថុប្បត្តិ គេវត្តិ ជាតានន្តនំ សីលំ, សីលានន្តនំ សក្កំ, សក្កានន្តនំ យក្កត្តិ ឯវំ អនុបដិបាដិគតំ។ កគវា ហិ បឋមំ ទេវតា សទ្ធិំ អស្សាទំ ជនេស្សត្វា តទេតា សទ្ធា វិវេចេតុំ នានានយេហិ អាទីនវំ បកាសេត្វា អាទីនវសវនេន សំវិក្កហជយានំ នេក្ខម្មគុណវិភាវនត្ថុទេន ច វិវដ្ដំ ជនេស្សតិ។

ជានគតត្តិ ឥទំ នាម សុលានំ និជានំ, សម្បត្តីនំ មូលំ, ភោគានំ បតិដ្ឋា, វិសមគតស្ស តាណំ លេណំ គតិ បរាយណំ, ឥធលោកបរលោកេសុ ជានសទិសោ អវស្សយោ បតិដ្ឋា អារម្មណំ តាណំ លេណំ គតិ បរាយណំ នត្ថិ។ ឥទញ្ហិ អវស្សយដ្ឋេន រតនមយសីហាសនសទិសំ, បតិដ្ឋានដ្ឋេន មហាបថវីសទិសំ, អារម្មណដ្ឋេន អារម្មណរជ្ជុសទិសំ, ទុក្ខនិត្ថរណដ្ឋេន នាវាសទិសំ, សមស្សាសនដ្ឋេន សង្គាមសូរោ, ភយបរិត្តាណដ្ឋេន សុបរិក្ខតនគរំ, មច្ឆេរមលាទីហិ អនុបលិត្តដ្ឋេន បទុមំ, តេសំ និទហនដ្ឋេន ជាតវេទោ, ទុរាសទដ្ឋេន អាសីវិសោ, អសន្តាសនដ្ឋេន សីហោ, ពលវន្តដ្ឋេន ហត្ថី, អភិមង្គលសម្មតដ្ឋេន សេតឧសភោ, ខេមន្តភូមិសម្បាបនដ្ឋេន វលាហកោ អស្សរាជា។ ជានញ្ហិ លោកេ រជ្ជសិរិំ ទេតិ, ចក្កវត្តិសម្បត្តិំ សក្កសម្បត្តិំ មារសម្បត្តិំ ព្រហ្មសម្បត្តិំ សាវកបារមីញាណំ បច្ចេកពោធិញាណំ សម្មាសម្ពោធិញាណំ ទេតីតិ ឯវមាទិជានគុណប្បដិសំយុត្តកថំ។

យស្មា បន ជានំ ទេន្តោ សីលំ សមាទាតុំ សក្កោតិ, តស្មា ជានកថានន្តរំ សីលកថំ កថេសិ។ សីលកថន្តិ សីលំ នាមេតំ សត្តានំ អវស្សយោ បតិដ្ឋា អារម្មណំ តាណំ លេណំ គតិ បរាយណំ។ ឥធលោកបរលោកសម្បត្តីនញ្ហិ សីលសទិសោ អវស្សយោ បតិដ្ឋា អារម្មណំ តាណំ លេណំ គតិ បរាយណំ នត្ថិ, សីលាលង្ការសទិសោ អលង្ការោ, សីលបុប្ផសទិសំ បុប្ផំ, សីលគន្ធសទិសោ គន្ធោ នត្ថិ, សីលាលង្ការេន ហិ អលង្កតំ សីលកុសុមបិឡន្ធិតំ សីលគន្ធានុលិត្តំ សទេវកោ លោកោ ឱលោកេន្តោ តិត្តិំ ន គច្ឆតីតិ ឯវមាទីហិ សីលគុណប្បដិសំយុត្តកថំ។

ឥទំ បន សីលំ និស្សាយ អយំ សគ្គោ លព្ភតីតិ ទស្សេតុំ សីលានន្តរំ សគ្គកថំ កថេសិ។ សគ្គកថន្តិ អយំ សគ្គោ នាម ឥដ្ឋោ កន្តោ មនាបោ, និច្ចមេត្ថ កីឡា និច្ចសម្បត្តិយោ លព្ភន្តិ, ចាតុមហារាជិកា ទេវា នវុតិវស្សសតសហស្សានិ ទិព្វសុខំ ទិព្វសម្បត្តិំ បដិលភន្តិ, តាវតិំសា តិស្សោ ច វស្សកោដិយោ សដ្ឋិ ច វស្សសតសហស្សានីតិ ឯវមាទិសគ្គគុណប្បដិសំយុត្តកថំ។ សគ្គសម្បត្តិំ កថេន្តានញ្ហិ ពុទ្ធានំ មុខំ នប្បហោតិ។ វុត្តម្បិ ចេតំ “អនេកបរិយាយេន ខោ អហំ, ភិក្ខវេ, សគ្គកថំ កថេយ្យ”ន្តិអាទិ។

ឯវំ ទេវតា សទ្ធិំ សគ្គកថាយ បលោភេត្វា បុន ហត្ថិំ អលង្ករិត្វា តស្ស សោណ្ឌំ ឆិន្ទន្តោ វិយ “អយម្បិ សគ្គោ អនិច្ចោ អទ្ធុវោ, ន ឯត្ថ ឆន្ទរាគោ កាតព្ពោ”តិ ទស្សនត្ថំ “អប្បស្សាទា កាមា ពហុទុក្ខា ពហុបាយាសា, អាទីនវោ ឯត្ថ ភិយ្យោ”តិអាទិនា (ម. និ. ១.២៣៥; ១.៣១) នយេន កាមានំ អាទីនវំ ឱការំ សំកិលេសំ កថេសិ។ តត្ថ អាទីនវោតិ ទោសោ។ ឱការោតិ លាមកភាវោ, អសេដ្ឋេហិ សេវិតព្ពា សេដ្ឋេហិ ន សេវិតព្ពា និហីនភាវោតិ អត្ថោ។ សំកិលេសោតិ តេហិ សត្តានំ សំសារេ សំកិលិស្សនំ។ តេនាហ – “កិលិស្សន្តិ វត ភោ សត្តា”តិ

(ឞ. និ. ១.១៣១)

ឯចំ កាយាឌីតចេត ពតេដ្ឋត្វា តេតក្ខតេ្ម អាតិសំសំ បកាសេសិ បដ្ឋាដ្ឋាយ ឥសាតាឌីសុ ច ក្យុលំ ឌីតេបសិ ចតេណ្ហសិ. កល្លចិត្តត្តិអាឌីសុ កល្លចិត្តត្តិ ករុ្មតិយចិត្តំ, តេហដ្ឋា បចត្តិពតេឥសតាយ អយ្សុទ្ធិយាឌីតំ ចិត្តតេឥាយាតំ ចិកពត្តា ឬបរិតេឥសតាយ ភាឌតភាច្ងបកយតេត ករុ្មតិយចិត្តំ, កល្លុក្លយចិត្តត្តិ អតេត្វា ឌិឌ្ឋិយាតាឌីសំកិលេសចិកតេយត យុក្សចិត្តំ. កាយច្ឆូត្តាឌីចិកតេយត ចិតឹចរលាចិត្តំ. សយ្មាបឌិបត្តិយំ ឬញអារបឹតិបិតេយាដ្ឋតេឃាតេកត ឬឥក្កចិត្តំ. ពត្វេ សឌ្ឋាសយ្យត្តិយា បសត្ថចិត្តំ, យឥា ភកចា អដ្ឋាឃឹតិ សដ្ឋតេឌ្ឋា.

អឆ ចា កល្លចិត្តត្តិ កាយឆ្ឆូតចិកតេយត អតេរាកចិត្តំ. យុក្សចិត្តត្តិ ច្យាបិឥចិកតេយត តេយត្តាចតេសត អកចិតចិត្តំ. ចិតឹចរលាចិត្តត្តិ ឬឌ្ឋច្យក្ខឌ្ឋចិកតេយត អចិក្លិបតតេពា ត បិហិពចិត្តំ. ឬឥក្កចិត្តត្តិ ចិតយិឌ្ឋចិកតេយត សយ្យក្កហចតេសត អលឹតចិត្តំ. បសត្ថចិត្តត្តិ ចិចិកិច្ឆាចិកតេយត សយ្មាបឌិបត្តិយា អឌិយុត្តចិត្តំ.

អឆាពិ បឆ្ឆា. សាយុក្កិសិកាពិ សាយំ ឬក្កិសិកា អត្តតាច ឬឌ្ឋឌិត្វា កហិពា, សឃយុក្ខឌាតេលាត សាយំ ឌិដ្ឋា, អតេដ្ឋាសំ អសាឆារលាពិ អតេត្វា. កា ច បត សាពិ? អរិយសច្ឆតេឥសតា. តេពតេតចាហ – "ច្យក្កិ សយុឥយំ តិតេទាឆំ យក្ក"ត្តិ. ឮឥជ្យាសច្ឆាតំ សទ្ងុបឥស្សុតំ, ពស្មា ឮយស្ម៉ ឆាតេត អរិយសច្ឆាតិ កតេឆពដ្ឋាតិ, ពាតិ សដ្ឋាការតេពា ចិត្វាតេរត ចិសុឌ្ឋិមគ្គ (ចិសុឌ្ឋិ. ១.៣១៥) ច្យត្តាតឹពិ ពត្វ ច្យត្តតេយត តេចឌិពដ្ឋាតិ.

តេសឃ្យឆាបឹតិអាឌីតា ឬបយាចតេសត សុប្បត្យឌ្ឋស្ស កិតេលសប្បហាតំ អរិយយក្ក្យប្បាឥច្ឆា ឥតេស្សុតិ. អបកពកាឮអកត្តិ ចិកពកាឮអកំ. សយ្មឥចាពិ សុឌ្ឋតេយច. រឌតត្តិ តិលបឹពតេលិហិពយតេឌ្ឋដ្ឋាឌីរក្កឌាពំ. បឌិក្កតេលាឃ្យាពិ កតេលាឃ្យ, បកស្សុរំ ភតេចយ្យ. ពស្ម៉ិតេយច អាសតេតពិ ពស្សុតេយច តិសដ្ឋាយំ. ឯតេពតស្ស លហុចិបស្សុតកពា ពិក្លបដ្ឋាពា សុលាបឌិបឥា លិប្យាភិដ្ឋាពា ច ឥស្សិពា តេហាត្តិ. ចិរង
ចិពយលត្តិ អបិឃកយតឹយរាករឌាឌីតំ អភាតេចត ចិរង, អតចតេសឌិឌ្ឋិចិចិកិច្ឆាយលិបកតេយត ចិពយលំ. បឥយយក្កចដ្ឋារិលេសរឌាភាតេចត ចា ចិរង, បច្ឆាចិឥច្យសឹ្សលយលិបកតេយត ចិពយលំ. ឥយ្មចក្លុត្តិ តេសាពាបត្តិយតេក្កា អឌិតេប្យតេពា. ពស្ស ឬប្បត្តិអាការឥស្សុតត្វំ "ឃំកិច្ឆិ សយុឥយឥយ្មំ, សត្វំ ពំ តិតេទាឥយ្ម"ត្តិ ច្យត្តំ. ពឌ្យាតិតេទាឆំ អារយុលំ កត្វា កិច្ឆចតេសត ឯច សដ្ឋពឥយ្មេ បឌិចិដ្ឋត្តិ ឬប្បដ្ឋពិ.

ពត្រឹឥំ ឬបយាសំសត្ថតំ – ចត្វំ ចិយ ចិត្តំ ឥដ្ឋត្វា, ចត្វស្ស អាកត្តុកយតេលហិ កិលិដ្ឋភារតេចា ចិយ ចិត្តស្ស រាកាឌីយតេលហិ សំកិលិដ្ឋភារតេចា, តេឆាចតបលកំ ចិយ អត្យុប្បត្តិកឆា, ឬឥកំ ចិយ សឌ្ឋា, ឬឥតេកត តេពតេយត្វា តេពតេយត្វា តេកាយឃលាតេរហិ កាឮអតេក សយ្មឌ្ឋិត្វា ចត្វស្ស តេឆាចតប្បតេឃាតេកា ចិយ សឌ្ឋាសលិតេលត តេពតេយត្វា សពិសយាឆិបដ្ឋាហិ តេឥាតេស សិឆិតេល កត្វា សឌ្ឋាឌីចិឆិតា ចិត្តស្ស តេសាឥតេត ចិរិយារម្ភា, តេពត បតេឃាតេកត ចតេត្វ កាឮអកាបកតេយា ចិយ ចិរិយារម្ភតេត កិលេសចិក្លុម្ភំ, រក្កឌាពំ ចិយ អរិយយតេក្កា, តេពត សុឌ្ឋស្ស ចត្វស្ស បភស្សរភារតេចា ចិយ ចិក្លុម្ភិពកិលេសស្ស ចិត្តស្ស យតេក្កត បរិតេឃាឥាបតត្តិ.

ឯចំ បត សុប្បត្យតេឌ្ឋា បរិសបរិយតេត្ត តិសិតេត្ថា ឥយ្មតេឥសតំ សុត្វា តេសាពាបត្តិផលំ បត្វា អត្តតា បឌិលឌ្ឋក្យុលំ សត្វ អាតេរាតេចត្យកាតេយា

បរិសមជ្ឈោគាហិតុំ អវិសហន្តោ មហាជនស្ស សត្ថារំ វន្ទិត្វា អនុគន្ត្វា និវត្តកាលេ ភគវតិ វិហារំ គតេ សយម្បិ វិហារំ អគមាសិ។ តស្មិំ ខណេ សក្កោ ទេវរាជា “អយំ សុប្បពុទ្ធោ កុដ្ឋី អត្តនោ សត្ថុ សាសនេ បដិលទ្ធគុណំ បាកដំ កាតុកាមោ”តិ ញត្វា “វីមំសិស្សាមិ ន”ន្តិ គន្ត្វា អាកាសេ ឋិតោ ឯតទវោច – “សុប្បពុទ្ធ ត្វំ មនុស្សទលិទ្ទោ មនុស្សកបណោ មនុស្សវរាកោ, អហំ តេ អបរិមិតំ ធនំ ទស្សាមិ, ‘ពុទ្ធោ ន ពុទ្ធោ, ធម្មោ ន ធម្មោ, សង្ឃោ ន សង្ឃោ, អលំ មេ ពុទ្ធេន, អលំ មេ ធម្មេន, អលំ មេ សង្ឃេនា’តិ វទេហី”តិ។ អថ នំ សោ អាហ “កោសិ ត្វ”ន្តិ? “អហំ សក្កោ ទេវរាជា”តិ។ “អន្ធពាល អហិរិក, ត្វំ មយា សទ្ធិំ កថេតុំ ន យុត្តរូបោ, យោ ត្វំ ឯវំ អវត្តព្ពំ វទេសិ, អបិច មំ ត្វំ ‘ទុគ្គតោ ទលិទ្ទោ កបណោ’តិ កស្មា វទេសិ, ននុ អហំ លោកនាថស្ស ឱរសបុត្តោ, នេវាហំ ទុគ្គតោ ន ទលិទ្ទោ ន កបណោ, អថ ខោ សុខប្បត្តោ បរមេន សុខេន អបិហមម្ហិ មហទ្ធនោ”តិ វត្វា អាហ –

“សទ្ធាធនំ សីលធនំ, ហិរិឱត្តប្បិយំ ធនំ;

សុតធនញ្ច ចាគោ ច, បញ្ញា វេ សត្តមំ ធនំ។

“យស្ស ឯតេ ធនា អត្ថិ, ឥត្ថិយា បុរិសស្ស វា;

‘អទលិទ្ទោ’តិ តំ អាហុ, អមោឃំ តស្ស ជីវិត”ន្តិ។ (អ॰ និ॰ ៧.៥) –

តស្សិមាតិ យេ សត្ត អរិយធនានិ សន្តិ។ យេសញ្ហិមានិ ធនានិ សន្តិ, ន ត្វេវ តេ ពុទ្ធេហិ ច បច្ចេកពុទ្ធេហិ ច ‘ទលិទ្ទា’តិ វុច្ចន្តី”តិ។

សក្កោ តស្ស កថំ សុត្វា តំ អន្តរាមគ្គេ ឱហាយ សត្ថុ សន្តិកំ គន្ត្វា សព្ពំ តំ វចនំ បដិវចនញ្ច អារោចេសិ។ អថ នំ ភគវា អាហ – “ន ខោ សក្ក សក្កា តាទិសានំ សតេនបិ សហស្សេនបិ សុប្បពុទ្ធំ កុដ្ឋិំ ‘ពុទ្ធោ ន ពុទ្ធោ, ធម្មោ ន ធម្មោ, សង្ឃោ ន សង្ឃោ’តិ កថាបេតុ”ន្តិ។ សុប្បពុទ្ធោបិ ខោ កុដ្ឋី សត្ថុ សន្តិកំ គន្ត្វា សត្ថារា កតបដិសន្ថារោ អត្តនា បដិលទ្ធគុណំ អារោចេសិ។ តេន វុត្តំ – “អថ ខោ សុប្បពុទ្ធោ កុដ្ឋី ទិដ្ឋធម្មោ”តិអាទិ។

តត្ថ ទិដ្ឋធម្មោតិ ទិដ្ឋោ អរិយសច្ចធម្មោ ឯតេនាតិ ទិដ្ឋធម្មោ។ សេសបទេសុបិ ឯសេវ នយោ។ តត្ថ “ទិដ្ឋធម្មោ”តិ ចេត្ថ សាមញ្ញវចនតោ ធម្មសទ្ទោ។ ទស្សនំ នាម ញាណទស្សនតោ អញ្ញម្បិ អត្ថីតិ តំ និវត្តនត្ថំ “បត្តធម្មោ”តិ វុត្តំ។ បត្តិ ច ញាណសម្បត្តិតោ អញ្ញាបិ វិជ្ជតីតិ តតោ វិសេសនត្ថំ “វិទិតធម្មោ”តិ វុត្តំ។ សា បនាយំ វិទិតធម្មតា ធម្មេសុ ឯកទេសេនាបិ ហោតីតិ និប្បទេសតោ វិទិតភាវំ ទស្សេតុំ “បរិយោគាឡ្ហធម្មោ”តិ វុត្តំ។ តេនស្ស យថាវុត្តំ សច្ចាភិសម្ពោធំ ទីបេតិ។ មគ្គញាណញ្ហិ ឯកាភិសមយវសេន បរិញ្ញាទិកិច្ចំ សាធេន្តំ និប្បទេសតោបិ បរិញ្ញេយ្យធម្មំ សមន្តតោ ឱគាឡ្ហំ នាម ហោតិ, ន តទញ្ញញាណំ។ តេន វុត្តំ – “ទិដ្ឋោ អរិយសច្ចធម្មោ ឯតេនាតិ ទិដ្ឋធម្មោ”តិ។ តេនេវាហ “តិណ្ណវិចិកិច្ឆោ”តិអាទិ។

ᨲᨲ᩠ᨳ ᨷᨭᩥᨽᨿᨠᨶ᩠ᨲᩣᩁᩈᨴᩥᩈᩣ ᩈᩮᩣᩊᩈᩅᨲ᩠ᨳᩩᨠᩣ ᨧ ᩋᨭ᩠ᨮᩅᨲ᩠ᨳᩩᨠᩣ ᨧ ᨲᩥᨱ᩠ᨱᩣ ᩅᩥᨧᩥᨠᩥᨧ᩠ᨨᩣ ᩑᨲᩮᨶᩣᨲᩥ ᨲᩥᨱ᩠ᨱᩅᩥᨧᩥᨠᩥᨧ᩠ᨨᩮᩣ᪨ ᨲᨲᩮᩣ ᩑᩅ ᨷᩅᨲ᩠ᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩ “ᩑᩅᩴ ᨶᩩ ᨡᩮᩣ, ᨶ ᨶᩩ ᨡᩮᩣ”ᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᨷᩅᨲ᩠ᨲᩥᨲᩣ ᩅᩥᨣᨲᩣ ᩈᨾᩩᨧ᩠ᨨᩥᨶ᩠ᨶᩣ ᨠᨳᩴᨠᨳᩣ ᩑᨲᩔᩣᨲᩥ ᩅᩥᨣᨲᨠᨳᩴᨠᨳᩮᩣ᪨ ᩈᩣᩁᨩ᩠ᨩᨠᩁᩣᨶᩴ ᨷᩣᨷᨵᨾ᩠ᨾᩣᨶᩴ ᨷᩉᩦᨶᨲ᩠ᨲᩣ ᨲᨷ᩠ᨷᨭᩥᨷᨠ᩠ᨡᩔ ᨧ ᩈᩦᩃᩣᨴᩥᨣᩩᨱᩔ ᩈᩩᨷ᩠ᨷᨲᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᩅᩮᩈᩣᩁᨩ᩠ᨩᩴ ᩅᩥᩈᩣᩁᨴᨽᩣᩅᩴ ᩅᩮᨿ᩠ᨿᨲ᩠ᨲᩥᨿᩴ ᨷᨲ᩠ᨲᩮᩣᨲᩥ ᩅᩮᩈᩣᩁᨩ᩠ᨩᨷ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩮᩣ᪨ ᨶᩣᩔ ᨷᩁᩮᩣ ᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣ, ᨶ ᨷᩁᩔ ᩈᨴ᩠ᨵᩣᨿ ᩑᨲ᩠ᨳ ᩅᨲ᩠ᨲᨲᩦᨲᩥ ᩋᨷᩁᨷ᩠ᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣ᪨ ᨠᨲ᩠ᨳᩣᨲᩥ ᩋᩣᩉ “ᩈᨲ᩠ᨳᩩᩈᩣᩈᨶᩮ”ᨲᩥ᪨

ᩋᨽᩥᨠ᩠ᨠᨶ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩ ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩣᨷᩥ ᩋᨿᩴ ᩋᨽᩥᨠ᩠ᨠᨶ᩠ᨲᩈᨴ᩠ᨴᩮᩣ ᨡᨿᩈᩩᨶ᩠ᨴᩁᩣᨽᩥᩁᩪᨷᨻ᩠ᨽᨶᩩᨾᩮᩣᨴᨶᩣᨴᩦᩈᩩ ᩋᨶᩮᨠᩮᩈᩩ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩈᩩ ᨴᩥᩔᨲᩥ, ᩍᨵ ᨷᨶ ᩋᨻ᩠ᨽᨶᩩᨾᩮᩣᨴᨶᩮ ᨴᨭ᩠ᨮᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨ ᨲᩮᨶᩮᩅ ᩈᩮᩣ ᨷᩈᩣᨴᩅᩈᩮᨶ ᨷᩈᩴᩈᩣᩅᩈᩮᨶ ᨧ ᨴ᩠ᩅᩥᨠ᩠ᨡᨲ᩠ᨲᩩᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ, ᩈᩣᨵᩩ ᩈᩣᨵᩩ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩋᨽᩥᨠ᩠ᨠᨶ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩣ ᩋᨲᩥᨠᨶ᩠ᨲᩴ ᩋᨲᩥᩍᨭ᩠ᨮᩴ ᩋᨲᩥᨾᨶᩣᨷᩴ, ᩋᨲᩥᩈᩩᨶ᩠ᨴᩁᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩑᨠᩮᨶ ᩋᨽᩥᨠ᩠ᨠᨶ᩠ᨲᩈᨴ᩠ᨴᩮᨶ ᨴᩮᩈᨶᩴ ᨳᩮᩣᨾᩮᨲᩥ, ᩑᨠᩮᨶ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᨷᩈᩣᨴᩴ᪨

ᩋᨿᨬ᩠ᨧᩮᨲ᩠ᨳ ᩋᨵᩥᨷ᩠ᨷᩣᨿᩮᩣ – ᩋᨽᩥᨠ᩠ᨠᨶ᩠ᨲᩴ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᨿᨴᩥᨴᩴ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᨴᩮᩈᨶᩣ, ᩋᨽᩥᨠ᩠ᨠᨶ᩠ᨲᩴ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᨿᨴᩥᨴᩴ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᨴᩮᩈᨶᩴ ᩋᩣᨣᨾ᩠ᨾ ᨾᨾ ᨷᩈᩣᨴᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᩑᩅ ᩅᩣ ᩅᨧᨶᩴ ᩋᨽᩥᨠ᩠ᨠᨶ᩠ᨲᩴ ᨴᩮᩣᩈᨶᩣᩈᨶᨲᩮᩣ, ᩋᨽᩥᨠ᩠ᨠᨶ᩠ᨲᩴ ᨣᩩᨱᩣᨵᩥᨣᨾᨶᨲᩮᩣ, ᨲᨳᩣ ᩈᨴ᩠ᨵᩣᨩᨶᨶᨲᩮᩣ, ᨷᨬ᩠ᨬᩣᨩᨶᨶᨲᩮᩣ, ᩈᩣᨲ᩠ᨳᨲᩮᩣ , ᩈᨻ᩠ᨿᨬ᩠ᨩᨶᨲᩮᩣ, ᩏᨲ᩠ᨲᩣᨶᨷᨴᨲᩮᩣ, ᨣᨾ᩠ᨽᩦᩁᨲ᩠ᨳᨲᩮᩣ, ᨠᨱ᩠ᨱᩈᩩᨡᨲᩮᩣ, ᩉᨴᨿᨦ᩠ᨣᨾᨲᩮᩣ, ᩋᨶᨲ᩠ᨲᩩᨠ᩠ᨠᩴᩈᨶᨲᩮᩣ, ᩋᨷᩁᩅᨾ᩠ᨽᨶᨲᩮᩣ, ᨠᩁᩩᨱᩣᩈᩦᨲᩃᨲᩮᩣ, ᨷᨬ᩠ᨬᩣᩅᨴᩣᨲᨲᩮᩣ, ᩋᩣᨷᩣᨳᩁᨾᨱᩦᨿᨲᩮᩣ, ᩅᩥᨾᨴ᩠ᨴᨠ᩠ᨡᨾᨲᩮᩣ, ᩈᩩᨿ᩠ᨿᨾᩣᨶᩈᩩᨡᨲᩮᩣ, ᩅᩦᨾᩴᩈᩥᨿᨾᩣᨶᩉᩥᨲᨲᩮᩣᨲᩥ ᩑᩅᨾᩣᨴᩦᩉᩥ ᨿᩮᩣᨩᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᨴᨴ᩠ᩅᨿᩴ ᩋᩣᩉ᪨

ᨲᨲᩮᩣ ᨷᩁᩴ ᨧᨲᩪᩉᩥ ᩏᨷᨾᩣᩉᩥ ᨴᩮᩈᨶᩴ ᨳᩮᩣᨾᩮᨲᩥ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨶᩥᨠ᩠ᨠᩩᨩ᩠ᨩᩥᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨵᩮᩣᨾᩩᨡᨮᨷᩥᨲᩴ, ᩉᩮᨭ᩠ᨮᩣᨾᩩᨡᨩᩣᨲᩴ ᩅᩣ᪨ ᩏᨠ᩠ᨠᩩᨩ᩠ᨩᩮᨿ᩠ᨿᩣᨲᩥ ᩏᨷᩁᩥ ᨾᩩᨡᩴ ᨠᩁᩮᨿ᩠ᨿ᪨ ᨷᨭᩥᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᨲᩥᨱᨷᨱ᩠ᨱᩣᨴᩥᨨᩣᨴᩥᨲᩴ᪨ ᩅᩥᩅᩁᩮᨿ᩠ᨿᩣᨲᩥ ᩏᨣ᩠ᨥᩣᨭᩮᨿ᩠ᨿ᪨ ᨾᩪᩊ᩠ᩉᩔᩣᨲᩥ ᨴᩥᩈᩣᨾᩪᩊ᩠ᩉᩔ᪨ ᨾᨣ᩠ᨣᩴ ᩋᩣᨧᩥᨠ᩠ᨡᩮᨿ᩠ᨿᩣᨲᩥ ᩉᨲ᩠ᨳᩮ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ “ᩑᩈ ᨾᨣ᩠ᨣᩮᩣ”ᨲᩥ ᨾᨣ᩠ᨣᩴ ᩏᨷᨴᩥᩈᩮᨿ᩠ᨿ᪨ ᩋᨶ᩠ᨵᨠᩣᩁᩮᨲᩥ ᨧᨲᩩᩁᨦ᩠ᨣᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩮ᪨ ᩋᨿᩴ ᨲᩣᩅ ᨷᨴᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨

ᩋᨿᩴ ᨷᨶ ᩋᨵᩥᨷ᩠ᨷᩣᨿᨿᩮᩣᨩᨶᩣ – ᨿᨳᩣ ᨠᩮᩣᨧᩥ ᨶᩥᨠ᩠ᨠᩩᨩ᩠ᨩᩥᨲᩴ ᩏᨠ᩠ᨠᩩᨩ᩠ᨩᩮᨿ᩠ᨿ, ᩑᩅᩴ ᩈᨴ᩠ᨵᨾ᩠ᨾᩅᩥᨾᩩᨡᩴ ᩋᩈᨴ᩠ᨵᨾ᩠ᨾᩮ ᨷᨲᩥᨲᩴ ᨾᩴ ᩋᩈᨴ᩠ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᩅᩩᨭ᩠ᨮᩣᨷᩮᨶ᩠ᨲᩮᨶ, ᨿᨳᩣ ᨷᨭᩥᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨶᩴ ᩅᩥᩅᩁᩮᨿ᩠ᨿ, ᩑᩅᩴ ᨠᩔᨷᩔ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᩈᩣᩈᨶᨶ᩠ᨲᩁᨵᩣᨶᨲᩮᩣ ᨷᨽᩩᨲᩥ ᨾᩥᨧ᩠ᨨᩣᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᨣᩉᨶᨷᨭᩥᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨶᩴ ᩈᩣᩈᨶᩴ ᩅᩥᩅᩁᨶ᩠ᨲᩮᨶ, ᨿᨳᩣ ᨾᩪᩊ᩠ᩉᩔ ᨾᨣ᩠ᨣᩴ ᩋᩣᨧᩥᨠ᩠ᨡᩮᨿ᩠ᨿ, ᩑᩅᩴ ᨠᩩᨾ᩠ᨾᨣ᩠ᨣᨾᩥᨧ᩠ᨨᩣᨾᨣ᩠ᨣᨷ᩠ᨷᨭᩥᨷᨶ᩠ᨶᩔ ᨾᩮ ᩈᨣ᩠ᨣᨾᩮᩣᨠ᩠ᨡᨾᨣ᩠ᨣᩴ ᩋᩣᩅᩥᨠᩁᩮᩣᨶ᩠ᨲᩮᨶ, ᨿᨳᩣ ᩋᨶ᩠ᨵᨠᩣᩁᩮ ᨲᩮᩃᨷᨩ᩠ᨩᩮᩣᨲᩴ ᨵᩣᩁᩮᨿ᩠ᨿ, ᩑᩅᩴ ᨾᩮᩣᩉᨶ᩠ᨵᨠᩣᩁᩮ ᨶᩥᨾᩩᨣ᩠ᨣᩔ ᨾᩮ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩣᨴᩥᩁᨲᨶᩁᩪᨷᩣᨶᩥ ᩋᨷᩔᨲᩮᩣ ᨲᨷ᩠ᨷᨭᩥᨧ᩠ᨨᩣᨴᨠᨾᩮᩣᩉᨶ᩠ᨵᨠᩣᩁᩅᩥᨴ᩠ᨵᩴᩈᨠᨴᩮᩈᨶᩣᨷᨩ᩠ᨩᩮᩣᨲᨵᩣᩁᨱᩮᨶ ᨽᨣᩅᨲᩣ ᨶᩣᨶᩣᨶᨿᩮᩉᩥ ᨷᨠᩣᩈᩥᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᩋᨶᩮᨠᨷᩁᩥᨿᩣᨿᩮᨶ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ ᨷᨠᩣᩈᩥᨲᩮᩣ᪨

ᩑᩅᩴ ᨴᩮᩈᨶᩴ ᨳᩮᩣᨾᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩣᨿ ᨴᩮᩈᨶᩣᨿ ᩁᨲᨶᨲ᩠ᨲᨿᩮ ᨷᩈᨶ᩠ᨶᨧᩥᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨷᩈᨶ᩠ᨶᩣᨠᩣᩁᩴ ᨠᩁᩮᩣᨶ᩠ᨲᩮᩣ “ᩑᩈᩣᩉ”ᨶ᩠ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨾᩣᩉ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩑᩈᩣᩉᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᩈᩮᩣ ᩋᩉᩴ᪨ ᨽᨣᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᩈᩁᨱᩴ ᨣᨧ᩠ᨨᩣᨾᩦᨲᩥ ᨽᨣᩅᩣ ᨾᩮ ᩈᩁᨱᩴ ᨷᩁᩣᨿᨱᩴ ᩋᨥᩔ ᨲᩣᨲᩣ, ᩉᩥᨲᩔ ᩅᩥᨵᩣᨲᩣᨲᩥ ᩍᨾᩥᨶᩣ ᩋᨵᩥᨷ᩠ᨷᩣᨿᩮᨶ ᨽᨣᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᨣᨧ᩠ᨨᩣᨾᩥ ᨽᨩᩣᨾᩥ, ᩑᩅᩴ ᩅᩣ ᨩᩣᨶᩣᨾᩥ ᨻᩩᨩ᩠ᨫᩣᨾᩦᨲᩥ᪨ ᨿᩮᩈᨬ᩠ᩉᩥ ᨵᩣᨲᩪᨶᩴ ᨣᨲᩥᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ, ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩥᨷᩥ ᨲᩮᩈᩴ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨵᨾ᩠ᨾᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨵᩥᨣᨲᨾᨣ᩠ᨣᩮ ᩈᨧ᩠ᨨᩥᨠᨲᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩮ ᨿᨳᩣᨶᩩᩈᩥᨭ᩠ᨮᩴ

ปฏิปชฺชมาเน จตูสุ อปาเยสุ อปตมาเน ธาเรตีติ ธมฺโม. โส อตฺถโต อริยมคฺโค เจว นิพฺพานญฺจ. วุตฺตญฺเหตํ –

“ยาวตา, ภิกฺขเว, ธมฺมา สงฺขตา, อริโย อฏฺฐงฺคิโก มคฺโค เตสํ อคฺคมกฺขายตี”ติ (อ. นิ. ๔.๓๔; อิติวุ. ๙๐).

“ยาวตา, ภิกฺขเว, ธมฺมา สงฺขตา วา อสงฺขตา วา, วิราโค เตสํ อคฺคมกฺขายตี”ติ (อิติวุ. ๙๐) จ –

น เกวลํ อริยมคฺโค เจว นิพฺพานญฺจ, อปิจ โข อริยผเลหิ สทฺธึ ปริยตฺติธมฺโมปิ. วุตฺตญฺเหตํ –

“ราควิราคมเนชมโสกํ, ธมฺมมสงฺขตมปฺปฏิกูลํ;

มธุรมิมํ ปคุณํ สุวิภตฺตํ, ธมฺมมิมํ สรณตฺถมุเปหี”ติ. (วิ. ว. ๘๘๗);

เอตฺถ หิ ราควิราโคติ มคฺโค วุตฺโต. อเนชมโสกนฺติ ผลํ. อสงฺขตนฺติ นิพฺพานํ. อปฺปฏิกูลํ มธุรมิมํ ปคุณํ สุวิภตฺตนฺติ ปริยตฺติธมฺโม วุตฺโตติ.

ภิกฺขุสงฺฆนฺติ ทิฏฺฐิสีลสงฺฆาเตน สํหตํ อฏฺฐอริยปุคฺคลสมูหํ. เอตฺตาวตา สุปฺปพุทฺโธ ตีณิ สรณคมนานิ ปฏิเวเทสิ. อุปาสกํ มํ ภควา ธาเรตุ อชฺชตคฺเค ปาณุเปตํ สรณํ คตนฺติ อชฺชตคฺเคติ อชฺชตํ อาทึ กตฺวา. “อชฺชทคฺเค”ติปิ ปาโฐ, ทกาโร ปทสนฺธิกโร, อชฺช อคฺเค อชฺช อาทึ กตฺวาติ อตฺโถ. ปาณุเปตนฺติ ปาเณหิ อุเปตํ, ยาว เม ชีวิตํ ปวตฺตติ, ตาว อุเปตํ อนญฺญสตฺถุกํ ตีหิ สรณคมเนหิ สรณํ คตํ รตนตฺตยสฺส อุปาสกตฺตา อุปาสกํ กปฺปิยการกํ มํ ภควา อุปธาเรตุ ชานาตูติ อตฺโถ. ธมฺมสฺส จ สรณาคมนํ อริยมคฺคาธิคเมน นิปฺผนฺนํ, อญฺญาสยํ ปน อาจิกฺขนฺโต เอวมาห.

ภควโตภาสิตํ อภินนฺทิตฺวา อนุโมทิตฺวาติ ภควโต วจนํ จิตฺเตน อภินนฺทิตฺวา ตเถว อภินนฺทิตาการํ ปกาเสนฺโต วุตฺตนเยน วาจาย อนุโมทิตฺวา. อภิวาเทตฺวา ปทกฺขิณํ กตฺวา ปกฺกามีติ ตํ ภควนฺตํ ปญฺจปติฏฺฐิเตน วนฺทิตฺวา ติกฺขตฺตุํ ปทกฺขิณํ กตฺวา สตฺถุ คุณนินฺนจิตฺโต ยาว ทสฺสนวิสยสมติกฺกมา ภควนฺตํเยว เปกฺขมาโน ปญฺชลิโก นมสฺสมาโน ปกฺกามิ.

ปกฺกนฺโต จ กุฏฺฐโรคาภิภเวน ลิตฺตหตฺถปาทงฺคุลิ อุกฺการกตฺวา สมนฺตโต วิสฺสนฺทมานาสโว คณฺฑปิฬกาปีฬิโต อสุจิ ทุคฺคนฺโธ เชคุจฺฉตโม ปรมการุญฺญตํ ปตฺโต “นายํ กาโย พุทฺธสฺส อนุตฺตรสตฺถุสฺส ปณีตตรสฺส อริยธมฺมสฺส อาธาโร ภวิตุํ ยุตฺโต”ติ อุปฺปนฺนาภิสนฺธินา วิย สคฺคสํวตฺตนิเกน ปุญฺญกมฺเมน โอกาเส กเต อปฺปายุกสํวตฺตนิเกน อุปจฺเฉทเกน ปาปกมฺเมน กตูปจิเตน โจทิยมาโน ตรุณวจฺฉาย เธนุยา อาปติตฺวา มาริโต. เตน วุตฺตํ – “อถ โข อจิรปกฺกนฺตํ สุปฺปพุทฺธํ กุฏฺฐึ คาวี ตรุณวจฺฉา

អធិបតិត្វា ជីវិតា វោរោបេសី”តិ។

សោ កិរ អតីតេ ឯកោ សេដ្ឋិបុត្តោ ហុត្វា អត្តនោ សហាយេហិ តីហិ សេដ្ឋិបុត្តេហិ សទ្ធិំ កីឡន្តោ ឯកំ នគរសោភិនិំ គណិកំ ឧយ្យានំ នេត្វា ទិវសំ សម្បត្តិំ អនុភវិត្វា អត្ថង្គតេ សូរិយេ សហាយេ ឯតទវោច – “ឥមិស្សា ហត្ថេ កហាបណសហស្សំ ពហុកញ្ច សុវណ្ណំ មហគ្ឃានិ ច បសាធនានិ សំវិជ្ជន្តិ, ឥមស្មិំ វនេ អញ្ញោ កោចិ នត្ថិ, រត្តិ ច ជាតា, ហន្ទ ឥមំ មមំ មារេត្វា សព្ពំ ធនំ គហេត្វា គច្ឆាមា”តិ។ តេ ចត្តារោបិ ជនា ឯកជ្ឈាសយា ហុត្វា តំ មារេតុំ ឧបក្កមិំសុ។ សា តេហិ មារិយមានា “ឥមេ និល្លជ្ជា និក្ករុណា មយា សទ្ធិំ កិលេសសន្ថវំ កត្វា និរបរាធំ មំ កេវលំ ធនលោភេន មារេន្តិ, ឯកវារំ តាវ មំ ឥមេ មារេន្តុ, អហំ បន យក្ខិនី ហុត្វា អនេកវារំ ឥមេ មារេតុំ សមត្ថា ភវេយ្យ”ន្តិ បត្ថនំ កត្វា កាលមកាសិ។ តេសុ កិរ ឯកោ បុក្កុសាតិ កុលបុត្តោ អហោសិ, ឯកោ ពាហិយោ ទារុចីរិយោ, ឯកោ តម្ពទាឋិកោ ចោរឃាតកោ, ឯកោ សុប្បពុទ្ធោ កុដ្ឋី, ឥតិ ឥមេសំ ចតុន្នំ ជនានំ អនេកសតេ អត្តភាវេ សា យក្ខយោនិយំ និព្ពត្តា គាវី ហុត្វា ជីវិតា វោរោបេសិ។ តេ តស្សា កម្មស្ស និស្សន្ទេន តត្ថ តត្ថ អន្តរាមរណំ បាបុណិំសុ។ ឯវំ សុប្បពុទ្ធស្ស កុដ្ឋិស្ស សហសា មរណំ ជាតំ, តេន វុត្តំ – “អថ ខោ អចិរបក្កន្តំ...បេ... វោរោបេសី”តិ។

អថ សម្ពហុលា ភិក្ខូ តស្ស កាលកិរិយំ ភគវតោ អារោចេត្វា អភិសម្បរាយំ បុច្ឆិំសុ។ ភគវា ព្យាកាសិ។ តេន វុត្តំ – “អថ ខោ សម្ពហុលា ភិក្ខូ”តិអាទិ។

តត្ថ តិណ្ណំ សំយោជនានំ បរិក្ខយាតិ សក្កាយទិដ្ឋិ វិចិកិច្ឆា សីលព្ពតបរាមាសោតិ ឥមេសំ តិណ្ណំ ភវពន្ធនានំ សមុច្ឆេទវសេន បហានា។ សោតាបន្នោតិ សោតសង្ខាតំ អរិយមគ្គំ អាទិតោ បន្នោ។ វុត្តញ្ហេតំ –

“សោតោ សោតោតិ ឥទំ, អាវុសោ សារិបុត្ត, វុច្ចតិ។ កតមោ នុ ខោ, អាវុសោ, សោតោតិ? អយមេវ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មគ្គោ”តិអាទិ (សំ។ និ។ ៥។១០០១)។

អវិនិបាតធម្មោតិ វិនិបាតនំ វិនិបាតោ, នាស្ស វិនិបាតោ ធម្មោតិ អវិនិបាតធម្មោ, ចតូសុ អបាយេសុ ឧបបជ្ជនវសេន អបតនសភាវោតិ អត្ថោ។ និយតោតិ ធម្មនិយាមេន សម្មត្តនិយាមេន និយតោ។ សម្ពោធិបរាយណោតិ ឧបរិមគ្គត្តយសង្ខាតា សម្ពោធិ បរំ អយនំ អស្ស គតិ បដិសរណំ អវស្សំ បត្តព្ពាតិ សម្ពោធិបរាយណោ។ ឯតេន “តស្ស កា គតិ, កោ អភិសម្បរាយោ”តិ បុច្ឆាយ កថិកា ឯវ សុប្បពុទ្ធស្ស គតិ, ន បាបិកាតិ អយមេត្ថ ទស្សិតោ។ ន បន តេន សម្បត្តា គតិ, តំ បន បុច្ឆានុសន្ធិវសេន បកាសេតុកាមោ ធម្មរាជា ឯត្តកមេវ អកាសិ។ បស្សតិ ហិ ភគវា “មយា ឯត្តកេ កថិតេ ឥមិស្សំយេវ បរិសតិ អនុសន្ធិកុសលោ ឯកោ ភិក្ខុ សុប្បពុទ្ធស្ស កុដ្ឋិភាវទាលិទ្ទិយកបណភាវានំ ការណំ បុច្ឆិស្សតិ, អថាហំ តស្ស តំ ការណំ តេន បុច្ឆានុសន្ធិនា បកាសេត្វា ទេសនំ និដ្ឋាបេស្សាមី”តិ។ តេនេវាហ – “ឯវំ វុត្តេ អញ្ញតរោ ភិក្ខូ”តិអាទិ។ តត្ថ ហេតូតិ អសាធារណការណំ, សាធារណការណំ បន បច្ចយោតិ, អយមេតេសំ វិសេសោ។ យេនាតិ យេន ហេតុនា យេន បច្ចយេន ច។

ក្វតបុព្វត្តិ ឌាតបុព្វំ អតីតេ កាលេ តិព្វត្តំ តំ ជនេស្សតំ “សុប្បតុទ្ធោ”តិអាទិ ចុត្តំ ពកា បត ក្វតត្តិ? អតីតេ កិរ អត្តប្បទេក្ក តឆាកេត ឆារាណសិយា សាយត្តា ឧកស្មិំ កាលេ ឧកា កុលធីតា លេត្តំ ទក្ខតិ សា ឧកំ បច្ចេកពុទ្ធំ ទិស្វា បសន្នចិត្តា តស្ស បញ្ចហិ លាជសតេហិ សទ្ធិំ ឧកំ បទុមបុប្ផំ ទត្វា បញ្ច បុត្តសតានិ បត្ថេសិ តស្មិំយេវ ខណេ បញ្ចសតា មិគលុទ្ទកា បច្ចេកពុទ្ធស្ស មធុរមំសំ ទត្វា “ឧតិស្សា បុត្តា ភវេយ្យាម, តុម្ហេហិ បត្តចិន្តេសំ លភេយ្យាមា”តិ ច បត្ថយិំសុ សា យាវតាយុកំ ឋត្វា ទេវលោកេ តិព្វត្តា តតោ ចុតា ឧកស្មិំ ឌាតស្សរេ បទុមគព្ភេ តិព្វត្តិ តមេកោ តាបសោ ទិស្វា បដិជគ្គិ តស្សា ចិចរត្តិយា បទ្ទេ បទ្ទេ ក្វមិតោ បទុមានិ វុដ្ឋហត្តិ ឧកោ ចតចរកោ ទិស្វា ឆារាណសិរញ្ញោ អារោចេសិ រាជា តំ អានេត្វា អគ្គមហេសិំ អកាសិ តស្សា កុច្ឆិយំ គព្ភោ សណ្ឋាសិ មហាបទុមកុមារោ តស្សា កុច្ឆិយំ ចសិ, សេសា គព្ភមលំ តិស្សាយ តិព្វត្តា, តេ ចយប្បត្តា ឧយ្យានេ បទុមសរេ កីឡន្តា ឧកេកស្មិំ បទុមេ តិសីទិត្វា បរិបក្កញាណា សង្ខារេសុ ខយចយំ បដ្ឋបេត្វា បច្ចេកពោធិំ បាបុណិំសុ តេសំ ព្យាករណកាថា អហោសិ –

“សរោរុហំ បទុមបលាសបត្រជំ,

សុបុប្ផិតំ ភមរគណានុកិណ្ណំ;

អនិច្ចតំ ខយចយតំ ចិទិត្វា,

ឧកោ ចរេ ខគ្គវិសាណកប្បោ”តិ

ឧចំ បច្ចេកពោធិំ អភិសម្ពុទ្ធេសុ តេសុ បញ្ចសុ បច្ចេកពុទ្ធសតេសុ អគ្គភូតោ តករសិលី នាម បច្ចេកសម្ពុទ្ធោ កត្ថយាគតបព្វតេ តត្ថមូលបព្ភារេ សត្តាហំ តិរោធសមាបត្តិំ សមាបជ្ជិត្វា សត្តាហស្ស អច្ចយេន តិរោធា វុដ្ឋិតោ អាកាសេន អាគន្ត្វា ព្ពសិកិលិបព្វតេ ឱតរិត្វា បុព្វណ្ហសមយំ តិចាសេត្វា បត្តចីចរមាទាយ រាជគហំ បិណ្ឌាយ បាចិសិ តស្មិំ សមយេ រាជគហេ ឧកោ សេដ្ឋិបុត្តោ មហតា បរិចារេន ឧយ្យានកីឡអតត្ថំ គច្ឆតោ តិក្ខមន្តោ តករសិលិបច្ចេកពុទ្ធំ ទិស្វា “កោ អយំ ភណ្ឌុកាសាចចសនោ, កុដ្ឋី ភចិស្សតិ, តថា ហិ កុដ្ឋិចីចរេន សរីរំ បារុបិត្វា គច្ឆតី”តិ តិដ្ឋុភិត្វា អបសព្យំ កត្វា បក្កាមិ តំ សន្ធាយ ចុត្តំ – “សុប្បតុទ្ធោ កុដ្ឋី ព្ពយស្មិំយេវ រាជគហេ… បេ… បក្កាមី”តិ

តត្ថ ក្វាយត្តិ កោ អយំ តុសតចសេន ចគតិ “កោចាយ”ត្តិបិ បាឋន្តិ កុដ្ឋីតិ អកុដ្ឋិំយេវ តំ សេដ្ឋិ កុដ្ឋទោសំ អសក្កាសចត្វា បសេបន្តោ ចគតិ កុដ្ឋិចីចរេនាតិ កុដ្ឋិតំ ចីចរេន សេយ្យថាបិ ហិ កុដ្ឋិនោ ជំសយកសរីរបបដិពាហតត្ថំ ទោកបដិច្ឆាគតត្ថញ្ច យំ ចា តំ ចា បិលោតិកខណ្ឌំ គហេត្វា បារុបតិ, ឧចមេចាតិ ជនេស្សតិ បំសុកូលចីចរធរត្តា ចា អក្កមអាតំ អនេតកចណ្ណភាវេន កុដ្ឋសរីរសទិសោតិ ហីឡេន្តោ “កុដ្ឋិចីចរេនា”តិ អាហ តិដ្ឋុភិត្វាតិ ខេឡំ បាតេត្វា អបសព្យតោ ករិត្វាតិ បណ្ឌិតា តាទិសំ បច្ចេកពុទ្ធំ ទិស្វា ចន្ទិត្វា

បងក្កូលំ ករោន្តិ, អយំ បន អចិន្ណាតាយ បរិករេចត ថំ អបរដ្ឋំ ពន្ធ្វា អត្ថនោ អបរដ្ឋំ អបងក្កូលំ ពន្ធ្វា ករោតោ៑ “អបរញ្ញាយតោ”តិបិ បរិផោ៑ តស្ស ពយ្ហស្សាតិ តារេនិលិបិប្បរច្ចេពត្យរច្ឆេ “ក្វាយំ ពុ៌ដ្ឋី”តិ ហីឡុនត្វា តិ៌ដ្ឋកតអបរញ្ញកោលចរេត បចត្ថបិបពយ្ហស្ស៑ តិរោយ បន្ថិត្វាតិ តិរោយ តិរោយក្កិតា ងយ្ហិព្វ៑ “បន្ថិត្វា តិរោយក្កិតា”តិបិ បងត្តិ៑ តរេស្សច ពយ្ហស្ស ចិបិកោចរេររេតាតិ រោយត ករេយ្ហត រេរា តិរោយ បជិរត្តិ៌ ពណ្ហិាត ថំ ពយ្ហំ យត្សស្សលេរោក ចិបិកំ រេងតិ៑ យា បតស្ស តាតក្លូលិកា រេចតតា តកា បរេច្ឆេពត្យរេឆ្ល ចិប្បជិបដ្ឋតចរេត បចត្ថា អបរាបរិយរេចងតីយក្វតា, រា អបរាបរិយរេចងតីរោយរេតច បុន្ណាករេយ្ហត យត្សរេស្សស្ស តិរេហតុកបជិរត្តិយា ចិត្តាយ បចត្តិយំ ពុ៌ដ្ឋីកាចំ ងាលិឌ្ឋិយំ បរយកាន្ទុណ្ណាថំ អាបរិរេងរិ៑ ថំ រត្តាយ ពយ្ហរកាពតាចរេត “តរេស្សច ពយ្ហស្ស ចិបិកោចរេររេតា”តិ ក្សុត្តំ៑ រងិរេបិ ហិ រេលរោក តរេន្ណាហារោរា ចិរេដ្ឋា យធា ថំ “រា ឡច តិត្ថិរឹ, តាតិរោយច ឡុរងាតីំ”តិ៑

ឡត្វាចតា “រោកា ត្រ រោលា, កនត្ថ, រោហត្វុ”តិ រោតត តិក្លូតា បុ៌ដ្ឋបធំ្យាចិស្សរេដ្ឋត្វា ឮងាតិ រោយា “តស្ស កា ពតិ, រោកា អភិរេយ្យរោយា”តិ បុរេន្ណា តិក្លូហិ បុ៌ដ្ឋបរេព្យា, ថំ ចិស្សរេដ្ឋត្បំ “រេរា តធាពតប្បរេចងិត”ត្តិអាងិ ក្សុត្តំ៑ តត្ថ តធាពតប្បរេចងិតត្តិ តធាពរេតត កពចតា រេងរិថំ អក្លាថំ បកាសិតត្តិ តធាពតប្បរេចងិថំ៑ អាពយ្ហាតិ អងិពត្តា, តិស្សាយ ញាត្វា ចា៑ “តធាពតប្បរេចងិរេត ឥយ្ហចិតរោយ”តិបិ បរិផោ៑ រដ្ឋិ រយាងិឃីតិ រយ្ហារយ្ហរេឆ្ល កពចា, ស្វាក្លូរេតា កពចតា ឥរេយ្ហា, ស្សុប្បជិបរេត្តា កពចរេតា រាចករេឈ្លាតិ រតតត្ថយរត្តិស្សយំ បុន្ណាកាពរដ្ឋរេព្យាច រេលរេក្ខត្វា ររដ្ឋុន្ណាតិ ក្សុចិតយ្យិ រដ្ឋិ រយ្ហា អាងិយិ៑ យធា ត បុត អាងាតន្ណា រោហាតិ, ឡចំ យាច កចក្លូយា ពណ្ហិា អត្ថនោ ចិត្តរត្តារេត ដ្ឋប្បារេងរីតិ អរេត្វា៑ រីលំ រយាងិឃីតិអាងីស្សុបិ ឡរេរច តរោយា៑ រីលត្តិ បុន្ណាកាពរីរេលត រដ្ឋិ យក្កូរីលំ ឲលរីលព្យា៑ ស្សុតត្តិ បរិយត្តិពាហុរព្ឋំ បជិរេចឥពាហុរព្ឋព្យាតិ ក្សុចិតយ្យិ ស្សុថំ៑ បរិយត្តិឥយ្ហាបិ ហិ រោតត ឥយ្ហស្សចតការេល រព្វប្បជិរេចឥាយ រាចរេកហិ យធាលរេឆ្លប្បកាទំ ស្សុតា បរិចិតា យតរាត្សរបក្លូតា ចិ៌ដ្ឋិយា ស្សុប្បជិចិឆ្ល ចាតិ៑ ចាពត្តិ បឥយយក្កូចដ្ឋរិរេលរាកិរក្លូរាតំ រេចាស្សក្កូរក្លូថំ ចាពំ, រោយត អរិយរាចកា រេងយ្យឥរេយ្ហស្ស យុត្តចាកា ច រោហត្តិ បយតបរិលិ រេចាស្សក្កូរតា៑ បន្ណាត្តិ រដ្ឋិ ចិបស្សតាបន្ណាយ យក្កូបន្ណារេព្យាច ឲលបន្ណាព្យា៑

ពាយស្ស រេភងាតិ ដ្ឋបិងិត្កក្លូដ្ឋបរិច្ឆាកា៑ បទំ យរេណាតិ តងតត្ថទំ អភិតិន្ណាតក្លូត្តពហណា៑ អធ ចា ពាយស្ស រេភងាតិ ឌីចិតិក្រ្ឌិយស្ស ដ្ឋបរេឆ្លងា៑ បទំ យរេណាតិ ក្សុតិរេតា ដ្ឋដ្ឋំ៑ ស្សុកតិ៑ រក្កូ រេលរោកត្តិ បងត្ថរេយតាបិ រេងចរេលរោករេយច ចងតិ៑ រេរា ហិ រយ្យត្តិតំ រេរាកតត្វា ស្សុត្តុរា ពតីតិ ស្សុកតិ, ទ្វបិឌីហិ ចិរេររេរហិ ស្សុ៌ដ្ឋ អរេក្កូតិ ររេក្កូ, រន្ណាកាលំ ស្សុលរេយរេចត្វ រេលរោកិយតិ, លុដ្ឋតីតិ ចា រេលរោកោតិ ក្សុច្ឆតិ៑ ដ្ឋបបរេត្តាតិ បជិរត្តិក្កូហណចរេត ដ្ឋបពរេតា៑ រហញ្ញតត្តិ រហកាចំ៑ ចចតរេត្វា បត រហ ញ្ញតិ បចត្ថតិ, ចរតីតិ ចា រហរេញ្ញា, រហផាឃីំ រហចាឃីំ ចា៑ តស្ស ភាវចា រហញ្ញតា៑ អតិរោទចតីតិ អតិក្លូយ្ហ អភិភចិត្វា រោទចតិ ចិរោទចតិ៑ ចរេណ្ណតាតិ ទ្វបរយ្យត្តិយា៑ យររាតិ បរិចារេរត៑ រេរា ហិ អស្សុចិយក្លូថំ ដេដ្ឋទំ យត្តិកាភាដេតំ លរេឆ្លត្វា អរេតកោតតចិចិត្តំ បភស្សរទំរិដាលចិតឆ្លស្សុឆ្លដយ្ហតងភាដេតំ ពណ្យត្តា ចិយ ក្សុត្តប្បកាទំ ពញ្ញឡចទំ ព្វុឥ តិក្លូបិត្វា ឡកចិត្តក្លូណោត យធាក្សុត្តំ ចិន្ណាត្តកាចំ យហតា បរិចារេរត រដ្ឋិ បជិលភីតិ៑

ឡតយត្វ ចិចិត្វាតិ ឡថំ បិបិតំ អបរិចដ្ឋរេត អាងីតចំ, បរិចដ្ឋរេត ច អាតិររំ រន្ណាការោតា ចិចិត្វា តងត្វចិកាចតំ ព្វុយំ ដ្ឋងាតំ ដ្ឋងារេតរិ៑

តស្សាយំ សង្ខេបត្ថោ – យថា ចក្ខុមា បុរិសោ បរក្កមេ កាយិកវីរិយេ វិជ្ជមានេ សរីរេ វហន្តេ វិសមានិ បបាតាទិដ្ឋានានិ ចណ្ឌការចេន វា វិសមានិ ហត្ថិអស្សអហិកុក្កុរគោរូបាទីនិ បរិវជ្ជេយ្យ, ឯវំ ជីវលោកស្មិំ ឥមស្មិំ សត្តលោកេ បណ្ឌិតោ សប្បញ្ញោ បុរិសោ តាយ សប្បញ្ញតាយ អត្តនោ ហិតំ ជានន្តោ បាបានិ លាមកានិ ទុច្ចរិតានិ បរិវជ្ជេយ្យ. ឯវញ្ច យថាយំ សុប្បពុទ្ធោ តគរសិខិម្បិ បច្ចេកពុទ្ធំ បាបំ អបរិវជ្ជេត្វា មហន្តំ អនយព្យសនំ អាបន្នោ, ឯវំ អាបជ្ជេយ្យាតិ អធិប្បាយោ. យថា ច សុប្បពុទ្ធោ កុដ្ឋី មម ធម្មទេសនំ អាគម្ម ញាណានិ សំវេជេត្វា បាបានិ បរិវជ្ជេន្តោ ឧឡារំ វិសេសំ អធិគតោ, ឯវំ អញ្ញោបិ ឧឡារំ វិសេសាធិគមំ ឥច្ឆន្តោ បាបានិ បរិវជ្ជេយ្យាតិ អធិប្បាយោ.

តតិយសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា.

៤. កុមារកសុត្តវណ្ណនា

៤៤. ចតុត្ថេ កុមារកាតិ តរុណបុគ្គលា. តេ សុការសិតទុក្ខាសិតស្ស អត្ថំ ជានន្តិ, តេ ឥធ កុមារកាតិ អធិប្បេតា. ឥទេ ហិ សត្តា ជាតទិវសតោ បដ្ឋាយ យាវ បញ្ចទសវស្សកា, តាវ “កុមារកា, ពាលា”តិ វុច្ចន្តិ, តតោ បរំ វីសតិវស្សានិ “យុវានោ”តិ. មច្ឆកេ ពាធេន្តីតិ មច្ឆពីជេ ឯកស្មិំ តឡាកេ និទាឃកាលេ ឧទកេ បរិក្ខីណេ និន្នដ្ឋានេ ឋិតំ ឧទកំ ឧស្សិញ្ចិត្វា គហេត្វា ពាធេន្តិ ហនន្តិ ច “បហិត្វា ខាទិស្សាមា”តិ. តេនុបសង្កមីតិ មច្ឆេ ពាធេន្តេ តេ កុមារេ អតិក្កមិត្វា ឋិតោ, តស្មា “ឧបសង្កមី”តិ វុត្តំ. កស្មា បន ឧបសង្កមិ? តេ កុមារកេ អត្តនិ បិយាយនំ ជនេត្វា ឧបសង្កមិ. ភាយថ វោតិ ឯត្ថ វោតិ និបាតមត្តំ. ទុក្ខស្សាតិ និស្សក្កេ សាមិវចនំ, ទុក្ខស្មាតិ អត្ថោ. អប្បិយំ វោ ទុក្ខន្តិ “កិំ តុម្ហាកំ សរីរេ ឧប្បជ្ជនកទុក្ខំ អប្បិយំ អនិដ្ឋ”ន្តិ បុច្ឆតិ.

ឯតមត្ថំ វិទិត្វាតិ យស្មា សត្តា អត្តនោ ទុក្ខំ អនិច្ឆន្តា ឯវ ហុត្វា ទុក្ខហេតុំ បដិបជ្ជន្តា អត្តនោ វ ឯច្ឆន្តា ឯវ នាម ហោន្តីតិ ឯតមត្ថំ សព្ពាការតោ វិទិត្វា. ឥមំ ឧទានន្តិ ឥមំ បាបកិរិយាយ និសេធនំ អាទីនវវិភាវនញ្ច ឧទានំ ឧទានេសិ.

តស្សត្ថោ – យទិ តុម្ហាកំ សកលមបាយិកំ, សុគតិយញ្ច អប្បាយុកតាទិភេទំ មនុស្សលោកក្កិយាទិកេទំ ទុក្ខំ អប្បិយំ អនិដ្ឋំ, យទិ តុម្ហេ ភាយថ, អាវិ វា បរេសំ បាកដភាវវសេន អប្បដិច្ឆន្នំ កត្វា កាយេន វា វាចាយ វា បាណាតិបាតាទិប្បភេទំ យទិ វា រហោ អបាកដភាវវសេន បដិច្ឆន្នំ កត្វា មនោទ្វារេ ឯវ អភិជ្ឈាទិប្បភេទំ អណុមត្តម្បិ បាបកំ លាមកម្មំ មាកត្ថ មា ករិត្ថ, អថ បន តំ បាបកម្មំ ឯតរហិ ករោថ, អាយតិំ វា ករិស្សថ, និរយាទីសុ ចតូសុ អបាយេសុ មនុស្សេសុ ច តស្ស ផលភូតំ ទុក្ខំ តតោ វា ឯតោ វា បលាយន្តេ អនុពន្ធិស្សតីតិ អធិប្បាយេន ឧបេច្ច អបេច្ច បលាយតោបិ តុម្ហាកំ តតោ មុត្តិ មោចនំ នត្ថិ. គតិកាលាទិបច្ចយន្តរសមវាយេ វិបច្ចិស្សតីយេវាតិ ទស្សេតិ. “បលាយតោ”តិបិ បឋន្តិ, ឧប្បតិត្វា យត្ថ កត្ថចិ គតេ បក្កមន្តេ សតីតិ អត្ថោ. អយញ្ហិ អត្ថោ “ន អន្តលិក្ខេ ន សមុទ្ទមជ្ឈេ...បេ... បាបកម្មា”តិ (ធ˙ ប˙ ១២៧; មិ˙ ប˙ ៤.២.៤) ឥមាយ គាថាយ ទីបេតព្ពោ.

ᨧᨲᩩᨲ᩠ᨳᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

᪅᪨ ᩏᨷᩮᩣᩈᨳᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪅᪅᪨ ᨷᨬ᩠ᨧᨾᩮ ᨲᨴᩉᩪᨲᩥ ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩋᩉᨶᩥ ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨴᩥᩅᩈᩮ᪨ ᩏᨷᩮᩣᩈᨳᩮᨲᩥ ᩏᨷᩅᩈᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳᩣᨲᩥ ᩏᨷᩮᩣᩈᨳᩮᩣ, ᩏᨷᩅᩈᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩈᩦᩃᩮᨶ ᩅᩣ ᩋᨶᩈᨶᩮᨶ ᩅᩣ ᩏᨷᩮᨲᩣ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩈᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᩋᨿᨬ᩠ᩉᩥ ᩏᨷᩮᩣᩈᨳᩈᨴ᩠ᨴᩮᩣ “ᩋᨭ᩠ᨮᨦ᩠ᨣᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩴ ᩏᨷᩮᩣᩈᨳᩴ ᩏᨷᩅᩈᩣᨾᩥ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩ (ᩋ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪃᪨᪇᪁; ᪁᪀᪨᪅᪉) ᩈᩦᩃᩮ ᩋᩣᨣᨲᩮᩣ᪨ “ᩏᨷᩮᩣᩈᨳᩮᩣ ᩅᩣ ᨷᩅᩣᩁᨱᩣ ᩅᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩ (ᨾᩉᩣᩅ᪨ ᪁᪅᪅) ᨷᩣᨲᩥᨾᩮᩣᨠ᩠ᨡᩩᨴ᩠ᨴᩮᩈᩣᨴᩥᩅᩥᨶᨿᨠᨾ᩠ᨾᩮ᪨ “ᨣᩮᩣᨷᩣᩃᨠᩪᨷᩮᩣᩈᨳᩮᩣ ᨶᩥᨣᨱ᩠ᨮᩪᨷᩮᩣᩈᨳᩮᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩ (ᩋ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪃᪨᪇᪁) ᩏᨷᩅᩣᩈᩮ᪨ “ᩏᨷᩮᩣᩈᨳᩮᩣ ᨶᩣᨾ ᨶᩣᨣᩁᩣᨩᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩ (ᨴᩦ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪂᪨᪂᪅᪉) ᨷᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥᨿᩴ᪨ “ᩋᨩ᩠ᨩᩩᨷᩮᩣᩈᨳᩮᩣ ᨷᨶ᩠ᨶᩁᩈᩮᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩ (ᨾᩉᩣᩅ᪨ ᪁᪉᪈) ᨴᩥᩅᩈᩮ᪨ ᩍᨵᩣᨷᩥ ᨴᩥᩅᩈᩮᨿᩮᩅ ᨴᨭ᩠ᨮᨻ᩠ᨻᩮᩣ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ “ᨲᨴᩉᩩᨷᩮᩣᩈᨳᩮ”ᨲᩥ ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩏᨷᩮᩣᩈᨳᨴᩥᩅᩈᨽᩪᨲᩮ ᩋᩉᨶᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨶᩥᩈᩥᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᨾᩉᩣᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᩈᩴᨥᨷᩁᩥᩅᩩᨲᩮᩣ ᩏᨷᩮᩣᩈᨳᨷᩣᨲᩥᨾᩮᩣᨠ᩠ᨡᩴ ᩏᨴ᩠ᨴᩥᩈᩥᨲᩩᩴ ᨶᩥᩈᩥᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨶᩥᩈᨩ᩠ᨩ ᨷᨶ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᨷᩁᩥᨧ᩠ᨨᩥᨶ᩠ᨴᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩑᨠᩴ ᨴᩩᩔᩦᩃᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᩴ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣ, “ᩈᨧᩣᩉᩴ ᩍᨾᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮ ᩍᨵ ᨶᩥᩈᩥᨶ᩠ᨶᩮᨿᩮᩅ ᨷᩣᨲᩥᨾᩮᩣᨠ᩠ᨡᩴ ᩏᨴ᩠ᨴᩥᩈᩥᩔᩣᨾᩥ, ᩈᨲ᩠ᨲᨵᩣᩔ ᨾᩩᨴ᩠ᨵᩣ ᨹᩃᩥᩔᨲᩦ”ᨲᩥ ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩋᨶᩩᨠᨾ᩠ᨷᩣᨿ ᨲᩩᨱ᩠ᩉᩦᨽᩪᨲᩮᩣᩅ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥ᪨

ᩑᨲ᩠ᨳ ᨧ ᩁᨲ᩠ᨲᩥᨿᩴ ᩋᩁᩩᨱᨾ᩠ᩉᩥ ᩋᩁᩩᨱᩩᨣ᩠ᨣᨾᨶᩮ ᨧᩮᩣᨴᩮᩈᩥ “ᩏᨴ᩠ᨴᩥᩈᨲᩩ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ ᨽᨣᩅᩣ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪᨶᩴ ᨷᩣᨲᩥᨾᩮᩣᨠ᩠ᨡ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᨧᩮᩣᨴᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨷᩣᨲᩥᨾᩮᩣᨠ᩠ᨡᩩᨴ᩠ᨴᩮᩈᩴ ᨿᩣᨧᩥ ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨠᩣᩃᩮ “ᨶ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩋᨶᩩᨷᩮᩣᩈᨳᩮ ᩏᨷᩮᩣᩈᨳᩮᩣ ᨠᩣᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ”ᨲᩥ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨷᨴᩔ (ᨾᩉᩣᩅ᪨ ᪁᪈᪃) ᩋᨷᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᨲ᩠ᨲᩣ᪨ ᩋᨷᩁᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩣ, ᩋᩣᨶᨶ᩠ᨴ, ᨷᩁᩥᩈᩣᨲᩥ ᨲᩥᨠ᩠ᨡᨲ᩠ᨲᩩᩴ ᨧᩮᩣᨴᩮᨶ᩠ᨲᩮ ᨷᩣᨲᩥᨾᩮᩣᨠ᩠ᨡᩩᨴ᩠ᨴᩮᩈᩔ ᨿᩣᨧᩥᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᩋᨶᩩᨴ᩠ᨴᩮᩈᩔ ᨠᩣᩁᨱᩴ ᨠᨳᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ “ᩋᩈᩩᨠᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣ ᩋᨷᩁᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣ”ᨲᩥ ᩋᩅᨲ᩠ᩅᩣ “ᩋᨷᩁᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩣ, ᩋᩣᨶᨶ᩠ᨴ, ᨷᩁᩥᩈᩣ”ᨲᩥ ᩋᩣᩉ᪨ ᨠᩈ᩠ᨾᩣ ᨷᨶ ᨽᨣᩅᩣ ᨲᩥᨿᩣᨾᩁᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᨲᨳᩣ ᩅᩦᨲᩥᨶᩣᨾᩮᩈᩥ? ᨲᨲᩮᩣ ᨷᨭ᩠ᨮᩣᨿ ᩏᨷᩮᩣᩈᨳᨷᩣᨲᩥᨾᩮᩣᨠ᩠ᨡᩴ ᩋᨶᩩᨴ᩠ᨴᩥᩈᩥᨲᩩᨠᩣᨾᩮᩣ ᨲᩔ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨷᩁᩥᨷᩣᨠᩴ ᨠᩣᨲᩩᩴ᪨

ᩋᨴ᩠ᨴᩈᩣᨲᩥ ᨠᨳᩴ ᩋᨴ᩠ᨴᩈ? ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᨧᩮᨲᩮᩣᨷᩁᩥᨿᨬᩣᨱᩮᨶ ᨲᩔᩴ ᨷᩁᩥᩈᨲᩥ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪᨶᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩣᨶᩥ ᨷᩁᩥᨩᩣᨶᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨲᩔ ᨾᩮᩣᨥᨷᩩᩁᩥᩈᩔ ᨴᩩᩔᩦᩃ᩠ᨿᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨷᩔᩥ᪨ ᨿᨳᩣ ᨷᨶ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩮ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩮ ᨲᩴᩈᨾᨦ᩠ᨣᩦᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᨶᩣᨾ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ “ᩋᨴ᩠ᨴᩈᩣ ᨡᩮᩣ ᩋᩣᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨾᩉᩣᨾᩮᩣᨣ᩠ᨣᩃ᩠ᩃᩣᨶᩮᩣ ᨲᩴ ᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᩴ ᨴᩩᩔᩦᩃ”ᨶ᩠ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨿᨳᩮᩅ ᩉᩥ ᩋᨶᩣᨣᨲᩮ ᩈᨲ᩠ᨲᩈᩩ ᨴᩥᩅᩈᩮᩈᩩ ᨷᩅᨲ᩠ᨲᨾᩣᨶᩴ ᨷᩁᩮᩈᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨧᩮᨲᩮᩣᨷᩁᩥᨿᨬᩣᨱᩃᩣᨽᩦ ᨩᩣᨶᩣᨲᩥ, ᩑᩅᩴ ᩋᨲᩦᨲᩮᨷᩦᨲᩥ᪨ ᨴᩩᩔᩦᩃᨶ᩠ᨲᩥ ᨶᩥᩔᩦᩃᩴ, ᩈᩦᩃᩅᩥᩁᩉᩥᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨷᩣᨷᨵᨾ᩠ᨾᨶ᩠ᨲᩥ ᨴᩩᩔᩦᩃᨲ᩠ᨲᩣ ᩑᩅ ᩉᩦᨶᨩ᩠ᨫᩣᩈᨿᨲᩣᨿ ᩃᩣᨾᨠᩈᨽᩣᩅᩴ᪨ ᩋᩈᩩᨧᩥᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨷᩁᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩮᩉᩥ ᨠᩣᨿᨠᨾ᩠ᨾᩣᨴᩦᩉᩥ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᨶ ᩈᩩᨧᩥᩴ᪨ ᩈᨦ᩠ᨠᩔᩁᩈᨾᩣᨧᩣᩁᨶ᩠ᨲᩥ ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩥᨴᩮᩅ ᩋᩈᩣᩁᩩᨷ᩠ᨷᩴ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣ “ᩍᨴᩴ ᩍᨾᩥᨶᩣ ᨠᨲᩴ ᨽᩅᩥᩔᨲᩦ”ᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᨷᩁᩮᩈᩴ ᩋᩣᩈᨦ᩠ᨠᨶᩦᨿᨲᩣᨿ ᩈᩁᩥᨲᨻ᩠ᨻᩈᨾᩣᨧᩣᩁᩴ, ᩋᨳ ᩅᩣ ᨠᩮᨶᨧᩥᨴᩮᩅ ᨠᩁᨱᩦᨿᩮᨶ ᨾᨶ᩠ᨲᨿᨶ᩠ᨲᩮ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣ “ᨠᨧ᩠ᨧᩥ ᨶᩩ ᨡᩮᩣ ᩍᨾᩮ ᨾᨿᩣ ᨠᨲᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᨩᩣᨶᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨾᨶ᩠ᨲᩮᨶ᩠ᨲᩦ”ᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣᨿᩮᩅ ᩈᨦ᩠ᨠᩣᨿ ᩈᩁᩥᨲᨻ᩠ᨻᩈᨾᩣᨧᩣᩁᩴ᪨

ᩃᨩ᩠ᨩᩥᨲᨻ᩠ᨻᨲᩣᨿ ᨷᨭᩥᨧ᩠ᨨᩣᨴᩮᨲᨻ᩠ᨻᨠᨾ᩠ᨾᨶ᩠ᨲᨲᩣᨿ ᨷᨭᩥᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨶᨠᨾ᩠ᨾᨶ᩠ᨲᩴ᪨ ᨠᩩᨧ᩠ᨨᩥᨲᩈᨾᨱᩅᩮᩈᨵᩣᩁᩥᨲᩣᨿ ᨶ ᩈᨾᨱᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᩔᨾᨱᩴ᪨ ᩈᩃᩣᨠᨣ᩠ᨣᩉᨱᩣᨴᩦᩈᩩ “ᨠᩥᨲ᩠ᨲᨠᩣ ᩈᨾᨱᩣ”ᨲᩥ ᨧ ᨣᨱᨶᩣᨿ “ᩋᩉᨾ᩠ᨷᩥ ᩈᨾᨱᩮᩣ”ᨲᩥ ᨾᩥᨧ᩠ᨨᩣᨷᨭᩥᨬ᩠ᨬᩣᨿ ᩈᨾᨱᨷᨭᩥᨬ᩠ᨬᩴ᪨ ᩋᩈᩮᨭ᩠ᨮᨧᩣᩁᩥᨲᩣᨿ

អព្រហ្មចារិ៍ អញ្ញោ ព្រហ្មចារិនោ សុតិចេត្ត សុបរិសុទោ សុបត្តឆេទ កាយតិកយាឌីសុ បិណ្ឌាយ ចរិត្វា ឌីចិកំ កេបយ្យេត្ត ជីវ្ហា អព្រហ្មចារី សយានោ សឃយ្យិ តាឌីសេត អាកាកេន បដិបជ្ជន្តោ ភ្ជូបេសចាឌីសុ សត្ថិស្សន្តោ “អហម្បិ ព្រហ្មចារី”តិ បដិញ្ញា ទេនន្តោ ចិយ ហោតីតិ ព្រហ្មចារិបដិញ្ញោ៍ ប្ញុតិភា កេយ្ហេត ឃឹលចិបត្តិយា អន្តោ អត្ថបចិដ្ឋតា អន្តោប្ញុតិ៍ លហិ ក្ខារេហិ រាកាឌិកិលេសចស្សនេន តិត្តត្តា អចស្សុតំ៍ សព្ហាតរាកាឌិកចចរត្តា ឃឹលចត្តេហិ លេឆ្លតព្ហត្តា ច កសព្វជាតំ៍ យឡ្វេកិក្លសឈ្ឍុ្ស តិសិត្តត្ថិ សឈ្ឍបរិឃាបត្តោ ចិយ កិក្លសឈ្ឍុ្ស អន្តោ តិសិត្តា ជិតេដ្ឋាឃឹតិ អយំ បត ត បកតន្តោតិ កកចតា ជិតេដ្ឋា អសិ៍ ឃស្វា ច ឲចំ ជិតេដ្ឋា, តស្វា តត្ថិ តេ តច កិក្លហិ សត្ថិ ឲកកយ្វាឌិសំចានេសា៍ ឃស្វា បត សេា សំចានេសា តច តត្ថិ, តស្វា ភ្ជេដ្ឋហិ, អាចុសោតិ ឲចសេយត្តិ បគេឃាឌតា ចេឌិតព្ហា៍

តតិឃយ្យិ សោ សោ បុក្កលេ ត្យុហឹ្សអេហាឃឹតិ អនេតកចាទំ ចត្វាបិ ឆេទោ “សឃសេយច តិត្ថិនេត្វា ឌ្ជូរយិស្សតី”តិ ចា, “ព្ភជាតិ ព្ភយេសំ បដិបត្តិ ឌាតិស្សាយី”តិ ចា អធិប្បាយេត ត្យុហឹ្សអេហាឃិ៍ ឆាហាយំ កេហត្វាតិ កកចតា យឃា ច ឃាធាចតោ ជិតេដ្ឋា, ឃាចតតិយំ ភ្ជេដ្ឋហីតិ ចុទេត្វា ត ភ្ជេដ្ឋាតិ, “ព្ភជាតិស្ស តិក្កឆ្លកការេលិ យា សឈ្ឍុ្ស ភ្ជូបេសចត្តទ្រាយា អហោឃី”តិ តំ ឆាហាយំ អក្កហេសិ, តធា កេហត្វា៍ ឆាហិក្ខារកោដ្ឋកា តិក្លារយត្វាតិ ក្ខារកោដ្ឋកសាលតោ ឆាហិ តិក្លារយត្វា៍ ឆាហឹតិ បត តិក្លាយិតដ្ឋាភងស្សត់, អធ ចា ឆាហិក្ខារកោដ្ឋកាតិ ឆាហិក្ខារកោដ្ឋកតោបិ តិក្លារយត្វា, ត អន្តោក្ខារកោដ្ឋកតោ, ឲចំ ភ្ជកឃធាបិ ចិហារតោ ឆាហិ កត្វាតិ អត្ថោ៍ ស្ញុចិឈជិកំ ឥត្វាតិ អក្កត្យអស្ញុចិត្ថា ភ្ជូបរិឈជិកត្ថា អាឥហិត្វា, ស្ញុដ្ឋតទំ កចាជំ ឆកេត្វាតិ អត្ថោ៍ ឃាច ឆាហាកហណាបិ តាយាតិ ព្ភយិភា “អបរិសុទ្ធា, អាតត្ថុ, បរិសា”តិ ចចត់ សុត្វា ឲច ហិ តេត បក្កយិតត្ថា សិឃា, ឲចំ អបក្កយិត្វា ឃាច ឆាហាកហណាបិ តាយ សោ សោយាឈបុរិសោ អាកេយស្សតីតិ អច្ឆរិយយិភត្តិ ភសេ្សតិ៍ ព្ភភយ្យិ កទហណច្ឆរិយសេយចាតិ ចេឌិតព្វា៍

អធ កកចា ចិនេត្តសិ – “ព្ភភាតិ កិក្លសឈ្ឍោ អត្ថុភឌានតោ, អបរិសុទ្ធា បុក្កលេ ភ្ជូបេសចធំ អាកច្ឆត្តិ, ត ច តធាកតា អបរិសុទ្ធាយ បរិសាយ ភ្ជូបេសចធំ កេទោត្តិ, បិតិមោក្ខ ភ្ជុទ្ធិសត្តិ, អត្ថុទ្ធិសត្តេ ច កិក្លសឈ្ឍុ្ស ភ្ជូបេសចធោ បត្ថិដ្ឋតិ, យំត្ញុតាហំ ព្ភតោ បដ្ឋាយ កិក្លតំសេយច បិតិមោក្ខុទ្ធេសំ អត្ថុជានេឃ្យ”ត្តិ៍ ឲចំ បត ចិនេត្តត្វា កិក្លតំសេយច បិតិមោក្ខុទ្ធេសំ អត្ថុជាតិ៍ តេត ចុត្តំ – “អធ សោ កកចា...បេ... បិតិមោក្ខ ភ្ជុទ្ធិសេឃ្យាធា”តិ៍

តត្ថ ត ភាតាហត្តិ ព្ភភាតិ អហំ ភ្ជូបេសចធំ ត ករិស្សាមិ, បិតិមោក្ខ ត ភ្ជុទ្ធិសិស្សាមីតិ បទេច្ចកំ ត-ការេន សម្ពត្ធោ៍ ទុចិធំ ហិ បិតិមោក្ខ អាណាបិតិមោក្ខ ឱ្ជចាឌបិតិមោក្ខត្តិ៍ តេសុ “សុណាតុ មេ, ភន្តេ”តិអាឌិកំ (មហាច៍ ១៧៣) អាណាបិតិមោក្ខ, តំ សាចកាច ភ្ជុទ្ធិសត្តិ, ត ព្ភុទ្ធា, អយំ អត្ថុទ្ធយាសំ ភ្ជុទ្ធិសិឃតិ៍ “លត្តិ បទេយំ...បេ... សព្ហាបិបស្ស អករណំ...បេ... អត្ថុបចាទោ អត្ថុបឈាតោ...បេ... ឲតំ ព្ភុទ្ធាត សាសត”ត្តិ (ឌី៍ តិ៍ ១៍៨០; ង៍ ប៍ ១៤៧-១៤៥) ព្ភយា បត តិស្សោ កាធា ឱ្ជចាឌបិតិមោក្ខ តាយ, តំ ព្ភុទ្ធាច ភ្ជុទ្ធិសត្តិ, ត សាចកា, លត្តយ្យិ ចស្សាត់ អច្ចេយត ភ្ជុទ្ធិសត្តិ៍ ឌីឈាយុកព្ភុទ្ធាតត្យុធិរយាតការេល អយសេយច បិតិមោក្ខុទ្ធេសោ , អប្បាយុកព្ភុទ្ធាត់ បត បធមពោធិយំសេយច៍ តតោ បទំ ព្ភតទោ, តត្ថា សោ កិក្លា ឲច ភ្ជុទ្ធិសត្តិ, ត ព្ភុទ្ធា, តស្វា អយ្យាកយ្យិ កកចា ចឹសតិចស្សយត្តំ ឱ្ជចាឌបិតិមោក្ខ ភ្ជុទ្ធិសិត្វា ព្ភយំ អត្តទាយំ ជិស្វា តតោ បទំ ត ភ្ជុទ្ធិសិ៍ អដ្ឋាតត្តិ អការណំ៍ អតចការេសាតិ តស្សេច ចេចចត់ ការណត្យុធិយធា តិដ្ឋតិ ឲត្ថ ចលំ តភាយត្តចុត្តិតាយាតិ ធាតត្តិ ចុច្ចតិ, ឲចំ អតចការេសាតិបិ ចុច្ចតីតិ៍ ឃត្តិ កិរិយាបរាយសត់, តំ ហេដ្ឋា ចុត្តតេយត យោជេតព្វា៍

អដ្ឋិយេ, កិញ្ចេច, យហាឃយុទ្ធេតិ កោ អត្ថោ? ឃ្លាយំ អបរិឃុទ្ធាយ បរិឃាយ បិតិសេយាក្លស្ស អត្ថេទ្ធេឃោ ចុទេត្វា, ឃោ ឆ្លេយឃ្លិ ឆេយ្យចិតយេ អដ្ឋិកេយា អត្ថេតា ឆេយ្យោតិ តំ អបរេទហិ ឃត្តហិ អដ្ឋិកយត្ថោតឆេយ្យេហិ ឃទ្ធិ ចិកឌិត្វា ឌេឃ្យត្យកាសេយា បធយំ តាច ទេតឃំ ក្ខបយាកាសេចត យហាឃយុទ្ធេ អដ្ឋ អដ្ឋិកយត្ថោតឆេយ្យ ឌេឃ្យទេត្វា ឃត្វា “អដ្ឋិយេ, កិញ្ចេច, យហាឃយុទ្ធេ”តិអាឌិយាហ។

បកតិមេដា ចិយ ត ឃុទេត្តិ ត ឆ្លាឃត្តិ ត ចិទេទាចត្តិតិ អឃុទា, ឃុទា តាយ មេដា, ទេតឃំ បដិបក្លាតិ ចា អឃុទា, ទេចបចិត្តិបហារាឌាមេឃោ។ ទេតឃំ កចតំ ឃិទេតទុឃ្យ ទេហទ្ធាការេក, ទេ តត្វ បចិឃត្វា តិក្លយត្វា ឃិទេតទុបិទេ យល្ឌបិឌិ តិយ្យិតិត្វា កិច្ចអត្ថាច អភិទេយត្តិ។ តត្វ ទេតឃំ អភិទេតិ ឆ្លេយ ក្យេលា ឌិឃ្វាតិ អាហ – “ទេយ ឌិឃ្វា ឌិឃ្វា អឃុទា យហាឃយុទ្ធេ អភិទេយត្តិ”តិ។ តត្វ អភិទេយត្តិតិ ទេតិ ចិត្តត្តិ, អត្ថក្លព្ធេយាតា ចឃត្តិតិ អទេត្វា។

អត្ថប្បត្តាតិទេត្វាតិអាឌីតិ ឃត្តាតិ អត្ថបដិបិដិ ឃា តិត្តកាចទេឃ្យច ទេចចតាតិ។ ត អាឃតទេកទេតច បបិទេតាតិ ត ឈិត្តតទេជា យហាទេឃាត្ថទោ ចិយ អាឌិទេតា ឲច បបិទេតា។ ទេឃា ហិ តិទេមេឃទេតា បដ្ឋាយ ឲកក្កុលក្កុលចិតតិទេតតយដ្ឋិក្ខឃកអដ្ឋកាចុតកាចុតដ្ឋទេឃាឌតាឌិចទេឃត កម្ពិទោ ហុត្វា កដ្ឋទេត្វា កដ្ឋទេត្វា ឃិទេតទុបិឌឃ្យលេ ចត្យទាឃិតិទេឃាឌតឃហឃ្យកម្ពិទោ ហុត្វា ចិទេតាតិ ឌេឃ្យតិ។

ចិតឆេយ្យាតិ ចិតឃការេចា អចដ្ឋិតឃការេចា។ ត យទេតត ក្យេលេបត ឃំចឃតីតិ ទេឃត ទេកតចិ ហត្តិអឃ្យាឌិតំ កច្ចឲចទេទត ឃទ្ធិ ត ឃំចឃតិ។ តីទំ ចាទេហតីតិ តីទំ អបទេតតិ។ ចលំ ក្ខឃ្យាទេទតីតិ ហទេត្វត កទេហត្វា ចិយ ចិចិប្យហាទេទតច ចទេល លិបតិ។ កក្កា យយុតាតិ អទេតាតតត្តឌហឃ្យ ឌក្លិលយុលទេតា តិក្លត្តតឌី បព្វា ឆាទា ហុត្វា បចត្តដ្ឋាទេត កក្កាតិអាឌិតា បព្វាឆា ឃទ្ធិ កតា។

តត្រាយំ ឆ្លេយាឃំ តឌីតំ អាឌិទេតា បដ្ឋាយ ក្ខប្យត្តិកចា – អយញ្ហិ អាឌព្ទីទេបិ ឌឃឃហឃ្យទេឃាឌតបរិយាទេលា, តត្វ ចត្យឃហឃ្យទេឃាឌតប្យយាទេលា បទេមឃោ ក្ខមទេកត អទេឡ្លាត្វទេជា ឃយុទ្ធោតិ ឃទ្ធិ កទេតា, តិឃហឃ្យទេឃាឌតប្យយាទេលា យត្ថឃ្យា ចឃត្តិ, តិឃហឃ្យទេឃាឌតប្យយាទេលា ហិយចា បតិដ្ឋិទេតា ក្ខទេត្វាទេឆត បព្វាទេឃាឌតឃតិទេកា ចត្យទាឃិតិក្យដឃហឃ្យបដិយល្ឌិទេតា ឃយត្តទេតា ឃត្ថយាតបព្វាឃតតឌីចិចិទេត្វា, យត្វ អាឃាទេយត ចិត្វាទេទត កម្ពិទតាយ ច បណ្ណាឃទេឃាឌតប្យយាទេលា ឌិយដ្ឋទេឃាឌតឃតបរិយល្ឌទេលា អទេតាតតត្តឌទេហា កណ្ណយុល្ឌឌទេហា ទេចការឌទេហា ឈដ្ឋត្តឌទេហា ក្យលាលឌទេហា យត្ថាកិតិឌទេហា ឃិហបបិតឌទេហាតិ ឃត្វ យហាឃទា បតិដ្ឋិតា។

ទេតឃុ អទេតាតតត្តឌទេហា ឃុឌឃ្យតក្យដំ ចិត្តក្យដំ កាច្ចអក្យដំ កន្ធយាឌតក្យដំ ទេកលិឃក្យដត្តិ ឆ្លេយហិ បព្វាហិ បព្វាតក្យដេហិ បរិក្លិទេត្វា។ តត្វ ឃុឌឃ្យតក្យដំ ទេឃាចណ្ណយឃំ តិទេឃាឌតឃត្យទេព្វាឆំ អទេត្វាចដ្ឋំ កាកយុលឃល្ឌាតំ តទេយច ឃទំ បដិដ្ឋាទេឌត្វា ចិតំ, ចិត្តក្យដំ ឃត្វទេតតយឃំ។ កាច្ចអក្យដំ អដ្ឋាតយឃំ។ កន្ធយាឌតក្យដំ យឃាទកល្លយឃំ អត្ថត្តទេទ យក្កចល្លំ; ឫលកន្ធា, ឃារកន្ធា, ផេក្គុកន្ធា, តចកន្ធា, បបដិកាកន្ធា, ឧន្ធកន្ធា, ទឃកន្ធា, បុប្ផកន្ធា, ផលកន្ធា, បត្តកន្ធាតិ ឆ្លេយហិ ឌឃហិ កន្ធហិ ក្ខឃ្យត្តំ, តាតប្យការឌ្ឋឃឆឃដ្ឋាត្តំ,

ពាឡអបក្លូបេបិរឆឌិចេរ អាឌិត្វា ចិឃ អក្កាទំ បឌ្ឍលត្វា ពិដ្ឋតិ៑ ពេលរិក្សេដំ ៖ឌតបឃំ៑ រប្បាតិ ចេតាតិ ឃុឌឃ្សេតត

របាត្យុខ្លបឆបណ្ហាតាតិ តបេច រទំ បដិឆ្នាឌេត្វា ជិតាតិ៑ តត្ថ ឌេចាត្យុការចេត តាពាត្យុការចេត ច ខេេចា ចរ្យួតិ, តឌិឃោ ច រត្តុឌិ, ពំ

រព្ហាឃ្យិ ប្លួកំ អនេតាតត្វាឃេច បចិរតិ, ចត្កិឃ្សុទិយា ឌក្លិបោត ចា ឆ្លួតូរេត ចា ពង្ហត្វា បព្វាតត្តូរេត តត្ថ ឌ្បកាឃំ ពេទាត្តិ, ឆ្លួក្យុកំ ពង្ហត្វា ត

ពេទាត្តិ, ខេតេតចរ្យួ “អនេតាតត្វា”ត្តិ រប្លា ឆ្លួឌបិឌិ៑

តត្ថ ទេតតបឃបត្យុញ្ញារោបិតរិលិតលិតិ តិប្ពុឆ្ឆកឆ្ឆបិតិ ឋលិករឌិរាតិ តិប្ពុល្យុឌកាតិ តក្សុបតោកាបត្វាគំ ពបុតិត្តាត្វារេតច តហាតតិត្វាតិ

ច ខេហាត្តិ, ឃត្ថ ត្យុត្តបេច្ឆកត្យុត្តា ត្កុត្តិឃទេត្វា រាចកា ត្កុរខេឃា ច តហាតាឌីតិ ពេទាត្តិ, ខេចឃក្លាឌខេឃា ឆ្លួកកិត្យអំ កិត្យអត្តិ៑

តរ្យួ ចត្សុរុ បខេរ្យុរុ រីហប្យុលំ, ហត្វិប្យុលំ, អរ្យុប្យុលំ, ឆ្លួរកប្យុលត្តិ ចត្វាទិ ឆ្លួឌកតិក្លិបតប្យុលាតិ ខេហាត្តិ, ខេឃហិ ចតេរ្យុា តឌិខេឃា រត្តុឌិ៑

រីហប្យុបេលត តិក្លុត្តតឌីពីខេ ពេករទីហា ឝាហ្យុតទា ខេហាត្តិ, តឆា ហត្វិប្យុលាឌីហិ ហត្វិអទ៍រ្យុារកា៑ ឃុទត្វិបឌិរខេតា តិក្លុត្តតឌី អនេតាតត្វា

តិក្លុត្វា បឌក្លិលំ ពត្វា ត្កុតទា តិខេរ្យុា តឌិខេឃា អត្យុបកប្ពុ បិឌីតហិបចខេត្តូតេច អបត្យុរ្យុបធំ ពត្វា បហាឃបុត្តុំ បចិរតិ៑ បឆ្លិបឌិរខេតា

ឆ្លួតូទឌិរខេតា ច តិក្លុត្តតឌិខេឃាបិ តខេឆច បឌក្លិលំ ពត្វា បឆ្លិបហិបចខេត្តូតេច ឆ្លួតូទហិបចខេត្តូតេច ច អបត្យុរ្យុបធំ ពត្វា បហាឃបុត្តុំ

បចិរត្តិ៑

ឌក្លិលឌិរខេតា តិក្លុត្តតឌី បត ពំ តិក្លុត្វា បឌក្លិលំ ពត្វា ឌក្លិបោត ឆ្លួក្យុកំ បិរាលបិខេដ្ឋតេច រដ្ឋិខេឃាឌតាតិ ពត្វា បព្វាពំ បហទិត្វា ឆ្លួដាឃ

បទិខេក្លបេត តិកាច្យុតប្យុបាទ៍លាឌកឆារា ហ្យុត្វា អាពាខេរត រដ្ឋិខេឃាឌតាតិ ពត្វា តិឃក្កត្យ៍ តាប បិរាខេលា បតិតា, បិរាខេលា

ឆ្លួឌកឆារាខេចខេពត កិខេត្តា៑ តត្ថ បញ្ញារខេឃាឌតប្យុបាលា តិឃក្កត្យអា តាប ខេបិក្លូទលី ឌាតា, ខេបិក្លូទលិឃា ក្សុលំ កិត្តិត្វា បិរាលំ

បចិរិត្វា រដ្ឋិខេឃាឌតាតិ ពត្វា តខេតា ឈតបឆចិ កិត្តិត្វា ឆ្លួបខេក្កត រដ្ឋិខេឃាឌតាតិ ពត្វា ចិញ្ញ្សាតាប តិខេឆ្នាតបព្វាពំ បហទិត្វា ហត្វតេល

បញ្ជាក្កុលិរឌិរា បញ្ជាឆារា ហ្យុត្វា បចត្តត្តិ៑

រា តិក្លុត្វា អនេតាតត្វា បឌក្លិលំ ពត្វា ពតដ្ឋាខេត “អាចដ្ឋកក្កា”តិ ចុច្ឆតិ, ឆ្លួក្យុកំ បិរាលបិខេដ្ឋត រដ្ឋិខេឃាឌតាតិ ពតដ្ឋាខេត “កល្យាក្កា”តិ,

អាពាខេរត រដ្ឋិខេឃាឌតាតិ ពតដ្ឋាខេត “អាពារកក្កា”តិ, តិឃក្កត្យអបិរាខេលា បញ្ញារខេឃាឌខេតាពាខេរ ជិតា “តិឃក្កត្យអខេបិក្លូទលី”តិ,

ក្សុលំ កិត្តិត្វា បិរាលំ បចិរិត្វា រដ្ឋិខេឃាឌតាតិ ពតដ្ឋាខេត “ឝាហលកក្កា”តិ, ឆ្លួបខេក្កត រដ្ឋិខេឃាឌតាតិ ពតដ្ឋាខេត “ឆ្លួបក្កកក្កា”តិ ចុច្ឆតិ,

ចិញ្ញ្សាតាប តិខេឆ្នាតបព្វាពំ បហទិត្វា បញ្ជាឆារា ហ្យុត្វា បចត្តដ្ឋាខេត កក្កា, ឃប្យុតា, អចិទចតី, រទក្សុ, បហីតិ បញ្ជាឆា រប្លួ កតា៑ ៖ចខេបតា

បញ្ជា បហាតឌិខេឃា ហិបចត្តូខេតា បចត្តត្តិតិ ខេចឌិតព្វា៑

តត្ថ តឌី តិត្តកាតិអាឌិកំ ពេកាត្វា, កក្កា ឃប្យុតាតិអាឌិកំ តាបំ៑ រចត្តិខេឃាតិ ឃា ពាឌិ រចបាតា រត្តុបាតា ពង្ហត្តិខេឃា បហាតឌិខេឃា ចា

ក្សុត្តុឌិខេឃា ចា៑ អខេប្យុត្តិតិ អល្លិឃត្តិ ឌ្បរទត្តិ៑ ឆារាតិ ចុដ្ឋិឆារា៑ ឃុទត្តត្តិ ឃុណ្ណការចេា៑ បហារបុត្តុរ្យុ ហិ អឃំ ឆប្ពុតា – “ត្កុបឃ្ហ៊ិ ពាខេល

ខេឌខេចា បខេត្តុា ឌាខេតា, ឌាលក្លិបិឌីតិ អាឌាឃ បឆ្ឆកឆ្ឆបេ ពលិ្យុរ្យុាបា”តិ ចា “ត្កុបឃ្ហ៊ិ ពាខេល អតិបហត្តិ ចុដ្ឋិ, ត លកិរ្យុាប ត្យុ ខេតា

បិដ្ឋិបសារលទ្ធាន”ន្តិ វា តំ ន សក្កា វត្តុំ។ បឋមកប្បិកកាលតោ បដ្ឋាយ ហិ យំ វស្សិត្វា សិនេរុមេខលំ អាហច្ច ឋានំ ឋិតំ, តំ តតោ ឧក្កុលមត្តម្បិ ឋានំ នេវ ហេដ្ឋា ឱតរតិ, ន ឧទ្ធំ ឧត្តរតិ។

ឱការេនាតិ អសម្ភិន្នេន។ មុត្តាតិ ខុទ្ទកមហន្តវដ្ដទីឃាទិភេទា អនេកវិធា មុត្តា។ មណីតិ រត្តនីលាទិភេទោ អនេកវិធោ មណិ។ វេឡុរិយោតិ វំសវណ្ណសិរីសបុប្ផវណ្ណាទិសណ្ឋានតោ អនេកវិធោ។ សង្ខោតិ ទក្ខិណាវត្តតម្ពកុច្ឆិធមនសង្ខាទិភេទោ អនេកវិធោ។ សិលាតិ សេតកាឡមុគ្គវណ្ណាទិភេទា អនេកវិធា។ បវាឡន្តិ ខុទ្ទកមហន្តរត្តឃនរត្តាទិភេទំ អនេកវិធំ។ លោហិតង្កោតិ បទុមរាគាទិភេទោ អនេកវិធោ។ មសារគល្លន្តិ កពរមណិ។ “ចិត្តផលិក”ន្តិបិ វទន្តិ។

មហន្តានំ ភូតានន្តិ មហន្តានំ សត្តានំ។ តិមិតិមិង្គលាទិកា តិស្សោ មច្ឆជាតិយោ។ តិមិំ គិលនសមត្ថោ តិមិង្គលោ, តិមិង្គលម្បិ គិលនសមត្ថោ “តិមិតិមិង្គលោ”តិ វទន្តិ។ នាគាតិ ឩមិបិដ្ឋិវាសិនោបិ វិមានដ្ឋកនាគាបិ។

ឧបោសថោតិ កិញ្ចាបិ សត្ត ហត្ថិកុលានិ សាមញ្ញតោ នាគាតិ វុច្ចន្តិ, តេសុ ឧបោសថកុលំ សព្ពសេដ្ឋំ ឧស្សទតាយ តំ ឧបោសថកុលជាតំ ហត្ថិនាគំ សន្ធាយ វុត្តំ, តថា ហិ ឧបោសថនាគស្ស ឧច្ចត្តេ ឧទកំ ឧព្ពេធេន ឧស្សន្នំ “ឧបោសថោ នាគោ, កិញ្ចិ ឧបោសថនាគស្ស អដ្ឋ អដ្ឋរតនា ឧព្ពេធោ”តិអាទិមាហ។

តត្ថ អនុបុព្ពសិក្ខាយ តិស្សោ សិក្ខា គហិតា, អនុបុព្ពកិរិយាយ តេរស ធុតង្គធម្មា, អនុបុព្ពបដិបទាយ សត្ត អនុបស្សនា អដ្ឋារស មហាវិបស្សនា អដ្ឋតិំស អារម្មណវិភត្តិយោ សត្តតិំស ពោធិបក្ខិយធម្មា ច គហិតា។ ន អាយតកេនេវ អញ្ញាបដិវេធោតិ មណ្ឌូកស្ស ឧប្បតិត្វា គមនំ វិយ អាទិតោវ សីលបូរណាទីនិ អកត្វា អរហត្តបដិវេធោ នាម នត្ថិ, បដិបាដិយា បន សីលសមាធិបញ្ញាយោ បូរេត្វាវ អរហត្តប្បត្តីតិ អត្ថោ។

មម សាវកាតិ សោតាបន្នាទិកេ អរិយបុគ្គលេ សន្ធាយ វទតិ។ ន សំវសតីតិ ឧបោសថកម្មាទិវសេន សំវាសំ ន ករោតិ។ ឧក្ខិបតីតិ អបនេតិ។ អារកាវាតិ ទូរេយេវ។ ន តេន និព្ពានធាតុយា ឩនត្តំ វា បូរត្តំ វា អត្ថីតិ អសង្ខេយ្យេបិ មហាកប្បេ ពុទ្ធេសុ អនុប្បជ្ជន្តេសុ ឯកសត្តោបិ បរិនិព្ពាតុំ ន សក្កោតិ, តទាបិ “តុច្ឆា និព្ពានធាតូ”តិ ន សក្កា វត្តុំ, ពុទ្ធកាលេ បន ឯកេកស្មិំ សមាគមេ អសង្ខេយ្យាបិ សត្តា អមតំ អារាធេន្តិ, តទាបិ ន សក្កា វត្តុំ “បូរា និព្ពានធាតូ”តិ។ វិមុត្តិរសោតិ កិលេសេហិ វិមុច្ចនរសោ។ សព្ពា ហិ សាសនស្ស សម្បត្តិ យាវទេវ អនុបាទាយ អាសវេហិ ចិត្តស្ស វិមុត្តិយា ហោតិ។

រតនានីតិ រតិជននដ្ឋេន រតនានិ។ សតិបដ្ឋានាទយោ ហិ ភាវិយមានា បុព្ពភាគេបិ អនេកវិធំ បីតិបាមោជ្ជំ និព្ពត្តេន្តិ, បគេវ អបរភាគេ។ វុត្តញ្ហេតំ –

“យតោ យតោ សម្មសតិ, ខន្ធានំ ឧទយព្ពយំ;

លភតី បីតិបាមោជ្ជំ, អមតំ តំ វិជានត”ន្តិ។ (ធ។ ប។ ៣៧៤) –

លោកិយរតននិមិត្តំ បន បីតិបាមោជ្ជំ ន តស្ស កលភាគម្បិ អគ្ឃតីតិ អយមត្ថោ ហេដ្ឋា ទស្សិតោ ឯវ។ អបិច –

“ចិត្តីកតំ មហគ្ឃញ្ច, អតុលំ ទុល្លភទស្សនំ;

អនោមសត្តបរិភោគំ, ‘រតន’ន្តិ បវុច្ចតី”តិ។

យទិ ច ចិត្តីកតាទិភាវេន រតនំ នាម ហោតិ, សតិបដ្ឋានាទីនំយេវ ភូតតោ រតនភាវោ។ ពោធិបក្ខិយធម្មានញ្ហិសោ អានុភាវោ, យំ សាវកា សាវកបារមីញាណំ, បច្ចេកពុទ្ធា បច្ចេកពោធិញាណំ, សម្មាសម្ពុទ្ធា សម្មាសម្ពោធិំ អធិគច្ឆន្តីតិ អាសន្នការណត្តា បរម្បរការណញ្ញាណាទិឧបនិស្សយោតិ ឯវំ រតិជននដ្ឋេន ចិត្តីកតាទិអត្ថេន ច រតនភាវោ ពោធិបក្ខិយធម្មានំ សាតិសយោ។ តេន វុត្តំ – “តត្រិមានិ រតនានិ, សេយ្យថិទំ, ចត្តារោ សតិបដ្ឋានា”តិអាទិ។

តត្ថ អារម្មណេ បក្ខន្ទិត្វា ឧបដ្ឋានដ្ឋេន បដ្ឋានំ, សតិយេវ បដ្ឋានំ សតិបដ្ឋានំ។ អារម្មណស្ស បន កាយាទិវសេន ចតុព្ពិធត្តា វុត្តំ “ចត្តារោ សតិបដ្ឋានា”តិ។ តថា ហិ កាយវេទនាចិត្តធម្មេសុ សុភសុខនិច្ចអត្តសញ្ញានំ បហានតោ អសុភទុក្ខានិច្ចានត្តតាគហណតោ ច នេសំ កាយានុបស្សនាទិភាវោ វិភត្តោ។

សម្មា បទហន្តិ ឯតេន, សយំ វា សម្មា បទហតិ, បសត្ថំ, សុន្ទរំ វា បទហន្តិ សម្មប្បធានំ។ បុគ្គលស្ស វា សម្មទេវ បធានភាវករណតោ សម្មប្បធានំ។ វីរិយស្សេតំ អធិវចនំ។ តយិទំ អនុប្បន្នុប្បន្នានំ អកុសលានំ អនុប្បាទនបហានវសេន អនុប្បន្នុប្បន្នានំ កុសលានំ ធម្មានំ ឧប្បាទនឋាបនវសេន ច ចតុកិច្ចំ កត្វា វុត្តំ “ចត្តារោ សម្មប្បធានា”តិ។

ឥជ្ឈតីតិ ឥទ្ធិ, សមិជ្ឈតិ និប្ផជ្ជតីតិ អត្ថោ។ ឥជ្ឈន្តិ វា ឯតាយ សត្តា ឥទ្ធា វុទ្ធា ឧក្កំសគតា ហោន្តីតិ ឥទ្ធិ។ ឥតិ បឋមេន អត្ថេន ឥទ្ធិ ឯវ បាទោ ឥទ្ធិបាទោ, ឥទ្ធិកោដ្ឋាសោតិ អត្ថោ។ ទុតិយេន អត្ថេន ឥទ្ធិយា បាទោ បតិដ្ឋា អធិគមុបាយោតិ ឥទ្ធិបាទោ។ តេន ហិ ឧបរូបរិវិសេសសង្ខាតំ ឥទ្ធិំ បជ្ជន្តិ បាបុណន្តិ, ស្វាយំ ឥទ្ធិបាទោ យស្មា ឆន្ទាទិកេ ចត្តារោ អធិបតិធម្មេ ធុរេ ជេដ្ឋកេ កត្វា និព្ពត្តីយតិ, តស្មា វុត្តំ “ចត្តារោ ឥទ្ធិបាទា”តិ។

បញ្ចិន្ទ្រិយានីតិ សទ្ធាទីនិ បញ្ច ឥន្ទ្រិយានិ។ តត្ថ អស្សទ្ធិយំ អភិភវិត្វា អធិមោក្ខលក្ខណេ ឥន្ទដ្ឋំ ការេតីតិ សទ្ធិន្ទ្រិយំ, កោសជ្ជំ អភិភវិត្វា

បគ្គហលក្ខណោ , បមាទំ អភិភវិត្វា ឧបដ្ឋានលក្ខណោ, វិក្ខេបំ អភិភវិត្វា អវិក្ខេបលក្ខណោ, អញ្ញាណំ អភិភវិត្វា ទស្សនលក្ខណោ ឥន្ទដ្ឋំ ការេតីតិ ឥន្ទ្រិយំ។

តានិយេវ អស្សទ្ធិយាទីហិ អនភិភវនីយតោ អកម្បិយដ្ឋេន សម្បយុត្តធម្មេសុ ថិរការេន “ពលានី”តិ វេទិតព្វានិ។

តត្ថ ពោជ្ឈង្គាតិ ពោធិយា, ពោធិស្ស វា អង្គាតិ ពោជ្ឈង្គា។ យា ហិ ឯសា ធម្មសាមគ្គី យាយ លោកុត្តរមគ្គក្ខណេ ឧប្បជ្ជមានាយ លីនុទ្ធច្ចបតិដ្ឋានាយូហនកាមសុខត្តកិលមថានុយោគ- ឧច្ឆេទសស្សតាភិនិវេសាទីនំ អនេកេសំ ឧបទ្ទវានំ បដិបក្ខភូតាយ សតិធម្មវិចយវីរិយបីតិបស្សទ្ធិសមាធិឧបេក្ខាសង្ខាតាយ ធម្មសាមគ្គិយា អរិយសាវកោ ពុជ្ឈតិ, កិលេសនិទ្ទាយ ឧដ្ឋហតិ, ចត្តារិ វា អរិយសច្ចានិ បដិវិជ្ឈតិ, និព្ពានមេវ វា សច្ឆិករោតីតិ “ពោធី”តិ វុច្ចតិ, តស្សា ធម្មសាមគ្គិសង្ខាតាយ ពោធិយា អង្គាតិបិ ពោជ្ឈង្គា ឈានង្គមគ្គង្គាទយោ វិយ។ យោបេស វុត្តប្បការាយ ធម្មសាមគ្គិយា ពុជ្ឈតីតិ កត្វា អរិយសាវកោ “ពោធី”តិ វុច្ចតិ, តស្ស ពោធិស្ស អង្គាតិបិ ពោជ្ឈង្គា សេនង្គរថង្គាទយោ វិយ។ តេនាហុ បោរាណា – “ពុជ្ឈនកស្ស បុគ្គលស្ស អង្គាតិ ពោជ្ឈង្គា”តិ។ “ពោធិយា និព្វត្តន្តីតិ ពោជ្ឈង្គា”តិអាទិនា នយេនបិ ពោជ្ឈង្គានំ ពោជ្ឈង្គត្តំ វេទិតព្វំ។

អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មគ្គោតិ តំតំមគ្គវជ្ឈកិលេសេហិ អារកត្តា អរិយភាវករត្តា អរិយផលបដិលាភករត្តា ច អរិយោ។ សម្មាទិដ្ឋិអាទីនិ អដ្ឋង្គានិ អស្ស អត្ថិ, អដ្ឋ អង្គានិយេវ វា អដ្ឋង្គិកោ។ កិលេសេ មារេន្តោ គច្ឆតិ, និព្ពានត្ថិកេហិ មគ្គិយតិ, សយំ វា និព្ពានំ មគ្គតីតិ មគ្គោតិ។ ឯវមេតេសំ សតិបដ្ឋានាទីនំ អត្ថវិភាវនា វេទិតព្វា។

សោតាបន្នោតិ មគ្គសង្ខាតំ សោតំ អាបជ្ជិត្វា បាបុណិត្វា ឋិតោ, សោតាបត្តិផលដ្ឋោតិ អត្ថោ។ សោតាបត្តិផលសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នោតិ សោតាបត្តិផលស្ស អត្តបច្ចក្ខករណាយ បដិបជ្ជមានោ បឋមមគ្គដ្ឋោ, យោ អដ្ឋមកោតិបិ វុច្ចតិ។ សកទាគាមីតិ សកិទេវ ឥមំ លោកំ បដិសន្ធិគ្គហណវសេន អាគមនសីលោ ទុតិយផលដ្ឋោ។ អនាគាមីតិ បដិសន្ធិគ្គហណវសេន កាមលោកំ អនាគមនសីលោ តតិយផលដ្ឋោ ។ យោ បន សត្តក្ខត្តុបរមោ កោលំកោលោ ឯកពីជីតិ តិវិធោ អរិយបុគ្គលវិសេសោ, សោ ឯតេសំយេវ បភេទោតិ។ សេសំ វុត្តនយមេវ។

ឥទមត្ថំ វិទិត្វាតិ ឥទំ អត្តនោ ធម្មវិនយេ មតកុណបសទិសេន ទុស្សីលបុគ្គលេន សទ្ធិំ សំវាសាភាវសង្ខាតំ អត្ថំ វិទិត្វា។ ឥមំ ឧទានន្តិ ឥមំ អសំវាសារហសំវាសារហវិភាគការណបរិទីបនំ ឧទានំ ឧទានេសិ។

តត្ថ ឆន្នមតិវស្សតីតិ អាបត្តិំ អាបជ្ជិត្វា បដិច្ឆាទេន្តោ អញ្ញំ នវំ អាបត្តិំ អាបជ្ជតិ, តតោ បរំ តតោ បរន្តិ ឯវំ អាបត្តិវស្សំ កិលេសវស្សំ អតិវិយ វស្សតិ។ វិវដំ នាតិវស្សតីតិ អាបត្តិំ អាបន្នោ តំ អប្បដិច្ឆាទេត្វា វិវរន្តោ សព្រហ្មចារីនំ បកាសេន្តោ យថាធម្មំ យថាវិនយំ បដិករោន្តោ ទេសេន្តោ វុដ្ឋហន្តោ អញ្ញំ នវំ អាបត្តិំ ន អាបជ្ជតិ, តេនស្ស វិវដំ បុន អាបត្តិវស្សំ កិលេសវស្សំ

ន វស្សតិ។ យស្មា ច ឯតទេវំ, តស្មា ឆន្នំ ឆាទិតំ អាបត្តិំ វិវរេថ បកាសេថ។ ឯវំ តំ នាតិវស្សតីតិ ឯវំ សន្តេ តំ អាបត្តិអាបន្នកំ អាបន្នបុគ្គលំ អត្តភាវំ អតិវិជ្ឈិត្វា កិលេសវស្សំ ន វស្សតិ ន តេមេតិ។ ឯវំ សោ កិលេសេហិ អនវស្សុតោ បរិសុទ្ធសីលោ សមាហិតោ ហុត្វា វិបស្សនំ បដ្ឋបេត្វា សម្មសន្តោ អនុក្កមេន និព្ពានំ បាបុណាតីតិ អធិប្បាយោ។

បញ្ចមវគ្គវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៦។ សោណសុត្តវណ្ណនា

៤៦។ ឆដ្ឋេ អវន្តីសូតិ អវន្តិរដ្ឋេ។ កុររឃរេតិ ឯវំនាមកេ នគរេ។ បវត្តេ បព្ពតេតិ បវត្តនាមកេ បព្ពតេ។ “បបាតេ បព្ពតេ”តិបិ បឋន្តិ។ សោណោ ឧបាសកោ កុដិកណ្ណោតិ នាមេន សោណោ នាម, តីហិ សរណគមនេហិ ឧបាសកភាវប្បវេទនេន ឧបាសកោ, កោដិអគ្ឃនកស្ស កណ្ណបិឡន្ធនស្ស ធារណេន “កោដិកណ្ណោ”តិ វត្តព្ពេ “កុដិកណ្ណោ”តិ ឯវំ អភិញ្ញាតោ, ន សុខុមាលសោណោតិ អធិប្បាយោ ។ អយញ្ហិ អាយស្មតោ មហាកច្ចាយនស្ស សន្តិកេ ធម្មំ សុត្វា សាសនេ អភិប្បសន្នោ, សរណេសុ ច សីលេសុ ច បតិដ្ឋិតោ បវត្តេ បព្ពតេ ឆាយូទកសម្បន្នេ ឋានេ វិហារំ ការេត្វា ថេរំ តត្ថ វសាបេត្វា ចតូហិ បច្ចយេហិ ឧបដ្ឋាតិ។ តេន វុត្តំ – “អាយស្មតោ មហាកច្ចានស្ស ឧបដ្ឋាកោ ហោតី”តិ។

សោ កាលេន កាលំ ថេរស្ស ឧបដ្ឋានំ គច្ឆតិ។ ថេរោ ចស្ស ធម្មំ ទេសេតិ។ តេន សំវេគពហុលោ ធម្មចរិយាយ ឧស្សាហជាតោ វិហរតិ។ សោ ឯកទា សត្ថេន សទ្ធិំ វាណិជ្ជាយ ឧជ្ជេនិំ គច្ឆន្តោ អន្តរាមគ្គេ អដវិយំ សត្ថេ និវិដ្ឋេ រត្តិយំ ជនសម្ពាធភយេន ឯកមន្តំ អបក្កម្ម និទ្ទំ ឧបគច្ឆិ។ សត្ថោ បច្ចូសវេលាយំ ឧដ្ឋាយ គតោ, ន ឯកោបិ សោណំ បពោធេសិ, សព្ពេបិ វិសរិត្វា អគមំសុ។ សោ បភាតាយ រត្តិយា បពុជ្ឈិត្វា ឧដ្ឋាយ កញ្ចិ អបស្សន្តោ សត្ថេនេវ គតមគ្គំ គហេត្វា សីឃំ សីឃំ គច្ឆន្តោ ឯកំ វដរុក្ខំ ឧបគច្ឆិ។ តត្ថ អទ្ទស ឯកំ មហាកាយំ វិរូបទស្សនំ គច្ឆន្តំ បុរិសំ អដ្ឋិតោ មុត្តានិ អត្តនោ មំសានិ សយមេវ ខាទន្តំ, ទិស្វាន “កោសិ ត្វ”ន្តិ បុច្ឆិ។ “បេតោម្ហិ ភន្តេ”តិ។ “កស្មា ឯវំ ករោសី”តិ។ “អត្តនោ បុព្ពកម្មេនា”តិ។ “កិំ បន តំ កម្ម”ន្តិ។ “អហំ បុព្ពេ ភារុកច្ឆនគរវាសី កូដវាណិជោ ហុត្វា បរេសំ សន្តកំ វញ្ចេត្វា ខាទិំ, សមណេ ច ភិក្ខាយ ឧបគតេ ‘តុម្ហាកំ មំសំ ខាទថា’តិ អក្កោសិំ, តេន កម្មេន ឯតរហិ ឥមំ ទុក្ខំ អនុភវាមី”តិ។ តំ សុត្វា សោណោ អតិវិយ សំវេគំ បដិលភិ។

តតោ បរំ គច្ឆន្តោ មុខតោ បគ្ឃរិតកាឡលោហិតេ ទ្វេ បេតទារកេ បស្សិត្វា តថេវ បុច្ឆិ។ តេបិស្ស អត្តនោ កម្មំ កថេសុំ។ តេ កិរ ភារុកច្ឆនគរេ ទារកកាលេ គន្ធវាណិជ្ជាយ ជីវិកំ កប្បេន្តា អត្តនោ មាតរិ ខីណាសវេ និមន្តេត្វា ភោជេន្តិយា គេហំ គន្ត្វា “អម្ហាកំ សន្តកំ កស្មា សមណានំ ទេសិ, តយា ទិន្នំ ភោជនំ ភុញ្ជនកសមណានំ មុខតោ កាឡលោហិតំ បគ្ឃរតូ”តិ អក្កោសិំសុ។ តេ តេន កម្មេន និរយេ បច្ចិត្វា តស្ស វិបាកាវសេសេន បេតយោនិយំ និព្ពត្តិត្វា តទា ឥមំ ទុក្ខំ អនុភវន្តិ។ តម្បិ សុត្វា សោណោ អតិវិយ សំវេគជាតោ អហោសិ។

សោ វុឌ្ឍិំ គន្ត្វា តំ ករណីយំ តីរេត្វា កុលឃរំ បច្ចាគតោ ថេរំ ឧបសង្កមិត្វា កតបដិសន្ថារោ ថេរស្ស តមត្ថំ អារោចេសិ។ ថេរោបិស្ស បវត្តិនិវត្តីសុ អាទីនវានិសំសេ វិភាវេន្តោ ធម្មំ ទេសេសិ។ សោ ថេរំ វន្ទិត្វា គេហំ គតោ សាយមាសំ ភុញ្ជិត្វា សយនំ ឧបគតោ ថោកំយេវ និទ្ទាយិត្វា បពុជ្ឈិត្វា សយនតលេ និសជ្ជ យថាសុតំ ធម្មំ បច្ចវេក្ខិតុំ អារទ្ធោ។ តស្ស តំ ធម្មំ បច្ចវេក្ខតោ, តេ ច បេតត្តការេ អនុស្សរតោ សំសារទុក្ខំ អតិវិយ ភយានកំ ហុត្វា ឧបដ្ឋាសិ, បព្ពជ្ជាយ ចិត្តំ នមិ។ សោ វិភាតាយ រត្តិយា សរីរបដិជគ្គនំ កត្វា ថេរំ ឧបសង្កមិត្វា អត្តនោ អជ្ឈាសយំ អារោចេត្វា បព្ពជ្ជំ យាចិ។ តេន វុត្តំ – "អថ ខោ សោណស្ស ឧបាសកស្ស កុដិកណ្ណស្ស រហោគតស្ស...បេ... បព្ពាជេតុ មំ, ភន្តេ, អយ្យោ មហាកច្ចានោ"តិ។

តត្ថ យថា យថាតិអាទីនំ បទានំ អយំ សង្ខេបត្ថោ – យេន យេន អាការេន អយ្យោ មហាកច្ចានោ ធម្មំ ទេសេតិ អាចិក្ខតិ បញ្ញបេតិ បដ្ឋបេតិ វិវរតិ វិភជតិ ឧត្តានីករោតិ បកាសេតិ, តេន តេន មេ ឧបបរិក្ខតោ ឯវំ ហោតិ, យទេតំ សិក្ខត្តយព្រហ្មចរិយំ ឯកម្បិ ទិវសំ អខណ្ឌំ កត្វា ចរិមកចិត្តំ បាបេតព្ពតាយ ឯកន្តបរិបុណ្ណំ, ឯកទិវសម្បិ កិលេសមលេន អមលិនំ កត្វា ចរិមកចិត្តំ បាបេតព្ពតាយ ឯកន្តបរិសុទ្ធំ, សង្ខលិខិតន្តិ លិខិតសង្ខសទិសំ ធោតសង្ខសប្បដិភាគំ ចរិតព្ពំ។ ឥទំ ន សុករំ អគារំ អជ្ឈាវសតា អគារមជ្ឈេ វសន្តេន ឯកន្តបរិបុណ្ណំ...បេ... ចរិតុំ។ យំនូនាហំ កេសេ ចេវ មស្សុញ្ច ឱហារេត្វា ឱរោបេត្វា កាសាយរសបីតតាយ កាសាយានិ ព្រហ្មចរិយំ ចរន្តានំ អនុច្ឆវិកានិ វត្ថានិ អច្ឆាទេត្វា និវាសេត្វា ចេវ បារុបិត្វា ច អគារស្មា និក្ខមិត្វា អនគារិយំ បព្ពជេយ្យំ។ យស្មា អគារស្ស ហិតំ កសិវាណិជ្ជាទិកម្មំ អគារិយន្តិ វុច្ចតិ, តញ្ច បព្ពជ្ជាយ នត្ថិ, តស្មា បព្ពជ្ជា អនគារិយា នាម។ តំ អនគារិយំ បព្ពជ្ជំ បព្ពជេយ្យំ ឧបគច្ឆេយ្យំ, បដិបជ្ជេយ្យន្តិ អត្ថោ។

ឯវំ អត្តនា រហោវិតក្កិតំ សោណោ ឧបាសកោ ថេរស្ស អារោចេត្វា តំ បដិបជ្ជិតុកាមោ "បព្ពាជេតុ មំ, ភន្តេ, អយ្យោ មហាកច្ចានោ"តិ អាហ។ ថេរោ បន "តាវស្ស ញាណបរិបាកំ គត"ន្តិ ឧបធារេត្វា ញាណបរិបាកំ អាគមយមានោ "ទុក្ករំ ខោ"តិអាទិនា បព្ពជ្ជាឆន្ទំ និវារេសិ។

តត្ថ ឯកភត្តន្តិ "ឯកភត្តិកោ ហោតិ រត្តូបរតោ វិរតោ វិកាលភោជនា"តិ (ទី· និ· ១·១៩៤; អ· និ· ៣·៧១) ឯវំ វុត្តំ វិកាលភោជនវិរតិំ សន្ធាយ វទតិ។ ឯកសេយ្យន្តិ អទុតិយសេយ្យំ។ ឯត្ថ ច សេយ្យាសីសេន "ឯកោ តិដ្ឋតិ, ឯកោ គច្ឆតិ, ឯកោ និសីទតី"តិអាទិនា (មហានិ· ៧; ៤៩) នយេន ចតូសុ ឥរិយាបថេសុ កាយវិវេកំ ទីបេតិ, ន ឯកាកិនា ហុត្វា សយនមត្តំ។ ព្រហ្មចរិយន្តិ មេថុនវិរតិព្រហ្មចរិយំ, សិក្ខត្តយានុយោគសង្ខាតំ សាសនព្រហ្មចរិយំ វា។ ឥង្ឃាតិ ចោទនត្ថេ និបាតោ។ តត្ថេវាតិ គេហេយេវ។ ពុទ្ធានំ សាសនំ អនុយុញ្ជាតិ និច្ចសីលូបោសថសីលាទិភេទំ បញ្ចង្គអដ្ឋង្គទសង្គសីលំ, តទនុរូបញ្ច សមាធិបញ្ញាភាវនំ អនុយុញ្ជ។ ឯតញ្ហិ ឧបាសកេន បុព្ពភាគេ អនុយុញ្ជិតព្ពំ ពុទ្ធសាសនំ។ តេនាហ – "កាលយុត្តំ ឯកភត្តំ ឯកសេយ្យំ ព្រហ្មចរិយ"ន្តិ។

តត្ថ កាលយុត្តន្តិ ចាតុទ្ទសីបញ្ចទសីអដ្ឋមីបាដិហារិយបក្ខសង្ខាតេន កាលេន យុត្តំ, យថាវុត្តកាលេ វា តុម្ហាអនុយុញ្ជន្តស្ស យុត្តំ បតិរូបំ

ᩈᨠ᩠ᨠᩩᨱᩮᨿ᩠ᨿᩴ, ᨶ ᩈᨶ᩠ᨲᨠᩣᩃᩴ ᨸᨻ᩠ᨻᨩ᩠ᨩᩣᨲᩥ ᩋᨵᩥᨸ᩠ᨸᩣᨿᩮᩣ᪨ ᩈᨻ᩠ᨻᨾᩮᨲᩴ ᨬᩣᨱᩔ ᩋᨸᩁᩥᨸᨠ᩠ᨠᨲ᩠ᨲᩣ ᨲᩔ ᨠᩣᨿᩣᨶᩴ ᨴᩩᨸ᩠ᨸᩉᩣᨶᨲᩣᨿ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᨸᨭᩥᨸᨲ᩠ᨲᩥᨿᩴ ᨿᩮᩣᨣ᩠ᨣᩴ ᨠᩣᩁᩣᨸᩮᨲᩩᩴ ᩅᨭ᩠ᨭᨲᩥ, ᨶ ᨸᨻ᩠ᨻᨩ᩠ᨩᩣᩃᨴ᩠ᨵᩴ ᩅᩥᨧᩣᩁᩮᨲᩩᩴ᪨ ᨸᨻ᩠ᨻᨩ᩠ᨩᩣᨽᩥᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩮᩣᨲᩥ ᨸᨻ᩠ᨻᨩᩥᨲᩩᩴ ᩋᩣᩁᨻ᩠ᨽ ᩏᩔᩣᩉᩮᩣ᪨ ᨸᨭᩥᨸᩔᨾ᩠ᨽᩦᨲᩥ ᩍᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᩣᨶᩴ ᩋᨸᩁᩥᨸᨠ᩠ᨠᨲ᩠ᨲᩣ, ᩈᩴᩅᩮᨣᩔ ᨧ ᨶᩣᨲᩥᨲᩥᨠ᩠ᨡᨽᩣᩅᨲᩮᩣ ᨴᩩᨻ᩠ᨻᩃᩴ ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩣᨸᩥ ᨸᨭᩥᨸᩔᨾ᩠ᨽᩥ, ᨳᩮᩁᩮᨶ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩅᩥᨵᩥᩴ ᨸᨶ ᩋᨶᩩᨲᩥᨭ᩠ᨮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨠᩣᩃᩮᨶ ᨠᩣᩃᩴ ᨳᩮᩁᩴ ᩏᨸᩈᨦ᩠ᨠᨾᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᨿᩥᩁᩩᨸᩣᩈᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᩈᩩᨱᩣᨲᩥ᪨ ᨲᩔ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶᨿᩮᨶᩮᩅ ᨴᩩᨲᩥᨿᩴ ᨸᨻ᩠ᨻᨩ᩠ᨩᩣᨿ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᩥ, ᨳᩮᩁᩔ ᨧ ᩋᩣᩁᩮᩣᨧᩮᩈᩥ᪨ ᨴᩩᨲᩥᨿᨾ᩠ᨸᩥ ᨶᩴ ᨳᩮᩁᩮᩣ ᨸᨭᩥᨠ᩠ᨡᩥᨸᩥ᪨ ᨲᨲᩥᨿᩅᩣᩁᩮ ᨸᨶ ᨬᩣᨱᩔ ᨸᩁᩥᨸᨠ᩠ᨠᨽᩣᩅᩴ ᨬᨲ᩠ᩅᩣ “ᩍᨴᩣᨶᩥ ᨶᩴ ᨸᨻ᩠ᨻᩣᨩᩮᨲᩩᩴ ᨠᩣᩃᩮᩣ”ᨲᩥ ᨳᩮᩁᩮᩣ ᨸᨻ᩠ᨻᩣᨩᩮᩈᩥ, ᨸᨻ᩠ᨻᨩᩥᨲᨬ᩠ᨧ ᨶᩴ ᨲᩦᨱᩥ ᩈᩴᩅᨧ᩠ᨨᩁᩣᨶᩥ ᩋᨲᩥᨠ᩠ᨠᨾᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨣᨱᩴ ᨸᩁᩥᨿᩮᩈᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩏᨸᩈᨾ᩠ᨸᩣᨴᩮᩈᩥ᪨ ᨲᩴ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ – “ᨴᩩᨲᩥᨿᨾ᩠ᨸᩥ ᨡᩮᩣ ᩈᩮᩣᨱᩮᩣ...ᨸᩮ... ᩏᨸᩈᨾ᩠ᨸᩣᨴᩮᩈᩦ”ᨲᩥ᪨

ᨲᨲ᩠ᨳ ᩋᨸ᩠ᨸᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᨠᩮᩣᨲᩥ ᨠᨲᩥᨸᨿᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᨠᩮᩣ᪨ ᨲᨴᩣ ᨠᩥᩁ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪ ᨿᩮᨽᩩᨿ᩠ᨿᩮᨶ ᨾᨩ᩠ᨫᩥᨾᨴᩮᩈᩮᨿᩮᩅ ᩅᩈᩥᩴᩈᩩ᪨ ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨠᨲᩥᨸᨿᩣ ᩑᩅ ᩋᩉᩮᩈᩩᩴ, ᨲᩮ ᨧ ᩑᨠᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨶᩥᨣᨾᩮ ᩑᨠᩮᩣ, ᩑᨠᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨴ᩠ᩅᩮᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᩅᩥᩈᩩᩴ ᩅᩥᩈᩩᩴ ᩅᩈᩥᩴᩈᩩ᪨ ᨠᩥᨧ᩠ᨨᩮᨶᩣᨲᩥ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩮᨶ᪨ ᨠᩈᩥᩁᩮᨶᩣᨲᩥ ᩋᩣᨿᩣᩈᩮᨶ᪨ ᨲᨲᩮᩣ ᨲᨲᩮᩣᨲᩥ ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨣᩣᨾᨶᩥᨣᨾᩣᨴᩥᨲᩮᩣ᪨ ᨳᩮᩁᩮᨶ ᩉᩥ ᨠᨲᩥᨸᨿᩮ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪ ᩋᩣᨶᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᩮᩈᩩ ᩋᩣᨶᩦᨿᨾᩣᨶᩮᩈᩩ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᩮ ᩋᩣᨶᩦᨲᩣ ᨠᩮᨶᨧᩥᨴᩮᩅ ᨠᩁᨱᩦᨿᩮᨶ ᨸᨠ᩠ᨠᨾᩥᩴᩈᩩ, ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩥ ᨠᩣᩃᩴ ᩋᩣᨣᨾᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᩩᨶ ᨲᩮᩈᩩ ᩋᩣᨶᩦᨿᨾᩣᨶᩮᩈᩩ ᩍᨲᩁᩮ ᨸᨠ᩠ᨠᨾᩥᩴᩈᩩ᪨ ᩑᩅᩴ ᨸᩩᨶᨸ᩠ᨸᩩᨶᩴ ᩋᩣᨶᨿᨶᩮᨶ ᩈᨶ᩠ᨶᩥᨸᩣᨲᩮᩣ ᨧᩥᩁᩮᨶ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥ, ᨳᩮᩁᩮᩣ ᨧ ᨲᨴᩣ ᩑᨠᩅᩥᩉᩣᩁᩦ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥ᪨ ᨴᩈᩅᨣ᩠ᨣᩴ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᩈᨦ᩠ᨥᩴ ᩈᨶ᩠ᨶᩥᨸᩣᨲᩮᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ ᨲᨴᩣ ᨠᩥᩁ ᨸᨧ᩠ᨧᨶ᩠ᨲᨴᩮᩈᩮᩈᩩᨸᩥ ᨴᩈᩅᨣ᩠ᨣᩮᨶᩮᩅ ᩈᨦ᩠ᨥᩮᨶ ᩏᨸᩈᨾ᩠ᨸᨴᩣ ᩋᨶᩩᨬ᩠ᨬᩣᨲᩣ᪨ ᨸᨧ᩠ᨨᩣ ᨳᩮᩁᩮᨶ ᨿᩣᨧᩥᨲᩮᩣ ᨽᨣᩅᩣ ᨸᨧ᩠ᨧᨶ᩠ᨲᨴᩮᩈᩮ ᨸᨬ᩠ᨧᩅᨣ᩠ᨣᩮᨶ ᩏᨸᩈᨾ᩠ᨸᨴᩴ ᩋᨶᩩᨩᩣᨶᩥ᪨ ᨲᩮᨶ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ – “ᨲᩥᨱ᩠ᨱᩴ ᩅᩔᩣᨶᩴ...ᨸᩮ... ᩈᨶ᩠ᨶᩥᨸᩣᨲᩮᨲ᩠ᩅᩣ”ᨲᩥ᪨

ᩅᩔᩴᩅᩩᨭ᩠ᨮᩔᩣᨲᩥ ᩏᨸᩈᨾ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᨮᨾᩅᩔᩴ ᩏᨸᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩩᩈᩥᨲᩅᨲᩮᩣ᪨ ᩑᨴᩥᩈᩮᩣ ᨧ ᩑᨴᩥᩈᩮᩣ ᨧᩣᨲᩥ ᩑᩅᩁᩪᨸᩮᩣ ᨧ ᩑᩅᩁᩪᨸᩮᩣ ᨧ, ᩑᩅᩁᩪᨸᩣᨿ ᩁᩪᨸᨠᩣᨿᩈᨾ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩮᩣ, ᩑᩅᩁᩪᨸᩣᨿ ᨵᨾ᩠ᨾᨠᩣᨿᩈᨾ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩮᩣᨲᩥ ᩈᩩᨲᩮᩣᨿᩮᩅ ᨾᩮ ᩈᩮᩣ ᨽᨣᩅᩣ᪨ ᨶ ᨡᩮᩣ ᨾᩮ ᩈᩮᩣ ᨽᨣᩅᩣ ᩈᨾ᩠ᨾᩩᨡᩣ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩮᩣᨲᩥ ᩍᨴᩴ ᨸᩩᨳᩩᨩ᩠ᨩᨶᨠᩣᩃᩴ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᩅᨴᨲᩥ᪨ ᩋᩣᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᩉᩥ ᩈᩮᩣᨱᩮᩣ ᨽᨣᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᨴᩔᨶᨠᩣᨾᩮᩣ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥ᪨ ᩋᨸᩁᨽᩣᨣᩮ ᨸᨶ ᩈᨲ᩠ᨳᩣᩁᩣ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᩑᨠᨣᨶ᩠ᨵᨠᩩᨭᩥᨿᩴ ᩅᩈᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᨧ᩠ᨧᩪᩈᩈᨾᨿᩴ ᩋᨩ᩠ᨫᩥᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᩈᩮᩣᩊᩈ ᩋᨭ᩠ᨮᨠᩅᨣ᩠ᨣᩥᨠᩣᨶᩥ ᩈᨲ᩠ᩅᩣ ᨿᨳᩣᩈᩩᨲᩴ ᩈᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᨧᩮᨲᩈᩣ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᩉᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᨵᨾ᩠ᨾᨸ᩠ᨸᨭᩥᩈᩴᩅᩮᨴᩦ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᨽᨱᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩪᨸᩈᩴᩉᩥᨲᨸᩣᨾᩮᩣᨩ᩠ᨩᩣᨴᩥᨾᩩᨡᩮᨶ ᩈᨾᩣᩉᩥᨲᩮᩣ ᩈᩁᨽᨬ᩠ᨬᨸᩁᩥᨿᩮᩣᩈᩣᨶᩮ ᩅᩥᨸᩔᨶᩴ ᨸᨭ᩠ᨮᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩮ ᩈᨾ᩠ᨾᩈᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᨶᩩᨸᩩᨻ᩠ᨻᩮᨶ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᩴ ᨸᩣᨸᩩᨱᩥ᪨ ᩑᩅᨾᩮᩅ ᩉᩥᩔ ᨽᨣᩅᨲᩣ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩣ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᩑᨠᨣᨶ᩠ᨵᨠᩩᨭᩥᨿᩴ ᩅᩣᩈᩮᩣ ᩋᩣᨱᨲ᩠ᨲᩮᩣᨲᩥ ᩅᨴᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᨠᩮᨧᩥ ᨸᨶᩣᩉᩩ – “ᨶ ᨡᩮᩣ ᨾᩮ ᩈᩮᩣ ᨽᨣᩅᩣ ᩈᨾ᩠ᨾᩩᨡᩣ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩮᩣ”ᨲᩥ ᩍᨴᩴ ᩁᩪᨸᨠᩣᨿᨴᩔᨶᨾᩮᩅ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩋᩣᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᩉᩥ ᩈᩮᩣᨱᩮᩣ ᨸᨻ᩠ᨻᨩᩥᨲ᩠ᩅᩣᩅ ᨳᩮᩁᩔ ᩈᨶ᩠ᨲᩥᨠᩮ ᨠᨾ᩠ᨾᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨥᨭᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩅᩣᨿᨾᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᨶᩩᨸᩈᨾ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣᩅ ᩈᩮᩣᨲᩣᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᩏᨸᩈᨾ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᩥᨲ᩠ᩅᩣ “ᩁᩪᨸᨠᩣᨿᩮᨶᨸᩥ ᩈᩮᩣᨲᩣᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩋᩉᨾ᩠ᨸᩥ ᩈᩮᩣᨲᩣᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣ, ᨠᩥᨾᩮᨲ᩠ᨳ ᨧᩥᨲ᩠ᨲ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩁᩪᨸᨠᩣᨿᨴᩔᨶᩮ ᩏᩔᩩᨠ᩠ᨠᩴ ᨩᨶᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨽᩥᨩ᩠ᨫᩣᩋᨽᩥᨱ᩠ᩉᩣ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩩᨸ᩠ᨸᩣᨴᨸᩅᩣᩁᨱᩣᨿ ᨸᩅᩣᩁᩮᩈᩥ᪨ ᩋᩁᩥᨿᩈᨧ᩠ᨧᨴᩔᨶᩮᨶ ᩉᩥ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᨠᩣᨿᩮᩣ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᨶᩣᨾ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨬ᩠ᩉᩮᨲᩴ –

“ᨿᩮᩣ ᨡᩮᩣ, ᩅᨠ᩠ᨠᩃᩥ, ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨸᩔᨲᩥ, ᩈᩮᩣ ᨾᩴ ᨸᩔᨲᩥ᪨ ᨿᩮᩣ ᨾᩴ ᨸᩔᨲᩥ, ᩈᩮᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨸᩔᨲᩦ”ᨲᩥ (ᩈᩴ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪃.᪈᪇)᪨

តស្មាស្ស ធម្មកាយស្សេន បរេន សិទ្ធិំ, បចារេត្វា បន គន្ធកុដិយំ ឯកវិហារេ អហោសីតិ។

“សចេ មំ ឧបជ្ឈាយោ អនុជានាតី”តិបិ បាឋោ។ “ភន្តេ”តិ បទំ លិខន្តិ។ តថា “សាធុ សាធុ, អាវុសោ សោណ, កច្ច ត្វំ, អាវុសោ សោណា”តិបិ បាឋោ។ “អាវុសោ”តិ បទំ កេសុចិ បោត្ថកេសុ នត្ថិ។ តថា “ឯហាវុសោតិ ខោ អាយស្មា សោណោ”តិបិ បាឋោ។ អាវុសោវាទេនេវ ហិ អញ្ញមញ្ញំ ភិក្ខូនំ ភគវតោ ធរមានកាលេ អាចិណ្ណំ។ ភគវន្តំ បិសាទិកត្តិ អាទិតំ បនាតំ អត្ថោ វេទិតព្វោ។

កច្ចិ ភិក្ខុ ខមនីយន្តិ ភិក្ខុ ឥទំ ចតុរិយាបថចក្កំ នចក្ខមតិ សរីរយន្តំ កច្ចិ ខមនីយំ, កិំ សក្កា ខមិតុំ សហិតុំ បរិហរិតុំ, កិំ ទុក្ខភារោ នាភិភវតីតិ។ កច្ចិ យាបនីយន្តិ កិំ តំតំកិច្ចេសុ យាបេតុំ គមេតុំ សក្កា, ន កច្ចិ អន្តរាយន្តិ ទស្សេតិ។ កច្ចិសិ អប្បកិលមថេនាតិ អភាយាសេន ឥមំ ឧទ្ធានំ អទ្ធានំ កច្ចិ អាគតោសិ។

ឯកវិហារេតិ ឯកគន្ធកុដិយំ អនុញ្ញាតត្តស្ស អាយស្មតោ អានន្ទស្ស ឯតំ “យស្ស ខោ មំ ភគវា”តិអាទិកា ចិន្តនា ឧប្បន្នា, ចិត្តំ អាចិណ្ណំ អហោសិ។ ឯកវិហារេតិ ឯកគន្ធកុដិយំ។ គន្ធកុដិ ហិ ឥធ វិហារោតិ អធិប្បេតា។ ចតុត្ថិ ចសិតុំ។

តិសជ្ជាយ វីតិនាមេត្វាតិ ឯត្ថ យស្មា ភគវា អាយស្មតោ សោណស្ស សយាបត្តិសយាបជ្ជនេ បដិសន្ថារំ ករោន្តោ សាធុការសាធុការណា សន្តា សយាបត្តិយោ អនុលោមបដិលោមំ សយាបជ្ជន្តោ ពហុទេវ រត្តិំ…បេ… វិហារំ បាវិសិ, តស្មា អាយស្មាបិ សោណោ ភគវតោ អធិប្បាយំ ញាត្វា តទនុរូបំ សន្តា តា សយាបត្តិយោ សយាបជ្ជន្តោ “ពហុទេវ រត្តិំ…បេ… វិហារំ បាវិសី”តិ កេចិ វទន្តិ។ បវិសិត្វា ច ភគវតា អនុញ្ញាតោ វីវនិំ តិរោកករណីយំ កត្វាបិ ភគវតោ បាទបស្សេ តិសជ្ជាយ វីតិនាមេសិ។ អជ្ឈេសីតិ អាណាបេសិ។ បដិភាតុ តំ ភិក្ខុ ធម្មោ ភាសិតុន្តិ ភិក្ខុ ធម្មំ ភាសិតុំ តុយ្ហំ ឧបដ្ឋាតុ ញាណមុខេ អាគច្ឆតុ, យថាសុតំ យថាបរិយត្តំ ធម្មំ ភណាហីតិ អត្ថោ។

សោឡស អដ្ឋកវគ្គិកានីតិ អដ្ឋកវគ្គភូតានិ កាមសុត្តាទីនិ សោឡស សុត្តានិ។ សរេន អភណីតិ សុត្តុស្សារណសរេន អភាសិ, សរភញ្ញបរិយោសានេ ភណនសីតិ អត្ថោ។ សរភញ្ញបរិយោសានេតិ ឧស្សារណាវសានេ។ សុគ្គហិតានីតិ សម្មា ឧគ្គហិតានិ។ សុមនសិកតានីតិ សុដ្ឋុ មនសិកតានិ។ ឯកច្ចោ ឧគ្គហណកាលេ សម្មា ឧគ្គហេត្វាបិ បច្ឆា សជ្ឈាយាទិវសេន មនសិ ករណកាលេ ព្យញ្ជនានិ វា មិច្ឆា រោបេតិ, បទបច្ឆាភដ្ឋំ វា ករោតិ, ន ឯវមយំ។ ឯតិ កា បន សម្មទេវ សុគ្គហិតំ មនសិ ករោតិ។ តេន វុត្តំ – “សុមនសិកតានីតិ សុដ្ឋុ មនសិ ករោតី”តិ។ សូបធារិតានីតិ អត្ថតោបិ សុដ្ឋុ ឧបធារិតានិ។ អត្ថេ ហិ សុដ្ឋុ ឧបធារិតេ សក្កា បាឡិំ សម្មា ឧស្សារេតុំ។ កល្យាណិយាសិ វាចាយ សមន្នាគតោតិ សិថិលធនិតាទីនំ យថាវិធានវចនេន បរិមណ្ឌលបទព្យញ្ជនបរិបុណ្ណាយ បោរិយា វាចាយ សមន្នាគតោ អាសិ។ វិស្សដ្ឋាយាតិ វិមុត្តាយ។ ឯតេនស្ស វិមុត្តវាទិតំ ទស្សេតិ។ អនេលគលាយាតិ ឯលំ វុច្ចតិ ទោសោ, តំ ន បគ្ឃរតីតិ អនេលគលា, តាយ និទ្ទោសាយាតិ អត្ថោ។ អថ វា អនេលគលាយាតិ អនេលាយ ច អគលាយ ច និទ្ទោសាយ

ᩋᨠ᩠ᨡᩃᩥᨲᨸᨴᨻ᩠ᨿᨬ᩠ᨩᨶᩣᨿ, ᩋᨸᩁᩥᩉᩦᨶᨸᨴᨻ᩠ᨿᨬ᩠ᨩᨶᩣᨿᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨲᨳᩣ ᩉᩥ ᨶᩴ ᨽᨣᩅᩣ “ᩑᨲᨴᨣ᩠ᨣᩴ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨾᨾ ᩈᩣᩅᨠᩣᨶᩴ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪᨶᩴ ᨠᩃ᩠ᨿᩣᨱᩅᩣᨠ᩠ᨠᩁᨱᩣᨶᩴ ᨿᨴᩥᨴᩴ ᩈᩮᩣᨱᩮᩣ ᨠᩩᨭᩥᨠᨱ᩠ᨱᩮᩣ”ᨲᩥ (ᩋ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪁᪨᪂᪀᪆) ᩑᨲᨴᨣ᩠ᨣᩮ ᨮᨸᩮᩈᩥ᪨ ᩋᨲ᩠ᨳᩔ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨸᨶᩥᨿᩣᨲᩥ ᨿᨳᩣᨵᩥᨸ᩠ᨸᩮᨲᩴ ᩋᨲ᩠ᨳᩴ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨸᩮᨲᩩᩴ ᩈᨾᨲ᩠ᨳᩣᨿ᪨

ᨠᨲᩥᩅᩔᩮᩣᨲᩥ ᩈᩮᩣ ᨠᩥᩁ ᨾᨩ᩠ᨫᩥᨾᩅᨿᩔ ᨲᨲᩥᨿᨠᩮᩣᨭ᩠ᨮᩣᩈᩮ ᨮᩥᨲᩮᩣ ᩌᨠᨸ᩠ᨸᩈᨾ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᨧ ᨸᩣᩈᩣᨴᩥᨠᩮᩣ ᨧᩥᩁᨲᩁᨸᨻ᩠ᨻᨩᩥᨲᩮᩣ ᩅᩥᨿ ᨡᩣᨿᨲᩥ᪨ ᨲᩴ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᨽᨣᩅᩣ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᨲᩦᨲᩥ ᨠᩮᨧᩥ, ᨲᩴ ᩋᨠᩣᩁᨱᩴ᪨ ᩑᩅᩴ ᩈᨶ᩠ᨲᩮ ᩈᨾᩣᨵᩥᩔ ᩋᨶᩩᨽᩅᩥᨲᩩᩴ ᨿᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ, ᩑᨲ᩠ᨲᨠᩴ ᨠᩣᩃᩴ ᨠᩈ᩠ᨾᩣ ᨸᨾᩣᨴᨾᩣᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣᨲᩥ ᨸᩩᨶ ᩋᨶᩩᨿᩩᨬ᩠ᨩᩥᨲᩩᩴ ᩅᨲ᩠ᩅᩣ “ᨠᨲᩥᩅᩔᩮᩣᩈᩦ”ᨲᩥ ᨲᩴ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᩥ᪨ ᨲᩮᨶᩮᩅᩣᩉ – “ᨠᩥᩔ ᨸᨶ ᨲ᩠ᩅᩴ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᩑᩅᩴ ᨧᩥᩁᩴ ᩋᨠᩣᩈᩦ”ᨲᩥ᪨

ᨲᨲ᩠ᨳ ᨠᩥᩔᩣᨲᩥ ᨠᩥᩴ ᨠᩣᩁᨱᩣ᪨ ᩑᩅᩴ ᨧᩥᩁᩴ ᩋᨠᩣᩈᩦᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᨧᩥᩁᩣᨿᩥ, ᨠᩮᨶ ᨠᩣᩁᨱᩮᨶ ᩑᩅᩴ ᨧᩥᩁᨠᩣᩃᩴ ᨸᨻ᩠ᨻᨩ᩠ᨩᩴ ᩋᨶᩩᨸᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨣᩣᩁᨾᨩ᩠ᨫᩮ ᩅᩈᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨧᩥᩁᩴ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩣ ᨾᩮᨲᩥ ᨧᩥᩁᩮᨶ ᨧᩥᩁᨠᩣᩃᩮᨶ ᨾᨿᩣ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩣ᪨ ᨠᩣᨾᩮᩈᩪᨲᩥ ᨠᩥᩃᩮᩈᨠᩣᨾᩮᩈᩩ ᨧ ᩅᨲ᩠ᨳᩩᨠᩣᨾᩮᩈᩩ ᨧ᪨ ᩌᨴᩦᨶᩅᩮᩣᨲᩥ ᨴᩮᩣᩈᩮᩣ᪨ ᩋᨸᩥ ᨧᩣᨲᩥ ᨠᩣᨾᩮᩈᩩ ᩌᨴᩦᨶᩅᩮ ᨠᩮᨶᨧᩥ ᨸᨠᩣᩁᩮᨶ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩮᨸᩥ ᨶ ᨲᩣᩅᩣᩉᩴ ᨥᩁᩣᩅᩣᩈᨲᩮᩣ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᨾᩥᨲᩩᩴ ᩋᩈᨠ᩠ᨡᩥᩴ᪨ ᨠᩈ᩠ᨾᩣ? ᩈᨾ᩠ᨻᩣᨵᩣ ᨥᩁᩣᩅᩣᩈᩣ ᩏᨧ᩠ᨧᩣᩅᨧᩮᩉᩥ ᨠᩥᨧ᩠ᨧᨠᩁᨱᩦᨿᩮᩉᩥ ᩈᨾ᩠ᨸᩃᩥᨻᩮᩣᨵᩮᩣ ᩋᨣᩣᩁᩥᨿᨽᩣᩅᩮᩣ᪨ ᨲᩮᨶᩮᩅᩣᩉ – “ᨻᩉᩩᨠᩥᨧ᩠ᨧᩣ ᨻᩉᩩᨠᩁᨱᩦᨿᩣ”ᨲᩥ᪨

ᩑᨲᨾᨲ᩠ᨳᩴ ᩅᩥᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ ᨠᩣᨾᩮᩈᩩ ᨿᨳᩣᨽᩪᨲᩴ ᩌᨴᩦᨶᩅᨴᩔᩥᨶᩮᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨧᩥᩁᩣᨿᩥᨲ᩠ᩅᩣᨸᩥ ᨶ ᨸᨲᩥᨭ᩠ᨮᩣᨲᩥ, ᩋᨬ᩠ᨬᨴᨲ᩠ᨳᩩ ᨸᨴᩩᨾᨸᩃᩣᩈᩮ ᩏᨴᨠᨻᩥᨶ᩠ᨴᩩ ᩅᩥᨿ ᩅᩥᩅᨲ᩠ᨲᨲᩥᨿᩮᩅᩣᨲᩥ ᩑᨲᨾᨲ᩠ᨳᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᩣᨠᩣᩁᨲᩮᩣ ᩅᩥᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ᪨ ᩍᨾᩴ ᩏᨴᩣᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᩥ ᨶᩥᩅᨲ᩠ᨲᩥᨬ᩠ᨧ ᩈᨾ᩠ᨾᨴᩮᩅ ᨬᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᩥᨿᩴ ᨲᨱ᩠ᩉᩣᨿᩥᨲᩮᩣ ᨧ ᨶ ᨠᨴᩣᨧᩥᨸᩥ ᩁᨾᨲᩦᨲᩥ ᩍᨴᨾᨲ᩠ᨳᨴᩦᨸᨠᩴ ᩍᨾᩴ ᩏᨴᩣᨶᩴ ᩏᨴᩣᨶᩮᩈᩥ᪨

ᨲᨲ᩠ᨳ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣ ᩌᨴᩦᨶᩅᩴ ᩃᩮᩣᨠᩮᨲᩥ ᩈᨻ᩠ᨻᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩃᩮᩣᨠᩮ “ᩋᨶᩥᨧ᩠ᨧᩣ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩣ ᩅᩥᨸᩁᩥᨱᩣᨾᨵᨾ᩠ᨾᩣ”ᨲᩥᩌᨴᩥᨶᩣ ᩌᨴᩦᨶᩅᩴ ᨴᩮᩣᩈᩴ ᨸᨬ᩠ᨬᩣᨿ ᨸᩔᩥᨲ᩠ᩅᩣ᪨ ᩑᨲᩮᨶ ᩅᩥᨸᩔᨶᩣᨧᩣᩁᩮᩣ ᨠᨳᩥᨲᩮᩣ᪨ ᨬᨲ᩠ᩅᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨶᩥᩁᩪᨸᨵᩥᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᨻ᩠ᨻᩪᨸᨵᩥᨸᨭᩥᨶᩥᩔᨣ᩠ᨣᨲ᩠ᨲᩣ ᨶᩥᩁᩪᨸᨵᩥᩴ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨿᨳᩣᨽᩪᨲᩴ ᨬᨲ᩠ᩅᩣ ᨶᩥᩔᩁᨱᩅᩥᩅᩮᨠᩣᩈᨦ᩠ᨡᨲᩣᨾᨲᨵᩣᨲᩩᨽᩣᩅᩮᨶ ᨾᨣ᩠ᨣᨬᩣᨱᩮᨶ ᨸᨭᩥᩅᩥᨩ᩠ᨫᩥᨲ᩠ᩅᩣ᪨ “ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣ ᨬᨲ᩠ᩅᩣ”ᨲᩥ ᨧᩮᨲᩴ ᨸᨴᩴ “ᩈᨸ᩠ᨸᩥᩴ ᨸᩥᩅᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨻᩃᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩈᩦᩉᩴ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣ ᨽᨿᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨸᨬ᩠ᨬᩣᨿ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣ ᩌᩈᩅᩣ ᨸᩁᩥᨠ᩠ᨡᩦᨱᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩦ”ᨲᩥᩌᨴᩦᩈᩩ (ᨸᩩ᪨ ᨸ᪨ ᪁᪀᪅; ᩋ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪈᪨᪃᪁-᪃᪂) ᩅᩥᨿ ᩉᩮᨲᩩᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᨴᨭ᩠ᨮᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨ ᩋᩁᩥᨿᩮᩣ ᨶ ᩁᨾᨲᩦ ᨸᩣᨸᩮᨲᩥ ᨠᩥᩃᩮᩈᩮᩉᩥ ᩌᩁᨠᨲ᩠ᨲᩣ ᩋᩁᩥᨿᩮᩣ ᩈᨸ᩠ᨸᩩᩁᩥᩈᩮᩣ ᩋᨱᩩᨾᨲ᩠ᨲᩮᨸᩥ ᨸᩣᨸᩮ ᨶ ᩁᨾᨲᩥ᪨ ᨠᩈ᩠ᨾᩣ? ᨸᩣᨸᩮ ᨶ ᩁᨾᨲᩦ ᩈᩩᨧᩦᨲᩥ ᩈᩩᨧᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᨠᩣᨿᩈᨾᩣᨧᩣᩁᩣᨴᩥᨲᩣᨿ ᩅᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣ ᩁᩣᨩᩉᩴᩈᩮᩣ ᩅᩥᨿ ᩏᨠ᩠ᨠᩣᩁᨭ᩠ᨮᩣᨶᩮ ᨸᩣᨸᩮ ᩈᩴᨠᩥᩃᩥᨭ᩠ᨮᨵᨾ᩠ᨾᩮ ᨶ ᩁᨾᨲᩥ ᨶᩣᨽᩥᩁᨾᨲᩥ᪨ “ᨸᩣᨸᩮᨸᩥ ᨶ ᩁᨾᨲᩦ ᩈᩩᨧᩦ”ᨲᩥᨸᩥ ᨸᩣᨮᩮᩣ᪨ ᨲᩔᨲ᩠ᨳᩮᩣ – ᨸᩣᨸᩮᨸᩥ ᨸᩣᨸᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᨸᩥ ᩈᩩᨧᩥ ᩋᨶᩅᨩ᩠ᨩᩮᩣ ᩅᩮᩣᨴᩣᨶᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ ᨶ ᩁᨾᨲᩥ, ᩋᨬ᩠ᨬᨴᨲ᩠ᨳᩩ ᨠᩣᨿᨠᨾ᩠ᨾᩣᨴᨿᩮᩣ ᩅᩥᨿ ᩏᨠ᩠ᨠᩣᩁᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᩋᩈᩩᨧᩥᩴ ᩈᩴᨠᩥᩃᩮᩈᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᩅᩥᨿ ᨶ ᩁᨾᨲᩦᨲᩥ ᨸᨭᩥᨸᨠ᩠ᨡᨲᩮᩣ ᨴᩮᩈᨶᩴ ᨸᩁᩥᩅᨲ᩠ᨲᩮᨲᩥ᪨

ᩑᩅᩴ ᨽᨣᩅᨲᩣ ᩏᨴᩣᨶᩮ ᩏᨴᩣᨶᩥᨲᩮ ᩌᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᩈᩮᩣᨱᩮᩣ ᩏᨴᩣᨶᩣᩅᩈᩣᨶᩮ ᨽᨣᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᩅᨶ᩠ᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᩏᨸᨩ᩠ᨫᩣᨿᩔ ᩅᨧᨶᩮᨶ ᨸᨧ᩠ᨧᨶ᩠ᨲᩮᩈᩩ ᨸᨧ᩠ᨧᨶ᩠ᨲᩥᨾᨩᨶᨸᨴᩮᩈᩩ ᩏᨸᩈᨾ᩠ᨸᨴᩣᨴᩥᨸᨬ᩠ᨧᩅᨲ᩠ᨳᩪᨶᩥ ᨿᩣᨧᩥ, ᨽᨣᩅᩣᨸᩥ ᨲᩣᨶᩥ ᩋᨶᩩᨬ᩠ᨬᩣᩈᩦᨲᩥ ᨲᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᩴ ᨡᨶ᩠ᨵᨠᩮ (ᨾᩉᩣᩅ᪨ ᪂᪅᪇ ᩌᨴᨿᩮᩣ) ᩌᨣᨲᨶᨿᩮᨶ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨

ឈដ្ឋ សុត្តចល្លកា តិដ្ឋិតា៍

លិ៍ ពន្លារេចតសុត្តចល្លកា

៣លិ៍ សត្តរេយ ពន្លារេចរេតាតិ តឃ្ស រេឆរឃ្ស តាយំ៍ រេសា ហិ សាសរេត បត្តឌិត្វា លន្ធុបសយ្យរេគា សីលចា ពល្យាណឆរេមុា ចិហរតិ, “អពប្បិយា យុក្កា, ត ពប្បត្តិ យុក្កា បរិក្សត្តិតុំ, អពប្បិរេយា ក្សត្តូ”តិ (យហាច៍ ៗលិៗ) ច អាឌិតា ចិតយក្សក្តូសន្លាតពន្លាតហុរេលិ បត រេហាតិ៍ រេតត ពន្លារេចរេតាតិ បត្តាឃិត្វ៍ រេសា អបរការេព សត្ថុ សត្តិរេព ពយ្ជ្ចាតំ ពរេហត្វា ឈរេចរេត្តា ចាឃយរេត្តា លត្យអតិត្តា សន្តិពត្វា ឈាតសុរេលត ចលសុរេលត ចីតិតារេយតិ, រេឃក្សរេឃ្យត បត អត្តតា អឆិពតំ អរិឃយក្កំ ពរុំ ពត្វា បក្ខរេចក្លូតិ៍ រេតត ចុត្តំ – “អត្តរេតា ពន្លាចិតរលាចិសុទ្ធិ បក្ខរេចក្លូយារេតា”តិ៍ យក្កបត្តា ហិ “អរេហាសិំ ត្ស រេលា អហំ អតីតយន្ធាត”ត្តិអាឌិតឃបចត្តាឃ (យ៍ តិ៍ ១៍ ១ប័; សំ៍ តិ៍ ៗ៍ៗ០) រេសាត្យអសចត្វពាឃ, “ត្យរេន្ធ ពន្លតិ...រេប... បដិក្ខសយុប្បរេន្តុសុ ឆរេមុសុ ពន្លតិ”តិ (ឆ៍ ស៍ ១០០ប័) ៤ចំ ចុត្តាឃ អដ្ឋចត្វពាឃ, បរេពច ត្តតរាសត្តិ អតចរេសរេសា សត្តពន្លាតំ ចិតរលរេតា សយតិក្កយតរេតា, អរេត្តាហិ ច អត្តតា បហាតត្តាកិរេលរេសហិ អក្ខត្តចិសុត្ថូតរេតា “ពន្លាចិតរលាចិសុទ្ធិ”តិ ត្តឆាឌិរេប្យតា៍ តត្រិត្យអឃយាឃសុា ឌីឈរេត្តំ ពន្លាបពតត្តា “ត្តុយំ យក្កឆយុំ អឆិពយុ ត្តុយា រេយ ពន្លា អតចរេសសា បហីតា”តិ ពរុំ ពត្វា បក្ខរេចក្លូយារេតា តិសិឌិ, ត សប្បក្ខឃតាយទ្យបឝឃ្សតំ អតិក្ខត្តិពត្តា តឃ្ស ពន្លាចិតរលាឃ្ស៍

៤តយត្តំ ចិឌិត្វាតិ ៤តំ អរិឃយក្កឃ្ស អតចរេសសពន្លាចិតរលាសន្លាតំ អត្តំ ចិឌិត្វា តឝត្វឌីបពំ ត្តុយំ ដ្ឋាតំ ដ្ឋារេតសិ៍

តត្វ ឃា ពាឌិ ពន្លា ត្តុឆ ចា ហុរ៍ ចាតិ ត្តុឆ ត្តុយសិ្ម បក្សប្បរេត្ត អត្តការេច “អហំ ត្ស រេលាសិ្ម រេតា ត្ស រេលាសិ្ម”តិអាឌិតា ហុរ៍ ចា, អតីតាតាពរេតសុ អត្តការេចសុ “អរេហាសិំ ត្ស រេលា អហំ អតីតយន្ធាត”ត្តិអាឌិតា ដ្ឋប្បជ្ជតពា ពន្លា៍ សពរេចឌិឃា ចា បររេចឌិឃា ចាតិ តា ៤ចំ ចុត្តតរេឃរេតច សពអត្តការេច អារេយុលាចរេសត បដិលកិតត្តាឃ បចត្តិឃា សពរេចឌិឃា ចា បរឃ្ស អត្តការេច បដិលកិតត្តាឃ “ត្យរេន្ធា ត្ស រេលា, រេតា ត្ស រេលា”តិអាឌិតា ចា បរសិ្ម បឆារេត ដ្ឋត្តរេយ បដិលកិតត្តាឃ បចត្តិឃា បររេចឌិឃា ចា ឃា ពាឌិ ពន្លា ចិចិពិច្ឆា៍ រេឃ ឈាឃិរេតា តា បឌហត្តិ សត្តា, អាតាបិរេតា ព្រហ្មចរិឃំ ចរត្តាតិ រេឃ អារេយុល្សបតិត្តារេតត លក្ខល្សបតិត្តារេតត ឈាឃិរេតា ចិបឃ្សតំ ដ្ឋឃ្សក្ការរេបត្វា ចត្យត្តិឆសយុប្បឆាតបរិបុរិឃា អាតាបិរេតា យក្កព្រហ្មចរិឃំ ចរត្តា អឆិពច្ឆតា សន្ធាត្សសារីអាឌិប្បរេគឆា បឈយយក្កដ្ឋា បុក្កលិ, តា សត្តា ពន្លា បឌហត្តិ សយុត្តិតត្តិ យក្កក្លរេលា៍ តរេតា បរ៍ បត តា បហីតា តាយ រេហាត្តិ, តសុា ត្តុរេតា អត្តា តាសំ អក្ខត្តប្បហាតំ តាយ តត្ថិតិ អឆិប្បារេឃា៍

ត្តតិ ឝពចា ឈាតយុរេលត អាឃសុរេតា ពន្លារេចតឃ្ស ឈាតសីរេសត អរិឃយក្កាឆិពយំ រេឆារេយរេត្តា រេឆាយតាចរេសត ដ្ឋាតំ ដ្ឋារេតសិ៍ រេតរេតច ច តំ “៤តឝក្កំ, ឝិក្លរេច, យយ សាចពាតំ ឝិក្លតំ ឈាឃីតំ ឃឌិឆំ ពន្លារេចរេតា”តិ (អ៍ តិ៍ ១៍ៗ០៣) ឈាឃីការេចត ៤តឝរេក្ក ឆរេបសិតិ៍

ᩈᨲ᩠ᨲᨾᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

᪘᪨ ᩈᩘ᩠ᨥᨽᩮᨴᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪔᪘᪨ ᩋᨭ᩠ᨮᨾᩮ ᩋᩣᨿᩈ᩠ᨾᨶ᩠ᨲᩴ ᩋᩣᨶᨶ᩠ᨴᩴ ᩑᨲᨴᩅᩮᩣᨧᩣᨲᩥ ᩋᨽᩥᨾᩣᩁᩮ ᨷᨿᩮᩣᨩᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨶᩣᩊᩣᨣᩥᩁᩥᩴ ᩅᩥᩔᨩ᩠ᨩᩣᨷᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩥᩃᩴ ᨷᩅᩥᨩ᩠ᨫᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᩋᨶᨲ᩠ᨳᩴ ᨠᩣᨲᩩᩴ ᩋᩈᨠ᩠ᨠᩮᩣᨶ᩠ᨲᩮᩣ “ᩈᩘ᩠ᨥᩴ ᨽᩥᨶ᩠ᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨧᨠ᩠ᨠᨽᩮᨴᩴ ᨠᩁᩥᩔᩣᨾᩦ”ᨲᩥ ᩋᨵᩥᨷ᩠ᨷᩣᨿᩮᨶ ᩑᨲᩴ “ᩋᨩ᩠ᨩᨲᨣ᩠ᨣᩮ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᩅᨧᨶᩴ ᩋᩅᩮᩣᨧ᪨ ᩋᨬ᩠ᨬᨲᩕᩮᩅ ᨽᨣᩅᨲᩣᨲᩥ ᩅᩥᨶᩣ ᩑᩅ ᨽᨣᩅᨶ᩠ᨲᩴ, ᩈᨲ᩠ᨳᩣᩁᩴ ᩋᨠᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᩋᨬ᩠ᨬᨲᩕ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᩈᩘ᩠ᨥᩣᨲᩥ ᩅᩥᨶᩣ ᩑᩅ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᩈᩘ᩠ᨥᩴ ᩏᨷᩮᩣᩈᨳᩴ ᨠᩁᩥᩔᩣᨾᩥ ᩈᩘ᩠ᨥᨠᨾ᩠ᨾᩣᨶᩥ ᨧᩣᨲᩥ ᨽᨣᩅᨲᩣ ᨷᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩣᨠᩣᩁᩮᨶ ᩅᩥᩈᩩᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨾᩴ ᩋᨶᩩᩅᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩮᩉᩥ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪᩉᩥ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᩋᩣᩅᩮᨱᩥᨠᩴ ᩏᨷᩮᩣᩈᨳᩴ ᩈᩘ᩠ᨥᨠᨾ᩠ᨾᩣᨶᩥ ᨧ ᨠᩁᩥᩔᩣᨾᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨴᩮᩅᨴᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩈᩘ᩠ᨥᩴ ᨽᩥᨶ᩠ᨴᩥᩔᨲᩦᨲᩥ ᨽᩮᨴᨠᩁᩣᨶᩴ ᩈᩮᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᨴᩮᩅᨴᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᩈᨾ᩠ᨾᨶ᩠ᨲᩥᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᩑᨠᩴᩈᩮᨶᩮᩅ ᨴᩮᩅᨴᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᨩ᩠ᨩ ᩈᩘ᩠ᨥᩴ ᨽᩥᨶ᩠ᨴᩥᩔᨲᩥ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩣ ᨠᩁᩥᩔᨲᩥ᪨ “ᩋᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩ ᩉᩥ ᩋᨭ᩠ᨮᩣᩁᩈᩈᩩ ᨽᩮᨴᨠᩁᩅᨲ᩠ᨳᩪᩈᩩ ᨿᩴᨠᩥᨬ᩠ᨧᩥ ᩑᨠᨾ᩠ᨷᩥ ᩅᨲ᩠ᨳᩩᩴ ᨴᩦᨷᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩮᨶ ᨲᩮᨶ ᨠᩣᩁᨱᩮᨶ “ᩍᨾᩴ ᨣᨱ᩠ᩉᨳ, ᩍᨾᩴ ᩁᩮᩣᨧᩮᨳᩣ”ᨲᩥ ᩈᨬ᩠ᨬᩣᨷᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩃᩣᨠᩴ ᨣᩣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩥᩈᩩᩴ ᩈᩘ᩠ᨥᨠᨾ᩠ᨾᩮ ᨠᨲᩮ ᩈᩘ᩠ᨥᩮᩣ ᨽᩥᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨬ᩠ᩉᩮᨲᩴ –

“ᨷᨬ᩠ᨧᩉᩥ, ᩏᨷᩣᩃᩥ, ᩋᩣᨠᩣᩁᩮᩉᩥ ᩈᩘ᩠ᨥᩮᩣ ᨽᩥᨩ᩠ᨩᨲᩥ ᨠᨾ᩠ᨾᩮᨶ ᩏᨴ᩠ᨴᩮᩈᩮᨶ ᩅᩮᩣᩉᩁᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᨶᩩᩔᩣᩅᨶᩮᨶ ᩈᩃᩣᨠᨣ᩠ᨣᩣᩉᩮᨶᩣ”ᨲᩥ (ᨷᩁᩥ᪨ ᪔᪕᪘)᪨

ᨲᨲ᩠ᨳ ᨠᨾ᩠ᨾᩮᨶᩣᨲᩥ ᩋᨷᩃᩮᩣᨠᨶᨠᨾ᩠ᨾᩣᨴᩦᩈᩩ ᨧᨲᩪᩈᩩ ᨠᨾ᩠ᨾᩮᩈᩩ ᩋᨬ᩠ᨬᨲᩁᩮᨶ ᨠᨾ᩠ᨾᩮᨶ᪨ ᩏᨴ᩠ᨴᩮᩈᩮᨶᩣᨲᩥ ᨷᨬ᩠ᨧᩈᩩ ᨷᩣᨲᩥᨾᩮᩣᨠ᩠ᨡᩩᨴ᩠ᨴᩮᩈᩮᩈᩩ ᩋᨬ᩠ᨬᨲᩁᩮᨶ ᩏᨴ᩠ᨴᩮᩈᩮᨶ᪨ ᩅᩮᩣᩉᩁᨶ᩠ᨲᩮᩣᨲᩥ ᨲᩣᩉᩥ ᨲᩣᩉᩥ ᩏᨷ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩦᩉᩥ “ᩋᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩦᨶᩥ (ᩋ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪑᪐᪨᪓᪗; ᨧᩪᩊᩅ᪨ ᪓᪕᪒) ᩋᨭ᩠ᨮᩣᩁᩈᨽᩮᨴᨠᩁᩅᨲ᩠ᨳᩪᨶᩥ ᨴᩦᨷᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ᪨ ᩋᨶᩩᩔᩣᩅᨶᩮᨶᩣᨲᩥ “ᨶᨶᩩ ᨲᩩᨾ᩠ᩉᩮ ᨩᩣᨶᩣᨳ ᨾᨿ᩠ᩉᩴ ᩏᨧ᩠ᨧᩣᨠᩩᩃᩣ ᨷᨻ᩠ᨻᨩᩥᨲᨽᩣᩅᩴ ᨻᩉᩩᩔᩩᨲᨽᩣᩅᨬ᩠ᨧ, ᨾᩣᨴᩥᩈᩮᩣ ᨶᩣᨾ ᩏᨴ᩠ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᩏᨻ᩠ᨻᩥᨶᨿᩴ ᨣᩣᩉᩮᨿ᩠ᨿᩣᨲᩥ ᨠᩥᩴ ᨲᩩᨾ᩠ᩉᩣᨠᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᨾ᩠ᨷᩥ ᩏᨷ᩠ᨷᩣᨴᩮᨲᩩᩴ ᨿᩩᨲ᩠ᨲᩴ, ᨠᩥᨾᩉᩴ ᩋᨷᩣᨿᨲᩮᩣ ᨶ ᨽᩣᨿᩣᨾᩦ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨶᩣ ᨶᨿᩮᨶ ᨠᨱ᩠ᨱᨾᩪᩃᩮ ᩅᨧᩦᨽᩮᨴᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨶᩩᩔᩣᩅᨶᩮᨶ᪨ ᩈᩃᩣᨠᨣ᩠ᨣᩣᩉᩮᨶᩣᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᩋᨶᩩᩔᩣᩅᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩮᩈᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩏᨷᨲ᩠ᨳᨾ᩠ᨽᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨶᩥᩅᨲ᩠ᨲᩥᨵᨾ᩠ᨾᩮ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ “ᨣᨱ᩠ᩉ ᩍᨾᩴ ᩈᩃᩣᨠ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᩃᩣᨠᨣ᩠ᨣᩣᩉᩮᨶ᪨

ᩑᨲ᩠ᨳ ᨧ ᨠᨾ᩠ᨾᨾᩮᩅ ᩏᨴ᩠ᨴᩮᩈᩮᩣ ᩅᩣ ᨷᨾᩣᨱᩴ, ᩅᩮᩣᩉᩣᩁᩣᨶᩩᩔᩣᩅᨶᩈᩃᩣᨠᨣ᩠ᨣᩣᩉᩣ ᨷᨶ ᨷᩩᨻ᩠ᨻᨽᩣᨣᩣ᪨ ᩋᨭ᩠ᨮᩣᩁᩈᩅᨲ᩠ᨳᩩᨴᩦᨷᨶᩅᩈᩮᨶ ᩉᩥ ᩅᩮᩣᩉᩁᨶ᩠ᨲᩮᨶ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩁᩩᨧᩥᨩᨶᨶᨲ᩠ᨳᩴ ᩋᨶᩩᩔᩣᩅᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩃᩣᨠᩣᨿ ᨣᩣᩉᩥᨲᩣᨿᨷᩥ ᩋᨽᩥᨶ᩠ᨶᩮᩣᩅ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩈᩘ᩠ᨥᩮᩣ᪨ ᨿᨴᩣ ᨷᨶᩮᩅᩴ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩮᩣ ᩅᩣ ᩋᨲᩥᩁᩮᨠᩣ ᩅᩣ ᩈᩃᩣᨠᩴ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩣᩅᩮᨱᩥᨠᩴ ᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᩅᩣ ᩏᨴ᩠ᨴᩮᩈᩴ ᩅᩣ ᨠᩁᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ, ᨲᨴᩣ ᩈᩘ᩠ᨥᩮᩣ ᨽᩥᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᨶᩣᨾ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨴᩮᩅᨴᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨧ ᩈᨻ᩠ᨻᩴ ᩈᩘ᩠ᨥᨽᩮᨴᩔ ᨷᩩᨻ᩠ᨻᨽᩣᨣᩴ ᨶᩥᨷ᩠ᨹᩣᨴᩮᨲ᩠ᩅᩣ “ᩑᨠᩴᩈᩮᨶᩮᩅ ᩋᨩ᩠ᨩ ᩋᩣᩅᩮᨱᩥᨠᩴ ᩈᩘ᩠ᨥᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᨠᩁᩥᩔᩣᨾᩦ”ᨲᩥ ᨧᩥᨶ᩠ᨲᩮᨲ᩠ᩅᩣ “ᩋᨩ᩠ᨩᨲᨣ᩠ᨣᩮ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᩅᨧᨶᩴ ᩋᩅᩮᩣᨧ᪨ ᨲᩮᨶᩣᩉ – “ᩋᨩ᩠ᨩ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᨴᩮᩅᨴᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩈᩘ᩠ᨥᩴ ᨽᩥᨶ᩠ᨴᩥᩔᨲᩦ”ᨲᩥ᪨ ᨿᨳᩣ ᩋᩅᩮᩣᨧᩩᨾ᩠ᩉ “ᨽᩮᨴᨠᩁᩣᨶᩴ ᩈᩮᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᨴᩮᩅᨴᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᩈᨾ᩠ᨾᨶ᩠ᨲᩥᨲᨲ᩠ᨲᩣ”ᨲᩥ᪨

ᩑᨲᨾᨲ᩠ᨳᩴ ᩅᩥᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ ᩑᨲᩴ ᩋᩅᩦᨧᩥᨾᩉᩣᨶᩥᩁᨿᩩᨷ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩥᩈᩴᩅᨲ᩠ᨲᨶᩥᨿᩴ ᨠᨷ᩠ᨷᨭ᩠ᨮᩥᨿᩴ ᩋᨲᩮᨠᩥᨧ᩠ᨨᩴ ᨴᩮᩅᨴᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩥᨿᨾᩣᨶᩴ ᩈᩘ᩠ᨥᨽᩮᨴᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᩣᨠᩣᩁᨲᩮᩣ ᩅᩥᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ᪨ ᩈᩣᨵᩩᩴ ᩈᩩᨠᩁᨶ᩠ᨲᩥ ᨠᩩᩈᩃᩣᨠᩩᩈᩃᩮᩈᩩ ᨿᨳᩣᨠ᩠ᨠᨾᩴ ᩈᨷ᩠ᨷᩩᩁᩥᩈᩣᩈᨷ᩠ᨷᩩᩁᩥᩈᨽᩣᩅᨷᨭᩥᨷᨲ᩠ᨲᩥᨴᩔᨶᩮᨶ ᨷᨶ ᩈᩩᨠᩩᩈᩃᩣᨲᩥ ᩈᩣᨵᩩᨿᩮᩣᨲ᩠ᨲᩥᨠᩣᨶᩴ ᩈᩣᨵᩩᩴ

ឋាតិ ឋាតេសិ

ពត្ថ ស្ុកាទំ ឞាឆ្ុភា ឞាឆ្ុតិ អត្ថេភា បនេរសញ្ញា ហិតំ ឞាឆេតីតិ ឞាឆ្ុ, សម្មាបដិបត្តេ ពេភ ឞាឆ្ុភា ឞាទិប្ុត្តាឌិភា ឞាចេពេភ បច្ចេកពុទ្ធេភ សម្មាសម្ពុទ្ធេភ អញ្ញេភ ចា លោកិយឞាឆ្ុភា ឞាឆ្ុ ស្ុគ្គទំ កង្គំ អត្ថេភា បនេរសញ្ញា ហិពស្ុលាចហំ ស្ុកាទំ ស្ុលេភ កាពុំ សក្កា ឞាឆ្ុ បិលេបភ ទ្យក្កទត្តិ ពេឆេច បភ ចុត្តលក្ខលំ ឞាឆ្ុ បិលេបភ ឆេចឆត្តាឌិភា បិបបុក្កលេភ ទ្យក្កទំ កាពុំ ភ សក្កា, ភ លេសា ពំ កាពុំ សក្កាពីតិ អត្ថោ បិបំ បិលេបភ ស្ុកាទត្តិ បិបំ អស្ុគ្គទំ អត្ថេភា បនេរសញ្ញា អភត្ថាចហំ បិលេបភ ឃឆាចុត្តបិបបុក្កលេភ ស្ុកាទំ ស្ុលេភ កាពុំ សក្កុលោឃ្យ បិបយទិយេហិ ទ្យក្កទត្តិ អទិយេហិ បភ ពុទ្ធាឌីហិ ពំ ពំ បិបំ ទ្យក្កទំ ទុទកិឞម្ភចំ សេពុឈានោពាយេច ហិ ពេឞត្តិ សត្ថា ឌីរេបតិ

អដ្ឋមសុត្តចណ្ណតា តិដ្ឋិពា

៥. សងាយមាតសុត្តចណ្ណតា

៦៥. ភចេយ យាណចកាតិ ពទុលា បឆេយ ឃោយ្តេភ ឌិពា ទ្រាហុលាក្យារកា ឮឆាឌិបេព្យពា

សងាយមាភទូបិពិ ឋប្យល្លភឌាពិកំ ចចភំ សង្គាយ ចុត្តំ អញ្ញោឞំ ឋប្យល្លេត្តា សឆត្តិ, ពឆត្តចចភឞីលិពិ អត្ថោ ពស្សាយំ ចចភេត្ថា – សឆភំ សឆា, ពំ អាឌិក្ខតីពិ សឆយមាភាពិ ចត្តព្ពេ ឌីឃំ កត្វា “សងាយមាភា”ពិ ចុត្តំ អថ ចា ចិសេសសេពា សសេឆ ចិយ អត្តាភំ អាចក្ខតីពិ សងាយមាភា ពេ ទុចំ សភាចពាយ “សងាយមាភទូបិ”ពិ ចុត្តំ “សង្គាយមាភទូបិ”ពិបិ បិឌេឆា, ឋប្បាសព្ទយហាសឌ្ឌំ កទោត្តាពិ អត្ថោ កកចេពា អចិត្វទេ អតិក្កមត្តីពិ កកចេពា សចភចិសយេ ពំ ពំ យុលាទូច្យហំ ចឆត្តា អតិឃត្តិ

ទុពយត្តុចិឌិត្វាពិ ទុពំ ពេសំ ចាចាយ អសញ្ញាពកាចំ ឌាតិត្វា ពឆត្តឌីបកំ ឆម្មំ ទេចាចេសេភ ឮឃំ ឋាតិ ឋាតេសិ

ពត្ថ បរិមុជ្ជាពិ ឆត្តា មុជ្ជស្សពិតោ បល្លិពាកាសាពិ បល្លិពបពិទូបកា “កោ អញ្ញោ ឌាភត្តិ, មឃមេចត្ថ ឌាភាមា”ពិ ពស្មិំ ពស្មិំ អត្ថេ អត្តាភមេច ឌាភត្តិ កត្វា សមុធាចទលោពា ចាចាកោចទកាលិពោពិ ឃេសំ ចាចា ទុច លោចទោ ចិសេឃា, ពេ ចាចាកោចទកាលិពោ, ចាចាចត្វម្ពត្តុស្សេច កាលិពោ អត្ថស្ស អបទិញ្ញាពត្តា អថ ចា ចាចាយ អកោចទំ អទិឃាតំ កចាយ អចិសយំ យុសាចាឌំ កលត្តីពិ ចាចាកោចទកាលិពោ អថ ចា “កោចទកាលិពោ”ពិ ទុត្ត អាកាទស្ស ទស្សការេចា កពោ ចាចាកោចទា, ភ សពិបដ្ឋាភាឌិកោចទា កាលិពោពចំ កចំ កាលិពោ? ឃាចិឆ្ឆត្តិ យុលាឃាមំ អត្ថេភា ឃាច យុលាឃាមំ ឃាច យុលប្យសាទលំ ឮឆ្ឆត្តិ, ពាច បសាទេត្វា កាលិពោ, បទេសុ កាទេចេភ, អត្ថេភា អចិសឃពាយ ច យុលសញ្ញាចំ ភ កទោត្តីពិ អត្ថោ អថ ចា ចាចាកោចទា ទុច ហុត្វា កាលិពោ, សឃំ អឌាតិត្វា បទបត្តិកា ទុច ហុត្វា ចត្តាទោពិ អត្ថោ ពេពា ទុច ឃាចិឆ្ឆត្តិ យុលាឃាមំ ឃេភ ចចេភភ សាចេពត្តា, ពំ

អចិន្តេត្វា ឃាចេតេច អត្តនោ យុលប្បឃារលាយត្តំ ញ្ចន្តីតិ អវេត្វា។ ឈេត តីតា ត ចំ ចិន្ទតិ ឈេត យដ្ឋឃ្យច្ចាឌិតា តិល្លដ្ឋកាចំ បល្លិតយាតីកាចន្តា តីតា “យឈេយចំ កលាយា”តិ, ចំ តឆា អត្តនោ កលត្តឃ្យ ពារលំ ត ចិន្ទ, អចិន្តឃុនោ អឃ្ទរា ត ឌាតត្តីតិ អវេត្វា។

តចយឃុត្តចណ្ណតា តិដ្ឋិតា។

១០. ធ្ទញអបត្ថកាឃុត្តចណ្ណតា

១០. ដឃេយ ធ្ទញអបត្ថកោតិ យហាបត្ថកេត្វេរឃ្យ ពតិដ្ឋកាតិពត្តា បតេ្ត ឌាតត្តា ច ដហរពារេល លដ្ឋេចាហារេត អបរកាវេពបិ អឈយាឈន្ទា “ធ្ទញអបត្ថកោ”តេ្វច បញ្ញាឈិត្វ។ ក្យលចិរេឃេហិ បត ឈញអកិត្តោ្ទ បកិត្តបដិឃយុ្ធិតា “ទុតដក្កំ, កិល្លេច, យយ ឃាចកាតំ កិល្លតំ យតោយឈំ កាឈំ អកិតិយ្វិតត្តាតំ ឈជិជំ ធ្ទញអបត្ថកោ, ចេតោចិចដ្ដក្យឃលិតំ ឈជិជំ ធ្ទញអបត្ថកោ”តិ ទ្ធិឃុ (អ. តិ. ១.១៥៥) ដាតឃុ ភពចតា ទុតដក្ក ដបិតោ អឃីតិឈា យហាឃាចកោឃុ អទ្ធត្តទោ។

ឃោ ទុកជិចឃំ បន្ធាភត្តំ បិល្លូបិចប្បដិក្កេត្តា អត្តនោ ជិចាដ្ឋារេត ជិចាចិហារំ តិឃិតេ្ត ឃយាបត្តីហិ ជិចឃភាក់ ចីតិតារយត្វា ឃាឈត្យុបយឈំ ដ្ឋបិឃកោឃុ ឈយ្ទឃ្យចតត្វំ អតាពេចឃុ ទុច ចិហារយញ្ញបចិឃិត្វា ភពចតិ ពត្តក្យដិឈំ តិឃិតេ្ត “អកាលេលិ ចាច ភពចេតា ដ្ឋបដ្ឋាតំ ដ្ឋបឃក្កយិត្យ”ត្តិ ពត្តក្យដិបយុលេ ទុកយត្តិ តិឃីជិ បល្លក្កំ អាភុជិត្វា។ ចេតត ចុត្តំ – “ចេតត លោ បត ឃយឈេត អាឈន្ទា ធ្ទញអបត្ថកោ ភពចេតា អចិន្ទេរ តិឃិតេ្ត ហោតិ បល្លក្កំ អាភុជិត្វា ដ្ឋជុំ កាឈំ បលិធាយ បរិមុខំ ឃតិំ ដ្ឋបដ្ឋេបត្វា”តិ។ ឃោ ហិ តដា កាលបរិច្ឆេទំ ពត្វា ឃយាបត្តិំ ឃយាបជ្ជិត្វា តិឃីជិ។

ទុតយត្វំ ចិជិត្វាតិ ទុចំ អាឈន្ទេតា ធ្ទញអបត្ថកឃ្យ កាឈចិត្តាតំ ឃយ្វាបលិហិតភាចឃទ្ទាចំ អត្វំ ឌាតិត្វា។ ញ្ញុយំ ដ្ឋដាតត្តិ អញ្ញោបិ ឈោ បឃ្យដ្ឋពាឈោ ឃត្តិរិឈាបឆេឃុ ដ្ឋបដ្ឋិតឃ្យតិ ឃយាហិតោ, តឃ្យ កិល្លតោ អត្យុបិដា បរិតិត្តាតបរិឈោឃាតឃ្យ ចិឃេឃាឆិកយឃ្យ តត្វ បិត្យភាចចិភាចតំ ញ្ញុយំ ដ្ឋដាតំ ដ្ឋដាតេតឃិ។

តត្វ ជិតេត ពាឈេតាតិ កាឈន្ទាទិកឃ្យ អឃំចរឃ្យ បហារេត អពរលោត ឃយ្វា ដបិតេត ចោបតពាឈេត, តឆា ចក្ខាជីតំ ញ្ញត្រ្ទិឈាតំ តិត្តិឃេចតភាចពរលោត ឃុដ្ឋ ដបិតេត បញ្ចទ្វារិកពាឈេត, ចំឈតហត្វបិដតាឈ ហត្វក្យក្កច្ចាជីតំ អភាចតោ អបរិឆត្តេតត ជិតេត ពរឌពាឈេត ចាតិ ឃេទ្ធបតោ ឃទ្ធាតបិ ពាឈេត តិត្តិពារតាឃទ្ធាតោត តិច្ចលភាចេត ជិតេត។ ទុតោតឃ្យ ឃីលបិរិឃុទ្ធិ ដឃ្យិតា។ ញ្ញត្វដ្ឋតលក្ខលេ ច ញ្ញជំ ពរលចចតំ។ ជិតេត ចេតឃាតិ ចិត្តឃ្យ ជិតិបរិជីបេតត ឃយាជិឃយ្យជំ ដឃ្យិតិ។ ឃយាជិ ហិ ចិត្តឃ្យ ‘ជិតី’តិ ចុច្ចតិ។ តន្ទា ឃយឆចឃេត ចិបឃ្យតាចឃេតេច ចា ទុកក្កតាឈ ឃតិ ចិត្តំ អារយ្ទលោ ទុពាជិកាច្ចបកយេតត ជិតំ តាយ ហោតិ, ត អញ្ញាឆា។ ញ្ញដន្តា ឈឆាចុត្តកាឈចិត្តាតំ ដបតំ ឃយាដហតំ ឃទ្ធាឃ្វិ ពាលេ ឃទ្ធាឃុ ច ញ្ញុរិឈាបឆេឃុ ញ្ញុដ្ឋិតត្តាត្តិ ដឃ្យេត្តា អាហ – “តិដ្ឋំ តិឃិតេ្ត ដ្ឋជ ចា ឃឈាតោ”តិ ។ តត្វ ចា-ឃទ្ធា អតិឈយត្វា។ ចេតត តិដ្ឋេត្តា ចា តិឃិតេ្ត ចា ឃឈាតោ ចា តដញ្ញុរិឈាបឆា ចាតិ

អឃយទេ្ធា ឌីបិទេតា ទេហាតីតិ ចឡ្កយភស្សាបិ ត្ថឆ ឋក្ខទេហា ទេចឌិតទេ្ថា៉

ទុចំឋតិ៍ កិក្ខ អឆិ្ឌហារភាតិ ឃាឃ បទេកច បរិសុទ្ធឋយាចារទេរា កាឃចិត្តេដ្ឋល្លកាច្ចបឋយទេភភ កាឃំ ចិត្តញ្ញា អឋារទ្ធិ កត្វា បជិលទ្ធាឃ អភចជ្ជសុលាឆិ្ឌាឃ កាឃចិត្តបស្សទ្ធិចទេឋភ ចិត្តំ លហុំ មុទុំ កម្មញ្ញញ្ញា កត្វា ឋមុា ឆទេបទេត្វា ឋយាឆហទេត្វា កមូ្ឌាតំ បរិទ្រាទេហតិ មត្តកញ្ញា បរិទេបតិ, តំ ទុច កមូ្ឌាភាតុទេឃាកស្ស អាឝិមជ្ឈបរិទេឃាឋាទេភសុ ពាហុបការំ ឋតិ៍ កិក្ខ អឆិ្ឌហារភា ឃឹលចិទេឋាឆតំ អាឝិ៍ កត្វា ឃាច ចិទេឋឋាឆិកយា តត្ថ តត្ថ អឆិ្ឌហទេត្វាតិ អទេត្វា៉ លទេកឆ បុញ្ញាបរិឃំ ចិទេឋឋត្តិ ទេឋា ទុចំ ឋតិអារទេក្ខភ ទេចតឋា កមូ្ឌាតំ ្ងបរុបរិ ចទេឌ្ឍទេត្វា ទ្រាទេហទេត្វា ឋាតិ៍ កទេរាទេត្វា បុញ្ញាបរិឃំ បុញ្ញាបរិឃចត្តំ បុញ្ញាបរការទេកភ បចត្តំ ្ងញ្ញអារុញ្ញអារតរាឌិភឆចិទេឋឋំ លទេកឃ្យ៉

តត្ថ ទុចិឆោ បុញ្ញាបរិឃចិទេឋទេឋា ឋមចចទេឋភ ចិបស្សភាចទេឋភ ចាតិ៍ ទេតសុ ឋមចចទេឋភ តាច តិមិត្តប្បត្តិទេតា បដ្ឌាឃ ឃាច ទេភចឋញ្ញាភាឋញ្ញាឃតភចឃឹការទេចា, តាច បចទេត្វា កាចភាចិទេឋទេឋា បុញ្ញាបរិឃចិទេឋទេឋា៉ ចិបស្សភាចទេឋភ បភ រុបមុទេលភ អកិតិចិឋត្តស្ស រុបឆមូបរិក្ខហទេតា, ត្ថតរស្ស ភាឃឆមូបរិក្ខហទេតា បដ្ឌាឃ ឃាច អរហត្តាឆិកទេយា, តាច បចទេត្វា កាចភាចិទេឋទេឋា បុញ្ញាបរិឃចិទេឋទេឋា៉ អឃទេមច ច ត្ថឆាឆិទេប្យទេតា៉

លទ្ធាភ បុញ្ញាបរិឃំ ចិទេឋឋត្តិ បុញ្ញាបរិឃចិទេឋឋំ ្ងក្ខិឋបរិមិប្បត្តំ អរហត្តំ លកិត្វា៉ អឆស្សតំ មត្ថុរាឆស្ស កទេទ្ឋតិ ឌីចិតុបទេទ្ឋឆចទេឋភ ឋទេត្ថាឋំ ឋត្តាតំ អកិកចភទេតា មត្ថុរាឆឋត្ថតស្ស មរលាស្ស ចិឋឃភុតំ កចត្តឃំ ឋមតិក្កត្តត្តា អឆស្សតំ អទេកាចទុំ កទេទ្ឋឃ្យ៉ ត្ថមម្ពិ ចទេក្ខ ឃំ អចុត្តំ, តំ ទេហដ្ឌា ចុត្តភឃទេមចាតិ៍

ឆឋមសុត្តចណ្ណភា តិដ្ឌិតា៉

តិដ្ឌិតា ច មហាចក្កចណ្ណភា៉

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

៦. ជច្ចន្ធវគ្គោ

១. អាយុសង្ខារោស្សជ្ជនសុត្តវណ្ណនា

៥១. ជច្ចន្ធវគ្គស្ស បឋមេ វេសាលិយន្តិអាទិ ហេដ្ឋា វុត្តត្ថមេវ. វេសាលិំ បិណ្ឌាយ បាវិសីតិ កស្មា បាវិសិ? ឧក្កាចេលតោ និក្ខមិត្វា វេសាលិំ គតកាលេ. ភគវា ហិ វេឡុវគាមកេ វស្សំ វសិត្វា តតោ និក្ខមិត្វា អនុបុព្ពេន សាវត្ថិំ បត្វា ជេតវនេ វិហាសិ. តស្មិំ កាលេ ធម្មសេនាបតិ អត្តនោ អាយុសង្ខារេ ឱលោកេត្វា "សត្តាហមេវ បវត្តិស្សតី"តិ ញត្វា ភគវន្តំ អនុជានាបេត្វា នាឡកគាមំ គន្ត្វា តត្ថ មាតរំ សោតាបត្តិផលេ បតិដ្ឋាបេត្វា បរិនិព្ពាយិ. សត្ថា ចុន្ទេន អាភតា តស្ស ធាតុយោ គហេត្វា ធាតុចេតិយំ ការាបេត្វា មហាភិក្ខុសង្ឃបរិវុតោ រាជគហំ អគមាសិ. តត្ថ គតកាលេ អាយស្មា មហាមោគ្គល្លានោ បរិនិព្ពាយិ. ភគវា តស្សបិ ធាតុយោ គហេត្វា ចេតិយំ ការាបេត្វា រាជគហតោ និក្ខមិត្វា អនុបុព្ពេន ឧក្កាចេលំ អគមាសិ. តត្ថ គង្គាតីរេ ភិក្ខុសង្ឃបរិវុតោ និសីទិត្វា អគ្គសាវកានំ បរិនិព្ពានប្បដិសំយុត្តំ ធម្មំ ទេសេត្វា ឧក្កាចេលតោ និក្ខមិត្វា វេសាលិំ អគមាសិ. ឯវំ គតោ ភគវា "បុព្ពណ្ហសមយំ និវាសេត្វា បត្តចីវរមាទាយ វេសាលិំ បិណ្ឌាយ បាវិសី"តិ វុច្ចតិ. តេន វុត្តំ – "ឧក្កាចេលតោ និក្ខមិត្វា វេសាលិំ គតកាលេ"តិ.

និសីទនន្តិ ឥធ ចម្មក្ខណ្ឌំ អធិប្បេតំ. ចាបាលំ ចេតិយន្តិ បុព្ពេ ចាបាលស្ស នាម យក្ខស្ស ភវនដ្ឋានំ "ចាបាលចេតិយ"ន្តិ បញ្ញាយិត្ថ. តត្ថ ភគវតោ កតវិហារោបិ តាយ ភូមិយា "ចាបាលចេតិយ"ន្តិ វុច្ចតិ. ឧទេនំ ចេតិយន្តិ អាទីសុបិ ឯសេវ នយោ. សត្តម្ពន្តិ កិកិស្ស កិរ កាសិរញ្ញោ ធីតរោ សត្ត កុមារិយោ សំវេគជាតា រាជគេហតោ និក្ខមិត្វា យត្ថ បធានំ បទហិំសុ, តំ ឋានំ "សត្តម្ពំ ចេតិយ"ន្តិ វទន្តិ. ពហុបុត្តន្តិ ពហុបារោហោ ឯកោ និគ្រោធរុក្ខោ, តស្មិំ អធិវត្ថំ ទេវតំ ពហូ មនុស្សា បុត្តេ បត្ថេន្តិ, តទុបាទាយ តំ ឋានំ "ពហុបុត្តំ ចេតិយ"ន្តិ បញ្ញាយិត្ថ. សារន្ទទន្តិ សារន្ទទស្ស នាម យក្ខស្ស ភវនដ្ឋានំ. ឥតិ សព្ពានេវ តានិ ពុទ្ធុប្បាទតោ បុព្ពេ ទេវតាបរិគ្គហិតត្តា ចេតិយវោហារេន វោហរិតានិ, ភគវតោ វិហារេ កតេបិ ច តថេវ បញ្ញាយន្តិ. រមណីយាតិ ឯត្ថ វេសាលិយា តាវ ភូមិភាគសម្បត្តិយា បុគ្គលសម្បត្តិយា សុលភបិណ្ឌតាយ ច រមណីយភាវោ វេទិតព្ពោ. វិហារានំ បន ភគវតោ នាតិទូរតាយ នាច្ចាសន្នតាយ គមនាគមនសម្បត្តិយា អប្បកិណ្ណវិហារដ្ឋានតាយ ឆាយូទកសម្បត្តិយា បវិវេកសរូបតាយ ច រមណីយតា ទដ្ឋព្ពា. ចត្តារោ ឥទ្ធិបាទាតិ ឯត្ថ ឥទ្ធិបាទស្ស អត្ថោ ហេដ្ឋា វុត្តោយេវ. ភាវិតាតិ វឌ្ឍិតា. ពហុលីកតាតិ បុនប្បុនំ កតា. យានីកតាតិ យុត្តយានំ វិយ កតា. វត្ថុកតាតិ បតិដ្ឋានដ្ឋេន វត្ថុ វិយ កតា. អនុដ្ឋិតាតិ អធិដ្ឋិតា. បរិចិតាតិ សមន្តតោ ចិតា សុវឌ្ឍិតា. សុសមារទ្ធាតិ សុដ្ឋុ សមារទ្ធា, អតីវិយ សម្មា និប្ផាទិតាតិ.

ឯវំ អនិយមេន កថេត្វា បុន និយមេត្វា ទស្សេន្តោ, "តថាគតស្ស ខោ"តិអាទិមាហ. ឯត្ថ ច កប្បន្តិ អាយុកប្បំ. តស្មិំ តស្មិំ កាលេ យំ មនុស្សានំ អាយុប្បមាណំ, តំ បរិបុណ្ណំ ករោន្តោ តិដ្ឋេយ្យ. កប្បាវសេសំ វាតិ "អប្បំ វា ភិយ្យោ វា"តិ (ទី. និ. ២.៧; អ. និ. ៧.៧៤) វុត្តវស្សសតតោ អតិរេកំ វា. មហាសីវត្ថេរោ បនាហ – "ពុទ្ធានំ អដ្ឋានេ គជ្ជិតំ នាម នត្ថិ. យថេវ ហិ វេឡុវគាមកេ

ឧប្បន្នំ មារណន្តិកំ វេទនំ ទស មាសេ វិក្ខម្ភេសិ, ឯវំ បុនប្បុនំ តំ សមាបត្តិំ សមាបជ្ជិត្វា វិក្ខម្ភេន្តោ ឥមំ ភទ្ទកប្បមេវ តិដ្ឋេយ្យា”តិ។ កស្មា បន ន ឋិតោតិ? ឧបាទិន្នកសរីរំ នាម ខណ្ឌិច្ចាទីហិ អភិភុយ្យតិ, ពុទ្ធា ច បន ខណ្ឌិច្ចាទិភាវំ អប្បត្វា បញ្ចមេ អាយុកោដ្ឋាសេ ពហុជនស្ស បិយមនាបកាលេយេវ បរិនិព្ពាយន្តិ។ ពុទ្ធានុពុទ្ធេសុ អគ្គសាវកមហាសាវកេសុ បរិនិព្ពុតេសុ អបរិវារេន ឯកកេនេវ ឋាតព្ពំ ហោតិ, ទហរសាមណេរបរិវារេន វា។ តតោ “អហោ ពុទ្ធានំ បរិសា”តិ ហីឡេតព្ពតំ អាបជ្ជេយ្យ, តស្មា ន ឋិតោតិ។ ឯវំ វុត្តេបិ សោ បន ន រុច្ចតិ, “អាយុកប្បោ”តិ ឥទមេវ អដ្ឋកថាយំ និយមិតំ។

ឱឡារិកេ និមិត្តេតិ ថូលេ សញ្ញុប្បាទកេ។ ថូលសញ្ញុប្បាទកោភាសំ, “តិដ្ឋតុ ភគវា កប្ប”ន្តិ សកលកប្បំ អវដ្ឋានយាចនាយ យាចនំ “យស្ស កស្សចិ, អានន្ទ, ចត្តារោ ឥទ្ធិបាទា ភាវិតា”តិអាទិនា អញ្ញាបទេសេន អត្តនោ ចតុរិទ្ធិបាទភាវនានុភាវេន កប្បំ អវដ្ឋានសមត្ថតាវិភាវនំ។ ឱភាសោតិ បាកដវចនំ។ បាកដញ្ហេតំ វចនំ បរិយាយំ មុញ្ចិត្វា ឧជុកមេវ អត្តនោ អធិប្បាយវិភាវនំ។

ពហុជនហិតាយាតិ មហាជនស្ស ហិតត្ថាយ។ ពហុជនសុខាយាតិ មហាជនស្ស សុខត្ថាយ។ លោកានុកម្បាយាតិ សត្តលោកស្ស អនុកម្បំ បដិច្ច។ កតរស្ស សត្តលោកស្ស? យោ ភគវតោ ធម្មទេសនំ សុត្វា បដិវិជ្ឈតិ, អមតបានំ បិវតិ, តស្ស។ ភគវតោ ហិ ធម្មចក្កប្បវត្តនសុត្តន្តទេសនាយ អញ្ញាតកោណ្ឌញ្ញប្បមុខា អដ្ឋារស ព្រហ្មកោដិយោ ធម្មំ បដិវិជ្ឈឹសុ។ ឯវំ យាវ សុភទ្ទបរិព្ពាជកវិនយនា ធម្មបដិវិទ្ធសត្តានំ គណនា នត្ថិ, មហាសមយសុត្តំ មង្គលសុត្តំ ចូឡរាហុលោវាទសុត្តំ សមចិត្តសុត្តន្តិ ឥមេសុ ចតូសុ សុត្តេសុ ទេវតានំ អភិសមយប្បត្តសត្តានំ បរិច្ឆេទោ នត្ថិ, ឯតស្ស អបរិមាណស្ស សត្តលោកស្ស អនុកម្បាយ ភគវតោ ឋានំ ជាតំ។ ឯវំ អនាគតេបិ ភវិស្សតីតិ អធិប្បាយេន វទតិ។ ទេវមនុស្សានន្តិ ន កេវលំ ទេវមនុស្សានំយេវ, អវសេសានំ នាគសុបណ្ណាទីនម្បិ អត្ថាយ ហិតាយ សុខាយ ភគវតោ ឋានំ ហោតិ។ សហេតុកបដិសន្ធិកេ បន មគ្គផលសច្ឆិកិរិយាយ ភព្ពបុគ្គលេ ទស្សេតុំ ឯវំ វុត្តំ, តស្មា អញ្ញេសម្បិ អត្ថាយ ហិតាយ សុខាយ ភគវា តិដ្ឋតូតិ អត្ថោ។ តត្ថ អត្ថាយាតិ ឥធលោកសម្បត្តិអត្ថាយ។ ហិតាយាតិ បរលោកសម្បត្តិហេតុភូតហិតត្ថាយ។ សុខាយាតិ និព្ពានធាតុសុខត្ថាយ។ បុរិមំ បន ហិតសុខគ្គហណំ សព្ពសាធារណវសេន វេទិតព្ពំ។

យថា តំ មារេន បរិយុដ្ឋិតចិត្តោតិ ឯត្ថ តន្តិ និបាតមត្តំ, យថា មារេន បរិយុដ្ឋិតចិត្តោ អជ្ឈោត្ថដចិត្តោ អញ្ញោបិ កោចិ បុថុជ្ជនោ បដិវិជ្ឈិតុំ ន សក្កុណេយ្យ, ឯវមេវ នាសក្ខិ បដិវិជ្ឈិតុន្តិ អត្ថោ។ មារោ ហិ យស្ស កេចិ វិបល្លាសា អប្បហីនា, តស្ស ចិត្តំ បរិយុដ្ឋាតិ។ យស្ស បន សព្ពេន សព្ពំ ទ្វាទស វិបល្លាសា អប្បហីនា, តស្ស វត្តព្ពមេវ នត្ថិ, ថេរស្ស ច ចត្តារោ វិបល្លាសា អប្បហីនា, តេនស្ស ចិត្តំ បរិយុដ្ឋាសិ។ សោ បន ចិត្តបរិយុដ្ឋានំ ករោន្តោ កិំ ករោតីតិ? ភេរវំ រូបារម្មណំ វា ទស្សេតិ, សទ្ទារម្មណំ វា សាវេតិ, តតោ សត្តា តំ ទិស្វា វា សុត្វា វា សតិំ វិស្សជ្ជេត្វា វិវដមុខា ហោន្តិ។ តេសំ មុខេន ហត្ថំ បវេសេត្វា ហទយំ មទ្ទតិ, តតោ វិសញ្ញិនោ ហុត្វា តិដ្ឋន្តិ។ ថេរស្ស បនេស មុខេន ហត្ថំ បវេសេតុំ កិំ សក្ខិស្សតិ, ភេរវារម្មណំ បន ទស្សេតិ។ តំ ទិស្វា ថេរោ និមិត្តោភាសំ ន បដិវិជ្ឈិ។ ជានន្តោយេវ ភគវា កិមត្ថំ យាវតតិយំ អាមន្តេសីតិ? បរតោ “តិដ្ឋតុ, ភន្តេ ភគវា”តិ យាចិតេ “តុយ្ហេវេតំ ទុក្កដំ, តុយ្ហេវេតំ អបរទ្ធ”ន្តិ ទោសារោបនេន សោកតនុករណត្ថំ។ បស្សតិ ហិ ភគវា “អយំ មយិ អតិវិយ សិនិទ្ធហទយោ, សោ បរតោ

ພູມິຈາລກາຣເຫຕຸ ອາຍຸສງ຺ຂາຣໂອສ຺ສຊ຺ຊນໍ ສຸຕ຺ວາ ມມ ຕິຏ຺ຐນ຺ຕໍ ຍາຈິສ຺ສຕິ, ອຖາຫໍ ‘ກິສ຺ສ ຕ຺ວໍ ປຸເຣຕຣໍ ນ ຍາຈສີ’ຕິ ຕເສ຺ສວ ສີເສ ໂທສໍ ປາເຕສ຺ສາມິ, ສຕ຺ຖາ ຈ ອຕ຺ຕໂນ ອປຣາເທນ ນ ຕຖາ ວິຫຍ຺ຍິຕ຺ຕິ, ເຕນສ຺ສ ໂສໂກ ຕນຸໂກ ພວິສ຺ສຕີ”ຕິ.

ກຈ຺ຉ ຕ຺ວໍ, ອານນ຺ທາຕິ ຍສ຺ມາ ທິວາວິຫາຣຕ຺ຖາຍ ອາຄໂຕ, ຕສ຺ມາ, ອານນ຺ທ, ກຈ຺ຉ ຕ຺ວໍ ຍຖາຣຸຈິຕໍ ຖານໍ ທິວາວິຫາຣາຍ. ເຕເນວາຫ – “ຍສ຺ສ ທານິ ກາລໍ ມຍ຺ຍສີ”ຕິ.

ມາໂຣ ປາປິມາຕິ ເອຕ຺ຖ ສເຕ຺ຕ ອນເຕ຺ຖ ນິໂຍເຊນ຺ໂຕ ມາເຣຕີຕິ ມາໂຣ. ປາປິມາຕິ ຕເສ຺ສວ ເວວຈນໍ. ໂສ ຫິ ປາປທມ຺ເມ ສມນ຺ນາຄຕຕ຺ຕາ ‘ປາປິມາ’ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ. ພາສິຕາ ໂຂ ປເນສາຕິ ອຍໍ ຫິ ກິຣ ໂພທິມຓ຺ເຑ ສຕ຺ຕ ສຕ຺ຕາເຫ ອຕິກ຺ກມິຕ຺ວາ ອຊປາລນິໂຄ຺ຣເທ ວິຫຣນ຺ເຕ ອຕ຺ຕໂນ ມີຕາສຸ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ພຸທ຺ທາວິຍາຕໍ ປຕ຺ວາ ຄຕາສຸ ອຍໍ “ອເຕ຺ວໂສ ຣູປິໂຍ”ຕິ ຈິນ຺ເຕ຺ຕນ຺ຕາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ “ພຄວາ ຍເທ຺ວ ຕຸເຍ຺ຫ ປາຣມິໂຍ ປູຣິຕາ, ໂສ ໂຈ ອເຕ຺ວາ ອນຸປ຺ປເຕ຺ຕາ, ປຕິວິທ຺ທໍ ສພ຺ພຍ຺ຍຸຕຍ຺ຍາຓໍ, ກິໍ ເຕ ໂລກວິຈາເຣນາ”ຕິ ວຕ຺ວາ ຍຖາ ອຊ຺ຊ ເອວເມວ “ປຣິນິພ຺ພາຕຸ ທານິ, ພນ຺ເຕ຺ຕ ພຄວາ”ຕິ ຍາຈິ. ພຄວາ ຈສ຺ສ “ນ ຕາວາຫ”ນ຺ຕ຺ຕິອາທີນິ ວຕ຺ວາ ປຕິກ຺ຂິປິ. ຕໍ ສນ຺ທາຍ ວທາຕິ “ພາສິຕາ ໂຂ ປເນສາ”ຕິອາທິມາຫ.

ຕຕ຺ຖ ວິຍຕ຺ຕາຕິ ອຣິຍມຄ຺ຄວິກ຺ກມວເສນ ພ຺ຍຕ຺ຕາ. ວິນີຕາຕິ ຕເຖວ ກິເລສວິນຍເຍນ ວິນີຕາ. ວິສາຣທາຕິ ສາຣຊ຺ຊກຣານໍ ທິຏ຺ຐິວິຈິກິຈ຺ຉາທີນໍ ປຫາເນນ ວິສາຣທພາວໍ ປຕ຺ຕາ. ພຫຸສ຺ສຸຕາຕິ ເຕປິຏກວເສນ ພຫຸ ສຸຕເມເຕສນ຺ຕິ ພຫຸສ຺ສຸຕາ. ຕເມວ ທມ຺ມໍ ທາເຣນ຺ຕີຕິ ທມ຺ມທຣາ. ອຖ ວາ ພຫຸສ຺ສຸຕາຕິ ປຣິຍຕ຺ຕິພຫຸສ຺ສຸຕາ ເຈວ ປຕິເວທພຫຸສ຺ສຸຕາ ຈ. ທມ຺ມທຣາຕິ ປຣິຍຕ຺ຕິທມ຺ມານໍ ເຈວ ປຕິເວທທມ຺ມານຍ຺ຈ ທາຣຓໂຕ ທມ຺ມທຣາຕິ ເອວເມຕ຺ຖ ອຕ຺ໂຖ ເວທິຕພ຺ໂພ. ທມ຺ມານຸທມ຺ມປ຺ປຕິປນ຺ນາຕິ ອຣິຍທມ຺ມສ຺ສ ອນຸທມ຺ມພູຕໍ ວິປສ຺ສນາທມ຺ມໍ ປຕິປນ຺ນາ. ສາມີຈິປ຺ປຕິປນ຺ນາຕິ ອນຸຈ຺ຉວິກໍ ວິປຸພ຺ພປເຣາປປຕິປທໍ ປຕິປນ຺ນາ. ອນຸທມ຺ມຈາຣິໂນຕິ ອນຸທມ຺ມຈຣຓສີລາ. ສກໍ ອາຈຣິຍກນ຺ຕິ ອຕ຺ຕໂນ ອາຈຣິຍວາທໍ. ອາຈິກ຺ຂິສ຺ສນ຺ຕີຕິ ອາທິໂຕ ຄຫຍ຺ຍິສ຺ສນ຺ຕິ, ອຕ຺ຕນາ ຮູກ຺ຂິຕຕ຺ຕິນາເຍນ ປເຣ ຮູກ຺ຂາເປສ຺ສນ຺ຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ. ເທເສສ຺ສນ຺ຕີຕິ ວາເຈສ຺ສນ຺ຕິ, ປທໍ ວາ ວາເຈສ຺ສນ຺ຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ. ປຍ຺ຍເປສ຺ສນ຺ຕີຕິ ປຍ຺ຍາເປສ຺ສນ຺ຕິ, ປຏ຺ຐເປສ຺ສນ຺ຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ. ປຏ຺ຐເປສ຺ສນ຺ຕີຕິ ປກາເຣນ ຐເປສ຺ສນ຺ຕິ. ວິວຣິສ຺ສນ຺ຕີຕິ ວິວຕໍ ກຣິສ຺ສນ຺ຕິ. ວິພຊິສ຺ສນ຺ຕີຕິ ວິພຕ຺ຕໍ ກຣິສ຺ສນ຺ຕິ. ອຸຕ຺ຕານີກຣິສ຺ສນ຺ຕີຕິ ອນຸຕ຺ຕານໍ ຄມ຺ພີຣໍ ອຸຕ຺ຕານໍ ປາກຕໍ ກຣິສ຺ສນ຺ຕິ. ສຫທມ຺ເມນາຕິ ສເຫຕຸເກນ ສກາຣເຓນ ວຈເນນ. ສປ຺ປາຏິຫາຣິຍນ຺ຕິ ຍາວ ນິຍ຺ຍານິກໍ ກຕ຺ວາ ທມ຺ມໍ ເທເສສ຺ສນ຺ຕີຕິ ນວວິເທໍ ໂລກຸຕ຺ຕຣທມ຺ມໍ ປເວທິເທສ຺ສນ຺ຕິ, ປກາເສສ຺ສນ຺ຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ.

ເອຕ຺ຖ ຈ “ປຍ຺ຍເປສ຺ສນ຺ຕີ”ຕິອາທີຫິ ຕີຫິ ປເທຫິ ຈ ອຕ຺ຖປທານິ ທສ຺ສິຕານິ, ອາທິໂຕ ປນ ທ຺ວີຫິ ປເທຫິ ຈ ພ຺ຍຍ຺ຊນປທານີຕິ. ເອຕ຺ຕາວຕາ ເຕປິຏກໍ ພຸທ຺ທວຈນໍ ສໍວຓ຺ຓິຕາກາເຣນ ສງ຺ຄເຫຕ຺ວາ ທສ຺ສິຕໍ ໂຫຕິ. ວຸຕ຺ຕມ຺ປິ ເຈຕໍ ເນຕ຺ຕິຍໍ “ທ຺ວາທສ ປທານິ ສຸຕ຺ຕໍ, ຕໍ ສພ຺ພໍ ພ຺ຍຍ຺ຊນຍ຺ຈ ອຕ຺ໂຖ ຈາ”ຕິ (ເນຕ຺ຕິ. ສງ຺ຄຫວາຣ).

ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍນ຺ຕິ ສິກ຺ຂຕ຺ຕຍສງ຺ຄຫິຕໍ ສກລໍ ສາສນພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍໍ. ອິທ຺ທນ຺ຕິ ສມິທ຺ທໍ ຈາຕຸປ຺ປາທສ຺ສ ສເຈ. ຜີຕນ຺ຕິ ວຸທ຺ທິປ຺ປຕ຺ຕໍ ສພ຺ພຜາລິຜຸລ຺ລໍ ວິຍ ອພິຍ຺ຍາສມ຺ປຕ຺ຕິວເສນ. ວິຕ຺ຖາຣິກນ຺ຕິ ວິຕ຺ຖຕໍ ຕສ຺ມິໍ ຕສ຺ມິໍ ທິສາພາເຄ ປຕິຏ຺ຐິຕວເສນ. ພາຫຸຊຍ຺ຍນ຺ຕິ ພຫູຫິ ຍາຕໍ ປຕິວິທ຺ທໍ

ពាហុឌតាកិឃយឃចឃេត៍ បុទ្ទក្នុតត្តិ ឃន្តាកាារចឃេត បុទ្ទលកាចប្យត្តិ៍ ពធំ? ឃាច ឪឆចយតុឃ្យេហិ ឃុប្យកាឃិតត្តិ ឃត្តកា ចិន្ញាឌាតិកា ឪឆចា យតុឃ្យា ច អត្តិ, ឪពហិ ឃឪន្តាហិ ឃុដ្ឋ បកាឃិតត្តិ អឪត្តា៍

អឪប្យាឃ្យុឪក្កាតិ តិទុឃ្យុឪក្កា លិតចិទិឪឃា៍ “ត្ថពិញ្ញ បិបិយ, ឃត្តឃត្តាហាតិក្កយតឪតា បដ្ឋាឃ ‘បទិតិន្តាពុ ឌាតិ, កឪត្ត កកចា, បទិតិន្តាពុ ឃុកឪតា’តិ ចិទចឪត្តា អាហិល្លិត្ត, អន្ត ឌាតិ បដ្ឋាឃ ចិកពុឃ្យាឪហា ឪហាហិ, យា យឃ្ញាបទិតិន្តាតត្តាឃ ចាឃាយំ ពឪទាហិ”តិ ចឌតិ៍ ឃឪតា ឃយ្យឌាឪតា អាឃុឃន្លាទំ ឍ្លឃ្យឌីតិ ឃតិ ឃុបដ្ឋិតំ ពត្តា ពាារឪលាត បទិទ្ធិតិត្តា អាឃុឃន្លាទំ ចិឃ្យឌិ បឌហិ៍ ពត្ត ត កកចា ហឪត្តត ឪលឆ្ងំ ចិឃ អាឃុឃន្លាទំ ឍ្លឃ្យឌិ, ឪពយាឃយត្តឪយច បត ឃយាបត្តិ ឃយាបន្តិត្តា ពឪតា បទំ ត ឃយាបន្តិឃ្យាយីតិ ចិត្តំ ក្លប្យាឪឌឃិ៍ តំ ឃត្តាឃ ទុត្តំ – “ឍ្លឃ្យឌី”តិ, “ឪចាឃ្យន្តី”តិបិ បិឪធា៍

ពឃ្ញា បត កកចា ពប្យំ ចា ពប្យាចឃេឃំ ចា ធាពុំ ឃឪត្តា ពត្តកំ កាលំ អដ្ឋត្តា បទិតិន្តាឃិតុំ យាទឃ្យ ឃាចតាឃ អាឃុឃន្លាទំ ឍ្លឃ្យឌិ? ត កកចា យាទឃ្យ ឃាចតាឃ អាឃុឃន្លាទំ ឍ្លឃ្យឌិ, តាបិ ឪឆទឃ្យ អាឃាចតាឃ ត ឍ្លឃ្យឌិឃ្យតិ, ឪពយាឃឪតា បត បទំ ពុទ្ធឪចឪតឃ្យាតំ អកាចឪតា អាឃុឃន្លាទំ ឍ្លឃ្យឌិ ៍ ធាតពិញ្ញតាយ ពុទ្ធាតំ កកចត្តាតំ ឃាចឪឆច ឪចឪតឃ្យចិតឃតត្តំ, ឪព អឃតិ ចិឪតឃ្យឌឪត ឪពត តាយ ពាារឪលាត ធឃ្យត្តិ៍ ឃឌិ ច យាទឃ្យ ឃាចតាឃ បទិតិន្តាឪឃឃ្យ, បុឪទពទំឪឃច បទិតិន្តាឪឃឃ្យ៍ ឪពាំឌិយឪល្លបិ ហិ យាឪទត ឃាចិតំ, តិយិឪត្តាកាឃពឪលាយ្យិ ឪឆទឃ្យ ឃេាពតតុពឪលាត្តត្តិ ចុឪត្តាចាឃយឪត្តា៍ អបិច ពុទ្ធពាលឌីបតត្តំ តិយិឪត្តាកាឃពឪលាំ៍ ឲចំ យហាតុកាចា ពុទ្ធា កកចឪត្តាឪឃច ពិដ្ឋត្តាបិ អត្តឪតា ទុចិឃាច ពិដ្ឋត្តិ, បទិតិន្តាឃត្តាបិ អត្តឪតា ទុចិឃាច បទិតិន្តាឃត្តិតិ៍

យហាក្សយិចាឪលិតិ យហឪត្តា បឆចិពឪយ្យា៍ ពធា ពិទ ធឃឃហឃ្យិឪលិពឆាពុ អពយ្យិត្ត៍ កិឃតឪពាតិ កឃឌតឪពា៍ ឪឆចទ្ធុតកិឪឃា ច ឋលិឃ្នុតិ ឪឆចឪកទិឪឃា តឌិឃុ, ឪឆឪចា ឃុក្លពន្តិតំ ពន្តិ, អពាលចិន្តុលតា តិឆ្ឋទិ ឃុ, ឍលិពចឃ្យំ ចឃ្យីតិ ទុត្តំ ឪហាតិ៍

ឲពយត្តំ ចិឌិត្តាតិ ឲតំ ឃន្លាទចិឃន្លាទាតំ ចិឪឃឃឃន្លាតំ អត្តំ ឃន្តាកាារឪតា ចិឌិត្តា៍ ន្លាយំក្លាតត្តិ អតចឪឃឃឃន្លាឪទ ចិឃ្យឪន្តត្តា អត្តឪតា ចិឃន្លាទកាយតឌីបពំ ក្លាតំ ក្លាឪតឃិ៍ ពឃ្ញា ក្លាឪតឃិ? ឪពាចិ តាយ ចឪឆឃ្យ “យាឪទត បន្ឋឪតា បន្ឋឪតា អតុពាត្តិត្តា ‘បទិតិន្តាពុ, កឪត្ត’តិ ក្លបទ្ធឪតា កឪឃត កកចា អាឃុឃន្លាទំ ឍ្លឃ្យឌី”តិ៍ “ពឪឃ្យាកាារឃា យា ឪហាពុ, កិពឃ្យ ក្លាតំ តាយ តត្តិ”តិ ឲពឃ្យ ឌីបតត្តំ បិតិឪចពចិឃ្យដ្ឋិ ក្លាតំ ក្លាឪតឃិតិ អដ្ឋពឆាទុ ទុត្តំ៍ ពឪតា ឪពយាឃយឪត្តឪតច ច បត ពុទ្ធពិទ្ធឃ្យ តិប្យន្តតឪតា ឲចំ ឌីឈទត្តំ យឃា បទិហឪជាំ ទ្យក្លកាឪទា ត ចិទឪឃ្យច តិក្លិបិឃតីតិ បឃ្យឪតា បទិតិន្តាតពុលាបទ្ធឪចក្លឪលា ពឃ្យ ក្លឆ្យអាទំ បិតិឪឃាយតឃ្យំ ក្លប្យន្តិ, ឪពត បិតិឪចឪពត ក្លាឪតឃិតិ ឃុត្តំ ចិឃ៍ ឲពឪត្តត ហិ ចិឃន្លាទតិឪត្តា តិន្តាតន្តាឃឪឃា ឃត្តា យហាពទុលាឃ ពាលក្កាឪទត ចិឃ ឃត្តហិពត្តំ ឪលិឪព ឃុចិទំ ជិឪតា៍ ពធា ហិ ឪឆចឃិពំ ចពុចិឃតិឪពាជិឃពឃហឃ្យឃន្លា ឃយាបត្តិឪឃា ចឆ្យអឪន្តាតិ, ឪឃាឌាតិ យហាពទុលាឆិការឃ្យ តិប្យត្តត្តា តិន្តាតាកិយុឪលា អតប្យពំ បិតិឪឃាយតឃ្យំ បជិឃំឪចឪឌឃិ៍ ឪពឪតច ហិ កកចឪតា ពិឪលឃបទិតិន្តាតឌិចឪឃ ចិឃ ឍត្តបទិតិន្តាតឌិចឪឃបិ ឃទិទាកា ចិឪឃឃឪតា ចិប្យឃត្តា បទិឃុទ្ធា បកឃ្យទា អឪហាឃីតិ៍

គាថាយ សោឡសិក្កាលិងីតម្បិ បច្ចក្ខភាវតោ តុលិតំ បរិច្ឆិន្នន្តិ តុលំ, កាមាវចរកម្មំ។ ន តុលំ អតុលំ, តុលំ វា សទិសមស្ស អញ្ញំ លោកិយកម្មំ នត្ថីតិ អតុលំ, មហគ្គតកម្មំ។ កាមាវចរំ រូបាវចរំ វា តុលំ, អរូបាវចរំ អតុលំ។ អប្បវិបាកំ វា តុលំ, ពហុវិបាកំ អតុលំ។ សម្ភវន្តិ សម្ភវស្ស ហេតុភូតំ, ឧបបត្តិជនកន្តិ អត្ថោ។ ភវសង្ខារន្តិ បុនព្ភវសង្ខារណកំ។ អវស្សជីតិ វិស្សជ្ជេសិ។ មុនីតិ ពុទ្ធមុនិ។ អជ្ឈត្តរតោតិ និយកជ្ឈត្តរតោ។ សមាហិតោតិ ឧបចារប្បនាសមាធិវសេន សមាហិតោ។ អភិន្ទិ កវចមិវាតិ កវចំ វិយ អភិន្ទិ។ អត្តសម្ភវន្តិ អត្តនិ សញ្ជាតំ កិលេសំ។ ឥទំ វុត្តំ ហោតិ "សវិបាកដ្ឋេន សម្ភវំ, ភវាភវាភិសង្ខរណដ្ឋេន ភវសង្ខារន្តិ ច លទ្ធនាមំ តុលាតុលសង្ខាតំ លោកិយកម្មញ្ច ឱស្សជិ, សង្គាមសីសេ មហាយោធោ កវចំ វិយ អត្តសម្ភវំ កិលេសញ្ច អជ្ឈត្តរតោ សមាហិតោ ហុត្វា អភិន្ទិ"តិ។

អថ វា តុលន្តិ តុលេន្តោ តីរេន្តោ។ អតុលញ្ច សម្ភវន្តិ និព្ពានញ្ចេវ ភវញ្ច។ ភវសង្ខារន្តិ ភវគាមិកម្មំ។ អវស្សជីតិ "បញ្ចក្ខន្ធា អនិច្ចា, បញ្ចន្នំ ខន្ធានំ និរោធោ និព្ពានំ និច្ច"ន្តិអាទិនា នយេន តុលេន្តោ ពុទ្ធមុនិ ភវេ អាទីនវំ, និព្ពានេ ច អានិសំសំ ទិស្វា តំ ខន្ធានំ មូលភូតំ ភវសង្ខារកម្មំ "កម្មក្ខយាយ សំវត្តតី"តិ (ម. និ. ១.២៨; អ. និ. ៣.១១១) ឯវំ វុត្តេន កម្មក្ខយករេន អរិយមគ្គេន អវស្សជិ។ កថំ? អជ្ឈត្តរតោ សមាហិតោ, អភិន្ទិ កវចមិវត្តសម្ភវំ។ សោ ហិ វិបស្សនាវសេន អជ្ឈត្តរតោ, សមថវសេន សមាហិតោតិ ឯវំ បុព្ពភាគតោ បដ្ឋាយ សមថវិបស្សនាពលេន កវចំ វិយ អត្តភាវំ បរិយោនន្ធិត្វា ឋិតំ, អត្តនិ សម្ភវត្តា "អត្តសម្ភវ"ន្តិ លទ្ធនាមំ សព្ពំ កិលេសជាលំ អភិន្ទិ, កិលេសាភាវេន ច កតំ កម្មំ អប្បដិសន្ធិកត្តា អវស្សដ្ឋំ នាម ហោតីតិ ឯវំ កិលេសប្បហានេន កម្មំ បជហិ។ ឥតិ ពោធិមូលេយេវ អវស្សដ្ឋភវសង្ខារោ ភគវា វេឋមិស្សកេន វិយ ជរសកដំ សមាបត្តិវេឋមិស្សកេន អត្តភាវំ យាបេន្តោបិ "ឥតោ តេមាសតោ ឧទ្ធំ សមាបត្តិវេឋមិស្សកំ ន ករិស្សាមី"តិ ចិត្តុប្បាទេនេវ អាយុសង្ខារំ ឱស្សជីតិ។

បឋមសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

១. សត្តជដិលសុត្តវណ្ណនា

៣១. ទុតិយេ ពហិទ្វារកោដ្ឋកេតិ បាសាទទ្វារកោដ្ឋកស្ស ពហិ, ន វិហារទ្វារកោដ្ឋកស្ស។ សោ កិរ បាសាទោ លោហបាសាទោ វិយ សមន្តា ចតុទ្វារកោដ្ឋកបរិវារោ បាការបរិក្ខិត្តោ។ តេសុ បាចីនទ្វារកោដ្ឋកស្ស ពហិ បាសាទច្ឆាយាយំ បាចីនលោកធាតុំ ឱលោកេន្តោ បញ្ញត្តវរពុទ្ធាសនេ និសិន្នោ ហោតិ។ ជដិលាតិ ជដិលកា តាបសវេសធារិនោ។ និគណ្ឋាតិ សេតបដនិគណ្ឋរូបធារិនោ។ ឯកសាដកាតិ ឯកសាដកនិគណ្ឋា វិយ ឯកំ បិលោតិកខណ្ឌំ ហត្ថេ ពន្ធិត្វា តេនាបិ សរីរស្ស បុរិមភាគំ បដិច្ឆាទេត្វា វិចរណកា។ បរូឡ្ហកច្ឆនខលោមាតិ បរូឡ្ហកច្ឆលោមា បរូឡ្ហនខា បរូឡ្ហអញ្ញលោមា ច, កច្ឆាទីសុ ទីឃលោមា ទីឃនខា ចាតិ អត្ថោ។ ខារិវិវិធមាទាយាតិ វិវិធំ ខារិកាជប្បការំ បព្ពជិតបរិក្ខារភណ្ឌិកំ គហេត្វា។ អវិទូរេ អតិក្កមន្តីតិ វិហារស្ស អវិទូរមគ្គេន តរន្តិ។

រាជាហំ, ភន្តេ, បសេនទិ កោសលោតិ អហំ, ភន្តេ, រាជា បសេនទិ កោសលោ, យស្មា តាយំ តុម្ហេ ជានាថាតិ។ កស្មា បន រាជា លោកេ អគ្គបុគ្គលស្ស សន្តិកេ និសិន្នោ ឯវរូបិំ នក្ខត្តិស្សិរិកាតំ អញ្ជលិំ បគ្គណ្ហាតីតិ? សង្គណ្ហនត្ថាយ។ ឯវំ កិរស្ស អហោសិ "សចាហំ ឯត្តកម្បិ ឯតេសំ ន ករិស្សាមិ, ឥមំ បុត្តទារំ បហាយ ឯតស្សត្ថាយ ទុក្ខរាជនគ្គលសេយ្យាទីនិ អនុភោម, អយំ អយ្យានំ និបច្ចការមត្តម្បិ ន ករោតិ។ តស្មិំ ពីឡាកេន អយំ 'ជូរកា'តិ ជនោ អគ្គហេត្វា 'បណ្ឌិតា'ត្វេវ សញ្ញាតិស្សតិ, កិំ តយស្ស ភូតត្ថកេនោតិ អត្ថោ ទិដ្ឋិ សុតំ បដិច្ឆាទេត្វា ន កថេយ្យុំ, ឯវំ កតេ បន អភិរូហិត្វា កថេស្សន្តី"តិ។ អបិច សព្វេ អញ្ញាសយជានានត្ថម្បិ ឯវមកាសីតិ។ រាជា កិរ ភគវន្តំ ទិស្វា សម្មាសម្ពុទ្ធោតិ ន ជានាតិ, តេនស្ស ឯវំ អហោសិ "យទិ ភគវា សព្វំ ជានាតិ, យថា ត្វយំ និបច្ចការំ កត្វា 'ត្វយ អនុហន្តោ'តិ ចុទេន្តា នានុជានេយ្យុំ, អថ យំ អនុវត្តន្តោ អនុជានេយ្យុំ, ព្យោតា តស្ស សព្វញ្ញុតា"តិ។ ឯវំ សោ សព្វ អញ្ញាសយជានានត្ថំ តថា អកាសិ។ ភគវា បន "ស្វេ ភេ 'ន ត្វយ សមណា ជូរកា'តិ ចុទេន្ត យទិបិ រាជា សទ្ទហតិ, យថាជនោ បន តយត្ថំ អជានន្តោ ន សទ្ទហេយ្យុំ, សមណា កោតមោ 'រាជា អត្តនោ កតំ សុណាតី'តិ ឃំ កិញ្ចិ មុសាវាទំ កថេតី'តិ វទេយ្យុំ, តស្ស ទីឃរត្តំ អហិតាយ ទុក្ខាយ សំវត្តេយ្យុំ, អញ្ញោ ច ព្យាហរណម្បិ វិវដំ កតំ ភវេយ្យុំ, សយមេវ រាជា តេសំ ជូរកភាវំ កថេស្សតី"តិ ញត្វា "ទុជ្ជានំ ខោ ឯត"ន្តិអាទិមាហ។

តត្ថ កាយភោគិតាតិ ព្យយិតា បន រាគាភិភវំ, ភូតយោនាបិ វិក្ខិត្តវិត្តំ នយស្សតិ។ បុត្តសម្ពាធសយនន្តិ បុត្តេហិ សម្ពាធសយនំ ៊ ឯត្ថ ច បុត្តសីសេន ទារបរិគ្គហំ, បុត្តទារស្ស ភូបរិលិខិតេន តេសំ ឃរាវាសាទីហេតុ សោកាភិភវេន វិត្តស្ស សំកិលិដ្ឋំ ភវស្សតិ។ កាសិកវត្ថន្តិ សណ្ហវត្ថំ, កាសិកវត្ថញ្ច វត្ថញ្ចាតិ វា អត្ថោ។ មាលាគន្ធវិលេបនន្តិ វណ្ណគន្ធត្ថាយ មាលំ, សុគន្ធភាវត្ថាយ គន្ធំ, ឆវិរាគករណត្ថាយ វិលេបនំ ធារេន្តោ។ ជាតរូបរជតន្តិ សុវណ្ណញ្ចេវ អវសិដ្ឋធនញ្ច។ សាទិយន្តោតិ បដិគ្គណ្ហន្តោ។ សព្វេនបិ កាមេសុ អភិគិទ្ធភាវមេវ បកាសេតិ។

វិវាទេនាតិ សហវាទេន។ សីលំ វេទិតព្វន្តិ "អយំ បេសលោ វា ទុស្សីលោ វា"តិ វិវទន្តេន ឯកស្មិំ ឋានេ សហ វសន្តេន ជានិតព្វំ។ តញ្ច ខោ ទីឃេន អទ្ធុនា ន ឥត្តរេន, តញ្ច សីលំ ទីឃេន កាលេន វេទិតព្វំ, ន ឥត្តរេន។ កតិបយទិវសេ ហិ សញ្ញតាការោ វិចុតិង្គិយាការោ ច ហុត្វា សក្កា ភវិស្សតិ។ មនសិ ករោតា នោ អមនសិ ករោតាតិ តម្បិ "សីលមស្ស បរិគ្គណ្ហិស្សាមី"តិ មនសិ ករោន្តេន បច្ចវេក្ខន្តេន សក្កា ជានិតុំ, ន អមនសិ ករោន្តេន។ បញ្ញវតាតិ តម្បិ សប្បញ្ញេនេវ បណ្ឌិតេន។ ពាលោ ហិ មនសិ ករោន្តោបិ ជានិតុំ ន សក្កោតិ។ សំវោហារេនាតិ កថនេន។

"យថា ហិ កោចិ មនុស្សេសុ, វោហារំ ឧបជីវតិ;

ឯវំ វាសេដ្ឋ ជានាហិ, វាណិជោ សោ ន ព្រាហ្មណោ"តិ។ (សុ॰ និ॰ ៦១៨) –

ឯត្ថ ហិ វាណិជ្ជ វោហារោ នាម។ "ចត្តារោ អរិយវោហារា"តិ (ទី॰ និ॰ ៣.៣១៣) ឯត្ថ ចេតនា។ "សង្ខា សមញ្ញា បញ្ញត្តិ

វោហារោ"តិ (ធ។ ស។ ១៣១៣-១៣១៥) វុត្ត បញ្ញត្តិ។ "វោហារមត្តេន សោ វោហរេយ្យា"តិ (សំ។ និ។ ១។២៥) វុត្ត កថា វោហារោ។ ឥធាបិ សោ ឯវ អធិប្បេតោ។ ឯកច្ចស្ស ហិ សម្មុខាកថា បរម្មុខាកថាយ ន សមេតិ, បរម្មុខាកថា សម្មុខាកថាយ, តថា បុរិមកថា បច្ឆិមកថាយ, បច្ឆិមកថា ច បុរិមកថាយ។ សោ កថេន្តោយេវ សក្កា ជានិតុំ "អសុចិ ឯសោ បុគ្គលោ"តិ។ សុចិសីលស្ស បន បុរិមំ បច្ឆិមេន, បច្ឆិមញ្ច បុរិមេន, សម្មុខា កថិតញ្ច បរម្មុខា កថិតេន, បរម្មុខា កថិតញ្ច សម្មុខា កថិតេន សមេតិ, តស្មា កថេន្តេន សក្កា សុចិភាវោ ជានិតុន្តិ បកាសេន្តោ អាហ – "សំវោហារេន សោចេយ្យំ វេទិតព្ព"ន្តិ។

ថាមោតិ ញាណថាមោ។ យស្ស ហិ ញាណថាមោ នត្ថិ, សោ ឧប្បន្នេសុ ឧបទ្ទវេសុ គហេតព្ពាគហំ កត្តព្ពាករំ អបស្សន្តោ អន្ធារិកំ ឃរំ បវិដ្ឋោ វិយ ចរតិ។ តេនាហ – "អាបទាសុ ខោ, មហារាជ, ថាមោ វេទិតព្ពោ"តិ។ សាកច្ឆាយាតិ សហកថាយ។ ទុប្បញ្ញស្ស ហិ កថា ឧទកេ គេណ្ឌុ វិយ ឧប្លវតិ, បញ្ញវតោ កថេន្តស្ស បដិភានំ អនន្តំ ហោតិ។ ឧទកវិប្ផន្ទនេនេវ ហិ មច្ឆោ ខុទ្ទកោ មហន្តោ វាតិ បញ្ញាយតិ។

ឥតិ ភគវា រញ្ញោ ឧជុកមេវ តេ "ឥមេ ពាលា"តិ អវត្វា អរហត្តានំ អនរហត្តានញ្ច ជាននូបាយំ បកាសេសិ។ រាជា តំ សុត្វា ភគវតោ សព្ពញ្ញុតាយ ទេសនាវិលាសេន ច អភិប្បសន្នោ "អច្ឆរិយំ, ភន្តេ"តិអាទិនា អត្តនោ បសាទំ បកាសេត្វា ឥទានិ តេ យាថាវតោ ភគវតោ អារោចេន្តោ "ឯតេ, ភន្តេ, មម បុរិសា ចរា"តិអាទិមាហ។ តត្ថ ចរាតិ អបព្ពជិតា ឯវ បព្ពជិតរូបេន រដ្ឋបិណ្ឌំ ភុញ្ជន្តា បដិច្ឆន្នកម្មន្តត្តា។ ឱចរកាតិ ហេដ្ឋា ចរកា។ ចរា ហិ បព្ពតមត្ថកេន ចរន្តាបិ ហេដ្ឋា ចរកាវ និហីនកម្មត្តា។ អថ វា ឱចរកាតិ ចរបុរិសា។ ឱចរិត្វាតិ អវចរិត្វា វីមំសិត្វា, តស្មិំ តស្មិំ ទេសេ តំ តំ បវត្តិំ ញត្វាតិ អត្ថោ។ ឱសារិស្សាមីតិ បដិបជ្ជិស្សាមិ, ករិស្សាមីតិ អត្ថោ។ រជោជល្លន្តិ រជញ្ច ជល្លញ្ច។ បវាហេត្វាតិ សុដ្ឋុ វិក្ខាលនវសេន អបនេត្វា។ កប្បិតកេសមស្សូតិ អលង្ការសត្ថេ វុត្តវិធិនា កប្បកេហិ លិក្ខិតកេសមស្សុ។ កាមគុណេហីតិ កាមកោដ្ឋាសេហិ, កាមពន្ធនេហិ វា។ សមប្បិតាតិ សុដ្ឋុ អប្បិតា អល្លីនា។ សមង្គីភូតាតិ សហគតា។ បរិចារេស្សន្តីតិ ឥន្ទ្រិយានិ សមន្តតោ ចារេស្សន្តិ កីឡាបេស្សន្តិ វា។

ឯតមត្ថំ វិទិត្វាតិ ឯតំ តេសំ រាជបុរិសានំ អត្តនោ ឧទរស្ស ការណា បព្ពជិតវេសេន លោកវញ្ចនសង្ខាតំ អត្ថំ វិទិត្វា។ ឥមំ ឧទានន្តិ ឥមំ បរាធីនតាបរវញ្ចនតាបដិក្ខេបទីបកំ ឧទានំ ឧទានេសិ។

តត្ថ ន វាយមេយ្យ សព្ពត្ថាតិ ទូតេយ្យឱចរកកម្មាទិកេ សព្ពស្មិំ បាបកម្មេ ឥធ រាជបុរិសា វិយ បព្ពជិតោ ន វាយមេយ្យ, វាយាមំ ឧស្សាហំ ន ករេយ្យ, សព្ពត្ថ យត្ថ កត្ថចិ វាយាមំ អកត្វា អប្បមត្តកេបិ បុញ្ញស្មិំយេវ វាយមេយ្យាតិ អធិប្បាយោ។ នាញ្ញស្ស បុរិសោ សិយាតិ បព្ពជិតរូបេន អញ្ញស្ស បុគ្គលស្ស សេវកបុរិសោ ន សិយា។ កស្មា? ឯវរូបស្សបិ ឱចរកាទិបាបកម្មស្ស កត្តព្ពត្តា។ នាញ្ញំ និស្សាយ ជីវេយ្យាតិ អញ្ញំ បរំ ឥស្សរាទិំ និស្សាយ "តប្បដិពទ្ធំ មេ សុខ"ន្តិ ឯវំ ជីវិកំ បវត្តេយ្យ, អត្តជីវេបិ អត្តសរណោ អនញ្ញសរណោ ឯវ ភវេយ្យ។ អថ វា អត្តាវហតោ "ឧចរណ"ន្តិ លទ្ធនាមកត្តា អញ្ញំ អកុសលកម្មំ និស្សាយ ន ជីវេយ្យ។ ធម្មេន ន វណិំ ចរេតិ ធនាទិអត្ថាយ ធម្មំ ន កថេយ្យ។ យោ ហិ ធនាទិហេតុ បរេសំ ធម្មំ ទេសេតិ, សោ ធម្មេន វាណិជ្ជំ ករោតិ នាម, ឯវំ ធម្មេន

ចំ ត ធទេសព្យ៉ អឆ ចា ឆតាឌឹតំ អត្ថាយ គោរយលទេញ្ញា បុរិសេរា ចិយ ឰធទកាឌិកយ៉ុ កទេទារត្តា បទេទហិ អគាយដ្កគឹយតាយ បត្ថាជ្ជាលិក្ខយយាតាតាឌឹតិ អត្យតិដ្ឋទេត្តា ឆទេយុត ចាលិជ្ជិ កទេទាតិ គាយ៉ ទេឃាបិ ខ្វាឆ បរិយុទ្ធិ ព្រាហ្មចរិយំ ធទេត្តាបិ អញ្ញាតទំ ទេផចតិកាយំ បលិឆាយ ព្រាហ្មចរិយំ ធទតិ, ទេរាបិ ឆទេយុត ចាលិជ្ជិ កទេទាតិ គាយ, ៤ចំ ឆទេយុត ចាលិជ្ជិ ត ធទេទ, ត កទេទស្យាតិ អទេត្ថា៉

ទុតិយយុត្តចល្លភា តិដ្ឋិតា៉

៣៉ បច្ចទេចក្ខលាយុត្តចល្លភា

៉្ច៣៉ តតិទេយ អត្តទេភា អទេតទេក បិបទេក អក្យុរទេល ឆទេយុ បហឹទេតតិ
ទេលិកទេងាយទេយាហចិបរឹតយគរិការអហិរិការទេតាត្តបប្បទេកាទ្ទបតាហយក្ខបលិទ៏យុស្សាយឆ្ឋុរិយយាឃា-
សារទេឃ្យឲយ្ហូសារយ្ហូយាតាតិយាតយងបយាងតល្យាអចិជ្ជាតិចិឆាក្យុរលយុលគ្គុរិតរំកិទេលសចិសយ-
សញ្ញាចិតក្កបបច្ចាចត្យត្តិឆចិបលួរអាសចខ្ពឈទេឃាកក្ខាកតិកយតតល្យុបិកោតបច្ចាចិឆ-
ទេធទេតាលិលបច្ចាទេធទេតាចិតិពត្ដឹចទលាកិតក្កតលចិចាង- យុលតល្យាកាយសត្តាត្យុរយអដ្ឋយិទ្ធត្តតច-
តល្យាយុលកងរាក្យុរលកយុបឆក្ខាយដ្ឋិឌិដ្ឋិកតអដ្ឋរតតល្យាចិធរិតាឌិប្បទេកទេង អត្តទេភា រត្តាទេត អគាឌិកាលបចទេត្ត ឌិយឌ្ឍរហស្សកិទេលទេស ចំរហកទេត ចាបិ អទេតទេក បិបទេក លិយទេក អទេកាយល្លរយ្ហូតទេដ្ឋត អក្យុរទេល ឆទេយុ អគចទេរសំ រហ ចាយតាយ ទេឌាឌិយុទេលទេឃច បហឹទេត អរិយយទេក្កត រយុឆ្ឋិទេក្ត បច្ចទេចក្ខយាទេតា “អឃយ្យិ ទេយ កិទេលទេរា បហឹទេតា, អឃយ្យិ ទេយ កិទេលទេរា បហឹទេតា”តិ អត្យបងបច្ចទេចក្ខលាយ បច្ចទេចក្ខយាទេតា កកចា តិរិទេក្កា ទេហាតិ៉

អទេតទេក ធ ក្យុរទេល ឆទេយុតិ រឹលរយាឌិបញ្ញាចិយុត្តិចិយុត្តិពាលាងស្សត់ ចត្តាទេរា រតិបដ្ឋាភា, ចត្តាទេរា រយុប្បឆាភា, ចត្តាទេរា ខ្វទ្ធិបិកា, ចត្តាទេរា អរិយយក្កា, ចត្តារិ ឲលិតិ, ចតទេស្សា បដិរយ្ហិកា, ចត្យទេឃាតិបរិទេឆ្ឋកពាលាំ, ចត្តាទេរា អរិយចំរា, ចត្តារិ ទេចរារជ្ជពាលាតិ, បច្ចា បឆាតិយក្កាតិ, បច្ចាដ្កិទេកា រយុរយាឌិ, បច្ចាពាលិទេកា រយុរយាឌិ, បច្ចិត្រ្កិយាតិ, បច្ចា ពលិតិ, បច្ចា តិស្សារលិយា ឆាត្យទេឃា, បច្ចា ចិយុត្តាយតតពាលាតិ, បច្ចា ចិយុត្តិបរិបិចតឹយា រញ្ញា, ល អត្យុស្សតិដ្ឋាភាតិ, ល ការចា, ល តិស្សារលិយា ឆាត្យទេឃា, ល រតតចិហារា, ល អត្យត្តរិយាតិ, ល តិទេត្ថាឆកាកិយា បញ្ញា, ល អកិញ្ញា, ល អរាឆារលពាលាតិ, រត្ត អបរិហាតិយា ឆយុា, រត្ត អរិយឆតាតិ, រត្ត ទេឌាញ្ញជ្ជា, រត្ត រប្បុរិរឆយុា, រត្ត តិជ្ជុទចត្ថុតិ, រត្ត រញ្ញា, រត្ត ងក្ខិទេលាឃ្យបុក្កលទេងរតា, រត្ត លិលាយចពលទេងរតា, អដ្ឋ បញ្ញាបដិលិកទេហត្យទេងរតា, អដ្ឋ រយុត្តាតិ, អដ្ឋ ទេលិកឆយុាតិក្កយា, អដ្ឋ អារយ្ហចត្ថុតិ, អដ្ឋ អក្ខលទេងរតា, អដ្ឋ យហាបុរិរចិតក្កា, អដ្ឋ អកិកាយតតទេងរតា, អដ្ឋ ចិទេយាក្ខា, តច ទេឃាតិទេរាយតរិការយុលកា ឆយុា, តច បរិរុទ្ធិបឆាតិយក្កាតិ, តច រត្តាចាយទេងរតា, តច អាឈាតប្បដិចិតយា, តច រញ្ញា, តច តាតត្តាតិ, តច អត្យុប្បត្តាចិហារា, ងរ តាឆកទលា ឆយុា, ងរ ករិលាយតតាតិ, ងរ ក្យុរលកយុបឆា, ងរ រយុត្តាតិ, ងរ អរិយចារា, ងរ អទេរក្ខា ឆយុា, ងរ តធាកតពលិតិ, ៤កាងរ ទេយត្តាតិរំរា, ក្ខាងរ ឆយុចក្កាការា, ទេតទរ ទ្យតក្កក្យលា, ច្ចទ្ទរ ត្យទ្ធពាលាតិ, បក្ខទរ ចិយុត្តិបរិបិចតឹយា

ឆយ្ហ, សោឡ្អសមចិឆា អាតាបិតស្សតិ, សោឡ្អសម អបរត្តបតឹយា ឆយ្ហ, អដ្ឋានេ យហាចិបស្សតា, អដ្ឋានេ ព្ទុទ្ធឆយ្ហ, ឲក្ខុតចឹនតិ បច្ចេចក្លលោកាលាតិ, ចតុចត្តាលីស កាលចត្តូតិ, បញ្ញាស ឱ្យឆយញ្ញយកោលាតិ, បរេរាបញ្ញាស ក្សុសលិ ឆយ្ហ, សត្តសត្តតិ កាលចត្តូតិ, ចតុចឹនតិកោដិ សតសហស្សសយាបត្តិសក្ខារិយហាចខិរកោលំ, អគត្តគយសយត្តបដ្ឋាគបចិចយបច្ចេចក្លលោគសតាកោលាតិ, ពឆា អគត្តាសុ លោកធាតូសុ អគត្តាតំ សត្តាតំ អាសយាខិចិកាចគកោលាតិ ចាតិ ឲចយាខិកេ អតេគេ អត្តតោ ក្សុសលេ អតចជ្ជឆយ្ហ អគត្តកាលំ បរិរមិបរិភាចតាយ មក្កភាចតាយ ច បរិរិបុរិំ ចុត្តិំ គេព “ព្ទុរេយបិ អតចជ្ជឆយ្ហ យមំ ឯចិជ្ជត្តិ, ព្ទុរេយបិ អតចជ្ជឆយ្ហ យមំ ឯចិជ្ជត្តី”តិ វុចិចេសត មតសិការាភិមុខេ ព្ទុទ្ធក្ទុណោ ចក្កចក្កេ បុញ្ញបុញ្ញេ កត្វា បច្ចេចក្លមានោ តិសិន្នោ ហោតិ។ ពេ ច ពោ សបទេសពោ ឲច, ត តិប្បទេសពោ។ សព្ទេ ព្ទុទ្ធក្ទុណោ ភកចតាបិ អត្ទុបធំ អតចសេសសពោ មតសិ កាតុំ ត សក្កា អគត្តាបរិមេយ្យភាចពោ។

ចុត្តញ្ហេតំ –

“ព្ទុទ្ធោបិ ព្ទុទ្ធស្ស ភណេយ្យ ចណ្ណំ,

កប្បម្បិ ចេ អញ្ញយភាសយាតោ;

ចិយេឆ កប្បោ ចិរឌីឈយត្តរេ,

ចណ្ណោ ត ចិយេឆ ពឆាកពស្សា”ពិ។

អបរម្បិ ចុត្តំ –

“អសង្ខ្យេយ្យាតិ តាយាតិ, សក្ទុណេត យហេសិតោ;

ក្ទុណេត តាយមុទ្ធេយ្យំ, អបិ តាយ សហស្សពោ”ពិ។

ពគា ហិ ភកចា បច្ឆាភត្តំ បិណ្ឌបាពបដិក្កន្តោ ចិហារំ បចិសិត្វា កន្ធក្ទុដិប្បមុខេ ឋត្វា ភិក្ខូសុ ចត្តំ ទស្សេត្វា កតេសុ យហាកន្ធក្ទុដិំ បចិសិត្វា បញ្ញត្តចរព្ទុទ្ធាសតេ តិសិន្នោ អត្តតោ អតីពជាតិចិរយំ ញាណំ បេសេសិ។ អឆស្ស តាតិ គិរន្តានិ បេរិន្តាតុបេរិន្តា អគត្តាបរិយាណប្បភេទា រូបដ្ឋហិំសុ។ សោ “ឲចំ យហន្តស្ស តាយ ទុក្ខក្ខន្ធស្ស មូលភូតា ព្ទុរេយ កិលេសា”តិ កិលេសចិរយំ ការណាធារំ បេសេត្វា ពេ បហាតមុខេត អត្ទុបធំ បច្ចេចក្ខិត្វា “ព្ទុរេយ ចព កិលេសា អតចសេសសពោ មយ្ហាសុដ្ឋុ បហីតា”តិ បុត ពេសំ បហាតការំ

សាការំ សបរិចារំ ទិសាទេស្សំ អរិយបុគ្គំ បច្ចេចក្ខុត្តា អតត្តាបរិយាណេកេឝ អត្តតោ ឃឹលិខិអតចដ្ឋឆេយ្យ យតសាការសិ៑ តេន ចុត្តំ –

“តេត តោ បត សយយេត កកចា អត្តតោ អនេតកោ បិបកោ អក្យសលេ ឆេយ្យ បហឹតេ បច្ចេចក្ខុយាតោ តិសិត្កា ហោតិ, អនេតកោ ច ក្យសលេ ឆេយ្យ កាចតាបរិប្វរិំ កតេ”តិ៑

ឧចំ បច្ចេចក្ខិត្វា ឧប្បត្តឺតិសោយតស្សុទ្ធសក្ខំ ឰយំ ឧតាត់ ឧតាតេសិ៑

តត្ត អហុ បុទ្ធាតិ អរហត្តយក្កតាលុប្បត្តិតោ បុទ្ធា សទ្ធាបិ ចាឃំ រាកាឌកោ កិលេសកេណា យឃ្យ៉ាសត្តាតេ អហុ អាសិ, ត ឰយស្មិំ កិលេសកេណា កោឌិបិ កិលេសោ តាហោសិ៑ តតា តាហ្វតិ តតា តស្មិំ កាលេ អរិយបុក្កលោ សោ កិលេសកេណា ត អហុ ត អាសិ, តត្ត អលុយត្តាបិ កិលេសោ អក្កុយក្កលោ អប្បហឹតោ តាយ តត្តិ៑ “តតោ តាហ្វ”តិបិ បឆត្តិ, តតោ អរហត្តយក្កលតោ បរំ តាសឹតិ អត្ថោ៑ តាហុ បុទ្ធាតិ យោ ចាឃំ យយ អបរិយាណោ អតចដ្ឋឆេយ្យា ឧតរហិ កាចតាបរិប្វរិំ កតោ ឧបលត្តតិ, សោបិ អរិយបុក្កលតោ បុទ្ធា ត អហុ ត អាសិ៑ តតា អហ្វតិ យតា បត យេ អក្កុយក្កតាលំ ឧប្បត្តិ, តតា សទ្ធាបិ យេ អតចដ្ឋឆេយ្យា អាសិ៑ អក្កុយក្កាឆិកេយត ហិ សទ្ធិំ សទ្ធាបិ សត្តត្តាក្យលា ត្យក្ខាត់ ហត្តកតា ឧច ហោត្តិ៑

តចាហ្យ ត ច កចិស្សតិ, ត ចេតរហិ ចិដ្ឋតិតិ យោ បត សោ អតចដ្ឋឆេយ្យា អរិយយក្កោ យឃ្យ៉ាតោឆិយល្ហេ ឧប្បត្តោ, យេត សទ្ធា កិលេសកេណា អតចសេសំ បហឹតោ, សោ យតា យឃ្យ៉ាយក្កលតោ បុទ្ធា ត ចាហ្យ ត ច អហោសិ, ឧចំ អត្តតា បហាតត្តាកិលេសាកាចតោ តេ កិលេសា ចិយ អយយ្យិ ត ច កចិស្សតិ អតាកតេ ត ឧប្បជ្ជិស្សតិ, ឧតរហិ បច្ចុប្បត្តកាលេបិ ត ចិដ្ឋតិ ត ឧបលត្តតិ អត្តតា កត្តត្តាកិច្ចាកាចតោ៑ ត ហិ អរិយយក្កោ អនេតកចារំ បចត្តតិ៑ តេតេតចាហ – “ត បិរំ ឌិក្យលំ យត្តី”តិ៑

ឰតិ កកចា អរិយយក្កេត អត្តតោ សត្តាតេ អតចសេសំ បហឹតេ អក្យសលេ ឆេយ្យ កាចតាបរិប្វរិំ កតេ អបរិយាណោ អតចដ្ឋឆេយ្យ ច បច្ចេចក្ខុយាតោ អត្យុបតាឃិកបឹតិចេកចិស្សុជ្ជំ ឧតាត់ ឧតាតេសិ៑ បុរិយាយ កឆាយ បុរិយចេសារដ្ឋក្ខយេយច កឆិតំ, បង្ខិយក្ខឃំ សយ្យាសទ្ធាឆិយា បកាសិតត្តា បកាសិតយេច ហោតីតិ៑

តតិយសុត្តចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៑

៤៑ បឆយតាតាតិត្តិយសុត្តចណ្ណតា

៥៤៑ ចតុត្ថេ តាតាតិត្តិយសយលេ(ទ្រាហុលាបរិដ្ឋាឌកាតិ ឧត្ត តរត្តិ ឧតេត សំសារោឃត្តិ តិតំ, តិដ្ឋាតយក្កោ៑ ឰឆ បត ចិបរីតចិបល្លាសចសេត ឌិដ្ឋិកតិកោហិ តចា កហិតឌិដ្ឋិតស្សត់ “តិត្ត”ត្តិ អឆិប្បេតំ៑ តស្មិំ សស្សតាឌិតាតាការេរ តិតេត្ត តិយុត្តាតិ

តាតាតិត្តិយា, តក្កតិកណ្ណាឌិឋយលា ឧចច កធកលិបិឋិប្រាហុលា ច ឧបិក្លូឧឃាតាឌិបរិក្ខាឌកា ច ឋយលប្រាហុលបរិក្ខាឌកា៑ តាតាតិត្តិយា ច ឧព ឋយលប្រាហុលបរិក្ខាឌកា ចាតិ តាតាតិត្តិយឋយលប្រាហុលបរិក្ខាឌកា៑

“ឋឃ្សុតោ អត្តា ច ឧលិឧកា ច”តិអាឌិតា បឃ្សុត្តិ ឲុតាឃ, ឋឃំ ចា បឃ្សុតិ, តឆា ឌឃ្សុតយត្តឧយច ចាតិ ឌិដ្ឋិ, មិច្ឆាកិតិឧចឋឃ្សុតំ អធិចចត៑ ឋឃ្សុតាឌិចឧឋត តាតា អឧតកចិធា ឌិដ្ឋិឧយា ឲុឧតាឋត្តិ តាតាឌិដ្ឋិកា៑ ឋឃ្សុតាឌិចឧឋឧតច លយត លត្តិ, ឧរាចត ទុចិ, អត្តូឧតា “ឋឃ្សុតោ អត្តា ច ឧលិឧកា ច”តិអាឌិតា (ក្ខកា៑ ៣៥) បចឧត្តា ចិត្តចិបល្លាឧឃា ឋក្ខាចិបល្លាឧឃា ច៑ តឆា តាតា លត្តិឧយា ឲុឧតាឋត្តិ តាតាលត្តិកា, តាតា ទុចិឧយា ឲុឧតាឋត្តិ តាតាទុចិកា៑ ឌិដ្ឋិកតិកា ហិ បុគ្គលាឧក តឆា តឆា ចិត្តំ ឧរាឧចត្វា លយាឧបត្វា ច បច្ឆា “ព្លឧឃច ឋច្ចំ ឧយាឈយក្ខា”ត្តិ អភិតិចិឋត្តិ៑ អច ចា “អតិច្ចំ តិច្ចំ”ត្តិអាឌិតា តឆា តឆា ឌឃ្សុតចឧឋត ឌិដ្ឋិ, លយតចឧឋត លត្តិ, ទុច្ចតចឧឋត ទុចិតិ ឲុចំ តីហិបិ បឌធហិ ឌិដ្ឋិ ឲុច ចុត្តាតិ ឧចឌិតក្ខា៑ តាតាឌិដ្ឋិតិឃ្សុយតិឃ្សិតាតិ ឋឃ្សុតាឌិបរិកប្បចឧឋត តាតាចិធំ ឌិដ្ឋិឃា តិឃ្សុយំ ចត្តំ ការឧលំ, ឌិដ្ឋិឋក្ខាតឧយច ចា តិឃ្សុយំ តិឃ្សិតា អល្លិតា ក្ខបកតា, តំ អតិឃ្សុឌ្ឌិត្វា ធិតាតិ អឧត្វោ៑ ឌិដ្ឋិឧយាបិ ហិ ឌិដ្ឋិកតិកាត អភិតិឧចឃាការាត តិឃ្សុយា ឧហាត្តិ៑

ឋត្តិតិ អត្តិ ឋិចិឌ្ឌត្តិ ក្ខបលច្ចត្តិ៑ ឲុកតិ ឲុកឧច្ច៑ ឋយលប្រាហុលាតិ បត្តាឌ្ឌបកឧយត ឋយលា, ឌាតិឃា ប្រាហុលា, ឧលិឧកត ចា ឋយលាតិ ច ប្រាហុលាតិ ច ឲុចំ កហិតា៑ ឲុចំចាឌិឧតាតិ ឲុចំ ព្លឌាតិ ចត្តក្ខាការឧត ចឌត្តិតិ ឲុចំចាឌិឧតា៑ ឲុចំ ព្លឌាតិ ចត្តក្ខាការឧត បចឧត្តា ឌិដ្ឋិ ឲុឧតាឋត្តិ ឲុចំឌិដ្ឋិឧតា៑ តត្ត ទុតិឧយត ឌិដ្ឋិកតិកាត មិច្ឆាកិតិឧចឃា ឌឃ្សិឧតា, បធឧយត ឧតឋំ ឃធាកិតិឧចឋំ បឧរឋំ តត្ត បតិដ្ឋាបតចឧឋត ឧចាហារឧរា៑

ឋឃ្សុតោ ឧលិឧកា, ព្លឌឧយច ឋច្ចំ ឧយាឈយក្ខាត្តិ ឲុត្ត ឧលិឧកាតិ អត្តា៑ ឧឃា ហិ ឌិដ្ឋិកតិឧកហិ ឧលិកិយត្តិ ឲុត្ត បុគ្គា បិបំ តត្តិបិកា, ឋឃំ ចា ការកាឌិការចត អភិយុត្តហិ ឧលិកិយតីតិ ឧលិឧកាតិ អធិឧប្បតោ៑ ក្ខាឃំ ឋឃ្សុតោ អឃឧរា តិច្ចោ ធុឧចាតិ ឃឌិធំ អយព្យាត ឌឃ្សុត ព្លឌឧយច ឋច្ចំ អចិបរីតំ, អក្ខ្ញា បត អឋឃ្សុតោតិអាឌិ បឧរឋំ ឌឃ្សុត ឧយាលំ មិច្ឆាតិ អឧត្វោ៑ ឲុឧតាត ចត្តាឧរាបិ ឋឃ្សុតចាឌា ឌឃ្សិតា ឧហាត្តិ៑ អឋឃ្សុតោតិ ត ឋឃ្សុតោ, អតិច្ចោ អធុឧចា ចចតធឧយាតិ អឧត្វោ៑ “អឋឃ្សុតោ”តិ ឋឃ្សុតកាចប្បដិឧក្ខបឧតច ក្ខឧច្ឆឧកា ឌីបិឧតាតិ ឋត្តបិ ក្ខឧច្ឆឧចាឌា ឌីបិតា ឧហាត្តិ៑

អត្តចាតិ ឋបរិឃឧត្តា បរិចក្ខុឃា បរិច្ឆិត្តប្បយាឧលា, ត ឋក្ខាឧតាតិ អឧត្វោ៑ ឲុឧតាត ឋរីឧបរិយាឧលា អក្ខុដ្ឋបរិយាឧលា អចឃចបរិយាឧលា បឧយាលុបរិយាឧលា អត្តាតិ ឲុចយាឌិចាឌា ឌឃ្សិតា ឧហាត្តិ៑ អតត្តចាតិ អបរិឃឧត្តា, ឋក្ខាឧតាតិ អឧត្វោ៑ ឲុឧតាត កបិលកលាឌាឌិចាឌា ឌីបិតា ឧហាត្តិ៑

តំ ឌិចំ តំឋរីឧត្តិ ឃំ ឋរីឧំ, តឧឌច ឌិចឋក្ខាតំ ចត្ត, ឃក្ខា ឌិចឋក្ខាតំ ចត្ត, តឧឌច ឋរីឧត្តិ ឌិចក្ខា ឋរីឧក្ខា អក្ខំ ឋយឌុបឃ្សុតិ៑ ឲុឧតាត អាឌិចកាត ចិឃ “ទូបី អត្តា”តិ អឃំ ចាឌា ឌឃ្សិឧតា ឧហាតិ៑ អក្ខ្ញា ឌិចំ អក្ខ្ញា ឋរីឧត្តិ ព្លយិតា បត “អទូបី អត្តា”តិ អឃំ ចាឌា

ឥស្សិតា

ហោតិ តថាការេតា បរំ យរលាតិ ឯត្ថ តថាការេតាតិ វត្តព្វេ តសិ្មំទិដ្ឋិកាតិកោ ការការេចការាទិវណ្ណានំ, និច្ចសុចាទិវណ្ណានំ ចា តថាការេតាតិ តថាការេតាតិ ទោហរតិ, វេរា យរលេតា ព្ពឆកាយស្ស ភេទតោ បរំ វុឌ្ឍិ ហោតិ, អត្ថិ បរិចិដ្ឋីតិ អវត្វា ឯវេត្ថ វស្សតក្កាហបុរេសត វេរាឡអវ វញ្ញីចាតា អដ្ឋ អវញ្ញីចាតា អដ្ឋ ច នេចវញ្ញីនាវញ្ញីចាតា ឥស្សិតា ហោន្តិ ន ហោតីតិ នត្ថិ ន វុបលទ្ធតិ ឯវេត្ថ វុឌ្ឍិឥចារេតា ឥស្សិតោ ហោតិ ច ន ច ហោតីតិ អត្ថិ ច នត្ថិ ចាតិ ឯវេត្ថ ឯកច្ចវស្សតចាតា វត្ត វញ្ញីចាតា ច ឥស្សិតា នេច ហោតិ ន ន ហោតីតិ ព្ពយិតា បន អបរាទិវណ្ណបចារេតា ឥស្សិតោតិ ទេចិតព្ពា

ព្ពរេយ កិរ ទិដ្ឋិកាតិកា នានាទេសតោ អាគន្ត្វា វាចត្ថិយំ បដិចវន្តា ឯកតា វយឃប្បចាតេក វត្តិបតិត្វា អត្តនោ អត្តនោ ចាទំ បក្កឃ្យា អញ្ញចារេត ល៊ុវេសន្តា ចិចាតាបន្នា អវេហស៊ុ តេន វុត្តំ “តេ កណ្ឌនខាតា”តិអាទិ

តត្ថ កណ្ឌនំ នាម កលហស្ស បុព្ពភាគោ កណ្ឌនខាតាតិ ខាតកណ្ឌនា កលហោតិ កលហោ ឯច, កលស្ស ចា ហនតោ កលហោ ឥដ្ឋេព្វា អញ្ញមញ្ញស្ស ចិរុទ្ធចាទំ អាបន្នាតិ ចិចាតាបន្នា យមុឃដ្ឋនតោ មុខមេច វត្តីតិ មុខវត្តិ, ឋរុវចាចា ឋលុបចារេន ចិឃ ហិ ការលំ ការលុបចារេន ឋលម្បិ ទោហរិយតិ យថា តំ “សុខោ ព្វុទ្ធុប្បាទោ, បិបកម្ពុំ បច្ចុភោតី”តិ ច តាហិ មុខវត្តីហិ ចិតុទន្តា ចិជ្ឈន្តា ចិហរន្តិ ឯទិវេសា ធម្មោតិ ធម្មោ អចិបរីតវភាវោ ឯទិវេសា ឯចរូបេរបិ, យថា យឃា វុត្តំ “វស្សតោ លោកោ”តិ នេទិវេសា ធម្មោតិ ន ឯទិវេសា ធម្មោ , យថា តឃា វុត្តំ “អវស្សតោ លោកោ”តិ, ឯចំ វេរវបទេហិបិ យោរជតព្ពំ វេរា ច ពិត្ថិយានំ ចិចាទោ វកលនការេរ បិករេបៀ ខាតោ អថ ភិក្ខូ វាចត្ថិំ បិណ្ឌាយ បចិដ្ឋា តំ ឃុត្វា “អត្ថិ នោ ព្វទំ កថាបិកតំ, យំ ត្វាន យមំ ព្វយំ បចត្តិ ភគវតោ អារោចេយ្យាម, អប្បេច នាម តំ និស្សាយ វត្ថុ វណ្ណុហុយំ ឆម្មទេសនំ លភេយ្យាមា”តិ តេ បច្ឆាភត្តំ ឆម្មទេសនាការេល ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេស៊ុ តេន វុត្តំ – “អថ ខោ សម្ពហុលា ភិក្ខូ”តិអាទិ

តំ ឃុត្វា ភគវា អញ្ញតិត្ថិយានំ ធម្មស្ស អយថាភូតបជាននំ បការេវន្តោ “អញ្ញតិត្ថិយា, ភិក្ខវេ”តិអាទិមាហ តត្ថ អន្ធាតិ បញ្ញាចក្ខុចិរហេន អន្ធា តេនាហ “អចក្ខុកា”តិ បញ្ញា ហិ ព្វឆ “ចក្ខូ”តិ អធិប្បេតា តថា ហិ វុត្តំ “អត្ថំ ន ជានន្តី”តិអាទិ តត្ថ អត្ថំ ន ជានន្តីតិ ព្វឆលោកត្ថំ បរលោកត្ថំ ន ជានន្តិ, ព្វឆលោកបរលោកេសុ វុឌ្ឍិ អត្ថាវហំ នាចព្ឈន្តិ, បរមត្ថំ បន និព្វានេ កថាចកា វេយ ហិ នាម បចត្តិយត្វាបិ វម្ភាវហា, តេ កថំ និចត្តិ ជានិស្សន្តីតិ អនត្ថំ ន ជានន្តីតិ យថាវុត្តំ តេ អត្ថំ ន ជានន្តិ, តថាវុត្តំ អនត្ថម្បិ ន ជានន្តិ យថា ធម្មំ ន ជានន្តិ, តថា អធម្មម្បិ ន ជានន្តិ តេ ហិ ចិបរិយេសក្កាហិតាយ ធម្មំ កុសលម្បិ អកុសលំ ករោន្តិ, អធម្មម្បិ អកុសលំ កុសលំ ករោន្តិ ន កោចលម្ពា ធម្មាធម្មេសុ ឯច, អថ ខោ តស្ស ចិបាកេសុបិ វម្ភាវហា តថា ហិ តេ កម្មម្បិ ចិបាកំ កត្វា ទោហរន្តិ, ចិបាកម្បិ កម្មំ កត្វា តថា ធម្មំ វភាចធម្មម្បិ ន ជានន្តិ, អធម្មំ អវភាចធម្មម្បិ ន ជានន្តិ ឯចំភូតា ច វភាចធម្មំ អវភាចធម្មន្តា, អវភាចធម្មំ វភាចធម្មន្តា កត្វា បចេទេន្តិ

ឥតិ ភគវា តិត្ថិយានំ មោហន្ធការបដិច្ឆន្នកភាវេន បញ្ញាចក្ខុវេកល្លតោ អន្ធភាវំ ទស្សេត្វា ឥទានិ តមត្ថំ ជច្ចន្ធូបមាយ បកាសេន្តោ “ភូតបុព្ពំ, ភិក្ខវេ”តិអាទិមាហ។ តត្ថ ភូតបុព្ពន្តិ បុព្ពេ ភូតំ, អតីតកាលេ និព្វត្តំ។ អញ្ញតរោ រាជា អហោសីតិ បុរាតនោ នាមគោត្តេហិ លោកេ អបាកដោ ឯកោ រាជា អហោសិ។ សោ រាជា អញ្ញតរំ បុរិសំ អាមន្តេសីតិ តស្ស កិរ រញ្ញោ សោភគ្គប្បត្តំ សព្ពង្គសម្បន្នំ អត្តនោ ឧបវយ្ហហត្ថិំ ឧបដ្ឋានំ អាគតំ ទិស្វា ឯតទហោសិ – “ភទ្ទំ វត, ភោ, ហត្ថិយានំ ទស្សនីយ”ន្តិ។ តេន ច សមយេន ឯកោ ជច្ចន្ធោ រាជង្គណេន គច្ឆតិ។ តំ ទិស្វា រាជា ចិន្តេសិ – “មហាជានិយា ភោ ឥមេ អន្ធា យេ ឯវរូបំ ទស្សនីយំ ន លភន្តិ ទដ្ឋុំ។ យំនូនាហំ ឥមិស្សា សាវត្ថិយា យាវតកា ជច្ចន្ធា សព្ពេ តេ សន្និបាតាបេត្វា ឯកេកំ ឯកេកំ ហត្ថេន ផុសាបេត្វា តេសំ វចនំ សុណេយ្យ”ន្តិ។ កេឡិសីលោ រាជា ឯកេន បុរិសេន សាវត្ថិយា សព្ពេ ជច្ចន្ធេ សន្និបាតាបេត្វា តស្ស បុរិសស្ស សញ្ញំ អទាសិ “យថា ឯកេកោ ជច្ចន្ធោ សីសាទិកំ ឯកេកំយេវ ហត្ថិស្ស អង្គំ ផុសិត្វា ‘ហត្ថី មយា ទិដ្ឋោ’តិ សញ្ញំ ឧប្បាទេសិ, តថា ករោហី”តិ។ សោ បុរិសោ តថា អកាសិ។ អថ រាជា តេ ជច្ចន្ធេ បច្ចេកំ បុច្ឆិ “កីទិសោ, ភណេ, ហត្ថី”តិ។ តេ អត្តនា ផុដ្ឋផុដ្ឋាវយវេនេវ ហត្ថិំ កត្វា វទន្តា “ឯទិសោ ហត្ថី, នេទិសោ ហត្ថី”តិ អញ្ញមញ្ញំ កលហំ ករោន្តា ហត្ថាទីហិ ឧបក្កមិត្វា រាជង្គណេ មហន្តំ កោលាហលំ អកំសុ។ រាជា សបរិជនោ តេសំ តំ វិប្បការំ ទិស្វា បាសុកេហិ ភិជ្ជមានេហិ ហទយេន ឧក្កុដ្ឋិំ មហាហសិតំ ហសិ។ តេន វុត្តំ – “អថ ខោ, ភិក្ខវេ, សោ រាជា...បេ... អត្តមនោ អហោសី”តិ។

តត្ថ អម្ភោតិ អាលបនំ។ យាវតកាតិ យត្តកា។ ជច្ចន្ធាតិ ជាតិយា អន្ធា, ជាតិតោ បដ្ឋាយ អចក្ខុកា។ ឯកជ្ឈន្តិ ឯកតោ។ ភណេតិ អបាហុមាភាលិបនំ។ ហត្ថិំ ទស្សេហីតិ យថាវុត្តំ ហត្ថិំ សមានេត្វា ទស្សេហិ។ សោ ច សុសិក្ខិតត្តា អបរិប្ផន្ទន្តោ និបជ្ជិ។ ទិដ្ឋោ សោ ហត្ថីតិ ហត្ថេន បរាមសនំ ទស្សនំ កត្វា អាហំសុ។ តេន បុរិសេន សីសំ បរាមសាបេត្វា “ឯទិសោ ហត្ថី”តិ សញ្ញាបិតត្តា តាទិសំយេវ តំ ហត្ថិំ សញ្ជានន្តា ជច្ចន្ធា “ឯទិសោ ទេវ ហត្ថី សេយ្យថាបិ កុម្ភោ”តិ វទិំសុ។ កុម្ភោតិ ច ឃដោតិ អត្ថោ។ សីសេតិ ភគន្តសីសេ។ សោណ្ឌាតិ ហត្ថោ។ នង្គលីសាតិ នង្គលស្ស សីរស្ស ឦសា។ កាយោតិ សរីរំ។ កោដ្ឋោតិ កុសូលោ។ បាទោតិ ជង្ឃា។ ថូណាតិ ថម្ភោ។ នង្គុដ្ឋន្តិ វាលធិស្ស មូលប្បទេសោ។ វាលធីតិ វាលស្ស អគ្គប្បទេសោ។ មុដ្ឋីហិ សំសុម្ភិំសូតិ មុដ្ឋិយោ ពន្ធិត្វា បហរិំសុ, មុដ្ឋិឃាតំ អកំសុ។ អត្តមនោ អហោសីតិ កេឡិសីលត្តា សោ រាជា តេន ជច្ចន្ធានំ កលហេន អត្តមនោ បហាសេន គហិតមនោ អហោសិ។

ឯវមេវ ខោតិ ឧបមាសំសន្ទនំ។ តស្សត្ថោ – ភិក្ខវេ, យថា តេ ជច្ចន្ធា អចក្ខុកា ឯកង្គទស្សិនោ អនវសេសតោ ហត្ថិំ អបស្សិត្វា អត្តនា ទិដ្ឋាវយវមត្តំ ហត្ថិសញ្ញាយ ញាតេហិ ទិដ្ឋិំ អភូតជាតត្តា អញ្ញមញ្ញំ វិវាទំ អាបន្នា កលហំ អកំសុ, ឯវមេវ តេ អញ្ញតិត្ថិយា សក្កាយស្ស ឯកទេសំ រូបវេទនាទិំ អត្តតោ ទិដ្ឋិទស្សនេន យថាទិដ្ឋំ “អត្តា”តិ មញ្ញមានា តស្ស សស្សតាទិភាវំ អារោបេត្វា “ឥទមេវ សច្ចំ មោឃមញ្ញ”ន្តិ អភិនិវិសិត្វា អញ្ញមញ្ញំ វិវទន្តិ, យថាភូតំ បន អត្ថានត្ថំ ធម្មាធម្មំ ន ជានន្តិ។ តស្មា អន្ធា អចក្ខុកា ជច្ចន្ធូបមិកាតិ។

ឯតមត្ថំ វិទិត្វាតិ ឯតំ តិត្ថិយានំ ធម្មសភាវំ យថាភូតំ អជានន្តានំ អបស្សន្តានំ ជច្ចន្ធានំ វិយ ហត្ថិម្ហិ យថាទស្សនំ វិគ្គាហិកវេសំ, តត្ថ ច វិវាទាបត្តិំ សព្ពាការតោ វិទិត្វា តទត្ថទីបកំ ឥមំ ឧទានំ ឧទានេសិ។

តត្ថ ឥមេសុ កិរ សជ្ជន្តិ, ឯកេ សមណព្រាហ្មណាតិ ឥធេកច្ចេ បព្ពជ្ជូបគមនេន សមណា, ជាតិមត្តេន ព្រាហ្មណា "សស្សតោ លោកោ"តិអាទិនយប្បវត្តេសុ ឥមេសុ ឯវ អសារេសុ ទិដ្ឋិគតេសុ ទិដ្ឋាភិនិវេសេន, ឥមេសុ វា រូបាទីសុ ឧបាទានក្ខន្ធេសុ ឯវំ អនិច្ចេសុ ទុក្ខេសុ វិបរិណាមធម្មេសុ តណ្ហាភិនន្ទនទិដ្ឋាភិនន្ទនានំ វសេន "ឯតំ មមា"តិអាទិនា សជ្ជន្តិ កិរ។ អហោ តេសំ សម្មោហោតិ ទស្សេតិ។ កិរសទ្ទោ ចេត្ថ អរុចិសូចនត្ថោ។ តេន តត្ថ សក្ការណាភាវមេវ ទីបេតិ។ ន កេវលំ សជ្ជន្តិ ឯវ, អថ ខោ វិគ្គយ្ហ នំ វិវទន្តិ "ន ត្វំ ឥមំ ធម្មវិនយំ អាជានាសិ, អហំ ឥមំ ធម្មវិនយំ អាជានាមី"តិអាទិនា វិគ្គាហិកកថាប្បយោគវសេន វិគ្គយ្ហ វិវទន្តិ វិវាទំ អាបជ្ជន្តិ។ នន្តិ ចេត្ថ និបាតមត្តំ។ អថ វា វិគ្គយ្ហ នន្តិ តំ ទិដ្ឋិនិស្សយំ សក្កាយទិដ្ឋិមេវ វា វិបរីតទស្សនត្តា សស្សតាទិវសេន អញ្ញមញ្ញំ វិរុទ្ធំ គហេត្វា វិវទន្តិ វិលោមតោ វទន្តិ, អត្តនោ ឯវ វាទំ វិសិដ្ឋំ អវិបរីតំ កត្វា អភិនិវិស្ស វោហរន្តិ។ យថា កិំ? ជនា ឯកង្គទស្សិនោ យថេវ ជច្ចន្ធា ហត្ថិស្ស ឯកេកង្គទស្សិនោ "យំ យំ អត្តនា ផុសិត្វា ញាតំ, តំ តទេវ ហត្ថី"តិ គហេត្វា អញ្ញមញ្ញំ វិគ្គយ្ហវិវទិំសុ, ឯវំសម្បទមិទន្តិ អត្ថោ។ ឥវសទ្ទោ ចេត្ថ លុត្តនិទ្ទិដ្ឋោតិ វេទិតព្ពោ។

ចតុត្ថសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៥. ទុតិយនានាតិត្ថិយសុត្តវណ្ណនា

៥៥. បញ្ចមេ សស្សតោ អត្តា ច លោកោ ចាតិ រូបាទីសុ អញ្ញតរំ អត្តាតិ ច លោកោតិ ច គហេត្វា តំ សស្សតំ និច្ចន្តិ អញ្ញេបិ ច តថា គាហេន្តា វោហរន្តិ។ យថាហ –

"រូបំ អត្តា ចេវ លោកោ ច សស្សតោ ចាតិ អត្តានញ្ច លោកញ្ច បញ្ញបេន្តិ។ វេទនំ... សញ្ញំ... សង្ខារេ... វិញ្ញាណំ អត្តា ច លោកោ ច សស្សតោ ចាតិ អត្តានញ្ច លោកញ្ច បញ្ញបេន្តី"តិ។

អថ វា អត្តាតិ អហង្ការវត្ថុ, លោកោតិ មមង្ការវត្ថុ, យំ "អត្តនិយ"ន្តិ វុច្ចតិ។ អត្តាតិ វា សយំ, លោកោតិ បរោ។ អត្តាតិ វា បញ្ចសុ ឧបាទានក្ខន្ធេសុ ឯកោ ខន្ធោ, ឥតរោ លោកោ។ អត្តាតិ វា សវិញ្ញាណកោ ខន្ធសន្តានោ, អវិញ្ញាណកោ លោកោ។ ឯវំ តំ តំ អត្តាតិ ច លោកោតិ ច យថាទស្សនំ ទិដ្ឋិយា គហេត្វា តទុភយំ "និច្ចោ ធុវោ សស្សតោ"តិ អភិនិវិស្ស វោហរន្តិ។ ឯតេន ចត្តារោ សស្សតវាទា សង្គហិតា។ អសស្សតោតិ សត្តបិ ឧច្ឆេទវាទា សង្គហិតា។ សស្សតោ ច អសស្សតោ ចាតិ ឯកច្ចោ អត្តា ច លោកោ ច សស្សតោ, ឯកច្ចោ អសស្សតោតិ ឯវំ សស្សតោ ច អសស្សតោ ចាតិ អត្ថោ។ អថ វា ទ្វេវ អត្តា ច លោកោ ច អត្តគតិទិដ្ឋិកានំ វិយ សស្សតោ ច អសស្សតោ ច, សិយា សស្សតោតិ ឯវមេត្ថ អត្ថោ វេទិតព្ពោ។ សព្វថាបិ ឥមិនា ឯកច្ចសស្សតវាទា សង្គហិតា។ នេវ សស្សតោ នាសស្សតោតិ ឥមិនា អមរាវិក្ខេបវាទា សង្គហិតា។ តេ ហិ សស្សតវាទេ អសស្សតវាទេ ច ទោសំ ទិស្វា "នេវ សស្សតោ នាសស្សតោ អត្តា ច លោកោ ចា"តិ វិក្ខេបំ ករោន្តា វិចរន្តិ។

ສຍໍກເຕາຕິ ອຕ຺ຕນາ ກເຕາ. ຍຖາ ຫິ ເຕສໍ ເຕສໍ ສຕ຺ຕານໍ ອຕ຺ຕາ ຈ ອຕ຺ຕເນາ ທປຽາຖຸທປຽໍ ກຕ຺ວາ ສຸຂທຸກ຺ຂານິ ປຏິສໍເວເທຕິ, ເອວໍ ອຕ຺ຕາວ ອຕ຺ຕານໍ ຕສ຺ສ ຈ ຣູປເກາກຸຕໍ ກິຈ຺ຈານໍ ປລິເພາທສນ຺ຕານໍ ເລາກຎ຺ຈ ກເຣາຕິ, ອພິນິພ຺ພເຕ຺ຕຕີຕິ ອຕ຺ຖເທ຺ທ ວິຍ ອຍຍ຺ຍ ເຕສໍ ທິຏ຺ຐິ. ປຣກເຕາຕິ ປເຣນ ກເຕາ, ອຕ຺ຕເຕາ ປເຣນ ອິສ຺ສເຣນ ວາ ປຸຣິເສນ ວາ ປຊາປຕິນາ ວາ ກາເລນ ວາ ປກຕິຍາ ວາ ອຕ຺ຕາ ຈ ເລາເກາ ຈ ກເຕາ, ນິມ຺ມິເຕາຕິ ອຕ຺ເຖາ. ສຍໍກເຕາ ຈ ປຣກເຕາ ຈາຕິ ຍສ຺ມາ ອຕ຺ຕານໍ ເລາກຎ຺ຈ ນິມ຺ມິນ຺ຕາ ອິສ຺ສຣາທເຍາ ນ ເກວລໍ ສຍເມວ ນິມ຺ມິນ຺ນ຺ຕິ, ອຖ ເຂາ ເຕສໍ ເຕສໍ ສຕ຺ຕານໍ ທມ຺ມາທມ຺ມສຫກາຣີການໍ ລພິຕ຺ວາວ, ຕສ຺ມາ ສຍໍກເຕາ ຈ ປຣກເຕາ ຈ ອຕ຺ຕາ ຈ ເລາເກາ ຈາຕິ ເອເກຈ຺ຈານໍ ທິຏ຺ຐິ ອສຍໍກາເຣາ ອປຣໍກາເຣາຕິ ເກນຈິ ເອເກສໍ ສຍໍກາເຣາຕິ ອສຍໍກາເຣາ, ເກນຈິ ເອເກສໍ ປຣກາເຣາຕິ ອປຣກາເຣາ. ອຫຸຕາວິກາການໍ ກຕ຺ວາ ວຸຕ຺ຕໍ "ອປຣໍກາເຣາ"ຕິ. ອຍໍ ປເນຕ຺ຖ ເທສນາ ທິຏ຺ຐິ ປເນຕ຺ຖ ຈິຕ຺ຕາ ປເນຕ຺ຖ ອຕ຺ຖິ ອາຫ – ອທິຈ຺ຈສມຸປ຺ປເນ຺ນາຕິ ຍທິຈ຺ຈາຍ ສມຸປ຺ປເນ຺ນາ ເກາຈິ ກາເຣເນາ ວິນາ ປເນ຺ນາຕິ ອທິຈ຺ຈສມຸປ຺ປນ຺ນວາເທາ ທສ຺ສິເຕາ. ເຕນ ຈ ອເຫຕຸກວາເທາປິ ສງ຺ຄຫິເຕາ ເຫາຕິ.

ປຣາຕິ ເຍ ທິຏ຺ຐິກຕິກາ ອຕ຺ຕານໍ ວິຍ ສຸຂທຸກ຺ຂມ຺ປິ ຕສ຺ສ ຄຸຓກຸຕໍ ກິຈ຺ຈກຸຕໍ ຈາ ສສ຺ສຕາທິວເສນ ອພິນິວິສ຺ສ ເວາຫຣນ຺ຕິ, ເຕສໍ ຕໍ ວາທໍ ທເສ຺ສຕຸໍ "ສເນ຺ຕເກ ສຍມ຺ພຸທ຺ທາຫູມາ"ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕໍ. ຕໍ ວຸຕ຺ຕນເຍເນວ.

ເອຕມຕ຺ຖໍ ວິທິຕ຺ວາຕິ ເອຕ຺ຖ ປນ ປຣາ ທຸກ຺ຂປຍາຍ ອນາຄຕຕ຺ຕາ ຕໍ ຫິຕ຺ວາ ເຫຏ຺ຐາ ວຸຕ຺ຕນເຍເນວ ອເຕ຺ຖາ ເຍາເທຕເພ຺ພາ, ຕຖາ ຄາຖາຍ.

ຕຕ຺ຖ ອຕ຺ຕຣາວ ວິສີທນ຺ຕິ, ອປຕ຺ວາວ ຕເຍາກທນ຺ຕິ ອຍໍ ວິເສເສາ. ຕສ຺ສເຕ຺ຖາ – ເອວໍ ທິຏ຺ຐິເຕາສຸ ທິຏ຺ຐິຄິສ຺ສເຍສຸ ອາສັຊ຺ຍາຕາ ທິຏ຺ຐິກຕິກາ ກາເຍາຍານຸຄຕໍ ວຕ຺ຕໍ ອຸປາຍໍ, ສໍສາຣເຫາຍສ຺ສັວ ຈາ ອຕ຺ຕຣາວ ເວເຍ຺ຍວເຍ ຍໍ ເຕສໍ ປໍເທ຺ກາເວຕ ປຕິຏ຺ຏຕ ຈາ ອຸປາທສນ຺ຕານໍ ຄິຏ຺ຐານໍ ຕທທິກຍຸປເວຍາ ຈາ ອວິຍເປ຺ປາ ຕໍ ອປຕ຺ວາວ ອຕທິກາຕ຺ວາວ ວິສີທນ຺ຕິ ສໍສີທນ຺ຕິ ອຸປາທນ຺ຕິ ປຕິຏ຺ຐຫນ຺ຕິ ເອເຕຕ, ເອຕ຺ຖ ວາຕິ ອຸປາທາ, ອວິຍເປ຺ປາ ຄິຏ຺ຐຕາຕຍ຺ຍາ ອຸປາທເວເທຕ຺ຖ ຣສ຺ສຕ຺ຕໍ ກຕ຺ວາ ອຸປາທນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ຕໍ ອຸປາທຸ ຕເຍາກທນ຺ຕິ ປທທິກາເລາ.

ປຎ຺ຈມສຸຕ຺ຕວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາ.

໖. ຕຕິຍນານາຕິຕ຺ຖິຍສຸຕ຺ຕວຓ຺ຓນາ

໕໖. ຖເຕ຺ຕ ສຕ຺ຕໍ ເຫຏ຺ຐາ ວຸຕ຺ຕນເຍເນວ. ອຍໍ ປຣາຕິ ເອຕ຺ຖ ປນ ທິຏ຺ຐິຕສ຺ສາຍາເຣສຸ ເທາສໍ ທິຏ຺ຐາ ເວ ທຸຣເຕາ ວເທ຺ທຕ຺ວາ ສຕ຺ຕາເຣ ຍຖາກຸຕໍ ປສ຺ສເຕາ ຈ ຕຕ຺ຖ ອນາທິກວສ຺ສິຕາຍ ປິຏ຺ຐາກິກິຈິຏ຺ສ຺ສ ຍຖາກຸຕໍ ອປສ຺ສເຕາ ຈ ຍຖາກຸຕໍ ສໍສາຣເຕາ ອຕິວຕ຺ຕນາຕິວຕ຺ຕຊີປກໍ ປຣາຕິ ຣູປາຕໍ ຣູປາເຕສີຕິ ອເຕ຺ຖາ ເຍາເທຕເພ຺ພາ.

ຕຕ຺ຖ ອຫງ຺ກາຣປສຸຕາຍໍ ປຊາຕິ "ສຍໍກເຕາ ອຕ຺ຕາ ຈ ເລາເກາ ຈາ"ຕິ ເອວໍ ວຸຕ຺ຕສຍໍກາຣສນ຺ຕານໍ ອຫງ຺ກາເຣ ຕຖາປວຕ຺ຕໍ ທິຏ຺ຐິ ປສຸຕາ

អនុយុត្តា អយំ បជា មិច្ឆាភិនិវិដ្ឋា សត្តកាយោ។ បរំការូបសំហិតាតិ បរោ អញ្ញោ ឥស្សរាទិកោ សត្តំ ករោតីតិ ឯវំ បវត្តបរំការទិដ្ឋិសន្និស្សិតា តាយ ឧបសំហិតាតិ បរំការូបសំហិតា។ ឯតទេកេ នាព្ភញ្ញំសូតិ ឯតំ ទិដ្ឋិទ្វយំ ឯកេ សមណព្រាហ្មណា តត្ថ ទោសទស្សិនោ ហុត្វា នាព្ភញ្ញំសុ។ កថំ? សតិ ហិ សយំការេ កាមការតោ សត្តានំ ឥដ្ឋេនេវ ភវិតព្វំ, ន អនិដ្ឋេន។ ន ហិ កោចិ អត្តនោ ទុក្ខំ ឥច្ឆតិ, ភវតិ ច អនិដ្ឋំ, តស្មា ន សយំការោ។ បរំការោបិ យទិ ឥស្សរហេតុកោ, ស្វាយំ ឥស្សរោ អត្តត្ថំ វា ករេយ្យ បរត្ថំ វា។ តត្ថ យទិ អត្តត្ថំ, អត្តនា អកតកិច្ចោ សិយា អសិទ្ធស្ស សាធនតោ។ អថ វា បរត្ថំ សព្វំ ហិតសុខមេវ និប្ផាទេយ្យ, ន អហិតំ ទុក្ខំ និប្ផាទេតិ, តស្មា ឥស្សរវសេន ន បរំការោ សិជ្ឈតិ។ យទិ ច ឥស្សរសង្ខាតំ អញ្ញនិរបេក្ខំ និច្ចមេកការណំ បវត្តិយា សិយា, កមេន ឧប្បត្តិ ន សិយា, សព្វេហេវ ឯកជ្ឈំ ឧប្បជ្ជិតព្វំ ការណស្ស សន្និហិតត្តា។ អថស្ស អញ្ញម្បិ សហការីការណំ ឥច្ឆិតំ, តទញ្ញោវ ហេតុ, កិំ ឥស្សរេន អបរិនិដ្ឋិតសាមត្ថិយេន បរិកប្បិតេន។ យថា ច ឥស្សរហេតុកោ បរំការោ ន សិជ្ឈតិ, ឯវំ បជាបតិបុរិសបកតិព្រហ្មកាលាទិហេតុតាបិ ន សិជ្ឈតេវ តេសម្បិ អសិទ្ធត្តា វុត្តទោសានតិវត្តនតោ ច។ តេន វុត្តំ “ឯតទេកេ នាព្ភញ្ញំសូ”តិ។ យេ បន យថាវុត្ត សយំការបរំការេ នានុជានន្តាបិ អធិច្ចសមុប្បន្នំ អត្តានញ្ច លោកញ្ច បញ្ញបេន្តិ, តេបិ ន តំ សល្លន្តិ អទ្ទសុំ អធិច្ចសមុប្បន្និកវាទិនោបិ មិច្ឆាភិនិវេសំ អនតិក្កមនតោ យថាភូតំ អជានន្តានំ ទិដ្ឋិគតំ តត្ថ តត្ថ ទុក្ខុប្បាទនតោ វិជ្ឈនដ្ឋេន “សល្ល”ន្តិ ន បស្សិំសុ។

ឯតញ្ច សល្លំ បដិកច្ច បស្សតោតិ យោ បន អារទ្ធវិបស្សកោ បញ្ចបិ ឧបាទានក្ខន្ធេ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ សមនុបស្សតិ, សោ ឯតញ្ច តិវិធំ វិបរីតទស្សនំ អញ្ញញ្ច សកលំ មិច្ឆាភិនិវេសំ តេសញ្ច និស្សយភូតេ បញ្ចុបាទានក្ខន្ធេបិ តុជ្ជតោ ទុរុទ្ធារតោ ច “សល្ល”ន្តិ បដិកច្ច បុព្វេយេវ វិបស្សនាបញ្ញាយ បស្សតិ។ ឯវំ បស្សតោ អរិយមគ្គេន ឯកន្តេនេវ អហំ ករោមីតិ ន តស្ស ហោតិ។ យថា ច អត្តនោ ការកភាវោ តស្ស ន ឧបដ្ឋាតិ, ឯវំ បរោ ករោតីតិ ន តស្ស ហោតិ, កេវលំ បន អនិច្ចសង្ខាតំ បដិច្ចសមុប្បន្នធម្មមត្តមេវ ហោតិ។ ឯត្តាវតា សម្មាបដិបន្នស្ស សព្វាបិ ទិដ្ឋិយានាការតោវ ទស្សិតោ។ តេន ច អរហត្តប្បត្តិយា សំសារសមតិក្កមោ បកាសិតោ ហោតិ។

ឥទានិ យោ ទិដ្ឋិគតេ អល្លីនោ, ន សោ សំសារតោ សីសំ ឧក្ខិបិតុំ សក្កោតិ, តំ ទស្សេតុំ “មានុបេតា”តិ គាថមាហ។ តត្ថ មានុបេតា អយំ បជាតិ អយំ សព្វាបិ ទិដ្ឋិគតិកសង្ខាតា បជា សត្តកាយោ។ “មយ្ហំទិដ្ឋិ សុន្ទរា, មយ្ហំអាការោ សុន្ទរោ”តិ អត្តនោ គាហស្ស សំបគ្គហលក្ខណេន មានេន ឧបេតា សមន្នាគតា។ មានគន្ថា មានវិនិពទ្ធាតិ តតោ ឯវ តេន អបរាបរំ ឧប្បជ្ជមានេន យថា តំ ទិដ្ឋិំ ន បដិនិស្សជ្ជតិ, ឯវំ អត្តនោ សន្តានស្ស គន្ថិតត្តា វិនិពទ្ធត្តា ច មានគន្ថា មានវិនិពទ្ធា។ ទិដ្ឋីសុ សារម្ភកថា, សំសារំ នាតិវត្តតីតិ “ឥទមេវ សច្ចំ មោឃមញ្ញ”ន្តិ អត្តុក្កំសនបរវម្ភនវសេន អត្តនោ ទិដ្ឋាភិនិវេសេន បរេសំ ទិដ្ឋីសុ សារម្ភកថា វិរោធកថា សំសារនាយិកានំ អវិជ្ជាតណ្ហានំ អប្បហានតោ សំសារំ នាតិវត្តតិ, ន អតិក្កមតីតិ អត្ថោ។

ឆដ្ឋសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៧។ សុភូតិសុត្តវណ្ណនា

វុលិ· សព្វេយ ឋុក្មតីតិ តស្ស ថេរស្ស តាយំ· សេរា ហិ អាឃស្មា បគ្គុនស្ស ភាចតោ ឋិតស្មេល ពតាគិតិហាររា ពប្បសតរហស្សំ

វ្ហបចិតបុញ្ញាសម្ពារោ ពុ្យស្តុំ ពុទ្ធប្បានេ វ្ហឡ្អារចិភេច ពហបតិក្យល វ្ហប្បត្តោ ភាចតោ ធម្មំនេសត់ ស្វុត្វា សំចេពខារេតា ឈទ្រា តិក្ខុម្ម

បព្វជិត្វា ពតាធិការត្តា ឈនេចត្តា ចាឃយត្តោ ត ចិររស្សេច លព្វអកិត្តោ្ញ ខារេតា, ពោហុចិហារកាចតាឃ បត ខ្លព្វិសបិរយិប្បត្តិឃា

“ខុតភក្កិ, កិក្ខួចេច, យយ សាចកាត់ កិក្ខុត់ អរលាចិហារីត់ ឃដិជំ ស្វុក្មតី”តិ (អ· តិ· ១·១០១) អរលាចិហារេរ ភាចតា ខុតភក្កេ ធបិតោ·

សេរា ខុពឌិចសំ សាឃតហ្សូយឃំ ឌិចាដ្ឋាគតោ ចិហារក្កលំ ខ្ចូតិណ្ហោ ចត្យុបរិសយឡោ្យកាចត្តំ ធម្មំ ទេសេត្តំ ដិស្វា “ទេសតាបរិយោសានេត

ចុដ្ឋហិត្វា ចត្ថិស្សាមី”តិ កាលបរិច្ឆេទំ ពត្វា ភាចតោ អចិទ្ធុរេ អញ្ញាតរស្មិំ រុក្ខមូលេ តិសិន្នោ ផលសមាបត្តិំ សមាបជ្ជិ· តេត វុត្តំ –

“តេត ខោ បត សមយេត អាឃស្មា ស្វុក្មតិ...បេ... សមាបជ្ជិត្វា”តិ·

តត្ថ វុតិឃញ្ញាគតោ បដ្ឋាយ រូបិចចរសមាធិ សព្វោបិ អរូបិចចរសមាធិ អចិតក្កសមាធិ ខុច· ឥធ បត ចត្យុត្ថញ្ញាគបិតកោ

អរហត្តផលសមាធិ “អចិតក្កសមាធី”តិ អធិប្បេតោ· វុតិឃញ្ញាគាទីហិ បហីតា មិច្ឆាចិតក្កា ត តាច ស្វុប្បហីតា អច្ចត្តបហាតាភាចតោ,

អរិឃមគ្គេត បត បហីតា ខុច បុត បហាតកិច្ចាភាចតោ· តស្មា អក្កមក្កបរិយោសាតគ្ហតោ អរហត្តផលសមាធិ សព្វោសំ មិច្ឆាចិតក្កាត់

បហាតត្តេ វ្ហប្បត្តត្តា ចិសេសតោ “អចិតក្កសមាធី”តិ ចត្តព្វតំ អរហតិ, បគោច ចត្យុត្ថញ្ញាគបិតកោ· តេត វុត្តំ – “ឥធ បត

ចត្យុត្ថញ្ញាគបិតកោ អរហត្តផលសមាធិ ‘អចិតក្កសមាធី’តិ អធិប្បេតោ”តិ·

ខុតមត្ថំ ចិជិត្វាតិ ខុតំ អាឃស្មតោ ស្វុក្មតិស្ស សព្វមិច្ឆាចិតក្កសព្វសំកិលេសបហាតសង្ខាតំ អត្ថំ សព្វាការតោ ខាតិត្វា តតត្ថទីបកំ ឥមំ

វ្ហទាត់ វ្ហទាតេតសិ·

តត្ថ ឃស្ស ចិតក្កា ចិទ្ធុបិតាតិ យេត អរិឃបុគ្គលេត, ឃស្ស ចា អរិឃបុគ្គលស្ស កាយចិតក្កាភេយោ សព្វោបិ មិច្ឆាចិតក្កា ចិទ្ធុបិតា

អរិឃមគ្គញាណេលាត សត្តាបិតា សមុច្ឆិត្តា· អជ្ឈត្តំ ស្វុចិកប្បិតា អសេសាតិ តិយកជ្ឈត្តសង្ខាតេ អត្តតោ សត្តាតេ វ្ហប្បជ្ជតារហា ស្វុចិកប្បិតា

ស្វុដ្ឋុ ចិកប្បិតា អសេសតោ, កិច្ចិបិ អសេសេត្វា ស្វុសមុច្ឆិត្តាតិ អត្ថោ· តំ សក្កមតិច្ច អរូបសញ្ញីតិ ខុត្ថ ត្តិ តិបាតមត្តំ· អធ ចា ហេត្យអត្ថោ

តំសដ្ឋោ· ឃស្មា អតចសេសេត មិច្ឆាចិតក្កា សមុច្ឆិត្តា, តស្មា រាកសក្កាទិកំ បញ្ចចិធំ សក្កំ, សព្វម្បិ ចា កិលេសសក្កំ អតិច្ច អតិក្កមិត្វា

អតិក្កមតហេត្យ រូបសភាចាភាចតោ រុប្បតសង្ខាតស្ស ច ចិការស្ស តត្ថ អភាចតោ តិដ្ឋិការហេត្យភាចតោ ចា “អរូប”ត្តិ លទ្ធតាមំ

តិព្វាតំ អារម្មណំ ពត្វា បចត្តាហិ មក្កផលសញ្ញាហិ អរូបសញ្ញី· ចត្យុយោកាតិគោតាតិ កាយយោគោ ភចយោគោ ទិដ្ឋិយោគោ

អចិជ្ជាយោគោតិ ចត្តារោ យោគេ ឃធារហំ ចត្យុហិបិ មគ្គេហិ អតិក្កមិត្វា គតោ· ត ខាត្យ ទេមតីតិ មការរោ បទសន្ធិករោ, ខាត្យ

ខុកំសេតេច បុតព្ភចាយ ត ខុតិ, អាឃតិំ បុតព្ភចាភិតិព្វត្តិ តស្ស តត្ថីតិ អត្ថោ· “ត ខាតិ ទេមតី”តិបិ បឋន្តិ, សេរា ខុចទេត្វោ· ឥតិ ភាចា

អាឃស្មតោ ស្វុក្មតិស្ស អរហត្តផលសមាបត្តិចិហារំ អត្យបិជិសេសត្តិព្វាគច្ចំ អារព្ភ បីតិចេពចិស្សដ្ឋំ វ្ហទាត់ វ្ហទាតេតសិ·

សព្វមស្វុត្តចណ្ណតា តិដ្ឋិតា·

ប៉៌ ករិកាវុត្តចណ្ណតា

រ៉ប៉៌ អដ្ឋេយ ឥច្ឆ ប្អុកាតិ ឥច្ឆ ពហោ៌ អឆ្ញាតទិស្សា ករិកាឃាតិ អឆ្ញាតទាឃ តកទ្ទេសាកិតិឃា៌ សារទ្វាតិ ស្វឌ្ឍ ទត្វា៌ បដិពទ្ធចិត្តាតិ ពិលេសចេសេត ពទ្ធចិត្តា៌ ទាឌកេហ ពិទ ឲុកឃ្វិ លោឌិចេស ពាហុ ឆុត្តបុទិសា ពោលពន្ធេតេត ចិចទត្តា ឲុកេយពស្ស ឲុកេយពំ ចេសិ អាទេតព្វា ជូឃ្យាតំ បចិសិត្វា លោពិឡអំ ពិឡប្ពុំស្ប៌ តទេតា បទយ្បិ ឥច្ឆ តទេយា លោឌិចេស តំ តំទេយច ចេសិ អាទេតព្វា លោពិឡអំ ពិឡប្ពុំស្ប៌ អធាបទស្វិ លោឌិចេស អទេឆ្ញាបិ ឆុត្តា តទេធច លោពិឡអំ ពិឡប្ពត្យកាយា ចេសិយោ អាទេតត្វា បុទិយឆុទេត្តហិ បុទេឆ្ញា អាតឹតំ ឲុកំ ចេសិ អាទេតត្តិ៌ ប្ពតទេទ តំ ឌិស្វា “អឃំ អយ្យាកំ បទិក្កទេហា”តិ អាហំស្ប៌ ទេតបិ តទេធច អាហំស្ប៌ “ឲុចំ អយ្យាកំ បទិក្កទេហា, អយ្យាកំ បទិក្កទេហា”តិ ពលហំ ចទេឆ្ណត្វា បិលិហិប្យហាទាឌឹតិ អកំស្ប៌ ទេតត ចុត្តំ – “ទេតត ទេលា បត សយទេយត ទាឌកេហ ឥច្ឆ ប្អុកា”តិអាឌិ៌ តត្ថ ជូបក្កយត្តឹតិ បហទត្តិ៌ យទលយ្បិ តិកឆ្ណឹតិ ពលច្ចុបក្កទេយហិ យទល់ ជូបកឆ្ណត្តិ, ប្ពតទេទបិ យទលយត្តំ យទលប្យយាលាឆ្កល្ល បិបុលត្តិ៌

ឲុតយត្តំ ចិឌិត្វាតិ ឲុតំ កាទេយស្ប ទេពឆំ ចិចាឌយ្ហលំ សឆ្ញាតត្តយ្ហលត្តិ សឆ្ញាកាទទេតា ចិឌិត្វា៌ ប្ពយំ ជូឌាតត្តិ អត្តត្ថទេយ ច យឆ្ញិយាឃ បដិបត្តិឃា អាឌឹតចាតិសំសចិកាចតំ ប្ពយំ ជូឌាតំ ជូឌាទេតសិ៌

តត្ថ យញ្ហា បត្តត្តិ ឃំ ទ្ធបិឌិបញ្ហាកាយក្យលាឌាតំ បត្តំ “តត្តិ កាទេយស្ប ទេឌាទេសា”តិ ឌិឌ្ឋិ៌ បុទក្លត្វា ចា អបុទក្លត្វា ចា ឲុតទហិ លឆ្កិ អត្យក្យឃ្យយាតំ៌ យញ្ហា បត្តត្តត្តិ យញ្ហា កាយក្យលាឌាតទេយច “ក្យឆ្ញិតន្តា កាយា, បទិក្យឆ្ញិតន្តា កាយា, អាទេសចិតន្តា កាយា, បដិទេសចិតន្តា កាយា, ទេយា កាទេយ បទិក្យឆ្ញាតិ, ទេសា ទេលិកំ ចទេឆ្កតិ, ទេយា ទេលិកំ ចទេឆ្កតិ, ទេសា ពាហុំ បុឆ្ញា បសចតី”តិ ឌិឌ្ឋិ៌ ជូបតិស្សាឃ តំ អតិស្សឆ្ញិត្វា ពទេតត ពយុតា អតាកទេត បត្តត្តំ អត្យកចិតន្តញ្ហា៌ ជូកឃទេយតំ ទឌាត្យកិល្លត្តិ ឲុតំ ជូកឃំ បត្តំ បត្តត្តញ្ហា ទាកទេឌាឌឹហិ អត្យកិល្លំ៌ សយ្យទេត្ត ហិ ចត្តកាទេយ អត្យកចទេត្តា ទាកទទេឌត ទេចាកិទេល្លា ទេហាតិ, តត្ថ បត សំកិលិដ្ឋចិត្តស្ស ផទេល អាឃតិ អាបទេត្ត ទេឌាយតស្សប្យត្តិឃា ទេឌាសទទេឌត ទេចាកិទេល្លា ទេហាតិ, ជូកឃត្វាបិ ទេយាហទទេឌត ទេចាកិទេល្លា ទេហាតិ៌ ពស្ស បទេតតំ ទឌាត្យកិល្លត្តិ អាហ –
“អាត្យទស្សាត្យសិក្ខទេតា”តិ កាយបត្តតាចទេសត ពិទេលសាត្យទស្ស, តស្ស ច ផទេលត ឆ្កល្លាត្យទស្ស ច ជូកឃត្វាបិ បដិកាទាកិលិសាឃ ពិទេលសផទេល អត្យសិក្ខទេតា៌

តធា យញ្ហា បត្តត្តិ ឃំ អទេចលកចតាឌិចទេសត បត្តំ អត្តបទិតាបតំ៌ យញ្ហា បត្តត្តត្តិ ឃំ ឃិឆ្ញាឌិឌ្ឋិពយុសយាឌាតទេហត្យ អបិទេយស្ប បត្តត្តំ ផលំ៌ ជូកឃទេយតំ ទឌាត្យកិល្លត្តិ តឆ្កកឃំ ឆ្កល្លទឌាត្យកិល្លំ៌ អាត្យទស្សាតិ កាឃពិលយទេធត ឆ្កល្លាត្យទស្ស៌ អត្យសិក្ខទេតាតិ ឃិឆ្ញាឌិឌ្ឋិ, តស្សា សយាឌាឃទេព បុក្កទេល ច អត្យសិក្ខទេតា៌

ទេឃ ច សិក្ខាសាទាតិ ទេឃហិ ឃធាសយាឌិត្តំ សីលឆ្ញាតាឌិសឆ្កាតំ សិក្ខំ សារទេតា ពទេហត្វា “ប្ពយិតា សំសារស្បុឆ្កី”តិ ពធិតា៌ ទេតតាហ –
សីលឆ្ញាតំ ឌីចិតំ ព្រាហ្មចទិយំ ជូបដ្ឋាតសាទាតិ៌ តត្ថ ឃំ “ត ពទេទាឃី”តិ ឆ្ពទេយតិ, តំ សីលំ, ចិសទេកាឌតកិច្ឆាចទលាឌិកំ ចតំ,

សាកកល្លតាទិជីវិកា ជីវិតំ, មេថុនវិរតិ ព្រហ្មចរិយំ, ឯតេសំ អនុតិដ្ឋនំ ឧបដ្ឋានំ, ភុតបិណ្ឌកបរិភណ្ឌាទិវសេន លទ្ធេវសិវាទិបរិវេណំ វា ឧបដ្ឋានំ, ឯវមេតេហិ យថាវុត្តេហិ សីលាទីហិ សំសារសុទ្ធិ ហោតីតិ តានិ សារតោ គហេត្វា ឋិតា សមណព្រាហ្មណា សិក្ខាសារា សីលព្ពតំ ជីវិតំ ព្រហ្មចរិយំ “ឧបដ្ឋានសារា”តិ វេទិតព្ពា។ អយមេកោ អន្តោតិ អយំ សីលព្ពតបរាមាសវសេន អត្តកិលមថានុយោគសង្ខាតោ មិច្ឆាយ បដិបត្តិយា ឧប្បថគ្គមេតោ លាមកដ្ឋេន ច ឯកោ អន្តោ។ អយំ ទុតិយោ អន្តោតិ អយំ កាមសុខល្លិកានុយោគោ កាមេសុ បាតព្យតាបត្តិសង្ខាតោ ទុតិយោ វុត្តនយេន អន្តោ។

ឥច្ចេតេ ឧភោ អន្តាតិ កាមសុខល្លិកានុយោគោ អត្តកិលមថានុយោគោ ច ឥតិ ឯតេ ឧភោ អន្តា។ តេ ច តេ ឧភតោហិ បតេ្ត, អាយតិំ បត្តេដ្ឋា ច កិលេសទុក្ខនិទានុកិណ្ណេ កាមគុណេ អត្តបរិតាបនេ ច អល្លីនេហិ កិលេសទុក្ខាតុរានំ អនុសិក្ខន្តេហិ, សមុណ្ណា កិលេសទុក្ខាតុរេហិ បដិបជ្ជិតព្ពត្តា លាមកា ឧប្បថក្កតា វាតិ អន្តា។ កាមិយន្តាតិ អត្ថុប្បជ្ជនេហិ អភិកង្ខិតព្ពដ្ឋេន កាមសង្ខាតានំ តណ្ហាអវិជ្ជានំ អភិវឌ្ឍនា។ កាមិនេយា ទិដ្ឋិ វទន្តីតិ តា បន កាមិនេយា តថប្បការទិដ្ឋិំ វទន្តិ។ វត្ថុកាមេសុ អស្សាទានុបស្សិតោ ហិ តេ បជហិតុំ អសក្កោន្តស្ស តណ្ហាអវិជ្ជាសហការីការណំ លភិត្វា “នត្ថិ ទិន្ន”ន្តិអាទិនា (ឆ. ស. ១១១; ចិក. ៤៦៣ប៉) នត្ថិកទិដ្ឋិំ អភិនិវេសទិដ្ឋិំ អហេតុកទិដ្ឋិញ្ច គណ្ហាបេតិ, អត្តបរិតាបនំ អនុយុត្តស្ស បន អវិជ្ជាតណ្ហាសហការីការណំ លភិត្វា “សីលេន សុទ្ធិ វតេន សុទ្ធី”តិអាទិនា អត្តសុទ្ធិអភិលាសេន សីលព្ពតបរាមាសទិដ្ឋិំ គណ្ហាបេតិ។ សក្កាយទិដ្ឋិយា បន តេសំ បច្ចយភាវោ បាកដោយេវ។ ឯវំ អត្ថទ្វយូបនិស្សយេន តណ្ហាអវិជ្ជានំ ទិដ្ឋិវឌ្ឍនតា វេទិតព្ពា។ កេចិ បន “កាមេសិតិ បច្ចត្តំ លទ្ធានំ អសិវកន”ន្តិ វទន្តិ។ តេនំ យថេក្កន តតោ អត្ថទ្វយតោ សំសារសុទ្ធិ ន ហោតិ, តថេក្កន តេ ឧបាទានក្ខន្ធេ អភិវឌ្ឍន្តីតិ អធិប្បាយោ។ អបរេ បន “កាមេសិ វឌ្ឍតា”តិ បទស្ស “អបរាបរំ ទិដ្ឋិយោហិ និវេសិតវឌ្ឍតា”តិ អត្ថំ វទន្តិ។ តេហិបិ អត្ថទ្វយស្ស សំសារសុទ្ធិហេតុភាវាការេនេវ វុត្តោ, កាមេសិយា បន ទិដ្ឋិវឌ្ឍនការណភាវោ វត្តព្ពោ។

ឯតេ តេ ឧភោ អន្តេ អនភិញ្ញាយាតិ តេ ឯតេ យថាវុត្តេ ឧភោបិ អន្តេ អជានិត្វា “ឥមេ អន្តា តេ ច ឯវំគហិតា ឯវំគតិកា ឯវំអភិសម្បរាយា”តិ ឯវំ អជានននិមិត្តំ អជាននហេតុ អជាននការណា “បញ្ញាយ ចស្ស ទិស្វា អាសវា បរិក្ខីណា”តិអាទីសុ (ម. និ. ១០ប៉; អ. និ. ៩.៣១) វិយ ហេតុអត្ថោ វេទិតព្ពោ។ ឧល្លីយន្តិ ឯកេតិ ឯកេ កាមសុខានុយោគវសេន សង្កោចំ អាបជ្ជន្តិ។ អតិធាវន្តិ ឯកេតិ ឯកេ អត្តកិលមថានុយោគវសេន អតិក្កមន្តិ។ កាមសុខមនុយុត្តា ហិ វីរិយស្ស អករណតោ កោសជ្ជវសេន សម្មាបដិបត្តិតោ សង្កោចមាបន្នា ឧល្លីយន្តិ នាម, អត្តបរិតាបនមនុយុត្តា បន កោសជ្ជំ បហាយ អនុបាយេន វីរិយារម្ភំ ករោន្តា សម្មាបដិបត្តិយា អតិក្កមនតោ អតិធាវន្តិ នាម, តទុភយំ បន [illegible] វេទិតព្ពំ, តេន វុត្តំ – “ឯកេ អន្តេ អនភិញ្ញាយ ឧល្លីយន្តិ ឯកេ អតិធាវន្តិ ឯកេ”តិ។ តត្ថ តណ្ហាភិនិវេសវសេន ឧល្លីយន្តិ, ទិដ្ឋាភិនិវេសវសេន អតិធាវន្តីតិ វេទិតព្ពំ។

អថ វា សស្សតាភិនិវេសវសេន ឧល្លីយន្តិ ឯកេ, ឧច្ឆេទាភិនិវេសវសេន អតិធាវន្តិ ឯកេ។ កោសីលាទិវសេន ហិ អត្តបរិតាបនមនុយុត្តា ឯកច្ចេ “ឥមិនាហំ សីលេន វា វតេន វា តបេន វា ព្រហ្មចរិយេន វា ទេវោ វា ភវិស្សាមិ ទេវញ្ញតរោ វា, តត្ថ និច្ចោ ធុវោ សស្សតោ អវិបរិណាមធម្មោ ភវិស្សាមី”តិ សស្សតាភិនិវេសេន អភិនិព្ពត្តិំ បត្ថយមានា ឧល្លីយន្តិ នាម,

កាយសុខយត្យុត្តា បត ឲកេច្ច ឃំកិច្ចិ កត្វា ព្គ្រិ្ឋយាតិ សត្តបេ្យតុកាយា លេិកាឃតិកា ចិឃ តងត្យុក់ រូច្ឆេងស្សុត អភិតិចិសត្តា អត្យុបិយេត ចក្ខុបេច្ឆងស្ស បរិយេសតតោ អតិឆាចត្តិ តាយ៉ ឲចំ សស្សូតុច្ឆេងចសេតបិ ខ្ពលីឃតាតិឆាចតាតិ ចេងិតច្ឆាតិ៉

ខេយ ច ខោ តេ អភិញ្ញាឃាតិ ខេយ ច ខោ បត អរិយបុគ្គលា តេ ឃចាភូតេ្ត រូកោ អតេ្ត "ព្ពេយ អត្តា ឲចំកហិតា ឲចំអតុដ្ឋិតា ឲចំកតិកា ឲចំអភិសយ្យវាឃា"តិ អភិចិនិដ្ឋេត ឯការេតាត ចិបស្សុតាសហិតាឃ ឃក្កបញ្ញាឃ ឌាតិត្វា ឃឡ្បេបឌិបធំ សខ្ពាបឌិបត្តា, តាឃ សខ្ពាបឌិបត្តិឃា៉ ឧព្ធ ច តាតេហស្ស្តិ ឧព្ធ ឧស្សិ អត្តូខេយ បតិតា ត អតេហស្ស, តំ អត្តូឃំ បឌហិស្សតិ អតេ្វា៉ តេតត ច តាឃញ្ញិស្សតិ តេតត អត្តូឃបហាតេតត "ឃយ ព្ពងំ អត្តូឃបហាតំ, អហំ អត្តូឃំ បហាសិំ, ព្ពយិតា អត្តូឃបហាតេតត សេយ្យា"តិអាឌិតា តណ្ហាឌិដ្ឋិឃាតបញ្ញាតាចសេត ត អឃញ្ញិស្ស សព្ពាបញ្ញាតាតំ សឃ្វេងច បហឹតត្វា៉ ឲត្វ ច អក្កុឆលេ ឌំតេ អរិយបុគ្គលេ សត្ថាឃ "ឧព្ធ ច តាតេហស្ស, តេតត ច តាឃញ្ញិស្ស"តិ អតីតកាលចសេត អឃំ ងេសតា បចត្តា, ឃក្កក្លេ បត អឌីបេ្យតេ ចត្តយាតកាលចសេតតេច ចត្តព្វាំ សិឃា៉ ចក្ខុ តេតំ តត្វិ បញ្ញាបតាឃាតិ ខេយ ឲចំ បហឹតសព្ពាបញ្ញាតា រូត្តបុរិសា, តេតំ អត្យុបិងាបវិតិច្ឆាតាតំ កឃ្វចិបិកកិលេសចសេត តិចិឆ្សិ ចក្ខុ តត្វិ បញ្ញាបតាឃ, ចត្តយាតក្លគ្គកេងតោ រូគ្គិ អត្យុបិងាតេតា ចិឃ ឌាតចេចងោ អបញ្ញាត្តិកកាចេយច កច្ឆាតិ អតេ្វា៉

អដ្ឋឃសុត្តចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៉

៥៉ រូបាតិឆាចត្តិសុត្តចណ្ណតា

៣៥៉ តចេយ ទត្តគ្គការតិយិសាឃត្តិ ទត្តិឃំ អត្ថការេទ ឃហាតិយិសាឃំ៉ ទត្តឹបិ ហិ អត្ថការចិទហិតា ហោតិ, ឃា បុណ្ណឃាឃ ទត្តិ ឌុណ្ហាកាសិតា៉ អត្ថការេទាបិ "តិយិសា"តិ ត ចត្តព្វា ហោតិ អព្ពុឃហិកាឌិរូបក្កិលេសចិទហិតេ ងេចេច៉ ឃហត្ថការេទា ហិ "តិយិសា"តិ ចុច្ចតិ៉ អឃំ បត អឃាចសឹ ទត្តិ ងេចេចា ច ឃេឈបឌលសច្ឆាត្ត៉ តេតត ចុត្ត – "ទត្តគ្គការតិយិសាឃត្តិ ទត្តិឃា អត្ថការេទ ឃហាតិយិសាឃ"ត្តិ៉ អព្ពុទាកាលេសតិ អបេ្យឌិច្ឆត្តេ ខ្ពកាលេស ចិហាទក្កណោ៉ តេលបេ្យឌីបេស្ស ឈាឃឃាតស្សតិ តេលបតេ្តារិតស្ស ឌលឃាតស្ស៉

តត្យ ច កកចេតា ឥ្យាឃប្យកា បកតិឃា ឥ្យាឃឃត្តប្យងេសំ អភិឥ្យាតបត្វា ចត្ថិឃស្សុទិឃាលេិកំ អភិកចិត្វា ឈតឆាហលំ ឥ្យុគ្គលេិកំ ចិស្សេដ្ឋេតី អត្ថការំ ចិឆយិត្វា តិដ្ឋតិ, កាឃប្យកាបិ តឹលបឹតាឌិចសេត លេញ្ញាណ្ហាឈតឥ្យុគ្គទស្សិឃា ចិស្សេដ្ឋេត្វា បកតិឃាច សឃត្តតោ អឹតិហត្វប្យងេសំ ខ្ពកាលេសត្តិ តិដ្ឋតិ, ឲចំ ឥ្យុគ្គលេិកេតេច ឲកោកាសក្សតេ កកចេតា តិសិត្តេ្តាការេស បឌីបកាលេណ កិច្ចំ តត្វិតិ? សច្ចំ តត្វិ, តថាបិ បុញ្ញាត្វិកា រូបិសកា កកចេតា កិក្លុសឈ្សុ ច ប្យុឌាកលេណត្វំ ងេចសិកំ តេលប្យឌីបំ រូបដ្ឋេបត្តិ៉ តថា ហិ ចុត្ត – សាឃញ្ញាឆលេបិ "ឲតេ ឃណ្ហលឃាតេ ឌីបិ ឈាឃត្តិ"តិ (ឌី៉ តិ៉ ១៉១៣៥)៉ "ទត្តគ្គការតិយិសាឃ"ត្តិ ព្ពងយ្យិ តស្សា ទត្តិឃា សកាចកិត្តតត្វំ ចុត្តំ, ត បត កកចេតា តិសិត្តេ្តាកាសស្ស អត្ថការកាចេតា៉ ប្យុឌាកលេណត្វេយច ហិ តងាបិ រូបិសកហិ បឌីបិ ការិតា៉

តស្សិតិ្យាឌិចេស សាចត្វិចាសិតោ ពាហូ រូបិសកា បិតេតាច សទ្ទិរបឌិឌក្កតំ កត្វា ចិហាទំ កត្វា រូបេបិសឆក្កាតិ សឃាឌិឃិត្វា ឥ្យុគ្គប្យឃុត់

ភិក្ខុសង្ឃំ និមន្តេត្វា នគរំ បវិសិត្វា យថាធោតានិ បវេត្តេត្វា សកវត្ថិ ភិក្ខុសង្ឃស្ស អត្ថាយ និវត្តិត្វា អត្តនោ អត្តនោ គេហានិ គន្ត្វា

សម្បិ បរិក្ខិត្វា សុវណ្ណវត្ថនិវត្ថា សុវណ្ណាភរណា គន្ធមាលវិភូសិតា វិហារំ គន្ត្វា សកវត្ថំ បូជេត្វា ទេវិ មនោគាវត្ថិតេយ ភិក្ខុ

បដិរូបសន្ថា ទេវិ ទេយាតិទេយាមនសិកទោត្ថា និវសកាក់ ឋិតិតាទេមស្ស។ តេ សាយន្ហសមយេ សកវទេតា សត្ថុនោ ធម្មំ សុត្វា សត្ថុ

ធម្មសកាមល្វបទោតា បដ្ឋាយ គន្ធគុឌិ សមីបេ អញ្ញោកាសេ បញ្ញត្តវរពុទ្ធាសនេ និសិន្នេ, ភិក្ខុសង្ឃេ ច សកវត្ថំ បរិសង្កមិត្វា បដិរូបដ្ឋានេ

ឋានេ បរិសមបវិសោធនត្ថនោច ទេយាតិទេយាមនសិការបរិវុត្ថកតត្ថនោ នគរំ អកត្វា វិហារទេវេច វសិត្វាកាយា ឧដ្ឋិហិមិស្ស។ អថ តេ សកវទេតា

ភិក្ខុសង្ឃស្ស ច បុនទិវសាយ ពហុ តេលបុប្ផទីបេ អាទេទាបេត្វា សត្ថារំ បរិសង្កមិត្វា វន្ទិត្វា ភិក្ខុសង្ឃស្ស ច អញ្ជលិំ កត្វា ភិក្ខុនំ បរិយន្តេ

និសិន្នា ឯកំ សមុដ្ឋាបេសុំ, “ភន្តេ, ឥមេ តិត្ថិយា នានាវិធានិ ឋិដ្ឋិកតានិ អភិនិវិស្ស វោហរន្តិ, តថា វោហរន្តា ច ឯកានិ សស្សតំ,

ឯកានិ អសស្សតំ, ឧច្ឆេទានិសុ អញ្ញតរន្តិ ឯកស្មិំ មេវ អដ្ឋត្វា នានាវាទិ ឋិដ្ឋិកតានិ ‘ឥទមេវ សច្ចំ មោឃមញ្ញ’ន្តិ បក្កោសិដ្ឋន្តិ

ឧម្មត្តកសទិសា, តេសំ តថា អភិនិវិដ្ឋានំ កា គតិ, កោ អភិសម្បរាយោ”តិ។ តេន ច សមយេន ពហូ បដក្កបិលកា បតន្តា បតន្តា តេសុ

តេលបុប្ផទីបេសុ និបតន្តិ។ តេន វុត្តំ – “តេន ខោ បន សមយេន សម្ពហុលា អធិបាតកា”តិអាទិ។

តត្ថ អធិបាតកាតិ បដក្កបិលកា, យេ “សលភា”តិបិ វុច្ចន្តិ។ តេ ហិ ទីបសិខំ អធិបតនតោ “អធិបាតកា”តិ អធិប្បេតា។

អាបាតបរិបាតន្តិ អាបាតំ បរិបាតំ, អាបតិត្វា អាបតិត្វា បរិបតិត្វា បរិបតិត្វា, អភិមុខបាតនេនេវ បរិក្ខមិត្វា បាតន្តោ គត្វាតិ អត្ថោ។

“អាបាតេ បរិបាត”ន្តិ ទេវិ បឋន្តិ, អាបាតេ បទីបស្ស អត្តនោ អាបាតកមនេ សតិ បរិបតិត្វា បរិបតិត្វាតិ អត្ថោ។ អនយន្តិ អវឌ្ឍិំ ទុក្ខំ។

ព្យសនន្តិ វិនាសំ។ បុរិមបទេន ហិ មរណមត្តំ ទុក្ខំ, បច្ឆិមបទេន មរណំ តេសំ ទីបេតិ។ តត្ថ ទេវិ បាណកា សហ បតនេន មរិំសុ, ទេវិ

មរណមត្តំ ទុក្ខំ អាបជ្ជិំសុ។

ឯតមត្ថំ វិទិត្វាតិ ឯតំ អធិបាតកបាណកានំ អត្តហិតំ អជានន្តានំ អត្តុបក្កមវសេន និរត្ថកព្យសនាបត្តិំ វិទិត្វា តេសំ វិយ ទិដ្ឋិកតិកានំ

ទិដ្ឋាភិនិវេសេន អនយព្យសនាបត្តិទីបកំ ឥមំ ឧទានំ ឧទានេសិ។

តត្ថ ឧបាតិធាវន្តិ ន សារមេន្តីតិ សីលសមាធិបញ្ញាវិមុត្តិអាទិភេទំ សារំ ន ឧបេន្តិ, វិមុត្តាភិសមយវសេន ន អធិគច្ឆន្តិ។ តស្មិំ បន

ទីសាបិមេ សារេ តិដ្ឋន្តមេវ វិមុត្តាភិលាសាយ តំ ឧបេន្តា វិយ ហុត្វាបិ ទិដ្ឋិវិបល្លាសេន អតិធាវន្តិ អតិក្កមិត្វា គច្ឆន្តិ,

បញ្ញាបិតាភកល្ចន្តេ “និច្ចំ សុខំ សុភំ អត្តា”តិ អភិនិវិសិត្វា គណ្ហន្តាតិ អត្ថោ។ នវំ នវំ ពន្ធនំ ព្រូហយន្តីតិ តថា គណ្ហន្តា ច តណ្ហាទិដ្ឋិសង្ខាតំ

នវំ នវំ ពន្ធនំ ព្រូហយន្តិ វឌ្ឍយន្តិ។ បតន្តិ បជ្ជោតមិវាធិបាតកា, ទិដ្ឋេ សុតេ ឥតិហេកេ និវិដ្ឋាតិ ឯវំ តណ្ហាទិដ្ឋិពន្ធនេហិ ពន្ធត្តា

ឯកេ សមណព្រាហ្មណា ទិដ្ឋេ អត្តនា ចក្ខុវិញ្ញាណេន ទិដ្ឋិសស្សនេនេវ វា ទិដ្ឋេ អនុស្សវូបលទ្ធវត្ថុនេវ ច សុតេ “ឥតិហ ឯកន្តតោ

ឯវមេត”ន្តិ និវិដ្ឋា ទិដ្ឋាភិនិវេសេន “សស្សត”ន្តិអាទិនា អភិនិវិដ្ឋា, ឯកន្តហិតំ វា និស្សរណំ អជានន្តា រាគាទីហិ ឯកាទសហិ អគ្គីហិ

អាទិត្តំ ភវត្តយសង្ខាតំ អង្គារកាសុំយេវ ឥមេ វិយ អធិបាតកា ឥមំ បទីបំ បតន្តិ, ន តតោ សីសំ ឧក្ខិបិតុំ សក្កោន្តីតិ អត្ថោ។

នវមវត្ថុវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

᪑᪐᪨ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩥᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪙᪐᪨ ᨴᩈᨾᩮ ᨿᩣᩅᨠᩦᩅᨶ᩠ᨲᩥ ᨿᨲ᩠ᨲᨠᩴ ᨠᩣᩃᩴ᪨ ᨿᨲᩮᩣᨲᩥ ᨿᨴᩤ, ᨿᨲᩮᩣ ᨷᨭ᩠ᨮᩤᨿ, ᨿᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨠᩣᩃᩮᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᩑᩅᨾᩮᨲᩴ, ᩋᩣᨶᨶ᩠ᨴᩣᨲᩥ, ᩋᩣᨶᨶ᩠ᨴ, ᨲᨳᩣᨣᨲᩮ ᩏᨷ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩮ ᨲᨳᩣᨣᨲᩔ ᨲᨳᩣᨣᨲᩈᩣᩅᨠᩣᨶᩴᨿᩮᩅ ᨧ ᩃᩣᨽᩈᨠ᩠ᨠᩣᩁᩮᩣ ᩋᨽᩥᩅᨯ᩠ᨰᨲᩥ, ᨲᩥᨲ᩠ᨳᩥᨿᩣ ᨷᨶ ᨶᩥᩁᩮᩣᨩᩣ ᨶᩥᩉᨲᨷ᩠ᨷᨽᩣ ᨷᩉᩦᨶᩃᩣᨽᩈᨠ᩠ᨠᩣᩁᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩍᨴᩴ ᨿᨳᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ, ᩑᨲᩴ ᩑᩅᩴ, ᨶ ᩑᨲᩔ ᩋᨬ᩠ᨬᨳᩣᨽᩣᩅᩮᩣ᪨ ᨧᨠ᩠ᨠᩅᨲ᩠ᨲᩥᨶᩮᩣ ᩉᩥ ᨧᨠ᩠ᨠᩁᨲᨶᩔ ᨷᩣᨲᩩᨽᩣᩅᩮᨶ ᩃᩮᩣᨠᩣ ᨧᨠ᩠ᨠᩁᨲᨶᩴ ᨷᩩᨧ᩠ᨨᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᩣᨲᨠᩣ ᨷᩪᨩᩣᩈᨠ᩠ᨠᩣᩁᩈᨾ᩠ᨾᩣᨶᩴ ᨶ ᨷᩅᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥ, ᨧᨠ᩠ᨠᩁᨲᨶᩔᩮᩅ ᨷᨶ ᩈᨻ᩠ᨻᩮ ᩃᩮᩣᨠᩣ ᩈᨻ᩠ᨻᩣᨠᩣᩁᩮᩉᩥ ᩈᨠ᩠ᨠᩁᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ ᨣᩁᩩᩴ ᨠᩁᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ ᨾᩣᨶᩮᨶ᩠ᨲᩥ ᨷᩪᨩᩮᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩍᨲᩥ ᨧᨠ᩠ᨠᩅᨲ᩠ᨲᩥᩁᨲᨶᨷᩣᨲᩩᨽᩣᩅᨾᨲ᩠ᨲᩮᨶᩣᨷᩥ ᨲᩣᩅ ᨾᩉᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᩣᨶᩩᨽᩣᩅᩮᩣ, ᨠᩥᨾᨦ᩠ᨣ ᨷᨶ ᨵᨾ᩠ᨾᨧᨠ᩠ᨠᩅᨲ᩠ᨲᩥᩁᨲᨶᩔ ᨷᩣᨲᩩᨽᩪᨲᩔ ᩋᨶᨶ᩠ᨲᩣᨷᩁᩥᨾᩮᨿ᩠ᨿᨣᩩᨱᨣᨱᩣᨵᩣᩁᩔ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩁᨲᨶᩔ ᨵᨾ᩠ᨾᩁᨲᨶᩔ ᩈᨦ᩠ᨥᩁᨲᨶᩔ ᨧᩣᨲᩥ ᨴᩔᩮᨲᩥ᪨

ᨽᨣᩅᩤ ᩉᩥ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩈᨾ᩠ᨻᩮᩣᨵᩥᩴ ᨷᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᩅᨲ᩠ᨲᩥᨲᩅᩁᨵᨾ᩠ᨾᨧᨠ᩠ᨠᩮᩣ ᩋᨶᩩᨠ᩠ᨠᨾᩮᨶ ᩑᨠᩈᨭ᩠ᨮᩥᨿᩣ ᩋᩁᩉᨶ᩠ᨲᩮᩈᩩ ᨩᩣᨲᩮᩈᩩ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᩋᩁᩉᨶ᩠ᨲᩮᩉᩥ ᨩᨶᨷᨴᨧᩣᩁᩥᨠᩣᨿ ᩅᩥᩔᨩ᩠ᨩᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩏᩁᩩᩅᩮᩃᩴ ᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣ ᩏᩁᩩᩅᩮᩃᨠᩔᨷᨷ᩠ᨷᨾᩩᨡᩮ ᩈᩉᩔᨩᨭᩥᩃᩮ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᩮ ᨷᨲᩥᨭ᩠ᨮᩣᨷᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩮᩉᩥ ᨷᩁᩥᩅᩩᨲᩮᩣ ᩃᨭ᩠ᨮᩥᩅᨶᩩᨿ᩠ᨿᩣᨶᩮ ᨶᩥᩈᩦᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨻᩥᨾ᩠ᨻᩥᩈᩣᩁᨷ᩠ᨷᨾᩩᨡᩣᨶᩥ ᩑᨠᩣᨴᩈᨶᩉᩩᨲᩣᨶᩥ ᩈᩣᩈᨶᩮ ᩒᨲᩣᩁᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨿᨴᩤ ᩁᩣᨩᨣᩉᩮ ᩅᩥᩉᩣᩈᩥ, ᨲᨴᩤ ᨷᨭ᩠ᨮᩤᨿ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᩈᨦ᩠ᨥᩔ ᨧ ᨿᨳᩣ ᨿᨳᩣ ᩏᨷᩁᩪᨷᩁᩥ ᩏᩊᩣᩁᩃᩣᨽᩈᨠ᩠ᨠᩣᩁᩮᩣ ᩋᨽᩥᩅᨯ᩠ᨰᨲᩥ, ᨲᨳᩣ ᨲᨳᩣ ᩈᨻ᩠ᨻᨲᩥᨲ᩠ᨳᩥᨿᩣᨶᩴ ᩃᩣᨽᩈᨠ᩠ᨠᩣᩁᩮᩣ ᨷᩁᩥᩉᩣᨿᩥ ᩑᩅ᪨

ᩋᨳᩮᨠᨴᩥᩅᩈᩴ ᩋᩣᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᩣᨶᨶ᩠ᨴᩮᩣ ᨴᩥᩅᩣᨭ᩠ᨮᩣᨶᩮ ᨶᩥᩈᩥᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᨧ ᩋᩁᩥᨿᩈᨦ᩠ᨥᩔ ᨧ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᨷᨭᩥᨷᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᨷᨧ᩠ᨧᩅᩮᨠ᩠ᨡᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᩦᨲᩥᩈᩮᩣᨾᨶᩔᨩᩣᨲᩮᩣ “ᨠᨳᩴ ᨶᩩ ᨡᩮᩣ ᨲᩥᨲ᩠ᨳᩥᨿᩣᨶ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᨲᩮᩈᩴ ᨷᨭᩥᨷᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᩋᩣᩅᨩ᩠ᨩᩮᩈᩥ᪨ ᩋᨳᩔ ᨲᩮᩈᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᩣᨷᩥ ᨾᩥᨧ᩠ᨨᩣᨷᨭᩥᨷᨲ᩠ᨲᩥᨿᩮᩅ ᩏᨷᨭ᩠ᨮᩣᩈᩥ᪨ ᩈᩮᩣ “ᩑᩅᩴᨾᩉᩣᨶᩩᨽᩣᩅᩮᨶ ᨶᩣᨾ ᨷᩩᨬ᩠ᨬᩣᨷᨶᩥᩔᨿᩔ ᨵᨾ᩠ᨾᩣᨶᩩᨵᨾ᩠ᨾᨷ᩠ᨷᨭᩥᨷᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᨧ ᩈᨾ᩠ᨷᨠ᩠ᨠᩈᨷᩁᩥᨿᩮᩈᩥᨸ᩠ᨷᩅᨲ᩠ᨲᩮ ᨽᨣᩅᨲᩥ, ᩋᩁᩥᨿᩈᨦ᩠ᨥᩮ ᨧ ᨵᩁᨶ᩠ᨲᩮ ᨠᨳᩴ ᨻᩣᩃᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᨲᩥᨲ᩠ᨳᩥᨿᩣ ᩑᩅᩴ ᨴᩩᨷ᩠ᨷᨭᩥᨷᨶ᩠ᨶᩣ ᩋᨠᨲᨷᩩᨬ᩠ᨬᩣ ᨷᩁᩣᨠᩣ ᩃᩣᨽᩥᨶᩮᩣ ᩈᨠ᩠ᨠᨲᩣ ᨽᩅᩥᩔᨶ᩠ᨲᩦ”ᨲᩥ ᨲᩥᨲ᩠ᨳᩥᨿᩣᨶᩴ ᩃᩣᨽᩈᨠ᩠ᨠᩣᩁᩉᩣᨶᩥᩴ ᨶᩥᩔᩣᨿ ᨠᩣᩁᨱᩴ ᩏᨷᨵᩣᩁᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨳ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᨷᩁᩥᩅᩥᨲᨠ᩠ᨠᩴ “ᨿᩣᩅᨠᩦᩅᨬ᩠ᨧ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨶᩣ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᩋᩣᩁᩮᩣᨧᩮᩈᩥ᪨ ᨽᨣᩅᩤ ᨧ ᨲᩴ, “ᩋᩣᨶᨶ᩠ᨴ, ᨲᨿᩣ ᨿᨳᩣ ᨷᩁᩥᩅᩥᨲᨠ᩠ᨠᩥᨲ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨶᩩᨬ᩠ᨬᩣᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩩᩅᨱ᩠ᨱᩣᩃᩥᨦ᩠ᨣᩈᨴᩥᩈᩴ ᨣᩦᩅᩴ ᩏᨶ᩠ᨶᩣᨾᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩩᨹᩩᩃ᩠ᩃᩥᨲᩈᨲᨷᨲ᩠ᨲᩈᩔᩥᩁᩥᨠᩴ ᨾᩉᩣᨾᩩᨡᩴ ᩋᨽᩥᨷ᩠ᨷᩈᨶ᩠ᨶᨲᩁᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ “ᩑᩅᨾᩮᨲᩴ, ᩋᩣᨶᨶ᩠ᨴᩣ”ᨲᩥ ᩈᨾ᩠ᨷᩉᩴᩈᩮᨲ᩠ᩅᩣ “ᨿᩣᩅᨠᩦᩅᨬ᩠ᨧᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨶᩣ ᨲᩔ ᩅᨧᨶᩴ ᨷᨧ᩠ᨧᨶᩩᨾᩮᩣᨴᩥ᪨ ᨲᩮᨶ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ – “ᩋᨳ ᨡᩮᩣ ᩋᩣᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᩣᨶᨶ᩠ᨴᩮᩣ…ᨷᩮ… ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᩈᨦ᩠ᨥᩮᩣ ᨧᩣ”ᨲᩥ᪨ ᩋᨳ ᨽᨣᩅᩤ ᨲᩔᩴ ᩋᨭ᩠ᨮᩩᨷ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩥᨿᩴ ᩋᨲᩦᨲᩮᨷᩥ ᨿᨾ᩠ᨷᩥ ᩋᨶᩩᨷ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩮ ᨾᩮᩣᩁᩮ ᨶᩦᨧᨩᩣᨲᩣ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᨶᩴ ᩃᨽᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨿᩮ ᩏᨷ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᨲᩮᩣ ᨷᨭ᩠ᨮᩤᨿ ᩉᨲᩃᩣᨽᩈᨠ᩠ᨠᩣᩁᩣ ᩋᩉᩮᩈᩩᩴ ᨻᩣᩅᩮᩁᩩᨩᩣᨲᨠᩴ (ᨩᩣ᪨ ᪑᪨᪔᪨᪑᪕᪓-᪑᪕᪖ ᩋᩣᨴᨿᩮᩣ) ᨠᨳᩮᩈᩥ᪨

ᩑᨲᨾᨲ᩠ᨳᩴ ᩅᩥᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᨣᨲᩥᨠᩣᨶᩴ ᨲᩣᩅ ᩈᨠ᩠ᨠᩣᩁᩈᨾ᩠ᨾᩣᨶᩮᩣ ᨿᩣᩅ ᨶ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩈᨾ᩠ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩣ ᩃᩮᩣᨠᩮ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩥ, ᨲᩮᩈᩴ ᨷᨶ ᩏᨷ᩠ᨷᩣᨴᨲᩮᩣ ᨷᨭ᩠ᨮᩤᨿ ᨲᩮ ᩉᨲᩃᩣᨽᩈᨠ᩠ᨠᩣᩁᩣ ᨶᩥᨷ᩠ᨷᨽᩣ ᨶᩥᨲ᩠ᨲᩮᨩᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ, ᨴᩩᨷ᩠ᨷᨭᩥᨷᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᨲᩮᩣ ᨧ ᨶ ᨾᩩᨧ᩠ᨧᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩑᨲᨾᨲ᩠ᨳᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᩣᨠᩣᩁᨲᩮᩣ ᩅᩥᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᨴᨲ᩠ᨳᨴᩦᨷᨶᩴ ᩍᨾᩴ ᩏᨴᩤᨶᩴ ᩏᨴᩤᨶᩮᩈᩥ᪨

តត្ថ ឱភាសតិ តាវ សោ កិមីតិ សោ ឧដ្ឋបតកកិមិ តាវេវ ឱភាសតិ ឧោតតិ និដ្ឋិតិ៍ យាវ ន ឧត្ថមេត បកដ្ឋេរាតិ តឹស្សបិ

យហាគឹរបស្ស ខុកក្ខលោ អារលិកការលោត “បកដ្ឋេរា”តិ លទ្ធតារេយា ស្សុទិយោ យាវ ន ឧក្កមតិ ន ឧរេគតិ៍ អត្បក្កតេ ហិ ស្សុទិយេ

លេទ្ធាកាសា ឧដ្ឋបតកា ចិបរិចត្តយាតាបិ កណ្ហកឋលសជិសា តយសិ ចិដ្ឋោតត្តិ៍ ស ចេចរាឥតមិ ឯក្កេត, ហតប្បេកា ហោតិ ន ចាបិ

ការសតីតិ សមត្តតា អត្ថការិ ចិឥមិត្វា កិរលាសហស្សេត ចិរាឥតសកាឥតាឃ ចេចរាឥតតាមេក អាគិច្ចេ ឧដ្ឋិតេ សោ ឧដ្ឋបតកា

ហតប្បេកា តិតត្តខោ កាឡអកោ ហោតិ, រត្តត្ថការេ ចិឃ ន ការសតិ ន និដ្ឋិតិ៍

ឱទំ ឱភាសិតយេច តក្កិកាតត្ថិ យថា តេត ឧដ្ឋបតកេត ស្សុទិយុក្កមតតា បុរេរេយច ឱភាសិតំ ហោតិ, ឱទំ តក្កេត្វា ចិតក្កេត្វា

បរិកប្បេតមេត្តត និដ្ឋិតំ កហលតា “តក្កិកា”តិ លទ្ធតាមេហិ តិត្ថិយេហិ ឱភាសិតំ អត្តតោ សមយតេឌត ឌឹរបត្វា អសិដ្ឋិតំ តាវ, យាវ

សម្មាសម្ពុទ្ធា លោកេ ឧប្បជ្ជន្តិ៍ ន តក្កិកា សុជ្ឈន្តិ ន ចាបិ សាវកាតិ យថា បន សម្មាសម្ពុទ្ធា លោកេ ឧប្បជ្ជន្តិ, តទា និដ្ឋិកតិកា ន សុជ្ឈន្តិ ន

សោភន្តិ, ន ចាបិ តេសំ សាវកា សោភន្តិ, អញ្ញាឥត្វ ចិហតសោភា ទត្តិលិត្វា ចិឃ សរា ន បញ្ញាយេត្តច៍ អឆ ចា យាវ សម្មាសម្ពុទ្ធា

លោកេ ឧប្បជ្ជន្តិ, តាវេវ តក្កិកាតំ ឱភាសិតំ អត្តតោ សមយេឃត ខោតតំ ឌាលលិបតំ, ន តេតា បទំ៍ កស្មា? យស្មា ន តក្កិកា សុជ្ឈន្តិ,

ន ចាបិ សាវកា៍ តេ ហិ ទុរក្ខាតធម្មចិតយា សម្មាបដិបត្តិរហិតា ន ឯសារតេតា សុជ្ឈន្តិ អតិយ្យាតិកសាសតត្តា៍ តេតាហ “ទុដ្ឋិដ្ឋិ ន ទុក្ខា

បមុច្ចេរ”តិ៍ តក្កិកា ហិ អយាថាចលទ្ធិកតាយ ទុដ្ឋិដ្ឋិតោ មិច្ឆាភិតិចិដ្ឋិដ្ឋិកា ចិបរីតគស្សតា តំ ដិដ្ឋិំ អតិស្សជ្ជិត្វា ឯសារទុក្ខតោ ន

កទាចិបិ មុច្ចន្តីតិ៍

ឥសយស្សត្តចណ្ណនា និដ្ឋិតា៍

និដ្ឋិតា ច ឧច្ចត្ថចក្កចណ្ណនា៍

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

២˴ ទុកអដ្ឋកថា

១˴ បឋមលក្ខណសុត្តវណ្ណនា

១១˴ ទុកអដ្ឋកស្ស បឋមេ លក្ខណសុត្តេ ឯត្ថ ភណ្ឌេយាតិ តស្ស អាយស្មតោ នាមំ, កាយស្ស បន ឥស្សត្តា “លក្ខណភណ្ឌេយា”តិ តំ សញ្ញាតត្តិ˴ សោ កិរ សាចត្តិចាសី កុលបុត្តោ យតដ្ឋនោ យហានេការកោ ទូនេបន អបិសាឌិកោ ចុត្តនេណ្ណា ចុដ្ឋសិកោ ឆ្ពកោដិយកោ˴ សោ ឧកឌិចសំ សត្ថុ នេឌតចនេ ចិហនេត្ត ឧបិសកេហិ សដ្ឋិ ចិហាវំ កន្ត្វា ឆយុធេសតំ សុត្វា បដិលទ្ធសទ្ធោ បព្ពជិត្វា លទ្ធូបសម្បទោ សត្ថុ សត្តិកេ កម្មដ្ឋានំ កហេត្វា ចិបស្សនាយ កម្មំ កនេវនេត្តា សោតាបត្តិផលំ បាបុណិ˴ តទា សោ កន្លា កិន្លា ឃេសុ ឃេមុល អាយស្មត្តិ សារិបុត្ត ឧបសដ្ឋមិត្វា ឧបនិយកុត្វាយ កម្មដ្ឋានំ យាចត្តិ, ឆយុធេសតំ យាចត្តិ, បញ្ញាបុច្ឆត្តិ˴ សោ តេសំ អធិប្បាយំ បូទេនេត្តា កម្មដ្ឋានំ អាចិក្ខតិ, ឆយុំ ទេសេតិ, បញ្ហាចិស្សជ្ជេតិ˴ តេ ឈនេដត្តា ចាយមត្តា អប្បេកច្ចេ សកទាកាមិផលំ, អប្បេកច្ចេ អនាកាមិផលំ, អប្បេកច្ចេ អរហត្តំ, អប្បេកច្ចេ តិស្សោ ចិជ្ជា, អប្បេកច្ចេ លឡអភិញ្ញា, អប្បេកច្ចេ ចតស្សោ បដិសម្ភិទា អធិកច្ឆត្តិ˴ តេ ជិត្វា លក្ខណភណ្ឌេយាបិ សេសោ សមានោ កាលំ ញាត្វា អត្តនោ ចិត្តកល្លតញ្ច សលក្ខណញ្ច បច្ចវេក្ខិត្វា ឆយុសេតាបតិ ឧបសដ្ឋមិត្វា កតបដិសន្ថារោ សមុទាឌយានោ ឆយុធេសតំ យាចិ˴ សោបិស្ស អជ្ឈាសយស្ស អនុរូបំ កចំ កថេសិ˴ តេន ចុត្តំ – “តេន ខោ បន សមយេន អាយស្មា សារិបុត្តោ អាយស្មត្តំ លក្ខណភណ្ឌេយំ អនេកបរិយាយេន ឆម្មិយា កថាយ សន្ទស្សេតី”តិអាទិ˴

តត្ថ អនេកបរិយាយេនាតិ “ឥតិបិ បញ្ចក្ខន្ធា អនិច្ចា, ឥតិបិ ទុក្ខា, ឥតិបិ អនត្តា”តិ ឧចំ អនេកេហិ ការណេហិ˴ ឆម្មិយា កថាយាតិ បញ្ចន្នំ ឧបាទានក្ខន្ធានំ ឧទយព្ពយាឌិបកាសនិយា ឆម្មិយា កថាយ˴ សន្ទស្សេតីតិ តាតិ ឃេច អនិច្ចាឌិលក្ខណានិ ឧទយព្ពយាឌិកេ ច សម្មា ទស្សេតិ, ហទេយ្យ កហេត្វា ចិយ បច្ចក្ខតោ ទស្សេតិ˴ សមាទបេតីតិ តត្ថ លក្ខណាទេមុហិកំ ចិបស្សនំ សម្មា អាទបេតិ, យថា ចីចិបដិបន្នា ហុត្វា បចត្តតិ, ឧចំ កណ្ហាបេតិ˴ សមុត្តេជេតីតិ ចិបស្សនាយ អារទ្ធាយ សញ្ញារាតំ ឧទយព្ពយាឌិសុ ឧបដ្ឋហន្តេសុ យទាកាលំ បក្កហតិក្កហសមុបេក្ខណេហិ នេរិញ្ញានំ អនុបចត្តនេន កាចតំ មគ្គំ ចីចិ ឆ្មតានេត្វា យទា ចិបស្សនាញាណំ សូរំ បសន្នំ ហុត្វា ចហតិ, ឧចំ ឆ្នន្តិយានំ ចិសទកាចការេណ ចិបស្សនាចិត្តំ សម្មា ឧត្តេជេតិ, ចិសទាបតចនេន នេចាទបេតិ˴ សម្បហំសេតីតិ តទា បចត្តិយមានាយ ចិបស្សនាយ សមប្បចត្តការកាចនេន នេចច ឧបទិលទ្ធព្ពការកាទាដលេន ច ចិត្តំ សម្មា បហំសេតិ, លទ្ធស្សាទចនេន ចា សុដ្ឋ តោសេតិ˴ អនុបិទាយ អារបេចហិ ចិត្តំ ចិមុច្ចីតិ យទា យទា ឆយុសេតាបតិ ឆយុំ ទេសេតិ, តទា តទា តទលក្ខណំ ចិបស្សន្តស្ស នេទស្ស ច ទេសតានុការេទន, អត្តនោ ច ឧបនិស្សយសម្បត្តិយា ញាណស្ស បរិបាកំ កតត្តា ទេសតានុសារេន ញាណេ អនុបចត្តនេត្ត កាយាសចាឌីសុ កញ្ចិ អារចំ អក្កហេត្វា យក្កបដិបាដិយាច អតចសេសសតោ ចិត្តំ ចិមុច្ចិ, អរហត្តផលំ សច្ឆាកាសីតិ អត្ថោ˴

ឧតាមត្ថំ ចិឌិត្វាតិ ឧចំ អាយស្មតោ លក្ខណភណ្ឌេយស្ស អញ្ញារាធតសញ្ញាតំ អត្ថំ សញ្ញាការេតោ ចិឌិត្វា តឧត្ថឌីបតំ ឥមំ ឧទានំ ឧទានេសិ˴

តត្ថ ឆណ្ណិ ទ្ទុបឆាត្យា អទ្ទុបឆាត្យា ច។ អនេឆាតិ កាយឆាត្យា។ សដ្ឋឌីតិ សដ្ឋស្មិំយ្បិ សដ្ឋារកេតា។ ចិប្បយុត្តាតិ បុដ្ឋកាកេ ចិក្ខប្បុក្កចិយុត្តិយា អបរកាកេ សយុច្ឆេងបដិបស្សទ្ធិចិយុត្តីហិ សដ្ឋប្បកាកេរត ចិយុត្តា។ ឲត្ថ ច ឆន្ទិ ចិប្បយុត្តាតិ ឲេពត បញ្ហាន្ទប្បាកិយសំឃោឌតបហាគំ ឧស្សេតិ។ អនេឆា ចិប្បយុត្តាតិ ឲេពត បេញ្ញារុប្បាកិយសំឃោឌតបហាគំ។ សដ្ឋឌិចិប្បយុត្តាតិ ឲេពត អចសិទ្ធុសដ្ឋាក្យសលបហាគំ ឧស្សេតិ។ អឆ ចា ឆណ្ណិ អតាកតកាលគ្គហណំ។ អនេឆាតិ អតីតកាលគ្គហណំ។ ឆ្កយគ្គហណេតច តទុកយបដិសំយុត្តត្តា បច្ចុប្បន្នា អឌ្ឍា កហិតោ ហោតិ, តត្ថ អតាកតកាលគ្គហណេត អតាកតក្ខន្ធាយតតឆាត្យេយា កហិតា។ សេសបេឌស្សបិ ឲេសេច តេយា។ សដ្ឋឌីតិ កាយកេឝាឌិកោ សដ្ឋស្មិំ កេច។ ឰឌំ ទុត្តំ ហោតិ – អតាកតោ អតីតោ បច្ចុប្បន្នោតិ ឲចំ តិយទ្ធសក្កហិតោ សដ្ឋស្មិំ កេច ចិប្បយុត្តាតិ។

អឃំហមស្មីតិអតាត្សបស្សីតិ យោ ឲចំ ចិប្បយុត្តា, សោ ទ្ទុបេចឌតាឌីសុ “អឃំ តាយ ឆយ្ហ អហមស្មិ”តិ ឌិដ្ឋិយាតយញ្ញាតាចេសេត ឲចំ តាត្សបស្សតិ។ តស្ស តថា ឧស្សេត កាកេណំ តត្ថីតិ អធិប្បាយេយា។ អឆ ចា អឃំហមស្មីតិ អតាត្សបស្សីតិ ឰឌំ យថាទុត្តាយ ចិយុត្តិយា អធិកយុបិយឌីបគំ។ តិយទ្ធសក្កហិតោ តេក្សុយកេ សដ្ឋារេ “ឲតំ យយ, ឲសោហមស្មិ, ឲសោ មេ អត្តា”តិ បចត្តតសកាចាយ យញ្ញាតាយ អតធិដ្ឋាគំ កត្វា “តេតំ យយ, តេសោហមស្មិ, ត មេ សោ អត្តា”តិ ឲចំ ឆ្កប្បឌ្ឍយាតា យា បុដ្ឋកាកចុដ្ឋាតកាយិតី ចិបស្សតា, សា ចិយុត្តិយា បឌដ្ឋាគំ។ ឲចំ ចិយុត្តា ឆ្កឥតាទិ ឰឈំ, អតិណ្ណាបុដ្ឋំ អបុតត្កចាយាតិ ឲចំ ឧសហិ សំឃោឌតេហិ សដ្ឋាក្យសលេហិ ច សដ្ឋថា ចិយុត្តា អរហា អទិយយក្កាធិកយតេតា បុដ្ឋោ សុបិតត្តោបិ អតិណ្ណាបុដ្ឋំ កាកេយាកេឈា កេចាកេឈា ឌិដ្ឋារេឈា អចិច្ឆារេឈាតិ ឰឌំ ចត្យឌ្ឋីឌំ ឰឈំ, សំសារេយហោឈេយេច ចា អបុតត្កចាយ អត្សបិឌិសេសសាយ តិដ្ឋាតាយ ឆ្កឥតាទិ ឆ្កត្តិណ្ណោ, ឆ្កត្តទិត្វា បរិរេ ឌិតោតិ អត្ថោ។

បឌមវគ្គចណ្ណតា តិដ្ឋិតា។

១។ ទុតិយលក្ខណកន្ថិយវគ្គចណ្ណតា

១១។ ទុតិយេ សេលំ យញ្ញាយាតេតាតិ “សេលោ អយ”ន្តិ យញ្ញាយាតេតា។ តព្រាឃំ ចឌតេត្វា – សិក្ខតីតិ សេលោ។ កិំ សិក្ខតិ? អធិសីលំ អធិចិត្តំ អធិបញ្ញាញ្ញ។ អឆ ចា សិក្ខគំ សិក្ខា, សា ឲតស្ស សីលន្តិ សេលោ។ សោ ហិ អបរិយោសិតសិក្ខត្តា តឌធិយុត្តត្តា ច ឲកន្តេត សិក្ខតសីលេ, ត បរិតិដ្ឋិតសិក្ខោ អសេលោ ចិយ តត្ថ បដិប្បស្សទ្ធុស្សុក្កោ, តាបិ ចិស្សដ្ឋសិក្ខោ បទុរឌតោ ចិយ តត្ថ អតធិយុត្តោ។ អឆ ចា អទិយាយ ឌាតិយា តីសុ សិក្ខាសុ ឌាតោ, តត្ថ ចា កេចាតិ សេលោ។ កិឃ្យាសោយត្តាយាតិ បយាលោតោ ឆ្កត្តទិ, បយាលំ អតិក្កមិត្វា អធិកតរេត្តិ អត្ថោ។ អាយស្មា ហិ លក្ខណកន្ថិយោ បឌមសុត្តេ ទុត្តេត ចិធិតា បឌេយាចាឌេត យថាតិសិន្នោច អាសចក្ខយប្បេត្វា។ ឆយ្ហសេតាបតិ បត តស្ស តំ អរហត្តប្បត្តិំ អតាចឌ្ឍេតត អឌាតិត្វា “សេលោសេយចា”តិ យញ្ញាយាតេតា អប្បំ យាចិតោ ពាហុំ ឌឌយាតោ ឆ្កព្សអារបុរិសោ ចិយ កិឃ្យា កិឃ្យា អតេកបរិយាសេយត អាសចក្ខយាយ ឆយ្ហំ កេឆតិសេយច។ អាយស្មាបិ លក្ខណកន្ថិយោ “កតកិច្ចា ឌាតាហំ, កិំ ពួយិតា ឰចាសេឌតា”តិ អចិន្តេត្វា សដ្ឋយ្កាកេចេត បុដ្ឋោ ចិយ សព្វញ្ញំ សុណាតិសេយច។ តំ ធិស្វា កេចា កន្ធព្វជំ តិសិន្នោសេយច ពុទ្ធាត្សការេចត យថា ឆយ្ហសេតាបតិ តស្ស កិលេសក្ខយំ ឌាតាតិ, តថា កត្វា ឰយំ ឆ្កគាគំ ឆ្កគាតេសិ។ តេត ទុត្តំ “តេត តោ បត

សយេឃតា”តិអាឌិ៍ តត្ថ ឃំ ចត្តត្តាំ, តំ អគត្តរសុេត្ត ចុត្តេយច៍

កាឆាឃំ បត អេច្ឆិ ចដ្ឋត្តិ អតចេសសេតា កិេលសចដ្ឋ៌ សយច្ឆិត្តិ, ឈិេត្ត ច កិេលសចេដ្ឋ ពយុចដ្ឋយ្យិ ឈិត្តេយច៍ ញ្យកា តិរាសត្តិ អាសា ចុច្ចតិ ពណ្យា, តត្ថិ ឲត្ថ អាសាតិ តិរាសំ, តិគ្គាតំ៍ តំ តិរាសំ ចិេសេសត អកា អឆិកេតាតិ ញ្យកា, អក្កយក្កស្ស អឆិកពត្តា បុត អឆិកយការេណត ចិតា អឆិកេតាតិ អេត្ថា៍ ឃស្ថា ពណ្យា ទុក្ខសយុឥឃក្ខតា, ពាឃ បហឹតាឃ អប្យហឹេតា តាយ កិេលេសា តត្ថិ, ពស្ថាស្ស ពណ្យាបហាតំ សចិេសសំ កត្វា ឥេស្សេត្តា “ចិសុក្ខា សរិតា ត សត្ថិតី”តិ អាហ៍ ពស្សេត្វា – ចឲត្វសុទិឃបិឲការេចត ចិឃ យហាតឌិេឃា ចឲត្វយក្កណាលុប្យេឥត អតចេសសេតា ចិសុក្ខា ចិេសាសិតា ពណ្យាសរិតា តឌី ត សត្ថតិ, ឌ្ឋេតា បដ្ឋាឃ ត បចត្តតិ៍ ពណ្យា ហិ “សរិតា”តិ ចុច្ចតិ៍ ឃឆាហ – “សរិតាតិ សិេតហិតាតិ ច, េសាយតស្សាតិ កចត្តិ ឌត្តូេតា”តិ (ឆ៍ ប៍ ១៣១), “សរិតា ចិសត្តិកា”តិ (ឆ៍ ស៍ ១០៩៥; យហាតិ៍ ១) ច៍ ឈិត្តំ ចដ្ឋ៌ ត ចត្តតីតិ ឲចំ កិេលសចដ្ឋសយុេច្ឆេឥត ឈិត្តំ ចដ្ឋ៌ អតុប្យាឥឆយុតំ អចិបិពឆយុតច្ចា អាបិឥេតត ដ្ឋបច្ឆិត្តំ ពយុចដ្ឋ៌ ត ចត្តតិ ត បចត្តតិ៍ ឲេសចេត្តា ទុក្ខស្សាតិ ឃេឥតំ សត្តេសា កិេលសចដ្ឋាកាចេតា ពយុចដ្ឋស្ស អប្យចត្តតំ, េសា អាឃតិ ចិបិពចដ្ឋស្ស ឲក់េសេតច អតុប្យាេឥា ឲច សពលស្សាបិ សំសារទុក្ខស្ស អេត្តា បរិេច្ឆេឥា បរិចទុយការេចាតិ៍

ទុតិឃសុត្តចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៍

១៍ បឋយសត្តសុត្តចណ្ណតា

៩១៍ ពតិេឃ ការេយស្វតិ ចត្តការេយស្វ៍ អតិេចលត្តិ េចលំ អតិក្កយិត្វា៍ សត្តាតិ អេឃាតិេសាយតសិការពាហុលតាឃ ចិជ្ជយាតយ្យិ អាឌីតចំ អេតាេលិេពត្វា អស្សាឥេយច សរិត្វា សជ្ជតចេសត សត្តា, អាសត្តា លក្កាតិ អេត្ថា៍ រត្តាតិ ចត្ថិ ចិឃ រេក្កឌាេពត ចិត្តស្ស ចិបរិណាយពរេណត ឈត្ថរាេពត រត្តា សារត្តា៍ កិដ្ឋាតិ អភិកង្ខតសការេចត អភិជ្ឈូតេត កិដ្ឋា េពធំ អាបត្តា៍ ពឆិតាតិ រាកយច្ឆិតា ចិឃ ទុេយ្យាចតីឃការេចត ពត្ថ បដិពន្ធា៍ យច្ឆិតាតិ កិេលសចេសត ចិសត្តឹក្ខតា ចិឃ អតត្តាកិច្ចា យច្ឆំ េយាហំ អាបត្តា៍ អជ្ឈោបត្តាតិ អតត្តាសាឆារេណ ចិឃ កត្វា កិលិត្វា បរិតិដ្ឋេបត្វា ឌិតា៍ សយុត្តពឌាតាតិ ការេយស្វ បិពញ្យតំ អាបជ្ជត្តា អប្យសុពេចឥតាឃ សយុត្តកា សុដ្ឋ យត្តកា ឌាតា៍ “សេយ្យាឥពឌាតា”តិបិ បិេឋ, ឌាពសេយ្យាឥតា ដ្ឋប្យត្តបហំសាតិ អេត្ថា៍ សេត្តាហិបិ បេឥហិ េពសំ ពណ្យាឆិបត្តំេឃច ចឥតិ៍ ឲត្ថ ច បឋយំ “ការេយស្វ”តិ ចត្វា បុតបិ “ការេយស្វ”តិ ចចតំ េពសំ សត្តាតំ ពឥឆិយុត្តិឌីបតត្ថំ៍ េពត សត្តិទិឃាបេឆស្ កាយក្បណសយក្កិេតា ហុត្វា ពឥា ចិហរិ ស្វតិ ឥេស្សតិ៍

ពស្ថិញ្យាសយេឃ ឃេបត្វា អរិឃសាចេព សេត្តា សាចត្ថិចាសិេតា ដ្ឋស្សចំ េឈាេសត្វា ឃឆាចិកចំ អាបិតត្វយិ៍ សេជ្ជត្វា ក្បជ្ជត្តា បិចត្តា អាចិ េចច រេហា ច ការេយ បរិក្បជ្ជត្តា ឌ្ឋត្តិឃាតិ បរិឆារេត្តា ការេយស្វ បិពញ្យតំ អាបជ្ជិស្វ៍ កិក្ខុ សាចត្ថិឃំ បិណ្ឌាឃ ចេត្តា ពត្ថ ពត្ថ េពេហ អារាយុឃ្យាតាឌីសុ ច យតុេស្ស ដ្ឋស្សចំ េឈាេសត្វា កាយតិេត្ត ពឆា បដិបជ្ជេត្ត ឌិស្វា “ចិហារំ ពត្តា សណ្យាសុលុយំ ឆយុំ លភិស្សាយា”តិ ភកចេតា ឲពយត្ថំ អារេរាចេស្វំ៍ េពត ចុត្តំ – “អឆ េខា សម្ពហុលា កិក្ខូ...េប... ការេយស្វ ចិហរត្តី”តិ៍

ឲ្យតបត្តំ ចិឌិក្វាតិ ឲ្យតំ ទេពសំ យត្ស្សារត៌ អាបាិតក្ខបិរយលិ៍ឃេស្ត យហាបរិត្យអារេហស្ត អេតេកាតត្វាត្យពាតេ្ភស្ត ឈោទាសឃ្យាក្ដកាថលេស្ត កាេយស្ត អតាឌឹតចឥស្សិ្យតំ សត្ថាកាទេតា ចិឌិត្វា កាយាតេត្ថ្បាច កិលេសាតត្ថ្ប អាឌឹតចចិកាចត៌ ត្ខយំ ក្ខគាត៌ ក្ខគាតេតសិ៍

តត្ថ កាេយស្ត សត្តាតិ ចត្ថកាេយស្ត កិលេសកាេយត ទត្តា យត្តា សត្តា ចិសត្តា លក្កា លក្កិតា សំឃ្យត្តា៍ កាយសក្ខសត្តាតិ តាឃេច កាយសត្តិឃា ចត្ថកាេយស្ត ទាកសេក្ខត េចច ឌិ៍ឌ្ឌិយាតេគាសអចិឌ្ឍាសេក្ខហិ ច សត្តា អាសត្តា៍ សំឃោឌេត ចឌ្ឍយបស្សយាតាតិ កយ្ឲចឌ្ឌ៏ ចិបិកចេឌ្ឌត, កចាឌិេក ចា កចត្តទាឌឹហិ, សេត្ត ចា ក្ខេក្ខហិ សំឃោឌតេតា ពាត្ឋតេតា សំឃោឌតតាយេក កាយទាកាឌិកិលេសឌាេត សំឃោឌតឹឃេស្ត ឆេឃ្ឲស្ត អស្សាគាត្យបស្សិតាឃ ចឌ្ឌក្ខត្លូយុលកាចាឌិក៏ ចឌ្ឌ េគាសំ អាឌឹតចំ អបស្សត្តា៍ ត ហិ ឌាត្យ សំឃោឌតសក្ខសត្តា, ឡូលឈ៏ តេទេឃ្យំ ចិបុល៏ យហត្តត្តិ ឲចំ អាឌឹតចឥស្សតាកាេចត សំឃោឌតសកាេចស្ត សេក្ខស្ត, សំឃោឌតសត្លាេតហិ ចា សេក្ខហិ ទេពសំ ចិសេឃស្ត ទេតក្ខយកឆេឃ្ឲស្ត សត្តា ចិបុលចិសឃតាឃ អតាឌិកាលតាឃ ច ចិបុល៏ ចិត្តិណ្ហំ យហត្តត្ថ្ប កាយាឌិឡូលឈ៏, សំសាទេទាឈេឃច ចា ត កគាឌិ តេទេឃ្យំ, ឲក៏េសេតច តស្ស ឡូឈស្ស បាិទំ ត កេត្ឋឃ្យត្តិ អេត្វា៍

តតិឃស្ត្តចណ្ហតា តិឌ្ឌិតា៍

៣៍ ក្ខតិឃសត្តស្ត្តចណ្ហតា

៤៣៍ ចត្យេត្ត អត្ថិកតាតិ កាយា តាយ អតត្ថបិ អត្ថ កេទាត្តិ៍

ឃចាហ –

“លុេត្ថ អត្ថំ ត ឌាតាតិ, លុេត្ថ ឆឡំ ត បស្សតិ;

អត្ថតមំ តគា ហោតិ, ឃំ េលំេកា សហេត តទ”ត្តិ៍ (ត្ខតិក្ខ៍ ប៉ប៉; យហាតិ៍ ៣៍; ក្ខូអតិ៍ លក្កចិសាលស្ត្តតិេក្ខស ១៧ប៉) –

តស្ថា កាេយត អតត្ថាបិ អត្ថ កតាតិ អត្ថិកតា៍ េសសំ អតត្តទស្ត្តេត ក្ខត្តតឃេចច៍ តត្ថ ហិ យត្ស្សារត៌ បចត្តិ កិក្ខហិ ឌិស្វា កកចេតា អាេទាឌិតា, ត្ខឆ កកចតា សាយំេឃច ឌិ៍ឌ្ឌាតិ អឃេយច ចិេសេសា៍ សត្វា សាចត្វិតា តិក្លយិត្វា ឌេតចត៌ កេត្ឋត្តា អត្តទាយេក្ខ អចិទចតិឃំ តឌិឃំ យត្ឋពាេត្ឋហិ ឡូឌ្ឌិតំ ក្យមិត៌ បចិសិត្វា តិក្ខត្តំ អសេក្កាេត្ត ពាហ្វ យត្ឋ បស្សិ, តេតា អបទកាេក ឲក៏ លឹទបក៏ ចត្ឋិ េកាទចំ កត្វា អត្យពាត្ឋិតា ឆត្ថាបិបិសាឃ កឹចំ បសាេទត្វា យាត្យ អត្តទសត្វិឃំ យុល៍ ក្ខបេតត្តិ បស្សិ៍ អឆ កកចា ចិហាទំ បចិសិត្វា បាិេឆ បក្លាេលត្វា បត្ថាត្តចទត្យត្ថាសេត តិសិេត្ថា បត្ថិយំ ចត្ថត្ថឃំ បុទិយស្ស ក្ខបយាតកាេចត កេហត្វា ត្ខយំ ក្ខគាត៌ ក្ខគាតេតសិ៍

តត្ថ កាមន្ធាតិ វត្ថុកាមេសុ កិលេសកាមេន អន្ធា វិចក្ខុកា កតា។ ជាលសញ្ឆន្នាតិ សកត្តភាវបរត្តភាវេសុ អជ្ឈត្តិកពាហិរាយតនេសុ, តន្និស្សិតេសុ ច ធម្មេសុ អតីតាទិវសេន អនេកភេទភិន្នេសុ ហេដ្ឋុបរិយវសេន អបរាបរំ ឧប្បត្តិយា អនត្ថាភិឃាតំ អវត្ថរណតោ ច ជាលក្ខាតាយ តណ្ហាយ សុខុមច្ឆិទ្ទេន ជាលេន បរិវុតា វិយ ឧទកទហេ សញ្ឆន្នា បលិគុណ្ឋិតា អជ្ឈោត្ថដា។ តណ្ហាឆទនឆាទិតាតិ តណ្ហាសង្ខាតេន ឆទនេន សេវាលបណកេន វិយ ឧទកំ ឆាទិតា, បដិច្ឆន្នា បិហិតាតិ អត្ថោ។ បមត្តពន្ធុនាបិ កាមច្ឆន្ទនីវរណាទិវារិតកុសលចិត្តាចារេន ពន្ធស្សតិ។

បមត្តពន្ធុនា ពទ្ធាតិ កិលេសមារេន ទេវបុត្តមារេន ច ពទ្ធា។ យេនេកេន ហិ កិលេសមារេន ពទ្ធា, តេនេកេន ទេវបុត្តមារេនបិ ពទ្ធា នាម ហោតិ។ វុត្តញ្ហេតំ –

“អន្តលិក្ខចរោ បាសោ, យ្វាយំ ចរតិ មានសោ;

តេន តំ ពាធយិស្សាមិ, ន មេ សមណ មោក្ខសី”តិ។ (សំ. និ. ១.១៥១; មហាវ. ៣៣);

នមុចិ កណ្ហោ បមត្តពន្ធូតិ តីណិ មារស្ស នាមានិ។ ទេវបុត្តមារោបិ ហិ កិលេសមារោ វិយ អនត្ថេន បមត្តេ សត្តេ ពន្ធតីតិ បមត្តពន្ធុ។ “បមត្តា ពន្ធនេ ពទ្ធា”តិបិ បឋន្តិ។ តត្ថ ពន្ធនេតិ កាមគុណពន្ធនេតិ អត្ថោ។ ពទ្ធាតិ និយមិតា។ យថា កិំ? មច្ឆាវ កុមិនាមុខេតិ យថា នាម មច្ឆពន្ធេន ខិត្តស្ស កុមិនស្ស មុខេ បវិដ្ឋា មច្ឆា តេន ពទ្ធា ហុត្វា មរណមនេន្តិ បាបុណន្តិ, ឯវមេវ មារេន ខិត្តេន កាមគុណពន្ធនេន ពទ្ធា ឥមេ សត្តា ជរាមរណមន្វេន្តិ។ វច្ឆោ ខីរបកោវ មាតរំ យថា ខីរបាយី តរុណវច្ឆោ អត្តនោ មាតរំ អន្វេតិ អនុគច្ឆតិ, ន អញ្ញំ ឯវំ មារពន្ធនពទ្ធា សត្តា សំសារេ បរិព្ភមន្តា មរណមេវ អន្វេន្តិ អនុគច្ឆន្តិ, ន អញ្ញំ អមតំ និព្ពានន្តិ អធិប្បាយោ។

ចតុត្ថសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៥. អបរលកុណ្ឌកភទ្ទិយសុត្តវណ្ណនា

៦៥. បញ្ចមេ សម្ពហុលានំ ភិក្ខូនំ បិដ្ឋិតោ បិដ្ឋិតោតិ អាយស្មា លកុណ្ឌកភទ្ទិយោ ឯកទិវសំ សម្ពហុលេហិ ភិក្ខូហិ សទ្ធិំ កាយត្តរេន បិណ្ឌាយ ចរិត្វា កតភត្តកិច្ចោ បត្តំ ចោលកេន បុញ្ឆិត្វា ថវិកាយ បក្ខិបិត្វា អំសេ លគ្គេត្វា ចីវរំ សង្ឃរិត្វា តប្បិ វាមំសេ ឋបេត្វា បិឡាទិកេន អភិក្កន្តេន បដិក្កន្តេន អាលោកិតេន វិលោកិតេន សមិញ្ជិតេន បសារិតេន ឱក្ខិត្តចក្ខុ ឥរិយាបថសម្បន្នោ អត្តនោ សតិបដ្ឋានវេបុល្លំ បកាសេន្តោ វិយ សតិសម្បជញ្ញំ សុបដ្ឋិតំ កត្វា សមាហិតេន ចិត្តេន បទេ បទំ និក្ខិបន្តោ គច្ឆតិ, គច្ឆន្តោ ច ភិក្ខូនំ បច្ឆតោ បច្ឆតោ គច្ឆតិ តេហិ ភិក្ខូហិ អសំមិស្សោ។ កស្មា? អសំសដ្ឋវិហារិតាយ។ អបិច តស្សាយស្មតោ រូបំ បរិភូតំ បរិភវដ្ឋានិយំ បុថុជ្ជនា ឧហីឡេន្តិ។

ᨳᩮᩁᩮᩣ ᨲᩴ ᨩᩣᨶᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩮᩣ ᨸᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩮᩣ ᨣᨧ᩠ᨨᨲᩥ “ᨾᩣ ᩍᨾᩮ ᨾᩴ ᨶᩥᩔᩣᨿ ᩋᨸᩩᨬ᩠ᨬᩴ ᨸᩈᩅᩥᩴᩈᩩ”ᨲᩥ᪨ ᩑᩅᩴ ᨲᩮ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪ ᨧ ᨳᩮᩁᩮᩣ ᨧ ᩈᩣᩅᨲ᩠ᨳᩥᩴ ᨸᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩥᩉᩣᩁᩴ ᨸᩅᩥᩈᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨿᩮᨶ ᨽᨣᩅᩣ ᨲᩮᨶᩩᨸᩈᨦ᩠ᨠᨾᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨲᩮᨶ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ – “ᨲᩮᨶ ᨡᩮᩣ ᨸᨶ ᩈᨾᨿᩮᨶ ᩋᩣᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᩃᨠᩩᨱ᩠ᨭᨠᨽᨴ᩠ᨴᩥᨿᩮᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ᪨

ᨲᨲ᩠ᨳ ᨴᩩᨻ᩠ᨻᨱ᩠ᨱᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩥᩁᩪᨸᩴ᪨ ᨲᩮᨶᩔ ᩅᨱ᩠ᨱᩈᨾ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᩈᨱ᩠ᨮᩣᨶᩈᨾ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᨧ ᩋᨽᩣᩅᩴ ᨴᩔᩮᨲᩥ᪨ ᨴᩩᨴ᩠ᨴᩈᩥᨠᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨸᩣᩈᩣᨴᩥᨠᨴᩔᨶᩴ᪨ ᨲᩮᨶᩔ ᩋᨦ᩠ᨣᨸᨧ᩠ᨧᨦ᩠ᨣᩈᨾ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᩋᩣᨠᩣᩁᩈᨾ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᨧ ᩋᨽᩣᩅᩴ ᨴᩔᩮᨲᩥ᪨ ᩒᨠᩮᩣᨭᩥᨾᨠᨶ᩠ᨲᩥ ᩁᩔᩴ᪨ ᩍᨾᩥᨶᩣ ᩋᩣᩁᩮᩣᩉᩈᨾ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᩋᨽᩣᩅᩴ ᨴᩔᩮᨲᩥ᪨ ᨿᩮᨽᩩᨿ᩠ᨿᩮᨶ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪᨶᩴ ᨸᩁᩥᨽᩪᨲᩁᩪᨸᨶ᩠ᨲᩥ ᨸᩩᨳᩩᨩ᩠ᨩᨶᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪᩉᩥ ᩏᩉᩦᩊᩥᨲᩁᩪᨸᩴ᪨ ᨸᩩᨳᩩᨩ᩠ᨩᨶᩣ ᩑᨠᨧ᩠ᨧᩮ ᨨᨻ᩠ᨻᨣ᩠ᨣᩥᨿᩣᨴᨿᩮᩣ ᨲᩔᩣᨿᩈ᩠ᨾᨲᩮᩣ ᨣᩩᨱᩴ ᩋᨩᩣᨶᨶ᩠ᨲᩣ ᩉᨲ᩠ᨳᨠᨱ᩠ᨱᨧᩪᩊᩥᨠᩣᨴᩦᩈᩩ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᩁᩣᨾᩈᨶ᩠ᨲᩣ ᨠᩦᩊᨶ᩠ᨲᩣ ᨸᩁᩥᨽᩅᨶ᩠ᨲᩥ, ᨶ ᩋᩁᩥᨿᩣ, ᨠᩃ᩠ᨿᩣᨱᨸᩩᨳᩩᨩ᩠ᨩᨶᩣ ᩅᩣ᪨

ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪ ᩋᩣᨾᨶ᩠ᨲᩮᩈᩦᨲᩥ ᨠᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᩣᨾᨶ᩠ᨲᩮᩈᩥ? ᨳᩮᩁᩔ ᨣᩩᨱᩮ ᨸᨠᩣᩈᩮᨲᩩᩴ᪨ ᩑᩅᩴ ᨠᩥᩁ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥ “ᩍᨾᩮ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪ ᨾᨾ ᨸᩩᨲ᩠ᨲᩔ ᨿᨳᩣᨽᩪᨲᨣᩩᨱᩴ ᨶ ᨩᩣᨶᨶ᩠ᨲᩥ, ᨲᩮᨶ ᨲᩴ ᨸᩁᩥᨽᩅᨶ᩠ᨲᩥ, ᨲᩴ ᨶᩮᩈᩴ ᨴᩦᨥᩁᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᩉᩥᨲᩣᨿ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩣᨿ ᨽᩅᩥᩔᨲᩥ, ᩉᨶ᩠ᨴᩣᩉᩴ ᩍᨾᩔ ᨣᩩᨱᩮ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪᨶᩴ ᨸᨠᩣᩈᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᩁᩥᨽᩅᨲᩮᩣ ᨶᩴ ᨾᩮᩣᨧᩮᩔᩣᨾᩦ”ᨲᩥ᪨

ᨸᩔᨳ ᨶᩮᩣᨲᩥ ᨸᩔᨳ ᨶᩩ᪨ ᨶ ᨧ ᩈᩣ ᩈᨾᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥ ᩈᩩᩃᨽᩁᩪᨸᩣ, ᨿᩣ ᨲᩮᨶ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᨶᩣ ᩋᩈᨾᩣᨸᨶ᩠ᨶᨸᩩᨻ᩠ᨻᩣᨲᩥ ᩁᩪᨸᩈᨾᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥ ᩋᩁᩪᨸᩈᨾᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥ ᨻᩕᩉ᩠ᨾᩅᩥᩉᩣᩁᩈᨾᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥ ᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩈᨾᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥ ᨹᩃᩈᨾᩣᨸᨲ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᨸᨽᩮᨴᩤ ᩈᩣᩅᨠᩈᩣᨵᩣᩁᨱᩣ ᨿᩣ ᨠᩣᨧᩥ ᩈᨾᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥᨿᩮᩣ ᨶᩣᨾ, ᨲᩣᩈᩩ ᩑᨠᩣᨸᩥ ᩈᨾᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥ ᨶ ᩈᩩᩃᨽᩁᩪᨸᩣ, ᨴᩩᩃ᩠ᩃᨽᩣ, ᨶᨲ᩠ᨳᩥᨿᩮᩅ ᩈᩣ ᨲᩮᨶ ᩃᨠᩩᨱ᩠ᨭᨠᨽᨴ᩠ᨴᩥᨿᩮᨶ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᨶᩣ ᩋᩈᨾᩣᨸᨶ᩠ᨶᨸᩩᨻ᩠ᨻᩣ᪨ ᩑᨲᩮᨶᩔ ᨿᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ “ᨾᩉᩥᨴ᩠ᨵᩥᨠᩮᩣ ᨾᩉᩣᨶᩩᨽᩣᩅᩮᩣ”ᨲᩥ, ᨲᨲ᩠ᨳ ᨾᩉᩥᨴ᩠ᨵᩥᨠᨲᩴ ᨸᨠᩣᩈᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨾᩉᩣᨶᩩᨽᩣᩅᨲᩴ ᨴᩔᩮᨲᩩᩴ “ᨿᩔ ᨧᨲ᩠ᨳᩣᨿᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨾᩣᩉ᪨ ᨲᩴ ᩉᩮᨭ᩠ᨮᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶᨿᨾᩮᩅ᪨ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨧ ᨽᨣᩅᩣ “ᩑᩈᩮᩣ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨶᩣ, “ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩋᨿᩴ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᨶ ᨿᩮᩣ ᩅᩣ ᩈᩮᩣ ᩅᩣ ᨴᩩᨻ᩠ᨻᨱ᩠ᨱᩮᩣ ᨴᩩᨴ᩠ᨴᩈᩥᨠᩮᩣ ᩒᨠᩮᩣᨭᩥᨾᨠᩮᩣᨲᩥ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪᨶᩴ ᨸᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩮᩣ ᨸᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩮᩣ ᩋᩣᨣᨧ᩠ᨨᨲᩦᨲᩥ ᨧ ᩑᨲ᩠ᨲᨠᩮᨶ ᨶ ᩒᨬ᩠ᨬᩣᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ, ᩋᨳ ᨡᩮᩣ ᨾᩉᩥᨴ᩠ᨵᩥᨠᩮᩣ ᨾᩉᩣᨶᩩᨽᩣᩅᩮᩣ, ᨿᩴᨠᩥᨬ᩠ᨧᩥ ᩈᩣᩅᨠᩮᨶ ᨸᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩴ, ᩈᨻ᩠ᨻᩴ ᨲᩴ ᨲᩮᨶ ᩋᨶᩩᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩴ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨲᩴ ᨸᩥᩈᩣᩃᨧ᩠ᨨᨲ᩠ᨲᩴ ᩅᩥᨿ ᨣᩁᩩᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᩏᨸᩈᩮᩅᨳ, ᨲᩴ ᩅᩮᩣ ᨴᩦᨥᩁᨲ᩠ᨲᩴ ᩉᩥᨲᩣᨿ ᩈᩩᨡᩣᨿ ᨽᩅᩥᩔᨲᩦ”ᨲᩥ ᨴᩔᩮᨲᩥ᪨

ᩑᨲᨾᨲ᩠ᨳᩴ ᩅᩥᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ ᩑᨲᩴ ᩋᩣᨿᩈ᩠ᨾᨲᩮᩣ ᩃᨠᩩᨱ᩠ᨭᨠᨽᨴ᩠ᨴᩥᨿᩔ ᨾᩉᩥᨴ᩠ᨵᩥᨠᨲᩣᨾᩉᩣᨶᩩᨽᩣᩅᨲᩣᨴᩥᨽᩮᨴᩴ ᨣᩩᨱᩁᩣᩈᩥᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᩣᨠᩣᩁᨲᩮᩣ ᨩᩣᨶᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᨴᨲ᩠ᨳᨴᩦᨸᨶᩴ ᩍᨾᩴ ᩏᨴᩣᨶᩴ ᩏᨴᩣᨶᩮᩈᩥ᪨

ᨲᨲ᩠ᨳ ᨶᩮᩃᨦ᩠ᨣᩮᩣᨲᩥ ᩑᩃᩴ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ ᨴᩮᩣᩈᩮᩣ, ᨶᩣᩔ ᩑᩃᨶ᩠ᨲᩥ ᨶᩮᩃᩴ᪨ ᨠᩥᩴ ᨸᨶ ᨲᩴ? ᩈᩩᨸᩁᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩈᩦᩃᩴ᪨ ᨲᨬ᩠ᩉᩥ ᨶᩥᨴ᩠ᨴᩮᩣᩈᨭ᩠ᨮᩮᨶ ᩍᨵ “ᨶᩮᩃ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨵᩥᨸ᩠ᨸᩮᨲᩴ᪨ ᨲᩴ ᨶᩮᩃᩴ ᨸᨵᩣᨶᨽᩪᨲᩴ ᩋᨦ᩠ᨣᩴ ᩑᨲᩔᩣᨲᩥ ᨶᩮᩃᨦ᩠ᨣᩮᩣ᪨ ᩈᩮᩣ ᨿᩴ “ᩁᨳᩮᩣ”ᨲᩥ ᩅᨠ᩠ᨡᨲᩥ, ᨲᩮᨶ ᩈᨾ᩠ᨻᨶ᩠ᨵᩮᩣ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩈᩩᨸᩁᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩈᩦᩃᨦ᩠ᨣᩮᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᨹᩃᩈᩦᩃᨬ᩠ᩉᩥ ᩍᨵᩣᨵᩥᨸ᩠ᨸᩮᨲᩴ᪨ ᩈᩮᨲᩣ ᨸᨧ᩠ᨨᩣᨴᩣ ᩑᨲᩔᩣᨲᩥ ᩈᩮᨲᨸᨧ᩠ᨨᩣᨴᩮᩣ᪨ ᨸᨧ᩠ᨨᩣᨴᩮᩣᨲᩥ ᩁᨳᩔ ᩏᨸᩁᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩁᩥᨲᨠᨾ᩠ᨻᩃᩣᨴᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ᨸᨶ ᩈᩩᨸᩁᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᨵᩅᩃᨠᩣᩁᩮᨶ ᩈᩮᨲᩮᩣ ᩅᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩁᨲ᩠ᨲᨶᩦᩃᩣᨴᩦᩈᩩ ᩅᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᨲᩁᩮᩣ᪨ ᩍᨵ ᨸᨶ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᨹᩃᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᩋᨵᩥᨸ᩠ᨸᩮᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᩈᩩᨸᩁᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᨽᩣᩅᩴ ᩏᨸᩣᨴᩤᨿ “ᩈᩮᨲᨸᨧ᩠ᨨᩣᨴᩮᩣ”ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᨿᨳᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᨲᩕᩣᨸᩥ “ᩁᨳᩮᩣ ᩈᩦᩃᨸᩁᩥᨠ᩠ᨡᩣᩁᩮᩣ”ᨲᩥ᪨ ᩑᨠᩮᩣ ᩈᨲᩥᩈᨦ᩠ᨡᩣᨲᩮᩣ ᩋᩁᩮᩣ ᩑᨲᩔᩣᨲᩥ ᩑᨠᩣᩁᩮᩣ᪨ ᩅᨲ᩠ᨲᨲᩦᨲᩥ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᨲᩥ᪨ ᩁᨳᩮᩣᨲᩥ ᨳᩮᩁᩔ ᩋᨲ᩠ᨲᨽᩣᩅᩴ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᩅᨴᨲᩥ᪨

អតិឈត្តិ តិក្ខញ្ច, លោកចិរហិតំ យាតំ ចិយ កិលេសបរិលោកចិរហិតត្តិ អត្ថោ។ អាយត្តត្តិ សព្ពហុលានំ កិច្ចានំ បិដ្ឋិតោ បិដ្ឋិតោ អាគន្ត្វា លិត្តសោតត្តិ បដ្ឋិត្តសោតំ។ បកតិវចស្ស ហិ សុលបចត្តតុំ អក្ខមិសេសុ តាកិយញ្ញា ឧបលិត្តានំ សបរិវេលាឌិតំ សោរតោ សចតំ សត្តំ ហោតិ, តេត សោ អដ្ឋិត្តសោរតោ តាយ ហោតិ។ អយំ បត លត្តិសតិយា សោតានំ អតចសេសតោ បហីតត្តា លិត្តសោរតោ តាយ ហោតិ, តំ លិត្តសោតំ។ តត្ថិ ឧតស្ស ពាត្តតត្តិ អពាត្តតោ។ វច្ឆបត្តវស្ស ហិ អគ្គេត សដ្ឋិ តិដ្ឋលកាចកាវលត្តំ ពាហុតិ ពាត្តតាតិ ហោត្តិ, តេត សោ សពាត្តតោ។ អយំ បត សព្ពសំយោជនពាត្តតានំ អតចសេសតោ បរិក្ខិលត្តា អពាត្តតោ, តំ អពាត្តតំ។ បស្សាតិ កតចា ឆេវស្ស គុលោហិ សោរតស្សបរិត្តា ហុត្វា អត្តានំ ចតតិ។

ឰតិ សត្វា អាយស្មត្តំ លកុណ្ឌកភទ្ទិយំ អរហត្តផលសីសេត សុចក្កំ, អរហត្តផលចិមុត្តិយា សុវត្តវច្ឆំ, សុបដ្ឋិតាយ សតិយា ស្វាវំ, កិលេសបរិលោកាការេចត អបរិលោកំ, តណ្ហាលេបិកាវេចត អនុបលេបំ, សំយោជនតាឌិតំ អការេចត អពាត្តតំ សុបរិក្ខិត្តំ សុយុត្តំ អាជញ្ញាវចំ កត្វា ចវស្សតិ។

បញ្ចមសុត្តវណ្ណតា តិដ្ឋិតា។

៩។ តណ្ហាសង្ខយសុត្តវណ្ណតា

៩៩។ ឧេដ្ឋ អញ្ញាសិកោណ្ឌញ្ញោតិ ឧត្ត កោណ្ឌញ្ញោតិ តស្សាយស្មតោ កោត្តតោ អាគតតាមំ។ សាចកោសុ បត សព្ពបឋមំ អរិយសច្ចាតិ បដិចិជ្ឈិតិ កតចា "អញ្ញាសិ ចត, ភោ, កោណ្ឌញ្ញោ"តិ (មហាច។ ១៧; សំ។ តិ។ ៥។១០៨១) ចុទិត្តានាតចសេត ឆេវោ សាសេត "អញ្ញាសិកោណ្ឌញ្ញោ"ត្វេច បញ្ញាយិត្ថ។ តណ្ហាសង្ខយចិមុត្តិត្តិ តណ្ហា សង្ខីយតិ បហីយតិ ឧត្ថាតិ តណ្ហាសង្ខយោ, តិព្វានំ។ តស្មិំ តណ្ហាសង្ខយេ ចិមុត្តិ។ តណ្ហា ចា សង្ខីយតិ បហីយតិ ឧតេតាតិ តណ្ហាសង្ខយោ, អរិយមគ្គោ។ តស្ស ផលភាតា, បរិយោសាតភាតា ចា ចិមុត្តីតិ តណ្ហាសង្ខយចិមុត្តិ , តិប្បរិយាយេត អរហត្តផលសមាបត្តិ។ តំ បច្ចវេក្ខមាតោ តិសិត្តោ ហោតិ។ អយញ្ហិអាយស្មា ពាហុលំ ផលសមាបត្តិំ សមាបជ្ជតិ, តស្មា ឰឆាបិ ឧចមកាសិ។

ឧតមត្ថំចិទិត្វាតិ ឧតំ អញ្ញាសិកោណ្ឌញ្ញត្ថេរស្ស អគ្គផលបច្ចវេក្ខណំ ចិទិត្វា តទត្ថទីបតំ ឰមំ ឧទាតំ ឧទាតេសិ។

តត្ថ យស្ស មូលំ ឆមា តត្ថីតិ យស្ស អរិយបុគ្គលស្ស អត្តភាវរុក្ខមូលភូតា អចិជ្ជា, តស្សាច បតិដ្ឋា ហេតុភូតា អាសចតីចរលអយោនិសោមតសិការសង្ខាតា ឆមា បថចី ច តត្ថិ អគ្គមគ្គេត សមុគ្ឃាតិតត្តា។ បណ្ណា តត្ថិ កុតោ លតាតិ តត្ថិ លតា កុតោ បណ្ណាតិ បទសម្ពន្ធោ។ មាតាតិមាតាឌិបភេទា សាខាបសាខាឌិសង្ខាតា លតាបិ តត្ថិ, កុតោ ឧច មទប្បមាទមាយាសាឋេយ្យាឌិបណ្ណានីតិ អត្ថោ។ អថ ចា បណ្ណា តត្ថិ កុតោ លតាតិ រុក្ខជ្ជស្ស ចឌ្ឍមាតស្ស បឋមំ បណ្ណាតិ តិព្វត្តតិ។ បច្ឆា

សាខាបសាខាសង្ខាតា លតាតិ កត្វា វុត្តំ។ តត្ថ យស្ស អរិយមគ្គភាវនាយ អសតិ ឧប្បជ្ជនារហស្ស អត្តភាវរុក្ខស្ស អរិយមគ្គស្ស ភាវិតត្តា យំ អវិជ្ជាសង្ខាតំ មូលំ, តស្ស បតិដ្ឋានភូតំ អាសវាទិ ច នត្ថិ។ មូលគ្គហណេនេវ ចេត្ថ មូលការណត្តា ពីជដ្ឋានិយំ កម្មំ តទាការេវាបិ គហិតោយេវាតិ វេទិតព្វោ។ អសតិ ច កម្មពីជេ តំនិមិត្តា វិញ្ញាណង្កុរោ, វិញ្ញាណង្កុរនិមិត្តា ច នាមរូបសឡាយតនបត្តសាខាយោ ន និព្វត្តិស្សន្តីយេវ។ តេន វុត្តំ – “យស្ស មូលំ ឆមា នត្ថិ, បណ្ណា នត្ថិ កុតោ លតា”តិ។

តំ ធីរំ ពន្ធនា មុត្តន្តិ តំ ចតុព្ពិធសម្មប្បធានវីរិយយោគេន វិជិតមារត្តា ធីរំ, តតោ ឯវ សព្ពកិលេសាភិសង្ខារពន្ធនតោ មុត្តំ។ កោ តំ និន្ទិតុមរហតីតិ ឯត្ថ តន្តិ និបាតមត្តំ។ ឯវំ សព្ពកិលេសវិប្បមុត្តំ សីលាទិអនុត្តរគុណសមន្នាគតំ កោ នាម វិញ្ញុជាតិកោ និន្ទិតុំ គរហិតុំ អរហតិ និន្ទានិមិត្តស្សេវ អភាវតោ។ ទេវាបិ នំ បសំសន្តីតិ អញ្ញទត្ថុ ទេវា សក្កាទយោ គុណវិសេសវិទូ, អបិសទ្ទេន មនុស្សាបិ ខត្តិយបណ្ឌិតាទយោ បសំសន្តិ។ កិញ្ច ភិយ្យោ? ព្រហ្មុនាបិ បសំសិតោ មហាព្រហ្មុនាបិ អញ្ញេហិបិ ព្រហ្មកាយិកគណាទីហិបិ បសំសិតោ ថោមិតោយេវាតិ។

ឆដ្ឋសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៧. បបញ្ចខយសុត្តវណ្ណនា

៦៧. សត្តមេ បបញ្ចសញ្ញាសង្ខាបហានន្តិ បបញ្ចេន្តិ យត្ថ សយំ ឧប្បន្នា, តំ សន្តានំ វិត្ថារេន្តិ ចិរំ ឋបេន្តីតិ បបញ្ចា, កិលេសា។ វិសេសតោ រាគទោសមោហតណ្ហាទិដ្ឋិមានា។ តថា ហិ វុត្តំ –

“រាគោ បបញ្ចោ, ទោសោ បបញ្ចោ, មោហោ បបញ្ចោ, តណ្ហា បបញ្ចោ, ទិដ្ឋិ បបញ្ចោ, មានោ បបញ្ចោ”តិ –

អបិច សំកិលេសដ្ឋោ បបញ្ចដ្ឋោ, កចវរដ្ឋោ បបញ្ចដ្ឋោ។ តត្ថ រាគបបញ្ចស្ស សុភសញ្ញា និមិត្តំ, ទោសបបញ្ចស្ស អាឃាតវត្ថុ, មោហបបញ្ចស្ស អាសវា, តណ្ហាបបញ្ចស្ស វេទនា, ទិដ្ឋិបបញ្ចស្ស សញ្ញា, មានបបញ្ចស្ស វិតក្កោ និមិត្តំ។ តេហិ បបញ្ចេហិ សហគតា សញ្ញា បបញ្ចសញ្ញា។ បបញ្ចសញ្ញានំ សង្ខា ភាគា កោដ្ឋាសា បបញ្ចសញ្ញាសង្ខា។ អថវា សង្ខាតិ និមិត្តេហិ តំតំបបញ្ចស្ស បក្ខិយោ កិលេសករណោ។ សញ្ញាគហណញ្ចេត្ថ តស្ស តេសំ សាធារណហេតុភាវតោ។ វុត្តញ្ហេតំ – “សញ្ញានិទានា ហិ បបញ្ចសង្ខា”តិ (សុ. និ. ៨៨០)។ តេសំ បហានំ, តេន តេន មគ្គេន រាគាទិកិលេសានំ សមុច្ឆេទនន្តិ អត្ថោ។

តទា ហិ ភគវា អតីតាសុ អនេកកោដិសតសហស្សសង្ខាសុ អត្តនោ ជាតីសុ អនត្ថស្ស និមិត្តភូតេ កិលេសេ ទុក្ខស្មិំ ចរិមភវេ អរិយមគ្គេន ពោធិមណ្ឌេ សវាសនេ បហីនេ បច្ចវេក្ខិត្វា សត្តសត្តាហំ កិលេសចរិតំ រាគាទិកិលេសសំកិលិដ្ឋំ កញ្ជិយបុណ្ណលិត្តំ វិយ តក្ករិតទាឋំ វិយ ចរាបីតបិលោតិកំ វិយ ច ឧត្តិណ្ណមោទាវិយំ ទិស្វា “ឥទំ គហនំ នាមិទំ កិលេសវដ្ដំ អនាទិកាលភាវិតំ មយ្ហំ អនវសេសំ បហីនំ,

អហោ សុប្បហីន"ន្តិ ឧប្បន្នបីតិបាមោជ្ជោ ឧទានំ ឧទានេសិ។ តេន វុត្តំ – "អថ ខោ ភគវា អត្តនោ បបញ្ចសញ្ញាសង្ខាបហានំ វិទិត្វា តាយំ វេលាយំ ឥមំ ឧទានំ ឧទានេសី"តិ។

តត្ថ យស្ស បបញ្ចា ឋិតិ ច នត្ថីតិ យស្មា ភគវា អត្តានមេវ បរំ វិយ កត្វា និទ្ទិសតិ តស្មា យស្ស អគ្គបុគ្គលស្ស វុត្តលក្ខណា បបញ្ចា, តេហិ កតា សំសារេ ឋិតិ ច នត្ថិ។ នេត្តិយំ បន "ឋិតិ នាម អនុសយោ"តិ (នេត្តិ។ ៣៧) វុត្តំ។ អនុសយោ ហិ ភវបវត្តិយា មូលន្តិ។ សត្តេ សំសារេ បបញ្ចេន្តីតិ បបញ្ចា។ "បបញ្ចដ្ឋិតី"តិ ច បាឋោ។ តស្សត្ថោ – បបញ្ចានំ ឋិតិ វិជ្ជមានតា មគ្គេន អសមុច្ឆេទោ បបញ្ចដ្ឋិតិ, បបញ្ចា ឯវ វា អវសិដ្ឋកុសលាកុសលវិបាកានំ បវត្តិយា ហេតុភាវតោ វដ្ដស្ស ឋិតិ បបញ្ចដ្ឋិតិ, សា យស្ស អគ្គបុគ្គលស្ស នត្ថិ។ សន្ទានំ បលិឃញ្ច វីតិវត្តោតិ យោ ពន្ធនដ្ឋេន សន្តានសទិសត្តា "សន្ទាន"ន្តិ លទ្ធនាមា តណ្ហាទិដ្ឋិយោ, និព្វាននគរប្បវេសនិសេធនតោ បលិឃសទិសត្តា បលិឃសង្ខាតំ អវិជ្ជញ្ច វីតិវត្តោ សវាសនបហានេន វិសេសតោ អតិក្កន្តោ។ អបរេ បន កោធំ "សន្ទាន"ន្តិ វទន្តិ, តំ ន គហេតព្ពំ។ សោ ហិ "បរាភិសជ្ជនី"តិ វុត្តោតិ។

តំ និត្តណ្ហំមុនិំ ចរន្តន្តិ តំ សព្វទាបិ តណ្ហាភាវេន និត្តណ្ហំ ឧភយលោកមុននតោ អត្តហិតបរហិតមុននតោ ច មុនិំ, ឯកន្តេន សព្វសត្តហិតត្ថំ ចតូហិ ឥរិយាបថេហិ នានាសមាបត្តិចារេហិ អនញ្ញសាធារណេហិ ញាណចារេន ច ចរន្តំ នាវជានាតិ សទេវកោបិ លោកោតិ សព្វោ សបញ្ញាជាតិកោ សត្តលោកោ សទេវកោបិ សព្រហ្មកោបិ ន គរហតិបិ អវជានាតិ ន បរិភោតិ, អថ ខោ អយមេវ លោកេ អគ្គោ សេដ្ឋោ ឧត្តមោ បវរោតិ គរុំ ករោន្តោ សក្កច្ចំ បូជាសក្ការនិរតោ ហោតីតិ។

សត្តមសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៨។ កច្ចានសុត្តវណ្ណនា

៦៨។ អដ្ឋមេ អជ្ឈត្តន្តិ ឯត្ថ អយំ អជ្ឈត្តសទ្ទោ "ឆ អជ្ឈត្តិកានិ អាយតនានី"តិអាទីសុ (ម។ និ។ ៣។៣០៤) អជ្ឈត្តជ្ឈត្តេ អាគតោ។ "អជ្ឈត្តា ធម្មា (ធ។ ស។ តិកមាតិកា ២០), អជ្ឈត្តំ វា កាយេ កាយានុបស្សី"តិអាទីសុ (ទី។ និ។ ២។៣៧៣-៣៧៤) និយកជ្ឈត្តេ។ "សព្វនិមិត្តានំ អមនសិការា អជ្ឈត្តំ សុញ្ញតំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតី"តិអាទីសុ (ម។ និ។ ៣។១៨៧) វិសយជ្ឈត្តេ, ឥស្សរិយដ្ឋានេតិ អត្ថោ។ ផលសមាបត្តិ ហិ ពុទ្ធានំ ឥស្សរិយដ្ឋានំ នាម។ "តេនានន្ទ, ភិក្ខុនា តស្មិំយេវ បុរិមស្មិំ សមាធិនិមិត្តេ អជ្ឈត្តមេវ ចិត្តំ សណ្ឋបេតព្ព"ន្តិអាទីសុ (ម។ និ។ ៣។១៨៨) គោចរជ្ឈត្តេ។ ឥធាបិ គោចរជ្ឈត្តេយេវ ទដ្ឋព្ពំ។ តស្មា អជ្ឈត្តន្តិ គោចរជ្ឈត្តភូតេ កម្មដ្ឋានារម្មណេតិ វុត្តំ ហោតិ។ បរិមុខន្តិ អភិមុខំ។ សូបដ្ឋិតាយាតិ សុដ្ឋុ ឧបដ្ឋិតាយ កាយគតាយ សតិយា។ សតិសីសេន ចេត្ថ ឈានំ វុត្តំ។ ឥទំ វុត្តំ ហោតិ "អជ្ឈត្តំ កាយានុបស្សនាសតិបដ្ឋានវសេន បដិលទ្ធំ ឧក្កអាទិ ឈានំ សមាបជ្ជិត្វា"តិ។

អយញ្ហិ ថេរោ ភគវតិ សាវត្ថិយំ វិហរន្តេ ឯកទិវសំ សាវត្ថិយំ បិណ្ឌាយ ចរិត្វា បច្ឆាភត្តំ បិណ្ឌបាតបដិក្កន្តោ វិហារំ បវិសិត្វា

ភគវតោ វត្តំ ទស្សេត្វា ទិវាដ្ឋានេ ទិវាវិហារំ និសិន្នោ នានាសមាបត្តីហិ ទិវសភាគំ វីតិនាមេត្វា សាយន្ហសមយំ វិហារមជ្ឈំ ឱតរិត្វា ភគវតិ គន្ធកុដិយំ និសិន្នេ “អកាលោ តាវ ភគវន្តំ ឧបសង្កមិតុ”ន្តិ គន្ធកុដិយា អវិទូរេ, អញ្ញតរស្មិំ រុក្ខមូលេ កាលបរិច្ឆេទំ កត្វា យថាវុត្តំ សមាបត្តិំ សមាបជ្ជិត្វា និសីទិ។ សត្ថា តំ តថានិសិន្នំ គន្ធកុដិយំ និសិន្នោយេវ បស្សិ។ តេន វុត្តំ – “តេន ខោ បន សមយេន អាយស្មា មហាកច្ចានោ...បេ... សូបដ្ឋិតាយា”តិ។

ឯតមត្ថំ វិទិត្វាតិ ឯតំ អាយស្មតោ មហាកច្ចានត្ថេរស្ស សតិបដ្ឋានភាវនាវសេន អធិគតំ ឈានំ បាទកំ កត្វា សមាបជ្ជនំ សព្ពាការតោ វិទិត្វា តទត្ថទីបនំ ឥមំ ឧទានំ ឧទានេសិ។

តត្ថ យស្ស សិយា សព្ពទា សតិ, សតតំ កាយគតា ឧបដ្ឋិតាតិ យស្ស អារទ្ធវិបស្សកស្ស ឯកទិវសំ ឆ កោដ្ឋាសេ កត្វា សព្ពស្មិម្បិ កាលេ នាមរូបភេទេន ទុវិធេនបិ កាយេ គតា កាយារម្មណា បញ្ចន្នំ ឧបាទានក្ខន្ធានំ អនិច្ចាទិសម្មសនវសេន សតតំ និរន្តរំ សាតច្ចាភិយោគវសេន សតិ ឧបដ្ឋិតា សិយា។

អយំ កិរាយស្មា បឋមំ កាយគតាសតិកម្មដ្ឋានវសេន ឈានំ និព្ពត្តេត្វា តំ បាទកំ កត្វា កាយានុបស្សនាសតិបដ្ឋានមុខេន វិបស្សនំ បដ្ឋបេត្វា អរហត្តំ បត្តោ។ សោ អបរភាគេបិ យេភុយ្យេន តមេវ ឈានំ សមាបជ្ជិត្វា វុដ្ឋាយ តទេវ ច វិបស្សិត្វា ផលសមាបត្តិំ សមាបជ្ជតិ។ ស្វាយំ យេន វិធិនា អរហត្តំ បត្តោ, តំ វិធិំ ទស្សេន្តោ សត្ថា “យស្ស សិយា សព្ពទា សតិ, សតតំ កាយគតា ឧបដ្ឋិតា”តិ វត្វា តស្សា ឧបដ្ឋានាការំ វិភាវេតុំ “នោ ចស្ស នោ ច មេ សិយា, ន ភវិស្សតិ ន ច មេ ភវិស្សតី”តិ អាហ។

តស្សេវ ទ្វិធា វេទិតព្ពោ សម្មសនតោ បុព្ពភាគវសេន សម្មសនកាលវសេន ចាតិ។ តត្ថ បុព្ពភាគវសេន តាវ នោ ចស្ស នោ ច មេ សិយាតិ អតីតកាលេ មម កិលេសកម្មំ នោ ចស្ស ន ភវេយ្យ ចេ, ឥមស្មិំ បច្ចុប្បន្នកាលេ អយំ អត្តភាវោ នោ ច មេ សិយា ន មេ ឧប្បជ្ជេយ្យ។ យស្មា បន មេ អតីតេ កម្មកិលេសា អហេសុំ, តស្មា តំនិមិត្តោ ឯតរហិ អយំ មេ អត្តភាវោ បវត្តតិ។ ន ភវិស្សតិ ន ច មេ ភវិស្សតីតិ ឥមស្មិំ អត្តភាវេ បដិបក្ខាធិគមេន កិលេសកម្មំ ន ភវិស្សតិ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ មេ, អាយតិំ វិបាកវដ្ដំ ន ច មេ ភវិស្សតិ ន មេ បវត្តិស្សតីតិ។ ឯវំ កាលត្តយេ កម្មកិលេសហេតុកំ ឥទំ មយ្ហំ អត្តភាវសង្ខាតំ ផលបញ្ចកំ, ន ឥស្សរាទិហេតុកំ, យថា ច មយ្ហំ ឯវំ សព្ពសត្តានន្តិ សប្បច្ចយនាមរូបទស្សនំ បកាសិតំ ហោតិ។

សម្មសនកាលវសេន បន នោ ចស្ស នោ ច មេ សិយាតិ យស្មា ឥទំ ខន្ធបញ្ចកំ ហុត្វា អភាវដ្ឋេន អនិច្ចំ, អភិណ្ហបដិបីឡនដ្ឋេន ទុក្ខំ, អវសវត្តនដ្ឋេន អនត្តា, ឯវំ យទិ អយំ អត្តា នាម នាបិ ខន្ធបញ្ចកវិនិមុត្តោ កោចិ នោ ចស្ស នោ ច សិយា ន ភវេយ្យ, ឯវំ, ភន្តេ, នោ ច មេ សិយា មម សន្តកំ នាម កិញ្ចិ ន ភវេយ្យ។ ន ភវិស្សតីតិ អត្តនិ អត្តនិយេ ភវិតព្ពំ យថា ឥទំ នាមរូបំ ឯតរហិ ច អតីតេ ច អត្តត្តនិយំ សុញ្ញំ, ឯវំ ន ភវិស្សតិ ន មេ ភវិស្សតិ, អនាគតេបិ ខន្ធវិនិមុត្តោ អត្តា នាម ន កោចិ ន មេ ភវិស្សតិ ន បវត្តិស្សតិ, តតោ ឯវ កិញ្ចិ បលិពោធដ្ឋានិយំ ន មេ ភវិស្សតិ អាយតិម្បិ អត្តនិយំ នាម ន មេ កិញ្ចិ ភវិស្សតីតិ។ ឥមិនា តីសុ កាលេសុ “អហ”ន្តិ

គហេតព្ពស្ស អភាវតោ “មម”ន្តិ គហេតព្ពស្ស ច អភាវំ ទស្សេតិ។ តេន ចតុក្កោដិកា សុញ្ញតា បកាសិតា ហោតិ។

អនុបុព្ពវិហារិ តត្ថ សោតិ ឯវំ តីសុបិ កាលេសុ អត្តត្តនិយំ សុញ្ញតំ តត្ថ សង្ខារគតេ អនុបស្សន្តោ អនុក្កមេន ឧទយព្ពយញាណាទិវិបស្សនាញាណេហិ ឧប្បជ្ជមានេហិ អនុបុព្ពវិបស្សនាវិហារវសេន អនុបុព្ពវិហារី សមានោ។ កាលេនេវ តរេ វិសត្តិកន្តិ សោ ឯវំ វិបស្សនំ មត្ថកំ បាបេត្វា ឋិតោ យោគាវចរោ ឥន្ទ្រិយានំ បរិបាកគតកាលេន វុដ្ឋានគាមិនិយា វិបស្សនាយ មគ្គេន ឃដិតកាលេន អរិយមគ្គស្ស ឧប្បត្តិកាលេន សកលស្ស ភវត្តយស្ស សំតននតោ វិសត្តិកាសង្ខាតំ តណ្ហំ តរេយ្យ, វិតរិត្វា តស្សា បរតីរេ តិដ្ឋេយ្យាតិ អធិប្បាយោ។

ឥតិ ភគវា អញ្ញាបទេសេន អាយស្មតោ មហាកច្ចានស្ស អរហត្តុប្បត្តិទីបនំ ឧទានំ ឧទានេសិ។

អដ្ឋមសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៩. ឧទបានសុត្តវណ្ណនា

៦៩. នវមេ មល្លេសូតិ មល្លា នាម ជានបទិនោ រាជកុមារា, តេសំ និវាសោ ឯកោបិ ជនបទោ រុឡ្ហីវសេន “មល្លា”តិ វុច្ចតិ, តេសុ មល្លេសុ, យំ លោកេ “មល្លា”តិ វុច្ចតិ។ កេចិ បន “មាលេសូ”តិ បឋន្តិ។ ចារិកំ ចរមានោតិ អតុរិតចារិកាវសេន មហាមណ្ឌលជនបទចារិកំ ចរមានោ។ មហតា ភិក្ខុសង្ឃេនាតិ អបរិច្ឆិន្នគណនេន មហន្តេន សមណគណេន។ តទា ហិ ភគវតោ មហាភិក្ខុបរិវារោ អហោសិ។ ថូណំ នាម មល្លានំ ព្រាហ្មណគាមោតិ បុរត្ថិមទក្ខិណាយ ទិសាយ មជ្ឈិមទេសស្ស អវសានេ មល្លទេសេ ថូណនាមកោ ព្រាហ្មណពហុលតាយ ព្រាហ្មណគាមោ។ តទវសរីតិ តំ អវសរិ, ថូណគាមមគ្គំ បាបុណីតិ អត្ថោ។ អស្សោសុន្តិ សុណិំសុ, សោតទ្វារសម្បត្តវចននិគ្ឃោសានុសារេន ជានិំសូតិ អត្ថោ។ ខោតិ បទបូរណេ, អវធារណត្ថេ វា និបាតោ។ តត្ថ អវធារណត្ថេន អស្សោសុំយេវ, ន តេសំ សវនន្តរាយោ អហោសីតិ វុត្តំ ហោតិ។ បទបូរណេន បទព្យញ្ជនសិលិដ្ឋតាមត្តមេវ។ ថូណេយ្យកាតិ ថូណគាមវាសិនោ។ ព្រាហ្មណគហបតិកាតិ ឯត្ថ ព្រហ្មំ អណន្តីតិ ព្រាហ្មណា, មន្តេ សជ្ឈាយន្តីតិ អត្ថោ។ ឥទមេវ ហិ ជាតិព្រាហ្មណានំ និរុត្តិវចនំ, អរិយា បន ពាហិតបាបត្តា “ព្រាហ្មណា”តិ វុច្ចន្តិ។ គហបតិកាតិ ខត្តិយព្រាហ្មណេ វជ្ជេត្វា យេ កេចិ អគារំ អជ្ឈាវសន្តា វុច្ចន្តិ, វិសេសតោ វេស្សា។ ព្រាហ្មណា ច គហបតិកា ច ព្រាហ្មណគហបតិកា។

ឥទានិ យមត្ថំ តេ អស្សោសុំ, តំ ទស្សេតុំ “សមណោ ខលុ, ភោ, គោតមោ”តិអាទិ វុត្តំ។ តត្ថ សមិតបាបត្តា “សមណោ”តិ វេទិតព្ពោ។ វុត្តញ្ហេតំ – “សមិតាស្ស ហោន្តិ បាបកា អកុសលា ធម្មា”តិអាទិ (ម॰ និ॰ ១.៤៣៤)។ ភគវា ច អនុត្តរេន អរិយមគ្គេន សព្ពសោ សមិតបាបោ។ តេនស្ស យថាភូតគុណាធិគតមេតំ នាមំ, យទិទំ សមណោតិ។ ខលូតិ អនុស្សវនត្ថេ និបាតោ។ ភោតិ ព្រាហ្មណជាតិកានំ ជាតិសមុទាគតំ អាលបនមត្តំ។ វុត្តម្បិ ចេតំ “ភោវាទិ នាម សោ ហោតិ, សចេ ហោតិ សកិញ្ចនោ”តិ (ធ॰ ប॰ ៣៩៦)។ គោតមោតិ

កោត្តចរេន ភគវតោ បរិក្ខិត្តំ។ តស្មា “សយនោ លសុ, ទោសា, កោតយោ”តិ សយនោ កិរ, ទោសា, កោតយកោរោត្តាតិ អយមេត្ថ អត្ថោ។ សព្យុប្បុត្តោតិ ឡាតំ បន ភគវតោ វត្ថាកុលបរិឌីបនំ សញ្យកុលិ បញ្ញាខិតោតិ សង្គាបញ្ញាខិតភាវបរិឌីបនំ។ រោគធិ បរិទុទ្ទោន អគតិក្ខតោ អបរិក្ខិត្តំមេវ តំ កុលំ បហាយ គន្តព្វមេវកាយសង្គាយ បញ្ញាខិតោតិ វុត្តំ ហោតិ។ វណ្ណបិតំ ពិលាស្ស ច កុសស្ស ច ឃាវ យុលតោ ប្វុទេស្សត្តិ បរិតឹយកុបំ ពិលោន ច កុសេន ច យុលប្យាលោន ចន្ទេស្សុំ, ពិលាទីតិ បក្ខិបិត្វា កុបំ បិងហិស្សតិ អត្ថោ។

តស្ស កិរ កាយស្ស ឧាហិ ភគវតោ អាគមនមគ្គេ ព្រាហ្មណានំ បរិកោគក្ខតោ ឧតោ វណ្ណបិតោ អហោសិ។ តំ ឌបេត្វា តត្ថ សព្វានិ កុបតទ្យអាគាទីតិ វណ្ណកដ្ឋាភានិ តទា ចិស្សន្ទានិ តិរុងកានិ អហេសុំ។ អថ ឆ្កុលាឃ្យកា រតនត្តយេ អប្បសន្នា មន្ទបុញ្ញតា ភគវតោ អាគមនំ ស្វុត្វា “សចេ សមណោ កោតមោ សសាវកោ ឡាមំ កាមំ បធិសិត្វា ខ្ញីហតីហំ ចសេយ្យ, សព្វំ ឡាមំ ឌនំ អត្តនោ ចចេន ធនេយ្យ, តតោ ព្រាហ្មណធម្មា បតិដ្ឋំ ន លភេយ្យា”តិ តត្ថ ភគវតោ អចាសាយ បរិសក្កត្តា “ឡាមស្មិំ កាមេ អញ្ញត្ថ វណ្ណកំ នត្ថិ, អយំ វណ្ណបិតំ អបរិភោគំ ភវិស្សាម, ឧចំ សមណោ កោតមោ សសាវកោ ឡាមំ កាមំ ន បធិសិស្សតី”តិ សមុត្តយិត្វា សព្វេ កាមចាសិនោ សត្ថាហស្ស វណ្ណកំ គហេត្វា ចាដិអាទីតិ បូរេត្វា វណ្ណបិតំ ពិលោន ច កុសេន ច បិងហិសុ។ តេន វុត្តំ – “វណ្ណបិតំ ពិលាស្ស ច កុសស្ស ច ឃាវ យុលតោ បូរេសុំ, ‘មា តេ មុណ្ឌកា សមណកា បរិតឹយំ អបំសុ’”តិ។

តត្ថ មុណ្ឌកា សមណកាតិ មុណ្ឌេ “មុណ្ឌា”តិ សមណេ “សមណា”តិ ចត្តុំ ចដ្ដេយ្យ, តេ បន កុំសតានិប្បានេន ហីឡេត្វា ឧចយាហំសុ។ យាតិ បដិសេធេ, មា អបំសុ មា បិបិំសុតិ អត្ថោ។ មគ្គា ឧក្កម្មាតិ មគ្គតោ អបសក្កិត្វា។ ឧតយ្យាតិ យោ វណ្ណបិតោ តេហិ តទា គតោ, តមេវ តិដ្ឋិសត្តោ អាហ។ គិំ បន ភគវា តេសំ ព្រាហ្មណានំ ចិប្បការំ អជានិត្វា ឧចយាហ – “ឧតយ្យវណ្ណបិតោ បរិតឹយំ អាហរា”តិ, វណ្ណាហុ អាជានិត្វា ឌានន្តោតិ? ឌានន្តោ ឧច ភគវា អត្តនោ ពុទ្ធានុភាវំ បកាសេត្វា តេ ធមេត្វា តិត្ថិសេវនេន កាតុំ ឧចយាហ, ន បរិតឹយំ បិព្យការោ។ តេនេវេត្ថ មហាបរិនិព្វានសុត្តេ ចិយ “បិបាសិតោស្មី”តិ (ធ។ និ។ ២។១៨១) ន វុត្តំ។ ធម្មភណ្ឌាការិកោ បន សត្ថុ អជ្ឈាសយំ អជានន្តោ ឆ្កុលាឃ្យកេហិ កតំ ចិប្បការំ អាចិក្ខន្តោ “ឡាតានិ ភន្តេ, ភន្តេ”តិអាទិមាហ។

តត្ថ ឡាតាតីតិ អភុតា, អយុត្តំ អាគមនចេលាយមេវាតិ អត្ថោ។ ឧសា, ភន្តេ, វណ្ណបិតោតិ បឋត្តិំ ចេទោ ខិក្ខត្តុំ បដិក្ខិបិត្វា តតិយចារេ “ន ខោ តថាគតា តិក្ខត្តុំ បច្ចក្ខិកា កាតព្វា, ការណំ ធិដ្ឋំ ភវិស្សតិ ឌីឃទស្សីភា”តិ មហាថេរេន តត្តីយំ ភគវតោ បត្តំ គហេត្វា វណ្ណបិតំ អគមាសិ។ គន្ត្វា ចេទោ វណ្ណបិតេ វណ្ណកំ បរិបុណ្ណំ ហុត្វា វត្តនិត្វា សមន្តតោ សន្ទតិ, សព្វំ តិណំ កុសញ្ញា វណ្ណចិត្វា សយមេវ អបគន្តិំ។ តេន ច សន្ទមានេន សលិលេន វបទុបរិ ចន្ទន្តេន តស្មិំ កាលេ សញ្ជាត បេរិក្ខលីអាទយោ ឌលិសយា ចិស្សន្ទា បរិបូរិំសុ, តទា បរិលាកុស្សត្ថតិក្ខាទីតិ ច។ សព្វា កាមប្បទេសា មហោឃេន អជ្ឈោត្ថតេ មហាចស្សកាលេ ចិយ អហេសុំ។ កុមុទុប្បលបទុមបុណ្ឌរីកាទីតិ ឌលឌបុប្ផានិ តត្ថ តត្ថ វុដ្ឋហិត្វា ចិកសមានានិ វណ្ណកំ សញ្ឆាទិំសុ។ សរេសុ ហំសកោញ្ចចក្កចាកការណ្ឌចជាកាទយោ ឧ វណ្ណកសកុណិកា ចស្សមានា តត្ថ តត្ថ ចិចរិំសុ។ ឆ្កុលាឃ្យកា តំ មហោឃំ តទា វណ្ណទត្តិំ សមន្តតោ ចិចិតរត្តសមាកុលំ បរិយន្តតោ សមុដ្ឋហមានំ ទុចិរំ ធេមលាទុត្តាទអកំ ទិស្វា អច្ឆរិយព្ភុតចិត្តជាតា ឧចំ សមុទ្ទេសុំ “មយំ សមណស្ស កោតមស្ស វណ្ណកុបច្ឆេទំ កាតុំ ចាយមិម្ហា, អយំ បន មហោឃោ តស្ស អាគមនកាលេតោ បដ្ឋាយ ឧចំ អភិចន្ទតិ, តិស្សំសយំ

ខោ អយំ តស្ស ព្ទន្ធាត្ុការចោ យហិន្ទិកោ ហិ សោ យហាត្ុការចោ ផាត់ ខោ បតេត់ ចិន្ទតិ, ឃថា ឃំ យហោរឈោ ដ្ឋហិត្វា អយ្យាក់ កាយយ្បិ ឆ្វត្ថេរឃ្យ៉ ហត្ថ យឃំ នយហ៊ សោកតយំ ដ្ឋបនក្កយិត្វា បឃិន្ុបិរិសិត្វា អច្ចុឃំ ឆេសេត្វា ឈយាបេឃ្យាយា”តិ៉

តេ សតេ្តច ឧកញ្ញុសឃា ហុត្វា សញ្ញុឈ្មី កល៉ែក្ឆតា កាយតោ តិក្ខុយិត្វា ឃេត កកចា តេត្ុបនក្កយិយ៉ ដ្ឋបនក្កយិត្វា អបេយ្យកេច្ចុ កកចតោ បិឆេ ឞិសៅ ចក្កិស្, អបេយ្យកេច្ចុ អញ្ញូលិ បហោយយ៉ុ, អបេយ្យកេច្ចុ កកចតា សង្គិ សយ្ខេង៉ុ, អបេយ្យកេច្ចុ ត្ុល៉ែក្ខុតា គិមីង៉ុ, អបេយ្យកេច្ចុ តាយកោត្ត សាចេយ៉៉ ឧចំ បត កត្វា សតេ្តច ឧកយត្ត គិមីឌិត្វា “ព្ទង យឃំ, កោ កោតយ, កោតោ ខេច កោតយស្ស កោតយសាចកាតព្វា ដ្ឋកប្បឌិតេផំ ការយំយ្យាអយុក្ខិ ដ្ឋកបិតេត ពិលាញ្ញុ កុសញ្ញុ បក្ខិបិយ្យាសោ បត ដ្ឋកបិតោ អចេតេតាបិ សយាតោ សចេតេតា ចិយ កោតោ ក្ុហ៊ ខាតេក្តា ចិយ សឃយេច សត្តុ តិហ៊ កុសំ អបតេត្វា សុចិសុទ្ធេ ខាតោ, សតេ្តាបិ តេច្ច តិត្តប្បេសោ យហតា ដ្ឋកកោឈេត បរិបុណ្ណា ចយល៉ែឃោច ខាតោ, ដ្ឋកក្ុបខិចិតោ សត្តា បរិតុដ្ឋា៉ យឃំ បត យត្ុស្សាបិ សយាតា កោតោ ក្ុណោ ត ខាតិយ្យេឃ យឃំ ឧចំ អកទិយ្យាសាត្ុ តោ កចំ កោតយា តចា កទោត្ុ, ឃចាឃំ យហោរឈោ ព្ទយំ កាយំ ត ឆ្វត្ថេរឃ្យ, អច្ចុឃា តោ អច្ចុកយា ឃចាគឹល់, តំ តោ កចំ កោតយា អច្ចុឃំ បដិក្កហ្យាត្ុ អត្ុកយ្ញុ ដ្ឋបិគាឃា”តិ អច្ចុឃំ ឆេសេយ៉ុ៉ កកចាបិ “តល្ឈុ ត្ុយេអច្ចុឃា អច្ចុកយា ឃចាគឹល់, តំ ខចា យឃំ បដិក្កហ្យាយ អាឃតិ ឞំចទាឃា”តិ តេឞំ អច្ចុឃំ បដិក្កហេត្វា បសត្តខិត្តតំ ទាត្វា ដ្ឋត្តទិ អញ្ញុសឃាត្ុទ្ធុបំ ឆយ្ខំ ឆេសេសិ៉ តេ កកចតោ ឆយ្ខេសត់ សុត្វា បសត្តខិត្តា សទហោឌឹសុ បតិដ្ឋិតា កកចត្តុំ ចក្កិត្វា បតក្ខិហ៊ កត្វា បក្កយិយ៉ តេឞំ បត អាកយតតោ បុចេតទំឃេច អាឃស្មា អាតន្ទោ តំ បិឌិហារិឃំ ឌិស្វា អច្ឆរិយព្ុតខិត្តខាតោ បតេ្តត បិតីឃំ អាគាឃ កកចតោ ដ្ឋបតាយេត្វា តំ បចត្តិ អាទោចេសិ៉ តេត ចុត្តុ – “ឧចំ, កតេ្តតិ ខោ អាឃស្មា អាតន្ទោ”តិអាឌិ៉

តត្ថ យុខតោ ឆ្វចយិត្វាតិ សត្តុំ តំ តិលាឌិ យុខេត លខេ្ឌត្វា៉ ចិស្សត្ថេត្តា យតេ្តាតិ បុតេ្តា ឌីឈខន្ធុកោត ដ្ឋកបិតេត ដ្ឋុស្សិព្ទិត្វា កហេតទិត្តាកកោឈោ កកចតោ បត្តុំ កហេត្វា ឆេខស្ស កតកាលេ យុខេត ចិស្សត្ថេត្តា ចិយ សយតិត្តិកោ កាកបេឃ្យា ហុត្វា អដ្ឋាសិ៉ ព្ទកព្វា ឆេខស្ស កតកាលេ ដ្ឋកកប្បចត្តុំ សត្តាឃ ចុត្តុំ៉ តតោ បទំ បត បុតេ្តា ចុត្តតឃេត តស្ខិ កាយេ សកល់ គិត្តដ្ឋាត់ ដ្ឋកកោត បរិបុណ្ណិ អហោសីតិ៉ អយំ បតិន្ទិ ត ត្ុទ្ធាត់ អឆិដ្ឋាតេត, តាបិ ឆេចាត្ុការចេត, អច ខោ កកចតោ បុញ្ញាត្ុការចេត បរិត្តុឆេសតត្ថ ទាខកហតោ ចេសាលិកយតេ ចិយ៉ កោឌិ បត “ឆ្ុលោឃ្យកាត់ កកចតិ បសាកខតតត្ថ តេឞំ អត្ថកាយាហិ ឆេចតាហិ កត”ត្តិ៉ អបេទ “ដ្ឋកបិតស្ស ហេដ្ឋា ចសតកតាកទាខា ឧចយកាឞី”តិ៉ សត្តុំ តំ អការហ៊, ឃចា កកចតោ បុញ្ញាត្ុការចេតឃេច តចា ដ្ឋកក្ុប្បត្តិឃា បរិឌឹបិតត្វា៉

ឧតយត្ថ ចិឌិត្វាតិ ឧតំ អឆិដ្ឋាតេត ចិតា អត្តតា ព្ទន្ឋិតតិប្បត្តិសង្ខាតំ អត្ថ សត្តាកាទតោ ចិឌិត្វា តខត្ថឌឹបត់ ព្ទយំ ដ្ឋកាត់ ដ្ឋការតសិ៉

តត្ថ កិំ កឃិទា ដ្ឋកបិតេត, អាបិ ខេ សត្តគា ឞិឃុត្តិ ឃស្ស សត្តកាល់ សត្តត្ថ ច អាបិ ខេ ឃឌិ ឞិឃំុ ឃឌិ ដ្ឋបលត្តុឃ្យំ ឃឌិ អាកក្ខាយត្តបដិពទ្ធេ, តេឞំ លិខេកា, តេត ដ្ឋកបិតេត កិំ កឃិទា កិំ កទេឃ្យ, កិំ បឃោខតត្តិ អតេ្ថ៉ តល្យាឃ ឃ្ុលតោ ឈេត្វា, កិស្ស បរិឃេសត់ ចទេតិ ឃាឃ តល្យាឃ ចិតិពទ្ធេ សត្តា អកតបុញ្ញា ហុត្វា ព្ទន្ឋិតាលិកត្ុកេ្ខត ចិហព្វាត្តិ, តស្សា តល្យាឃ ឃ្ុល់, ឃ្ុលេ ចា លិត្តិត្វា ឌិតោ យាឌិសោ សត្តញ្ញាត្ុទ្ធេ កិស្ស កោត កាទលោត បិតឹឃបរិឃេសត់, អញ្ញា ចា បច្ចុឃបរិឃេសត់ ចទេឃ្យ៉ “ឃ្ុលតោ

ទេលត្តា"តិបិ បឋន្តិ, តស្សាយ ម្វុលិ ម្វុទេលទេយច ចា ទេលឆទេកាតិ អទេត្វា៎ អឆ ចា ម្វុលទេតា ទេលត្តាតិ ម្វុលទេតា បដ្ឋាយ តស្សាយ ទេលឆទេកា៎

ឥខំ ចុត្តំ ទេហាតិ – ទេឃា ទេនាលិឃា ម្វុលក្វុតយហាបលិឆាគទេតា បដ្ឋាយ អបរិមិតំ សកលំ បុញ្ញាសម្ភារំ អត្តនោ អធិគន្តុកាមោ

ទេលាកហិតត្ថទេយច បរិលាយគចទេសត បរិប្វុទេរន្តា ម្វុលទេតា បក្ខតិ តស្សាយ ទេលត្តា, ទេសា តស្សាទេហត្យកស្ស ឥន្ទ្រិតាលិកស្ស អភាចទេតា

កិស្ស ទេកត ការទេណត ស្គកបរិទេយសតំ ចទេទេយ្យ, ឥទេម បត ឆ្វុទេណឃ្យកា អគ្គនាលិ ឥមំ ការណំ អជាគន្តា ឲចមក់ស្វុតិ៎

ភចយសុត្តចណ្ណភា ភិដ្ឋិតា៎

១០៎ ឧទេតតសុត្តចណ្ណភា

៤០៎ ឥសទេម ទេទេញ្ញា ឧទេតភស្សាតិ ឧទេតភស្ស ភាយ ទេទេញ្ញា, ទេឃា "ចឌ្ឍិទេខា"តិបិ ចុច្ចតិ៎ ឧឃ្យាភកាតស្សាតិ ឧឃ្យាភកិច្ចអភត្ថំ ឧឃ្យាភំ

កាតស្ស៎ អភាឌទេទ ហិ ឥខំ សាមិចឆភំ, "អទេត្តបុទេ"ត្តិ បភ បឆំ អទេបក្ខិត្វា សម្ពទេគ្ឍទេបតំ សាមិចឆភំ ទេហាតិ៎ កាលឌ្កាតាតិតិ អគ្គិទេឌ្ឍាតិ ហុត្វា

យតាតិ ទេហាត្តិ៎ សាយាចតីបយុតាតិតិ ឲត្ថ កា បភាយំ សាយាចតី, កឆញ្ញា ឌេឌ្ឍាតិ? ចុច្ចទេត, ភគ្គចតិយំ ទេសដ្ឋិទេភា ឌិតា ទេឈាសកទេសដ្ឋិភា

ឌិតដ្ឋាទេត ឌបិតា បញ្ញាសទ៌តត្តិបរិចារា ទេទេញ្ញា ឧទេតភស្ស អគ្គយទេហសី ទេមត្តាចិហារទេពហុលិ អរិយសាចិកា សាយាចតី ភាម៎ អឃទេមត្ថ

សទេដ្ឋទេបិ, ចិត្តាទេទតា បភ អាឌិទេតា បដ្ឋាយ សាយាចតិឃា ឧប្បត្តិកធា ឆម្មបឌចត្ថុមិ(ឆ៎ ប៎ អដ្ឋ៎ ១៎១០ សាយាចតីចត្ថុ) ចុត្តភទេឃត

ទេចឌិតព្វា៎ មាកល្ពិឃស្ស ភាម (ទ្រាហ្មណស្ស ឌិតា អត្តទេភា មាតាបិតុភំ –

"ជិវ្ហាភ តល់្យអទតិ ទកញ្ញា,

ភាទេហាសិ លទេត្ថា អបិ ទេមធុភស្មិំ;

កិទេមចិឆំ មុត្តកីសបុណ្ណំ,

បិឌាបិ ភំ សម្យុសិតុំ ភ ឥទេច្ឆ"តិ៎ (សុ៎ ភិ៎ ប៉៣១) –

ភកចតា ទេឌសិតំ ឥមំ កាថំ សុត្វា សត្ថុទិ ពទ្ធាឈាតា មាកល្ពិឃា អបទេភាទេក ទេទេញ្ញា ឧទេតទេភភ មទេហសិដ្ឋាទេភ ឌបិតា ភកចទេតា ទេកាសម្ពិ

ឧបកតភាចំ, សាយាចតីបយុតាភញ្ញា បញ្ញាភ្តិ ឥត្តិសតាភំ ឧបិសិកាភាចំ ញាត្វា "អាកទេតា ភាម សមទេណា ទេកាតទេមា ឥមំ ភកទេំ, ឌាភិស្ស

កត្តព្វំ ជាភិស្សាមិ, ឥមាបិ តស្ស ឧបដ្ឋាយិកា, ឥមាសម្បិ សាយាចតីបយុតាភញ្ញា កត្តព្វំ ជាភិស្សាមី"តិ អទេភកបរិយាទេយហិ តធាកតស្ស

តាសញ្ញា អភត្ថំ កាតុំ ចាយមិត្វាបិ អសទេក្កាន្តិ បុទេភកឌិចសំ ទេទេញ្ញា សង្ឃិ ឧឃ្យាភកិច្ចអំ កច្ឆន្តិ ឆ្វុច្ចអបិតុ សាសភំ បហិណិ "សាយាចតិឃា

បិសាចំ កត្វា ក្វុស្សទេកាដ្ឋាការទេពលទេកាដ្ឋាការាតិ ចិចទេបត្វា ក្វុស្សាតិ ទេពលចាឌីសុ ទេតទេមត្វា ឆម្ពុទេ ទេចទេឆត្វា តា សព្ពា ឲកទេតា

កត្វា ទ្វារំ បិទហិត្វា ពហិ យន្តំ ទត្វា ទណ្ឌទីបិកាហិ គេហេ អគ្គិំ ទទមានោ ឈាបេត្វា គច្ឆថ”តិ។

តំ សុត្វា សោ បាសាទំ អភិរុយ្ហ កោដ្ឋាគារានិ វិវរិត្វា វត្ថានិ តេលចាដីសុ តេមេត្វា ថម្ភេ វេឋេតុំ អារភិ។ អថ នំ សាមាវតីបមុខា ឥត្ថិយោ “កិំ ឥទំ ចូឡបិតា”តិ វទន្តិយោ ឧបសង្កមិំសុ។ “អម្មា, រាជា ទឡ្ហីកម្មត្ថាយ ឥមេ ថម្ភេ តេលបិលោតិកាហិ វេឋាបេតិ, រាជគេហេ នាម សុយុត្តទុយុត្តំ ទុជ្ជានំ, មា វោ សន្តិកេ ហោថា”តិ វត្វា តា អាគតា គព្ភេសុ បវេសេត្វា ទ្វារានិ បិទហិត្វា ពហិ យន្តកំ ទត្វា អាទិតោ បដ្ឋាយ អគ្គិំ ទេន្តោ ឱរុហិ។ សាមាវតី តាសំ ឱវាទំ អទាសិ, “អម្មា, អនមតគ្គេ សំសារេ វិចរន្តីនំ ឯវមេវ អគ្គិនា ឈាមត្តភាវានំ ពុទ្ធញាណេនាបិ បរិច្ឆេទោ ន សុករោ, អប្បមត្តា ហោថា”តិ។ តា សត្ថុ សន្តិកេ ធម្មំ សុត្វា អធិគតផលាយ វិញ្ញាតសាសនាយ ខុជ្ជុត្តរាយ អរិយសាវិកាយ សេក្ខបដិសម្ភិទាបត្តាយ សត្ថារា ទេសិតនិយាមេនេវ ធម្មំ ទេសេន្តិយា សន្តិកេ សោតាបត្តិផលស្ស អធិគតា អន្តរន្តរា កម្មដ្ឋានមនសិការេន យុត្តប្បយុត្តា គេហេ ឈាយន្តេ វេទនាបរិគ្គហកម្មដ្ឋានំ មនសិ ករោន្តិយោ កាចិ ទុតិយផលំ, កាចិ តតិយផលំ បាបុណិត្វា កាលមកំសុ។ អថ ភិក្ខូ កោសម្ពិយំ បិណ្ឌាយ ចរន្តា តំ បវត្តិំ ញត្វា បច្ឆាភត្តំ ភគវតោ អារោចេត្វា តាសំ អភិសម្បរាយំ បុច្ឆិំសុ។ ភគវា ច តាសំ អរិយផលាធិគមំ កិត្តនំ អកាសិ។ តេន វុត្តំ – “តេន ខោ បន សមយេន រញ្ញោ ឧទេនស្ស...បេ... អនិប្ផលា កាលង្កតា”តិ។

តត្ថ អនិប្ផលាតិ ន និប្ផលា, សម្បត្តសាមញ្ញផលា ឯវ កាលង្កតា។ តា បន ផលានិ បដិលភន្តិយោ សាមាវតិយា –

“អារព្ភថ និក្ខមថ, យុញ្ជថ ពុទ្ធសាសនេ;

ធុនាថ មច្ចុនោ សេនំ, នឡាគារំវ កុញ្ជរោ។

“យោ ឥមស្មិំ ធម្មវិនយេ, អប្បមត្តោ វិហស្សតិ;

បហាយ ជាតិសំសារំ, ទុក្ខស្សន្តំ ករិស្សតី”តិ។ (សំ។ និ។ ១.១៨៥; នេត្តិ។ ២៩) –

គាថាហិ ឱវទិយមានា វេទនាបរិគ្គហកម្មដ្ឋានំ មនសិ ករោន្តិយោ វិបស្សិត្វា ទុតិយតតិយផលានិ បដិលភិំសុ។ ខុជ្ជុត្តរា បន អាយុសេសស្ស អត្ថិតាយ, បុព្ពេ តាទិសស្ស កម្មស្ស អកតត្តា ច តតោ បាសាទតោ ពហិ អហោសិ “ទសយោជនន្តរេ បក្កាមី”តិ ច វទន្តិ។ អថ ភិក្ខូ ធម្មសភាយំ កថំ សមុដ្ឋាបេសុំ, “អាវុសោ, អននុច្ឆវិកំ វត អរិយសាវិកានំ ឯវរូបំ មរណ”ន្តិ។ សត្ថា អាគន្ត្វា “កាយ នុត្ថ, ភិក្ខវេ, ឯតរហិ កថាយ សន្និសិន្នា”តិ បុច្ឆិត្វា “ឥមាយ នាមា”តិ វុត្តេ, “ភិក្ខវេ, យទិបិ តាសំ ឥមស្មិំ អត្តភាវេ អយុត្តំ, បុព្ពេ កតកម្មស្ស បន យុត្តមេវ តាហិ លទ្ធ”ន្តិ វត្វា តេហិ យាចិតោ អតីតំ អាហរិ។

អតីតេ ពារាណសិយំ ព្រហ្មទត្តេ រជ្ជំ ការេន្តេ អដ្ឋ បច្ចេកពុទ្ធា រញ្ញោ និវេសនេ និពទ្ធំ ភុញ្ជន្តិ។ បញ្ចសតា ឥត្ថិយោ តេ ឧបដ្ឋហន្តិ។ តេសុ សត្ត ជនា ហិមវន្តំ គច្ឆន្តិ, ឯកោ នគីតីរេបពីរេ ឯកស្មិំ តិណគហនេ វសាបត្តិយា និសីទតិ។ អថេកទិវសំ រាជា បច្ចេកពុទ្ធេសុ គតេសុ តាហិ ឥត្ថីហិ សទ្ធឹ ឧទកកីឡំ កីឡត្តព្យការេយា តត្ថ គតោ។ តា ឥត្ថិយោ ទិវសភាគំ ឧទកេ កីឡិត្វា សីតបីឡិតា ចិសិត្តិព្យកាយា តំ តិណគហនំ ឧបរិ ចិសុក្ខតិណសញ្ចន្តំ “តិណរាសី”តិ សញ្ញាយ បរិវារេត្វា អគ្គឹ ទត្វា តិណេសុ ឈាយិត្វា បតន្តេសុ បច្ចេកពុទ្ធំ ទិស្វា “រញ្ញោ បច្ចេកពុទ្ធោ ឈាយតិ, តំ រាជា ញត្វា អម្ហាកំ នាសេស្សតិ, សុឌឌ្ឍំ តំ ករិស្សាមា”តិ សព្ពា ឥតោ ចិតោ ច ទារូនិ អាហរិត្វា តស្ស ឧបរិ រាសិំ កត្វា អាលិម្បេត្វា “ឥទានិ ឈាយិស្សតី”តិ បក្កមិំសុ។ តា បឋមំ អសញ្ចេតនិកា ហុត្វា ឥទានិ កម្មុនា ពជ្ឈិំសុ។ បច្ចេកពុទ្ធំ បន អន្តោសមាបត្តិយំ សចេ ទារូនំ សកដសហស្សម្បិ អាហរិត្វា អាលិម្បេន្តា ឧស្មាការមត្តម្បិ គាហេតុំ ន សក្កោន្តិ, តស្មា សោ សត្តមេ ទិវសេ ឧដ្ឋាយ យថាសុខំ អគមាសិ។ តា តស្ស កម្មស្ស កតត្តា ពហូនិ វស្សសហស្សានិ ពហូនិ វស្សសតសហស្សានិ និរយេ បច្ចិត្វា តស្សេវ កម្មស្ស ចិបាកាវសេសេន អត្តភាវសតេ ឥមិនាវ និយាមេន គេហេ ឈាយមានេ ឈាយិំសុ។ ឥទំ តាសំ បុព្ពកម្មំ។

យស្មា បន តេ ឥមស្មិំ អត្តភាវេ អរិយផលានិ សច្ឆាកំសុ, រតនត្តយំ បយិរុបាសិំសុ, តស្មា តត្ថ អភាកាយិនិយោ សុទ្ធាវាសេសុ ឧបបន្នា, ឥតរា កាចិ តាវតិំសេសុ, កាចិ យាមេសុ, កាចិ តុសិតេសុ, កាចិ និម្មានរតីសុ, កាចិ បរនិម្មិតវសវត្តីសុ ឧបបន្នា។

រាជាបិ ខោ ឧទេនោ “សាមាវតិយា គេហំ កិរ ឈាយតី”តិ សុត្វា វេគេន អាគច្ឆន្តោបិ តំ បទេសំ តាសុ ឌឌ្ឍាសុ យេវ សម្បាបុណិ។ អាគន្ត្វា បន គេហំ និព្ពាបេត្វា ឧប្បន្នពលវទោមនស្សោ អមច្ចេហិ បរិវុតោ និសីទិត្វា សាមាវតិយា គុណេ អនុស្សរន្តោ “កស្ស នុ ខោ ឥទំ កម្ម”ន្តិ ចិន្តេន្តោ “មាគណ្ឌិយាយ ការិតំ ភវិស្សតី”តិ ញត្វា តស្សា រាជាណំ ការេសិ សទ្ធឹ ញាតកេហិ។ ឯវំ សា សបរិជនា សមិទ្ធបាត្ថិតា អកាលញ្ញុសតំ បិបាសិ។

ឯតមត្ថំ វិទិត្វាតិ ឯតំ សាមាវតីបមុខានំ តាសំ ឥត្ថីនំ អគ្គិម្ហិ អនយព្យសនាបត្តិហេតុំ, មាគណ្ឌិយាយ ច សមិទ្ធបត្ថិតាយ រាជាណាយ អនយព្យសនាបត្តិនិមិត្តំ សព្ពាការតោ វិទិត្វា តទត្ថទីបនំ ឥមំ ឧទានំ ឧទានេសិ។

តត្ថ មោហសម្ពន្ធនោ លោកោ, ភព្ពរូបោវ ទិស្សតីតិ អយំ ឥធ សត្តលោកោ ភព្ពរូបោវ ហេតុសម្បន្នោ វិយ ហុត្វា ទិស្សតិ, សោបិ មោហសម្ពន្ធនោ មោហេន បលិគុណ្ឋិតោ អត្តហិតាហិតំ អជានន្តោ ហិតេ ន បដិបជ្ជតិ, អហិតំ ទុក្ខាវហំ ពហុញ្ច អបុញ្ញំ អាចិនាតិ។ “ភព្ពរូបោវ ទិស្សតី”តិបិ បាឋោ។ តស្សត្ថោ – អយំ លោកោ មោហសម្ពន្ធនោ មោហេន បលិគុណ្ឋិតោ, តតោ ឯវ ភព្ពរូបោវ សស្សតសភាវោ វិយស្ស អត្តា ទិស្សតិ, អជរាមរោ វិយ ឧបដ្ឋាតិ, តេន បាណាតិបាតាទីនិ អកត្តព្ពានិ ករោតិ។

ឧបធិពន្ធនោ ពាលោ, តមសា បរិវារិតោតិ ន កេវលញ្ច មោហសម្ពន្ធនោ ឯវ, អបិច ខោ ឧបធិពន្ធនោបិ អយំ អន្ធពាលលោកោ អវិជ្ជាតមសា បរិវារិតោ ឯវំ ទុក្ខំ ហោតិ – យេន ទារេហិ អវិបរីតំ កាមេ ច ខន្ធេ ច “អនិច្ចា ទុក្ខា វិបរិណាមធម្មា”តិ បស្សេយ្យ, តស្ស អភាវតោ យស្មា ពាលោ អន្ធបុថុជ្ជនោ អញ្ញាណតមសា សមន្តតោ បរិវារិតោ និវុតោ, តស្មា

ទេសា កាយ្វបឆិ កិទេលស្វបឆិ ឃត្ត្វបឆិតិ ឮទេយសំ ក្ខបឆិតំ ចទេសត ច ក្ខបឆិតាត្តទេតា, តទេតា ឲច ចស្ស ទេសាបឆិស្ស បស្សទេតា សស្សទេតា ចិឃ តិទេច្ឆា សត្តកាលកាឌី ចិឃ ឃាឃតិ៍ “អសស្សតីទិច ឃាឃតី”តិបិ បិទេធា៍ តស្សទេត្វា – អត្តា សត្តកាលំ ចិឌ្ឍតិ ក្ខបលត្កតីតិ អទេត្តា អសស្សតិ អតិទេច្ឆាតិ ទេលិកស្ស ទេសា ក្ខបឆិ យិច្ឆាកិតិទេចសចទេសត ឲកទេឥទេសា ចិឃ ឃាឃតិ, ក្ខបដ្ឋហតីតិ អទេត្វា៍ ទកាទេទា ហិ បឥសត្តិកទេទា៍ បស្សទេតា តត្តិ កិច្ចាតត្តិ ទេឃា បត សត្ថាទេទ បទិក្កទេហត្វា អតិច្ឆាឌិចទេសត ចិបស្សតិ, តទេស្សច ចិបស្សតាបត្តាសហិតាឃ យក្កបត្តាឃ ឃឆាក្វតំ បស្សទេតា ឌាតទេតា បដិចិត្តស្សទេតា ទាកាឌិកិច្ចាតំ តត្តិ, ទេឃត សំសាទេទ ពាទេត្តស្សឮ៍ តឆា អបស្សទេត្តា ឲច ហិ អចិឌ្ឍាតល្យាឌិដ្ឋិអាឌិពាត្តទេតហិ សំសាទេទ ពាទេត្ត សិឃាតិ អឆិប្បាទេឃា៍

ចសយស្វត្តចល្លតា តិដ្ឋិតា៍

តិដ្ឋិតា ច ក្វត្យអចក្កចល្លតា៍

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

ប៉ ឞិវលិកាមិណ្ឌោក្កា

១ បច្ចយតិដ្ឋានបដិសំយុត្តសុត្តចណ្ហកា

ល៉ិ១ ឞិវលិកាមិណ្ឌក្កស្ស បច្ចយ តិដ្ឋានបដិសំយុត្តាឃាតិ អយតឆាត្យសត្ថិស្សិតាឃ អសដ្ឋតឆាត្យា បទេចឆតចទេសត បចត្តាឃ ឆយ្ខិឃា ពឆាឃាតិ ឆយ្ខទេឆសតាឃ សក្ខទេស្សតីតិ សកាចសទសលក្ខណទេតា តិដ្ឋាត៌ ឆទេស្សតិ សយាឆទេបតីតិ តទេយច អតុ ទេត កិក្លុ ពណ្យាទេបតិ សយុទេត្តទេដតីតិ តឆត្តុពហទេណ ក្ខស្សាហំ ដទេតទេត្តា ទេតទេដតិ ទេដាទេតតិ សយ្យហំទេសតីតិ តិដ្ឋាតក្យុទេណហិ សយ្ខទេឆច សដ្ឋាប្យាការទេហិ ទេតាទេសតិ

អឆ ចា សក្ខទេស្សតីតិ “ទេសា សដ្ឋាសដ្ឋាទេសយទេឆា សដ្ឋាបឆិបដិតិស្សក្កា តណ្យាក្លូទេឃា ចិទាទេកា តិទេទាទេឆា”តិអាឌិតា (យ តិ ១.១៦ប៉១; ១៦៧ល៉ិ; យហាច ប៉) តទេឃទេតច សដ្ឋឆា ទេតត ទេតត បទិឃាទេឃត ទេតសំ ទេតសំ អញ្ញាសឃាត្ថសុបំ សយ្ខា ឆទេស្សតិ សយាឆទេបតីតិ “ទ្ខយិតា អទិឃយទេក្កត ពំ អឆិកត្តុដ្ឋា”ត្តិ អឆិកយបដិបឆាឃ សដ្ឋិ តត្តុ កិក្លុ តិត្ថទេបិណបក្ខាទេទ ពទេទាទេត្តា សយ្ខា អាឆទេបតិ ពណ្យាទេបតិ សយុទេត្តទេដតីតិ ១ពំ ទ្ខក្កាទំ ទ្ខទកិសយ្ខចត្តិ “យា សយ្ខាបដិបត្តិឃំ បយាឆំ អត្តុទាទេចាសាត៌ អាបឌ្ឍឆ, ក្ខបតិស្សឃសយ្យត្ថស្ស ចិទិឃចទេតា តឃិឆំ ទ្ខក្កាទំ, តសុ្ខា សិលចិសុដ្ឋិអាឌិចិសុដ្ឋិបដិបឆាឃ ក្ខដ្ឋហឆ ឈដឃឆ ចាឃទេឃ្យាឆា”តិ តិដ្ឋាតាឆិកយាឃ ក្ខស្សាទេហតិ, តត្តុ ចា ចិត្តុំ ទេចាឆទេបតិ សយ្យហំទេសតីតិ “យឆតិយ្ខឆទេតា បិបិសចិតទេឃា អាលឃសយញ្ញូទេតា”តិ (អ តិ ៣.១៦៣; ទ្ខតិទ្ខ ៨០), ទាកក្លូទេឃា ទេឆាសក្លូទេឃា ទេយាហក្លូទេឃាតិ (សំ តិ ៣.១៦៩ល៉ិ; ទ្ខតិទ្ខ ៣៣), អសដ្ឋតត្តិ (សំ តិ ៣.១៦៩ល៉ិ), អយតញ្ញា សត្តត្តិអាឌិតា ច អទេតកបទិឃាទេឃត (សំ តិ ៣.៣០៨) តិដ្ឋាតាតិសំសប្យាការសទេតត ទេតសំ កិក្លុត៌ ចិត្តុំ ទេតាទេសទេត្តា ហាទេសទេត្តា សយ្យហំទេសតិ សយស្សាទេសតិ

ទេតឆាតិ ទេត ទ្ខឆ អដ្ឋិ៍ ពត្តុាតិ “អត្តុ កិត្តុិ អឃំ ទេតា អទេត្តុា អឆិកត្តុទេដ្ឋា”តិ ១ចំ សល្លទេក្ខត្តុា តាឃ ទេឆសតាឃ អត្តុិកា ហុត្តុា យតសិ ពត្តុាតិ ចិទេត្តុ ឆទេបត្តុា អតដ្ឋាចិហិតា ពំ ទេឆសត៌ អត្តុទេតា ចិត្តុពតទេយច ពត្តុា សដ្ឋា ទេចតទេសា សយត្ថាហទិត្តុាតិ សទេដ្ឋាត ពាទេពចិទេត្តុត អាឌិទេតា បដ្ឋាឃ ឃាច បទិទេឃាសាតា ទេឆសត៌ អាចទេឌ្ឍត្តុា, តក្កតទេយច អាទេកាក៌ ពត្តុាតិ អទេត្តុា អឆ ចា សដ្ឋា ទេចតទេសា សយត្ថាហទិត្តុាតិ សដ្ឋាសុ្ខា ចិត្តុទេតា ទេឆសត៌ សយ្ខា អត្យ អត្យ អាហទិត្តុា ទ្ខឆំ ទ្ខត្តុំ ទេហាតិ – ទេឆទេសត្តុស្ស ទេឃហិ ចិទេត្តុហិ ទេឆសតា ពតា, សដ្ឋាសុ្ខា ចិត្តុទេតា បចត្តុំ ទេឆសត៌ ឥហិ ពត្យុំ អទេឆទេត្តុា សយ្ខា អចិបទិតំ អត្យ អត្យ អាហទិត្តុា អត្តុទេតា ចិត្តុសត្តុាត៌ អាហទិត្តុា ឃឆាទេឆសិតទេឆសិតំ ទេឆសត៌ សុដ្ឋ ក្ខបឆាទេទត្តុា ទ្ខហិតទេសាតាតិ អចហិតទេសាតា, សុដ្ឋ ក្ខបិតទេសាតា ទ្ខហិតទេសាតាតិ ចា អចិក្លិត្តុទេសាតា តទេយច ក្ខបលទ្ខក្ខាទេតាបិ ហិ សចទេត អចិទេក្លូទេបិ សតិសំចទេទា ចិឃ ចក្លុត្ថិឃាឌិសុ ទេសាតិត្ថិទេឃបិ ចត្យុយទេហតីតិ ១តុ ច “អដ្ឋិ៍ ពត្តុា”តិអាឌិហិ ចត្យុហិបិ បទេឆហិ ទេតសំ កិក្លុត៌ តប្យទកាចទេតា សចទេត អាឆទឌិបទេតត សក្កុដ្ឋសចត៌ ឆទេស្សតិ

១តយត្តុ ចិឌិត្តុាតិ ១ពំ ទេតសំ កិក្លុត៌ តស្សា តិដ្ឋាតបដិសំយុត្តាឃ ឆយ្ខពឆាឃ សចទេត អាឆទកាទិតំ សដ្ឋាពាទេតា ចិឌិត្តុា ទ្ខយំ ក្ខឆាតត្តិ

ឥទំ និព្វានស្ស តព្វិធុរសភាវស្ស បរមត្ថតោ វិជ្ជមានភាវវិភាវនំ ឧទានំ ឧទានេសិ។

តត្ថ អត្ថីតិ វិជ្ជតិ, បរមត្ថតោ ឧបលព្ភតីតិ អត្ថោ។ ភិក្ខវេតិ តេសំ ភិក្ខូនំ អាលបនំ។ ឯត្ថ ច ឧទានំ នាម បីតិសោមនស្សសមុដ្ឋាបិតោ វា ធម្មសំវេគសមុដ្ឋាបិតោ វា ធម្មបដិគ្គាហកនិរបេក្ខោ ឧទាហារោ, តថា ហេវ ឯត្តកេសុ សុត្តេសុ អាគតំ, ឥធ កស្មា ភគវា ឧទានេន្តោ តេ ភិក្ខូ អាមន្តេសីតិ? តេសំ ភិក្ខូនំ សញ្ញាបនត្ថំ។ និព្វានបដិសំយុត្តធម្មកថា តេសំ ភិក្ខូនំ ធម្មំ ទេសេត្វា និព្វានគុណានុស្សរណេន ឧប្បន្នបីតិសោមនស្សោ ឧទានំ ឧទានេសិ។ ឥធ និព្វានវជ្ជោ សព្វោ សភាវធម្មោ បច្ចយាយត្តវុត្តិកោវ ឧបលព្ភតិ, ន បច្ចយនិរបេក្ខោ។ អយំ បន និព្វានធម្មោ អប្បច្ចយោ ឧបលព្ភតីតិ តេសំ ភិក្ខូនំ ចេតោបរិវិតក្កមញ្ញាយ តេ ច សញ្ញាបេតុកាមោ "អត្ថិ, ភិក្ខវេ, តទាយតន"ន្តិអាទិមាហ, ន ឯកន្តេនេវ តេ បដិគ្គាហកេ កត្វាតិ វេទិតព្វំ។ តទាយតនន្តិ តំ ការណំ។ ទការោ បទសន្ធិករោ។ និព្វានញ្ហិ មគ្គផលញាណាទីនំ អារម្មណបច្ចយភាវតោ រូបាទីនិ វិយ ចក្ខុវិញ្ញាណាទីនំ អារម្មណបច្ចយភូតានីតិ ការណដ្ឋេន "អាយតន"ន្តិ វុច្ចតិ។ វុត្តាវតា ច ភគវា តេសំ ភិក្ខូនំ អសង្ខតាយ ធាតុយា បរមត្ថតោ អត្ថិភាវំ បវេទេសិ។

តត្រាយំ សម្ពន្ធោ – ឥធ សង្ខតធម្មានំ វិជ្ជមានត្តា អសង្ខតាយបិ ធាតុយា ភវិតព្វំ តប្បដិបក្ខត្តា សង្ខតធម្មានំ។ យថា ហិ ទុក្ខេ វិជ្ជមានេ តប្បដិបក្ខភូតំ សុខម្បិ វិជ្ជតិយេវ, តថា ឧណ្ហេ វិជ្ជមានេ សីតម្បិ វិជ្ជតិ, បាបធម្មេសុ វិជ្ជមានេសុ កល្យាណធម្មាបិ វិជ្ជន្តិ ឯវំ វុត្តញ្ហេតំ –

"យថាបិ ទុក្ខេ វិជ្ជន្តេ, សុខំ នាមបិ វិជ្ជតិ;

ឯវំ ភវេ វិជ្ជមានេ, វិភវោបិ ឥច្ឆិតព្វកោ។

"យថាបិ ឧណ្ហេ វិជ្ជន្តេ, អបរំ វិជ្ជតិ សីតលំ;

ឯវំ តិវិធគ្គិ វិជ្ជន្តេ, និព្វានំ ឥច្ឆិតព្វកំ។

"យថាបិ បាបេ វិជ្ជន្តេ, កល្យាណមបិ វិជ្ជតិ;

ឯវមេវ ជាតិ វិជ្ជន្តេ, អជាតិមបិ ឥច្ឆិតព្វក"ន្តិអាទិ។ (ពុ. វំ. ២.១០-១២) –

អបិច និព្វានស្ស បរមត្ថតោ អត្ថិភាវវិភាវនំ បរតោ អាវិភវិស្សតិ។

ឲចំ ករចា អសង្ខតាយ ធាតុយា បរេយត្វេតា អត្ថិភាចំ សមុ្ទលេត ជនេស្សុត្វា ប្តុជាតិ តត្ថាិត្វូរធម្ពុរេបិហតយុលេតស្ស សកាចំ ជនេស្សុត្វាំ, “យត្ថ នេតច បឆជី ត អារេបិ”តិអាឌិយាហៈ តត្ថ យស្មា តិព្ពានំ សព្វសង្ខារចិត្វូរសកាចំ យឆា សង្ខតធម្មេសុ ពត្វូចិ តត្ថិ, តឆា តត្វូបិ សព្វេ សង្ខតធម្មាៈ ត ហិ សង្ខតាសង្ខតធម្មានំ សមោធានំ សម្ភចតិៈ តព្រាយំ អត្វូចិកាចតា – យត្ថ យស្មិ តិព្ពានេ យស្មិំ អសង្ខតធាតុយំ នេតច ពក្ខុទ្យអលក្ខណា បឆជីធាតុ អត្ថិ, ត បល្លុរណលក្ខណា អារេបិធាតុ, ត វ្លាលក្ខណា តេជោធាតុ, ត ចិត្វូម្ភតលក្ខណា ចាយោធាតុ អត្ថិៈ ប្តុតិ ចតុមហាភូតាកាចចចនេតត យឆា សព្វស្សុបិ វុបិកាទ្វូបស្ស អភារេចា ចុរេត្វា ហោតិ តត្ថិស្សិតត្វាៈ ឲចំ អតចរេសសេតា ពាយទ្វូបកចស្ស តត្ថ អភារេចា ចុរេត្វា ហោតិ តភាយត្តចុត្តិកាចតោៈ ត ហិ មហាភូតតិស្សយេត ចិតា បញ្ចារេចាពារកេចា ឲពារេចាពារកេចា ចា សម្ភចតីតិៈ

ប្តុជាតិ អទ្វូបសកាចរេត្វូបិ តិព្ពានស្ស អទ្វូបកចបទិយាបត្តានំ ធម្មានំ តត្ថ អភាចំ ជនេស្សុត្វាំ, “ត អាកាសាតញ្ចាយតតំ…បេ… ត នេតចសញ្ញាតាសញ្ញាយតត”ត្តិ ចុត្តំៈ តត្ថ ត អាកាសាតញ្ចាយតតត្តិ សម្តិ អារម្មណេត ពុសលចិបាកកិរិយភេជោ តិចិធោបិ អាកាសាតញ្ចាយតតចិត្តុប្បាទោ តត្ថីតិ អត្វេៈ សេសេសុបិ ឲសេច តយោៈ យភេក្កត ច តិព្ពានេ ពាយលេខិកាឌីតំ អភារេចា ហោតិ, តភេក្កត តត្ថ ប្តុធលោកបរលោកាតម្បិ អភារេចាតិ អាហ – “តាយំ លោកោ ត បរលោកោ”តិៈ តស្សត្វា – ឃ្វាយំ “ប្តុត្តត្ថំ ឌិដ្ឋធម្មោ ប្តុធលោកោ”តិ ច លទ្ធចោហារេរា លទ្ធាឌិលោកោ, យោ ច “តតោ អញ្ញឆា បេរោ អភិសម្បរាយោ”តិ ច លទ្ធចោហារេរា លទ្ធាឌិលោកោ, តត្ថយម្បិ តត្ថ តត្ថីតិៈ ត ដ្ឋកា ចត្តិមស្វូរិយាតិ យស្មា ទ្វូបកតេ សតិ តយោ តាយ សិយា, តមស្ស ច ចិធមតត្ថំ ចត្តិមស្វូរិយេហិ ចត្តិតព្វំៈ សព្វេត សព្វំ បត យត្ថ ទ្វូបពតេមច តត្ថិ, ពុតោ តត្ថ តយោៈ តមស្ស ចា ចិធមតា ចត្តិមស្វូរិយា, តស្មា ចត្តិមា ស្វូរិយោ ចាតិ ដ្ឋកាបិ តត្ថ តិព្ពានេ តត្ថីតិ អត្វេៈ ប្តុមិតា អាលោកសកាចតំ យេច តិព្ពានស្ស ជនេស្សុតិៈ

ឲត្វាចតា ច អតកិសមេតាចីតំ កិក្ខូតំ អតាឌិមតិសំសារេ ស្វុបិតត្វេបិ អតត្វុភូតបុត្តំ បរេយពីម្ភរំ អតិជុ្ជសំ សណ្ហសុពុមំ អតក្កាចចរំ អដ្ឋត្តសត្តំ បណ្ឌិតចេចតីយំ អតិបណីតំ អយតំ តិព្ពានំ ចិភាចេតត្វា បធយំ តាច “អត្ថិ, កិក្ខូចេ, តភាយតត”ត្តិ តស្ស អត្ថិភាចា តេរសំ អញ្ញាណាឌីតិ អបេតត្វា “យត្ថ នេតច បឆជី …បេ… ត ដ្ឋកា ចត្តិមស្វូរិយា”តិ តភញ្ញាធម្មុរេបិហតយុលេត តំ ចិភាចេតិ ធម្មុរាជោៈ តេត បឆជីអាឌិសព្វសង្ខតធម្មចិត្វូរសកាចា យា អសង្ខតា ធាតុ, តំ តិព្ពានត្តិ ឌីបិតំ ហោតិៈ តេនេតចាហ, “តព្រាបិហំ, កិក្ខូចេ, នេតច អាគតិ ចភាយីំ”តិៈ

តត្ថ តព្រាតិ តស្មិំ អបិសទ្ធោ សមុច្ចយេៈ អហំ, កិក្ខូចេ, យត្ថ សង្ខារបចត្វេ ពុតោចិ ពស្សចិ អាគតិ ត ចភាយិ យឆាបច្ចយំ តត្ថ ធម្មុបត្តស្ស វុប្បជ្ជតតោៈ ឲចំ តស្មិម្បិ អាយតតេ តិព្ពានេ ពុតោចិ អាគតិ អាគមតំ នេតច ចភាយិ អាគត្តព្វដ្ឋាតតាយ អភាចតោៈ ត គតិត្តិ ពត្វូចិ គមតំ ត ចភាយិ គត្តព្វដ្ឋាតតាយ អភាចតោៈ ត ហិ តត្ថ សត្តានំ ជរេបត្វា ចារេណត អារម្មណករណំ អាគតិគតិយោ សម្ភចត្តិ, តាបិ ឋិតិចុត្វូបបត្តិយោ ចភាយិៈ “តភាបហ”ត្តិបិ បាឡិ្យៈ តស្សត្វា – តម្បិ អាយតតំ ពាយត្តូរេតា ពាយត្តូរំ ចិយ ត អាគត្តព្វតាយ ត អាគតិ, ត គត្តព្វតាយ ត គតិ, បឆជីបព្វតាឌិ ចិយ អបតិដ្ឋាតតាយ ត ឋិតិ, អបច្ចយត្តា ចា វុប្បាភាភាវេចា, តតោ អយតសភាចត្តា ចចតាភាវេចា, វុប្បាតតិរោធាភាចតោ នេច តត្ថយបរិច្ឆិត្តាយ ឋិតិយា ច អភាចតោ ត ឋិតិ ត ចុតិ ត វុបបត្តិ

ចនាយំ· កោចលំ បន តំ អនុស្សវការណត្តា អបច្ចយត្តា ច ន កត្ថចិ បតិដ្ឋិតន្តិ អប្បតិដ្ឋំ· តត្ថ បចត្តាការណតោ បចត្តប្បដិបក្ខតោ ច អប្បចត្តំ· អនុស្សវការណត្តាបិ ចេតនាចេយ្យា ចិយ កុស្សចិបិ អារម្មណស្ស អភាវភូតតោ ឧបត្ថម្ភនិរបេក្ខតោ ច អភារម្មណមេវ តំ "អាយតន"ន្តិ វុត្តំ និព្វានំ· អយញ្ហ ឲ្យសរន្តោ អប្បតិដ្ឋមេវ អប្បចត្តមេវាតិ បទទ្វយេនបិ យោរជតន្តោ · ឲ្យសចន្តោ ទុក្ខស្សាតិ យេនិទំ "អប្បតិដ្ឋ"ន្តិអាទីហិ ចនេតហិ ចល្លិតំ ទោយិតំ យថាវុត្តលក្ខណំ និព្វានំ, ឲ្យសោ ឲ្យច សកលស្ស ចដ្ដទុក្ខស្ស អន្តោ បរិយោសានំ តទភិកោយ សតិ សព្ពទុក្ខាការណតោ· តស្មា "ទុក្ខស្ស អន្តោ"តិ អយមេវ តស្ស សភាវោតិ ទស្សេតិ·

បទមសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា·

២· ទុតិយនិព្វានបដិសំយុត្តសុត្តវណ្ណនា

៧២· ទុតិយេ ទ្ទយំ ឧទាតន្តិ ទ្ទយំ និព្វានស្ស បកតិយា កម្ពីរការណតោ ទុទ្ទសការណតោ ឧទានំ ឧទានេសិ· តត្ថ ទុទ្ទសន្តិ សភាវកម្ពីរត្តា អតិសុខុមសណ្ហសភាវត្តា ច អនុបចិតញាណសម្ភារេហិ បស្សិតុំ ន សក្កាតិ ទុទ្ទសំ· វុត្តញ្ហេតំ – "តយិទំ, ភាកវ្លិយ, អរិយំ បញ្ញាចក្ខុ នត្ថិ, ចេយន ត្វំ អារោកេ្យ ជានេយ្យាសិ, និព្វានម្បិ បស្សេយ្យាសី"តិ (ម· និ· ២·២៧៨)· អបរម្បិ វុត្តំ – "ទ្ទិទម្បិ ខោ ឋានំ ទុទ្ទសំ, យទិទំ សព្ពសង្ខារសមថោ"តិអាទិ (មហាវ· ៨; ម· និ· ១·២៨១; ២·៣៣៧)· អនតន្តិ រូបាទិអារម្មណេសុ, កាមាទីសុ ច ភវេសុ នមនតោ តណ្ហាការេន បវត្តិតោ សត្តានំ តត្ថ នមនតោ តណ្ហា នតា នាម, នត្ថិ ឯត្ថ នតាតិ អនតំ, និព្វានន្តិ អត្ថោ· "អនត្ត"ន្តិបិ បឋន្តិ, និច្ចសភាវត្តា អត្តចិរហិតំ, អចចនីយំ និរោធំ អមតន្តិ អត្ថោ· កេចិ បន "អនត្ត"ន្តិ បទស្ស "អប្បមាណ"ន្តិ អត្ថំ វទន្តិ· ឯត្ថ ច "ទុទ្ទស"ន្តិ ឥមិនា បញ្ញាយ ទុព្ពលីករណេហិ រាគាទិកិលេសេហិ ចិរកាលភាវិតត្តា សត្តានំ អបច្ចយការណា ន សុករាតិ និព្វានស្ស កិច្ចេន អធិកមនីយតំ ទស្សេតិ· ន ហិ សច្ចំ សុទស្សន្តិ ឥមិនាបិ តមេវត្ថំ បាកដំ ករោតិ· តត្ថ សច្ចន្តិ និព្វានំ· តញ្ហិ កេនចិ បរិយាយេន អសត្តសភាវាការណតោ ឲ្យករត្តភេន សត្តត្ថា អវិបរីតដ្ឋេន សច្ចំ· ន ហិ តំ សុទស្សំ ន សុខេន បស្សិតព្ពំ, សុចិរម្បិ កាលំ បុញ្ញញាណសម្ភារេ សមានេន្តេហិបិ កសិរេនេវ សមធិកន្តព្ពតោ· តថា ហិ វុត្តំ ភគវតា – "កិច្ឆេន មេ អធិកត"ន្តិ (មហាវ· ៨; ម· និ· ១·២៨១; ២·៣៣៧)·

បដិវិទ្ធា តណ្ហា ជានតោ បស្សតោ នត្ថិ កិញ្ចនន្តិ តញ្ច និរោធសច្ចំ សច្ឆិកិរិយាភិសមយវសេន អភិសមេន្តេន ចិសយតោ កិច្ចតោ ច អារម្មណតោ ច អារម្មណប្បដិវេធេន អសម្មោហប្បដិវេធេន ច បដិវិទ្ធំ, យថាបរិញ្ញាភិសមយវសេន ទុក្ខសច្ចំ, ភាវនាភិសមយវសេន មគ្គសច្ចញ្ច អសម្មោហតោ បដិវិទ្ធំ ហោតិ, ឯវំ បហានាភិសមយវសេន អសម្មោហតោ ច បដិវិទ្ធា តណ្ហា ហោតិ· ឯវញ្ច ចត្តារិ សច្ចានិ យថាភូតំ អរិយមគ្គបញ្ញាយ ជានតោ បស្សតោ ភវាទីសុ នតភូតា តណ្ហា នត្ថិ, តទភាវេ សព្ពស្សបិ កិលេសវដ្ដស្ស អភាវោ, តតោ ច កម្មវិបាកវដ្ដានំ អសម្ភវោយេវាតិ ឯវំ ភវាទិ រាគាទិ កិញ្ចនំ អនវសេសវដ្ដទុក្ខវូបសមហេតុភូតំ អមតមហានិព្វានស្ស អានុភាវំ បកាសេសិ· សេសំ វុត្តនយមេវ·

ចូឡវគ្គវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

១. បឋមនិព្វានបដិសំយុត្តសុត្តវណ្ណនា

៧១. បឋមេ អថ ខោ ភគវា ឯតមត្ថំ វិទិត្វាតិ តទា កិរ ភគវា អនេកបរិយាយេន សំសារស្ស អាទីនវំ បកាសេត្វា សន្ទស្សនាទិវសេន និព្វានបដិសំយុត្តាយ ធម្មទេសនាយ កថាយ តេសំ ភិក្ខូនំ ឯតទហោសិ – "អយំ សំសារោ ភគវតា អវិជ្ជាទីហិ ការណេហិ សហេតុកោ បកាសិតោ, និព្វានស្ស បន តទុបសមស្ស ន កិញ្ចិ ការណំ វុត្តំ, តយិទំ អហេតុកំ, កថំ សច្ចិកដ្ឋបរមត្ថេន ឧបលព្ភតី"តិ។ អថ ភគវា តេសំ ភិក្ខូនំ ឯវំ យថាវុត្តំ បរិវិតក្កសង្ខាតំ អត្ថំ វិទិត្វា។ ឥមំ ឧទានន្តិ តេសំ ភិក្ខូនំ វិមតិវិធមនត្ថញ្ច ឥធ សមណព្រាហ្មណានំ "និព្វានំ និព្វានន្តិ វាចាវត្ថុមត្តមេវ, នត្ថិ ហិ បរមត្ថតោ និព្វានំ នាម អនុបលព្ភមានសភាវត្តា"តិ លោកាយតិកាទយោ វិយ វិប្បដិបន្នានំ ពាហិរកា ច បុថុទិដ្ឋិគតិកានំ មិច្ឆាវាទភញ្ជនត្ថញ្ច ឥមំ អមតមហានិព្វានស្ស បរមត្ថតោ អត្ថិភាវទីបនំ ឧទានំ ឧទានេសិ។

តត្ថ អជាតំ អភូតំ អកតំ អសង្ខតន្តិ សព្វានិបិ បទានិ អញ្ញមញ្ញវេវចនានិ។ អថ វា វេទនាទយោ វិយ ហេតុបច្ចយសមវាយសង្ខាតាយ ការណសាមគ្គិយា ន ជាតំ ន និព្វត្តន្តិ អជាតំ, ការណេន វិនា, សយមេវ វា ន ភូតំ ន បាតុភូតំ ន ឧប្បន្នន្តិ អភូតំ, ឯវំ អជាតត្តា អភូតត្តា ច យេន កេនចិ ការណេន ន កតន្តិ អកតំ, ជាតភូតកតសភាវោ ច នាមរូបានំ សង្ខតធម្មានំ ហោតិ, ន អសង្ខតសភាវស្ស និព្វានស្សាតិ ទស្សនត្ថំ អសង្ខតន្តិ វុត្តំ។ បដិលោមតោ វា សមេច្ច សម្ភុយ្យ បច្ចយេហិ កតន្តិ សង្ខតំ, តថា ន សង្ខតំ សង្ខតលក្ខណរហិតន្តិ អសង្ខតន្តិ។ ឯវំ អនេកេហិ ការណេហិ និព្វត្តិតភាវេ បដិសិទ្ធេ "សិយា នុ ខោ ឯកេនេវ ការណេន កត"ន្តិ អាសង្កាយ "ន យេន កេនចិ កត"ន្តិ ទស្សនត្ថំ "អកត"ន្តិ វុត្តំ។ ឯវំ អបច្ចយម្បិ សមានំ "សយមេវ នុ ខោ ឥទំ ភូតំ បាតុភូត"ន្តិ អាសង្កាយ តន្និវត្តនត្ថំ "អភូត"ន្តិ វុត្តំ។ "អយញ្ចេតស្ស អសង្ខតាកតាភូតភាវោ សព្វេន សព្វំ អជាតិធម្មត្តា"តិ ទស្សេតុំ "អជាត"ន្តិ វុត្តំ។ ឯវមេតេសំ ចតុន្នម្បិ បទានំ សាត្ថកភាវំ វិទិត្វា "តយិទំ និព្វានំ អត្ថិ, ភិក្ខវេ"តិ បរមត្ថតោ និព្វានស្ស អត្ថិភាវោ បកាសិតោតិ វេទិតព្វោ។ ឯត្ថ ឧទានេន្តេន ភគវតា, "ភិក្ខវេ"តិ អាលបនំ ការណំ ហេដ្ឋា វុត្តនយេន វេទិតព្វំ។

ឥតិ សត្ថា "អត្ថិ, ភិក្ខវេ, អជាតំ អភូតំ អកតំ អសង្ខត"ន្តិ វត្វា តត្ថ ហេតុំ ទស្សេន្តោ "នោ ចេតំ, ភិក្ខវេ"តិអាទិមាហ។ តស្សាយំ សង្ខេបត្ថោ – ភិក្ខវេ, យទិ អជាតាទិសភាវា អសង្ខតា ធាតុ ន អភវិស្ស ន សិយា, ឥធ លោកេ ជាតាទិសភាវស្ស រូបាទិក្ខន្ធបញ្ចកសង្ខាតស្ស សង្ខតស្ស និស្សរណំ អនវសេសវូបសមោ ន បញ្ញាយេយ្យ ន ឧបលព្ភេយ្យ ន សម្ភវេយ្យ។ និព្វានញ្ហិ អារម្មណំ កត្វា បវត្តមានា សម្មាទិដ្ឋិអាទយោ អរិយមគ្គធម្មា អនវសេសកិលេសេ សមុច្ឆិន្ទន្តិ។ តេនេត្ថ សព្វស្សបិ វដ្ដទុក្ខស្ស អប្បវត្តិ អបគមោ និស្សរណំ បញ្ញាយតិ។

ឯវំ ព្យតិរេកវសេន និព្វានស្ស អត្ថិភាវំ ទស្សេត្វា ឥទានិ អន្វយវសេនបិ តំ ទស្សេតុំ, "យស្មា ច ខោ"តិអាទិ វុត្តំ។ តំ វុត្តត្ថមេវ។ ឯត្ថ

ច យថ្វា “អបច្ចយា ធម្មា, អសង្ខតា ធម្មា (ធ. ស. ទុកមាតិកា ៧, ៨), អត្ថិ, ភិក្ខវេ, តទាយតនំ, យត្ថ នេវ បថវី (ឧទា. ៧១), ឥទម្បិ ខោ ឋានំ ទុទ្ទសំ, យទិទំ សព្ពសង្ខារសមថោ សព្ពូបធិបដិនិស្សគ្គោ (មហាវ. ៨; ម. និ. ១.២៨១; ២.៣៣៧), អសង្ខតញ្ច វោ, ភិក្ខវេ, ធម្មំ ទេសេស្សាមិ អសង្ខតគាមិញ្ច មគ្គ”ន្តិអាទីហិ (សំ. និ. ៤.៣៦៦-៣៦៧) អនេកេហិ សុត្តបទេហិ, “អត្ថិ, ភិក្ខវេ, អជាត”ន្តិ ឥមិនាបិ ច សុត្តេន និព្ពានធាតុយា បរមត្ថតោ សព្ភាវោ សព្ពលោកំ អនុកម្បមានេន សម្មាសម្ពុទ្ធេន ទេសិតោ, តស្មា យទិបិ តត្ថ អបច្ចក្ខការីនម្បិ ចិញ្ញូនំ កង្ខា ច វិមតិ ច នត្ថិយេវ. យេ បន បរនេយ្យពុទ្ធិនោ បុគ្គលា, តេសំ វិមតិវិនោទនត្ថំ អយមត្ថ អធិប្បាយនិទ្ទេសយុត្តិ យុត្តិវិចារណា – យថា បរិញ្ញេយ្យតាយ សឧត្តរានំ កាមាទីនំ ទ្បមិទីតព្ពា បដិបក្ខភូតំ តព្ពិបរីតសភាវំ និស្សរណំ បញ្ញាយតិ, ឯវំ តំសភាវានំ សព្ពេសម្បិ សង្ខតធម្មានំ បដិបក្ខភូតេន តព្ពិបរីតសភាវេន និស្សរណេន ភវិតព្ពំ. យញ្ចេតំ និស្សរណំ, សា អសង្ខតា ធាតុ. កិញ្ច ភិយ្យោ សង្ខតធម្មារម្មណំ វិបស្សនាញាណំ អបិ អនុលោមញាណំ កិលេសេ សមុច្ឆេទវសេន បជហិតុំ ន សក្កោតិ. តថា សម្មុតិសច្ចារម្មណំ បឋមជ្ឈានាទីសុ ញាណំ វិក្ខម្ភនវសេនេវ កិលេសេ បជហតិ, ន សមុច្ឆេទវសេន. ឥតិ សង្ខតធម្មារម្មណស្ស សម្មុតិសច្ចារម្មណស្ស ច ញាណស្ស កិលេសានំ សមុច្ឆេទប្បហានេ អសមត្ថភាវតោ តេសំ សមុច្ឆេទប្បហានករស្ស អរិយមគ្គញាណស្ស តទុភយវិបរីតសភាវេន អារម្មណេន ភវិតព្ពំ, សា អសង្ខតា ធាតុ. តថា “អត្ថិ, ភិក្ខវេ, អជាតំ អភូតំ អកតំ អសង្ខត”ន្តិ ឥទំ និព្ពានបទស្ស បរមត្ថតោ អត្ថិភាវជោតកំ វចនំ អវិបរីតត្ថំ ភគវតា ភាសិតត្តា. យញ្ហិ ភគវតា ភាសិតំ, តំ អវិបរីតត្ថំ បរមត្ថំ យថា តំ “សព្ពេ សង្ខារា អនិច្ចា, សព្ពេ សង្ខារា ទុក្ខា, សព្ពេ ធម្មា អនត្តា”តិ (អ. និ. ៣.១៣៧; មហានិ. ២៧), តថា និព្ពានសទ្ទោ ក្វចិ វិសយេ យថាភូតបរមត្ថវិសយោ ឧបចារមត្តវុត្តិសព្ភាវតោ សេយ្យថាបិ សីហសទ្ទោ. អថ វា អត្ថេវ បរមត្ថតោ អសង្ខតា ធាតុ, ឥតរតព្ពិបរីតវិនិមុត្តសភាវត្តា សេយ្យថាបិ បថវីធាតុ វេទនាតិ. ឯវមាទីហិ នយេហិ យុត្តិតោបិ អសង្ខតាយ ធាតុយា បរមត្ថតោ អត្ថិភាវោ វេទិតព្ពោ.

តតិយសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា.

៤. ចតុត្ថនិព្ពានបដិសំយុត្តសុត្តវណ្ណនា

៧៤. ចតុត្ថេ អថ ខោ ភគវា ឯតមត្ថំ វិទិត្វាតិ តទា កិរ ភគវតា អនេកបរិយាយេន សត្តុស្សាហជននេន និព្ពានបដិសំយុត្តាយ ធម្មទេសនាយ កតាយ តេសំ ភិក្ខូនំ ឯតទហោសិ – “អយំ នាម ភគវតា អមតមហានិព្ពានធាតុយា អនេកាការវោការា អានិសំសំ ទស្សេន្តេន អតន្ទិតាធារណោ អាទរោ បកាសិតោ, អធិកាយបិ វោ បរិស្សា ន ការិតោ, កថំ នុ ខោ បដិបជ្ជន្តេហិ អម្ហេហិ អយំ អធិគន្តព្ពា”តិ. អថ ភគវា តេសំ ភិក្ខូនំ ឯតំ យថាវុត្តបរិវិតក្កសង្ខាតំ អត្ថំ សព្ពាការតោ វិទិត្វា. ឥមំ ឧទានន្តិ តណ្ហាវសេន កត្ថចិ អនិស្សិតស្ស បស្សទ្ធកាយចិត្តស្ស វីរិយបដិបត្តិបស្សតស្ស អរិយមគ្គេន អនវសេសតោ តណ្ហាបហានេន និព្ពានាធិគមវិភាវនំ ឥមំ ឧទានំ ឧទានេសិ.

តត្ថ និស្សិតស្ស ចលិតន្តិ ទ្បមិទិសង្ខារេ តណ្ហាទិដ្ឋីហិ និស្សិតស្ស ចលិតំ “ឯតំ មម, ឯសោ មេ អត្តា”តិ តណ្ហាទិដ្ឋិវិបត្ថិតំ ហោតិ.

អប្បហីនតណ្ហាទិដ្ឋិកស្ស ហិ បុគ្គលស្ស សុខាទីសុ ឧប្បន្នេសុ តានិ អភិភុយ្យ វិហរិតុំ អសក្កោន្តស្ស “មម វេទនា, អហំ វេទយាមី”តិអាទិនា តណ្ហាទិដ្ឋិគាហវសេន កុសលប្បវត្តិតោ ចិត្តសន្តានស្ស ចលនំ កម្បនំ, អវក្ខលិតំ វា ហោតីតិ អត្ថោ។ អនិស្សិតស្ស ចលិតំ នត្ថីតិ យោ បន វិសុទ្ធិបដិបទំ បដិបជ្ជន្តោ សមថវិបស្សនាហិ តណ្ហាទិដ្ឋិយោ វិក្ខម្ភេត្វា អនិច្ចាទិវសេន សង្ខារេ សម្មសន្តោ វិហរតិ, តស្ស តំ អនិស្សិតស្ស យថាវុត្តំ ចលិតំ អវក្ខលិតំ, វិប្ផន្ទិតំ វា នត្ថិ ការណស្ស សុវិក្ខម្ភិតត្តា។

ចលិតេ អសតីតិ យថាវុត្តេ ចលិតេ អសតិ យថា តណ្ហាទិដ្ឋិគាហា នប្បវត្តន្តិ, តថា វីថិបដិបន្នាយ វិបស្សនាយ តំ ឧស្សុក្កន្តស្ស។ បស្សទ្ធីតិ វិបស្សនាចិត្តសហជាតានំ កាយចិត្តានំ សារម្ភករកិលេសវូបសមនី ទុវិធាបិ បស្សទ្ធិ ហោតិ។ បស្សទ្ធិយា សតិ នតិ ន ហោតីតិ បុព្វេនាបរំ វិសេសយុត្តាយ បស្សទ្ធិយា សតិ អនវជ្ជសុខាធិដ្ឋានំ សមាធឹ វឌ្ឍេត្វា តំ បញ្ញាយ សមវាយការណេន សមថវិបស្សនំ យុគនទ្ធំ យោជេត្វា មគ្គបរម្បរាយ កិលេសេ ខេបេន្តស្ស កាមភវាទីសុ នមនតោ “នតី”តិ លទ្ធនាមា តណ្ហា អរហត្តមគ្គក្ខណេ អនវសេសតោ ន ហោតិ, អនុប្បត្តិធម្មតំ អាបាទិតត្តា ន ឧប្បជ្ជតីតិ អត្ថោ។

នតិយា អសតីតិ អរហត្តមគ្គេន តណ្ហាយ សុប្បហីនត្តា ភវាទិអត្ថាយ អាលយនិកន្តិ បរិយុដ្ឋានេន អសតិ។ អាគតិគតិ ន ហោតីតិ បដិសន្ធិវសេន ឥធ អាគតិ អាគមនំ ចុតិវសេន គតិ ឥតោ បរលោកគមនំ បេច្ចភាវោ ន ហោតិ ន បវត្តតិ។ អាគតិគតិយា អសតីតិ វុត្តនយេន អាគតិយា ច គតិយា ច អសតិ។ ចុតូបបាតោ ន ហោតីតិ អបរាបរំ ចវនុប្បជ្ជនំ ន ហោតិ ន បវត្តតិ។ អសតិ ហិ កិលេសវដ្ដេ កម្មវដ្ដំ បច្ឆិន្នមេវ, បច្ឆិន្នេ ច តស្មិំ កុតោ វិបាកវដ្ដស្ស សម្ភវោ។ តេនាហ – “ចុតូបបាតេ អសតិ នេវិធ ន ហុរ”ន្តិអាទិ។ តត្ថ យំ វត្តព្វំ, តំ ហេដ្ឋា ពាហិយសុត្តេ វិត្ថារតោ វុត្តមេវ។ តស្មា តត្ថ វុត្តនយេនេវ អត្ថោ វេទិតព្វោ។

ឥតិ ភគវា ឥធាបិ តេសំ ភិក្ខូនំ អនវសេសតោ វដ្ដទុក្ខវូបសមហេតុភូតំ អមតមហានិព្ពានស្ស អានុភាវំ សម្មាបដិបត្តិយា បកាសេតិ។

ចតុត្ថសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៥. ចុន្ទសុត្តវណ្ណនា

៧៥. បញ្ចមេ មល្លេសូតិ ឯវំនាមកេ ជនបទេ។ មហតា ភិក្ខុសង្ឃេនាតិ គុណមហត្តសង្ខ្យាមហត្តេហិ មហតា។ សោ ហិ ភិក្ខុសង្ឃោ សីលាទិគុណវិសេសយោគេនាបិ មហា តត្ថ សព្ពបច្ឆិមកស្ស សោតាបន្នភាវតោ, សង្ខ្យាមហត្តេនបិ មហា អបរិច្ឆិន្នគណនត្តា។ អាយុសង្ខារោស្សជ្ជនតោ បដ្ឋាយ ហិ អាគតាគតា ភិក្ខូ ន បក្កមិំសុ។ ចុន្ទស្សាតិ ឯវំនាមកស្ស។ កម្មារបុត្តស្សាតិ សុវណ្ណការបុត្តស្ស។ សោ កិរ អឌ្ឍោ មហាកុដុម្ពិកោ ភគវតោ បឋមទស្សនេនេវ សោតាបន្នោ ហុត្វា អត្តនោ អម្ពវនេ សត្ថុ វសនានុច្ឆវិកំ គន្ធកុដិំ, ភិក្ខុសង្ឃស្ស ច រត្តិដ្ឋានទិវាដ្ឋានុបដ្ឋានសាលាកុដិមណ្ឌបចង្កមនាទិកេ ច សម្បាទេត្វា បាការបរិក្ខិត្តំ ទ្វារកោដ្ឋកយុត្តំ វិហារំ កត្វា ពុទ្ធប្បមុខស្ស សង្ឃស្ស និយ្យាតេសិ។ តំ សន្ធាយ វុត្តំ – “តត្រ សុទំ ភគវា បាវាយំ វិហរតិ ចុន្ទស្ស កម្មារបុត្តស្ស អម្ពវនេ”តិ។

បដិឃាតាយបត្វាតិ សយ្យាឥត្វា៑ “ឞ្ញកាទយន្ថ្ចន្តិ ឞ្ញកាទស្ស យុក្សិតិន្ធិ បចត្តុយំស”ន្តិ យហាអដ្ឋកថាយំ ចុត្តំ៑ ឥកថិ បត “ឞ្ញកាទយន្ថ្ចន្តិ ត ឞ្ញកាទយំសំ, ឞ្ញកាឥទហិ យន្ថ្ពិតចំសកញ្ញ្រ្ទាឥទា”តិ ចឥត្តិ៑ អឥញ្ញា “ឞ្ញកាឥទហិ យន្ថ្ពិតបឞ្យឥឥសេ ឌាតំ អហិលត្តក”ន្តិ៑ អបឥទ បត “ឞ្ញកាទយន្ថ្ចំ តាយ ឲក់ ទសាឃត”ន្តិ កហិស្ ៑ តជ្ជិកាកុឥន្ថា កយ្វាទបុឥត្វា “អដ្ឋ កកថា បរិតិន្ថ្កាឃិស្សតី”តិ ស្វត្វា “អឥបប្យច តាយ តំ បរិកុឆ្ឆិត្វា ថិទតាទ់ តិឥដ្ឋឃ្យា”តិ សត្ថុ ថិទឌិចិត្យកយ្យតាឃ អឥាសិតិ ចឥត្តិ៑

ឥតត យំ បរិចិសាតិ ឥតត យយំ ឥកាឥឌហិ៑ កស្វា កកថា ឲចយាហ? បទាត្ថ្ឈតាឃ៑ តញ្ញា កាទណំ បិញ្ញត្វាឃំ ចុត្តឥយច៑ ឥតត អកិហឥកិក្លាឃ បឥទសំ អបរិឥកាកាទហឥតា ច តធា ចត្តំ ចដ្ឋតិតិ ឥស្សិតំ ឥហាតិ៑ តស្មិំ កិឥ ឞ្ញកាទយន្ថ្ចឥច ន្ថិសហស្សឌឹបបរិចាឥទស្ ចត្វស្ យហាឌឹឥបស្ ឥឥចតា ឞ្ញជំ បក្ខិបិស្៑ តស្វា តំ អឥញ្ញា ឥកាឥថិ សយ្វា ឌឹទាឥបតំ ត សឥក្លាតិ, តយត្វំ បកាឥសឥត្វា សត្វា បទ្បចាឥឥយាចតត្វំ “តាឃំ តំ, ចុត្ត, បស្សាយី”តិអាឌិតា សឹហតាឥំ តឌិ៑ ឥឃ ហិ បឥទ ឪបចឥឃ្យំ “អត្តតា បរិកុត្តាចឥសសំ ឥតច កិក្លត់, ត អឥញ្ញាសំ យតុស្សាត់ អឥាសិ, អាចាឥដ តិលលាឥបត្វា ចិតាឥសសី”តិ, “ឥតាសំ ចឥតាកាឥសា យា ឥហាត្យ”តិ បទ្បចាឥឥយាចតត្វំ សឹហតាឥំ តឌិ៑

តត្វ សឥឥចឥកតិអាឌីស្ សហ ឥឥចហីតិ សឥឥចឥកា, សហ យាឥទតាតិ សយាទឥកា, សហ ទ្រាហ្វុតាតិ សទ្រាហ្វុឥកា, សហ សយលទ្រាហ្វុឥលហីតិ សស្សយលទ្រាហ្វុលី, បឌាតត្វា បឌា, សហ ឥឥចយតុស្សហីតិ សឥឥចយតុស្សា៑ តស្មិំ សឥឥចឥក ឥលិឥក...ឥប... សឥឥចយតុស្សាឃ៑ តត្វ សឥឥចកចឥឥតត បញ្ចកាយាចឥទឥឥចក្កហណំ, សយាទកចឥឥតត លដ្ឋកាយាចឥទឥឥចក្កហណំ, សទ្រាហ្វុកចឥឥតត ទ្រាហ្វុកាឃិកាឌិទ្រាហ្វុក្កហណំ, សស្សយលទ្រាហ្វុលីចឥឥតត សាសតស្ស បច្ចត្ថិកបច្ចាមិត្តសយលទ្រាហ្វុលក្កហណំ សមិតបិបនាហិតបិបសយលទ្រាហ្វុលក្កហលញ្ញា, បឌាចឥឥតត សត្តឥលិកក្កហណំ, សឥឥចយតុស្សចឥឥតត សម្មុតិឥឥចអចឥសសយតុស្សក្កហណំ៑ ឲចឥយត្វ តីហិ បឥឥហិ ឞ្ញកាសឥលិកចឥសត, ន្ធីហិ បឌាចឥសត សត្តឥលិឥកា កហិឥតាតិ ឥចឌិតឥន្ថា៑ អបឥទា តឥយា – សឥឥចកចឥឥតត អទ្បិចឥឥទឥលិឥកា កហិឥតា, សយាទកចឥឥតត លកាយាចឥទឥឥចឥលិឥកា, សទ្រាហ្វុកចឥឥតត ទ្បី ទ្រាហ្វុឥលិឥកា, សស្សយលទ្រាហ្វុលចឥឥតត ចត្យបរិសចឥសត សម្មុតិឥឥចហិ សហ យតុស្សឥលិឥកា, អចឥសសសត្តឥលិឥកា ចា កហិឥតាតិ ឥចឌិតឥន្ថា៑

កុត្តាចិស្សាតិ កុត្តចឥតា៑ លឥទាតិ ចទុឥសា៑ អាតានិឥឆាតិ ចិសកាកឥទាឥកា៑ បតិញ្ញហាតិ តាលចតិឥឃា៑ យាទលក្ខិកាតិ យឥលក្ខា យឥលាសមឹបបិបតសយត្វា៑ សឥតា សយ្យឌាឥតា អឆិចាឥសសីតិ សតិ ឪបដ្ឋិតំ កត្វា តាកាឥលាត បរិន្ថិន្ថិត្វា អឆិចាឥសសិ៑ អចិហញ្ញាយាឥតាតិ ឥចឥតាតុចត្តតចឥសត អសល្លក្ខិតឆ្ឆយ្វា ចិឃ អបទាបទ់ បរិចត្តត់ អកាឥទាឥន្ថា អបីឡត្វាឃយាឥតា អក្ខុក្លិឃយាឥតា ចិឃ អឆិចាឥសសិ៑ កកចឥតា ហិ ឥចញ្ញុចកាយឥកាឥឃច តា ឥចឥតា ឪប្បត្ថា, សយាបត្តិតាឥលត បត ចិក្លុម្ពិតា ឃាច បរិតិន្ថ្កាតឌិចសា ត ឪបជ្ជិស្ ឌិចឥស ឌិចឥស សយាបត្តីហិ បដិបហាយតឥតា៑ តំ ឌិចសំ បត បរិតិន្ថ្កាឃិត្យកាឥយា “ឥកាឌិ សហស្សហត្ថិត់ តាល់ ឆាឥទត្ថាត់ ចឌិទសញ្ញាតសយាតកាឃាត់ អបរិមិតកាល់ ឪបចិតបុញ្ញាសម្ភាទាតយ្យិ កឥច សតិ ឲចទ្បិ ឥចឥតា បចត្វត្តិ, កិយង្គ បត អឥញ្ញាស”ន្តិ សត្វាត់ សំឥចកឌតតត្វំ សយាបត្តិ ត សយាបជ្ជិ, ឥតត ឥចឥតា លទា ចត្តិស្៑ អាឃាយាតិ ឲហិ ឃាយ៑

ចុន្ទស្ស ភត្តំ ភុញ្ជិត្វាតិអាទិកា អបរភាគេ ធម្មសង្គាហកេហិ ឋបិតា គាថា។ តត្ថ ភុត្តស្ស ច សូករមទ្ទវេនាតិ ភុត្តស្ស ឧទបាទិ, ន បន ភុត្តបច្ចយា។ យទិ ហិ អភុត្តស្ស ឧប្បជ្ជិស្សា, អតិខរោ អភវិស្សា, សិនិទ្ធភោជនំ បន ភុត្តត្តា តនុកា វេទនា អហោសិ, តេនេវ បទសា គន្តុំ អសក្ខិ។ ឯតេន ស្វាយំ “យស្ស តំ បរិភុត្តំ សម្មា បរិណាមំ គច្ឆេយ្យ អញ្ញត្រ តថាគតស្សា”តិ សីហនាទោ នទិតោ, តស្ស សាត្ថកតា ទស្សិតា។ ពុទ្ធានញ្ហិអដ្ឋានេ គជ្ជិតំ នាម នត្ថិ។ យស្មា តំ បរិភុត្តំ ភគវតោ ន កិញ្ចិ វិការំ ឧប្បាទេសិ, កេវលំ បន លទ្ធោកាសេន ឧប្បាទីយមានំ វិការំ អប្បមត្តតាយ ឧបសមេន្តោ សរីរេ ពលំ ឧប្បាទេសិ, យេន យថា ចក្ខមានំ វិវិធំ បរោមាទំ សម្បាទេសិ, តស្មា សម្មទេវ តំ បរិណាមំ គតំ, មារណន្តិកត្តា បន វេទនានំ អចិន្តេយ្យតំ អបាកដំ អហោសីតិ។ វិរិច្ចមានោតិ អភិណ្ហំ បវត្តលោហិតវិរេចនោវ សមានោ។ អវោចាតិ អត្តនា ឥច្ឆិតដ្ឋានេ បរិនិព្ពានត្ថាយ ឯវមាហ។

កស្មា បន ភគវា ឯវំ រោគេ ឧប្បន្នេ កុសិនារំ អគមាសិ, កិំ អញ្ញត្ថ ន សក្កា បរិនិព្ពាយិតុន្តិ? បរិនិព្ពាយិតុំ នាម ន កត្ថចិ ន សក្កា, ឯវំ បន ចិន្តេសិ – មយិ កុសិនារំ គតេ មហាសុទស្សនសុត្តទេសនាយ (ទី. និ. ២.២៤១) អដ្ឋុប្បត្តិ ភវិស្សតិ, តាយ អហំ ទេវលោកេ អនុភវិតព្ពសម្បត្តិំ មនុស្សលោកេ មយា អនុភូតា, តំ ទ្វីហិ ភាណវារេហិ បដិមណ្ឌេត្វា ទេសេស្សាមិ, តំ សុត្វា ពហូ ជនា កុសលំ កត្តព្ពំ មញ្ញិស្សន្តិ។ សុភទ្ទោបិ តត្ថ មំ ឧបសង្កមិត្វា បញ្ហំ បុច្ឆិត្វា វិស្សជ្ជនបរិយោសានេ សរណេសុ បតិដ្ឋាយ បព្ពជិត្វា លទ្ធូបសម្បទោ កម្មដ្ឋានំ ការេត្វា មយិ ធរន្តេយេវ អរហត្តំ បត្វា បច្ឆិមសាវកោ នាម ភវិស្សតិ។ អញ្ញត្ថ មយិ បរិនិព្ពុតេ ធាតុភាជនីយំ មហាកលហោ ភវិស្សតិ, លោហិតំ នទី វិយ សន្ទិស្សតិ។ កុសិនារាយំ បន បរិនិព្ពុតេ ទោណព្រាហ្មណោ តំ វិវាទំ វូបសមេត្វា ធាតុយោ វិភជិត្វា ទស្សតីតិ ឥមេហិ តីហិ ការណេហិ បស្សន្តោ ភគវា មហតា ឧស្សាហេន កុសិនារំ អគមាសិ។

ឥង្ឃាតិ ចោទនត្ថេ និបាតោ។ កិលន្តោស្មីតិ បរិស្សន្តោ អស្មិ។ តេន យថាវុត្តវេទនាតំ ពលវការំ ឯវ ទស្សេតិ។ ភគវា ហិ អត្តនោ អានុភាវេន តតោ បទសា អគមាសិ, អញ្ញោ បន យថា បទុទ្ធារម្បិ កាតុំ ន សក្កា, តថា វេទនា តិខិណា ខរា កដុកា វត្តិំសុ។ តេនេវាហ “និសីទិស្សាមី”តិ។

ឥទានីតិ អធុនា។ លុឡិតត្តិ មទ្ទិតំ វិយ អាកុលំ។ អាវិលន្តិ អាលុឡំ។ អច្ឆោទកាតិ តនុបសន្នសលិលា។ សាតោទកាតិ មធុរោទកា។ សីតោទកាតិ សីតលជលា។ សេតោទកាតិ និក្កទ្ទមា។ ឧទកញ្ហិ សភាវតោ សេតវណ្ណំ, ភូមិវសេន ភទ្ទមាទិវសេន ច អញ្ញាទិសំ ហោតិ, កកុធាបិ នទី វិមលវាលិកា សន្ទមាណិកា សេតវណ្ណា សន្តតិ។ តេន វុត្តំ “សេតោទកា”តិ។ សុបតិត្ថាតិ សុន្ទរតិត្ថា។ រមណីយាតិ មនោហរភូមិភាគតាយ រមិតព្ពា មធុរោទកសម្បត្តិយា ច មនោរមា។

កិលន្តោស្មិ ចុន្ទ, និបជ្ជិស្សាមីតិ តថាគតស្ស ហិ –

“កាញ្ចអាចក្ខា គច្ឆេយ្យំ, បណ្ឌុ វណ្ណបិង្គលំ;

កន្តុយក្ដុលហេយក្ខា, ក្ខុរេបិរសឆលក្ខេត្តិរេយ ឥរសា”តិ៍ –

ឲចំ ចុរេត្តាសុ ឥរសុ ហត្ថិក្យុលេសុ កាឡអាចករេក្ខាតាតំ ឃំ ឥរសត្តិ បកតិហត្ថិតំ ពាលំ, តំ ឲកស្ស កក្ខេឃ្យស្សាតិ ឲចំ ឥរសក្យុលិតាឃ កលតាឃ បកតិហត្ថិតំ ពោជិរហស្សពាលប្យយាលំ រទឹរពាលំ៍ តំ រក្ខាយ្យិ តស្មិំ ឌិចរេស បក្ខាកត្តពោ បក្ខោយ ចក្ខចាទេទ បក្លិទិត្តាឥកំ ចិឃ បទិក្លួឃំ កតំ៍ បិចាឃ តិកាចុរេត បូសិតារា៍ ឲតស្មិំ អត្តូទេ បក្ខាចិរតិឃា ជារេតសុ តិសិជិត្វា យហត្ថិក្ខុស្សាហំ កត្វា អាកន្តុរេត្តា ឃ្ងទិឃត្ថក្ខុយតរេចលិឃ ករេចា បូសិតារំ បិបុលិតិ ឲចំ “ទេទាកោ តាយ រក្ខុំ អាទោក្យ យក្ខុរេត្តា អាកន្តុតិ”តិ ក្ខុយយត្ថំ ឥរេស្សុរេត្តា រេឥចរេកស្ស លេិកស្ស រំរេចកកំ ចាចំ ករេសត្តា “កិលរេត្តាស្មិំ, ចុក្ខុក, តិបក្ខីស្សាយី”តិ អាហ៍

ឃឹហរេសយ្យត្តិ ឲត្ថ កាយរេកាកឹរេសយ្យា រេបតរេសយ្យា តចាកតរេសយ្យា ឃឹហរេសយ្យាតិ ចតរេស្សា រេសយ្យា៍ តត្ថ “រេឃក្ខុរេយ្យត, កិក្ខុរេច, កាយរេកាកី ចារេយត បរេស្សត រេសយ្យំ កប្បេត្តិ”តិ (អ៍ តិ៍ ១.១១៩) អឃំ កាយរេកាកឹរេសយ្យា៍ “រេឃក្ខុរេយ្យត , កិក្ខុរេច, រេបតា ក្ខុត្តាតា រេសត្តិ”តិ (អ៍ តិ៍ ១.១១៩) អឃំ រេបតរេសយ្យា៍ ចត្ថក្ខុក្ខានំ តចាកតរេសយ្យា៍ “ឃឹរេហា, កិក្ខុរេច, យិករាជា ឥក្ខិរេណត បរេស្សត រេសយ្យំ កប្បេតិ”តិ (អ៍ តិ៍ ១.១១៩) អឃំ ឃឹហរេសយ្យា៍ អឃឥក្ខិរេតឌុស្ស្ទឹងឃាបចត្តា ក្ខុត្តយរេសយ្យា តាយ៍ រេតត ចុត្តំ – “ឥក្ខិរេណត បរេស្សត ឃឹហរេសយ្យំ កប្បេឃី”តិ៍ បិរេឥ បិឥត្តិ ឥក្ខិណបិរេឥ ចាយបិឥំ៍ អក្ខុឆាឃាតិ អតិអាឆាឃ, រោបក្យកំ អតិក្លុយ្យ ជរេបត្វា៍ រោបក្យរេកត ហិ រោបក្យរេក, ឌាលុតា ឌាលុយិក្យុឃក្ខុក្ខុឃយារេត អកិល្យុរេចឥតា ក្ខុប្បក្ខុត្តិ , រេសយ្យា ឆាសុកា ត រេហាតិ៍ ឃចា បត ត ឃក្ខុរក្ខុតិ, ឲចំ អតិក្លុយ្យ ជរេបិរេត រេចឥតា តុប្បក្ខុត្តិ, រេសយ្យា ឆាសុកា រេហាតិ៍ តស្មា ឲចំ តិបក្ខី៍

កត្តុាត ច្យុរេក្ខុតិ ក្ខុយា កាឆា អបរេការេក ឥយ្យុក្ខុាហរេកហិ ជបិតា៍ តត្ថ តឥិកត្តិ តឥិ៍ អប្បុជិរេយាឥ រេលិរេកតិ អប្បុជិរេយា ក្ខុឥ ក្ខុយស្មិំ រេឥចរេក រេលិរេក៍ តក្ខុរ្លា ច បិចិត្វា ចុឥតាទឹតិ កត្តាតំ ឃឹតិករេលចរេសត តក្ខុរ្លា ច បិតឹឃំ បិចិត្វា ច តឥរេតា ក្ខុត្តាទិ៍ តឥា កិរ ករេចតិ តក្យុឃរេត្ត អរេត្តាតឥំ យក្ខុកក្ខុបិ, ក្ខុឥកំ, ក្ខុរេកាសុ តឹរេទសុ ចតរេក្ខុា, រេក្ខុា ច រេសា ក្យុយិការេកាតិ រក្ខុំ សុចក្ខុចក្ខុរេយច អរេហាសិ៍ បុរេក្លុរេតាតិ ក្យុលចិឃិក្ខុ រត្ថុត្ថុយករុកាចរេតា រេឥចរេកត រេលិរេកត ប្ខុាឃយ្យុាតចរេសត បុរេក្លុរេតា៍ កិក្ខុកលស្ស យក្ខុក្ខុ កិក្ខុកក្ខុស្ស យក្ខុក្ខុ តឥា កិក្ខុ ករេចរេតា រេចឥតាតំ អឥិយត្តកាចំ ចិឥិត្វា អារេក្ខុ ហុត្វា រយត្តរេតា បទិចាទេត្វាច កន្តុតិ៍ រត្តាតិ ឌិក្ខុឥយ្យិកយប្បុាឃិកបរេយត្ថហិ រត្តាតំ អតុបាររេតា រត្ថា៍ បចត្តា ករេចា ក្ខុឥឥរេយ្យុតិ កាក្យុចត្តាតាឌីហិ ករេចា ក្ខុឥ ឃឹលិឌិបារេតឥយ្យុ បចត្តា, ឥយ្យុ ចា ចត្យុទាឃឹតិឥយ្យុក្លុត្តុរហស្សាតិ បចត្តា បចរេត្តតា៍ អយ្យុចតត្តិ តស្សា ឲច តឥិយា តឹរេទ អយ្យុចតំ៍ អាយត្តឃំ ចុក្ខុកត្តិ តស្មិំ កិរ ពរេណ អាឃក្ខុា អាតរេក្ខុា ក្ខុឥករេសាជិកំ បឹឡឲរេត្តា ឌូហឹឃំ, ចុក្ខុករេត្ថរេទា រឃឹរេប អរេហាសិ៍ តស្មា តំ ករេចា អាយត្តឃំ៍ បយុរេត តិឃឹឌីតិ ចត្តឃឹរេសត រត្ថ បុររេតា តិឃឹឌិ “កិំ តុ រេណា រត្តា អាណាររេបតិ”តិ៍ ឲត្តាចតា ឥយ្យុកណ្ហាការេទរេកា អតុប្បរេត្តា៍ ឲចំ អតុប្បត្តំ អច រេណា ករេចា អាឃក្ខុត្តំ អាតត្តំ អាយរេត្តសិ៍

ក្ខុបឥរេហយ្យាតិ ក្ខុប្បាឥរេយ្យ, ចិប្បុជិសារេស្ស ក្ខុប្បាឥរេកា រោពឌិ បុទិរេសា ឃិឃា អបិ ករេចយ្យ៍ អលិកាតិ រេឃ អរេក្ខុាឃំ ឥាតំ ឥឥត្តាតំ

ជាតាតិសំសព្ហាតា លិកា ហោន្តិ, តេ អលិកា៉ ទុល្លន្តិ បុញ្ញាចិសេសេត លទ្ធយិ យតុយ្យត្តំ ទុល្លន្ទិ៉ ឃយ្យ តេតិ ឃយ្យ តច៉ ភ្ជត្តល្ហុល៉ ចា អតិកិលិត្ថំ ចា កោ តំ ឌាតាតិ, កីឌិសយិ បន្ទិយំ បិណ្ឌបាតំ ភុញ្ជិត្វា តឆាកេតា បរិតិញ្ញុតោ, អន្ទា តេត ឃំ ចា តំ ចា ជិត្ថំ កចិយ្យតីតិ៉ លិកាតិ ជិដ្ឋឆយ្ហិកសយ្យរាឃិកា ជាតាតិសំសព្ហាតា លិកា៉ ឃុលន្តិ ឲ្យឃំឃ្យយតុយ្យត្តំ ឃុលន្ទិ៉ សយូលាតិ សយូលតោ, ត អតុយ្យតេចត ត បរេយ្យរាឃាតិ អតេត្វា៉ យេតន្តិ យេ ៩តំ យឃា ៩តំ៉ ខេ្វយេតិ ខេ្វ ព្លូយេ៉ សយសយចលិតិ សញ្ញាកាសេត សយាតចលិ៉

តត្យ ច ឃំ ឃុឌាតាឃ ជិត្ថំ បិណ្ឌបាតំ ភុញ្ជិត្វា តឆាកេតា អកិសប្បូទ្ធា, តំ កិលេសាតំ អប្បហីតកាលេ ជាតំ, ព្លូតំ បត ទុត្តុយ្យ ជាតំ លីណាសចកាលេ, កស្មា ៩តាតិ សយចលិតីតិ? បរិតិញ្ញាតសយតាឃ សយាបត្តិសយតាឃ អតុយ្យរលាសយតាឃ ច៉ កកចា ហិ ឃុឌាតាឃ ជិត្ថំ បិណ្ឌបាតំ ភុញ្ជិត្វា ទីសាបិជិសេសាឃ តិញ្ញាតឆាតុឃា បរិតិញ្ញុតោ, ទុត្តេត ជិត្ថំ ភុញ្ជិត្វា អតុបិជិសេសាឃ តិញ្ញាតឆាតុឃា បរិតិញ្ញុតោតិ ៩ចំ បរិតិញ្ញាតសយតាឃបិ សយចលិតិ៉ អកិសប្បូត្ថតជិចសេ ច អក្ខុយក្ខុយ្យ ហេតុក្ខុតា ចតុចីសតិកោជិសតសហយ្យសព្ហា សយាបត្តិយេឃា សយាបន្នំ, បរិតិញ្ញាតជិចសេបិ សញ្ញា តា សយាបន្នំ៉ ៩ចំ សយាបត្តិសយតាឃបិ សយចលិតិ៉ ទុត្តតោញ្ញាតំ កកចតា –

“ឃយ្យ តេចំ បិណ្ឌបាតំ បរិភុញ្ជិត្វា អតុត្តរំ អប្បមាណំ ចេតោសមាធិំ ឧបសម្បជ្ជ ចិហរតិ, អប្បមាណោ តយ្យ បុញ្ញាភិសន្ទោ កុសលាភិសន្ទោ”តិអាជិ៉ –

ឃុឌាតា ច អបរភាគេ អសេ្យ្យាសិ “ត កិរ សា ទុក្ខតេចតា, ទេវិឌិសត្តោ កិរេស, តំ កិរ បិណ្ឌបាតំ បរិភុញ្ជិត្វា អតុត្តរំ សម្មាសម្ពោធិំ អកិសប្បូទ្ធា, សត្តសត្តាហំ កិរស្យ តេត ឃាបតា អហោសី”តិ៉ តយ្យា ព្លូតំ ឃុត្វា “លិកា ចត មេ”តិ អតុយ្យរត្តិឃា ជាលចបីតិសោមតស្សំ ឧប្បជ្ជិ៉ ទុត្តុយ្យបិ អបរភាគេ “អចសាតបិណ្ឌបាតោ កិរ យឃា ជិត្តោ, ឆយូសិសំ កិរ យឃា កហិតំ, យឃំ្ហាកិរ បិណ្ឌបាតំ បរិភុញ្ជិត្វា សត្ថា អត្តតា ចិរកាលិកិបត្តិតាឃ អតុបិជិសេសាឃ តិញ្ញាតឆាតុឃា បរិតិញ្ញុតោ”តិ ឃុត្វា “លិកា ចត មេ”តិ អតុយ្យរតោ ជាលចបីតិសោមតស្សំ ឧប្បជ្ជិ៉ ៩ចំ អតុយ្យរលាសយតាឃបិ សយចលិតិ ខេ្វបិ បិណ្ឌបាតជាតាតីតិ ចេជិតព្វាតិ៉

អាឃុសំចត្តតិកក្ខិ ឌីឃាឃុកសំចត្តតិកំ៉ ឧបចិតក្ខិ បឃុតំ ឧប្បាជិតំ៉ ឃសសំចត្តតិកក្ខិ បរិចារសំចត្តតិកំ៉ អាធិបតេយ្យសំចត្តតិកក្ខិ សេដ្ឋភាចសំចត្តតិកំ៉

៩តយត្ថំ ចិជិត្វាតិ ៩តំ ជាតស្ស យហប្ឫលតទោ្ហច សីលិជិក្យលាហិ អត្តតោ ច អតុត្តរតក្លិលោឃ្យកាចំ អតុបិជាបរិតិញ្ញាតទ្បាតិ តិចិធយ្យិ អត្ថំ សញ្ញាការតោ ចិជិត្វា តតត្ថឹបតំ ព្លុយំ ឧជាតំ ឧជាសេតសិ៉

តត្ថ ឥតតោ បុញ្ញាំ បចន្តីតិ ជាតំ ទេត្តយ្យ ចិត្តសម្បត្តិឃា ច ឥក្លិលោឃ្យសម្បត្តិឃា ច ជាតយឃំ បុញ្ញាំ ឧបចីឃតិ, យហប្ឫលតទោ្ហ យហាតិសំសតទោ្ហ ហោតីតិ អតេត្វា៉ អឆ ចា ឥតតោ បុញ្ញាំ បចន្តីតិ តេឃ្យឆយ្យំ បរិច្ចជតោ្ត បរិច្ចាគចេតតាឃ ជាហុលីកតាឃ អតុក្កមេត សត្តត្ថ អតាបត្តិជាហុលេ ឃុចិឃុទ្ធសីលំ រក្ខិត្វា សយឆចិបយ្យតទ្បា ភាចេតុំ សក្កោតីតិ តយ្យ ជាតាជិចសេត តិចិធយ្យិ បុញ្ញាំ

ᩋᨽᩥᩅᨯ᩠ᨰᨲᩦᨲᩥ ᩑᩅᨾᩮᨲ᩠ᨳ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨ ᩈᩴᨿᨾᨲᩮᩣᨲᩥ ᩈᩦᩃᩈᩴᨿᨾᩮᨶ ᩈᩴᨿᨾᨶ᩠ᨲᩔ, ᩈᩴᩅᩁᩮ ᨮᩥᨲᩔᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᩅᩮᩁᩴ ᨶ ᨧᩦᨿᨲᩦᨲᩥ ᨸᨬ᩠ᨧᩅᩥᨵᩅᩮᩁᩴ ᨶ ᨸᩅᨯ᩠ᨰᨲᩥ, ᩋᨴᩮᩣᩈᨸ᩠ᨸᨵᩣᨶᨲ᩠ᨲᩣ ᩅᩣ ᩋᨵᩥᩈᩦᩃᩔ ᨠᩣᨿᩅᩣᨧᩣᨧᩥᨲ᩠ᨲᩮᩉᩥ ᩈᩴᨿᨾᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩈᩩᩅᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩈᩦᩃᩮᩣ ᨡᨶ᩠ᨲᩥᨻᩉᩩᩃᨲᩣᨿ ᨠᩮᨶᨧᩥ ᩅᩮᩁᩴ ᨶ ᨠᩁᩮᩣᨲᩥ, ᨠᩩᨲᩮᩣ ᨲᩔ ᩏᨸᨧᨿᩮᩣ᪨ ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨲᩔ ᩈᩴᨿᨾᨲᩮᩣ ᩈᩴᨿᨾᨶ᩠ᨲᩔ, ᩈᩴᨿᨾᩉᩮᨲᩩ ᩅᩣ ᩅᩮᩁᩴ ᨶ ᨧᩦᨿᨲᩥ᪨ ᨠᩩᩈᩃᩮᩣ ᨧ ᨩᩉᩣᨲᩥ ᨸᩣᨸᨠᨶ᩠ᨲᩥ ᨠᩩᩈᩃᩮᩣ ᨸᨶ ᨬᩣᨱᩈᨾ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᩈᩩᩅᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩈᩦᩃᩮ ᨸᨲᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩮᩣ ᩋᨭ᩠ᨮᨲᩥᩴᩈᩣᨿ ᩋᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩮᩈᩩ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᩋᨶᩩᩁᩪᨸᩴ ᨠᨾ᩠ᨾᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩏᨸᨧᩣᩁᨸ᩠ᨸᨶᩣᨽᩮᨴᩴ ᨫᩣᨶᩴ ᩈᨾ᩠ᨸᩣᨴᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨸᩣᨸᨠᩴ ᩃᩣᨾᨠᩴ ᨠᩣᨾᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨴᩣᨴᩥᩋᨠᩩᩈᩃᩴ ᩅᩥᨠ᩠ᨡᨾ᩠ᨽᨶᩅᩈᩮᨶ ᨩᩉᩣᨲᩥ ᨸᩁᩥᨧ᩠ᨧᨩᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ᨲᨾᩮᩅ ᨫᩣᨶᩴ ᨸᩣᨴᨠᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩮᩈᩩ ᨡᨿᩅᨿᩴ ᨸᨭ᩠ᨮᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩥᨸᩔᨶᩣᨿ ᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᨠᩁᩮᩣᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩅᩥᨸᩔᨶᩴ ᩏᩔᨠ᩠ᨠᩣᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩁᩥᨿᨾᨣ᩠ᨣᩮᨶ ᩋᨶᩅᩈᩮᩈᩴ ᨸᩣᨸᨠᩴ ᩃᩣᨾᨠᩴ ᩋᨠᩩᩈᩃᩴ ᩈᨾᩩᨧ᩠ᨨᩮᨴᩅᩈᩮᨶ ᨩᩉᩣᨲᩥ᪨ ᩁᩣᨣᨴᩮᩣᩈᨾᩮᩣᩉᨠ᩠ᨡᨿᩣ ᩈ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩩᨲᩮᩣᨲᩥ ᩈᩮᩣ ᩑᩅᩴ ᨸᩣᨸᨠᩴ ᨸᨩᩉᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩁᩣᨣᩣᨴᩦᨶᩴ ᨡᨿᩣ ᩋᨶᩅᩈᩮᩈᨠᩥᩃᩮᩈᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩮᨶ, ᨲᨲᩮᩣ ᨸᩁᩴ ᨡᨶ᩠ᨵᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩮᨶ ᨧ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩩᨲᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᨽᨣᩅᩣ ᨧᩩᨶ᩠ᨴᩔ ᨧ ᨴᨠ᩠ᨡᩥᨱᩣᩈᨾ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥᩴ, ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᨧ ᨴᨠ᩠ᨡᩥᨱᩮᨿ᩠ᨿᩈᨾ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᨶᩥᩔᩣᨿ ᨸᩦᨲᩥᩅᩮᨣᩅᩥᩔᨭ᩠ᨮᩴ ᩏᨴᩣᨶᩴ ᩏᨴᩣᨶᩮᩈᩦᨲᩥ᪨

ᨸᨬ᩠ᨧᨾᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

᪆᪨ ᨸᩣᨭᩃᩥᨣᩣᨾᩥᨿᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪇᪆᪨ ᨨᨭ᩠ᨮᩮ ᨾᨣᨵᩮᩈᩪᨲᩥ ᨾᨣᨵᩁᨭ᩠ᨮᩮ᪨ ᨾᩉᨲᩣᨲᩥ ᨴ᩠ᩅᩥᨵᩣᨸᩥ ᨣᩩᨱᨾᩉᨲ᩠ᨲᩮᨶᨸᩥ ᩋᨸᩁᩥᨧ᩠ᨨᩥᨶ᩠ᨶᨣᨱᨶᨲ᩠ᨲᩣ ᨣᨱᨶᨾᩉᨲ᩠ᨲᩮᨶᨸᩥ ᨾᩉᨲᩣ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᩈᨦ᩠ᨥᩮᨶ᪨ ᨸᩣᨭᩃᩥᨣᩣᨾᩮᩣᨲᩥ ᩑᩅᩴᨶᩣᨾᨠᩮᩣ ᨾᨣᨵᩁᨭ᩠ᨮᩮ ᩑᨠᩮᩣ ᨣᩣᨾᩮᩣ᪨ ᨲᩔ ᨠᩥᩁ ᨣᩣᨾᩔ ᨾᩣᨸᨶᨴᩥᩅᩈᩮ ᨣᩣᨾᨣ᩠ᨣᩉᨱᨭ᩠ᨮᩣᨶᩮ ᨴ᩠ᩅᩮ ᨲᨿᩮᩣ ᨸᩣᨭᩃᨦ᩠ᨠᩩᩁᩣ ᨸᨳᩅᩥᨲᩮᩣ ᩏᨻ᩠ᨽᩥᨩ᩠ᨩᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᨾᩥᩴᩈᩩ᪨ ᨲᩮᨶ ᨲᩴ "ᨸᩣᨭᩃᩥᨣᩣᨾᩮᩣ"ᨲ᩠ᩅᩮᩅ ᩅᩮᩣᩉᩁᩥᩴᩈᩩ᪨ ᨲᨴᩅᩈᩁᩦᨲᩥ ᨲᩴ ᨸᩣᨭᩃᩥᨣᩣᨾᩴ ᩋᩅᩈᩁᩥ ᩋᨶᩩᨸᩣᨸᩩᨱᩥ᪨ ᨠᨴᩣ ᨸᨶ ᨽᨣᩅᩣ ᨸᩣᨭᩃᩥᨣᩣᨾᩴ ᩋᨶᩩᨸᩣᨸᩩᨱᩥ? ᩉᩮᨭ᩠ᨮᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶᨿᩮᨶ ᩈᩣᩅᨲ᩠ᨳᩥᨿᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩈᩮᨶᩣᨸᨲᩥᨶᩮᩣ ᨧᩮᨲᩥᨿᩴ ᨠᩣᩁᩣᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᨲᩮᩣ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᨾᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩁᩣᨩᨣᩉᩮ ᩅᩈᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩋᩣᨿᩈ᩠ᨾᨲᩮᩣ ᨾᩉᩣᨾᩮᩣᨣ᩠ᨣᩃ᩠ᩃᩣᨶᩔ ᨧ ᨧᩮᨲᩥᨿᩴ ᨠᩣᩁᩣᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᨲᩮᩣ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᨾᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨾ᩠ᨻᩃᨭ᩠ᨮᩥᨠᩣᨿᩴ ᩅᩈᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨲᩩᩁᩥᨲᨧᩣᩁᩥᨠᩣᩅᩈᩮᨶ ᨩᨶᨸᨴᨧᩣᩁᩥᨠᩴ ᨧᩁᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩑᨠᩁᨲ᩠ᨲᩥᩅᩣᩈᩮᨶ ᩅᩈᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩃᩮᩣᨠᩴ ᩋᨶᩩᨣ᩠ᨣᨱ᩠ᩉᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᨶᩩᨠ᩠ᨠᨾᩮᨶ ᨸᩣᨭᩃᩥᨣᩣᨾᩴ ᩋᨶᩩᨸᩣᨸᩩᨱᩥ᪨

ᨸᩣᨭᩃᩥᨣᩣᨾᩥᨿᩣᨲᩥ ᨸᩣᨭᩃᩥᨣᩣᨾᩅᩣᩈᩥᨶᩮᩣ ᩏᨸᩣᩈᨠᩣ᪨ ᨲᩮ ᨠᩥᩁ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᨸᨮᨾᨴᩔᨶᩮᨶ ᨠᩮᨧᩥ ᩈᩁᨱᩮᩈᩩ, ᨠᩮᨧᩥ ᩈᩦᩃᩮᩈᩩ, ᨠᩮᨧᩥ ᩈᩁᨱᩮᩈᩩ ᨧ ᩈᩦᩃᩮᩈᩩ ᨧ ᨸᨲᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨ ᨲᩮᨶ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ "ᩏᨸᩣᩈᨠᩣ"ᨲᩥ᪨ ᨿᩮᨶ ᨽᨣᩅᩣ ᨲᩮᨶᩩᨸᩈᨦ᩠ᨠᨾᩥᩴᩈᩪᨲᩥ ᨸᩣᨭᩃᩥᨣᩣᨾᩮ ᨠᩥᩁ ᩋᨩᩣᨲᩈᨲ᩠ᨲᩩᨶᩮᩣ ᩃᩥᨧ᩠ᨨᩅᩥᩁᩣᨩᩪᨶᨬ᩠ᨧ ᨾᨶᩩᩔᩣ ᨠᩣᩃᩮᨶ ᨠᩣᩃᩴ ᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣ ᨣᩮᩉᩈᩣᨾᩥᨠᩮ ᨣᩮᩉᨲᩮᩣ ᨶᩦᩉᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨾᩣᩈᨾ᩠ᨸᩥ ᩋᨯ᩠ᨰᨾᩣᩈᨾ᩠ᨸᩥ ᩅᩈᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨲᩮᨶ ᨸᩣᨭᩃᩥᨣᩣᨾᩅᩣᩈᩥᨶᩮᩣ ᨾᨶᩩᩔᩣ ᨶᩥᨧ᩠ᨧᩩᨸᨴ᩠ᨴᩩᨲᩣ "ᩑᨲᩮᩈᨬ᩠ᨧ ᩋᩣᨣᨲᨠᩣᩃᩮ ᩅᩈᨶᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᨽᩅᩥᩔᨲᩦ"ᨲᩥ ᩑᨠᨸᩔᩮ ᩍᩔᩁᩣᨶᩴ ᨽᨱ᩠ᨯᨸᨭᩥᩈᩣᨾᨶᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ, ᩑᨠᨸᩔᩮ ᩅᩈᨶᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ, ᩑᨠᨸᩔᩮ ᩋᩣᨣᨶ᩠ᨲᩩᨠᩣᨶᩴ ᩋᨯ᩠ᨰᩥᨠᨾᨶᩩᩔᩣᨶᩴ, ᩑᨠᨸᩔᩮ ᨴᩃᩥᨴ᩠ᨴᩣᨶᩴ ᨠᨸᨱᨾᨶᩩᩔᩣᨶᩴ, ᩑᨠᨸᩔᩮ ᨣᩥᩃᩣᨶᩣᨶᩴ ᩅᩈᨶᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᨽᩅᩥᩔᨲᩦᨲᩥ ᩈᨻ᩠ᨻᩮᩈᩴ ᩋᨬ᩠ᨬᨾᨬ᩠ᨬᩴ ᩋᨻᩣᨵᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩈᨶᨸ᩠ᨸᩉᩮᩣᨶᨠᩴ ᨶᨣᩁᨾᨩ᩠ᨫᩮ ᨾᩉᩣᩈᩣᩃᩴ ᨠᩣᩁᩮᩈᩩᩴ, ᨲᩔᩣ ᨶᩣᨾᩴ ᩋᩣᩅᩈᨳᩣᨣᩣᩁᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨲᩴ ᨴᩥᩅᩈᨬ᩠ᨧ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᩋᨣᨾᩣᩈᩥ᪨ ᨲᩮ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣ ᩉᨲ᩠ᨳᨠᨾ᩠ᨾᩈᩩᨵᩣᨠᨾ᩠ᨾᨧᩥᨲ᩠ᨲᨠᨾ᩠ᨾᩣᨴᩥᩅᩈᩮᨶ ᩈᩩᨸᩁᩥᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩴ ᩈᩩᩈᨩ᩠ᨩᩥᨲᩴ ᨴᩮᩅᩅᩥᨾᩣᨶᩈᨴᩥᩈᩴ ᨲᩴ ᨴ᩠ᩅᩣᩁᨠᩮᩣᨭ᩠ᨮᨠᨲᩮᩣ ᨸᨭ᩠ᨮᩣᨿ ᩒᩃᩮᩣᨠᩮᨲ᩠ᩅᩣ "ᩍᨴᩴ ᩋᩣᩅᩈᨳᩣᨣᩣᩁᩴ ᩋᨲᩥᩅᩥᨿ ᨾᨶᩮᩣᩁᨾᩴ ᩈᩔᩥᩁᩥᨠᩴ, ᨠᩮᨶ ᨶᩩ ᨡᩮᩣ ᨸᨮᨾᩴ ᨸᩁᩥᨽᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᨾ᩠ᩉᩣᨠᩴ ᨴᩦᨥᩁᨲ᩠ᨲᩴ ᩉᩥᨲᩣᨿ ᩈᩩᨡᩣᨿ ᩋᩔᩣ"ᨲᩥ ᨧᩥᨶ᩠ᨲᩮᩈᩩᩴ, ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴᨿᩮᩅ ᨧ ᨡᨱᩮ

“កកចា តំ កាយំ អនុប្បត្វា”តិ អឞ្សារម្ភ តេត តេ ក្ចប្បត្តឹតិឞោយតឞ្សា “អយេត្វា កកចា កត្តាបិ អាតេតតេវ្តា និឃា, ស្វា បត

ឞឃេយច អប្បាតំ ចឞតក្ខាតំ ឞប្បត្វា, អជ្ជ យសំ កកចត្តំ ឲ្យត ចឞោតេបត្វា បឆយំ បរិកុឈ្ជាតេបឞ្សាយ តធា កិក្លូឞឈ្ជិ, កិក្លូឞឈ្ជិ អាកេត

តេតបិដកំ ពុន្ធចចត់ អាកតេយេច កចិឞ្សតិ, ឞត្វារំ យក្កលំ ចកាតេបឞ្សាយ, ឆយុំ ពធាតេបឞ្សាយ ឲ្យតិ តីហិ ទតេតហិ បរិកុតេត្ត បត្ថា

អប្បាតេក្ខា បតេទឞត្វា បរិតេកាតេកា កចិឞ្សតិ, ឲចំ តេតា ឌីឈតេត្តំ ហិតាយ ឞុតាយ កចិឞ្សតី”តិ ឞត្តិក្ខាតំ ពត្វា ឲតេតត្វេយេច កកចត្តំ

ក្ចបឞក្កយិឞុ តឞ្វា ឲចយាហំឞុ – “អឆិចាតេឞតុ តេតា, កតេត្ត កកចា, អាចឞធាការ”ត្តិ

តេឃត អាចឞធាការំ តេតតុបឞក្កយិឞ្វតិ កិច្ចាបិ តំ តំ ឌិចឞតេយច បរិតិក្ខិតត្វា តេឆចចិយាត់ ចិឃ ឞុឞឌ្ឋិតំ ឞុបជិឌក្កិតំ, ពុន្ធាទេហំ បត

ពត្វា ត បត្តាតំ, “ពុទ្ធា តាយ អទេត្តាត្វាឞឃា អទេត្តាទាយា, អតេត្តាកាតេយ ចតេឞឃ្វៀ ចា តេតា ចា, តឞ្វា កកចតេតា ទុចិ ឌាតិត្វាច

បត្តាតេបឞ្សាយា”តិ ចិតេត្តត្វា តេត កកចត្តំ ក្ចបឞក្កយិឞុ, ឲ្យកាតិ កកចតេតា ទុចិ ឌាតិត្វា តធា បត្តាតេបតុកាយា តេឃត អាចឞធាការំ

តេតតុបឞក្កយិឞុ ឞត្តឞត្វទិ អាចឞធាការំ ឞត្វទិត្វាតិ ឃធា ឞត្តេយេច ឞត្វតំ តេហាតិ, ឲចំ តំ ឞត្វទិត្វា ឞត្តបឆយំ តាច “តេកាយសំ តាយ

ឞត្តយក្កតេលឞុ ចត្តតី”តិ ឞុឆាបរិកយុកតយ្យិ កុយិ អល្លតេកាយតេឃត ឌ្ញុប្ញាតេបត្វា បរិឞុក្កកាចំ ឌាត្វា ឃធា អក្កត្តក្ខាតេត បជំ ត

បត្តាឃតិ, ឲចំ ចតុដ្ឋាតិឃកតេន្ធហិ លិតេយ្យត្វា ក្ចបរិ តាតាចណ្ណកដឞាតេក ឞត្វទិត្វា តេតឞំ ក្ចបរិ យហាបិក្ខិកតេកាដចាដិ ពត្វា

ហតុត្វទេណាឌីហិ តាតាចតេណ្ណហិ អត្វតេណហិ ឞត្វទិតត្តឃុត្តកំ ឞតេត្តាកាឞំ ឞត្វទាតេបឞុំ តេតត ចុត្តំ – “ឞត្តឞត្វទិ អាចឞធាការំ

ឞត្វទិត្វា”តិ

អាឞតាតពិយាយត្តក្ខាតេត តាច យក្កលឆយុំ តិឞ្សាឃ យហាទេហំ ពុន្ធាឞតំ បត្តាតេបត្វា តត្វ ឃំ ឃំ យុទុកត្វា យតេតាទយត្វា បត្វត្វទេណំ, តំ តំ

បត្វត្វទិត្វា ក្កតេតាតេលិហិតកំ យតុត្តាតឞ្សាតំ ក្ចបឆាតំ ក្ចបឆហិត្វា ក្ចបរិ ឞុចណ្ណទេដតតាតេកាចិចិត្តំ ចិតាតំ ពត្ថិត្វា កត្តាយបុប្បតាយាឌីហិ

អលក្កទិត្វា ឞយត្តា ត្វាឆឞហតេត្ត ឆាតេត បុប្បឌាលំ កាតេទត្វា តិឞហត្វយត្តក្ខាតំ បដឞាលិឃា បរិក្ខិបិតេបត្វា បន្និយកិត្តិ តិឞ្សាឃ

កិក្លូឞឈ្ជឞ្សា បលក្កអបឞ្សឃយត្វាបឹឆាឌីតិ បត្តាតេបត្វា ក្ចបរិ តេឞតបត្វត្វទេណហិ បត្វត្វទាតេបត្វា ឞាលិឃ បិឌិតបឞ្សំ អត្តតេតា

តិឞឌ្ជាតេឃាក្កំ កាតេទឞុំ តំ ឞត្តាឃ ចុត្តំ “អាឞតាតិ បត្តាតេបត្វា”តិ

ក្ចកាយលិកត្តិ យហាកុន្និកំ ក្ចកាចាដិ ឲចំ កកចា កិក្លូឞឈ្ជា ច ឃធាទុចិឃា ហត្វបិតេឆ តេឆាចិឞ្សត្តិ, យុលំ ចិក្លាតេលឞ្សត្តីតិ តេតឞុ តេតឞុ

ឆាតេតឞុ យលិចណ្ណឞ្សា ក្ចកាឞ្សា បុទេត្វា ចាឞត្វាឃ តាតាបុប្បាតិ តេចច ក្ចកាចាឞចុណ្ណាតិ ច បក្លិបិត្វា កឆលិបតេណ្ណហិ បិឆហិត្វា

បតិក្ខតេបឞុំ តេតត ចុត្តំ “ក្ចកាយលិកំ បតិក្ខាតេបត្វា”តិ

តេតលប្បឌីបំអាតេទាតេបត្វាតិ ទេដតឞុចណ្ណាឌិយឃឆណ្ឌឌីបិកាឞុ តេឃាឆកទុបចិលិឞលចិតទុបកាឌីតំ ហតេត្វ

ឆបិតឞុចណ្ណទេដតាឌិយឃកបល្លិកាឞុ តេតលប្បឌីបំ ឌាលឃិត្វា តេឃត កកចា តេតតុបឞក្កយិឞ្វតិ ឲត្វ បត តេត បិដលិកាយិឃា ក្ចបិឞកា ត

តេកចលំ អាចឞធាការេយេច, អធ តេតា ឞកលស្លិយ្យិ កាតេយ ចិឆិតេឃា ឞឌ្ជាតេបត្វា ឆតេដ ក្ចឞ្សាតេបត្វា តេកហក្ខាតេទឞុ បុណ្ណឈតេដ កឆលិតេឃា

ច ឆបិតេបត្វា ឞកលកាយំ ឌឹបយាលិហិ ចិប្បកិណ្ណតាទេកំ ចិឃ ពត្វា “ឞិទេបតេក ឆាតេទតេក ឞិទំ បិតេឃច, ឆហទេកុយាតេទ លហុំ លហុំ តេកាតេដត្វា

ສຍາເປຖ, ຏ຺ຐາສນ຺ຘິໍ ຍາ ກຣິຕ຺ວ, ອຊ຺ຊ ເອກຣຕ຺ຕິໍ ວຕ຺ວາ ອເນ຺ຕາຄາເມ ວສິສ຺ສຕິ, ພຸທ຺ຘາ ນາມ ອປ຺ປສທ຺ທກາມາ ເຫານ຺ຕີ”ຕິ ເຠຣິໍ ຈຣາເປຕ຺ວາ ສຍໍ ທຓ຺ຑທີປິກາ ອາທາຍ ເຍນ ຠຄວາ ເຕນຸປສງ຺ກມິໍສຸ.

ອຖ ເຂາ ຠຄວາ ນິວາເສຕ຺ວາ ປຕ຺ຕຈີວຣມາທາຍ ສທ຺ຘິໍ ຠິກ຺ຂຸສເງ຺ຆນ ເຍນ ອາວສຖາຄາຣໍ ເຕນຸປສງ຺ກມີຕິ “ຍສ຺ສ ທານິ, ຠເນ຺ຕ, ຠຄວາ ກາລໍ ມຎ຺ຎຕີ”ຕິ ເອວໍ ກິຣ ເຕຫິ ກາເລ ອາເຣາຈິເຕ ຠຄວາ ລາຂາຣເສນ ຕິນ຺ຕຣຕ຺ຕເກາວິຬາຣປຸປ຺ຜວຓ຺ຓໍ ຣຕ຺ຕທຸປຏ຺ຏໍ ກຕ຺ຕຣິຍາ ປທຸມໍ ກເນ຺ຕເນ຺ຕາ ວິຍ, ສໍວິຘາຍ ຕິມຓ຺ຑລໍ ປຏິຈ຺ຉາເທເນ຺ຕາ ນິວາເສຕ຺ວາ ສຸວຓ຺ຓປາມເງ຺ຄນ ປທຸມກລາປໍ ປຣິກ຺ຂິປເນ຺ຕາ ວິຍ, ວິຊ຺ຊຸລຕາສສ຺ສິຣິກໍ ກາຍພນ຺ຘນໍ ພນ຺ຘິຕ຺ວາ ຣຕ຺ຕກມ຺ພເລນ ຄຊກຸມ຺ຠໍ ປຣິເຍານທ຺ຘເນ຺ຕາ ວິຍ, ຣຕນສຕຸເພ຺ພເຘ ສຸວຓ຺ຓຄ຺ຆິເກ ປວາຬຊາລໍ ຂິປມາເນາ ວິຍ, ມຫຕິ ສຸວຓ຺ຓເຈຕິເຍ ຣຕ຺ຕກມ຺ພລກຎ຺ຈຸກໍ ປຏິມຸຎ຺ຈເນ຺ຕາ ວິຍ, ຄຈ຺ຉນ຺ຕໍ ປຸຓ຺ຓຈນ຺ທໍ ຣຕ຺ຕວລາຫເກນ ປຏິຈ຺ຉາເທເນ຺ຕາ ວິຍ, ກຎ຺ຈນຄິຣິມຕ຺ຖເກ ສຸປກ຺ກລາຂາຣສໍ ປຣິສິຎ຺ຈເນ຺ຕາ ວິຍ, ຈິຕ຺ຕກູຏປພ຺ພຕມຕ຺ຖກໍ ວິຊ຺ຊຸລຕາຊາເລນ ປຣິກ຺ຂິປເນ຺ຕາ ວິຍ, ສກລຈກ຺ກວາຬສິເນຣຸຍຸຄນ຺ຘຣມຫາປຖວິໍ ຈາເລຕ຺ວາ ຄຫິຕນິເຄ຺ຣາຘປລ຺ລວສມານວຓ຺ຓໍ ສຸຣຕ຺ຕວຣປໍສຸກູລໍ ປາຣຸປິຕ຺ວາ ວນຄຫນເຕາ ນິກ຺ຂນ຺ຕເກສຣສີເຫາ ວິຍ, ສມນ຺ຕເຕາ ອຸທຍປພ຺ພຕກູຏເຕາ ປຸຓ຺ຓຈເນ຺ທາ ວິຍ, ພາລສຸຣິເຍາ ວິຍ ຈ ອຕ຺ຕນາ ນິສິນ຺ຕຖາຣຸມຓ຺ຑປເຕາ ນິກ຺ຂມິ.

ອຖສ຺ສ ກາຍເຕາ ເມຆມຸຂເຕາ ວິຊ຺ຊຸກລິປິ ວິຍ ຣສ຺ມິເຍາ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ສຸວຓ຺ຓຣສຘາຣາປຣິເສກປິຎ຺ຊຣປຕ຺ຕປຸປ຺ຜຜລສາຂາວິຏເປ ວິຍ ສມນ຺ຕເຕາ ຣຸກ຺ເຂ ກຣິໍສຸ. ຕາວເທວ ອຕ຺ຕເນາ ອຕ຺ຕເນາ ປຕ຺ຕຈີວຣມາທາຍ ມຫາຠິກ຺ຂຸສເງ຺ຆາ ຠຄວນ຺ຕໍ ປຣິວາເຣສິ. ເຕ ຈ ຕໍ ປຣິວາເຣຕ຺ວາ ຐິຕາ ຠິກ຺ຂູ ເອວຣູປາ ອເຫສຸໍ ອປ຺ປິຈ຺ຉາ ສນ຺ຕຸຏ຺ຐາ ປວິວິຕ຺ຕາ ອສໍສຏ຺ຐາ ອາຣທ຺ຘວີຣິຍາ ວຕ຺ຕາເຣາ ວຈນກ຺ຂມາ ເຈາທກາ ປາປຄຣຫິເນາ ສີລສມ຺ປນ຺ນາ ສມາຘິສມ຺ປນ຺ນາ ປຎ຺ຎາສມ຺ປນ຺ນາ ວິມຸຕ຺ຕິສມ຺ປນ຺ນາ ວິມຸຕ຺ຕິຎາຓທສ຺ສນສມ຺ປນ຺ນາ. ເຕຫິ ປຣິວຸເຕາ ຠຄວາ ຣຕ຺ຕກມ຺ພລປຣິກ຺ຂິຕ຺ເຕາ ວິຍ ສຸວຓ຺ຓກ຺ຂເນ຺ຘາ, ນກ຺ຂຕ຺ຕປຣິວາຣິເຕາ ວິຍ ປຸຓ຺ຓຈເນ຺ທາ, ຣຕ຺ຕປທຸມວນສຓ຺ຑມຊ຺ຌຄຕາ ວິຍ ສຸວຓ຺ຓນາວາ, ປວາຬເວທິກປຣິກ຺ຂິຕ຺ເຕາ ວິຍ ສຸວຓ຺ຓປາສາເທາ ວິເຣາຈິຕ຺ຖ. ມຫາກສ຺ສປປ຺ປມຸຂາ ປນ ມຫາເຖຣາ ເມຆວຓ຺ຓໍ ປໍສຸກູລຈີວຣໍ ປາຣຸປິຕ຺ວາ ມຓິວມ຺ມວມ຺ມິຕາ ວິຍ ມຫານາຄາ ປຣິວາຣຍິໍສຸ ວນ຺ຕຣາຄາ ຠິນ຺ນກິເລສາ ວິຊຏິຕຊຏາ ຉິນ຺ນພນ຺ຘນາ ກຸເລ ວາ ຄເຓ ວາ ອລຄ຺ຄາ.

ອິຕິ ຠຄວາ ສຍໍ ວີຕຣາເຄາ ວີຕຣາເຄຫິ, ວີຕເທາເສາ ວີຕເທາເສຫິ, ວີຕເມາເຫາ ວີຕເມາເຫຫິ, ນິຕ຺ຕເຓ຺ຫາ ນິຕ຺ຕເຓ຺ຫຫິ, ນິກ຺ກິເລເສາ ນິກ຺ກິເລເສຫິ, ສຍໍ ພຸເທ຺ຘາ ອນຸພຸເທ຺ຘຫິ ປຣິວາຣິເຕາ ປຕ຺ຕປຣິວາຣິຕໍ ວິຍ ເກສຣໍ, ເກສຣປຣິວາຣິຕາ ວິຍ ກຓ຺ຓິກາ, ອຏ຺ຐນາຄສຫສ຺ສປຣິວາຣິເຕາ ວິຍ ຉທ຺ທເນ຺ຕາ ນາຄຣາຊາ, ນວຸຕິຫໍສສຫສ຺ສປຣິວາຣິເຕາ ວິຍ ຘຕຣເຏ຺ຐາ ຫໍສຣາຊາ, ເສນງ຺ຄປຣິວາຣິເຕາ ວິຍ ຈກ຺ກວຕ຺ຕິຣາຊາ, ມຣຸຄຓປຣິວາຣິເຕາ ວິຍ ສເກ຺ກາ ເທວຣາຊາ, ພ຺ຣຫ຺ມຄຓປຣິວາຣິເຕາ ວິຍ ຫາຣິຕມຫາພ຺ຣຫ຺ມາ, ຕາຣາຄຓປຣິວາຣິເຕາ ວິຍ ປຸຓ຺ຓຈເນ຺ທາ, ອສເມນ ພຸທ຺ຘເວເສນ ອປຣິມາເຓນ ພຸທ຺ຘວິລາເສນ ປາຏລິຄາມິກໍ ມຄ຺ຄໍ ປຏິປຊ຺ຊິ.

ອຖສ຺ສ ປຸຣຕ຺ຖິມກາຍເຕາ ສຸວຓ຺ຓວຓ຺ຓາ ຆນພຸທ຺ຘຣສ຺ມິເຍາ ອຸຏ຺ຐຫິຕ຺ວາ ອສີຕິຫຕ຺ຖຏ຺ຐານໍ ອຄ຺ຄເຫສຸໍ, ຕຖາ ປຈ຺ຉິມກາຍເຕາ ທກ຺ຂິຓຫຕ຺ຖເຕາ ວາມຫຕ຺ຖເຕາ ສຸວຓ຺ຓວຓ຺ຓາ ຆນພຸທ຺ຘຣສ຺ມິເຍາ ອຸຏ຺ຐຫິຕ຺ວາ ອສີຕິຫຕ຺ຖຏ຺ຐານໍ ອຄ຺ຄເຫສຸໍ, ອຸປຣິເກສນ຺ຕເຕາ ປຏ຺ຐາຍ ສພ຺ພເກສາວເຏ຺ຏຫິ ເມາຣຄີວຣາຊວຓ຺ຓາ ອສິຕາ ຆນພຸທ຺ຘຣສ຺ມິເຍາ ອຸຏ຺ຐຫິຕ຺ວາ ຄຄນຕເລ ອສີຕິຫຕ຺ຖຏ຺ຐານໍ ອຄ຺ຄເຫສຸໍ, ເຫຏ຺ຐາປາທຕເລຫິ ປວາຬວຓ຺ຓາ

ទស្សិនេយា វុឌ្ឍហិត្វា ឈតបឆចិឃំ អឹសឹតិហតុឌ្ឍាត៌ អក្កុទេហស៊ុំ, ឥត្តទោតា អក្លឹត៌ ទេសតឌ្ឍាតទោតា, តលោត៌ យំនចិយុតុឌ្ឍាតទោតា ច្ចកាតា ឈតព្យុឌ្ឍទស្សិនេយា វុឌ្ឍហិត្វា អឹសឹតិហតុឌ្ឍាត៌ អក្កុទេហស៊ុំ, ទត្តបឹតចណ្ហាត៌ នយ៉ុគ្គឌ្ឍាតទោតា យទេឌ្ឍាឌ្ឍចណ្ហា ទស្សិនេយា វុឌ្ឍហិត្វា អឹសឹតិហតុឌ្ឍាត៌ អក្កុទេហស៊ុំ, នព្ពាត្តុកទេយច បកស្សទា ទស្សិនេយា វុឌ្ឍហិស្ស៑ ខុចំ នយត្តា អឹសឹតិហតុឌ្ឍាត៌ លព្ពាណ្ហា ព្យុឌ្ឍទស្សិនេយា ចិទេឌ្ឍាតយាតា ចិបរៀត្ថុយាតា ចិឆាចយាតា កញ្ចាតឥល្ហឌ្ឍឹបិកាឌឹហិ តិឆ្ឆទិត្វា អាកាសំ បណ្ណត្តយាតា យហាបឌឹបឌាលិ ចិយ, ចាព្យុឌ្ឍីបិកយហាទេយឈទោតា តិណ្ណត្តចិឌ្ឍលតា ចិយ ច ឌិទេសាឌិសំ បណ្ណត្តិស្ស៑ ឃាហិ នទេព្ពា ឌិសាកាកា ស៊ុចណ្ហចយ្យកបុទេបៀហិ ចិកិទិយយាតា ចិយ, ស៊ុចណ្ហឈឌទោតា ស៊ុចណ្ហទសឆាទាហិ អាសិត្តិឃយាតា ចិយ, បសាទិតស៊ុចណ្ហបឌបទិក្លិត្តា ចិយ, ទេចទម្ពុចាទេតត នយុឌ្ឍតកិស៊ុកកលិកាទេកោចិត្យអាទបុបរៀចុណ្ហនទេយាកិណ្ហា ចិយ, ឌឹតបិឌ្ឍចុណ្ហនយ្យទិទេញ្ញិតា ចិយ ច ចិទេទាឌិស្ស៑

ករចនតាបិ អឹសឹតិអត្យុញ្ញាតញ្យាយប្បកាបទិទេក្លិបនយុឌ្ឍលំ ឌ្ឍត្តិនយហាបុទិសលក្ខលាបរៀឌិយល្ហិតំ នទឹទំ អគ្គុយហិកាឌ្ឍីបក្កិទេលនចិយុត្តិ នយុឌ្ឍលត្តតាទេកាចកាសិតំ ចិយ, កកតតលំ ចិកសិតំ ចិយ បត្យុយចត៌, នព្ពាបិលិច្ចុទេល្លា ចិយ ទេឃាឌតសតិទេកា បិទិឆ្ឆត្តទេកា, បឌិបិឌិឃា ឌបិតាត៌ ឌ្ឍត្តិនស្ហុទិឃាត៌ ឌ្ឍត្តិនចត្តិយាត៌ ឌ្ឍត្តិនចក្កចត្តិត៌ ឌ្ឍត្តិនទេឌចទាឌាត៌ ឌ្ឍត្តិនយហាព្រាហ្មាត៌ សិទិឃា សិទិ អកិកចយាត៌ ចិយ ចិទេទាឌិត្វ, ឃឆា តំ ឥសហិ បិទេឃឹហិ ឥសហិ វុបបិទេឃឹហិ ឥសហិ បទេយត្វបិទេឃឹហិតិ នយុទេឌច បទិប្ហុទិតាហិ នយតិនបិទេយិតាហិ អលក្កតំ កប្បសតសហស្សាឆិកាតិ ចត្តាទិ អសទេខ្យ្យាតិ ឌិទេត្តត ឌាទេតត ទក្លិទេតត សឹទេលត កទេតត កល្យាណកទេយុត ខុកស្សិ អត្តកាទេច នទេយាសទិត្វា ចិបិកំ ឌាតុំ ច្ចកាសំ អលកយាទេតត នព្ពាឆប្បត្តំ ចិយ តិព្ពាត្តិតំ តាចាសហស្សកណ្ឌំ ខុកំ តាចំ អាទេទាបតកាទេលិ ចិយ, នកឌសហស្សកណ្ឌំ ខុកំ នកឌំ អាទេទាបតកាទេលិ ចិយ, បញ្ចឹនតិឃា កក្កាត៌ នយ៉ុគ្គត្តយុលច្ឆាទេទ ខុកទេតា ទាសិក្សុតកាទេលិ ចិយ អទេហាសិ៑

ព្ពាយាឃ ព្យុឌ្ឍសិទិឃា ច្ចកាសយាតស្សបិ ករចនតា បុទទេតា អទេតកាតិ ឥល្ហឌ្ឍឹបិកាសហស្សាតិ វុក្លិបិស្ស៑ តឆា បឆ្ឆទេតា ចាយបទេស្ស ឥក្លិលាបទេស្ស ឌាតិក្យុស៊ុយចយ្យកចតយាលិកាទត្តុប្បលតឹលុប្បលតាក្យុលសិត្តុចាទាឌិបុបរៀតិ ទេចច តឹលបឹតាឌិចណ្ហស៊ុកត្តចុណ្ហាតិ ច ចាព្យុឌ្ឍីបិកយហាទេយឈចិស្សុឌ្ឍា នលិលចុឌ្ឍិទេឃា ចិយ ចិប្បកិទិស្ស ៑ បញ្ចាឌិកព្យុទិឃតិទេល្ឈនា ច ព្យុឌ្ឍឆយុនឈ្ហុលាសំឃុត្តា ឆុតិទេឈាសា ច នព្ពា ឌិសា បុទឃយាតា យុលនម្ពាសា ចិយ អទេហស៊ុំ៑ ទេឌចស៊ុបណ្ហតាកឃក្លិកគ្គព្ពាយតុស្សាត៌ អក្លិតិ អយតបិត៌ ចិយ លកិស្ស៑ ព្ពាយស្សិ បត ឌាទេត ឌត្វា បឥសហស្សហិ កយតចណ្ហាត៌ ចត្វុ ចឌ្ឍតិ៑ តព្រិឃំ យុលយត្តុ –

“ខុចំ នព្ពាក្កនយុទេត្តា, កយ្យឃទេត្តា ចស៊ុត្តទំ;

អទេហឥឃទេត្តា បិលាតិ, ឃាតិ ទេលិកចិតាឃទេកា៑

“ឥក្លិលំ បឥយំ បិឌំ, វុឌ្ឍទទេត្តា តទាសទេកា;

កឆ្ឆទេត្តា សិទិនយុទេត្តា, នសាកទេត ខ្ញុំបត្យុត្តទេយា៑

“គច្ឆតោ ពុទ្ធសេដ្ឋស្ស, ហេដ្ឋា បាទតលំ មុទុ;

សមំ សម្ផុសតេ ភូមិំ, រជសានុបលិម្បតិ។

“និន្នដ្ឋានំ ឧន្នមតិ, គច្ឆន្តេ លោកនាយកេ;

ឧន្នតញ្ច សមំ ហោតិ, បថវី ច អចេតនា។

“បាសាណា សក្ខរា ចេវ, កថលា ខាណុកណ្ដកា;

សព្ពេ មគ្គា វិវជ្ជន្តិ, គច្ឆន្តេ លោកនាយកេ។

“នាតិទូរេ ឧទ្ធរតិ, នច្ចាសន្នេ ច និក្ខិបំ;

អឃដ្ដយន្តោ និយ្យាតិ, ឧភោ ជាណូ ច គោប្ផកេ។

“នាតិសីឃំ បក្កមតិ, សម្បន្នចរណោ មុនិ;

ន ចាបិ សណិកំ យាតិ, គច្ឆមានោ សមាហិតោ។

“ឧទ្ធំ អធោ ច តិរិយំ, ទិសញ្ច វិទិសំ តថា;

ន បេក្ខមានោ សោ យាតិ, យុគមត្តំចបេក្ខតិ។

“នាគវិក្កន្តចារោ សោ, គមនេ សោភតេ ជិនោ;

ចារុំ គច្ឆតិ លោកគ្គោ, ហាសយន្តោ សទេវកេ។

“ស្មរកទាខាច សោកន្តោ, ចាទ្ធចាទឹច ពេលបទឹ;

ទោោរយន្តោ ពាហុ រទេត្ត, កាយំ រទេដ្ឋោ ស្មបិកយឹ”តិ –

ចណ្ណកាលេរៀ តាយ ពិនេរយ ឲុចំចិឆេរុ ការលេរុ កកចទោ រទឹទចណ្ណេ ចា ក្យោលចណ្ណេ ចា ឆឡូកធិករា ចារេយាទេយច បយារ៉ា,

ធ្យញ្ញិយបទេហិ កាចាពាទន្ធិហិ យត្តកំ រទេក្កាតិ, ពត្តកំ ចត្តញ្ញ “ធ្យក្កធិត”ត្តិ ចា “អតិទេត្ត បក្កទេឌ្ឍ”តិ ចា ត ចត្តទេត្តា អបទិយាលចណ្ណា ហិ

ញ្ញដ្ឋា កកចទេត្តា, ទោរំ ញ្ញដ្ឋាបិ អតចទេរទោ ចណ្ណិ ចត្តុំ អរយត្តោ រកលយ្យិ ហិ កប្បំ ចណ្ណេត្តា បទិយោយារបេត្តុំ ត រទេក្កាត្តិ, បទេកច

ព្តោទា បឌាតិ ព្តយិតា ឃិទិចិលិទេរត អលក្កពប្បឌិយត្តំ បិដលិកាយំ បិចិឃិ , បចិឃិត្វា កកចា បរត្តចិទេត្ត ឌទេត

បុប្យាកន្ធស្វយចាររណ្ណាឌឹហិ បុឌិយាទេតា អាចរចាការទំ បិចិឃិ ទោត ចុត្តុំ – “អឆ ទោ កកចា តិចាទេរត្វា បត្តឌឹចទេយាជាយ រទ្ធិ

កិក្កុរទេឈ្លូត ទេយត អាចរចាការទំ ទោត្បទេក្កឹ”តិ

បិទេឌបក្កាទេលត្វាតិ យឌិបិ កកចទោ បិទេឌ ទទេឌាឌល្លិ ត ស្មបលិយ្យតិ, ទោរំ បត ស្មបិរកាតំ ក្យុលិកិចុឌ្ធិ អាកក្កទេត្តា បទេរំ ឌិដ្ឋោត្បកតិ

អាបឌ្ជត្តញ្ញោ កកចា បិទេឌ បក្កាទេលតិ អបិច ស្មបិឌិត្តករទឹទំ តាយ ឃឹតំ កាតព្តយ្យិ ទោោតីតិ ឲុតឌត្វយ្យិ កកចា ត្យាគបិឌទេឆាចតាឌឹតិ

កទេទាតិទេយច កកចត្តំទេយច បុទក្កត្វាតិ កកចត្តំ បុទទោ កត្វា ពត្ត កកចា កិក្កតទេក្ខាច ស្មបិរកាតញ្ញោ យទេឡ្យតិឃិទេត្តា កទេត្តាឌទេកត

ត្យាគបត្វា ធ្យក្វលធ្យព្តដទេកត ទចាឌកំ កត្វា ឌាតិហិក្តលទេកត យឌ្ឍិត្វា ទត្តកព្តទេលត បលិទេចទេធត្វា ឃឹទេផ ផបិតា ទត្តស្វចណ្ណឈតបឌិយា ចិយ

អតិចិទេទាចិត្ត

អយំ បទេតត្វ ទេបិទាលាតំ ចណ្ណកលាតយទេក្កា –

“កត្តោត យញ្ញលយាញ្ញអំ, តាកចិក្កត្តចារេលោ;

ឱ្ហកាអយន្តោ ទេលិកទេក្កា, តិឃឹឌិ ចទេយារទេត

“ពហិំ តិឃិទេត្តា តទេឆ្ញុឃារចិ,

ទេឌចាតិទេឌទេចា រពបុញ្ញោលក្កទេលា;

ញ្ញដ្ឋារទេត យញ្ញោទោ ចិទេទាចតិ,

ᩈᩩᩅᨱ᩠ᨱᨶᩥᨠ᩠ᨡᩴ ᩅᩥᨿ ᨸᨱ᩠ᨯᩩᨠᨾ᩠ᨻᩃᩮ᪨

“ᨶᩮᨠ᩠ᨡᩴ ᨩᨾ᩠ᨻᩮᩣᨶᨴᩔᩮᩅ, ᨶᩥᨠ᩠ᨡᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨸᨱ᩠ᨯᩩᨠᨾ᩠ᨻᩃᩮ;

ᩅᩥᩁᩮᩣᨧᨲᩥ ᩅᩦᨲᨾᩃᩮᩣ, ᨾᩉᩥᩅᩮᩁᩮᩣᨧᨶᩮᩣ ᨿᨳᩣ᪨

“ᨾᩉᩣᩈᩣᩃᩮᩣᩅ ᩈᨾ᩠ᨹᩩᩃ᩠ᩃᩮᩣ, ᨾᩮᩁᩩᩁᩣᨩᩣᩅᩃᨦ᩠ᨠᨲᩮᩣ;

ᩈᩩᩅᨱ᩠ᨱᨿᩪᨸᩈᨦ᩠ᨠᩣᩈᩮᩣ, ᨸᨴᩩᨾᩮᩣ ᨠᩮᩣᨠᨶᨴᩮᩣ ᨿᨳᩣ᪨

“ᨩᩃᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨴᩦᨸᩁᩩᨠ᩠ᨡᩮᩣᩅ, ᨸᨻ᩠ᨻᨲᨣ᩠ᨣᩮ ᨿᨳᩣ ᩈᩥᨡᩦ;

ᨴᩮᩅᩣᨶᩴ ᨸᩣᩁᩥᨧ᩠ᨨᨲ᩠ᨲᩮᩣᩅ, ᩈᨻ᩠ᨻᨹᩩᩃ᩠ᩃᩮᩣ ᩅᩥᩁᩮᩣᨧᨲᩦ”ᨲᩥ᪨

ᨸᩣᨭᩃᩥᨣᩣᨾᩥᨿᩮ ᩏᨸᩣᩈᨠᩮ ᩋᩣᨾᨶ᩠ᨲᩮᩈᩦᨲᩥ ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨲᩮᩈᩩ ᩏᨸᩣᩈᨠᩮᩈᩩ ᨻᩉᩪ ᨩᨶᩣ ᩈᩦᩃᩮᩈᩩ ᨸᨲᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨸᨮᨾᩴ ᨲᩣᩅ ᩈᩦᩃᩅᩥᨸᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᩋᩣᨴᩦᨶᩅᩴ ᨸᨠᩣᩈᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᨧ᩠ᨨᩣ ᩈᩦᩃᩈᨾ᩠ᨸᨴᩣᨿ ᩋᩣᨶᩥᩈᩴᩈᩴ ᨴᩔᩮᨲᩩᩴ, “ᨸᨬ᩠ᨧᩥᨾᩮ ᨣᩉᨸᨲᨿᩮᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨶᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᨴᩮᩈᨶᩴ ᩋᩣᩁᨽᩥ᪨

ᨲᨲ᩠ᨳ ᨴᩩᩔᩦᩃᩮᩣᨲᩥ ᨶᩥᩔᩦᩃᩮᩣ᪨ ᩈᩦᩃᩅᩥᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣᨲᩥ ᩅᩥᨸᨶ᩠ᨶᩈᩦᩃᩮᩣ ᨽᩥᨶ᩠ᨶᩈᩴᩅᩁᩮᩣ᪨ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨧ “ᨴᩩᩔᩦᩃᩮᩣ”ᨲᩥ ᨸᨴᩮᨶ ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩔ ᩈᩦᩃᩣᨽᩣᩅᩮᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ᪨ ᩈᩮᩣ ᨸᨶᩔ ᩈᩦᩃᩣᨽᩣᩅᩮᩣ ᨴᩩᩅᩥᨵᩮᩣ ᩋᩈᨾᩣᨴᩣᨶᩮᨶ ᩅᩣ ᩈᨾᩣᨴᩥᨶ᩠ᨶᩔ ᨽᩮᨴᩮᨶ ᩅᩣᨲᩥ᪨ ᨲᩮᩈᩩ ᨸᩩᩁᩥᨾᩮᩣ ᨶ ᨲᨳᩣ ᩈᩣᩅᨩ᩠ᨩᩮᩣ, ᨿᨳᩣ ᨴᩩᨲᩥᨿᩮᩣ ᩈᩣᩅᨩ᩠ᨩᨲᩁᩮᩣ᪨ ᨿᨳᩣᨵᩥᨸ᩠ᨸᩮᨲᩣᨴᩦᨶᩅᨶᩥᨾᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩈᩦᩃᩣᨽᩣᩅᩴ ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩣᨵᩥᨭ᩠ᨮᩣᨶᩣᨿ ᨴᩮᩈᨶᩣᨿ ᨴᩔᩮᨲᩩᩴ, “ᩈᩦᩃᩅᩥᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣ”ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨲᩮᨶ “ᨴᩩᩔᩦᩃᩮᩣ”ᨲᩥ ᨸᨴᩔ ᩋᨲ᩠ᨳᩴ ᨴᩔᩮᨲᩥ᪨ ᨸᨾᩣᨴᩣᨵᩥᨠᩁᨱᨶ᩠ᨲᩥ ᨸᨾᩣᨴᨠᩣᩁᨱᩣ᪨ ᩍᨴᨬ᩠ᨧ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᨣᩉᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᩅᩈᩮᨶ ᩋᩣᨣᨲᩴ, ᨸᨻ᩠ᨻᨩᩥᨲᩣᨶᨾ᩠ᨸᩥ ᨸᨶ ᩃᨻ᩠ᨽᨲᩮᩅ᪨ ᨣᩉᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᩉᩥ ᨿᩮᨶ ᩈᩥᨸ᩠ᨸᨭ᩠ᨮᩣᨶᩮᨶ ᨩᩦᩅᩥᨠᩴ ᨠᨸ᩠ᨸᩮᨲᩥ ᨿᨴᩥ ᨠᩈᩥᨿᩣ ᨿᨴᩥ ᩅᩣᨱᩥᨩ᩠ᨩᩣᨿ ᨿᨴᩥ ᨣᩮᩣᩁᨠ᩠ᨡᩮᨶ, ᨸᩣᨱᩣᨲᩥᨸᩣᨲᩣᨴᩥᩅᩈᩮᨶ ᨸᨾᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨲᩴ ᨲᩴ ᨿᨳᩣᨠᩣᩃᩴ ᩈᨾ᩠ᨸᩣᨴᩮᨲᩩᩴ ᨶ ᩈᨠ᩠ᨠᩮᩣᨲᩥ, ᩋᨳᩔ ᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᩅᩥᨶᩔᨲᩥ᪨ ᨾᩣᨥᩣᨲᨠᩣᩃᩮ ᨸᨶ ᨸᩣᨱᩣᨲᩥᨸᩣᨲᩣᨴᩦᨶᩥ ᨠᩁᩮᩣᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨴᨱ᩠ᨯᩅᩈᩮᨶ ᨾᩉᨲᩥᩴ ᨽᩮᩣᨣᨩᩣᨶᩥᩴ ᨶᩥᨣᨧ᩠ᨨᨲᩥ᪨ ᨸᨻ᩠ᨻᨩᩥᨲᩮᩣ ᨴᩩᩔᩦᩃᩮᩣ ᨸᨾᩣᨴᨠᩣᩁᨱᩣ ᩈᩦᩃᨲᩮᩣ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩅᨧᨶᨲᩮᩣ ᨫᩣᨶᨲᩮᩣ ᩈᨲ᩠ᨲᩋᩁᩥᨿᨵᨶᨲᩮᩣ ᨧ ᨩᩣᨶᩥᩴ ᨶᩥᨣᨧ᩠ᨨᨲᩥ᪨

ᨸᩣᨸᨠᩮᩣ ᨠᩥᨲ᩠ᨲᩥᩈᨴ᩠ᨴᩮᩣᨲᩥ ᨣᩉᨭ᩠ᨮᩔ “ᩋᩈᩩᨠᩮᩣ ᩋᨾᩩᨠᨠᩩᩃᩮ ᨩᩣᨲᩮᩣ ᨴᩩᩔᩦᩃᩮᩣ ᨸᩣᨸᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ ᨸᩁᩥᨧ᩠ᨧᨲ᩠ᨲᨵᩃᩮᩣᨠᨸᩁᩃᩮᩣᨠᩮᩣ ᩈᩃᩣᨠᨽᨲ᩠ᨲᨾᨲ᩠ᨲᨾ᩠ᨸᩥ ᨶ ᨴᩮᨲᩦ”ᨲᩥ ᨸᩁᩥᩈᨾᨩ᩠ᨫᩮᨸᩣᨸᨠᩮᩣ ᨠᩥᨲ᩠ᨲᩥᩈᨴ᩠ᨴᩮᩣ ᩋᨻ᩠ᨽᩩᨣ᩠ᨣᨧ᩠ᨨᨲᩥ᪨ ᨸᨻ᩠ᨻᨩᩥᨲᩔ “ᩋᩈᩩᨠᩮᩣ ᨶᩣᨾ ᨳᩮᩁᩮᩣ ᩈᨲ᩠ᨳᩩ ᩈᩣᩈᨶᩮ ᨸᨻ᩠ᨻᨩᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨶᩣᩈᨠ᩠ᨡᩥ ᩈᩦᩃᩣᨶᩥ ᩁᨠ᩠ᨡᩥᨲᩩᩴ, ᨶ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩅᨧᨶᩴ ᨣᩉᩮᨲᩩᩴ, ᩅᩮᨩ᩠ᨩᨠᨾ᩠ᨾᩣᨴᩦᩉᩥ ᨩᩦᩅᨲᩥ, ᨨᩉᩥ ᩋᨣᩣᩁᩅᩮᩉᩥ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩮᩣ”ᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᨸᩣᨸᨠᩮᩣ ᨠᩥᨲ᩠ᨲᩥᩈᨴ᩠ᨴᩮᩣ ᩋᨻ᩠ᨽᩩᨣ᩠ᨣᨧ᩠ᨨᨲᩥ᪨

ᩋᩅᩥᩈᩣᩁᨴᩮᩣᨲᩥ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩣᩅ ᩋᩅᩔᩴ ᨻᩉᩩᨶ᩠ᨶᩴ ᩈᨶ᩠ᨶᩥᨷᩣᨲᨭ᩠ᨮᩣᨶᩮ "ᨠᩮᩣᨧᩥ ᨾᨾ ᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᨩᩣᨶᩥᩔᨲᩥ, ᩋᨳ ᨾᩴ ᨶᩥᨣ᩠ᨣᨱ᩠ᩉᩥᩔᨲᩥ, ᩁᩣᨩᨠᩩᩃᩔ ᩅᩣ ᨴᩔᩮᩔᨲᩦ"ᨲᩥ ᩈᨽᨿᩮᩣ ᩏᨷᩈᨦ᩠ᨠᨾᨲᩥ, ᨾᨦ᩠ᨠᩩᨽᩪᨲᩮᩣ ᨷᨲ᩠ᨲᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩣ ᩋᨵᩮᩣᨾᩩᨡᩮᩣ ᨶᩥᩈᩦᨴᨲᩥ, ᩅᩥᩈᩣᩁᨴᩮᩣ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᨳᩮᨲᩩᩴ ᨶ ᩈᨠ᩠ᨠᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨷᨻ᩠ᨻᨩᩥᨲᩮᩣᨷᩥ ᨻᩉᩩᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᩈᩘ᩠ᨥᩮ ᩈᨶ᩠ᨶᩥᨷᨲᩥᨲᩮ "ᩋᩅᩔᩴ ᨠᩮᩣᨧᩥ ᨾᨾ ᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᨩᩣᨶᩥᩔᨲᩥ, ᩋᨳ ᨾᩮ ᩏᨷᩮᩣᩈᨳᨾ᩠ᨷᩥ ᨷᩅᩣᩁᨱᨾ᩠ᨷᩥ ᨮᨷᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩣᨾᨬ᩠ᨬᨲᩮᩣ ᨧᩣᩅᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨶᩥᨠ᩠ᨠᨯ᩠ᨰᩥᩔᨲᩦ"ᨲᩥ ᩈᨽᨿᩮᩣ ᩏᨷᩈᨦ᩠ᨠᨾᨲᩥ, ᩅᩥᩈᩣᩁᨴᩮᩣ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᨳᩮᨲᩩᩴ ᨶ ᩈᨠ᩠ᨠᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩑᨠᨧ᩠ᨧᩮᩣ ᨷᨶ ᨴᩩᩔᩦᩃᩮᩣᨷᩥ ᩈᨾᩣᨶᩮᩣ ᩈᩩᩈᩦᩃᩮᩣ ᩅᩥᨿ ᨧᩁᨲᩥ, ᩈᩮᩣᨷᩥ ᩋᨩ᩠ᨫᩣᩈᨿᩮᨶ ᨾᨦ᩠ᨠᩩ ᩉᩮᩣᨲᩥᨿᩮᩅ᪨

ᩈᨾ᩠ᨾᩪᩊ᩠ᩉᩮᩣ ᨠᩣᩃᩴ ᨠᩁᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᨴᩩᩔᩦᩃᩔ ᩉᩥ ᨾᩁᨱᨾᨬ᩠ᨧᩮ ᨶᩥᨷᨶ᩠ᨶᩔ ᨴᩩᩔᩦᩃᨠᨾ᩠ᨾᩣᨶᩥ ᩈᨾᩣᨴᩤᨿ ᨷᩅᨲ᩠ᨲᩥᨲᨭ᩠ᨮᩣᨶᩣᨶᩥ ᩋᩣᨷᩣᨳᩴ ᩋᩣᨣᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ᩏᨾ᩠ᨾᩦᩃᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩍᨵᩃᩮᩣᨠᩴ, ᨶᩥᨾ᩠ᨾᩦᩃᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᩁᩃᩮᩣᨠᩴ ᨷᩔᨲᩥ᪨ ᨲᩔ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩮᩣ ᩋᨷᩣᨿᩣ ᨠᨾ᩠ᨾᩣᨶᩩᩁᩪᨷᩴ ᩏᨷᨭ᩠ᨮᩉᨶ᩠ᨲᩥ, ᩈᨲ᩠ᨲᩥᩈᨲᩮᨶ ᨷᩉᩁᩥᨿᨾᩣᨶᩮᩣ ᩅᩥᨿ ᩋᨣ᩠ᨣᩥᨩᩣᩃᩣᨽᩥᨥᩣᨲᩮᨶ ᩈᨶ᩠ᨲᩣᨷᩥᨿᨾᩣᨶᩮᩣ ᩅᩥᨿ ᨧ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩣ "ᩅᩣᩁᩮᨳ, ᩅᩣᩁᩮᨳᩣ"ᨲᩥ ᩅᩥᩁᩅᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨾᩁᨲᩥ᪨ ᨲᩮᨶ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ – "ᩈᨾ᩠ᨾᩪᩊ᩠ᩉᩮᩣ ᨠᩣᩃᩴ ᨠᩁᩮᩣᨲᩦ"ᨲᩥ᪨

ᨠᩣᨿᩔ ᨽᩮᨴᩣᨲᩥ ᩏᨷᩣᨴᩥᨶ᩠ᨶᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᨷᩁᩥᨧ᩠ᨧᩣᨣᩣ᪨ ᨷᩁᩴ ᨾᩁᨱᩣᨲᩥ ᨲᨴᨶᨶ᩠ᨲᩁᩴ ᩋᨽᩥᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᨣ᩠ᨣᩉᨱᩣ᪨ ᩋᨳ ᩅᩣ ᨠᩣᨿᩔ ᨽᩮᨴᩣᨲᩥ ᨩᩦᩅᩥᨲᩥᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᩔ ᩏᨷᨧ᩠ᨨᩮᨴᩣ᪨ ᨷᩁᩴ ᨾᩁᨱᩣᨲᩥ ᨧᩩᨲᩥᨲᩮᩣ ᩏᨴ᩠ᨵᩴ᪨ ᩋᨷᩣᨿᨶ᩠ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ ᩈᨻ᩠ᨻᩴ ᨶᩥᩁᨿᩅᩮᩅᨧᨶᩴ᪨ ᨶᩥᩁᨿᩮᩣ ᩉᩥ ᩈᨣ᩠ᨣᨾᩮᩣᨠ᩠ᨡᩉᩮᨲᩩᨽᩪᨲᩣ ᨷᩩᨬ᩠ᨬᩈᨾ᩠ᨾᨲᩣ ᩋᨿᩣ ᩋᨷᩮᨲᨲ᩠ᨲᩣ, ᩈᩩᨡᩣᨶᩴ ᩅᩣ ᩋᨿᩔ, ᩋᩣᨿᨲᩔ ᩅᩣ ᩋᨽᩣᩅᩣ ᩋᨷᩣᨿᩮᩣ᪨ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩔ ᨣᨲᩥ ᨷᨭᩥᩈᩁᨱᨶ᩠ᨲᩥ ᨴᩩᨣ᩠ᨣᨲᩥ, ᨴᩮᩣᩈᨻᩉᩩᩃᨲᩣᨿ ᩅᩣ ᨴᩩᨭ᩠ᨮᩮᨶ ᨠᨾ᩠ᨾᩩᨶᩣ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩣ ᨣᨲᩦᨲᩥ ᨴᩩᨣ᩠ᨣᨲᩥ᪨ ᩅᩥᩅᩈᩣ ᨶᩥᨷᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨴᩩᨠ᩠ᨠᨭᨠᩣᩁᩥᨶᩮᩣᨲᩥ ᩅᩥᨶᩥᨷᩣᨲᩮᩣ, ᩅᩥᨶᩔᨶ᩠ᨲᩣ ᩅᩣ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨶᩥᨷᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᨾ᩠ᨽᩥᨩ᩠ᨩᨾᩣᨶᨦ᩠ᨣᨷᨧ᩠ᨧᨦ᩠ᨣᩣᨲᩥ ᩅᩥᨶᩥᨷᩣᨲᩮᩣ᪨ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᩋᩔᩣᨴᩈᨬ᩠ᨬᩥᨲᩮᩣ ᩋᨿᩮᩣᨲᩥ ᨶᩥᩁᨿᩮᩣ᪨

ᩋᨳ ᩅᩣ ᩋᨷᩣᨿᨣ᩠ᨣᩉᨱᩮᨶ ᨲᩥᩁᨧ᩠ᨨᩣᨶᨿᩮᩣᨶᩥᩴ ᨴᩦᨷᩮᨲᩥ᪨ ᨲᩥᩁᨧ᩠ᨨᩣᨶᨿᩮᩣᨶᩥ ᩉᩥ ᩋᨷᩣᨿᩮᩣ ᩈᩩᨣᨲᩥᨲᩮᩣ ᩋᨷᩮᨲᨲ᩠ᨲᩣ, ᨶ ᨴᩩᨣ᩠ᨣᨲᩥ ᨾᩉᩮᩈᨠ᩠ᨡᩣᨶᩴ ᨶᩣᨣᩁᩣᨩᩣᨴᩦᨶᩴ ᩈᨾ᩠ᨽᩅᨲᩮᩣ᪨ ᨴᩩᨣ᩠ᨣᨲᩥᨣ᩠ᨣᩉᨱᩮᨶ ᨷᩮᨲ᩠ᨲᩥᩅᩥᩈᨿᩴ ᨴᩦᨷᩮᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ᩉᩥ ᩋᨷᩣᨿᩮᩣ ᨧᩮᩅ ᨴᩩᨣ᩠ᨣᨲᩥ ᨧ ᩈᩩᨣᨲᩥᨲᩮᩣ ᩋᨷᩮᨲᨲ᩠ᨲᩣ, ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩔ ᨧ ᨣᨲᩥᨽᩪᨲᨲ᩠ᨲᩣ, ᨶ ᨲᩩ ᩅᩥᨶᩥᨷᩣᨲᩮᩣ ᩋᩈᩩᩁᩈᨴᩥᩈᩴ ᩋᩅᩥᨶᩥᨷᨲᩥᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᨷᩮᨲᨾᩉᩥᨴ᩠ᨵᩥᨠᩣᨶᨾ᩠ᨷᩥ ᩅᩥᨩ᩠ᨩᨾᩣᨶᨲ᩠ᨲᩣ᪨ ᩅᩥᨶᩥᨷᩣᨲᨣ᩠ᨣᩉᨱᩮᨶ ᩋᩈᩩᩁᨠᩣᨿᩴ ᨴᩦᨷᩮᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ᩉᩥ ᨿᨳᩣᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶᨿᩮᨶ "ᩋᨷᩣᨿᩮᩣ" ᨧᩮᩅ "ᨴᩩᨣ᩠ᨣᨲᩥ" ᨧ ᩈᨻ᩠ᨻᩈᨾ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩥᩈᨾᩩᩔᨿᩮᩉᩥ ᩅᩥᨶᩥᨷᨲᩥᨲᨲ᩠ᨲᩣ "ᩅᩥᨶᩥᨷᩣᨲᩮᩣ"ᨲᩥ ᨧ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ᪨ ᨶᩥᩁᨿᨣ᩠ᨣᩉᨱᩮᨶ ᩋᩅᩦᨧᩥᩋᩣᨴᩥᨠᩴ ᩋᨶᩮᨠᨷ᩠ᨷᨠᩣᩁᩴ ᨶᩥᩁᨿᨾᩮᩅ ᨴᩦᨷᩮᨲᩥ᪨ ᩏᨷᨷᨩ᩠ᨩᨲᩦᨲᩥ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᨲᩥ᪨

ᩋᩣᨶᩥᩈᩴᩈᨠᨳᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩅᩥᨷᩁᩥᨿᩣᨿᩮᨶ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣ᪨ ᩋᨿᩴ ᨷᨶ ᩅᩥᩈᩮᩈᩮᩣ – ᩈᩦᩃᩅᩣᨲᩥ ᩈᨾᩣᨴᩣᨶᩅᩈᩮᨶ ᩈᩦᩃᩅᩣ᪨ ᩈᩦᩃᩈᨾ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩮᩣᨲᩥ ᨷᩁᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᨷᩁᩥᨷᩩᨱ᩠ᨱᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩦᩃᩔ ᩈᨾᩣᨴᩣᨶᩮᨶ ᩈᩦᩃᩈᨾ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩮᩣ᪨ ᨽᩮᩣᨣᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᨶ᩠ᨲᩥ ᨽᩮᩣᨣᩁᩣᩈᩥᩴ᪨ ᩈᩩᨣᨲᩥᩴ ᩈᨣ᩠ᨣᩴ ᩃᩮᩣᨠᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᩈᩩᨣᨲᩥᨣ᩠ᨣᩉᨱᩮᨶ ᨾᨶᩩᩔᨣᨲᩥᨷᩥ ᩈᨦ᩠ᨣᨿ᩠ᩉᨲᩥ, ᩈᨣ᩠ᨣᨣ᩠ᨣᩉᨱᩮᨶ ᨴᩮᩅᨣᨲᩥ ᩑᩅ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩈᩩᨶ᩠ᨴᩁᩣ ᨣᨲᩥ ᩈᩩᨣᨲᩥ, ᩁᩪᨷᩣᨴᩦᩉᩥ ᩅᩥᩈᨿᩮᩉᩥ ᩈᩩᨭ᩠ᨮᩩ ᩋᨣ᩠ᨣᩮᩣᨲᩥ ᩈᨣ᩠ᨣᩮᩣ, ᩈᩮᩣ ᩈᨻ᩠ᨻᩮᩣᨷᩥ ᩃᩩᨩ᩠ᨩᨶᨷᩃᩩᨩ᩠ᨩᨶᨭ᩠ᨮᩮᨶ ᩃᩮᩣᨠᩮᩣᨲᩥ᪨

ᨷᩣᨭᩃᩥᨣᩣᨾᩥᨿᩮ ᩏᨷᩣᩈᨠᩮ ᨻᩉᩩᨴᩮᩅ ᩁᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩥᨿᩣ ᨠᨳᩣᨿᩣᨲᩥ ᩋᨬ᩠ᨬᩣᨿᨷᩥ ᨷᩣᩊᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩣᨿ ᨵᨾ᩠ᨾᨠᨳᩣᨿ ᨧᩮᩅ ᩋᩣᩅᩈᨳᩣᨶᩩᨾᩮᩣᨴᨶᨠᨳᩣᨿ ᨧ᪨

ពនា ហិ កពចា ឃម្ភា អឌាពរេត្យតា ពត្វ ឋិដលិបុត្តកក់ ឃាតេបគ្គេត អកេញ្ញាបុ កាឃតិកឃឌតបគោឌធាតីបុ ះឃ ឃឹលិចាេរយ្យត្ត
ក្យុត្តិកា, ះព អាគេត្វា ឆគឆព្វាឈាគេត្វេលព្ធចព្វាឌីតិ ះចច បរិហាេទ្យា ធាេបត្វា តិេចសិឃត្ដិ៍ ពម្ភា ឋិដលិកាឃិឃា ្ចបិសកា
អាតិសំឃធរប្បាចិពាឃ ចិះឃឃះពា ឃឹលកាទុកា ឃត្តក្យលាគគ្នា ឃឹលម្ប អធិដ្ឋាគកាចះពា ះពឝំ បធឃំ ឃឹលិតិឝះឃ បកាះឃត្វា ពះពា
បក់ អាកាឃកក្ដ ឡពាេទេគ្គា ចិឃ, បធះចាឌ៌ អាកង្គេគ្គា ចិឃ, ឃហាឌឃ្ញំ ឃព្វេក កេហត្វា ចាេលេគ្គា ចិឃ, ះឃាឌតិកឃឆុកណ្ឌុំ
ចក្កឃេគ្គត បីឡទុត្វា ឃឆុទសំ ឋិឃឃាគោ ចិឃ ឋិដលិកាឃិកាត់ ្ចបិសកាត់ ហិពបុលាចហំ បកិណ្ណកកធំ កេធេគ្គា “អាចាឃធាត់
គាេឃពំ កហបពេឃា ឃហត្ថិ បុក្ខា, ពុឃក្យាត់ អាចាេឃា ឃឃា បរិកុេឝ្យា, កិច្ចុឃណ្ឌេត ច បរិកុេឝ្យា, ឃឃា ច កិច្ចុឃណ្ឌេត ច បរិកុេឝ្យ បគ
ឆឃុទពគេតបិ បរិកុេឝ្យាេឃច ះហាពិ៍ ទុចំ ពីហិ ទពេតហិ បរិកុេឝ្យ អបរិឃេឃ្យា ច ចិបិះកា, អបិច អាចាឃធាគម្ភិ ជិះគ្គ ឃត្តធាត់
ជិគ្គេឃច ះហាពិ, ក្ខឃដ្ឋកបណ្ណឃាលិឃ ចា ឃាលាឃណ្ឌបម្ប ចា ឃដ្ឋិស្ដ្រុធិម្ប កពម្ប អាតិឝះឃា បរិដ្ឋិគ្គិពំុ គ ឃក្កា៍
អាចាឃធាគាគុកាេចគ ហិ កេច តិត្តព្វឃាគម្បបិ ឃឃុឹឡព្វពាកឡ្កចាេឃា គាឃ គ ះហាពិ, ក្ខាឆឃហេត្វា ឡធេកា ចិឃម្ប ឃាពុក្យន្ធិ
អឃត្តាេធាច ះហាពី”ពិ ទុចំ គាគាគេឃហិ ចិចិត្ត ធាហំុ ឆឃុកធំ កេធត្វា –

“ឃឹពំ ្ចណ៍ុឃឋឌឹហត្ថិ, ពះពា ចាឡអឃិកាតិ ច;

ឃទឹឃះប ច ឃកះឃ, ឃិឃិះទ ចាបិ ចុដ្ឋិះឃា៍

“ពះពា ចាពាពះបិ ះឈាះទា, ឃត្វាះពា បដិហញ្ញាពិ;

ះលលត្វ្យា ខុលត្វ្យា, ធាឃិពុត្វ្យា ចិបឃម្បិពំុ៍

“ចិហាេធាត់ ឃត្លម្ប, អក្កិ ឡុះទ្ធគ ចណ្ឌិពំ;

ពម្ភា ហិ បណ្ឌិះពា ះបិះឃា, ឃឃុម្បំ អត្វឃត្វគោ៍

“ចិហាះទ កាទះឃ ទឃុ, ចាឃះឃព្វ ធាហុម្បុះព;

ះពឝំ អគ្គុព្វា បិគគ្នា, ចត្វះឃគាឃគាតិ ច៍

“ធះធឃ្យ ្ចគ្ខុះពបុ, ចិប្បឃេគ្គត ះចពឃា;

ទេ ពស្ស ឆម៉ុ ថេរេសន្តិ, សន្តាក្រព្លាបត្វុគតំ;

ឃំ ទេសា ឆម៉ុ ខ្ពឆន្តាាយ, បរិតិន្តាតិ អតាយទេចា”តិ៍ (ក្វេជ្យអច៍ ១៨៥)–

ឲថំ អឃយ្បិ អាចាយគាទេត អាតិសំទេសាតិ ខាហុទេគច ទត្តិ អតិទេកតទំ ឌិឃទ្ធឃាយំ អាចាយគាតាតិសំសកឆំ កទេឆសិ៍ ពត្វ ខ្ពយា កាឆា

ពាច សក្ខហំ អាក្រូជ្យហា, បកិល្លកឆម្ពុទេគសតា បត សក្ខហំ តាទេទាហតិ៍ សក្ខទេស្សត្វាតិអាឌីតិ ចុត្តត្វាទេតច៍

អកិក្កត្តាតិ អតិក្កត្តា ទេក្ខ ឃាយា កពា៍ ឃស្ស គាតិ កាលំ យន្តាឆាតិ ឃស្ស កយតស្ស ត្យូយ្យកាលំ យន្តាឆ, កយតកាទេលិ ត្យូយ្យាកំ, កន្ថឆាតិ

ចុត្តំ ទេហាតិ៍ កម្ពុា បត កកចា ទេព ក្ខទេឃ្យាទេឌសិតិ? អត្វុកយ្យាឃ៍ តិឃាយទត្តិឌិញ្ញាពត្វ តិសិឌិត្វា ឌិតិតាទេយត្តាតំ ទេពសំ សទីទេទ អាឌាទេឆា

ក្ខប្បទេខ្ពឃ្យាតិ, កិក្កុសទេល្ឈបិ ច ចិប្យកាពសឃតតិសន្ថាឃ ខ្ពកាទេសា លត្ថុំ ចក្តតិ, ខ្ពតិ ក្ខកឃាត្វុកយ្យាឃ ក្ខទេឃ្យាទេឌសិតិ៍ ស្វុន្តាកាទត្តិ

បិឌិទេឃក្កិ ស្វុន្តាកាទំ តាយ ពត្វ តត្តិ៍ ទេពត កិទ កហបពទេឃា ពទេស្សច អាចសឆាកាទេស្ស ឲកបទេស្ស បដសាលិឃា បរិក្លិបិទេបត្វា

កប្បិឃយត្ថាំ បន្តាទេបត្វា ពត្វ កប្បិឃបច្ចត្វទលំ អត្វុទិត្វា ក្ខបទិ ស្វុចល្លទេឌពតាទេកាកត្ថយាលិឌិបឌិយល្ថិតំ ឌិតាតំ ខាត្តិត្វា ទេពលប្យឌីបំ

អាទេទាទេបសុំ “អទេប្យច តាយ សត្វា ឆម្ពុាសតទេពា ចុក្ខាឃ ទេឆាកំ ចិស្សបិត្យកាទេយា ខ្ពឆ តិបទេខ្ពឃ្យ, ឲថំ ទេតា ខ្ពគំ អាចសឆាកាទំ កកចតា

ចត្វហិ ខ្ពទិឃាបទេឆហិ បរិក្យត្តំ ឌីឈទត្តំ ហិពាឃ ស្វុលាឃ កចិស្សតិ”តិ៍ សត្វាបិ ពទេគច សន្ថាឃ ពត្វ សល្ឈាឌិ បន្តាទេបត្វា សីហទេសឃ្យំ

កទេប្យសិ៍ ពំ សន្ថាឃ ចុត្តំ “ស្វុន្តាកាទំ បិឌិសី”តិ៍ ពត្វ បិគទេឆាចតក្ខាតទេពា បក្ខាឃ ឃាច ឆម្ពុាសតា អកយាសិ, ឲត្តទេក ផាទេត កយតំ

តិប្យត្ថុំ ឆម្ពុាសតំ បត្វា ទេឆាកំ អក្ខាសិ, ខ្ពគំ ពត្វ ផាតំ៍ កកចា ទេក្ខ ឃាទេយ ឆម្ពុាសទេត តិសិឌិ, ឲត្តទេក ផាទេត តិសន្ថា តិប្យត្ថា៍ ក្ខបិសទេក

ក្ខទេឃ្យាទេឌត្វា ឆម្ពុាសតទេពា ខ្ពក្រុឃ្យាឃឆាចុទេត្ត ផាទេត សីហទេសឃ្យំ កទេប្យសិ៍ ឲថំ ពំ ផាតំ កកចតា ចត្វហិ ខ្ពទិឃាបទេឆហិ បរិក្យត្តំ

អទេហាសិតិ៍

ស្វុតិឆចស្សកាទាតិ ស្វុតិទេឆា ច ចស្សកាទេទា ច ទេក្ខ ព្រាហ្មលា៍ យកឆយហាយត្តាតិ យកឆទទេន្តា យហាអយត្ថា, យកឆទទេក្ខ ចា យហាយត្តា

យហតិឃា ខ្ពស្សទិឃយត្តាឃ សយត្ថាកពាតិ យហាយត្តា៍ បិឌលិកាទេយ តកទំ យាទេបត្តីតិ បិឌលិកាយសន្លាទេព ក្វុយិបទេគទេស តកទំ យាទេបត្តិ៍

ចខ្ពីតំ បឌិតាហាឃាតិ លិន្ថចិទាឡ្វុតំ អាឃយុលប្យន្ថិត្ថតត្វំ៍ សហស្សសហទេស្សចាតិ ឲទេកកចក្កុចទេសត សហស្សំ សហស្សំ ហុត្វា៍ ចត្វុតីតិ

ឈទចត្វុតិ៍ ឌិត្វាតិ តយត្តិ តិទេចសតាតិ យាទេបត្វុត្តិ ទទេន្តា ទាឌយហាយត្តាតត្ថា តិទេចសតាតិ យាទេបត្វុំ ចត្វុចិខ្ពាបិផកាតំ ឌិត្វាតិ តយត្តិ៍ ទេព

កិទ អត្តទេតា សិប្យាត្វុកាទេចត ទេហក្ខាបឆចិឃំ តិសហត្វុយទេត្ត ផាទេត “ខ្ពឆ តាកក្កាទេហា, ខ្ពឆ ឃក្លក្កាទេហា, ខ្ពឆ ក្វុតក្កាទេហា, ខ្ពឆ

បិសាទេណា ចា លាល្យទេកា ចា អត្ថិ”តិ ឌាតត្តិ៍ ទេព ពគា សិប្បំ ឌទេប្យត្វា ទេគចតាហិ សទ្ធិំ សយុត្តឃយាតា ចិឃ យាទេបត្តិ៍

អឆ ចា ទេតសំ សទីទេទ ទេគចតា អឆិយុត្ថិត្វា ពត្វ ពត្វ តិទេចសតាតិ យាទេបត្វុំ ឌិត្តំ តាទេយត្តិ៍ ពា ចត្វុស្វុ ទេកាទេណស្វុ លាល្យទេក ទេកាទេក្ខត្វា ចត្វុយិប្យ

កហិពយទេត្ត បឌិចិកន្ថត្តិ៍ សន្ថក្យុលិតំ សន្ថា ទេគចតា ពឆា កទេទាត្តិ, អស្សន្ថក្យុលិតំ អស្សន្ថា ទេគចតា៍ កិំកាទេណា? សន្ថាតឌិញ្ញាឲចំ ទេហាតិ

“ខ្ពឆ យត្វុស្សា តិទេចសតំ យាទេបត្វា បឆយំ កិក្កុសល្ឈំ តិសីគាទេបត្វា យក្ខលំ ចគាទេបស្សត្តិ, អឆ យឃំ សីលចត្តាតំ គស្សតំ ឆម្ពុកឆំ បញ្ញាចិស្សខ្ពតំ

អនុមោទនំ សោតុំ លភិស្សាម, មនុស្សា ច ទានំ ទត្វា អយ្យាកំ បត្តិំ ទស្សន្តី”តិ។ អស្សទ្ធា ទេវតាបិ “អត្តនោ ឋានានុរូបំ ខេត្តំ បដិបត្តិំ បស្សិតុំ, កថញ្ច សោតុំ លភិស្សាមា”តិ តថា ករោន្តិ។

តាវតិំសេហីតិ យថា ហិ លោកស្មិំ កុសលំ លោកំ បណ្ឌិតមនុស្សំ, លោកស្មិំ វិហារេ លោកំ ពហុស្សុតំ ភិក្ខុំ ឧបនិធាយ “អសុកកុលេ មនុស្សា បណ្ឌិតា, អសុកវិហារេ ភិក្ខូ ពហុស្សុតា”តិ សទ្ទោ អព្ភុគ្គច្ឆតិ, ឯវមេវ សក្កំ ទេវរាជានំ, វិស្សកម្មញ្ច ទេវបុត្តំ ឧបនិធាយ “តាវតិំសា បណ្ឌិតា”តិ សទ្ទោ អព្ភុគ្គតោ។ តេនាហ “តាវតិំសេហី”តិ។ សេយ្យថាបីតិអាទិនា ទេវេហិ តាវតិំសេហិ សទ្ធិំ មន្តេត្វា វិយ សុនិធវស្សការា នគរំ មាបេន្តីតិ ទស្សេតិ។

យាវតា, អានន្ទ, អរិយំ អាយតនន្តិ យត្តកំ អរិយមនុស្សានំ ឱសរណដ្ឋានំ នាម អត្ថិ។ យាវតា វណិប្បថោតិ យត្តកំ វាណិជានំ អាហដភណ្ឌស្ស រាសិវសេន កយវិក្កយដ្ឋានំ នាម, វាណិជានំ វសនដ្ឋានំ វា អត្ថិ។ ឥទំ អគ្គនគរន្តិ តេសំ អរិយាយតនវណិប្បថានំ ឥទំ នគរំ អគ្គំ ភវិស្សតិ ជេដ្ឋកំ បាមោក្ខំ។ បុដភេទនន្តិ ភណ្ឌបុដភេទនដ្ឋានំ, ភណ្ឌភណ្ឌិកានំ មោចនដ្ឋានន្តិ វុត្តំ ហោតិ។ សកលជម្ពុទីបេ អលទ្ធភណ្ឌម្បិ ហិ ឥធេវ លភិស្សន្តិ, អញ្ញត្ថ វិក្កយំ អគច្ឆន្តាបិ ឥធេវ វិក្កយំ គច្ឆិស្សន្តិ, តស្មា ឥធេវ បុដំ ភិន្ទិស្សន្តីតិ អត្ថោ។ អាយាតម្បិ ហិ ចតូសុ ទ្វារេសុ ចត្តារិ, សភាយំ ឯកន្តិ ឯវំ ទិវសេ ទិវសេ បញ្ចសតសហស្សានិ តត្ថ ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ។ តានិ សភាវានិ អាយាតីតិ ទស្សេតិ។

អគ្គិតោ វាតិអាទីសុ សមុច្ចយត្ថោ វាសទ្ទោ, អគ្គិនា ច ឧទកេន ច មិថុភេទេន ច នស្សិស្សតីតិ អត្ថោ។ តស្ស ហិ ឯកោ កោដ្ឋាសោ អគ្គិនា នស្សិស្សតិ, និព្ពាបេតុំ ន សក្ខិស្សន្តិ, ឯកំ កោដ្ឋាសំ គង្គា គហេត្វា គមិស្សតិ, ឯកោ ឥមិនា អកថិតំ អមុស្ស, អមុនា អកថិតំ ឥមស្ស វទន្តានំ បិសុណវាចានំ វសេន ភិន្នានំ មនុស្សានំ អញ្ញមញ្ញភេទេន វិនស្សិស្សតិ។ ឯវំ វត្វា ភគវា បច្ចូសកាលេ គង្គាតីរំ គន្ត្វា កតមុខធោវនោ ភិក្ខាចារវេលំ អាគមយមានោ និសីទិ។

សុនិធវស្សការាបិ “អម្ហាកំ រាជា សមណស្ស គោតមស្ស ឧបដ្ឋាកោ, សោ អម្ហេ បុនាគតេ បុច្ឆិស្សតិ ‘សត្ថា កិរ បាដលិគាមំ អាគមាសិ, កិំ តស្ស សន្តិកំ ឧបសង្កមិត្ថ, ន ឧបសង្កមិត្ថា’តិ។ ‘ឧបសង្កមិម្ហា’តិ ច វុត្តេ ‘និមន្តយិត្ថ, ន និមន្តយិត្ថា’តិ បុច្ឆិស្សតិ។ ‘ន និមន្តយិម្ហា’តិ ច វុត្តេ អម្ហាកំ ទោសំ អារោបេត្វា និគ្គណ្ហិស្សតិ, ឥទញ្ចាបិ មយំ អគតដ្ឋានេ នគរំ មាបេម, សមណស្ស ខោ បន គោតមស្ស គតគតដ្ឋានេ កាឡកណ្ណិសត្តា បដិក្កមន្តិ, តំ មយំ នគរមង្គលំ វាចាបេស្សាមា”តិ ចិន្តេត្វា សត្ថារំ ឧបសង្កមិត្វា និមន្តយិំសុ។ តេន វុត្តំ – “អថ ខោ សុនិធវស្សការា”តិអាទិ។

បុព្វណ្ហសមយន្តិ បុព្វណ្ហកាលេ។ និវាសេត្វាតិ គាមប្បវេសនីហារេន និវាសនំ និវាសេត្វា កាយពន្ធនំ ពន្ធិត្វា។ បត្តចីវរមាទាយាតិ ចីវរំ បារុបិត្វា បត្តំ ហត្ថេន គហេត្វា។

សីលវន្តេត្ថាតិ សីលវន្តេ ឯត្ថ អត្តនោ វសនដ្ឋានេ។ សញ្ញតេតិ កាយវាចាទីហិ សញ្ញតេ។ តាសំ ទក្ខិណមាទិសេតិ សង្ឃស្ស ទិន្នេ

ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩮᩣ ᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮ ᨲᩣᩈᩴ ᨥᩁᨴᩮᩅᨲᩣᨶᩴ ᩋᩣᨴᩥᩈᩮᨿ᩠ᨿ ᨷᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᨴᨴᩮᨿ᩠ᨿ᪨ ᨷᩪᨩᩥᨲᩣ ᨷᩪᨩᨿᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ “ᩍᨾᩮ ᨾᨶᩩᩔᩣ ᩋᨾ᩠ᩉᩣᨠᩴ ᨬᩣᨲᨠᩣᨷᩥ ᨶ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ, ᩑᩅᨾ᩠ᨷᩥ ᨶᩮᩣ ᨷᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᨴᩮᨶ᩠ᨲᩦ”ᨲᩥ ᩋᩣᩁᨠ᩠ᨡᩴ ᩈᩩᩈᩴᩅᩥᩉᩥᨲᩴ ᨠᩁᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᩩᨭ᩠ᨮᩩ ᩋᩣᩁᨠ᩠ᨡᩴ ᨠᩁᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨾᩣᨶᩥᨲᩣ ᨾᩣᨶᨿᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᨠᩣᩃᩣᨶᩩᨠᩣᩃᩴ ᨻᩃᩥᨠᨾ᩠ᨾᨠᩁᨱᩮᨶ ᨾᩣᨶᩥᨲᩣ “ᩑᨲᩮ ᨾᨶᩩᩔᩣ ᩋᨾ᩠ᩉᩣᨠᩴ ᨬᩣᨲᨠᩣᨷᩥ ᨶ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ, ᨲᨳᩣᨷᩥ ᨧᨲᩩᨷᨬ᩠ᨧᩣᩉᨾᩣᩈᨶ᩠ᨲᩁᩮ ᨶᩮᩣ ᨻᩃᩥᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᨠᩁᩮᩣᨶ᩠ᨲᩦ”ᨲᩥ ᨾᩣᨶᩮᨶ᩠ᨲᩥ ᩏᨷ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᨷᩁᩥᩔᨿᩴ ᩉᩁᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨲᨲᩮᩣ ᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᨲᨲᩮᩣ ᨲᩴ ᨷᨱ᩠ᨯᩥᨲᨩᩣᨲᩥᨠᩴ ᨷᩩᩁᩥᩈᩴ᪨ ᩒᩁᩈᨶ᩠ᨲᩥ ᩏᩁᩮ ᨮᨷᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᨯ᩠ᨰᩥᨲᩴ, ᨿᨳᩣ ᨾᩣᨲᩣ ᩒᩁᩈᩴ ᨷᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᨶᩩᨠᨾ᩠ᨷᨲᩥ, ᩏᨷ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᨷᩁᩥᩔᨿᩉᩁᨱᨲ᩠ᨳᨾᩮᩅᩔ ᨿᨳᩣ ᩅᩣᨿᨾᨲᩥ, ᩑᩅᩴ ᩋᨶᩩᨠᨾ᩠ᨷᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨽᨴ᩠ᩁᩣᨶᩥ ᨷᩔᨲᩦᨲᩥ ᩈᩩᨶ᩠ᨴᩁᩣᨶᩥ ᨷᩔᨲᩥ᪨

ᩋᨶᩩᨾᩮᩣᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ ᨲᩮᩉᩥ ᨲᨴᩣ ᨷᩈᩩᨲᨷᩩᨬ᩠ᨬᩔ ᩋᨶᩩᨾᩮᩣᨴᨶᩅᩈᩮᨶ ᨲᩮᩈᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᨠᨳᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ᪨ ᩈᩩᨶᩥᨵᩅᩔᨠᩣᩁᩣᨷᩥ “ᨿᩣ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨴᩮᩅᨲᩣ ᩋᩣᩈᩩᩴ, ᨲᩣᩈᩴ ᨴᨠ᩠ᨡᩥᨱᨾᩣᨴᩥᩈᩮ”ᨲᩥ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᩅᨧᨶᩴ ᩈᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᨴᩮᩅᨲᩣᨶᩴ ᨷᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᩋᨴᩴᩈᩩ᪨ ᨲᩴ ᨣᩮᩣᨲᨾᨴ᩠ᩅᩣᩁᩴ ᨶᩣᨾ ᩋᩉᩮᩣᩈᩦᨲᩥ ᨲᩔ ᨶᨣᩁᩔ ᨿᩮᨶ ᨴ᩠ᩅᩣᩁᩮᨶ ᨽᨣᩅᩣ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᨾᩥ, ᨲᩴ ᨣᩮᩣᨲᨾᨴ᩠ᩅᩣᩁᩴ ᨶᩣᨾ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥ᪨ ᨣᨦ᩠ᨣᩣᨿ ᨷᨶ ᨲᩥᨲ᩠ᨳᩁᩉᩥᨲᩴ ᩋᨶᩮᩣᨲᩥᨱ᩠ᨱᨲ᩠ᨲᩣ ᨣᩮᩣᨲᨾᨲᩥᨲ᩠ᨳᩴ ᨶᩣᨾ ᨶᩣᩉᩮᩣᩈᩥ᪨ ᨷᩪᩁᩣᨲᩥ ᨷᩩᨱ᩠ᨱᩣ᪨ ᩈᨾᨲᩥᨲ᩠ᨲᩥᨠᩣᨲᩥ ᨲᨭᩈᨾᩴ ᩏᨴᨠᩔ ᨽᩁᩥᨲᩣ᪨ ᨠᩣᨠᨷᩮᨿ᩠ᨿᩣᨲᩥ ᨲᩦᩁᩮ ᨮᩥᨲᨠᩣᨠᩮᩉᩥ ᨷᩥᨲᩩᩴ ᩈᨠ᩠ᨠᩩᨱᩮᨿ᩠ᨿᨠᩣ᪨ ᨴᩦᩉᩥᨷᩥ ᨷᨴᩮᩉᩥ ᨠᩪᩃᨲᩣᨣᩩᩃᩈᨾᩴ ᨷᩁᩥᨷᩩᨱ᩠ᨱᨽᩣᩅᨾᩮᩅ ᨴᩔᩮᨲᩥ᪨ ᩏᩊᩩᨾ᩠ᨷᨶ᩠ᨲᩥ ᨷᩣᩁᨣᨾᨶᨲ᩠ᨳᩣᨿ ᨠᩣᨭ᩠ᨮᩣᨶᩥ ᩈᨦ᩠ᨥᩣᨭᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩣᨱᩥᨿᩮᩣ ᨠᩮᩣᨭ᩠ᨭᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᨲᩴ᪨ ᨠᩩᩃ᩠ᩃᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩮᩊᩩᨶᩊᩣᨴᩦᨶᩥ ᩅᩃ᩠ᩃᩥᩋᩣᨴᩦᩉᩥ ᨻᨶ᩠ᨵᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᨲᩴ᪨

ᩑᨲᨾᨲ᩠ᨳᩴ ᩅᩥᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ ᩑᨲᩴ ᨾᩉᩣᨴᨠᩔ ᨣᨦ᩠ᨣᩣᨠᨾᨲ᩠ᨲᩔᩣᨷᩥ ᨠᩮᩣᨧᩥ ᨲᩁᩥᨲᩩᩴ ᩋᩈᨾᨲ᩠ᨳᨲᩴ, ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᨷᨶ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᩈᩘ᩠ᨥᩔ ᨧ ᩋᨲᩥᨣᨾ᩠ᨽᩦᩁᩅᩥᨲ᩠ᨳᨲᩴ ᩈᩴᩈᩣᩁᨾᩉᨱ᩠ᨱᩅᩴ ᨲᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨮᩥᨲᨽᩣᩅᨬ᩠ᨧ ᩈᨻ᩠ᨻᩣᨠᩣᩁᨲᩮᩣ ᩅᩥᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᨴᨲ᩠ᨳᨷᩁᩥᨴᩦᨷᨶᩴ ᩍᨾᩴ ᩏᨴᩣᨶᩴ ᩏᨴᩣᨶᩮᩈᩥ᪨

ᨲᨲ᩠ᨳ ᩋᨱ᩠ᨱᩅᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᨻ᩠ᨻᨶ᩠ᨲᩥᨾᩮᨶ ᨷᩁᩥᨧ᩠ᨨᩮᨴᩮᨶ ᨿᩮᩣᨩᨶᨾᨲ᩠ᨲᩴ ᨣᨾ᩠ᨽᩦᩁᩔ ᨧ ᩅᩥᨲ᩠ᨳᨲᩔ ᨧ ᩏᨴᨠᨭ᩠ᨮᩣᨶᩔᩮᨲᩴ ᩋᨵᩥᩅᨧᨶᩴ᪨ ᩈᩁᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨣᨲᩮᩣ ᨴ᩠ᩅᨿᩮᨶ ᨶᨴᩦ ᩋᨵᩥᨸ᩠ᨷᩮᨲᩣ᪨ ᨴ᩠ᩅᨿᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ – ᨿᩮ ᨣᨾ᩠ᨽᩦᩁᩅᩥᨲ᩠ᨳᨲᩴ ᩈᩴᩈᩣᩁᨱ᩠ᨱᩅᩴ ᨲᨱ᩠ᩉᩣᩈᩁᩥᨲᨬ᩠ᨧ ᨲᩁᨶ᩠ᨲᩥ, ᨲᩮ ᩋᩁᩥᨿᨾᨣ᩠ᨣᩈᨦ᩠ᨡᩣᨲᩴ ᩈᩮᨲᩩᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣᨶ ᩅᩥᩈᨩ᩠ᨩ ᨷᩃ᩠ᩃᩃᩣᨶᩥ ᩋᨹᩩᩈᩥᨲ᩠ᩅᩣᩅ ᩃᩮᩣᨠᨠᩁᩥᨲᩣᨶᩥ ᨶᩥᨶ᩠ᨶᨭ᩠ᨮᩣᨶᩣᨶᩥ, ᩋᨿᩴ ᨷᨶ ᨴ᩠ᩅᨿᩴ ᩋᨷ᩠ᨷᨾᨲ᩠ᨲᨠᩴ ᩃᩮᩣᨠᩴ ᨲᩁᩥᨲᩩᨠᩣᨾᩮᩣ ᨠᩩᩃ᩠ᩃᨬ᩠ᩉᩥ ᨩᨶᩮᩣ ᨻᨶ᩠ᨵᨲᩥ, ᨠᩩᩃ᩠ᩃᩴ ᨻᨶ᩠ᨵᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩣᨿᩣᨶᩴ ᩋᩣᨷᨩ᩠ᨩᨲᩥ᪨ ᨲᩥᨱ᩠ᨱᩣ ᨾᩮᨵᩣᩅᩥᨶᩮᩣ ᨩᨶᩣᨲᩥ ᩋᩁᩥᨿᨾᨣ᩠ᨣᨬᩣᨱᩈᨦ᩠ᨡᩣᨲᩣᨿ ᨾᩮᨵᩣᨿ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᨾᩮᨵᩣᩅᩥᨶᩮᩣ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩣ ᨧ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩈᩣᩅᨠᩣ ᨧ ᩅᩥᨶᩣ ᩑᩅ ᨠᩩᩃ᩠ᩃᩮᨶ ᨲᩥᨱ᩠ᨱᩣ ᨷᩁᨲᩦᩁᩮ ᨷᨲᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣᨲᩥ᪨

ᨨᨭ᩠ᨮᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

᪗᪨ ᨴ᩠ᩅᩥᨵᩣᨷᨳᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪗᪗᪨ ᩈᨲ᩠ᨲᨾᩮ ᩋᨴ᩠ᨵᩣᨶᨾᨣ᩠ᨣᨷᨭᩥᨷᨶ᩠ᨶᩮᩣᨲᩥ ᩋᨴ᩠ᨵᩣᨶᩈᨦ᩠ᨡᩣᨲᩴ ᨴᩦᨥᨾᨣ᩠ᨣᩴ ᨷᨭᩥᨷᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᨣᨶ᩠ᨲᩩᩴ ᩋᩣᩁᨴ᩠ᨵᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨶᩣᨣᩈᨾᩣᩃᩮᨶᩣᨲᩥ ᩑᩅᩴᨶᩣᨾᨠᩮᨶ ᨳᩮᩁᩮᨶ᪨ ᨷᨧ᩠ᨨᩣᩈᨾᨱᩮᨶᩣᨲᩥ ᩋᨿᩴ ᨲᨴᩣ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᩏᨷᨭ᩠ᨮᩣᨠᩮᩣ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥ᪨ ᨲᩮᨶ ᨲᩴ ᨷᨧ᩠ᨨᩣᩈᨾᨱᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨾᨣ᩠ᨣᩴ ᨷᨭᩥᨷᨩ᩠ᨩᩥ᪨ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᩉᩥ ᨷᨮᨾᨻᩮᩣᨵᩥᨿᩴ ᩅᩦᩈᨲᩥᩅᩔᩣᨶᩥ ᩋᨶᩥᨻᨴ᩠ᨵᩣ ᩏᨷᨭ᩠ᨮᩣᨠᩣ ᩋᩉᩮᩈᩩᩴ, ᨲᨲᩮᩣ ᨷᩁᩴ ᨿᩣᩅ ᨷᩁᩥᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩣ ᨷᨬ᩠ᨧᩅᩦᩈᨲᩥᩅᩔᩣᨶᩥ ᩋᩣᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᩣᨶᨶ᩠ᨴᩮᩣ ᩃᩣᨿᩣᩅ ᩏᨷᨭ᩠ᨮᩣᩈᩥ᪨

អយំ បត អតិតាទ្ទបុប្ចកការលេៈ ទេតត ទុត្តំ – “អាយស្មតា តាកេនយាលេត បច្ឆាសយលោតា”តិៈ ខ្ញុំសាបឆត្តិ ខ្ញុំសាត្វតំ យក្កិៈ “ខ្ញុំសាបឆ”ត្តិបិ បឆត្តិ អាយស្មា តាកេនយាលេវ អត្តតា បុទ្ធោ តត្ត ពតបរិចយត្តា ខ្ញុំកាចប្បាស្ស សត្តាយ ចផតិ “អយំ, កទេត្ត កកចា, បទេត្វា”តិៈ

កកចា បត តកា តស្ស សបរិស្សយកាចំ ចាតូ្វា តទេតា អញ្ញា យក្កិ កត្តុការយា “អយំ, តាកេនយាល, បទេត្វា”តិ អាហៈ “សបរិស្សយោ”តិ ច ទុទេត្ត អសទ្ទហិត្វា “កកចា ត តត្ត បរិស្សយោ”តិ ចទេយ្យ, តផស្ស ឌឹឈទេត្តំ អហិតាយ ទុក្ខាយាតិ “សបរិស្សយោ”តិ ត ពទេឆសិៈ តិក្លត្តុំ “អយំ បទេត្វា, ត្ថយិតា កច្ឆាយា”តិ ចត្វា ចតុត្តចាទេទ “ត កកចា ត្ថយិតា យទេក្កត កត្តុំ ត្ថច្ឆតិ, អយទេយច ច ខ្ញុំយទេក្កា, ហត្ថាហំ កកចទេតា បត្តឌឹចទំ ឥត្វា ត្ថយិតា យទេក្កត កយិស្សាយឹ”តិ ខិទេត្តត្វា សត្តុ បត្តឌឹចទំ ឥតាតុំ អសទេក្កាទេត្តា ក្វយិយំ ផទេបត្វា បច្ចុប្បន្នទេតត ទុក្លសំចត្តតិទេពត ពយុតា ទេចាឌិយយាទេតា កកចទេតា ចចតំ អតាឌិយិត្វាច បក្កាយិៈ ទេតត ទុត្តំ – “អឆ ទេលា អាយស្មា តាកេនយាទេលិ កកចទេតា បត្តឌឹចទំ តទេត្តច លយាយំ តិក្លិបិត្វា បក្កាយឹ”តិៈ តត្ត កកចទេតា បត្តឌឹចទត្តិ អត្តទេតា ហត្តពតំ កកចទេតា បត្តឌឹចទំៈ តទេត្តចាតិ តស្មិំទេយច យទេក្ក លយាយំ បឆចិយំ តិក្លិបិត្វា បក្កាយិៈ ត្ថត់ ទេចា កកចា បត្តឌឹចទំ, សទេច ត្ថច្ឆច, កលុច, យតិ អត្តតា ត្ថច្ឆិតយក្កិទេយច កត្តុកាយត្តាតិ អធិប្បាទេយាៈ កកចាបិ អត្តទេតា បត្តឌឹចទំ សយទេយច កទេហត្វា យឆាធិទេប្បតំ យក្កិ បឌិបត្តិៈ

អត្តរាយទេក្ក ទេចារា តិក្លយិត្វាតិ តកា កិរ បច្ចាសតា បុរិសា លុទ្ធា ទេលាហិតបាលិទេតា រាឌាបរាធិទេតា ហុត្វា អរញ្ញា បចិសិត្វា ទេចារិកាយ ឌឹចិកំ កទេប្បត្តា “បរិបត្តិកការទេចត រទេញ្ញា អាយបឆំ បត្តិត្តិស្សាយា”តិ យក្កសយឹទេប អរទេញ្ញា តិដ្ឋត្តិៈ ទេត ទេឆទំ ទេតត យទេក្កត កច្ឆត្តិ ឌិស្វា “អយំ សយទេលា ត្ថយិតា យទេក្កត អាកច្ឆតិ, អចឡអត្ថិតត្តំ យក្កិ ចឡអទេត្ថតិ, អយ្យាកំ អត្តិកាចំ ត ឌាតាតិ, ហត្ថ តំ ឌាតាទេបស្សាយា”តិ កត្ថិត្វា កហតដ្ឋាតទេតា ទេចទេពត តិក្លយិត្វា សហសា ទេឆទំ ក្វយិយំ បិទេតត្វា ហត្តបិទេផហិ ទេកាទេដ្ឋេត្វា យត្តិកាបត្តប្បាស្ស កិត្តិត្វា ឌឹចទំ លល្លាលល្លិកំ លិត្តិត្វា បត្តឌិតត្តា “តំ ត ហតាយ, ត្ថទេតា បដ្ឋាយ ត្ថយស្ស យក្កស្ស បរិស្សយកាចំ ឌាតាហី”តិ ចិស្សជ្ជេសុំៈ ទេតត ទុត្តំ – “អឆ ទេលា អាយស្មទេតា...ទេប... ចិប្បាទេលសុ”ត្តិៈ

កកចាបិ “អយំ ទេតត យទេក្កត កទេតា ទេចារទេហិ ខាធិទេតា ឌំ បរិទេយសិត្វា ត្ថផាទេតច អាកយិស្សតី”តិ ចាត្វា ទេចាកំ កត្វា យក្កា ឌុក្កមុ អញ្ញាតរស្មិំ រុក្ខមូទេល តិសីឌិៈ អាយស្មាបិ ទេលា តាកេនយាទេលិ បច្ចាកត្វា សត្តារា កតយក្កទេយច កទេហត្វា កច្ឆទេត្តា តស្មិំ រុក្ខមូទេល កកចត្តំ បស្សិត្វា ខ្ញុំបសដ្កមិត្វា ចត្តិត្វា តំ បចត្តំ សត្តំ អាទេរាទេចសិៈ ទេតត ទុត្តំ – “អឆ ទេលា អាយស្មា តាកេនយាទេលិ...ទេប... សឈ្លាឌិប្បា ចិប្បាទេលសុ”ត្តិៈ

ឲតយត្តុំ ចិឌិត្វាតិ ឲតំ អាយស្មទេតា តាកេនយាលស្ស អត្តទេតា ចចតំ អតាឌិយិត្វា អទេលយត្តយក្កាយតំ, អត្តទេតា ច ទេលយត្តយក្កាយតំ ចិឌិត្វា តផត្តុឌឹបតំ ត្ថយំ ខ្ញុំឥាតំ ខ្ញុំឥាទេតសិៈ

តត្ត សព្វិ ចរត្តិ សហ ចរទេត្តាៈ ឲកទេតា ចសត្តិ ត្ថតំ តទេស្សច ទេចចចតំ, សហ ចសទេត្តាតិ អទេត្វា ៈ យិទេស្សា អញ្ញាឌទេតត ទេចផក្វតិ

វេទិតព្ពដ្ឋេន វេទសង្ខាតេន ចតុសច្ចអរិយមគ្គញាណេន គតត្តា អធិគតត្តា, វេទស្ស ច សកលស្ស ញេយ្យស្ស បារំ គតត្តា វេទគូ។ អត្តនោ ហិតាហិតំ ន ជានាតីតិ អញ្ញោ, អវិទ្វា ពាលោតិ អត្ថោ។ តេន អញ្ញេន ជនេន មិស្សោ សហចរណមត្តេន មិស្សោ។ វិទ្វា បជហាតិ បាបកន្តិ តេន វេទគូភាវេន វិទ្វា ជានន្តោ បាបកំ អកុសលំ អត្តនោ ទុក្ខាវហំ បជហាតិ, បាបកំ ច អកល្យាណបុគ្គលំ បជហាតិ។ យថា កិំ? កោញ្ចោ ខីរបកោវ និន្នគន្តិ យថា កោញ្ចសកុណោ ឧទកមិស្សិតេ ខីរេ ឧបនីតេ វិនា តោយំ ខីរមត្តស្សេវ បិវនតោ ខីរបកោ និច្ឆាតកមេន និន្នគសង្ខាតំ ឧទកំ បជហាតិ វជ្ជេតិ, ឯវំ បណ្ឌិតោ កិរ ទុប្បញ្ញបុគ្គលេហិ ញាតិសង្ខាតេសុ សហវុតោបិ អាចារេន តេ បជហាតិ, ន កេនចិបិ សម្មិស្សោ ហោតិ។

សត្តមសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៨។ វិសាខាសុត្តវណ្ណនា

៧៨។ អដ្ឋមេ វិសាខាយ មិគារមាតុយា នត្តា កាលង្កតា ហោតីតិ វិសាខាយ មហាឧបាសិកាយ បុត្តស្ស ធីតា កុមារិកា កាលង្កតា ហោតិ។ សា កិរ វត្តសម្បន្នា សាសនេ អភិប្បសន្នា មហាឧបាសិកាយ គេហំ បវិដ្ឋានំ ភិក្ខូនំ ភិក្ខុនីនញ្ច អត្តនា កាតព្ពវេយ្យាវច្ចំ បុរេភត្តំ បច្ឆាភត្តញ្ច អប្បមត្តា អកាសិ, អត្តនោ បិតាមហិយា ចិត្តានុកូលំ បដិបជ្ជិ។ តេន វិសាខា គេហតោ ពហិ គច្ឆន្តី សព្ពំ តស្សាយេវ ភារំ កត្វា គច្ឆតិ, រូបេន ច ទស្សនីយា បាសាទិកា, ឥតិ សា តស្សា វិសេសតោ បិយា មនាបា អហោសិ។ សា រោគាភិភូតា កាលមកាសិ។ តេន វុត្តំ – “តេន ខោ បន សមយេន វិសាខាយ មិគារមាតុយា នត្តា កាលង្កតា ហោតិ បិយា មនាបា”តិ។ អថ មហាឧបាសិកា តស្សា មរណេន សោកំ សន្ធារេតុំ អសក្កោន្តី ទុក្ខី ទុម្មនា សរីរនិក្ខេបំ ការេត្វា “អបិ នាម សត្ថុ សន្តិកំ គតកាលេ ចិត្តស្សាទំ លភេយ្យ”ន្តិ ភគវន្តំ ឧបសង្កមិ។ តេន វុត្តំ – “អថ ខោ វិសាខា មិគារមាតា”តិអាទិ។ តត្ថ ទិវា ទិវស្សាតិ ទិវសស្សបិ ទិវា, មជ្ឈន្ហិកកាលេតិ អត្ថោ។

ភគវា វិសាខាយ វដ្ដាភិរតិំ ជានន្តោ ឧបាយេន សោកតនុករណត្ថំ “ឥច្ឆេយ្យាសិ ត្វំ វិសាខេ”តិអាទិមាហ។ តត្ថ យាវតិកាតិ យត្តកា។ តទា កិរ សត្ត ជនកោដិយោ សាវត្ថិយំ បដិវសន្តិ។ តំ សន្ធាយ ភគវា “កីវពហុកា បន វិសាខេ សាវត្ថិយា មនុស្សា ទេវសិកំ កាលំ ករោន្តី”តិ បុច្ឆិ។ វិសាខា “ទសបិ, ភន្តេ”តិអាទិមាហ។ តត្ថ តីណីតិ តយោ។ អយមេវ វា បាឋោ។ អវិវិត្តាតិ អសុញ្ញា។

អថ ភគវា អត្តនោ អធិប្បាយំ បកាសេន្តោ “អបិ នុ ត្វំ វិសាខេ ករហចិ អនល្លវត្ថា វា ភវេយ្យាសិ អនល្លកេសា វា”តិ អាហ។ ននុ ឯវំ សន្តេ តយា សព្ពកាលំ សោកាភិភូតាយ មតានំ បុត្តាទីនំ អមង្គលូបចារវសេន ឧទកោរោហណេន អល្លវត្ថាយ អល្លកេសាយ ឯវ ភវិតព្ពន្តិ ទស្សេតិ។ តំ សុត្វា ឧបាសិកា សំវេគជាតា “នោ ហេតំ, ភន្តេ”តិ បដិក្ខិបិត្វា បិយវត្ថុំ វិប្បដិសារតោ អត្តនោ ចិត្តស្ស និវត្តភាវំ សត្ថុ អារោចេន្តី “អលំ មេ, ភន្តេ, តាវពហុកេហិ បុត្តេហិ ច នត្តារេហិ ចា”តិ អាហ។

អថស្សា ភគវា “ទុក្ខំ នាមេតំ បិយវត្ថុនិមិត្តំ, យត្តកានិ បិយវត្ថូនិ, តត្តកានិ ទុក្ខានិ។ តស្មា សុខកាមេន ទុក្ខប្បដិកូលេន សព្ពសោ

ᨸᩥᨿᩅᨲ᩠ᨳᩩᨲᩮᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩅᩥᨶᩥᩅᨲ᩠ᨲᩮᨲ᩠ᩅᩣ”ᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᨴᩮᩈᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ “ᨿᩮᩈᩴ ᨡᩮᩣ ᩅᩥᩈᩣᨡᩮ ᩈᨲᩴ ᨸᩥᨿᩣᨶᩥ, ᩈᨲᩴ ᨲᩮᩈᩴ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩣᨶᩦ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨾᩣᩉ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩈᨲᩴ ᨸᩥᨿᩣᨶᩦᨲᩥ ᩈᨲᩴ ᨸᩥᨿᩣᨿᩥᨲᨻ᩠ᨻᩅᨲ᩠ᨳᩪᨶᩥ᪨ “ᩈᨲᩴ ᨸᩥᨿ”ᨶ᩠ᨲᩥᨸᩥ ᨠᩮᨧᩥ ᨸᨮᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨧ ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᩑᨠᨲᩮᩣ ᨸᨭ᩠ᨮᩣᨿ ᨿᩣᩅ ᨴᩈ, ᨲᩣᩅ ᩈᨦ᩠ᨡ᩠ᨿᩣ ᩈᨦ᩠ᨡ᩠ᨿᩮᨿ᩠ᨿᨸ᩠ᨸᨵᩣᨶᩣ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ “ᨿᩮᩈᩴ ᨴᩈ ᨸᩥᨿᩣᨶᩥ, ᨴᩈ ᨲᩮᩈᩴ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩣᨶᩦ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨶᩣ ᨸᩣᩊᩥᨿᩴ ᩋᩣᨣᨲᩴ᪨ ᨠᩮᨧᩥ ᨸᨶ “ᨿᩮᩈᩴ ᨴᩈ ᨸᩥᨿᩣᨶᩴ, ᨴᩈ ᨲᩮᩈᩴ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩣᨶ”ᨶ᩠ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨶᩣ ᨸᨮᨶ᩠ᨲᩥ, ᨲᩴ ᨶ ᩈᩩᨶ᩠ᨴᩁᩴ᪨ ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨸᨶ ᩅᩦᩈᨲᩥᨲᩮᩣ ᨸᨭ᩠ᨮᩣᨿ ᨿᩣᩅ ᩈᨲᩴ, ᨲᩣᩅ ᩈᨦ᩠ᨡ᩠ᨿᩣ ᩈᨦ᩠ᨡ᩠ᨿᩮᨿ᩠ᨿᨸ᩠ᨸᨵᩣᨶᩣᩅ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨲᨲ᩠ᨳᩣᨸᩥ ᩈᨦ᩠ᨡ᩠ᨿᩮᨿ᩠ᨿᨸ᩠ᨸᨵᩣᨶᨶᩥᨴ᩠ᨴᩮᩈᩮᨶ ᨠᨳᩮᨲ᩠ᩅᩣ “ᨿᩮᩈᩴ ᨡᩮᩣ ᩅᩥᩈᩣᨡᩮ ᩈᨲᩴ ᨸᩥᨿᩣᨶᩥ, ᩈᨲᩴ ᨲᩮᩈᩴ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩣᨶᩦ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨶᩣ ᨸᩣᩊᩥᨿᩴ ᩋᩣᨣᨲᩴ᪨ ᩈᨦ᩠ᨡ᩠ᨿᩣᩈᨴ᩠ᨴᩮᩈᩩ ᨧ “ᨿᩮᩈᩴ ᩑᨠᩴ ᨸᩥᨿᩴ, ᩑᨠᩴ ᨲᩮᩈᩴ ᨴᩩᨠ᩠ᨡ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᨸᩣᨮᩮᩣ, ᨶ ᨸᨶ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩔᩣᨲᩥ᪨ ᩑᨠᩈᨴ᩠ᨴᩮᩣ ᩉᩥ ᩑᨠᩅᨧᨶᩮᩣ ᩑᨠᨲ᩠ᨳᩅᨧᨶᩮᩣ ᨧ ᨠᩣᨿᨲᩮᩣ ᩅᩮᩈᨲᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨿᨳᩣᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶᨿᩮᨶ ᨸᩣᩊᩥ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣ᪨

ᩑᨲᨾᨲ᩠ᨳᩴ ᩅᩥᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩮᩣᨠᨸᩁᩥᨴᩮᩅᩣᨴᩥᨠᩴ ᨧᩮᨲᩈᩥᨠᩴ ᨠᩣᨿᩥᨠᨬ᩠ᨧ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩴ ᨸᩥᨿᩅᨲ᩠ᨳᩩᨶᩥᨾᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨸᩥᨿᩅᨲ᩠ᨳᩩᨾ᩠ᩉᩥ ᩈᨲᩥ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩋᩈᨲᩥ ᨶ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᩑᨲᨾᨲ᩠ᨳᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᩣᨠᩣᩁᩮᨶ ᨩᩣᨶᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᨴᨲ᩠ᨳᨸᩁᩥᨴᩦᨸᨶᩴ ᩍᨾᩴ ᩏᨴᩣᨶᩴ ᩏᨴᩣᨶᩮᩈᩥ᪨

ᨲᩔᨲ᩠ᨳᩮᩣ – ᨬᩣᨲᩥᨽᩮᩣᨣᩁᩮᩣᨣᩈᩦᩃᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᨻ᩠ᨿᩈᨶᩮᩉᩥ ᨹᩩᨭ᩠ᨮᩔ ᩋᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨶᩥᨩ᩠ᨫᩣᨿᨶ᩠ᨲᩔ ᨻᩣᩃᩔ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩈᨶ᩠ᨲᩣᨸᩃᨠ᩠ᨡᨱᩣ ᨿᩮ ᨠᩮᨧᩥ ᨻᩉᩩᨸ᩠ᨸᨠᩣᩁᩣᨴᩥᨽᩮᨴᩮᨶ ᨿᩣᨴᩥᩈᩣ ᨲᩣᨴᩥᩈᩣ ᩈᩮᩣᨠᩣ ᩅᩣ ᨲᩮᩉᩥᨿᩮᩅ ᨹᩩᨭ᩠ᨮᩔ ᩈᩮᩣᨠᩩᨴ᩠ᨴᩮᩉᨠᩈᨾᩩᨭ᩠ᨮᩣᨸᩥᨲᩅᨧᩦᩅᩥᨸ᩠ᨸᩃᩣᨸᩃᨠ᩠ᨡᨱᩣ ᨸᩁᩥᨴᩮᩅᩥᨲᩣ ᩅᩣ ᩋᨶᩥᨭ᩠ᨮᨹᩮᩣᨭ᩠ᨮᨻ᩠ᨻᨸᨭᩥᩉᨲᨠᩣᨿᩔ ᨠᩣᨿᨸᩦᩊᨶᩃᨠ᩠ᨡᨱᩣ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩣ ᩅᩣ ᨲᨳᩣ ᩋᨶᩩᨲ᩠ᨳᩩᨶᨶ᩠ᨲᩔ ᩅᩥᨠᨸ᩠ᨸᨶᩮᨶ ᨧᩮᨲᩈᩮᩣ ᨠᨳᩥᨲᩣ ᨴᩮᩣᨾᨶᩔᩩᨸᩣᨿᩣᩈᩣᨴᨿᩮᩣ ᩅᩣ ᨲᩥᩔᨿᨽᩮᨴᩮᨶ ᨧ ᩋᨶᩮᨠᩁᩪᨸᩣ ᨶᩣᨶᩣᩅᩥᨵᩣ ᩃᩮᩣᨠᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩈᨲ᩠ᨲᩃᩮᩣᨠᩮ ᩅᩥᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩥ ᩏᨸᩃᨻ᩠ᨽᨶ᩠ᨲᩥ, ᩈᨻ᩠ᨻᩮᨸᩥ ᩑᨲᩮ ᨸᩥᨿᩴ ᨸᩥᨿᨩᩣᨲᩥᨠᩴ ᩈᨲ᩠ᨲᩴ ᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩴ ᩅᩣ ᨸᨭᩥᨧ᩠ᨧ ᨶᩥᩔᩣᨿ ᩋᩣᨣᨾ᩠ᨾ ᨸᨧ᩠ᨧᨿᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᨽᩅᨶ᩠ᨲᩥ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨸᨶ ᨿᨳᩣᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮ ᨸᩥᨿᩅᨲ᩠ᨳᩩᨾ᩠ᩉᩥ ᩋᩈᨶ᩠ᨲᩮ ᨸᩥᨿᨽᩣᩅᨠᩁᩮ ᨨᨶ᩠ᨴᩁᩣᨣᩮ ᨸᩉᩦᨶᩮ ᨶ ᨠᨴᩣᨧᩥᨸᩥ ᩑᨲᩮ ᨽᩅᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨬ᩠ᩉᩮᨲᩴ – “ᨸᩥᨿᨲᩮᩣ ᨩᩣᨿᨲᩦ ᩈᩮᩣᨠᩮᩣ…ᨸᩮ… ᨸᩮᨾᨲᩮᩣ ᨩᩣᨿᨲᩦ ᩈᩮᩣᨠᩮᩣ”ᨲᩥ ᨧ ᩋᩣᨴᩥ (ᨵ᪨ ᨸ᪨ ᪒᪑᪒-᪒᪑᪓)᪨ ᨲᨳᩣ “ᨸᩥᨿᨸ᩠ᨸᩉᩪᨲᩣ ᨠᩃᩉᩣ ᩅᩥᩅᩣᨴᩣ, ᨸᩁᩥᨴᩮᩅᩈᩮᩣᨠᩣ ᩈᩉᨾᨧ᩠ᨨᩁᩣ ᨧᩣ”ᨲᩥ ᨧ ᩋᩣᨴᩥ (ᩈᩩ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪘᪖᪙)᪨ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨧ “ᨸᩁᩥᨴᩮᩅᩥᨲᩣ ᩅᩣ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩣ ᩅᩣ”ᨲᩥ ᩃᩥᨦ᩠ᨣᩅᩥᨸᩃ᩠ᩃᩣᩈᩮᨶ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ, “ᨸᩁᩥᨴᩮᩅᩥᨲᩣᨶᩥ ᩅᩣ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩣᨶᩥ ᩅᩣ”ᨲᩥ ᩅᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩮ ᩅᩥᨽᨲ᩠ᨲᩥᩃᩮᩣᨸᩮᩣ ᩅᩣ ᨠᨲᩮᩣᨲᩥ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨

ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩉᩥ ᨲᩮ ᩈᩩᨡᩥᨶᩮᩣ ᩅᩦᨲᩈᩮᩣᨠᩣᨲᩥ ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨸᩥᨿᨸ᩠ᨸᨽᩅᩣ ᩈᩮᩣᨠᩣᨴᨿᩮᩣ ᨿᩮᩈᩴ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨲᩮ ᩑᩅ ᩈᩩᨡᩥᨶᩮᩣ ᩅᩦᨲᩈᩮᩣᨠᩣ ᨶᩣᨾ᪨ ᨠᩮ ᨸᨶ ᨲᩮ? ᨿᩮᩈᩴ ᨸᩥᨿᩴ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ ᨠᩩᩉᩥᨬ᩠ᨧᩥ ᩃᩮᩣᨠᩮ ᨿᩮᩈᩴ ᩋᩁᩥᨿᩣᨶᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᩈᩮᩣ ᩅᩦᨲᩁᩣᨣᨲ᩠ᨲᩣ ᨠᨲ᩠ᨳᨧᩥᨸᩥ ᩈᨲ᩠ᨲᩃᩮᩣᨠᩮ ᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩃᩮᩣᨠᩮ ᨧ ᨸᩥᨿᩴ ᨸᩥᨿᩣᨠᩣᩁᩮᩣ “ᨸᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ”ᨲᩥ ᩅᩣ “ᨽᩣᨲᩣ”ᨲᩥ ᩅᩣ “ᨽᨣᩥᨶᩦ”ᨲᩥ ᩅᩣ “ᨽᩁᩥᨿᩣ”ᨲᩥ ᩅᩣ ᨸᩥᨿᩴ ᨸᩥᨿᩣᨿᨶᩴ ᨸᩥᨿᩣᨠᩣᩁᩮᩣ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ, ᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩃᩮᩣᨠᩮᨸᩥ “ᩍᨴᩴ ᨾᨾ ᩅᨲ᩠ᨳᩴ, ᨾᨶᩣᨸᩴ ᨾᩣᩃᩴ ᨶᩣᨾ ᨿᩩᨣᩴ ᩃᨽᩣᨾᩥ ᩃᨽᩥᩔᩣᨾᩦ”ᨲᩥ ᨸᩥᨿᩴ ᨸᩥᨿᩣᨿᨶᩴ ᨸᩥᨿᩣᨠᩣᩁᩮᩣ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ᪨ ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᩈᩮᩣᨠᩴ ᩅᩥᩁᨩᩴ ᨸᨲ᩠ᨳᨿᩣᨶᩮᩣ, ᨸᩥᨿᩴ ᨶ ᨠᨿᩥᩁᩣᨳ ᨠᩩᩉᩥᨬ᩠ᨧᩥ ᩃᩮᩣᨠᩮᨲᩥ ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨧ ᩈᩩᨡᩥᨶᩮᩣ ᨶᩣᨾ ᩅᩦᨲᩈᩮᩣᨠᩣ, ᩅᩦᨲᩈᩮᩣᨠᨲ᩠ᨲᩣᩅ ᨠᨲ᩠ᨳᨧᩥᨸᩥ ᩅᩥᩈᨿᩮ ᨸᩥᨿᩣᨠᩣᩁᩮᩣ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᨿᨳᩣᩅᩩᨲ᩠ᨲᩈᩮᩣᨠᩣᨠᩣᩁᩮᨶ ᨧ ᩋᩈᩮᩣᨠᩴ ᩋᩈᩮᩣᨠᨽᩣᩅᩴ ᩁᩣᨣᩁᨩᩣᨴᩥᩅᩥᨣᨾᩮᨶ ᩅᩥᩁᨩᩴ ᩅᩥᩁᨩᨽᩣᩅᩴ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᩴ, ᩈᩮᩣᨠᩔ ᩁᩣᨣᩁᨩᩣᨴᩦᨶᨬ᩠ᨧ ᩋᨽᩣᩅᩉᩮᨲᩩᨽᩣᩅᨲᩮᩣ ᩅᩣ “ᩋᩈᩮᩣᨠᩴ ᩅᩥᩁᨩ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩃᨴ᩠ᨵᨶᩣᨾᩴ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩴ ᨸᨲ᩠ᨳᨿᩣᨶᩮᩣ ᨠᨲ᩠ᨲᩩᨠᨾ᩠ᨿᨲᩣᨠᩩᩈᩃᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨴᩔ ᩅᩈᩮᨶ ᩃᨴ᩠ᨵᨩᩣᨲᩮᩣ ᨠᨲ᩠ᨳᨧᩥ ᩃᩮᩣᨠᩮ ᩁᩪᨸᩣᨴᩥᨽᩮᨴᩮ ᩋᨲ᩠ᨳᨿᩮᩣᨣᩮ ᩈᨾᩣᨴᩥᨸᩔᩣᨶᩮᨿ᩠ᨿᩮᨸᩥ ᨸᩥᨿᩴ ᨸᩥᨿᩣᨠᩣᩁᩴ ᩅᩥᨿᩣᨿᨶᩴ ᨶ ᨠᨿᩥᩁᩣᨳ ᨶ ᩏᨸ᩠ᨸᩣᨴᩮᨿ᩠ᨿ᪨ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨬ᩠ᩉᩮᨲᩴ – “ᩑᩅᨾ᩠ᨸᩥ ᨧᩮ, ᨠᩥᨬ᩠ᨧᨶᩮ,

បហាតព្ពា, បរេកច អឆេយ្យា”តិ (យ៑ តិ៑ ១៑៦១០)៑

អដ្ឋយសុត្តចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៑

៥៑ បធេយេឌ្ឍាសុត្តចណ្ណតា

៧៥៑ តចរេយ អាឃវុ្ថាតិ បិឃចចតំ៑ ឌេឍ្ជាតិ តស្ស រេឆរស្ស តាយំ៑ យល្លបុរេត្តាតិ យល្លរាឌស្ស បុរេត្តា៑ រេសា ហិ អាឃវុ្ថា បឌ្យុត្តរស្ស ភកចរេតា បិឌេម្មូរេល កតាកិតឹហារេទា កប្បសតសហស្សំ ឋ្កបធិតបុញ្ញសម្ភាររេឃា អយ្យាកំ ភកចរេតា កាលេ យល្លរាឌស្ស រេឌចិកា ក្ស្ថិឃំ តិព្ពរេត្តា កតាឆិការត្តា ឌាតិឃា សត្តចស្សិកការលរេឃច យាតាបិតរេទា ឋ្កបសដ្ឋយិត្វា បព្ពឌ្ជំ ឃាចិ៑ រេត ច “បព្ពឌិត្វាបិ អាចារ៉េ តាច សិក្ខត្យ, សចេ ត៌ តាកិរយិស្សតិ, ឌ្ពរេឆច អាកយិស្សតី”តិ អត្យឌាតិសុ៑ រេសា សត្តាវ៉េ ឋ្កបសដ្ឋយិត្វា បព្ពឌ្ជំ ឃាចិ៑ សត្តាបិស្ស ឋ្កបតិស្សឃសយ្យតិ្ត ឌ្ពរេលិរេកត្វា បព្ពឌ្ជំ អត្យឌាតិ៑ តស្ស បព្ពឌ្ជាសយរេឃ ជិត្កឌ្ឍចារេឌត កចត្តឃំ អាជិត្តំ ចិឃ ឋ្កបដ្ឋាសិ៑ រេសា ចិបស្សតំ បដ្ឋរេបត្វា ចុររេក្ករេឃច អរហត្តំ បិបុណិ៑ ឃំកិច្ចិ សាចរេកត បត្តព្ពំ, “តិរេស្សា ចិឌ្ជា ចតរេស្សា បដិសម្ភិតា ឈឲ្យអភិញ្ញា តច រេលិក្យត្តរេឆយ្យា”តិ ឲចយាជិកំ សព្ពំ អឆិកន្តា អឃឹតិឃា យហាសាចរេកស្ស អត្តភ្ពរេទា អរេហាសិ៑ ចុត្តរេញ្ញាំ រេតត អាឃវុ្ថតា –

“យឃា រេលា ឌាតិឃា សត្តចរេស្សត អរហត្តំ សច្ឆិកតំ, ឃំកិច្ចិ សាចរេកត បត្តព្ពំ, សព្ពំ តំ អត្យប្បត្តំ យឃា”តិអាជិ (បិរា៑ ៦ប័០)៑

រេឃត ភកចា រេតត្យបសដ្ឋយីតិ រេសា កិរាឃវុ្ថា ឲកជិចសំ រាឌករេហ បិណ្ឌាឃ ចរិត្វា បច្ឆាភត្តំ បិណ្ឌបិតប្បដិក្កន្តោ ភកចរេតា ចត្តំ ឌរេស្សត្វា ជិចាដ្ឋាតំ កត្វា ឋ្កឌកក្យម្ភរេតា ឋ្កឌកំ ករេហត្វា បិរេឌ បក្ខារេលត្វា កត្តាតិ ឃឹតិ កត្វា ចយ្យក្ខល្ឌំ បញ្ញារេបត្វា តិសិន្នោ កាលបរិច្ឆេជំ កត្វា សយាបត្តិំ សយាបជ្ជិ៑ អធាឃវុ្ថា ឃធាកាលបរិច្ឆេជំ សយាបត្តិរេតា ចុដ្ឋហិត្វា អត្តរេតា អាឃុសង្ខារេទ ឌ្ពរេលិរេកសិ៑ តស្ស រេត បរិក្ខិណា កតិបឃយុហុត្តិកា ឋ្កបដ្ឋហិសុ៑ រេសា ចិន្តេសិ – “ត រេលា រេយតំ បតិរូបំ, ឃយហំ សត្ថុ អតារេទាចត្វា សព្រហ្មចារីហិ ច អចិជិរេតា ឌ្ពឆ ឃធាតិសិន្នោច បរិតិព្ពាឃិស្សាយិ៑ ឃំត្យតាហំ សត្តាវ៉េ ឋ្កបសដ្ឋយិត្វា បរិតិព្ពាតំ អត្យឌាតារេបត្វា សត្ថុ ចត្តំ ឌរេស្សត្វា សាសតស្ស តិយ្យាតិកកាចឌស្សតត្ថំ យឃ៌្យាឌ្ពឌ្ឍាត្យកាចំ ជិការេចន្តោ អាកាសេ តិឃឹជិត្វា រេតរេឌាឆាតុំ សយាបជ្ជិត្វា បរិតិព្ពារេឃយ្យំ៑ ឲចំ សន្តេ រេឃ យឃិ អស្សទ្ធា អប្បសន្តា, រេតសយ្បិ បសារេជា ឋ្កប្បជ្ជិស្សតិ, ឥតស្ស រេតសំ ឌីឃរត្តំ ហិតាឃ សុខាឃា”តិ៑ ឲចញ្ចា រេសា អាឃវុ្ថា ចិន្តេត្វា ភកចត្តំ ឋ្កបសដ្ឋយិត្វា សព្ពំ តំ តរេឆច អកាសិ៑ រេតត ចុត្តំ – “អឆ រេលា អាឃវុ្ថា ឌេឍ្ជា យល្លបុរេត្តា រេឃត ភកចា រេតត្យបសដ្ឋយី”តិអាជិ៑

តត្ថ បរិតិព្ពាតកាលេលិ រេយតិ “ភកចា យឃ៌្យាអត្យបិជិរេសសាឃ តិព្ពាតឆាត្យឃា បរិតិព្ពាតកាលេលិ ឋ្កបដ្ឋិរេតា, តយហំ ភកចរេតា អារេទាចត្វា បរិតិព្ពាឃិត្យការេយាឃី”្យតិ ឌរេស្សតិ៑ រេកចិ បតាហុ “ត តាច រេឆរេទា ជិរេណ្ណា, ត ច កិលិរេតា, បរិតិព្ពាតាឃ ច សត្តាវ៉េ អាបុច្ឆតិ, កិំ តត្ថ ការណំ? ‘រេយត្តឃក្យយដកា កិក្ខុ បុរេព្ពា ឃំ អយ្យុលរេកត បិរាជិរេកត អត្យដ្ឋិរេសសុំ, តស្មិំ អឆិកររេណ ចុបសន្តេបិ

អនេក្កាវន្តិឃេច៍ ទេតំ វត្តិហិត្វា អនេញ្ញាបិ បុច្ចុជ្ជតា យឃិ អការចំ បរិកចញ្ញា កនេវាត្តិ៍ ត្តុយញ្ញា ភក្កកាទំ គិរត្វកំ ចហិត្វា កំ បឃោងតំ, តល្វាហំ ត្តុករាតច បរិគិត្តាឃិឃ្យាឃីតិ វត្តិដ្ឋាតំ កត្វា វត្វាទំ អាបុច្ឆិ”តិ៍ តំ អការណំ៍ ត ហិ លឺណាវចា អបរិក្លិណោ អាឃុវដ្ឋានេ បនេវំ ស្តុបចាតាឌិកឃេត បរិគិត្តាភាយ ទេទតត្តិ ឈដឃត្តិ ចាឃយត្តិ, ត ច បនេវំ បវំវាឌិតេហ្យ ចិទំ តិដ្ឋត្តិ, អឆ ទោ វទនេវតេច អត្តនោ អាឃុវដ្ឋានេស្ស បរិក្លឃំ អាកេយត្តិ៍ ឃធាហ –

“ភាភិកន្ទាមិ យរណំ, ភាភិកន្ទាមិ ឌីចិតំ;

កាលញ្ញា បដិកន្ទាមិ, គិត្តិវំ ភតនោ ឃធា”តិ៍ (ទេរកា៍ ១៥៩, ៩០៩; មិ៍ ប៍ ១៍១៍៣) –

ភកចាបិស្ស អាឃុវដ្ឋានំ ឌួនលិនេកត្វា បរិក្លិណកាចំ ទាត្វា “ឃស្សតាគិ តំ, ភន្តេ, កាលំ យញ្ញាសី”តិ អាហ៍

ទេចហាវំអត្តាក្កន្តាតិ អាកាសំ អភិក្កន្តា, ទេចហាវំ កន្តាតិ អនេត្វា៍ អភិវត្តឃោកេត ហិ ត្តុតំ ស្តុបឃោកចតំ, អនេត្វា បត ក្ងុចនេវត ទេចឌិតនេត្តា៍ ទេចហាវំ អត្តាក្កន្តា កំ អកាសីតិ អាហ – “អាកាសេវ អត្តលិនេក្លួ បល្លនេក្កត គិសិឌិត្វា”តិអាឌិ៍ តត្វ ទេតនោធាតុំ វយាបន្តិត្វាតិ ទេតនោកសិណចត្តុត្ថជ្ឈានវយាបត្តិំ វយាបន្តិត្វា៍ ទេឆនេវា ហិ តតា ភកចត្តិំ ចត្តិត្វា តិក្លត្តំ បតក្លិណំ កត្វា ឲុកឃត្តិំ ជិនេតា “ភកចា កប្បវតវហស្សំ តុឃេត្វិំ វត្តិ តត្វ តត្វ ចវនេត្តា បុញ្ញាគិ កនេវានេត្តា ត្តុយឃេចត្តំ វន្តាឃ អកាសិ, ស្វាឃយនេត្វា អជ្ជ យត្វកំ បនេត្តា, ត្តុតំ បន្តិឃតស្សត”ត្តិ អាហ៍ ឃេ តត្វ បុច្ចុជ្ជភកិក្ខុ វោតាបត្តវកតាកាឃិនោ ច, ទេតវុ ឲុកច្ឆាតំ ឃហត្តិ ការុញ្ញា អនេហាសិ, ឲុកច្ឆេ អានេវាតតប្បត្តា អនេហវុំ៍ អឆស្ស ភកចា ចិត្តាចាទំ ទាត្វា “ទេតត ហិ, ភន្តេ, ឃឃំ្យាភិក្ខុវឈ្ឈស្ស ច ត្តុត្តិបិដិហារិឃំ ភនេស្សហី”តិ អាហ៍ តាចនេច វនេត្តា ភិក្ខុវញ្ញ្ញា វត្តិបតិ៍ អឆាឃវ្វា ភនេត្តា “ឲុនេកាបិ ហុត្វា ពហុធា ទេហាតី”តិអាឌិតា (បដិ៍ ឃ៍ ១៍១០១; ឌី៍ គិ៍ ១៍៣ប័៣) តឃេត អាកតាគិ វាចកវាធារណាតិ វត្តាតិ បិដិហារិឃាតិ ភនេស្សត្វា បុត ច ភកចត្តិំ ចត្តិត្វា អាកាសំ អត្តាក្កន្តា អាកាសេវ បឆចិ គិឃ្ឈិត្វា តត្វ បល្លនេក្កត គិសិនេត្តា ទេតនោកសិណវយាបត្តិឃា បរិកឃុំ កត្វា វយាបត្តិំ វយាបន្តិត្វា ចុដ្ឋាឃ វរីទំ អាចន្តិត្វា បុត វយាបត្តិំ វយាបន្តិត្វា វរីរឈាបតទេតនោធាតុំ អធិដ្ឋហិត្វា បរិគិត្តាឃិ៍ វហ អធិដ្ឋានេតត វនេត្តា កាទេឃា អក្កិតា អាឌិនេត្តា អនេហាសិ៍ លនេណទេតច ច ទេវា អក្កិ កប្បចុដ្ឋាតក្កិ ចិឃ អណុយត្តឃ្យិ វដ្ឋានេកតំ យសិយត្តឃ្យិ តត្វ កិញ្ចិ អតចនេវនេវនេត្តា អធិដ្ឋាតពនេលត ឈានេបត្វា គិត្តាឃិ៍ ទេតត ចុត្តំ – “អឆ ទោ អាឃវ្វា ភនេត្តា យល្លបុនេត្តា”តិអាឌិ៍ តត្វ ចុដ្ឋហិត្វា បរិគិត្តាឃីតិ ត្តុត្តិចិត្តនេតា ចុដ្ឋហិត្វា ភចក្កចិនេត្តត បរិគិត្តាឃិ៍

ឈាឃយាតស្សាតិ ឌាលិឃយាតស្ស៍ ភឃ្យាតស្សាតិ តនេស្សច ទេចចតំ៍ អឆ ចា ឈាឃយាតស្សាតិ ឌាលិបចត្តិក្លណំ វត្តាឃ ចុត្តំ, ភឃ្យាតស្សាតិ ចិតត្តិតក្កានេក្លណំ៍ ណាទិកាតិ ភវ្វំ៍ យសីតិ កដ្ឋលំ៍ ត បញ្ញាឃិត្វាតិ ត បស្សិត្វ, អធិដ្ឋាតពនេលត វត្តំ លនេណទេតច អត្តរធាឃិត្វាតិ អនេត្វា៍ កវ្វា បត ទេឆនេវា ស្តុត្តរិយត្យស្សឆម្មំ ត្តុត្តិបិដិហារិឃំ ភនេស្សសិ, តត្យ ភកចតា ត្តុត្តិបិដិហារិឃកណំ បដិក្លិត្តត្តិ ? ត ទេចាភេតត្តេយតំ កិហីតំ វយុណា បិដិហារិឃកណាស្ស បដិក្លិត្តត្តា៍ តញ្ញា ទោ ចិក្យុត្តតចនេវត, ត បនេតចំ អធិដ្ឋាតចនេវត៍ អឃំ បតាឃវ្វា ឆយុវាឃិតា អាណនេត្តាច បិដិហារិឃំ ភនេស្សសិ៍

ឲតយត្ថំ ចិជិត្វាតិ ឲតំ អាយប្មតោ ឥព្ទស្ស យលូបុត្តស្ស អត្យបិតាបរិតិព្ទាត់ បព្ទាការតោ ចិជិត្វា តឥត្ថបរិឌីបត់ ព្ទាំ ក្ខទាត់ ក្ខទាតេតសិ៉

តត្ថ អកេឌិ ការឃោតិ បព្ទា ក្ទតុបិតាឃបកេតា ចតុបត្តតិទ្វបការឃោ កិព្ចិ, អគចបេបតោ ឌឃិ្យ អត្តទឆាឃិ, អត្យប្បត្តិឆយូតំ អាបព្ចិ៉ តិទោឆិ បព្ទាតិ ទ្វបិឃតតាឌិកោចទតាឃ ទ្វបបព្ទាឌិកេតា បព្ទាបិ បព្ទា អប្បដិបត្តិកោគ តិទោឆេត តិទ្វព្ចិ្យ ចេឥតា ឃឹតិកចិប្ញ បព្ទាតិ ចិបិកចេឥតា កិរិឃចេឥតាតិ បព្ទាបិ ចេឥតា អប្បដិបត្តិកតិទោឆេត តិទ្វព្ទត្តា អលាុយត្តយ្បិ ចេឥតាឥទឆស្ស អកាចតោ ឃឹតិក្ទតា អតេហប្ញំ, កុបលិកុបលចេឥតា បគ អទហត្តឋលក្ខណោឃេច តិទោឆំ កតា៉ “ឃឹតិទហិប្ទ”តិបិ បឥត្តិ, បត្តា តិទ្វព្ទ អតេហប្ញត្តិ អតេ្ថា៉ ធ្វបបយិប្ញ បព្ចាទាតិ ចិបិកកិរិឃប្បកេតា បព្ទាបិ ចប្បាឥឃោ បព្ចាទក្លក្ខឌយូ អប្បដិបត្តិកតិទោឆតេច តិទ្វព្ទត្តា ចិបេបេគ ក្ខបបយិប្ញ៉ ចិព្ទាណំ អត្ថយាកយាតិ ចិព្ទាណយ្បិ ចិបិកកិរិឃប្បកេឌំ បព្ទំ អប្បដិបត្តិកតិទោឆតេច អត្ថំ ចិតាបំ ក្ខបច្ឆេឌំ អកយា អកត្ថិ៉

ព្ទតិ កកចា អាឃប្មតោ ឥព្ទស្ស យលូបុត្តស្ស បញ្ចាត្តយ្បិ លត្ថាត់ បុព្ទាឃេច កិលេបាកិបព្ចាទុបិតាគស្ស អគចបេបតោ តិទ្វព្ទត្តា អត្យបិតាតោ ចិឃ ឌាតចេតោ អប្បដិបត្តិកតិទោឆេត តិទ្វព្ទកាចំ តិប្បាឃ ឃឹតិចេកចិប្បព្ចំ ក្ខទាត់ ក្ខទាតេតឃឹតិ៉

គចយប្ញត្តចណ្ឌុតា តិព្ចិតា៉

១០៉ ទ្វតិឃឥព្ទប្ញត្តចណ្ឌុតា

ប័០៉ ឥបេឃ តព្រ តោ កកចា កិក្ខុ អាយត្តឃឹតិ កកចា ទាឌកេហ ឃឆាកិទត្តំ ចិហរិត្វា ឌគបឥចាទិកំ ចទត្តា អត្ថក្កេយគ បាចត្តិ បត្វា ឌេតចតេ ចិហទត្តាឃេច ឃេឃំ កិក្ខុត់ អាឃប្មតោ ឥព្ទស្ស យលូបុត្តស្ស បរិតិព្ទាត់ អបច្ចក្ក, តោឃំ តំ បច្ចក្ក កត្វា ឥឃេ្យតុំ, ឃេឃបិ ច យត្តិឃក្ទយឌកោហិ កតោគ អក្ទតោគ អព្ចាចិក្កណោគ ឆេទ ការចទហិតា បុគ្គជ្ជតា, តោឃំ ឆេទ ពាហុយាត្យប្បាឥគត្ថព្ចា អាយត្តឃិ៉ តត្ថ តព្រាតិ ចចតបព្ទាបគេ តិបិតយត្ត៉ តោតិ អចឆាទណោ៉ តោប្ញ “តព្រា”តិ ព្ទយិតា “កកចា កិក្ខុ អាយត្តឃឹ”តិ ឲតោឃំ បឥាត់ ចុច្ចាយាគតំឃេច ឌោតេតិ៉ “តោ”តិ បគ ព្ទយិតា អាយត្តឃិឃេច, តាប្ស អាយត្តគេ កោឌិ អត្តទាឃោ អតេហាឃឹតិ ព្ទាយយត្ថំ ឥឃេ្យតិ៉ អឆចា តព្រាតិ តស្មិំ អាទាយ៉ តោតិ ចចតាលក្ខាទេ តិបិតោ៉ អាយត្តឃឹតិ អកាឃិ៉ កស្មា បគ កកចា កិក្ខុឃេច អាយត្តឃឹតិ? ឌេព្ចត្តា តេព្ចត្តា អាបត្តត្តា បព្ទាកាលំ បត្តិហិតត្តា ឆយូឌេបតាឃ ចិបេបតោ កាឌតក្ទតត្តា ច៉

កិក្ខូចាតិ តោឃំ អាយត្តតាការឥស្សត់៉ កឥត្តតិ អាយត្តិតាត់ កិក្ខុត់ ការចេគ បត្ថុ បដិចចតឥាត់៉ តត្ថ “កិក្ខូចា”តិ ចឥត្តា កកចា តោ កិក្ខុ អាលបតិ៉ “កឥត្ត”តិ ចឥត្តា តោ បច្ចាលបត្តិ៉ អបិច “កិក្ខូចា”តិ ព្ទយិតា កទុលាចិបក្ខារេបាយូហឥឃតិស្សិតបុព្ទាក្ខយគ ចចតេគ តោ កិក្ខុ កយូព្ចាគយគបិការឆយូបច្ចចេក្លូលាឌិតោ តិចត្តត្វា អត្តតោ យុលាកិយុលេ កទោតិ៉ “កឥត្ត”តិ ព្ទយិតា បត្ថុទិ អាឥទពាហុយាគការចឌីបតចចតេគ តោ កិក្ខុ អត្តតោ ប្ញស្សុបតំ ឌ្ឋចាឥប្បដិក្កហការចកាចព្ចា បដិចេឥត្តិ៉ កកចតោ បច្ចស្សាប្ញត្តិ តោ

កិច្ច កកចនោ ចនតិ បតិអស្សោស៊ុំ នោសាតុកាយតំ ឌនេស៊ុំ ៉ ឲតនចោចាតិ កកចា ឲតំ ខ្ពនាតិ ចគ្គយាតំ បកាលំ ស៊ុត្តិ អកាសិ៍ ឥន្ទុស្ស,

កិច្ចនច, យល្លបុត្តស្សោតិអាឥ អតត្តទស៊ុនេត្ត ចុត្តត្តនេយច៍ ឲតយត្តត្តិអាឥស៊ុបិ អបុត្តំ តត្ថិ, អតត្តទស៊ុនេត្ត ចុត្តតនេឃនតច ននឥតត្តំ៍

កាធាស៊ុ បត អនេឃាឈតហតស្សោតិ អនេឃា ហគ្គាតិ ឲនេតតាតិ អនេឃាឈតំ, កយ្ខាទាតំ អនេឃាព្យូជំ អនេឃាឃ្ញុ ច៍ នេតត អនេឃាឈនេតត

ហតស្ស បហតស្ស៍ នកធិ បត “អនេឃាឈតហតស្សោតិ ឈតអនេឃាបិណ្ឌ ហតស្សោ”តិ អត្ថ ចគត្តិ៍ ឲច-បន្ទោ នេចត្ត តិបិតយត្តិ៍ ឌលនេតា

ឌាតនេចនេសាតិ ឈាឃយាតស្ស អក្កិស្ស៍ អតាឥនេ ឲតំ សាយិចចតិ៍ អតុបុត្តុបនត្តស្សោតិ អតុក្កនេយត ខ្វបនត្តស្ស ចិន្នោតស្ស តិទុន្ទស្ស៍ ឃធា

ត នាឃនេត កតីតិ ឃធា តស្ស កតិ ត នាឃតិ៍ ខ្ពជំ ចុត្តិ នេហាតិ – អនេឃាព្យូព្ញុជិឥតា យហតា អនេឃាឈនេតត ហតស្ស សំហតស្ស,

កំសកាឌតាឥកតស្ស ចា ឌលយាតស្ស អក្កិស្ស, តធា ខ្វប្យត្តុស្ស ចា បដ្ឋស្ស អតុក្កនេយត ខ្វបនត្តស្ស ស៊ុទ្ធបនត្តស្ស ឥបស៊ុ ឥសាស៊ុ ត កតិ្ធ កតិ

បគ្គាឃតិ បច្ចឃតិនេទានេឆត អប្បជិ បត្តិកតិទុន្ធត្តា៍

ឲចំ បយ្ខាចិយុត្តាតត្តិ ឲចំ បយ្ខា នេហតុតា នាតនេឃត តគក្កចិក្កូយុតចិយុត្តិបុត្តាក្កនេយត អទិឃយនេក្កត ចតុហិបិ ខ្វបិឥានេតហិ អាសនេចហិ ច

ចិយុត្តត្តា បយ្ខា ចិយុត្តាតំ, តនេតា ឲច កាយបតត្ថបន្ទាតំ កានេយាឈំ កចោឈាឥនេកតំ អចសិទ្ធំ ខ្ពឈព្វា តទិត្វា ចិតត្តា

កាយតានេក្ខាឈតាទិតំ ស៊ុជ្ជ បជិបស្សម៉ិតបគ្គកិលេសចិបក្កិតត្តា កិនេលសាកិបគ្គានេចានេតហិ ច អកយ្យតិឃតាឃ អចលំ

អតុបិឥិនេសបតិគ្គាតបន្ទាតំ បគ្គបន្ទាទ្វបបយំ ស៊ុគំ បត្តាតំ អឥកតាតំ តីណាបចាតំ កតិ នេចចយតុស្សោឥនេកឥាស៊ុ កតីស៊ុ អឃំ តាយាតិ

បគ្គានេបតគ្គាតាឃ អកាចត្តា បគ្គានេបតំ តត្ថិ ត ខ្វបលគ្គតិ, ឃធាចុត្តឌាតនេចនោ ចិឃ អបគ្គាតិ្តកកាចនេយច ហិ នេសា កនេតាតិ អនេត្វា៍

ឥបយស៊ុត្តចណ្ណតា តិជ្ជិតា៍

តិជ្ជិតា ច បិជលិកាយិឃចក្កចណ្ណតា៍

តិកយតកធា

ឲត្តាចតាច –

ស៊ុចិយុត្តកចាឥានេតា, នេចចឥាតចយាតិនេតា;

បច្ឆិត្តតញ្ញាបត្តានេតា, បីតិសំនេចកឥីបនេតា៍

បន្ទយូឥាតតិនេនេតា, ខ្វបិឥាតក្កូឃាចនេហា;

តត្ថ តត្ថ ឧទានេ យេ, ឧទានេសិ វិនាយកោˎ

តេ សព្ពេ ឯកតោ កត្វា, អារោបេន្តេហិ សង្គហំ;

ឧទានមិតិ សង្គីតំ, ធម្មសង្គាហកេហិ យំˎ

តស្ស អត្ថំ បកាសេតុំ, បោរាណដ្ឋកថានយំ;

និស្សាយ យា សមារទ្ធា, អត្ថសំវណ្ណនា មយាˎ

សា តត្ថ បរមត្ថានំ, សុត្តន្តេសុ យថារហំ;

បកាសនា បរមត្ថទីបនី នាម នាមតោˎ

សម្បត្តា បរិនិដ្ឋានំ, អនាកុលវិនិច្ឆយា;

ឆត្តិំសប្បមាណាយ, បិណ្ឌិយា ភាណវារតោˎ

ឥតិ តំ សង្ខរោន្តេន, យំ តំ អធិគតំ មយា;

បុញ្ញំ តស្សានុភាវេន, លោកនាថស្ស សាសនំˎ

ឱគាហិត្វា វិសុទ្ធាយ, សីលាទិបដិបត្តិយា;

សព្ពោបិ ទេហិនោ ហោតុ, វិមុត្តិរសភាគិនោˎ

ចិរំ តិដ្ឋតុ លោកស្មិំ, សម្មាសម្ពុទ្ធសាសនំ;

តស្មឹ សការវោ និដ្ឋំ, ហោន្តុ សព្ពេបិ បាណិនោ។

សម្មា វស្សតុ កាលេន, ទេវោបិ ជគតីបតិ;

សទ្ធម្មនិរតោ លោកំ, ធម្មេនេវ បសាសតុ។

ពទរតិត្ថវិហារវាសិនា អាចរិយធម្មបាលត្ថេរេន

កតាឧទានស្ស អដ្ឋកថា សមត្តា។